Bundel van de Raadsplein besluitvormend (Raadzaal) van 10 september 2018

Agenda bijlagen

Korte terugblik Raadsplein besluitvorming 10 september 2018

1 Mededelingen

2018-09-10 Getekende presentielijst raad

2 Vaststelling agenda

3 Bekrachtiging geheimhouding

- Op basis van Artikel 10, lid 2 sub g van de Wet Openbaarheid van Bestuur op bijlage 1 van de beslisnota Oude openstaande vordering Stichting Sporthallen WRZV (SSW)"
- De bekrachtiging geldt voor onbepaalde tijd

2018-09-10 Raadsbesluit Bekr. geheim bijlag 1 beslisnota Oude openstaande vordering Stichting WRZV (SSW)

4 Mondelinge vragen te stellen door raadsleden

4-1 MV CU- Bomhofsplas

4-2 MV CDA- Bezoek China provincie

4-3 MV GroenLinks- Planning 100-dagen plan

4-4 MV CDA- Subsidieregeling voor sport amateur clubs

4-5 MV VVD- Boete op zonnepanelen wekt ergernis

5 Ingekomen stukken

5-1 Agenderingsverzoek informatienota Uitvoering Starters & Startups

5-2 Agenderingsverzoek D66- informatienota beanwt motie onderzoek naar onderwijsaanbod hoogbegaafden in Zwolle

5-3 Agenderingsverzoek PvdA- informatienota Beeindiging experiment participatiewet

2018-09-10 M16-2 Mooi initiatief zoekt passende dekking

2018-09-10 Raadsbesluit lijst ingekomen stukken

5.a Informatienota's voor de raad / ter kennisname

5.a.1 Beëindiging experiment participatiewet (21.15 – 22.30 uur)

Informatienota beëindiging experiment participatiewet

5.a.2 Uitvoering Starters & Startups 2018

Informatienota uitvoering Starters & Startups 2018

Memo 03-07-2018 Labs en starters Zwolle

5.a.3 Stand van zaken zonneparken Bomhofsplas en Sekdoornplas

Tevens te betrekken bij de debatronde op 17-09-2018 (Kronos)

Informatienota Stand van zaken zonneparken Bomhofsplas en Sekdoornplas

5.a.4 ALV VNG inzake Interbestuurlijk Programma

Informatienota ALV VNG inzake Interbestuurlijk Programma

5.a.5 Beantwoording Motie Artikel 1 Grondwet: Antidiscriminatie-artikel zichtbaar in het stadskantoor (M15-2)

Informatienota Beantwoording Motie Artikel 1 Grondwet: Antidiscriminatie-artikel zichtbaar in het stadskantoor

5.a.6 Uitkomsten meicirculaire 2018 gemeentefonds

Informatienota Uitkomsten meicirculaire 2018 gemeentefonds

Meicirculaire 2018 gemeentefonds

5.a.7 Voortgang ontwikkeling geothermie

Informatienota Voortgang ontwikkeling geothermie

5.a.8 Stand van zaken Kamperlijn

Informatienota Stand van zaken Kamperlijn - juli 2018

Maatregelenrapport ProRail

5.a.9 Regionalisering Cultuurbeleid

Informatienota Regionalisering Cultuurbeleid

2. Werkdocument Regio en stadsprofielen

3. Kansen voor Cultuur, stedelijke cultuurregio Apeldoorn, Deventer en Zwolle

4. Cultuurmanifest OostNL

5.a.10 Beantwoording motie 'Onderzoek naar onderwijsaanbod voor hoogbegaafden in Zwolle'

Informatienota Uitvoering motie 'Onderzoek naar onderwijs voor hoogbegaafden in Zwolle'

Slotdocument werkveldraadpleging hoogbegaafdheid

5.a.11 Ontwikkeling transformatiethema toegang

Informatienota Ontwikkeling transformatiethema toegang

5.a.12 Beantwoording motie Roze Zaterdag

Informatienota Beantwoording motie Roze Zaterdag

5.a.13 Voortgang en resultaten van het onderzoek naar de haalbaarheid van de eerste fase van het Dorpsplan Wijthmen

Informatienota Voortgang en resultaten van het onderzoek naar de haalbaarheid van de eerste fase van het dorpsplan Wijthmen

5.B1 Diversen / ter kennisgeving aannemen / Lijst ingekomen stukken

1. A. Boukes- open brief aan college en raad der gemeente Zwolle

1a. In de Nederlandse taal kennen we nog de uitdrukking

1b. Advertentie uit 1633

3. Aangenomen motie gemeenteraad Bergeijk- niet boren naar gas

4. Het Zand- Statutenwijziging Zorgspectrum Het Zand

5. P. Benning- Verkeerssituatie

6. Nederlandse Vereniging voor Raadsleden

7. VNG- Kinderen in de maatschappelijke en vrouwenopvang

7a. Eindrapportage Lenferink over kinderen in de maatchappelijke- en vrouwenopvang

8. Aangenomen motie gemeenteraad Simpelveld- proceskosten WOZ-bezwaren

9. Aangenomen motie gemeenteraad Waalwijk- Kinderpardon

5.B2 Diversen / ter afdoening in handen stellen van het College

1. Billybird- locatie voor recreatiepark gevraagd

2. T. Strijker- Noodkap groene kathedraal, Zwolle-Zuid, monument voor de oude groene kathedraal van populierenhout

5.B3 Diversen / ter advies in handen stellen van het College

1. Pamflet over behoud Zwols cultuurgoed en museale samenwerking Deventer Zwolle en Kampen

1a. opinie-artikel museale situatie zwolle

5.C Beantwoording artikel 45 vragen / ter kennisgeving aannemen

5.c.1 Beantwoording artikel 45 vragen VVD - overlast bij voorziening van Leger des Heils

Informatienota Beantwoording artikel 45 vragen VVD - overlast bij voorziening van Leger des Heils

5.c.2 Beantwoording artikel 45 vragen D66 - Verlenging pilot stroomstootwapens politie Zwolle

Informatienota Beantwoording artikel 45 vragen D66 - Verlenging pilot stroomstootwapens politie Zwolle

D66 - verlenging pilot stroomstootwapens politie Zwolle

5.c.3 Beantwoording artikel 45 vragen ChristenUnie en CDA inzake Vijfde Coffeeshopbeleid

Informatienota beantwoording artikel 45 vragen CU en CDA - komst vijfde coffeeshop

CU - Komst coffeeshop

CDA - Vijfde Zwolse coffeeshop

5.c.4 Beantwoording artikel 45 vragen GroenLinks - Financiële problemen Het Langhuis

Informatienota beantwoording artikel 45 vragen GroenLinks - Financiële problemen Het Langhuis

5.c.5 Beantwoording artikel 45 vragen D66 - Experiment wietteelt en wietverkoop

Informatienota Beantwoording artikel 45 vragen D66 - Experiment wietteelt en wietverkoop

D66 - Experiment wietteelt en wietverkoop

5.c.6 Beantwoording artikel 45 vragen SP - Gevolgen Woningwet en ATAD voor woningcorporaties

Informatienota Beantwoording artikel 45 vragen SP - Gevolgen Woningwet en ATAD voor woningcorporaties

Bijlage 1

Bijlage 2

5.c.7 Beantwoording artikel 45 vragen Swollwacht - Overlast Milligerplas

Informatienota beantwoording artikel 45 vragen Swollwacht - Overlast Milligerplas

Vragen Swollwacht- Overlast Milligerplas

5.c.8 Beantwoording artikel 45 vragen CDA 'aanvraag voor het kappen van 31 bomen Oude Mars'

Informatienota beantwoording artikel 45 vragen fractie CDA - aanvraag voor het kappen van 31 bomen Oude Mars

CDA - Aanvraag voor het kappen van 31 bomen Oude Mars

kavelspaspoorten-oude-mars-39

kavel39 oude mars-overzicht ArSpa

T-004-516-0004-2 aanvraag kapvergunning

5.c.9 Beantwoording artikel 45 vragen D66 - Spreekuurrechter

Informatienota Beantwoording artikel 45 vragen D66 - Spreekuurrechter

6 Benoeming burgerlid fractie CDA

Deze beslisnota is rechtstreeks geagendeerd voor de besluitvormingsronde A.
In het Reglement van Orde is de bepaling opgenomen dat elke fractie maximaal 4 burgerleden voor benoeming kan voordragen. Op verzoek van de fractie van het CDA wordt mevrouw A.G.M. (Anneloes) Krone voorgedragen voor benoeming tot burgerlid.
De raad wordt voorgesteld mevrouw Krone met ingang van 10 september 2018 te benoemen tot burgerlid.

Beslisnota benoeming burgerlid fractie CDA

2018-09-10 Raadsbesluit Benoemng burgerlid fractie CDA

7 Verlenen ontslag burgerlid fractie ChristenUnie

Deze beslisnota is rechtstreeks geagendeerd voor de besluitvormingsronde A.
In een brief d.d. 29-08-2018 heeft de heer Meijer zijn ontslag als burgerlid van de fractie van de ChristenUnie ingediend.
De raad wordt voorgesteld te besluiten om dhr. J.P.T. (Jan Pieter) Meijer per direct ontslag te verlenen als burgerlid van de fractie van de ChristenUnie.

Beslisnota ontslag burgerlid fractie ChristenUnie

Ontslagbrief burgerlid dhr. Meijer

2018-09-10 Raadsbesluit Verlenen ontslag burgerlid fractie ChristenUnie

8 Benoeming en verordening Rekenkamercommissie

Deze beslisnota is rechtstreeks geagendeerd voor de besluitvormingsronde A.
Op grond van artikel 81 van de Gemeentewet dient de gemeenteraad een rekenkamer in te stellen, dan wel bij verordening regels vast te stellen voor de uitoefening van de rekenkamerfunctie. In Zwolle is er bij verordening voor gekozen om te werken met een rekenkamercommissie. Deze rekenkamercommissie bestaat op grond van de verordening uit vijf raadsleden en één niet-raadslid. Inmiddels hebben zich 5 raadsleden kandidaat gesteld. De heer Groen, voorzitter vorige rekenkamercommissie, heeft zich bereid verklaard ook in deze rekenkamercommissie als extern lid zitting te nemen.
De raad wordt voorgesteld te besluiten om dhr. R.A. van de Belt, mw. M.M. Leest, dhr. M. Mulder, mw. A. van der Klundert, dhr. D. Hof en dhr. C.J. Groen (extern lid) te benoemen tot lid van de rekenkamercommissie. Daarnaast de verordening gemeentelijke rekenkamercommissie 2018 vast te stellen en de verordening gemeentelijke rekenkamercommissie 2010 in te trekken.
Voor technische en feitelijke vragen: Evert Jan Bagerman (2216) e.bagerman@zwolle.nl

Beslisnota Benoeming en verordening Rekenkamercommissie

1 Verordening op de gemeentelijke rekenkamercommissie 2018

2018-09-10 Raadsbesluit Benoeming en verordening Rekenkamercommissie

9 Verordening ambtelijke bijstand en fractieondersteuning

Deze beslisnota is rechtstreeks geagendeerd voor de besluitvormingsronde A.
Bij de vaststelling van de Beleidsrapportage 2018-1 op 9 juli 2018 heeft de raad besloten jaarlijks €200.000 beschikbaar te stellen voor fractieondersteuning. De verordening ambtelijke bijstand en fractieondersteuning dient hierop aangepast te worden. Dit geeft tevens de mogelijkheid enkele andere kleine aanpassingen en aanscherpingen door te voeren in de verordening.
De raad wordt voorgesteld te besluiten om de verordening ambtelijke bijstand en fractieondersteuning 2018 overeenkomstig bijlage 1 vast te stellen. Daarnaast de huidige verordening ambtelijke bijstand en fractieondersteuning (2010) in te trekken.
Voor technische en feitelijke vragen: Mara Zweers (2249) m.zweers@zwolle.nl

Beslisnota verordening ambtelijke bijstand en fractieondersteuning

1 Verordening ambtelijke bijstand en fractieondersteuning

2018-09-10 Raadsbesluit Verordening ambtelijke bijstand en fractieondersteuning

10 Oude openstaande vordering Stichting Sporthallen WRZV (SSW)

Deze beslisnota is rechtstreeks geagendeerd voor de besluitvormingsronde A.
Stichting Sporthallen WRZV (SSW) beheert en exploiteert de sporthallen WRZV; hier ligt een gebruiksovereenkomst aan ten grondslag waarin de door SSW te betalen huur staat opgenomen. De laatste jaren is een openstaande vordering ontstaan. In 2017 is huurmatiging overeengekomen, vanuit de intentie om bij de overgang naar de nieuwe sporthallen met een zo schoon mogelijke lei te kunnen beginnen aan een nieuwe exploitatie. Er is een afspraak gemaakt om jaarlijks af te lossen op de oude openstaande vordering. De betalingen hebben conform de afspraken plaatsgevonden.
Door het kwijtschelden van de openstaande vordering wordt SSW in de gelegenheid gesteld een exploitatie te starten zonder erfenis uit het verleden. Gezien de resultaten van SSW in de laatste jaren verdient de Stichting de mogelijkheid om te laten zien dat men in staat is een goede exploitatie te draaien voor deze accommodatie.
De raad wordt voorgesteld te besluiten om de resterende oude vordering op naam van de Stichting Sporthallen WRZV (SSW) kwijt te schelden bij opening van de nieuwe sporthallen WRZV onder de voorwaarde dat SSW de huidige betaalafspraken volledig nakomt. Daarnaast dit bedrag te dekken uit de Voorziening 103 WRZV.
Voor technische en feitelijke vragen: Bertus Jeensma (2298) b.jeensma@zwolle.nl

Beslisnota Oude openstaande vordering Stichting Sporthallen WRZV (SSW)

2018-09-10 Raadsbesluit Oude openstaande vordering Stichting Sporthallen WRZV (SSW)

11 Actieplan geluid 2018-2023

Deze beslisnota is rechtstreeks geagendeerd voor de besluitvormingsronde A.
In 2013 is het Actieplan geluid 2013-2018 vastgesteld. Zwolle is hiertoe verplicht op grond van de Wet milieubeheer. Het Actieplan dient elke vijf jaar geactualiseerd te worden. Het college heeft het definitieve plan na verwerking van de zienswijzen op 3 juli jl. vastgesteld.
De raad wordt voorgesteld te besluiten om kennis te nemen dat het college het Actieplan geluid 2018-2023 definitief heeft vastgesteld en hiermee het geluidbeleid over de periode 2013-2018 voortzet. Daarnaast de uitvoering van het Actieplan geluid 2018-2023 te dekken uit de nog beschikbare middelen ad €425.000,- binnen het restantkrediet Actieplan geluid 2013-2018.
Voor technische en feitelijke vragen: Mark Klutman (2632) m.klutman@zwolle.nl

Beslisnota Actieplan geluid 2018-2023

1 Actieplan geluid 2018-2023

2 Knelpuntenkaart locaties 2018-2023

3 Knelpuntenkaart plandrempelwoningen 2018-2023

2018-09-10 Raadsbesluit Actieplan geluid 2018-2023

12 Vaststelling bestemmingsplan Veerallee

Deze beslisnota is rechtstreeks geagendeerd voor de besluitvormingsronde A.
Het bestemmingsplan Veerallee is bijna 10 jaar oud. Conform de Wet ruimtelijke ordening moeten bestemmingsplannen om de 10 jaar worden herzien. De woonbuurt Prinsenbuurt is buiten het plangebied gelaten omdat de nieuwbouwbuurt volop in ontwikkeling is op basis van nog actuele, op ontwikkeling gerichte, ruimtelijke plannen. Het bestemmingsplan heeft 6 weken ter inzage gelegen, hiertegen is één zienswijze ingediend. De raad wordt voorgesteld te besluiten om in te stemmen met de beantwoording van de zienswijze omtrent het bestemmingsplan Veerallee, en het bestemmingsplan gewijzigd vast te stellen met de wijzigingen zoals omschreven in de wijzigingsnota. Daarnaast geen exploitatieplan vast te stellen
Voor technische en feitelijke vragen: Ellen Horsman- van Gelder (2430) eh.horsman.van.gelder@zwolle.nl

Beslisnota Vaststelling bestemmingsplan Veerallee

1. Gewijzigd bestemmingsplan Veerallee

2. Zienswijzennota bestemmingsplan Veerallee

3. Wijzigingsnota bestemmingsplan Veerallee

4. Zienswijze

2018-09-10 Raadsbesluit Vaststelling bestemmingsplan Veerallee

13 Eerste bestuursrapportage 2018 Veiligheidsregio IJsselland

Deze beslisnota is rechtstreeks geagendeerd voor de besluitvormingsronde A.
De Veiligheidsregio IJsselland (VRIJ) heeft de eerste bestuursrapportage aangeboden aan de raad. Deze rapportage is gerelateerd aan de begroting van het lopende jaar 2018.
Financieel gezien zijn in deze bestuursrapportage begrotingswijzigingen verwerkt die, conform de Wet gemeenschappelijke regelingen, ter goedkeuring aangeboden dienen te worden aan de gemeenteraden. De raad wordt voorgesteld te besluiten om kennis te nemen van de eerste bestuursrapportage 2018 en over deze rapportage geen zienswijze in te dienen.
Voor technische en feitelijke vragen: Marijn Hageman (2108) m.hageman@zwolle.nl

Beslisnota Eerste bestuursrapportage 2018 Veiligheidsregio IJsselland

1. Aanbiedingsbrief eerste bestuursrapportage 2018 Veiligheidsregio IJsselland

2. Eerste bestuursrapportage 2018 Veiligheidsregio IJsselland

2018-09-10 Raadsbesluit Eerste bestuursrapportage 2018 Veiligheidsregio IJsselland

14 Wijziging subsidieverordening beschermd wonen en maatschappelijke opvang a.g.v. opzegging regionale samenwerking gemeente Hattem

Deze beslisnota is rechtstreeks geagendeerd voor de besluitvormingsronde A.
De opdracht voor gemeenten om continuïteit en kwaliteit van voorzieningen beschermd wonen en maatschappelijke opvang te bieden is opgenomen in de Wmo 2015. De gemeente Zwolle fungeert bij deze opdracht als centrumgemeente voor de regiogemeenten Dalfsen, Hardenberg, Hattem, Kampen, Ommen, Staphorst, Steenwijkerland, Zwartewaterland en Zwolle. De verantwoordelijkheden, taken en inspanningen tussen de gemeenten zijn vastgelegd in een convenant. De gemeente Hattem heeft besloten vanaf 1-1-2019 deel uit te willen maken van de regio van gemeenten, waarvan de gemeente Apeldoorn als centrumgemeente fungeert. Reden hiervoor is met name dat de gemeente Hattem hiermee het contracteringsproces in het sociaal domein concentreert in de regio Oost- Veluwe en er bovendien meer congruentie ontstaat.
De raad wordt voorgesteld te besluiten om de subsidieverordening beschermd wonen – maatschappelijke opvang, in artikel 28.1 de begripsbepaling van de centrumgemeenteregio te wijzigen. Deze gewijzigde verordening per 1 januari 2019 in werking te laten treden.
Voor technische en feitelijke vragen: Lauris van Eekeren (2299) lgj.van.eekeren@zwolle.nl

Beslisnota Wijziging subsidieverordening beschermd wonen en maatschappelijke opvang a.g.v. opzegging regionale samenwerking gemeente Hattem

2018-09-10 Raadsbesluit Wijziging subsidieverordening beschermd wonen en maatschappelijke opvang a.g.v. opzegging regionale samenwerking gem. Hattem

15 Wet verplichte GGZ

Wet verplichte GGZ
Deze beslisnota is rechtstreeks geagendeerd voor de besluitvormingsronde A.
De Wet Bijzondere opnemingen in psychiatrische ziekenhuizen (Wet BOPZ) wordt 1 januari 2020 vervangen door de Wet Verplichte geestelijke gezondheidszorg (WVGGZ). De nieuwe wet is bedoeld om, voordat een opname noodzakelijk is, meer en in eerder stadium te kunnen doen voor psychiatrische patiënten. Gemeenten worden verantwoordelijk voor deze nieuwe taak zonder dat er vooralsnog middelen beschikbaar worden gesteld vanuit het Rijk. Een gedegen implementatie is vereist; in deze nota wordt ingegaan op de voorbereiding van de invoering van deze nieuwe taak
De raad wordt voorgesteld te besluiten om kennis te nemen van de te verwachten effecten van de WVGGZ en in te stemmen met de projectmatige aanpak van de implementatie. Daarnaast een budget beschikbaar te stellen vanaf 01-10-2018; voor 2018 €23.111,- en voor 2019 wordt €33.182. deze kosten te dekken uit de reserve incidentele middelen.
Voor technische en feitelijke vragen: Thijs Jan van der Veen (2496) tj.van.der.veen@zwolle.nl

Beslisnota Wet verplichte GGZ

2018-09-10 Raadsbesluit Wet verplichte GGZ

16 Moties Vreemd aan de orde van de dag

2018-09-10 M16-1 Een Busse van Schutte en lopen dat dutte

17 Sluiting

korte terugblik

Zwolle

Raadsplein besluitvormend

Vergadering d.d.	10 september 2018
Locatie	Raadzaal
Aanvang	19.30
Eindtijd	21.00
Voorzitter	Henk Jan Meijer
Griffier/secretaris	Drs. A.B.M. ten Have

Aanwezige leden Belt, Ruben van de, Ben Ali Ahlaq, Youcef, Bijleveld - Klaassen, Evelina, Boer, Jan Wietse de, Boersma, Margriet, Bruggen, Claudia van, Bruggenkamp, Silvia, Campen, Thom van, Drost, Sandra, Elfers, Leo, Elshof - Rook, Jolien, Finies, Norman, Geerling, Brammert, Hartman, Lennart, Hof, David, Klappe, Ron, Klundert - Schoenmacker, Annemee van de, Kok, Jolanda, Leest, Margriet, Mulder, Marcel, Mulder, Reinier, Nabers, Jan, Noorda, Eildert, Oude Egbrink, Mart, Paauw, Sonja, Pasman, Guido, Paus, Remko de, Pelman, Patrick, Raap, Jacob, Rikkert, Sylvana, Rots, Gerdien, Satoor de Rootas, Jeffrey, Spaans, Arjan, Stoorvogel - Bergman, Ruth, Wijnen, Hans, Willegers, Johran, Wolthof, Patty

Afwezige leden

1. Mededelingen
   Er is een inspreker, de heer M. Nijboer, directeur van Natuur en Milieu Overijssel.
   Hij meldt dat rond de verkiezingscampagnes ook Natuur en Milieu een campagne heeft gehouden om burgers te betrekken bij allerlei natuur en milieu projecten. De gemeente Zwolle was 1 van de 3 gemeenten van waaruit de meeste reacties zijn binnengekomen. Daarom overhandigt hij een voucher aan de gemeenteraad, die ingewisseld kan worden voor maatwerkondersteuning vanuit Natuur en Milieu Overijssel voor een duurzaam of groen bewonersinitiatief in Zwolle.
2. Vaststelling agenda
   Met de voorgestelde agenda wordt ingestemd.
3. Bekrachtiging geheimhouding
   De raad bekrachtigt de geheimhouding op bijlage 1 van de beslisnota Oude openstaande vordering Stichting Sporthallen WRZV. De bekrachtiging geldt voor onbepaalde tijd.
4. Mondelinge vragen te stellen door raadsleden
   -Vragen van de ChristenUnie over de Bomhofsplas.
   Wethouder Dogger antwoordt dat voor de toekomstige herinrichting van de Bomhofsplas gewerkt wordt aan een herziening van het bestemmingsplan, inclusief landschapsplan. In het kader van die herinrichting past de verontdieping van de plas. Momenteel wordt die verontdieping onderzocht. De kwaliteitseisen zijn vastgelegd in het Besluit Bodemkwaliteit. Daar zal aan moeten worden voldaan. In het kader van het opstellen van het bestemmingsplan zal alle benodigde informatie boven tafel komen. De initiatiefnemer, Dekker Groep, organiseert op 11 september een informatieavond voor de omwonenden.

Mocht dat aan de orde zijn is de wethouder bereid nader onderzoek uit te voeren naar de gezondheidsrisico's. De kans dat er risico's bestaan voor de drinkwatervoorziening wordt zeer gering geacht, gelet op de afstand. Het is de wethouder niet bekend of er gelijksoortige plannen bestaan voor de Sekdoornplas. Tenslotte zegt de wethouder toe desgewenst ook als gemeente zelf met de omwonenden van de Bomhofsplas in gesprek te willen gaan.

- Vragen van het CDA over de handelsmissie naar China.

Wethouder De Heer antwoordt dat dergelijke handelsmissies vanuit Overijssel worden georganiseerd door Go for Export, namens de provincie. Deze benaderen eigenstandig bedrijven en ook Zwolle bekijkt eigenstandig of ze deel wil nemen. Het netto resultaat is altijd moeilijk aan te geven. Zeker in dit geval omdat de missie pas zeer onlangs heeft plaatsgevonden. Vanuit de gemeente kan worden nagegaan welke bedrijven er mee zijn geweest, maar eigenlijk hoort de vraagstellende partij zich hiervoor bij de provincie te melden.

- Vragen van GroenLinks over het 100 dagen plan duurzame energie.

Wethouder Schuttenbeld meldt dat het 100 dagen plan in concept klaar is en morgen in een eerste versie in het college aan de orde komt. De verwachting is dat het stuk na 4 oktober naar de raad kan. Het is een plan op hoofdlijnen, waarna uitwerking in projecten plaatsvindt. Over de hoofdlijnen zijn diverse stakeholders geconsulteerd.

- Vragen van het CDA over de subsidieregeling voor sportclubs.

Wethouder De Heer merkt op dat het niet een echt nieuwe regeling is, maar een aangepaste subsidieregeling voor duurzaamheidsmaatregelen voor sportparken. De verenigingen zijn hierover geïnformeerd en kunnen zich voor nadere informatie en ondersteuning wenden tot SportServiceZwolle.

- Vragen van de VVD over boete op zonnepanelen.

Wethouder Sloots merkt op dat de Wet WOZ en de bijbehorende uitvoeringsregels het kader vormen. Stel er zijn twee volstrekt identieke woningen, alleen 1 met zonnepanelen, dan mag je de waardevermeerdering door zonnepanelen niet ontkennen en kan dat leiden tot een geringe verhoging van de WOZ waarde. Dat kan leiden tot ergernis en je kunt je af vragen of deze gang van zaken terecht is. Vanuit de gemeente is hier echter niet veel aan te doen. We hebben ons bij de uitvoering te houden aan de wettelijke regels. Verandering hiervan zal vanuit Den Haag moeten komen en de wethouder doet de vraagstellende partij dan ook de suggestie haar Haagse kanalen te gebruiken.

- Vragen van D66 over de aangekondigde politieactie komend weekend in relatie tot de veiligheid rond enkele evenementen.

Burgemeester Meijer is eind vorige week op de hoogte gesteld van de mogelijke politie actie. Komend weekend vindt het evenement Vliegende Vrienden van Amstel Live plaats, evenals de wedstrijd PEC-Vitesse. Daarnaast is er ook nog het normale horecaweekend. Naast overleg in de driehoek, gaat de burgemeester na hoe groot de actiebereidheid is en is hij in gesprek met de organisatoren over hun inzet van extra personeel. De organisatoren zijn verantwoordelijk voor de veiligheid op het terrein, de politie voor de veiligheid er buiten. De politie heeft aangegeven in ieder geval wel in actie te zullen komen bij zgn. prioriteit 1 gevallen. Overleg wordt voortgezet deze week, waarbij de burgemeester er vooralsnog van uit gaat dat alle evenementen gewoon plaats kunnen vinden.

5. Ingekomen stukken
   - Agenderingsverzoek van de VVD, D66 en ChristenUnie m.b.t. de informatienota Uitvoering Starters en Startups.
   Met dit verzoek wordt ingestemd. De agendacommissie zal bekijken hoe deze agendering en in welke breedte zal plaatsvinden.
   - Agenderingsverzoek van D66, ChristenUnie, Swollwacht, GroenLinks, VVD, PvdA en CDA m.b.t. de informatienota over hoogbegaafdheid voor een informatieronde.
   Met dit verzoek wordt ingestemd.
   - Agenderingsverzoek van de PvdA, D66, SP en CDA m.b.t. de informatienota over de beëindiging van het experiment participatiewet, voor een debatronde.
   Ook dit verzoek wordt gehonoreerd.
   - N.a.v. de informatienota Beantwoording motie art. 1 Grondwet is een motie ingediend door de PvdA, D66 en CDA om de voorgestelde dekking te wijzigen.
   De burgemeester geeft aan dat het om een bedrag gaat van ca. 2500 euro en zegt toe dat het college gaat kijken naar een andere dekking dan uit de cultuurmiddelen. Naar aanleiding van deze toezegging wordt de motie (16-2) ingetrokken.
   - Bij een aantal ingekomen stukken worden nog enkele vragen gesteld:
   Hoe en wanneer wordt de raad nog betrokken bij het opstellen van het cultuurprofiel?
   Komt er een stilzwijgende verlenging van de pilot stroomstootwapen politie?
   Hoe wordt daadwerkelijk de overlast bij de voorziening van het Leger des Heils aan de Burgemeester van Walsumlaan tegengegaan?
   - Voor het overige wordt de lijst ingekomen stukken, inclusief de voorgestelde wijze van afdoening, vastgesteld.
6. Benoeming burgerlid fractie CDA
   Met algemene stemmen aangenomen.
7. Verlenen ontslag burgerlid fractie ChristenUnie
   Met algemene stemmen aangenomen.
8. Benoeming en verordening Rekenkamercommissie
   Met algemene stemmen aangenomen.
9. Verordening ambtelijke bijstand en fractieondersteuning
   De fractie van de SP stemt tegen dit voorstel, de overige fracties stemmen voor. Het voorstel is aangenomen.
10. Oude openstaande vordering Stichting Sporthallen WRZV (SSW)
    Met algemene stemmen aangenomen.
11. Actieplan geluid 2018-2023
    Ingesproken wordt door de heer Van Montfort, namens de buurtgenoten Herenpark.
    Naar aanleiding hiervan zegt wethouder Dogger toe in gesprek te zullen gaan met de inspreker.
    Het voorstel wordt vervolgens met algemene stemmen aangenomen.
12. Vaststelling bestemmingsplan Veerallee
    Met algemene stemmen aangenomen.
13. Eerste bestuursrapportage 2018 Veiligheidsregio IJsselland
    Met algemene stemmen aangenomen.
14. Wijziging subsidieverordening beschermd wonen en maatschappelijke opvang a.g.v. opzegging regionale samenwerking gemeente Hattem
    Met algemene stemmen aangenomen.
15. Wet verplichte GGZ
    Met algemene stemmen aangenomen.

16. Moties Vreemd aan de orde van de dag
    - Motie 16-1 van Swollwacht, VVD, CDA en D66 over Een busse van Schutte en lopen dat dutte.
    Met algemene stemmen aangenomen.
17. Sluiting
    De voorzitter sluit de vergadering om 20.40 uur.

PRESENTIELIJST van de Raad **Vergadering d.d. 10 september 2018**

	Naam	Handtekening
1	Belt van de, R.A.	
2	Ben Ali, dhr. Y.	
3	Bijleveld- Klaassen, mw. E.A.	
4	Boer, dhr. J.W. de	
5	Boersma, mw. G.M.	
6	Brink, dhr. J.E.	
7	Bruggen, mw. K.T. van	
8	Bruggenkamp, mw. S.S.M	
9	Campen, dhr. A.A.H. van	
10	Drost, mw. S.N.	
11	Elfers, dhr. L.V.	
12	Elshof-Rook, mw. G.J	
13	Finies, dhr. N.D.	
14	Geerling, dhr. B.J.	
15	Hartman, dhr. L.A.	
16	Hof, dhr. D.	
17	Klappe, dhr. A.J.M.	
18	Klundert van de, mw. A.	
19	Kok, mw. J.N.M.	
20	Leest, mw. M.M.	
21	Meijerink, mw. E.G.	
22	Mulder, dhr. M.	
23	Mulder, dhr. R.	
24	Nabers, dhr. G.J.	
25	Noorda, dhr. E.J.	
26	Oude Egbrink, dhr. M.	
27	Paauw, mw. S.N.C.	
28	Pasman, dhr. G.	
29	Paus, dhr. R.S. de	
30	Pelman, dhr. P.	
31	Raap, dhr. J.	
32	Rikkert, mw. S.J.H.	
33	Rots, mw. D.G.	
34	Satoor de Rootas, dhr. J.P.	
35	Spaans, dhr. A.	
36	Stoorvogel-Bergman, mw. H.R.	
37	Wijnen, dhr. J.C.G.	
38	Willegers, dhr. J.J.A.	
39	Wolthof, mw. P.A.L.	
	Wethouders	
1.	Anker, dhr. E.W.	
2.	Dogger, dhr. W.	
3.	Heer, dhr. R.E. de	
4.	Schuttenbeld, mw. H.M.M.	
5.	Sloots, dhr. K.	
6.	Willigen, dhr. M.W.J. van	

besluit

Zwolle

Besluit

Jaargang 2018
Onderwerp Bekrachtiging geheimhouding bijlage 1 van de beslisnota Oude openstaande vordering Stichting Sporthallen WRZV (SSW)

De raad van de gemeente Zwolle;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders;

besluit:

- Op basis van Artikel 10, lid 2 sub g van de Wet Openbaarheid van Bestuur op bijlage 1 van de beslisnota Oude openstaande vordering Stichting Sporthallen WRZV (SSW)
- De bekrachtiging geldt voor onbepaalde tijd

Aldus besloten in de openbare vergadering van 10 september 2018,

de voorzitter,

de griffier,

ChristenUnie
Zwolle

Mondelinge vragen

Met begrip heeft de ChristenUnie fractie kennis genomen van de brief van de actiegroep SlibVrijZwolle. De zorgen van de omwonenden snapt onze fractie heel goed en wij willen daarom de volgende mondelinge vragen stellen aan het college:

1. Is het college bekend met het voornemen van de Dekker Groep om 900.000 kuub vervuild slib uit binnen en buitenland te storten aan de randen van de Bomhofsplas?
2. Is het college op de hoogte van de aard en de mate van vervuiling van deze slib?
3. Heeft het college een beeld bij de milieu-effecten van deze slib op de korte en lange termijn?
4. Hoe verhoudt deze activiteit zich met de mogelijkheid om de Bomhofsplas over 10 jaar—als de zandwinning stopt—te herontwikkelen naar natuurgebied?
5. Hoe waardeert het college het voornemen van de Dekker Groep om 900.000 kuub vervuild slib te storten aan de randen van de Bomhofsplas?
6. Bent u bereid in het belang van de omwonenden en het milieu alle informatie boven tafel te krijgen en te delen?
7. Bent u bereid onderzoek naar gezondheidsrisico's uit te voeren mocht dat aan de orde zijn?
8. Is het college op de hoogte van eventuele risico's voor de drinkwatervoorziening in Zwolle? Zo nee, is het college dan bereid daar onderzoek naar te doen?

Namens de ChristenUnie fractie,

Ruben van de Belt

Mondelinge vragen Bezoek China provincie

Mijnheer de voorzitter,

In De Stentor hebben wij kunnen lezen dat een Overijsselse handelsdelegatie, geleid door de gedeputeerde Van Hijum van de provincie Overijssel, een bezoek heeft gebracht aan de republiek China.

Een dergelijk bezoek zal ongetwijfeld nuttig zijn, maar wij zijn benieuwd of en zo ja in welke mate de gemeente Zwolle een rol bij dat bezoek heeft gespeeld.
Is Zwolle bij voorbeeld betrokken geweest bij de voorbereiding van de reis en welke Zwolse bedrijven of instellingen hebben hieraan deelgenomen?
Wij zijn trouwens ook benieuwd naar de resultaten van deze Chinatrip, zowel voor de provincie Overijssel als geheel, maar natuurlijk nog meer voor de stad Zwolle.

Kort gezegd: wat gaat dit bezoek de stad opleveren? Wij hopen -beter gezegd - wij verwachten daar binnenkort informatie van de provincie of van uw College over te ontvangen. Kunt u ons dat toezeggen?

Leo Elfers, CDA fractie Zwolle.

Mondelinge Vragen

GROENLINKS

Aan: College van B&W
Van: GroenLinks Zwolle, Sylvana Rikkert
Datum: 10 september 2018
Onderwerp: Planning 100-dagen plan

Planning 100-dagen plan

Op 4 juni van dit jaar presenteerde de coalitie zijn coalitieakkoord. Duurzaamheid en de energietransitie spelen de hoofdrol in dit coalitieakkoord. Een passage van het akkoord luidt dan ook: 'De ontwikkeling naar een duurzame energievoorziening kent twee sporen. Het eerste is het verminderen van het energieverbruik. Het tweede de opwekking van duurzame energie. De coalitie wil op beide sporen grote stappen zetten. Binnen 100 dagen willen we hiervoor een plan van aanpak opstellen.' In dit plan van aanpak zouden de ambities van het huidige college, voortbouwend op de Zwolse Energiegids die op 18 december 2017 door de raad is vastgesteld, gepresenteerd worden.

Aanstaande woensdag, woensdag 12 september, is het exact 100 dagen geleden dat het coalitieakkoord gepresenteerd werd. GroenLinks zou daarom graag van de wethouder duidelijkheid krijgen over de planning van de presentatie van het 100-dagen plan.

Vragen:

1. Kan de wethouder ons informeren wat de stand van zaken is van het 100-dagen plan?

2. Kan de wethouder ons informeren over hoe stakeholders uit de stad betrokken zijn?

Namens de fractie van GroenLinks,

Sylvana Rikkert

Mondelinge vragen

Graag zou ik maandag namens de CDA-fractie de volgende mondelinge vragen stellen omtrent subsidieregeling voor sport amateur clubs:

1. Is het college bekend met de nieuwe subsidieregeling van de Minister voor Medische zorg omtrent regels voor bouw en onderhoud van sportaccommodaties en de aanschaf van sportmaterialen ter hoogte van 87.000.000 euro?

2. Is het college bereid deze subsidieregeling actief onder de aandacht te brengen van al onze sportclubs?

3. Sportclubs draaien op vrijwilligers. Zij hebben vaak al veel taken te verrichten. Een subsidieaanvraag vraagt veel expertise en tijd. Is het college bereid sportclubs met de eventuele administratie last van de subsidieaanvraag te helpen? Hoe zou deze ondersteuning eruit zien?

Met vriendelijke groet,

Margriet Boersma

CDA Zwolle

Aan	:	College van B en W Zwolle
Van	:	Fractie VVD, Hans Wijnen
Betreft	:	Boete op zonnepanelen wekt ergernis
Datum	:	10-09-2018

Mondelinge vragen

Geacht College,

Vanmorgen stond in het AD het artikel 'Boete' op zonnepanelen wekt ergernis. Het artikel verhaalt uitgebreid over huizenbezitters die hun woning willen verduurzamen door zonnepanelen op hun dak te leggen. Ze willen iets goeds doen voor het milieu, maar voelen zich gestraft door de gemeente omdat ze een hogere WOZ aanslag ontvangen. De huizenbezitters en lokale politieke partijen zien dit als een perverse prikkel. Groen is poen zegt de VVD al langer, dat moet ook gelden voor het bepalen van de WOZ. Huizenbezitters moeten juist worden uitgedaagd om verduurzamende maatregelen te nemen.
De Zwolse gemeenteraad wil perverse prikkels bij de verduurzaming van woningen voorkomen. Daarom nam de gemeenteraad op 17 juli 2017 met algemene stemmen de VVD motie "Vergroenen leges en regelingen" aan, die het college oproept om te onderzoeken of er leges en regelingen zijn die een financieel perverse prikkel voor de verduurzaming van woningen kunnen vormen. Inmiddels weten we dat die er inderdaad waren en dat de motie tot een pilot in Zwolle heeft geleid. De VVD heeft daarom vanwege bovenstaande een aantal vragen:

1. Kunt u aangeven op welke wijze de gemeente Zwolle omgaat met de waardebepaling voor de WOZ als verduurzamende maatregelen zoals zonnepanelen op woningen worden aangebracht?
2. De wethouder heeft eerder een nota naar de raad gestuurd met de technisch juridische kaders van de regelingen, maar is de wethouder gezien deze berichtgeving met de VVD van mening met de VVD dat we ook naar de WOZ moeten gaan kijken en is de wethouder bereid onderzoek te doen naar de mogelijkheden en de haalbaarheid daarvan?

fractie VVD Zwolle
Hans Wijnen

voorstellen

Zwolle

Agenderingsverzoek Informatienota

Indienende fractie:	VVD, D66
Naam woordvoerder:	Johran Willegers, Jeroen Doornbos (VVD), Claudia van Bruggen (D66)
Verzoek om agendering van de Informatienota:	Uitvoering Starters & Startups 2018
Deze Informatienota staat op de lijst van ingekomen stukken d.d.:	10 september 2018
Verzoek om agendering in de:	☐Informatieronde ☒Debatronde
Aanleiding tot agenderen:	**Er is een maatschappelijke ontwikkeling gaande waarbij steeds meer starters en start-ups ontstaan. Deze ontwikkeling lijkt blijvend van aard. VVD wil graag weten wat het standpunt van de gemeenteraad is met betrekking tot (de ondersteuning van) deze ontwikkeling.**
Beoogd effect van agenderen:	**- Verduidelijking en verdieping van de standpunten van partijen ten aanzien van starters en start-ups** **- Duidelijkheid voor starters/ start-ups over de kwalitatieve en kwantitatieve ondersteuning vanuit de gemeente** **- Bevorderen van een gezond starter/ start-up klimaar in de regio en in het bijzonder in de gemeente**
Voor de Informatieronde moeten de volgende betrokkenen worden uitgenodigd:	
Voor de Debatronde moet de debatvraag zijn:	**Wat vindt de gemeenteraad van de voorliggende nota en hoe zien partijen de starters/ start-ups in het algemeen en in de**

Datum 11 mei 2010

toekomst?

voorstellen

Zwolle

Agenderingsverzoek Informatienota

Indienende fractie:	D66 en ChristenUnie
Naam woordvoerder:	Sonja Paauw en Jacob Raap
Verzoek om agendering van de Informatienota:	Beantwoording motie onderzoek naar onderwijsaanbod voor hoogbegaafden in Zwolle
Deze Informatienota staat op de lijst van ingekomen stukken d.d.:	10 september 2018
Verzoek om agendering in de:	☒Informatieronde ☐Debatronde
Aanleiding tot agenderen:	**Ouders knelpunten ervaren als het gaat om passend onderwijs voor hoogbegaafde kinderen, dit is op elke school een kleine, en daardoor lastig te bedienen, groep. Er nu een informatienota ligt met uitkomst werkveldraadpleging en bijbehorende aanbevelingen waarvan wij ons afvragen of we met deze nota bereiken wat we willen bereiken, namelijk optimaal passend onderwijs voor alle hoogbegaafde kinderen in Zwolle en de regio.**
Beoogd effect van agenderen:	**Inzicht krijgen in hoe het onderwijsveld (PO/VO) aankijkt tegen de aanbevelingen en de organisatie van het passend onderwijs voor hoogbegaafden in Zwolle en de rol die zij voor de gemeente en zichzelf zien.**
Voor de Informatieronde moeten de volgende betrokkenen worden uitgenodigd:	**Alle onderwijsbesturen PO** **Voortgezet Onderwijs** **Afgevaardigde namens de werkveldraadpleging zoals Henk Keesenberg**
Voor de Debatronde moet de debatvraag zijn:	

Datum 11 mei 2010

voorstellen

Zwolle

Agenderingsverzoek Informatienota

Indienende fractie:	PvdA, D66, CDA en SP
Naam woordvoerder:	Eefke Meijerink, Sonja Paauw, Jan Nabers en Brammert Geerling
Verzoek om agendering van de Informatienota:	Beeindiging experiment participatiewet
Deze Informatienota staat op de lijst van ingekomen stukken d.d.:	10 september 2018
Verzoek om agendering in de:	☐Informatieronde ☒Debatronde
Aanleiding tot agenderen:	**Ondanks de aantrekkende economie is er een groep Zwollenaren in de participatiewet voor wie het over langere periode nog niet is gelukt een passende baan te vinden. In 2017 heeft de raad daarom besloten tot een "experiment sociale bijstand". Het college stelt voor dit experiment te beëindigen door een tekort aan deelnemers voor een wetenschappelijk onderzoek.**
Beoogd effect van agenderen:	**Inzicht krijgen in hoe fracties aankijken tegen het stopzetten van het experiment en daarbij bespreken of het mogelijk en wenselijk is het experiment in aangepaste vorm voort te zetten met de deelnemers die zich wel aangemeld hebben met als doel om aanvullende mogelijkheden te vinden om de uitstroom uit de bijstand te bevorderen.**
Voor de Informatieronde moeten de volgende betrokkenen worden uitgenodigd:	**/**
Voor de Debatronde moet de debatvraag zijn:	**Is het mogelijk en wenselijk een "experiment sociale bijstand" uit te voeren met een kleinere groep deelnemers ook als dit niet**

meer voldoet aan de oorspronkelijke criteria voor het wetenschappelijk onderzoek, bijvoorbeeld door te kiezen voor een kwalitatief onderzoek dat door de gemeentelijke onderzoeksafdeling kan worden.

PvdA D66 CDA

Motie vreemd aan de orde van de dag: 'Mooi initiatief zoekt passende dekking'

De raad van de gemeente Zwolle in vergadering bijeen op maandag 10 september 2018;

Constaterende dat:

- Er in de Informatienota "Beantwoording Motie Artikel 1 Grondwet: Antidiscriminatie-artikel zichtbaar in het stadskantoor" wordt gesteld dat voor de bekostiging hiervan dekking wordt gezocht in de cultuurbegroting.

Van mening dat

- De cultuurbegroting al geen vetpot is;
- De werkzaamheden zouden moeten vallen onder een andere kostenpost (bijvoorbeeld aankleding van het stadskantoor).

Draagt het college op:

- De kosten voor het zichtbaar maken van Artikel1 uit de Grondwet niet te zoeken in de cultuurbegroting, maar hier een andere passende dekking voor te vinden.

En gaat over tot de orde van de dag.

PvdA	D66	CDA
Patty Wolthof	Sonja Paauw	Leo Elfers

Ingetrokken
16-09-2018

Bestuursorgaan : Besluitvormingsronde Raadsplein
Onderwerp : Lijst ingekomen stukken
Raadsplein : 10-09-2018

Aan de raad,

Wij delen u mede, dat de volgende stukken zijn binnengekomen:

Nr.	Onderwerp en voorgestelde behandeling	B&W datum
A	**Informatienota's voor de raad / ter kennisname**	
1.	beëindiging experiment participatiewet **(geagendeerd voor een debatronde)**	03-07-2018
2.	uitvoering Starters & Startups 2018 **(geagendeerd voor een debatronde)**	03-07-2018
3.	stand van zaken zonneparken Bomhofsplas en Sekdoornplas	03-07-2018
4.	ALV VNG inzake Interbestuurlijk Programma	03-07-2018
5.	Beantwoording Motie Artikel 1 Grondwet: Antidiscriminatie-artikel zichtbaar in het stadskantoor (M15-2)	10-07-2018
6.	Uitkomsten meicirculaire 2018 gemeentefonds	10-07-2018
7.	Voortgang ontwikkeling geothermie	10-07-2018
8.	Stand van zaken Kamperlijn	17-07-2018
9.	Regionalisering Cultuurbeleid	17-07-2018
10.	Uitvoering motie 'Onderzoek naar onderwijs voor hoogbegaafden in Zwolle' **(geagendeerd voor een informatieronde)**	17-07-2018
11.	Ontwikkeling transformatiethema toegang	17-07-2018
12.	Beantwoording motie Roze Zaterdag	17-07-2018
13.	Voortgang en resultaten van het onderzoek naar de haalbaarheid van de eerste fase van het Dorpsplan Wijthmen	17-07-2018

Nr.	Onderwerp + voorgestelde behandeling	Datum
B1	**Diversen / ter kennisgeving aannemen / Lijst ingekomen stukken**	
1.	A. Boukes- open brief aan college en raad der gemeente Zwolle	28-06-2018
2.	Niet openbaar- ingekomen brief	
3.	Aangenomen motie gemeenteraad Bergeijk- niet boren naar gas	12-07-2018
4.	Het Zand- statutenwijziging Zorgcentrum Het Zand	04-07-2018
5.	P. Benning- verkeerssituatie	11-07-2018
6.	Nederlandse Vereniging voor Raadsleden	10-07-2018
7.	VNG- kinderen in de maatschappelijke- en vrouwenopvang	26-04-2018
8.	Aangenomen motie gemeenteraad Simpelveld- proceskosten WOZ-bezwaren	16-08-2018
9.	Aangenomen motie gemeenteraad Waalwijk- Kinderpardon	13-06-2018
B2	**Diversen / ter advies in handen van het college stellen**	
1.	Pamflet over behoud Zwolse cultuurgoed en museale samenwerking Deventer Zwolle en Kampen	16-07-2018
B3	**Diversen / ter afdoening in handen van het college stellen**	
1.	Billybird- locatie voor recreatiepark gevraagd	12-07-2018
2.	T. Strijker- Noodkap groene kathedraal, Zwolle-Zuid, monument voor de oude groene kathedraal van populierenhout	03-08-2018

Bestuursorgaan : Besluitvormingsronde Raadsplein
Onderwerp : Lijst ingekomen stukken
Raadsplein : 10-09-2018

Aldus besloten in de openbare vergadering van 10-09-2018

de voorzitter, H.J. Meijer

de griffier, A.B.M. ten Have

Nr.	Onderwerp	B&W datum
C	**Beantwoording artikel 45 vragen / ter kennisgeving aannemen**	
1.	Beantwoording artikel 45 vragen fractie VVD - overlast bij voorziening van Leger des Heils	03-07-2018
2.	Beantwoording artikel 45 vragen fractie D66 - Verlenging pilot stroomstootwapens politie Zwolle	03-07-2018
3.	Beantwoording artikel 45 vragen fractie ChristenUnie en CDA – Komst vijfde Coffeeshopbeleid	03-07-2018
4.	Beantwoording artikel 45 vragen fractie GroenLinks - Financiële problemen Het Langhuis	17-07-2018
5.	Beantwoording artikel 45 vragen fractie D66 - Experiment wietteelt en wietverkoop	17-07-2018
6.	Beantwoording artikel 45 vragen fractie SP - Gevolgen Woningwet en ATAD voor woningcorporaties	17-07-2018
7.	Beantwoording artikel 45 vragen fractie Swollwacht - Overlast Milligerplas	17-07-2018
8.	Beantwoording artikel 45 vragen fractie CDA - Aanvraag voor het kappen van 31 bomen Oude Mars	17-07-2018
9.	Beantwoording artikel 45 vragen fractie D66 - Spreekuurrechter	17-07-2018

voorstel

Zwolle

Raadsplein besluitvormend

Datum 10 september 2018

onderwerp	Beëindiging experiment participatiewet (21.15 – 22.30 uur)
portefeuillehouder	René de Heer
informant	Kolk, Henk van der (3254)
medeopstellers	Bakker - Los, Christa (2462) Rachtchoupkina, Olga (2486)
afdeling	Maatschappelijke Ontwikkeling
bijlagen	Voorstel: Informatienota beëindiging experiment participatiewet

Voorgesteld besluit raad

kennis te nemen van:
Het collegebsluit om het experiment Participatiewet te beëindigen, omdat er onvoldoende vrijwillige deelnemers zijn aangemeld om het onderzoek te kunnen uitvoeren.

voorstel

Zwolle

Informatienota voor de raad

Datum 25 juni 2018

Onderwerp	beëindiging experiment participatiewet
Versienummer	

Portefeuillehouder Rene de Heer

Informant H. van der Kolk
Afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling / OW
Telefoon 038 498 3254
Email H.van.der.Kolk1@zwolle.nl

Bijlagen geen

Wij stellen u voor kennis te nemen van:
Het collegebsluit om het experiment Participatiewet te beëindigen, omdat er onvoldoende vrijwillige deelnemers zijn aangemeld om het onderzoek te kunnen uitvoeren.

Datum 25 juni 2018

Toelichting op het voorstel

Inleiding
Naar aanleiding van 2 moties heeft de raad in 2017 ingestemd met het collegevoorstel om een onderzoek te doen naar beleidseffecten van re-integratie. Kortweg: “experiment Participatiewet”. Het doel van het onderzoek was om wetenschappelijk vast te stellen welke interventies succesvol zijn voor maatschappelijke en arbeidsparticipatie door 2 onderzoekgroepen te vergelijken: een groep “bestaand beleid” en een groep “zelfregie”.

In de beslisnota is toegezegd dat de raad tussentijds wordt geïnformeerd over de voortgang van het onderzoek. In deze informatienota wordt de raad op de hoogte gesteld van de laatste stand van zaken.

Bij de voorbereiding en de inrichting van het onderzoek is nadrukkelijk rekening gehouden met mogelijke risico’s van een onderzoek. Die risico’s hebben te maken met de positionering van het onderzoek binnen de uitvoerende afdeling(en), de werkwijze van de onderzoeksgroepen en vooral het aantal benodigde vrijwillige deelnemers.

Wat betreft het aantal deelnemers: Het oorspronkelijk onderzoeksmodel gaat uit van maximaal 300 deelnemers. Met daarbij een ondergrens van 200 deelnemers, noodzakelijk voor een kwalitatief goed onderzoeksresultaat. Ondanks veel inspanningen hebben zich slechts 130 deelnemers vrijwillig aangemeld. Hierdoor is het onderzoeksresultaat op termijn onder druk komen te staan.

Bij de inrichting van het onderzoek bleek dat een mogelijk onderzoek bij het SWT niet haalbaar was. Bovendien was het niet verantwoord om bijvoorbeeld jongeren en statushouders tijdens een al lopend traject in de groep “zelfregie” te plaatsen. Gaandeweg is hierbij de groep waar de werving wel plaats heeft kunnen vinden relatief klein geworden. In samenhang met het vrijwillige karakter van de deelname is dit een plausibele verklaring dat de werving slechts 130 kandidaten heeft opgeleverd. Dat zijn kandidaten die een instemmingsverklaring hebben ondertekend om vrijwillig mee te doen aan het onderzoek.

De inrichting en voorbereidingen van het onderzoek heeft door bovengenoemde factoren lang geduurd, extra inspanningen gekost en zou op termijn ook naar alle waarschijnlijkheid tot een overschrijding leiden van het onderzoeksbudget. Gelet op deze te verwachten kostenoverschrijding en het geringe te verwachten onderzoeksresultaat door onvoldoende deelnemers, is ambtelijk geadviseerd het experiment Participatiewet te stoppen.

Kernboodschap
Het college besluit het Zwolse experiment participatiewet te stoppen i.v.m. onvoldoende deelnemers, noodzakelijk voor een goed onderzoeksresultaat.

Consequenties
De opdracht voor het onderzoek is verleend aan een samenwerkingsverband tussen de Unversiteit Twente en de afdeling Onderzoek & Informatie van de gemeente Zwolle. Met de Unversiteit is een contract opgesteld. Dit contract zal worden beëndigd en de tot nu toe gemaakte kosten zullen ten laste komen van het gereserveerde budget. Het resterende bedrag zal terugvloeien naar de algemene middelen.

Communicatie
De geworven deelnemers voor het experiment zijn tussentijds op de hoogte gesteld dat de start van het onderzoek wordt uitgesteld. Ze zullen nu definitief op de hoogte worden gesteld dat het onderzoek niet door kan gaan door onvoldoende deelnemers.

Vervolg
Een aantal gemeenten hebben wel een start kunnen maken met een onderzoek. De onderzoeksopzet en het aantal deelnemers verschilt met die van Zwolle. We zullen de onderzoeken bij deze andere gemeenten blijven volgen en op termijn de onderzoeksresultaten van deze gemeenten toetsen op bruikbaarheid voor het participatiebeleid in Zwolle.

Openbaarheid
Deze informatienota is openbaar.

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris

Zwolle

Jaargang

Kenmerk 30345

Onderwerp Beëindiging experiment participatiewet (21.15 – 22.30 uur)

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 03-07-2018

besluit:

Aldus besloten in de openbare vergadering van 10 september 2018,

de voorzitter,

de griffier,

voorstel

Zwolle

Raadsplein besluitvormend

Datum 10 september 2018

onderwerp	Uitvoering Starters & Startups 2018
portefeuillehouder	René de Heer
informant	Sterkenburg, Marijke
medeopstellers	
afdeling	Ruimte en Economie
bijlagen	Voorstel: Informatienota uitvoering Starters & Startups 2018 Bijlage: Memo 03-07-2018 Labs en starters Zwolle

Voorgesteld besluit raad

kennis te nemen van:
1. Uitvoering starters & startups 2018
2. De moties “Kennisvalorisatie door middel van Launching customerschap (motie 564 M20-1)” en “Het verbinden van starters en startups aan maatschappelijke opgaven (motie 565 M20-2) hiermee te beantwoorden.

voorstel

Zwolle

Informatienota voor de raad

Datum 03 juli 2018

Onderwerp	uitvoering Starters & Startups 2018
Versienummer	V1.

Portefeuillehouder René de Heer

Informant MP Sterkenburg
Afdeling Ruimte en Economie / OW
Telefoon 0655872112
Email M.Sterkenburg@zwolle.nl

Bijlagen

Wij stellen u voor kennis te nemen van:

1. Uitvoering starters & startups 2018

2. De moties “Kennisvalorisatie door middel van Launching customerschap (motie 564 M20-1)” en “Het verbinden van starters en startups aan maatschappelijke opgaven (motie 565 M20-2) hiermee te beantwoorden.

Inleiding

In september 2017 heeft de raad besloten om voor 2018 eenmalig €150.000 ter beschikking te stellen voor de uitvoering van het starters ecosysteem.

In deze informatienota worden een aantal activiteiten voor het lopende jaar 2018 nader uitgewerkt. Deze activiteiten zijn:

1. Versterking van het ecosysteem door medefinanciering van een business connector bij green pac ilab (gpi) met een financiering van €100.000,-.
2. Versterking van het ecosysteem door medefinanciering van €50.000,- voor een business connector via Launchlab (Kennispoort) en die tevens inventariseert en onderzoekt hoe de gemeente Zwolle:

a: De invoering van vouchers voor starters, startups en creatieven kan inzetten
b: Versterking van de kennisvalorisatie door Gemeente Zwolle als launching customer te laten functioneren.

Kernboodschap

Met de uitvoering starters & startups 2018 wordt een zodanige beleidsmatige uitwerking beoogd dat er in 2018 een solide basis gelegd wordt, zodat het ecosysteem voor starters versterkt, verstevigd en daarmee tot groei gestimuleerd wordt.

Consequenties

Als de gemeente Zwolle de beleidslijn starters & startups 2018 uitwerkt middels:

1. het meefinancieren van de business connectors en
2. faciliteren van vouchers en
3. launching customerschap door Gemeente Zwolle,

streven we naar dat zich meer ondernemerschap en initiatieven ontplooien ten behoeve van het Zwolse Startup Ecosysteem, de samenwerking binnen het Zwolse ondernemende onderwijs versterkt en het de Zwolse topwerklocaties ondersteunt.

Ad. 1 Het ecosysteem voor startups versterken.

Door faciliteren van living labs, het medefinanciering van business connectors bieden we (startende) ondernemers effectief en efficiënt op het juiste moment toegang tot de juiste mensen, financiering en partners.

Doelen en taken van deze connectors zijn:

Het bieden van (toegang tot) netwerken van handel, industrie en kapitaal

De bedrijven van starters en startups zijn nieuw en verkeren in de beginfase van hun levenscyclus. Bij deze fase hoort de behoefte aan toegang tot netwerken en is vlotte verwerving van financiering een vereiste. De business connector draagt er aan bij dat belemmeringen zoveel mogelijk uit de weg worden geruimd en toegang tot de juiste mensen en kapitaal wordt geoptimaliseerd.

Het leggen van verbindingen met onderwijs en kennisinstellingen

Starters en startups worden veelal gevormd door ondernemers die recent zijn afgestudeerd of deels nog onderwijs volgen. Door onderwijs en bedrijfsleven beter in elkaar te vervlechten, zullen meer studenten vanuit het onderwijs doorstromen in een startersbedrijf of startup. Zo bieden dynamische leer-/werkplekken aan studenten de gelegenheid om praktijkgericht te experimenteren binnen innovatieve projecten.

In de regio Zwolle zijn specifiek de topwerklocaties bedoeld om onderwijs en bedrijfsleven aan elkaar te verbinden: het is de plek voor studenten om te leren en tegelijkertijd praktijkervaring op te doen.

Het verbinden van starters en startups aan maatschappelijke opgaven (motie 565)
Onze moderne samenleving vraagt om creatieve oplossingen voor de ingewikkelde maatschappelijke opgaven. Starters en startups kunnen een creatieve en innovatieve bijdrage leveren aan het aanpakken van deze maatschappelijke uitdagingen. Starters en startups zijn een bron van innovatie en vernieuwing.

Het uitdragen van het concept van gpi en Launchlab
Living labs als gpi en Launchlab vormen een concept waarmee een productidee tot realisatie en vermarkting kan worden gebracht. Het is een laagdrempelig toegankelijk middel waarmee startende ondernemers kunnen verkennen of zij over (de juiste) ondernemerskwaliteiten beschikken om tot een zelfbewuste ondernemer uit te groeien.
De business connector draagt eraan bij dat het gpi-Launchlab concept verder wordt verspreid en toegepast in de regio Zwolle.

Ad. 2 Vouchers voor starters, startups en creatieven
De Gemeente Zwolle wil middels beide labs en betrokken stakeholders en ondernemers vouchers gaan inzetten om starters de kans te bieden aan de slag te gaan met hun onderneming.
Criteria zullen met beide labs onderzocht en vastgesteld worden.

Ad. 3 Kennisvalorisatie door middel van Launching customerschap (motie 564)
De Gemeente Zwolle wil in de komende collegeperiode vorm en uitvoering geven aan haar rol als launching customer. Innovatieve producten vinden moeilijk afname in de markt door de vaak conservatieve houding van afnemers en inkoopafdelingen. De Gemeente Zwolle kan als een vliegwiel fungeren door voor haar eigen inkoop van producten en diensten innovatie een kans te geven en een eerste product of dienst af te nemen van een (startende) ondernemer en hiermee een voorbeeldrol te vervullen voor andere potentiële afnemers.

Communicatie
In 2017 is in april een bus tour en in mei een bijeenkomst gehouden over de situatie van starters. Dit heeft geleid tot een onderzoek naar behoeften. De resultaten zijn verwerkt en besproken met de doelgroep. In 2018 zal in juni een volgend bijeenkomst plaatsvinden om vervolgacties uit te rollen.
Ook zal het communiceren over inzet business connectors gezamenlijk met beide Labs en doelgroep opgepakt worden en bekend gemaakt worden aan de doelgroep. Het communiceren over inzet Vouchers of Launching customer zijn zal via de eigen gemeentelijke kanalen gaan.

Vervolg
Er zal einde van dit jaar een verantwoording over inzet business connectors door beide labs geleverd worden aan het startersteam van de Gemeente Zwolle.
Er zal door het startersteam gekeken worden of in het komende collegeperiode naast vouchers en launching customerschap inzetten ook nieuwe financiering kan volgen.

Datum 03 juli 2018

Openbaarheid
Openbaar

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris

Jaargang

Kenmerk 46816

Onderwerp Uitvoering Starters & Startups 2018

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 03-07-2018

besluit:

Aldus besloten in de openbare vergadering van 10 september 2018,

de voorzitter,

de griffier,

Uitvoering beleidslijn starters & startups 2018

In september 2017 heeft de raad besloten om voor 2018 eenmalig €150.000 ter beschikking te stellen voor de uitvoering van de beleidslijn starters ecosysteem. In deze beslisnota worden de activiteiten voor het lopende jaar 2018 nader uitgewerkt. De activiteiten zijn:

1. versterking van het ecosysteem door medefinanciering van een business connector bij green pac ilab (gpi).
2. Versterking van het ecosysteem door medefinanciering van een business connector via Kennispoort en Launchlab en tevens inventariseert en onderzoekt hoe de gemeente Zwolle:

a: De invoering van vouchers voor starters, startups en creatieven kan inzetten
b: Versterking van de kennisvalorisatie door Gemeente Zwolle als launching customer te laten functioneren.

Bij de uitwerking van de activiteiten is een belangrijke rol toegedacht aan gpi.[1]
Dit living lab is een initiatief van Green Pac iLab en twee onderwijsinstellingen, een organisatie die starters en startups binnen op het gebied van polymeren in de regio Zwolle ondersteunt bij hun ondernemerschap. Daarnaast is gpi de schakel tussen onderwijs en het bedrijfsleven (in dit geval specifiek in de kunststofsector). Het programma van het gpi is gericht op de eerste fase van ondernemerschap en de professionalisering van starters en startups binnen de sector chemie, polymeer.

Dit zelfde geldt voor (samenwerking) Kennispoort/Launchlab[2]
Dit lab kan ondernemerschap en initiatieven ontplooien ten behoeve van het Zwolse Startup Ecosysteem.

- Het opzetten van een Zwols Startup Accelerator Programma van 3 maanden
- Het opzetten van een mentornetwerk
- Evenementen organiseren zoals Hackatons, StartupWeekend Zwolle en meetings,
- Opzetten van een investeringsnetwerk,
- Verbinden met Zwolse en regio-stakeholders en andere hubs,
- Samenwerken met Zwols onderwijs

In deze beslisnota stellen wij aan het college voor om de beschikbare middelen als volgt toe te wijzen aan gpi en Kennispoort/Launchlab.

AD1: VERSTERKING VAN DE NETWERKFUNCTIE VAN HET ECOSYSTEEM

Starters en startups gedijen goed in een dynamisch ecosysteem dat als een voedingsbodem kan dienen voor hun ambities. Een goed functionerend ecosysteem biedt (startende) ondernemers effectief en efficiënt op het juiste moment toegang tot de juiste mensen, financiering en partners. Om de dynamiek van het ecosysteem te versterken is voorgesteld om bij te dragen aan de financiering van een business connector bij gpi en Launchlab. Doelen en taken van deze connectors zijn:

Het bieden van (toegang tot) netwerken van handel, industrie en kapitaal

De bedrijven van starters en startups zijn nieuw en verkeren in de beginfase van hun levenscyclus. Bij deze fase hoort de behoefte aan toegang tot netwerken en is vlotte verwerving van financiering

[1] In gpi participeren de ministeries van Economische zaken en van Onderwijs, de provincie Overijssel en Drenthe, de gemeente Emmen, de Topsector Chemie, Innovatielink en DPI Value Centre. Door inbreng van de 100k participeert gemeente Zwolle met ingang van 2018 in gpi.
[2] In Kennispoort/Launchlab participeren de provincie Overijssel, Deloitte en Arslan. Door inbreng van de 30k participeert gemeente Zwolle met ingang van medio 2018

een vereiste. De business connector draagt er aan bij dat belemmeringen zoveel mogelijk uit de weg worden geruimd en toegang tot de juiste mensen en kapitaal wordt geoptimaliseerd.
Het vinden van een passende match tussen kapitaal en ondernemer is lastig. Dit komt enerzijds omdat niet altijd voor de ondernemer goed inzichtelijk is welke vormen van financiering er zijn of passen. Anderzijds heeft een starter of startup nog niet altijd een goed uitgewerkte ondernemingsstrategie.
Met deze aanpak kan maatwerk worden geleverd voor de knelpunten en uitdagingen op het terrein van kennis en innovatie, onderwijs en regeldruk die sectorspecifiek van aard zijn en vragen om maatwerk. De business connectoren dragen eraan bij dat de bedrijven kunnen inbedden in het ecosysteem waarin starters, startups en gevestigde ondernemers elkaar kunnen ontmoeten en tot samenwerking komen.
Deze aanpak kan er toe bijdragen dat groeibriljanten kunnen doorgroeien. Het bieden van toegang tot een goed netwerk, waaronder met de kennisinstellingen, speelt hierin een belangrijke rol.

Ecosystemen staan onder druk van regionaal, nationaal en Europees economisch beleid, dat vaak niet optimaal op elkaar is afgestemd. Groeibriljanten hebben te maken met een veelheid aan programma's, regelingen en uitvoeringsorganisaties. Het behoort tot de taken van de business connector om:
- groeibriljanten in de etalage te zetten: hiermee worden rolmodellen gecreëerd die inspiratie en ambitie kunnen geven aan overige starters.
- succesvolle groeibriljanten te koesteren. Succesvolle ondernemers zijn waardevol voor het ecosysteem.
- het ecosysteem toe te snijden op de behoeften van groeibriljanten.

Het leggen van verbindingen met onderwijs en kennisinstellingen
Starters en startups worden veelal gevormd door ondernemers die recent zijn afgestudeerd of deels nog onderwijs volgen. Door onderwijs en bedrijfsleven beter in elkaar te vervlechten, zullen meer studenten vanuit het onderwijs doorstromen in een startersbedrijf of startup. Zo bieden dynamische leer-/werkplekken aan studenten de gelegenheid om praktijkgericht te experimenteren binnen innovatieve projecten.
In de regio Zwolle zijn specifiek de topwerklocaties bedoeld om onderwijs en bedrijfsleven aan elkaar te verbinden: het is de plek voor studenten om te leren en tegelijkertijd praktijkervaring op te doen.

Startende bedrijven worden geconfronteerd met vraagstukken waarvoor een oplossing moet worden gevonden. Een mogelijke uitkomst in het zoeken naar oplossingen voor deze vraagstukken is het bieden van onderzoeksplekken waar kan worden gewerkt aan prototypes, proefseries en businesscases.

Het verbinden van starters en startups aan maatschappelijke opgaven (motie 565)
Onze moderne samenleving vraagt om creatieve oplossingen voor de ingewikkelde maatschappelijke opgaven. Starters en startups kunnen een creatieve en innovatieve bijdrage leveren aan het aanpakken van deze maatschappelijke uitdagingen. Starters en startups zijn een bron van innovatie en vernieuwing.

Het uitdragen van het concept van gpi en Launchlab
Living labs als gpi en Launchlab vormen een concept waarmee een productidee tot realisatie en vermarkting kan worden gebracht. Het is een laagdrempelig toegankelijk middel waarmee startende ondernemers kunnen verkennen of zij over (de juiste) ondernemerskwaliteiten beschikken om tot een zelfbewuste ondernemer uit te groeien.
De business connector draagt eraan bij dat het gpi-Launchlab concept verder wordt verspreid en toegepast in de regio Zwolle.

AD 2 : VOUCHERS VOOR STARTERS, STARTUPS EN CREATIEVEN

De Gemeente Zwolle wil middels beide labs en betrokken stakeholders en ondernemers vouchers gaan inzetten om starters de kans te bieden aan de slag te gaan met hun onderneming.
Criteria zullen met beide labs onderzocht en vastgesteld worden.

AD 3: KENNISVALORISATIE DOOR MIDDEL VAN LAUNCHING CUSTOMERSCHAP (MOTIE 564)

De Gemeente Zwolle wil in de komende collegeperiode vorm en uitvoering geven aan haar rol als launching customer. Innovatieve producten vinden moeilijk afname in de markt door de vaak conservatieve houding van afnemers en inkoopafdelingen. De Gemeente Zwolle kan als een vliegwiel fungeren door voor haar eigen inkoop van producten en diensten innovatie een kans te geven en een eerste product of dienst af te nemen van een (startende) ondernemer en hiermee een voorbeeldrol te vervullen voor andere potentiële afnemers.

voorstel

Zwolle

Raadsplein besluitvormend

Datum 10 september 2018

onderwerp	Stand van zaken zonneparken Bomhofsplas en Sekdoornplas
portefeuillehouder	Monique Schuttenbeld
informant	Epema, Maarten
medeopstellers	
afdeling	Proces- Programma- en Projectmanagement
bijlagen	Voorstel: Informatienota Stand van zaken zonneparken Bomhofsplas en Sekdoornplas

Voorgesteld besluit raad

kennis te nemen van:

1. Stand van zaken van twee van de in februari bij u aangekondigde initiatieven voor zonneparken: de drijvende zonneparken op de zandwinplassen Bomhofsplas en Sekdoornplas door initiatiefnemer Groenleven.

voorstel

Zwolle

Informatienota voor de raad

Datum 14 juni 2018

Onderwerp	Informatienota over stand van zaken zonneparken Bomhofsplas en Sekdoornplas
Versienummer	V1.1

Portefeuillehouder	Mevr. M. Schuttenbeld
Informant	M. Epema
Afdeling	Projecten / EC
Telefoon	038 498 2508
Email	M.Epema@zwolle.nl
Bijlagen	Geen

Wij stellen u voor kennis te nemen van:

1. Stand van zaken van twee van de in februari bij u aangekondigde initiatieven voor zonneparken: de drijvende zonneparken op de zandwinplassen Bomhofsplas en Sekdoornplas door initiatiefnemer Groenleven.

Datum 14 juni 2018

Inleiding
Rond de zomer 2017 heeft de Zwolse gemeenteraad het ambitiedocument ‘Zwolle geeft je energie!’ vastgesteld. Daarin zijn de doelstellingen vastgelegd voor 2025 en 2050. In 2050 wil Zwolle energieneutraal zijn. In 2025 is de doelstelling om 25% van de uitstoot gereduceerd te hebben ten opzichte van 1990 en 25% van het dan actuele energieverbruik duurzaam op te wekken. Daarbij is de doelstelling vast gelegd dat de energietransitie bij moet dragen aan sociale en economische groei van de stad. In december 2017 heeft de gemeenteraad de ‘Zwolse Energiegids voor opwekking van duurzame energie’ vastgesteld met daarin de spelregels voor grootschalige duurzame energieopwekking in Zwolle. Op 22 februari 2018 is de raad middels een informatienota geïnformeerd over verschillende ontwikkelingen rond grootschalige duurzame opwekking binnen de gemeente Zwolle. Op pagina 2 is onder de paragraaf ‘Stand van zaken initiatieven grootschalige opwekking algemeen’ onder andere het volgende aan de raad gemeld:

“Naast de al gemelde zonne-velden Herfte en Hessepoort hebben zich nog 2 initiatiefnemers voor een zonneveld gemeld die al een concrete locatie op het oog hebben maar de procedure voor de omgevingsvergunning en de aanvraag van de SDE nog moeten starten. Met deze initiatiefnemers wordt intensief verkend of hun initiatief past of passend gemaakt kan worden binnen de kaders die in de Energiegids hiervoor zijn gegeven. Met name de invulling van de bijdrage aan lokale sociaaleconomische groei en het participatieproces zijn daarbij belangrijke focuspunten. De gemeente probeert hierbij in een actieve verbindende rol partijen bij elkaar te brengen die gezamenlijk kunnen bijdragen aan het op gang brengen van de lokale energie-economie.”

Via deze informatienota willen wij u informeren over de voortgang rond twee van deze projecten, de drijvende zonneparken op de zandwinplassen Bomhofsplas en Sekdoornplas van initiatiefnemer Groenleven.

Inhoud
Achtereenvolgens willen wij in deze informatienota informeren over:
- Kernboodschap
- Kerngegevens van deze initiatieven
- Bijdrage aan opgave 2025
- Ruimtelijke procedure
- Communicatie en participatie (Hfdst 5 Energiegids)
- Bijdrage aan andere doelen (Hfdst 4 Energiegids)
- Planning

Kernboodschap
De voorbereiding van de aanvraag van een Project Omgevings Vergunning voor de drijvende zonneparken op de Sekdoornplas en Bomhofsplas zijn in volle gang. Met deze nota wordt de gemeenteraad geïnformeerd over de stand van zaken – in relatie tot de uitgangspunten van de Zwolse Energiegids. Deze projecten kunnen een substantiële bijdrage leveren aan de transitiedoelstellingen. Kort na de zomer zal de raad gevraagd worden voor deze projecten een ‘concept verklaring van geen bedenkingen’ goed te keuren waarna de vergunning aanvraag ter inzage kan worden gelegd. In verband met de voorwaarden van de toegekende SDE subsidie is de planning erop gericht dat de projecten in juli 2019 opgeleverd worden. Met de huidige besluitvormingsplanning is dat precies haalbaar, daarbij rekening houdend met zienswijzen die ingediend kunnen worden.

Kerngegevens initiatieven
Groenleven heeft intentieovereenkomsten gesloten met de 2 verschillende eigenaren / exploitanten van de 2 zandwinplassen waarin is vastgelegd dat op de plassen een zonne-energieinstallatie van elk 20 hectare kan worden gerealiseerd. De totale oppervlakte van de plassen is respectievelijk 56 (met toekomstige uitbreiding naar circa 70) hectare (Bomhofsplas) en circa 50 hectare (Sekdoornplas). Er zijn verschillende redenen om niet meer van het oppervlak te gebruiken, zoals het voorkomen van hinder voor de hoofdactiviteit zandwinning. Ook wordt er een grote afstand ten opzichte van het oevergebied aangehouden om vandalisme te voorkomen en omdat deze zone de natuurlijke habitat is voor vogels. Drijvende zonne-energie installaties (ook wel floating solar genoemd) zijn al op verschillende plekken in de wereld een beproefd concept maar voor de Nederlandse situatie nog relatief nieuw. De combinatie van de functies zandwinning en energieopwekking sluit goed aan bij de in de Energiegids vastgelegde positieve waardering van functiecombinaties / dubbel grondgebruik bij energieopwekking.

Bijdrage aan de opgave 2025
In de eerste plaats leveren deze zonneparken een directe bijdrage aan de verduurzaming van het energiegebruik van de zandwinning zelf. Bij de Bomhofsplas heeft de exploitant er zelfs voor gekozen de volledige bedrijfsvoering te elektrificeren en het gebruik van dieselmotoren voor de zandwinning te stoppen. De opgewekte stroom zal dan ook voor circa 10% gebruikt worden voor de zandwinning zelf en dit draagt direct bij aan de beperking van CO2 uitstoot in de stad Zwolle.
Met deze zonneparken met een gezamenlijk vermogen van circa 52 MWp (Megawattpiek) kan naar verwachting jaarlijks circa 47 GWh (Gigawatt uur) aan stroom worden opgewekt. Deze berekening is gebaseerd op het gebruikelijk rendement van een zonnepark op land. De verwachting is echter dat door toepassing van 2 zijdige panelen die ook het door het water gereflecteerde licht benutten het rendement aanzienlijk hoger zal liggen. Zekerheidshalve wordt daar nog niet mee gerekend. Hiermee kan circa 16,5% van de doelstelling voor 2025 (25% van de dan actuele energievraag wordt duurzaam opgewekt) worden gehaald. Dit betreft circa 3,5% van het totale in 2025 verwachte energieverbruik van de hele stad Zwolle. Ter vergelijking: de stroomproductie van dit park is ruim 4 maal alle energie die de gemeente Zwolle gebruikt (vastgoed, openbare verlichting en overig); dit is totaal 11 GWh op jaarbasis.

Ruimtelijke procedure
De Zwolse energiegids ziet op projecten voor grootschalige opwekking van duurzame energie waarvoor een planologische maatregel genomen moet worden. Dergelijke planologische maatregelen dienen ter instemming aan de raad voorgelegd te worden. De provincie Overijssel heeft in 2017 de ‘Handreiking Kwaliteits Impuls Zonnevelden’ vastgesteld en integraal laten opnemen in de Omgevingsverordening Overijssel 2017. De provincie heeft hierin aangegeven voor zonneparken liever geen bestemmingsplanwijzigingen te willen hanteren maar schrijft hierin een alternatieve planologische procedure voor in de vorm van een een tijdelijke Project Omgevings Vergunning (POV) voor maximaal 25 jaar. Door deze procedure is na afloop van de levensduur van het park de oorspronkelijke bestemming nog steeds aanwezig. Ook bij de POV is instemming van de raad nodig middels het afgeven van ‘een verklaring van geen bedenkingen’. Ruimtelijke pre-toetsing van de conceptplannen binnen de gemeente en bij de provincie hebben tot een positief advies geleid. De ruimtelijke onderbouwing hierbij is onderdeel van de vergunningaanvraag voor de POV. Na indiening wordt uw raad om een verklaring van geen bedenkingen gevraagd.

Communicatie en participatie (Hfdst 5 Zwolse Energiegids)
Conform de uitgangspunten van de energiegids is Groenleven in een vroeg stadium begonnen met het consulteren van de omwonenden van het project die een zichtrelatie met de locatie hebben. Er hebben

voor beide plassen bijeenkomsten plaats gevonden voor deze omwonenenden. De gemeente is hierbij geweest om ook vragen over de Energiegids en de procedure te behandelen. Het beeld dat de bijeenkomsten hebben opgelevert is het volgende.

Sekdoornplas

Het aantal directe omwonenden van de Sekdoornplas is beperkt. Alle uitgenodigde adressen waren bij de bijeenkomst op 24 mei aanwezig op 1 adres na die was verhinderd. Totaal waren circa 15 mensen aanwezig. De eigenaren van de plassen (KWS en Roelofs) onderhouden goed contact met deze buren en er wordt bij alle ontwikkelingen rond de plas altijd goed afgestemd. Er is met interesse naar de plannen voor de zonne-energie installatie geluisterd en de algemene indruk is dat er geen directe bezwaren bij de omwonenden zijn. Het aanbod van Groenleven aan alle omwonenden om tegen kostprijs zelf een installatie via Groenleven aan te schaffen bleek voor een aantal mensen interessant en dit wordt uitgewerkt.

Bomhofsplas

Het aantal omwonenden met zichtrelatie is bij de Bomhofsplas groter. Daarnaast zijn er in de directe omgeving nog een grotere groep mensen, vooral in buurtschap Haerst, die ook geïnformeerd willen worden. Aan het begin van de bijeenkomst werd geconstateerd dat de groep mensen die eigenaar Dekker had uitgenodigd te smal was en dat heel buurtschap Haerst ook uitgenodigd zou moeten worden. Afgesproken is een 2de bijeenkomst te organiseren uiterlijk medio juli. Bij deze eerste bijeenkomst op 29 mei waren circa 60 mensen aanwezig. De sfeer was constructief kritisch. Door verschillende mensen is waardering uitgesproken voor deze combinatie van zandwinning en duurzame energie opwekking. Er waren veel vragen over het gemeentelijk beleid rond de transitie. Veel aandacht ging ook naar de visuele impact en ecologische gevolgen van dit drijvende zonnepark. De 3D visualisaties die Groenleven heeft laten maken waren hiebij zeer verhelderend. Er zal zeker kritisch worden gekeken naar de onderbouwing van de ecologische impact die bij de vergunningaanvraag zal moeten worden geleverd. Ook bij deze bijeenkomst is interesse getoond voor het aanbod van Groenleven voor het leveren tegen kostprijs van zonne-energieinstallaties voor omwonenden.
Bij beide bijeenkomsten zijn de gegevens van de aanwezigen geregistreerd en is mensen informatie toegestuurd inclusief contactgegevens bij gemeente en initiatiefnemer om nadere informatie op te kunnen vragen.

Naast het overleg met omwonenden wordt door Groenleven overlegd met de Zwolse Milieuraad en de daarbij aangesloten NMO's. Verdere acties zijn door Groenleven in een communicatie- en participatieplan uitgwerkt.

Bijdrage aan andere doelen (Hfdst 4 Zwolse Energiegids)

Ten aanzien van 'bijdrage aan andere doelen' worden met Groenleven nu de volgende afspraken uitgewerkt in een overeenkomst tussen Groenleven en gemeente Zwolle:

- Tot een maximum van 1 miljoen euro per project wordt het te investeren vermogen opengesteld voor financiële participatie door Zwollenaren
- Alle omwonenden hebben het aanbod gekregen tegen kostprijs via Groenleven een installatie te kunnen bestellen.
- Groenleven is als voorkeursoptie met de plaatselijke energiecoöperatie aan het onderhandelen over verkoop van de stroom zodat deze geleverd kan worden voor de lokale / regionale markt

Praktische vormgeving van bovenstaande afspraken wordt nader uitgewerkt.

Planning
Deze projecten beschikken al over een SDE subsidie omdat in eerste instantie door de subsidieverstrekker (Rijksdienst voor Ondernemend Nederland) was aangenomen dat bij een drijvende constructie geen bouwvergunning nodig was. Er blijkt echter wel een Project Omgevings Vergunning nodig te zijn. De subsidiebeschikking komt daarmee niet te vervallen maar schrijft voor dat de installatie uiterlijk juni 2019 in bedrijf moet zijn. Dat betekent dat op in een besluitvormende raadsvergadering direct na de zomer een door het college goedgekeurde concept POV aan de raad zal worden voorgelegd en een concept verklaring ‘van geen bedenkingen’ aan uw raad ter instemming zal worden voorgelegd. Bij instemming door de raad kan aansluitend de ter inzage legging van 6 weken starten. Wanneer tijdens de terinzage legging zienswijzen worden ingediend zullen deze worden behandeld en komt de definitieve vergunning opnieuw bij de Raad ter instemming terug. Wanneer geen zienswijzen worden ingediend kan het college van B&W na de terinzage legging direct vergunning verlenen. Behandeling van het project conform de Energiegids en ruimtelijke beoordeling liggen hiervoor op schema. Uitgebreide afstemming met omwonenden en NMO’s vindt momenteel plaats. Afstemming met provincie heeft plaatsgevonden. Via het PBT (ambtelijke planbegeleidingsteam) wordt met Groenleven verder afgestemd over de details van de landschappelijke inpassing, borging ecologische waarden en ruimtelijke onderbouwing zodat omstreeks medio juli de POV aanvraag door Groenleven kan worden ingediend.

Openbaarheid
Deze informatienota is openbaar.

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris

Zwolle

Jaargang

Kenmerk 47086

Onderwerp Stand van zaken zonneparken Bomhofsplas en Sekdoornplas

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 03-07-2018

besluit:

Aldus besloten in de openbare vergadering van 10 september 2018,

de voorzitter,

de griffier,

voorstel

Zwolle

Raadsplein besluitvormend

Datum 10 september 2018

onderwerp	ALV VNG inzake Interbestuurlijk Programma
portefeuillehouder	
informant	Drielen, Peter van (4063)
medeopstellers	
afdeling	Concernstaf
bijlagen	Voorstel: Informatienota ALV VNG inzake Interbestuurlijk Programma

Voorgesteld besluit raad

kennis te nemen van:
De voorwaardelijke instemming van de Algemene Ledenvergadering van de VNG met betrekking tot het Interbestuurlijke Programma (IBP).

voorstel

Zwolle

Informatienota voor de raad

Datum 28 juni 2018

Onderwerp	ALV VNG inzake Interbestuurlijk Programma
Versienummer	V1.0

Portefeuillehouder Klaas Sloots
René de Heer
Michiel van Willigen

Informant P.A. van Drielen
Afdeling Concernstaf
Telefoon 038 498 4063
Email P.van.Drielen@zwolle.nl

Bijlagen N.v.t.

Wij stellen u voor kennis te nemen van:

De voorwaardelijke instemming van de Algemene Ledenvergadering van de VNG met betrekking tot het Interbestuurlijke Programma (IBP).

Inleiding
In oktober 2017 is het regeerakkoord “Vertrouwen in de toekomst” door het kabinet gepresenteerd. Met dit akkoord schetsen de landelijke coalitiepartijen de koers en agenda voor de huidige regeerperiode. In de maanden oktober 2017 tot en met februari 2018 heeft het Rijk overleg gehad met de VNG, het IPO en de UvW ter bespreking en uitwerking van het regeerakkoord. Dit heeft geresulteerd in het Interbestuurlijk Programma (IBP) dat op 14 februari jongstleden is gepubliceerd.Het IBP geeft voor diverse opgaven richting, zo ook ten aanzien van het sociaal domein. De belangrijkste uitkomsten van het IBP ten aanzien van dit domein:

- Er wordt een fonds gevormd voor gemeenten die worden geconfronteerd met een stapeling aan tekorten in het sociaal domein. Dit fonds heeft in 2018 een omvang van 200 miljoen euro; 100 miljoen euro van het Rijk en 100 miljoen euro uit het gemeentefonds.
- Het genoemde fonds dient ter overbrugging van de periode tot invoering van het nieuwe verdeelmodel. Voor 2019 wordt bezien of aanvulling van het fonds nodig is.
- In 2020 wordt de integratie-uitkering Sociaal Domein overgeheveld naar de algemene uitkering. Er wordt een onafhankelijke stuurgroep ingericht om te onderzoek op welke wijze deze overheveling objectief en correct kan worden vormgegeven.
- Er wordt door het Raad voor Openbaar Bestuur (ROB) onderzoek gedaan naar de ontwikkeling en systematiek van de BUIG.
- Het Rijk stelt dat met vaststelling van het IBP de discussie over de financiële problematiek in het sociaal domein tot het verleden behoort.

In de Algemene Ledenvergadering (ALV) van de VNG van woensdag 27 juni 2018 heeft het bestuur van de VNG het IBP met een positief advies aan de ALV voorgelegd. Daarbij heeft zij aangegeven dat zij de afgelopen periode met het Rijk heeft gesproken over de vier knelpunten in het sociaal domein: 1. Stapeling tekorten, 2. Tekort BUIG, 3. Volumegroei uitgaven jeugd en 4. Open einde regelingen. Motivatie voor het positief advies van het bestuur van de VNG:

- Het meegroeien gemeentefonds met rijksuitgaven.
- De hardere groei van het Gemeentefonds; van 2,55 naar 5,43 miljard euro (inmiddels naar beneden bijgesteld met 431 miljoen euro).
- Het resultaat op het vlak van het sociaal domein is volgens de VNG het maximaal haalbare. Hoewel op de knelpunten in het sociaal domein slechts in beperkte mate aan de wensen van de VNG is voldaan, weegt voor het bestuur zwaarder dat de brede koppeling in de normeringssystematiek (“Samen trap op, trap af”) is zeker gesteld. Het bestuur acht het risico reëel dat bij het niet doorgaan van het IBP het Rijk zich niet langer gebonden zal achten aan de gemaakte afspraken.

In het raadsplein van maandag 25 juni over het “Interventieplan sociaal domein” is door uw raad stilgestaan bij het Interbestuurlijk Programma (IBP). Er is door een deel van de raad zorg geuit over de inhoud en consequenties van dit IBP met betrekking tot het sociaal domein. De oproep werd gedaan aan het college om via de VNG dan wel rechtstreeks blijvend aandacht te vragen voor de betaalbaarheid van het sociaal domein. Het college heeft in reactie hierop aangegeven mee te werken aan indiening van enkele moties tijdens de ALV van de VNG. Door middel van deze informatienota een terugkoppeling van deze ALV op hoofdlijnen en een doorkijk richting het vervolg.

Datum 28 juni 2018

Kernboodschap
Tijdens de Algemene Ledenvergadering van de VNG van woensdag 27 juni jongstleden is door de Ledenvergadering ingestemd met het IBP (circa 97,5% van de stemmen). De instemming kan voorwaardelijk worden genoemd gelet op de diverse moties die zijn aangenomen, waaronder enkele fundamentele moties ten aanzien van het sociaal domein. Zie de volgende websites voor een overzicht van de moties en de uitslagen van de stemmingen tijdens de ALV:

- Moties: https://vng.nl/moties-en-preadviezen-vng-bestuur-alv-27-juni-2018
- Stemmingen: https://vng.nl/uitslagen-stemmingen-alv-2018

Met betrekking tot het sociaal domein hebben de leden het bestuur van de VNG door middel van de moties onder andere opgeroepen/meegegeven:

- Akkoord te gaan met het IBP op voorwaarde dat het bestuur van de VNG in gesprek blijft met het kabinet over de uitkomsten van lopende onderzoeken (o.a. aandringt dat het afgesproken onderzoek naar uitgaven jeugdhulp ook gaat over de volumeontwikkeling, de tekorten op het Buigbudget, loon- en prijsbijstellingen, en gevolgen abonnementstarief) en te komen tot duurzame oplossingen in het sociale domein door het beschikbaar stellen van toereikende macrobudgetten door het Rijk;
- Dat de gemeenten samen met het kabinet de IBP-opgaven willen uitvoeren, maar per (deel)akkoord zullen beoordelen of er voldoende financiële ruimte is voor de uitvoering, in relatie tot de oplossing van de structurele problemen in het sociaal domein;
- Met het Rijk in overleg te treden om de regeling Wmo-abonnementstarief niet door te voeren en met betrokken partijen onderzoek te doen naar een op elkaar afgestemde en afgewogen eigenbijdrageregeling.
- Dat met het afsluiten van het IBP nadrukkelijk geen streep is gezet onder de discussie over een toereikende financiering van de bijstand en dat van het Rijk verwacht wordt dat zij de aanbevelingen van de ROB onverkort en onverwijld overneemt en implementeert. Tevens is het bestuur van de VNG opgedragen niet eerder over te gaan tot het sluiten van deel- of uitwerkingsakkoorden in het sociaal domein met financiële consequenties dan dat overeenstemming is bereikt over de aanbevelingen van de ROB.

Communicatie en vervolg
Met de uitkomst van het ALV gaat het bestuur van de VNG in gesprek met het Rijk. Het college monitort dit proces nauwgezet. Over de uitkomsten van deze besprekingen en consequenties wordt uw raad via de kwartaalrapportages sociaal domein dan wel separaat geïnformeerd.

Openbaarheid
Deze informatienota is openbaar.

Datum 28 juni 2018

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris

Zwolle

Jaargang

Kenmerk 47088

Onderwerp ALV VNG inzake Interbestuurlijk Programma

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 03-07-2018

besluit:

Aldus besloten in de openbare vergadering van 10 september 2018,

de voorzitter,

de griffier,

voorstel

Zwolle

Raadsplein besluitvormend

Datum 10 september 2018

onderwerp	Beantwoording Motie Artikel 1 Grondwet: Antidiscriminatie-artikel zichtbaar in het stadskantoor (M15-2)
portefeuillehouder	Henk Jan Meijer
informant	Heersink, Wim (2419)
medeopstellers	
afdeling	Maatschappelijke Ontwikkeling
bijlagen	Voorstel: Informatienota Beantwoording Motie Artikel 1 Grondwet: Antidiscriminatie-artikel zichtbaar in het stadskantoor

Voorgesteld besluit raad

kennis te nemen van:
- de beantwoording van Motie M15-2: Artikel 1 Grondwet: Antidiscriminatie-artikel zichtbaar in het stadskantoor.

voorstel

Zwolle

Informatienota voor de raad

Datum 19 juni 2018

Onderwerp	Beantwoording Motie Artikel 1 Grondwet: Antidiscriminatie-artikel zichtbaar in het stadskantoor (M15-2)
Versienummer	V1.1

Portefeuillehouder H.J. Meijer

Informant W. Heersink
Afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling / Cultuur
Telefoon 038 498 2419
Email W.Heersink@zwolle.nl

Bijlagen

Wij stellen u voor kennis te nemen van:

- de beantwoording van Motie M15-2: Artikel 1 Grondwet: Antidiscriminatie-artikel zichtbaar in het stadskantoor.

Datum 19 juni 2018

Toelichting op het voorstel

Inleiding
De gemeenteraad van Zwolle heeft zich op 13 februari 2018 in een motie unaniem en krachtig uitgesproken tegen discriminatie. Aanleiding was de verharding van het maatschappelijk debat, waarbij het discriminatieverbod steeds minder wordt nageleefd. De raad is van oordeel dat het discriminatie verbod en het gelijkheidsbeginsel van artikel 1 van de Grondwet een van de belangrijkste grondslagen vormen voor al het handelen van de overheid. In de motie wordt het college opgedragen om Artikel 1 van de Grondwet op een opvallende plek in het Stadskantoor zichtbaar te maken voor het publiek.

Kernboodschap
Het college geeft uitvoering aan motie M15-2 door Artikel 1 van de Grondwet zichtbaar te publiceren in het stadskantoor (realisatie tweede helft 2018). Het college stelt verder voor te wijzen op de bijzondere band van Zwolle met de Grondwet. De huidige Grondwet is een erfopvolger van de Grondwet uit 1848, die onder leiding van de geboren Zwollenaar Thorbecke is ontworpen.

Consequenties
Door het zichtbaar maken van Artikel 1 van de Grondwet wordt door raad en college beoogd het discriminatie verbod en het gelijkheidsbeginsel van Artikel 1 van de Grondwet onder de aandacht te brengen van de inwoners en ambtenaren van Zwolle. Op deze wijze wordt getracht een bijdrage te leveren aan het voorkomen van discriminatie. Tevens wordt beoogd de verharding van het maatschappelijk debat, waarbij het discriminatieverbod steeds minder wordt nageleefd, tegen te gaan.

Voor de kosten van realisatie van publicatie van Artikel 1 op een opvallende plek in het Stadskantoor zijn geen middelen beschikbaar (gesteld). Voor dekking wordt gezocht in de lopende Cultuurbegroting 2018.

Communicatie
Overeenkomstig de wens van de raad zal het college door middel van een prijsvraag alle creatieve en kunstzinnige inwoners van Zwolle oproepen om met voorstellen te komen voor de presentatie van Artikel 1 van de Grondwet in het Stadskantoor. De prijsvraag, keuze van het ontwerp en de realisatie van het winnende ontwerp bieden verschillende momenten om met de inwoners van de stad te communiceren over het belang van Artikel 1.

Vervolg
Nagegaan wordt hoe de bijzondere band van Zwolle met de Grondwet nog verder kan worden benut voor permanente aandacht in onze stad voor de Grondwet, te beginnen met Artikel 1.

Openbaarheid
Deze informatienota is openbaar.

Datum 19 juni 2018

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris

Zwolle

Jaargang	
Kenmerk	47062
Onderwerp	Beantwoording Motie Artikel 1 Grondwet: Antidiscriminatie-artikel zichtbaar in het stadskantoor (M15-2)

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 10-07-2018

besluit:

Aldus besloten in de openbare vergadering van 10 september 2018,

de voorzitter,

de griffier,

voorstel

Zwolle

Raadsplein besluitvormend

Datum 10 september 2018

onderwerp	Uitkomsten meicirculaire 2018 gemeentefonds
portefeuillehouder	Klaas Sloots
informant	Dijk, Jan van (2664)
medeopstellers	
afdeling	Concernstaf
bijlagen	Voorstel: Informatienota Uitkomsten meicirculaire 2018 gemeentefonds Bijlage: Meicirculaire 2018 gemeentefonds

Voorgesteld besluit raad

kennis te nemen van:
De budgettaire uitkomsten van de meiculaire 2018 van het gemeentefonds.

voorstel

Zwolle

Informatienota voor de raad

Datum 2 juli 2018

Onderwerp	Uitkomsten meicirculaire 2018 gemeentefonds
Versienummer	V0.1

Portefeuillehouder K. Sloots

Informant J. van Dijk
Afdeling Concernstaf / CSADV
Telefoon 038 498 2664
Email J.van.Dijk@zwolle.nl

Bijlagen 1. Meicirculaire 2018 gemeentefonds

Wij stellen u voor kennis te nemen van:

De budgettaire uitkomsten van de meiculaire 2018 van het gemeentefonds.

Datum 2 juli 2018

Toelichting op het voorstel

Inleiding
Via deze nota informeren wij u over de (budgettaire) gevolgen van de meicirculaire van het gemeentefonds voor de gemeente Zwolle. De gevolgen verwerken wij in de begroting 2018 (via 2e berap), begroting 2019 en de meerjarenraming t/m 2022.
In de informatienota over het financieel perspectief van 15 mei jl is al rekening gehouden met de uitwerking van het Regeerakkoord en het Interbestuurlijk programma (IBP), in deze nota worden de wijzigingen ten opzichte van het gepresenteerde financieel perspectief aangegeven.

De meicirculaire kenmerkt zich door een sterk verdeeltechnisch karakter vanwege de overheveling van de diverse afzonderlijke uitkeringen voor het sociaal domein naar de algemene uitkering. Daarnaast zijn de accresramingen ten opzichte van de berekeningen uit het Regeerakkoord naar beneden bijgesteld als gevolg van lagere inflatieverwachtingen, is de ramingssystematiek van de verrekening BTW-compensatiefonds gewijzigd en zijn actuele ontwikkelingen omtrent diverse integratie- en decentralisatie-uitkeringen verwerkt.

Bij het bepalen van de financiële uitkomst is zo veel mogelijk rekening gehouden met de gevolgen voor de corresponderende uitgaafposten. Bijvoorbeeld de bijstelling van de prijsontwikkeling. Voor het onderdeel volumegroei zorgkosten (Wmo en jeugd) is dit nog niet mogelijk. Bij de behandeling van het najaarsmoment zal een totaalbeeld van het financieel perspectief beschikbaar zijn, inclusief de verwachte volumegroei bij de Wmo en jeugdtaken.

In de uitwerking onderscheiden we de gevolgen voor de volgende onderdelen van het gemeentefonds:
- Algemene uitkering
- (Resterende) sociaal domein uitkeringen
- (Overige) Integratie- en decentralisatie-uitkeringen

Eerst wordt ingegaan op de belangrijkste onderwerpen, vervolgens zijn per jaarschijf de mutaties aangegeven.

Kernboodschap
De budgettaire gevolgen van de meicirculaire voor Zwolle in beeld brengen en hoe deze in de begrotingscyclus te verwerken

Consequenties
Totaalresultaat meicirculaire op het financieel perspectief
De meicirculaire geeft per saldo een positief resultaat van ruim € 3,2 mln. in 2018 en in de latere jaren schommelend tussen de € 2,5 en € 3,2 mln. De meicirculaire is echter een onderdeel van het financieel perspectief, bij de begroting in het najaar wordt het definitieve financiële perspectief voor de begroting 2019 opgesteld. Hierin zullen ook de meest actuele volumeverwachtingen omtrent de zorgtaken worden meegenomen, maar ook andere mee- en tegenvallers.
In tabel 1 is het totaalresultaat van de meicirculaire weergegeven ten opzichte van het financieel perspectief zoals dat in mei met de raad is gecommuniceerd. Vervolgens zijn de belangrijkste onderwerpen uit de circulaire benoemd en is een nadere toelichting per uitkeringscategorie opgenomen.

Tabel 1 Uitkomsten meicirculaire 2018

(bedragen cumulatief x € 1).	2018	2019	2020	2021	2022
Saldo resultaat algemene uitkering	2.400.000	2.800.000	2.700.000	3.200.000	2.500.000
Saldo resultaat uitkeringen sociaal domein	745.000	-	-	-	-
Saldo resultaat integratie-/decentralisatie-uitkeringen	120.000	-	-	-	-
Totaal te verrekenen met de algemene middelen	**3.265.000**	**2.800.000**	**2.700.000**	**3.200.000**	**2.500.000**

Voorgesteld wordt de uitkomsten over 2018 in de tweede beleidsrapportage mee te nemen en de uitkomsten voor 2019 en verder in de begroting 2019 c.q. meerjarenraming tot en met 2022 te verwerken.

De belangrijkste onderwerpen uit de circulaire zijn:

- Accresramingen.
  De ontwikkeling van het gemeentefonds wordt voor een belangrijk deel bepaald door de ontwikkeling van de rijksuitgaven. Volgens de normeringssytematiek (trap op trap af) hebben wijzigingen in de rijksuitgaven invloed op de omvang van de algemene uitkering. De jaarlijkse toename van het gemeentefonds betreft het accres. Op basis van de rijksuitgaven uit de Voorjaarsnota / rijksbegrotingen worden de volgende accresmutaties verwacht ten opzichte van de informatienota financieel perspectief 2018-2022 dd 15 mei jl.:

In mln.€	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Accres (per jaar)	-23	24	-37	-120	-75	-199
Accres (cumulatief)	-23	1	-36	-156	-231	-430

  De belangrijkste verklaring voor de lagere accressen is de neerwaarts bijgestelde verwachting op de toekomstige ontwikkeling van de lonen en prijzen. De totale voorjaarsbesluitvorming door het kabinet (inclusief de lagere aardgasbaten als gevolg van het verminderen van de gaswinning in de provincie Groningen) leidt tot een beperkte aanpassing in de geraamde accresontwikkeling.
  De lagere loon- en prijsontwikkelingen leiden ook tot bijstelling van de gemeentelijke inflatieverwachtingen voor de komende jaren. Hierbij is geen sprake van een één op één koppeling met het rijk, maar het budgettair effect van de accresverlaging is daarmee beperkt. Het definitieve accres voor 2017 valt € 23 mln. lager en werkt structureel door. Het incidenteel effect voor de jaarschijf 2017 wordt in 2018 met de gemeenten verrekend.
- Gedeeltelijke overheveling uitkeringen sociaal domein naar algemene uitkering:
  Ter uitvoering van het Regeerakkoord worden met ingang van 2019 de uitkeringen Wmo (met uitzondering van Beschermd wonen), jeugdhulp (met uitzondering van voogdij/18+), participatie onderdeel re-integratie klassiek geïntegreerd in de algemene uitkering en maken daarmee deel uit van de trap op trap af systematiek.
  Eventuele herverdeeleffecten vanwege de overheveling zijn beperkt door middel van het toepassen van een suppletie-uitkering. Wel is het verdeelmodel van de algemene uitkering met circa 25 verdeelmaatstaven uitgebreid. Naar huidige inzichten vindt in 2021 een integrale aanpassing van het totale verdeelstelsel van de algemene uitkering plaats, waaronder het beperken van het aantal verdeelmaatstaven.
  De niet-integreerbare onderdelen blijven voorlopig bestaan in de vorm van integratieuitkering Beschermd wonen, integratieuitkering Voogdij/18+ en integratieuitkering participatie (voorheen wajong, begeleid werken/beschut werken en WsW). Met uitzondering van de onderdelen WsW

en beschut werken wordt bezien of de uitkeringen de komende jaren overgeheveld kunnen worden naar de algemene uitkering.

- BTW-compensatiefonds (BCF):
  Op rijksniveau is voor het BTW-compensatiefonds een plafond bepaald van ca. € 3,2 mrd (2017). Het plafond wordt jaarlijks aangepast met het accrespercentage en eventueel door taakmutaties. Het rijk maakt jaarlijks een inschatting van de verwachte BTW-uitgaven van de gemeenten (en provincies). Het verschil tussen plafond en verwachte uitgaven wordt verrekend met de gemeenten via het gemeentefonds. Het rijk houdt op begrotingsbasis rekening met een ruimte onder het plafond, de uitgaven worden lager ingeschat dan het berekende plafond. Dit heeft tot gevolg dat het gemeentefonds rekening houdt met een (behoorlijke) compensatie aan de gemeenten. Op basis van de afrekening over 2017 zien we dat de werkelijk gedeclareerde BTW-kosten (landelijk) met € 26 mln. zijn toegenomen. Vertaald naar Zwolle is dat ca. € 0,2 mln. Vanwege de verwachte economische groei en daardoor een toename van de te declareren compensabele BTW is ingaande 2018 geanticipeerd op de verwachte afname van de ruimte onder het plafond door het opnemen van een correctiepost oplopend tot € 1,5 mln. in 2020. In 2018 is de correctiepost € 750.000, betreffende de afrekening over 2017. Het voordelig resultaat van € 550.000 verwerken wij in de begroting 2018 /berap 2018-2. Voor 2019 en verder wordt voorgesteld de correctiepost op het niveau van € 1,5 mln. te handhaven en jaarlijks op basis van de definitieve uitkomsten te beoordelen of aanpassing noodzakelijk/gewenst is.
  De in het Regeerakkoord afgesproken verbreding van de accresgrondslag heeft een positief effect op de hoogte van het BTW-compensatiefonds. Het effect daarvan is al verwerkt in het in mei gepresenteerde financieel perspectief.
  Het rijk heeft besloten ingaande 2019 de werkwijze van de raming onder het plafond (BCF) aan te passen. Het gevolg hiervan is dat in de meerjarenraming van het gemeentefonds de ruimte onder het plafond niet meer als een toevoeging wordt geraamd, alleen de toevoeging voor het eerstvolgende jaar wordt geraamd. Wel wordt inzicht gegeven in de toekomstig te verwachten ruimte onder het plafond. De nieuwe werkwijze heeft geen gevolgen voor de uiteindelijke omvang van het gemeentefonds, omdat alleen het moment van verwerking wijzigt. Vanwege deze systeemwijziging moet in het kader van het provinciaal toezicht een onderbouwing van de bedragen in de begroting worden opgenomen.
- Via de integratie- en decentralisatieuitkeringen worden nieuwe middelen beschikbaar gesteld voor schulden en armoede, raadgevend referendum, beter benutten, maatschappelijke begeleiding, LHBT-emancipatiebeleid en middelen in het kader van de arbeidsmarktregio (waarvan Zwolle centrumgemeente is) voor Matchen op Werk en economische zelfstandigheid.

De budgettaire gevolgen zijn vertaald en toegelicht per uitkeringscategorie.

1. Algemene uitkering:

Tabel 2 Mutaties in de algemene uitkering tov informatienota financieel perspectief en Berap 2018/1.

(bedragen x € 1).	2018	2019	2020	2021	2022
Algemene mutaties	**2.400.000**	**2.800.000**	**2.700.000**	**3.200.000**	**2.500.000**
Specifieke- en taakmutaties:					
1. Bommenregeling	90.000				
Toevoeging uitgaafbudget bommenregeling	- 90.000				
Totaal resultaat op de algemene middelen	**2.400.000**	**2.800.000**	**2.700.000**	**3.200.000**	**2.500.000**

Toelichting:
Onder de algemene mutatie zijn de diverse aanpassingen via het accres, de overheveling van groot deel van de sociaal domein uitkering naar de algemene uitkering, de actualisering van diverse verdeelmaatstaven, het BTW-compensatiefonds etcetera verwerkt.
De toename van de uitkering is vooral het gevolg van:

- De verhoging van de algemene uitkering in 2018 is met name het gevolg van het hogere accres vanuit het regeerakkoord en de vrijval van de opgenomen correctiepost bij het onderdeel BTW-compensatiefonds. Het voordeel is iets hoger dan de melding van € 2 mln. in de eerste beleidsrapportage van 2018.
- De verhoging van de algemene uitkering vanaf 2019 is vooral het gevolg van toevoegingen met betrekking tot de geïntegreerde onderdelen van het sociaal domein, zoals doorwerking van de loon- en prijsontwikkelingen 2018, compensatie voor groei/volume ontwikkeling Wmo taken. Voor de jeugdtaken ontvangen de gemeenten geen groeicompensatie omdat demografische ontwikkelingen daar geen aanleiding toe geven. Daarnaast is sprake van een hogere uitkering via het onderdeel Voogdij/18+ vanaf 2019. Hoogte wordt bepaald op basis van historische kosten.
  Verder is ingaande 2019 een compensatie geraamd voor de derving van de eigen bijdrage in de Wmo vanwege de invoering van een abonnementstarief per huishouden.van ca. € 1,1 mln. Voorlopig is de toevoeging budgetneutraal verwerkt omdat de inkomst via de eigen bijdrage regeling wordt verlaagd. In het financieel perspectief is reeds een inschatting gemaakt van de verwachte aanzuigende werking op de Wmo-voorzieningen ter grootte van € 1 mln. vanwege de gunstige eigen bijdrage regeling.
  Enkele taakmutaties op het onderdeel jeugd: er zijn middelen toegevoegd voor verlengde pleegzorg wanneer een pleegking 18 jaar wordt. Daarnaast wordt er onttrekkingen aan de jeugdgelden gedaan voor forensisch medische expertise kindermishandeling, ketensystemen jeugd en jeugdhulp voor asielzoekerskinderen in een AZC (eenmalig in 2018). Het saldo effect van bovenstaande mutaties is ca € 35.000 in 2019.
  Naast de sociaal domein onderdelen leidt de verlaging van de accresramingen vanwege de prijsverwachtingen ook tot gemeentelijke bijstelling van de prijsindexen. Omdat het rijk en de gemeenten hun eigen loon- en prijsramingen hebben ontstaan op dit onderdeel verschillen.

Bijzondere aandachtspunten zijn:

- Onderdeel van het interbestuurlijk programma is de vorming van een voorziening sociaal domein in 2018 om gemeenten met grote tekorten op Wmo en jeugdzorg te compenseren. Deze voorziening bedraagt € 200 mln. en is voor de helft door het rijk betaald en de andere helft betalen de gemeenten zelf door een generieke korting op het gemeentefonds. Voor Zwolle geeft dit in eerste aanleg een nadeel van € 0,7 mln., vervolgens zal in de loop van 2018 blijken of Zwolle een beroep op de voorziening kan doen en voor welk bedrag. Voorlopig hebben we de korting budgetneutraal verwerkt.
- Veilig Thuis: met de aanscherpng van de Wet Meldcode en de radarfunctie Veilig Thuis wordt de taak Veilig Thuis geïntensiveerd. Voor de hiermee samenhangende kosten is in het IBP afgesproken dat gemeenten deze kosten zelf uit het gemeentefonds zullen dekken . Dit wordt vorgegeven door een algemene korting op de algemene uitkering om te zetten in een verhoging van de integratieuitkering vrouwenopvang, zodat het geld terecht komt bij de gemeenten die de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling vormgeven. (Zie ook de toelichting bij de integratie-uitkering vrouwenopvang).

2. (Resterende) Sociaal domein uitkeringen

Hiertoe rekenen wij de uitkeringen die via het gemeentefonds worden ontvangen in verband met de in 2015 doorgevoerde decentralisatie van rijkstaken op het sociaal domein en de 'oude' integratie-uitkering Wmo. Zoals aangegeven heeft het rijk besloten vanaf 2019 een groot deel van de afzonderlijke uitkeringen in het sociaal domein over te hevelen naar de algemene uitkering van het gemeentefonds. In onderstaande tabel zijn de veranderingen ten opzichte van de eerste beleidsrapportage 2018 en de informatienota over financieel perspectief van mei jl. aangegeven en toegelicht.

Tabel 3: Totaaloverzicht middelen in het kader van het sociaal domein

(bedragen x € 1).	2018 (berap 18/1)	**2018 (meicirc)**	2019 (fin.persp)	**2019 (meicirc)**
Integratie-uitkeringen:				
1. Jeugd	31.463.000	32.462.000	31.566.000	-
Voortzetting via Voogdij/18+			-	6.012.000
2. Wmo 2015 (algemeen)	15.668.000	16.082.000	16.902.000	-
3. Wmo (oud)	8.055.000	8.240.000	8.220.000	-
4. Participatie (re-integratie)	5.211.000	5.211.000	5.435.000	-
Voortzetting via Wajong/begeleiding beschut werken			-	1.313.000
5. Participatie (WSW)	12.618.000	13.157.000	11.873.000	12.497.000
Uitkering als centrumgemeente:				
6. Wmo - Beschermd wonen	65.278.000	67.428.000	66.845.000	69.004.000
Totaal	**138.293.000**	**142.580.000**	**140.841.000**	**88.826.000**

Toelichting:
De toename van de uitkeringen in 2018 is vooral het gevolg van de loon- en prijsindex over het jaar 2018 (met structurele doorwerking naar latere jaren). Deze aanpassing wordt jaarlijks via de meicirculaire van het lopende jaar bekend gemaakt. In de eerste beleidsrapportage 2018 hebben wij de uitgaafbudgetten voor de Wmo en jeugd met de gemeentelijke loon- en prijsindex aangepast en bij het gemeentefonds via een stelpost nog te verwachten prijsontwikkeligen tegengeboekt. In totaal bedraagt de stelpost € 810.000. De compensatie is in de meicirculaire berekend op € 1.410.000. Het voordelig verschil ad € 600.000 komt ten gunste van de algemene middelen.
Op het onderdeel participatie/WSW bedraagt de loon- en prijscompensatie € 538.000, hiervan is € 393.000 nodig om de loonontwikkelingen bij de WSW te compenseren. Het voordelig resultaat ad € 145.000 komt ten gunste van de algemene middelen.
De hogere uitkering op het onderdeel beschermd wonen is eveneens vrijwel geheel het gevolg van de toegekende loon- en prijscompensatie over 2018. Daarnaast is een toevoeging ontvangen in verband met de compensatie voor de verlaging van de eigen bijdrageregeling op beschermd wonen. De toename wordt toegevoegd aan het budget voor beschermd wonen.
Samengevat valt er € 745.000 vrij naar de algemene middelen vanwege de compensatie voor loon- en prijsaanpassingen.

Overige ontwikkelingen jeugd:
Vanaf 2019 blijft bij jeugd het onderdeel Voogdij/18+ voorlopig nog als een afzonderlijke uitkering bestaan. De uitkering Voogdij/18+ neemt in 2019 met ca. € 0,6 mln. toe. De hoogte van de uitkering wordt bepaald door de historische kosten over 2017. Landelijk is sprake van een toename van de

lasten voor Voogdij/18+, de bekostiging haalt het rijk uit het overige budget voor jeugd. Het voordeel is meegenomen en verklaard onder algemene uitkering in verband met de samenhang met de andere jeugdgelden.

Transformatiefonds jeugd:
Het transformatiefonds jeugd is bedoeld om de transformatiebeweging te bevorderen. Om in aanmerking te komen voor een bijdrage dient een jeugdzorgregio een transformatieplan op te stellen, waarin op z'n minst één van de actielijnen uit Zorg voor de Jeugd wordt uitgewerkt. In deze actielijnen komt onder meer de aansluiting van de jeugd naar volwassenheid en de verbinding met het onderwijs aan de orde.
Het rijk heeft in de periode 2018 t/m 2020 jaarlijks € 36 mln. beschikbaar en zal het budget naar rato op basis van het aantal kinderen per jeugdzorgregio verdelen.

3. Overige integratie- en decentralisatie-uitkeringen

Algemene beleidslijn bij ontvangen integratie- en decentralisatie-uitkeringen is dat de gelden worden besteed aan het doel waarvoor ze zijn/worden ontvangen. Ingeval er sprake is van taakmutaties die van invloed zijn op een uitkering dan wordt het daarbij corresponderende budget op een stelpost gezet in afwachting van nadere voorstellen/adviezen hoe de taakmutatie in het Zwolse te verwerken.
Ingeval er in een lopend begrotingsjaar (of een oud begrotingsjaar) een aanpassing van de uitkering plaatsvindt vanwege verdeeltechnische-, nominale en/of trendmatige aard dan wordt het verschil verrekend met de algemene middelen. De reden hiervoor is dat er van uit wordt gegaan dat het uitgaafbudget voor het lopende begrotingsjaar reëel en op basis van het juiste prijspeil is geraamd. In het lopende jaar worden dan ook alleen taakmutaties doorvertaald naar de uitgaafbudgetten.

In tabel 4 zijn de totaalbedragen van de integratie- en decentralisatie-uitkeringen voor het jaar 2018 en 2019 opgenomen.

Tabel 4 Totaalbedragen integratie- en decentralisatie-uitkeringen 2018 en 2019

(bedragen x € 1).	2018 (berap 18/1)	**2018 (meicirc)**	2019 (fin.persp)	**2019 (meicirc)**
Decentralisatie-uitkeringen als centrumgemeente:				
1. Veiligheidshuizen	215.000	215.000	215.000	215.000
2. Maatschappelijke opvang (MO/VB/OGGZ)	9.948.000	9.955.000	9.973.000	9.955.000
3. Vrouwenopvang	3.301.000	3.479.000	3.301.000	3.979.000
Decentralisatie-uitkeringen voor Zwolle:				
4. Beeldende kunst	150.000	150.000	150.000	150.000
5. Armoedebestrijding kinderen	604.000	603.000	604.000	603.000
6. Gezond in de stad	68.000	68.000	68.000	68.000
7. Jeugd	207.000	207.000	207.000	207.000
8. Brede impuls combinatiefuncties (sport/onderwijs)	459.000	459.000	459.000	457.000
9. Toezicht en handhaving vergunningverlening	400.000	400.000	400.000	400.000
10. Bodemsanering	805.000	806.000	805.000	805.000
11. Voorschoolse voorziening peuters	217.000	217.000	289.000	289.000
12. Schulden en armoede onder m.n. kinderen	-	203.000	-	167.000
13. Referendum	-	44.000		
14. LHBT	-	20.000		
15. Maatschappelijke begeleiding	-	2.000		
16. Verhoogde asielinstroom (afrekening 2017)	-	120.000		
17. Economische zelfstandigheid	-	33.000		
18. Matchen op Werk	-	238.000		
19. Beter benutten	-	50.000		
Totaal integratie- en decentralisatie-uitkeringen	**16.374.000**	**17.269.000**	**16.471.000**	**17.295.000**

Toelichting:
Het merendeel van de integratie-uitkeringen blijft ongewijzigd. In de circulaire is bekendgemaakt dat Zwolle de volgende aanvullende middelen ontvangt:

Ad 3 Vrouwenopvang / Veilig Thuis

Aan de uitkering vrouwenopvang worden middelen toegevoegd om taken als gevolg van de Wet Meldcode en radarfunctie Veilig Thuis uit te voeren. De middelen worden uit de algemene uitkering overgeheveld naar de centrumgemeentelijke uitkering vrouwenopvang. Hiermee komt het geld terecht bij de gemeenten die de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling vormgeven. Voor de centrumgemeente Zwolle betekent dit in 2018 een toename van € 178.000 en in 2019 van € 678.000. Na 2019 neemt de toevoeging nog iets toe.

Ad 12 Armoede- en schuldenbeleid

Ter versterking van het gemeentelijke armoede- en schuldenbeleid stelt het kabinet voor drie jaar geld ter beschikking voor het voorkomen van schulden en de bestrijding van armoede, in het bijzonder onder kinderen. Zwolle ontvangt € 203.000 in 2018 en € 167.000 in 2019 en 2020. De middelen worden voorlopig op concernstelpost geparkeerd in afwachting van nadere bestedingsvoorstellen hoe in Zwolle hier inhoud aan te geven.

Ad 13 Raadgevend referendum

Voor het organiseren van het raadgevend referendum over de Wet op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten dat is gehouden op 21 maart jl. ontvangen de gemeenten alsnog een compensatie voor de gemeekte kosten.

Ad 14 *LHBT-emancipatiebeleid*
In het kader van het LHBT-emancipatiebeleid ontvangen de regenboogsteden ook in 2018 een bijdrage. Zwolle ontvangt € 20.000
Ad 15 *Maatschappelijke begeleiding asielmigranten*
Voor maatschappelijke begeleiding van inburgeringsplichtige asielmigranten en hun gezinsleden wordt € 2.370 per migrant ontvangen. De vergoeding wordt achteraf uitbetaald. Over 2017 ontvangt Zwolle een totaalbedrag van € 2.370. Dit bedrag sluit niet aan bij onze verwachtingen. Er wordt contact met het rijk opgenomen over de achterliggende berekening.
Ad 16 Verhoogde asielinstroom gelden 2017
In 2018 is de vergoeding over de maanden november en december 2017 uitbetaald in verband met bekostiging van de verhoogde asielinstroom. De kosten zijn reeds in 2017 verwerkt, hiermee komt de vergoeding ad € 120.000 ten gunste van de algemene middelen.
Ad 17 en 18 Arbeidsmarktregio
Zwolle als centrumgemeente voor de arbeidsmarktregio ontvangt middelen voor:

- Matchen op Werk: de centrumgemeenten ontvangen een bijdrage om een aanspreekpunt in de arbeidsmarktregio te organiseren voor werkgevers, om zoveel mogelijk 'ontzorgd' te worden bij hun zoektocht naar personeel en vragen over de arbeidsmarkt. De arbeidsmarktregio Zwolle ontvangt in 2018 € 238.000.
- Voor de economische zelfstandigheid van vrouwen te vergroten wordt € 33.000 ontvangen. Met het doel vrouwen te stimuleren om stappen te zetten richting de arbeidsmarkt. Het programma richt zich op vrouwen die niet economisch zelfstandig zijn. Dat wil zeggen dat zij minder verdienen dan 70% van het netto minimumloon.

Ad 19 Beter benutten
In het kader van beter benutten ontvangt Zwolle in 2018 € 50.000. Op dit moment is onduidelijk voor welk project deze middelen zijn ontvangen. Dit wordt nog nader uitgezocht. De middelen blijven beschikbaar voor het project. .

Overige informatie vanuit de circulaire:
Bijzonder aandachtspunt is de mogelijkheid tot compensatie van de btw kosten vanaf 2019 in verband met de wijziging in de btw-sportvrijstelling. Door wetswijziging komt het recht op vooraftrek van btw die aan gemeenten in rekening is gebracht over de kosten die toerekenbaar zijn aan het ter beschikking stellen van sportaccommodaties te vervallen. Het rijk gaat de gemeenten voor dit nadeel compenseren via de nieuwe specifieke uitkering Sport. Om voor compensatie in aanmerking te komen moeten de gemeenten uiterlijk 30 november een aanvraag indienen waarbij zij alle btw belaste kosten in kaart brengen met betrekking tot de bouw, het onderhoud van sportaccommodaties en het beheer van sport en de aanschaf en het onderhoud van sportmaterialen. De kosten die in aanmerking komen betreffen uitsluitend kosten die vanaf 2019 gemaakt worden.

Communicatie
De uitkomsten worden in de berap 2018/2 en begroting 2019 en meerjarenraming tot en met 2022 verwerkt.

Vervolg
Via regulier begrotings-/beleidscyclusproces.

Datum 2 juli 2018

Openbaarheid
Openbaar.

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris

Zwolle

Jaargang

Kenmerk 47569

Onderwerp Uitkomsten meicirculaire 2018 gemeentefonds

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 10-07-2018

besluit:

Aldus besloten in de openbare vergadering van 10 september 2018,

de voorzitter,

de griffier,

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Gemeentefonds

Meicirculaire 2018

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

de gemeentebesturen, ter attentie van de raden en de colleges van B&W

DGBRW/ Bestuur en Financiën

Turfmarkt 147
Den Haag
Postbus 20011
2500 EA Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Contactpersoon
eventuele vragen per e-mail
postbus.gf@minbzk.nl

Datum
31 mei 2018

Kenmerk
2018-0000290441

circulaire

Onderwerp	meicirculaire gemeentefonds 2018
Doelstelling	bekendmaking van beleid en het geven van informatie
Juridische grondslag	
Relaties met andere circulaires	maartcirculaire 2018 (2018-0000560871); decembercirculaire 2017 (2017-0000560871); septembercirculaire 2017 (2017-0000424956); meicirculaire 2017 (2017-0000259468);
Ingangsdatum	31 mei 2018
Geldig tot	1 juli 2019

Voorwoord

Voor u ligt de meicirculaire gemeentefonds 2018. Deze circulaire informeert u in hoofdzaak over de gemeentefondsuitkeringen voor 2018 en verder, gebaseerd op de voorjaarsbesluitvorming van het Rijk.

In de maartcirculaire 2018 bent u geïnformeerd over de programmastart van het interbestuurlijk programma (IBP) waarin het kabinet en de koepels een brede basis hebben gelegd voor het gezamenlijk uitwerken van een aantal urgente maatschappelijke opgaven. Op dit moment wordt er door departementen en medeoverheden met verschillende snelheden aan uitwerkingsafspraken en mijlpalen gewerkt. Per maatschappelijke opgave komen er verschillende akkoorden, afspraken en acties. Fase B van het IBP is vooral bedoeld om de samenwerking verder vorm te geven en de afspraken uit de programmastart te verdiepen en verder uit te werken. Voor een aantal van de maatschappelijke opgaven geldt dat er nog voor de zomer uitwerkingsafspraken gemaakt worden.

De politiek-bestuurlijke zaken zijn in hoofdstuk 1 uitgelicht. De circulaire is in belangrijke mate een financieel-technisch document. De latere hoofdstukken richten zich op de doelgroep van financieel specialisten.

Ik wens u bij al uw taken en verantwoordelijkheden veel succes.

Mede namens de Staatssecretaris van Financiën,
De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

Drs. K.H. Ollongren

Inhoudsopgave

1 Hoofdpunten 1
1.1 Inleiding 1
1.2 Algemene uitkering 2
1.3 Overheveling integratie-uitkering Sociaal domein 3
1.4 Niet- integreerbare delen integratie-uitkering Sociaal domein 3
1.5 Stand van zaken interbestuurlijk programma 4
1.6 Evaluatie verdeelmodellen Sociaal domein 5
1.7 Integratie-uitkering Sociaal domein en decentralisatie- en integratie- uitkeringen 6
2 Algemene uitkering 7
2.1 Inleiding 7
2.2 Wijzigingen in de omvang van de algemene uitkering 7
1. Accres 8
2. a & b Plafond BTW-compensatiefonds 10
3. Lagere apparaatskosten 12
4. Knelpunten verdeelproblematiek 12
5. Verhoogde asielinstroom 12
6. Waarderingskamer 12
7. Groeiopgave Almere 13
8. en 13. Loon- en prijsbijstelling 2018 13
9. Verrekening Voogdij/18+ 13
10. Verlengde pleegzorg 13
11. Forensisch medische expertise kindermishandeling 13
12. Ketensystemen Jeugd 14
14. DigiD en Mijnoverheid 14
15. Handelsregister 14
16. Persoonskaartenarchief 15
2.3 Verdeling mutaties algemene uitkering 15
2.4 Veranderingen in het verdeelstelsel 16
2.4.1 Inleiding 16
2.4.2 Maatstaf ozb: WOZ-waardering en aanpassing rekentarieven 16
2.4.3 Overheveling integratie-uitkering Sociaal domein 17
2.5 Maatstaven, bedragen per eenheid, uitkeringsfactor en overige uitkeringsonderdelen 21
3 Integratie-uitkering Sociaal domein 26
3.1 Inleiding 26
3.2 Omvang 26
1. Beschermd wonen 27
2. 5. en 11. Loon- en prijsbijstelling 2018 27
3. Doventolk leefdomein 27
4. Voogdij/18+ 27

6. Verlengde pleegzorg 28
7. Jeugdhulp voor asielzoekerskinderen in een AZC 28
8. Forensisch medische expertise kindermishandeling 28
9. Ketensystemen Jeugd 28
10. Participatie 29
12. Doventolk werkdomein 29
3.3 Verdeling 29
4 Decentralisatie- en integratie-uitkeringen 32
4.1 Inleiding 32
4.2 Omvang en verdeling decentralisatie- en integratie-uitkeringen 32
1. Beschermd Wonen 33
2. Participatie 34
3. Voogdij/18+ 34
4. Wmo/huishoudelijke verzorging 34
5. Schulden en armoede 35
6. Bodemsanering 35
7. Referendum 35
8. Innovatieve aanpak energiebesparing 35
9. Versterking lokale aanpak jihadisme 36
10. Matchen op Werk 36
11. Vrouwenopvang 37
12. Beter benutten 37
13. Herstructurering Wsw 37
14. Versterking lokale werkgelegenheid Groningen 38
15. Maatschappelijke begeleiding 38
16. Milieuzones grote steden 39
17. LHBT-emancipatiebeleid 39
18. Economische zelfstandigheid 39
19. Innovatiepartnerschap Amsterdam 39
20. Interreg V 39
21. Erfgoed en ruimte 40
22. Groeiopgave Almere 40
23. Spoorstaafconditioneringssystemen 40
24. Pilot weerbaar opvoeden 40
25. Knelpunten verdeelproblematiek 40
26. Dialoog Sinterklaasintocht 41
5 Overige mededelingen 44
5.1 Inleiding 44
5.2 Gemeentefondstotalen, bevoorschotting en nominale ontwikkelingen 44
5.3 Evaluatie verdeelmodellen sociaal domein 45
5.4 Traject herziening financiële verhoudingen 47

5.5 Macronorm OZB 47
5.6 EMU-norm decentrale overheden 47
5.7 BTW en sport 48
5.8 Analyse gemeentebegrotingen 48
5.9 Redelijk peil 2019 48
5.10 Rechtmatigheidsverantwoording door het college van burgemeester en wethouders 48
5.11 Financiële kengetallen BBV 49
5.12 Actualisaties BBV beleidsindicatoren gemeenten 49
5.13 Modernisering informatievoorziening financiën medeoverheden: pilot database 49
Bijlagen 51
Bijlage 2.1.1 Bedragen per eenheid en uitkeringsfactor 2018 52
Bijlage 2.1.2 Bedragen per eenheid 2018 per cluster 54
Bijlage 2.1.3 Bedragen per eenheid en uitkeringsfactor 2019 56
Bijlage 2.1.4a Bedragen per eenheid 2019 per cluster 61
Bijlage 2.1.4b Bedragen per eenheid 2019 nieuwe subclusters sociaal domein 64
Bijlage 2.1.4c Nieuwe maatstaven en definities per 2019 66
Bijlage 2.2.1 Opbouw algemene uitkeringen 2018-2023 68
Bijlage 2.4.3 Suppletie-uitkering Overheveling IUSD 69
Bijlage 2.5.1 Aanvullende informatie uitkeringsfactor 74
Bijlage 2.5.2 Volumina maatstaven 2018-2023 76
Bijlage 2.5.3 Suppletie-uitkering Bommenregeling 78
Bijlage 4.2-4 Integratie-uitkering Wmo 79
Bijlage 4.2-5 Decentralisatie-uitkering Schulden en armoede 85
Bijlage 4.2-6 Decentralisatie-uitkering Bodemsanering 94
Bijlage 4.2-7 Decentralisatie-uitkering Referendum 95
Bijlage 4.2-5 Decentralisatie-uitkering Innovatieve aanpak energiebesparing 104
Bijlage 4.2-9 Decentralisatie-uitkering Versterking gemeentelijke aanpak jihadisme 105
Bijlage 4.2-10 Decentralisatie-uitkering Matchen op Werk 106
Bijlage 4.2-15 Decentralisatie-uitkering Maatschappelijke begeleiding 107
Bijlage 4.2-17 Decentralisatie-uitkering LHBT-emancipatiebeleid 110
Bijlage 4.2-18 Decentralisatie-uitkering Economische zelfstandigheid 111
Bijlage 4.2.2a Decentralisatie-uitkering Verhoogde asielinstroom – partieel effect 112
Bijlage 4.2.2b Decentralisatie-uitkering Verhoogde asielinstroom – participatie en integratie 122
Bijlage 4.2.2c Decentralisatie-uitkering Armoedebestrijding kinderen 132
Bijlage 4.2.2d Decentralisatie-uitkering Maatschappelijke opvang 138
Bijlage 5.9 Redelijk peil 2019 139

1 Hoofdpunten

1.1 Inleiding

Deze circulaire informeert gemeenten over de gemeentefondsuitkeringen. Het gemeentefonds is de grootste inkomstenbron van de gemeenten. Factoren als belastingopbrengsten, gemeentelijke rentelasten, dividendopbrengsten en grondexploitatie bepalen mede die financiële ruimte. Zij vallen echter buiten het bestek van deze circulaire.

Gemeenten ontvangen op drie tijdstippen in het jaar de informatie over de gemeentefondsuitkeringen: in mei op basis van de Voorjaarsnota, in september op basis van de Miljoenennota en in december, ter afronding van het lopende jaar, op basis van de Najaarsnota. De circulaires kunnen incidenteel ook actuele informatie bevatten die op een later tijdstip in de rijksbegroting wordt verwerkt. De mededelingen zijn steeds onder het voorbehoud van parlementaire goedkeuring.

In maart 2018 is eenmalig een extra circulaire uitgegeven. In deze maartcirculaire zijn de (financiële) gevolgen van het Regeerakkoord, de Startnota en de Programmastart van het interbestuurlijk programma (IBP) verwerkt.

De indeling van de circulaire is afgestemd op de soorten uitkeringen die het gemeentefonds kent: de algemene uitkering, de integratie-uitkering Sociaal domein en de decentralisatie- en (overige) integratie-uitkeringen. Figuur 1 laat voor het jaar 2019 het procentuele aandeel van de uitkeringen zien.

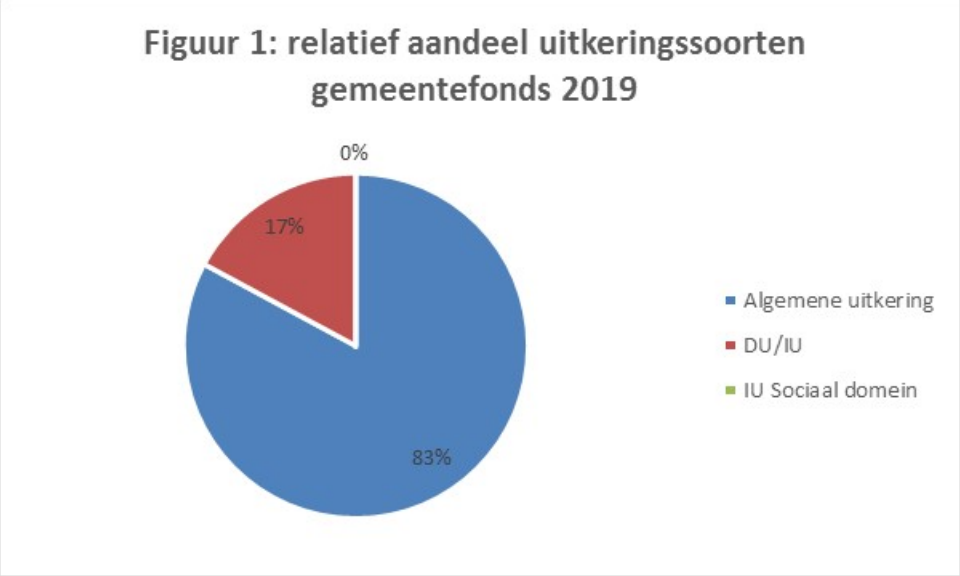

1.2 Algemene uitkering

De ontwikkeling van de algemene uitkering wordt voor een belangrijk deel bepaald door de ontwikkeling van de totale rijksuitgaven (accresrelevante uitgaven; ARU). Volgens de normeringssystematiek (trap-op-trap-af) hebben wijzigingen in de rijksuitgaven direct invloed op de indexering van de algemene uitkering en daarmee de omvang van het fonds. De jaarlijkse toename of afname van het gemeentefonds, voortvloeiend uit de normeringssystematiek, wordt het accres genoemd.
Het geraamde accres 2018 wordt in de Voorjaarsnota ten opzichte van de maartcirculaire met € 24 miljoen licht positief bijgesteld. Voor de periode van 2019 tot 2023 wordt de accresontwikkeling neerwaarts bijgesteld oplopend tot structureel € 431 miljoen in 2022. De belangrijkste verklaring voor de neerwaartse bijstelling ligt in de lagere ontwikkeling van de lonen en prijzen. De raming in het CEP 2018 ligt fors lager dan die is gebruikt bij de Startnota. Hierdoor wordt er rijksbreed minder uitgegeven aan compensatie van lonen en prijzen. In deze meicirculaire vindt in 2018 ook de afrekening plaats van het definitief vastgestelde accres 2017. Het accres 2017 komt € 23 miljoen lager uit dan in de septembercirculaire 2017 werd geraamd.

Verder informeert deze circulaire over de definitieve afrekening van de ruimte onder het plafond van het BTW-compensatiefonds (BCF) over 2017. Ten opzichte van de septembercirculaire 2017 is sprake van een neerwaartse bijstelling van € 7 miljoen. Identiek aan de werkwijze bij het accres vindt de definitieve afrekening over 2017 plaats in 2018.

Zoals aangekondigd in de maartcirculaire 2018, is de werkwijze van de raming van de ruimte onder het plafond BCF in deze meicirculaire aangepast. De fondsbeheerders hebben besloten om vanaf 2019 de werkwijze van de ruimte onder het plafond BCF die in begroting van het gemeentefonds wordt gehanteerd ook toe te passen in de circulaires van het gemeentefonds. De nieuwe werkwijze betekent dat vanaf uitkeringsjaar 2019 in de septembercirculaire alleen de raming van het huidige jaar wordt verwerkt. Dit heeft als gevolg dat vanaf 2019 de meerjarenraming van de ruimte onder het plafond BCF niet meegenomen wordt in de algemene uitkering en dus dat deze bedragen niet meer meelopen in de uitkeringsfactoren. Hierdoor worden de geraamde uitkeringsfactoren in deze meicirculaire (meerjarig) substantieel naar beneden bijgesteld ten opzichte van de ramingen uit voorgaande circulaires. Aangezien alleen het moment van verwerking van het plafond BCF in de algemene uitkering wijzigt, heeft de nieuwe werkwijze geen gevolgen voor de uiteindelijke omvang van het gemeentefonds.
De uitwerking van deze aanpassing en de uitgebreide toelichting op de nieuwe werkwijze ten aanzien van het plafond BCF zijn opgenomen in paragraaf 2.2.2 van deze circulaire.

Op 24 april jl. vond over diverse onderwerpen bestuurlijk overleg plaats tussen het Ministerie van VWS en de VNG. In hoofdstuk 2 van deze circulaire zijn de afspraken met de bijbehorende wijzigingen voor de algemene uitkering uit dit overleg opgenomen.

1.3 Overheveling integratie-uitkering Sociaal domein

In het Regeerakkoord is opgenomen dat het integreerbare deel van de integratie-uitkering Sociaal domein met ingang van 2019 opgaat in de algemene uitkering en daarmee deel uitmaakt van de trap-op-trap-af systematiek. De betreffende budgetten zijn reeds bij de maartcirculaire 2018 aan de algemene uitkering 2019 van het gemeentefonds toegevoegd. Het betreft de volgende onderdelen:

- IUSD Wmo, met uitzondering van Beschermd wonen;
- IUSD Jeugdhulp, met uitzondering van Voogdij/18+;
- IUSD Participatie, onderdeel Re-integratie klassiek;
- IU Wmo.

In deze circulaire is de overheveling van de verdeelmodellen verder (technisch) uitgewerkt. Hierbij zijn met de VNG en de vakdepartementen de volgende vijf voorwaarden opgesteld waaraan de overheveling moet voldoen.

1. De herverdeeleffecten bij overheveling worden minimaal gehouden
2. Het moet mogelijk blijven om de integreerbare onderdelen na de overheveling de komende jaren te volgen in de algemene uitkering
3. De overheveling moet zo eenvoudig en begrijpelijk mogelijk worden vormgegeven
4. De overheveling moet zo dicht mogelijk bij de huidige werkwijze blijven
5. Het aantal momenten waarop herverdeling plaats vindt van de middelen in het gemeentefonds wordt zoveel mogelijk beperkt

Op het Bestuurlijk overleg financiële verhoudingen van 23 mei jl. is tot een werkwijze van de overheveling besloten. De besloten werkwijze heeft geen herverdeeleffecten tot gevolg doordat deze herverdeeleffecten zullen worden opgeheven door middel van een suppletie-uitkering. Deze suppletie-uitkering blijft van toepassing tot de verdeelmodellen sociaal domein binnen het gemeentefonds naar verwachting in 2021 integraal zijn aangepast. Een uitgebreide technische toelichting op de werkwijze van de overheveling is opgenomen in paragraaf 2.4.4.

1.4 Niet- integreerbare delen integratie-uitkering Sociaal domein

Een aantal onderdelen van de integratie-uitkering Sociaal domein kan per 2019 nog niet overgeheveld worden. Concreet betreft dit de volgende onderdelen:

- IUSD Wmo onderdeel Beschermd wonen;
- IUSD Jeugd onderdeel Voogdij/18+;
- IUSD Participatie onderdelen: voorheen Wajong, Begeleid werken (ex Wsw-regulier en ex Wsw/Beschut werk) en de Wsw -'oude stijl'.

In afstemming met de VNG en de vakdepartementen is besloten om deze uitkeringen met ingang van 2019 bekend te laten staan als de integratie-uitkering Beschermd wonen, de integratie-uitkering Voogdij/18+ en de integratie-uitkering Participatie. De verwachting is dat het onderdeel Voogdij/18+ en de onderdelen voorheen Wajong en het onderdeel regulier werk van begeleid

werken (voorheen Wsw) per 2020 overgaan naar de algemene uitkering.

In het bestuurlijk overleg Beschermd wonen van 24 mei jl. is opnieuw gesproken over het moment van invoering van een objectief verdeelmodel beschermd wonen/maatschappelijke opvang/Wmo 2015 begeleiding. Aanleiding is het traject om te komen tot een gewijzigde verdeling van de middelen voor het sociaal domein in het gemeentefonds per 2021 (zie paragraaf 5.3). Vanwege de inhoudelijke samenhang tussen de diverse onderdelen in het sociaal domein hebben Rijk en VNG afgesproken dat de doorontwikkeling van het objectieve verdeelmodel hierin in beginsel meeloopt. Tenzij nadere inzichten de implementatie in de weg staan, zal invoering van het objectieve verdeelmodel daarmee plaatsvinden vanaf 2021.

Voor de onderdelen Wsw en voorheen Wsw/Beschut werk (onderdeel van begeleid werken) van de oude de integratie-uitkering Sociaal domein Participatie is weinig perspectief op overheveling naar de algemene uitkering. Deze onderdelen zullen op het moment dat de Participatie-onderdelen voorheen Wajong en voorheen Wsw-regulier werk worden overgeheveld naar de algemene uitkering worden omgezet in een decentralisatie-uitkering.

Wat betreft de indexatie zal voor de onderdelen waarbij overheveling is voorzien gelden dat zij tot en met één jaar na de overheveling loon- en prijsontwikkeling (en volumegroei voor Beschermd wonen) ontvangen bij de meicirculaire van het lopende jaar (onderdelen genereren pas vanaf één jaar na overheveling accres). De onderdelen waarvoor geen overheveling is voorzien zullen op de gebruikelijke wijze loon- en prijsontwikkeling blijven genereren

1.5 Stand van zaken interbestuurlijk programma

Met de ondertekening van de programmastart IBP op 14 februari jl. hebben het kabinet en de koepels een brede basis gelegd voor het gezamenlijk uitwerken van een aantal urgente maatschappelijke opgaven. Op dit moment wordt er door departementen en medeoverheden met verschillende snelheden aan uitwerkingsafspraken en mijlpalen gewerkt. Per maatschappelijke opgave komen er verschillende akkoorden, afspraken en acties. Fase B van het IBP is vooral bedoeld om de samenwerking verder vorm te geven en de afspraken uit de programmastart te verdiepen en verder uit te werken. Voor een aantal van de maatschappelijke opgaven geldt dat er nog voor de zomer uitwerkingsafspraken gemaakt worden. Zo is in het kader van toekomstgericht wonen op 23 mei jl. de Nationale woonagenda ondertekend en voor de opgave samen aan de slag voor het klimaat geldt dat het Klimaatakkoord op hoofdlijnen gereed is. De overkoepelende ambitie van het IBP in fase B is vierledig: 1) zorgen dat raakvlakken tussen opgaven besproken worden, 2) de voortgang en planning per opgave inzichtelijk te maken, 3) het bevorderen dat bestuurlijke afspraken leiden tot resultaten in de regio en 4) het opbouwen en delen van expertise over samenwerken als één overheid.
In de Algemene ledenvergadering van de VNG van 27 juni wordt de programmastart IBP ter bekrachtiging aan de leden voorgelegd.

In het IBP is afgesproken (zie paragrafen 1.2.4 en 2.2.6 van de maartcirculaire 2018) om een

tijdelijke voorziening te treffen voor gemeenten die geconfronteerd worden met een stapeling van tekorten bij de uitvoering van de taken in het sociaal domein. Op 24 mei 2018 heeft het VNG-bestuur over deze voorziening gesproken om tot een definitief voorstel te komen voor de Algemene ledenvergadering van de VNG van 27 juni 2018. Het voorstel zal op korte termijn aan de gemeenten worden toegezonden en worden gepubliceerd op www.vng.nl.

In juni 2018 worden de 'spelregels' van het Transformatiefonds Jeugd gepubliceerd. Hierin staat beschreven op welke wijze een jeugdzorgregio een bijdrage uit het transformatiefonds kan ontvangen, en aan welke voorwaarden voldaan moet worden. De 'spelregels' zijn in samenwerking tussen het Rijk en de VNG opgesteld, en zullen gepubliceerd worden op https://www.rijksoverheid.nl en op www.vng.nl.

1.6 Evaluatie verdeelmodellen Sociaal domein

Op 30 april 2018 heeft de Minister van BZK de eindrapportage van het kwalitatief onderzoek naar de verdeling van de middelen voor gemeenten in het sociaal domein aangeboden aan de Tweede kamer (zie https://www.rijksoverheid.nl/ministeries/ministerie-van-binnenlandse-zaken-en-koninkrijksrelaties/documenten/kamerstukken/2018/04/30/aanbieding-rapport-over-budgetverdeelmodellen-sociaal-domein). Het onderzoek vloeit voort uit een toezegging van de toenmalige minister van BZK aan de Tweede Kamer (Algemeen Overleg Sociaal domein 31 mei 2017).
In het onderzoek zijn signalen van gemeenten met betrekking tot de verdeelmodellen in het sociaal domein opgehaald en hebben de onderzoekers beoordeeld welke van deze punten (mogelijk) relevant zijn voor de verdeling en nader onderzoek verdienen. Reeds bij het begin van de decentralisaties Wmo 2015, jeugd en participatie in 2015 is de noodzaak onderkend om op enig moment voor het sociaal domein de verdeling te herzien, onder meer met het oog op de transformatieopgave van gemeenten. Het kwalitatief onderzoek bevestigt dit beeld en geeft voldoende aanleiding met geconstateerde knelpunten in de verdeling aan de slag te gaan. In het Bestuurlijk overleg financiële verhoudingen van 23 mei 2018 hebben Rijk en VNG gesproken over de noodzakelijke vervolgstappen en is overeenstemming bereikt over de aanpak en het tijdpad. Besloten is om de evaluatie te vervolgen met een breed kwantitatief vervolgonderzoek gericht op een integrale nieuwe verdeling[1] van de middelen in het gemeentefonds voor het sociaal domein (nieuwe en oude taken) per 2021. In het bestuurlijk overleg is tevens besloten om voorafgaand aan het kwantitatief vervolgonderzoek eerst een traject te doorlopen om te komen tot een passende en gedragen onderzoeksmethode. Meer informatie is opgenomen in paragraaf 5.3.

[1] Onder een integrale nieuwe verdeling wordt verstaan: alle taken in het sociaal domein waarmee het gemeentefonds rekening houdt, zowel in de algemene uitkering, in de integratie-uitkering Sociaal domein als in de overige integratie- en decentralisatie-uitkeringen. Het gaat om zowel de nieuwe als de oude taken van gemeenten in het sociaal domein.

1.7 Integratie-uitkering Sociaal domein en decentralisatie- en integratie-uitkeringen

In hoofdstuk 3 van deze circulaire zijn de wijzigingen in de budgetten voor de integratie-uitkering Sociaal domein opgenomen die betrekking hebben op uitkeringsjaar 2018. Het betreft onder meer de uitkomsten van het bestuurlijk overleg tussen het Ministerie van VWS en de VNG van 24 april jl. Vanaf uitkeringsjaar 2019 houdt de integratie-uitkering Sociaal domein op te bestaan. De betreffende onderdelen zijn dan of naar de algemene uitkering overgeheveld of omgezet naar een (separate) integratie-uitkering.

Hoofdstuk 4 van deze circulaire bevat voor uitkeringsjaar 2018 en verder een aantal wijzigingen in de decentralisatie- en integratie-uitkeringen. Het gaat zowel om de aanpassing van bestaande als om nieuwe uitkeringen.

2 Algemene uitkering

2.1 Inleiding

Binnen het gemeentefonds is de algemene uitkering de grootste component. Het bedrag aan algemene uitkering wordt verdeeld over de gemeenten via maatstaven, zoals het inwonertal en de oppervlakte van een gemeente, een aan de maatstaven gekoppeld gewicht (bedrag per eenheid) en de uitkeringsfactor. Die drie zijn aan wijzigingen onderhevig. Dit hoofdstuk geeft informatie over de aanleiding voor die wijzigingen en over de uitwerking ervan. In paragraaf 2.2 worden de wijzigingen in de omvang van de algemene uitkering behandeld en in paragraaf 2.3 worden de consequenties daarvan voor de verdeling aangegeven. In paragraaf 2.4 volgen mededelingen over de wijzigingen in het verdeelstelsel.

Het totaal van alle wijzigingen vindt zijn neerslag in de bijlagen 2.1.1 tot en met 2.1.4, die overzichten bevatten van maatstaven, bedragen per eenheid en uitkeringsfactoren. Paragraaf 2.5 gaat in op de berekening van de algemene uitkering met die gegevens en licht de gehanteerde termen toe.

2.2 Wijzigingen in de omvang van de algemene uitkering

Tabel 2.2.1 bevat de wijzigingen in de omvang van de algemene uitkering ten opzichte van de decembercirculaire 2017. Het betreft achtereenvolgens:

1. De mutaties uit de maartcirculaire 2018
   Deze mutaties zijn voor de volledigheid nogmaals zichtbaar gemaakt.
2. Algemene mutaties
   Deze mutaties hebben betekenis voor de financiële ruimte van de gemeenten, zonder veranderingen in het takenpakket.
3. Taakmutaties
   Deze mutaties hebben corresponderende gevolgen voor inkomsten of uitgaven. De mutaties zijn geordend volgens de clusterindeling van het gemeentefonds om gemeenten een overzicht te bieden per beleidsterrein. De clusterindeling, naar gelijksoortige gemeentelijke beleidsvelden, is een hulpmiddel bij het onderhoud van de verdeling. Het staat gemeenten vrij de indeling al dan niet voor eigen doeleinden te hanteren en de clusterindeling heeft geen gevolgen voor de bestedingsvrijheid van de algemene uitkering.

De tabel wordt gevolgd door een toelichting op de mutaties. De mutaties hebben betrekking op 2018 en verder.

Tabel 2.2.1 Ontwikkeling algemene uitkering, mutaties ten opzichte van de maartcirculaire 2018 (in duizenden euro's)							
		2018	2019	2020	2021	2022	2023
	stand decembercirculaire 2017	**16.674.841**	**17.140.854**	**17.592.282**	**17.975.110**	**18.409.697**	
	mutaties maartcirculaire 2018						
	Accres	319.720	937.065	1.630.520	2.172.866	2.877.795	
	Wmo 2015 m.u.v. Beschermd Wonen	0	2.074.928	2.070.007	2.080.737	2.077.358	
	Jeugd m.u.v. Voogdij/18+	0	3.039.141	3.059.691	3.082.449	3.082.448	
	Re-integratie klassiek	0	513.779	513.775	513.772	513.772	
	Wmo 2009	0	1.258.369	1.268.913	1.320.631	1.320.632	
	Voorziening knelpunten sociaal domein/aandeel gemeenten	-100.000					
	Abonnementstarief Wmo	0	143.000	143.000	148.000	148.000	
	Groeiruimte 2019 Wmo 2015	0	51.488	51.488	51.488	51.488	
	Groeiruimte 2019 Wmo/huishoudelijke verzorging	0	24.793	24.793	24.793	24.793	
	Veilig Thuis	-11.900	-32.100	-33.800	-38.600	-38.600	
	stand maartcirculaire 2018	**16.882.661**	**25.151.317**	**26.320.669**	**27.331.246**	**28.467.383**	**28.461.040**
	algemene mutaties						
1)	Accres	-22.665	-36.510	-156.466	-231.942	-430.749	656.421
2a)	Plafond BTW-compensatiefonds		-348.441	-423.611	-490.585	-569.791	-569.791
2b)	BTW-compensatiefonds 2017 (incidenteel)	-7.449					
3)	Lagere apparaatskosten						-130.000
4)	Knelpunten verdeelproblematiek						-89
5)	Verhoogde asielinstroom	50.424					
6)	Waarderingskamer	-318					
7)	Groeiopgave Almere	-146	-73	-73	-73	-73	-73
	cluster Jeugd						
8)	Loon- en prijsbijstelling 2018		87.438	88.040	88.561	88.599	88.553
9)	Verrekening Voogdij/18+		-60.570	-61.122	-61.122	-61.122	-61.122
10)	Verlengde pleegzorg		10.000	13.700	13.700	13.700	13.700
11)	Forensisch medische expertise kindermishandeling		-600	-600	-600	-600	-600
12)	Ketensystemen jeugd		-465	-465			
	cluster Maatschappelijke ondersteuning						
13)	Loon- en prijsbijstelling 2018		99.566	99.818	101.511	101.474	101.394
	cluster Bestuur en algemene ondersteuning						
14)	DigiD en MijnOverheid	-3.850					
15)	Handelsregister	-806	-806				
	cluster Overig						
16)	Persoonskaartenarchief	-130	-130	-130	-130	-130	-130
	stand deze circulaire	**16.897.721**	**24.900.726**	**25.879.760**	**26.750.566**	**27.608.691**	**28.559.303**

De mutaties in tabel 2.2.1 zijn in bijlage 2.2.1 samengenomen met de mutaties uit voorgaande circulaires. Deze bijlage geeft een totaalbeeld van de mutaties van jaar op jaar, ongeacht het moment van publicatie, in tegenstelling tot tabel 2.2.1, die een totaalbeeld geeft van circulaire op circulaire.

Toelichting

1. Accres

Het accres 2017 is definitief vastgesteld op € 166 miljoen. Dit komt overeen met 1,00 procent. Het definitieve accres is gebaseerd op de realisatie van de rijksbegroting 2017 zoals opgenomen in het Financieel Jaarverslag van het Rijk 2017. De budgettaire verwerking van de afrekening vam het accres 2017 vindt, zoals gebruikelijk, plaats bij Voorjaarsnota 2018. Het definitieve accres betekent een negatieve bijstelling van € 23 miljoen ten opzichte van de laatste raming uit de septembercirculaire 2017. Een gedetailleerde opbouw van de afrekening van het accres is opgenomen in bijlage 12 van het Financieel Jaarverslag van het Rijk 2017.

Tabel 2.2.2 Definitieve accres 2017 gemeentefonds

	in %	x € 1.000
Raming accres 2017 septembercirculaire 2017	1,14	189.850
Mutatie	-0,14	-23.436
Vastgesteld accres 2017	1,00	166.414

Tabel 2.2.3 en 2.2.4 laat de actuele raming van de accressen zien voor de jaren 2018-2023, zowel in duizenden euro's als in procenten.

Tabel 2.2.3 Actuele raming accressen gemeentefonds 2018-2023 (in duizenden euro's)

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Stand maartcirculaire 2018	1.124.314	1.062.561	1.138.585	937.040	1.170.147	-
Mutatie jaarlijkse tranches	24.207	-37.281	-119.956	-75.476	-198.807	1.087.170
Stand meicirculaire 2018	1.148.521	1.025.280	1.018.629	861.564	971.340	1.087.170

Tabel 2.2.4 Actuele raming accressen gemeentefonds 2018-2023 (in procenten)

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Stand maartcirculaire 2018	6,75	6,09	4,43	3,50	4,23	-
Mutatie jaarlijkse tranches	0,11	-0,30	-0,49	-0,29	-0,71	3,82
Stand meicirculaire 2018	6,86	5,79	3,94	3,21	3,52	3,82

Het geraamde accres wordt ten opzichte van de maartcirculaire van dit jaar voor 2018 (licht) positief bijgesteld. De lagere realisaties in 2017 zorgen voor een groter "trap op" effect naar 2018. Het accrespercentage 2018 komt daarmee voorlopig uit op 6,86 procent, dat is gelijk aan ongeveer € 1,1 miljard. Voor de periode van 2019 tot 2022 wordt de accresontwikkeling neerwaarts bijgesteld. De belangrijkste verklaring daarvoor ligt in de lagere ontwikkeling van de lonen- en prijzen. De raming hiervan in het CEP is fors lager dan die is gebruikt bij de Startnota. Hierdoor wordt er rijksbreed minder uitgegeven aan compensatie van lonen en prijzen, dit zorgt voor een lagere accresrelevante uitgavenontwikkeling (daling ARU). De totale voorjaarsbesluitvorming (inclusief de lagere gasbaten als gevolg van het verminderen van de gaswinning in het Groningerveld) leidt tot een beperkte aanpassing in de geraamde accresontwikkeling. Hierin is het effect te zien van de aanpassing van de normeringsystematiek. Omdat de "mand" van uitgaven die meetellen in de normeringsystematiek fors groter is geworden hebben onderliggende mutaties een veel kleinere doorwerking. In de Voorjaarsnota 2018 worden de belangrijkste ontwikkelingen van het economisch beeld, de uitgaven en de inkomsten van het Rijk nader toegelicht.

Tabel 2.2.5 maakt de mutaties van de accrestranches per jaar inzichtelijk. Ook de afrekening van het accres 2017 komt hierin naar voren. De accrestranche 2017 is € 23 miljoen lager. Omdat het jaar 2017 boekhoudkundig al is afgesloten, komt deze mutatie incidenteel twee keer voor in 2018. De totaalregel in de tabel correspondeert met de accresregel in tabel 2.2.1.

Tabel 2.2.5 Mutaties accres tranches gemeentefonds 2018-2023 ten opzichte van de maartcirculaire 2018 (jaartranches, x € 1 duizend)

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Tranche 2017	-23.436	-23.436	-23.436	-23.436	-23.436	-23.436
Afrekening 2017	-23.436					
Tranche 2018	24.207	24.207	24.207	24.207	24.207	24.207
Tranche 2019		-37.281	-37.281	-37.281	-37.281	-37.281
Tranche 2020			-119.956	-119.956	-119.956	-119.956
Tranche 2021				-75.476	-75.476	-75.476
Tranche 2022					-198.807	-198.807
Tranche 2023						1.087.170
Totaal gewijzigde tranches	**-22.665**	**-36.510**	**-156.466**	**-231.942**	**-430.749**	**656.421**

2. a & b Plafond BTW-compensatiefonds

Het plafond van het BTW-compensatiefonds (BCF) is per 2015 gekoppeld aan de accrespercentages zoals die volgen uit de normeringssystematiek voor het gemeentefonds en provinciefonds. Het plafond wordt aangepast voor taakmutaties (zoals decentralisaties) die gepaard gaan met toevoegingen of onttrekkingen aan het BCF. Als het plafond overschreden wordt, komt het verschil ten laste van het gemeentefonds en het provinciefonds. Bij een realisatie lager dan het plafond komt het verschil ten gunste van het gemeentefonds en provinciefonds. De toevoeging of uitname wordt over het gemeentefonds en provinciefonds verdeeld conform de gerealiseerde aandelen van de gezamenlijke gemeenten en provincies in het BCF.

Het BCF heeft in 2017 € 172 miljoen minder uitgekeerd dan mogelijk was onder het plafond. Het aandeel van gemeenten in de ruimte onder het plafond is vorig jaar uitgekomen op € 149 miljoen. Dit is € 7,4 miljoen minder dan de eerder geraamde en uitgekeerde ruimte bij Miljoenennota 2018. Identiek aan de werkwijze bij het accres vindt de definitieve afrekening van 2017 plaats in 2018. Het plafond 2017 is ten opzichte van de septembercirculaire 2017 naar beneden bijgesteld door een lager accres maar per saldo was er sprake van een positieve bijstelling vanwege taakmutaties.

Onderstaande tabel bevat een cijfermatig overzicht van de realisatie in het BCF 2017:

Tabel plafond BCF 2017 (bedragen x € 1.000)

	Stand Meicirculaire 2018	Stand Septembercirculaire 2017	Verschil
	2017	**2017**	**2017**
Plafond	3.201.884	3.190.629	11.255
W.v. stand Septembercirculaire 2017	3.190.629		
W.v. overhevelingen i.v.m taakmutaties	15.470		
W.v. accres	-4.215		
Uitgaven	3.029.706	3.010.252	19.454
W.v. Gemeenten	2.630.051	2.618.706	11.345
Ruimte onder plafond	172.178	180.377	-8.199
W.v. Gemeenten	149.466	156.915	-7.449

Zoals aangekondigd in de maartcirculaire 2018, is de raming van de ruimte onder het plafond in

deze meicirculaire aangepast.
Tot en met uitkeringsjaar 2018 is de werkwijze in de circulaire dat de (meerjaren)raming van (de ruimte onder) het plafond in de septembercirculaire wordt bijgesteld voor het lopende jaar en volgende jaren en dat in de meicirculaire daaropvolgend wordt afgerekend over het voorafgaande jaar. De fondsbeheerders hebben besloten om vanaf 2019 de werkwijze van de ruimte onder het plafond BCF die in begroting van het gemeentefonds wordt gehanteerd ook toe te passen in de circulaires van het gemeentefonds. De reden hiervoor is dat (de ruimte onder) het plafond BCF momenteel al vanaf januari (in de circulaire) wordt bevoorschot terwijl het geld pas later dat jaar door het Ministerie van Financiën bij de Miljoenennota in de begroting van het gemeentefonds beschikbaar wordt gesteld.

De nieuwe werkwijze betekent dat vanaf 2019 in de septembercirculaire alleen de voorlopige afrekening van het huidige jaar in de algemene uitkering wordt verwerkt waarna de definitieve afrekening over jaar T (zoals nu ook gebruikelijk is) plaatsvindt in de meicirculaire jaar T+1. Dit heeft als gevolg dat vanaf 2019 de ruimte onder het plafond niet verspreid over het hele jaar wordt bevoorschot vanaf januari, maar dat de bevoorschotting plaatsvindt in oktober tot en met december nadat het bedrag zowel verwerkt is in de gemeentefondsbegroting als de (september)circulaire.

Deze aanpassing houdt ook in dat de meerjarenraming van de ruimte onder het plafond BCF niet meegeraamd wordt in de algemene uitkering en dus dat deze bedragen (nog) niet meelopen in de uitkeringsfactoren. Hierdoor worden de geraamde uitkeringsfactoren in deze meicirculaire (meerjarig) substantieel naar beneden bijgesteld ten opzichte van de ramingen uit voorgaande circulaires. Aangezien alleen het moment van verwerking van de ruimte onder het plafond BCF in de algemene uitkering wijzigt, heeft de nieuwe werkwijze geen gevolgen voor de uiteindelijke omvang van het gemeentefonds.

In de septembercirculaire 2018 worden de wijzigingen die voortkwamen uit het Regeerakkoord voor de stand ruimte onder plafond BCF 2018[2] samen met de nieuwe inzichten voor 2018 vanuit de Miljoenennota 2019 verwerkt. De huidige raming van het plafond BCF 2018 in de algemene uitkering is daarmee nog op basis van de stand septembercirculaire 2017.

Hoewel de meerjarenreeks van het plafond BCF uit de raming van de algemene uitkering is gehaald zullen de gemeenten, zoals gebruikelijk, bij de septembercirculaire geïnformeerd blijven worden over de actuele stand van de ruimte onder het plafond en de (voorlopige) uitgaven uit het BCF voor de komende jaren. Daarbij wordt de presentatiewijze van de ruimte onder het plafond BCF gehanteerd zoals opgenomen in de septembercirculaire 2017. Daarnaast is in bijlage 2.2.1 (over de opbouw van de algemene uitkering) meerjarig inzichtelijk gemaakt in hoeveel punten van de uitkeringsfactor de ruimte onder het plafond BCF is uit te drukken.

[2] Zie paragraaf 2.2 van de maartcirculaire 2018

3. Lagere apparaatskosten

De meerjarenraming strekt zich met ingang van deze circulaire uit tot en met het jaar 2023. Daardoor wordt in de tabel de oploop van de in het vorige Regeerakkoord opgenomen maatregel met betrekking tot lagere apparaatskosten gemeenten voor dat jaar zichtbaar. De uitnames 2018 tot en met 2022 zijn al opgenomen in de eerste regel van de tabel, de stand decembercirculaire 2017. Er resteren nu nog twee jaartranches - € 135 miljoen in 2024 en - € 140 miljoen in 2025.

4. Knelpunten verdeelproblematiek

De meerjarenraming strekt zich met ingang van deze circulaire uit tot en met het jaar 2023. Daardoor wordt in de tabel het onderwerp “knelpunten verdeelproblematiek” voor dat jaar zichtbaar. De middelen gaan over naar de decentralisatie-uitkering Knelpunten verdeelproblematiek. Deze decentralisatie-uitkering houdt verband met btw-aspecten ten aanzien van wegen die in beheer zijn van waterschappen (zie ook paragraaf 4.2-25).

5. Verhoogde asielinstroom

In het Uitwerkingsakkoord Verhoogde Asielinstroom zijn afspraken gemaakt over extra maatregelen om de verhoogde asielinstroom het hoofd te bieden en over de daarmee samenhangende kosten in de jaren 2016 en 2017. Tevens is daarbij afgesproken (zie paragraaf 4.2.2 van de septembercirculaire 2016) dat de resterende middelen na afloop van 2017 voor de decentralisatie-uitkering Verhoogde asielinstroom-partieel effect zouden terugvloeien naar de algemene uitkering van het gemeentefonds en dat de resterende middelen voor de decentralisatie-uitkering Verhoogde asielinstroom-participatie en integratie naar de begroting van het Ministerie van SZW zouden worden teruggeboekt.
Als gevolg hiervan wordt van het overschot van € 78,4 miljoen in 2018 € 50,4 miljoen toegevoegd aan de algemene uitkering. Een bedrag van € 28 miljoen wordt teruggeboekt naar het Ministerie van SZW.

In paragraaf 4.2 is de informatie opgenomen over de toekenningen voor de beide decentralisatie-uitkeringen voor de maanden november en december 2017.

6. Waarderingskamer

De actuele raming van de kosten 2018 voor de Waarderingskamer komt hoger uit dan eerder verwacht. Het budget wordt daarom opwaarts bijgesteld ten laste van de algemene uitkering. In het kader van de beëindiging van betalingen aan derden (zie paragraaf 2.2.9 van de meicirculaire 2017) wordt het budget voor de Waarderingskamer eenmalig in 2018 via de begroting van het Ministerie van BZK beschikbaar gesteld. Vanaf 2019 zal de Waarderingskamer de gemeentelijke kosten voor deze organisatie en voor de Landelijke Voorziening Wet waardering onroerende zaken aan alle gemeenten factureren.

7. Groeiopgave Almere

De aanpassing van de omvang van de decentralisatie-uitkering Groeiopgave Almere aan het accres komt ten laste van de algemene uitkering (zie ook paragraaf 4.2-22 van deze circulaire).

8. en 13. Loon- en prijsbijstelling 2018

De loon- en prijsbijstelling 2018 ten behoeve van de Wmo 2015 (oplopend tot structureel € 61,9 miljoen in 2023), de Wmo huishoudelijke verzorging (oplopend tot structureel € 39,5 miljoen in 2023) en de wet op de Jeugdhulp (oplopend tot structureel € 88,6 miljoen in 2023) is toegekend (zie ook paragraaf 3.2-2;5;11).

9. Verrekening Voogdij/18+

Het budget Voogdij/18+ kent een systematiek waarbij op basis van historisch zorggebruik (T-2) per gemeente gemiddelde dagprijzen (p) worden vermenigvuldigd met het aantal zorgdagen (q). In deze circulaire zijn de nieuwe gegevens over voogdij/18+ voor 2019 en ook voor latere jaren gehanteerd. Zie voor een nadere toelichting https://www.cbs.nl/nl-nl/maatwerk/2018/19/kosten-jeugdwet-18-plussers-en-voogdij-2017).
Door de nieuwe gegevens neemt het budget voor Voogdij/18+ vanaf uitkeringsjaar 2019 structureel toe met € 61 miljoen. Voor de overheveling van de IUSD Jeugd ging het extra benodigde budget voor Voogdij/18+ ten koste van het budget dat beschikbaar is voor het objectieve verdeelmodel IUSD Jeugd. Door de overheveling van laatstgenoemd verdeelmodel naar de algemene uitkering is vanaf uitkeringsjaar 2019 de werkwijze dat het benodigde extra budget voor Voogdij/18+ ten koste gaat van het budget in de algemene uitkering dat afkomstig is uit het verdeelmodel Jeugd (zie ook paragraaf 2.4.3 en 4.2-3).

10. Verlengde pleegzorg

Het Rijk (VWS), Jeugdzorg Nederland en de VNG hebben afgesproken om per 1 juli 2018 pleegzorg standaard te verlengen wanneer een pleegkind 18 wordt en het pleegkind en zijn/haar pleegouders dit willen. Vanaf deze datum zullen gemeenten voor verlengde pleegzorg een “ja, tenzij principe” hanteren, waarbij pleegzorg in principe wordt verlengd, behalve als het pleegkind en/of pleegouders dit niet willen.
Om gemeenten in staat te stellen deze afspraak uit te voeren stelt het Rijk middelen beschikbaar.

In 2018 worden deze middelen toegevoegd aan de integratie-uitkering Sociaal domein onderdeel Jeugd (zie paragraaf 3.2-6). Vanaf 2019 vindt de verwerking plaats in het nieuwe subcluster Jeugdhulp (de maatstaven in de algemene uitkering die afkomstig zijn uit het objectieve verdeelmodel Jeugd).

11. Forensisch medische expertise kindermishandeling

De forensisch medische expertise kindermishandeling (FMEK) is in 2015 als onderdeel van de

Jeugdwet gedecentraliseerd naar gemeenten. In 2016 en 2017 heeft financiering, tijdelijk, vanuit het Ministerie van VWS plaatsgevonden. Dit lopende een onderzoek naar de toekomst van deze functie. Hiertoe heeft destijds een jaarlijkse uitname uit het gemeentefonds plaatsgevonden. Ondertussen is helder geworden dat de functie FMEK niet decentraal gefinancierd kan worden. Daarom zal structureel € 0,6 miljoen worden overgeheveld vanuit het nieuwe subcluster Jeugdhulp naar de begroting van VWS. In 2018 vindt deze uitname nog plaatst vanuit de integratie-uitkering Sociaal domein, onderdeel Jeugd (zie paragraaf 3.2-8). Voor 2019 en 2020 wordt de uitname verwerkt in het nieuwe subcluster Jeugdhulp.

12. Ketensystemen Jeugd

In het Coördinerend beraad Jeugd, Justitie en Veiligheid van 2 november 2017 hebben alle betrokken ketenpartners ingestemd met een herijkte verdeelsleutel voor de kosten van het operationeel, tactisch en strategisch beheer van de ketensystemen (het betreft de systemen GCOS, CORV en IFM/LIJ). Er is tot deze nieuwe verdeelsleutel besloten omdat dit beter past bij het daadwerkelijke gebruik van de systemen. Als gevolg van de herijkte verdeelsleutel zullen gemeenten vanaf 2018 € 0,47 miljoen meer gaan bijdragen voor het gebruik van de ketensystemen. Hiermee gaat de totale bijdrage van gemeenten aan de ketensystemen van € 0,95 miljoen naar € 1,42 miljoen. De extra bijdrage van € 0,47 miljoen wordt nu voor drie jaar uitgenomen waarna zal worden gekeken of de verdeelsleutel opnieuw moet worden herijkt. In 2018 vindt deze uitname nog plaats vanuit de integratie-uitkering Sociaal domein, onderdeel Jeugd (zie paragraaf 3.2-9). Voor 2019 en 2020 wordt de uitname verwerkt in het nieuwe subcluster Jeugdhulp.

14. DigiD en Mijnoverheid

Eind 2017 hebben de VNG en het Ministerie van BZK afgesproken dat de doorbelasting van DigiD en MijnOverheid 2018 via de algemene uitkering uit het gemeentefonds verloopt. De VNG heeft in samenwerking met Logius de hoogte van de rekeningen voor de gemeenten bepaald en kwamen uit op een uitname van € 3,85 miljoen in 2018. Bij deze uitname is ruimte ingebouwd voor zowel onzekerheden zoals de exacte hoogte van de bijdrage vanwege volumegroei als de verdeling van de rekening tussen belastingsamenwerkingen en de gemeenten. Indien de € 3,85 miljoen in 2018 niet volledig nodig blijkt te zijn voor de gemeentelijke kosten van DigiD en Mijnoverheid zal het resterende bedrag worden teruggeboekt naar het gemeentefonds.

15. Handelsregister

De Kamer van Koophandel beheert in opdracht van het Ministerie van EZK het Handelsregister. Dit register is de basisregistratie waarin alle bedrijven en rechtspersonen ingeschreven staan. Daarnaast staan alle andere organisaties die deelnemen aan het economisch verkeer ook in dit register. Naast private organisaties kunnen ook gemeenten, provincies, ministeries, waterschappen en overige organisaties met een publieke taak gebruik maken van het Handelsregister.

Sinds 1 januari 2014 is er sprake van inputfinanciering voor het overheidsgebruik van het Handelsregister waarbij gemeenten door een eerdere uitname uit het gemeentefonds bijdragen aan de kosten. De vorige afspraken liepen eind 2016 af. Om die reden vindt voor 2018 en 2019 een uitname plaats voor de jaarlijkse bijdrage van gemeenten. Deze jaarlijkse bijdrage van € 537.501 valt zowel in 2018 als 2019 hoger uit omdat de uitname de helft van de bijdrage voor 2017 bevat.

16. Persoonskaartenarchief

Tot 2018 voerde de gemeente Den Haag de taken uit die samenhangen met het persoonskaartenarchief. De gemeente kreeg hiervoor een jaarlijkse bijdrage uit de algemene uitkering van € 150.000. Met ingang van 2018 vallen de taken voor het persoonskaartenarchief onder de verantwoordelijkheid van het Ministerie van BZK. Daarnaast wordt het archief gedigitaliseerd waarmee de kosten voor de taak afnemen. De gemeente Den Haag heeft ingestemd met de voorzetting van de dienstverlening maar stelt hierbij als voorwaarde dat het Ministerie van BZK de volledige kosten van het digitaliseren van het persoonskaartenarchief betaalt. Deze afspraak heeft als gevolg dat in 2018 de kosten voor digitalisering voor rekening van BZK komen en de jaarlijkse bijdrage aan Den Haag voor de kosten van het beheer van het persoonskaartenarchief wordt vastgesteld op € 20.000. Vanuit het gemeentefonds is het (resterende) structurele budget van € 130.000 overgeheveld naar het Ministerie van BZK.

2.3 Verdeling mutaties algemene uitkering

De verdeelwijze van de mutaties uit paragraaf 2.2 is in tabel 2.3.1 weergegeven. De verdeelwijze bestaat uit een wijziging in hetzij de uitkeringsfactor hetzij het bedrag per eenheid van één of meer maatstaven van het cluster waaronder de mutatie valt. Tabel 2.3.1 bevat het overzicht. De cijfermatige uitwerking is opgenomen in paragraaf 2.5.

Tabel 2.3.1 Verdeelwijze mutaties algemene uitkering

Nummer	Mutatie	Verdeelwijze
	algemene mutaties	
1)	Accres	uitkeringsfactor
2a)	Plafond BTW-compensatiefonds	uitkeringsfactor
2b)	BTW-compensatiefonds 2017 (incidenteel)	uitkeringsfactor
3)	Lagere apparaatskosten	uitkeringsfactor
4)	Knelpunten verdeelproblematiek	uitkeringsfactor
5)	Verhoogde asielinstroom	uitkeringsfactor
6)	Waarderingskamer	uitkeringsfactor
7)	Groeiopgave Almere	uitkeringsfactor
	cluster Jeugd	
8)	Loon- en prijsbijstelling 2018	maatstaven subcluster jeugdhulp
9)	Verrekening Voogdij/18+	maatstaven subcluster jeugdhulp
10)	Verlengde pleegzorg	maatstaven subcluster jeugdhulp
11)	Forensisch Medische Expertise Kindermishandeling	maatstaven subcluster jeugdhulp
12)	Ketensystemen jeugd	maatstaven subcluster jeugdhulp
	cluster Maatschappelijke ondersteuning	
13)	Loon- en prijsbijstelling 2018	maatstaven subcluster Wmo 2015 en subcluster Wmo hv
	cluster Bestuur en algemene ondersteuning	
14)	DigiD en MijnOverheid	maatstaf inwoners
15)	Handelsregister	maatstaf inwoners
	cluster Overig	
16)	Persoonskaartenarchief	maatstaf vast bedrag Den Haag

2.4 Veranderingen in het verdeelstelsel

2.4.1 Inleiding

Tabel 2.4.1 bevat een overzicht van de wijzigingen in het verdeelstelsel van de algemene uitkering ten opzichte van de septembercirculaire 2017.

Tabel 2.4.1 Wijzigingen in het verdeelstelsel van de algemene uitkering

Nummer	Naam	Aard van de maatregel	Ingangsjaar
1	Maatstaf ozb	Aanpassing rekentarieven in verband met marktontwikkeling WOZ-waarden	jaarlijks
2	Overheveling integratie-uitkering Sociaal domein	Het in overeenstemming brengen van identieke en soortgelijke maatstaven van de algemene uitkering met het integreerbare deel van de integratie-uitkering Sociaal domein.	2019
		Het aanpassen van de bedragen per eenheid van de maatstaven van de nieuwe subclusters in het sociaal domein voor de uitkeringsfactor 2019.	2019
		Verrekening van de benodigde middelen voor Voogdij/18+ met de algemene uitkering.	2019
		De integreerbare delen van de integratie-uitkering Sociaal domein zijn ondergebracht in de clusterindeling van de algemene uitkering.	2019

De toelichting volgt in de paragrafen 2.4.2 en 2.4.3.

2.4.2 Maatstaf ozb: WOZ-waardering en aanpassing rekentarieven

De jaarlijkse aanpassing van de gewichten van de verdeelmaatstaf ozb is doorgevoerd.

De uitkomst van de verdeelmaatstaf ozb wordt bepaald door de omvang van de WOZ-waarde en een daaraan gekoppeld gewicht, het zogenaamde rekentarief. Er worden drie WOZ-waarden onderscheiden: voor eigenaren woningen, eigenaren niet-woningen en gebruikers niet-woningen. Er zijn daarom ook drie rekentarieven. Door marktontwikkelingen kan de WOZ-waarde sterk fluctueren. Het is staand beleid om voor dat effect te corrigeren, door middel van een aanpassing van de rekentarieven. De correctie is op nationaal niveau. Regionale en lokale marktontwikkelingen die afwijken van de landelijke ontwikkelingen werken wel door in de uitkomst van de maatstaf.

De aanpassing van de rekentarieven is afgestemd op de WOZ-tijdvakken. Op 1 januari 2019 begint een nieuw WOZ-tijdvak met waardepeildatum 1 januari 2018. Bij de aanpassing van de rekentarieven is de vaste werkwijze toegepast (zie paragraaf 9.2 van de meicirculaire 2000 en paragraaf 7.1 van de septembercirculaire 2004). Het rekentarief wordt naar beneden (of naar boven) bijgesteld om de stijging (of daling) van de ozb-maatstaf als gevolg van de stijging (of daling) van de WOZ-waarde van woningen en niet-woningen ongedaan te maken. De maatstaf groeit wel met de inflatie mee (prijs Nationale Bestedingen, pNB).

De marktontwikkeling tussen 1 januari 2017 en 1 januari 2018 bij woningen wordt, op basis van informatie van de Waarderingskamer, geschat op 7%. Voor niet-woningen wordt de

waardeontwikkeling over dezelfde periode geschat op 1%. De inflatie (pNB) in die periode bedraagt volgens de ramingen van het CPB 1,5%. Het rekentarief voor eigenaren woningen komt na aanpassing op -0,1000%, voor eigenaren niet-woningen op -0,1569% en voor gebruikers niet-woningen op -0,1265%. De aangepaste rekentarieven zijn ook opgenomen in bijlage 2.1.3.

2.4.3 Overheveling integratie-uitkering Sociaal domein

In het Regeerakkoord is opgenomen dat het integreerbare deel van de integratie-uitkering Sociaal domein met ingang van 2019 opgaat in de algemene uitkering en daarmee deel uitmaakt van de trap-op-trap-af systematiek. De betreffende budgetten zijn reeds bij de maartcirculaire 2018 aan de algemene uitkering 2019 van het gemeentefonds toegevoegd. In deze circulaire is, in lijn met de vijf vooraf gestelde voorwaarden (zie paragraaf 1.3), de in het Bestuurlijk overleg financiële verhoudingen van 23 mei jl. besloten werkwijze van de overheveling verder (technisch) uitgewerkt.

1) Uniformering van de verdeelmodellen

De integreerbare verdeelmodellen van de integratie-uitkering Sociaal domein (IUSD) verschillen op twee punten van het verdeelmodel van de algemene uitkering. Allereerst gebruikt de algemene uitkering actuelere data voor het berekenen van de uitkering dan de IUSD: de verdeling van de algemene uitkering is definitief in jaar T+2, die van de IUSD in jaar T-1. Ten tweede wordt voor een aantal maatstaven een andere definitie gebruikt in de algemene uitkering dan in de integreerbare onderdelen. Het gaat hierbij om de maatstaf jongeren voor het objectieve verdeelmodel Jeugd en de Wmo huishoudelijke verzorging, de maatstaf huishoudens voor het objectieve verdeelmodel Jeugd en om de maatstaf bijstandontvangers voor het verdeelmodel Re-integratie klassiek.

Vanwege deze verschillen in gebruik van data en definities dient bij de overheveling een keuze te worden gemaakt in welke mate de verdeelmodellen worden geactualiseerd (uniform gebruik van peilmomenten) en geharmoniseerd (uniform gebruik van definities). Hierbij heeft het, vanuit het perspectief van vereenvoudiging en begrijpelijkheid, de voorkeur om bij de overheveling een zo uniform mogelijke set van maatstaven voor de algemene uitkering te realiseren. Het grootste nadeel van uniformering is wel dat het herverdeeleffecten met zich meebrengt. De invoering van een suppletie-uitkering biedt hier een oplossing voor. Door per gemeente een suppletie-uitkering tegenover de herverdeeleffecten van de uniformering te zetten, is het mogelijk bij de overheveling zowel een grote uniformeringslag te maken als aan de voorwaarde te voldoen om herverdeeleffecten te beperken.

<u>Technische uitwerking</u>

- Alle maatstaven van de integreerbare onderdelen van de IUSD en IU Wmo worden geactualiseerd naar peildatum T.[3]

[3] Uiterlijk in jaar T+2 worden deze maatstaven vervolgens definitief vastgesteld wanneer de definitieve cijfers over jaar T van het CBS ontvangen zijn.

- De maatstaven jongeren uit de AU en de IU Wmo en de maatstaf groei jongeren uit de AU van < 20 worden geharmoniseerd naar de definitie van de IUSD Jeugd → <18 jaar. Er is voor de definitie van <18 jaar gekozen omdat vanaf deze leeftijd jongeren over het algemeen geen aanspraak meer kunnen maken op de wet op de Jeugdhulp maar indien nodig overgaan naar de voorzieningen in de Wmo 2015. De definitie van de maatstaf uit de oude IUSD Jeugd benadert om die reden de kosten die gemeenten hebben ten aanzien van jongeren beter dan de definitie van <20 uit de algemene uitkering. Gemeenten die naar verhouding veel jongeren hebben van 18 en 19 jaar worden via de suppletie-uitkering geheel gecompenseerd voor de herverdeeleffecten die voortkomen uit aanpassing van de maatstaf jongeren in de algemene uitkering naar <18 jaar.
- De maatstaf huishoudens uit het verdeelmodel Jeugd harmoniseren naar de definitie van de AU.
  Er is voor de definitie van de algemene uitkering gekozen (waarin de personen in institutionele huishoudens wel worden meegenomen) omdat de maatstaf uit de algemene uitkering meer geld verdeelt dan de maatstaf in de IUSD Jeugd.
- De maatstaf bijstandontvangers uit het verdeelmodel Re-integratie klassiek zal niet geharmoniseerd worden.
  De reden hiervoor is dat de maatstaf bijstandsontvangers in de AU per huishouden meet en in de uitkering voor Re-integratie klassiek per persoon. Hierdoor zijn de doelen en de dynamiek die de maatstaven beogen te verschillend voor harmonisatie.
- Alle uit de uniformering voortkomende herverdeeleffecten zijn bij de meicirculaire 2018 ongedaan gemaakt door middel van een suppletie-uitkering. Deze tijdelijke suppletie-uitkering blijft (ongewijzigd) gehandhaafd tot de invoering van de herziene verdeelmodellen sociaal domein die beoogd is in 2021 (zie paragraaf 5.3).

De suppletie-uitkering Overheveling IUSD is opgenomen in bijlage 2.4.3 van deze circulaire en in de gemeentefondsrubriek op het internet (https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/financien-gemeenten-en-provincies/documenten/circulaires/2014/01/01/circulaires-gemeentefonds).
In de bijlage in de gemeentefondsrubriek is de opsplitsing gepresenteerd van de herverdeeleffecten die worden gebruikt in de suppletie-uitkering naar de uitkering waar het effect optreedt. In de suppletie-uitkering kunnen nog niet alle herverdeeleffecten worden meegenomen. Hiervoor moeten eerst de definitieve cijfers van de maatstaven over 2019 bekend zijn. De suppletie-uitkering overheveling IUSD zal daarom, wanneer de definitieve cijfers over 2019 bekend zijn, met terugwerkende kracht worden nagecalculeerd. Deze aanpassing zal naar verwachting bij de meicirculaire 2020 plaatsvinden.

In de huidige stand van de suppletie-uitkering zijn de volgende herverdeeleffecten opgenomen:

- De aanpassing van de definitie van de maatstaf jongeren uit de algemene uitkering en de integratie-uitkering Wmo/Huishoudelijke verzorging en de maatstaf groei jongeren uit de algemene uitkering.

- De actualisatie effecten naar jaar T van de volgende maatstaven: basisonderwijsleerlingen met leerlingengewicht 1,2 en 0,3 uit het verdeelmodel Jeugd.[4]

In de gemeentefondsrubriek op het internet worden, eenmalig de verdeelmodellen van de integreerbare onderdelen van de integratie-uitkering Sociaal domein voor uitkeringsjaar 2019 gepresenteerd alsof de overheveling nog niet heeft plaatsgevonden. Hierdoor is het voor gemeenten mogelijk de vergelijking te maken tussen de situatie voor en na overheveling.

2) Toepassing uitkeringsfactor voor de integreerbare onderdelen van de integratie-uitkering Sociaal domein met betrekking tot 2019

Voor het jaar 2019 (en het jaar voor de overheveling, 2018) is sprake van aparte indexatie (loon en prijs en volume) van de integreerbare onderdelen van de IUSD. Met de overheveling van de IUSD naar de algemene uitkering wordt de uitkeringsfactor per 2019 ook op de integreerbare onderdelen van toepassing. Zonder verdere maatregelen ontvangen de integreerbare onderdelen in 2019 zowel het accres – wat in 2019 alleen bestemd is voor de huidige onderdelen van de algemene uitkering - als aparte loon- en prijsindexatie.[5]
De fondsbeheerders zien het als onwenselijk als de integreerbare onderdelen van de IUSD in 2019 zowel indexatie ontvangen als meelopen in de uitkeringsfactor en dus het accres 2019 toebedeeld krijgen. Door een correctie van de IUSD-onderdelen voor de uitkeringsfactor 2019 bij de meicirculaire 2018 kunnen de overgaande IUSD-onderdelen voor het grootste deel gevrijwaard worden van zowel het accres 2019 als van andere ontwikkelingen in de uitkeringsfactor. De fondsbeheerders kiezen er niet voor om na de meicirculaire 2018 bij elke circulairemoment, tot de definitieve vaststelling van uitkeringsjaar 2019 de overgaande IUSD-onderdelen te blijven corrigeren voor de uitkeringsfactor. Enerzijds verhoogt het blijvend corrigeren voor ontwikkelingen in de uitkeringsfactor de complexiteit van het gemeentefonds, anderzijds is het belangrijk dat de integreerbare onderdelen na de overheveling zo snel mogelijk volwaardig onderdeel worden van de algemene uitkering en daarmee dus ook gaan meebewegen met de dynamiek van de algemene uitkering.

<u>Technische uitwerking</u>

- De integreerbare onderdelen van de IUSD voor uitkeringsjaar 2019 via aanpassing van de gewichten van het verdeelmodel corrigeren voor de uitkeringsfactor 2019 (naar de stand meicirculaire 2018)
- Wijzigingen in de uitkeringsfactor 2019 (en dus het accres) na de meicirculaire 2018 werken via de uitkeringsfactor wel door in de integreerbare onderdelen.

[4] Van alle overige maatstaven waren nog geen voorlopige standen over 2018 van de maatstaven beschikbaar (hierdoor is het nog niet mogelijk, zoals wel het geval was bij de maatstaven basisonderwijsleerlingen met leerlingengewicht, om voor deze maatstaven het actualisatie effect naar 2018 te berekenen). Uiteindelijk dient het effect van actualisatie naar 2019 te worden berekend.
[5] Dit vraagstuk is alleen van toepassing op 2019. Vanaf 2020 ontvangen de integreerbare onderdelen van de IUSD via de uitkeringsfactor accres.

- Vervolgens wordt bij de meicirculaire 2019 de loon- en prijsindexatie 2019 toegevoegd aan de subclusters in de AU waar de integreerbare onderdelen terechtkomen. Dit zal worden verwerkt door een verhoging van de relevante bedragen per eenheid.
- De loon- en prijsontwikkeling voor het jaar 2018 wordt volgens de gebruikelijke wijze en conform eventuele gemaakte afspraken toegekend bij de meicirculaire 2018.

3) Jeugd: vormgeving budgettaire relatie met voogdij/18+

Het budget voogdij/18+ kent een systematiek waarbij per gemeente gemiddelde dagprijzen (p) worden vermenigvuldigd met het aantal zorgdagen (q). Het benodigde budget gaat in de huidige situatie ten koste van het budget dat beschikbaar is voor het objectieve verdeelmodel IUSD Jeugd. Deze systematiek wordt in deze circulaire vanaf het uitkeringsjaar 2019 gehandhaafd (zie paragraaf 2.2-9). Tegelijkertijd speelt de aanpassing van het woonplaatsbeginsel waardoor het budget voogdij/18+ waarschijnlijk over één jaar al kan worden toegevoegd aan de maatstaven uit de algemene uitkering die afkomstig zijn uit het objectieve verdeelmodel Jeugd. Hierdoor is waarschijnlijk maar één keer sprake van een verrekening van voogdij/18+ met de algemene uitkering.

<u>Technische uitwerking</u>

Omdat de verrekening van voogdij/18+ waarschijnlijk nog maar één keer plaatsvindt, wordt er zo dicht mogelijk bij de huidige werkwijze gebleven. De benodigde extra middelen voor voogdij/18+ in 2019 zullen daarom, in afwachting van de aanpassing van het woonplaatsbeginsel en het effect daarvan, in deze meicirculaire worden verrekend met de maatstaven uit de algemene uitkering die afkomstig zijn uit het objectieve verdeelmodel Jeugd.

4) Het onderbrengen van de integreerbare delen van de integratie-uitkering Sociaal domein in de clusterindeling van de algemene uitkering

De algemene uitkering kent afgebakende beleidsterreinen, ook wel clusters genoemd. Vanuit het oogpunt van monitoring en onderhoud zijn de meeste clusters verder onderverdeeld naar subclusters. In de circulaire worden de verdeelformules opgenomen op het niveau van de clusters. Wanneer de integreerbare onderdelen van de IUSD overgaan naar de algemene uitkering zullen zij aan een cluster toebedeeld moeten worden. Hierbij ligt het niet in de rede om de clusterindeling nu fundamenteel te wijzigen omdat de clusterindeling in de meicirculaire 2017 gewijzigd is vanwege wijzigingen in het Besluit Begroting en Verantwoording. Daarnaast is wel de voorwaarde gesteld dat de onderdelen die vanuit de IUSD worden overgeheveld, herkenbaar te volgen zijn in de algemene uitkering. De onderstaande keuze voor het onderbrengen in subclusters komt beide punten tegemoet. Enerzijds zijn de verdeelmodellen in de huidige clusterindeling geïntegreerd. Anderzijds blijven ze als subcluster afgebakend binnen de algemene uitkering.

Technische uitwerking

1) IUSD Wmo en IU Wmo ieder afzonderlijk als subcluster onderbrengen bij cluster Maatschappelijke ondersteuning (respectievelijk subclusters Wmo begeleiding en Wmo huishoudelijke verzorging).
2) IUSD Jeugd als subcluster onderbrengen bij cluster Jeugd (subcluster Jeugdhulp).
3) De uitkering re-integratie klassiek van de IUSD Participatie als subcluster onderbrengen bij cluster Inkomen en participatie (subcluster Participatie).
4) De verdeelformules van bovenstaande subclusters zijn eenmalig apart zichtbaar gemaakt in bijlage 2.4.4b van deze meicirculaire.
5) In het medio 2018 te starten kwantitatief onderzoek naar de verdeelmodellen in het sociaal domein kan vanuit de inhoud worden bekeken of er aanleiding is een andere knip te maken wat betreft de clusterindeling.

2.5 Maatstaven, bedragen per eenheid, uitkeringsfactor en overige uitkeringsonderdelen

De berekening van de algemene uitkering bestaat uit de vermenigvuldiging van het aantal eenheden van alle maatstaven met het bijbehorende bedrag per eenheid. De som van deze producten, de zogenaamde uitkeringsbasis, wordt vervolgens vermenigvuldigd met de uitkeringsfactor. De verkregen uitkomst moet daarnaast worden opgehoogd met enkele uitkeringsonderdelen binnen de algemene uitkering die buiten het format van aantal eenheden en bedrag per eenheid vallen. Hierna wordt achtereenvolgens ingegaan op de maatstaven, de bedragen per eenheid, de uitkeringsfactor en de overige uitkeringsonderdelen.

Maatstaven

Sinds juli 2016 is het voor werkgevers mogelijk om naast het instrument loonkostensubsidie op basis van de objectief vastgestelde loonwaarde te kiezen voor een forfaitaire loonkostensubsidie. Als gevolg hiervan zal de forfaitaire loonkostensubsidie worden meegenomen bij de vaststelling van de aantallen van de maatstaf loonkostensubsidie. Deze aanpassing vindt plaats vanaf uitkeringsjaar 2018, het eerste jaar (peildatum 31-12-2017) dat het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) de forfaitaire loonkostensubsidie heeft meegenomen in hun cijfers over de loonkostensubsidie.

Het CBS heeft een nieuwe methode ontwikkeld[6] die de verwachte onderwijsachterstanden van leerlingen in het basisonderwijs beter berekent en minder arbeidsintensief is voor scholen en het Ministerie van OCW. Omdat de invoering van de nieuwe methode substantiële herverdeeleffecten tot gevolg heeft voor de maatstaf achterstandsleerlingen en de cijfers volgens de oude methodiek voor de maatstaf nog beschikbaar zijn, hebben de fondsbeheerders besloten de nieuwe methode nog niet over te nemen. In het traject herziening financiële verhoudingen (zie paragraaf 5.9) zal worden bezien of, op welke wijze en wanneer kan worden overgestapt op de nieuwe CBS-statistiek.

[6] https://www.cbs.nl/nl-nl/publicatie/2017/06/herziening-gewichtenregeling-primair-onderwijs

Bedragen per eenheid

Voor 2019 geldt:

- de zogenaamde rekentarieven van de maatstaf ozb zijn ten opzichte van 2018 aangepast;
- de bedragen per eenheid van maatstaven die behoren tot de integreerbare onderdelen van de integratie-uitkering Sociaal domein zijn gecorrigeerd voor de uitkeringsfactor 2019.
- de informatie uit de tabellen 2.2.1 en 2.3.1 is verwerkt;
- uitnames en toevoegingen die in eerdere circulaires zijn opgenomen zijn verwerkt. Bijlage 2.2.1 bevat die uitnames en toevoegingen uit eerdere circulaires.

Bijlagen 2.1.1 en 2.1.3 bevatten het overzicht van de bedragen per eenheid 2018 en 2019.

Uitkeringsfactor

De volgende aspecten zijn bij de raming van de uitkeringsfactor van belang:

- de informatie uit de tabellen 2.2.1 en 2.3.1 is verwerkt;
- de ontwikkeling van de uitkeringsbasis als gevolg van nieuwe aantallen heeft effect. Bijlage 2.5.2 bevat informatie over de raming van de maatstaven met een groot aandeel in de uitkeringsbasis.

De uitkeringsfactor van 2016 blijft vooralsnog ongewijzigd op 1,446.

Ten opzichte van de maartcirculaire 2018 (ongewijzigd sinds decembercirculaire 2017) daalt de uitkeringsfactor van 2017 met 2 punten naar 1,426 door groter dan verwachtte aantallen bijstands- en uitkeringsontvangers.

De nieuwe raming van de uitkeringsfactor in de jaren 2018-2023 is vermeld in tabel 2.5.1.

Tabel 2.5.1 Uitkeringsfactor 2018-2023

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Uitkeringsfactor	1,520	1,572	1,621	1,659	1,700	1,746

Voor gemeenten die hun uitkering ramen in constante prijzen werd de uitkeringsfactor in lopende prijzen gedefleerd met de prijsontwikkeling van het bruto binnenlands product (pBBP). Met ingang van deze circulaire wordt deze informatie niet meer opgenomen.

De fondsbeheerders ontvangen met enige regelmaat vragen van gemeenten over de wijze waarop zij het beste rekening kunnen houden met hun nominale ontwikkelingen. De fondsbeheerders zijn tot de conclusie gekomen dat het niet mogelijk is om op deze vragen een eenduidig antwoord te geven. Het CPB onderscheidt immers verschillende potentiële loon- en prijsindicatoren. Daarnaast zegt de loon- en prijsontwikkelingen waar de rijksoverheid mee te maken heeft, vaak weinig over de ontwikkeling bij gemeenten. Bovendien hebben de fondsbeheerders gemerkt dat aan de in de circulaire gepresenteerde uitkeringsfactor in constante prijzen meer status wordt toegekend dan beoogd: het betreft slechts een suggestie om rekening te houden met nominale ontwikkelingen. Om bovenstaande redenen hebben de fondsbeheerders besloten om zich voortaan terughoudender op te stellen met het opnemen van een indicator om de uitkeringsfactor mee te defleren. Het is aan

de gemeenten zelf om een eigen inschatting te maken van hun loon- en prijsontwikkelingen.

De uitkeringsfactoren in tabel 2.5.1 zijn dus in lopende prijzen. Gemeenten die in constante prijzen ramen dienen deze zelf te defleren. Om gemeenten hierbij te faciliteren, is in de gemeentefondsrubriek op internet zoals gebruikelijk een rekenmodel in constante prijzen gepubliceerd. In dit rekenmodel is een hulpmiddel opgenomen waarin gemeenten hun eigen prijsindexen kunnen invullen en/of loon- en prijsindicatoren die het CPB onderscheidt. Op basis van de CEP 2018[7] zijn in het rekenmodel en in paragraaf 5.2 ook, als service, de ramingsgegevens van een aantal indicatoren van het CPB gepresenteerd. Na het invullen van de indexatiecijfers berekent het model automatisch de uitkering in het gemeentefonds in constante prijzen.

Om gemeenten inzicht te geven in de ontwikkeling volgen hieronder twee tabellen. Daarin is de ontwikkeling opgenomen ten opzichte van de maartcirculaire 2018 (verticale toelichting) en van het ene naar het andere uitkeringsjaar (horizontale toelichting).

Verticale toelichting ontwikkeling uitkeringsfactor
Onderstaande tabel laat de ontwikkeling van de uitkeringsfactor zien ten opzichte van de stand maartcirculaire 2018, de verticale toelichting.

Tabel 2.5.2 Ontwikkeling uitkeringsfactor 2018-2022 ten opzichte van de maartcirculaire 2018

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
stand maartcirculaire 2018	**1,523**	**1,607**	**1,686**	**1,746**	**1,822**	**-**
mutaties deze circularie						
algemene mutaties	0,001	-0,030	-0,046	-0,056	-0,078	
uitkeringsbasis/OZB	-0,005	-0,005	-0,001	0,001	0,003	
ontwikkeling nieuwe subclusters			-0,018	-0,032	-0,047	
overig (afronding)	0,001					
uitkeringsfactor stand deze circulaire	1,520	1,572	1,621	1,659	1,700	1,746

De uitkeringsfactor valt voor alle vermelde jaren lager uit. De voornaamste oorzaak is de nieuwe werkwijze voor de raming van de ruimte onder het plafond BCF en de lagere accressen. Daarnaast hebben de ontwikkelingen in de nieuwe subclusters een negatief effect op de uitkeringsfactor. In de maartcirculaire 2018 was in de uitkeringsfactor voor 2020 en verder nog geen rekening gehouden met de indexatie van de voormalige IUSD-middelen. In deze circulaire is de overheveling technisch uitgewerkt met het opnemen van de maatstaven in de algemene uitkering. Er vindt vanaf nu wel een meerjarige indexatie plaats van de voormalige IUSD-middelen met effect op de uitkeringsfactor. De overheveling, inclusief indexaties, voor 2019 is zo vormgegeven dat er geen effect is op de uitkeringsfactor

De uitkeringsbasis is geactualiseerd. In de eerste jaren heeft dit een negatief effect op de uitkeringsfactor als gevolg van de hoger geraamde aantallen bijstandsontvangers. Vanaf 2021 is de situatie omgekeerd. Door toevoeging van forfaitaire loonkostensubsidie-ontvangers aan de

[7] https://www.cpb.nl/publicatie/centraal-economisch-plan-2018

maatstaf loonkostensubsidie daalt de uitkeringsfactor voor elk jaar met een punt.

Hieronder staat een overzicht van de ramingen van de maatstaf bijstandsontvangers stand maartcirculaire 2018 (deze is ongewijzigd ten opzichte van de septembercirculaire 2017) en stand deze circulaire.

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
stand maartcirculaire 2018	413.592	415.064	426.593	441.890	455.988	
stand deze circulaire	429.356	433.468	434.586	440.639	450.668	461.043

De raming van deze maatstaf is gebaseerd op gegevens van het CBS, aangevuld met prognoses van het Ministerie van SZW.

Onderstaande tabel geeft de ontwikkeling weer van de uitkeringsfactoren voor de jaren 2018 tot en met 2023, de horizontale toelichting. In deze tabel is zichtbaar dat de uitkeringsfactor toeneemt vanwege de stijgende accressen.
Bij de ontwikkelingen van de uitkeringsbasis spelen de demografische ontwikkelingen (inwoners en jongeren) en die van het aantal bijstandsontvangers de belangrijkste rol.

Tabel 2.5.3 Ontwikkeling uitkeringsfactor 2018-2023 van jaar op jaar

		2018	2019	2020	2021	2022	2023
uitkeringsfactor, jaar t		1,520	1,572	1,621	1,659	1,700	1,746
verschil ten opzichte van jaar t-1			0,052	0,049	0,038	0,041	0,046
waarvan:							
-	algemene mutaties		0,060	0,055	0,044	0,049	0,054
-	verdeelreserve		-0,001	-0,001	-0,001	-0,001	-0,001
-	ontwikkeling uitkeringsbasis (inclusief OZB)		-0,007	-0,005	-0,006	-0,008	-0,007
-	overige ontwikkelingen		0,000	0,000	0,001	0,001	0,000

Overige uitkeringsonderdelen
Onder de algemene uitkering vallen ook de volgende uitkeringsonderdelen, die niet de vorm hebben van maatstafaantallen die met een bedrag per eenheid worden vermenigvuldigd:

- Een beperkt aantal gemeenten ontvangt middelen op grond van de maatstaf herindeling of ontvangt een artikel 12-uitkering.
- Alle gemeenten hebben daarnaast te maken met de suppletieregeling afschaffing ozb woningen gebruikers (zie bijlage 10 van de septembercirculaire 2013), met de cumulatieregeling gemeentefonds (zie bijlage 2.4.2 van de septembercirculaire 2016) en met de suppletieregeling overheveling IUSD (zie paragraaf 2.4.4 en bijlage 2.4.3 van deze meicirculaire).
- Tot slot is er de suppletie-uitkering Bommenregeling. Bijlage 2.5.3 vermeldt de gemeenten die - op basis van de ingediende aanvraag - een dergelijke uitkering ontvangen, inclusief de bijbehorende bedragen.

Voor informatie over de verkrijging van een suppletie-uitkering voor het opsporen en ruimen van conventionele explosieven uit de Tweede Wereldoorlog wordt u verwezen naar paragraaf 2.4.4 van de septembercirculaire 2014. Raadsbesluiten ontvangen wij bij voorkeur per e-mail via regelingen@minbzk.nl. Per post aanvragen blijft vanzelfsprekend ook mogelijk:

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
t.a.v. FEZ/BEE/Regelingen
Postbus 20011
2500 EA Den Haag

Met ingang van 2019 wijzigt de peildatum waarvoor aanvragen bij het ministerie binnen moeten zijn van 1 maart naar 1 april. De wijziging biedt gemeenten die dat willen meer tijd om in de aanvraag de kosten over een heel jaar mee te nemen. Verzoeken die wij voortaan vóór 1 april ontvangen worden in het jaar van ontvangst toegekend.
Verzoeken die wij vanaf die datum ontvangen worden meegenomen in het volgende jaar. Btw komt niet voor compensatie in aanmerking. In de aanvraag dient daarom duidelijk te worden opgenomen dat de bedragen exclusief btw zijn.

Voor vragen of nadere informatie betreffende de bommenregeling kunt u zich wenden tot postbus.gf@minbzk.nl.

In paragraaf 2.5 van de meicirculaire 2017 bent u geïnformeerd over de werkgroep die is gevraagd te adviseren over de wijze waarop een kenniscentrum en normenkader gestalte kunnen krijgen. De werkgroep bestaande uit vertegenwoordigers van het Platform Blindgangers, de VNG, de Vereniging voor Explosieven Opsporing en de betrokken departementen (BZK, Defensie, JenV, IenW en SZW) heeft het advies inmiddels afgerond. In het advies wordt ingegaan op aspecten als opdrachtverstrekking, scope, bevoegdheden en verantwoordelijkheden, kosten en financiering van het kenniscentrum. Vanuit haar coördinerende rol zal het Ministerie van BZK in afstemming met genoemde partijen binnenkort besluiten over het vervolg.

3 Integratie-uitkering Sociaal domein

3.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de omvang (paragraaf 3.2) en de verdeling (paragraaf 3.3) van de integratie-uitkering Sociaal domein.

In het Regeerakkoord is opgenomen dat het integreerbare deel van de integratie-uitkering Sociaal domein met ingang van 2019 opgaat in de algemene uitkering en daarmee deel uitmaakt van de trap-op-trap-af systematiek. De betreffende budgetten zijn reeds bij de maartcirculaire 2018 aan de algemene uitkering van het gemeentefonds toegevoegd. Een aantal onderdelen van de integratie-uitkering Sociaal domein kunnen per 2019 nog niet overgeheveld worden. Op het Bestuurlijk overleg financiële verhoudingen van 23 mei jl. is besloten om deze uitkeringen met ingang van 2019 bekend te laten staan als de integratie-uitkering Beschermd wonen, de integratie-uitkering Voogdij/18+ en de integratie-uitkering Participatie. Vanaf uitkeringsjaar 2019 houdt de integratie-uitkering Sociaal domein op te bestaan. De betreffende onderdelen zijn dan of naar de algemene uitkering overgeheveld of omgezet naar een integratie-uitkering.

3.2 Omvang

Tabel 3.2.1 geeft een overzicht van de mutaties in de integratie-uitkering Sociaal domein ten opzichte van de decembercirculaire 2017. De tabel wordt gevolgd door een toelichting op de mutaties. De splitsing van de totaalbedragen in de tabel naar de drie decentralisaties is opgenomen in de gemeentefondsrubriek op internet.

Tabel 3.2.1. Ontwikkeling integratie-uitkering Sociaal domein 2018-2023 (in duizenden euro's)

		2018	2019	2020	2021	2022	2023
	stand decembercirculaire 2017	**9.790.355**	**9.711.969**	**9.616.775**	**9.600.515**	**9.552.425**	
	mutaties maartcirculaire 2018						
	Wmo 2015 m.u.v. beschermd wonen	0	-2.074.928	-2.070.007	-2.080.737	-2.077.358	
	Verlaging eigen bijdrage beschermd wonen	800	2.180	1.490	1.490	1.490	
	Jeugd m.u.v. Voogdij/18+	0	-3.039.141	-3.059.691	-3.082.449	-3.082.448	
	Re-integratie klassiek	0	-513.779	-513.775	-513.772	-513.772	
	stand maartcirculaire 2018	**9.791.155**	**4.086.301**	**3.974.792**	**3.925.047**	**3.880.337**	**3.836.406**
	mutaties onderdeel Wmo 2015						
1)	Beschermd wonen		-1.626.969	-1.626.121	-1.626.107	-1.626.077	-1.626.077
2)	Loon- en prijsbijstelling 2018	101.372					
3)	Doventolk leefdomein	-1.050					
	mutaties onderdeel Jeugd						
4)	Voogdij/18+		-587.460	-566.910	-566.910	-566.910	-566.910
5)	Loon- en prijsbijstelling 2018	99.578					
6)	Verlengde pleegzorg	5.000					
7)	Jeugdhulp voor asielzoekerskinderen in een AZC	-3.000					
8)	Forensisch medische expertise kindermishandeling	-600					
9)	Ketensystemen Jeugd	-465					
	mutaties onderdeel Participatie						
10)	Participatie		-1.871.872	-1.781.762	-1.732.030	-1.687.350	-1.643.420
11)	Loon- en prijsbijstelling 2018	60.306					
12)	Doventolk Werkdomein	-40					
	stand deze circulaire	**10.052.256**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Toelichting

1. Beschermd wonen

Op het Bestuurlijk overleg financiële verhoudingen van 23 mei jl. is besloten om het onderdeel Beschermd wonen van de integratie-uitkering Sociaal domein Wmo 2015 met ingang van 2019 bekend te laten staan als de integratie-uitkering Beschermd wonen.
In het bestuurlijk overleg Beschermd wonen van 24 mei jl. is opnieuw gesproken over het moment van invoering van een objectief verdeelmodel beschermd wonen/maatschappelijke opvang/Wmo 2015 begeleiding. Aanleiding is het traject om te komen tot een gewijzigde verdeling van de middelen voor het sociaal domein in het gemeentefonds per 2021 (zie paragraaf 5.3). Vanwege de inhoudelijke samenhang tussen de diverse onderdelen in het sociaal domein hebben Rijk en VNG afgesproken dat de doorontwikkeling van het objectieve verdeelmodel hierin in beginsel meeloopt. Tenzij nadere inzichten de implementatie in de weg staan, zal invoering van het objectieve verdeelmodel daarmee plaatsvinden vanaf 2021. Het onderwerp zal op regelmatige basis terugkomen in de bestuurlijke overleggen tussen Rijk en VNG.

Tot en met één jaar na de overheveling zal de integratie-uitkering Beschermd wonen op de gebruikelijke wijze loon- en prijsontwikkeling en volumegroei genereren via het Ministerie van Financiën en VWS (onderdelen generen pas vanaf één jaar na overheveling accres).

2. 5. en 11. Loon- en prijsbijstelling 2018

De loon- en prijsbijstelling 2018 is toegekend. Dit betreft € 56,62 miljoen ten behoeve van het onderdeel Wmo 2015 (objectieve deel) en € 44,76 miljoen voor het onderdeel Beschermd wonen. Met betrekking tot het onderdeel Jeugd van de integratie-uitkering Sociaal domein is er € 83,8 miljoen loon- en prijsbijstelling toegekend aan het objectieve verdeelmodel en € 15,77 ten behoeve van het onderdeel Voogdij/18+. De bedragen voor 2019 en verder zijn toegevoegd aan de algemene uitkering c.q. de betreffende integratie-uitkering.
Conform eerdere afspraken is de loon- en prijsbijstelling voor de integratie-uitkering Sociaal domein Participatie in zijn geheel toegevoegd aan het onderdeel Wsw (oude stijl).

3. Doventolk leefdomein

Tussen de VNG en het Ministerie van VWS is overeengekomen dat voor het jaar 2018 een extra uitname zal plaatsvinden van € 1,05 miljoen bovenop de reeds uitgenomen € 10,75 miljoen uit de integratie-uitkering Sociaal domein, onderdeel Wmo.

4. Voogdij/18+

Op het Bestuurlijk overleg financiële verhoudingen van 23 mei jl. is besloten om het onderdeel Voogdij/18+ van de integratie-uitkering Sociaal domein Jeugd met ingang van 2019 bekend te laten staan als de integratie-uitkering Voogdij/18+.

Momenteel is een wetswijziging in voorbereiding om het woonplaatsbeginsel in de Jeugdwet aan te passen. Met het oog op de zorgvuldige invoering blijkt 1 januari 2020 het vroegste moment te zijn dat het nieuwe woonplaatsbeginsel in werking kan treden. De integratie-uitkering Voogdij/18+ zal na de inwerkingtreding van het woonplaatsbeginsel worden geïntegreerd in de algemene uitkering. Wat betreft de indexatie zal de integratie-uitkering Voogdij/18+ tot en met één jaar na de overheveling op de gebruikelijke wijze loon- en prijsontwikkeling genereren via het Ministerie van Financiën en VWS (onderdelen generen pas vanaf één jaar na overheveling accres).

6. Verlengde pleegzorg

Het Rijk (VWS), Jeugdzorg Nederland en de VNG hebben afgesproken om per 1 juli 2018 pleegzorg standaard te verlengen wanneer een pleegkind 18 wordt en het pleegkind en zijn/haar pleegouders dit willen. Om gemeenten in staat te stellen deze afspraak uit te voeren stelt het Rijk middelen beschikbaar (zie voor meer informatie paragraaf 2.2-10).

7. Jeugdhulp voor asielzoekerskinderen in een AZC

Eind 2014 is door VNG en het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (COA) een convenant afgesloten met betrekking tot de organisatie en financiering van de jeugdhulp voor kinderen die in een asielzoekerscentrum verblijven. Dit convenant is voor 3 jaar afgesloten, en liep in principe eind 2017 af. Na overleg tussen het Ministerie van JenV en de VNG is besloten het convenant met een jaar te verlengen (2018). Hiertoe zal wederom een uitname van € 3 miljoen plaatsvinden uit het gemeentefonds (algemene uitkering).

Gemeenten worden vanaf 2019 volledig verantwoordelijk voor de organisatie en financiering van de jeugdhulp aan kinderen in een AZC. De middelen zullen via een decentralisatie-uitkering van het gemeentefonds aan de gemeenten met een asielzoekerscentrum worden uitgekeerd.
In de septembercirculaire 2018 worden daar de middelen voor jeugd-ggz aan kinderen op COA-locaties aan toegevoegd. De verdeling van deze decentralisatie-uitkering wordt in de decembercirculaire 2018 gepubliceerd.

8. Forensisch medische expertise kindermishandeling

De functie forensisch medische expertise kindermishandeling (FMEK) zal niet meer decentraal gefinancierd worden. Om die reden wordt structureel € 0,6 miljoen overgeheveld vanuit het gemeentefonds naar de begroting van het Ministerie van VWS (zie voor meer informatie paragraaf 2.2-11).

9. Ketensystemen Jeugd

Er is tot een nieuwe verdeelsleutel besloten voor de kosten van het operationeel, tactisch en strategisch beheer van de ketensystemen. Als gevolg van de herijkte verdeelsleutel zullen gemeenten vanaf 2018 € 0,47 miljoen meer gaan bijdragen voor het gebruik van de

ketensystemen (zie voor meer informatie paragraaf 2.2-12)

10. Participatie

Op het Bestuurlijk overleg financiële verhoudingen van 23 mei jl. is besloten om de niet-integreerbare onderdelen van de integratie-uitkering Sociaal domein Participatie met ingang van 2019 bekend te laten staan als de integratie-uitkering Participatie. Hierbij is de verwachting dat de onderdelen Wajong en het onderdeel regulier werk van begeleid werken (voorheen Wsw) in 2020 tegelijkertijd met de integratie-uitkering Voogdij/18+ overgaan naar de algemene uitkering. De onderdelen Wsw en voorheen Wsw/Beschut werk (onderdeel van begeleid werken) kunnen niet geïntegreerd worden met de algemene uitkering. Deze onderdelen zullen op het moment dat de Participatieonderdelen voorheen Wajong en voorheen Wsw (regulier werk) worden overgeheveld naar de algemene uitkering worden omgezet in een decentralisatie-uitkering. Wat betreft de indexatie zal voor de onderdelen waarbij overheveling is voorzien gelden dat zij tot en met één jaar na de overheveling op de gebruikelijke wijze loon- en prijsontwikkeling genereren via het Ministerie van Financiën (onderdelen generen pas vanaf één jaar na overheveling accres). De onderdelen waarvoor geen overheveling is voorzien zullen op de gebruikelijke wijze loon- en prijsontwikkeling blijven genereren via het Ministerie van Financiën.

12. Doventolk werkdomein

Tot 2017 werd de tolkvoorziening in het werkdomein door de VNG georganiseerd bij het UWV. De VNG ontving hiervoor rechtstreeks een uitkering uit het gemeentefonds. Per 2018 wordt deze financiering gestopt. Vanaf 2018 zullen de gelden uit het gemeentefonds naar de begroting van het Ministerie van SZW worden overgeboekt om op die wijze de uitgaven aan de doventolk en de uitvoeringskosten van het UWV te compenseren. In zijn brief van 20 december 2017 heeft de Minister van VWS aangekondigd de uitvoering van de tolkvoorziening in het leef-, werk- en onderwijsdomein te harmoniseren (32 805, nr. 59). Vooruitlopend op het wetsvoorstel is € 40.000 overgeboekt in 2018, op basis van realisaties van de voorafgaande jaren.

<u>Overige mededelingen integratie-uitkering Sociaal domein</u>

- Wijziging centrumgemeente Uitgeest

De wijziging van centrumgemeente van Uitgeest zoals vermeldt in de decembercirculaire 2017 is in deze meicirculaire verwerkt. Als gevolg van deze wijziging heeft vanaf 2018 een herverdeling plaatsgevonden van de budgetten voor Beschermd wonen van de centrumgemeente Haarlem naar de centrumgemeente Alkmaar waar Uitgeest zich bij aangesloten heeft (zie ook hoofdstuk 4 van deze circulaire).

3.3 Verdeling

Alle mutaties uit tabel 3.2.1 worden gelijkmatig over de gemeenten verdeeld. In afwijking van de

andere onderdelen is voor de Wsw voor 2018 (tot en met 2023) gebruik gemaakt van nieuwe aantallen.

De verdeling van de Wsw is gebaseerd op de gerealiseerde omvang van de Sociale werkplaatspopulatie (gemeten in standaard eenheden (SE) per betalende gemeente) zoals we die kennen uit het voorgaande jaar en een inschatting van de blijfkansen in de Sociale werkplaats. In de realisatie van 2017 zijn de zogenaamde 'slapers' niet langer meegenomen omdat dit geen mensen zijn die daadwerkelijk werken in de Wsw. In 2016 betrof het aantal slapers nog in totaal circa 220.

Panteia heeft onderzoek gedaan naar de mogelijkheden om de blijfkansen te verbeteren https://www.panteia.nl/onderzoeken/publicaties/onderzoek-blijfkansen-sw-ers/ .
Op basis van dit onderzoek is in overleg met de VNG besloten de volgende technische verbeteringen door te voeren bij de vaststelling van de blijfkansen:

1. Er wordt niet langer uitgegaan van een fictieve medio-stand maar van de reële mediostand: de Wsw-ers, die eind juni, in de Wsw zaten.
2. De uitstromers ten gevolge van niet-verlengde tijdelijke contracten zijn volledig uit de analysedata verwijderd.
3. De 'slapers' zijn eveneens uit de analysedata verwijderd omdat ze ook niet langer meegenomen worden in de realisatie.

Een nadere toelichting op deze punten is terug te lezen in het rapport.

Naast deze verbeteringen is in overleg met de VNG besloten om de demping van de blijfkansen voor gemeenten met minder dan 100 SE niet voort te zetten. De reden is dat demping op termijn niet houdbaar is, omdat de oorspronkelijke argumentatie achter demping (het beperken van financiële risico's voor gemeenten met een kleine Sociale werkplaatspopulatie) in de praktijk niet evenwichtig uitpakt. We zien bijvoorbeeld dat ook kleine gemeenten met een grote Sociale werkplaatspopulatie (meer dan 100 SE) de rekening betalen van demping. Juist dit soort gemeenten loopt al een groter financieel risico vanwege hun grote Sociale werkplaatspopulatie. Daarnaast is het niet houdbaar dat de kosten van demping elk jaar door een kleinere groep gemeenten worden opgevangen.
Bovenstaande aanpassing van de blijfkansen en de afschaffing van de demping gaan in per 2019. Dat betekent dat in deze circulaire voor de uitkering in 2018 nog blijfkansen zijn berekend volgens de oude methode en inclusief demping. Voor de getoonde uitkeringen in 2019 en verder zijn de verbeterde blijfkansen zonder demping gehanteerd.

De bedragen per gemeente voor de integratie-uitkering Sociaal domein voor het jaar 2018 zijn opgenomen in de gemeentefondsrubriek op internet (https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/financien-gemeenten-en-provincies/documenten/circulaires/2014/01/01/circulaires-gemeentefonds). Deze rubriek geeft per onderdeel van de uitkering ook inzicht in de berekeningswijze van de bedragen.

In de decembercirculaire 2017 zijn in totaal 13 gemeenten gecompenseerd omdat het budget voogdij en/of 18+ dat zij hebben ontvangen niet toereikend is voor de kosten die zij (in 2016) hebben gemaakt. De compensatie vloeit voort uit een driejarige compensatieregeling die voor de jaren 2017, 2018 en 2019 met gemeenten is overeengekomen (zie paragraaf 3.3 van de meicirculaire 2017). De totale omvang van de toegekende compensatie bedroeg € 6,2 miljoen. Voor de compensatieregeling 2018 was in eerdere circulaires een totaalbedrag van € 20 miljoen gereserveerd. Het resterende bedrag van € 13,8 miljoen is in deze meicirculaire aan het objectieve verdeelmodel voor Jeugd voor 2018 toegevoegd. De compensatieregeling voogdij en 18+ voor het jaar 2019 wordt op 1 juni 2018 opengesteld: https://www.rijksoverheid.nl/documenten/brochures/2017/01/09/factsheet-compensatieregeling-voogdij-en-18.

4 Decentralisatie- en integratie-uitkeringen

4.1 Inleiding

Dit hoofdstuk bevat mededelingen over de decentralisatie- en de integratie-uitkeringen. Deze uitkeringen maken net als de algemene uitkering deel uit van het gemeentefonds, maar hebben een eigen verdeling. Decentralisatie- en integratie-uitkeringen zijn net als de algemene uitkering vrij besteedbaar en er vindt geen verantwoording naar het Rijk plaats, zoals bij specifieke uitkeringen wel het geval is. Veel van de uitkeringen in dit hoofdstuk zijn verbonden met een zeker doel, waardoor de bestedingsvrijheid materieel wel begrensd kan zijn.

Paragraaf 4.2 informeert over de decentralisatie- en integratie-uitkeringen en over de omvang en de verdeling ervan.

4.2 Omvang en verdeling decentralisatie- en integratie-uitkeringen

Tabel 4.2.1 bevat de mutaties in de decentralisatie- en integratie-uitkeringen ten opzichte van de decembercirculaire 2017. Tabel 4.2.2 bevat het complete overzicht van de decentralisatie- en integratie-uitkeringen en de daarmee gemoeide bedragen. De tabellen worden gevolgd door een toelichting op de mutaties ten opzichte van de maartcirculaire 2018.

Tabel 4.2.1 Mutaties decentralisatie- en integratie-uitkeringen 2018-2023 (bedragen in duizenden euro's)

		2018	2019	2020	2021	2022	2023
	stand decembercirculaire 2017	**2.145.798**	**2.103.671**	**2.118.594**	**2.099.767**	**2.080.415**	
1)	Wmo/huishoudelijke verzorging		-1.258.369	-1.268.913	-1.320.631	-1.320.632	
2)	Voorziening knelpuntensociaal domein/aandeel gemeenten	100.000					
3)	Voorziening knelpunten sociaal domein/aandeel VWS	100.000					
4)	Veilig Thuis	11.900	32.100	33.800	38.600	38.600	
	stand maartcirculaire 2018	**2.357.698**	**877.402**	**883.481**	**817.736**	**798.383**	**798.383**
	mutaties deze circulaire						
1)	Beschermd Wonen		1.672.743	1.671.890	1.671.876	1.671.846	1.671.888
2)	Participatie		1.930.083	1.838.152	1.787.578	1.742.149	1.697.379
3)	Voogdij/18+		643.801	643.251	643.251	643.251	643.251
4)	Wmo/huishoudelijke verzorging	35.452	0				
5)	Schulden en armoede	27.000	22.225	22.225			
6)	Bodemsanering	8.270	5.513	8.270			
7)	Referendum	8.020					
8)	Innovatieve aanpaak Energiebesparing	7.250					
9)	Versterking lokale aanpak jihadisme	5.256					
10)	Matchen op Werk	3.083					
11)	Vrouwenopvang	-2.801					
12)	Beter benutten	2.585					
13)	Herstructurering Wsw	2.200					
14)	Versterking lokale werkgelegenheid Groningen	1.900	1.900				
15)	Maatschappelijke begeleiding	1.527					
16)	Milieuzones grote steden	1.000					
17)	LHBT-emancipatiebeleid	891					
18)	Economische zelfstandigheid	808					
19)	Innovatiepartnerschap Amsterdam	310					
20)	Interreg V	291					
21)	Erfgoed en ruimte	294					
22)	Groeiopgave Almere	146	73	73	73	73	73
23)	Spoorstaafconditioneringssystemen	137					
24)	Pilot weerbaar opvoeden	102					
25)	Knelpunten verdeelproblematiek						89
26)	Dialoog Sinterklaasintocht	35					
	stand deze circulaire	**2.461.454**	**5.153.740**	**5.067.342**	**4.920.514**	**4.855.702**	**4.811.063**

Tabel 4.2.2 Decentralisatie-en integratie-uitkeringen 2018-2023 (in duizenden euro's)

Uitkeringsjaar	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Vindplaats
- Wmo (integratie-uitkering)	1.293.821						mei 2018, § 4.2-4
- maatschappelijke opvang	385.057	385.057	385.057	385.057	385.057	385.057	mei 2017, § 4.2
- vrouwenopvang	130.330	153.331	155.031	159.831	159.831	159.831	mei 2018, § 4.2-11
- brede impuls combinatiefuncties/buurtsportcoaches	58.680						september 2017, § 4.2-1
- vergunningverlening, toezicht en handhaving	46.700	46.700	46.700	46.700	46.700	46.700	mei 2017, § 4.2
- jeugd	21.700	21.700	21.700	21.700	21.700	21.700	juni 2012, § 6.9
- bodemsanering	57.570	53.516	51.655				mei 2018, § 4.2-6
- beeldende kunst en vormgeving	13.500	13.500	13.500	13.500	13.500	13.500	september 2015, § 4.2-1
- gezond in de Stad	19.440	19.440	19.440	19.440	0	0	mei 2017, § 4.2-4
- veiligheidshuizen	7.699	7.699	7.699	7.699	7.699	7.699	juni 2012, § 6.11
- knelpunten verdeelproblematiek	3.531	3.612	3.695	3.780	3.867	3.956	mei 2018, § 4.2-25
- erfgoed en ruimte	294						mei 2018, § 4.2-21
- LHBT-emancipatiebeleid	891						mei 2018, § 4.2-17
- groeiopgave Almere	7.444	7.371	7.371	7.371	7.371	7.371	mei 2018, § 4.2-22
- bevolkingsdaling	11.245	11.245	11.245				december 2017, § 4.2-12
- voorschoolse voorziening peuters	30.000	40.000	50.000	60.000	60.000	60.000	mei 2016, § 4.2-3
- BRP: centralisering inschrijving	4.731	4.731	4.731	4.731	4.731	4.731	mei 2016, § 4.2-8
- Beter Benutten	2.585						mei 2018, § 4.2.12
- Basisregistratie Grootschalige Topografie	422	211					december 2016, § 4.2-11
- Interreg V	291						mei 2018, § 4.2-20
- bonus beschut werken	16.000	21.000	26.000				mei 2017, § 4.2-19
- Leeuwarden Culturele Hoofdstad	2.066						september 2016, § 4.2-5
- armoedebestrijding kinderen	85.000	85.000	85.000	85.000	85.000	85.000	mei 2017, § 4.2
- scholenprogramma Groningen	3.000	8.875	3.000	3.000	3.000	3.000	december 2016, § 4.2-3
- versterking gemeentelijke aanpak jihadisme	5.256						mei 2018, § 4.2-9
- innovatieve aanpak energiebesparing	7.250						mei 2018, § 4.2-8
- herstructurering Wsw Oost-Groningen	2.200						mei 2018, § 4.2-13
- economische zelfstandigheid	808						mei 2018, § 4.2-18
- dialoog Sinterklaasintocht	35						mei 2018, § 4.2-26
- pilot Weerbaar opvoeden	102						mei 2018, § 4.2-24
- tijdelijke oplossing anonieme hulplijn	657						september 2017, § 4.2-13
- arbeidsparticipatie mensen met een psychische	172						december 2017, § 4.2-4
- Voorziening knelpunten sociaal domein	200.000						maart 2018, §4.2-2
- Beschermd Wonen		1.672.743	1.671.890	1.671.876	1.671.846	1.671.888	mei 2018, § 4.2-1
- Participatie		1.930.083	1.838.152	1.787.578	1.742.149	1.697.379	mei 2018, § 4.2-2
- Voogdij/18+		643.801	643.251	643.251	643.251	643.251	mei 2018, § 4.2-3
- Maatschappelijke begeleiding	1.527						mei 2018, § 4.2-15
- Matchen op Werk	3.083						mei 2018, § 4.2-10
- Referendum	8.020						mei 2018, § 4.2-7
- Versterking lokale werkgelegenheid Groningen	1.900	1.900					mei 2018, § 4.2-14
- Innovatiepartnerschap Amsterdam	310						mei 2018, § 4.2-19
- Spoorstaafconditioneringssystemen	137						mei 2018, § 4.2-23
- Milieuzones grote steden	1.000						mei 2018, § 4.2-16
- Schulden en armoede	27.000	22.225	22.225				mei 2018, § 4.2-5
Totaal	**2.461.454**	**5.153.740**	**5.067.342**	**4.920.514**	**4.855.702**	**4.811.063**	

Toelichting

1. Beschermd Wonen

Op het Bestuurlijk overleg financiële verhoudingen van 23 mei jl. is besloten om het onderdeel Beschermd wonen van de integratie-uitkering Sociaal domein Wmo 2015 met ingang van 2019 bekend te laten staan als de integratie-uitkering Beschermd wonen (zie ook paragraaf 3.2-1)
De omvang van de integratie-uitkering Beschermd wonen wijzigt door de toekenning van de loon- en prijsbijstelling 2018 (€ 45,8 miljoen vanaf; zie ook paragraaf 3.2-2).

De bedragen per gemeente voor de integratie-uitkering Beschermd Wonen voor het jaar 2019 en verder zijn opgenomen in de gemeentefondsrubriek op internet.
(https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/financien-gemeenten-en-provincies/documenten/circulaires/2014/01/01/circulaires-gemeentefonds)

2. Participatie

Op het Bestuurlijk overleg financiële verhoudingen van 23 mei jl. is besloten om de niet integreerbare onderdelen van de integratie-uitgering Sociaal domein Participatie met ingang van 2019 bekend te laten staan als de integratie-uitkering Participatie (zie ook paragraaf 3.2.10).
De omvang van de integratie-uitkering Participatie wijzigt door de toekenning van de loon- en prijsbijstelling 2018 (€58,2 miljoen in 2019 oplopend tot structureel € 53,1 miljoen; zie ook paragraaf 3.2-11).

De bedragen per gemeente voor de integratie-uitkering Participatie voor het jaar 2019 en verder zijn opgenomen in de gemeentefondsrubriek op internet.
(https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/financien-gemeenten-en-provincies/documenten/circulaires/2014/01/01/circulaires-gemeentefonds)

De verdeling over 2019 is in deze meicirculaire definitief. De aantallen voor 2019 zijn ook voor latere jaren gehanteerd. Dat wil zeggen dat het aandeel van individuele gemeenten in de diverse verdeelmodellen bij eventuele toekomstige wijzigingen in het macrobudget gelijk blijft. Een uitzondering hierop is het onderdeel Wsw. De aantallen zijn hier niet voor elk jaar gelijk gehouden en ook de verdeling over 2019 is nog niet definitief (zie ook paragraaf 3.3).

3. Voogdij/18+

Op het Bestuurlijk overleg financiële verhoudingen van 23 mei jl. is besloten om het onderdeel Voogdij/18+ van de integratie-uitkering Sociaal domein Jeugd met ingang van 2019 bekend te laten staan als de integratie-uitkering Voogdij/18+ (zie ook paragraaf 3.2-4)
De omvang van de integratie-uitkering Voogdij/18+ wijzigt door:

- In deze circulaire zijn de nieuwe gegevens over voogdij/18+ voor 2019 en ook voor latere jaren gehanteerd. Zie voor een nadere toelichting: https://www.cbs.nl/nl-nl/maatwerk/2018/19/kosten-jeugdwet-18-plussers-en-voogdij-2017 en paragraaf 2.2-9. Door de nieuwe gegevens neemt het budget voor Voogdij/18+ vanaf uitkeringsjaar 2019 structureel toe met € 61 miljoen. In de nieuwe bedragen per gemeente is rekening gehouden met de loon- en prijsbijstelling 2018.

De bedragen per gemeente voor de integratie-uitkering Voogdij/18+ voor het jaar 2019 en verder zijn opgenomen in de gemeentefondsrubriek op internet.
(https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/financien-gemeenten-en-provincies/documenten/circulaires/2014/01/01/circulaires-gemeentefonds)

De verdeling over 2019 is in deze meicirculaire definitief. De aantallen voor 2019 zijn ook voor latere jaren gehanteerd.

4. Wmo/huishoudelijke verzorging

De loon- en prijsbijstelling 2018 is toegekend (zie ook paragraaf 2.2-13)

De bedragen van de integratie-uitkering Wmo per gemeente in 2018 zijn behalve door de toekenning van de loon- en prijsbijstelling 2018 ook gewijzigd ten opzichte van de septembercirculaire 2017 door het gebruik van actuelere basisgegevens voor de maatstaven.

De verdeling over de gemeenten is opgenomen in bijlage 4.2-4.

5. Schulden en armoede

Ter versterking van het gemeentelijke armoede- en schuldenbeleid stelt het kabinet voor drie jaar geld ter beschikking voor het voorkomen van schulden en de bestrijding van armoede, in het bijzonder onder kinderen. Deze middelen zullen worden ingezet ter versterking van het gemeentelijke armoede- en schuldenbeleid zodat gemeenten een impuls kunnen geven aan de verbetering van de toegang tot en de effectiviteit van de gemeentelijke schuldhulpverlening en versterking van de lokale regie van het armoedebeleid. De verdeling van de decentralisatie-uitkering vindt plaats via de maatstaf lage inkomens met drempel. Er zijn afspraken op hoofdlijnen gemaakt met de VNG over de inzet van deze middelen. In samenspraak met de VNG wordt de monitoring momenteel vormgegeven.

Een overzicht met de toekenning per gemeente is opgenomen in bijlage 4.2-5.

6. Bodemsanering

Het bodembeleid voor de periode 2016 tot en met 2020 is opgenomen in het convenant “Bodem en Ondergrond” van 17 maart 2015. De tweede tranche van het aanvullend budget uit artikel 11.3 van het convenant is verdeeld.

Een overzicht met de toekenning per gemeente is opgenomen in bijlage 4.2-6.

7. Referendum

Gemeenten ontvangen in totaal € 8,02 miljoen voor het organiseren van het raadgevend referendum over de Wet op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten dat is gehouden op 21 maart jl. (tegelijk met de gemeenteraadsverkiezingen). De 45 gemeenten waar op 21 maart géén gemeenteraadsverkiezingen waren vanwege een herindeling, ontvangen in totaal € 2,53 miljoen. De overige gemeenten ontvangen € 5,49 miljoen. Beide bedragen zijn verdeeld op basis van het aantal inwoners per gemeente.

De verdeling over de gemeenten is opgenomen in bijlage 4.2-7.

8. Innovatieve aanpak energiebesparing

Het programma “Innovatieve aanpakken energiebesparing bestaande koopwoningen” heeft tot doel aanpakken te realiseren die de energetische verduurzaming van de particuliere woningvoorraad

versnellen. Gemeenten hebben samen met allianties van het (lokaal) bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties aanvragen ingediend om ondersteuning te krijgen voor hun innovatieve idee. De aanpakken dienen opschaalbaar te zijn en een versnelling te kunnen bewerkstelligen binnen een bepaalde onderscheiden doelgroep. Het uiteindelijke doel daarbij is (stapsgewijs) de particuliere woningvoorraad naar energieneutraal te renoveren. De door de aanpakken gerealiseerde procesinnovaties en energetische woningverbeteringen worden gemonitord. Kennis en ervaring wordt geborgd binnen de regio en door deelname aan het landelijke kennisnetwerk.

De aanpakken zijn verdeeld over twee ronden. Elke ronde doorloopt drie fases. Een onafhankelijke beoordelingscommissie besluit of een aanpak gehonoreerd wordt, en dus budget ontvangt voor de volgende fase. Zestien van de dertig resterende aanpakken uit ronde 1 zijn nu door de beoordelingscommissie gehonoreerd voor fase 3 en ontvangen daarvoor via elf gemeenten een bijdrage.

Een overzicht met de toekenning per gemeente is opgenomen in bijlage 4.2-8.

9. Versterking lokale aanpak jihadisme

In de Kamerbrief ‘Versterking veiligheidsketen’ van 27 februari 2015 (Kamerstuk 29 754, nr. 302) wordt geschetst wat het kabinet doet om de veiligheidsketen te versterken en langs welke sporen de intensivering plaatsvindt. Onderdeel van de versterking is de ondersteuning van de gemeenten in hun lokale integrale aanpak van radicalisering en jihadisme. In het najaar van 2017 heeft de Minister van JenV, mede namens het Ministerie van SZW, de twintig meest betrokken gemeenten en regio’s laten weten dat voor 2018 middelen beschikbaar worden gesteld om uitvoering te kunnen geven aan hun plannen. Het gaat om een totaalbedrag van € 6,162 miljoen. Een deel van het budget wordt in natura aan de gemeenten uitgekeerd ten behoeve van de trainingen die bij het Rijksopleidingsinstituut tegengaan Radicalisering (ROR) worden afgenomen. Het andere deel van het budget wordt via het gemeentefonds aan de gemeenten uitgekeerd, hierbij gaat het om een totaalbedrag van € 5,256 miljoen voor 2018.

In bijlage 4.2-9 zijn de bedragen die in 2018 via het gemeentefonds worden uitgekeerd per gemeente opgenomen.

10. Matchen op Werk

Werkgevers dringen in toenemende mate aan op eenduidige en herkenbare dienstverlening in de arbeidsmarktregio’s. Zij willen bediend worden vanuit één regionaal werkgeversloket. In het Regeerakkoord is opgenomen dat werkgevers zoveel mogelijk ‘ontzorgd’ worden bij hun zoektocht naar personeel en bij vragen over de arbeidsmarkt. Daarom zet de Staatssecretaris van SZW zich de komende jaren via het programma Matchen op Werk in voor het versterken van de gecoördineerde werkgeversdienstverlening in de arbeidsmarktregio’s. Bij amendement in de begrotingsbehandeling SZW is er €5 miljoen beschikbaar gesteld met als doel om één

aanspreekpunt in de arbeidsmarktregio te organiseren voor werkgevers. Hiervan wordt €3 miljoen gereserveerd om de arbeidsmarktregio's op maat te ondersteunen bij hun inspanningen om regiospecifieke knelpunten aan te pakken. De arbeidsmarktregio's hebben hiervoor verbeterplannen ingediend. De overige €2 miljoen wordt gereserveerd om een aantal stelselvraagstukken en regio-overstijgende knelpunten aan te pakken, die een rol spelen bij werkgeversdienstverlening.

Het Ministerie van SZW heeft de verbeterplannen beoordeeld. De toegekende bedragen aan de arbeidsmarktregio's zijn opgenomen in bijlage 4.2.10.

11. Vrouwenopvang

In de septembercirculaire van 2017 is binnen de decentralisatie-uitkering Vrouwenopvang voor de gemeente Leeuwarden € 2,801 miljoen afgezonderd ten behoeve van de financiering van Fier Fryslân. In afstemming met de VNG en de gemeente Leeuwarden is besloten de financiering van Fier Fryslân toch niet via Leeuwarden te laten lopen. In 2018 zal de VNG de financiering van Fier Fryslân voor haar rekening nemen. De VNG zal daartoe gecompenseerd worden via de begroting van het Ministerie BZK. Om die reden wordt de gereserveerde bijdrage aan Leeuwarden van € 2,801 voor 2018 vanuit de decentralisatie-uitkering Vrouwenopvang overgeboekt naar de begroting van het Ministerie van BZK. Voor de structurele financiering van Fier Fryslân vanaf 2019 wordt door de VNG naar een oplossing gezocht. Vooralsnog blijft het bedrag van € 2,801 miljoen hiertoe gereserveerd binnen de DU Vrouwenopvang.

Voor het jaar 2018 zijn ten opzichte van de septembercirculaire 2017 de aantallen eenheden van de maatstaven van het objectieve verdeelmodel geactualiseerd. De geactualiseerde aantallen zijn behalve voor 2018 ook voor latere jaren in de berekeningen gebruikt.

De verdeling over de gemeenten is opgenomen in de gemeentefondsrubriek op internet (https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/financien-gemeenten-en-provincies/documenten/circulaires/2014/01/01/circulaires-gemeentefonds) .

12. Beter benutten

In 2018 ontvangen verschillende gemeenten een bijdrage voor de uitvoering van het Vervolgprogramma van Beter benutten. Het gaat om de gemeente Zwolle (€ 50.000), de gemeente Leeuwarden (€ 385.000), de gemeente Haarlem (€ 1.500.000) en de gemeente Lelystad (€ 650.000).

13. Herstructurering Wsw

De gemeente Oldambt ontvangt in 2018 een bijdrage als coördinerende gemeente en penvoerder bij de uitvoering van het convenant waarin de zes Oost-Groningse gemeenten Vlagtwedde, Bellingwedde, Menterwolde, Oldambt, Pekela en Borger-Odoorn toewerken naar één

uitvoeringsorganisatie voor alle doelgroepen in de Participatiewet. Volgens plannen van de zes gemeenten gaan in de nieuwe organisatie het sw-bedrijf Synergon, de TDC's (trainings- en diagnosecentra) van Oldambt en Vlagtwedde en onderdelen van de sociale diensten van een aantal gemeenten op. De bijdrage voor de transitie naar één uitvoeringsorganisatie betreft de tweede tranche.

14. Versterking lokale werkgelegenheid Groningen

Om de partners binnen de aardbevingsregio Groningen financieel te ondersteunen is € 6,230 miljoen over de periode 2017-2021 gereserveerd. De gelden zijn bedoeld om kandidaten uit de WW, bijstand en zij-instromers om te scholen naar banen in de aardbevingsgerelateerde bouw en techniekssector. Afspraken en andere relevante kwesties zijn ter ondersteuning vastgelegd in een bestuursconvenant, ondertekend op 5 maart 2018. De Tweede Kamer is op 25 september 2017 over het besluit geïnformeerd. De bedragen worden uitgekeerd aan de centrumgemeente Groningen voor de arbeidsmarktregio Groningen. In deze meicirculaire worden de bedragen voor 2018 en 2019 uitgekeerd. De bedragen voor 2021 en 2021 volgen later.

15. Maatschappelijke begeleiding

Conform artikel 18 van de Wet inburgering voorziet het college in de maatschappelijke begeleiding van inburgeringsplichtige asielmigranten en hun gezinsleden. De middelen voor de maatschappelijke begeleiding worden in 2018 verstrekt op basis van:

- Het aantal inburgeringsplichtigen dat rechtmatig verblijf heeft op grond van een verblijfsvergunning asiel bepaalde tijd als bedoeld in artikel 28 van de Vreemdelingenwet 2000;
- Het aantal inburgeringsplichtigen dat rechtmatig verblijf heeft op grond van een verblijfsvergunning regulier voor bepaalde tijd, verleend onder een beperking verband houdend met verblijf als familie- of gezinslid, voor verblijf bij:

  1°. een houder van een verblijfsvergunning asiel voor bepaalde tijd,
  2°. een houder van een verblijfsvergunning asiel voor onbepaalde tijd, of
  3°. een houder van een EU-verblijfsvergunning voor langdurig ingezetenen die is verleend met een aantekening inzake internationale bescherming als bedoeld in artikel 45c, eerste lid, van de Vreemdelingenwet 2000.

- De personen zijn in de periode vanaf 1 oktober 2017 tot en met 31 december 2017 inburgeringsplichtig geworden en in dezelfde periode ingeschreven in de basisregistratie personen in de gemeente waar zij op grond van artikel 28 van de Huisvestingswet 2014 zijn gehuisvest.

In bijlage 4.2-15 zijn de bedragen per gemeente opgenomen (peildatum 12 maart 2018). Een gemeente ontvangt € 2.370 per inburgeringsplichtige asielmigrant.

16. Milieuzones grote steden

De gemeenten Utrecht, Rotterdam en Amsterdam ontvangen een bijdrage in 2018 voor de aanschaf van schone bestelauto's door ondernemers. Dit bedrag wordt in gelijke mate verdeeld onder de drie gemeenten met milieuzones. In overleg met ondernemersorganisatie EVO/Fenedex dragen deze gemeenten er zorg voor dat de middelen op de juiste plaats terechtkomen om op die manier een bijdrage te leveren aan de verbetering van de luchtkwaliteit.

17. LHBT-emancipatiebeleid

Regenboogsteden zetten zich in voor de gezamenlijke doelstelling de veiligheid, weerbaarheid en sociale acceptatie van LHBTI (Lesbische vrouwen, Homoseksuele mannen, Biseksuelen, Transgenderpersonen en intersekse personen) verder te bevorderen. Van de Regenboogsteden hebben zich in totaal 39 aangemeld voor een verlenging van de samenwerking op LHBTI-beleid. Zij ontvangen over 2018 een bijdrage hiervoor. De vier grote steden (Amsterdam, Rotterdam, 's-Gravenhage en Utrecht) ontvangen elk € 50.000. De 35 overige gemeenten ontvangen maximaal € 20.000.

De verdeling over de gemeenten is opgenomen in bijlage 4.2-17.

18. Economische zelfstandigheid

Op de uitnodiging van de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap aan de centrumgemeenten van de arbeidsmarktsregio's om ook in 2018 het programma economische zelfstandigheid uit te voeren hebben 24 gemeenten positief gereageerd. Het programma heeft als doel om de economische zelfstandigheid van vrouwen te vergroten door hen te stimuleren om stappen te zetten richting de arbeidsmarkt. Het programma richt zich op vrouwen die niet economisch zelfstandig zijn. Dit wil zeggen dat zij minder verdienen dan 70% van het netto minimumloon.

Een overzicht met de toekenning per gemeente is opgenomen in bijlage 4.2-18.

19. Innovatiepartnerschap Amsterdam

Ten behoeve van de uitvoering van het Innovatiepartnerschap Amsterdam om de samenwerking tussen aanbestedende diensten en aanbieders te verbeteren wordt een bijdrage ter beschikking gesteld aan de gemeente Amsterdam. Dit betreft een onderzoeks- en ontwikkelbudget en is specifiek bedoeld ter ondersteuning van en kennisdeling over de onderzoeks- en ontwikkelactiviteiten van de deelnemende marktpartijen aan het Innovatiepartnerschap.

20. Interreg V

De gemeenten Arnhem (€ 266.850) en Amsterdam (€ 23.750) ontvangen een eenmalige bijdrage in het kader van de Projectstimuleringsregeling Interreg V (Stcrt. 2015, 43029) en de

Rijkscofinancieringsregeling Interreg V (Stcrt. 215, 30863).

21. Erfgoed en ruimte

Vanuit het programma Erfgoed en Ruimte ontvangen 5 gemeenten een eenmalige bijdrage. De gemeente Stichtse Vecht ontvangt € 30.000 voor het project “Cultuurhistorie als onderlegger voor de nieuwe omgevingswet”. De gemeente Goeree-Overflakkee ontvangt € 130.000 voor het project Toekomstige functies historisch watersysteem. De gemeente Zutphen ontvangt € 50.000 voor het project Hergebruik vestingwerken ten behoeve van klimaatadaptatie. De gemeente Voorst ontvangt € 30.000 voor het project Polder Nijbroek en de gemeente Hof van Twente ontvangt € 53.960 voor het project Energietransitie in Hof van Twente.

22. Groeiopgave Almere

Conform de Uitvoeringsovereenkomst Almere 2.0 uit 2013 beweegt de decentralisatie-uitkering Groeiopgave Almere mee met de jaarlijkse accresberekening. Het accrespercentage 2016 is definitief vastgesteld op 1,00%, wat leidt tot een opwaartse bijstelling. De afrekening van het accres over 2017 vindt plaats in 2018 (zie ook de paragrafen 2.2-1 en 2.2-6 van deze circulaire).

23. Spoorstaafconditioneringssystemen

In haar brief aan de Tweede Kamer van 28 november 2016 en in haar antwoorden op Kamervragen van het lid Bruins van 22 februari 2017 heeft de toenmalige staatssecretaris van het Ministerie van IenM aangegeven dat de kosten die de gemeenten Eindhoven en Oss hebben gemaakt voor de aanschaf van Spoorstaafconditioneringssystemen (ter vermindering van zgn. booggeluid) zullen worden vergoed door het Rijk. De bijdrage voor de gemeente Eindhoven is
€ 87.000. De gemeente Oss ontvangt € 50.000.

24. Pilot weerbaar opvoeden

De gemeenten Culemborg (€ 39.440), Delft (€ 9.588), Maastricht (€ 22.546), Roosendaal (€ 20.000) en Leiden (€ 10.670) ontvangen een aanvullende bijdrage in het kader van de 2e fase van de pilot weerbaar opvoeden. Deze bijdrage is bedoeltt voor: het concretiseren van de vragen rond de opvoeddilemma´s, het uitwerken van strategieën om de thema´s bespreekbaar te maken, het uitwerken van de bijbehorende pedagogische gesprekstechnieken en het bedenken en testen van geschikte werkvormen.

25. Knelpunten verdeelproblematiek

De meerjarenraming strekt zich met ingang van deze circulaire uit tot en met het jaar 2023. Daardoor wordt in deze circulaire de toename van de decentralisatie-uitkering Knelpunten verdeelproblematiek voor dat jaar zichtbaar (zie ook paragraaf 2.2.4).

26. Dialoog Sinterklaasintocht

De gemeente Dongeradeel ontvangt een bijdrage voor het ontwikkelen en uitvoeren van dialooginitiatieven met een nationale uitstraling rondom de landelijke intocht van Sinterklaas. De opgedane kennis met de initiatieven zal beschikbaar worden gesteld aan geïnteresseerde partijen, zoals de volgende intochtgemeente.

Overige mededelingen decentralisatie- en integratie-uitkeringen

- Bonus beschut werken

De levering van de benodigde gegevens voor de vaststelling van de Bonus beschut werk (voor gerealiseerde en gecontinueerde beschut werkplekken in 2017) is vertraagd. De bonussen zijn dit jaar dus niet opgenomen in deze meicirculaire. Het Ministerie van SZW zal zo spoedig mogelijk en uiterlijk in de septembercirculaire 2018 de bonussen beschut werk bekend maken aan gemeenten.

- Transformatiefonds

In juni 2018 worden de ‘spelregels’ van het Transformatiefonds Jeugd gepubliceerd. Hierin staat beschreven op welke wijze een jeugdzorgregio een bijdrage uit het transformatiefonds kan ontvangen, en aan welke voorwaarden voldaan moet worden. De ‘spelregels’ zijn in samenwerking tussen het Rijk en de VNG opgesteld, en zullen gepubliceerd worden op www.rijksoverheid.nl en op www.vng.nl.

Het Transformatiefonds is bedoeld om de transformatiebeweging te bevorderen en sluit aan bij het actieprogramma Zorg voor de Jeugd. Om in aanmerking te komen voor transformatiebudget dient een jeugdzorgregio een transformatieplan op te stellen, waarin op zijn minst één van de actielijnen uit Zorg voor de Jeugd wordt uitgewerkt. In deze actielijnen komt onder meer de aansluiting van jeugd naar volwassenheid en de verbinding met het onderwijs aan de orde.
Bij de beoordeling van het transformatieplan zal onder meer aandacht worden besteed aan de mate waarin een jeugdzorgregio de ‘basis op orde’ heeft. Dit betreft randvoorwaardelijke zaken die noodzakelijk worden geacht voor een duurzame transformatiebeweging.

Voor het Transformatiefonds is jaarlijks, in de periode 2018, 2019 en 2020, € 36 miljoen beschikbaar. Het transformatiebudget zal naar rato, op basis van het aantal kinderen per jeugdzorgregio, worden verdeeld. De verdeling vindt plaats via een decentralisatie-uitkering. In de decembercirculaire 2018 zal het Transformatiefonds (jaar 2018) tot uitkering komen.

- Voorziening knelpunten sociaal domein

In de paragrafen 1.2.4 en 2.2.6 van de maartcirculaire 2018 is de Voorziening knelpunten sociaal domein aangekondigd. Op 24 mei 2018 heeft het VNG-bestuur over deze voorziening gesproken om tot een definitief voorstel te komen voor de Algemene ledenvergadering van de VNG van

27 juni 2018. Het voorstel zal op korte termijn aan de gemeenten worden toegezonden en worden gepubliceerd op www.vng.nl.
De VNG heeft het voortouw bij de bepaling van de bedragen per gemeente en zal deze in het najaar aan BZK leveren. Uitgaande van brede steun onder de gemeenten over de te volgen aanpak en van een deugdelijke uitvoering om te komen tot uitkomsten zal de verdeling van de bedragen worden opgenomen in de decembercirculaire 2018.

- Combinatiefunctionarissen

De decentralisatie-uitkering Brede Impuls Combinatiefuncties, waar buurtsportcoaches, combinatiefunctionarissen en cultuurcoaches onder vallen, maakt deel uit van het programma Sport en bewegen in de buurt (SBB). Dit programma loopt eind december 2018 af. De Impuls is echter een structurele regeling waar bestuurlijke afspraken aan ten grondslag liggen. Door de afloop van het programma SBB, dienen de bestuurlijke afspraken over de Brede Impuls Combinatiefuncties geactualiseerd te worden vanaf 2019 en verder. In juli 2018 worden gemeenten geïnformeerd over de nieuwe afspraken.

- Verhoogde asielinstroom

Bijlagen 4.2.2a en 4.2.2.b bevatten de bedragen voor de decentralisatie-uitkeringen Verhoogde asielinstroom partieel effect en participatie en integratie, die zijn toegekend over de maanden november en december 2017 (uitkeringsjaar 2017). De gehanteerde realisatiecijfers over het aantal geplaatste vergunninghouders in genoemde periode kunt u vinden op de website van de rijksoverheid: https://www.rijksoverheid.nl/documenten/publicaties/2018/01/01/overzicht-huisvesting-vergunninghouders-per-1-januari-2018.

Meer informatie, onder meer over de methodiek van toekenning en de bedragen per geplaatste vergunninghouder, is terug te vinden in paragraaf 4.2 van de septembercirculaire 2016.

- Armoedebestrijding kinderen

In paragraaf 4.2-1 van de decembercirculaire 2016 zijn gemeenten geïnformeerd over de € 85 miljoen die vanaf 2017 structureel beschikbaar is gesteld voor de bestrijding van de gevolgen van armoede onder kinderen. Jaarlijks vindt in de meicirculaire actualisatie plaats van de verdeling voor het jaar t+1 en verder. De middelen worden verdeeld op basis van door het CBS ontwikkelde gegevens over kinderen met een kans op armoede. De verdeling over de gemeenten voor 2019 en verder is gebaseerd op gegevens over het jaar 2018 en is opgenomen in bijlage 4.2.2c.

[8] Zie voor de gehanteerde cijfers: http://jeugdstatline.cbs.nl/Jeugdmonitor/publication/?DM=SLNL&PA=20233ned&D1=a&D2=0&D3=0-32,34-47,49-54,56-64,66-71,73-98,100-127,129-135,137-141,144-159,161-217,219-220,222-230,232-243,245-247,249-256,258-259,261-262,264-285,287-294,296-312,314-323,325-329,331-336,338-344,346-365,367-388,390-409,412-430,432-440&D4=l&HDR=G1,T&STB=G2,G3&VW=T.

- Maatschappelijke opvang

Het macrobudget van de decentralisatie-uitkering Maatschappelijke opvang is ongewijzigd. De bedragen per gemeente voor de jaren 2017 en verder zijn ten opzichte van de septembercirculaire 2017 door het gebruik van actuelere basisgegevens voor de maatstaven wel gewijzigd.

De verdeling over de gemeenten is opgenomen in bijlage 4.2.2d. De achterliggende berekeningswijze treft u aan in de internetbijlage.

- Basisregistratie Personen: centralisering inschrijving vergunninghouders

In paragraaf 4.2 van de meicirculaire 2017 is de verdeling bekend gemaakt van de middelen die enkele gemeenten ontvangen voor het inrichten en in stand houden van een zogeheten BRP-straat. Vanwege de sluiting van de BRP-straat op Schiphol in 2017 en in Noordenveld in 2018 alsmede een andere taakverdeling tussen de overige BRP-straten wordt de verdeling van de decentralisatie-uitkering gewijzigd. In overleg tussen Rijk en betrokken gemeenten is met ingang van 2018 de volgende verdeling overeengekomen: Arnhem (€ 685.985), Cranendonck (€ 682.184), Gilze en Rijen (€ 685.985), Haarlemmermeer (€ 91.000), Noordenveld (€ 348.128) en Westerwolde (€ 2.237.369).

- Beschermd Wonen

In het bestuurlijk overleg tussen het Ministerie van VWS en de VNG op 24 april jl. is overeengekomen om vanaf 2019 structureel € 41,7 miljoen toe te kennen aan de integratie-uitkering Beschermd wonen voor de groeiruimte 2019. De groeiruimte 2019 zal in de septembercirculaire 2018 worden verwerkt.

- Wijziging centrumgemeente Uitgeest

De wijziging van centrumgemeente van de gemeente Uitgeest zoals vermeld in paragraaf 3.2 geldt ook voor de decentralisatie-uitkering Maatschappelijke opvang en de decentralisatie-uitkering Vrouwenopvang.

5 Overige mededelingen

5.1 Inleiding

Dit hoofdstuk bevat diverse mededelingen over de gemeentefinanciën. Paragraaf 5.2 bevat mededelingen over het gemeentefonds die niet betrekking hebben op één van de specifieke onderdelen uit de hoofdstukken 2, 3 of 4. Vervolgd wordt met mededelingen op het terrein van de gemeentefinanciën.

5.2 Gemeentefondstotalen, bevoorschotting en nominale ontwikkelingen

Gemeentefondstotalen

Tabel 5.2.1 bevat een overzicht van de gemeentefondstotalen 2018-2023. In de tabel zijn de bedragen uit de hoofdstukken 2, 3 en 4 bij elkaar gebracht.

Tabel 2.5.1 Gemeentefondstotalen 2018-2022 (in miljoenen euro's)

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Algemene uitkering	16.897.721	24.900.726	25.879.760	26.750.566	27.608.691	28.559.303
DU/IU	2.461.454	5.153.740	5.067.342	4.920.514	4.855.702	4.811.063
IU Sociaal domein	10.052.256	0	0	0	0	0
Totaal	**29.411.431**	**30.054.466**	**30.947.101**	**31.671.080**	**32.464.393**	**33.370.366**

Bevoorschotting

De bedragen 2018 uit de tabel zullen worden verwerkt in de bevoorschotting vanaf 3 juli 2018. Tot dat tijdstip is de bevoorschotting gebaseerd op de decembercirculaire 2017. Op de eerste dinsdag in juli zullen ook eventuele verrekeningen plaatsvinden als er eerder dit jaar te veel of juist te weinig voorschot is verstrekt. Verrekeningen over de uitkeringsjaren 2016 en 2017 worden ook in juli uitgevoerd.

Over de voorschotten voor het uitkeringsjaar 2019 volgt informatie in de septembercirculaire 2018.

Nominale ontwikkelingen

De algemene uitkering is uitgedrukt in lopende prijzen. De decentralisatie- en de integratie-uitkeringen betreffen doorgaans nominale bedragen. De integratie-uitkering Sociaal domein en de integratie-uitkering Wmo zijn uitgedrukt in constante prijzen.

Aangezien de reële groei van het gemeentefonds lager ligt dan de nominale groei is het van belang dat gemeenten rekening houden met de loon- prijsontwikkelingen. Om gemeenten, die niet beschikken over eigen loon- en prijsindexen, te faciliteren bij het omgaan met nominale ontwikkelingen is tabel 5.2.1 opgenomen. De tabel bevat een aantal loon- en prijsindicatoren die het CPB onderscheidt voor de overheidssector. De cijfers zijn ontleend aan de meest recente publicaties van het CPB. Voor nadere informatie verwijzen wij naar de regelmatig bijgestelde prognoses op de website van het CPB (CPB), met name de rubriek Centraal Economisch Plan 2018

(CEP2018).

Tabel 5.2.1 Prijsindexen CPB* CEP 2018

mutaties per jaar in %	2019	2020	2021	2022	2023**
Prijs bruto binnenlands product (pbbp)	2,4	2,0	1,8	1,9	1,9
Prijs nationale bestedingen (pnb)	2,4	2,0	2,0	2,1	2,1
Nationale consumentenprijsindex (cpi)	2,4	1,8	1,8	1,8	1,8
Loonvoet sector overheid	3,5	3,5	3,0	3,6	3,6
Prijs overheidsconsumptie, beloning werknemers	3,0	3,2	2,7	3,2	3,2
Prijs overheidsconsumptie, netto materieel (imoc)	1,4	1,5	1,4	1,5	1,5

* toelichting bij de kerngegevens is te vinden op: https://www.cpb.nl/artikel/toelichting-bij-kerngegevenstabel

** cijfers 2022 zijn doorgetrokken naar 2023

5.3 Evaluatie verdeelmodellen sociaal domein

Op 30 april 2018 heeft de Minister van BZK de eindrapportage van het kwalitatief onderzoek naar de verdeling van de middelen voor gemeenten in het sociaal domein aangeboden aan de Tweede kamer (zie https://www.rijksoverheid.nl/ministeries/ministerie-van-binnenlandse-zaken-en-koninkrijksrelaties/documenten/kamerstukken/2018/04/30/aanbieding-rapport-over-budgetverdeelmodellen-sociaal-domein). Het onderzoek vloeit voort uit een toezegging van de toenmalige minister van BZK aan de Tweede Kamer (Algemeen Overleg Sociaal domein 31 mei 2017).

In het kwalitatief onderzoek van AEF zijn de door gemeenten benoemde knelpunten geïnventariseerd en zijn ruim 50 knelpunten in relatie tot de verdeelmodellen opgenomen in het rapport. De onderzoekers hebben beoordeeld welke van deze knelpunten (mogelijk) relevant zijn voor de verdeling en nader onderzoek verdienen. De knelpunten zijn divers van aard, variërend van het niet adequaat meenemen in de verdeelmodellen van de ingezette transformatie tot financieel-technische punten over de verdeelmaatstaven. Ook de gevolgen van ontwikkelingen in wetgeving en jurisprudentie zijn aan bod gekomen. Concrete voorbeelden zijn: het bereik van nieuwe doelgroepen zoals minderheden met als gevolg hogere kosten, het effect van stedelijkheid op de kosten, de opeenstapeling van sociale problematiek en het relatief zware gewicht van medicijngebruik in de verdeling. Het kwalitatief onderzoek geeft geen pasklare antwoorden en moet beschouwd worden als een vooronderzoek. AEF constateert dat zowel het gemeentefonds als het sociaal domein nog in beweging zijn, maar dat dit geen reden is om de verdeling onveranderd te laten. Het onderzoeksbureau beveelt aan om te beginnen met een samenhangend verdeelonderzoek waarin alle maatstaven worden bezien. Parallel hieraan zou onderzoek gedaan kunnen worden naar enkele specifieke knelpunten om deze nader te onderbouwen. In de meicirculaire 2019 zouden de resultaten van beide onderzoeken in de verdeling voor 2020 en verder kunnen worden verwerkt, mits gebruik wordt gemaakt van de tot op heden gebruikelijke onderzoeksaanpak bij verdeelonderzoeken. AEF adviseert om over een aantal jaren, als de gemeentelijke praktijk is uitgekristalliseerd, een herijkingsonderzoek uit te voeren gericht op volledig nieuwe verdeelmodellen. Verder beveelt AEF aan om te investeren in de informatievoorziening over de verdeelmodellen, zodat de kennis hierover breder wordt verspreid. Het kwalitatief onderzoek is begeleid door een commissie bestaande uit vertegenwoordigers van de betrokken departementen (BZK, Financiën, VWS, SZW), VNG, Raad voor het Openbaar Bestuur, het

Netwerk Directeuren Sociaal Domein en een aantal gemeenten.

In het bestuurlijk overleg van 23 mei 2018 hebben Rijk en VNG gesproken over de noodzakelijke vervolgstappen en de gewenste aanpak daarbij. Besloten is om de evaluatie te vervolgen met een breed kwantitatief vervolgonderzoek gericht op een integrale nieuwe verdeling van de middelen in het gemeentefonds voor het sociaal domein per 2021. Vanwege de inhoudelijke samenhang tussen de diverse onderdelen betreft het vervolgonderzoek zowel de nieuwe als oude taken in het sociaal domein. De uitkomsten van het kwalitatief onderzoek vormen hiervoor het vertrekpunt. In het bestuurlijk overleg is tevens besloten om voorafgaand aan het kwantitatief vervolgonderzoek eerst een traject te doorlopen om te komen tot een passende en gedragen onderzoeksmethode. Bij verdeelonderzoeken wordt zoals gebruikelijk de zgn. uitgaven- en verschillenanalyse[9] gehanteerd. Het is echter de vraag of deze methode voor het sociaal domein op dit moment het meest passend is, onder meer omdat de gemeentelijke praktijk nog niet is uitgekristalliseerd. Gemeenten bevinden zich in een fase van transformatie. Een gezamenlijk traject om de onderzoeksmethode te selecteren heeft als bijkomend voordeel dat alle betrokken partijen worden meegenomen in de afweging en keuze. De verwachting is dat dit traject na de zomer in een bestuurlijk overleg kan worden afgerond, waarna najaar 2018 kan worden gestart met het kwantitatief vervolgonderzoek.

Rijk en VNG hebben er bij stil gestaan dat bovenstaande aanpak vergeleken met de aanbevelingen van AEF er toe leidt dat de aanpassing van de verdeling in het sociaal domein een jaar later kan worden ingevoerd. Zij geven echter de voorkeur aan het bundelen van de drie afzonderlijke onderzoeken - zoals voorgesteld in het kwalitatief onderzoek - in één integraal herijkingsonderzoek. Deze aanpak is naar verwachting minder belastend voor gemeenten, sluit beter aan op de gemeentelijke praktijk waar steeds vaker sprake is van integraal beleid op het sociaal domein en biedt de ruimte om een zorgvuldige afweging te maken over de te hanteren onderzoeksmethode. Daarnaast loopt er nog een traject tot aanpassingen in de financiële verhoudingen in het algemeen. Van dit laatste traject is voorzien dat deze eveneens gevolgen heeft voor de verdeling vanaf uitkeringsjaar 2021 (zie paragraaf 5.4). De trajecten zullen inhoudelijk op elkaar worden afgestemd.

In het vervolgtraject van de evaluatie zal ook de toezegging aan de VNG worden meegenomen om specifiek voor het onderdeel jeugd onderzoek te doen naar de verschillen tussen de uitgaven van gemeenten, de bestemming daarvan en de verdeling.

Tot slot hebben Rijk en VNG in het bestuurlijk overleg afgesproken de komende maanden – met het oog op bestuurlijk overleg medio september 2018 - het gesprek te voeren over de situatie dat een

[9] In deze methode worden op basis van de financiële administraties uit het recente verleden (begrotingen en rekeningen), door middel van een steekproef onder gemeenten, de feitelijke kosten op een rij gezet. Vervolgens vindt een analyse plaats, waarbij wordt gezocht naar de ‘kostendrijvers’ die de feitelijke kosten van gemeenten verklaren. Aspecten als eigen beleidskeuzes van gemeenten worden daarbij buiten beschouwing gelaten. Het proces eindigt met een vertaling naar een verdeelmodel met objectieve verdeelmaatstaven die het niveau van feitelijke kosten zo goed als mogelijk reproduceert.

structurele nieuwe verdeling nog enige jaren op zich laat wachten en er nu gemeenten zijn met tekorten/die tekorten ervaren.

5.4 Traject herziening financiële verhoudingen

Er zijn verschillende rapporten verschenen die aanbevelingen bevatten ten bate van het financiële stelsel. Daarnaast zijn er in het Regeerakkoord enkele afspraken gemaakt die met name van invloed zijn op de financiële verhoudingen tussen Rijk en gemeenten, waaronder het aanpassen van de normeringssystematiek naar een brede mand en de overheveling van de integratie-uitkering Sociaal domein naar de algemene uitkering van het gemeentefonds.

Voor het zomerreces ontvangt de Tweede Kamer een brief waarin is aangegeven vanuit welk perspectief het kabinet aanpassingen wil voorstellen in de financiële verhoudingen tussen Rijk en gemeenten.

5.5 Macronorm OZB

Volgens cijfers van onderzoeksinstituut COELO stijgt de totale landelijke OZB-opbrengst in 2018 met € 95,3 miljoen, een stijging van 2,36%. De macronorm voor 2017 is 3,20%. Dat betekent dat de stijging in 2018 binnen de macronorm blijft.

Onderstaande tabel bevat de macronorm voor 2019:

	Percentage	Bedrag (x € mln)
Macronorm 2019 over € 4.117 miljoen (OZB-opbrengst 2018)	4%*	4.282

* Dit percentage is opgebouwd uit 1,6% reële trendmatige groei van het bruto binnenlands product en 2,4% prijsontwikkeling nationale bestedingen (op basis van het Centraal Economisch Plan 2018).

In het Bestuurlijk overleg financiële verhouding van 23 mei jl. is afgesproken om een vervolgonderzoek in te stellen naar de invulling van het alternatief voor de macronorm ozb (benchmarking).

5.6 EMU-norm decentrale overheden

In het Bestuurlijk Overleg Financiële verhoudingen van 23 mei 2018 jl. is gesproken over de EMU-norm voor de decentrale overheden. Na een constructieve dialoog hebben het Rijk en decentrale overheden elkaar gevonden in een macro EMU-norm van -0,4 procent van het bbp per jaar voor de periode van 2019 tot 2022. Hiermee is een balans gezocht om invulling te geven aan de investeringsopgave in tal van maatschappelijke thema's en tegelijkertijd de gedeelde verantwoordelijkheid voor gezonde overheidsfinanciën. Jaarlijks zal tijdens bestuurlijk overleg worden stil gestaan bij de belangrijke ontwikkelingen in de financiële positie van het Rijk en decentrale overheden. Hiermee wordt invulling gegeven aan de Wet houdbare overheidsfinanciën en de uitgangspunten van het Regeerakkoord en het Interbestuurlijk programma.

Afgesproken is dat de medeoverheden onderling komen tot een onderverdeling van de macro EMU-norm. Het Rijk neemt dit voorstel over en biedt, via een voorhangprocedure, een ministeriële regeling aan bij de Staten-Generaal. Na instemming van het parlement wordt de EMU-norm gepubliceerd in de Staatscourant. In de komende septembercirculaire wordt meer detailinformatie opgenomen, onder meer over trajecten om tot vergroting van inzicht in de ontwikkeling van het EMU-saldo te komen en over de individuele referentiewaardes (op basis van de macronorm en onderverdeling).

5.7 BTW en sport

Met het verruimen van de btw-sportvrijstelling per 1 januari 2019 verandert het landschap van de financiering van sportaccommodaties. Het recht op vooraftrek van btw die aan gemeenten in rekening is gebracht over de kosten die toerekenbaar zijn aan de ter beschikkingstelling van sportaccommodaties vervalt. De rijksoverheid zal de gemeenten voor dit nadeel compenseren via de nieuwe specifieke-uitkering Sport (SPUK Sport). Gemeenten zullen om in aanmerking te kunnen komen vóór 1 december 2018 een aanvraag moeten indienen waarbij zij alle btw belaste kosten in kaart brengen met betrekking tot de bouw, het onderhoud van sportaccommodaties en het beheer van sport en de aanschaf en het onderhoud van sportmaterialen. De kosten die voor de aanvraag in aanmerking komen betreffen uitsluitend kosten die vanaf 1 januari 2019 gemaakt zijn. Nadere inhoudelijke informatie inzake de SPUK Sport volgt voor de zomer vanuit het Ministerie van VWS.

5.8 Analyse gemeentebegrotingen

De gemeente kan haar financiële situatie op verschillende manieren (laten) onderzoeken. In de eerste plaats kan de gemeente zelf onderzoek doen naar haar uitgaven met een begrotingsanalyse. Op verzoek kan de rijksoverheid daarnaast, samen met de provincie, de financiën van de gemeente vergelijken met die van andere gemeenten, de zogenoemde begrotingsscan. Tot slot kunnen gemeenten met behulp van de provincie en de rijksoverheid de financiële gevolgen van een herindeling (laten) onderzoeken door middel van een herindelingsscan. Voor meer informatie wordt verwezen naar: https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/financien-gemeenten-en-provincies/inhoud/financieel-toezicht-gemeenten-en-provincies/financiele-scans-gemeenten

5.9 Redelijk peil 2019

De Financiële-verhoudingswet (Fvw) bepaalt dat de eigen inkomsten van een gemeente een bepaald ‘redelijk peil’ moeten hebben, wil zij in aanmerking komen voor een aanvullende uitkering op basis van artikel 12 Fvw. De berekening van het redelijk peil aan eigen inkomsten voor 2019 is opgenomen in bijlage 5.9

5.10 Rechtmatigheidsverantwoording door het college van burgemeester en wethouders

In paragraaf 5.7 van de meicirculaire 2017 is het voornemen aangekondigd om de

verantwoordelijkheid van het college van burgemeester en wethouders en van gedeputeerde staten voor een rechtmatig financieel beheer duidelijker in de regelgeving te markeren door hen te verplichten in de jaarrekening een verantwoording op te nemen over de rechtmatigheid van de baten, de lasten en de balansmutaties. Gesprekken die het afgelopen jaar zijn gevoerd met gemeenten, provincies en accountants hebben de wenselijkheid van de invoering van een dergelijke verantwoording bevestigd. De verwachting is dat deze verplichting met ingang van het verslagjaar 2021 zal kunnen gelden. Het Ministerie van BZK zal de commissie BBV, het IPO, de VNG en de Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants betrekken bij het nader uitwerken van deze verplichting (bijv. het model, de scope, criteria), waarbij ook de administratieve lasten in ogenschouw worden genomen.

5.11 Financiële kengetallen BBV

In de toelichting op de regeling tot vaststelling van de wijze waarop kengetallen worden vastgesteld en opgenomen in de begroting en het jaarverslag van provincies en gemeenten (regeling van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van 9 juli 2015, nr. 2015-0000387198, Staatscourant 2015, 20619) is aangekondigd dat jaarlijks in de meicirculaire de benodigde gegevens voor de berekening van de belastingcapaciteit worden opgenomen.

Voor gemeenten gaat het om het landelijk gemiddelde voor de gemeentelijke woonlasten van een meerpersoonshuishouden. Dit gemiddelde bedraagt - op basis van de cijfers van het Coelo – in 2017 € 721. De cijfers per gemeente zijn gepubliceerd in de Atlas van de lokale lasten in bijlage 3 (http://www.coelo.nl).

5.12 Actualisaties BBV beleidsindicatoren gemeenten

De beleidsindicatoren die gemeenten sinds de wijziging van het BBV met ingang van het jaar 2017 in begroting en jaarstukken dienen op te nemen zijn vastgelegd in de Regeling beleidsindicatoren gemeenten[10]. In de decembercirculaire 2017 bent u geïnformeerd over een wijziging van deze ministeriele regeling[11]. Sindsdien hebben er zich actualisaties in de beleidsindicatoren voorgedaan die nog niet in de Regeling beleidsindicatoren gemeenten zijn verwerkt. Informatie over deze actualisaties treft u aan op www.waarstaatjegemeente.nl, BBV. Gelet op het relatief grote aantal aanpassingen in de beleidsindicatoren wordt momenteel bezien hoe de ministeriële regeling meer kan aansluiten op deze ontwikkelingen uit de praktijk. U zult hier te zijner tijd over geïnformeerd worden.

5.13 Modernisering informatievoorziening financiën medeoverheden: pilot database

Voor medeoverheden is goede informatie over de (ontwikkeling van de) financiële positie en de hoogte, samenstelling en ontwikkeling van de rijksuitkeringen van groot belang voor het goed kunnen uitoefenen van hun taken en het maken van weloverwogen keuzes. Het ministerie van BZK

[10] http://wetten.overheid.nl/BWBR0037783/2017-11-16
[11] https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2017-64835.html

beschikt vanuit haar rollen en verantwoordelijkheden over een veelheid van de informatie die gemeenten nodig hebben, zoals informatie over de uitkeringen uit het gemeentefonds. BZK is een traject gestart om de informatievoorziening vanuit BZK te moderniseren zodat deze informatie beter bruikbaar wordt voor gemeenten. Een onderdeel van dit traject is de ontwikkeling van een integrale webbased database waarin relevante gegevens voor en over gemeenten bij elkaar worden gebracht. Dit traject is mede een reactie op aanbevelingen uit de VNG-commissie Depla (om de informatievoorziening te verbeteren en de vergelijkbaarheid tussen gemeenten te vergroten) en uit het rapport 'Rekening houden met verschil' (vergroten van de transparantie en uitlegbaarheid van de algemene uitkering uit het gemeentefonds). Ook het Regeerakkoord van het huidige kabinet onderstreept de ambitie en het belang van het toegankelijk maken van algemene, openbare informatie via open data.

Een pilotversie van de database is inmiddels gereed. Deze pilotversie wordt medio juli 2018 openbaar beschikbaar gesteld en bevat onder andere de gegevens uit deze meicirculaire uitgesplitst per gemeente. BZK zal gemeenten informeren over de vindplaats van de database via onder andere de nieuwsbrief IBI, de rubriek gemeentefonds op de website van de rijksoverheid en de website gemeentenvandetoekomst.nl zodra de database openbaar is.

De ervaringen met de pilotversie zullen worden gebruikt bij de stapsgewijze doorontwikkeling en uitbreiding van de database. Vooralsnog blijft BZK de huidige werkwijze met bijlagen bij de circulaires op de website van de rijksoverheid gewoon handhaven.

Bijlagen

Bijlage 2.1.1 Bedragen per eenheid en uitkeringsfactor 2018

Tabel 1 Verdeeltabel 2018 (bedragen in euro's in basis)

maatstaven en uitkeringsfactor	b.p.e. 2018 stand sept 2017	wijzigingen sinds sept 2017	b.p.e. 2018 stand mei 2018
OZB (woningen eigenaar)	-0,1054%		-0,1054%
OZB (niet woningen gebruiker)	-0,1259%		-0,1259%
OZB (niet woningen eigenaar)	-0,1562%		-0,1562%
inwoners	153,72	-0,18	153,54
kernen met minstens 500 adressen	55.518,40		55.518,40
OZB waarde niet woningen (in mln)	380,70		380,70
jongeren	242,65		242,65
ouderen	79,63		79,63
ouderen 75-85 jaar	26,25		26,25
wadden, t/m 2500 inwoners	201,79		201,79
wadden, van 2501 t/m 7500 inwoners	132,44		132,44
wadden, vanaf 7501 inwoners	33,62		33,62
huishoudens met laag inkomen	29,75		29,75
huishoudens met laag inkomen (drempel)	459,51		459,51
bijstandsontvangers	2.119,85		2.119,85
loonkostensubsidie	1.930,16		1.930,16
uitkeringsontvangers	85,71		85,71
minderheden	320,53		320,53
minderheden (drempel)	325,13		325,13
eenouderhuishoudens	208,50		208,50
eenpersoonshuishoudens	21,61		21,61
huishoudens	90,50		90,50
klantenpotentieel lokaal	39,20		39,20
klantenpotentieel regionaal	22,37		22,37
leerlingen (V)SO	230,78		230,78
leerlingen VO	370,50		370,50
achterstandsleerlingen (drempel)	2.312,25		2.312,25
extra groei leerlingen VO	220,56		220,56
extra groei jongeren	256,36		256,36
land	41,17		41,17

(voortzetting op de volgende bladzijde)

Tabel 1 Verdeeltabel 2018 (bedragen in euro's in basis)

maatstaven en uitkeringsfactor	b.p.e. 2018 stand sept 2017	w ijzigingen sinds sept 2017	b.p.e. 2018 stand mei 2018
land * bodemfactor gemeente	26,89		26,89
binnenw ater	38,01		38,01
buitenw ater	22,97		22,97
oppervlak bebouw ing	595,42		595,42
oppervlak bebouw ing w oonkernen	2.302,40		2.302,40
oppervlak bebouw ing buitengebied	1.936,54		1.936,54
opp. bebouw ing kern * bodemfactor kern	3.088,99		3.088,99
opp. beb. buitengebied * bf. buitengebied	1.524,77		1.524,77
w oonruimten	57,54		57,54
w oonruimten * bodemfactor kern	50,79		50,79
opp. historische kernen, <40 ha	3.222,18		3.222,18
opp. historische kernen, 40-64 ha	6.949,33		6.949,33
opp. historische kernen, >64 ha	15.101,86		15.101,86
lengte historisch w ater	15,58		15,58
bew oonde oorden 1930	31,50		31,50
hist.w oningen in bew oonde oorden	85,74		85,74
ISV (a)	6.133.771,60		6.133.771,60
ISV (b)	3.764.536,49		3.764.536,49
omgevingsadressendichtheid (OAD)	71,68		71,68
omgevingsadressendichtheid (drempel)	23,72		23,72
oeverlengte * bodemfactor gemeente	11,72		11,72
oeverlengte * dichtheid * bf. gemeente	5,82		5,82
kernen	9.065,28		9.065,28
kernen * bodemfactor buitengebied	14.875,86		14.875,86
bedrijfsvestigingen	75,58		75,58
vast bedrag voor iedere gemeente	237.799,08		237.799,08
vast bedrag voor Amsterdam	104.966.340,63		104.966.340,63
vast bedrag voor Rotterdam	64.491.778,38		64.491.778,38
vast bedrag voor Den Haag	51.087.951,42	-85.530,58	51.002.420,84
vast bedrag voor Utrecht	30.708.535,84		30.708.535,84
vast bedrag Waddengemeenten	150.164,11		150.164,11
uitkeringsfactor	1,507	0,013	1,520

1 Voor Baarle-Nassau tw ee maal het vaste bedrag.

Tabel 2 Mutaties verdeeltabel 2018 (bedragen in euro's in basis)

maatstaven	totaal	algemene mutaties	cluster Bestuur en alg. ondersteuning	cluster Overig	ontw ik-keling UB
inw oners	-0,18		-0,18		
vast bedrag voor Den Haag	-85.530,58			-85.530,58	
uitkeringsfactor	0,013	0,018			-0,005

Bijlage 2.1.2 Bedragen per eenheid 2018 per cluster

Bedragen per eenheid stand meicirculaire 2018 uitkeringsjaar 2018

	totaal	cluster Eigen middelen	cluster Inkomen en participatie	cluster Samenkracht en burgerparticipatie	cluster Jeugd	cluster Maatsch. ondersteuning	cluster Educatie	cluster Volks-gezondheid	cluster Cultuur en ontsp.	cluster Infrastruc. en gebiedsontw.	cluster Riolering en reiniging	cluster OOV	cluster Bestuur en alg. ondersteuning	cluster Overig
OZB (w oningen eigenaar)	-0,1054%	-0,1054%												
OZB (niet w oningen gebruiker)	-0,1259%	-0,1259%												
OZB (niet w oningen eigenaar)	-0,1562%	-0,1562%												
inw oners	153,54		7,56	2,97		27,69	1,04	0,77	51,81	16,37	-5,47	0,15	50,65	
kernen met minstens 500 adressen	55.518,40											55.518,40		
OZB w aarde niet w oningen (in mln)	380,70									42,96		337,74		
jongeren	242,65			14,55	62,10		162,25	3,75						
ouderen	79,63			1,69		77,50		0,44						
ouderen 75-85 jaar	26,25			0,29		25,88		0,08						
huishoudens met laag inkomen	29,75			2,44	9,58	0,74		0,63		16,36				
huishoudens met laag inkomen (drempel)	459,51		184,24	27,99	55,74	128,91	41,71	7,22				13,70		
bijstandsontvangers	2.119,85		1.930,27	49,30		127,57		12,71						
loonkostensubsidie	1.930,16		1.930,16											
uitkeringsontvangers	85,71			7,10	-1,58	78,37		1,82						
eenpersoonshuishoudens	21,61		21,61											
minderheden	320,53			32,89	72,29	58,11	48,35	8,48		21,63		57,82	20,96	
minderheden (drempel)	325,13						217,61					65,25	42,27	
eenouderhuishoudens	208,50			40,46	70,01	87,60		10,43						
huishoudens	90,50			1,70		17,55		0,44	70,81					
klantenpotentieel lokaal	39,20			0,51		1,87		0,13	34,00	2,02		0,67		
klantenpotentieel regionaal	22,37		8,73	1,22	0,54	3,96	0,07	0,31	8,80	-0,64		2,00	-2,62	
leerlingen (V)SO	230,78						230,78							
leerlingen VO	370,50			0,03		0,09	370,37	0,01						
achterstandsleerlingen (drempel)	2.312,25						2.312,25							
extra groei jongeren	256,36						256,36							
extra groei leerlingen VO	220,56						220,56							
land	41,17			0,31		1,13	8,59	0,08		28,23	-2,97	4,79	1,01	
land * bodemfactor gemeente	26,89									25,58	1,31			
binnenw ater	38,01			0,29		1,08	8,56	0,08		28,00				
buitenw ater	22,97									15,28		7,69		
oppervlak bebouw ing w oonkernen	2.302,40									2.302,40				

Bedragen per eenheid stand meicirculaire 2018 uitkeringsjaar 2018

	totaal	cluster Eigen middelen	cluster Inkomen en participatie	cluster Samenkracht en burgerparticipatie	cluster Jeugd	cluster Maatsch. ondersteuning	cluster Educatie	cluster Volks-gezondheid	cluster Cultuur en ontsp.	cluster Infrastruc. en gebiedsontw.	cluster Riolering en reiniging	cluster OOV	cluster Bestuur en alg. ondersteuning	cluster Overig
oppervlak bebouw ing buitengebied	1.936,54									1.936,54				
opp. bebouw ing kern * bodemfactor kern	3.088,99									3.088,99				
opp. beb. buitengebied * bf. buitengebied	1.524,77									1.524,77				
oppervlak bebouw ing	595,42									467,26		128,16		
w oonruimten	57,54	-26,74								56,31	-63,79	58,66	33,10	
w oonruimten * bodemfactor kern	50,79									32,15	18,64			
opp. historische kernen, <40 ha	3.222,18								331,45	2.890,73				
opp. historische kernen, 40-64 ha	6.949,33								331,25	6.618,08				
opp. historische kernen, >64 ha	15.101,86								331,57	14.770,29				
lengte historisch w ater	15,58									15,58				
bew oonde oorden 1930	31,50									14,06			17,44	
hist.w oningen in bew oonde oorden	85,74								85,74					
ISV (a)	6.133.771,60									6.133.771,60				
ISV (b)	3.764.536,49									3.764.536,49				
omgevingsadressendichtheid (OAD)	71,68		3,26	2,18	0,54	10,37	2,86	0,56		39,10	3,02	13,24	-3,45	
omgevingsadressendichtheid (drempel)	23,72									19,08		4,64		
oeverlengte * bodemfactor gemeente	11,72									7,25	4,47			
oeverlengte * dichtheid * bf. gemeente	5,82									3,60	2,22			
kernen	9.065,28			306,03		1.114,72	4.422,19	78,90				3.143,44		
kernen * bodemfactor buitengebied	14.875,86									14.875,86				
bedrijfsvestigingen	75,58									63,37		5,70	6,51	
vast bedrag voor iedere gemeente	237.799,08	34.965,00		74,65	4.480,81	-3.553,53		19,25		26.574,14			175.238,76	
vast bedrag voor Utrecht	30.708.535,84													30.708.535,84
vast bedrag voor Den Haag	51.002.420,84													51.002.420,84
vast bedrag voor Rotterdam	64.491.778,38													64.491.778,38
vast bedrag voor Amsterdam	104.966.340,63													104.966.340,63
vast bedrag Waddengemeenten	150.164,11													150.164,11
w adden, t/m 2500 inw oners	201,79													201,79
w adden, van 2501 t/m 7500 inw oners	132,44													132,44
w adden, vanaf 7501 inw oners	33,62													33,62

Bijlage 2.1.3 Bedragen per eenheid en uitkeringsfactor 2019

Tabel 3 Verdeeltabel 2019 (bedragen in euro's in basis)

maatstaven en uitkeringsfactor	b.p.e. 2018 deze circulaire	wijzigingen volgens deze circulaire	b.p.e. 2019 deze circulaire
OZB (woningen eigenaar)	-0,1054%	0,0054%	-0,1000%
OZB (niet woningen gebruiker)	-0,1259%	-0,0006%	-0,1265%
OZB (niet woningen eigenaar)	-0,1562%	-0,0008%	-0,1569%
inwoners	153,54	6,37	159,91
kernen met minstens 500 adressen	55.518,40	4.567,01	60.085,41
OZB waarde niet woningen (in mln)	380,70		380,70
jongeren	242,65	419,40	662,05
ouderen	79,63	20,29	99,92
ouderen 75-85 jaar	26,25	0,17	26,42
wadden, t/m 2500 inwoners	201,79		201,79
wadden, van 2501 t/m 7500 inwoners	132,44		132,44
wadden, vanaf 7501 inwoners	33,62		33,62
huishoudens met laag inkomen	29,75	0,76	30,51
huishoudens met laag inkomen (drempel)	459,51	220,36	679,87
bijstandsontvangers	2.119,85	10,83	2.130,68
loonkostensubsidie	1.930,16	10,94	1.941,10
uitkeringsontvangers	85,71	-0,02	85,69
minderheden	320,53	0,56	321,09
minderheden (drempel)	325,13		325,13
eenouderhuishoudens	208,50	538,53	747,03
eenpersoonshuishoudens	21,61	28,78	50,39
huishoudens	90,50		90,50
klantenpotentieel lokaal	39,20	6,56	45,76
klantenpotentieel regionaal	22,37	1,11	23,48
leerlingen (V)SO	230,78		230,78
leerlingen VO	370,50		370,50
achterstandsleerlingen (drempel)	2.312,25		2.312,25
extra groei leerlingen VO	220,56		220,56
extra groei jongeren	256,36	-6,50	249,86
land	41,17		41,17

(voortzetting op de volgende bladzijde)

Tabel 3 Verdeeltabel 2019 (bedragen in euro's in basis)

maatstaven en uitkeringsfactor	b.p.e. 2018 deze circulaire	wijzigingen volgens deze circulaire	b.p.e. 2019 deze circulaire
land * bodemfactor gemeente	26,89		26,89
binnenwater	38,01		38,01
buitenwater	22,97		22,97
oppervlak bebouwing	595,42		595,42
oppervlak bebouwing woonkernen	2.302,40		2.302,40
oppervlak bebouwing buitengebied	1.936,54		1.936,54
opp. bebouwing kern * bodemfactor kern	3.088,99	0,25	3.089,24
opp. beb. buitengebied * bf. buitengebied	1.524,77	0,13	1.524,90
woonruimten	57,54		57,54
woonruimten * bodemfactor kern	50,79		50,79
opp. historische kernen, <40 ha	3.222,18		3.222,18
opp. historische kernen, 40-64 ha	6.949,33	0,31	6.949,64
opp. historische kernen, >64 ha	15.101,86	0,98	15.102,84
lengte historisch water	15,58		15,58
bewoonde oorden 1930	31,50		31,50
hist.woningen in bewoonde oorden	85,74		85,74
ISV (a)	6.133.771,60		6.133.771,60
ISV (b)	3.764.536,49		3.764.536,49
omgevingsadressendichtheid (OAD)	71,68	-12,76	58,92
omgevingsadressendichtheid (drempel)	23,72		23,72
oeverlengte * bodemfactor gemeente	11,72		11,72
oeverlengte * dichtheid * bf. gemeente	5,82		5,82
kernen	9.065,28	-0,70	9.064,58
kernen * bodemfactor buitengebied	14.875,86	1,22	14.877,08
bedrijfsvestigingen	75,58		75,58
vast bedrag voor iedere gemeente	237.799,08	11.599,01	249.398,09
vast bedrag voor Amsterdam	104.966.340,63		104.966.340,63
vast bedrag voor Rotterdam	64.491.778,38		64.491.778,38
vast bedrag voor Den Haag	51.002.420,84		51.002.420,84
vast bedrag voor Utrecht	30.708.535,84		30.708.535,84
vast bedrag Waddengemeenten	150.164,11		150.164,11

1 Voor Baarle-Nassau twee maal het vaste bedrag.

(voortzetting op de volgende bladzijde)

Tabel 3 Verdeeltabel 2019 (bedragen in euro's in basis)

maatstaven en uitkeringsfactor	b.p.e. 2018 deze circulaire	wijzigingen volgens deze circulaire	b.p.e. 2019 deze circulaire
jeugdigen in gezinnen met armoederisico		211,30	211,30
basisonderwijsleerlingen met leerlingengewicht 0,3		-1.404,50	-1.404,50
basisonderwijsleerlingen met leerlingengewicht 1,2		-2.205,08	-2.205,08
gemiddeld gestandaardiseerd inkomen (huishoudens)		-107,74	-107,74
gemiddeld gestandaardiseerd inkomen (huishoudens met kinderen)		-421,62	-421,62
ouders met langdurig psychisch medicijngebruik		3.110,78	3.110,78
eenouderhuishoudens met 2 of meer kinderen		1.100,88	1.100,88
bijstandshuishoudens met minderjarige kinderen		567,63	567,63
bijstandsontvangers eenouderhuishoudens		1.503,74	1.503,74
uitkeringsontvangers minus bijstandsontvangers		947,71	947,71
Wajong		834,39	834,39
medicijngebruik met drempel		359,08	359,08
re-integratie klassiek		326.766,88	326.766,88
inwoners < 65 jaar		3,90	3,90
ouderen 65 t/m 74 jaar		0,17	0,17
ouderen 85 jaar en ouder		0,17	0,17
eenpersoonshuishoudens 65 t/m 74 jaar		15,19	15,19
eenpersoonshuishoudens 75 t/m 84 jaar		60,75	60,75
eenpersoonshuishoudens 85 jaar en ouder		106,29	106,29
huishoudens met laag inkomen 65 t/m 74 jaar		118,91	118,91
huishoudens met laag inkomen 75 t/m 84 jaar		475,26	475,26
huishoudens met laag inkomen 85 jaar en ouder		830,58	830,58
gemiddeld gestandaardiseerd inkomen 65 t/m 74 jaar		108,46	108,46
gemiddeld gestandaardiseerd inkomen 75 t/m 84 jaar		433,89	433,89
gemiddeld gestandaardiseerd inkomen 85 jaar en ouder		759,30	759,30
bedden		0,78	0,78
uitkeringsfactor	1,520	0,052	1,572

Tabel 4 Mutaties verdeeltabel 2019 (bedragen in euro's in basis)

maatstaven	totaal	algemene mutaties	cluster Eigen middelen	cluster Inkomen en participatie	cluster Samenkracht en burgerparticipatie	cluster Jeugd	cluster Maatsch. ondersteuning	cluster Educatie	cluster Volksgezondheid	cluster Infrastruc. en gebiedsontw.	cluster Bestuur en alg. ondersteuning	ontwik-keling UB
OZB (woningen eigenaar)	0,0054%		0,0054%									
OZB (niet woningen gebruiker)	-0,0006%		-0,0006%									
OZB (niet woningen eigenaar)	-0,0008%		-0,0008%									
inwoners	6,37			0,04			6,09				0,24	
kernen met minstens 500 adressen	4.567,01						4.567,01					
jongeren	419,40				1,79	396,59	0,20	20,35	0,47			
ouderen	20,29					20,29						
ouderen 75-85 jaar	0,17						0,17					
huishoudens met laag inkomen	0,76						0,76					
huishoudens met laag inkomen (drempel)	220,36			-0,88	-0,04		221,28					
bijstandsontvangers	10,83			10,94	-0,11							
loonkostensubsidie	10,94			10,94								
uitkeringsontvangers	-0,02				-0,02							
minderheden	0,56				-0,08		0,64					
eenouderhuishoudens	538,53				-0,09	538,62						
eenpersoonshuishoudens	28,78			-0,10			28,88					
klantenpotentieel lokaal	6,56						6,56					
klantenpotentieel regionaal	1,11			-0,04			1,15					
extra groei jongeren	-6,50							-6,50				
opp. bebouwing kern * bodemfactor kern	0,25									0,25		
opp. beb. buitengebied * bf. buitengebied	0,13									0,13		
opp. historische kernen, 40-64 ha	0,31									0,31		
opp. historische kernen, >64 ha	0,98									0,98		
omgevingsadressendichtheid (OAD)	-12,76			-0,02			-12,74					
kernen	-0,70				-0,70							
kernen * bodemfactor buitengebied	1,22									1,22		
vast bedrag voor iedere gemeente	11.599,01				-0,17		11.599,18					

Tabel 4 Mutaties verdeeltabel 2019 (bedragen in euro's in basis)

maatstaven	totaal	algemene mutaties	cluster Eigen middelen	cluster Inkomen en participatie	cluster Samenkracht en burgerparticipatie	cluster Jeugd	cluster Maatsch. ondersteuning	cluster Educatie	cluster Volksgezondheid	cluster Infrastruc. en gebiedsontw.	cluster Bestuur en alg. ondersteuning	ontwik-keling UB
jeugdigen in gezinnen met armoederisico	211,30					211,30						
basisonderwijsleerlingen met leerlingengewicht 0,3	-1.404,50					-1.404,50						
basisonderwijsleerlingen met leerlingengewicht 1,2	-2.205,08					-2.205,08						
gemiddeld gestandaardiseerd inkomen (huishoudens)	-107,74					-107,74						
gemiddeld gestandaardiseerd inkomen (huishoudens met kinderen)	-421,62					-421,62						
ouders met langdurig psychisch medicijngebruik	3.110,78					3.110,78						
eenouderhuishoudens met 2 of meer kinderen	1.100,88					1.100,88						
bijstandshuishoudens met minderjarige kinderen	567,63					567,63						
bijstandsontvangers eenouderhuishoudens	1.503,74					1.503,74						
uitkeringsontvangers minus bijstandsontvangers	947,71					760,39	187,32					
Wajong	834,39						834,39					
medicijngebruik met drempel	359,08						359,08					
re-integratie klassiek	326.766,88			326.766,88								
inwoners < 65 jaar	3,90						3,90					
ouderen 65 t/m 74 jaar	0,17						0,17					
ouderen 85 jaar en ouder	0,17						0,17					
eenpersoonshuishoudens 65 t/m 74 jaar	15,19						15,19					
eenpersoonshuishoudens 75 t/m 84 jaar	60,75						60,75					
eenpersoonshuishoudens 85 jaar en ouder	106,29						106,29					
huishoudens met laag inkomen 65 t/m 74 jaar	118,91						118,91					
huishoudens met laag inkomen 75 t/m 84 jaar	475,26						475,26					
huishoudens met laag inkomen 85 jaar en ouder	830,58						830,58					
gemiddeld gestandaardiseerd inkomen 65 t/m 74 jaar	108,46						108,46					
gemiddeld gestandaardiseerd inkomen 75 t/m 84 jaar	433,89						433,89					
gemiddeld gestandaardiseerd inkomen 85 jaar en ouder	759,30						759,30					
bedden	0,78						0,78					
uitkeringsfactor	0,052	0,060										-0,008

Bijlage 2.1.4a Bedragen per eenheid 2019 per cluster

Bedragen per eenheid stand meicirculaire 2018 uitkeringsjaar 2019

	totaal	cluster Eigen middelen	cluster Inkomen en participatie	cluster Samenkracht en burgerparticipatie	cluster Jeugd	cluster Maatsch. ondersteuning	cluster Educatie	cluster Volks- gezondheid	cluster Cultuur en ontsp.	cluster Infrastruc. en gebiedsontw.	cluster Riolering en reiniging	cluster OOV	cluster Bestuur en alg. ondersteuning	cluster Overig
OZB (woningen eigenaar)	-0,1000%	-0,1000%												
OZB (niet woningen gebruiker)	-0,1265%	-0,1265%												
OZB (niet woningen eigenaar)	-0,1569%	-0,1569%												
inwoners	159,91		7,60	2,97		33,78	1,04	0,77	51,81	16,37	-5,47	0,15	50,89	
kernen met minstens 500 adressen	60.085,41					4.567,01						55.518,40		
OZB waarde niet woningen (in mln)	380,70									42,96		337,74		
jongeren	662,05			16,34	458,69	0,20	182,60	4,22						
ouderen	99,92			1,69		97,79		0,44						
ouderen 75-85 jaar	26,42			0,29		26,05		0,08						
huishoudens met laag inkomen	30,51			2,44	9,58	1,50		0,63		16,36				
huishoudens met laag inkomen (drempel)	679,87		183,36	27,95	55,74	350,19	41,71	7,22				13,70		
bijstandsontvangers	2.130,68		1.941,21	49,19		127,57		12,71						
loonkostensubsidie	1.941,10		1.941,10											
uitkeringsontvangers	85,69			7,08	-1,58	78,37		1,82						
eenpersoonshuishoudens	50,39		21,51			28,88								
minderheden	321,09			32,81	72,29	58,75	48,35	8,48		21,63		57,82	20,96	
minderheden (drempel)	325,13						217,61					65,25	42,27	
eenouderhuishoudens	747,03			40,37	608,63	87,60		10,43						
huishoudens	90,50			1,70		17,55		0,44	70,81					
klantenpotentieel lokaal	45,76			0,51		8,43		0,13	34,00	2,02		0,67		
klantenpotentieel regionaal	23,48		8,69	1,22	0,54	5,11	0,07	0,31	8,80	-0,64		2,00	-2,62	
leerlingen (V)SO	230,78						230,78							
leerlingen VO	370,50			0,03		0,09	370,37	0,01						
achterstandsleerlingen (drempel)	2.312,25						2.312,25							
extra groei jongeren	249,86						249,86							
extra groei leerlingen VO	220,56						220,56							
land	41,17			0,31		1,13	8,59	0,08		28,23	-2,97	4,79	1,01	
land * bodemfactor gemeente	26,89									25,58	1,31			
binnenwater	38,01			0,29		1,08	8,56	0,08		28,00				
buitenwater	22,97									15,28		7,69		
oppervlak bebouwing woonkernen	2.302,40									2.302,40				

Bedragen per eenheid stand meicirculaire 2018 uitkeringsjaar 2019

	totaal	cluster Eigen middelen	cluster Inkomen en participatie	cluster Samenkracht en burgerparticipatie	cluster Jeugd	cluster Maatsch. ondersteuning	cluster Educatie	cluster Volks-gezondheid	cluster Cultuur en ontsp.	cluster Infrastruc. en gebiedsontw.	cluster Riolering en reiniging	cluster OOV	cluster Bestuur en alg. ondersteuning	cluster Overig
oppervlak bebouw ing buitengebied	1.936,54									1.936,54				
opp. bebouw ing kern * bodemfactor kern	3.089,24									3.089,24				
opp. beb. buitengebied * bf. buitengebied	1.524,90									1.524,90				
oppervlak bebouw ing	595,42									467,26		128,16		
w oonruimten	57,54	-26,74								56,31	-63,79	58,66	33,10	
w oonruimten * bodemfactor kern	50,79									32,15	18,64			
opp. historische kernen, <40 ha	3.222,18								331,45	2.890,73				
opp. historische kernen, 40-64 ha	6.949,64								331,25	6.618,39				
opp. historische kernen, >64 ha	15.102,84								331,57	14.771,27				
lengte historisch w ater	15,58									15,58				
bew oonde oorden 1930	31,50									14,06			17,44	
hist.w oningen in bew oonde oorden	85,74								85,74					
ISV (a)	6.133.771,60									6.133.771,60				
ISV (b)	3.764.536,49									3.764.536,49				
omgevingsadressendichtheid (OAD)	58,92		3,24	2,18	0,54	-2,37	2,86	0,56		39,10	3,02	13,24	-3,45	
omgevingsadressendichtheid (drempel)	23,72									19,08		4,64		
oeverlengte * bodemfactor gemeente	11,72									7,25	4,47			
oeverlengte * dichtheid * bf. gemeente	5,82									3,60	2,22			
kernen	9.064,58			305,33		1.114,72	4.422,19	78,90				3.143,44		
kernen * bodemfactor buitengebied	14.877,08									14.877,08				
bedrijfsvestigingen	75,58									63,37		5,70	6,51	
vast bedrag voor iedere gemeente	249.398,09	34.965,00		74,48	4.480,81	8.045,65		19,25		26.574,14			175.238,76	
vast bedrag voor Utrecht	30.708.535,84													30.708.535,84
vast bedrag voor Den Haag	51.002.420,84													51.002.420,84
vast bedrag voor Rotterdam	64.491.778,38													64.491.778,38
vast bedrag voor Amsterdam	104.966.340,63													104.966.340,63
vast bedrag Waddengemeenten	150.164,11													150.164,11
w adden, t/m 2500 inw oners	201,79													201,79
w adden, van 2501 t/m 7500 inw oners	132,44													132,44
w adden, vanaf 7501 inw oners	33,62													33,62

Bedragen per eenheid stand meicirculaire 2018 uitkeringsjaar 2019

	totaal	cluster Eigen middelen	cluster Inkomen en participatie	cluster Samenkracht en burgerparticipatie	cluster Jeugd	cluster Maatsch. ondersteuning	cluster Educatie	cluster Volks-gezondheid	cluster Cultuur en ontsp.	cluster Infrastruc. en gebiedsontw.	cluster Riolering en reiniging	cluster OOV	cluster Bestuur en alg. ondersteuning	cluster Overig
jeugdigen in gezinnen met armoederisico	211,30				211,30									
basisonderw ijsleerlingen met leerlingengew icht	-1.404,50				-1.404,50									
basisonderw ijsleerlingen met leerlingengew icht	-2.205,08				-2.205,08									
gemiddeld gestandaardiseerd inkomen (huishou	-107,74				-107,74									
gemiddeld gestandaardiseerd inkomen (huishou	-421,62				-421,62									
ouders met langdurig psychisch medicijngebruik	3.110,78				3.110,78									
eenouderhuishoudens met 2 of meer kinderen	1.100,88				1.100,88									
bijstandshuishoudens met minderjarige kinderen	567,63				567,63									
bijstandsontvangers eenouderhuishoudens	1.503,74				1.503,74									
uitkeringsontvangers minus bijstandsontvanger	947,71				760,39	187,32								
Wajong	834,39					834,39								
medicijngebruik met drempel	359,08					359,08								
re-integratie klassiek	326.766,88		326.766,88											
inw oners < 65 jaar	3,90					3,90								
ouderen 65 t/m 74 jaar	0,17					0,17								
ouderen 85 jaar en ouder	0,17					0,17								
eenpersoonshuishoudens 65 t/m 74 jaar	15,19					15,19								
eenpersoonshuishoudens 75 t/m 84 jaar	60,75					60,75								
eenpersoonshuishoudens 85 jaar en ouder	106,29					106,29								
huishoudens met laag inkomen 65 t/m 74 jaar	118,91					118,91								
huishoudens met laag inkomen 75 t/m 84 jaar	475,26					475,26								
huishoudens met laag inkomen 85 jaar en ouder	830,58					830,58								
gemiddeld gestandaardiseerd inkomen 65 t/m 7	108,46					108,46								
gemiddeld gestandaardiseerd inkomen 75 t/m 8	433,89					433,89								
gemiddeld gestandaardiseerd inkomen 85 jaar e	759,30					759,30								
bedden	0,78					0,78								

Bijlage 2.1.4b Bedragen per eenheid 2019 nieuwe subclusters sociaal domein

Tabel 5 Mutaties verdeeltabel 2019 (bedragen in euro's in basis)

maatstaven	totaal	cluster Inkomen en participatie	cluster Jeugd	cluster Maatsch. ondersteuning	cluster Maatsch. ondersteuning
		subluster re-integratie	subluster jeugdhulp	subluster w mo 2015	subluster w mo huishoudelijke verzorging
inw oners	6,09			5,84	0,25
kernen met minstens 500 adressen	4567,01			4567,01	
jongeren < 18 jaar	389,00		388,80		0,20
ouderen > 64 jaar	20,29			20,29	
ouderen 75 t/m 84 jaar	0,17				0,17
huishoudens met laag inkomen	0,76				0,76
huishoudens met laag inkomen (drempel)	221,28			221,28	
eenpersoonshuishoudens	28,88			28,88	
minderheden	0,64				0,64
eenouderhuishoudens	538,62		538,62		
klantenpotentieel lokaal	6,56			6,56	
klantenpotentieel regionaal	1,15				1,15
omgevingsadressendichtheid (OAD)	-12,74			-12,42	-0,32
vast bedrag voor iedere gemeente	11599,18				11599,18
jeugdigen in gezinnen met armoederisico	211,30		211,30		
basisonderw ijsleerlingen met leerlingengew icht 0,3	-1404,50		-1404,50		
basisonderw ijsleerlingen met leerlingengew icht 1,2	-2205,08		-2205,08		
gemiddeld gestandaardiseerd inkomen (huishoudens)	-107,74		-107,74		
gemiddeld gestandaardiseerd inkomen (huishoudens met kinderen)	-421,62		-421,62		
ouders met langdurig psychisch medicijngebruik	3110,78		3110,78		

Bijlage 2.1.4b Bedragen per eenheid 2019 nieuwe subclusters sociaal domein (vervolg)

Tabel 5 Mutaties verdeeltabel 2019 (bedragen in euro's in basis)

maatstaven	totaal	cluster Inkomen en participatie	cluster Jeugd	cluster Maatsch. ondersteuning	cluster Maatsch. ondersteuning
		subluster re-integratie	subluster jeugdhulp	subluster w mo 2015	subluster w mo huishoudelijke verzorging
eenouderhuishoudens met 2 of meer kinderen	1.100,88		1100,88		
bijstandshuishoudens met minderjarige kinderen	567,63		567,63		
bijstandsontvangers eenouderhuishoudens	1.503,74		1503,74		
uitkeringsontvangers minus bijstandsontvangers	947,71		760,39	148,76	38,56
Wajong	834,39			834,39	
medicijngebruik met drempel	359,08			244,53	114,55
re-integratie klassiek	326.766,88	326766,88			
inw oners < 65 jaar	3,90				3,90
ouderen 65 t/m 74 jaar	0,17				0,17
ouderen 85 jaar en ouder	0,17				0,17
eenpersoonshuishoudens 65 t/m 74 jaar	15,19				15,19
eenpersoonshuishoudens 75 t/m 84 jaar	60,75				60,75
eenpersoonshuishoudens 85 jaar en ouder	106,29				106,29
huishoudens met laag inkomen 65 t/m 74 jaar	118,91				118,91
huishoudens met laag inkomen 75 t/m 84 jaar	475,26				475,26
huishoudens met laag inkomen 85 jaar en ouder	830,58				830,58
gemiddeld gestandaardiseerd inkomen 65 t/m 74 jaar	108,46				108,46
gemiddeld gestandaardiseerd inkomen 75 t/m 84 jaar	433,89				433,89
gemiddeld gestandaardiseerd inkomen 85 jaar en ouder	759,30				759,30
bedden	0,78				0,78

Bijlage 2.1.4c Nieuwe maatstaven en definities per 2019

Nieuwe maatstaven per 2019 in de algemene uitkering			
maatstaf	**definitie**	**peildatum**	**herkomst**
jeugdigen in gezinnen met armoederisico	Het aandeel meerpersoonshuishoudens met kinderen waar het inkomen maximaal 120% van het sociaal minimum bedraagt in procenten van het totaal aantal meerpersoonshuishoudens met kinderen, vermenigvuldigd met het aantal inwoners jonger dan 18 jaar	T	iusd-jeugd
basisonderwijsleerlingen met leerlingengewicht 0,3	Leerlingen in het basisonderwijs met een leerlingengewicht van 0,3	T	iusd-jeugd
basisonderwijsleerlingen met leerlingengewicht 1,2	Leerlingen in het basisonderwijs met een leerlingengewicht van 1,2	T	iusd-jeugd
gemiddeld gestandaardiseerd inkomen (huishoudens)	Het quotiënt van het gemiddeld gestandaardiseerd inkomen van huishoudens in een gemeente en het landelijk gemiddelde van die inkomens, uitgedrukt in een percentage, verminderd met 35% en gemaximeerd op 132%, vermenigvuldigd met het aantal huishoudens.	bevroren	iusd-jeugd
gemiddeld gestandaardiseerd inkomen (huishoudens met kinderen)	Het quotiënt van het gemiddeld gestandaardiseerd inkomen van huishoudens met kinderen in een gemeente en het landelijk gemiddelde van die inkomens, uitgedrukt in een percentage, verminderd met 35% en gemaximeerd op 132%, vermenigvuldigd met het aantal huishoudens met kinderen.	bevroren	iusd-jeugd
ouders met langdurig psychisch medicijngebruik	Het aandeel ouders met langdurig psychisch medicijngebruik in procenten van het totaal aantal ouders, verminderd met 2,1%. De uitkomst wordt vermenigvuldigd met het aantal inwoners jonger dan 18 jaar. Een negatieve uitkomst wordt op nul bepaald.	T	iusd-jeugd
eenouderhuishoudens met 2 of meer kinderen	Eenouderhuishoudens met 2 of meer kinderen	T	iusd-jeugd
bijstandshuishoudens met minderjarige kinderen	Gezinnen die bijstand ontvangen	T	iusd-jeugd
bijstandsontvangers eenouderhuishoudens	Eenouderhuishoudens die bijstand ontvangen. Gebaseerd op het gemiddelde van drie jaar	gemiddelde van T, T-1 en T-2	iusd-jeugd
Wajong	Een onderdeel van de verdeelmaatstaf uitkeringsontvangers voor de algemene uitkering (zie https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2013/05/24/toelichting-op-de-berekening-van-de-uitkeringen-uit-het-gemeentefonds)	T	iusd-wmo
Re-integratie klassiek	Samengestelde maatstaf die op dezelfde wijze verdeelt als het voormalige verdeelmodel voor Re-integratie klassiek. Voor een uitgebreide toelichting zie bestand toelichting op de berekening van de uitkeringen uit het gemeentefonds https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2013/05/24/toelichting-op-de-berekening-van-de-uitkeringen-uit-het-gemeentefonds (pagina 75)	T	iusd-participatie (onderdeel WWB klassiek)
inwoners < 65 jaar	Inwoners jonger dan 65 jaar	T	iu-wmo (wmo huishoudelijke verzorging)
ouderen 65 t/m 74 jaar	Inwoners ouder dan 65 en jonger dan 75 jaar	T	iu-wmo (wmo huishoudelijke verzorging)
ouderen 85 jaar en ouder	Inwoners 85 jaar en ouder	T	iu-wmo (wmo huishoudelijke verzorging)
eenpersoonshuishoudens 65 t/m 74 jaar	Eenpersoonshuishoudens met de leeftijd tussen de 65 en 75	T	iu-wmo (wmo huishoudelijke verzorging)
eenpersoonshuishoudens 75 t/m 84 jaar	Eenpersoonshuishoudens met de leeftijd tussen de 75 en 85	T	iu-wmo (wmo huishoudelijke verzorging)
eenpersoonshuishoudens 85 jaar en ouder	Eenpersoonshuishoudens ouder dan 85 jaar	T	iu-wmo (wmo huishoudelijke verzorging)

Bijlage 2.1.4c Nieuwe maatstaven en definities per 2019 (vervolg)

Nieuwe maatstaven per 2019 in de algemene uitkering			
maatstaf	**definitie**	**peildatum**	**herkomst**
huishoudens met laag inkomen 65 t/m 74 jaar	Het aantal huishoudens in de gemeente tussen de 65 en 75 jaar, waarvan het inkomen hoger is dan inkomensgrens a en niet hoger is dan inkomensgrens b. Inkomensgrens a wordt zodanig bepaald dat juist bij 10% van het landelijk aantal huishoudens het inkomen onder de grens ligt. Inkomensgrens b wordt zodanig bepaald dat juist bij 40% van het landelijk aantal huishoudens het inkomen onder de grens ligt.	bevroren maar met sprake van jaarlijkse indexatie	iu-wmo (wmo huishoudelijke verzorging)
huishoudens met laag inkomen 75 t/m 84 jaar	Het aantal huishoudens in de gemeente tussen de 75 en 85 jaar, waarvan het inkomen hoger is dan inkomensgrens a en niet hoger is dan inkomensgrens b. Inkomensgrens a wordt zodanig bepaald dat juist bij 10% van het landelijk aantal huishoudens het inkomen onder de grens ligt. Inkomensgrens b wordt zodanig bepaald dat juist bij 40% van het landelijk aantal huishoudens het inkomen onder de grens ligt.	bevroren maar met sprake van jaarlijkse indexatie	iu-wmo (wmo huishoudelijke verzorging)
huishoudens met laag inkomen 85 jaar en ouder	Het aantal huishoudens in de gemeente met een leeftijd boven de 85 jaar, waarvan het inkomen hoger is dan inkomensgrens a en niet hoger is dan inkomensgrens b. Inkomensgrens a wordt zodanig bepaald dat juist bij 10% van het landelijk aantal huishoudens het inkomen onder de grens ligt. Inkomensgrens b wordt zodanig bepaald dat juist bij 40 %van het landelijk aantal huishoudens het inkomen onder de grens ligt.	bevroren maar met sprake van jaarlijkse indexatie	iu-wmo (wmo huishoudelijke verzorging)
gemiddeld gestandaardiseerd inkomen 65 t/m 74 jaar	Het quotiënt van het gemiddeld gestandaardiseerd inkomen van huishoudens in een gemeente tussen de leeftijd 65 en 75 jaar en het landelijk gemiddelde van die inkomens, uitgedrukt in een percentage, verminderd met 35% en gemaximeerd op 132%, vermenigvuldigd met het aantal huishoudens.	bevroren	iu-wmo (wmo huishoudelijke verzorging)
gemiddeld gestandaardiseerd inkomen 75 t/m 84 jaar	Het quotiënt van het gemiddeld gestandaardiseerd inkomen van huishoudens in een gemeente tussen de leeftijd 75 en 85 jaar en het landelijk gemiddelde van die inkomens, uitgedrukt in een percentage, verminderd met 35% en gemaximeerd op 132%, vermenigvuldigd met het aantal huishoudens.	bevroren	iu-wmo (wmo huishoudelijke verzorging)
gemiddeld gestandaardiseerd inkomen 85 jaar en ouder	Het quotiënt van het gemiddeld gestandaardiseerd inkomen van huishoudens in een gemeente met een leeftijd boven de 85 jaar en het landelijk gemiddelde van die inkomens, uitgedrukt in een percentage, verminderd met 35% en gemaximeerd op 132%, vermenigvuldigd met het aantal huishoudens.	bevroren	iu-wmo (wmo huishoudelijke verzorging)
bedden	Het aantal bedden in GGZ-instellingen; verpleeghuizen en instellingen voor verstandelijk gehandicapten.	bevroren	iu-wmo (wmo huishoudelijke verzorging)
uitkeringsontvangers minus bijstandsontvangers	Het saldo van twee reguliere verdeelmaatstaven voor de algemene uitkering.	gemiddelde van T, T-1 en T-2	iusd-jeugd; wmo en iu-wmo (wmo huishoudelijke verzorging)
medicijngebruik met drempel	Het aandeel inwoners met langdurig medicijngebruik in procenten van het totaal aantal inwoners, verminderd met 12%. De uitkomst wordt vermenigvuldigd met het aantal inwoners. Als langdurig medicijngebruik wordt aangemerkt het gebruik van medicijnen in de farmaceutische kostengroepen voor zoverre er sprake is van meer dan 180 dagdoses per jaar. Vektis verstrekt de gegevens op aanvraag aan BZK.	T	iusd-wmo en iu-wmo (wmo huishoudelijke verzorging)

Bijlage 2.2.1 Opbouw algemene uitkeringen 2018-2023

Opbouw algemene uitkering 2018-2023 (in duizenden euro's)

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Vindplaats
Algemene uitkering voorafgaand jaar	15.548.079	16.897.722	24.900.726	25.879.760	26.750.566	27.608.691	
algemene mutaties							
- accres	1.148.521	1.025.280	1.018.629	861.564	971.340	1.087.170	mei 2018, § 2.2-1
- accres tranche 2016 (incidenteel)	-43.859						mei 2017, § 2.2-1
- accres tranche 2017 (structureel)	-23.436						mei 2018, § 2.2-1
- accres tranche 2017 (incidenteel)	-23.436	23.436					mei 2018, § 2.2-1
- verhoogde asielinstroom	240.924	-50.424					mei 2018, § 2.2-5
- vrijval gericht accres suppletie-uitkering OZB	6.366	6.366	6.366				september 2013, § 5.2.1
- lagere apparaatskosten	-60.000	-60.000	-70.000	-90.000	-110.000	-130.000	mei 2018, § 2.2-3
- plafond BTW-compensatiefonds	170.148	-274.427					mei 2018, § 2.2-2
- BTW-compensatefonds 2017 (incidenteel)	-7.449	7.449					mei 2018, § 2.2-2
- onderzoeksagenda CPB					250		september 2017, § 2.2-3
- knelpunten verdeelproblematiek	-80	-81	-83	-85	-87	-89	mei 2018, § 2.2-4
- VNG-betalingen	25.103						mei 2017, § 2.2-7
- groeiopgave Almere	227	73					mei 2018, § 2.2-6
- Voorziening knelpunten sociaal domein/onderdeel accres	-100.000	100.000					maart 2018, § 2.2-10
- Veilig Thuis	-11.900	-20.200	-1.700	-4.800			mei 2018, § 2.2.6
- Waarderingskamer	-318	318	-	-	-		
cluster Eigen inkomsten							september 2013, § 5.2.1
- suppletie-uitkering afschaffing OZB woningen gebruikers	-6.366	-6.366	-6.366				
cluster Inkomen en participatie							mei 2014, § 2.2-9
- uitvoeringskosten Participatiewet	7.000	6.000					mei 2014, § 2.2-10
- individuele studietoeslag	6.000						september 2015, § 2.2-9
- wetsvoorstel vrijlating lijfrenteopbouw	2.000	2.000	1.000				september 2015, § 2.2-10
- taaleis Participatiewet							december 2016, § 2.2-2
- armoedebestrijding ouderen		-3.750					maart 2018, § 2.2-4
- Re-integratie klassiek		513.779	-4	-3			
cluster Maatschappelijke ondersteuning							maart 2018, § 2.2-2
- Wmo 2015 m.u.v. Beschermd Wonen		2.074.928	-4.921	10.730	-3.379	-3.343	maart 2018, § 2.2-5
- Wmo /huishoudelijke verzorging		1.258.369	10.544	51.718	1		maart 2018, § 2.2-7
- Abonnementstarief Wmo		143.000		5.000		-3.000	maart 2018, § 2.2-8
- Groeiruimte 2019 Wmo		51.488					maart 2018, § 2.2-9
- Groeiruimte 2019 Wmo/huishoudelijke verzorging		24.793					mei 2018, § 2.2-13
- Loon- en prijsbijstelling 2018	-	99.566	252	1.693	-36	-80	
cluster Samenkracht en burgerparticipatie							september 2017, § 2.2-4
- innovatie en kwaliteit kinderopvang	2.471	-712					
cluster Jeugd							maart 2018, § 2.2-3
- Jeugdhulp m.u.v. Voogdij/18+		3.039.141	20.550	22.758	-1		mei 2018, § 2.2-8
- Loon- en prijsbijstelling 2018		87.438	602	521	37	-46	mei 2018, § 2.2-9
- Verrekening Voogdij/18+		-60.570	-552				mei 2018, § 2.2-10
- Verlening pleegzorg naar 21		10.000	3.700				mei 2018, § 2.2-11
- Forensisch medische expertise kindermishandeling		-600					mei 2018, § 2.2-12
- Ketensystemen jeugd		-465		465			
cluster Cultuur en ontspanning							mei 2014, § 2.2-12
- e-Boeken	-1.600						
cluster Infrastructuur en gebiedsontwikkeling							Stb. 2001, 415
- WUW-middelen	1.599						mei 2016, § 2.2-11
- Basisregistratie Grootschalige Topografie	211	211	211				december 2016, § 2.2-3
- implementatie richtlijn EED	-1.185	-	-				
cluster Bestuur en algemene ondersteuning							september 2014, § 2.2-6
- implementatieondersteuning mGBA	1.000						mei 2015, § 2.2-6
- Generieke Digitale Infrastructuur	458	673					december 2017, § 2.2-2
- vernieuwing berichtenvoorziening	2.127						mei 2017, § 2.2-9
- beëindigen betalingen derden	19.903	2.441					mei 2018, § 2.2-14
- DigiD en Mijn Overheid	-3.850	3.850					mei 2018, § 2.2-15
- Handelsregister	-806	-	806	-			
cluster Overig							september 2015, § 2.2-6
- bevolkingsdaling				11.245			mei 2018, § 2.2-16
- Persoonskaartenarchief	-130						
Algemene uitkering	16.897.722	24.900.726	25.879.760	26.750.566	27.608.691	28.559.303	

Plafond BCF in uitkeringsfactorpunten (2018-2023) in duizenden euro's

	2018*	2019	2020	2021	2022	2023**
Ruimte onder het plafond BCF m.b.t. gemeenten	54.000	506.000	644.000	758.000	901.000	901.000
Ruimte onder het plafond BCF in uitkeringsfactorpunten	0,004	0,029	0,037	0,043	0,051	0,051
Uitkeringsfactor inclusief plafond BCF	1,524	1,602	1,658	1,702	1,751	1,797

* Betreft stijging plafond BCF naar aanleiding van Regeerakkoord. Stand 2018 wordt bijgeraamd in de septembercircuaire 2018

** Raming voor 2022 is overgenomen

Bijlage 2.4.3 Suppletie-uitkering Overheveling IUSD

Suppletie-uitkering Overheveling IUSD			
Gemeente	**Bedrag 2019**	**Gemeente**	**Bedrag 2019**
Aa en Hunze	81.949	Borger-Odoorn	46.439
Aalburg	8.024	Borne	-48.344
Aalsmeer	-92.323	Borsele	-18.891
Aalten	-53.821	Boxmeer	-21.758
Achtkarspelen	-81.135	Boxtel	-5.161
Alblasserdam	-15.429	Breda	265.692
Albrandswaard	27.098	Brielle	-22.995
Alkmaar	-108.727	Bronckhorst	1.146
Almelo	-35.358	Brummen	43.401
Almere	-212.665	Brunssum	-12.631
Alphen aan den Rijn	-4.409	Bunnik	-14.301
Alphen-Chaam	5.075	Bunschoten	5.168
Ameland	-17.301	Buren	-14.478
Amersfoort	-196.189	Capelle aan den IJssel	48.916
Amstelveen	90.237	Castricum	68.294
Amsterdam	-1.738.719	Coevorden	-9.775
Apeldoorn	-41.270	Cranendonck	-56.779
Appingedam	2.584	Cromstrijen	5.875
Arnhem	377.450	Cuijk	-1.389
Assen	73.863	Culemborg	29.122
Asten	-52.891	Dalfsen	1.709
Baarle-Nassau	-7.252	Dantumadiel	8.765
Baarn	-10.530	De Bilt	-28.429
Barendrecht	-48.612	De Fryske Marren	125.430
Barneveld	-167.542	De Marne	-3.691
Bedum	21.272	De Ronde Venen	30.582
Beek	22.761	De Wolden	24.002
Beemster	-833	Delft	571.624
Beesel	4.553	Delfzijl	17.840
Berg en Dal	64.130	Den Helder	35.045
Bergeijk	17.293	Deurne	61.339
Bergen L	-1.954	Deventer	-6.903
Bergen NH	48.820	Diemen	71.610
Bergen op Zoom	-23.733	Dinkelland	19.387
Berkelland	18.692	Doesburg	40.206
Bernheze	-6.611	Doetinchem	-28.105
Best	32.404	Dongen	-18.966
Beuningen	31.554	Dongeradeel	-2.259
Beverwijk	21.059	Dordrecht	-110.394
Binnenmaas	-94.372	Drechterland	29.636
Bladel	44.977	Drimmelen	17.476
Blaricum	5.688	Dronten	43.043
Bloemendaal	-42.060	Druten	-7.285
Bodegraven-Reeuwijk	-60.823	Duiven	69.381
Boekel	1.913	Echt-Susteren	3.294

Bijlage 2.4.3 Suppletie-uitkering Overheveling IUSD (vervolg)

Suppletie-uitkering Overheveling IUSD			
Gemeente	**Bedrag 2019**	**Gemeente**	**Bedrag 2019**
Edam-Volendam	-70.898	Heemstede	-29.438
Ede	72.812	Heerde	-33.863
Eemnes	30.627	Heerenveen	80.118
Eemsmond	-14.266	Heerhugowaard	56.168
Eersel	-19.805	Heerlen	201.283
Eijsden-Margraten	61.657	Heeze-Leende	44.723
Eindhoven	86.552	Heiloo	12.380
Elburg	-33.907	Hellendoorn	-6.733
Emmen	-105.933	Hellevoetsluis	12.629
Enkhuizen	-32.950	Helmond	-170.077
Enschede	547.267	Hendrik-Ido-Ambacht	-9.701
Epe	6.781	Hengelo O	80.224
Ermelo	25.655	Heumen	50.463
Etten-Leur	-18.831	Heusden	-41.657
Ferwerderadiel	-11.062	Hillegom	9.652
Geertruidenberg	-52.702	Hilvarenbeek	27.781
Geldermalsen	-26.395	Hilversum	-136.302
Geldrop-Mierlo	-11.177	Hof van Twente	63.487
Gemert-Bakel	2.216	Hollands Kroon	-17.990
Gennep	-1.476	Hoogeveen	-175.320
Giessenlanden	-1.534	Hoorn	-39.108
Gilze en Rijen	2.992	Horst aan de Maas	-13.347
Goeree-Overflakkee	-8.964	Houten	-72.545
Goes	129.332	Huizen	-6.862
Goirle	3.511	Hulst	8.038
Gooise Meren	-88.788	IJsselstein	-42.376
Gorinchem	33.314	Kaag en Braassem	89.716
Gouda	-214.309	Kampen	-14.290
Grave	18.209	Kapelle	-18.952
Groningen	1.809.562	Katwijk	-264.424
Grootegast	1.071	Kerkrade	34.587
Gulpen-Wittem	-47.780	Koggenland	45.288
Haaksbergen	20.196	Kollumerland en Nwkruisl	-1.583
Haaren	31.976	Korendijk	21.554
Haarlem	-418.284	Krimpen aan den IJssel	-17.605
Haarlemmerliede Spaarnw	-5.023	Krimpenerwaard	-14.341
Haarlemmermeer	74.366	Laarbeek	3.873
Halderberge	61.429	Landerd	10.954
Hardenberg	305.742	Landgraaf	34.426
Harderwijk	-15.156	Landsmeer	32.259
Hardinxveld-Giessendam	-14.665	Langedijk	63.421
Haren	-251.042	Lansingerland	99.082
Harlingen	-16.578	Laren	3.611
Hattem	-27.501	Leek	16.325
Heemskerk	46.768	Leerdam	40.440

Bijlage 2.4.3 Suppletie-uitkering Overheveling IUSD (vervolg)

Suppletie-uitkering Overheveling IUSD			
Gemeente	**Bedrag 2019**	**Gemeente**	**Bedrag 2019**
Leeuwarden	351.248	Noordwijk	34.396
Leiden	488.289	Noordwijkerhout	71.751
Leiderdorp	8.553	Nuenen c.a.	-11.710
Leidschendam-Voorburg	-78.020	Nunspeet	-36.075
Lelystad	-261.436	Nuth	11.639
Leudal	79.421	Oegstgeest	-13.967
Leusden	13.373	Oirschot	-6.316
Lingewaal	-3.605	Oisterwijk	-56.808
Lingewaard	42.392	Oldambt	83.228
Lisse	-4.170	Oldebroek	-58.799
Lochem	41.117	Oldenzaal	-14.143
Loon op Zand	17.958	Olst-Wijhe	12.917
Lopik	-28.994	Ommen	-3.847
Loppersum	28.976	Onderbanken	5.475
Losser	40.206	Oost Gelre	372
Maasdriel	-21.568	Oosterhout	-52.095
Maasgouw	58.367	Ooststellingwerf	28.797
Maassluis	-29.162	Oostzaan	23.171
Maastricht	735.456	Opmeer	1.245
Marum	14.801	Opsterland	-17.862
Medemblik	-408	Oss	122.143
Meerssen	6.124	Oud-Beijerland	63.338
Meierijstad	-35.535	Oude IJsselstreek	10.792
Meppel	46.597	Ouder-Amstel	-15.155
Middelburg	113.143	Oudewater	-12.579
Midden Drenthe	-109.404	Overbetuwe	32.591
Midden-Delfland	19.259	Papendrecht	46.061
Midden-Groningen	68.597	Peel en Maas	-15.473
Mill en Sint Hubert	8.585	Pekela	-112.044
Moerdijk	-9.815	Pijnacker-Nootdorp	84.100
Molenwaard	-53.439	Purmerend	113.357
Montferland	56.133	Putten	-20.962
Montfoort U	-13.979	Raalte	46.504
Mook en Middelaar	2.767	Reimerswaal	-3.689
Neder-Betuwe	25.983	Renkum	5.051
Nederweert	39.541	Renswoude	-10.228
Neerijnen	-25.787	Reusel-De Mierden	-805
Nieuwegein	-37.753	Rheden	81.667
Nieuwkoop	76.252	Rhenen	-9.425
Nijkerk	-31.866	Ridderkerk	-32.835
Nijmegen	682.803	Rijssen-Holten	-139.173
Nissewaard	26.562	Rijswijk	35.248
Noord-Beveland	-21.748	Roerdalen	-2.253
Noordenveld	35.312	Roermond	-17.155
Noordoostpolder	-49.858	Roosendaal	-151.448

Bijlage 2.4.3 Suppletie-uitkering Overheveling IUSD (vervolg)

Suppletie-uitkering Overheveling IUSD			
Gemeente	**Bedrag 2019**	**Gemeente**	**Bedrag 2019**
Rotterdam	-1.153.241	Urk	-68.869
Rozendaal	-449	Utrecht	-1.750.777
Rucphen	-24.759	Utrechtse Heuvelrug	19.894
Schagen	-2.626	Vaals	61.526
Scherpenzeel	18.289	Valkenburg aan de Geul	8.995
Schiedam	-33.818	Valkenswaard	12.258
Schiermonnikoog	-6.990	Veendam	28.271
Schinnen	-10.995	Veenendaal	-81.317
Schouwen-Duiveland	42.611	Veere	14.845
's-Gravenhage	-1.217.832	Veldhoven	-8.705
's-Hertogenbosch	-12.180	Velsen	100.490
Simpelveld	6.967	Venlo	-124.867
Sint-Anthonis	22.500	Venray	-2.069
Sint-Michielsgestel	60.765	Vianen	-183
Sittard-Geleen	93.735	Vlaardingen	-176.483
Sliedrecht	2.529	Vlieland	639
Sluis	13.039	Vlissingen	12.076
Smallingerland	-25.145	Voerendaal	1.872
Soest	245	Voorschoten	-8.692
Someren	-8.115	Voorst	-37.827
Son en Breugel	29.320	Vught	-12.387
Stadskanaal	56.619	Waadhoeke	-69.479
Staphorst	-55.546	Waalre	-9.062
Stede Broec	12.928	Waalwijk	-5.195
Steenbergen	91.995	Waddinxveen	-57.438
Steenwijkerland	-48.174	Wageningen	261.308
Stein	52.610	Wassenaar	-17.911
Stichtse Vecht	14.011	Waterland	-6.146
Strijen	16.132	Weert	94.720
Sudwest Fryslan	218.157	Weesp	-65.591
Ten Boer	5.624	Werkendam	15.240
Terneuzen	-27.409	West Maas en Waal	40.003
Terschelling	17.736	Westerveld	11.492
Texel	17.171	Westervoort	-29.403
Teylingen	73.093	Westerwolde	38.888
Tholen	-30.965	Westland	46.029
Tiel	-82.112	Weststellingwerf	42.872
Tilburg	439.173	Westvoorne	28.410
Tubbergen	7.526	Wierden	-43.357
Twenterand	-13.975	Wijchen	39.919
Tynaarlo	40.181	Wijdemeren	-29.487
Tytsjerksteradiel	-88.644	Wijk bij Duurstede	34.047
Uden	-44.572	Winsum	25.361
Uitgeest	-919	Winterswijk	115.338
Uithoorn	-10.835	Woensdrecht	35.588

Suppletie-uitkering Overheveling IUSD			
Gemeente	**Bedrag 2019**	**Gemeente**	**Bedrag 2019**
Woerden	1.827	Zevenaar	50.659
Wormerland	23.800	Zoetermeer	-32.048
Woudenberg	-23.237	Zoeterwoude	1.987
Woudrichem	-13.560	Zuidhorn	-5.315
Zaanstad	-240.307	Zuidplas	-86.383
Zaltbommel	-42.369	Zundert	22.143
Zandvoort	3.475	Zutphen	-14.870
Zederik	-10.880	Zwartewaterland	-75.187
Zeewolde	134.023	Zwijndrecht	43.479
Zeist	-73.057	Zwolle	-30.630
		Totaal	**0**

Bijlage 2.5.1 Aanvullende informatie uitkeringsfactor

Het begrip uitkeringsfactor

Op diverse plaatsen in deze circulaire wordt de term uitkeringsfactor genoemd, de voor alle gemeenten gelijke vermenigvuldigingsfactor. De berekening van de uitkeringsfactor is gebaseerd op twee grootheden. De eerste is globaal genomen de som van de algemene uitkering en de ozb-maatstaf, een bedrag van ongeveer € 18 miljard. De tweede is de zogenaamde uitkeringsbasis, ongeveer € 12 miljard. Dat bedrag wordt verkregen door van alle maatstaven de aantallen te vermenigvuldigen met het bijbehorende bedrag per eenheid (de uitkomst hiervan heet de - landelijke – uitkeringsbasis; er is ook een uitkeringsbasis voor elke gemeente: het product van de gemeentelijke aantallen en de bedragen per eenheid). Beide grootheden worden op elkaar gedeeld om uit te komen op de uitkeringsfactor, die nu ongeveer 1,500 à 1,700 bedraagt. Afronding op drie decimalen is gebruikelijk.

De uitkeringsfactor speelt bij de verdeling van bedragen steeds een rol en is daardoor aan veranderingen onderhevig. Die ontstaan – meer bijzondere oorzaken als veranderingen in het verdeelstelsel buiten beschouwing latend - door twee oorzaken:

1. *Mutaties in de algemene uitkering*

Sommige mutaties in de algemene uitkering worden over de gemeenten verdeeld naar rato van de gemeentelijke uitkeringsbasis. Dit gebeurt door de uitkeringsfactor te verhogen (bij een toevoeging) of te verlagen (bij een uitname). Deze verdeelwijze illustreert ook het praktische nut van de uitkeringsfactor. Het alternatief om hetzelfde effect voor de verdeling te bereiken zou zijn om alle bedragen per eenheid met een gelijk percentage te verhogen of te verlagen.

2. *Veranderingen in het aantal eenheden van de maatstaven*

Door de groei van bijvoorbeeld het aantal inwoners neemt de uitkeringsbasis toe. Door een verlaging van de uitkeringsfactor wordt er voor gezorgd dat niet meer algemene uitkering wordt uitgekeerd dan beschikbaar is. Opnieuw geldt dat zonder uitkeringsfactor alle bedragen per eenheid zouden moeten worden verlaagd om hetzelfde effect te bereiken. Verlaging van het bedrag per inwoner zou even eenvoudig zijn als verlaging van de uitkeringsfactor, maar die verdeelwijze doet geen recht aan de beoogde dynamiek van de verdeling.

Berekening uitkeringsfactoren in constante prijzen

Om gemeenten die hun begroting in constante prijzen willen opstellen te faciliteren, is in de gemeentefondsrubriek op internet zoals gebruikelijk een rekenmodel in constante prijzen gepubliceerd. In dit rekenmodel is een hulpmiddel opgenomen waarin gemeenten hun eigen prijsindexen kunnen invullen en/of loon- en prijsindicatoren die het CPB onderscheidt.

Op basis van de CEP of de MEV worden in het rekenmodel en in hoofdstuk 5 van de circulaires, als service, de ramingsgegevens van een aantal indicatoren van het CPB gepresenteerd. Na het invullen van de indexatiecijfers berekent het model automatisch de uitkering in het gemeentefonds in constante prijzen.

Bijlage 2.5.2 Volumina maatstaven 2018-2023

Tabel 1 bevat de volumina van de voornaamste maatstaven van het gemeentefonds. Deze vormen de grondslag voor de ramingen van de uitkeringsbasis en de uitkeringsfactoren van de jaren 2018 tot en met 2023.

Tabel 1 Volumina maatstaven 2018-2023 (ramingen mei 2018)

Maatstaven	2018	2019	2020
- OZB	1.984.923.075.271	2.086.854.522.310	2.115.933.431.273
- inwoners	17.181.084	17.262.190	17.333.820
- jongeren < 18 jaar	3.386.096	3.356.118	3.332.462
- ouderen	3.239.116	3.315.878	3.392.364
- ouderen 75-85 jaar	996.995	1.030.252	1.068.230
- huishoudens met een laag inkomen	2.389.770	2.410.851	2.432.124
- bijstandsontvangers	429.356	433.468	434.586
- uitkeringsontvangers	1.293.385	1.295.167	1.297.451
- minderheden	1.448.630	1.465.646	1.483.223
- eenpersoonhuishoudens	3.017.624	3.051.303	3.077.075
- eenouderhuishoudens	569.234	575.231	580.162
- huishoudens	8.128.618	8.180.231	8.221.593
- leerlingen (V)SO (gewogen)	356.846	352.761	348.718
- leerlingen VO (gewogen)	744.393	744.414	744.436
- oppervlakte bebouwing totaal	112.476	114.418	116.373
- woonruimten	7.998.578	8.068.850	8.139.759
- omgevingsadressendichtheid	15.919.797	16.128.893	16.358.454
- bedrijfsvestigingen	1.761.647	1.761.647	1.761.647

Maatstaven	2021	2022	2023
- OZB	2.137.413.423.556	2.159.117.307.398	2.181.047.449.988
- inwoners	17.400.098	17.463.978	17.526.434
- jongeren < 18 jaar	3.311.137	3.293.252	3.284.225
- ouderen	3.469.122	3.548.219	3.628.135
- ouderen 75-85 jaar	1.097.280	1.179.313	1.251.815
- huishoudens met een laag inkomen	2.447.756	2.463.492	2.479.331
- bijstandsontvangers	440.639	450.668	461.043
- uitkeringsontvangers	1.304.259	1.312.735	1.314.838
- minderheden	1.500.783	1.517.563	1.534.301
- eenpersoonhuishoudens	3.105.288	3.135.399	3.146.612
- eenouderhuishoudens	583.864	586.500	588.597
- huishoudens	8.264.995	8.309.662	8.339.380
- leerlingen (V)SO (gewogen)	344.727	340.782	336.885
- leerlingen VO (gewogen)	744.458	744.479	744.501
- oppervlakte bebouwing totaal	118.389	120.434	122.510
- woonruimten	8.191.867	8.244.318	8.297.116
- omgevingsadressendichtheid	16.578.153	16.742.056	16.919.286
- bedrijfsvestigingen	1.761.647	1.761.647	1.761.647

Doorgaans zijn voluminamutaties van jaar tot jaar gebaseerd op de groei van de aantallen inwoners en woonruimten. Tabel 2 geeft een overzicht van de geraamde procentuele groei van deze maatstaven in de jaren 2018 tot en met 2022.

Tabel 2 Raming groeipercentages: inwoners en woonruimten 2018-2022

	2018	2019	2020	2021	2022
- inwoners	-	0,47%	0,41%	0,38%	0,37%
- woonruimten	0,88%	0,88%	0,88%	0,64%	0,64%

Bijlage 2.5.3 Suppletie-uitkering Bommenregeling

Suppletie-uitkering Bommenregeling			
Gemeente	**Toegekend bedrag 2018**	**Gemeente**	**Toegekend bedrag 2018**
Aalburg	76.866	Mill en Sint Hubert	24.377
Aalsmeer	17.281	Moerdijk	1.497.970
Alblasserdam	141.971	Neder-Betuwe	267.003
Alphen aan den Rijn	47.464	Nijmegen	137.208
Alphen-Chaam	23.907	Noordwijk	15.023
Amersfoort	131.823	Oisterwijk	55.946
Amsterdam	884.722	Onderbanken	42.945
Apeldoorn	2.315.676	Oosterhout	55.775
Arnhem	159.048	Oudewater	5.663
Assen	137.488	Overbetuwe	402.821
Asten	19.916	Peel en Maas	61.170
Baarle-Nassau	14.515	Renkum	166.285
Bergen op Zoom	49.117	Rheden	281.770
Bodegraven-Reeuwijk	38.986	Rhenen	39.513
Borsele	87.944	Ridderkerk	462.277
Cromstrijen	78.680	Rijswijk	196.531
Cuijk	46.715	Roermond	28.285
De Fryske Marren	520.925	Rotterdam	2.113.294
Delft	452.793	Rozendaal	217.633
Delfzijl	183.633	Schiedam	177.799
Den Helder	416.959	Schouwen-Duiveland	27.161
Deurne	4.859	's-Gravenhage	300.822
Deventer	131.566	Sittard-Geleen	6.329
Ede	999.978	Sluis	876.139
Eindhoven	247.929	Steenwijkerland	41.361
Ferwerderadiel	34.193	Teylingen	11.369
Gilze en Rijen	34.618	Tilburg	155.457
Goes	99.630	Uden	130.599
Gooise Meren	891.812	Veenendaal	247.081
Gouda	50.493	Veere	43.069
Grave	111.155	Velsen	163.874
Groningen	176.531	Venlo	932.897
Haarlemmermeer	2.289.950	Venray	438.486
Harderwijk	903.020	Vlaardingen	93.439
Heusden	42.152	Vlissingen	348.412
Hollands Kroon	99.989	Voorst	390.313
Horst aan de Maas	147.825	Werkendam	363.449
Leerdam	12.289	Woudrichem	231.636
Leiden	791.986	Zaltbommel	8.958
Lingewaard	420.503	Zuidhorn	11.366
Lochem	357.207	Zutphen	144.778
Loppersum	42.579	Zwolle	90.237
Maasdriel	24.320	**Totaal**	**25.067.533**

Bijlage 4.2-4 Integratie-uitkering Wmo

Bijlage 4.2-4 Integratie-uitkering Wmo (vervolg)

Integratie-uitkering Wmo					
Gemeente	**Bedrag 2017**	**Bedrag 2018**	**Gemeente**	**Bedrag 2017**	**Bedrag 2018**
Aa en Hunze	2.046.154	2.106.643	Boekel	643.975	669.592
Aalburg	812.952	831.761	Borger-Odoorn	2.154.946	2.242.776
Aalsmeer	1.778.648	1.848.440	Borne	1.707.966	1.770.982
Aalten	2.326.032	2.410.298	Borsele	1.493.036	1.583.486
Achtkarspelen	2.373.761	2.450.952	Boxmeer	2.229.879	2.338.974
Alblasserdam	1.524.592	1.578.429	Boxtel	2.318.428	2.405.991
Albrandswaard	1.203.289	1.255.497	Breda	13.043.215	13.478.681
Alkmaar	7.830.441	8.187.048	Brielle	1.106.962	1.158.893
Almelo	6.711.047	6.990.678	Bronckhorst	3.058.002	3.172.213
Almere	9.262.281	9.738.974	Brummen	1.823.749	1.906.328
Alphen aan den Rijn	7.089.916	7.375.762	Brunssum	3.277.118	3.441.910
Alphen-Chaam	616.744	636.747	Bunnik	875.408	903.657
Ameland	256.667	275.201	Bunschoten	1.021.074	1.051.984
Amersfoort	8.548.107	8.947.525	Buren	1.496.371	1.555.753
Amstelveen	5.561.807	5.721.233	Capelle aan den IJssel	5.066.738	5.322.651
Amsterdam	47.312.374	48.352.603	Castricum	2.332.764	2.413.778
Apeldoorn	13.130.419	13.836.143	Coevorden	3.133.892	3.240.232
Appingedam	1.478.566	1.507.426	Cranendonck	1.539.796	1.580.986
Arnhem	11.355.098	11.769.301	Cromstrijen	906.074	948.446
Assen	5.656.458	5.889.972	Cuijk	1.964.980	2.058.399
Asten	1.171.852	1.200.711	Culemborg	1.773.983	1.865.436
Baarle-Nassau	608.201	634.506	Dalfsen	1.880.057	1.950.387
Baarn	2.088.270	2.172.112	Dantumadiel	1.742.334	1.818.477
Barendrecht	2.299.293	2.388.745	De Bilt	2.874.382	2.960.058
Barneveld	3.062.119	3.174.795	De Fryske Marren	3.901.565	4.002.344
Bedum	860.852	895.123	De Marne	969.784	1.018.806
Beek	1.432.060	1.504.400	De Ronde Venen	2.348.698	2.452.764
Beemster	560.937	591.166	De Wolden	1.841.177	1.905.412
Beesel	1.142.027	1.206.569	Delft	6.420.762	6.697.535
Bellingwedde	936.999		Delfzijl	2.819.276	2.912.169
Berg en Dal	3.273.052	3.364.976	Den Helder	5.295.607	5.529.070
Bergeijk	1.204.255	1.241.258	Deurne	2.540.529	2.642.679
Bergen L	1.168.015	1.225.627	Deventer	7.538.606	7.890.055
Bergen NH	2.305.215	2.391.645	Diemen	1.530.044	1.619.985
Bergen op Zoom	5.658.357	5.909.442	Dinkelland	1.777.188	1.841.123
Berkelland	3.800.261	3.933.138	Doesburg	1.112.472	1.138.129
Bernheze	1.944.562	2.028.895	Doetinchem	4.983.008	5.157.865
Best	1.909.719	2.000.438	Dongen	1.974.548	2.043.546
Beuningen	1.582.697	1.673.480	Dongeradeel	2.216.307	2.297.302
Beverwijk	3.125.777	3.274.241	Dordrecht	9.653.604	10.085.390
Binnenmaas	1.984.949	2.035.981	Drechterland	1.081.489	1.110.110
Bladel	1.380.749	1.445.152	Drimmelen	1.954.741	2.034.993
Blaricum	516.415	526.372	Dronten	2.514.919	2.613.723
Bloemendaal	1.110.903	1.153.460	Druten	1.404.544	1.460.763
Bodegraven-Reeuwijk	1.944.301	2.010.416	Duiven	1.701.618	1.780.876

Bijlage 4.2-4 Integratie-uitkering Wmo (vervolg)

Integratie-uitkering Wmo					
Gemeente	**Bedrag 2017**	**Bedrag 2018**	**Gemeente**	**Bedrag 2017**	**Bedrag 2018**
Echt-Susteren	2.988.621	3.104.200	Hattem	846.320	884.977
Edam-Volendam	2.038.190	2.152.133	Heemskerk	3.197.506	3.330.443
Ede	7.381.215	7.771.473	Heemstede	1.971.394	2.018.812
Eemnes	503.256	526.059	Heerde	1.467.264	1.527.166
Eemsmond	1.608.471	1.647.804	Heerenveen	4.217.860	4.342.364
Eersel	1.365.410	1.404.623	Heerhugowaard	3.495.491	3.675.600
Eijsden-Margraten	1.782.822	1.854.265	Heerlen	10.872.067	11.277.337
Eindhoven	17.719.877	18.319.760	Heeze-Leende	1.258.100	1.287.480
Elburg	1.598.534	1.650.513	Heiloo	1.674.245	1.752.790
Emmen	10.652.495	11.103.773	Hellendoorn	2.782.609	2.903.610
Enkhuizen	1.438.243	1.486.508	Hellevoetsluis	2.660.920	2.873.205
Enschede	12.749.978	13.323.546	Helmond	6.669.965	6.971.507
Epe	2.829.735	2.989.164	Hendrik-Ido-Ambacht	1.637.680	1.729.291
Ermelo	2.373.136	2.473.437	Hengelo O	6.632.604	6.858.453
Etten-Leur	3.145.950	3.275.540	Het Bildt	902.739	
Ferwerderadiel	631.382	658.101	Heumen	1.112.735	1.163.646
Franekeradeel	1.838.074		Heusden	3.045.776	3.173.751
Geertruidenberg	1.623.817	1.679.205	Hillegom	1.546.055	1.622.382
Geldermalsen	1.628.496	1.696.144	Hilvarenbeek	998.632	1.051.796
Geldrop-Mierlo	3.073.556	3.214.359	Hilversum	6.322.803	6.514.850
Gemert-Bakel	2.094.411	2.176.929	Hof van Twente	2.886.909	3.005.921
Gennep	1.764.031	1.828.487	Hollands Kroon	3.048.376	3.180.416
Giessenlanden	817.927	866.897	Hoogeveen	5.305.940	5.482.838
Gilze en Rijen	1.902.626	1.986.919	Hoogezand-Sappemeer	3.832.202	
Goeree-Overflakkee	3.663.970	3.823.097	Hoorn	5.006.486	5.193.196
Goes	3.569.790	3.718.254	Horst aan de Maas	3.018.578	3.151.505
Goirle	1.769.615	1.849.293	Houten	2.066.252	2.163.541
Gooise Meren	3.347.648	3.443.755	Huizen	2.820.794	2.927.622
Gorinchem	2.878.605	2.998.002	Hulst	2.389.597	2.442.873
Gouda	5.227.995	5.484.409	IJsselstein	1.981.875	2.072.626
Grave	1.038.972	1.093.226	Kaag en Braassem	1.550.461	1.619.008
Groningen	11.968.742	12.386.080	Kampen	3.736.508	3.874.256
Grootegast	919.631	963.939	Kapelle	818.697	842.833
Gulpen-Wittem	1.248.515	1.300.564	Katwijk	4.380.477	4.542.163
Haaksbergen	1.889.914	1.945.577	Kerkrade	5.554.541	5.778.254
Haaren	1.086.979	1.152.626	Koggenland	1.241.532	1.300.888
Haarlem	10.542.097	10.867.498	Kollumerland en Nwkruisl	1.059.437	1.096.180
Haarlemmerliede Spaarnw	309.437	326.962	Korendijk	707.855	749.944
Haarlemmermeer	7.793.282	8.123.858	Krimpen aan den IJssel	2.253.467	2.329.106
Halderberge	2.531.185	2.622.358	Krimpenerwaard	3.636.038	3.783.973
Hardenberg	4.247.779	4.411.742	Laarbeek	1.612.616	1.680.152
Harderwijk	3.284.194	3.453.393	Landerd	1.021.737	1.070.868
Hardinxveld-Giessendam	1.200.436	1.229.753	Landgraaf	3.953.003	4.145.090
Haren	1.512.092	1.554.340	Landsmeer	667.969	694.287
Harlingen	1.555.024	1.601.765	Langedijk	1.526.728	1.611.963

Bijlage 4.2-4 Integratie-uitkering Wmo (vervolg)

Integratie-uitkering Wmo					
Gemeente	**Bedrag 2017**	**Bedrag 2018**	**Gemeente**	**Bedrag 2017**	**Bedrag 2018**
Lansingerland	2.292.361	2.400.604	Nieuwegein	4.277.818	4.459.171
Laren	717.904	724.383	Nieuwkoop	1.784.774	1.855.176
Leek	1.749.139	1.813.768	Nijkerk	2.560.967	2.660.770
Leerdam	1.741.364	1.800.177	Nijmegen	12.192.946	12.656.532
Leeuwarden	8.916.084	10.342.876	Nissewaard	6.707.019	6.898.474
Leeuwarderadeel	859.277		Noord-Beveland	604.097	609.276
Leiden	7.101.422	7.406.733	Noordenveld	2.804.460	2.899.189
Leiderdorp	1.947.431	2.032.380	Noordoostpolder	2.915.344	3.038.220
Leidschendam-Voorburg	5.955.278	6.168.882	Noordwijk	1.949.711	2.005.002
Lelystad	4.826.277	5.060.813	Noordwijkerhout	1.166.768	1.210.437
Leudal	2.642.708	2.772.400	Nuenen c.a.	1.466.352	1.536.047
Leusden	1.682.632	1.772.404	Nunspeet	1.960.259	2.062.750
Lingewaal	681.565	719.004	Nuth	1.407.545	1.452.813
Lingewaard	3.244.750	3.375.684	Oegstgeest	1.211.028	1.258.108
Lisse	1.679.974	1.750.258	Oirschot	1.162.105	1.190.866
Littenseradiel	698.912		Oisterwijk	1.994.626	2.074.666
Lochem	2.743.169	2.859.321	Oldambt	4.523.694	4.673.907
Loon op Zand	1.865.392	1.952.856	Oldebroek	1.587.033	1.658.360
Lopik	709.716	740.041	Oldenzaal	2.688.287	2.775.581
Loppersum	845.280	872.090	Olst-Wijhe	1.344.339	1.417.526
Losser	1.950.229	2.026.875	Ommen	1.211.704	1.248.133
Maasdriel	1.487.972	1.550.713	Onderbanken	705.683	733.744
Maasgouw	2.276.755	2.357.972	Oost Gelre	2.184.738	2.296.813
Maassluis	2.667.142	2.748.608	Oosterhout	4.368.633	4.567.685
Maastricht	11.207.546	11.598.191	Ooststellingwerf	2.342.589	2.438.996
Marum	696.636	724.475	Oostzaan	581.673	593.457
Medemblik	2.891.058	2.992.187	Opmeer	708.302	734.918
Meerssen	1.612.326	1.687.355	Opsterland	2.309.646	2.384.936
Meierijstad	5.526.039	5.749.546	Oss	7.013.667	7.360.567
Menameradiel	937.701		Oud-Beijerland	1.659.797	1.721.133
Menterwolde	1.049.041		Oude IJsselstreek	3.596.777	3.703.545
Meppel	2.648.407	2.763.287	Ouder-Amstel	764.820	783.377
Middelburg	3.993.071	4.150.066	Oudewater	593.017	614.693
Midden Drenthe	2.602.259	2.660.019	Overbetuwe	2.851.365	2.986.525
Midden-Delfland	860.891	910.860	Papendrecht	2.346.984	2.445.458
Midden-Groningen		5.991.678	Peel en Maas	3.209.421	3.390.167
Mill en Sint Hubert	841.970	872.056	Pekela	1.385.917	1.417.298
Moerdijk	2.782.701	2.910.261	Pijnacker-Nootdorp	2.348.864	2.473.998
Molenwaard	1.451.651	1.533.536	Purmerend	6.605.962	6.892.088
Montferland	3.050.704	3.192.086	Putten	1.748.156	1.817.119
Montfoort U	700.701	728.179	Raalte	2.719.743	2.834.535
Mook en Middelaar	537.235	561.787	Reimerswaal	1.523.009	1.574.459
Neder-Betuwe	1.553.846	1.605.113	Renkum	2.817.598	2.922.272
Nederweert	1.297.762	1.358.393	Renswoude	214.107	219.623
Neerijnen	674.860	705.457	Reusel-De Mierden	840.408	875.606

Bijlage 4.2-4 Integratie-uitkering Wmo (vervolg)

Integratie-uitkering Wmo					
Gemeente	**Bedrag 2017**	**Bedrag 2018**	**Gemeente**	**Bedrag 2017**	**Bedrag 2018**
Rheden	4.470.552	4.605.692	Tholen	1.941.739	2.005.278
Rhenen	1.426.059	1.485.021	Tiel	3.025.848	3.141.950
Ridderkerk	4.237.803	4.416.880	Tilburg	16.468.224	17.164.579
Rijnwaarden	868.326		Tubbergen	1.337.744	1.399.729
Rijssen-Holten	2.574.606	2.681.348	Twenterand	2.519.713	2.642.519
Rijswijk	4.932.965	5.073.714	Tynaarlo	2.454.356	2.553.859
Roerdalen	1.767.402	1.840.357	Tytsjerksteradiel	2.622.985	2.720.837
Roermond	5.211.618	5.449.889	Uden	3.130.811	3.257.544
Roosendaal	6.483.382	6.691.849	Uitgeest	625.389	649.105
Rotterdam	50.345.391	52.444.640	Uithoorn	1.876.560	1.936.225
Rozendaal	71.851	73.730	Urk	630.132	656.834
Rucphen	2.066.236	2.125.501	Utrecht	15.776.892	16.280.780
Schagen	3.243.012	3.393.116	Utrechtse Heuvelrug	3.467.183	3.606.065
Scherpenzeel	609.989	632.010	Vaals	1.028.124	1.076.454
Schiedam	6.220.010	6.432.433	Valkenburg aan de Geul	1.712.472	1.777.397
Schiermonnikoog	98.481	103.730	Valkenswaard	2.818.186	2.902.103
Schinnen	1.079.640	1.118.769	Veendam	2.875.286	2.984.057
Schouwen-Duiveland	2.916.836	3.006.281	Veenendaal	4.522.048	4.729.051
's-Gravenhage	35.657.701	37.066.637	Veere	1.440.486	1.493.313
's-Hertogenbosch	10.776.454	11.225.513	Veldhoven	3.396.947	3.536.383
Simpelveld	1.051.344	1.103.255	Velsen	5.207.934	5.407.456
Sint-Anthonis	868.159	902.036	Venlo	9.529.063	9.975.653
Sint-Michielsgestel	2.010.986	2.091.817	Venray	3.433.452	3.594.905
Sittard-Geleen	9.531.714	9.917.537	Vianen	1.296.671	1.357.875
Sliedrecht	2.288.349	2.345.244	Vlaardingen	6.582.223	6.844.735
Slochteren	993.072		Vlagtwedde	1.881.353	
Sluis	2.189.508	2.265.479	Vlieland	84.451	86.869
Smallingerland	4.980.200	5.187.073	Vlissingen	4.232.200	4.403.654
Soest	3.240.230	3.348.922	Voerendaal	1.039.812	1.075.705
Someren	1.304.968	1.363.535	Voorschoten	1.543.288	1.608.238
Son en Breugel	1.204.414	1.248.645	Voorst	1.952.303	2.051.292
Stadskanaal	3.961.977	4.108.238	Vught	1.838.734	1.903.832
Staphorst	811.810	839.732	Waadhoeke		3.931.901
Stede Broec	1.427.527	1.504.304	Waalre	1.089.867	1.110.335
Steenbergen	1.951.922	2.063.400	Waalwijk	3.912.413	4.061.287
Steenwijkerland	3.653.554	3.801.902	Waddinxveen	1.842.187	1.923.832
Stein	2.356.455	2.468.562	Wageningen	2.082.377	2.139.779
Stichtse Vecht	3.645.978	3.785.498	Wassenaar	1.434.417	1.477.503
Strijen	631.991	645.480	Waterland	1.092.944	1.123.044
Sudwest Fryslan	6.742.662	7.371.140	Weert	4.341.743	4.512.658
Ten Boer	476.510	507.949	Weesp	1.323.423	1.392.679
Terneuzen	5.075.990	5.242.486	Werkendam	1.721.687	1.792.658
Terschelling	289.952	307.277	West Maas en Waal	1.339.841	1.394.155
Texel	1.004.781	1.031.477	Westerveld	1.687.069	1.758.243
Teylingen	2.002.428	2.065.395	Westervoort	1.083.401	1.122.445

Bijlage 4.2-4 Integratie-uitkering Wmo (vervolg)

Integratie-uitkering Wmo					
Gemeente	**Bedrag 2017**	**Bedrag 2018**	**Gemeente**	**Bedrag 2017**	**Bedrag 2018**
Westerwolde		2.904.347	Zaltbommel	1.675.216	1.739.886
Westland	6.879.087	7.193.464	Zandvoort	1.596.073	1.657.641
Weststellingwerf	2.394.382	2.483.888	Zederik	854.300	889.242
Westvoorne	989.832	1.033.007	Zeewolde	945.183	995.326
Wierden	1.533.507	1.593.103	Zeist	4.785.021	4.986.840
Wijchen	2.849.697	2.978.856	Zevenaar	2.891.115	3.935.339
Wijdemeren	1.526.724	1.585.368	Zoetermeer	8.326.263	8.709.984
Wijk bij Duurstede	1.297.957	1.348.754	Zoeterwoude	625.620	660.779
Winsum	997.044	1.052.225	Zuidhorn	1.179.502	1.233.913
Winterswijk	2.629.336	2.719.687	Zuidplas	2.216.735	2.320.875
Woensdrecht	1.679.120	1.745.683	Zundert	1.837.331	1.888.163
Woerden	3.015.045	3.098.506	Zutphen	4.132.737	4.325.497
Wormerland	1.148.086	1.208.886	Zwartewaterland	1.255.949	1.304.237
Woudenberg	801.423	842.565	Zwijndrecht	3.877.288	4.051.635
Woudrichem	961.974	992.265	Zwolle	7.977.182	8.240.635
Zaanstad	11.362.468	11.777.105	Totaal	**1.244.920.663**	**1.293.820.663**

Bijlage 4.2-5 Decentralisatie-uitkering Schulden en armoede

Bijlage 4.2-5 Decentralisatie-uitkering Schulden en armoede (vervolg)

Decentralisatie-uitkering Schulden en armoede			
Gemeente	**2018**	**2019**	**2020**
Aa en Hunze	31.523	25.948	25.948
Aalburg	14.070	11.582	11.582
Aalsmeer	32.075	26.402	26.402
Aalten	42.340	34.852	34.852
Achtkarspelen	50.044	41.193	41.193
Alblasserdam	27.494	22.631	22.631
Albrandswaard	19.503	16.054	16.054
Alkmaar	197.252	162.368	162.368
Almelo	147.744	121.616	121.616
Almere	254.477	209.472	209.472
Alphen aan den Rijn	132.594	109.144	109.144
Alphen-Chaam	8.305	6.836	6.836
Ameland	2.651	2.183	2.183
Amersfoort	207.151	170.516	170.516
Amstelveen	105.968	87.227	87.227
Amsterdam	1.850.860	1.523.532	1.523.532
Apeldoorn	254.690	209.647	209.647
Appingedam	27.506	22.641	22.641
Arnhem	351.923	289.685	289.685
Assen	122.981	101.232	101.232
Asten	25.238	20.774	20.774
Baarle-Nassau	8.960	7.375	7.375
Baarn	34.142	28.104	28.104
Barendrecht	31.558	25.977	25.977
Barneveld	47.145	38.807	38.807
Bedum	14.534	11.964	11.964
Beek	24.820	20.431	20.431
Beemster	9.171	7.549	7.549
Beesel	19.900	16.381	16.381
Berg en Dal	58.582	48.222	48.222
Bergeijk	16.842	13.863	13.863
Bergen L	19.601	16.135	16.135
Bergen NH	35.414	29.151	29.151
Bergen op Zoom	109.671	90.275	90.275
Berkelland	62.125	51.138	51.138
Bernheze	32.123	26.442	26.442
Best	29.530	24.308	24.308
Beuningen	29.649	24.405	24.405
Beverwijk	74.274	61.139	61.139
Binnenmaas	29.341	24.152	24.152
Bladel	22.809	18.776	18.776
Blaricum	8.319	6.847	6.847
Bloemendaal	15.570	12.816	12.816
Bodegraven-Reeuwijk	29.647	24.404	24.404
Boekel	10.497	8.641	8.641
Borger-Odoorn	38.139	31.394	31.394
Borne	28.021	23.066	23.066
Borsele	27.942	23.001	23.001

Bijlage 4.2-5 Decentralisatie-uitkering Schulden en armoede (vervolg)

Decentralisatie-uitkering Schulden en armoede			
Gemeente	**2018**	**2019**	**2020**
Boxmeer	37.467	30.841	30.841
Boxtel	43.292	35.636	35.636
Breda	293.016	241.196	241.196
Brielle	16.336	13.447	13.447
Bronckhorst	45.755	37.663	37.663
Brummen	26.126	21.505	21.505
Brunssum	67.861	55.860	55.860
Bunnik	10.123	8.333	8.333
Bunschoten	19.191	15.797	15.797
Buren	26.758	22.026	22.026
Capelle aan den IJssel	117.541	96.753	96.753
Castricum	34.298	28.233	28.233
Coevorden	57.620	47.430	47.430
Cranendonck	27.059	22.274	22.274
Cromstrijen	12.803	10.539	10.539
Cuijk	36.314	29.892	29.892
Culemborg	34.903	28.731	28.731
Dalfsen	28.673	23.602	23.602
Dantumadiel	34.018	28.002	28.002
De Bilt	50.741	41.768	41.768
De Fryske Marren	71.676	59.000	59.000
De Marne	20.227	16.650	16.650
De Ronde Venen	40.613	33.431	33.431
De Wolden	28.463	23.429	23.429
Delft	164.308	135.250	135.250
Delfzijl	52.290	43.042	43.042
Den Helder	110.707	91.128	91.128
Deurne	42.332	34.845	34.845
Deventer	171.532	141.196	141.196
Diemen	37.065	30.510	30.510
Dinkelland	29.002	23.873	23.873
Doesburg	23.887	19.662	19.662
Doetinchem	96.881	79.747	79.747
Dongen	32.889	27.073	27.073
Dongeradeel	45.717	37.632	37.632
Dordrecht	224.804	185.047	185.047
Drechterland	22.088	18.182	18.182
Drimmelen	30.174	24.838	24.838
Dronten	44.227	36.405	36.405
Druten	24.633	20.276	20.276
Duiven	30.083	24.763	24.763
Echt-Susteren	51.382	42.295	42.295
Edam-Volendam	36.625	30.148	30.148
Ede	135.324	111.392	111.392
Eemnes	7.714	6.350	6.350
Eemsmond	32.393	26.664	26.664
Eersel	16.890	13.903	13.903
Eijsden-Margraten	24.186	19.909	19.909
Eindhoven	434.363	357.545	357.545

Bijlage 4.2-5 Decentralisatie-uitkering Schulden en armoede (vervolg)

Decentralisatie-uitkering Schulden en armoede			
Gemeente	**2018**	**2019**	**2020**
Elburg	24.964	20.549	20.549
Emmen	217.747	179.238	179.238
Enkhuizen	35.611	29.313	29.313
Enschede	331.753	273.082	273.082
Epe	43.820	36.070	36.070
Ermelo	30.489	25.097	25.097
Etten-Leur	53.537	44.069	44.069
Ferwerderadiel	14.133	11.634	11.634
Geertruidenberg	29.812	24.540	24.540
Geldermalsen	24.859	20.463	20.463
Geldrop-Mierlo	54.859	45.157	45.157
Gemert-Bakel	40.881	33.651	33.651
Gennep	22.851	18.810	18.810
Giessenlanden	12.412	10.217	10.217
Gilze en Rijen	35.025	28.831	28.831
Goeree-Overflakkee	52.924	43.564	43.564
Goes	66.299	54.574	54.574
Goirle	25.963	21.371	21.371
Gooise Meren	75.515	62.160	62.160
Gorinchem	64.815	53.352	53.352
Gouda	118.890	97.864	97.864
Grave	14.383	11.839	11.839
Groningen	441.468	363.394	363.394
Grootegast	15.792	12.999	12.999
Gulpen-Wittem	21.866	17.999	17.999
Haaksbergen	32.097	26.421	26.421
Haaren	10.815	8.903	8.903
Haarlem	295.028	242.852	242.852
Haarlemmerliede Spaarnw	4.265	3.511	3.511
Haarlemmermeer	135.099	111.206	111.206
Halderberge	39.555	32.560	32.560
Hardenberg	75.367	62.038	62.038
Harderwijk	62.021	51.052	51.052
Hardinxveld-Giessendam	18.792	15.469	15.469
Haren	22.974	18.911	18.911
Harlingen	35.350	29.098	29.098
Hattem	13.389	11.021	11.021
Heemskerk	56.443	46.461	46.461
Heemstede	28.442	23.412	23.412
Heerde	22.553	18.565	18.565
Heerenveen	90.722	74.678	74.678
Heerhugowaard	63.114	51.952	51.952
Heerlen	250.787	206.435	206.435
Heeze-Leende	14.046	11.562	11.562
Heiloo	23.827	19.613	19.613
Hellendoorn	48.284	39.745	39.745
Hellevoetsluis	47.794	39.342	39.342
Helmond	161.237	132.722	132.722

Bijlage 4.2-5 Decentralisatie-uitkering Schulden en armoede (vervolg)

Decentralisatie-uitkering Schulden en armoede			
Gemeente	**2018**	**2019**	**2020**
Hendrik-Ido-Ambacht	24.617	20.264	20.264
Hengelo O	150.389	123.792	123.792
Heumen	17.245	14.196	14.196
Heusden	51.910	42.730	42.730
Hillegom	32.068	26.397	26.397
Hilvarenbeek	14.719	12.116	12.116
Hilversum	160.563	132.167	132.167
Hof van Twente	43.050	35.437	35.437
Hollands Kroon	62.828	51.717	51.717
Hoogeveen	105.121	86.530	86.530
Hoorn	123.292	101.488	101.488
Horst aan de Maas	49.008	40.340	40.340
Houten	33.541	27.609	27.609
Huizen	56.185	46.249	46.249
Hulst	42.131	34.680	34.680
IJsselstein	36.122	29.733	29.733
Kaag en Braassem	26.437	21.762	21.762
Kampen	75.006	61.741	61.741
Kapelle	11.315	9.314	9.314
Katwijk	77.445	63.748	63.748
Kerkrade	122.658	100.966	100.966
Koggenland	25.679	21.138	21.138
Kollumerland en Nwkruisl	23.438	19.293	19.293
Korendijk	11.467	9.439	9.439
Krimpen aan den IJssel	36.142	29.750	29.750
Krimpenerwaard	64.877	53.403	53.403
Laarbeek	27.454	22.599	22.599
Landerd	15.110	12.437	12.437
Landgraaf	75.683	62.299	62.299
Landsmeer	11.001	9.055	9.055
Langedijk	29.193	24.030	24.030
Lansingerland	32.190	26.497	26.497
Laren	12.833	10.563	10.563
Leek	30.389	25.015	25.015
Leerdam	30.173	24.837	24.837
Leeuwarden	255.418	210.247	210.247
Leiden	208.980	172.021	172.021
Leiderdorp	28.064	23.101	23.101
Leidschendam-Voorburg	117.360	96.605	96.605
Lelystad	128.406	105.697	105.697
Leudal	44.432	36.574	36.574
Leusden	25.830	21.262	21.262
Lingewaal	11.324	9.321	9.321
Lingewaard	57.171	47.061	47.061
Lisse	31.803	26.179	26.179
Lochem	40.216	33.104	33.104
Loon op Zand	30.843	25.388	25.388
Lopik	11.448	9.423	9.423
Loppersum	15.541	12.792	12.792
Losser	31.396	25.844	25.844

Bijlage 4.2-5 Decentralisatie-uitkering Schulden en armoede (vervolg)

Decentralisatie-uitkering Schulden en armoede			
Gemeente	**2018**	**2019**	**2020**
Maasdriel	27.595	22.715	22.715
Maasgouw	33.248	27.368	27.368
Maassluis	52.228	42.991	42.991
Maastricht	247.376	203.627	203.627
Marum	15.257	12.559	12.559
Medemblik	58.938	48.515	48.515
Meerssen	25.023	20.597	20.597
Meierijstad	95.881	78.924	78.924
Meppel	53.522	44.056	44.056
Middelburg	83.748	68.937	68.937
Midden Drenthe	43.191	35.553	35.553
Midden-Delfland	12.795	10.532	10.532
Midden-Groningen	120.527	99.212	99.212
Mill en Sint Hubert	14.785	12.170	12.170
Moerdijk	48.212	39.686	39.686
Molenwaard	24.528	20.190	20.190
Montferland	54.963	45.243	45.243
Montfoort U	11.295	9.297	9.297
Mook en Middelaar	7.672	6.316	6.316
Neder-Betuwe	24.045	19.793	19.793
Nederweert	22.380	18.422	18.422
Neerijnen	11.113	9.147	9.147
Nieuwegein	85.162	70.101	70.101
Nieuwkoop	25.937	21.350	21.350
Nijkerk	44.947	36.998	36.998
Nijmegen	363.163	298.937	298.937
Nissewaard	132.288	108.892	108.892
Noord-Beveland	8.594	7.074	7.074
Noordenveld	52.351	43.093	43.093
Noordoostpolder	63.880	52.583	52.583
Noordwijk	33.310	27.419	27.419
Noordwijkerhout	20.302	16.712	16.712
Nuenen c.a.	17.422	14.341	14.341
Nunspeet	29.638	24.397	24.397
Nuth	24.002	19.757	19.757
Oegstgeest	18.455	15.191	15.191
Oirschot	18.069	14.873	14.873
Oisterwijk	31.838	26.207	26.207
Oldambt	91.805	75.569	75.569
Oldebroek	23.825	19.612	19.612
Oldenzaal	51.302	42.229	42.229
Olst-Wijhe	21.533	17.725	17.725
Ommen	20.622	16.975	16.975
Onderbanken	12.697	10.451	10.451
Oost Gelre	41.062	33.800	33.800
Oosterhout	78.969	65.003	65.003
Ooststellingwerf	46.808	38.530	38.530
Oostzaan	11.022	9.072	9.072
Opmeer	14.431	11.879	11.879
Opsterland	44.583	36.698	36.698

Bijlage 4.2-5 Decentralisatie-uitkering Schulden en armoede (vervolg)

Decentralisatie-uitkering Schulden en armoede			
Gemeente	**2018**	**2019**	**2020**
Oss	137.817	113.444	113.444
Oud-Beijerland	24.688	20.322	20.322
Oude IJsselstreek	68.647	56.506	56.506
Ouder-Amstel	15.704	12.927	12.927
Oudewater	12.297	10.122	10.122
Overbetuwe	48.456	39.886	39.886
Papendrecht	37.586	30.939	30.939
Peel en Maas	54.262	44.666	44.666
Pekela	28.877	23.770	23.770
Pijnacker-Nootdorp	31.650	26.053	26.053
Purmerend	127.543	104.987	104.987
Putten	25.145	20.698	20.698
Raalte	46.863	38.575	38.575
Reimerswaal	27.946	23.003	23.003
Renkum	45.738	37.649	37.649
Renswoude	3.634	2.992	2.992
Reusel-De Mierden	13.090	10.775	10.775
Rheden	85.992	70.784	70.784
Rhenen	23.038	18.964	18.964
Ridderkerk	74.218	61.092	61.092
Rijssen-Holten	38.098	31.360	31.360
Rijswijk	102.919	84.718	84.718
Roerdalen	30.123	24.796	24.796
Roermond	126.650	104.252	104.252
Roosendaal	129.568	106.653	106.653
Rotterdam	1.535.187	1.263.687	1.263.687
Rozendaal	570	470	470
Rucphen	31.951	26.301	26.301
Schagen	56.276	46.324	46.324
Scherpenzeel	10.748	8.847	8.847
Schiedam	166.610	137.145	137.145
Schiermonnikoog	1.206	993	993
Schinnen	17.357	14.287	14.287
Schouwen-Duiveland	43.639	35.922	35.922
's-Gravenhage	1.061.820	874.035	874.035
's-Hertogenbosch	240.692	198.125	198.125
Simpelveld	17.816	14.665	14.665
Sint-Anthonis	12.138	9.992	9.992
Sint-Michielsgestel	27.736	22.831	22.831
Sittard-Geleen	197.384	162.477	162.477
Sliedrecht	37.802	31.117	31.117
Sluis	35.515	29.234	29.234
Smallingerland	105.471	86.818	86.818
Soest	59.234	48.758	48.758
Someren	25.048	20.619	20.619
Son en Breugel	14.041	11.558	11.558
Stadskanaal	74.317	61.174	61.174
Staphorst	12.370	10.183	10.183
Stede Broec	27.937	22.996	22.996

Bijlage 4.2-5 Decentralisatie-uitkering Schulden en armoede (vervolg)

Decentralisatie-uitkering Schulden en armoede			
Gemeente	**2018**	**2019**	**2020**
Steenbergen	35.967	29.606	29.606
Steenwijkerland	70.475	58.011	58.011
Stein	38.960	32.070	32.070
Stichtse Vecht	65.633	54.025	54.025
Strijen	10.767	8.863	8.863
Sudwest Fryslan	153.576	126.416	126.416
Ten Boer	9.991	8.224	8.224
Terneuzen	97.012	79.855	79.855
Terschelling	4.004	3.296	3.296
Texel	16.271	13.394	13.394
Teylingen	36.372	29.940	29.940
Tholen	34.584	28.467	28.467
Tiel	66.456	54.703	54.703
Tilburg	408.064	335.897	335.897
Tubbergen	20.055	16.508	16.508
Twenterand	45.317	37.302	37.302
Tynaarlo	36.670	30.185	30.185
Tytsjerksteradiel	46.270	38.087	38.087
Uden	60.842	50.082	50.082
Uitgeest	11.044	9.091	9.091
Uithoorn	35.355	29.103	29.103
Urk	12.061	9.928	9.928
Utrecht	536.021	441.225	441.225
Utrechtse Heuvelrug	50.322	41.423	41.423
Vaals	23.349	19.220	19.220
Valkenburg aan de Geul	31.076	25.581	25.581
Valkenswaard	51.616	42.488	42.488
Veendam	59.038	48.597	48.597
Veenendaal	91.439	75.268	75.268
Veere	16.204	13.338	13.338
Veldhoven	53.372	43.933	43.933
Velsen	105.184	86.582	86.582
Venlo	203.509	167.518	167.518
Venray	65.396	53.830	53.830
Vianen	23.768	19.565	19.565
Vlaardingen	150.738	124.080	124.080
Vlieland	1.486	1.224	1.224
Vlissingen	90.913	74.835	74.835
Voerendaal	14.233	11.716	11.716
Voorschoten	25.595	21.068	21.068
Voorst	28.260	23.262	23.262
Vught	33.331	27.436	27.436
Waadhoeke	78.615	64.712	64.712
Waalre	16.232	13.361	13.361
Waalwijk	79.275	65.255	65.255
Waddinxveen	29.588	24.356	24.356
Wageningen	52.415	43.145	43.145
Wassenaar	25.755	21.200	21.200
Waterland	16.972	13.971	13.971
Weert	82.019	67.514	67.514
Weesp	33.175	27.308	27.308
Werkendam	27.037	22.255	22.255
West Maas en Waal	26.523	21.832	21.832
Westerveld	26.420	21.747	21.747
Westervoort	23.370	19.237	19.237
Westerwolde	48.843	40.205	40.205
Westland	123.871	101.964	101.964
Weststellingwerf	47.425	39.038	39.038

Bijlage 4.2-5 Decentralisatie-uitkering Schulden en armoede (vervolg)

Decentralisatie-uitkering Schulden en armoede			
Gemeente	**2018**	**2019**	**2020**
Westvoorne	14.029	11.548	11.548
Wierden	23.016	18.945	18.945
Wijchen	55.618	45.782	45.782
Wijdemeren	23.462	19.313	19.313
Wijk bij Duurstede	21.249	17.491	17.491
Winsum	20.493	16.869	16.869
Winterswijk	52.439	43.165	43.165
Woensdrecht	27.382	22.539	22.539
Woerden	52.321	43.068	43.068
Wormerland	21.174	17.429	17.429
Woudenberg	10.377	8.542	8.542
Woudrichem	15.915	13.101	13.101
Zaanstad	261.385	215.158	215.158
Zaltbommel	30.078	24.759	24.759
Zandvoort	33.285	27.398	27.398
Zederik	12.968	10.675	10.675
Zeewolde	20.034	16.491	16.491
Zeist	95.718	78.790	78.790
Zevenaar	72.013	59.277	59.277
Zoetermeer	169.762	139.739	139.739
Zoeterwoude	7.724	6.358	6.358
Zuidhorn	21.278	17.515	17.515
Zuidplas	39.649	32.637	32.637
Zundert	29.569	24.340	24.340
Zutphen	90.705	74.664	74.664
Zwartewaterland	23.230	19.122	19.122
Zwijndrecht	74.697	61.487	61.487
Zwolle	203.280	167.330	167.330
Totaal	**27.014.126**	**22.239.133**	**22.239.140**

Bijlage 4.2-6 Decentralisatie-uitkering Bodemsanering

Mutaties decentralisatie-uitkering Bodemsanering			
Gemeente	**Bedrag 2018**	**Bedrag 2019**	**Bedrag 2020**
Amsterdam	1.345.518	897.012	1.345.518
Arnhem	383.136	255.424	383.136
Helmond	151.534	101.023	151.534
Leiden	123.375	82.250	123.375
Tilburg	1.513.134	1.008.756	1.513.134
Utrecht	2.935.128	1.956.752	2.935.128
Zaanstad	1.817.837	1.211.891	1.817.837
Totaal	**8.269.662**	**5.513.108**	**8.269.662**

Bijlage 4.2-7 Decentralisatie-uitkering Referendum

Bijlage 4.2-7 Decentralisatie-uitkering Referendum (vervolg)

Decentralisatie-uitkering Referendum	
Gemeente	**Bedrag 2018**
Aa en Hunze	8.876
Aalburg	22.925
Aalsmeer	11.013
Aalten	9.494
Achtkarspelen	9.791
Alblasserdam	7.024
Albrandswaard	8.813
Alkmaar	38.043
Almelo	25.443
Almere	70.528
Alphen aan den Rijn	38.233
Alphen-Chaam	3.531
Ameland	1.275
Amersfoort	54.178
Amstelveen	31.345
Amsterdam	296.606
Apeldoorn	56.182
Appingedam	4.202
Arnhem	54.656
Assen	23.713
Asten	5.867
Baarle-Nassau	2.337
Baarn	8.611
Barendrecht	16.970
Barneveld	19.790
Bedum	18.385
Beek	5.599
Beemster	3.231
Beesel	4.706
Berg en Dal	12.203
Bergeijk	6.439
Bergen L	4.597
Bergen NH	10.476
Bergen op Zoom	23.226
Berkelland	15.529
Bernheze	10.620
Best	10.243
Beuningen	8.925
Beverwijk	14.290
Binnenmaas	51.093
Bladel	7.043
Blaricum	3.581
Bloemendaal	8.013
Bodegraven-Reeuwijk	11.841
Boekel	3.656
Borger-Odoorn	8.901
Borne	8.002
Borsele	7.964

Bijlage 4.2-7 Decentralisatie-uitkering Referendum (vervolg)

Decentralisatie-uitkering Referendum	
Gemeente	**Bedrag 2018**
Boxmeer	10.078
Boxtel	10.761
Breda	63.995
Brielle	5.909
Bronckhorst	12.781
Brummen	7.317
Brunssum	9.955
Bunnik	5.320
Bunschoten	7.379
Buren	9.249
Capelle aan den IJssel	23.316
Castricum	12.362
Coevorden	12.387
Cranendonck	7.258
Cromstrijen	22.451
Cuijk	8.669
Culemborg	9.781
Dalfsen	9.854
Dantumadiel	6.649
De Bilt	15.008
De Fryske Marren	18.108
De Marne	17.699
De Ronde Venen	15.011
De Wolden	8.335
Delft	35.588
Delfzijl	8.764
Den Helder	19.665
Deurne	11.210
Deventer	34.856
Diemen	9.573
Dinkelland	9.213
Doesburg	3.981
Doetinchem	20.033
Dongen	8.955
Dongeradeel	41.933
Dordrecht	41.679
Drechterland	6.804
Drimmelen	9.432
Dronten	14.303
Druten	6.516
Duiven	8.916
Echt-Susteren	11.168
Edam-Volendam	62.809
Ede	39.815
Eemnes	3.159
Eemsmond	27.467
Eersel	6.513
Eijsden-Margraten	8.880
Eindhoven	79.639
Elburg	8.083
Emmen	37.733

Bijlage 4.2-7 Decentralisatie-uitkering Referendum (vervolg)

Decentralisatie-uitkering Referendum	
Gemeente	**Bedrag 2018**
Enkhuizen	6.487
Enschede	55.513
Epe	11.422
Ermelo	9.334
Etten-Leur	15.104
Ferwerderadiel	15.325
Geertruidenberg	7.549
Geldermalsen	46.645
Geldrop-Mierlo	13.718
Gemert-Bakel	10.539
Gennep	6.013
Giessenlanden	25.608
Gilze en Rijen	9.204
Goeree-Overflakkee	17.079
Goes	13.084
Goirle	8.185
Gooise Meren	19.986
Gorinchem	12.551
Gouda	25.187
Grave	4.342
Groningen	355.511
Grootegast	21.344
Gulpen-Wittem	5.033
Haaksbergen	8.520
Haaren	4.884
Haarlem	55.895
Haarlemmerliede Spaarnw	9.939
Haarlemmermeer	256.152
Halderberge	10.383
Hardenberg	21.136
Harderwijk	16.271
Hardinxveld-Giessendam	6.274
Haren	34.334
Harlingen	5.567
Hattem	4.226
Heemskerk	13.750
Heemstede	9.455
Heerde	6.516
Heerenveen	17.623
Heerhugowaard	19.289
Heerlen	30.606
Heeze-Leende	5.516
Heiloo	8.024
Hellendoorn	12.557
Hellevoetsluis	13.593
Helmond	31.805
Hendrik-Ido-Ambacht	10.437
Hengelo O	28.364
Heumen	5.783
Heusden	15.276
Hillegom	7.483
Hilvarenbeek	5.365
Hilversum	31.203
Hof van Twente	12.290
Hollands Kroon	16.709

Bijlage 4.2-7 Decentralisatie-uitkering Referendum (vervolg)

Decentralisatie-uitkering Referendum	
Gemeente	**Bedrag 2018**
Hoogeveen	19.416
Hoorn	25.448
Horst aan de Maas	14.792
Houten	17.306
Huizen	14.527
Hulst	9.617
IJsselstein	12.008
Kaag en Braassem	9.258
Kampen	18.433
Kapelle	4.431
Katwijk	22.653
Kerkrade	16.126
Koggenland	7.906
Kollumerland en Nwkruisl	22.583
Korendijk	19.227
Krimpen aan den IJssel	10.223
Krimpenerwaard	19.379
Laarbeek	7.702
Landerd	5.382
Landgraaf	13.149
Landsmeer	3.958
Langedijk	9.691
Lansingerland	21.099
Laren	3.892
Leek	34.462
Leerdam	36.676
Leeuwarden	214.416
Leiden	43.409
Leiderdorp	9.523
Leidschendam-Voorburg	26.189
Lelystad	27.008
Leudal	12.594
Leusden	10.418
Lingewaal	3.917
Lingewaard	81.023
Lisse	7.974
Lochem	11.775
Loon op Zand	8.106
Lopik	4.988
Loppersum	3.480
Losser	7.892
Maasdriel	8.513

Bijlage 4.2-7 Decentralisatie-uitkering Referendum (vervolg)

Decentralisatie-uitkering Referendum	
Gemeente	**Bedrag 2018**
Maasgouw	8.346
Maassluis	11.391
Maastricht	43.091
Marum	18.225
Medemblik	15.466
Meerssen	6.695
Meierijstad	140.125
Meppel	11.593
Middelburg	16.856
Midden Drenthe	11.724
Midden-Delfland	6.682
Midden-Groningen	107.250
Mill en Sint Hubert	3.794
Moerdijk	12.969
Molenwaard	51.250
Montferland	12.397
Montfoort U	4.867
Mook en Middelaar	2.729
Neder-Betuwe	8.180
Nederweert	5.920
Neerijnen	21.657
Nieuwegein	21.718
Nieuwkoop	9.799
Nijkerk	14.665
Nijmegen	60.924
Nissewaard	29.979
Noord-Beveland	2.591
Noordenveld	11.578
Noordoostpolder	16.339
Noordwijk	45.382
Noordwijkerhout	28.629
Nuenen c.a.	8.027
Nunspeet	9.440
Nuth	26.852
Oegstgeest	8.287
Oirschot	6.494
Oisterwijk	9.104
Oldambt	13.377
Oldebroek	8.164
Oldenzaal	11.235
Olst-Wijhe	6.304
Ommen	6.154
Onderbanken	13.799
Oost Gelre	10.403
Oosterhout	19.168
Ooststellingwerf	8.965
Oostzaan	3.388
Opmeer	4.009
Opsterland	10.432

Bijlage 4.2-7 Decentralisatie-uitkering Referendum (vervolg)

Decentralisatie-uitkering Referendum	
Gemeente	**Bedrag 2018**
Oude IJsselstreek	13.890
Ouder-Amstel	4.711
Oudewater	3.576
Overbetuwe	16.637
Papendrecht	11.336
Peel en Maas	15.216
Pekela	4.394
Pijnacker-Nootdorp	18.484
Purmerend	28.058
Putten	8.575
Raalte	12.956
Reimerswaal	7.848
Renkum	11.019
Renswoude	1.791
Reusel-De Mierden	4.531
Rheden	15.321
Rhenen	6.879
Ridderkerk	15.940
Rijssen-Holten	13.333
Rijswijk	17.912
Roerdalen	7.266
Roermond	20.146
Roosendaal	27.087
Rotterdam	222.788
Rozendaal	526
Rucphen	7.844
Schagen	16.215
Scherpenzeel	3.406
Schiedam	27.324
Schiermonnikoog	330
Schinnen	22.727
Schouwen-Duiveland	11.853
's-Gravenhage	184.252
's-Hertogenbosch	53.502
Simpelveld	3.711
Sint-Anthonis	4.070
Sint-Michielsgestel	10.034
Sittard-Geleen	32.758
Sliedrecht	8.780
Sluis	8.305
Smallingerland	19.551
Soest	16.103
Someren	6.682
Son en Breugel	5.836
Stadskanaal	11.322

Bijlage 4.2-7 Decentralisatie-uitkering Referendum (vervolg)

Decentralisatie-uitkering Referendum	
Gemeente	**Bedrag 2018**
Staphorst	5.859
Stede Broec	7.566
Steenbergen	8.414
Steenwijkerland	15.252
Stein	8.797
Stichtse Vecht	22.624
Strijen	15.413
Sudwest Fryslan	157.264
Ten Boer	12.786
Terneuzen	19.162
Terschelling	1.706
Texel	4.755
Teylingen	12.670
Tholen	8.961
Tiel	14.564
Tilburg	75.053
Tubbergen	7.425
Twenterand	11.881
Tynaarlo	11.682
Tytsjerksteradiel	11.220
Uden	14.527
Uitgeest	4.727
Uithoorn	10.251
Urk	7.098
Utrecht	120.419
Utrechtse Heuvelrug	17.213
Vaals	3.409
Valkenburg aan de Geul	5.771
Valkenswaard	10.712
Veendam	9.663
Veenendaal	22.564
Veere	7.688
Veldhoven	15.700
Velsen	23.737
Venlo	35.475
Venray	15.293
Vianen	34.587
Vlaardingen	25.274
Vlieland	381
Vlissingen	15.584
Voerendaal	4.375
Voorschoten	8.886
Voorst	8.495
Vught	9.191
Waadhoeke	80.685
Waalre	5.932
Waalwijk	16.643
Waddinxveen	9.315
Wageningen	13.500
Wassenaar	9.146
Waterland	6.069
Weert	17.402
Weesp	6.582

Bijlage 4.2-7 Decentralisatie-uitkering Referendum (vervolg)

Decentralisatie-uitkering Referendum	
Gemeente	**Bedrag 2018**
Werkendam	47.096
West Maas en Waal	6.606
Westerveld	6.699
Westervoort	5.262
Westerwolde	43.557
Westland	37.081
Weststellingwerf	8.989
Westvoorne	5.005
Wierden	8.504
Wijchen	14.349
Wijdemeren	8.231
Wijk bij Duurstede	8.250
Winsum	23.853
Winterswijk	10.149
Woensdrecht	7.666
Woerden	18.083
Wormerland	5.553
Woudenberg	4.459
Woudrichem	25.508
Zaanstad	53.947
Zaltbommel	9.734
Zandvoort	5.932
Zederik	24.285
Zeewolde	7.883
Zeist	22.056
Zevenaar	75.846
Zoetermeer	43.796
Zoeterwoude	2.937
Zuidhorn	33.087
Zuidplas	14.557
Zundert	7.602
Zutphen	16.618
Zwartewaterland	7.831
Zwijndrecht	15.592
Zwolle	44.072
Totaal	**7.946.142**

Bijlage 4.2-5 Decentralisatie-uitkering Innovatieve aanpak energiebesparing

Decentralisatie-uitkering Innovatieve aanpak energiebesparing	
Gemeente	**Bedrag 2018**
Amersfoort	297.554
Amstelveen	148.777
Assen	148.777
Castricum	148.777
Dalfsen	148.777
Groningen	297.554
Houten	297.554
Leeuwarden	297.554
Purmerend	297.554
Tilburg	148.777
Zutphen	148.777
Totaal	**2.380.435**

Bijlage 4.2-9 Decentralisatie-uitkering Versterking gemeentelijke aanpak jihadisme

Decentralisatie-uitkering Versterking gemeentelijke aanpak jihadisme	
Gemeente	**Bedrag 2018**
Amersfoort	135.000
Amsterdam	244.000
Arnhem	394.500
Culemborg	63.000
Delft	372.650
's-Gravenhage	1.142.770
Gouda	156.350
Haarlemmermeer	165.060
Huizen	134.000
Leiden	66.000
Maastricht	299.150
Nijmegen	35.000
Nuenen c.a.	125.000
Rotterdam	644.760
Schiedam	155.000
Tilburg	61.000
Utrecht	817.710
Zoetermeer	245.000
Totaal	**5.255.950**

Bijlage 4.2-10 Decentralisatie-uitkering Matchen op Werk

Decentralisatie-uitkering Matchen op werk	
Gemeente	**Bedrag 2018**
Alkmaar	95.772
Almere	80.000
Amsterdam	50.469
Apeldoorn	115.328
Arnhem	110.401
Breda	145.099
Doetinchem	63.000
Dordrecht	88.321
Ede	117.852
Eindhoven	192.925
Emmen	80.000
Enschede	96.207
Goes	64.160
Groningen	80.000
Haarlem	80.000
Heerlen	80.000
Hilversum	113.745
Leeuwarden	80.000
Leiden	37.852
Nijmegen	80.000
Roermond	80.000
Rotterdam	237.716
's-Gravenhage	63.086
's-Hertogenbosch	157.716
Tiel	80.000
Tilburg	89.463
Utrecht	111.543
Venlo	174.630
Zwolle	237.716
Totaal	**3.083.001**

Bijlage 4.2-15 Decentralisatie-uitkering Maatschappelijke begeleiding

Bijlage 4.2-15 Decentralisatie-uitkering Maatschappelijke begeleiding (vervolg)

Decentralisatie-uitkering Maatschappelijke begeleiding			
Gemeente	**Bedrag 2018**	**Gemeente**	**Bedrag 2018**
Aalten	4.740	Laren	2.370
Alblasserdam	2.370	Leeuwarden	14.220
Albrandswaard	4.740	Leiderdorp	4.740
Alkmaar	7.110	Leidschendam-Voorburg	11.850
Almelo	7.110	Leusden	11.850
Almere	11.850	Lingewaard	4.740
Alphen aan den Rijn	7.110	Lisse	2.370
Amersfoort	28.440	Lochem	7.110
Amstelveen	2.370	Loon op Zand	4.740
Amsterdam	56.880	Maasdriel	4.740
Apeldoorn	2.370	Maassluis	2.370
Appingedam	2.370	Maastricht	7.110
Arnhem	7.110	Marum	2.370
Assen	4.740	Medemblik	9.480
Asten	2.370	Meierijstad	7.110
Baarn	4.740	Middelburg	9.480
Barneveld	2.370	Midden-Groningen	11.850
Bedum	4.740	Moerdijk	26.070
Beek	11.850	Montfoort U	2.370
Beemster	2.370	Neder-Betuwe	4.740
Berg en Dal	2.370	Nieuwegein	18.960
Bergen NH	4.740	Nijmegen	21.330
Bergen op Zoom	7.110	Noordenveld	4.740
Bernheze	2.370	Noordoostpolder	2.370
Beuningen	2.370	Nuenen c.a.	4.740
Beverwijk	2.370	Oisterwijk	7.110
Bloemendaal	2.370	Oldambt	9.480
Bodegraven-Reeuwijk	2.370	Oldenzaal	4.740
Boekel	2.370	Oosterhout	7.110
Borger-Odoorn	2.370	Ooststellingwerf	2.370
Borsele	7.110	Opsterland	2.370
Boxtel	2.370	Oude IJsselstreek	7.110
Breda	26.070	Ouder-Amstel	2.370
Brielle	4.740	Oudewater	2.370
Bronckhorst	2.370	Overbetuwe	9.480
Brummen	2.370	Peel en Maas	16.590
Brunssum	2.370	Pekela	2.370
Bunnik	2.370	Pijnacker-Nootdorp	4.740
Buren	2.370	Purmerend	4.740
Capelle aan den IJssel	11.850	Putten	4.740
Castricum	9.480	Renkum	7.110
Coevorden	11.850	Reusel-De Mierden	2.370
Cromstrijen	2.370	Rheden	7.110
Dalfsen	4.740	Rhenen	4.740
De Bilt	4.740	Ridderkerk	4.740
De Fryske Marren	4.740	Rijswijk	4.740
De Ronde Venen	2.370	Roerdalen	2.370
Delft	7.110	Roosendaal	2.370
Delfzijl	2.370	Rotterdam	26.070
Den Helder	2.370	Schagen	2.370
Deurne	4.740	Schiedam	4.740
Deventer	2.370	Schouwen-Duiveland	4.740
Dinkelland	2.370	's-Gravenhage	40.290
Doetinchem	4.740	's-Hertogenbosch	7.110
Dongen	9.480	Simpelveld	2.370
Dordrecht	4.740	Sittard-Geleen	9.480

Bijlage 4.2-15 Decentralisatie-uitkering Maatschappelijke begeleiding (vervolg)

Decentralisatie-uitkering Maatschappelijke begeleiding			
Gemeente	**Bedrag 2018**	**Gemeente**	**Bedrag 2018**
Drimmelen	4.740	Sluis	7.110
Dronten	2.370	Smallingerland	2.370
Duiven	2.370	Soest	4.740
Echt-Susteren	4.740	Someren	7.110
Edam-Volendam	2.370	Son en Breugel	4.740
Ede	18.960	Stadskanaal	16.590
Eersel	2.370	Staphorst	2.370
Eindhoven	21.330	Steenbergen	4.740
Elburg	2.370	Steenwijkerland	4.740
Emmen	11.850	Stein	4.740
Enschede	4.740	Stichtse Vecht	4.740
Epe	7.110	Strijen	2.370
Ermelo	9.480	Sudwest Fryslan	9.480
Etten-Leur	11.850	Terneuzen	4.740
Geertruidenberg	9.480	Teylingen	9.480
Geldrop-Mierlo	2.370	Tholen	7.110
Gemert-Bakel	7.110	Tiel	9.480
Gennep	2.370	Tilburg	7.110
Gilze en Rijen	2.370	Twenterand	7.110
Goeree-Overflakkee	7.110	Tytsjerksteradiel	2.370
Goirle	2.370	Uithoorn	4.740
Gooise Meren	4.740	Urk	2.370
Gorinchem	7.110	Utrecht	18.960
Groningen	18.960	Valkenburg aan de Geul	2.370
Gulpen-Wittem	4.740	Veendam	7.110
Haarlem	21.330	Veenendaal	9.480
Haarlemmermeer	7.110	Veldhoven	2.370
Halderberge	2.370	Velsen	4.740
Hardenberg	9.480	Venlo	4.740
Harderwijk	2.370	Venray	7.110
Hardinxveld-Giessendam	4.740	Vlaardingen	11.850
Heemskerk	4.740	Vlissingen	4.740
Heemstede	2.370	Vught	7.110
Heerhugowaard	4.740	Waalre	2.370
Heerlen	21.330	Waalwijk	4.740
Heeze-Leende	2.370	Wageningen	2.370
Hellendoorn	2.370	Weert	4.740
Helmond	21.330	Werkendam	4.740
Hendrik-Ido-Ambacht	2.370	Westland	7.110
Hengelo O	7.110	Westvoorne	2.370
Heusden	4.740	Wijchen	7.110
Hillegom	7.110	Winsum	7.110
Hilversum	4.740	Winterswijk	11.850
Hollands Kroon	4.740	Woensdrecht	2.370
Hoorn	9.480	Woerden	7.110
Horst aan de Maas	4.740	Woudenberg	4.740
Houten	7.110	Woudrichem	2.370
Huizen	2.370	Zaanstad	16.590
Hulst	7.110	Zeewolde	7.110
Kaag en Braassem	4.740	Zeist	9.480
Kampen	2.370	Zoetermeer	7.110
Katwijk	9.480	Zuidhorn	2.370
Kerkrade	2.370	Zundert	7.110
Koggenland	7.110	Zutphen	2.370
Krimpen aan den IJssel	7.110	Zwartewaterland	4.740
Krimpenerwaard	4.740	Zwijndrecht	14.220
Laarbeek	2.370	Zwolle	2.370
Langedijk	4.740		
Lansingerland	4.740	**Totaal**	**746.550**

Bijlage 4.2-17 Decentralisatie-uitkering LHBT-emancipatiebeleid

Decentralisatie-uitkering LHBT-emancipatiebeleid	
Gemeente	**Bedrag 2018**
Alkmaar	20.000
Amersfoort	20.000
Amsterdam	47.000
Arnhem	20.000
Assen	20.000
Breda	20.000
Capelle aan den IJssel	18.000
Delft	20.000
Deventer	20.000
Dordrecht	19.000
Eindhoven	20.000
Enschede	20.000
Goes	20.000
Groningen	20.000
Haarlem	20.000
Heerlen	20.000
Helmond	20.000
Hengelo O	20.000
Hoorn	20.000
Leeuwarden	20.000
Leidschendam-Voorburg	20.000
Lelystad	19.000
Maastricht	20.000
Middelburg	20.000
Nijmegen	20.000
Oss	19.000
Purmerend	20.000
Rotterdam	50.000
Schiedam	20.000
's-Gravenhage	50.000
's-Hertogenbosch	20.000
Sittard-Geleen	20.000
Sudwest Fryslan	20.000
Tilburg	20.000
Utrecht	50.000
Westland	20.000
Zaanstad	19.000
Zoetermeer	20.000
Zwolle	20.000
Totaal	**891.000**

Bijlage 4.2-18 Decentralisatie-uitkering Economische zelfstandigheid

Decentralisatie-uitkering Economische zelfstandigheid	
Gemeente	**Bedrag 2018**
Alkmaar	37.000
Almere	40.000
Amsterdam	33.000
Apeldoorn	32.000
Doetinchem	63.000
Eindhoven	36.000
Emmen	40.000
Enschede	40.000
Goes	37.000
Groningen	40.000
Haarlem	15.000
Heerlen	40.000
Helmond	40.000
Leeuwarden	40.000
Nijmegen	36.000
Rotterdam	30.000
's-Gravenhage	40.000
's-Hertogenbosch	40.000
Tiel	34.000
Tilburg	40.000
Utrecht	40.000
Zaanstad	32.000
Zoetermeer	13.000
Zwolle	33.000
Totaal	**871.000**

Bijlage 4.2.2a Decentralisatie-uitkering Verhoogde asielinstroom – partieel effect

Bijlage 4.2.2a Decentralisatie-uitkering Verhoogde asielinstroom – partieel effect (vervolg)

Decentralisatie-uitkering Verhoogde asielinstroom - partieel effect	
Gemeente	**Mutatie bedrag 2017**
Aa en Hunze	8.547
Aalburg	0
Aalsmeer	62.674
Aalten	14.244
Achtkarspelen	25.640
Alblasserdam	22.791
Albrandswaard	48.430
Alkmaar	65.523
Almelo	37.035
Almere	156.686
Alphen aan den Rijn	62.674
Alphen-Chaam	0
Ameland	0
Amersfoort	193.721
Amstelveen	28.488
Amsterdam	888.837
Apeldoorn	54.128
Appingedam	25.640
Arnhem	85.465
Assen	42.733
Asten	14.244
Baarle-Nassau	0
Baarn	25.640
Barendrecht	39.884
Barneveld	14.244
Bedum	14.244
Beek	14.244
Beemster	14.244
Beesel	0
Berg en Dal	2.849
Bergeijk	8.547
Bergen L	0
Bergen NH	31.337
Bergen op Zoom	39.884
Berkelland	8.547
Bernheze	11.395
Best	39.884
Beuningen	28.488
Beverwijk	25.640
Binnenmaas	51.279
Bladel	2.849
Blaricum	0
Bloemendaal	11.395
Bodegraven-Reeuwijk	48.430

Bijlage 4.2.2a Decentralisatie-uitkering Verhoogde asielinstroom – partieel effect (vervolg)

Decentralisatie-uitkering Verhoogde asielinstroom - partieel effect	
Gemeente	**Mutatie bedrag 2017**
Boekel	0
Borger-Odoorn	8.547
Borne	0
Borsele	42.733
Boxmeer	0
Boxtel	28.488
Breda	122.500
Brielle	22.791
Bronckhorst	11.395
Brummen	22.791
Brunssum	76.919
Bunnik	2.849
Bunschoten	17.093
Buren	19.942
Capelle aan den IJssel	85.465
Castricum	11.395
Coevorden	39.884
Cranendonck	0
Cromstrijen	0
Cuijk	14.244
Culemborg	8.547
Dalfsen	17.093
Dantumadiel	2.849
De Bilt	59.826
De Fryske Marren	34.186
De Marne	0
De Ronde Venen	25.640
De Wolden	0
Delft	108.256
Delfzijl	34.186
Den Helder	48.430
Deurne	19.942
Deventer	34.186
Diemen	31.337
Dinkelland	0
Doesburg	0
Doetinchem	31.337
Dongen	11.395
Dongeradeel	8.547
Dordrecht	34.186
Drechterland	22.791
Drimmelen	5.698
Dronten	19.942
Druten	19.942
Duiven	11.395

Bijlage 4.2.2a Decentralisatie-uitkering Verhoogde asielinstroom – partieel effect (vervolg)

Decentralisatie-uitkering Verhoogde asielinstroom - partieel effect	
Gemeente	**Mutatie bedrag 2017**
Echt-Susteren	28.488
Edam-Volendam	31.337
Ede	82.616
Eemnes	0
Eemsmond	2.849
Eersel	39.884
Eijsden-Margraten	5.698
Eindhoven	119.651
Elburg	17.093
Emmen	71.221
Enkhuizen	14.244
Enschede	39.884
Epe	17.093
Ermelo	17.093
Etten-Leur	39.884
Ferwerderadiel	8.547
Geertruidenberg	42.733
Geldermalsen	37.035
Geldrop-Mierlo	34.186
Gemert-Bakel	48.430
Gennep	0
Giessenlanden	0
Gilze en Rijen	14.244
Goeree-Overflakkee	45.581
Goes	2.849
Goirle	2.849
Gooise Meren	31.337
Gorinchem	22.791
Gouda	48.430
Grave	0
Groningen	150.988
Grootegast	8.547
Gulpen-Wittem	8.547
Haaksbergen	0
Haaren	5.698
Haarlem	51.279
Haarlemmerliede Spaarnw	0
Haarlemmermeer	205.116
Halderberge	25.640
Hardenberg	11.395
Harderwijk	37.035
Hardinxveld-Giessendam	2.849
Haren	11.395
Harlingen	2.849

Bijlage 4.2.2a Decentralisatie-uitkering Verhoogde asielinstroom – partieel effect (vervolg)

Decentralisatie-uitkering Verhoogde asielinstroom - partieel effect	
Gemeente	**Mutatie bedrag 2017**
Hattem	0
Heemskerk	8.547
Heemstede	14.244
Heerde	0
Heerenveen	0
Heerhugowaard	45.581
Heerlen	71.221
Heeze-Leende	8.547
Heiloo	2.849
Hellendoorn	19.942
Hellevoetsluis	51.279
Helmond	65.523
Hendrik-Ido-Ambacht	25.640
Hengelo O	42.733
Heumen	0
Heusden	45.581
Hillegom	51.279
Hilvarenbeek	11.395
Hilversum	62.674
Hof van Twente	0
Hollands Kroon	25.640
Hoogeveen	62.674
Hoorn	71.221
Horst aan de Maas	17.093
Houten	31.337
Huizen	37.035
Hulst	45.581
IJsselstein	5.698
Kaag en Braassem	11.395
Kampen	65.523
Kapelle	0
Katwijk	76.919
Kerkrade	17.093
Koggenland	25.640
Kollumerland en Nwkruisl	14.244
Korendijk	0
Krimpen aan den IJssel	8.547
Krimpenerwaard	82.616
Laarbeek	5.698
Landerd	0
Landgraaf	5.698
Landsmeer	0
Langedijk	34.186

Bijlage 4.2.2a Decentralisatie-uitkering Verhoogde asielinstroom – partieel effect (vervolg)

Decentralisatie-uitkering Verhoogde asielinstroom - partieel effect	
Gemeente	**Mutatie bedrag 2017**
Lansingerland	71.221
Laren	19.942
Leek	19.942
Leerdam	0
Leeuwarden	65.523
Leiden	45.581
Leiderdorp	19.942
Leidschendam-Voorburg	39.884
Lelystad	56.977
Leudal	37.035
Leusden	39.884
Lingewaal	0
Lingewaard	11.395
Lisse	8.547
Lochem	28.488
Loon op Zand	14.244
Lopik	34.186
Loppersum	0
Losser	31.337
Maasdriel	45.581
Maasgouw	2.849
Maassluis	19.942
Maastricht	56.977
Marum	19.942
Medemblik	176.628
Meerssen	0
Meierijstad	91.163
Meppel	5.698
Middelburg	39.884
Midden Drenthe	5.698
Midden-Delfland	14.244
Midden-Groningen	28.488
Mill en Sint Hubert	5.698
Moerdijk	31.337
Molenwaard	17.093
Montferland	14.244
Montfoort U	8.547
Mook en Middelaar	0
Neder-Betuwe	11.395
Nederweert	19.942
Neerijnen	2.849
Nieuwegein	56.977

Bijlage 4.2.2a Decentralisatie-uitkering Verhoogde asielinstroom – partieel effect (vervolg)

Decentralisatie-uitkering Verhoogde asielinstroom - partieel effect	
Gemeente	**Mutatie bedrag 2017**
Nieuwkoop	0
Nijkerk	42.733
Nijmegen	128.198
Nissewaard	85.465
Noord-Beveland	14.244
Noordenveld	19.942
Noordoostpolder	25.640
Noordwijk	0
Noordwijkerhout	0
Nuenen c.a.	51.279
Nunspeet	14.244
Nuth	0
Oegstgeest	5.698
Oirschot	8.547
Oisterwijk	39.884
Oldambt	59.826
Oldebroek	2.849
Oldenzaal	11.395
Olst-Wijhe	11.395
Ommen	8.547
Onderbanken	11.395
Oost Gelre	0
Oosterhout	42.733
Ooststellingwerf	8.547
Oostzaan	8.547
Opmeer	0
Opsterland	8.547
Oss	62.674
Oud-Beijerland	0
Oude IJsselstreek	19.942
Ouder-Amstel	8.547
Oudewater	28.488
Overbetuwe	96.860
Papendrecht	11.395
Peel en Maas	79.767
Pekela	2.849
Pijnacker-Nootdorp	37.035
Purmerend	31.337
Putten	19.942
Raalte	82.616
Reimerswaal	28.488
Renkum	22.791
Renswoude	0
Reusel-De Mierden	28.488
Rheden	45.581

Bijlage 4.2.2a Decentralisatie-uitkering Verhoogde asielinstroom – partieel effect (vervolg)

Decentralisatie-uitkering Verhoogde asielinstroom - partieel effect	
Gemeente	**Mutatie bedrag 2017**
Rhenen	25.640
Ridderkerk	45.581
Rijssen-Holten	22.791
Rijswijk	11.395
Roerdalen	22.791
Roermond	51.279
Roosendaal	2.849
Rotterdam	458.663
Rozendaal	0
Rucphen	8.547
Schagen	11.395
Scherpenzeel	82.616
Schiedam	17.093
Schiermonnikoog	0
Schinnen	8.547
Schouwen-Duiveland	59.826
's-Gravenhage	487.151
's-Hertogenbosch	59.826
Simpelveld	2.849
Sint-Anthonis	0
Sint-Michielsgestel	0
Sittard-Geleen	76.919
Sliedrecht	0
Sluis	19.942
Smallingerland	42.733
Soest	31.337
Someren	5.698
Son en Breugel	22.791
Stadskanaal	74.070
Staphorst	11.395
Stede Broec	2.849
Steenbergen	25.640
Steenwijkerland	8.547
Stein	8.547
Stichtse Vecht	65.523
Strijen	19.942
Sudwest Fryslan	56.977
Ten Boer	0
Terneuzen	31.337
Terschelling	0
Texel	19.942
Teylingen	74.070
Tholen	65.523

Bijlage 4.2.2a Decentralisatie-uitkering Verhoogde asielinstroom – partieel effect (vervolg)

Decentralisatie-uitkering Verhoogde asielinstroom - partieel effect	
Gemeente	**Mutatie bedrag 2017**
Tiel	31.337
Tilburg	76.919
Tubbergen	14.244
Twenterand	19.942
Tynaarlo	31.337
Tytsjerksteradiel	25.640
Uden	54.128
Uitgeest	5.698
Uithoorn	37.035
Urk	34.186
Utrecht	199.419
Utrechtse Heuvelrug	42.733
Vaals	11.395
Valkenburg aan de Geul	2.849
Valkenswaard	0
Veendam	62.674
Veenendaal	74.070
Veere	11.395
Veldhoven	25.640
Velsen	28.488
Venlo	45.581
Venray	59.826
Vianen	19.942
Vlaardingen	54.128
Vlieland	0
Vlissingen	25.640
Voerendaal	0
Voorschoten	0
Voorst	-11.395
Vught	19.942
Waadhoeke	2.849
Waalre	8.547
Waalwijk	56.977
Waddinxveen	5.698
Wageningen	39.884
Wassenaar	17.093
Waterland	11.395
Weert	42.733
Weesp	0
Werkendam	14.244
West Maas en Waal	0
Westerveld	28.488
Westervoort	34.186
Westland	79.767
Weststellingwerf	0

Bijlage 4.2.2a Decentralisatie-uitkering Verhoogde asielinstroom – partieel effect (vervolg)

Decentralisatie-uitkering Verhoogde asielinstroom - partieel effect	
Gemeente	**Mutatie bedrag 2017**
Westerwolde	2.849
Westvoorne	19.942
Wierden	25.640
Wijchen	19.942
Wijdemeren	0
Wijk bij Duurstede	19.942
Winsum	2.849
Winterswijk	0
Woensdrecht	0
Woerden	39.884
Wormerland	0
Woudenberg	2.849
Woudrichem	8.547
Zaanstad	42.733
Zaltbommel	-8.547
Zandvoort	0
Zederik	0
Zeewolde	19.942
Zeist	22.791
Zevenaar	142.442
Zoetermeer	51.279
Zoeterwoude	2.849
Zuidhorn	37.035
Zuidplas	19.942
Zundert	22.791
Zutphen	51.279
Zwartewaterland	14.244
Zwijndrecht	59.826
Zwolle	76.919
Totaal	**12.466.512**

Bijlage 4.2.2b Decentralisatie-uitkering Verhoogde asielinstroom – participatie en integratie

Bijlage 4.2.2b Decentralisatie-uitkering Verhoogde asielinstroom – participatie en integratie (vervolg)

Decentralisatie-uitkering Verhoogde asielinstroom - participatie en integratie	
Gemeente	**Mutatie bedrag 2017**
Aa en Hunze	4.744
Aalburg	0
Aalsmeer	34.791
Aalten	7.907
Achtkarspelen	14.233
Alblasserdam	12.651
Albrandswaard	26.884
Alkmaar	36.372
Almelo	20.558
Almere	86.977
Alphen aan den Rijn	34.791
Alphen-Chaam	0
Ameland	0
Amersfoort	107.535
Amstelveen	15.814
Amsterdam	493.397
Apeldoorn	30.047
Appingedam	14.233
Arnhem	47.442
Assen	23.721
Asten	7.907
Baarle-Nassau	0
Baarn	14.233
Barendrecht	22.140
Barneveld	7.907
Bedum	7.907
Beek	7.907
Beemster	7.907
Beesel	0
Berg en Dal	1.581
Bergeijk	4.744
Bergen L	0
Bergen NH	17.395
Bergen op Zoom	22.140
Berkelland	4.744
Bernheze	6.326
Best	22.140
Beuningen	15.814
Beverwijk	14.233
Binnenmaas	28.465
Bladel	1.581
Blaricum	0
Bloemendaal	6.326
Bodegraven-Reeuwijk	26.884

Bijlage 4.2.2b Decentralisatie-uitkering Verhoogde asielinstroom – participatie en integratie (vervolg)

Decentralisatie-uitkering Verhoogde asielinstroom - participatie en integratie	
Gemeente	**Mutatie bedrag 2017**
Boekel	0
Borger-Odoorn	4.744
Borne	0
Borsele	23.721
Boxmeer	0
Boxtel	15.814
Breda	68.000
Brielle	12.651
Bronckhorst	6.326
Brummen	12.651
Brunssum	42.698
Bunnik	1.581
Bunschoten	9.488
Buren	11.070
Capelle aan den IJssel	47.442
Castricum	6.326
Coevorden	22.140
Cranendonck	0
Cromstrijen	0
Cuijk	7.907
Culemborg	4.744
Dalfsen	9.488
Dantumadiel	1.581
De Bilt	33.209
De Fryske Marren	18.977
De Marne	0
De Ronde Venen	14.233
De Wolden	0
Delft	60.093
Delfzijl	18.977
Den Helder	26.884
Deurne	11.070
Deventer	18.977
Diemen	17.395
Dinkelland	0
Doesburg	0
Doetinchem	17.395
Dongen	6.326
Dongeradeel	4.744
Dordrecht	18.977
Drechterland	12.651
Drimmelen	3.163
Dronten	11.070
Druten	11.070
Duiven	6.326

Bijlage 4.2.2b Decentralisatie-uitkering Verhoogde asielinstroom – participatie en integratie (vervolg)

Decentralisatie-uitkering Verhoogde asielinstroom - participatie en integratie	
Gemeente	**Mutatie bedrag 2017**
Echt-Susteren	15.814
Edam-Volendam	17.395
Ede	45.861
Eemnes	0
Eemsmond	1.581
Eersel	22.140
Eijsden-Margraten	3.163
Eindhoven	66.419
Elburg	9.488
Emmen	39.535
Enkhuizen	7.907
Enschede	22.140
Epe	9.488
Ermelo	9.488
Etten-Leur	22.140
Ferwerderadiel	4.744
Geertruidenberg	23.721
Geldermalsen	20.558
Geldrop-Mierlo	18.977
Gemert-Bakel	26.884
Gennep	0
Giessenlanden	0
Gilze en Rijen	7.907
Goeree-Overflakkee	25.302
Goes	1.581
Goirle	1.581
Gooise Meren	17.395
Gorinchem	12.651
Gouda	26.884
Grave	0
Groningen	83.814
Grootegast	4.744
Gulpen-Wittem	4.744
Haaksbergen	0
Haaren	3.163
Haarlem	28.465
Haarlemmerliede Spaarnw	0
Haarlemmermeer	113.861
Halderberge	14.233
Hardenberg	6.326
Harderwijk	20.558
Hardinxveld-Giessendam	1.581
Haren	6.326
Harlingen	1.581

Bijlage 4.2.2b Decentralisatie-uitkering Verhoogde asielinstroom – participatie en integratie (vervolg)

Decentralisatie-uitkering Verhoogde asielinstroom - participatie en integratie	
Gemeente	**Mutatie bedrag 2017**
Hattem	0
Heemskerk	4.744
Heemstede	7.907
Heerde	0
Heerenveen	0
Heerhugowaard	25.302
Heerlen	39.535
Heeze-Leende	4.744
Heiloo	1.581
Hellendoorn	11.070
Hellevoetsluis	28.465
Helmond	36.372
Hendrik-Ido-Ambacht	14.233
Hengelo O	23.721
Heumen	0
Heusden	25.302
Hillegom	28.465
Hilvarenbeek	6.326
Hilversum	34.791
Hof van Twente	0
Hollands Kroon	14.233
Hoogeveen	34.791
Hoorn	39.535
Horst aan de Maas	9.488
Houten	17.395
Huizen	20.558
Hulst	25.302
IJsselstein	3.163
Kaag en Braassem	6.326
Kampen	36.372
Kapelle	0
Katwijk	42.698
Kerkrade	9.488
Koggenland	14.233
Kollumerland en Nwkruisl	7.907
Korendijk	0
Krimpen aan den IJssel	4.744
Krimpenerwaard	45.861
Laarbeek	3.163
Landerd	0
Landgraaf	3.163
Landsmeer	0
Langedijk	18.977

Bijlage 4.2.2b Decentralisatie-uitkering Verhoogde asielinstroom – participatie en integratie (vervolg)

Decentralisatie-uitkering Verhoogde asielinstroom - participatie en integratie	
Gemeente	**Mutatie bedrag 2017**
Lansingerland	39.535
Laren	11.070
Leek	11.070
Leerdam	0
Leeuwarden	36.372
Leiden	25.302
Leiderdorp	11.070
Leidschendam-Voorburg	22.140
Lelystad	31.628
Leudal	20.558
Leusden	22.140
Lingewaal	0
Lingewaard	6.326
Lisse	4.744
Lochem	15.814
Loon op Zand	7.907
Lopik	18.977
Loppersum	0
Losser	17.395
Maasdriel	25.302
Maasgouw	1.581
Maassluis	11.070
Maastricht	31.628
Marum	11.070
Medemblik	98.047
Meerssen	0
Meierijstad	50.605
Meppel	3.163
Middelburg	22.140
Midden Drenthe	3.163
Midden-Delfland	7.907
Midden-Groningen	15.814
Mill en Sint Hubert	3.163
Moerdijk	17.395
Molenwaard	9.488
Montferland	7.907
Montfoort U	4.744
Mook en Middelaar	0
Neder-Betuwe	6.326
Nederweert	11.070
Neerijnen	1.581
Nieuwegein	31.628

Bijlage 4.2.2b Decentralisatie-uitkering Verhoogde asielinstroom – participatie en integratie (vervolg)

Decentralisatie-uitkering Verhoogde asielinstroom - participatie en integratie	
Gemeente	**Mutatie bedrag 2017**
Nieuwkoop	0
Nijkerk	23.721
Nijmegen	71.163
Nissewaard	47.442
Noord-Beveland	7.907
Noordenveld	11.070
Noordoostpolder	14.233
Noordwijk	0
Noordwijkerhout	0
Nuenen c.a.	28.465
Nunspeet	7.907
Nuth	0
Oegstgeest	3.163
Oirschot	4.744
Oisterwijk	22.140
Oldambt	33.209
Oldebroek	1.581
Oldenzaal	6.326
Olst-Wijhe	6.326
Ommen	4.744
Onderbanken	6.326
Oost Gelre	0
Oosterhout	23.721
Ooststellingwerf	4.744
Oostzaan	4.744
Opmeer	0
Opsterland	4.744
Oss	34.791
Oud-Beijerland	0
Oude IJsselstreek	11.070
Ouder-Amstel	4.744
Oudewater	15.814
Overbetuwe	53.768
Papendrecht	6.326
Peel en Maas	44.279
Pekela	1.581
Pijnacker-Nootdorp	20.558
Purmerend	17.395
Putten	11.070
Raalte	45.861
Reimerswaal	15.814
Renkum	12.651
Renswoude	0
Reusel-De Mierden	15.814
Rheden	25.302

Bijlage 4.2.2b Decentralisatie-uitkering Verhoogde asielinstroom – participatie en integratie (vervolg)

Decentralisatie-uitkering Verhoogde asielinstroom - participatie en integratie	
Gemeente	**Mutatie bedrag 2017**
Rhenen	14.233
Ridderkerk	25.302
Rijssen-Holten	12.651
Rijswijk	6.326
Roerdalen	12.651
Roermond	28.465
Roosendaal	1.581
Rotterdam	254.605
Rozendaal	0
Rucphen	4.744
Schagen	6.326
Scherpenzeel	45.861
Schiedam	9.488
Schiermonnikoog	0
Schinnen	4.744
Schouwen-Duiveland	33.209
's-Gravenhage	270.419
's-Hertogenbosch	33.209
Simpelveld	1.581
Sint-Anthonis	0
Sint-Michielsgestel	0
Sittard-Geleen	42.698
Sliedrecht	0
Sluis	11.070
Smallingerland	23.721
Soest	17.395
Someren	3.163
Son en Breugel	12.651
Stadskanaal	41.116
Staphorst	6.326
Stede Broec	1.581
Steenbergen	14.233
Steenwijkerland	4.744
Stein	4.744
Stichtse Vecht	36.372
Strijen	11.070
Sudwest Fryslan	31.628
Ten Boer	0
Terneuzen	17.395
Terschelling	0
Texel	11.070
Teylingen	41.116
Tholen	36.372

Bijlage 4.2.2b Decentralisatie-uitkering Verhoogde asielinstroom – participatie en integratie (vervolg)

Decentralisatie-uitkering Verhoogde asielinstroom - participatie en integratie	
Gemeente	**Mutatie bedrag 2017**
Tiel	17.395
Tilburg	42.698
Tubbergen	7.907
Twenterand	11.070
Tynaarlo	17.395
Tytsjerksteradiel	14.233
Uden	30.047
Uitgeest	3.163
Uithoorn	20.558
Urk	18.977
Utrecht	110.698
Utrechtse Heuvelrug	23.721
Vaals	6.326
Valkenburg aan de Geul	1.581
Valkenswaard	0
Veendam	34.791
Veenendaal	41.116
Veere	6.326
Veldhoven	14.233
Velsen	15.814
Venlo	25.302
Venray	33.209
Vianen	11.070
Vlaardingen	30.047
Vlieland	0
Vlissingen	14.233
Voerendaal	0
Voorschoten	0
Voorst	-6.326
Vught	11.070
Waadhoeke	1.581
Waalre	4.744
Waalwijk	31.628
Waddinxveen	3.163
Wageningen	22.140
Wassenaar	9.488
Waterland	6.326
Weert	23.721
Weesp	0
Werkendam	7.907
West Maas en Waal	0
Westerveld	15.814
Westervoort	18.977
Westland	44.279
Weststellingwerf	0

Bijlage 4.2.2b Decentralisatie-uitkering Verhoogde asielinstroom – participatie en integratie (vervolg)

Decentralisatie-uitkering Verhoogde asielinstroom - participatie en integratie	
Gemeente	**Mutatie bedrag 2017**
Westerwolde	1.581
Westvoorne	11.070
Wierden	14.233
Wijchen	11.070
Wijdemeren	0
Wijk bij Duurstede	11.070
Winsum	1.581
Winterswijk	0
Woensdrecht	0
Woerden	22.140
Wormerland	0
Woudenberg	1.581
Woudrichem	4.744
Zaanstad	23.721
Zaltbommel	-4.744
Zandvoort	0
Zederik	0
Zeewolde	11.070
Zeist	12.651
Zevenaar	79.070
Zoetermeer	28.465
Zoeterwoude	1.581
Zuidhorn	20.558
Zuidplas	11.070
Zundert	12.651
Zutphen	28.465
Zwartewaterland	7.907
Zwijndrecht	33.209
Zwolle	42.698
Totaal	**6.920.206**

Bijlage 4.2.2c Decentralisatie-uitkering Armoedebestrijding kinderen

Bijlage 4.2.2c Decentralisatie-uitkering Armoedebestrijding kinderen (vervolg)

Decentralisatie-uitkering Armoedebestrijding kinderen			
Gemeente	**Bedrag 2019 en verder**	**Gemeente**	**Bedrag 2019 en verder**
Aa en Hunze	67.898	Borger-Odoorn	92.872
Aalburg	33.211	Borne	79.945
Aalsmeer	81.659	Borsele	67.851
Aalten	77.255	Boxmeer	78.564
Achtkarspelen	147.605	Boxtel	126.417
Alblasserdam	71.184	Breda	871.633
Albrandswaard	77.326	Brielle	54.995
Alkmaar	485.717	Bronckhorst	104.990
Almelo	517.952	Brummen	71.493
Almere	1.418.535	Brunssum	179.031
Alphen aan den Rijn	385.679	Bunnik	27.307
Alphen-Chaam	22.712	Bunschoten	60.661
Ameland	7.618	Buren	91.277
Amersfoort	737.455	Capelle aan den IJssel	479.122
Amstelveen	273.594	Castricum	71.184
Amsterdam	7.165.502	Coevorden	176.460
Apeldoorn	708.958	Cranendonck	62.542
Appingedam	92.706	Cromstrijen	23.998
Arnhem	1.160.250	Cuijk	92.158
Assen	371.870	Culemborg	124.274
Asten	60.494	Dalfsen	76.969
Baarle-Nassau	25.236	Dantumadiel	82.849
Baarn	85.421	De Bilt	151.510
Barendrecht	143.987	De Fryske Marren	203.124
Barneveld	163.318	De Marne	47.948
Bedum	42.496	De Ronde Venen	136.702
Beek	57.209	De Wolden	74.969
Beemster	27.926	Delft	538.521
Beesel	51.995	Delfzijl	175.984
Berg en Dal	107.466	Den Helder	349.968
Bergeijk	47.996	Deurne	129.250
Bergen L	43.425	Deventer	543.426
Bergen NH	78.159	Diemen	133.916
Bergen op Zoom	386.012	Dinkelland	56.304
Berkelland	131.035	Doesburg	77.993
Bernheze	86.849	Doetinchem	248.406
Best	84.278	Dongen	77.374
Beuningen	84.516	Dongeradeel	137.202
Beverwijk	220.051	Dordrecht	755.287
Binnenmaas	68.089	Drechterland	56.185
Bladel	53.328	Drimmelen	58.328
Blaricum	35.997	Dronten	200.910
Bloemendaal	61.709	Druten	67.851
Bodegraven-Reeuwijk	112.966	Duiven	95.586
Boekel	31.426	Echt-Susteren	98.800

Bijlage 4.2.2c Decentralisatie-uitkering Armoedebestrijding kinderen (vervolg)

Decentralisatie-uitkering Armoedebestrijding kinderen			
Gemeente	**Bedrag 2019 en verder**	**Gemeente**	**Bedrag 2019 en verder**
Edam-Volendam	70.779	Heemstede	58.661
Ede	439.674	Heerde	43.163
Eemnes	29.854	Heerenveen	218.551
Eemsmond	87.825	Heerhugowaard	214.266
Eersel	47.496	Heerlen	722.790
Eijsden-Margraten	52.376	Heeze-Leende	32.449
Eindhoven	1.285.667	Heiloo	43.996
Elburg	68.137	Hellendoorn	116.275
Emmen	637.941	Hellevoetsluis	170.318
Enkhuizen	84.159	Helmond	603.373
Enschede	1.208.221	Hendrik-Ido-Ambacht	83.326
Epe	114.275	Hengelo O	454.029
Ermelo	66.494	Heumen	40.472
Etten-Leur	176.079	Heusden	155.605
Ferwerderadiel	33.473	Hillegom	77.112
Geertruidenberg	70.636	Hilvarenbeek	35.711
Geldermalsen	78.564	Hilversum	398.963
Geldrop-Mierlo	175.508	Hof van Twente	105.133
Gemert-Bakel	99.729	Hollands Kroon	170.318
Gennep	54.995	Hoogeveen	290.402
Giessenlanden	35.044	Hoorn	407.938
Gilze en Rijen	112.918	Horst aan de Maas	107.371
Goeree-Overflakkee	126.179	Houten	134.273
Goes	124.417	Huizen	152.343
Goirle	72.279	Hulst	71.779
Gooise Meren	183.948	IJsselstein	142.987
Gorinchem	179.983	Kaag en Braassem	63.137
Gouda	401.677	Kampen	207.909
Grave	38.282	Kapelle	33.140
Groningen	1.209.187	Katwijk	204.267
Grootegast	51.329	Kerkrade	317.399
Gulpen-Wittem	30.497	Koggenland	54.828
Haaksbergen	78.159	Kollumerland en Nwkruisl	60.423
Haaren	28.474	Korendijk	20.260
Haarlem	764.643	Krimpen aan den IJssel	103.943
Haarlemmerliede Spaarnw	16.498	Krimpenerwaard	182.935
Haarlemmermeer	461.814	Laarbeek	67.041
Halderberge	117.346	Landerd	36.163
Hardenberg	212.123	Landgraaf	208.504
Harderwijk	214.004	Landsmeer	28.497
Hardinxveld-Giessendam	43.996	Langedijk	102.538
Haren	48.853	Lansingerland	177.365
Harlingen	86.421	Laren	39.996
Hattem	32.140	Leek	81.992
Heemskerk	182.483	Leerdam	110.561

Bijlage 4.2.2c Decentralisatie-uitkering Armoedebestrijding kinderen (vervolg)

Decentralisatie-uitkering Armoedebestrijding kinderen			
Gemeente	**Bedrag 2019 en verder**	**Gemeente**	**Bedrag 2019 en verder**
Leeuwarden	725.736	Noordwijk	70.089
Leiden	554.234	Noordwijkerhout	61.709
Leiderdorp	82.278	Nuenen c.a.	52.995
Leidschendam-Voorburg	307.138	Nunspeet	68.565
Lelystad	573.947	Nuth	39.877
Leudal	94.467	Oegstgeest	48.995
Leusden	65.351	Oirschot	41.996
Lingewaal	31.759	Oisterwijk	80.493
Lingewaard	120.084	Oldambt	216.932
Lisse	62.137	Oldebroek	63.137
Lochem	104.800	Oldenzaal	140.368
Loon op Zand	70.636	Olst-Wijhe	59.899
Lopik	56.566	Ommen	59.994
Loppersum	45.234	Onderbanken	31.878
Losser	90.087	Oost Gelre	74.279
Maasdriel	74.660	Oosterhout	257.405
Maasgouw	55.495	Ooststellingwerf	111.990
Maassluis	208.552	Oostzaan	22.712
Maastricht	654.511	Opmeer	34.854
Marum	37.187	Opsterland	126.464
Medemblik	145.153	Oss	406.439
Meerssen	52.567	Oud-Beijerland	57.066
Meierijstad	266.332	Oude IJsselstreek	166.818
Meppel	138.321	Ouder-Amstel	42.663
Middelburg	247.977	Oudewater	29.497
Midden Drenthe	112.966	Overbetuwe	157.485
Midden-Delfland	36.116	Papendrecht	120.989
Midden-Groningen	355.359	Peel en Maas	107.371
Mill en Sint Hubert	25.998	Pekela	85.373
Moerdijk	121.703	Pijnacker-Nootdorp	170.222
Molenwaard	60.828	Purmerend	371.394
Montferland	127.988	Putten	86.659
Montfoort U	40.377	Raalte	121.417
Mook en Middelaar	14.999	Reimerswaal	74.636
Neder-Betuwe	75.993	Renkum	117.322
Nederweert	56.090	Renswoude	10.523
Neerijnen	43.329	Reusel-De Mierden	42.258
Nieuwegein	265.571	Rheden	219.980
Nieuwkoop	65.565	Rhenen	81.897
Nijkerk	132.035	Ridderkerk	163.152
Nijmegen	972.481	Rijssen-Holten	109.656
Nissewaard	494.954	Rijswijk	274.975
Noord-Beveland	26.855	Roerdalen	68.803
Noordenveld	115.180	Roermond	371.394
Noordoostpolder	244.549	Roosendaal	425.556

Bijlage 4.2.2c Decentralisatie-uitkering Armoedebestrijding kinderen (vervolg)

Decentralisatie-uitkering Armoedebestrijding kinderen			
Gemeente	**Bedrag 2019 en verder**	**Gemeente**	**Bedrag 2019 en verder**
Rotterdam	6.627.528	Urk	61.280
Rozendaal	1.071	Utrecht	1.925.821
Rucphen	61.518	Utrechtse Heuvelrug	143.225
Schagen	129.226	Vaals	46.853
Scherpenzeel	24.641	Valkenburg aan de Geul	59.518
Schiedam	612.205	Valkenswaard	105.228
Schiermonnikoog	2.428	Veendam	164.651
Schinnen	39.996	Veenendaal	340.635
Schouwen-Duiveland	109.990	Veere	49.995
's-Gravenhage	4.510.820	Veldhoven	147.986
's-Hertogenbosch	763.715	Velsen	306.400
Simpelveld	31.973	Venlo	602.587
Sint-Anthonis	31.211	Venray	222.598
Sint-Michielsgestel	74.445	Vianen	77.112
Sittard-Geleen	471.385	Vlaardingen	539.379
Sliedrecht	104.728	Vlieland	5.238
Sluis	67.708	Vlissingen	244.263
Smallingerland	290.544	Voerendaal	38.996
Soest	192.625	Voorschoten	89.992
Someren	57.495	Voorst	56.780
Son en Breugel	53.328	Vught	79.231
Stadskanaal	178.388	Waadhoeke	184.794
Staphorst	48.115	Waalre	44.163
Stede Broec	88.920	Waalwijk	175.984
Steenbergen	80.992	Waddinxveen	75.707
Steenwijkerland	199.029	Wageningen	135.702
Stein	77.136	Wassenaar	100.276
Stichtse Vecht	188.554	Waterland	40.068
Strijen	19.998	Weert	207.124
Sudwest Fryslan	450.368	Weesp	79.360
Ten Boer	34.806	Werkendam	67.660
Terneuzen	235.216	West Maas en Waal	53.138
Terschelling	11.428	Westerveld	67.184
Texel	44.044	Westervoort	92.658
Teylingen	78.826	Westerwolde	118.346
Tholen	100.800	Westland	358.348
Tiel	265.118	Weststellingwerf	114.323
Tilburg	1.284.643	Westvoorne	43.425
Tubbergen	46.662	Wierden	65.613
Twenterand	148.558	Wijchen	151.772
Tynaarlo	90.920	Wijdemeren	65.351
Tytsjerksteradiel	111.561	Wijk bij Duurstede	71.160
Uden	173.746	Winsum	57.852
Uitgeest	39.996	Winterswijk	129.321
Uithoorn	143.772	Woensdrecht	66.946

Bijlage 4.2.2c Decentralisatie-uitkering Armoedebestrijding kinderen (vervolg)

Decentralisatie-uitkering Armoedebestrijding kinderen			
Gemeente	**Bedrag 2019 en verder**	**Gemeente**	**Bedrag 2019 en verder**
Woerden	162.842	Zevenaar	176.912
Wormerland	59.994	Zoetermeer	832.494
Woudenberg	37.139	Zoeterwoude	16.070
Woudrichem	29.997	Zuidhorn	54.638
Zaanstad	901.702	Zuidplas	127.798
Zaltbommel	95.943	Zundert	61.709
Zandvoort	85.421	Zutphen	294.830
Zederik	33.949	Zwartewaterland	62.137
Zeewolde	91.277	Zwijndrecht	275.974
Zeist	323.970	Zwolle	603.373
		Totaal	**85.000.000**

Bijlage 4.2.2d Decentralisatie-uitkering Maatschappelijke opvang

Decentralisatie-uitkering Maatschappelijke opvang		
Gemeente	**Bedrag 2017**	**Bedrag 2018 en verder**
Alkmaar	3.361.018	3.473.083
Almelo	3.090.168	3.092.031
Almere	8.343.130	8.347.560
Amersfoort	5.710.959	5.711.368
Amsterdam	64.352.584	64.474.007
Apeldoorn	4.224.237	4.226.592
Arnhem	8.481.580	8.487.343
Assen	4.715.381	4.704.425
Bergen op Zoom	2.941.285	2.942.260
Breda	6.253.493	6.260.664
Delft	2.460.425	2.467.382
Den Helder	1.842.183	1.841.055
Deventer	3.947.677	3.955.770
Doetinchem	3.857.967	3.847.098
Dordrecht	5.726.235	5.734.817
Ede	2.257.484	2.269.758
Eindhoven	11.217.738	11.252.112
Emmen	3.239.211	3.227.859
Enschede	9.218.367	9.179.616
Gouda	2.064.223	2.074.335
Groningen	18.039.450	17.873.397
Haarlem	7.709.480	7.537.483
Heerlen	5.980.505	5.947.743
Helmond	3.103.309	3.096.496
Hilversum	2.521.437	2.534.374
Hoorn	2.340.852	2.348.233
Leeuwarden	14.836.178	14.772.765
Leiden	7.808.567	7.831.493
Maastricht	6.580.780	6.556.099
Nijmegen	10.204.249	10.224.204
Nissewaard	2.578.268	2.595.246
Oss	3.272.394	3.278.334
Purmerend	1.494.018	1.495.897
Rotterdam	43.184.620	43.081.140
's-Gravenhage	30.676.207	30.852.850
's-Hertogenbosch	5.359.457	5.344.626
Tilburg	8.170.702	8.166.634
Utrecht	23.976.455	24.035.361
Venlo	8.239.380	8.211.005
Vlaardingen	2.407.275	2.426.352
Vlissingen	6.691.371	6.702.279
Zaanstad	2.621.204	2.620.918
Zwolle	9.955.840	9.955.281
Totaal	**385.057.346**	**385.057.346**

Bijlage 5.9 Redelijk peil 2019

De Financiële-verhoudingswet (Fvw) bepaalt dat de eigen inkomsten van een gemeente een bepaald redelijk peil moeten hebben, wil zij in aanmerking komen voor een aanvullende uitkering op basis van artikel 12 Fvw. Daarbij gaat het om de eigen inkomsten uit:

1. de onroerende-zaakbelastingen (OZB);
2. de rioolheffingen;
3. de afvalstoffenheffingen en reinigingsrechten.

Onroerende-zaakbelastingen (OZB)

Het redelijk peil voor de OZB wordt berekend via onderstaande tabel.

Totaal WOZ-waarde woningen 2018	*[1]*
Totaal WOZ-waarde niet woningen gebruikers 2018	*[2]*
Totaal WOZ-waarde niet woningen eigenaren 2018	*[3]*
Totaal OZB-opbrengst o.b.v. totaal WOZ-waarde 2018	*[4]*
Totaal onderdekking reiniging/afvalstoffen 2018	*[5]*
Totaal onderdekking riolering 2018	*[6]*
Totaal OZB-opbrengst o.b.v. totaal WOZ-waarde gecorrigeerd voor onderdekking reiniging/afvalstoffen en riool 2018	*[7=4-5-6]*
Werkelijk gewogen landelijk gemiddelde OZB-percentage van de gecorrigeerde WOZ-waarde 2018	*[8=(7/(1+2+3)*100]*
Percentage van de WOZ-waarde voor toelating tot artikel 12 voor het jaar 2019	*[9=8*1,20]*

Op basis van deze tabel is het percentage van de WOZ-waarde voor toelating tot artikel 12 voor het jaar 2019 (redelijk peil OZB) vastgesteld op **0,1905.**

Voor de WOZ-waarden worden de gegevens gebruikt van het CBS die ook voor het gemeentefonds gehanteerd worden (betaalmaand februari 2018). Voor de berekening van de totale OZB-opbrengst wordt gebruik gemaakt van de gegevens (OZB-percentages) van de Monitor inkomsten uit lokale heffingen. Voor de berekening van de onderdekking reiniging en riolering wordt gebruik gemaakt van de Informatie voor derden (taakvelden) begrotingen 2018.

Artikel 12-gemeenten moeten gedurende de hele looptijd van de aanvraag en van de toekenning van de aanvullende uitkering blijven voldoen aan het jaarlijks in deze circulaire vastgestelde redelijk peil van de eigen inkomsten. Voor de lopende artikel 12-trajecten kan hier door een bijzonder voorschrift van worden afgeweken.

Berekening gemiddelde OZB-tarief in een gemeente

Uit vragen van gemeenten is in het verleden gebleken dat niet geheel duidelijk is op welke wijze het gewogen gemiddelde OZB-tarief ofwel het percentage voor de toelating tot artikel 12 van de eigen gemeente moet worden berekend. De berekening, zoals die hierboven is

opgenomen, is niet bestemd voor gemeenten om het gemiddelde OZB-tarief in de eigen gemeente te berekenen, maar geeft inzicht in de wijze waarop het normtarief OZB voor de toelating tot artikel 12 door het ministerie van BZK wordt berekend. Daarom is in de handleiding artikel 12 de volgende passage opgenomen:

Het gewogen gemiddelde OZB-tarief ofwel het percentage voor de toelating tot artikel 12 moet op de volgende wijze worden berekend:

(PEW x WW + PGNW x WNWG + PENW x WNWE) / (WW+WNWG+WNWE)

waarbij:
PEW = OZB-percentage eigenaar woning;
PGNW = OZB-percentage gebruiker niet-woning;
PENW = OZB-percentage eigenaar niet-woning;
WW = waarde woningen;
WNWG = waarde niet-woningen gebruikers;
WNWE = waarde niet-woningen eigenaren.

Indien de uitkomst van de berekening hoger is dan het landelijke gemiddelde OZB-percentage voor toelating tot artikel 12, dan voldoet de gemeente aan dit onderdeel voor toelating. Hierbij wordt uitgegaan van de veronderstelling dat bij de riolering én de reiniging sprake is van 100% lastendekkendheid. Een eventuele onderdekking bij de reiniging en/of riolering moet worden gecompenseerd door een daarmee overeenkomende verhoging van het (gemiddelde) percentage WOZ-waarde. Voor de berekening van het gemiddelde OZB-percentage bij de toelating tot artikel 12 wordt uitgegaan van de WOZ-gegevens per 1 januari van het jaar waarop de aanvraag betrekking heeft en de OZB-percentages van het jaar waarop de aanvraag betrekking heeft.

Riool- en afvalstoffenheffing en reinigingsrechten

Voor de onderdelen riolering, afvalstoffen en reiniging moet er sprake zijn van tarieven die resulteren in 100% lastendekkendheid. Dit uitgangspunt volstaat bij de beoordeling van de hoogte van deze heffingen of zij voldoen aan het redelijke peil. Van een minimumtarief per aansluiting is in dit verband dan ook geen sprake meer. Een eventuele onderdekking op de onderdelen riolering, afvalstoffen en reiniging moet gecompenseerd worden door extra baten uit de OZB boven de 120%.

Deze brochure is een uitgave van:
Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
B&F/Bekostiging Binnenlands Bestuur
Postbus 20011 | 2500 EA Den Haag

© Mei 2018 | 112683

voorstel

Zwolle

Raadsplein besluitvormend

Datum 10 september 2018

onderwerp	Voortgang ontwikkeling geothermie
portefeuillehouder	Monique Schuttenbeld
informant	Kuik, Jan
medeopstellers	Roeland, Johan (4164) Slager, Reinder
afdeling	Vastgoed
bijlagen	Voorstel: Informatienota Voortgang ontwikkeling geothermie

Voorgesteld besluit raad

kennis te nemen van de voortgang van de ontwikkeling van geothermie in Zwolle Noord

voorstel

Zwolle

Informatienota voor de raad

Datum 4 juli 2018

Onderwerp	Voortgang ontwikkeling geothermie
Versienummer	

Portefeuillehouder H.M.M. Schuttenbeld

Informant J.H. Roeland / J. Kuik / R. Slager
Afdeling Proces-, Programma- en Projectmanagement / OW
Telefoon 038 498 4164
Email J.Roeland@zwolle.nl

Bijlagen Informatienota voortgang geothermie d.d. 6 februari 2018

Wij stellen u voor kennis te nemen van:

- de voortgang van de ontwikkeling van geothermie in Zwolle Noord

Datum 4 juli 2018

Inleiding
Op 12 maart 2018 is uw raad geïnformeerd over de tussentijdse resultaten van de verkenning naar de mogelijkheden voor de ontwikkeling van geothermie in Zwolle (zie informatienota). Er is onder andere aangegeven dat er in de eerste helft van dit jaar een aantal aanvullende werkzaamheden zullen worden uitgevoerd om uw raad rond de zomer van 2018 een gefundeerd besluit te kunnen laten nemen over de haalbaarheid en het mogelijk ingaan van de volgende fase in de ontwikkeling (een go-or-no-go besluit). Omdat de gemeenteraad inmiddels een nieuwe samenstelling kent is voor de volledigheid is de informatienota (d.d. 6 februari 2018) als bijlage toegevoegd.
Zoals in de informatienota van 12 maart 2018 is aangekondigd, vindt nu een nadere verkenning naar de technische, organisatorische en financiële haalbaarheid van geothermie in Zwolle plaats.

Eind mei zijn gemeente Zwolle, provincie Overijssel en de Zwolse woningcorporaties deltaWonen, SWZ en Openbaar Belang een intentieovereenkomst aangegaan voor het onderzoeken van de mogelijkheid om woningen van de woningcorporaties aan te sluiten op een warmtenet dat wordt gevoed met een geothermiebron. Voor de woningecorporaties is aanlsluiting op een duurzaam met geothermie gevoed warmtenet een kans om hun woningbezit te verduurzamen. Voor de gemeente is het onderzoek met de woningcorporaties van belang om meer inzicht te krijgen in de afzetmogelijkheden voor met een geothermiebron opgewekte warmte en de organisatorische en financiële haalbaarheid van geothermie in Zwolle.

Voor het goed kunnen voortzetten en afronden van de nadere verkenning naar de technische, organisatorische en financiële haalbaarheid van geothermie in Zwolle is het van belang om samen te werken met partijen met kennis en ervaring op het gebied van de diepe ondergrond en veilige ontwikkeling en exploitatie van bronnen in de diepe ondergrond.

EBN
EBN B.V. (Energie Beheer Nederland) is de overheidsonderneming die namens de Staat deelneemt in het opsporen, produceren en verkopen van gas en olie in Nederland. De taken van EBN zijn vastgelegd in de Mijnbouwwet. Daarnaast voorziet EBN de minister van EZK van informatie die nodig is om de uitvoerbaarheid van het voorgenomen energiebeleid te beoordelen. Op verzoek van de minister van EZK heeft EBN sinds 2017 een rol in het samenbrengen, delen en ontsluiten van kennis over de ondergrond voor geothermie. EBN speelt een rol als kennispartner bij geothermie in Nederland en zet haar kennis van de ondergrond in voor het maximaal en veilig benutten van energiepotentie uit de ondergrond en het verduurzamen van de energiehuishouding.

EBN kan met haar kennis van de diepe ondergrond een wezenlijke bijdrage leveren aan de verkenning naar de overall haalbaarheid van geothermie in Zwolle.

Kernboodschap
De in maart van dit jaar genoemde aanvullende werkzaamheden die in het kader van de haalbaarheidsfase voor de ontwikkeling van geothermie worden uitgevoerd liggen grotendeels op schema. Duidelijk is geworden dat het met name voor de ontwikkeling van de geothermiebron wenselijk is om partijen met kennis over de diepe ondergrond te betrekken in de haalbaarheidsfase. Met EBN wordt een overeenkomst voorbereid voor het komen tot samenwerking bij het voortzetten en afronden van het onderzoek naar de haalbaarheid van geothermie in Zwolle.

Op 6 juni jongstleden heeft een informatieavond voor omwonenden van het kansrijke gebied in Zwolle Noord plaatsgevonden. Ongeveer tweehonderd belangstellenden hebben deze informatieavond bijgewoond.

Consequenties
Het betrekken van EBN in deze fase van de verkenning leidt er toe dat de conclusies over de haalbaarheid van geothermie in Zwolle een stevigere basis voor besluitvorming krijgen. Door het betrekken van EBN is er echter iets meer tijd nodig om de haalbaarheidsfase af te ronden en zullen de resultaten naar verwachting in het vierde kwartaal van 2018 kunnen worden aangeboden.

Communicatie
Op 6 juni 2018 is in wijkcentrum De Bolder in Aa-landen een informatieavond gehouden voor de omwonenden van het kansrijke gebied. Omwonenden en andere geïnteresseerden zijn op deze druk bezochte bijeenkomst geïnfoirmeerd over wat geothermie is, het proces tot nu toe en het mogelijke vervolg. Er is onder andere uitgebreid stil gestaan bij de veiligheidsaspecten, maar ook bij de kansen voor verduurzaming van warmte voor de mensen die dichtbij de mogelijke bron wonen.

Wij hebben er in overleg met de wijkverenigingen bewust voor gekozen om de omwonenden, hoewel er nog sprake is van veel onzekerheden, in dit vroege stadium van het proces te informeren. Op het moment dat deze ontwikkeling een vervolg krijgt zullen omwonenden en andere belanghebbenden - in lijn met de Zwolse Energiegids - worden betrokken bij het vervolgproces. De informatieavond was met meer dan 200 mensen drukbezocht. Voor geothermie is een webpagina ingericht op de website van de gemeente Zwolle: www.zwolle.nl/geothermie. Hier kunt u ook een verslag van de informatieavond en de presenaties vinden.

Vervolg
Naar verwachting wordt nog voor het zomerreces overeenstemming bereikt met EBN over de samenwerking bij het voortzetten en afronden van het onderzoek naar de haalbaarheid van geothermie in Zwolle. De afspraken die bij deze samenwerking gelden worden vastgelegd in een intentieovereenkomst tussen de gemeente en EBN. Het onderzoek zal vervolgens worden voortgezet en afgrond. Er zal worden toegewerkt naar een besluit over het al of niet ontwikkelen van geothermie in Zwolle Noord (go-or-no-go) in het vierde kwartaal van 2018. Het college zal met een voorstel komen waarin uitgewerkt is of, en zo ja op welke manier, geothermie in Zwolle verder ontwikkeld kan worden.

Openbaarheid
Deze informatienota is openbaar.

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris

Zwolle

Jaargang

Kenmerk 47581

Onderwerp Voortgang ontwikkeling geothermie

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 10-07-2018

besluit:

Aldus besloten in de openbare vergadering van 10 september 2018,

de voorzitter,

de griffier,

voorstel

Zwolle

Raadsplein besluitvormend

Datum 10 september 2018

onderwerp	Stand van zaken Kamperlijn
portefeuillehouder	William Dogger
informant	Scheper, Michiel (2193)
medeopstellers	Wolters, Theo (2304)
afdeling	Proces- Programma- en Projectmanagement
bijlagen	Voorstel: Informatienota Stand van zaken Kamperlijn - juli 2018 Bijlage: Maatregelenrapport ProRail

Voorgesteld besluit raad

De stand van zaken rondom de bodemproblematiek Kamperlijn en het rapport met onderzochte maatregelen voor de ingebruikname van de halte Stadshagen.

voorstel

Zwolle

Informatienota voor de raad

Datum 9 juli 2018

Onderwerp	Stand van zaken Kamperlijn
Versienummer	1.0

Portefeuillehouder Wethouder Dogger

Informant Michiel Scheper / Theo Wolters
Afdeling Projectontwikkeling
Telefoon 038 498 2193 / 2304
Email m.scheper@zwolle.nl / ta.wolters@zwolle.nl

Bijlagen 1. Maatregelenrapport ProRail

Wij stellen u voor kennis te nemen van:

De stand van zaken rondom de bodemproblematiek Kamperlijn en het rapport met onderzochte maatregelen voor de ingebruikname van de halte Stadshagen.

Inleiding
In juni is uw raad voor het laatst geïnformeerd over de stand van zaken aangaande de bodemproblematiek op de Kamperlijn en het nog niet in dienst kunnen nemen van de halte Stadshagen. In het afgelopen half jaar heeft ProRail onderzoek gedaan naar de maatregelen waarmee de halte Stadshagen in dienst kan worden genomen. Van de uitkomsten heeft u in juni kennis kunnen nemen. Via deze informatienota informeren wij u over de stand van zaken, dit mede naar aanleiding van de ingediende motie, welke met deze informatienota is afgedaan (motie M1-1).

Kernboodschap
Op dit moment kan de halte Stadshagen niet open tegen acceptabele voorwaarden. Het voorgestelde pakket aan maatregelen door ProRail geeft niet de robuuste dienstregeling welke is afgesproken. Tevens zijn de kosten voor de ingebruikname hoog. Deze conclusie is voor ons erg teleurstellend. Samen met de provincie Overijssel en de gemeente Kampen blijven wij benadrukken dat er door ProRail zo spoedig mogelijk een acceptabele oplossing moet worden gepresenteerd.

Bodemonderzoek
Het bodemonderzoek van ProRail en de daaropvolgende analyses die zijn gedaan door onderzoeksinstituut Deltaris in samenwerking met ingenieursbureaus Movares en Arcadis (in samenwerking met TNO en de TU Delft) hebben uitgewezen dat er op korte termijn geen 140 km/u gereden kan worden. Er zijn meerdere maatregelen onderzocht en vanuit de markt zijn diverse ideeën en suggesties aangedragen. Al deze mogelijkheden zijn onderzocht met als uitkomst dat met een investering tussen de €35 en €100 miljoen en een doorlooptijd van 4-6 jaar de bodem stabiel gemaakt kan worden om 140km/u te rijden. Deze investering is dusdanig hoog dat – mede gezien de maatschappelijke verantwoording voor de kosten – vooralsnog de focus heeft gelegen op het vinden van een oplossing met een baanvak snelheid van 100 km/u.

Mogelijke oplossingen
Door het niet kunnen rijden van 140 km/u gaat een deel van de overstaptijd op de knoop van Zwolle verloren. Dit heeft tot gevolg dat de overstaptijd vanaf de Kamperlijn krapper wordt ten opzicht van nu. Om tijd te winnen moeten er aanvullende maatregelen worden genomen. De infrastructuur moet op sommige onderdelen worden aangepast en er zijn maatregelen aan de treinen denkbaar die het mogelijk maken om in de totale zgn. circuittijd Zwolle – Kampen v.v. tijdwinst te behalen. Voor enkele aanpassingen is nog onduidelijk of die technische uitvoerbaar zijn met het materieel van Keolis en wat daar de financiële en technische consequenties van zijn.
Vooruitlopend hierop is het mogelijk om met een extra machinist te gaan rijden, zodat er snel kan worden gekeerd in Kampen en tijd gewonnen kan worden. Echter ook met 2 machinisten wordt de overstaptijd slechter dan bij 140 km/u. De bovenstaande maatregelen hebben eenmalige kosten tot gevolg en andere hebben structurele financiële consequenties voor de exploitatie van de lijn. Op dit moment kan nog niet met zekerheid worden gezegd wat de exacte omvang is.

Communicatie
Via persberichten en nieuwbrieven worden stakeholders en inwoners geïnformeerd.

Vervolg
Tijdens het laatste bestuurlijke overleg is gebleken dat ProRail en de provincie Overijssel, gemeenten Zwolle, Kampen en Keolis (vervoerder) het niet eens zijn over de voorgestelde oplossingen, de uitvoerbaarheid en de financiële consequenties. Eerst moet er meer duidelijkheid komen over de

aanpassingen die nodig zijn, wanneer die gerealiseerd kunnen worden en wie dat gaat financieren. Inmiddels is samen met de provincie Overijssel ook aandacht gevraagd bij het ministerie van I&W. Tevens zijn er kamervragen gesteld en heeft de staatssecretaris aangegeven het dat zij (vooralsnog) stelt dat zij van de betrokken partijen een gedragen oplossing verwacht[1].
De komende tijd wordt samen met provincie Overijsel, gemeente Kampen, de vervoerder Keolis en ProRail onderzocht welke denkbare oplossingen en tegen welke voorwaarden er denkbaar zijn.
Tevens wordt in afstemming met provincie Overijssel en de gemeente Kampen onderzocht, hoe onze juridische positie eruit ziet ten aanzien van het niet ingebruik kunnen nemen van de halte Stadshagen.

Openbaarheid
Deze informatienota is openbaar.

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris

[1] https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/openbaar-vervoer/documenten/kamerstukken/2018/06/13/beantwoording-kamervragen-van-de-leden-ziengs-vvd-en-van-der-graaf-cu-over-de-problemen-met-de-kamperlijn

Jaargang

Kenmerk 42065

Onderwerp Stand van zaken Kamperlijn

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 17-07-2018

besluit:

Aldus besloten in de openbare vergadering van 10 september 2018,

de voorzitter,

de griffier,

Zwolle- Kampen, oplossingsmogelijkheden

VAN MAATREGELEN NAAR MOGELIJKHEDEN

Maatregelen Zwolle-Kampen, oplossingsmogelijkheden
Versie: 15.2
Status: Definitief
Datum: 10-4-2018

ProRail BV, KvK 30124359

Inhoud

Aanleiding 2
Gestelde doelen 3
De criteria die per maatregel zijn uitgewerkt. 4
Advies 4
De maatregelen samengevoegd tot pakketten 5
Uitgewerkte pakketten 6
1. Exploitatieve/Logistieke maatregelen (EL1 t/m EL20) 9
2. Maatregelen in de geotechniek 34
2.1 Geotechnische maatregelen voor statische en dynamische stabiliteit (D1 t/m D10) 34
2.2 Maatregelen voor (uitsluitend) statische stabiliteit (S1 t/m S6) 45
3. Rekenmodellen (R1, R2) 52
4. Maatregelen voor transfer/overstaptijd (T1 t/m T4) 55

Aanleiding

De ambitie ten aanzien van het treinproduct op de spoorlijn Zwolle Kampen kan op dit moment niet volledig waargemaakt worden omdat de gevraagde snelheid niet gereden kan worden in verband met de slechte ondergrond.
Dit rapport brengt de mogelijke maatregelen en voorstellen voor combinaties daarvan in beeld. Onderzocht is daarbij welke maatregelen en of gecombineerde maatregelen bijdragen aan het realiseren van de ambitie van het treinproduct. Deze maatregelen hebben betrekking op de logistiek, de processen van de vervoerder, de techniek van de trein en/of de infrastructuur.

ProRail heeft hiertoe in afstemming met opdrachtgevers en Keolis een groslijst van 42 maatregelen samengesteld.
Deze nota behandelt een nadere uitwerking en beoordeling van de genoemde 42 maatregelen en een samenstelling daarvan tot pakketten. Uitwerking en beoordeling heeft plaatsgevonden op basis van de bijdrage aan technische haalbaarheid, kosten en doorlooptijd.

Gestelde doelen

In ambtelijk overleg tussen opdrachtgevers, Keolis en provincie op 8 februari 2018 zijn drie doelstellingen geformuleerd:

Opening station Stadshagen met robuuste circuittijd 30 minuten
De opening van station Stadshagen in een robuuste dienstregeling op de lijn Zwolle – Kampen bij een baanvaksnelheid van 100 km/uur. Dit betekent dat de treindienst op de lijn Zwolle – Kampen punctueel rijdt, en dat er voldoende buffer in de dienstregeling zit om kleine vertragingen weer in te lopen. De circuittijd van 30 minuten inclusief buffer wordt dus gerealiseerd. Dit zegt niets over de overstaptijden op andere treinen.

Aansluitingen in Zwolle
De aansluitingen in Zwolle van de treinen Zwolle-Kampen op de treinen op andere trajecten vice versa worden gerealiseerd. Dit vereist dat er voldoende overstaptijd is voor de reizigers.

140 km/uur
De baanvaksnelheid van 140 km/uur wordt gerealiseerd. De doelstellingen achter deze 140 km/uur zijn de verhoging van de robuustheid van de dienstregeling, een kortere reistijd, en voldoende overstaptijd op andere treinen in Zwolle.

Beschrijving onderzochte maatregelen

De lijst met 42 maatregelen is gezamenlijk met de betrokken stakeholders opgesteld. De maatregelen zijn door ProRail met inschakeling van ingenieursbureaus uitgewerkt op het niveau van “expert judgement”. Gekeken is in hoeverre de maatregelen bijdragen aan de drie doelstellingen. Vervolgens is gekeken naar uitvoerbaarheid. Daarbij is onderscheid gemaakt tussen logistiek, exploitatie en techniek. Daarnaast is een inschatting gemaakt van de kosten, de tijdplanning en de benodigde buitendienststellingen. De kosten zijn excl. BTW en hebben een marge van +/- 50%.

De 42 maatregelen zijn opgenomen in de bijlage en zijn als volgt ingedeeld:

- Exploitatie en logistiek (EL 1 t/m EL20);
- Maatregelen in de geotechniek voor statische en dynamische stabiliteit (D1 t/m D10);
- Maatregelen in de geotechniek voor uitsluitend statische stabiliteit (S1 t/m S6);
- (her)berekening (R1 en R2);
- Maatregelen voor transfer en overstaptijd (T1 t/m T4)

De criteria die per maatregel zijn uitgewerkt.

- **Effectiviteit**
  Voor welke doelstelling(en) is de maatregel effectief, en hoe groot is die effectiviteit?

- **Uitvoerbaarheid**
  De mate waarin de maatregel redelijkerwijs gesproken gereden, gebouwd en/of ingepast kan worden.

- **Kosten**
  Investeringskosten van de maatregel zijn geschat op basis van engineering judgement en niet onderbouwd middels een CROW SSK rekensystematiek.

- **Doorlooptijd**
  Doorlooptijd tussen opdracht en realisatie van de maatregel en zijn geschat op basis van engineering judgement en niet onderbouwd.

- **Advies**
  Per maatregel is in een advies aangegeven dit advies wordt gegeven op basis van expert judgement en de VE sessie van dinsdag 20 maart 2018. Alle maatregelen zijn terug te vinden in de bijlage. De rode kleur geeft het advies aan. Rood valt af, groen is interessant om mee te nemen.

Advies

Per maatregel is een advies gegeven hoe er verder mee om te gaan. De kleur aan de linkerkant geeft het advies aan. Groen is verder meenemen. Oranje is verder uit te werken en rood valt af.

De maatregelen samengevoegd tot pakketten

De overgebleven maatregelen zijn samengevoegd tot pakketten in enkele categorieën: bodem, exploitatie Keolis, kleine infra-aanpassingen, en combinatie infra met exploitatie Keolis.

1. **Bodemmaatregelen (pakketten 1, 2 en 3)**
    - Grootschalige bodemmaatregelen voor 140 km/u, Stadshagen open en goede overstap
    - Doorlooptijd 4-6 jaar en lange buitendienststellingen.
    - Hoge kosten.

2. **Maatregelen in de exploitatie van Keolis (pakket 4)**
    - Maatregelen in de exploitatie van Keolis om met 100 km/u op korte termijn Stadshagen wel te kunnen openen, met een krappe circuittijd, overstaps in Zwolle niet allemaal haalbaar.

3. **Kleine infra-aanpassingen ter verbetering van de robuustheid (pakket 5)**
    - Aanvullende kleine infra-aanpassingen om per circuit 0,6 minuut rijtijd te winnen. Doorlooptijd 2 jaar, relatief beperkte investeringskosten.

4. **Aanpassingen infrastructuur in combinatie met extra materieel (pakket 6)**
    - Aanvullende maatregel waarmee per circuit 2,5 minuut rijtijd kan worden gewonnen. Doorlooptijd 4 jaar, aanzienlijke investerings- en exploitatiekosten.

NB! Geen van de genoemde maatregelen is volledig uitgewerkt. Genoemde kostenbedragen en doorlooptijden zijn dan ook te beschouwen als globale duiding. Als besloten zou worden tot een maatregel, is verdere uitwerking noodzakelijk.

Maatregelen verkorting overstaptijd in Zwolle
Diverse maatregelen om de overstaptijd van spoor 12 naar andere treinen (v.v.) te verkorten zijn onderzocht:

- aanlanding van de Kamper trein op spoor 1A: dit is niet mogelijk bij het huidige spoorgebruik op het station. Een geheel nieuwe spoorbezetting is nodig met bijbehorende infra-aanpassingen. Kosten € 75 miljoen (gebaseerd op eerder Alternatief III aanpassingen Zwolle Spoort). Leidt ook tot een langere circuittijd.
- een rollend trottoir op het perron langs spoor 1: dit is een groot obstakel op het perron en leidt tot slechts beperkte tijdwinst.
- een passerelle tussen spoor 12 en spoor 3A/5A: dit is technisch moeilijk uitvoerbaar, versmalt de transferruimte op spoor 12 en vergt een lange klim naar boven. Het biedt ook geen oplossing voor de overstappende reizigers van/naar spoor 6/7.

Geconcludeerd is dat deze maatregelen technisch niet uitvoerbaar zijn, tot een ongewenste situatie op het station leiden, deels tot hoge kosten leiden en/of de looptijd slechts beperkt verkorten.

Uitgewerkte pakketten

Tabel 1. Welke maatregelen zijn mogelijk?

	MAATREGELPAKKETTEN	Baanvak-snelheid Stadshagen - Kampen	Buffertijd Zwolle	Stadshagen in robuuste drgl	Alle overstaps Zwolle *)	Planning gereed	Kosten ex BTW	Baanvak buiten dienst
	Dienstregeling Keolis incl Stadshagen – 100 km/uur							
	Ontwerp dienstregeling ProRail	100	2,4	Ja	Nee			
	Praktijkproef Keolis 1 mcn	100	?	Nee	Nee			
	Praktijkproef Keolis 2 mcn	100	?	??	Nee			
1	**Grote bodemmaatregelen**							
1.1	Vervanging ondergrond gehele tracé	140	5,1’	Ja	Ja	2022	€ 100 mln	1 jaar
1.2	Aanleg nieuwe spoorbaan	140	5,1’	Ja	Ja	2024	€ 100 mln	weekends
1.3	Maatwerk (mix van maatregelen)	140	5,1’	Ja	Ja	ntb	€ 55 mln	ntb
2	**Beperkte bodemmaatregelen met positieve uitkomst veldmeting (= 140 km/uur is mogelijk)**							
2.1	Aanleg steunbermen + Vervanging ondergrond 1 km	140	5,1’	Ja	Ja	2022	€ 35 mln	< 1 jaar
3	**Beperkte bodemmaatregelen met negatieve uitkomst veldmeting (= 110/130 km/uur is mogelijk)**							
3.1	Aanleg steunbermen + Vervanging ondergrond 1 km	110/130	2,6’	Ja	Ja	2022	€ 35 mln	< 1 jaar
4	**Maatregelen bedrijfsvoering Keolis voor verkorten keertijden en rijtijden**							
4.1	Tweede machinist	100	?	??	Nee	2018	Expl € 325-455.00 p jr	geen
4.2	Aanpassing handelingen tijdens keerproces - remproef	100	?	??	Nee	??	??	geen
4.3	Aanpassingen FLIRT	100	?	??	Nee	??	??	geen
4.4	Proefbedrijf	100	?	??	Nee	2018	??	geen
5	**Kleine infra-aanpassingen bij handhaven 100 km/uur Stadshagen – Kampen**							
6.1	Baanvaksnelheid Veerallee – Stadshagen verhogen.	100	?	12’’ tijdwinst per circuit	Nee	2020	€ 1,3 mln	Weekends
6.2	Aanpassing beveiliging Stadshagen – Kampen	100	?	12’’ tijdwinst per circuit	Nee	2020	€ 1,3 mln	Weekends
6.3	Aanpassing voeding tractie-energie	100	?	12’’ tijdwinst per circuit	Nee	2019	€ 0,1 mln	geen
6	**Treindienst met 2 composities en tweede perronspoor in Kampen**							
6	Treindienst met 2 composities en tweede perronspoor in Kampen	100	3,0’	2,5’ tijdwinst per circuit	Ja	2022	Infra € 15 M Lease mat €7 Expl € 325-455.000 p jr	Weekends

*) Overstap op IC Lelystad verdwijnt over enkele jaren als de IC Lelystad eerder uit Zwolle vertrekt.

PAKKET 1 Vervanging ondergrond over het gehele tracé

Een zekere maatregel is de vervanging van de ondergrond onder het hele tracé Stadshagen-Kampen door zand. Kosten hiervan grootteorde € 100 miljoen, doorlooptijd 4 jaar, de baan moet daarvoor een heel jaar volledig buiten dienst.
Een alternatief is de aanleg van een nieuwe spoorbaan naast de huidige; kosten ook ongeveer € 100 miljoen, doorlooptijd 6 jaar, vergt een aantal kortere buitendienststellingen.

PAKKET 2 Beperktere bodemmaatregelen bij positieve uitkomst veldmeting (140 km/u)

Aanvullende veldmeting zou kunnen uitwijzen dat we met maatregelen van beperktere omvang kunnen volstaan. Deze veldmeting vergt een half jaar doorlooptijd. Als uit de veldmeting zou blijken dat op het tracé Zwolle-Kampen met een verlaagde risico-opslag gerekend mag worden, kunnen we volstaan met de aanleg van steunbermen aan beide zijden van het spoor en het vervangen van de ondergrond door zand over een lengte van 1 km (ter hoogte van km 96.0). Kosten ongeveer € 35 miljoen, doorlooptijd 4 jaar, met naar verwachting een kortere buitendienststelling dan een jaar.

PAKKET 3 Beperkte bodemmaatregelen bij negatieve uitkomst veldmeting (110/130 km/u)

Indien uit de veldmeting blijkt dat een verlaagde risico-opslag niet is toegestaan, kan met de beperkte bodemmaatregelen op een deel van het traject 110 km/u worden gereden, op een ander deel 130 km/u. Hiermee wordt ongeveer 1,6 minuut rijtijd in het circuit gewonnen. Kosten ongeveer € 35 miljoen, doorlooptijd 4 jaar, met naar verwachting een kortere buitendienststelling dan een jaar.

PAKKET 4 Maatregelen bedrijfsvoering Keolis voor verkorten rijtijden en keertijden

Het gaat hier om het verkorten van de keertijd in Kampen en Zwolle door de inzet van een tweede machinist, het beperken van het aantal handelingen van de machinist tijdens het keerproces en/of het aanpassen van het treinmaterieel zodanig dat de keertijd kan worden verkort tot maximaal 3 minuten. Waarschijnlijk is een combinatie van deze maatregelen nodig om een keertijd van 3 minuten te realiseren.
T.a.v. het beperken van het aantal handelingen en een evt. aanpassing van het materieel is onderzoek door Keolis met Stadler nodig.
Aanvullend krijgen de betrokken machinisten met een proefbedrijf met goede instructie ervaring in het op de juiste locaties beginnen met afremmen, het scherp optrekken, etc.

PAKKET 5 Kleine infra-aanpassingen bij handhaving 100 km/uur op Stadshagen - Kampen

- Verhoging baanvaksnelheid Veerallee – Stadshagen tot 120 km/uur. Effect op de circuittijd 12 seconden, kosten € 1,3 mln, doorlooptijd 2 jaar.
- Aanpassing van de beveiliging op het traject Stadshagen - Kampen is nodig bij handhaving baanvaksnelheid van 100 km/uur. De beveiliging is nu ingericht op 140 km/uur, er wordt gereden met een tijdelijke snelheidsbeperking. Effect op de circuittijd 12 seconden, kosten € 1,3 mln, doorlooptijd 2 jaar.
- Aanpassing van de tractie-energievoorziening. Effect op de circuittijd 12 seconden, kosten € 0,1 mln, doorlooptijd 1 jaar.

PAKKET 6 Uitvoering treindienst met twee composities met extra perronspoor in Kampen

Met deze maatregel wordt de keertijd in Kampen met ten minste 2 minuten verkort. Als treincompositie 1 aankomt in Kampen op spoor 1, vertrekt dadelijk daarna treincompositie 2 vanaf spoor 2 naar Zwolle. Na een half uur komt treincompositie 2 weer aan in Kampen, en dadelijk daarna vertrekt compositie 1 naar Zwolle.
Met de kortere keertijd in Kampen wordt de keer- + buffertijd in Zwolle ten minste 6 minuten. Daarmee wordt de dienstregeling robuust.
De kosten van deze maatregel zijn aanzienlijk: investering in infrastructuur € 10 mln, leasekosten treinmaterieel € 7 mln, en hogere exploitatiekosten € 325.000-455.000.

NB.
Gekeken moet worden naar de aansluitende busdiensten in Kampen.
Gekeken moet worden naar de ruimtelijke inpasbaarheid van het extra spoor + perron in Kampen.

BIJLAGE Maatregelen

Deze bijlage bevat de uitwerking van 42 generieke maatregelen op de lijn Zwolle – Kampen: maatregelen in de logistiek, de processen van de vervoerder, de techniek van de trein, en in de infrastructuur. De kleur aan de linkerkant geeft het advies aan. Groen is verder meenemen, Oranje is verder uit te werken en rood valt af.

1. Exploitatieve/Logistieke maatregelen (EL1 t/m EL20)

EL1 (1)	Maatregelen terugbouwen treinbeveiliging naar 100 km/uur	
	Aanpassing treinbeveiliging met baanvak-snelheid 100 km/u blijft. Doel is verkorten van de rijtijd.	**Logistieke uitvoerbaarheid** nvt
	Draagt bij aan: Opening Stadshagen: ja Overstappen Zwolle: nee 140 km/uur: nee **Opening Stadshagen** Maatregel leidt tot x seconden rijtijdwinst in het circuit, draagt bij aan robuuster circuit. **Overstaprelaties in Zwolle** Met deze maatregel alleen onvoldoende overstaptijd in Zwolle. NB. Overstaprelaties worden ook bepaald door de tijden van de overige treinen. Als deze wijzigen kunnen de effecten van maatregelen op de lijn Zwolle-Kampen worden teniet gedaan.	**Exploitatieve uitvoerbaarheid** Theoretisch mogelijk met haltering van 0,5' in Stadshagen, proefbedrijf moet dit aantonen. **Aanpassing infrastructuur nodig?** Terugbouwen beveiliging naar 100 km/uur **Technische uitvoerbaarheid** nvt **Kosten maatregelen:** • Investeringen infra: 1,3 mio • Investeringen materieel: - • Exploitatiekosten vervoerder: - • Exploitatiekosten ProRail: - **Doorlooptijd maatregelen:** **2 jaar** **Buitendienststellingen nodig voor aanpassing infra?** Ja , enkele weekends **Bijzonderheden** De robuustheid van de dienstregeling is beperkt. **Advies** Deze maatregel dient altijd uitgevoerd te worden indien de snelheid 100 km/u blijft.

EL2 (2) Inzet tweede machinist voor verkorten keertijd in Kampen

Tweede machinist rijdt mee om de trein dadelijk na aankomst in Kampen gereed te maken voor vertrek en tijdig te vertrekken.
Doel is verkorten van de keertijd in Kampen.

Draagt bij aan:

Opening Stadshagen	ja
Overstappen Zwolle	Ja (excl Lelystad)
140 km/uur	nee

Opening Stadshagen
Maatregel bevordert de haalbaarheid keertijd van 3,0'; is nodig voor circuittijd met bediening Stadshagen.
Nog aantonen in proefbedrijf.
Deze maatregel alleen is niet voldoende voor de gewenste circuittijd.

Overstaprelaties in Zwolle
Met deze maatregel alleen onvoldoende overstaptijd in Zwolle.

NB. Overstaprelaties worden ook bepaald door de tijden van de overige treinen. Als deze wijzigen kunnen de effecten van maatregelen op de lijn Zwolle-Kampen worden teniet gedaan.

Logistieke uitvoerbaarheid
nvt

Exploitatieve uitvoerbaarheid
Ja, kost tweede machinist

Aanpassing infrastructuur nodig?
Nee

Technische uitvoerbaarheid
nvt

Kosten maatregelen:
- Investeringen infra: 1,3mio (terugbouwen beveiliging indien geen verdere maatregelen).
- Investeringen materieel: nvt-
- Exploitatiekosten vervoerder: € 325.000 - €455.000 p.j.
- Exploitatiekosten ProRail: nvt

Doorlooptijd maatregelen:
- Extra personeel: oktober 2018

Buitendienststellingen nodig voor aanpassing infra?
Nvt

Bijzonderheden
Nvt

Advies
Zo snel mogelijk in gang zetten

EL3 (3) Inzet tweede compositie vanuit Zwolle

Tweede compositie vertrekt vanuit Zwolle naar Kampen 3’ nadat de eerste compositie binnen is (in Zwolle).
Doel is om daarmee de circuittijd met 3’ te verbeteren.

Draagt bij aan:

Opening Stadshagen	ja
Overstappen Zwolle	nee
140 km/uur	nee

Opening Stadshagen
Met een overkruistijd van 3’ is de gewenste robuuste circuittijd inclusief bediening Stadshagen haalbaar.

Overstaprelaties in Zwolle
Om het circuit Zwolle-Kampen te halen, is de maximale overkruistijd op Zwolle 3’. Dat vereist dat de trein om .44 uit Kampen aankomt en richting Kampen op .47 vertrekt.
Daarmee is overstappen op de IC Lelystad, de IC Leeuwarden (in het dal) en de stoptrein Emmen (in de spits) met alleen deze maatregel niet haalbaar.

NB. Overstaprelaties worden ook bepaald door de tijden van de overige treinen. Als deze wijzigen kunnen de effecten van maatregelen op de lijn Zwolle-Kampen worden teniet gedaan.

Logistieke uitvoerbaarheid
Niet uitvoerbaar doordat spoor 13 op Zwolle maar geschikt is voor 3 bakken, moet één compositie met 3 bakken rijden. Hierdoor is de capaciteit 1 keer per uur gehalveerd en zal deze trein overvol zijn.
Beide composities moeten met 6 bakken (2 stellen Flirt) kunnen rijden.

Exploitatieve uitvoerbaarheid
Ja, kost extra compositie + bemensing.

Aanpassing infrastructuur nodig?
Nee, uitgangspunt is geen aanpassingen in de railinfra. Perronlengte van spoor 13 is geschikt voor 3 bakken en niet voor 6 bakken.

Technische uitvoerbaarheid
Geen aanpassingen

Kosten maatregel:
- Investeringen infra: nvt
- Investeringen materieel: -
- Exploitatiekosten vervoerder:
  personele kosten 455k per jaar
  Lease trein € 7 miljoen per jaar
  Exploitatiekosten € 5,63 per km
- Exploitatiekosten ProRail: -

Doorlooptijd maatregelen:
- Aanschaf materieel: 2 jaar
- Extra personeel: half jaar

Buitendienststellingen nodig voor aanpassing infra?
Geen

Bijzonderheden

Advies
Door te kort perron kan maar één slag met lange trein en één slag met korte trein worden gemaakt, dit is niet acceptabel. Hierdoor valt deze af.

EL4 (4) Binnenkomst Zwolle - Kampen op spoor 1A

Trein komt in Zwolle binnen op spoor 1A. Langere rijtijd, kortere overstaptijd voor de reizigers op andere treinen te Zwolle

Als er een gelijktijdigheid zou zijn vanaf spoor 1A naar Kampen en vanaf spoor 3 naar rechterspoor richting Amersfoort/Lelystad, dan zou het in de huidige dienstregeling kunnen. In de beoogde treindienst voor PNN past het niet meer, omdat de SPR Leeuwarden op 1B staat, en de SPR Utrecht naar spoor 1A moet.

NB. In de huidige dienstregeling komt de SPR uit Amsterdam buiten de overstapknoop aan. In de beoogde PNN dienstregeling staat deze SPR op spoor 4. Omdat spoor 4 alleen geschikt is voor korte treinen, zal spoor 1A of 1B ook een goed alternatief kunnen zijn voor de SPR Asd.

Draagt bij aan:

Opening Stadshagen	nee
Overstappen Zwolle	ja
140 km/uur	nee

Opening Stadshagen
Spoor 1A is 230 m verder rijden; de rijtijd neemt met 21 seconden toe, dat betekent 42 seconden extra rijtijd per circuit. Maatregel heeft een negatieve bijdrage voor het realiseren van de circuittijd.

Overstaprelaties in Zwolle
Als de maatregel uitvoerbaar zou zijn, zouden de reizigers 2,4 minuut tijdwinst hebben voor hun overstap (overstapafstand naar andere treinen neemt met 230 meter af; dat is een 2,8 minuten kortere looptijd. Met de langere rijtijd van de trein is de tijdwinst voor de reiziger per saldo 2,4 minuten).

NB. Overstaprelaties worden ook bepaald door de tijden van de overige treinen. Als deze wijzigen kunnen de effecten van maatregelen op de lijn Zwolle-Kampen worden teniet gedaan.

Logistieke uitvoerbaarheid
Logistiek niet uitvoerbaar:

- De rijweg van spoor 1A naar Kampen ligt in conflict met rijwegen en plantijden IC's naar Amersfoort en Lelystad. In de huidige en beoogde toekomstige dienstregelingen kan dit conflict op de huidige infrastructuur niet worden opgelost. Ook project ZwolleSpoort geeft geen oplossing voor dit conflict.
- In de huidige dienstregeling staat de SPR Utrecht op spoor 1A; deze zou in de huidige dienstregeling naar spoor 1B kunnen. In de beoogde dienstregeling voor Programma Noord Nederland wordt spoor 1B echter bezet door de SPR Leeuwarden.

Exploitatieve uitvoerbaarheid
Alleen indien met overige maatregelen de gewenste circuittijd mogelijk is inclusief de extra rijtijd van/naar spoor 1A.

Aanpassing infrastructuur nodig?
Ja, aanpassing infra voor vrije rijweg van/naar 1A. Aankondiging overweg Veerallee vanaf 1A aanbrengen.

Technische uitvoerbaarheid
Aanpassingen in infra zijn technisch uitvoerbaar

Kosten maatregel:

- Investeringen infra: € 75 mio
- Investeringen materieel: -
- Exploitatiekosten vervoerder:
- Exploitatiekosten ProRail: ?

Doorlooptijd maatregelen:

- Infra-aanpassingen: 4 jaar

Buitendienststellingen nodig voor aanpassing infra? Ja

Bijzonderheden
Alternatief III voor Zwolle Spoort in 2013 hield in dat de Kamperlijn op spoor 1A kon staan. Daartoe zijn twee extra keersporen aan de oostkant van het station benodigd. Hierdoor kunnen de sprinters uit Amsterdam en Utrecht binnenkomen op de Intercity perrons 6 en 7 voordat de Intercity binnenkomt. Zodra de reizigers zijn uitgestapt rijden de sprinters door naar de keersporen. Daar blijven ze staan totdat de Intercity's van de sporen 3 en 5 zijn vertrokken. Dit alternatief in het project Zwolle Spoort kostte € 290 mio excl. BTW.

In het project Zwolle Spoort is gekozen voor een alternatief zonder aanlanding op spoor 1. Deze variant kost € 225 mio. Indien nu alsnog Zwolle Spoort anders moet worden ingericht kost dit ongeveer €10 mio extra, dus € 65 mio + € 10 mio = € 75 mio.

		Advies Valt af. Oplossing is logistiek niet uitvoerbaar; de circuittijd zou langer worden, en de kosten zijn extreem hoog. Budget dan liever in bodemmaatregelen steken.

EL5 (5)	In Zwolle met hogere snelheid (60 km/uur) binnenkomen en vertrekken	
	Door het verhogen van de vertreksnelheid worden 20 seconden gewonnen, door het verhogen van de naderingssnelheid 15 seconden.	**Logistieke uitvoerbaarheid** .
	Draagt bij aan: Opening Stadshagen: ja Overstappen Zwolle: nee 140 km/uur: nee **Opening Stadshagen** Een kortere rijtijd draagt bij aan de gewenste kortere circuittijd maar is op zichzelf geen voldoende maatregel om Stadshagen te kunnen bedienen. **Overstaprelaties in Zwolle** Rijtijd wordt korter, daarmee bijdrage aan de kortere circuittijd. Op zich onvoldoende bijdrage voor overstap op IC Lelystad. In combinatie met andere maatregelen die het circuit Zwolle- Kampen voldoende robuust maken, komt de trein 1 minuut later aan in Zwolle t.o.v. de dienstregeling zonder Stadshagen, en vertrekt 2 min eerder uit Zwolle. Overstap richting Lelystad is niet haalbaar (4 min). NB. Overstaprelaties worden ook bepaald door de tijden van de overige treinen. Als deze wijzigen kunnen de effecten van maatregelen op de lijn Zwolle-Kampen worden teniet gedaan.	**Exploitatieve uitvoerbaarheid** Alleen indien met overige maatregelen de gewenste circuittijd gehaald wordt. **Aanpassing infrastructuur nodig?** Ja, opheffen spoor 13, inrichten spoor 42 als vervangend opstelspoor. Eventueel aanpassing wissel 67 + sporenlay-out. **Technische uitvoerbaarheid** Is technisch niet uitvoerbaar gezien de noodzakelijke boogstralen in relatie met overweg Veerallee. **Kosten maatregelen:** • Investeringen infra: - • Investeringen materieel: - • Exploitatiekosten vervoerder: € 342K per jaar • Exploitatiekosten ProRail: **Doorlooptijd maatregelen:** • Infra-aanpassingen: 3 jaar **Buitendienststellingen nodig voor aanpassing infra?** nvt **Bijzonderheden** **Advies** Valt af; gewenste wijziging van de infra is technisch niet uitvoerbaar.

EL6 (6)	Symmetrieas Zwolle - Kampen kwartier verschuiven	
	Door het verschuiven van de tijdligging op Zwolle-Kampen met een kwartier worden zowel de overstappen in Zwolle (trein-trein) als de overstappen in Kampen (bus-trein) 15 minuten langer.	**Logistieke uitvoerbaarheid** De overstaptijd van machinist Zwolle-Enschede van/naar Zwolle-Kampen wordt langer, waardoor bij uitwisseling van personeel de treindienst robuuster wordt, met minder kans op vertraging.
	Draagt bij aan: Opening Stadshagen: nee Overstappen Zwolle: nee 140 km/uur: nee **Opening Stadshagen** Dit draagt niet bij aan de gewenste kortere circuittijd. **Overstaprelaties in Zwolle** Overstap op trein (en bus) wordt 15 minuten langer. De meeste aansluitingen hebben in de huidige dienstregeling 6-12 minuten overstaptijd, en dat wordt dan 21-27 minuten; dit betekent lange wachttijden in Zwolle, en in totaal langere reistijd. Reizigers met een busoverstap in Kampen en treinoverstap in Zwolle zijn 30 minuten langer onderweg. NB. Overstaprelaties worden ook bepaald door de tijden van de overige treinen. Als deze wijzigen kunnen de effecten van maatregelen op de lijn Zwolle-Kampen worden teniet gedaan.	**Exploitatieve uitvoerbaarheid** Verlies bestaande efficiëntie in diensten pakket door het niet kunnen wisselen van machinisten tussen ZwEn en ZwoKa **Aanpassing infrastructuur nodig?** nvt **Technische uitvoerbaarheid** nvt **Kosten maatregelen:** • Investeringen infra: - • Investeringen materieel: - • Exploitatiekosten Keolis: 342K per jaar • Exploitatiekosten ProRail: - **Doorlooptijd maatregelen:** 2-3 wijzigingsbladen = 9 maand **Buitendienststellingen nodig voor aanpassing infra?** nvt **Bijzonderheden** Overstap op de bussen in Kampen kan alleen gehandhaafd worden als de busdiensten ook een kwartier opschuiven. **Advies** Niet doen, omdat alle overstappen slechter worden.

EL7 (7)	Aansluiten in spitsrichting in Zwolle	
	In de ochtendspits reizen de meeste reizigers vanuit Kampen naar Zwolle. Als de dienstregeling een paar minuten verschoven wordt (eerder aankomen in Zwolle), worden alle overstaptijden iets langer. Hierdoor wordt de overstap vanuit Kampen ook op de IC Lelystad haalbaar (of zelfs Groningen). Na de ochtendspits verschuift het patroon op Zwolle – Kampen, zodat de trein naar Kampen een paar minuten later uit Zwolle vertrekt.	**Logistieke uitvoerbaarheid** Als de circuittijd voldoet, is het maakbaar. Wel wisselende vertrektijden voor reizigers. Bij 2 minuten verschuiven Zwolle-Kampen (aankomst Zl op .11 vertrek op .15): • overstap op de IC Lelystad haalbaar, IC Groningen niet. • In de tegenspitsrichting vervallen de overstappen vanuit IC Leeuwarden en IC Deventer richting Stadshagen/Kampen. Aandachtspunt is het behoud van de bus-aansluiting op Kampen. Ook heeft dit effect op de overstaptijden voor machinisten op Zwolle.
	Draagt bij aan: Opening Stadshagen: ja Overstappen Zwolle: ja 140 km/uur: nee **Opening Stadshagen** Dit draagt niet bij aan de kortere circuittijd. **Overstaprelaties in Zwolle** In de spitsrichting wordt de aansluiting op de IC Lelystad haalbaar. Voor een aansluiting op de IC Groningen moet het patroon 4-5 minuten verschoven worden. In zowel de ochtend- als middagspits krijgen overige aansluitingen ook een langere overstaptijd, wat zorgt voor een langere reistijd. In de tegenspitsrichting vervallen bijna alle aansluitingen. De overstaptijden in Kampen van de bus op de trein zijn nu 3-5 minuten. Als je de plantijden van de trein Zwolle-Kampen aanpast, heeft dat direct effect op de aansluiting bus-trein v.v. in Kampen, ook al is de verschuiving van de trein maar 2 minuten. De bustijden moeten dus aangepast worden om de aansluitingen te behouden. Volgens de gegevens van Keolis is er rond 12:30 uur het omslagpunt dat er meer reizigers naar Kampen reizen dan naar Zwolle. 12:30 is dan ook het moment dat de dienstregeling verschuift van goede aansluitingen in Zwolle vanuit Kampen naar goede aansluitingen in Zwolle naar Kampen. 25% van het totaal aantal reizigers reist wel in de tegenspits, waardoor de tegenspitsreizigers met een overstap in Zwolle benadeeld worden. Als de treindienst na 12:30 uur andere tijden heeft, moeten ook de bustijden voor 12:30 en na 12:30 aangepast worden voor een goede	**Exploitatieve uitvoerbaarheid** Verlies bestaande efficiëntie in diensten pakket door het niet kunnen wisselen van machinisten tussen ZwEn en ZwoKa **Aanpassing infrastructuur nodig?** nvt **Technische uitvoerbaarheid** nvt **Kosten maatregelen:** • Investeringen infra: - • Investeringen materieel: - • Exploitatiekosten Keolis: 325 k • Exploitatiekosten ProRail: - **Doorlooptijd maatregelen:** **Buitendienststellingen nodig voor aanpassing infra?** nvt **Bijzonderheden** Overstap op de bussen in Kampen kan alleen gehandhaafd worden als de busdiensten ook worden aangepast.

	aansluiting. *Hierdoor zal ook het busnetwerk een wisselend patroon op de dag krijgen*. Andere mogelijkheid is de overstappen in Kampen verruimen door de bussen eerder te laten aankomen in Kampen en later te laten vertrekken, zodat de overstaptijden de hele dag haalbaar zijn. NB. Overstaprelaties worden ook bepaald door de tijden van de overige treinen. Als deze wijzigen kunnen de effecten van maatregelen op de lijn Zwolle-Kampen worden teniet gedaan	**Advies** Nader onderzoek nodig voor hoeveel reizigers dit een verbetering is, voor hoeveel reizigers een verslechtering.

EL8 (8)	**Stadshagen 1x per uur bedienen**	
	Halte Stadshagen 1x per uur bedienen, en dus 1x per uur overslaan. Doel is een kortere circuittijd, waardoor Stadshagen inpasbaar is.	**Logistieke uitvoerbaarheid** Doordat er 1x per halfuur niet gestopt wordt in Stadshagen, is er per uur voldoende buffer in het circuit Zwolle-Kampen.
	Draagt bij aan: Opening Stadshagen: Ja Overstappen Zwolle: Nee 140 km/uur: Nee **Opening Stadshagen** Dit draagt bij aan een kortere circuittijd, maar voldoet niet aan de uitgangspunten. Stadshagen wordt nl. maar 1x per uur bediend. **Overstaprelaties in Zwolle** In het halfuur met stop Stadshagen komt de trein aan op .43 en vertrekt op .47. Hierdoor zijn de meeste aansluitingen vanuit Kampen/Stadshagen op Zwolle haalbaar, maar de aansluiting op de IC Lelystad niet. In het halfuur zonder stop Stadshagen komt de trein aan op .42 en vertrekt op .49. Hierdoor is ook de aansluiting op de IC Lelystad haalbaar. NB. Overstaprelaties worden ook bepaald door de tijden van de overige treinen. Als deze wijzigen kunnen de effecten van maatregelen op de lijn Zwolle-Kampen worden teniet gedaan.	**Exploitatieve uitvoerbaarheid** De geprognotiseerde aantallen in- en uitstappers op Stadshagen (1000 per dag) zullen niet gehaald worden. De vraag is hoeveel reizigers minder. 80% minder reizigers, conform Waaijer van Brogt) **Aanpassing infrastructuur nodig?** nvt **Technische uitvoerbaarheid** nvt **Kosten maatregelen:** • Investeringen infra: - • Investeringen materieel: - • Exploitatiekosten Keolis: max 325k per jaar • Exploitatiekosten ProRail: - **Doorlooptijd maatregelen:** 2 tot 3 wijzigingsbladen max 9 mnd **Buitendienststellingen nodig voor aanpassing infra?** nvt **Bijzonderheden** Stadhagen wordt maar 1x per uur bediend. **Advies** Niet doen. Onduidelijk product naar de reiziger, gaat groot verlies van reizigers teweegbrengen.

EL9 (11) Pendeltrein Zwolle – Stadshagen vv.

Naast de trein Zwolle-Kampen zonder stop Stadshagen rijdt er een pendeltrein Zwolle-Stadshagen.

Doel is om Stadshagen toch te bedienen door een extra pendel te heen en weer rijden tussen Zwolle en Stadshagen. De trein Zwolle – Kampen stopt dan niet in Stashagen.

Hierdoor ontbreekt de rechtstreekse verbinding Kampen-Stadshagen.

Draagt bij aan:

Opening Stadshagen	ja
Overstappen Zwolle	Ja
140 km/uur	nee

Opening Stadshagen
Stadshagen wordt alleen bediend door de pendel Zwolle-Stadshagen, en heeft dus geen rechtstreekse verbinding met Kampen.

Overstaprelaties in Zwolle
De Sprinter Zwolle-Kampen heeft dezelfde tijdligging als huidig, waardoor de overstaptijden gelijk aan huidig zijn.
De pendel uit Stadshagen komt eerder aan dan de trein uit Kampen, en vertrekt later waardoor de overstappen in Zwolle van/naar Stadshagen ruimer zijn.

NB. Overstaprelaties worden ook bepaald door de tijden van de overige treinen. Als deze wijzigen kunnen de effecten van maatregelen op de lijn Zwolle-Kampen worden teniet gedaan.

Logistieke uitvoerbaarheid
Is uitvoerbaar als de treinen tussen Zwolle en Stadshagen kort na elkaar kunnen aankomen en vertrekken, en de infrastructuur dit toelaat.
Aandachtspunten:

- Door extra compositie zijn sporen 12 en 13 tegelijk bezet. Materieel uitwisselen is lastiger.
- De overweg Veerallee gaat 4x per uur extra dicht, waarbij de overwegsluitingen kort na elkaar zijn.
- Er is geen rechtstreekse verbinding Kampen-Stadshagen. Overstap via Zwolle kost ca. 15 minuten extra.

Exploitatieve uitvoerbaarheid
Extra compositie nodig (twee wagenstel is voldoende)
Hierdoor ontbreekt de rechtstreekse verbinding Kampen-Stadshagen. Het aantal reizigers Kampen-Stadshagen is onbekend, en daar zijn ook geen prognoses voor.

Aanpassing infrastructuur nodig?
Ja, aanpassing beveiliging nodig zodat in Stadshagen gekeerd kan worden + extra seinen tussen Zwolle en Stadshagen voor korte opvolgtijden.

Technische uitvoerbaarheid
Geen aanpassingen in de transfer.

Kosten maatregelen:

- Investeringen infra: € 1 M
- Investeringen materieel: extra compositie
- Exploitatiekosten Keolis:
  Personeel 425k per jaar excl steward
  Lease kosten 7 miljoen
  Kilometer kosten: € 5,36 per km
  Gebruiksvergoeding: Prorail?
- Exploitatiekosten ProRail:

Doorlooptijd maatregelen:

- Keolis afhankelijk van beschikbaarheid materieel 9 mnd – 2 jaar
- Aanpassing beveiliging: 2 jaar

Buitendienststellingen nodig voor aanpassing infra?
Ja

Bijzonderheden

		Advies Gezien de genoemde aandachtspunten (extra compositie, overweg, Veerallee, geen verbinding Kampen) valt deze af.

EL10 (12) Inzet van lichter materieel dan FLIRT3 (bv. GTW)

Inzet van lichter materieel (aslasten) kan er mogelijk toe leiden dat bij de huidige bodemstabiliteit 140 km/uur gereden worden.

Draagt bij aan:

Opening Stadshagen	ja
Overstappen Zwolle	ja
140 km/uur	ja

Opening Stadshagen
Als met de inzet van lichter materieel 140 km/u kan worden gereden op Zwolle – Kampen, dan is de halte Stadshagen met een robuuste dienst-regeling te bedienen.

Overstaprelaties in Zwolle
Met 140km/u op het gehele baanvak Stadshagen-Kampen zijn de overstaptijden als de huidige dienstregeling zonder Stadshagen.

NB. Overstaprelaties worden ook bepaald door de tijden van de overige treinen. Als deze wijzigen kunnen de effecten van maatregelen op de lijn Zwolle-Kampen worden teniet gedaan.

Logistieke uitvoerbaarheid
Als dit lichter materieel voorhanden is, is dit uitvoerbaar.

Exploitatieve uitvoerbaarheid
-

Aanpassing infrastructuur nodig?
nee

Technische uitvoerbaarheid
De maximale aslast ligt rond de 9,5 ton. De laagste waarden van de unity check bedragen dan 0,5 bij de berekening van 19 ton. 0,5*19 = 9,5 ton.

Trams in Den Haag voldoen hieraan, maar deze gaan maar 70 à 80 km/uur.

De treinen die wel 140 kunnen hebben al snel een aslast van boven de 15 ton.
Onderzocht moet worden of lichter materieel beschikbaar is en of daarmee ook daadwerkelijk 140 km/u gereden kan worden.

Kosten maatregelen:
- Investeringen infra: nvt
- Investeringen materieel: nieuw materieel
- Exploitatiekosten Keolis: opleiding 50 machinisten 80k
- Exploitatiekosten ProRail: nvt

Doorlooptijd maatregelen:
- 0 tot 24 maand

Buitendienststellingen nodig voor aanpassing infra?
nvt

Bijzonderheden
Ander materieel dan in het aanbod van Keolis.

Advies
Gezien onzekerheid effectiviteit verder uitzoeken samen met Keolis.

EL11 (13)	Stewards inzetten in spits	
	Reizigers begeleiden bij in/uitstappen op Zwolle, Stadshagen en Kampen. Mogelijk helpt dit om de halteertijd en keertijd te verkorten. Keolis geeft aan dat er nu al stewards ingezet worden, en dus is dit geen aanvullende maatregel is.	**Logistieke uitvoerbaarheid** Wordt nu al gedaan. Keertijd in Kampen en Zwolle wordt bepaald door het keerproces van de vervoerder, niet door het in- en uitstapproces. Ook op Stadshagen zal dit niet/nauwelijks helpen. Het is zelfs mogelijk dat het een negatief effect heeft, als de stewards zelf als laatste in de trein stappen op Stadshagen. Stewards kunnen aangesproken worden door reizigers, waardoor de halteertijd dan toeneemt.
	Draagt bij aan: Opening Stadshagen: nee Overstappen Zwolle: nee 140 km/uur: nee **Opening Stadshagen** Stewards worden nu al ingezet. Dus voor de keertijden op Zwolle en Kampen zal dit geen effect hebben. Mogelijk heeft het wel een effect op de halteertijd op Stadshagen. Alleen de vraag is of dat positief of negatief is. **Overstaprelaties in Zwolle** Nee NB. Overstaprelaties worden ook bepaald door de tijden van de overige treinen. Als deze wijzigen kunnen de effecten van maatregelen op de lijn Zwolle-Kampen worden teniet gedaan.	**Exploitatieve uitvoerbaarheid** **Aanpassing infrastructuur nodig?** **Technische uitvoerbaarheid** **Kosten maatregelen:** • Investeringen infra: nvt • Investeringen materieel:nvt • Exploitatiekosten Keolis: -- • Exploitatiekosten ProRail: nvt **Doorlooptijd maatregelen:** **Buitendienststellingen nodig voor aanpassing infra?** nvt **Bijzonderheden** De maatregel om stewards te laten assisteren bij het keren van de trein is besproken met de vervoerders wordt niet betrouwbaar geacht omdat verwacht wordt dat het regelmatig conflicteert met de normale werkzaamheden van de steward. **Advies** Is geen aanvullende maatregel.

EL12 (14)	Zakspoor Kampen	
	Door zakspoor in Kampen zouden reizigers aan twee zijden kunnen in- en uitstappen, waardoor het in- en uitstapproces mogelijk korter wordt.	**Logistieke uitvoerbaarheid** De meeste reizigers willen aan de zijde van de bussen en fietsenstalling in- en uitstappen, waardoor het zakspoor geen toegevoegde waarde heeft. Een zakspoor helpt niet om de keertijd Kampen te verkorten, omdat het keerproces van de trein bepalend is voor de keertijd.
	Draagt bij aan: Opening Stadshagen: nee Overstappen Zwolle: nee 140 km/uur: nee **Opening Stadshagen** Zakspoor helpt niet om de keertijden te verkorten, omdat het keerproces van de machinist bepalend is voor de keertijd. **Overstaprelaties in Zwolle** Helpt niet om overstaptijden te verkorten. NB. Overstaprelaties worden ook bepaald door de tijden van de overige treinen. Als deze wijzigen kunnen de effecten van maatregelen op de lijn Zwolle-Kampen worden teniet gedaan.	**Exploitatieve uitvoerbaarheid** Mogelijk
		Aanpassing infrastructuur nodig? Ja
		Technische uitvoerbaarheid Ja
		Kosten maatregelen: • Investeringen infra: - • Investeringen materieel: - • Exploitatiekosten Keolis: - • Exploitatiekosten ProRail: -
		Doorlooptijd maatregelen:
		Buitendienststellingen nodig voor aanpassing infra?
		Bijzonderheden
		Advies Maatregel levert niets op, niet doen.

EL13 (30) Kwartierdienst met aanleg passeerspoor

Kwartierdienst waarbij de treinen elkaar kruisen tussen Zwolle en Kampen, met aanleg van een passeerspoor (inclusief grondverbetering) tussen Stadshagen en Kampen.

Hierbij zijn de maatregelen om het halfuur circuit te kunnen rijden nog steeds nodig.

Kwartierdienst kan met enkele stellen gereden worden. Effecten:

- extra compositie nodig, misschien geen extra materieel nodig
- kortere looptijd machinist bij kering
- minder vertraging bij remming voor de stops

Logistieke uitvoerbaarheid
Dit lijkt logistiek uitvoerbaar, maar:

- Extra compositie nodig
- Extra infra nodig waaronder 2 wissels.
- Kans op extra verstoring door wissels.
- Vertragingskansen nemen toe, doordat het passeerspoor extra afhankelijkheden toevoegt tussen de twee treinen.

Draagt bij aan:

Opening Stadshagen	nee
Overstappen Zwolle	ja
140 km/uur	nee

Opening Stadshagen
De circuittijden op Zwolle-Kampen veranderen niet t.o.v. een halfuursdienst. Alle maatregelen om de circuittijd te realiseren blijven nodig.

Overstaprelaties in Zwolle
De reiziger in Kampen heeft de keuze een kwartier eerder te vertrekken zodat hij een zekerder overstap in Zwolle heeft. Andersom kan de reiziger in Zwolle met een kwartierdienst naar Kampen.
De treindienst wordt gevoeliger voor verstoringen (infra, treindienst). Dit kan circuittijd en overstaps negatief beïnvloeden.

NB. In de rapportage “Toekomstperspectief Kamperlijn” is er bij de varianten met een kwartierdienst uitgegaan van 140 km/uur op Stadshagen-Kampen. Een kwartierdienst met 100 km/uur moet nader onderzocht worden.

NB. Overstaprelaties worden ook bepaald door de tijden van de overige treinen. Als deze wijzigen kunnen de effecten van maatregelen op de lijn Zwolle-Kampen worden teniet gedaan.

Exploitatieve uitvoerbaarheid
Extra compositie + bemensing nodig

Aanpassing infrastructuur nodig?
Ja, aanleg passeerspoor van ca. 3-4 km (incl. station Stadshagen) + beveiliging + aankoop grond

Technische uitvoerbaarheid
Goed; indien aankoop grond mogelijk is.

Kosten maatregelen:

- Investeringen infra: € 35 M ??
- Investeringen materieel: extra stel FLIRT (onzeker of dit nodig is)
- Exploitatiekosten Keolis:
  Personele kosten excl steward € 1M pj
  Lease trein: pm
  Gebruiksvergoeding (x2)
  Treinkmkosten: € 5,6 per km per jaar
- Exploitatiekosten ProRail: onderhoud extra km spoor: € 200K per jaar

Doorlooptijd maatregelen:

- 4 jaar

Buitendienststellingen nodig voor aanpassing infra?
Ja, inbrengen wissels, aanpassen beveiliging.

Bijzonderheden

		Advies Indien gewenst kan ProRail deze maatregel verder uitwerken.

EL14 (34)	Perron Kampen verlengen	
	Door spoor te verlengen (stootjuk verplaatsen of perron verlengen richting Zwolle) is het perronspoor langer, zodat de machinist later kan remmen zonder het risico van een botsing met het stootjuk. Dit zorgt mogelijk voor kortere rijtijden bij aankomst. Vervoerder geeft aan dat dit geen of nauwelijks rijtijdwinst zal opleveren.	**Logistieke uitvoerbaarheid** nvt
	Draagt bij aan: Opening Stadshagen: nee Overstappen Zwolle: nee 140 km/uur: nee **Opening Stadshagen** Keolis geeft aan dat dit niet voor kortere rijtijden zal zorgen. **Overstaprelaties in Zwolle** Geen effect NB. Overstaprelaties worden ook bepaald door de tijden van de overige treinen. Als deze wijzigen kunnen de effecten van maatregelen op de lijn Zwolle-Kampen worden teniet gedaan.	**Exploitatieve uitvoerbaarheid** ja **Aanpassing infrastructuur nodig?** Ja, inkorten perronplein en verplaatsing stootjuk **Technische uitvoerbaarheid** Is uitvoerbaar **Kosten maatregelen:** • Investeringskosten infra:. • Investeringen materieel: - • Exploitatiekosten vervoerder: - • Exploitatiekosten ProRail: ?? **Doorlooptijd maatregelen:** **Buitendienststellingen nodig voor aanpassing infra?** **Bijzonderheden** **Advies** Niet verder uitwerken, gezien het minieme effect op de rijtijd

EL15 (35)	Hekwerk op perron Kampen aanpassen	
	Wordt of is al verwijderd.	**Logistieke uitvoerbaarheid** nvt
	Draagt bij aan: Opening Stadshagen: nee Overstappen Zwolle: nee 140 km/uur: nee **Opening Stadshagen** Geen bijdrage. **Overstaprelaties in Zwolle** Geen bijdrage NB. Overstaprelaties worden ook bepaald door de tijden van de overige treinen. Als deze wijzigen kunnen de effecten van maatregelen op de lijn Zwolle-Kampen worden teniet gedaan.	**Exploitatieve uitvoerbaarheid** ja **Aanpassing infrastructuur nodig?** Ja, aanpassen hekwerk **Technische uitvoerbaarheid** Is uitvoerbaar **Kosten maatregelen:** • Investeringskosten infra: - • Investeringen materieel: - • Exploitatiekosten vervoerder: - • Exploitatiekosten ProRail: - **Doorlooptijd maatregelen:** gereed **Buitendienststellingen nodig voor aanpassing infra?** Nee **Bijzonderheden** **Advies** Is al gereed.

EL16 (36)	Inrijsein Kampen verplaatsen	
	Inrijsein staat nu op een afstand voor remming van 140 tot 0 km/uur. Bij een baanvaksnelheid van 100 km/uur kan het inrijsein dichter naar Kampen worden verplaatst: op een afstand voor remming van 100 - 0 km/uur. Dit levert max. 7 seconden rijtijdwinst op. De werkelijke rijtijdwinst hangt ervan af of de machinist in de huidige situatie ook al wat later remt.	**Logistieke uitvoerbaarheid** nvt
	Draagt bij aan: Opening Stadshagen: ja Overstappen Zwolle: nee 140 km/uur: nee **Opening Stadshagen** Als het voor een kortere rijtijd zorgt richting Kampen, draagt dit bij aan een kortere circuittijd. Maatregel is op zichzelf onvoldoende. **Overstaprelaties in Zwolle** Geen effect. NB. Overstaprelaties worden ook bepaald door de tijden van de overige treinen. Als deze wijzigen kunnen de effecten van maatregelen op de lijn Zwolle-Kampen worden teniet gedaan.	**Exploitatieve uitvoerbaarheid** ja **Aanpassing infrastructuur nodig?** Ja, verplaatsen inrijsein **Technische uitvoerbaarheid** Is uitvoerbaar **Kosten maatregelen:** • Investeringskosten infra:. € 600 k • Investeringen materieel: - • Exploitatiekosten vervoerder: - • Exploitatiekosten ProRail: - **Doorlooptijd maatregelen:** 2 jaar **Buitendienststellingen nodig voor aanpassing infra?** ja **Bijzonderheden** **Advies** Meenemen in het pakketten

EL17 (37)	2 perronsporen op Kampen en extra compositie	
	Een 2e perronspoor op Kampen bouwen, waardoor de trein Kampen-Zwolle direct na binnenkomst van de trein Zwolle-Kampen kan vertrekken. De keertijd Kampen is hierdoor niet meer beperkend, en het circuit Kampen-Zwolle is maakbaar.	**Logistieke uitvoerbaarheid** Bij een overkruistijd op Kampen van 0 minuten of korter wordt de aankomsttijd in Zwolle .42 en de vertrektijd .48. Hierdoor is Stadshagen inpasbaar met haalbare aansluitingen. Dit kost een extra compositie en extra infra. Het extra wissel zorgt voor extra kans op storingen.
	Draagt bij aan: Opening Stadshagen: ja Overstappen Zwolle: ja 140 km/uur: nee **Opening Stadshagen** Doordat de keertijd Kampen van minimaal 3 minuten vervangen is door een overkruistijd van 0-1 minuut is het circuit maakbaar met stop Stadshagen. **Overstaprelaties in Zwolle** Bij een overkruistijd op Kampen van 0 minuten of korter wordt de aankomsttijd in Zwolle .42 en de vertrektijd .48. Hierdoor zijn de aansluitingen (ook de IC Lelystad) haalbaar. Bus aansluitingen zijn nu 3-5 minuten. Bij vertrekken op piek in Kampen worden de overstaptijden van bus-trein v.v. 2-3 minuten. Dat betekent dus dat aanpassen busdienst nodig is. NB. Overstaprelaties worden ook bepaald door de tijden van de overige treinen. Als deze wijzigen kunnen de effecten van maatregelen op de lijn Zwolle-Kampen worden teniet gedaan. 	**Exploitatieve uitvoerbaarheid** Extra compositie + personeel nodig Aansluiting bussen in Kampen nader onderzoeken **Aanpassing infrastructuur nodig?** Ja, extra perronspoor Kampen + beveiliging + extra perron **Technische uitvoerbaarheid** Nog te onderzoeken, ruimtelijke inpasbaarheid in Kampen is aandachtspunt maar lijkt haalbaar mits de perrons iets verschuiven richting oosten. Bovenleiding moet aangepast worden extra wissel. Mogelijkheid onderzoeken om het naar de andere kant van de weg te leggen. **Kosten maatregelen:** • Investeringskosten infra:. € 15 M • Investeringen materieel: • Exploitatiekosten Keolis: Personele kosten excl steward 455k per jaar Lease trein: 7 miljoen Gebruikersvergoeding:…… Km kosten per jaar 5.6 euro pkm • Exploitatiekosten vervoerder: Personeelskosten:455k • Exploitatiekosten ProRail: € **Doorlooptijd maatregelen:** • Aanschaf treinmaterieel • Extra personeel • Aanpassing infra: 4 jaar **Buitendienststellingen nodig voor aanpassing infra?** Ja **Bijzonderheden** **Advies** Meenemen in pakketten

EL18 (38) Aanpassen voorziening tractie-energie

Met aanpassing voorziening tractie-energie zorgen dat Flirt3 maximaal kan aanzetten.

Doel is rijtijdwinst. Bij een baanvaksnelheid van 100 km/u is de verwachte rijtijdwinst maximaal 0,1 minuut per richting.

Draagt bij aan:

Opening Stadshagen	ja
Overstappen Zwolle	nee
140 km/uur	nee

Opening Stadshagen
Rijtijdwinst draagt bij aan een kortere circuittijd. Deze maatregel is op zichzelf niet voldoende.

Overstaprelaties in Zwolle
Geen effect.

NB. Overstaprelaties worden ook bepaald door de tijden van de overige treinen. Als deze wijzigen kunnen de effecten van maatregelen op de lijn Zwolle-Kampen worden teniet gedaan.

Logistieke uitvoerbaarheid
nvt

Exploitatieve uitvoerbaarheid

Aanpassing infrastructuur nodig?
Ja, uitbreiding capaciteit voorziening tractie-energie. Hierdoor kan de trein sneller optrekken en wordt er winst van 6 seconden verwacht.

Technische uitvoerbaarheid
Nog te onderzoeken.
Aandachtspunt zijn ook de overwegaankondigingen.

Kosten maatregelen:
- Investeringskosten infra:. € 100 k
- Investeringen materieel: -
- Exploitatiekosten vervoerder: -
- Exploitatiekosten ProRail: ??

Doorlooptijd maatregelen:
- NTB.

Buitendienststellingen nodig voor aanpassing infra?
Een KIO

Bijzonderheden

Advies
Als ondersteunende maatregel in combi cluster meenemen.

EL19 (39)	Aanpassing Flirt3 voor verkorten keertijd met één machinist	
	Flirt zodanig aanpassen dat met één machinist de keertijd korter kan worden. Doel: verkorting keertijden ten behoeve van verkorten gerealiseerde circuittijd. Hoeveel keertijd kan gewonnen worden? VRAAG VOOR KEOLIS	**Logistieke uitvoerbaarheid** nvt
	Draagt bij aan: Opening Stadshagen: ja Overstappen Zwolle: nee 140 km/uur: nee **Opening Stadshagen** Kortere keertijden op Zwolle en Kampen draagt bij aan een kortere circuittijd. Deze maatregel is op zichzelf niet voldoende. **Overstaprelaties in Zwolle** Als de circuittijd leidt tot een keertijd (incl buffer) in Zwolle van 6 minuten, zijn de overstappen haalbaar. NB. Overstaprelaties worden ook bepaald door de tijden van de overige treinen. Als deze wijzigen kunnen de effecten van maatregelen op de lijn Zwolle-Kampen worden teniet gedaan.	**Exploitatieve uitvoerbaarheid** **Aanpassing infrastructuur nodig?** Nee **Technische uitvoerbaarheid** Nog te onderzoeken **Kosten maatregelen:** • Investeringskosten infra: - • Investeringen materieel: technische aanpassing: € KEOLIS • Exploitatiekosten vervoerder: - • Exploitatiekosten ProRail: **Doorlooptijd maatregelen:** • Aanpassing materieel: KEOLIS **Buitendienststellingen nodig voor aanpassing infra?** Nee **Bijzonderheden** **Advies** Verder uit laten werken door Keolis in gesprek met Stadler om te bezien of deze technische aanpassing mogelijk is, wat dat kost, etc.

EL20 (42) Snelheid tussen Zwolle (na overweg Veerallee) en Stadshagen verhogen

De baanvaksnelheid tussen overweg Veerallee en halte Stadshagen verhogen.

Doel is rijtijdwinst. Dit kan ongeveer 0,2 min (12 sec) opleveren per richting

Draagt bij aan:

Opening Stadshagen	ja
Overstappen Zwolle	nee
140 km/uur	nee

Opening Stadshagen
Kortere reistijd tussen Zwolle en halte Stadshagen draagt bij aan een kortere circuittijd. Deze maatregel is op zichzelf niet voldoende.

Overstaprelaties in Zwolle
De te behalen winst is onvoldoende om de overstappen in Zwolle te kunnen behouden.

NB. Overstaprelaties worden ook bepaald door de tijden van de overige treinen. Als deze wijzigen kunnen de effecten van maatregelen op de lijn Zwolle-Kampen worden teniet gedaan.

Logistieke uitvoerbaarheid
Goed

Exploitatieve uitvoerbaarheid
Goed.

Aanpassing infrastructuur nodig?
Ja aanpassen beveiliging, bovenleiding, spoor (S boog) en evt. raildempers.

De Blalo brug is geen beperking voor snelheidsverhoging

Technische uitvoerbaarheid
Nog te onderzoeken

Kosten maatregelen:
- Investeringskosten infra: 1 mio
- Investeringen materieel: -
- Exploitatiekosten vervoerder: -
- Exploitatiekosten ProRail: nvt

Doorlooptijd maatregelen:
- 2 jr

Buitendienststellingen nodig voor aanpassing infra?
Ja, een weekend buitendienststelling

Bijzonderheden
Het is een onzekerheid of snelheidsverhoging in geluidsplafond past, zo niet dan extra proceduretijd.

Advies
Meenemen

2. Maatregelen in de geotechniek

2.1 Geotechnische maatregelen voor statische en dynamische stabiliteit (D1 t/m D10)

D1 (15)	Verbeteren ondergrond spoor	
	Volledig vervangen ondergrond (Cunet). Hierbij worden de slappe grondlagen (klei/veen) verwijderd en wordt opgevuld door zand. De stabiliteit en het dynamisch gedrag van de baan wordt sterk verbeterd. Doel is baanvaksnelheid 140 km/uur.	**Logistieke uitvoerbaarheid** nvt
	Draagt bij aan: Opening Stadshagen: Ja Overstappen Zwolle: ja 140 km/uur: ja **Opening Stadshagen** Voldoet. **Overstaprelaties in Zwolle** Voldoet. NB. Overstaprelaties worden ook bepaald door de tijden van de overige treinen. Als deze wijzigen kunnen de effecten van maatregelen op de lijn Zwolle-Kampen worden teniet gedaan.	**Exploitatieve uitvoerbaarheid** Nvt **Aanpassing infrastructuur nodig?** Ja, ondergrond **Technische uitvoerbaarheid** Mogelijk **Kosten maatregelen:** • Investeringen infra: €100 M • Investeringen materieel: - • Exploitatiekosten Keolis: 7 miljoen treinvervangend vervoer (52 x de kosten van afgelopen bd • Exploitatiekosten ProRail: € 0 **Doorlooptijd maatregelen:** • 4 jaar **Buitendienststellingen nodig voor aanpassing infra?** 1 jaar permanent buitendienst **Bijzonderheden** **Advies** Betreft de meest robuuste maatregel en ook de duurste maatregel, wordt als cluster beschouwd

D2 (18)	EPS	
	Slappe lagen boven de grondwaterstand worden verwijderd en opgevuld met een spreidingslaag en daaronder licht ophoogmateriaal (EPS). Gezien de lage ligging van de spoorbaan t.o.v. de grondwaterstand (opdrijven), zal EPS niet goed toepasbaar zijn. Doel is baanvaksnelheid 140 km/uur	**Logistieke uitvoerbaarheid** nvt
	Draagt bij aan: Opening Stadshagen: Nee Overstappen Zwolle: Nee 140 km/uur: Nee NB. Overstaprelaties worden ook bepaald door de tijden van de overige treinen. Als deze wijzigen kunnen de effecten van maatregelen op de lijn Zwolle-Kampen worden teniet gedaan.	**Exploitatieve uitvoerbaarheid** nvt
		Aanpassing infrastructuur nodig? Ja, ondergrond
		Technische uitvoerbaarheid
		Kosten maatregelen: • Investeringen infra: € 140 M • Investeringen materieel: - Exploitatiekosten Keolis: Buitendienststelling: Zondagen 15.000 Zaterdagen 14.000 Werkdagen 13.300 • Exploitatiekosten ProRail: -
		Doorlooptijd maatregelen:
		Buitendienststellingen nodig voor aanpassing infra? Ja
		Bijzonderheden
		Advies Valt af, maatregel is niet uitvoerbaar

D3 (21)	Mixen gehele ondergrond	
	Het mixen van slappe ondergrond met kalk / cement middels een kettingfrees onder de spoorbaan wordt de stabiliteit en het dynamisch gedrag van de spoorbaan sterk verbeterd. Doel is baanvaksnelheid 140 km/uur.	**Logistieke uitvoerbaarheid** nvt
	Draagt bij aan: Opening Stadshagen: ja Overstappen Zwolle: Ja 140 km/uur: ja **Opening Stadshagen** **Overstaprelaties in Zwolle** NB. Overstaprelaties worden ook bepaald door de tijden van de overige treinen. Als deze wijzigen kunnen de effecten van maatregelen op de lijn Zwolle-Kampen worden teniet gedaan.	**Exploitatieve uitvoerbaarheid** nvt **Aanpassing infrastructuur nodig?** Ja, ondergrond **Technische uitvoerbaarheid** **Kosten maatregelen:** • Investeringen infra: € 80 M • Investeringen materieel: - Exploitatiekosten Keolis: 7 miljoen treinvervangend vervoer (52 x de kosten van afgelopen bd • Exploitatiekosten ProRail: **Doorlooptijd maatregelen:** • 4 jaar **Buitendienststellingen nodig voor aanpassing infra?** 1 jaar permanent buitendienst **Bijzonderheden** **Advies** Wordt in cluster meegenomen.

D4 (22)	Materiaal in de grond toevoegen	
	Met het Soilfrac®-procedé of andere compensation grouting technieken wordt materiaal in de bodem gespoten (niet gemixed). Gezien de klei- en veenondergrond is deze techniek niet goed toepasbaar.	**Logistieke uitvoerbaarheid** nvt
	Draagt indien uitvoerbaar bij aan: Opening Stadshagen: Ja Overstappen Zwolle: Ja 140 km/uur: Ja **Opening Stadshagen** ?? **Overstaprelaties in Zwolle** ?? NB. Overstaprelaties worden ook bepaald door de tijden van de overige treinen. Als deze wijzigen kunnen de effecten van maatregelen op de lijn Zwolle-Kampen worden teniet gedaan.	**Exploitatieve uitvoerbaarheid** nvt **Aanpassing infrastructuur nodig?** Ja, ondergrond **Technische uitvoerbaarheid** Slecht, want deze techniek (compensation grouting) is niet toe te passen voor slappe veen en kleilagen **Kosten maatregelen:** • Investeringen infra: ?? • Investeringen materieel: - Exploitatiekosten Keolis: 7 miljoen treinvervangend vervoer (52 x de kosten van afgelopen bd • Exploitatiekosten ProRail: ?? **Doorlooptijd maatregelen:** • NTB **Buitendienststellingen nodig voor aanpassing infra?** 1 jaar **Bijzonderheden** **Advies** Valt af, maatregel niet uitvoerbaar.

D5 (23)	Grondmatras met micropalen	
	Een grondmatras direct onder het ballastbed zorgt voor een spreiding van de belasting. Het grondmatras bestaat uit steenkorrelig materiaal met daarin enkele lagen geogrids, en rust op palen die de belasting afvoeren naar het draagkrachtige zandpakket. Hierbij wordt het dynamisch gedrag en de stabiliteit van de spoorbaan sterk verbeterd. Doel is baanvaksnelheid 140 km/uur.	**Logistieke uitvoerbaarheid** nvt
	Draagt bij aan: Opening Stadshagen: ja Overstappen Zwolle: ja 140 km/uur: ja **Opening Stadshagen** ?? **Overstaprelaties in Zwolle** NB. Overstaprelaties worden ook bepaald door de tijden van de overige treinen. Als deze wijzigen kunnen de effecten van maatregelen op de lijn Zwolle-Kampen worden teniet gedaan.	**Exploitatieve uitvoerbaarheid** nvt **Aanpassing infrastructuur nodig?** Ja, ondergrond **Technische uitvoerbaarheid** **Kosten maatregelen:** • Investeringen infra: € 140 M • Investeringen materieel: - Exploitatiekosten Keolis: 14 miljoen treinvervangend vervoer (104 x de kosten van afgelopen bd • Exploitatiekosten ProRail: ?? **Doorlooptijd maatregelen:** • 4 jaar **Buitendienststellingen nodig voor aanpassing infra?** 2 jaar permanent buitendienst **Bijzonderheden** **Advies** Voor gehele traject te duur echter wordt in cluster meegenomen.

D6 (25)	Zettingsvrije plaat (beton)	
	Een betonconstructie direct onder ballastbed wordt ondersteund door betonpalen en zorgt voor belastingafdracht naar draagkrachtig zandpakket. De stabiliteit en het dynamisch gedrag van de baan wordt sterk verbeterd. Doel is baanvaksnelheid 140 km/uur	**Logistieke uitvoerbaarheid** nvt
	Draagt bij aan: Opening Stadshagen: ja Overstappen Zwolle: ja 140 km/uur: ja **Opening Stadshagen** **Overstaprelaties in Zwolle** NB. Overstaprelaties worden ook bepaald door de tijden van de overige treinen. Als deze wijzigen kunnen de effecten van maatregelen op de lijn Zwolle-Kampen worden teniet gedaan.	**Exploitatieve uitvoerbaarheid** nvt **Aanpassing infrastructuur nodig?** Ja, ondergrond **Technische uitvoerbaarheid** **Kosten maatregelen:** • Investeringen infra: € 170 M • Investeringen materieel: - Exploitatiekosten Keolis: 14 miljoen treinvervangend vervoer (104 x de kosten van afgelopen bd • Exploitatiekosten ProRail: NTB **Doorlooptijd maatregelen:** • 4 jaar **Buitendienststellingen nodig voor aanpassing infra?** 2 jaar permanent buitendienst **Bijzonderheden** **Advies** Gezien kosten en goedkopere vergelijkbare oplossingen wordt deze niet verder beschouwd.

D7 (26)	Consolidatie	
	Doormiddel van BeauDrain, IFCO-methode en diverse soortgelijke andere methoden wordt water uit de slappe lagen “gezogen”, waardoor snelle consolidatie optreedt. De opgetreden (grote) zetting moet dan worden aangevuld met zand of ballast. De stabiliteit en het dynamisch gedrag van de baan wordt sterk verbeterd. Effect is onzeker.	**Logistieke uitvoerbaarheid** nvt
	Draagt, indien effectief, bij aan: Opening Stadshagen: ja Overstappen Zwolle: ja 140 km/uur: ja **Opening Stadshagen** Ja **Overstaprelaties in Zwolle** Ja NB. Overstaprelaties worden ook bepaald door de tijden van de overige treinen. Als deze wijzigen kunnen de effecten van maatregelen op de lijn Zwolle-Kampen worden teniet gedaan.	**Exploitatieve uitvoerbaarheid** nvt **Aanpassing infrastructuur nodig?** Ja **Technische uitvoerbaarheid** Is combinatie met aanbrengen zand op baan, effect van consolidatie onzeker. **Kosten maatregelen:** • Investeringen infra: € 120 M • Investeringen materieel: - Exploitatiekosten Keolis: : 14 miljoen treinvervangend vervoer (104 x de kosten van afgelopen bd • Exploitatiekosten ProRail: NTB **Doorlooptijd maatregelen:** • 4 jaar **Buitendienststellingen nodig voor aanpassing infra?** **Bijzonderheden** 2 jaar permanent buitendienst **Advies** Niet verder meenemen, in verband met onzekere effectiviteit en kosten.

D8 (27) Grondverbetering vanaf zijkant spoor

Doormiddel van grondverbeteringstechnieken (jetgrouten/mixen) wordt vanaf zijkant van het spoor de slappe lagen naast en onder de spoorbaan gegrout. De stabiliteit en het dynamisch gedrag van de baan wordt sterk verbeterd.
Effectiviteit van de maatregel is onzeker.

Doel is baanvaksnelheid 140 km/uur.

Draagt indien effectief, bij aan:

Opening Stadshagen	ja
Overstappen Zwolle	ja
140 km/uur	ja

Opening Stadshagen

Overstaprelaties in Zwolle

NB. Overstaprelaties worden ook bepaald door de tijden van de overige treinen. Als deze wijzigen kunnen de effecten van maatregelen op de lijn Zwolle-Kampen worden teniet gedaan.

Logistieke uitvoerbaarheid
nvt

Exploitatieve uitvoerbaarheid
nvt

Aanpassing infrastructuur nodig?
Ja, ondergrond

Technische uitvoerbaarheid
Onzekerheid a.g.v. onvoldoende inzicht in effectiviteit maatregel

Kosten maatregelen:
- Investeringen infra: € 60 M
- Investeringen materieel: -
  Exploitatiekosten Keolis:
  Buitendienststelling:
  Zondagen 15.000
  Zaterdagen 14.000
  Werkdagen 13.300
- Exploitatiekosten ProRail: NTB

Doorlooptijd maatregelen:
- 2 jaar

Buitendienststellingen nodig voor aanpassing infra?
Ja, aantal korte buitendienststellingen

Bijzonderheden

Advies
Valt af ivm risicoprofiel

D9 (33)	Expansiepalen	
	Powerpile is een in de grond gevormde paal. Een klein gaatje wordt gebruikt om een zak in de grond te stoppen. Deze zak wordt gevuld met hars. Afhankelijk van de hoeveelheid palen kan de spoorbaan in tact blijven. De inzet van een stopmachine is noodzakelijk. Doel is baanvaksnelheid van 140 km/uur.	**Logistieke uitvoerbaarheid** nvt
	Draagt bij aan: Opening Stadshagen: ja Overstappen Zwolle: ja 140 km/uur: ja **Opening Stadshagen** **Overstaprelaties in Zwolle** NB. Overstaprelaties worden ook bepaald door de tijden van de overige treinen. Als deze wijzigen kunnen de effecten van maatregelen op de lijn Zwolle-Kampen worden teniet gedaan.	**Exploitatieve uitvoerbaarheid** nvt **Aanpassing infrastructuur nodig?** Ja, ondergrond **Technische uitvoerbaarheid** Onzekerheid a.g.v. onvoldoende inzicht in effectiviteit maatregel **Kosten maatregelen:** • Investeringskosten infra:. € X M • Investeringen materieel: - Exploitatiekosten vervoerder: : 14 miljoen treinvervangend vervoer (104 x de kosten van afgelopen bd • Exploitatiekosten ProRail: ?? **Doorlooptijd maatregelen:** 4 jaar **Buitendienststellingen nodig voor aanpassing infra?** 2 jaar permanent buitendienst **Bijzonderheden** **Advies** Valt af ivm risicoprofiel

D10 (29)	Nieuwe spoorbaan parallel aan de huidige spoorbaan	
	Een nieuwe spoorbaan wordt parallel aan huidige spoorbaan aangelegd, waarbij de slappe lagen met een grondverbeteringstechniek (cunet, consolidatie, etc) verbeterd dienen te worden. De stabiliteit en het dynamisch gedrag van de baan is dan voldoende.	**Logistieke uitvoerbaarheid** nvt
	Draagt bij aan: Opening Stadshagen: ja Overstappen Zwolle: ja 140 km/uur: ja **Opening Stadshagen** **Overstaprelaties in Zwolle** NB. Overstaprelaties worden ook bepaald door de tijden van de overige treinen. Als deze wijzigen kunnen de effecten van maatregelen op de lijn Zwolle-Kampen worden teniet gedaan.	**Exploitatieve uitvoerbaarheid** nvt
		Aanpassing infrastructuur nodig? Ja, aanleg nieuwe spoorbaan
		Technische uitvoerbaarheid Is uitvoerbaar. Wel grondaankoop nodig. Extra planprocedure
		Kosten maatregelen: • Investeringen infra: € 100 M • Investeringen materieel: - Exploitatiekosten Keolis: Buitendienststelling: Zondagen 15.000 Zaterdagen 14.000 Werkdagen 13.300 • Exploitatiekosten ProRail: € 0
		Doorlooptijd maatregelen: • 6 jaar
		Buitendienststellingen nodig voor aanpassing infra? Ja, kortdurend t.b.v. aansluitingen
		Bijzonderheden
		Advies Wordt in cluster meegenomen.

2.2 Maatregelen voor (uitsluitend) statische stabiliteit (S1 t/m S6)

S1 (17)	Aanbrengen steunbermen	
	Door de steunbermen direct naast de spoorbaan aan te brengen, wordt de stabiliteit van de spoorbaan sterk verbeterd. Doel is baanvaksnelheid 140 km/uur.	**Logistieke uitvoerbaarheid** nvt
	Draagt bij aan: Opening Stadshagen: ja Overstappen Zwolle: ja 140 km/uur: Nee **Opening Stadshagen** **Overstaprelaties in Zwolle** NB. Overstaprelaties worden ook bepaald door de tijden van de overige treinen. Als deze wijzigen kunnen de effecten van maatregelen op de lijn Zwolle-Kampen worden teniet gedaan.	**Exploitatieve uitvoerbaarheid** nvt **Aanpassing infrastructuur nodig?** Ja, aanbrengen van steunbermen. **Technische uitvoerbaarheid** Goed, sloot dempen en aanvullen met zand, nieuwe sloot graven en aankoop strook grond. Grondaankoop nodig **Kosten maatregelen:** • Investeringen infra: maatregelen + grondaankoop: € 25 M • Investeringen materieel: - • Exploitatiekosten Keolis: - • Exploitatiekosten ProRail: - **Doorlooptijd maatregelen:** • 4 jaar **Buitendienststellingen nodig voor aanpassing infra?** Beperkt incidentele TVP's **Bijzonderheden** **Advies** Meenemen in cluster

S2 (19) Beschoeiing, keerwand, verticale elementen

Door het plaatsen van een damwand wordt de stabiliteit van de spoorbaan sterk verhoogd. Alternatief is: stalen buispalen met kleine hart-op- hart-afstand.

Doel is verhoging baanvaksnelheid

Logistieke uitvoerbaarheid
nvt

Draagt bij aan:

Opening Stadshagen	ja
Overstappen Zwolle	ja
140 km/uur	Nee

Opening Stadshagen

Overstaprelaties in Zwolle

NB. Overstaprelaties worden ook bepaald door de tijden van de overige treinen. Als deze wijzigen kunnen de effecten van maatregelen op de lijn Zwolle-Kampen worden teniet gedaan.

Exploitatieve uitvoerbaarheid
nvt

Aanpassing infrastructuur nodig?
Ja, werkweg aanleggen en trillingsarm damwanden aanbrengen.

Technische uitvoerbaarheid
Goed

Kosten maatregelen:

- Investeringen infra: € 75 M
- Investeringen materieel: -
- Exploitatiekosten Keolis: -
- Exploitatiekosten ProRail: -

Doorlooptijd maatregelen:

- 4 jaar

Buitendienststellingen nodig voor aanpassing infra?
Beperkt, enkele TVP's

Bijzonderheden

Advies
Meenemen in cluster

S3 (20)	Vernageling talud	
	Door middel van vernageling met ankers in de baan en gecombineerd met geogrid of kopplaten op talud, wordt de stabiliteit van het talud en de spoorbaan verbeterd.	**Logistieke uitvoerbaarheid** nvt
	Draagt bij aan: Opening Stadshagen: ja Overstappen Zwolle: ja 140 km/uur: nee **Opening Stadshagen** **Overstaprelaties in Zwolle** NB. Overstaprelaties worden ook bepaald door de tijden van de overige treinen. Als deze wijzigen kunnen de effecten van maatregelen op de lijn Zwolle-Kampen worden teniet gedaan.	**Exploitatieve uitvoerbaarheid** nvt **Aanpassing infrastructuur nodig?** Ja, ondergrond **Technische uitvoerbaarheid** Goed, reeds eerder toegepast talud Station Goffert **Kosten maatregelen:** • Investeringen infra: €30 M • Investeringen materieel: - • Exploitatiekosten Keolis: - • Exploitatiekosten ProRail: - **Doorlooptijd maatregelen:** • 4 jaar **Buitendienststellingen nodig voor aanpassing infra?** Beperkt **Bijzonderheden** **Advies** Meenemen in cluster

S4 (24)	Vervangen van de grond naast het spoor	
	Door middel van een avegaar of frees wordt grond ter plaatse van de berm naast de spoorbaan verwijderd en tegelijkertijd opgevuld met ander materiaal (zand of, zand/cement). Hierdoor wordt de stabiliteit van de spoorbaan sterk verbeterd. Doel is verhogen baanvaksnelheid.	**Logistieke uitvoerbaarheid** nvt
	Draagt bij aan: Opening Stadshagen: ja Overstappen Zwolle: ja 140 km/uur: Nee **Opening Stadshagen** **Overstaprelaties in Zwolle** NB. Overstaprelaties worden ook bepaald door de tijden van de overige treinen. Als deze wijzigen kunnen de effecten van maatregelen op de lijn Zwolle-Kampen worden teniet gedaan.	**Exploitatieve uitvoerbaarheid** nvt **Aanpassing infrastructuur nodig?** Ja, ondergrond **Technische uitvoerbaarheid** Maatregel alleen draagt onvoldoende bij aan 140 km/h **Kosten maatregelen:** • Investeringen infra: € 70 M • Investeringen materieel: - • Exploitatiekosten Keolis: - • Exploitatiekosten ProRail: NTB **Doorlooptijd maatregelen:** • 4 jaar **Buitendienststellingen nodig voor aanpassing infra?** Ja, incidenteel TVP's **Bijzonderheden** **Advies** Meenemen in cluster

S5 (28)	Sloot dempen en voorzien van betonnen duiker	
	Door de sloot met zand te dempen en te voorzien van een duiker wordt de stabiliteit van de baan verbeterd. De afwatering van de sloot wordt door een duiker geregeld. Geen grondaankoop nodig. Doel is baanvaksnelheid verhogen.	**Logistieke uitvoerbaarheid** nvt
	Draagt bij aan: Opening Stadshagen: ja Overstappen Zwolle: ja 140 km/uur: Nee **Opening Stadshagen** **Overstaprelaties in Zwolle** NB. Overstaprelaties worden ook bepaald door de tijden van de overige treinen. Als deze wijzigen kunnen de effecten van maatregelen op de lijn Zwolle-Kampen worden teniet gedaan.	**Exploitatieve uitvoerbaarheid** nvt **Aanpassing infrastructuur nodig?** Ja, ondergrond **Technische uitvoerbaarheid** Niet acceptabel voor Waterschap. **Kosten maatregelen:** • Investeringen infra: € 20 M • Investeringen materieel: - • Exploitatiekosten Keolis: - • Exploitatiekosten ProRail: • **Doorlooptijd maatregelen:** • 2 jaar **Buitendienststellingen nodig voor aanpassing infra?** Ja, incidenteel **Bijzonderheden** Het waterschap maakt bezwaar tegen deze oplossing en daardoor als generieke oplossing afgevallen. **Advies** Meenemen in cluster.

S6 (40)	Zettingsarme plaat	
	Toepassen zettingsarme schuimbeton plaat of PSS, die in evenwicht is op het veen. Hiermee wordt een gewichtsloze constructie gemaakt (onder water is het gewicht gelijk aan de opdrijvende kracht). Doel is baanvaksnelheid verhogen	**Logistieke uitvoerbaarheid** nvt
	Draagt bij aan: Opening Stadshagen: ja Overstappen Zwolle: ja 140 km/uur: Nee **Opening Stadshagen** **Overstaprelaties in Zwolle** NB. Overstaprelaties worden ook bepaald door de tijden van de overige treinen. Als deze wijzigen kunnen de effecten van maatregelen op de lijn Zwolle-Kampen worden teniet gedaan.	**Exploitatieve uitvoerbaarheid** ??
		Aanpassing infrastructuur nodig? Ja
		Technische uitvoerbaarheid Nog te onderzoeken
		Kosten maatregelen: • Investeringskosten infra: € 90 M. • Investeringen materieel: - • Exploitatiekosten vervoerder: Buitendienststelling: • 7 miljoen treinvervangend vervoer (52 x de kosten van afgelopen bd • Exploitatiekosten ProRail: ??
		Doorlooptijd maatregelen: • 4 jaar
		Buitendienststellingen nodig voor aanpassing infra? Ja, 1 jaar
		Bijzonderheden
		Advies Onvoldoende voor stabiliteit, alleen voldoende voor draagvermogen/dynamische indrukking. Dus valt af.

3. Rekenmodellen (R1, R2)

R1 (16)	Verfijnen geotechnische parameters/veiligheidsfilosofie	
	Nader onderzoek naar parameters en analysemethoden waarmee de berekening van de stabiliteit en kritieke treinsnelheid nauwkeuriger kunnen worden uitgevoerd. Doel is om vast te stellen of de baanvaksnelheid kan worden verhoogd (eventueel met beperking van toelating tot een enkel type materieel).	**Logistieke uitvoerbaarheid** nvt
	Draagt bij aan: Opening Stadshagen: Nee Overstappen Zwolle: Nee 140 km/uur: Nee **Opening Stadshagen** Indien de snelheid wel kan worden verhoogd naar 140 km/h **Overstaprelaties in Zwolle** haalbaar NB. Overstaprelaties worden ook bepaald door de tijden van de overige treinen. Als deze wijzigen kunnen de effecten van maatregelen op de lijn Zwolle-Kampen worden teniet gedaan.	**Exploitatieve uitvoerbaarheid** nvt **Aanpassing infrastructuur nodig?** nee **Technische uitvoerbaarheid** Uitkomst is bekend, ondergrond blijkt na onderzoek dusdanig slecht te zijn dat de met het nauwkeuriger berekenen van de belastbaarheid een snelheidsverhoging niet mogelijk is te maken zonder geotechnische aanpassingen. **Kosten maatregelen:** • Investeringen infra: - • Investeringen materieel: - • Exploitatiekosten Keolis: - • Exploitatiekosten ProRail: - **Doorlooptijd maatregelen:** • Is afgerond **Buitendienststellingen nodig voor aanpassing infra?** nvt **Bijzonderheden** **Advies** Is uitgevoerd. De uitkomst is dat niet kan worden aangetoond dat de baanvaksnelheid verhoogd kan worden zonder aanvullende maatregelen.

R2 (41)	Risicobenadering	
	Maatregelen ter bestrijding van de gevolgen van ongewenste gebeurtenissen (ontsporings-geleiding) in rekenmodel meenemen. Doel is	**Logistieke uitvoerbaarheid** nvt
	Draagt bij aan: Opening Stadshagen: nee Overstappen Zwolle: nee 140 km/uur: nee **Opening Stadshagen** **Overstaprelaties in Zwolle** NB. Overstaprelaties worden ook bepaald door de tijden van de overige treinen. Als deze wijzigen kunnen de effecten van maatregelen op de lijn Zwolle-Kampen worden teniet gedaan.	**Exploitatieve uitvoerbaarheid** nee
		Aanpassing infrastructuur nodig? nee
		Technische uitvoerbaarheid Niet haalbaar, ontsporingsgeleiding helpt niet bij verzakking van de spoorbaan, levert geen bijdrage aan verbetering in het rekenmodel.
		Kosten maatregelen: • Investeringskosten infra: • Investeringen materieel: - • Exploitatiekosten vervoerder: - • Exploitatiekosten ProRail: -
		Doorlooptijd maatregelen: •
		Buitendienststellingen nodig voor aanpassing infra?
		Bijzonderheden
		Advies Valt af omdat deze niet haalbaar is

4. Maatregelen voor transfer/overstaptijd (T1 t/m T4)

T1 (31)	Passerelle tussen spoor 12 en spoor 3A/5A, exclusief liften - tijdelijk	
	Passerelle tussen spoor 12 en de kop van spoor 3A/5A leidt tot kortere looptijden voor overstappers vanuit Kampen/Stadshagen op de IC Amersfoort/Lelystad. Doel is overstaprelaties te verbeteren. Helpt niet voor overstappen in de tegenrichting.	**Logistieke uitvoerbaarheid** Deze maatregel helpt alleen in de richting Kampen op de IC Amersfoort/Lelystad. De IC Amersfoort/Lelystad komen aan op sporen 6/7, waardoor deze looptijden lang blijven. De trappen gaan over de bovenleiding heen en zijn derhalve hoog. +/- 8 m
	Draagt bij aan: Opening Stadshagen: nee Overstappen Zwolle: Beperkt 140 km/uur: Nee **Opening Stadshagen** Heeft geen effect op de circuittijd Zwolle – Kampen. **Overstaprelaties in Zwolle** Looptijd tussen perron 12 en de kop van perron 3/5 (IC Amersfoort/ Lelystad) wordt korter. De looptijden van sporen 6/7 naar spoor 12 wordt niet korter, waardoor de aansluiting vanuit Lelystad naar Kampen niet haalbaar blijft. Er is een brug te bouwen dit gaat echter ten koste van de transfer ruimte. Hierdoor neemt de looptijd van spoor 12 / 13 naar de perrontunnel toe. NB. Overstaprelaties worden ook bepaald door de tijden van de overige treinen. Als deze wijzigen kunnen de effecten van maatregelen op de lijn Zwolle-Kampen worden teniet gedaan. 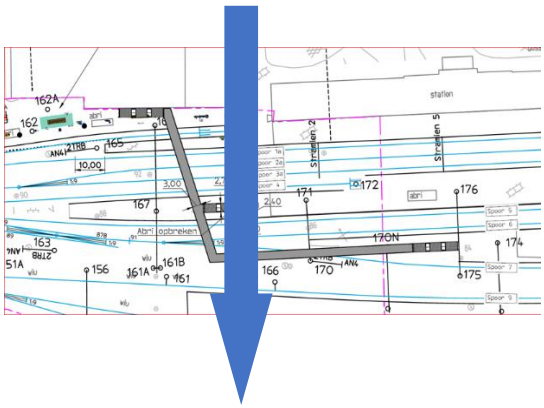 De blauwe pijl geeft de richting aan van de passerelle in het ontwikkelperspectief. Duidelijk is de zien dat deze elkaar uitsluiten.	**Exploitatieve uitvoerbaarheid** Problemen in de transfer doordat m2 worden opgeofferd voor de brug. **Aanpassing infrastructuur nodig?** Aanleg passerelle **Technische uitvoerbaarheid** De ruimte op het perron tussen de sporen 4 5 is te smal. Een hiervoor benodigde indienststellingsvergunning wordt niet verkregen **Kosten maatregelen:** • Investeringen infra: aanleg van een passerelle zonder liften kost ca. € 5 M • Investeringen materieel: - • Exploitatiekosten vervoerder: - • Exploitatiekosten ProRail: NTB **Doorlooptijd maatregelen:** • Bouw passerelle zonder liften naar schatting 1 jaar, in dienst in 2020 **Buitendienststellingen nodig voor aanpassing infra?** Ja, waarschijnlijk beperkt **Bijzonderheden** Conflicteert met Project Passerelle. In dit project is de passerelle bedoeld als interwijkverbinding buiten de poortjes om. Een passerelle met trappen naar de perrons past derhalve niet in het ontwikkelperspectief. Constructief wordt bij de interwijkverbinding gedacht aan een zogenaamde trogligger met constructie in de zijwanden. Bij trappen naar de perrons wil je juist de constructie onder de brug omdat je dan de trappen goed kunt aansluiten. **Advies** Niet verder uitwerken, levert weinig op en slechts in 1 richting daarnaast wordt het richting de perrontunnel langzamer door capaciteitsgebrek.

T2 (31a)	Passerelle tussen spoor 12 en spoor 3A/5A, inclusief liften - permanent	
	Passerelle tussen spoor 12 en de kop van spoor 3A/5A. Doel is kortere looptijden voor overstappers vanuit Kampen/Stadshagen op de IC Amersfoort/Lelystad. Voor overstappen in de tegenrichting helpt dit niet.	**Logistieke uitvoerbaarheid** Deze maatregel helpt alleen in de richting Kampen op de IC Amersfoort/Lelystad. De IC Amersfoort/Lelystad komen aan op sporen 6/7, waardoor deze looptijden lang blijven, en de overstap vanuit Lelystad dus niet haalbaar is.
	Draagt bij aan: Opening Stadshagen: nee Overstappen Zwolle: Beperkt 140 km/uur: Nee **Opening Stadshagen** Heeft geen effect op de circuittijd Zwolle – Kampen. **Overstaprelaties in Zwolle** Looptijd tussen perron 12 en de kop van perron 3/5 (IC Amersfoort/ Lelystad) wordt korter. De looptijden van sporen 6/7 naar spoor 12 wordt niet korter, waardoor de aansluiting vanuit Lelystad naar Kampen niet haalbaar blijft. NB. Overstaprelaties worden ook bepaald door de tijden van de overige treinen. Als deze wijzigen kunnen de effecten van maatregelen op de lijn Zwolle-Kampen worden teniet gedaan.	**Exploitatieve uitvoerbaarheid** Problemen in de transfer doordat m2 worden opgeofferd voor de brug. **Aanpassing infrastructuur nodig?** Aanleg passerelle **Technische uitvoerbaarheid** Passerelle is te bouwen maar gaat ten koste van de transferruimte. Hierdoor neemt de looptijd van spoor 12 / 13 naar de perrontunnel toe. **Kosten maatregelen:** • Investeringen infra: aanleg van een passerelle met liften kost ca. € 6 M • Investeringen materieel: - • Exploitatiekosten vervoerder: - • Exploitatiekosten ProRail: NTB **Doorlooptijd maatregelen:** • Bouw passerelle zonder liften naar schatting 2 jaar, in dienst in 2021 **Buitendienststellingen nodig voor aanpassing infra?** Ja, waarschijnlijk beperkt **Bijzonderheden** Relatie met Project Passerelle. In dit project is de passerelle bedoeld als interwijkverbinding buiten de poortjes om. Een passerelle met trappen naar de perrons past niet in het ontwikkelperspectief. Constructief wordt bij de interwijkverbinding gedacht aan een zogenaamde trogligger met constructie in de zijwanden. Bij trappen naar de perrons wil je juist de constructie onder de brug omdat je dan de trappen goed kunt aansluiten. **Advies** Niet verder uitwerken; het levert weinig op en slechts in 1 richting. Daarnaast wordt de transfer naar de perrontunnel trager doordat de passerelle een bottleneck vormt op spoor 12. Door wijziging treindienst NS over enkele jaren vervalt de overstap naar Lelystad weer.

T3 (32)	Aanleg voetgangerstunnel tussen spoor 12 en spoor 3/5, incl liften	
	Passerelle tussen spoor 12 en de kop van spoor 3A/5A leidt tot kortere looptijden voor overstappers vanuit Kampen/Stadshagen op de IC Amersfoort/Lelystad. Voor overstappen in de tegenrichting helpt dit niet.	**Logistieke uitvoerbaarheid** Deze maatregel helpt alleen in de richting Kampen op de IC Amersfoort/Lelystad. De IC Amersfoort/Lelystad komen aan op sporen 6/7, waardoor deze looptijden lang blijven, en de overstap vanuit Lelystad dus niet haalbaar is.
	Draagt bij aan: Opening Stadshagen: nee Overstappen Zwolle: Ja/nee 140 km/uur: Nee **Opening Stadshagen** Heeft geen effect op de circuittijd Zwolle – Kampen. **Overstaprelaties in Zwolle** Looptijd tussen perron 12 en de kop van perron 3/5 (IC Amersfoort/ Lelystad) wordt korter. De looptijden van sporen 6/7 naar spoor 12 wordt niet korter, waardoor de aansluiting vanuit Lelystad naar Kampen niet haalbaar blijft. NB. Overstaprelaties worden ook bepaald door de tijden van de overige treinen. Als deze wijzigen kunnen de effecten van maatregelen op de lijn Zwolle-Kampen worden teniet gedaan.	**Exploitatieve uitvoerbaarheid** nvt **Aanpassing infrastructuur nodig?** Aanleg voetgangerstunnel. **Technische uitvoerbaarheid** Inpassing problematisch Conflicteert met ontwikkelperspectief en **Kosten maatregelen:** • Investeringskosten infra: aanleg van een tunnel kost ca. € 15 M • Investeringen materieel: - • Exploitatiekosten vervoerder: - • Exploitatiekosten ProRail: ?? **Doorlooptijd maatregelen:** Naar schatting 4 jaar, in dienst in 2022 **Buitendienststellingen nodig voor aanpassing infra?** Ja, omvangrijke gefaseerd **Bijzonderheden** Moeten er liften worden gerealiseerd? **Advies** Weinig effect, duur en complex, niet verder uitwerken.

T4 (43)	Aanleg rolpaden op perron 1	
	Twee rolbanen op perron 1. Doel is kortere transfertijden voor overstappers vanuit Kampen/Stadshagen op de IC Amersfoort/Lelystad.	**Logistieke uitvoerbaarheid** Deze maatregel levert een verkorting van de transfertijd van 20 sec op.
	Draagt bij aan: Opening Stadshagen: nee Overstappen Zwolle: Ja 140 km/uur: Nee **Opening Stadshagen** Heeft geen effect op de circuittijd Zwolle – Kampen. **Overstaprelaties in Zwolle** Looptijd tussen perron 12 en perron 3/5 (IC Amersfoort/ Lelystad) wordt korter. NB. Overstaprelaties worden ook bepaald door de tijden van de overige treinen. Als deze wijzigen kunnen de effecten van maatregelen op de lijn Zwolle-Kampen worden teniet gedaan.	**Exploitatieve uitvoerbaarheid** nvt **Aanpassing infrastructuur nodig?** Aanleg rolpaden **Technische uitvoerbaarheid** Past niet op perron Plaatst station achter barrière. **Kosten maatregelen:** • Investeringskosten infra: € 3 M • Investeringen materieel: - • Exploitatiekosten vervoerder: - • Exploitatiekosten ProRail: **Doorlooptijd maatregelen:** 2 jaar **Buitendienststellingen nodig voor aanpassing infra?** Nee **Bijzonderheden** Past niet in ontwikkelperspectief station Zwolle **Advies** Niet meenemen

voorstel

Zwolle

Raadsplein besluitvormend

Datum 10 september 2018

onderwerp	Regionalisering Cultuurbeleid
portefeuillehouder	Monique Schuttenbeld
informant	Engelen, Marieke van (2702)
medeopstellers	
afdeling	Maatschappelijke Ontwikkeling
bijlagen	Voorstel: Informatienota Regionalisering Cultuurbeleid Bijlage: 2. Werkdocument Regio en stadsprofielen Bijlage: 3. Kansen voor Cultuur, stedelijke cultuurregio Apeldoorn, Deventer en Zwolle Bijlage: 4. Cultuurmanifest OostNL

Voorgesteld besluit raad

kennis te nemen van:
1. Het eindrapport ‘Kansen voor Cultuur, stedelijke cultuurregio Apeldoorn, Deventer en Zwolle’;
2. De kaders en randvoorwaarden van het ministerie voor het regioprofiel en
3. De aanpak om te komen tot een regioprofiel Zwolle e.o

voorstel

Zwolle

Informatienota voor de raad

Datum 29 juni 2018

Onderwerp	Regionalisering Cultuurbeleid
Versienummer	

Portefeuillehouder Monique Schuttenbeld

Informant M. van Engelen
Afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling / OW
Telefoon 038 498 2071
Email M.van.Engelen@zwolle.nl

Bijlagen Voorstel: informatienota regionalisering Cultuurbeleid
Bijlage 1.: Beleidsbrief Minister
Bijlage 2: Werkdocument Regio en stadsprofielen
Bijlage 3: Kansen voor Cultuur, stedelijke cultuurregio Apeldoorn, Deventer en Zwolle
Bijlage 4. Cultuurmanifest OostNL

Wij stellen u voor kennis te nemen van:

1. Het eindrapport ‘Kansen voor Cultuur, stedelijke cultuurregio Apeldoorn, Deventer en Zwolle’;

2. De kaders en randvoorwaarden van het ministerie voor het regioprofiel en

3. De aanpak om te komen tot een regioprofiel Zwolle e.o

Toelichting op het voorstel

Inleiding
In uw vergadering van 14 mei jl. heeft de wethouder Cultuur een informatienota toegezegd over de regionalisering van het landelijke cultuurbeleid waarin de uitgangspunten en de kaders worden geschetst voor het op 1 november a.s. in te dienen regioprofiel bij het rijk.

Aanleiding
In november 2017 heeft de Raad voor Cultuur (hierna: RvC) een verkenning uitgebracht naar een aanpassing van het huidige landelijke cultuurbestel. In de verkenning is het fenomeen stedelijke regio geïntroduceerd en is gepleit voor een regionale basisinfrastructuur, naast de huidige landelijke basisinfrastructuur. De minister van OCW heeft deze aanbeveling niet overgenomen, maar erkent wel het belang van de stedelijke regio. In haar visiebrief van maart 2018 geeft de minister aan dat de zogenaamde stedelijke regio's, zoals geïdentificeerd in de verkenning van de RvC, een grote rol dienen te krijgen in het landelijke cultuurbeleid. Ze nodigt daarom samenwerkende gemeenten en provincies uit, om samen met het culturele veld, profielen op te stellen voor een stedelijke regio en deze op 1 november 2018 in te dienen bij het ministerie. In dit profiel kunnen samenwerkende gemeenten hun gezamenlijke visie op kunst en cultuur in de regio beschrijven, de uitdagingen die zij gezamenlijk zien en hun bijdrage aan het landelijke cultuurbeleid. Zo kan de Minister bij de samenstelling van de nieuwe landelijke basisinfrastructuur (hierna BIS) beter rekening houden met de samenstelling en de behoefte van de bevolking, de eigen culturele identiteit en het erfgoed van de regio en het lokale klimaat voor makers en kunstenaars in de verschillende disciplines.

Naar aanleiding van het advies van de RvC is Gemeente Zwolle in januari 2018 samen met Deventer, Apeldoorn en de provincies Overijssel en Gelderland gestart met een verkenning naar de kansen voor een cultuurregio Apeldoorn, Deventer en Zwolle (hierna: ADZ). De uitkomst van de verkenning is reden om als stedelijke regio Zwolle samen met het culturele veld ons regioprofiel Zwolle invulling te geven en op 1 november bij het ministerie in te dienen. Hierbij houden wij oog voor kansrijke samenwerkingen met de regio Stedendriehoek/Deventer en Apeldoorn.

In deze informatienota informeren wij u over de uitkomsten van de verkenning in ADZ, de uitgangspunten en randvoorwaarden van de Minister en onze aanpak voor het in te dienen regioprofiel Zwolle op 1 november a.s.

Kernboodschap
Gemeente Zwolle gaat samen met cultuurpartners een regioprofiel opstellen voor de stedelijke cultuurregio Zwolle. Dit profiel beschrijft de visie op kunst en cultuur in de stad Zwolle en de regio, de uitdagingen en hun bijdrage aan het landelijke cultuurbeleid. Ook bevat het profiel voorstellen voor thematische samenwerkingen in de vorm van proeftuinen voor de periode 2019-2020.
In de ontwikkeling van het regioprofiel zullen we ook nog kansrijke samenwerkingen met de regio Stedendriehoek/Cleantech regio en andere regio's in landsdeel Oost Nederland betrekken.

Verkenning Kansen voor Cultuur, stedelijke cultuurregio Apeldoorn, Deventer en Zwolle
Sinds 2017 werken de gemeente Zwolle, Deventer en Apeldoorn samen op het gebied van economische en ruimtelijke ontwikkeling in het zogenaamde ADZ verband. Uit onderzoek naar de economische dynamiek in Oost Nederland (De Kracht van Oost- Tordoir ea.2017) blijkt dat juist tussen de steden Apeldoorn, Deventer en Zwolle een grote mate van uitwisseling bestaat op velerlei terrein

(arbeidsmarkt, mobiliteit ect.). Het onderzoek: Pas de Deux, over het ruimtelijk samenspel van Economie en Cultuur, (Bureau Regioplan en Ruimtelijk Economisch Atelier Tordoir) bevestigt dit beeld. Dit was aanleiding voor de drie gemeenten en de provincies Overijssel en Gelderland om te verkennen of samenwerking op cultureel gebied in ADZ verband kansrijk is.
Eind mei 2018 is het definitieve rapport van deze verkenning opgeleverd (zie bijlage). Hieruit blijkt dat sprake is van drie steden met elk hun eigen culturele voorzieningenniveau en dat er weinig onderlinge uitwisseling van publiekstromen is. Er is geen sprake van onderlinge concurrentie en er is weinig samenwerking tussen culturele instellingen. We zien wel gemeenschappelijke thema's - zoals de Nieuwe Hanze, IJsselbiënnale, popmuziek en de producerende gezelschappen - waarop de samenwerking kan worden geïntensiveerd. Hoewel de verkenning bouwstenen levert voor het regioprofiel Zwolle wijst zij niet op een sterke samenhangende cultuurregio. Er zijn nog onvoldoende ingrediënten voorhanden om te kunnen spreken van een samenhangende regio ADZ.

Deze vaststelling heeft geleid tot de conclusie om niet verder te gaan in de uitwerking van een ADZ profiel, maar om te besluiten tot het invullen van een regioprofiel Zwolle.
In het proces tot 1 november blijven we in overleg met Deventer en Apeldoorn over kansrijke thema's waarop we kunnen samenwerken.

Uitgangspunten en randvoorwaarden voor de stedelijke profielen

De Minister onderschrijft de 12 tot 16 regio's die de RvC identificeert: bestaande uit de G9 , aangevuld met de 5-6 regio's rond Zwolle, Stedendriehoek, Zeeland, de Achterhoek (Doetinchem e.o.), Noord-Limburg (Venlo e.o.) en Noord-Holland (Alkmaar e.o.). Inmiddels hebben Almere en Leiden laten weten de samenstelling een eigen regioprofiel te overwegen of aan te sluiten bij het profiel van een grotere gemeente, te weten resp. Amsterdam en Den Haag.

Het werken met regioprofielen is nieuw voor zowel het ministerie van OCW, als voor de gemeenten en provincies. De Minister heeft daarom samen met de wethouders van de beoogde regio's het proces van regioprofilering op 14 juni jl. van start laten gaan met een bestuurlijke aftrap. Ook onze wethouder Cultuur was hierbij aanwezig. In het werkdocument (zie bijlage) heeft de minister haar uitgangspunten, criteria en planning geschetst. De oproep om een regioprofiel in te dienen, is een **uitnodiging** en zeker geen verplichting. Als gemeente Zwolle zien wij het opstellen van een regioprofiel als een goede en bruikbare kans om samen met onze culturele partners en de provincie Overijssel een herkenbare profilering op te stellen. Dat sluit aan om Zwolle meer te benadrukken als krachtig stedelijk gebied zoals benoemd in de Omgevingsvisie deel 1.
Bij de profilering heeft de minister als voorwaarde gesteld dat deze samen met de culturele instellingen wordt opgesteld. Dit betekent dit wij binnen de regio Zwolle ons proces zodanig hebben ingericht dat de culturele instellingen en –partijen zoveel mogelijk hun input kunnen leveren.
Provincie Overijssel is medeopdrachtgever en levert ambtelijke ondersteuning aan het proces.

Aanpak invullen regioprofiel Zwolle
Het proces tot 1 november 2018, komt tot stand samen met de overheden (gemeente en provincie) en de culturele sector. De beschikbaarheid en betrokkenheid van deze partijen is van essentieel belang. Een goede procesbegeleiding hierin is een voorwaarde om te komen tot een goed profiel. Met LAgroup als procesbegeleider hebben we een adviesbureau, die ervaring in dergelijke processen heeft in de regio's Twente en Arnhem/Nijmegen. Met de grootste culturele partners is ambtelijk en bestuurlijk gesproken over de aanpak tot 1 november. Uiteindelijk is gezamenlijk met deze instellingen en gemeente en provincie gekozen voor LAgroup als procesbegeleider en de aanpak tot 1 november, Hiermee is commitment voor het vervolgproces. Voor de zomer zijn we met een eerste werksessie met culturele instellingen en betrokken overheden gestart. Het gehele proces is zo ingericht dat het profiel samen met deze partners tot stand komt. Hierbij zoeken wij vanuit de inhoud ook de samenwerking met culturele instellingen en overheden in de regio Zwolle. Verder gaan we verkennen op welke wijze wij de regio Zwolle gaan aanhaken.
Ook gaan we in overleg met de griffie op welke wijze raadsleden in dit proces worden betrokken.

Relatie Deventer en Apeldoorn
We koersen nu op een stedelijke regio Zwolle en blijven tegelijkertijd in overleg met Deventer en Apeldoorn. We willen bezien waar in de toekomst de mogelijke kansen voor samenwerkingen liggen zodanig dat het bijdraagt aan het versterken van de culturele infrastructuur bovenregionaal.
In de totstandkoming van het profiel is het dus van belang ambtelijk en bestuurlijk in gesprek te blijven en te kijken waar dwarsverbanden mogelijk zijn. Dit sluit overigens ook goed aan bij onze samenwerking op cultureel gebied in Landsdeel Oost met de steden Arnhem, Nijmegen, Ede, Deventer, Apeldoorn, Hengelo en Enschede en de provincies Overijssel en Gelderland. Voor deze samenwerking hebben wij in het Cultuurmanifest Oost Nederland 2017-2020 opgesteld (zie bijlage). Met inzet rondom thema's *talentontwikkeling*, *sterke en krachtige infrastructuur* en *profilering en publiek*. We hechten waarde aan onze samenwerking. Het cultuurmanifest is de basis voor het convenant van Oost Nederland met het Rijk. Onze visie is dat wij de kracht van de stedelijke regio's en het Landsdeel als een geheel zien: Oost-Nederland is een krachtig landsdeel waar sterke stedelijke regio's met elkaar in verbinding staan. Zo hebben we die brede basis én de kritische massa. Eén Landsdeel, meerdere stedelijke regio's en ruim drie miljoen inwoners: tezamen een prachtig cultureel product. Wij hebben de kans om ons landsdeel op de kaart te zetten als één groot netwerk voor culturele ontwikkeling, productie en presentaties. Binnen landsdeel Oost zien we nu vier stedelijke

regio's die aan de slag gaan met het regioprofiel; hierover blijven we ambtelijk en bestuurlijk met elkaar in gesprek.

Consequenties
Voor het proces om te komen tot het uiteindelijke regioprofiel, heeft de raad ingestemd met extra middelen via de BERAP-I. Daarnaast is provincie Overijssel medeopdrachtgever en financier voor het op te stellen regioprofiel.

Het uiteindelijk regioprofiel Zwolle met daarin voorstellen voor proeftuinen kunnen (na positief advies van de RvC) mogelijk rekenen op een financiële bijdrage van de Minister in de jaren 2019 en 2020. De minister verwacht wel dat gemeenten en provincies co financieren. Op Prinsjesdag komt de informatie beschikbaar over de beschikbare bedragen vanuit het ministerie en de daarbij horende voorwaarden. Dit zou gevolgen kunnen hebben voor de begroting 2019 en 2020. Wij zullen de raad daarover nader informeren en met eventuele voorstellen voor financiële investeringen komen.
Voor de periode na 2021 kan het profiel de onderbouwing zijn voor de Minister om meer geld voor onze cultuurregio beschikbaar te stellen.
.

Communicatie
De inhoud van een regioprofiel kan alleen maar tot stand komen door de cultuurmakers in de stad hierbij te betrekken en aan het proces te committeren. Voor het vervolgproces hebben de belangrijkste stakeholders in de stad gezamenlijke commitment uitgesproken over het vervolgproces en de keuze voor LAgroup als procesbegeleider. De overige cultuurmakers en ook medeoverheden in de regio Zwolle zijn via een nieuwsbrief geïnformeerd over het proces en wat hun gevraagde bijdrage hierin is. Dit zetten we in de komende periode voort.

Vervolg
Overleg met Ministerie/Lobby
Het is van belang OCW en de RvC goed op de hoogte te houden en te bevragen gedurende het proces tot 1 november, Er bestaat nog veel onduidelijkheid over de specifieke invulling van de profielen. Dit biedt uiteraard kansen, tegelijkertijd is het belangrijk gedurende het proces te blijven toetsen of de gekozen weg ook de juiste/meeste kansrijke is en het belang van de Regio Zwolle continu onder de aandacht te brengen. Het werkbezoek van de RvC op 11 juni jl. was hierin een belangrijk moment. De RvC was onder indruk van het culturele aanbod in Zwolle en de vele samenwerkingen tussen de culturele instellingen onderling en met het bedrijfsleven en het onderwijs.

Op uiterlijk 30 oktober besluiten wij als college over het uiteindelijke regioprofiel en dienen deze uiterlijk 1 november 2018 in bij het ministerie. De financiële en ambtelijke inzet voor het vervolg na 1 november worden expliciet in het collegevoorstel meegenomen. De raad wordt begin november hierover met een informatienota geïnformeerd.

In december volgt dan de gezamenlijke adviesaanvraag van de gemeenten en provincies aan de RvC, waarna de RvC in het voorjaar 2019 haar advies uitbrengt. Voor de periode 2019-2020 is er ruimte voor proeftuinen in de regio's. In de zomer van 2019 komt de minister met haar uitgangpunten voor de periode 2021-2024 en met een conceptregeling en aanwijzingen aan de cultuurfondsen, waarna in oktober 2019 de Minister haar regeling presenteert en instellingen begin 2020 hun aanvragen kunnen

indienen. Op prinsjesdag 2020 presenteert de Minister haar subsidiebesluiten voor de periode 2021-2024.

Openbaarheid
Openbaar

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris

Jaargang

Kenmerk 47664

Onderwerp Regionalisering Cultuurbeleid

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 17-07-2018

besluit:

Aldus besloten in de openbare vergadering van 10 september 2018,

de voorzitter,

de griffier,

Cultuurbeleid 2021-2024

Stedelijke en regionale profielen

Ontwikkelingen in onze samenleving en in de culturele sector beïnvloeden elkaar over en weer. Veranderingen in de samenstelling van de bevolking, vergrijzing, krimp, en ook de verwachte groei van het aantal inwoners in de stedelijke gebieden, hebben gevolgen voor de vraag naar het gesubsidieerde cultuuraanbod. Tegelijkertijd hebben deze veranderingen invloed op de totstandkoming van dit aanbod. Een nieuwe generatie kunstenaars betreedt met andere en innovatieve kunstvormen het podium en speelt in op het publiek van deze tijd.

01

De minister van OCW stelt zich met haar brief ‘Cultuur in open samenleving’[1] als doel om meer ruimte te bieden aan deze diversiteit van verhalen en kunstuitingen en aan een nieuwe generatie makers. Daardoor blijft het cultuurbeleid bij de tijd en het aanbod aantrekkelijk voor de gehele bevolking.

Om dit te realiseren bereidt het ministerie van OCW in overleg met steden en provincies de nieuwe beleidsperiode voor. Ook steden en provincies investeren in cultuur. Zij bieden ruimte aan nieuwe generaties door werkplaatsen, ateliers en platformen beschikbaar te stellen, hebben zicht op de regionale culturele, sociale en maatschappelijke context en hebben kennis over de kansen en uitdagingen op stedelijk en regionaal niveau.

Samenwerking is daarmee een belangrijke voorwaarde voor een sterk en duurzaam cultuurbeleid. Daarbij vinden het rijk en de mede-overheden -samen met het culturele veld en de Raad voor Cultuur- het belangrijk dat de toekomstige plannen voor het beleid niet van bovenop worden vormgegeven, maar aansluiten bij de kracht en de ontwikkelingen in het culturele veld zelf.[2]

Regionale en stedelijke profielen

De minister van OCW nodigt de samenwerkende gemeenten en provincies uit om, zo veel mogelijk samen met het culturele veld, profielen op te stellen waarin zij hun gezamenlijke visie op kunst en cultuur in de regio beschrijven, de uitdagingen die zij gezamenlijk zien en willen oppakken, de wijze waarop het rijksbeleid, lokaal beleid en regionale samenwerking kunnen bijdragen aan oplossingen voor deze uitdagingen en de wijze waarop een en ander bijdraagt aan het landelijke cultuurbeleid. Ook internationale ambities kunnen hierbij aan bod komen.

Met behulp van deze profielen kan bij de samenstelling van de basisinfrastructuur -zoals de Raad voor Cultuur ook bepleit- beter rekening gehouden worden met de samenstelling en de behoefte van de bevolking, met de identiteit en verhalen uit de regio en met het lokale klimaat voor de makers en kunstenaars in de verschillende disciplines.

02

De **stedelijke en regionale profielen** spelen de volgende rol bij de voorbereiding van het nieuwe cultuurbeleid:

1. De profielen zijn onderdeel van de gezamenlijke adviesaanvraag aan de Raad voor Cultuur over het stelsel 2021-2024.
2. De profielen zijn inbreng voor de minister van OCW voor het opstellen van de regeling basisinfrastructuur 2021-2024, inbegrepen de opdracht aan de zes rijkscultuurfondsen.
3. De profielen kunnen voorstellen bevatten voor thematische samenwerking in aanloop naar de periode 2021-2024 in de vorm van proeftuinen.
4. De profielen bevatten aanknopingspunten voor thematische samenwerking voor de periode 2021-2024 op onder andere de thema's cultuureducatie, cultuurparticipatie, internationalisering, vernieuwing van aanbod, genres en werkwijze, talentontwikkeling en de leefomgeving.

De regionale culturele profielen kunnen ook mede als basisdocument dienen voor de verdere afstemmingen en afspraken met het Rijk en de overige overheden.

Aan het eind van dit document worden de uitgangspunten voor de stedelijke en regionale profielen nader omschreven.

*Het betreft hier een **uitnodiging** aan stedelijke regio's en geen verplichting. Het gaat om een mogelijkheid die aan stedelijke regio's wordt geboden om met het stedelijke en regionale profiel de aansluiting van het rijksbeleid op de lokale/regionale context te bevorderen. Het is aan de stedelijke regio's zelf om te bepalen of hier gebruik van wordt gemaakt.*

Het bevorderen van de aansluiting van het rijksbeleid op de lokale/regionale contexten is een groeiproces, waarin met de profielen een eerste stap wordt gezet. Een proces met veel ruimte voor eigen inbreng en maatwerk en waarbinnen alle geledingen en culturele instellingen in de verschillende disciplines, de gemeente(n) en provincie(s) samenwerken met als streefdoel een gedeeld en gedragen regionaal cultureel profiel.

De meerwaarde van samenwerking tussen stad, regio en staat

Decentrale overheden en de cultuursector hebben de oproep gedaan om het cultuurbeleid in Nederland op centraal en decentraal niveau beter af te stemmen, het beleid meer in gezamenlijkheid vorm te geven, en als overheden meer samen te werken.

03

Met de brief 'Cultuur in een open samenleving' onderstreept de minister van OCW de wederzijdse investeringen en inspanningen van de diverse overheden in Nederland ten behoeve van kunst en cultuur en komt zij tegemoet aan de oproep om de nieuwe cultuurbeleidsperiode 2021-2024 in overleg met de steden en provincies voor te bereiden.

Een nauwere samenwerking tussen het Rijk en de decentrale overheden zal meer recht doen aan de regionale culturele identiteiten en de regionale culturele ecosystemen beter laten floreren. Dat draagt bij aan een bloeiend klimaat voor de kunsten in Nederland waarin een zo groot en divers mogelijke vertegenwoordiging van de bevolking wordt bediend.

"Een cultureel ecosysteem is het geheel van onderling verbonden netwerken in het cultuur- en kunstenveld. Binnen deze netwerken is er een druk verkeer van mensen, ideeën, producten en geld. Een ecosysteem heeft open grenzen, maar vormt op zich een volledig toegeruste habitat waarin alle spelers goed kunnen functioneren."[3] *Het doet recht aan zijn onderscheidende regionale functie en identiteit, en het spreekt een zo groot en divers mogelijke vertegenwoordiging van de bevolking aan. De regionale ecosystemen vormen gezamenlijk het nationale en internationale culturele ecosysteem.*

In de afgelopen jaren zijn de eerste stedelijke regio's ontstaan waarbinnen gemeenten en provincies samen optrekken als het gaat om afstemming van het cultuurbeleid en samenwerking.[4] Uit de samenwerkingsverbanden binnen de eerste stedelijke regio's valt geen algemeen beeld of eenduidig format te destilleren. Regio's verschillen in omvang, in de verhouding stad en ommeland, in visie, ambitite en de wijze van uitvoering. Binnen sommige regio's is er letterlijk sprake van stedelijke concentratiegebieden, andere betreffen vooral ruraal land met een aantal stedelijke sterke kernen. In een aantal regio's zijn de samenwerkingsverbanden nog jong, terwijl andere regio's al enkele jaren samenwerken. Sommige regio's werken ook al jaren samen als het gaat om economische en sociale vraagstukken. Kortom, zelfs in het kleine Nederland is het landschap van stedelijke cultuurregio's sterk gedifferentieerd.

[1] https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/kunst-en-cultuur/documenten/rapporten/2018/03/12/cultuur-in-een-open-samenleving
[2] Nederlandse Associatie voor Podiumkunsten. Input NAPK voor toekomstig en lopend beleid, 10 januari 2018, p. 3.
[3] http://toekomst-cultuurbeleid.cultuur.nl/verkenning/
[4] Zie ook bijlage 4, http://toekomst-cultuurbeleid.cultuur.nl/verkenning/
[5] Zie ook p. 39 e.v. http://toekomst-cultuurbeleid.cultuur.nl/verkenning/

04

De totstandkoming en aanlevering van stedelijke en regionale profielen is een onderdeel van de vormgeving en totstandkoming van de subsidieperiode 2021-2024. De **planning** van dit traject is globaal als volgt:

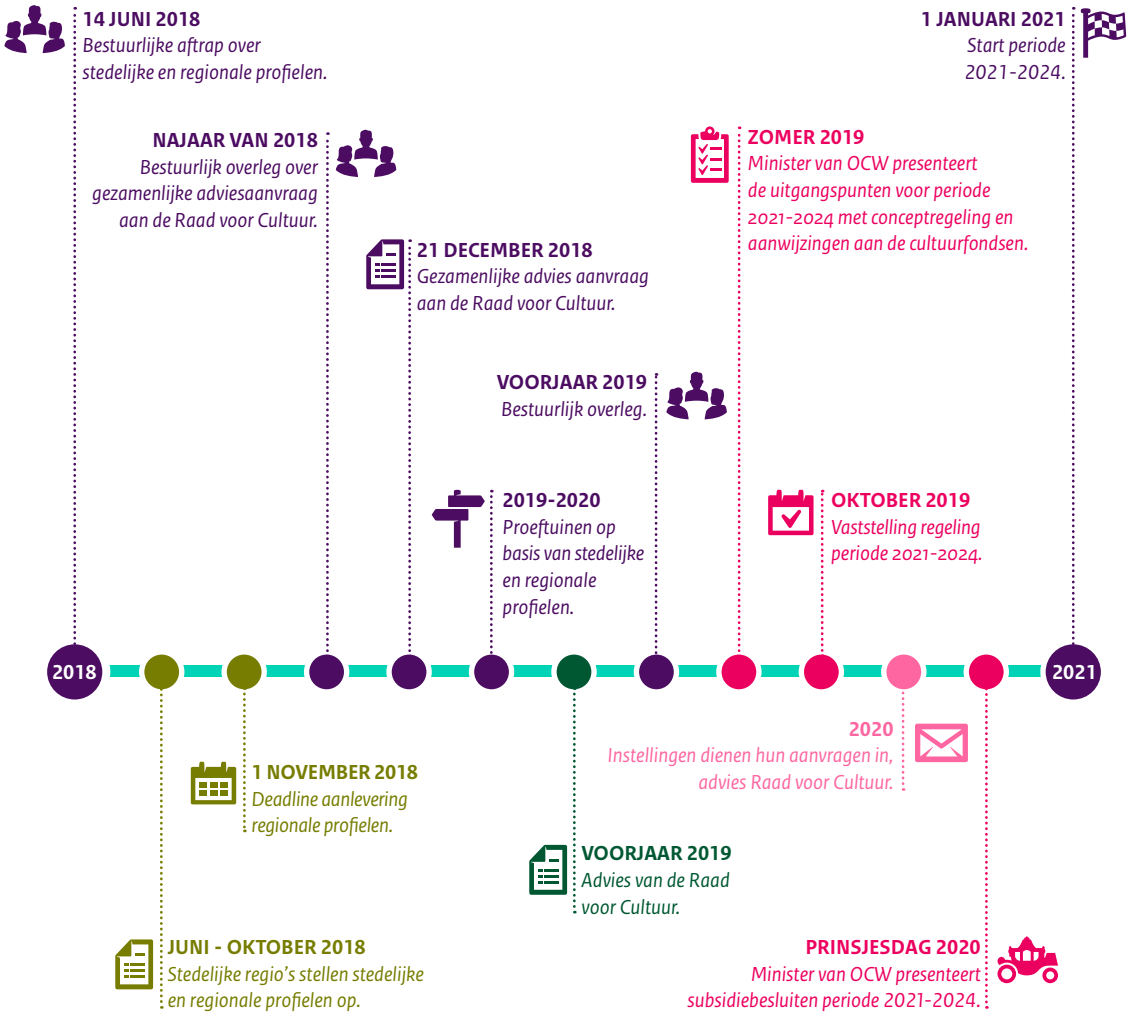

05

Uitgangspunten stedelijk en regionaal profiel

Vanwege de onderlinge verschillen in aard, omvang en ontwikkelingsstadium, is er geen blauwdruk of vast format voor de stedelijke en regionale profielen. Op basis van de advisering van de Raad voor Cultuur, de cultuurbrief van de minister van OCW en een inventarisatie van al lopende regionale initiatieven, zijn wel de volgende elementen voor een profiel aan te geven:

●○○ Inhoud

A Visie op overkoepelend en/of integraal cultuurbeleid van de stedelijke regio, inclusief omschrijving van de programma's en/of projecten die regionale samenwerking bevorderen (en de financiering hiervan).

B Schets van de uitdagingen voor de stedelijke regio op het gebied van kunst en cultuur en de wijze waarop (nieuw of gewenst) rijksbeleid, lokaal beleid en regionale samenwerking kan bijdragen aan oplossingen.

C Hieraan verbonden thema's waarbinnen het profiel in het bijzonder aandacht zal zijn.

D Hoe onderscheidt de stedelijke regio zich binnen de Nederlandse context? Omschrijving van het culturele ecosysteem waarmee de stedelijke regio zich kenmerkt en onderscheidt, met in ieder geval aandacht voor:

- 'basis-, keten- en topvoorzieningen die passen bij de identiteit en mogelijkheden van de regio[5]. Dit betreft het brede palet van disciplines (podiumkunsten, beeldende kunst, cultureel erfgoed, letteren tot film en andere creatieve (innovatieve) mediaproducties, vormgeving en architectuur alsmede voorzieningen voor cultuureducatie en - participatie);
- de samenstelling en omvang van het publiek en niet-publiek (waaronder demografische samenstelling & ontwikkelingen in de regio, verhouding inwoners versus bezoekers (nationaal en/of internationaal));
- de relatie tussen vraag en aanbod, mede in relatie tot participatie (inclusief beoefening); pluriformiteit; cultuuronderwijs en de internationale dimensie van cultuur.

E Schets van de afzonderlijke (huidige) beleidsvisies en financiële investeringen in cultuur van de deelnemende partners binnen de stedelijke regio.

F Aandacht voor het samenwerkingsverband. Welke gemeenten en provincie(s) zijn aangesloten bij het initiatief? En op welke wijze wordt samengewerkt?.

G Omschrijving van de waarde van cultuur voor de stedelijke regio en de verwevenheid van het culturele domein met andere domeinen, bijvoorbeeld maatschappelijk, economisch en ruimtelijk.

H In het profiel kan worden aangegeven of en zo ja, met welk onderdelen, de stedelijke regio proeftuinen wil vormgeven en uitvoeren in 2019 en 2020.

Bovenstaande dient zoveel mogelijk in een behapbaar en leesbaar eindproduct te worden vormgegeven. De Raad voor Cultuur zal de profielen betrekken bij het advies voor het stelsel 2021-2024 en daarbij in het bijzonder aandacht hebben voor de onderdelen a t/m d.

06

●●○ Proces & rolverdeling

- Gemeenten en provincies vormen op eigen initiatief samenwerkingsverbanden, of hebben deze al gevormd. Zij zijn verantwoordelijk voor het opstellen van de stedelijke en regionale profielen en het proces daarnaartoe.
- De profielen dienen ***zoveel mogelijk*** samen met het culturele veld te worden opgesteld:
  - in een aantal steden en regio's is de samenwerking tussen overheden en partners uit het culturele veld al goed op gang;
  - OCW wil aan dit proces bijdragen door de uitwisseling van kennis en ervaring tussen overheden te faciliteren;
  - hierbij ligt de nadruk op wat mogelijk is binnen de gegeven tijd en past binnen de context (en aard van de culturele sector) van de stedelijke regio.
- De profielen dienen ***zoveel mogelijk*** rekening te houden met het publiek en de samenstelling en de behoefte van de bevolking en met de identiteit en verhalen uit de regio:
  - Om de bevolking goed te kennen, kan een stedelijke regio (samen met het culturele veld), onderzoek doen naar het publiek en het niet-publiek (plus desgewenst onderzoek naar beoefenaar en niet-beoefenaar).
  - Enkele hulpmiddelen zijn hiervoor beschikbaar. De stedelijke regio's kunnen hier (indien gewenst) gebruik van maken:

_OCW heeft de Erasmus Universiteit Rotterdam gevraagd een kennissynthese uit te voeren naar het publiek en niet-publiek. Deze is in juni 2018 gereed;

_de Raad voor Cultuur komt in het najaar van 2018 met een advies over publiek;

_OCW verzamelt voor verschillende beleidsdoeleinden data en onderzoek over de Nederlandse bevolking en de samenstelling hiervan;

_Kennisinstituten zoals het SCP en LKCA hebben algemene gegevens over publiek en beoefenaren.

- Het staat gemeenten en provincies vrij om lokale of regionale adviesraden te betrekken bij de totstandkoming van de profielen. In dat kader kan gedacht worden aan een reflecterende rol.
- OCW faciliteert de totstandkoming van de stedelijke en regionale profielen door structureel overleg te voeren met de stedelijke regio's en bijeenkomsten te organiseren om kennis uit te wisselen.
- OCW stelt regio-accounthouders in, hun rol kenmerkt zich door de volgende uitgangspunten:
  - zij zijn het eerste aanspreekpunt voor de stedelijke regio's bij het opstellen van de stedelijke en regionale profielen (in relatie tot het rijksbeleid);
  - zij verbinden (indien gewenst) kennis en informatie over de ontwikkeling van de diverse stedelijke regio's;

- zij houden zicht op de landelijke samenhang tussen de verschillende schakels van het brede cultuurbeleid van het rijk;
  - zij bewaken met het oog op de planning van de regeling basisinfrastructuur 2021-2024 de voortgang van het proces;
  - zij hebben geen bemoeienis met de te vormen samenwerkingsverbanden van gemeenten en provincies of met de inhoud van een stedelijk of regionaal profiel.
- OCW is penvoerder voor de adviesaanvraag aan de Raad voor Cultuur. Relevante onderdelen van de adviesaanvraag worden in gezamenlijkheid met gemeenten en provincies opgesteld. De regionale profielen behoren tot één van de diverse elementen die worden ingebracht voor het stelseladvies voor de periode 2021-2024 van de Raad voor Cultuur.

Voorwaarden & uitzonderingen

- Het ministerie van OCW gaat, aansluitend bij de verkenning van de Raad, uit van maximaal 16 samenwerkingsverbanden.
- In lijn met de uitgangspunten van het huidige rijksbeleid voor cultuur (en de in de wet vastgelegde verantwoordelijkheden van de diverse overheden), financiert het rijk niet de exploitatie en instandhouding van bibliotheken, gemeentelijke en provinciale musea, schouwburgen en filmtheaters.
- Het rijk ondersteunt amateurkunst via het Fonds voor Cultuurparticipatie.

NB 1. *De hierboven genoemde sectoren en instellingen kunnen wel een plek krijgen/benoemd worden in het profiel van een stedelijke regio en bijvoorbeeld terug komen in de beoogde programmatische of projectmatige samenwerking ten behoeve van het culturele ecosysteem van de stedelijke regio. Denk daarbij bijvoorbeeld aan de rol binnen voorzieningen voor basis-keten-top; de vergroting van de publieksparticipatie; en de versterking van de relatie tussen vraag en aanbod.*

NB 2. *Erfgoed kan ook deel uitmaken van het profiel, maar niet de direct object-gebonden werkzaamheden zoals onderhoud, restauratie, verduurzaming en verbouw.*

Vragen en informatie

Meer informatie vindt u op de website **rijksoverheid.nl/onderwerpen/kunst-en-cultuur/cultuurbeleid-2021**.

Ook kunt u voor vragen en meer informatie contact opnemen via **cultuurbeleid2021@minocw.nl**

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Directie Erfgoed en Kunsten

Kansen voor Cultuur

Stedelijke cultuurregio Zwolle, Deventer en Apeldoorn

Annelies van der Horst en Justin de Kleuver

Contactgegevens

mei, 2018.

Annelies van der Horst

avanderhorst@dsp-groep.nl

+31 6 20874709

Justin de Kleuver

jdekleuver@dsp-groep.nl

+31 6 43123460

Inhoud

Samenvatting **5**

1 Vooraf **9**

2 De kracht van de regio: uitgangspunten **13**

4 Culturele ambities en culturele infrastructuur **19**

5 Bevindingen **33**

6 Analyse: sterkten en kansen **40**

7 Aanbevelingen **47**

Bijlagen

Bijlage 1 Uitkomsten enquête 51

Bijlage 4 Opdrachtgevers, klankbordgroep en gesprekspartners 57

Bijlage 5 Documentatie 59

Engels
Engels
Vanders In de Broeren

Samenvatting

Aanleiding

In haar brief van maart 2018 nodigt de Minister van OCW stedelijke regio's uit om een Cultuurprofiel te maken. Het Cultuurprofiel is een eerste stap voor invloed van de regio's op het cultuurbeleid van het Rijk met ingang van 2021 en de verdeling van rijkssubsidies. Voorafgaand daaraan wil de Minister in 2019 starten met een aantal proeftuinen voor samenwerking tussen rijk en regio. De Minister adviseert de andere overheden om voorafgaand aan het opstellen van het Cultuurprofiel een verkenning uit te voeren naar de stedelijke culturele regio en met behulp van die verkenning een keuze te maken voor de proposities die de regionaal samenwerkende overheden in het profiel presenteren. Sinds 2017 werken de gemeenten Zwolle, Deventer en Apeldoorn (ZDA) op een aantal onderwerpen samen. De ervaring met deze samenwerking is aanleiding voor de betrokken drie gemeenten om de verkenning naar de stedelijke culturele regio ook op de schaal van Zwolle, Deventer en Apeldoorn (ZDA) uit te laten voeren.

De kracht van de regio: uitgangspunten bij het uitvoeren van de verkenning

De regio ZDA is feitelijk een combinatie van de regio's Zwolle en Stedendriehoek, strekt zich uit van Zutphen tot aan Hardenberg bij de Duitse grens en telt op 1 januari 2018 ruim 1 miljoen inwoners. Daarmee is de omvang van de regio ZDA gelijk aan bijvoorbeeld de culturele regio's Rotterdam en Utrecht/Amersfoort. De andere twee regio's in Oost-Nederland (Twente en Arnhem/Nijmegen) tellen minder inwoners.
De regio ZDA is een economische krachtige regio met Zwolle als de motor. Ook demografisch zien we een regio die snel ontwikkelt. Zwolle heeft de grootste natuurlijke aanwas en daardoor relatief de meeste jonge inwoners, in Apeldoorn woont relatief de grootste groep oudere inwoners. De culturele diversiteit is in de regio ZDA minder dan het gemiddelde in Nederland, met uitzondering van Deventer waar het percentage bijna gelijk is aan het landelijke gemiddelde. Alle drie de steden huisvesten brede MBO- en HBO opleidingen en zijn goed bereikbaar met het openbaar vervoer en met de auto (en in de nabije toekomst het vliegtuig).
De drie steden in de regio ZDA zijn verantwoordelijk voor de culturele dynamiek en het culturele aanbod voor het gebied dat ten Oosten van de Randstad is gelegen en die culturele infrastructuur vormt een van de voorwaarden voor een verdere ontwikkeling van de regio. De culturele infrastructuur in de drie steden staat niet op zichzelf, maar sluit aan op het netwerk van kleinschalige voorzieningen in de andere gemeenten in de regio en vormt zo samen met de (potentiele) cultuurbezoekers een cultureel weefsel of ecosysteem.

Culturele infrastructuur

De culturele infrastructuur van Zwolle heeft een rijke basis die bestaat uit een grote diversiteit aan instellingen: verschillende disciplines, publiek en privaat, presentatie, afname en productie. Deventer heeft een sterke basis met meer dan tien culturele instellingen die onderling en met de kleinere culturele initiatieven samenwerken aan een sterke culturele programmering kunsten en erfgoed in de stad en de kernen. In Apeldoorn is het aantal instellingen in de basis niet groot, maar dat wordt veroorzaakt doordat CODA en De Gigant verschillende culturele functies combineren. De basis in de drie steden is daarmee op orde.

Alle drie de steden hebben instellingen die in de keten actief zijn, in alle drie de steden hebben instellingen grote ambities om juist de activiteiten in de keten uit te breiden en ook de drie gemeenten verwoorden in hun cultuurbeleid de ambitie om de culturele dynamiek en het culturele initiatief te vergroten. De nadruk ligt hierbij op (pop) muziek en (jeugd) theater en talentontwikkeling, beeldende kunst en musea (in relatie tot het landschap en de stad).
We constateren dat het opmerkelijk is dat een regio met meer dan 1 miljoen inwoners slechts twee BIS instellingen heeft. Gegeven de sterke ontwikkeling in de regio ZDA is er daarom ook zeker ruimte in de top.

Bestaande samenwerking
In elke stad wordt samenwerkt tussen culturele instellingen, de vormen waarin dat gebeurt verschillen. De structurele samenwerking tussen de drie steden en tussen de culturele instellingen uit de drie steden is nog pril. Er is in de regio ZDA wel ervaring met samenwerking in projecten en op thema's. De IJsselbiënnale is daar een goed voorbeeld voor. Structurele samenwerking vindt wel plaats maar is vooral bovenregionaal. De samenwerking tussen de vier poppodia in Overijssel is daar een goed voorbeeld voor.

(Potentieel) Publiek
Er vindt nog weinig uitwisseling van publiek plaats tussen de drie steden. Gegeven de reisafstanden en de reisbereidheid valt daar winst te boeken. Dat geldt voor de reguliere podiumkunsten vooral tussen Apeldoorn en Deventer en voor een meer bijzonder cultureel aanbod (concerten, tentoonstellingen, evenementen) tussen alle drie de steden en de andere gemeenten in de regio. Gezien de ligging van de regio en de cultuur toeristische waarde is er in potentie ook een grotere (inter) nationale aantrekkingskracht.

Waarden en sterkten van de regio ZDA
De regio wordt gekenschetst door vier waarden:

1. De regio ZDA heeft verschillende kwaliteiten en waardeert kwaliteit: de kwaliteit van het cultuurlandschap, van cultureel erfgoed en de cultuurhistorisch waardevolle binnensteden, van wonen, eten en leven, van het onderwijs, de musea en de vele (culturele) voorzieningen.
2. De regio ZDA biedt ruimte aan talent, leren en ontwikkelen worden belangrijk gevonden en daarbij is veel aandacht voor de (culturele en creatieve) ontwikkeling van jeugd en jongeren en jonge professionals. Aandacht voor talent is inclusief, dat blijkt onder andere uit de levendige popsector en de aandacht voor urban culture en cultuureducatie.
3. De regio ZDA koestert een traditie in het benutten van dwarsverbanden zoals die tussen cultureel erfgoed en popmuziek, tussen cultuur en economie/bedrijfsleven, landschap en kunst, vroeger en nu (Hanze, Moderne Devotie), cultuur en toerisme en zingeving en cultuur.
4. De regio ZDA biedt ruimte voor het nieuwe, is gastvrij en heeft een open blik en biedt daardoor een goed vestigingsklimaat voor nieuwe culturele activiteiten. Er is brede cultuurparticipatie en een instelling van samen doen en samen (op) bouwen.

Sterk in de regio is de snelle economische en demografische ontwikkeling en de goede bereikbaarheid. In relatie tot de culturele infrastructuur zal de druk op het culturele voorzieningenniveau naar verwachting in de komende jaren toenemen.

Kansen voor uitwerking in Cultuurplan

De verkenning stedelijke cultuur regio levert, samengevat, de volgende kansen op:

1. Ruimte en (potentieel) publiek voor doorgroei instellingen naar landelijke BIS en Fonds;
2. Versterking van de culturele infrastructuur in Zwolle door verdere ontwikkeling productiehuis Hedon/Zwolse Theaters en initiatief samenwerking Cibap en Museum de Fundatie;
3. Versterking van de culturele infrastructuur in Deventer door het intensiveren van de stadsprogrammering en de samenwerking tussen popsector en cultuuronderwijs;
4. Versterking van de culturele infrastructuur in Apeldoorn met de opening van het vernieuwde museum Paleis Het Loo, meer samenwerking met de grote landelijke evenementen en benutten combinatie kunst, landschap, groen in relatie tot verstedelijking;
5. Intensiveren van samenwerking tussen culturele sector, bedrijfsleven, HBO en MBO in Zwolle en op termijn uitbreiden van die aanpak naar Deventer en Apeldoorn;
6. Verdichten van het weefsel popmuziek en uitbreiden van de keten popmuziek in de regio ZDA (met mogelijke aansluiting bij weefsel en keten in de regio Twente);
7. Versterken van de keten gecomponeerde muziek en talentontwikkeling in de regio ZDA met relaties naar Arnhem en Enschede;
8. Vernieuwing van de samenwerking tussen theaterpodia, theaterproducenten en publiek in de regio ZDA;
9. Een nieuw cultureel Hanzeverbond.

Vervolg en randvoorwaarden

Wij adviseren de drie gemeenten om (in afstemming met beide provincies) uit de negen een keuze te maken voor die kansen die zij gezamenlijk en met de culturele sector verder willen uitwerken. Bij die keuze is het belangrijk dat de drie steden elkaar steunen (in strategische coalities) ook al is een kans niet altijd even groot voor alle drie. Daarnaast is het belangrijk om de samenwerking binnen de culturele sector te blijven stimuleren en te faciliteren. Tot slot zal meer kennis van het (niet) publiek in de regio ZDA bijdragen aan goed toekomstige keuzes bij de uitbreiding van het culturele voorzieningenniveau.

1 Vooraf

Aanleiding

In zijn verkenning naar een toekomstbestendig cultuurbeleid vanaf 2020 introduceert de Raad voor Cultuur een cultuurbeleid gericht op de schaal van een stedelijke culturele regio. De Raad onderscheidt in Nederland twaalf tot zestien stedelijke culturele regio's waaronder Zwolle en omgeving (Regio Zwolle) en Apeldoorn, Deventer en Zutphen (Regio Stedendriehoek). De specifieke kenmerken van deze regio's moeten zo stelt de Raad meer leidend zijn bij de toekenning van de rijkssubsidies aan cultuur.

Op 12 maart 2018 presenteerde de minister van OCW haar brief 'Cultuur in een open samenleving'. In deze brief neemt zij het advies van de Raad voor Cultuur grotendeels over. Zij beschrijft haar ambities met stedelijke culturele regio's en formuleert de uitgangspunten voor samenwerking met gemeenten en provincies. Daaruit wordt in grote lijnen duidelijk hoe OCW aankijkt tegen stedelijke regio's en de plannen die het ministerie van die regio's verwacht. Het kabinet nodigt de andere overheden uit om stedelijke en regionale profielen op te stellen. Met die profielen kan het Rijk bij de toekenning van rijkssubsidies (BIS) rekening houden met de regionale kenmerken zoals bevolkingssamenstelling en het lokale productieklimaat. Die voorgenomen invloed van regionale kenmerken geldt het rijksbeleid vanaf 2020. Voorafgaand daaraan wil de Minister met ingang van 2019 een aantal proeftuinen inrichten.
In de visiebrief worden de volgende voorwaarden voor een op te stellen profiel benoemd:

- Aansluiten bij de kracht en de ontwikkeling in het culturele veld
- Opstellen in samenwerking met het culturele veld
- Aandacht voor: basis, keten en topvoorzieningen, die passen bij de identiteit en mogelijkheden van de regio; aanbod en publiek; participatie; cultuuronderwijs.

De Minister adviseert de andere overheden om voorafgaand aan het opstellen van het Cultuurprofiel een verkenning uit te voeren naar de stedelijke culturele regio en met behulp van die verkenning een keuze te maken voor de samenstelling en omvang van de regio en de proposities die de regionaal samenwerkende overheden in het profiel presenteren.

Sinds 2017 werken de gemeenten Zwolle, Deventer en Apeldoorn (ZDA) op een aantal onderwerpen samen met een focus op economische en ruimtelijke ontwikkeling. De ervaring met deze samenwerking is aanleiding voor de betrokken drie gemeenten om de verkenning naar de stedelijke culturele regio ook op de schaal van Zwolle, Deventer en Apeldoorn (ZDA) uit te laten voeren.

De gemeenten Apeldoorn, Zwolle en Deventer maken eveneens onderdeel uit van het samenwerkingsverband Landsdeel Oost. In 2015 presenteerde dit landsdeel het Cultuurmanifest. Proposities uit dit manifest komen terug in het door het ministerie van OCW en de Oost-Nederlandse overheden afgesloten cultuurconvenant 2017 – 2020. Eind 2017 besloot het bestuurlijk overleg Landsdeel Oost tot de aanpak ROUTE OOST. De eerste stap in deze aanpak is om in de stedelijke cultuurregio's in Oost-

Nederland (regio Twente/Enschede, regio Arnhem/Nijmegen, regio Zwolle en Stedendriehoek) een verkenning gereed te hebben die aangeboden wordt aan de nieuwe colleges van de steden en vertrekpunt is van de op te stellen profielen.

De opdracht aan DSP

DSP is door de drie steden en de provincies Overijssel en Gelderland gevraagd om de verkenning uit te voeren in de steden Zwolle, Deventer en Apeldoorn en de bij deze steden behorende regio's. De verkenning levert de opdrachtgevers inhoud voor het op te stellen Cultuurprofiel en een onderbouwing voor de uiteindelijke keuze voor een regiovorming. De verkenning bestaat uit een inventarisatie en een analyse van:

- De culturele infrastructuur in Zwolle, Deventer en Apeldoorn en (op hoofdlijnen) de regio;
  - De voorzieningen in de drie steden en de herkomst van de bezoekers van die voorzieningen;
  - De bestaande netwerken, identiteiten en samenwerkingen;
- Het profiel van de stedelijke regio's (Zwolle, Deventer, Apeldoorn)
  - De raakvlakken tussen beide culturele regio's, de verschillen en de kansen voor samenwerking
- De sterke en minder sterke kanten van de stedelijke regio en de kansen met in ieder geval aandacht voor:
  - Welke instellingen kunnen uitgroeien tot landelijke BIS/fondsgezelschappen en wat is hiervoor nodig?
  - Welke voorzieningen spelen een bijzondere rol in de regio?
  - Waar liggen de kansen om het ecosysteem/de systemen te versterken en uit te bouwen?
  - Wat ontbreekt er eventueel nog om het ecosysteem/de systemen gezond te maken?

In de verkenning gebruiken wij de termen die ook door de Raad voor Cultuur worden gebruikt: professionele basisvoorzieningen (zoals bibliotheken, monumenten, archieven, podia en festivals, voorzieningen voor cultuureducatie, media, musea). Keten: voorzieningen voor talenten (talentontwikkeling en innovatie) en creatieve bedrijvigheid, broedplaatsen, productiehuizen en al die voorzieningen waar nieuwe kunst, ontwerpen of producties getoond worden. Juist in deze ketens verwacht de Raad dat samenwerking tussen gemeenten, provincie en rijksoverheid de culturele infrastructuur sterker kan maken. Ook zal naar de verwachting van de Raad vooral hier sprake zijn van keuzes voor die disciplines waarvan de stedelijke regio de keten wil ondersteunen en/of versterken. Als laatste brengen wij in de verkenning de top in beeld, die voorzieningen en dat aanbod dat van buitengewone kwaliteit is of de potentie heeft dat te worden. Deze voorzieningen staan niet op zichzelf, zij dragen eveneens bij aan de keten en zijn vaak geworteld in de basis.

Aanpak DSP

De verkenning is opgesteld door het bestuderen van informatie van de drie steden, de regio Zwolle, de regio Stedendriehoek en de provincies Overijssel en Gelderland en de inbreng in de bijeenkomsten met de vertegenwoordigers van de drie gemeenten en de provincies Overijssel en Gelderland. Daarnaast hebben wij een vragenlijst uitgezet onder de culturele instellingen in Zwolle (en Kampen), Apeldoorn en Deventer. De

nadruk in de vragenlijst lag op het verzamelen van gegevens over publieksbereik en op samenwerking op activiteiten en op marketing en publieksbereik. We voerden (groeps-) gesprekken met ruim twintig culturele instellingen en met vertegenwoordigers van betrokken gemeenten en provincies. We spraken de drie wethouders cultuur en de gedeputeerde voor cultuur van de provincie Overijssel. Op twee momenten gedurende de uitvoering van de verkenning gebruikten we de inbreng van een klankbordgroep om de verkenning aan te vullen en waar nodig bij te sturen.

2 De kracht van de regio: uitgangspunten

Combinatie van twee stedelijke regio's

Deze verkenning richt zich vooral op de kenmerken en samenhang van de culturele sector in de steden Zwolle, Deventer en Apeldoorn in de context van de bredere sociale, economische en ruimtelijke ontwikkelingen in dit gebied in Nederland. Samen met de omliggende regio beslaat deze verkenning feitelijk twee regio's: regio Zwolle en de regio Stedendriehoek.

Figuur 2.1 De Regio Zwolle omvat twintig gemeenten met Zwolle als centrumgemeente.

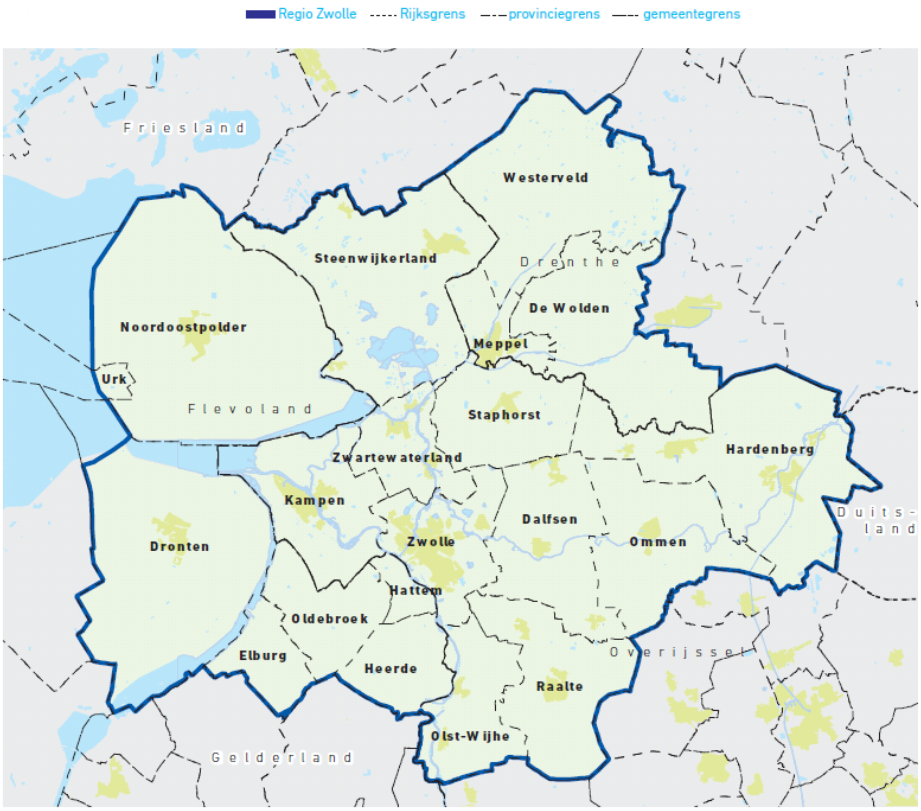

Bron: Monitor Regio Zwolle 2017

De regio omvat behalve gemeenten in het noordwesten van Overijssel, ook een aantal gemeenten in Flevoland (Dronten, Urk, Noordoostpolder) en Drenthe (Westerveld, De Wolden, Meppel). Het aantal inwoners van de Regio Zwolle bedraagt op 1 januari 2018 685.820 (CBS).

De Stedendriehoek, ook wel Cleantech Regio genoemd omvat zeven gemeenten, waarbij de stedendriehoek gevormd wordt door Apeldoorn, Deventer en Zutphen. De zeven gemeenten liggen alle in Gelderland, op Deventer na (Overijssel). Het inwoneraantal van de Stedendriehoek bedraagt op 1 januari 2018 419.826 (CBS).

Figuur 5.2 Stedendriehoek

Bron: www.uaf.nl

De regio ZDA is opgebouwd uit de Regio Zwolle en de regio Stedendriehoek en strekt zich uit van Zutphen tot aan Hardenberg bij de Duitse grens. De regio ZDA telt op 1 januari 2018 1.105.646 inwoners waarvan ongeveer 30% in de drie steden woont. Het totaal aantal inwoners is vergelijkbaar met dat van de provincie Utrecht en dat van de regio Rotterdam-Rijnmond. Ter vergelijking, het inwoneraantal van de andere twee regio's in Oost-Nederland is respectievelijk 627.000 (Twente) en 739.000 (Arnhem/Nijmegen).

Regio ZDA in ontwikkeling

De regio ZDA is een economisch krachtige regio en vooral de regio Zwolle staat bekend als economisch sterk en innovatief. In de steden domineert de kennis- en maakeconomie, maar deze is inmiddels minstens zo sterk aanwezig in het buitengebied. De demografische groei zet door, Zwolle verwacht een sterke groei (+ 10,3 %), Deventer een gemiddelde groei (3,2 %) en Apeldoorn een net iets mindere groei (+ 1,6%) in de periode tot 2030. De verwachte groei is natuurlijk afhankelijk van het vermogen om die groei ook daadwerkelijk te huisvesten. Opvallend daarbij is dat de verwachte groei van Zwolle vooral wordt veroorzaakt door natuurlijke aanwas. Zwolle heeft van de drie steden relatief de meeste jonge inwoners (0-20 jaar). In Apeldoorn woont relatief de grootste groep oudere inwoners (> 64 jaar). De culturele diversiteit in de regio ZDA is minder groot dan gemiddeld in Nederland (15% allochtoon ten opzichte van 22 % landelijk, niet westers 8% ten opzichte van 12% in 2016).[1]

Alle drie de steden huisvesten brede HBO en MBO instellingen en zijn goed bereikbaar per auto en openbaar vervoer vanuit het Oosten (Duitsland), Noorden (Groningen), Westen (Randstad en Flevoland) en Zuiden (Arnhem). De komst van vliegveld Lelystad zal de (internationale) bereikbaarheid nog verder verbeteren. Gecombineerd met de groei in werkgelegenheid en de kwaliteit van de leefomgeving in en buiten de drie steden zijn alle voorwaarden aanwezig voor een verdergaande ontwikkeling van de regio ZDA.

[1] Percentages uitgesplitst naar de drie steden: Zwolle 16% allochtoon, 9% niet westers, Deventer 21%, 13% en Apeldoorn 16%, 8%.

Stedelijke cultuurregio ZDA

De stedelijke cultuurregio ZDA is zoals gezegd een combinatie van twee van de vier stedelijke cultuurregio's in het landsdeel Oost Nederland. De twee andere cultuurregio's zijn de regio Twente en Arnhem/ Nijmegen. De regio Twente kent al een lange geschiedenis van regionale samenwerking en dat geldt ook voor de gemeenten Arnhem en Nijmegen in het regionale samenwerkingsverband KAN. De samenwerking tussen de steden Apeldoorn, Deventer en Zwolle is daarmee vergeleken nog pril. Begin 2017 zijn de eerste stappen van samenwerking gezet op terreinen als arbeidsmarkt, mobiliteit en energietransitie. In het verlengde hiervan is de keuze gemaakt om de kansen voor samenwerking op het vlak van cultuur tussen deze drie steden in kaart te brengen. Dit vanuit de wetenschap dat in elk van deze drie steden een eigenstandige, brede en goed functionerende culturele infrastructuur aanwezig is met ieder een eigen, nauwelijks overlappend verzorgingsgebied.

Een belangrijke overweging om de voordelen van culturele samenwerking verder te onderzoeken is het besef dat deze drie steden verantwoordelijk zijn voor de culturele dynamiek en het culturele aanbod voor het gebied dat ten oosten van de Randstad is gelegen, deels aansluitend aan de provincie Flevoland en deels gescheiden van de Randstad door de Veluwe: de IJsselvallei. De snelle economische groei en demografische ontwikkeling brengen ook keuzes met zich mee over de omvang en kwaliteit van het culturele voorzieningenniveau in de komende vijf tot tien jaar. Kunst en cultuur zijn immers de ruggengraat van creatief kennisland zoals de Raad voor Cultuur stelt. In die ruimtelijk-economisch -demografische setting spelen de centrumsteden Zwolle, Deventer en Apeldoorn een specifieke rol. Daar zijn de stedelijke functies en voorzieningen aanwezig waar zowel de inwoners van de drie steden als de inwoners van omliggende gemeenten (die dergelijke voorzieningen niet in hun eigen gemeente hebben) gebruik van maken. Veel van de culturele vernieuwing vindt plaats juist in de drie steden. De infrastructuur in de drie steden sluit op haar beurt weer aan op het uitgebreide netwerk van culturele voorzieningen, organisaties en activiteiten waar het buitengebied in de regio rijk aan is. Over de hele regio ZDA ligt als het ware een fijnmazig weefwerk of ecosysteem van kleine en grotere culturele initiatieven en voorzieningen waarbij talloze draden direct of indirect verbonden zijn met de drie centrumsteden. Deze steden en hun voorzieningen zijn op hun beurt weer verbonden met het provinciale, Oost-Nederlandse en landelijke weefwerk van kunst en cultuur.

Basisinfrastructuur cultuur (rijkssubsidies)

De basisinfrastructuur (BIS) voor de podiumkunsten in Oost Nederland bestaat in 2017-2020 uit Introdans, het Gelders Orkest, Orkest van het Oosten, De Nederlandse Reisopera, theatergroep Oostpool, de jeugdtheatergezelschappen Sonnevanck en Kwatta en de Nieuwe Oost (DNO). Deze instellingen zijn alle gevestigd in Arnhem en Enschede met uitzondering van het onderdeel popmuziek van De Nieuwe Oost dat in Deventer is gevestigd. In de steden ZDA zijn – afgezien van het Rijksmuseum Paleis Het Loo en het onderdeel popmuziek van DNO geen zogenaamde BIS- gezelschappen gevestigd wat gezien het hoge inwoneraantal van deze regio opmerkelijk is. Wel zijn er in deze steden een aantal door de landelijke cultuurfondsen gefinancierde podiumkunstorganisaties gevestigd . Museum De Fundatie in Zwolle en

MORE in Gorssel beconcurreren succesvol de gevestigde musea elders in Nederland en laten zien dat culturele investeringen in de regio ZDA zeer lonend zijn.

Toeristisch-recreatieve kwaliteit

Culturele investeringen in de regio ZDA leveren rendement op en dat komt niet alleen omdat deze regio zich economisch en demografisch sterk ontwikkeld, maar ook omdat dit deel van Nederland toeristisch-recreatief een grote aantrekkingskracht heeft op de rest van Nederland en het buitenland. Van oudsher speelt het Nationale Park De Veluwe daarin een belangrijke rol en in toenemende mate ook de historische binnensteden in deze regio: Kampen, Zwolle (Hasselt en Hattem), Deventer en Zutphen (en Doesburg). In deze Hanzesteden is de stedelijke en culturele geschiedenis van Nederland moeiteloos afleesbaar. De combinatie van een rijke cultuurhistorie, cultuur-toeristische voorzieningen, culturele productie, natuur in overvloed en economische dynamiek en de positie van de drie centrumsteden onderscheidt en profileert deze cultuurregio zich ten opzichte van andere regio's in Nederland.

De Atlas voor gemeenten geldt als een graadmeter voor de aantrekkelijkheid van steden, afgemeten aan factoren als cultuur, bereikbaarheid, veiligheid en woonkwaliteit Steden met een aantrekkelijke woonomgeving en een breed en kwalitatief hoogstaand cultuuraanbod slagen erin hoogopgeleide, creatieve mensen aan te trekken en vast te houden. Dit is een belangrijke doelgroep voor de huidige en toekomstige arbeidsmarkt. Zoals gezegd geldt dit inmiddels evenzeer voor het buitengebied in de regio ZDA.

Toekomst cultureel voorzieningenniveau: opbouw van de verkenning en leeswijzer

Het doel van de verkenning naar het culturele weefsel of ecosysteem in de regio ZDA is het inventariseren van de kansen die de regio ZDA kan uitwerken tot proposities als onderdeel van het in te dienen Cultuurplan. De kansen komen voort uit de kracht en energie in de regio ZDA en de (potentiele) samenwerkingsverbanden binnen de regio.

Voortkomend uit de interviews en het documentatieonderzoek formuleren we de kracht van de culturele regio ZDA in vier waarden die als uitgangspunt dienen bij de verkenning. De stedelijke cultuurregio ZDA biedt ruimte voor:

1. Kwaliteit: kwaliteit van het cultuurlandschap, van cultuurhistorie, van wonen, eten, onderwijs, musea en (culturele) voorzieningen;
2. Talent: leren en ontwikkelen met aandacht voor jeugd en jongeren, jonge professionals en urban culture, belang van cultuureducatie en creativiteit;
3. Crossovers: traditie in benutten van dwarsverbanden zoals cultureel erfgoed en popmuziek, cultuur en economie/bedrijfsleven, landschap en kunst, vroeger en nu (Hanze, Moderne Devotie), cultuur en toerisme, zingeving en cultuur;
4. Het nieuwe: nadruk op gastvrijheid en een open blik, vestigingsklimaat voor nieuwe culturele activiteiten, brede participatie, samen doen en samen bouwen.

Met deze vier waarden en de in dit hoofdstuk genoemde kenmerken van de stedelijke regio ZDA als uitgangspunten verkennen wij in het hiernavolgende hoofdstuk de huidige culturele infrastructuur in de drie steden en de regio en de culturele ambities van de betrokken overheden. In het hoofdstuk daarna formuleren wij onze bevindingen op drie onderwerpen: opbouw culturele infrastructuur, samenwerking en publiek. Vervolgens kijken we vooruit en beschrijven de sterke en de minder sterke punten van de culturele regio Zwolle, Deventer en Apeldoorn en de kansen die we zien voor verdere uitwerking in het op te stellen Cultuurprofiel. In het afsluitende hoofdstuk geven we advies over datgene wat nodig is om de kansen in de regio ZDA te grijpen.

4 Culturele ambities en culturele infrastructuur

In dit hoofdstuk beschrijven we de culturele ambities en de culturele infrastructuur in de drie steden met aanvullend op hoofdlijnen een beschrijving van de culturele infrastructuur in Kampen en Zutphen. Aansluitend benoemen we een aantal opvallende initiatieven in de andere gemeenten die deel uitmaken van de regio ZDA. In de beschrijving zijn we zeker niet volledig, we kiezen ervoor om die onderdelen van de culturele infrastructuur te benoemen die (in potentie) minimaal een bovenlokale aantrekkingskracht hebben.

Zwolle (126.000 inwoners)

De stad Zwolle groeit op allerlei gebieden, samen met de regio Zwolle een doorgroei naar grootstedelijke schaal. Zwolle kan voortbouwen op een rijk verleden en is nu een belangrijk stedelijk knooppunt in Noordoost Nederland. Een mooie, compacte stad met een cultuurhistorisch aantrekkelijke binnenstad en omringd door een groene omgeving met de rivieren De IJssel en De Vecht.
Het fundament van Zwolle ligt in de rijke historie. In de Hanze, de Moderne Devotie, maar ook recenter als een bakermat voor de ontwikkeling van de democratie in Nederland en die geschiedenis vind je overal in de stad terug. Het verhaal van Zwolle gaat ook over de ligging van de stad. Gunstig gelegen als verbinding tussen verschillende delen van het land. Daardoor uitgegroeid tot stedelijk knooppunt van auto- en spoorwegen. Een ligging die ook de voorwaarden heeft gecreëerd voor de huidige economische voorspoed.

Ambities

Rijk voorzieningenniveau met nationaal profiel
Zwolle is een stad met een rijk voorzieningenniveau dat de afgelopen tien jaar in rap tempo aan omvang en kwaliteit wint. Een instelling als Museum De Fundatie trekt veel bezoekers naar de stad en zij combineren het bezoek met een verblijf in de historische binnenstad en/of de regio. De uitkomsten van de enquête laten zien dat de bezoekcijfers bij culturele instellingen en evenementen stijgen en de verwachting is dat deze stijging de komende jaren doorzet. Zwolle heeft een breed aanbod van MBO- en HBO opleidingen. De acht HBO- en MBO scholen in Zwolle (40.000 studenten en totaal 7.000 medewerkers) zetten zich gezamenlijk in voor een attractieve binnenstad, excellent onderwijs en economische ontwikkeling.

In de cultuurnota 2016 – 2020 benadrukt Zwolle dat de gemeente samen met de inwoners een cultureel klimaat wil scheppen dat ruimte biedt voor initiatieven, vernieuwend is, dat creativiteit stimuleert en waarmee Zwolle zich regionaal en landelijk kan profileren. Daarmee sluit de culturele ambitie aan bij de sterke groei van de stad. Zwolle zet in op een aanbod dat divers is en van hoge kwaliteit.

Om deze ambities en doelen voor de komende periode te realiseren, kiest Zwolle voor:

1. Grotere zichtbaarheid en levendigheid van de cultuur in Zwolle (Fundatie, Waanders, festivals, stad als decor Hanzestad en IJssel, cultuurhistorisch verhaal)
2. Meer verbinding, ontmoeting en samenwerking door in te zetten op crossovers, actieve cultuurparticipatie (amateurkunst en cultuureducatie) en talentontwikkeling.
3. Meer ruimte voor cultureel ondernemerschap (basissubsidie, vrije ruimte, vernieuwende culturele initiatieven, creatieve sector).

Culturele en creatieve stad

Zwolle kent een rijkdom aan creatieve bedrijven, organisaties en onderwijs. In de creatieve industrie van Zwolle werken ongeveer 1.600 mensen in ongeveer 1.000 bedrijven. De visie binnenstad 2030 van Zwolle ondersteunt cultuur en creativiteit en positioneert Zwolle nadrukkelijk als centrum in een regio van 20 gemeenten. Inwoners, ondernemers en bezoekers van de binnenstad waarderen het historisch karakter van Zwolle, het culturele en het culinaire. De positie van cultuur als een van de belangrijke dragers in de binnenstad wordt in deze visie bevestigd. Ook voor jongeren; zij zoeken meer aansluiting bij de culturele sector.

Culturele infrastructuur

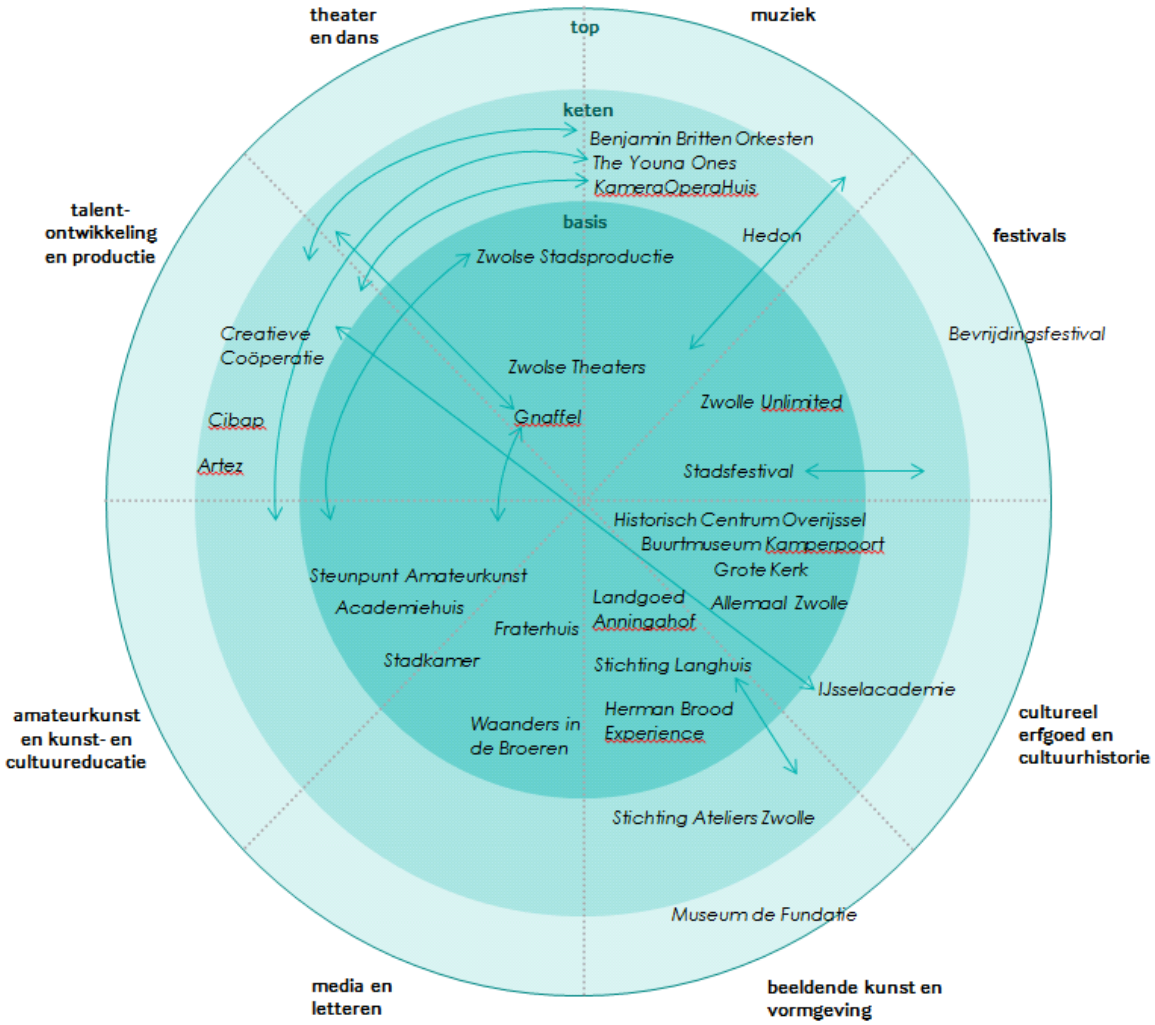

Museum De Fundatie en beeldende kunst

Museum De Fundatie (met vestigingen in de binnenstad van Zwolle en Kasteel Het Nijenhuis met beeldentuin in Heino) trekt met een spraakmakend tentoonstellingsprogramma veel bezoekers naar Zwolle en werkt met tal van organisaties in Nederland en in het buitenland samen. In Zwolle is dat naast Cibap bijvoorbeeld ook Het Langhuis, een kunstruimte in het oude centrum die naast exposities en projecten ook een gemeentelijk fonds voor vernieuwing en innovatie in de kunst beheert en eveneens samenwerkt met ArtEZ. Met de *Fundatiefusions* toont De Fundatie werk van beeldend kunstenaars in compacte presentaties op locaties buiten de museummuren in scholen, andere gemeenten en op grote landelijke festivals. Aan de rand van Zwolle bevindt zich De Anningahof, een landgoed waarin de Nederlandse hedendaagse beeldhouwkunst van 1960 tot nu wordt getoond. In de stad zijn veel ateliers en beeldende kunst in de openbare ruimte.

Cultuureducatie

Cultuureducatie in Zwolle kent het 'Zwols model', een stevige culturele basis voor alle Zwolse kinderen in en rond scholen om hen gelijke kansen te bieden op een brede en evenwichtige ontwikkeling. Scholen worden toegerust om binnen de eigen identiteit, onderwijsvisie en mogelijkheden samen met culturele initiatieven vorm te geven aan kwalitatief cultuuronderwijs en hun leerlingen kennis te laten maken met hun culturele omgeving. Stadkamer (bibliotheek, amateurkunst en cultuureducatie) speelt in dit proces een aanjagende, adviserende en ondersteunende (makelaars)rol. De gemeente stelt hiervoor financiën beschikbaar via het Fonds Cultuureducatie Zwolle bestemd voor primair onderwijs, voortgezet onderwijs, amateurkunst en wijken (buurtcultuur). De uitvoering en beheer van dit fonds is ook ondergebracht bij Stadkamer.

Creatieve opleidingen

In Zwolle volgen 5.500 studenten een creatieve opleiding en dat doen zij op de ROC (Deltion, Cibap en Landstede) en op HBO (ArtEZ en Windesheim). Cibap, vakschool en ontwerpfabriek, leidt studenten op die voornamelijk afkomstig zijn uit de regio Noord-/NO en NW Nederland. Een meerderheid van de studenten stroomt door naar het HBO Kunstvakonderwijs. Zwolle is samen met Arnhem en Enschede vestigingsplaats van ArtEZ (HBO). In Zwolle zijn de opleidingen beeldende vorming, comic design en grafische vormgeving, conservatorium (klassieke muziek en jazz en popmuziek) en kunsteducatie gevestigd. Met ingang van 2018 presenteren de vijf creatieve opleidingen de eindexamenwerken gezamenlijk op verschillende locaties in de stad.

Samenwerking cultuur, onderwijs en economie

De regio Zwolle heeft naast een *economic board* ook een *creative board,* een overleg van culturele instellingen, opleidingen en de creatieve industrie. De *creative board* stimuleert de samenwerking en geeft de culturele sector positie in de economische ontwikkelingen in Zwolle (en de regio). De *creative board* koppelt creatieve makers aan afnemers, culturele initiatieven aan de markt en creativiteit aan vastgoed. Vruchtbare samenwerkingen en netwerken als deze ontstaan rond meer projecten in de stad en kenmerken de cultuur van Zwolle. Zwolle combineert met cultuur, onderwijs en creativiteit de geborgenheid van de oude (binnen) stad met een internationale uitstraling en ambitie.

Popmuziek, festivals en urban art

Poppodium Hedon zet naast de programmering van concerten vol in op talentontwikkeling met als doel een eigen lokale popscene te behouden en uit te breiden onder andere met optredens op podia en festivals in heel Nederland. Hedon heeft samen met Zwolse Theaters de ambitie om die activiteiten onder te brengen in een productiehuis popmuziek en theater. Travers Welzijn en Poppodium Hedon zijn initiatiefnemers van Fakkelteit, een broedplaats waar jongeren tussen de 13 en 23 jaar met hiphop en rap aan de slag gaan. Sinds kort uitgebreid met Fakkelteenz voor kinderen van 10 tot 14. Fakkelteit sluit aan bij iets wat de kenners weten, Zwolle biedt een goede voedingsbodem aan een uitzonderlijke hiphop- en rapcultuur (urban). Ooit gestart met Opgezwolle, zijn oud leden Ricko en Sticks en natuurlijk Tyfoon nu de nationale vertegenwoordigers van deze Zwolse scene.
Zwolle kent drie grote culturele festivals, het Bevrijdingsfestival, het Stadsfestival en Zwolle Unlimited.

Podia en podiumkunsten

Naast poppodium Hedon kent Zwolle de Zwolse Theaters bestaande uit De Spiegel en Odeon. Zwolse Theaters behoort tot de grotere theaterpodia in Nederland met ruim 400 voorstellingen per seizoen en 105 school en amateurvoorstellingen. Zwolse Theaters wil een producerend theater zijn en talentontwikkeling mogelijk maken. Ook biedt het theater ruimte voor debat. Zwolse Theaters werkt samen met in Zwolle gevestigde theatermakers zoals Theater Gnaffel, Kameroperahuis, The Young Ones en Matrose. De samenwerking tussen de podia en deze makers brengt weer nieuwe initiatieven voort. Zwolse Theaters werkt eveneens samen met BIS gezelschappen zoals de Nederlandse Reisopera en Toneelgroep Oostpool. Eveneens in Zwolle gevestigd is Stichting Benjamin Britten die muziektalent begeleidt. Opvallend aan de culturele initiatieven in Zwolle is verder dat er relatief veel samen wordt gewerkt met partners in het sociaal domein aan projecten voor jongeren en aan projecten in de wijken.

Cultureel Erfgoed en herbestemmingen

Zwolle is Hanzestad, bakermat van de Moderne Devotie en door de eeuwen heen een recht- en bestuurscentrum. De collecties, het onderzoek en de presentaties en andere activiteiten op het gebied van archieven, stadscollectie en streektaal zijn gebundeld in het Historisch Centrum Overijssel. Onderdeel hiervan is het nieuwe erfgoedplatform Allemaal Zwolle dat een nieuwe presentatie van de geschiedenis van de stad in het historische Drostehuis voorbereidt. In de komende jaren zal zo met een nieuwe inzet de aandacht voor cultuurhistorie uitbreiden en het verhaal van het verleden op een nieuwe manier worden verteld. Waanders in de Broerenkerk en de Grote Kerk zijn sterke voorbeelden van nieuwe functies en transformatie van rijksmonumenten. De transitie van de spoorzone Zwolle biedt nieuwe kansen voor culturele en creatieve functies, vooral de ambities van Museum De Fundatie en Cibap voor dit gebied zijn een aanvulling op de stedelijke culturele infrastructuur.

Deventer (99.000 inwoners)

Deventer combineert zijn rijke historie (Deventer bestaat 1250 jaar en is daarmee een van de vijf oudste steden van Nederland) met een zeer levendig cultureel productieklimaat bestaande uit popmuziek, theater, amateurkunst, beeldende kunst, cultureel erfgoed en evenementen. De stad heeft het oudste stenen huis, het oudste wandelpark en met de Athenaeumbibliotheek ook de oudste wetenschappelijke bibliotheek van Nederland met een collectie van nationale betekenis. Deventer heeft vergeleken met de andere twee steden meer culturele diversiteit onder de inwoners[2] (Deventer is, net als Rotterdam, vestigingsplaats van een Turks Consulaat). Deventer huisvest de hoofdvestiging van Hogeschool Saxion (met opleidingen archeologie, stedenbouw, mode en toerisme en *interior en design styling* in de Jan de Bouvrieacademie) en is vaste locatie voor het *Honours Program* van ArtEZ.

[2] Deventer ligt met 21% inwoners met een migratieachtergrond bijna op het Nederlandse gemiddelde van 22%.

Ambities

Hoogwaardig en uitdagend

Deventer werkt aan een hoogwaardig en uitdagend cultureel klimaat en dat geldt in Deventer ook voor het cultureel erfgoed. Deventer wil de financiering van cultuur in de stad verschuiven van de instellingen naar functies en programma's. Daarbij gaat de gemeente uit van een creatieve keten met de volgende functie indeling:

- *Leren* (bibliotheek, media, kunstonderwijs, cultuureducatie, oefenen).
- *Produceren* (amateurkunst, professionele kunstproductie).
- *Presenteren* (podia, tentoonstellingsruimten, festivals, cultureel erfgoed, kunst in de openbare ruimte, filmtheater).
- *Interesseren* (draagvlakvorming, verdieping en debat, marketing, sponsoring, mecenaat).
- *Participeren* (mate waarin culturele activiteiten (kunnen)bijdragen bij het realiseren van doelen in het sociale domein).

Deventer wil een programmering van het culturele aanbod dat breed toegankelijk is voor diverse publieksgroepen en inhoudelijk samenhangend is, waar mogelijk met inhoudelijke cross-overs en nieuw aanbod voor bestaande en nieuwe doelgroepen. Daarnaast ligt er een focus op cultuureducatie in het onderwijs en wil Deventer de productie in de podiumkunsten en de beeldende kunsten in de stad nog meer positioneren.

Negen culturele bouwstenen culturele sector

De culturele instellingen in Deventer presenteerden in maart 2018 negen culturele bouwstenen voor de komende vier jaar. Zij omarmen het werken in programma's, streven naar de participatie van alle inwoners van Deventer en naar een uitstraling die verder gaat dan de gemeentegrenzen. Daarbij ondersteunen de instellingen de samenwerking met Zwolle/Apeldoorn en presenteren de regio ZDA als het culturele schakelpunt van Oost-Nederland. De instellingen roepen de gemeente op mee te werken aan Deventer 'creative city' en meer jonge culturele initiatieven naar de stad te trekken. Cultuureducatie en de bijdrage van cultuur aan economische ontwikkeling zijn eveneens onderdeel van de negen bouwstenen.

Deventer cultuurstad

Deventer onderstreept dat een sterk cultureel voorzieningenniveau een noodzakelijke voorwaarde is voor een bloeiende en zich vernieuwende economie. De verdere ontwikkeling en vernieuwing van het aanbod van evenementen en het versterken van Deventer als cultuurstad is daarvoor noodzakelijk. Dat vraagt de externe marketing van het 'product' Deventer, een beter toegankelijk en vindbaar aanbod van culturele, sportieve en andere mogelijkheden van vrijetijdsbesteding, en om vernieuwing en uitbreiding van het aanbod van bovenregionale (landelijk en internationale) kwaliteit.

Culturele infrastructuur

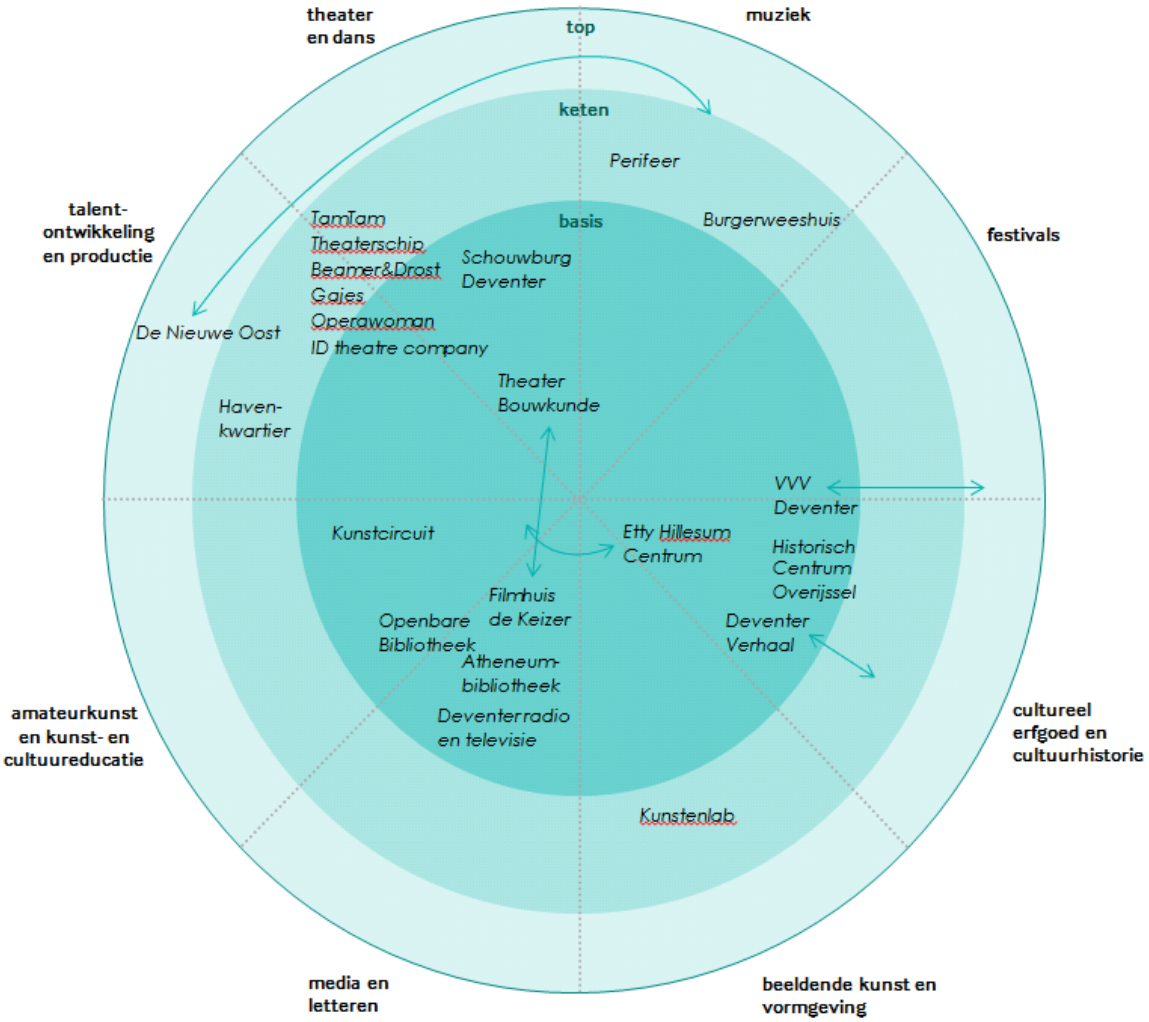

Cultureel Erfgoed

Deventer Verhaal is de erfgoedorganisatie die de museale functie in Deventer vervult. Zij programmeert tentoonstellingen in de Waag en (incidenteel) elders in de stad zoals in een ruimte in het nieuwe stadskantoor. Deventer Verhaal heeft ook de verantwoordelijkheid voor het Nationale Speelgoedmuseum en streeft naar een nieuwe vestiging van Speelgoedcollectie en erfgoedcollecties aan De Brink. Naast Deventer Verhaal kent Deventer vele kleine initiatieven die zich bezighouden met aspecten van de Deventer historie: van ambachtelijke producten (Deventer koek), tot industrieel erfgoed (blik) en het invloedrijke gedachtengoed van oud inwoners Geert Groote en Erasmus. Deventer is, net als Zwolle, een van de steden met een rijk Hanzeverleden en beide zijn bakermat van de Moderne Devotie.

Herbestemming, nieuwe architectuur

Deventer koestert de vele rijksmonumenten en combineert die nadrukkelijk met nieuwe functies, activiteiten en hedendaagse architectuur (dat zien we bijvoorbeeld terug in het nieuwe stadskantoor, de

nieuwe openbare bibliotheek, De Viking, het IJsselhotel maar ook in een designwinkel gevestigd in een oud bankgebouw). Ook het Havenkwartier is een goed voorbeeld van de succesvolle ontwikkeling van industrieel erfgoed. Na een periode van leegstand volgde een creatieve impuls en nu is het Havenkwartier een combinatie van cultuur, architectuur, vrije tijd, bedrijvigheid en wonen.

Havenkwartier, Kunstenlab en Theaterschip

Een van de culturele functies in het Havenkwartier is het Kunstenlab. Het Kunstenlab organiseert tentoonstellingen en publieksactiviteiten op het gebied van beeldende kunst in haar eigen ruimte en voert daarnaast vele andere activiteiten uit zoals kunst in de openbare ruimte, ateliertoewijzing, publieksparticipatie en producties en evenementen. Het Kunstenlab is initiatiefnemer en organisator van de IJsselbiënnale die in 2017 voor het eerste plaatsvond. Ook het Theaterschip/Huis voor amateurkunst heeft het Havenkwartier als uitvalsbasis voor activiteiten in samenwerking met initiatieven binnen en buiten Deventer (zoals bijvoorbeeld met Kameroperahuis in Zwolle). Het Festival Havenwerk (nu Kunstbaken) is uitgegroeid tot het grootste evenement van jeugdtheaterscholen in Nederland en Vlaanderen. Ook zijn in het Havenkwartier interessante nieuwe initiatieven gevestigd zoals Perifeer, een platform voor muziek, kunst, performance en experiment.

Popmuziek

Deventer heeft een levendige popscene waarin poppodium Het Burgerweeshuis en De Nieuwe Oost (onderdeel Productiehuis Popmuziek) een belangrijke functie vervullen. DNO is de enige BIS- instelling in Deventer, focust op talentontwikkeling in de popsector met relaties naar theater/dans (Arnhem) en literatuur (Nijmegen) en ArtEZ. Het Burgerweeshuis is het roemruchte poppodium dat naast concerten in de grote zaal en het café ook activiteiten aanbiedt in de stad zoals in de grote Lebuinus kerk. Daarnaast is het Burgerweeshuis actief in cultuureducatie en de ondersteuning van jongeren (*Do It!*, een samenwerking tussen BWH en het VMBO, Havo, VWO en MBO onderwijs) . Deventer kent veel initiatieven waarin pop samenwerkt met andere disciplines. Goed voorbeeld is het evenement 'Kelderfest', een samenwerking tussen de pop- en erfgoedsector.

Podia en podiumkunsten

De Deventer Schouwburg transformeerde afgelopen jaren naar een dynamische cultureel centrum in de stad en in de samenleving. Het aantal activiteiten groeide naar 600 per jaar. De activiteiten bestaan uit voorstellingen, bijeenkomsten en een stadsprogrammering van festivals en amateurkunst. Daarnaast biedt de Schouwburg ruimte aan theaterproducenten. Naast de Schouwburg kent Deventer nog andere podia zoals Theater Bouwkunde dat samen met Filmhuis De Keizer verhuist naar het nieuwe Theater De Viking. Deventer is een stad met een aantrekkingskracht op makers. Gajes, een internationaal straattheatergezelschap is in Deventer gevestigd, TamTam objektentheater treedt op over de hele wereld met Deventer als uitvalsbasis. Beumer en Drost, makers van familietheater en spelend door heel Nederland, koos bewust voor Deventer als vestigingsplaats. ID-theater verhuisde van Utrecht naar Deventer en maakt programma's met leerlingen uit het Voortgezet Onderwijs.

Evenementen en festivals

Deventer is evenementenstad, het evenementenbureau/dEVENTer, organisator van de grootschalige festivals als Deventer op Stelten (grootste theaterfestival van Oost-Nederland met internationale producties), de Boekenmarkt (6 km marktkramen met gerenommeerde handelaren en boekantiquariaten) en het Dickensfestijn (*living history* in Victoriaanse stijl). Ook het Tuinfeest, een jaarlijks poëziefestival in de Deventer binnenstad heeft landelijke bekendheid,

Stadsprogrammering

In Deventer werken de twaalf grotere culturele instellingen waaronder de Deventer Schouwburg (inclusief de stadsprogrammering), poppodium Burgerweeshuis, theater Bouwkunde (ook organisator van het Tuinfestival), Kunstcircuit en Filmhuis De Keizer samen in een directeurenoverleg. De twaalf instellingen en de vele culturele initiatieven werken samen aan cultuurprogrammering die boven de individuele instellingen uitstijgt. Het rijke culturele erfgoed (van boeken en kerken tot het Havenkwartier) is daarbij een inspiratiebron voor hedendaagse kunst en cultuurproductie.

Apeldoorn (160.497 inwoners)

Apeldoorn is de grootste en jongste stad van de drie en heeft een voorzieningenniveau dat bestaat uit een aantal nationaal bekende instellingen zoals Museum Het Loo en net over de grens met de gemeente Ede het Kröller-Müller Museum. Apeldoorn is ook bekend door een publiekstrekker als de Apenheul en grote alternatieve festivals als Grasnapolski (tot en met 2017 in Radio Kootwijk) en Camp Moonrise (met ingang van 2018 in Bussloo, middenin de Stedendriehoek)[3]. Apeldoorn is een stad met een groot buitengebied (het is feitelijk *de* stad op de Veluwe) en staat bekend om de vele (monumentale) parken en groenvoorzieningen. Apeldoorn huisvest HBO opleidingen (Hogeschool Saxion onder andere Hotel Management) en MBO (Aventus). Ook in Apeldoorn stijgen de bezoekcijfers voor culturele activiteiten.

Ambities

Bundeling culturele functies

Apeldoorn investeerde en investeert in cultuur. De stad heeft een uitgebreid Cultuurkwartier en een majestueus Stadstheater Orpheus. Andere belangrijke culturele voorzieningen zijn Rijksmuseum Paleis Het Loo, het complex van Radio Kootwijk en het Kröller-Müller museum om de hoek.

Een bijzonder aspect van de culturele infrastructuur van Apeldoorn is de bundeling van een groot aantal culturele functies in twee 'moeder' organisaties. CODA is samengesteld uit de centrale bibliotheek en diverse wijkbibliotheken, het stedelijk archief en het museum voor beeldende kunst, toegepaste kunst en geschiedenis. Stichting Gigant gevestigd in het Huis voor Schoone Kunsten, is zowel poppodium als filmhuis en centrum voor cultuureducatie. Deze bundeling van functies blijkt organisatorisch flinke efficiency

[3] Eind mei 2018 werd bekend dat Camp Moonrise 2018 is afgelast.

voordelen op te leveren en een meervoudig gebruik van de ruimtelijke voorzieningen. Daar staat tegenover dat een groot aantal kleine cultuurorganisaties meer stedelijke dynamiek kan opleveren.

Nieuwe spelers en nieuwe vormen van cultuur

Inmiddels heeft Apeldoorn enkele nieuwe, bijzondere spelers er bij gekregen: Popschool Apeldoorn, Real X en Tim Koldenhof Producties. Drie particuliere, professionele organisaties met tezamen circa 1500 deelnemers hoofdzakelijk in de leeftijd van 10-25 jaar, die gebruik maken van de oefenfaciliteiten en de vele cursussen voor dans, muziek en theater volgen.

Daarnaast zet het cultuurbeleid in Apeldoorn in op nieuwe vormen van cultuur: popmuziek (popinitiatief in de stad zichtbaar maken), cultureel erfgoed (combinatie erfgoed, natuur en kunst), festivals en beeldende kunst (CODA, ACEC, ateliers en kunstenaarsinitiatieven) met een nadruk op talentontwikkeling en cultuureducatie.

Culturele infrastructuur

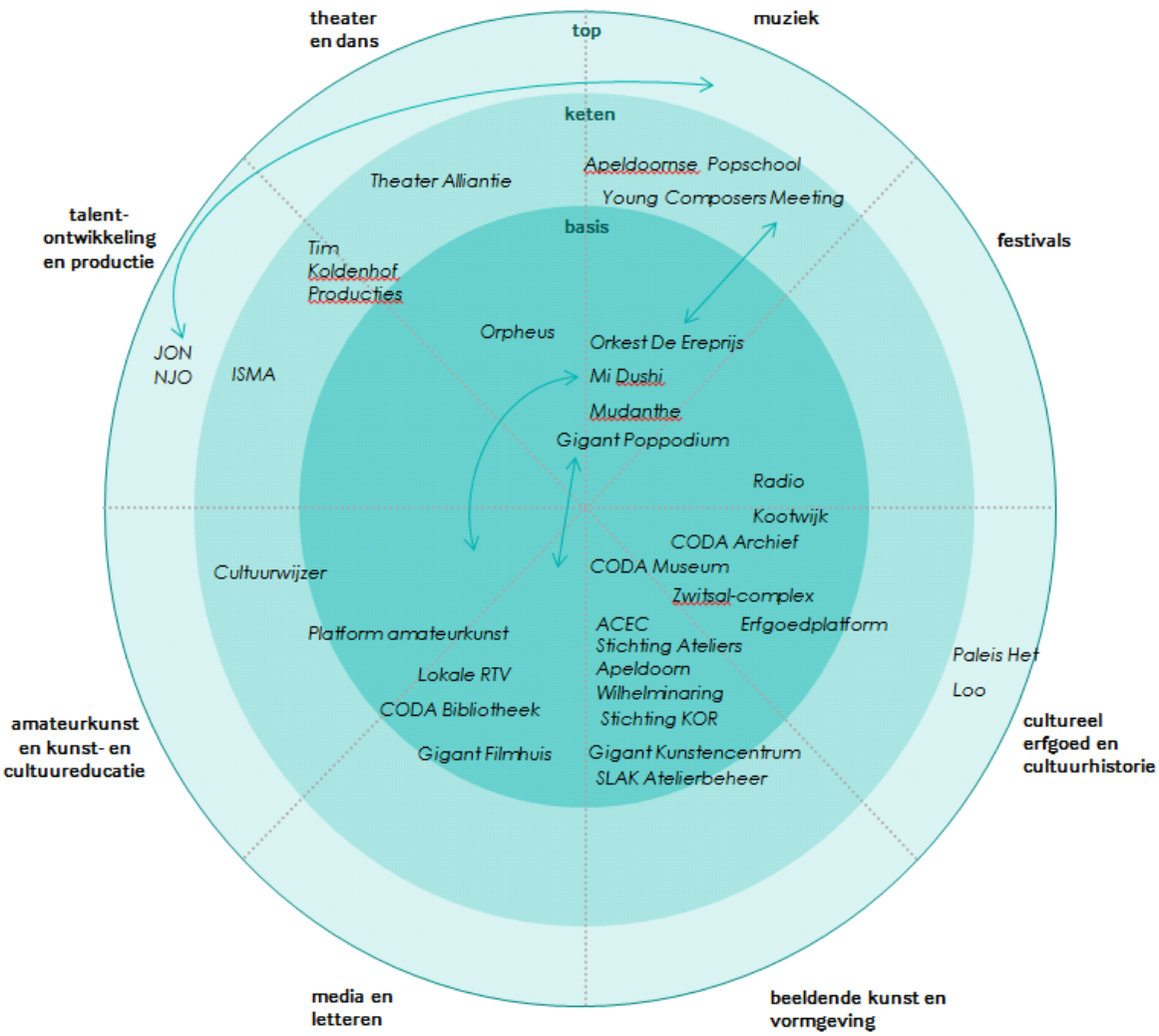

Museum Het Loo en Radio Kootwijk

Radio Kootwijk is een bijzonder podium buiten de bebouwde kom van Apeldoorn. Kootwijk, gebouwd als radiostation voor voormalig Nederlands Indië is tegenwoordig eigendom van Staatsbosbeheer en wordt gebruikt als cultureel podium. Door de aanwezigheid van landgoed en Paleis Het Loo heeft Apeldoorn van oudsher een sterke band met het koningshuis en een grote aantrekkingskracht op publiek uit Nederland en het buitenland. Het Loo wordt op dit moment ingrijpend verbouwd en gaat naar verwachting in 2021 weer open.

Drie brede culturele instellingen

De basis in Apeldoorn wordt gevormd door drie grote culturele instellingen: Theater Orpheus, CODA (museum, archief en bibliotheek) en De Gigant. Theater Orpheus is het theater voor Apeldoorn en biedt huisvesting aan theaterinitiatieven. Orpheus richt zich met een 'kindervriendenkring' en activiteiten voor visueel beperkten op inclusiviteit. Met een museum, bibliotheek en archief is CODA hét cultuurhuis van Apeldoorn. In collecties en presentaties combineert CODA literatuur, kunst en geschiedenis. De museumcollectie van CODA onderscheidt zich met een focus op sieraden en kunst op of van papier. Het laatste legt verbindt de collectie met de geschiedenis van de papierindustrie in en rond Apeldoorn. CODA werkt onder andere samen met Museum Arnhem (sieradencollectie). De bijzondere combinatie en integratie van verschillende culturele functies zien we ook terug bij de Gigant: poppodium, filmhuis en centrum voor amateurkunst en kunsteducatie. De Gigant heeft de ambitie om de popfunctie uit te breiden met een tweede podium dat exclusief op popmuziek en activiteiten voor een jonge doelgroep is gericht.

Muziek en talentontwikkeling

Vanaf 2004 heeft Apeldoorn de focus gericht op 'Jong muzikaal Talent". Orkest de Ereprijs , de Internationale Masterclass Apeldoorn, het Nationaal Jeugd Orkest (NJO) en het Jeugd Orkest Nederland (JON) opereren vanuit Apeldoorn op de lokale, nationale en internationale podia. Talentontwikkeling en professionele ontwikkeling zijn de centrale thema's voor deze vier muziekorganisaties. Orkest de Ereprijs biedt naast concerten een podium voor internationaal componisten-talent met de jaarlijkse Young Composers Meeting. Deze muziekorganisaties werken samen met de Nederlandse conservatoria, zoals Artez, met het Gelders Orkest en leveren bijdragen aan het muziekonderwijs op de scholen. Het NJO organiseert bovendien jaarlijks de Gelderse Muziekzomer, 60 concerten in 2 weken op allerlei bijzondere locaties. Tijdens het jaarlijkse Theater jongeren festival, dat plaats vindt in schouwburg Orpheus krijgen jongeren van 12 tot 25 jaar de kans om hun talenten op het gebied van zang, dans en theater te presenteren. Belangrijke drijvende kracht achter dit festival is Tim Koldenhof producties.

Beeldende kunst

ACEC is het centrum voor eigentijdse beeldcultuur (vormgeving en beeldende kunst). ACEC organiseert exposities (vooral abstract geometrische kunst), publieksactiviteiten en verhuurt de expositieruimte aan een groot netwerk van organisaties. Apeldoorn kent meer initiatieven hedendaagse kunst zoals de Wilhelminaring (de nationale prijs voor beeldhouwkunst) De Wilhelminaring is de Nederlandse prijs voor de beeldhouwkunst. Deze oeuvreprijs wordt tweejaarlijks uitgereikt. Van elke winnaar wordt een kunstwerk

aangekocht. Broedplaats en verzamelgebouw Zwitsal Apeldoorn biedt huisvesting aan verschillende kleinere culturele producenten en creatieve industrie.

Culturele infrastructuur buiten de drie steden

Binnen de regio Zwolle en binnen de regio Stedendriehoek zijn ook Kampen en Zutphen steden met een goede basis aan culturele voorzieningen. Hieronder beschrijven wij de culturele voorzieningen in die twee steden en de regio op hoofdlijnen.

De gemeenten in beide regio's hebben een rijk verenigingsleven, openbare bibliotheekvoorziening, een of meer ateliers, soms een Kulturhus met een mix aan functies, kleine musea en oudheidkamers, soms een galerie, historische verenigingen, kleine theaterpodia en centra voor popmuziek en jongerencultuur. Het cultuuronderwijs in de kleinere gemeenten wordt ondersteund door de Rijnbrinkgroep (serviceorganisatie bibliotheken Overijssel en Gelderland).

Bijzondere initiatieven in deze regio zijn bijvoorbeeld de Tuinen van Mien Ruys (Dedemsvaart), de Priona Tuinen (Hardenberg e.o.), het Hildo Krop Museum (Steenwijk) en de voormalige Sterkampen met Krishnamurti op Landgoed Eerde in Ommen. Ook bevinden Ommerschans en Willemsoord, onderdelen van de Koloniën van Weldadigheid (op nominatie Unesco Werelderfgoed) zich in deze regio. De beeldenroute Kunstwegen loopt van Zwolle, via Hardenberg tot in Duitsland. In Heino staat Kasteel het Nijenhuis met beeldentuin, onderdeel van Museum de Fundatie. De regio kent vele festivals vaak gekoppeld aan het zomerseizoen (toerisme) en aan de identiteit van het landschap (bijvoorbeeld de culturele samenwerking tussen Zwolle en Hardenberg in het Vechtdal) en de IJsselbiënnale waar de gemeenten in de IJsselvallei van Doesburg tot Kampen in participeren. In Gorssel, in de stedendriehoek, bevindt zich het private Museum MORE dat met figuratieve kunst een groot publiek uit het hele land trekt. In het gebied tussen Zwolle en Deventer kennen Olst en Wijhe enkele kleinschalige culturele voorzieningen. Verschillende gemeenten hebben een (groot) aantal monumenten (zie bijvoorbeeld Staphorst) waaruit de zorg voor het verleden in deze regio blijkt.

Kampen (51.268 inwoners)

De binnenstad van Kampen is van grote cultuurhistorische waarde, getuige de 535 rijksmonumenten en huisvest vijf grote culturele instellingen: de openbare bibliotheek en het archief (sinds enkele jaren gevestigd in de historische Stadskazerne), de Stadsgehoorzaal, het Stedelijk Museum Kampen en Quintus centrum voor kunst en kunsteducatie (inclusief jeugdtheaterschool Ventura). Kampen kent actieve burgers en ondernemers, die investeren in het verenigingsleven (vooral muziek en koorzang) en in culturele activiteiten. Kampen heeft ook private instellingen zoals het Walkate archief en het Ikonenmuseum en ondersteunt het Jeugdsymfonieorkest Vuurvogel en het kleine poppodium 'T Ukien.
Het Stedelijk Museum Kampen organiseert tentoonstellingen over de geschiedenis van Kampen en exposities hedendaagse kunst. De exposities vinden plaats in het museum en op andere historische locaties

in de binnenstad. In Kampen zijn voor een gemeente van deze omvang relatief veel beeldend kunstenaars werkzaam, een effect van de academie voor beeldende kunst die tot de eeuwwisseling in Kampen gevestigd was. De academie verhuisde van Kampen naar Zwolle en ging op in ArtEZ. Kampen heeft een monumentaal IJsselfront dat decor vormt voor grote evenementen zoals Sail Kampen. In 2017 organiseerde Kampen de Internationale Hanzedagen. Twee blikvangers van de Hanzestad zijn de Kamper Kogge en de in 2016 opgegraven IJsselkogge: authentieke handelsschepen uit de veertiende eeuw.

Zutphen (47.052 inwoners)

Ook Zutphen, eveneens een Hanzestad, heeft een cultuurhistorisch waardevolle binnenstad. De bibliotheek is gevestigd in de historische Broederenkerk en in 2017 opende de nieuwe huisvesting voor Stedelijk Museum Zutphen en Museum Henriette Polak in het voormalig stadspaleis Hof van Heeckeren. Ook de gemeentelijke dienst Archeologie is in een van de monumentale panden ondergebracht. Het Koelhuis, gevestigd in industrieel erfgoed net buiten het centrum van Zutphen, organiseert activiteiten en evenementen (pop)muziek en kunst. Theater en concertzaal De Hanzehof programmeert een theateraanbod en organiseert culturele activiteiten en de Muzehof is het Centrum voor de Kunsten. Zutphen is locatie voor het Internationaal Cellofestival, dat gedurende 6 dagen vele concerten en activiteiten organiseert op bijzondere locaties in de stad.

26
25
24
20
23
11
11
5
1
4
2
3
6
10

5 Bevindingen

Culturele infrastructuur

Rijke en stevige basis

De culturele infrastructuur van Zwolle heeft een rijke basis die bestaat uit een grote diversiteit aan instellingen: verschillende disciplines, publiek en privaat, presentatie, afname en productie. Deventer heeft een sterke basis met meer dan tien culturele instellingen die onderling en met de kleinere culturele initiatieven samenwerken aan een sterke culturele programmering kunsten en erfgoed in de stad en de kernen. In Apeldoorn is het aantal instellingen in de basis niet groot, maar dat wordt veroorzaakt doordat CODA en De Gigant verschillende culturele functies combineren. De basis in de drie steden is daarmee op orde.

Veel potentie en ambitie in de keten

Alle drie de steden hebben instellingen die in de keten actief zijn, in alle drie de steden hebben instellingen grote ambities om juist de activiteiten in de keten uit te breiden en ook de drie gemeenten verwoorden in hun cultuurbeleid de ambitie om de culturele dynamiek en het culturele initiatief te vergroten. De nadruk ligt hierbij op (pop) muziek en (jeugd) theater en talentontwikkeling, beeldende kunst en musea (in relatie tot het landschap en de stad). Ook de provincie Overijssel zet in op dit deel van de culturele infrastructuur met de ondersteuning van netwerken in de popmuziek, talentontwikkeling en de kansrijke groeiers zoals in deze regio Stichting Britten, Stichting 311/3 en Dans Netwerk Overijssel[4].

In de periode 2017 – 2020 ontvangt Theater Gnaffel een vierjarige subsidie van het Fonds Podiumkunsten, Kameroperahuis ontvangt van hetzelfde Fonds incidentele subsidies, Deventer op Stelten en Beumer en Drost ontvangen een vierjarige subsidie van het Fonds Podiumkunsten. NJO/JON en De Ereprijs en het Theaterschip ontvangen subsidie van het Fonds Cultuurparticipatie en het Fonds Podiumkunsten. DNO, een BIS instelling, behoort eveneens tot instellingen die met name actief zijn als keteninstelling. Museum Coda en podium De Perifeer ontvangen bijdragen van het Mondriaanfonds. De relatief grote hoeveelheid instellingen met een subsidierelatie met de landelijke cultuurfondsen bevestigt de potentie en ambitie in de keten in de regio ZDA.

Ruimte in de top

Paleis Het Loo is een rijksmuseum en onderdeel van de landelijke BIS. Zoals al eerder benoemd is het opmerkelijk dat een regio met meer dan 1 miljoen inwoners slechts twee BIS instellingen heeft. Gegeven de sterke ontwikkeling in de regio ZDA is er daarom ook ruimte in de top. Naast BIS instellingen toont deze verkenning dat ook Museum de Fundatie door de uitstraling van het programma en het publieksbereik tot de top behoort. Tot de top rekenen we ook een aantal festivals met landelijke/ internationaal bereik zoals

[4] De provincie Overijssel investeert via de regeling Cultureel aanbod en talentontwikkeling 800.000 euro specifiek in de doorgroei van instellingen die actief zijn in de keten: vier initiatieven uit Zwolle, twee uit Deventer en een uit Kampen ontvingen een subsidie voor de periode 2017 – 2018.

Deventer op Stelten, Bevrijdingsfestival Zwolle en de grootschalige private festivals in Apeldoorn. Gezien het internationale bereik rekenen we NJO/JON ook tot topinstelling.

Samenwerking en netwerken

Bestaande samenwerking project- en themagericht

Zwolle, Apeldoorn en Deventer zijn drie steden met ieder een veelzijdige culturele infrastructuur waarbinnen in elke stad wordt samengewerkt. De structuren waarin die samenwerking plaatsvindt verschillen per stad. De samenwerking van culturele instellingen en van de overheden tussen de drie steden is zoals gezegd pril. De culturele infrastructuur van de drie steden vult elkaar aan en daarbinnen is (veel) ruimte voor verdere groei en samenwerking met name in de keten en in de top. Alle drie de steden hebben instellingen die actief zijn als keteninstellingen, in Deventer geldt dat zelfs voor de meerderheid van de instellingen. Bij deze keteninstellingen en bij die instellingen die al samenwerken in provinciale en landsdelige netwerken zien we ook de grootste aanzet en bereidheid tot (verdere) samenwerking. Deze samenwerking komt vooralsnog vooral tot uiting in gezamenlijke inhoudelijke projecten of binnen een thema.

Samenwerking langs de IJssel

In deze verkenning zien we drie culturele initiatieven die Zwolle letterlijk met de stedendriehoek verbinden: In 2017 vond de eerste IJsselbiënnale plaats, een initiatief van het Kunstenlab Deventer. De IJsselbiënnale bestond uit een serie speciaal voor locaties vervaardigde beeldende kunstwerken, routes en publieksactiviteiten langs de IJssel van Zwolle tot voorbij Zutphen. Theatergezelschap De Jonge Honden uit Zwolle ondersteunde de Biënnale met een productie over de geschiedenis van de IJssellinie die op locatie langs de IJssel en bij Landgoed de Haere, in 2017 werd uitgevoerd.

Kampen, Zwolle, Deventer (en Hasselt en Ommen) en Zutphen zijn historische Hanzesteden. Zij waren van de 12^{e} tot de 16^{e} eeuw lid van het Hanzeverbond, een economische en juridische samenwerking. De handel bracht ook een culturele uitwisseling op gang en economische voorspoed. De Hanze is nu nog altijd af te lezen aan de rijke cultuurhistorie in de binnensteden en in de erfgoedcollecties in de diverse musea. De Hanze is daardoor ook van grote cultuurtoeristische waarde. Dit cultuurhistorische en economische netwerk van Kampen naar Zutphen (en Doesburg) en dat zich verder naar het Oosten uitstrekt tot in de Baltische staten wordt nog altijd gevierd en blijft daardoor vitaal.

Tussen Zwolle en Deventer bevindt zich de IJssellinie, een verdedigingslinie die tussen 1950 tot 1968 de onverhoopte opmars van het Leger van de Sovjet Unie moest vertragen door een brede zone langs de rivier onder water te zetten. Sinds de opheffing van de geheimhouding – pas eind 1990 – wordt de IJssellinie door een vrijwilligersinitiatief beheerd en is voor het publiek ontsloten.

Structurele samenwerking talentontwikkeling en podiumkunsten is bovenregionaal

Het NJO heeft samen met de Oost Nederlandse symfonieorkesten en de jeugdorkesten van Britten en De Vuurvogel (en twee Twentse jeugdorkesten) het initiatief genomen voor de proeftuin 'talentontwikkeling klassieke muziek' Een 'keten' proeftuin van muziekschool tot aan conservatoria en de professionele orkesten.

De poppodia in Overijssel (waaronder Burgerweeshuis en Hedon) werken met het poppodium Twente intensief samen in Poppunt Overijssel. De provincie Overijssel en de betrokken gemeenten ondersteunen deze samenwerking die gericht is op talentontwikkeling en een netwerk van popmuziek tot diep in het weefsel van de provincie. In Gelderland werken de poppodia eveneens aan een gezamenlijke aanpak en de Gigant participeert daarin. Hedon, de Gigant en Burgerweeshuis werken actief samen met andere culturele organisaties en het onderwijs in hun eigen stad.

De schouwburgen in Oost Nederland werken samen in de Stichting Oostelijke Schouwburgen (SOS). Dit samenwerkingsverband koos recent voor zes regio's in Oost-Nederland met voor elke regio een theater als 'trekker'. De Zwolse Theaters zijn dat voor de regio Zwolle en Theater Orpheus voor de regio stedendriehoek. Theater Orpheus en de Deventer Schouwburg werken al nauw samen in de programmering. Vier Overijsselse schouwburgen in Zwolle, Deventer, Hengelo en Enschede zijn verenigd in de Stichting 4 Oost, deze stichting beheert een programmeringsfonds waarmee de theaters 20 jaar lang kunnen investeren in hun culturele programmering in het bijzonder de programmering van in Oost-Nederland gevestigde gezelschappen. Met die culturele programmering leveren deze schouwburgen een bijdrage aan de infrastructuur en het culturele aanbod.

Uitkomsten enquête ondersteunen bevindingen over samenwerking

De uitkomsten uit de enquête onder de culturele instellingen in de steden ondersteunen de bevindingen van de bestaande samenwerkingen. Instellingen geven aan vooral binnen de eigen stad samen te werken, dat deels te doen op provinciaal niveau, op het niveau van landsdeel Oost en deels landelijk. Een klein deel van de instellingen is actief in een internationale samenwerking. De samenwerking in marketing en publiciteit vindt vooral lokaal plaats (gekoppeld aan de stadsmarketing) of binnen een netwerk in de eigen discipline (podia, popmuziek). Ook de samenwerking met Marketing Oost, Zwolle en Deventer nemen beide deel aan Hanzesteden Marketing, wordt genoemd. Ook hieruit blijkt dat er volop wordt samengewerkt maar dat een specifieke structurele samenwerking in ZDA-verband nog beperkt is.

Publiekssamenstelling & stromen

Bij het definiëren van het cultureel profiel van de regio ZDA gaat het ook om de vraag naar cultuur, om het (potentiele) publiek dat in deze regio woont of dat naar deze regio komt. In de enquête hebben wij de culturele instellingen in Deventer, Apeldoorn en Zwolle gevraagd naar de huidige herkomst van hun publiek.

Huidige publiek culturele instellingen

Tabel 5.1 Herkomst publiek, n=28

	Instellingen Apeldoorn (n=10)	Instellingen Deventer (n=9)	Instellingen Zwolle (n=9)
Herkomst Apeldoorn	28%	2%	1%
Herkomst Deventer	2%	76%	5%
Herkomst Zwolle	1%	2%	76%
Herkomst overig Gelderland en Overijssel	28%	8%	6%
Herkomst overig Nederland	35%	10%	12%
Herkomst internationaal	6%	2%	1%

Wat we zien is dat:

- Instellingen in Deventer en Zwolle geven aan dat hun huidige publiek voor ruim driekwart uit de eigen gemeente komt. Instellingen in Apeldoorn geven aan dat gemiddeld ruim een kwart uit de eigen gemeente komt. Een verschil is dat de enquête in Apeldoorn is ingevuld door Paleis Het Loo, dat veel landelijke en internationaal publiek trekt. In Zwolle trekt Museum de Fundatie ook veel publiek van buiten de provincie Overijssel, maar vulde dit onderdeel van de enquête niet in.
- Er is nog weinig uitwisseling van publiek tussen Apeldoorn, Deventer en Zwolle. Alleen instellingen in Zwolle trekken in beperkte mate publiek uit Deventer (5%). Met name de beperkte uitwisseling tussen Deventer en Apeldoorn valt op, terwijl die op een afstand van elkaar liggen waar de reisbereidheid voor podiumkunsten aanwezig is. Waarschijnlijk speelt een rol dat beide gemeenten grotendeels zelfvoorzienend zijn wat betreft culturele voorzieningen. Differentiatie en samenwerking kan dus meer uitwisseling geven[5].
- Er is weinig sprake van internationaal publiek. In verschillende onderzoeken en beleidsstukken in Oost Nederland wordt wel aandacht gevraagd voor de mogelijkheden die de regio biedt aan met name Duitse bezoekers. Ook deze kans kan dus nog meer verzilverd worden.

[5] Publiek voor toneel, opera, dans en klassieke muziek blijkt beperkt te reizen: 75 procent van het publiek woont binnen een straal van 17 kilometer. (Langeveld en Stiphout, 2011). Voor musicals is de reisbereidheid groter: 75% woont binnen een straal van 42 kilometer. Alleen voor zeer exclusief, gespecialiseerd aanbod zoals festivals, bijzondere tentoonstellingen, evenementen en concerten is men bereid verder te reizen. Voor museumbezoek is de reisbereidheid groter dan voor toneel opera, dans en klassieke muziek; museumbezoekers leggen vaak een afstand af van 40 kilometer of meer (CBS, 2014).

Potentieel publiek

Figuur 5.6. Als 5.5 maar nu met cirkels 17 kilometer (groen) en 40 kilometer (rood)

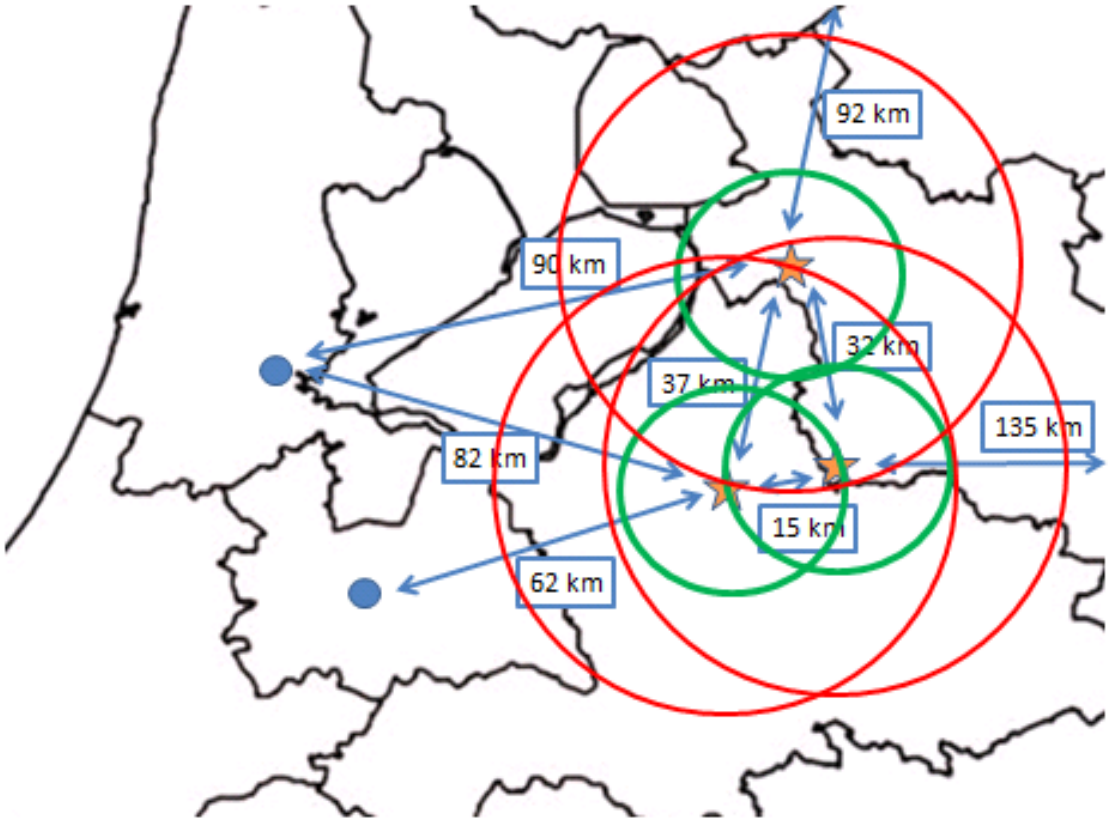

Bron: DSP

Wanneer we kijken naar de afstanden die potentieel publiek bereid is af te leggen voor cultuur dan zien we dat Apeldoorn en Deventer op onderlinge afstand liggen waar de reisbereidheid voor cultuur aanzienlijk is. De afstand Zwolle-Apeldoorn en Zwolle-Deventer is dusdanig dat reisbereidheid voor de reguliere programmering van podiumkunsten klein is. De reisbereidheid voor musea (en ander meer exclusief aanbod) omvat de hele Regio Zwolle en de Stedendriehoek. De cirkels voor een deel van de musea en de grote festivals en evenementen zijn nog groter: die zijn aantrekkelijk voor een landelijk en deels internationaal publiek.

Wanneer we kijken naar het huidig gebruik van culturele voorzieningen en (potentiele) publieksstromen zien we hetzelfde beeld, het publieksbereik is overwegend lokaal stedelijk en dat geldt voor alle drie de steden. Uitgaande van de potentiele publieksstromen en de reisafstanden kan het publieksbereik nog veel meer regionaliseren en daardoor groeien.

Toerisme en culturele instellingen

In mei 2018 verschenen de twee rapporten Toeristisch Imago-onderzoek 2018 over Zwolle en Deventer (Lagroup en NBTC-NIPO) een uitwerking van een periodiek onderzoek onder zeventien steden. De meeste

(toeristen) bezoekers aan Deventer zijn afkomstig uit Zuid-Holland en Gelderland en gemiddeld hoog tot middelhoog opgeleid. De evenementen, de mooie binnenstad, De IJssel en de Hanze zijn trekkers. De Hanze kan nog aan bekendheid winnen. Museumbezoek 'past' volgende de uitkomsten bij Deventer. In Zwolle hebben bezoekers hetzelfde profiel maar zijn relatief wat ouder en komen meer uit Gelderland en Overijssel (en daarna uit Zuid- en Noord-Holland). 15% Van de (potentiele) bezoekers associeert een bezoek aan Zwolle met Museum de Fundatie en het Museum staat dan ook op de derde plek (24% van de bezoekers) van de redenen om Zwolle daadwerkelijk te bezoeken. Ook hier geldt dat de Hanze wordt genoemd maar nog meer 'power' kan krijgen. Bezoekers van Zwolle hebben hoge verwachtingen van kunstmusea, poppodium, festivals, filmhuis en concertgebouw/podium, in Deventer vooral van de evenementen. Voor Apeldoorn zijn deze gegevens niet beschikbaar. De historische binnensteden, musea (en met name Museum De Fundatie), De IJssel en in potentie De Hanze gecombineerd met de sfeer van beide (binnen) steden zijn daarom kansrijke elementen. Ook blijkt dat een bezoek aan deze steden gecombineerd wordt met een bezoek aan de omgeving dus meer uitwisseling van bezoek in de regio ZDA lijkt kansrijk.

MUSEUM DE FUNDATIE

6 Analyse: sterkten en kansen

Waar de vorige hoofdstukken vooral verkennend van aard zijn, gaan we in dit en het volgende hoofdstuk over tot analyse van de opbrengst en de kansen. In dit hoofdstuk geven we de sterke en minder sterke kanten van de regio ZDA weer en geven we antwoord op de vragen:

- Welke instellingen kunnen uitgroeien tot landelijke BIS/fondsgezelschappen?
- Waar liggen de kansen om het ecosysteem/de systemen te versterken en uit te bouwen?

In het hoofdstuk hierna gaan we in op wat er nog ontbreekt om het ecosysteem/de systemen sterk en gezond (er) te maken en wat er nodig is voor de vervolgstappen op deze verkenning.

Sterkten van de stedelijke cultuurregio ZDA

Gezamenlijke waarden

Uit de opbrengst van de verkenning kunnen wij vier waarden destilleren die de cultuur in deze regio kenschetsen en verbinden:

1. De regio ZDA heeft verschillende kwaliteiten en waardeert kwaliteit: de kwaliteit van het cultuurlandschap, van cultureel erfgoed en de cultuurhistorisch waardevolle binnensteden, van wonen, eten en leven, van het onderwijs, de musea en de vele (culturele) voorzieningen.
2. De regio ZDA biedt ruimte aan talent, leren en ontwikkelen worden belangrijk gevonden en daarbij is veel aandacht voor de (culturele en creatieve) ontwikkeling van jeugd en jongeren en jonge professionals. Aandacht voor talent is inclusief, dat blijkt onder andere uit de levendige popsector en de aandacht voor urban culture en cultuureducatie.
3. De regio ZDA koestert een traditie in het benutten van dwarsverbanden zoals die tussen cultureel erfgoed en popmuziek, tussen cultuur en economie/bedrijfsleven, landschap en kunst, vroeger en nu (Hanze, Moderne Devotie), cultuur en toerisme en zingeving en cultuur.
4. De regio ZDA biedt ruimte voor het nieuwe, is gastvrij en heeft een open blik en biedt daardoor een goed vestigingsklimaat voor nieuwe culturele activiteiten. Er is brede cultuurparticipatie en een instelling van samen doen en samen (op) bouwen.

Groot verzorgingsgebied, snelle ontwikkeling en goede bereikbaarheid

De steden Zwolle, Deventer en Apeldoorn zijn de centrumsteden van de regio's Zwolle en Stedendriehoek. Beide regio's samen vormen een groot verzorgingsgebied met ruim 1, 3 miljoen inwoners. Alle drie de steden in het gebied zijn goed bereikbaar en vervullen een centrale positie op de as Randstad– Berlijn en Randstad – Noord- Nederland. Met de economische groei, de groeiende populariteit van de kleinere steden in Nederland, de verwachte bevolkingsgroei en de afwisseling van stedelijkheid en groen heeft de regio ZDA (in potentie) een grote nationale en internationale aantrekkingskracht. De groei en ontwikkeling vertaalt zich naar verwachting ook in een grotere vraag naar cultureel aanbod.

Ruimte en dynamiek voor de ontwikkeling van de culturele infrastructuur

Zwolle, Apeldoorn en Deventer zijn drie steden met ieder een veelzijdige culturele basisinfrastructuur. In elke stad vindt samenwerking plaats tussen de daar gevestigde instellingen. De culturele infrastructuur in de drie steden vult elkaar aan en daardoor is er ruimte en potentie voor verdere groei en samenwerking. En die groei en samenwerking zijn ook nodig om tred te houden met de snelle economische en demografische ontwikkeling.

In alle drie de steden vindt veel culturele productie plaats in verschillende disciplines en in verschillende vormen (producties, tentoonstellingen, festivals, participatieprojecten). In Zwolle in theater, beeldende kunst, popmuziek en urban arts, in Apeldoorn in muziek en beeldende kunst en in Deventer in popmuziek, theater, amateurkunst, erfgoed, beeldende kunst en alle crossovers daartussen. De omvang van de culturele productie 'verhult' dat de culturele organisaties vaak klein zijn en dat is vanuit een oogpunt van kwetsbaarheid en overbelasting tegelijkertijd ook een risico.

De verdere groei en samenwerking in de regio ZDA lijkt daarom vooral zeer kansrijk voor en tussen de zogenaamde keteninstellingen, voor het verstevigen en verbreden van de top en op een aantal gedeelde thema's zoals de Hanze en de IJssel.

Samenwerking tussen onderwijs, cultuur en creatieve sector

In de regio ZDA zijn veel HBO en MBO onderwijsinstellingen gevestigd en de regio heeft een hoogproductieve kenniseconomie. De samenwerking tussen onderwijsinstellingen en bedrijfsleven neemt toe. Uitgaande van de stedelijke culturele regio's zoals door de Raad voor Cultuur zijn benoemd, is deze regio de enige zonder een universiteit. Dat wordt in de regio als risico gezien en daarom overweegt vooral Zwolle om een WO-instelling aan te trekken of op te richten. Vanuit het perspectief van de ontwikkeling van kunst & cultuur is het ontbreken van een universiteit ook interessant, het onderscheidt de regio ook op een positieve manier, het kleurt het culturele aanbod en draagt bij aan de diversiteit en verscheidenheid tussen de regio's in Nederland.

Met name in Zwolle en Deventer is er een samenwerking tussen de culturele sector en het bedrijfsleven. In Deventer is die samenwerking vooral projectgewijs, in Zwolle is die samenwerking meer structureel. De *creative board* vertegenwoordigt daar de culturele instellingen, de opleidingen en het bedrijfsleven.

Bekende merken

Met Museum de Fundatie, Paleis Het Loo, Museum MORE, Het bevrijdingsfestival Overijssel en de drie grote Deventer evenementen (Deventer op Stelten, Boekenmarkt en het Dickens Festijn) heeft de regio een aantal nationaal 'bekende merken' die publiek uit het hele land trekken.

Minder sterke kanten van de cultuurregio ZDA

Samenwerken in netwerken en coalities

De regio ZDA wordt gekenmerkt door een netwerk van culturele voorzieningen dat in wisselende coalities samenwerkt, de verkenning wijst niet direct op een eenduidige regio of een cultureel ecosysteem. Die

samenwerking is (thematisch) het sterkst tussen Zwolle en Deventer en (bovenregionaal) in de disciplines (pop) muziek, podiumkunsten en talentontwikkeling. De samenwerking tussen de drie overheden is nog pril. Het culturele voorzieningenniveau in de drie steden vult elkaar aan, er is geen onderlinge concurrentie en dat biedt mogelijkheden voor meer samenwerking om de culturele infrastructuur verder te ontwikkelen en te versterken. Die ontwikkeling vraagt om een gedeelde strategie en om meer profilering. Beide zijn in de regio ZDA nog niet sterk.

Provinciegrens

De regio ZDA overschrijdt de provinciegrenzen van Overijssel en Gelderland en die van Flevoland en Drenthe. Overijssel en Gelderland werken op veel gebieden samen, zoals in landsdeel Oost, bij de gezamenlijke advisering over subsidietoekenningen, de medefinanciering van de BIS-instellingen, de openstelling van regelingen uit de ene provincie voor organisaties uit de andere provincie. Er zijn echter ook verschillen in cultuurbeleid tussen beide provincies. De culturele sector in ZDA heeft daardoor ook te maken met verschillende doelstellingen van cultuurbeleid, financieringsvormen en afspraken. Die verschillen en de regeldruk die daardoor in sommige gevallen ontstaat kunnen ten koste gaan van de wendbaarheid, groei en samenwerking van de culturele sector. Van de stedendriehoek ligt alleen Deventer in de provincie Overijssel. Verschillen in beleid van de beide provincies hebben effect op de samenwerking van culturele instellingen. Deze verschillen nemen overigens af door meer afstemming tussen beide provincies.

Vooral basis en keteninstellingen, minder top (en daardoor onbekendheid bij rijksoverheid)

Zoals gezegd zijn er twee BIS-instellingen (Paleis Het Loo en DNO) in de regio ZDA en een aantal initiatieven die subsidie ontvangen van de landelijke cultuurfondsen. Topvoorzieningen zijn Museum De Fundatie, Paleis t Loo, NJO/JON, de evenementen in Deventer en het Bevrijdingsfestival in Zwolle. De totale culturele infrastructuur in de regio ZDA is daarom voor het overgrote deel te rekenen tot de basis, waarvan een groot deel ook ketenfuncties uitoefent. Vergeleken met andere regio's in Nederland met een gelijk inwoneraantal zou het aantal rijks gefinancierde instellingen en/of de bijdrage van het Rijk aan de culturele sector in de regio hoger moeten zijn. Door het ontbreken van BIS-instellingen is de afstemming en samenwerking tussen de drie gemeenten en het ministerie van OCW tot op dit moment minder vanzelfsprekend.

Kansen

De regio ZDA vertoont kracht, de samenwerking vindt plaats in wisselende coalities tussen de instellingen in de steden en tussen de steden. De samenwerking tussen de drie gemeenten is pril. De samenwerking tussen de gemeenten en de beide provincies is traditiegetrouw sterk. De regio ZDA ontwikkelt snel en dat vraagt om aanpassingen van het voorzieningenniveau. Waar die aanpassingen de top en keteninstellingen betreffen liggen kansen voor samenwerking tussen de regio ZDA en de rijksoverheid. De kansen die we zien zijn:

Doorgroei instellingen naar BIS en Fonds
Op basis van de uitkomsten van de verkenning zien wij de volgende instellingen die een bijzondere rol spelen in stad en regio en daarom (meer en/of opnieuw) een beroep zouden kunnen doen op rijksbudgetten (BIS en cultuurfondsen). Deze instellingen zijn belangrijke keteninstellingen en (potentiele) topinstellingen: Museum de Fundatie (BIS[6] of fondsen), Het Theaterschip (fondsen), Kameroperahuis (fondsen en/of koppelen aan BIS instelling DNO), Productiehuis Hedon/Zwolse Theaters (fondsen), IJssellinie (fondsen) en Radio Kootwijk (fondsen), Theater Gnaffel (fondsen), De Ereprijs (fondsen), Beumer en Drost (fondsen), NJO/JON (BIS), Bevrijdingsfestival Zwolle (fondsen), Festivals Deventer (fondsen), Kunstenlab (fondsen), CODA (fondsen) en Deventer Verhaal (fondsen). We gaan er van uit dat Paleis Het Loo en DNO ook na 2020 BIS blijven. Gegeven het inwoneraantal in deze regio en de ruimte die er binnen de culturele infrastructuur is zou de regio ZDA in overleg met de provincies en het ministerie van OCW ook BIS instellingen van elders kunnen uitnodigen om zich in de drie steden te vestigen.

Kansen wat betreft het lokaal versterken van het culturele ecosysteem
Op basis van de verkenning zien we de volgende kansen voor de versterking van de culturele infrastructuur in de drie steden:
In **Zwolle** is de ontwikkeling van het productiehuis van Hedon en de Zwolse Theaters een belangrijke ontwikkeling en vooral de combinatie daarvan met talentontwikkeling, jongeren, popmuziek/hiphop/rapcultuur. Een tweede kansrijke ontwikkeling is de samenwerking in de creatieve economie, aangevoerd door Museum de Fundatie en Cibap en gekoppeld aan de ambitie voor een gezamenlijke vestiging in de spoorzone Zwolle.

In **Deventer** is het intensiveren van de stadsprogrammering (activiteiten) en daaraan gekoppeld het netwerk van producerende initiatieven en evenementen kansrijk. De stad wordt daarmee als het ware een groot productiehuis, podium en evenement. Samenwerking van de festivalorganisaties met de popsector en de onderwijsinstellingen vindt onder andere plaats in het programma < 30. De tweede kansrijke ontwikkeling is de samenwerking tussen Burgerweeshuis, cultuureducatie, onderwijs en DNO (popmuziek).

In **Apeldoorn** biedt de heropening van Museum Het Loo (2021) een grote kans om het museum en Apeldoorn extra op de kaart te plaatsen en de positie van het museum in de regio en (inter-) nationaal te

[6] Musea zijn door het ministerie van OCW 'uitgesloten' van de profielen. Achterliggende reden is dat de rijksoverheid alleen die musea subsidieert die rijkscollecties beheren. Vanuit verschillende musea 'uit de regio' wordt echter de druk opgevoerd om ook musea die andere collecties hebben of beheren toe te laten tot de BIS. Motivatie is dat deze musea met hun programma's een belangrijke bijdrage leveren aan de culturele infrastructuur en het publieksbereik.

versterken. De komst van nieuwe grote landelijke festivals is een andere kans voor Apeldoorn en daar hoort het verkennen van een mogelijke samenwerking van de festivalorganisaties met de popsector en de onderwijsinstellingen uit Apeldoorn (en Deventer) bij. Een derde mogelijke kans is de combinatie kunst, landschap, stedelijk groen, groen erfgoed en verstedelijking en verdichting.

Kansen wat betreft het regionaal versterken van het culturele ecosysteem

- Creatieve dynamiek

  Een grote kans voor de regio Zwolle met op termijn een mogelijke uitbreiding naar Deventer en Apeldoorn gaat uit van een verdere ontwikkeling en intensivering van de samenwerking in Zwolle tussen het bedrijfsleven, het MBO en HBO en de culturele sector. De kans kan worden verzilverd met een gezamenlijk programma gericht op geïntegreerde ontwikkeling van opleidingen, opdrachtgeverschap, presentatievormen, innovatie en exposure. De gangmakers hierin zijn Museum De Fundatie (als trekker vanuit de culturele sector) en Cibap (als trekker van het MBO/HBO). De *creative board* is platform waar de verschillende sectoren samen komen. De ambitie van Museum de Fundatie en Cibap (en ArtEZ) om een gezamenlijke creatieve broedplaats in de Zwolse spoorzone te vestigen is onderdeel van het programma. Als proeftuin is deze kans zeer interessant omdat die door de grenzen van de sectoren onderwijs, cultuur en economie heen breekt en tot een nieuwe geïntegreerde creatieve dynamiek leidt die een voorbeeldwerking heeft voor heel Nederland.[7]

- Popsector en talentontwikkeling

  De drie steden en de omliggende regio kennen een dicht weefsel van professionele en amateur popmusici, speelplekken, oefenruimtes, cultuureducatie, festivals en podia zoals Hedon, Burgerweeshuis, de Gigant en Ukien en Koelhuis, De Nieuwe Oost (popmuziek) en ArtEZ. Dit weefsel sluit (naadloos) aan op dat van de naastliggende regio Twente. De kans om dit weefsel nog verder uit te bouwen en te verdichten is groot. Allereerst door de urban cultuur (voor zover dat nog niet het geval is) er nadrukkelijk bij te betrekken (een inhoudelijke uitbreiding) en daarnaast door de popketen verder op en uit te bouwen: cultuurparticipatie en educatie, talent ontdekken en ontwikkelen, ontwikkeling van potentiele professionals en de ontwikkeling van toptalent. Hedon, Burgerweeshuis, Gigant en DNO en ARTEZ zijn hierin de gangmakers. Het netwerk beslaat naast deze spelers ook de kleinere podia, de jongerencentra en de jongereninitiatieven in de regio.

  Ook het intensiveren van het hechte popweefsel (in deze regio en in heel Oost-Nederland) heeft een voorbeeldwerking voor heel Nederland.

- Gecomponeerde muziek en talentontwikkeling

  Deze kans verbindt de educatie en talentontwikkeling gecomponeerde muziek in Zwolle met die in Apeldoorn en richt zich op het stimuleren van de ontwikkeling van kinderen vanaf 6 jaar tot en met

[7] Recent werd duidelijk dat de minister ingrijpt in het creatief MBO omdat opleidingen en arbeidsmarkt niet goed op elkaar aansluiten. Het verbeteren van deze aansluiting via stages, talentontwikkeling en meester/gezel constructies zou toegevoegd kunnen worden bij de uitwerking van deze kans.

de begeleiding en stimulans tijdens de professionele carrière van de volwassen musici. Het benutten van deze kans leidt tot het versterken van de keten van muziekonderwijs in het basisonderwijs, naar muziekonderwijs in de vrije tijd en talentontwikkeling zoals bij de orkesten van Stichting Benjamin Britten (Zwolle), De Vuurvogel (Zwolle) met een doorstroom naar de conservatoria (ArtEZ) en JON/NJO en de Ereprijs. Betrokken instellingen werken al samen dus het uitwerken van deze kans vraagt vooral om het verdiepen van de samenwerking.

- Vernieuwing programmering podiumkunsten

  De schouwburgen in Apeldoorn en Deventer stemmen hun programmering al op elkaar af. Deze kans start dan ook bij die samenwerking en breidt stapsgewijs uit naar de andere podia en makers in de regio ZDA. Bij de afstemming van de theaterprogrammering is de samenstelling van het (potentiele) publiek in de regio leidend. Uit de verkenning blijkt dat het publiek niet veel reist tussen de schouwburgen in de drie steden en dat de samenwerking tussen grote en kleine podia en tussen podia en de kleinere podiumkunstproducenten aan kracht kan winnen Om dat te stimuleren en om goed aan te sluiten op de specifieke samenstelling van het (potentiele) publiek in deze regio is een nieuwe manier van programmeren en samenwerken nodig.
  Die nieuwe manier gaat uit van een gelijkwaardige samenwerking tussen grote en kleinere podia, kleine en grote theaterproducenten en publieksgroepen. Op initiatief van de schouwburgen komen een of meer BIS theatergezelschappen (uit heel Nederland) op bezoek in de regio. Het BIS gezelschap verbindt zich een week aan de stad, aan de schouwburg, aan het netwerk van kleinere podia en producenten en aan het publiek. Podia en gezelschappen werken zo samen, programmeren samen, nodigen inwoners uit tot participatie, maken aanbod voor de directe omgeving, organiseren samen publieksactiviteiten en werken samen in marketing en educatie. Het verzilveren van deze kans ligt juist in deze regio voor de hand omdat instellingen elkaar niet beconcurreren, er is ruimte voor initiatief en er is ruimte om het publieksbereik te vergroten.

- Een nieuw cultureel Hanzeverbond

  De vijfde kans is een nieuw Hanzeverbond dat de IJssel als een symbolische verbinding neemt voor een samenwerking tussen erfgoedorganisaties en musea en in het verlengde de beeldende kunstinitiatieven in Kampen, Zwolle, Deventer en Zutphen. De samenwerking leidt tot meer activiteiten op het gebied van geschiedenis en de moderne en hedendaagse beeldende kunst. De kans leidt tot een netwerk dat de komende edities van de IJsselbiënnale van het Kunstenlab ondersteunt, waarin de stedelijke musea samenwerken op het gebied van collecties, presentaties, publieksactiviteiten en marketing en waarin nieuwe interpretaties van het Hanzeverbond, De Moderne Devotie en van de IJssellinie een actuele positie krijgen. Vanuit de Hanzegedachte vindt vanuit dit netwerk collectieve marketing in Nederland, Duitsland, Polen en de Baltische Staten plaats. Mogelijke partners zijn Deventer Verhaal, Allemaal Zwolle, Museum de Fundatie, Stedelijk Museum Kampen en Stedelijk Museum Zutphen en Hanzesteden Marketing.

7 Aanbevelingen

De verkenning stedelijke cultuur regio levert, samengevat, de volgende kansen:

1. Ruimte en (potentieel) publiek voor doorgroei instellingen naar landelijke BIS en Fonds;
2. Versterking van de culturele infrastructuur in Zwolle door verdere ontwikkeling productiehuis Hedon/Zwolse Theaters en initiatief samenwerking Cibap en Museum de Fundatie;
3. Versterking van de culturele infrastructuur in Deventer door het intensiveren van de stadsprogrammering en de samenwerking tussen popsector en cultuuronderwijs;
4. Versterking van de culturele infrastructuur in Apeldoorn met de opening van het vernieuwde museum Paleis Het Loo, meer samenwerking met de grote landelijke evenementen en benutten combinatie kunst, landschap, groen in relatie tot verstedelijking;
5. Intensiveren van samenwerking culturele sector, bedrijfsleven, HBO en MBO in Zwolle en op termijn uitbreiden van die aanpak naar Deventer en Apeldoorn;
6. Verdichten van het weefsel popmuziek en uitbreiden van de keten popmuziek in de regio ZDA (met mogelijke aansluiting bij weefsel en keten in de regio Twente);
7. Versterken van de keten gecomponeerde muziek en talentontwikkeling in de regio ZDA met relaties naar Arnhem en Enschede;
8. Vernieuwing van de samenwerking tussen theaterpodia, theaterproducenten en publiek in de regio ZDA;
9. Een nieuw cultureel Hanzeverbond.

De negen kansen zijn alle gericht op een (potentiele) onderlinge samenwerking in drie steden (2 tot en met 4), in de regio ZDA (5, 8 en 9) en in de regio ZDA samen met aangrenzende regio's/provincies (1, 6 en 7). Nu deze kansen bekend zijn is natuurlijk de vraag hoe nu verder? Die vraag beantwoorden we hieronder waarbij we eerst ingaan op de vervolgstappen en vervolgens op een aantal randvoorwaarden.

Vervolgstappen

Kies strategisch

Er valt voor de regio ZDA veel te winnen nu de rijksoverheid aankondigt de verdeling van rijkssubsidies deels te willen baseren op de ontwikkeling en ambities van stedelijke regio's. De regio maakt een snelle groei door en verdient meer ondersteuning van het rijk. Met dat voor ogen adviseren wij de drie steden (in afstemming met beide provincies) een keuze te maken voor die kansen die zij gezamenlijk en met de culturele sector verder willen uitwerken. Bij die keuze is het belangrijk dat de drie steden elkaar steunen ook al is een kans niet altijd even groot voor alle drie. Investeer daarom in strategische coalities, organiseer massa en voorkom een onderlinge competitie.

Overige gemeenten in de regio ZDA

De andere gemeenten die onderdeel uitmaken van de regio Zwolle en de Stedendriehoek zijn niet direct betrokken bij deze Verkenning. Wij adviseren om hen wel te betrekken bij de voorbereiding van het Cultuurplan door in een bijeenkomst deze Verkenning en de vervolgstappen te bespreken.

Werk uit en werk samen

Wanneer de keuze voor de kansen bekend is volgt het uitwerken van de kansen tot een agenda of Programma als onderdeel van het Cultuurplan en als start voor het daadwerkelijk intensiveren van de samenwerking en het verzilveren van de kansen. De agenda kan bestaan uit de onderdelen:

- BIS-instellingen bestaand en nieuw (2021-2024)
- Afspraken landelijke cultuurfondsen over de instellingen actief in de keten (2021-2024)
- Proeftuinen (2019-2020,
- Investering ecosysteem (2021-2024)

Elke kans wordt uitgewerkt tot een propositie door een werkgroep van culturele instellingen en vertegenwoordigers van de overheden tot een propositie. De proposities zijn onderdeel van het in te dienen Cultuurplan.

Matchen

De toekomstige bijdrage van het Rijk in het regionale ecosysteem zal naar verwachting altijd onder voorwaarden van regionale matching plaatsvinden. Die matching zal (afhankelijke van de kans) moeten komen van de drie gemeenten, de twee provincies en zo mogelijk van andere partijen. Matching kan ook bestaan uit reeds bestaande regelingen en budgetten. Hoe eerder het voorstel voor regionale matching duidelijk is, hoe sterker de regio ZDA in het vervolg staat.

Agenderen in Cultuurplan

In het in te dienen Cultuurplan staan straks de proposities met de mogelijk bijdragen van betrokken gemeenten, provincies en mogelijke andere partijen. We adviseren om daarbij al een onderscheid te maken in planning: welke propositie leent zich voor een proeftuin met ingang van 2019 en welke proposities gelden met ingang van 2021. Maak in de planning ook duidelijk met wie de regio ZDA afspraken wil maken: met het ministerie, met de cultuurfondsen of misschien eerder met culturele initiatieven die de overstap naar deze regio overwegen.

Randvoorwaarden

Om het Cultuurplan en in het verlengde het regionaal ecosysteem te versterken zouden er wat ons betreft aan een aantal randvoorwaarden voldaan moeten worden:

Meer kennis van publiek

Om het voorzieningenniveau in de stedelijke regio aan te laten sluiten op de vraag van (toekomstige) inwoners en bezoekers is het belangrijk om het (potentiele) publiek goed in kaart te brengen. Tijdens het

uitvoeren van de verkenning merkten wij dat dat nu te weinig gebeurt. De kennis over het bestaande publiek is bij een deel van de culturele instellingen aanwezig, maar bij een deel ook niet. Kennis over het huidige niet publiek of toekomstige publiek is er niet. Er wordt ook niet of nauwelijks gewerkt met leefstijlen en er is weinig bekend over opleidingsniveau en wensen en voorkeuren. Het is belangrijk om meer kennis over publieksbereik en doelgroepen op te bouwen en bij te houden om bij het uitbreiden van het culturele voorzieningenniveau in de toekomst de juiste keuzes te maken.

Samenwerking met marketingorganisaties en marketingthema's

In andere regio's werpt de samenwerking tussen organisaties voor stads- en regiomarketing en de culturele sector vruchten af. Die samenwerking bestaat vooral uit het promoten van cultureel aanbod en het 'laden' van marketingthema's met cultuur. In de regio ZDA kan die samenwerking bijdragen aan het verzilveren van de kansen. Denk bijvoorbeeld aan een grotere culturele inbreng in de marketing van de Hanzesteden.

Ruimte voor culturele instellingen

Vooral de producerende instellingen (ketenorganisaties) in de regio ZDA bestaan uit kleine organisaties en moeten voldoen aan verschillende prestatieafspraken van gemeenten, provincies en soms ook van een landelijk fonds. Een intensivering van de inzet en samenwerking in de uitwerking van de kansen zal de druk op die organisaties vergroten. Het is daarom aan te raden om juist deze instellingen faciliteiten te bieden, zoals budget en meer vrije ruimte in de prestatieafspraken.

Stem af tussen overheden

Uit de verkenning blijkt dat beide provincies belangrijk zijn voor de culturele infrastructuur in de stedelijke regio. De provincies ondersteunen netwerken, talentontwikkeling, productie en programmering, subsidiëren instellingen en stimuleren de ontwikkeling van instellingen naar een bovenregionaal bereik. Het is daarom aan te raden om de provincies te betrekken bij de uitwerking van de kansen en het op te stellen Cultuurplan. Het zijn ook de provincies die mee kunnen werken aan de samenwerking tussen regio's bij het vergroten van de kansen. Zie hiervoor bijvoorbeeld de mogelijke samenwerking tussen Twente en ZDA bij de uitwerking van de kans popmuziek. Daarnaast kunnen gemeenten en provincies hun beleid (nog) meer op elkaar afstemmen en het instrumentarium zo inrichten dat met ingang van 2021 de kansen verzilverd kunnen worden.

camp moonrise

An extraordinary boutique weekender

22 | 23 | 24 JUNI 2018

52° 16' 59.0" N 5° 31' 28.0" E

VISIT OUR WEBSITE

WWW.CAMPMOONRISE.NL

Bijlage 1 Uitkomsten enquête

Wij enquêteerden culturele instellingen in Zwolle, Deventer, Apeldoorn en Kampen op basis van een overzicht van 61 instellingen dat door de opdrachtgevers was aangedragen. De respons was 35 instellingen (respons 57%).

Figuur 1 Soort discipline (meerdere antwoorden mogelijk), n=35

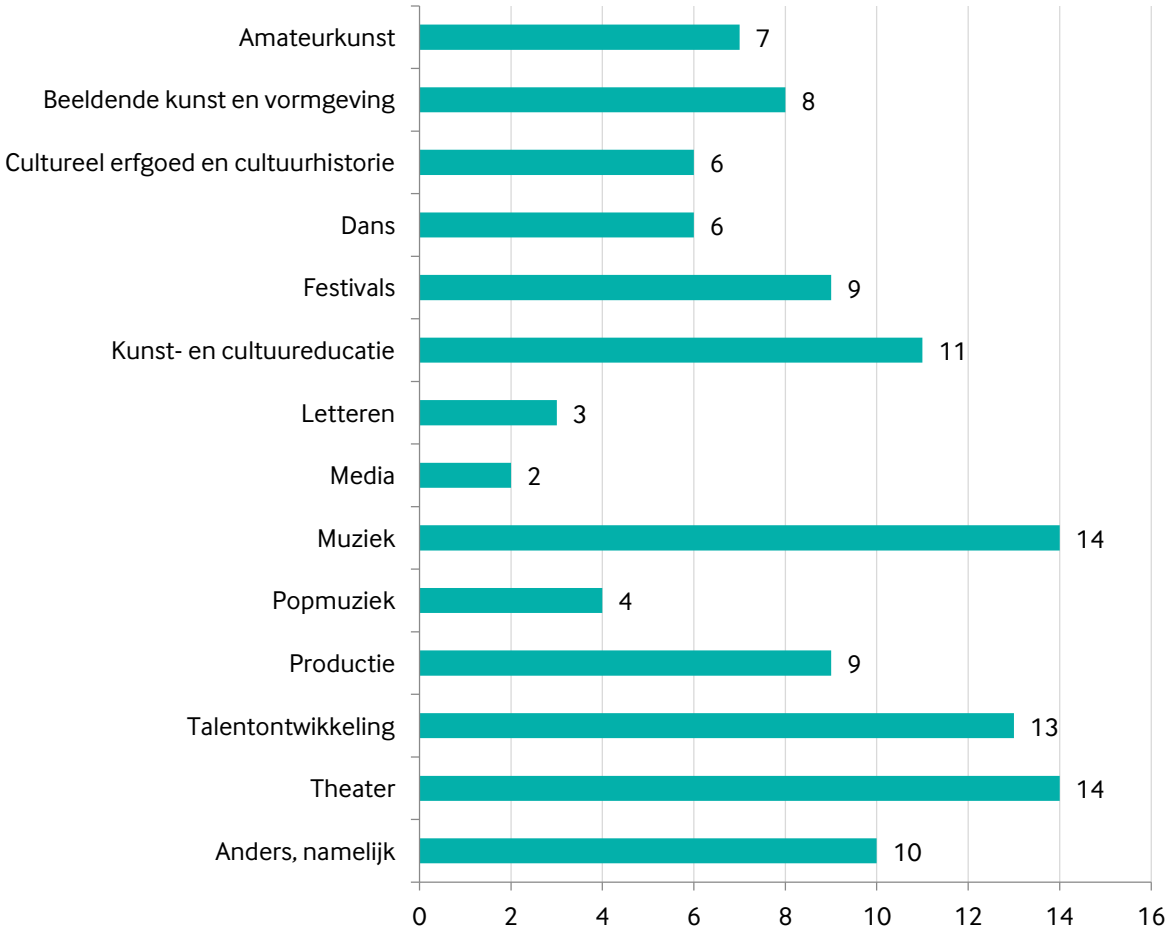

Anders, namelijk: 2x filmtheater of arthouse genoemd. Enkele respondenten noemen specifiek cultuurtoerisme, buitentheater, museumwinkel, dance.

Figuur 2 Type instelling/initiatief (meerdere antwoorden mogelijk), n=35

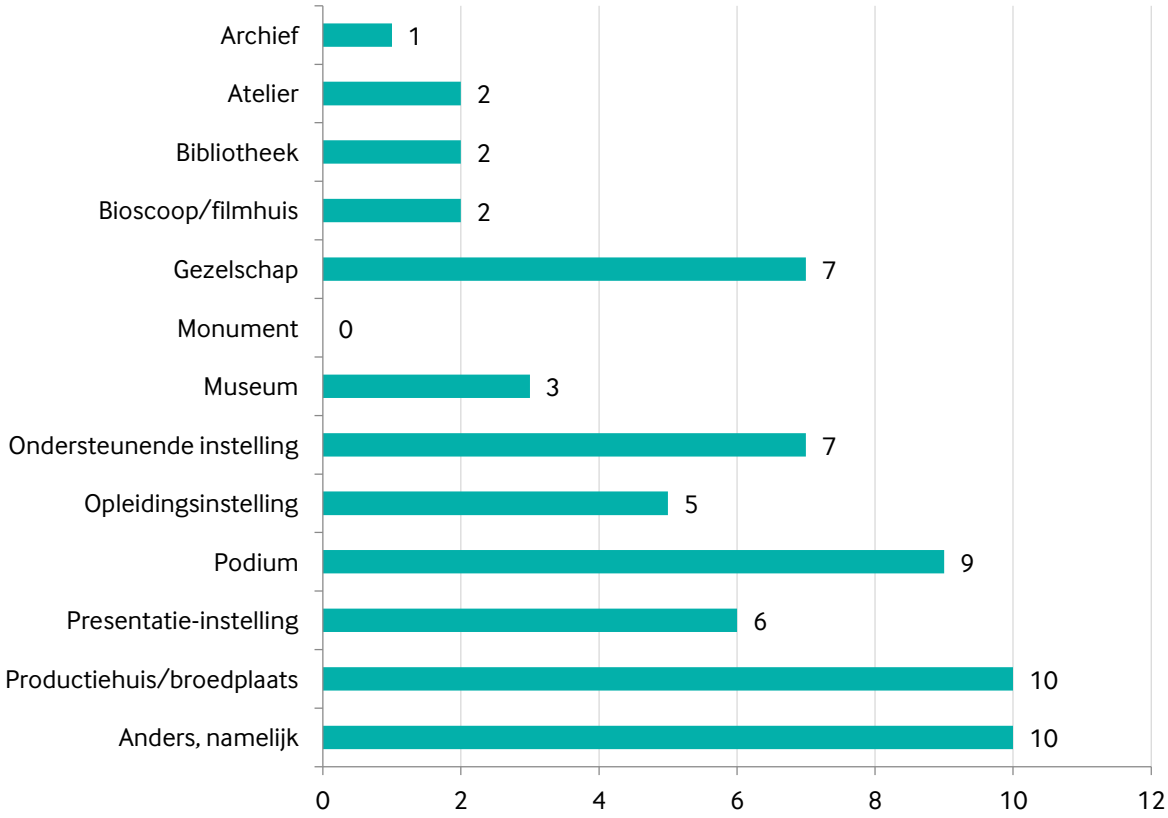

Anders, namelijk: enkele respondenten typeren de instelling/ het initiatief als een plek voor andere activiteiten, zoals amateurkunst, cultuuronderwijs, galerie, muziek- en danslessen of buurtmuseum.

Tabel 1 Aantal bezoekers/klanten in 2017, n=30[8]

Aantal bezoekers/klanten	%	Absoluut
minder dan 10.000	27%	8
10.000-49.999	27%	8
50.00-99.999	13%	4
100.000-199.999	17%	5
200.000 of meer	17%	5
Totaal	100%	30

Gemiddeld aantal bezoekers per instelling/initiatief: 110.292.

Percentage bezoekers dat leden/kaarthouders[9] betrof: 30%

[8] Daarnaast 3x niet van toepassing, 1x vrije toegang, 1x niet ingevuld.
[9] Denk aan houders van de Museumkaart of leden van de bibliotheek.

Figuur 3 Ontwikkeling van het aantal bezoekers in de periode 2013-2017, n=35

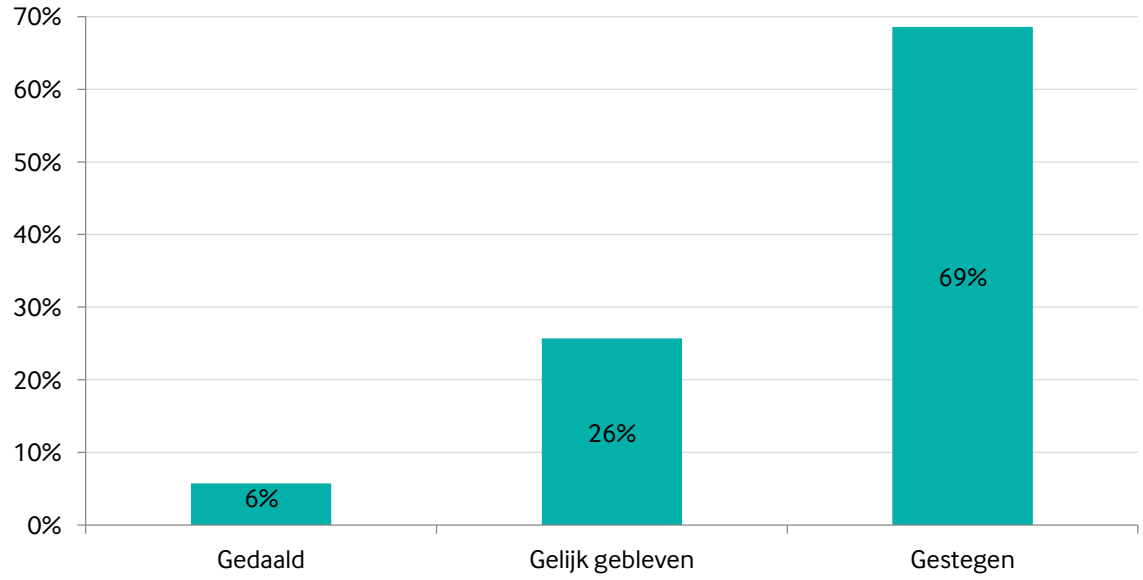

Volgens de meerderheid van de respondenten is het aantal bezoekers in de periode 2013-2017 *gestegen*. Er worden hiervoor verschillende oorzaken genoemd:

- meer producties en meer bereik in het onderwijs
- organiseren van externe evenementen
- opening/ start van culturele instelling

In de toelichting geven respondenten aan dat een *daling* van het aantal bezoekers in de periode 2013-2017 het gevolg is van minder georganiseerde activiteiten en kleinschalige producties/ onderzoekresidenties.

Figuur 4 Verwachte ontwikkeling van het aantal bezoekers voor de periode 2018-2022, n=35

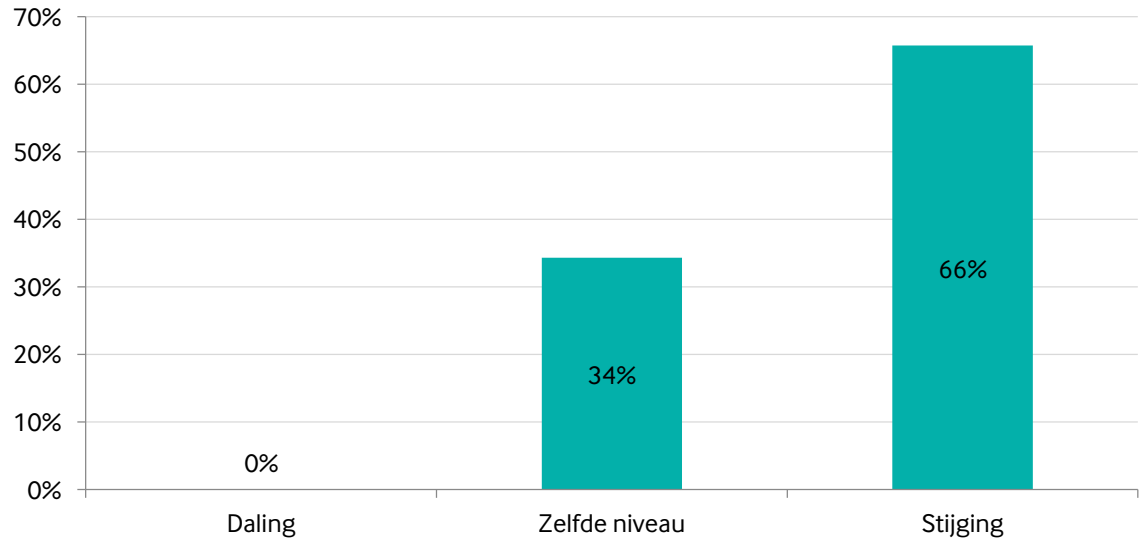

Respondenten noemen verschillende oorzaken voor wat betreft de verwachte stijging van het aantal bezoekers voor de periode 2018-2020, namelijk:

- Organiseren van nieuwe en meer activiteiten en initiatieven
- Aantal boekingen / opties stijgt
- Nieuwe samenwerkingsprojecten
- Verhuizen naar een nieuwe locatie met uitbreiding capaciteit

Tabel 2 Meest omvangrijke leeftijdsgroepen onder bezoekers in 2017, n=35

	%	Absoluut
Kinderen (0 t/m 15 jaar)	20%	7
Jongeren en jongvolwassenen (16 t/m 27 jaar)	14%	5
Medioren (28 t/m 54 jaar)	23%	8
Senioren (55 t/m 74 jaar)	40%	14
Supersenioren (75 jaar en ouder)	3%	1
Totaal	100%	35

Tabel 3 Minst omvangrijke leeftijdsgroepen onder bezoekers in 2017, n=35

	%	Absoluut
Kinderen (0 t/m 15 jaar)	29%	10
Jongeren en jongvolwassenen (16 t/m 27 jaar)	9%	3
Medioren (28 t/m 54 jaar)	6%	2
Senioren (55 t/m 74 jaar)	3%	1
Supersenioren (75 jaar en ouder)	54%	19
Totaal	100%	35

Tabel 4 Herkomst bezoekers culturele instellingen voor de drie gemeenten

Herkomst	Deventer (n=9)	Zwolle (n=9)	Apeldoorn (n=10)
Deventer	76%	5%	2%
Apeldoorn	2%	1%	28%
Zwolle	2%	76%	1%
Overig GL, OV	8%	6%	28%
Overig NL	10%	12%	35%
Internationaal	2%	1%	6%

In deze tabel valt op dat het beeld voor Deventer en Zwolle op elkaar lijkt (de meeste bezoekers komen uit de eigen gemeente). Apeldoorn valt op vanwege het hoge aantal bezoekers uit andere gemeenten in

Gelderland en Overijssel, uit de rest van Nederland, en, in mindere mate, internationaal. Een verklaring is dat de enquête door Paleis Het Loo is ingevuld, dat bij uitstek een bovenlokale uitstraling heeft. Bij Zwolle en Deventer ontbreekt dit type instellingen onder de respondenten.

Figuur 5 Financiering van instelling / initiatief (meerdere antwoorden mogelijk), n=34

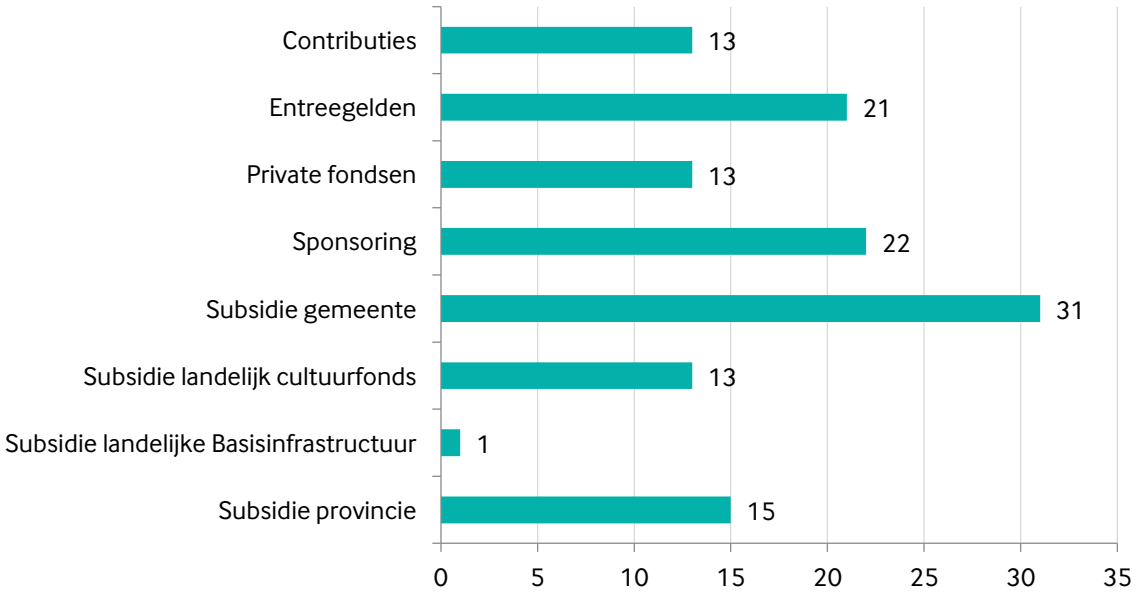

Respondenten geven in open antwoorden weer waar wat hen betreft de mogelijkheden voor samenwerking liggen.

Samenwerking qua activiteiten en programmering:

- Een derde van de respondenten alleen met lokale partijen
- Een derde ook regionaal/landsdeel Oost
- Een derde ook landelijk
- Klein aantal internationaal

Marketing en publiciteit:

- Vooral met lokale partijen
- Ook: netwerk binnen discipline
- Ook: Marketing Oost

Respondenten geven in open antwoorden weer wat bevorderend en belemmerend werkt in het vergroten van de regionale en landelijke uitstraling van hun instellingen:

Bevorderend:

- Lokale of regionale samenwerking/netwerken

- Goed cultureel klimaat
- Duidelijke visie en ambitie
- Gemeentelijke ondersteuning

Belemmerend:

- Beperkte financiële middelen voor marketing/PR
- Onbekendheid in regio door landelijke focus en vice versa
- Imago vestigingsplaats/gemeente

Bijlage 4 Opdrachtgevers, klankbordgroep en gesprekspartners

De opdrachtgevers zijn Marieke van Engelen (gemeente Zwolle), Jos Haarman (gemeente Deventer), Piet van Wissen (gemeente Apeldoorn), Heidi Bolt (provincie Overijssel) en Gabrielle de Nijs Bik (provincie Gelderland).

DSP en de opdrachtgevers maakten tijdens de uitvoering van de verkenning gebruik van de inbreng van een klankbordgroep bestaande uit: Garrelt Verhoeven (Deventer Verhaal), Hein ter Riele (Evenementenbureau Deventer), Alex Kühne (Deventer Schouwburg), Ralph Keuning (Museum De Fundatie), Anne Riemersma (Hedon), Gerrit Steenbergen (ACEC), Carin Reinders (CODA, verhinderd) en Madelinde Tuk (afdeling onderzoek gemeente Zwolle).

Gesprekspartners

Het Theaterschip/Huis van de Amateurkunst	Deventer
Young Ones	Zwolle
Perifeer	Deventer
ID theatre Company	Deventer
Theater Gnaffel	Zwolle
Ereprijs	Apeldoorn
Kameroperahuis	Zwolle
Stichting Britten	Zwolle
ACEC	Apeldoorn
Kunstenlab	Deventer
Langhuis	Zwolle
De Nieuwe Oost	Deventer
Hedon	Zwolle
Gigant	Apeldoorn
Burgerweeshuis	Deventer
Filmhuis De Keizer	Deventer
Museum De Fundatie	Zwolle/Heino
Deventer Verhaal	Deventer
Schouwburg Deventer	Deventer
Zwolse Theaters	Zwolle (verhinderd)
Cibap	Zwolle

Provincie Overijssel ambtelijk

Provincie Overijssel bestuurlijk

Provincie Gelderland ambtelijk

Zwolle, Deventer en Apeldoorn ambtelijk en bestuurlijk

Bijlage 5 Documentatie

Voor het maken van deze verkenning hebben wij publicaties, bestanden en andere data bestudeerd. In deze literatuurlijst hebben we een selectie opgenomen:

Apeldoorn

- Cultureel kapitaal, Cultuurnota gemeente Apeldoorn, (oktober 2016)
- De Levendige stad, evenementenbeleid Apeldoorn, (2015)
- Programma de ondernemende stad 'de economische versnellingskamer'(mei 2014)

Deventer

- Diverse notities van het Directeurenoverleg Cultuur Deventer waaronder 9 culturele bouwstenen voor de komende vier jaar (2018)
- Aanpak cultuurbeleid 2017 – 2020 (procesnotitie), (januari 2017)
- Een foto van de stad Deventer, Atlas voor gemeenten, concept (mei 2017)
- Notitie Cultuurpeiling, Onderzoek burgerpanel cultuurambities 2017-2020, (Mei 2017)
- DEVisie 2020 - economische visie, agenda en uitvoeringsstrategie, (december 2012)

Zwolle

- Uitvoeringsprogramma beeldende kunst: Zwolle, Stad van Verbeelding (concept januari 2018)
- Hoe identiteit en samenwerking een impuls geven aan een topregio, regio Zwolle monitor (2017)
- De binnenstad van Zwolle anno 2030, Contouren van de historie vormen de fundatie voor een gelukkige toekomst, Ir. Michiel van Beek, (januari 2016)
- Cultuurnota Zwolle 2016 2020, (april 2016)
- Nota evenementenbeleid, 2012 (+ Evaluatie evenementenbeleid 2015)
- Perspectief Regio Zwolle, J. Brouwers, (2014)
- Ontwikkelingsprogramma Binnenstad 2020, (december 2011)

Oost-Nederland

- De Kracht van Oost-Nederland, economisch geografische analyse, diverse partijen (2017)
- Pas de deux? Het ruimtelijk samenspel van cultuur en economie in Nederland: een beleidsverkenning, (2017)
- Cultuurmanifest Oost-Nederland, Landsdeel Oost-Nederland, (2015)

Cultuur landelijk

- Cultuur in een open samenleving, visiebrief Minister van OCW, (2018)
- Cultuur in Beeld 2017, Ministerie van OCW (2017)
- De staat van cultuur 3, de Cultuurindex Nederland met cijfers over 2005-2015 (2015)

DSP-groep BV
Van Diemenstraat 374
1013 CR Amsterdam
+31 (0)20 625 75 37

dsp@dsp-groep.nl
KvK 33176766
www.dsp-groep.nl

DSP-groep is een onafhankelijk bureau voor onderzoek, advies en management, gevestigd aan de IJ-oevers in Amsterdam. Sinds de oprichting van het bureau in 1984 werken wij veelvuldig in opdracht van de overheid (ministeries, provincies en gemeenten), maar ook voor maatschappelijke organisaties op landelijk, regionaal of lokaal niveau. Het bureau bestaat uit 40 medewerkers en een groot aantal freelancers.

Dienstverlening

Onze inzet is vooral gericht op het ondersteunen van opdrachtgevers bij het aanpakken van complexe beleidsvraagstukken binnen de samenleving. We richten ons daarbij met name op de sociale, ruimtelijke of bestuurlijke kanten van zo'n vraagstuk. In dit kader kunnen we bijvoorbeeld een onderzoek doen, een registratie- of monitorsysteem ontwikkelen, een advies uitbrengen, een beleidsvisie voorbereiden, een plan toetsen of (tijdelijk) het management van een project of organisatie voeren.

Expertise

Onze focus richt zich met name op de sociale, ruimtelijke of bestuurlijke kanten van een vraagstuk. Wij hebben o.a. expertise op het gebied van transitie in het sociaal domein, kwetsbare groepen in de samenleving, openbare orde & veiligheid, wonen, jeugd, sport & cultuur.

Meer weten?

Neem vrijblijvend contact met ons op voor meer informatie of om een afspraak te maken. Bezoek onze website www.dsp-groep.nl voor onze projecten, publicaties en opdrachtgevers..

DSP-groep is ISO 9001:2008 (kwaliteitsmanagement) gecertificeerd en aangesloten bij VBO en OOA.

Cultuurmanifest Oost-Nederland

2017 - 2020

Zwolle

Deventer

Hengelo

Enschede

Apeldoorn

Ede

Arnhem

Nijmegen

Cultuurmanifest Oost-Nederland

Permanent investeren in Talentontwikkeling

Oost-Nederland is de broedplaats voor jong en nieuw talent en biedt ruimte om op een later moment in de carrière de culturele loopbaan te (her)ontdekken, en desgewenst een nieuwe weg in te slaan. Er is een samenhangende keten van opleidingen, instellingen en voorzieningen beschikbaar in de steden en in de relatieve rust en ruimte van het landelijk gebied. Oost-Nederland is daarmee de afdeling R&D voor kunst en cultuur in Nederland.

De kennismaking met kunst en cultuur en het ontwikkelen van creativiteit en talent start al in het basisonderwijs. Door de gezamenlijke inzet van gemeenten en provincies komen kinderen vanaf jonge leeftijd in aanraking met kunst en cultuur, bezoeken zij culturele instellingen en ontwikkelen zij door de toepassing van kunst en cultuur in het onderwijs hun creatieve vaardigheden. Het talent kan zich ook buiten het onderwijs verder ontwikkelen; in de vele cultuurcentra, oefenruimtes, werkplaatsen en bij de vrijgevestigde docenten. Na de middelbare school stroomt talent door naar de hbo- (ArtEZ) en mbo-opleidingen.

De productiehuizen, werkplaatsen, presentatie-instellingen, evenementen en festivals bieden toptalent de ruimte om zich verder te ontwikkelen, te experimenteren, samen te werken en disciplines te overstijgen. Daarbij biedt Oost-Nederland gelegenheid voor het creatieve proces en een podium voor het tonen van het product. Overigens zonder de illusie dat al het talent bij ons in Oost-Nederland blijft. Talent zwermt vanuit Oost- Nederland uit over Nederland, Europa en de wereld.

Ook de BIS-instellingen nemen hun verantwoordelijkheid voor cultuureducatie en de begeleiding van talent. Dat gebeurt door jonge mensen aan producties mee te laten werken en door samenwerking tussen de instellingen met het basis-, voortgezet, mbo-, pabo- en kunstvakonderwijs. Tot slot beschouwen wij het opleiden van vakmensen voor de restauratie-ambachten als een specifiek en onmisbaar onderdeel van talentontwikkeling.

Ons voorstel:

1. Opzetten van een proeftuin talentontwikkeling: Doorontwikkeling van het opgebouwde stelsel van talentontwikkeling in Oost-Nederland en uitvoering van experimentele vernieuwingen. Partners daarbij zijn onderwijsinstellingen, productiehuizen, werkplaatsen, podia, musea, presentatieplekken en het kunstvakonderwijs (o.a. ArtEZ). Het programma Cultuureducatie met Kwaliteit is hiervoor een belangrijke bouwsteen en wordt na 2016 voortgezet.

2. Rijk en provincies maken sluitende afspraken met onderwijsinstellingen over de opleiding van ambachtslieden voor de restauratiesector.

Een krachtige en complete infrastructuur

Voor de ontwikkeling en vernieuwing en het waarborgen van een breed aanbod zijn stevige en slagvaardige culturele instellingen noodzakelijk. Hieraan dragen Rijk, gemeenten en provincies gezamenlijk bij. In Oost-Nederland is een dergelijke infrastructuur aanwezig. Wij hebben enkele zorgpunten die wij willen betrekken bij het maken van nieuwe afspraken over de BIS.

- Rijksmuseum Twenthe heeft de afgelopen vier jaar met de collectie, het publieksprogramma en allianties binnen en buiten de museumsector bewezen dat het een volwaardige plek tussen de rijksmusea verdient.

- Om de kwaliteit en duurzaamheid van talentontwikkeling te waarborgen verdienen de drie productiehuizen binnen De Nieuwe Oost en Kunstvereniging Diepenheim een financiering van gemeenten, provincies, rijk c.q. de landelijke cultuurfondsen voor vier jaar. En dit zou wat ons betreft ook kunnen gelden voor Extrapool, TETEM Kunstruimte, Kameroperahuis en De Ereprijs.

Diverse producerende instellingen zorgen voor vernieuwing van repertoire in de podiumkunsten, zoals de orkesten, Nederlandse Reisopera, Sonnevanck en Kwatta. Een grote verscheidenheid aan professionele en amateurgezelschappen brengt het nieuwe en bestaande aanbod op de grote en kleine podia. Dit netwerk is krachtig door de samenwerking en verwevenheid van de instellingen onderling. Want een muzikant in een van de orkesten geeft ook vaak les op het conservatorium of doet vrijwilligerswerk bij een amateurvereniging. Tegelijk maakt dit het netwerk ook kwetsbaar. Een wegvallende functie of fusie van instellingen veroorzaakt een domino-effect en kan het netwerk binnen Oost-Nederland verstoren. Bij het maken van afspraken over de BIS-infrastructuur verdienen de beide jeugdtheaters, de beide orkesten en de Nederlandse Reisopera, dan ook extra aandacht.

Ons voorstel:

We willen afspraken maken over het financieringsniveau van de culturele instellingen die in Landsdeel Oost de basis vormen van de culturele infrastructuur. Deze instellingen dienen zich te kunnen ontwikkelen tot permanente motoren voor ontwikkeling en vernieuwing. Daarin spelen de BIS-gefinancierde instellingen een cruciale rol. Deze instellingen dienen waar nodig te worden versterkt.

In het bijzonder willen we in een proeftuin in de twee stedelijke regio's Arnhem en Enschede samen met het ministerie afspraken maken over de culturele infrastructuur waarbij wij de afspraken over de BIS inbedden in een brede stedelijke en regionale context.

Profilering en publiek

Het fijnmazige netwerk van culturele voorzieningen in Oost-Nederland bevindt zich in de steden en de dorpen met vertakkingen in het landelijke gebied. De dynamiek en het culturele klimaat in de steden, in combinatie met het gemoedelijke en de rust van de natuur, vormen samen een aantrekkelijk vestigingsklimaat. Stad, buitengebied en de gastvrijheid van de bevolking trekken veel bezoekers, zowel voor een dag als een langer verblijf. Toerisme en recreatie zijn voor dit landsdeel dan ook een economisch belangrijke sector die werkgelegenheid biedt.

Het cultureel erfgoed is een belangrijk onderdeel van deze aantrekkingskracht. Van de glooiende landschappen, de historische binnensteden, de vele musea in steden en dorpen, tot de monumenten en archeologie. Maar ook de culturele instellingen in de binnensteden zijn publiekstrekkers.

Geschiedenis trekt sporen door Oost-Nederland. Beide provincies markeren die met een canon. De historische archieven behoren tot de belangrijkste van Nederland en Oost-Nederland heeft de oudste bibliotheek, de oudste stad van Nederland en verspreid over beide provincies vele kastelen en landgoederen. Meer recente sporen vinden we terug van de industriële geschiedenis, de Tweede Wereldoorlog en de vuurwerkramp. In het landelijke gebied ervaart de bezoeker de streektalen en streekgebruiken waar de inwoners zeer aan hechten.

Tegen de achtergrond van landschap, erfgoed, stad en streek bieden de vele festivals reuring en trekken publieksstromen van heinde en ver. In de aantrekkingskracht op jong en oud wisselen culturele accommodaties en deze festivals elkaar af. Oost-Nederland onderscheidt zich met festivals als:

Afrikafestival, Zwarte Cross, Sonsbeek Internationaal, , Grasnapolsky, Ground Zero Festival, Bevrijdingsfestival Overijssel, Twente Biënnale, Kunsten op Straat, Gemaakt in Gelderland, Dauwpop, Gogbot festival, Mode evenement Arnhem, Muziekzomer, MusicMeeting, Ruimtekoers, Deventer op Stelten, Boekenmarkt, Down the Rabbit Hole, Go short, Booster, Festival Havenwerk, Pedropicopop en nog veel meer.

Kunst en cultuur treden steeds meer buiten de gebaande paden. Disciplines, organisaties en publieksgroepen zoeken elkaar op en daaruit ontstaan vernieuwing, ondernemerschap en crossovers. In Oost-Nederland werken culturele instellingen, (rijks) musea, festivals, podia en de sector recreatie en toerisme samen. De steden, provincies, de cultuurfondsen en OCW leveren ieder een bijdrage hieraan en die bijdragen willen we meer verknopen om een nog breder publiek aan te spreken.

Ons voorstel:

We zetten in een proeftuin gezamenlijk in op meer ruimte voor en afstemming over crossovers tussen disciplines en andere sectoren, samenwerkingsvormen tussen festivals en de meer ‘gevestigde cultuur’ en samenwerking tussen de rijks- en de andere musea. Daarbij zien wij een grote rol voor de landelijke cultuurfondsen (crossovers en artistieke experimenten, festivals en musea).

Cultureel erfgoed bepaalt de kwaliteit van stad en land. We stemmen de inzet van gemeenten, provincies en rijksoverheid af op het gebied van cultuurhistorie en archieven/bibliotheken, herbestemming en (grote) restauraties en duurzaam onderhoud.

Steden

Apeldoorn (160.000 inwoners)

Apeldoorn is thuisbasis van de Nederlandse Orkest- en Ensemble Academie (NJO) en Orkest De Ereprijs, en vestigingsplaats voor BIS-instelling Museum Paleis Het Loo. Het NJO is een sprekend voorbeeld van talentontwikkeling. Talentvolle, net afgestudeerde conservatoriumleerlingen en amateurs onder de 30 jaar en afkomstig uit de hele wereld kunnen auditeren voor een van de masterclasses of speciale projecten. Het NJO biedt uiteenlopende masterclasses en concerten aan, zoals de NJO Muziekzomer, de Summer Academy en de optredens van het NJO Symfonieorkest. Het NJO werkt samen met het JeugdOrkest Nederland (tot 18 jaar) en de Internationale Stichting Masterclass Apeldoorn. Orkest De Ereprijs heeft de focus op de uitvoering van hedendaagse muziek. Dit orkest werkt samen met het Gelders Orkest in het Orkest van de 21e Eeuw en organiseert jaarlijks de internationale Young Composer Meeting.

Apeldoorn zet in op cultuureducatie voor basisonderwijs en voortgezet onderwijs. Scholen werken samen met culturele instellingen zoals CODA en theater Orpheus. Stichting Theaterschool Apeldoorn levert talent aan dansacademie Lucia Marthas. Radio Kootwijk is een bijzonder podium buiten de bebouwde kom van Apeldoorn. Kootwijk is eigendom van Staatsbosbeheer en wordt gebruikt voor cultuur: van klassieke muziek tot festival Grasnapolsky en is thuisbasis voor productiehuis Plezant/de Theaterloods.

Arnhem (153.000 inwoners)

Arnhem is een van de negen grote cultuursteden in Nederland. Het is de vestigingsplaats voor de BIS- instellingen Introdans, Het Gelders Orkest, Toneelgroep Oostpool en het Nederlands Openluchtmuseum. Met concertzaal Musis, Stadstheater Arnhem, de samenwerking tussen erfgoed, cultuureducatie en bibliotheek in het nieuwe Rozet, poppodium Luxor, productiehuis Generale Oost (De Nieuwe Oost) en natuurlijk het Museum Arnhem, heeft de stad een rijk cultuuraanbod. En met het initiatief voor de ver(nieuw)bouw van Musis, het Focus Filmtheater en het Museum bouwt Arnhem de komende tijd letterlijk aan accommodaties.

Daarnaast stimuleert Arnhem een levendig en actief cultureel klimaat, door meer in te zetten op activiteiten en functies in plaats van op vaste subsidies voor instellingen. Creatief en ondernemend talent krijgt de kans én ruimte om zich te ontwikkelen en te groeien. Cultuureducatie staat hoog op de agenda: door een recent convenant tussen alle culturele instellingen, het primair onderwijs en Kunstbedrijf Arnhem krijgt elk kind jaarlijks de kans om in aanraking te komen met cultuur.

ArtEZ is zichtbaar in de stad; de studenten en alumni (o.a. design, mode, beeldende kunst, dans en toneel) nemen actief deel aan de culturele activiteiten en het maatschappelijk debat. Dat zorgt in Arnhem voor tal van nieuwe initiatieven. In het onlangs geopende Center of Expertise – Future Makers in Fashion & Design wordt samengewerkt met bedrijfsleven en andere kennisinstellingen. Arnhem kiest voor twee culturele topevenementen op het gebied van beeldende kunst en mode en de stad bereidt zich dan ook voor op nieuwe edities van Sonsbeek (2016) en Mode (2018).

Steden

Deventer (99.000 inwoners)

Deventer combineert zijn historie (een van de vijf oudste steden van Nederland) met een levendig cultureel productieklimaat. De stad heeft eind 2014 het historisch museum omgevormd tot een productiehuis dat het verhaal van het brede Deventer Erfgoed vertelt, los van gebouwen, afzonderlijke collecties en zonder scheidslijnen tussen erfgoed en de hedendaagse kunsten.

Deventer heeft nu vier productiehuizen: Productiehuis Oost-Nederland/Nieuwe Oost voor de popmuziek, Museum Productiehuis Deventer Verhaal, het Kunstenlab en het Deventer evenementenbureau, organisator van festivals als Deventer op Stelten en het Dickensfestijn. De productiehuizen werken als producers: ze sporen talent en kwaliteit op, leggen verbindingen en faciliteren de performance. Met de Deventer Schouwburg, poppodium Burgerweeshuis, theater Bouwkunde en de vele andere plekken die als podia zijn ingericht, werkt Deventer aan een samenhangende cultuurprogrammering. Het vele culturele erfgoed (van boeken en kerken tot het Havenkwartier) is een rijke inspiratiebron voor hedendaagse kunst en cultuur. Van de productie Het Geluid Van.. tot de voorstellingen van theatergroep Beumer en Drost. Aan de basis van deze bijzondere cultuurmix staat een kwalitatief aanbod van cultuureducatie en een goede samenwerking tussen onderwijs en cultuur.

Ede (109.000 inwoners)

De gemeente Ede betrok zijn burgers bij het formuleren van het cultuurbeleid. Die kozen voor het borgen van een beperkt aantal onmisbare instellingen, te weten een nieuw breed erfgoedcentrum, theater Cultura en de openbare bibliotheek. Daarnaast streeft Ede naar een samenwerking met omliggende gemeenten (waaronder Wageningen en Veenendaal) om de podiumprogrammering te versterken.

Cultuureducatie is belangrijk in Ede en het aanbod aan scholen verdiept en breidt uit. Een van de instellingen waarmee scholen samenwerken is het Kröller Müller Museum. De gemeente betaalt het vervoer van schoolklassen naar het museum en het museum levert op zijn beurt een wezenlijke bijdrage aan de stadsmarketing.

Militaire geschiedenis (oorlog en bevrijding) is een belangrijk thema in Ede en op dit gebied wordt samengewerkt met Wageningen, Nijmegen en Arnhem. De herbestemming van de kazerne Johan Willem Friso heeft geleid tot de komst van Akoesticum, een trainingscentrum voor theater, muziek en dans.

Steden

Enschede (bijna 160.000 inwoners)

Enschede is een van de negen grote cultuursteden in Nederland en biedt een breed en divers cultureel aanbod met groot regionaal bereik. Enschede is de vestigingsplaats van de BIS-instellingen Nederlandse Reisopera, HET Symfonieorkest, Theater Sonnevanck en Rijksmuseum Twenthe. Enschede heeft grote investeringen gedaan om de stedelijke kwaliteit van de stad te versterken, ook in de culturele infrastructuur. Hierdoor is de aantrekkelijkheid van Enschede als ondernemende Kennisstad zichtbaar toegenomen.

Binnen het gemeentelijk cultuurbeleid ligt de focus op de speerpunten muziek(theater) en beeldende kunst. Muziek concentreert zich rondom het Muziekkwartier. Daar zorgen HET Symfonieorkest en Nederlandse Reisopera voor een programmering van nationale en internationale kwaliteit en uitstraling, in nauwe samenwerking met onder meer ArtEZ, Poppodium Atak en het Valeriusensemble. In de binnenstad vinden ook muziekevenementen en festivals plaats. Komende jaren zet Enschede, samen met de gemeente Hengelo, in op een samenhangende (boven)regionale podiumprogrammering.

Het merendeel van de beeldende kunstinstellingen is te vinden in het architectonische aansprekende Roombeek Cultuurpark. Daar ontstaan grensoverschrijdende samenwerkingsvormen tussen het Rijksmuseum Twenthe, het kunstvakonderwijs (AKI ArtEZ) en lokaal gesubsidieerde instellingen als TETEM Kunstruimte en Museum TwentseWelle. Komende jaren investeert Enschede in versterking van de programmering en profilering op kunst, technologie, innovatie en ondernemerschap, onder meer via de Academie van Verbeelding.

Cultuureducatie is topprioriteit. Cultuureducatie hoort in het DNA van de scholen, net zoals rekenen en taal. Enschede beschouwt cultuureducatie als het vliegwiel om het onderwijs te vernieuwen en leerlingen goed voor te bereiden op de toekomst met vaardigheden van de 21e eeuw. De speerpunten van Enschede zijn ook zichtbaar binnen het aanbod voor de scholen, zoals de eerste leerlijn muziek en techniek in Nederland. Theater Sonnevanck vervult als producerende instelling een belangrijke rol in Enschede, vanwege de vernieuwende voorstellingen die vaak samen met het onderwijs worden gemaakt en de inbreng van expertise op het gebied van cultuureducatie.

Hengelo (ruim 80.000 inwoners)

Hengelo heeft een culturele infrastructuur die past bij het karakter en de omvang van de stad. De rijke industriële geschiedenis is nog steeds duidelijk zichtbaar en bepaalt voor een groot deel de culturele identiteit van Hengelo.

Hengelo heeft een levendig amateurkunstklimaat en de gemeente concentreert zich op een goed aanbod aan kunst- en cultuureducatie in én buiten het onderwijs. Techniek en industrie zijn van oudsher belangrijk in Hengelo. Een tweede focus van de gemeente is daarom de verbinding tussen 'kunst, techniek, educatie, creativiteit en bedrijfsleven'. De basis daarvan is gelegd in de fusie tussen het centrum voor kunsteducatie CREA en Techniekmuseum HEIM.

Voor een nationaal, regionaal en lokaal podiumkunstenaanbod kan het publiek uit Hengelo en Twente terecht bij de schouwburg het Rabotheater en het poppodium Metropool, maar ook bij de in Enschede gevestigde BIS-instellingen. Hengelo is onderdeel van Netwerkstad Twente en werkt nauw samen met de gemeente Enschede aan een programmatische samenwerking tussen de theaters en poppodia in beide steden. Een samenwerking tussen de verschillende musea in Twente staat hoog op de prioriteitenlijst.

Steden

Nijmegen (170.000 inwoners)

Nijmegen kenmerkt zich door een bruisend cultureel klimaat en hoge cultuurparticipatie. De stad onderscheidt in haar cultuurbeleid culturele ketens waarbij elke keten een intendant heeft. De taak van de intendant is ondergebracht bij de grote culturele instellingen zoals de Keizer Karelpodia (theater &dans), poppodium Doornroosje (muziek), Museum Het Valkhof (beeldende kunst), Filmtheater Lux (film & nieuwe media) en de Openbare Bibliotheek (letteren & literatuur). Talentontwikkeling, experiment en excellentie zijn belangrijke speerpunten in het ketenbeleid. Binnen alle ketens is bijzondere aandacht voor toegankelijkheid en cultuureducatie. Het Huis der Kunsten, de Lindenberg, is verantwoordelijk voor cultuureducatie en amateurkunst.

De culturele ketens zijn zo ingericht dat ze groei, ontwikkeling en samenwerking optimaal bevorderen. Bijvoorbeeld: jonge bandjes maken binnen de Lindenberg de eerste stappen in hun muziekcarrière, vervolgens worden zij door Doornroosje begeleid om hun weg te vinden naar kleine en grote podia en festivals in de stad. Op vergelijkbare wijze wordt ook jong schrijftalent begeleid, van schrijfcursussen tot een optreden tijdens het literaire Wintertuinfestival.

Kwatta jeugdtheater verzorgt vanuit Nijmegen prijswinnende theatervoorstellingen voor kinderen in de provincie Gelderland en ver daarbuiten. Voor de liefhebbers van wereldmuziek is de Music Meeting een begrip. Als oudste stad van Nederland heeft Nijmegen met haar 2000 jaar geschiedenis ook een rijk historisch aanbod. Dit alles maakt Nijmegen tot een aantrekkelijke stad voor haar (regio) inwoners, maar ook voor bezoekers, (culturele) ondernemers en bedrijven.

Zwolle(124.000 inwoners)

Of kunst en cultuur een economische spin-off bieden is in Zwolle geen vraag, maar een weet. Sinds de heropening van museum De Fundatie stromen de bezoekers de stad binnen en combineren museumbezoek met een verblijf in de historische binnenstad en/of de regio. De regio Zwolle is één van de sterkste groeiregio's van ons land en telt bijna 650.000 inwoners.

De bezoekcijfers bij culturele instellingen en evenementen stijgen of blijven stabiel. Hedon, Zwolse theaters, en de producerende instellingen als Gnaffel, Kameroperahuis en The Young Ones zetten cultuur ook steeds meer in als middel: met bijzondere projecten en producties bereiken zij nieuwe doelgroepen (o.a. verzorgingshuizen/ ouderen/ jongeren). Zo vergroten zij in de stad en in de regio hun maatschappelijke functie op het snijvlak van zorg en cultuur.

In de komende jaren wil de gemeente met een nieuwe inzet de aandacht voor cultuurhistorie uitbreiden en het verhaal van het verleden op een nieuwe manier vertellen. Zwolle is een van de drie vestigingsplaatsen voor ArtEZ (hogeschool voor de kunsten) en daarnaast leveren ook de vier mbo-instellingen (waaronder CIBAP) en Hogeschool Windesheim talenten af voor de cultuursector. Kunst en cultuur krijgen ook vorm binnen de acht onderwijsinstellingen. Zij geven cultuureducatie positie in hun eigen opleidingen en zijn betrokken bij de nieuwe opzet van cultuureducatie in het basis en voortgezet onderwijs, in de wijken, en in de relatie tot amateurkunst en het aanbod in de vrije tijd.

Provincies

Gelderland (2,1 miljoen inwoners)

De provincie Gelderland investeert samen met de 54 gemeenten in een levendige culturele infrastructuur in de stad en het landelijk gebied. Die infrastructuur bestaat uit de BIS-instellingen, een jeugdtheater, productiehuizen, musea, podia, bibliotheken, festivals, monumenten en archeologie. Gelderland werkt samen met partners aan het cultuurbeleid en legt daarbij de focus op cultureel ondernemerschap.

De provincie kenmerkt zich door sterke steden en een aantrekkelijk ommeland. Verspreid over de hele provincie vind je cultureel erfgoed in vele vormen: de Romeinse Limes, de Nieuw Hollandse Waterlinie, de vele kastelen, landgoederen en buitenplaatsen. De geschiedenis van de Tweede Wereldoorlog wordt er zichtbaar en tastbaar, net als de archeologie in Museum Het Valkhof. De provincie investeert in rijksmonumenten en herbestemmingen en geeft cultuurhistorie positie in het RO-beleid. Gelderland heeft vele festivals die een grote toeristenstroom bedienen. Maar ook de culturele instellingen buiten de steden, zoals het Afrika Museum in Groesbeek en Museum Slot Loevestein in Zaltbommel, trekken bezoekers van elders.

Gelderland investeert in het programma Cultuureducatie met Kwaliteit. In het kader van dit programma voeren 54 culturele aanbieders op 329 scholen voor primair onderwijs in 33 verschillende Gelderse gemeenten projecten uit. De provincie Gelderland subsidieert Cultuurmij Oost. Dit is de nieuwe organisatie voor advies en ondersteuning op het gebied van cultuureducatie en kunst. Daarnaast subsidieert de provincie initiatieven die gemeenten adviseren (Samenwerkingsverband Cultuurhistorie), monumenteneigenaren ondersteunen (Monumentenwacht) of vakmanschap en innovatie bevorderen (Gelders restauratiecentrum). De provincie is tevens thuisbasis voor twee universiteiten en diverse hogescholen, waaronder natuurlijk ArtEZ.

Overijssel (1,5 miljoen inwoners)

De provincie ondersteunt een selectie van culturele instellingen: Museum de Fundatie, Natura Docet Wonderryck Twente, HET Symfonieorkest, Introdans en Theater Sonnevanck. Daarnaast ondersteunt de provincie ook Productiehuis De Nieuwe Oost, Kameroperahuis, Toneelgroep Oostpool, Theater Gnaffel, Rijkmuseum Twenthe en Kunstvereniging Diepenheim.

Culturele instellingen in Overijssel zetten zich samen in voor talentonwikkeling; van cultuureducatie tot aan de top. Talenten krijgen in Overijssel de kans om zich verder te ontwikkelen. Met begeleiding en coaching van jong talent vormen de productiehuizen een belangrijke schakel tussen de opleiding en de praktijk. Overijssel wil talent de mogelijkheid geven veel vlieguren te maken op de (pop)podia. Het Programmeringfonds richt zich hierbij op de vier grote schouwburgen, en het Podiumplan op de kleine en middelgrote theaters (OKTO) en op de vier grote poppodia.

Provincie Overijssel kenmerkt zich door vijf steden en een groot ommeland, verdeeld in Twente, Salland en de Kop. Naast de Universiteit Twente heeft Overijssel een aantal grote hogescholen en belangrijke mbo-opleidingen.

Museum De Fundatie toont delen van de provinciale collectie in Zwolle, maar ook in Kasteel Het Nijenhuis te Heino. Veel culturele evenementen vinden plaats op historische locaties en op de landgoederen. Expositieruimtes en werkplaatsen, festivals en openluchttheaters en natuurlijk een grote variëteit aan verenigingsleven en streektradities spreken de inwoners en bezoekers aan.

Monumentenwacht en Het Oversticht dragen zorg voor de monumenten en het beheer van het Overijssels archeologische depot. Herbestemming geldt als een belangrijke pijler van toekomstbestendig erfgoedbeleid. Het RIBO zorgt voor behoud van oude ambachten en technieken in het restauratiewezen. In samenwerking met de Rijnbrink groep zet Overijssel in op innovatie en vernieuwing in de bibliotheeksector.

Budgetten

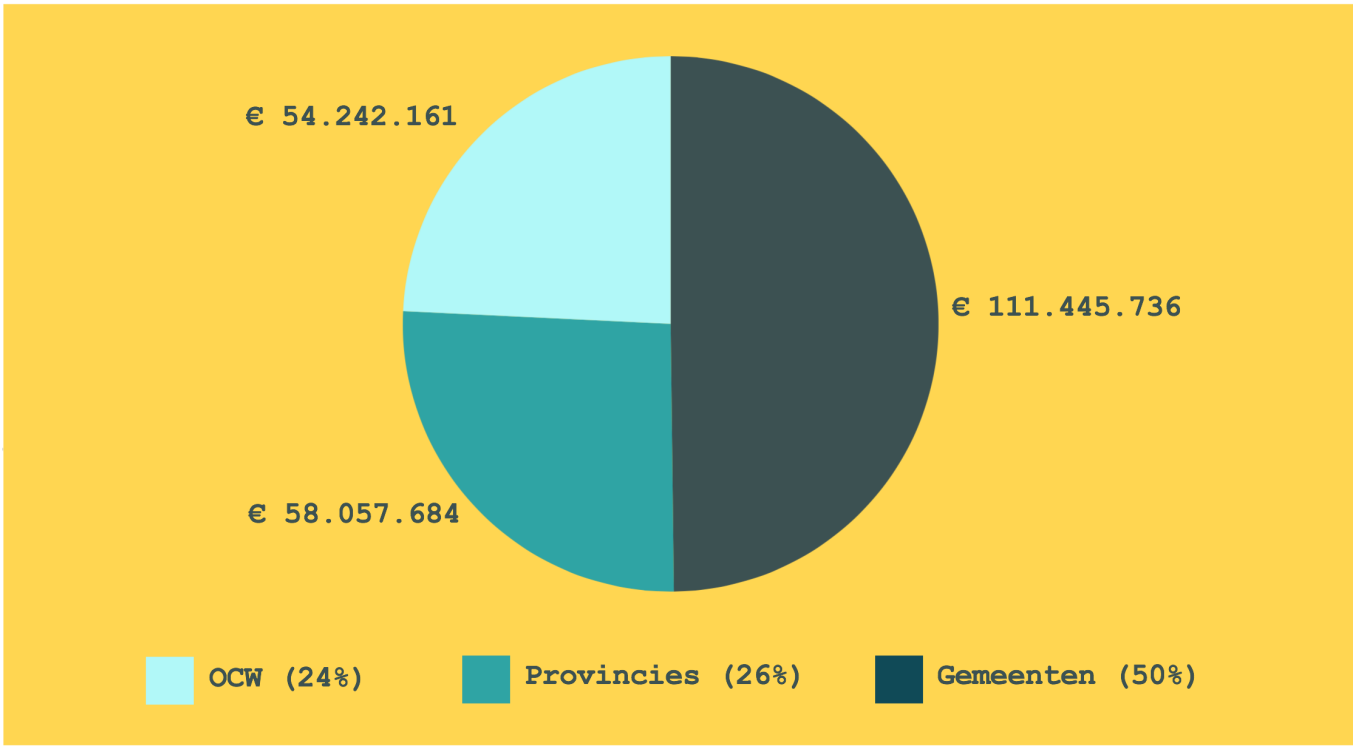

Demografie

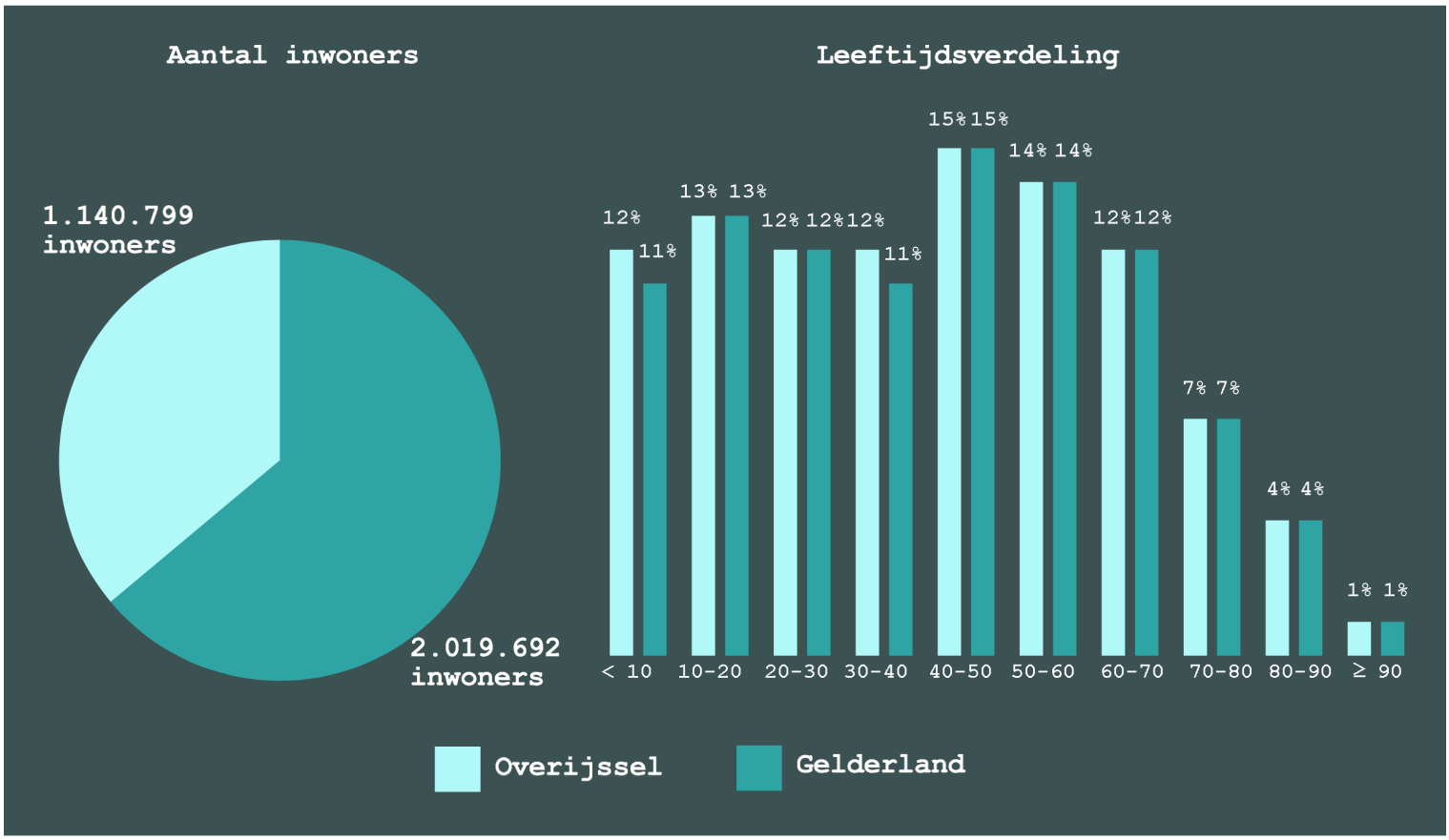

Demografie

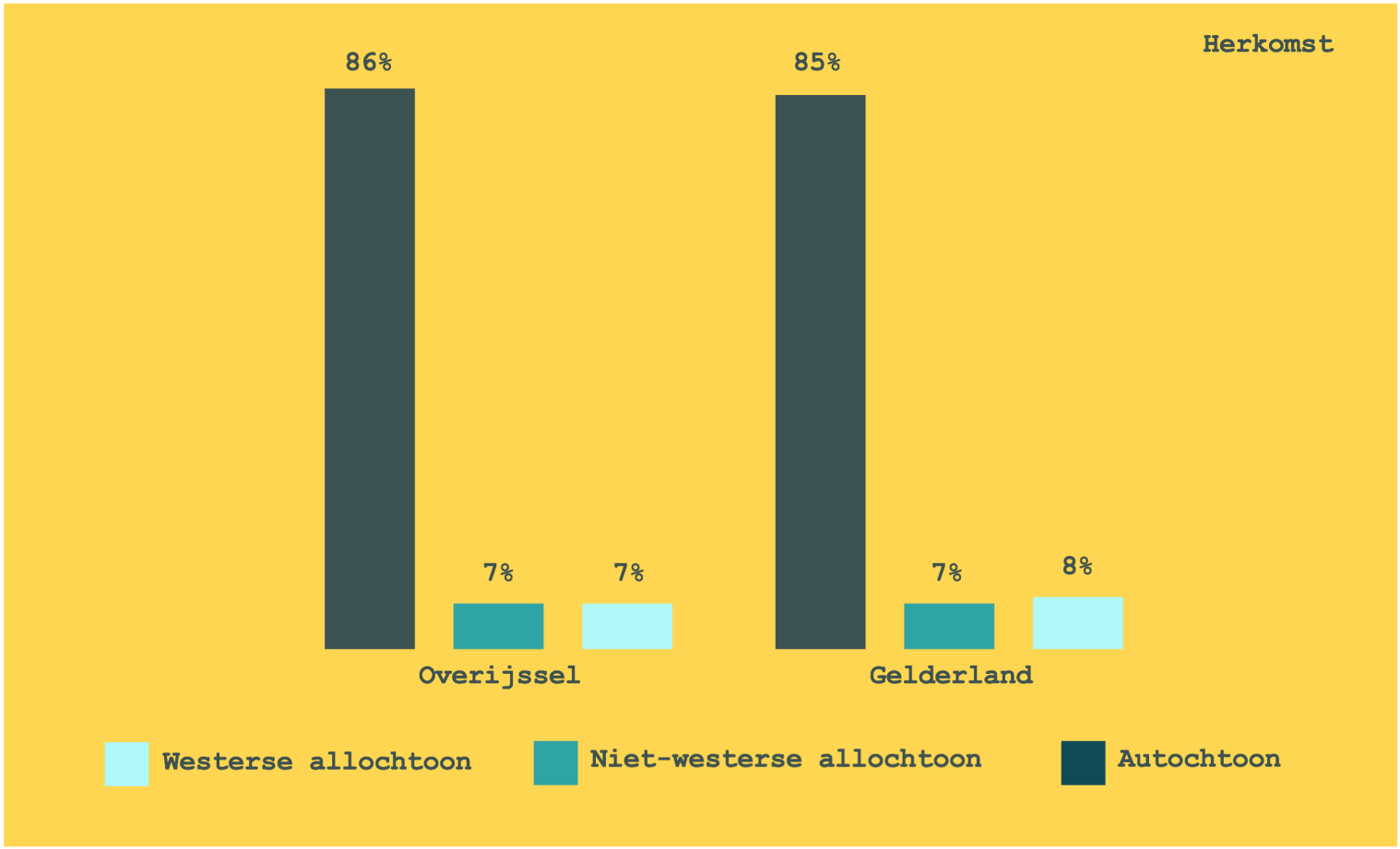
Herkomst
86%
7%
7%
85%
7%
8%
Overijssel
Gelderland
Westerse allochtoon
Niet-westerse allochtoon
Autochtoon

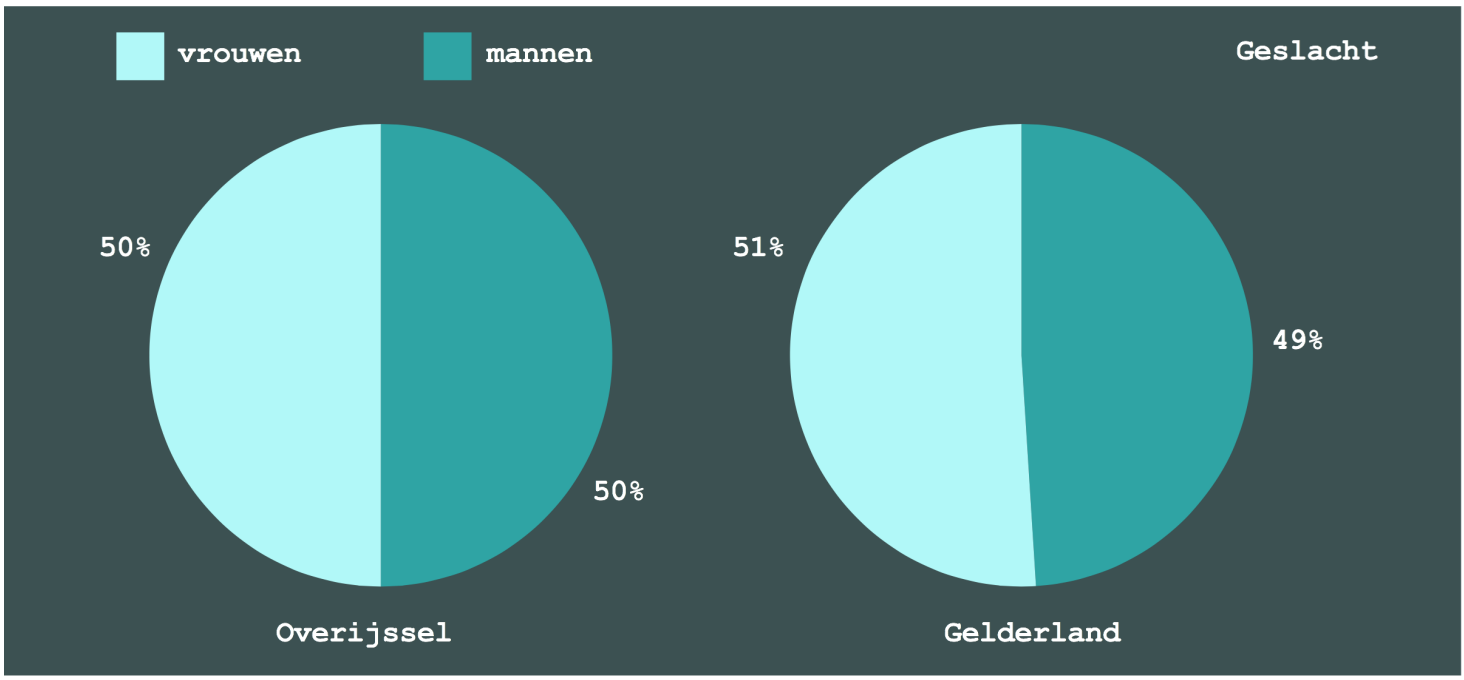
vrouwen
mannen
Geslacht
50%
50%
51%
49%
Overijssel
Gelderland

Subsidiëring culturele basisinfrastructuur Oost Nederland 2013-2016

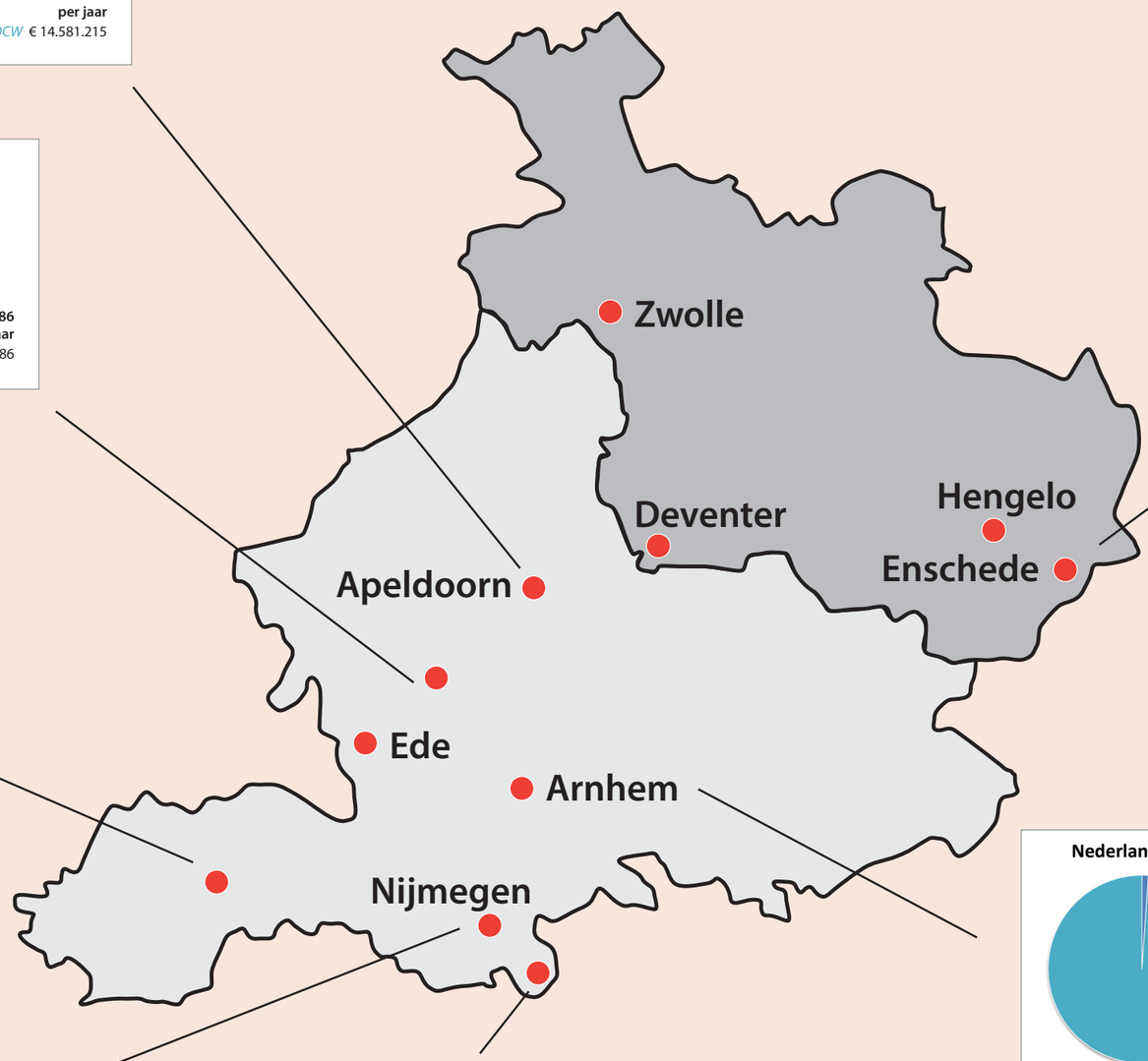

Paleis het Loo Apeldoorn

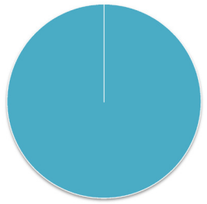

Totaal: **€ 14.581.215**
per jaar
Ministerie OCW € 14.581.215

Kröller-Müller Museum Otterlo

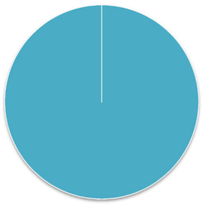

Totaal: **€ 7.143.886**
per jaar
Ministerie OCW € 7.143.886

Museum Slot Loevestein Zaltbommel

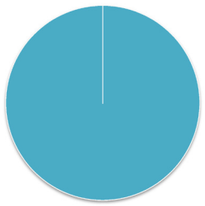

Totaal: **€ 451.721**
per jaar
Ministerie OCW € 451.721

Kwatta Nijmegen

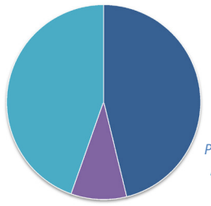

Totaal: **€ 701.319**
per jaar
Provincie Gelderland € 323.819
Ministerie van OCW € 312.500
Gemeente Nijmegen € 65.000

Afrika Museum Groesbeek

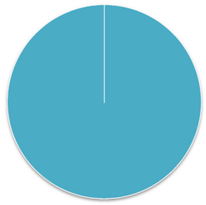

Totaal: **€ 1.598.734**
per jaar
Ministerie OCW € 1.598.734

Nederlandse Reisopera Enschede

Totaal: **€ 3.965.341**
per jaar
Ministerie OCW € 3.546.197
Provincie Overijssel € 2.000.000
(eenmalige investering huisvesting)
Gemeente Enschede € 419.144
en € 1.000.000 (eenmalige investering huisvesting)

HET Symfonieorkest Enschede

Totaal: **€ 3.953.502**
per jaar
Ministerie OCW € 3.546.197
Provincie Overijssel € 8.325.000
(eenmalige investeringsimpuls)
Gemeente Enschede € 407.305

Rijksmuseum Twenthe Enschede

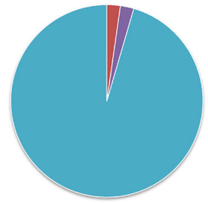

Totaal: **€ 3.096.120**
per jaar
Ministerie van OCW € 2.956.120
Gemeente Enschede € 70.000
Provincie Overijssel € 70.000

Theater Sonnevanck Enschede

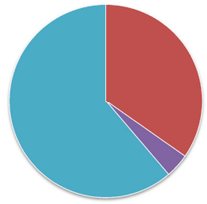

Totaal: **€ 866.074**
per jaar
Ministerie OCW € 530.589
Provincie Overijssel € 300.485
Gemeente Enschede € 35.000

Nederlands Openluchtmuseum Arnhem

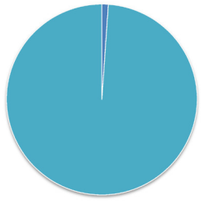

Totaal: **€ 11.509.421**
per jaar
Ministerie OCW € 11.384.421
Provincie Gelderland € 125.000

Het Gelders Orkest Arnhem

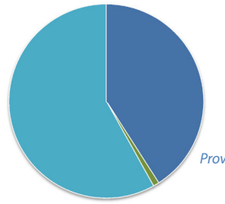

Totaal: **€ 6.106.545**
per jaar
Ministerie OCW € 3.546.197
Provincie Gelderland € 2.500.000
Gemeente Arnhem € 60.348

Introdans Arnhem

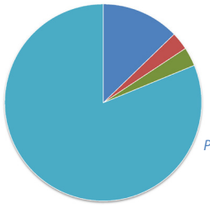

Totaal: **€ 3.368.237**
per jaar
Ministerie OCW € 2.734.942
Provincie Gelderland € 430.951
Gemeente Arnhem € 103.727
Provincie Overijssel € 98.617

Toneelgroep Oostpool Arnhem

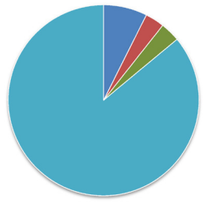

Totaal: **€ 3.095.947**
per jaar
Ministerie OCW € 2.654.942
Provincie Gelderland € 238.000
Gemeente Arnhem € 103.000
Provincie Overijssel € 100.000

Subsidiëring fondsen Oost Nederland 2013-2016

NJO (Nederlands Jeugdorkest) Apeldoorn

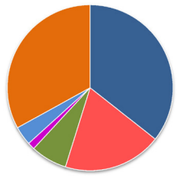

Totaal: **€ 513.916**
per jaar
Provincie Gelderland € 173.138
Fonds Cultuurparticipatie € 174.750
Gemeente Apeldoorn € 101.578
Gemeente Arnhem € 37.500
Gemeente Nijmegen € 19.566
Gemeente Ede € 7.384

Theater Gnaffel Zwolle

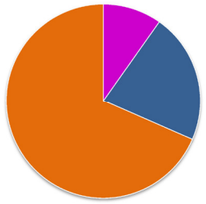

Totaal: **€ 460.000**
per jaar
Fonds Podiumkunsten € 315.000
Gemeente Zwolle € 100.000
Provincie Overijssel € 45.000

Kameroperahuis Zwolle

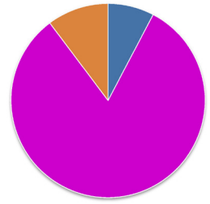

Totaal: **€ 243.750**
per jaar
Provincie Overijssel € 200.000
Provincie Gelderland € 18.750
Gemeente Zwolle € 25.000

Prinses Christina Concours

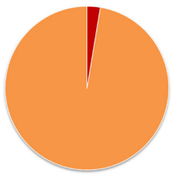

Totaal: **€ 344.000**
per jaar
Provincie Overijssel € 9.000
Fonds Cultuurparticipatie € 335.000

Vocaal Talent Nederland

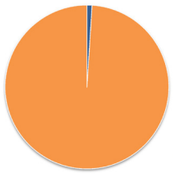

Totaal: **€ 202.000**
per jaar
Provincie Gelderland € 2.000
Fonds Cultuurparticipatie € 200.000

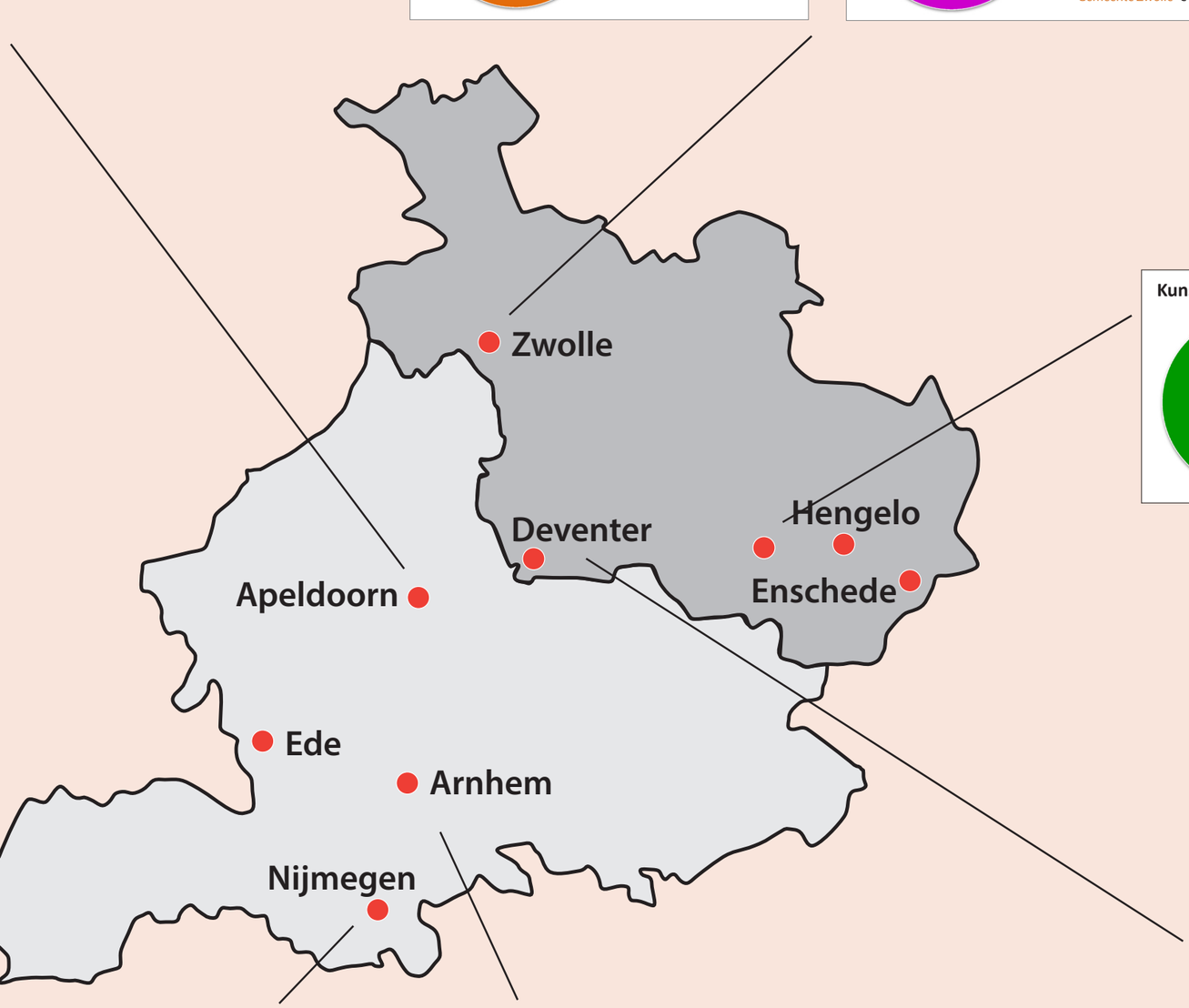

Kunstvereniging Diepenheim Hof van Twente

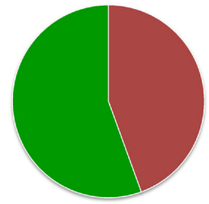

Totaal: **€ 225.000**
per jaar
Provincie Overijssel € 100.000
Mondriaan fonds € 125.000

Het Toneelschap Beumer & Drost Deventer

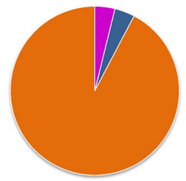

Totaal: **€ 325.000**
per jaar
Fonds Podiumkunsten € 300.000
Provincie Overijssel € 12.500
Gemeente Deventer € 12.500

Music Meeting Nijmegen

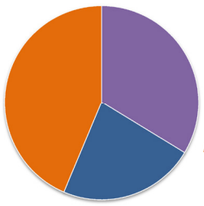

Totaal: **€ 286.438**
per jaar
Fonds Podiumkunsten € 125.000
Provincie Gelderland € 96.438
Gemeente Nijmegen € 65.000

De Nieuwe Oost:

Wintertuin Nijmegen

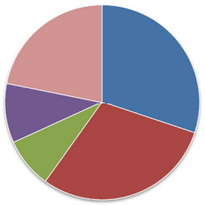

Totaal: **€ 503.309**
per jaar
Provincie Gelderland € 151.509
Provincie Overijssel € 150.000
Fonds Letteren € 110.000
Gemeente Nijmegen € 50.000
Gemeente Arnhem € 41.800

De Nieuwe Oost:

Generale Oost Arnhem

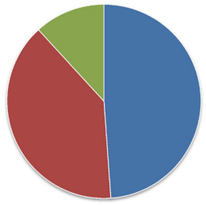

Totaal: **€ 381.381**
per jaar
Provincie Gelderland € 186.381
Provincie Overijssel € 150.000
Gemeente Arnhem € 45.000

De Nieuwe Oost:

Productiehuis ON Deventer

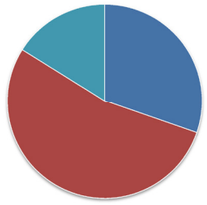

Totaal: **€ 279.781**
per jaar
Provincie Overijssel € 150.000
Provincie Gelderland € 84.781
Gemeente Deventer € 45.000

Colofon

Uitgave mei 2015:

Provincies Gelderland en Overijssel en de gemeenten Apeldoorn, Arnhem, Deventer, Ede, Enschede, Hengelo, Nijmegen en Zwolle

Tekst & vormgeving:

DSP-groep

voorstel

Zwolle

Raadsplein besluitvormend

Datum 10 september 2018

onderwerp	Beantwoording motie 'Onderzoek naar onderwijsaanbod voor hoogbegaafden in Zwolle'
portefeuillehouder	Michiel van Willigen
informant	Dollekamp, Jan-Willem (4116)
medeopstellers	Flier, Angela (2698)
afdeling	Maatschappelijke Ontwikkeling
bijlagen	Voorstel: Informatienota Uitvoering motie 'Onderzoek naar onderwijs voor hoogbegaafden in Zwolle' Bijlage: Slotdocument werkveldraadpleging hoogbegaafdheid

Voorgesteld besluit raad

Wij stellen u voor:
1. kennis te nemen van de uitkomsten van de werkveldraadpleging hoogbegaafdheid;
2. de motie 'Onderzoek naar onderwijs voor hoogbegaafden in Zwolle' hiermee als afgedaan te beschouwen.

voorstel

Zwolle

Informatienota voor de raad

Datum 20 juni 2018

Onderwerp	Uitvoering motie 'Onderzoek naar onderwijs voor hoogbegaafden in Zwolle'
Versienummer	V2.0

Portefeuillehouder Michiel van Willigen

Informant J.W. Dollekamp
Afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling / OW
Telefoon 038 498 4116
Email JW.Dollekamp@zwolle.nl

Bijlagen 1. Slotdocument werkveldraadpleging hoogbegaafdheid

Wij stellen u voor:

1. kennis te nemen van de uitkomsten van de werkveldraadpleging hoogbegaafdheid;

2. kennis te nemen van de beantwoording van de motie 'Onderzoek naar onderwijs voor hoogbegaafden in Zwolle'.

Datum 20 juni 2018

Toelichting op het voorstel

Inleiding
Bij de vaststelling van de begroting 2018 op 10 november 2017 heeft de gemeenteraad een motie aangenomen waarin u het college heeft gevraagd om:
1. Samen met het onderwijs en ouders te onderzoeken welke mogelijkheden er zijn om, met de impuls vanuit het regeerakkoord, het onderwijsaanbod voor hoogbegaafden in Zwolle nog verder te versterken;
2. Daar waar nodig, in uitzonderingsgevallen, mee te werken aan een maatwerkoplossing voor leerlingenvervoer.
Wij hebben de motie conform uitgevoerd en informeren u graag over de uitkomsten.

Kernboodschap
Wij hebben in het voorjaar van 2018 in een tweetal bijeenkomsten een werkveldraadpleging georganiseerd met betrokkenen vanuit het Zwolse onderwijs en vanuit jeugdhulp. Er is daarbij ook gebruik gemaakt van input van ouders en van hoogbegaafde kinderen zelf.
Het resultaat van de werkveldraadpleging is een document met aandachtspunten en mogelijke verbeteringen in onderwijs en ondersteuning van hoogbegaafde kinderen, jongeren en hun ouders (bijlage). De gedane suggesties voor verbetering kunnen door het ondewijs onder meer worden benut voor een subsidieaanvraag voor de extra rijksmiddelen die voor dit doel beschikbaar komen.

Toelichting
Met de werkveldraadpleging wilden we beter zicht krijgen op de voorwaarden voor optimale ontwikkelingskansen voor hoogbegaafde kinderen en jongeren en de rollen van onderwijs en (jeugd)hulp daarbij. Waarbij we oplossingen zoeken binnen het gewone, dus juist in het reguliere Zwolse onderwijs. Dit conform de doelen en uitgangspunten van de *Ontwikkelagenda passend onderwijs en jeugdhulp* waarin de Zwolse onderwijsbesturen en de gemeente Zwolle hun gezamenlijke ambities hebben vastgelegd.
Onderwijs en gemeente hebben daarbij elk hun eigen opdracht en rollen. Voor het onderwijs is dat de opdracht om passend onderwijs te bieden voor elk kind dat bij de school wordt aangemeld, dus ook voor hoogbegaafde kinderen. Daar gaat de gemeente niet over. Voor de gemeente zijn dat opdrachten om de leerplicht te handhaven en maatwerk te leveren in ondersteuning van jeugdigen en gezin. Daar gaat het onderwijs niet over. Die twee raken elkaar echter wel als er sprake is van schooluitval of als er naast hoogbegaafdheid ook andere problemen spelen. In de ondersteuningsteams op scholen voor primair en voortgezet onderwijs wegen school en gemeente daarom gezamenlijk en integraal af wat nodig is, op school en/of thuis.

De uitkomsten van de werkveldraadpleging zijn soms vooral voor de groep hoogbegaafde leerlingen van belang, maar soms ook gewoon voor alle leerlingen. De deelnemers aan de raadplegin vanuit het onderwijs hebben de suggesties meegenomen naar hun eigen besturen en naar het Samenwerkingsverband passend onderwijs met het oog op verbetering van het aanbod. Ze kunnen die onder meer benutten voor het doen van een aanvraag voor de extra rijksmiddelen die het kabinet voor verbetering van het onderwijs aan deze groep beschikbaar stelt. Overigens heeft de minister van onderwijs de Tweede Kamer onlangs geïnformeerd dat die regeling pas per 2019 zal ingaan en niet zoals de bedoeling was al dit jaar.

Consequenties
Als gemeente blijven wij conform ons beleid streven naar maatwerk in ondersteuning vanuit het sociaal domein. Op basis van een integrale afweging wordt besloten over inzet van voorzieningen, waaronder ook leerlingenvervoer. In uitzonderingsgevallen blijft het dus mogelijk om ook leerlingenvervoer in te zetten als dit voor het bieden van maatwerk noodzakelijk is.

Communicatie
Het slotdocument van de werkveldraadpleging is toegezonden aan de deelnemers. We sturen het slotdocument ook ter kennisneming toe aan de ouders die in eerder stadium hun betrokkenheid getoond hebben.

Vervolg
Wij brengen de uitkomsten van de werkveldraadpleging onder de aandacht in ons overleg met de Zwolse schoolbesturen met het oog op de verdere ontwikkeling van het onderwijs voor de groep hoogbegaafde leerlingen. We zullen er bij hen op aandringen om de opbrengsten van de werkveldraadpleging ook te benutten voor de aanvraag van extra rijksmiddelen die vanaf 2019 voor deze groep beschikbaar komen. Verder betrekken wij de uitkomsten bij de ontwikkeling van onderdelen van de gezamenlijke *Ontwikkelagenda passend onderwijs en jeugdhulp*. Dit geldt onder meer voor de proeftuin i.o. rondom aanpak van thuiszitten, waarvan soms ook bij hoogbegaafde leerlingen sprake is.

Openbaarheid
Dit voorstel is openbaar.

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris

Zwolle

Jaargang

Kenmerk 47826

Onderwerp Beantwoording motie 'Onderzoek naar onderwijsaanbod voor hoogbegaafden in Zwolle'

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 17-07-2018

besluit:

Aldus besloten in de openbare vergadering van 10 september 2018,

de voorzitter,

de griffier,

Slotdocument werkveldraadpleging hoogbegaafdheid, onderwijs en ondersteuning (juni 2018)

Inleiding

“Ieder kind moet zich gesteund en gestimuleerd voelen met uitdagend onderwijs. Het onderwijs dient aan te sluiten bij de cognitieve vermogens en sociaal-emotionele ontwikkeling van leerlingen. Leerkrachten moeten net zo goed aandacht hebben voor leerlingen met beperktere leervermogens als voor leerlingen met kenmerken van (hoog)begaafdheid. Deze leerlingen beschikken naast een sterk ontwikkelingspotentieel over creërend denkvermogen en een sterke gedrevenheid. Het is niet vanzelfsprekend dat dit zich ook uit in excellente prestaties op één of meerdere leergebieden. Hiervoor is een stimulerende leeromgeving nodig, met leraren die rijk onderwijs vormgeven dat (ook) aansluit bij de specifieke onderwijsbehoeften van (hoog)begaafde leerlingen. In het Regeerakkoord is hiervoor structureel 15 miljoen extra uitgetrokken”, schrijft minister Arie Slob in zijn brief d.d. 14 maart 2018 aan de Tweede Kamer.

De gemeenteraad van Zwolle heeft het college van B&W opgeroepen om samen met het onderwijs en ouders te onderzoeken welke mogelijkheden er zijn om, met de impuls vanuit het regeerakkoord, het onderwijsaanbod voor hoogbegaafden in Zwolle nog verder te versterken. Op 17 april en 28 mei zijn er werkveldraadplegingen geweest. Daarnaast is op 17 mei ook de doelgroep geraadpleegd en is er contact geweest met enkele ouders. De gemeente gebruikt de input van deze raadplegingen voor het beantwoorden van de motie uit de gemeenteraad. Het onderwijs kan de input van kinderen, ouders en deskundigen onder meer benutten voor een aanvraag van de impulsmiddelen van het Rijk. De verantwoordelijkheid voor deze aanvraag ligt bij de onderwijsbesturen.

Leeswijzer

1. Doel van de werkveldraadplegingen (p.1)
2. Wat hebben we opgehaald? (p. 2)
   - *2.1 Visie* (p. 2)
   - *2.2 Wat gaat er goed?* (p. 3)
   - 2.3 *Wat kan er beter?* (p. 4)
   - 2.4 *Uitgangspunten en verbeterpunten* (p. 5)

Bijlage 1. Deelnemers werkveldraadpleging (p. 6)
Bijlage 2. Gespreksverslag van gesprek doelgroep 17 mei (p. 6)
Bijlage 3. Raadpleging ouders (p. 7)

1. Doel van de werkveldraadplegingen

Doel van de werkveldraadplegingen was om de huidige praktijk van (passend) onderwijs en jeugdhulp in Zwolle te bespreken en te onderzoeken hoe Zwolle ervoor staat als het gaat om onderwijs en ondersteuning aan hoogbegaafden. Daarnaast wilden we beter zicht krijgen op de voorwaarden voor optimale ontwikkelingskansen van hoogbegaafde kinderen en jongeren. We zochten oplossingen binnen het gewone, dus in het reguliere onderwijs. Dit conform de doelen en uitgangspunten van de

Ontwikkelagenda passend onderwijs en jeugdhulp waarin de Zwolse onderwijsbesturen en gemeente Zwolle hun gezamenlijke ambitie hebben vastgelegd:

Alle kinderen in Zwolle kunnen veilig en gezond opgroeien en zich positief ontwikkelen. Kinderen en jongeren en hun ouders werken zoveel mogelijk in een gewone setting (vooral gezin en school) aan ontwikkeling, meedoen en welbevinden. Een ononderbroken schoolloopbaan is daarbij van groot belang. Als dit om welke reden dan ook niet lukt, organiseren we passende ondersteuning waardoor de draagkracht en het oplossingsvermogen van leerling, gezin en school en/of andere omgevingen waarin kinderen actief zijn zodanig versterkt worden dat er een positief opvoedklimaat ontstaat voor alle kinderen en tegelijk de inzet van gespecialiseerde jeugdhulp zo licht is als kan en zo zwaar als nodig.

Daarbij werken we aan goede verbindingen tussen een kind en zijn/haar gezin, op school en/of andere plekken en sluiten we aan bij de eigen kracht van kinderen, gezinnen en scholen om opgroeien en opvoeden van alle kinderen optimaal te laten verlopen. Daarvoor brengen we onderwijs en jeugdhulp dichter bij elkaar, werken we aan nieuwe samenwerkingsvormen en betere vormen van ondersteuning om het (speciaal) onderwijs én jeugdhulp zo effectief en efficiënt mogelijk hun taken te laten vervullen in aanvulling op de inzet van ouders en andere mede-opvoeders.

Onderwijs en gemeente hebben daarbij elk hun eigen opdracht en rollen. Voor het onderwijs is dat de opdracht om passend onderwijs te bieden voor elk kind dat bij de school wordt aangemeld, dus ook voor hoogbegaafde kinderen. Daar gaat de gemeente niet over. Voor de gemeente zijn dat opdrachten om de leerplicht te handhaven en maatwerk te leveren in jeugdhulp. Daar gaat het onderwijs niet over. Die twee kunnen elkaar echter wel raken als er naast hoogbegaafdheid ook problemen rondom opgroeien en opvoeden spelen. In de ondersteuningsteams op scholen voor primair en voortgezet onderwijs wegen school en gemeente daarom gezamenlijk af wat nodig is, op school en/of thuis.

Met de inventarisatie van kansen voor verbetering hebben we op 17 april een begin gemaakt en tijdens de tweede bijeenkomst op 28 mei is het werkveld opnieuw samen gekomen om te werken aan een verdere aanscherping van de analyse (wat is het probleem, wat zijn randvoorwaarden voor oplossingen) en het benoemen van bouwstenen voor verbetering van onderwijs en ondersteuning voor hoogbegaafde kinderen en jongeren.

2. Wat hebben we opgehaald tijdens de werkveldraadpleging?

2.1 De visie van de aanwezige gesprekspartners op hoogbegaafdheid

a. Wat is hoogbegaafdheid? (semantische verschillen uit de weg)

Hoogbegaafd is geen eenduidig begrip. Dit bemoeilijkt vaak het vormen en hanteren van een eenduidige visie en het gesprek over hoogbegaafdheid. Tijdens de werkveldraadpleging werd onder andere onderscheid gemaakt tussen hoogbegaafd en hoog intelligent: hoogbegaafde kinderen zijn meer dan alleen intelligent op de klassieke punten zoals taal en rekenen, zij zijn bijvoorbeeld uitzonderlijk creatief en begaafd op meerdere gebieden. Hoog intelligente kinderen kunnen goed leren en zijn zeer bedreven in rekenen en taal, maar blinken niet uitzonderlijk uit op andere vlakken. IQ als maatstaf (> 130 ben je hoogbegaafd) is dan ook te simpel. Bovendien leidt een eenzijdige focus op een hoog IQ er soms toe dat hoogbegaafdheid in de schoolsetting ten onrechte als ‘luxe probleem’ wordt gezien, vanuit de veronderstelling dat een kind qua leren toch gemakkelijk moet kunnen meekomen. Wel moet er voorzichtig worden omgegaan met de ‘smalle’ diagnose hoog

intelligent zonder een kind hoogbegaafd te noemen. Experts zeggen dat de begaafdheid op andere gebieden niet altijd meteen naar boven komt en het kan zijn dat het kind daardoor onderschat wordt.

Daarnaast is gesproken over de vraag of hoogbegaafdheid 'een talent' of 'een probleemdiagnose' is. Dit maakt groot verschil in de manier waarop je de kinderen of jongeren benadert. En dat maakt weer veel verschil voor welzijn en ontwikkeling van betrokken kinderen. Verschillen in visie tussen ouders, school en ondersteunende organisaties maakt gesprekken over een goede oplossing in concrete gevallen soms lastig. De groep 'hoogbegaafden' is ook zeer divers. Het kan erg helpen om met de betreffende kinderen zélf te zoeken naar oplossingen, naar wat voor hen werkt en wat niet.

Verder wordt tot een leeftijd van 8 jaar meestal nog niet gesproken over 'hoogbegaafdheid'. Tot die tijd spreken we meestal over een 'ontwikkelingsvoorsprong'. Juist in die vroege periode is het van belang om die ontwikkelingsvoorsprong op tijd te herkennen om aan te (kunnen) blijven sluiten bij het kind, bijvoorbeeld op de peuter- of kinderopvang of in de jeugdgezondheidszorg (consultatiebureau). Daarbij speelt ook een rol dat bij een deel van de kinderen niet alleen mogelijke hoogbegaafdheid speelt, maar ook ontwikkelingsproblemen. Niet elk gedrag komt van hoogbegaafdheid.

b. Hoe kijken wij tegen hoogbegaafde kinderen en hun scholing aan?

Het basisonderwijs (of soms nog eerder) zal erop gericht moeten zijn de betreffende kinderen ook echt te 'leren leren'. Vaak kunnen hoogbegaafde kinderen zo makkelijk meekomen op de lagere school dat ze niet echt hoeven 'te leren', maar op het voortgezet onderwijs redden ze het niet meer en lopen ze alsnog vast. En dan is het vaak zo ingewikkeld geworden dat het bijna niet meer te repareren is. Overigens is voor scholen wel het probleem dat dit 'leren leren' voor hoogbegaafde kinderen één van de vele opgaven is die gerealiseerd moeten worden in een klas met veel meer en verschillende leerlingen met allemaal hun eigen behoeftes.

c. Is er een aparte vorm van passend onderwijs nodig?

Met de aanwezig partners is geconcludeerd dat een aparte vorm van onderwijs voor deze groep in Zwolle niet nodig en niet wenselijk is. Echter moeten hierbij wel kanttekeningen gemaakt worden:

- Grootste aandachtspunt is het versterken van de kennis, de tijd en de ruimte van en voor leerkrachten in de interactie met hoogbegaafde leerlingen. Daarvoor is ook steun van de directie nodig. Leerkrachten moeten beter in positie worden gebracht.
- Ook het contact met 'peers' (kinderen van een gelijk denkniveau) is erg belangrijk.
- Belangrijk is om de band met school altijd te handhaven, ook als sprake is van uitval. Good Practice: 'Fenix Talent' (Utrecht).
- Diversiteit en flexibiliteit in de vormen waarin onderwijs wordt aangeboden. Vanuit de diversiteit in schoolconcepten kan worden gekeken waar een hoogbegaafde leerling het best past. Vervolgens is flexibiliteit nodig om het onderwijs voor de leerling passend te maken. Flexibiliteit in het voortgezet onderwijs lijkt qua lesprogramma en organisatiestructuur minder goed mogelijk dan in het primair onderwijs.

2.2 Wat gaat er al goed in Zwolle? Waar kunnen we op voortbouwen?

- Het merendeel van de hoogbegaafde kinderen/jongeren in Zwolle (naar schatting zijn dit zo'n 500 kinderen) vindt een plek op school. Daarmee is niet gezegd dat er geen verdere verbeteringen in de aanpak van hoogbegaafden mogelijk zijn.
- Er zijn projecten en aanpakken als Cnopius en Plusklassen met leerkrachten die goed zijn opgeleid en toegerust voor de omgang met (ook) hoogbegaafde kinderen. Ook op 'reguliere' scholen zijn er wel leerkrachten die dit kunnen en ook doen.

- Ouders worden geholpen om goed het gesprek te voeren met hun kind, evenals het gesprek met school (en/of hulpverlening) met en over hun hoogbegaafde kind. Lastig wordt het als er een verschil in visie is tussen school (of scholen) en ouders.
- We zoeken met alle partijen naar oplossingen voor hoogbegaafde kinderen die nu hun plek in het Zwolse onderwijs en in de samenleving niet (goed) vinden. Er is aandacht voor en draagvlak om samen te werken aan verbeteringen.
- Er zijn expertisecentra in het Zwolse onderwijs met kennis over onderwijs en hoogbegaafdheid.

2.3 Wat kan er beter?

Beschikbare kennis en communicatie over HB

- In veel scholen lijkt voldoende aanbod, deskundigheid en/of kwaliteit rondom onderwijs voor hoogbegaafde kinderen of jongeren nog te ontbreken. Dit is mede oorzaak van het ontstaan van hulpaanbod buiten het onderwijs.
- De samenwerking en het gesprek tussen ouders en kinderen en tussen scholen en ouders van hoogbegaafde kinderen verloopt soms stroef door onbegrip van beide kanten. Er is soms sprake van ‘angst’ om het gesprek aan te gaan, zowel bij ouders als bij school. Suggestie is daarom: laat ouders niet alleen met de leerkracht spreken, maar ook rechtstreeks met experts binnen de school op het gebied van hoogbegaafdheid (in plaats van getrapt via de leerkracht). Ook wordt er weinig met kinderen zelf gesproken.

Signalering en doorgaande leerlijn

- Jongens zijn vaker oververtegenwoordigd bij specifieke voorzieningen voor hoogbegaafde leerlingen in het onderwijs. Er moet meer kennis komen over het signaleren van hoogbegaafde meisjes, die zich doorgaans sneller aanpassen aan de groep, om niet op te vallen.
- Sommige hoogbegaafde kinderen gaan zich chronisch aanpassen op school, waardoor ze zich elders (meestal thuis) gaan afreageren. Dan lijkt er op school geen probleem, maar is het er wel.
- Nu komt het signaal van mogelijke hoogbegaafdheid in veel gevallen eigenlijk te laat naar voren. Vroege signalering van een ontwikkelingsvoorsprong of mogelijke hoogbegaafdheid bij jonge kinderen op school of voorschool zou de omgeving van een kind in staat stellen om eerder te beginnen met gerichte begeleiding waardoor ook de kans op een succesvolle schoolloopbaan voor deze groep groter wordt.
- De aansluiting van basisonderwijs en voortgezet onderwijs kent (juist) voor deze doelgroep nog verbeterpunten.

Onderwijsconcepten

- De huidige groepsgrootte van klassen staat op gespannen voet met de toenemende differentiatie tussen leerlingen. Als kleinere klassen onhaalbaar zijn, welke variaties zijn dan wel mogelijk, voor alle leerlingen maar zeker voor leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben?
- Kinderen en jongeren zijn niet ‘part time’ hoogbegaafd. Losse projecten of enkele dagdelen zijn niet voldoende, als in het ontwikkelingsperspectiefplan (OPP) van de leerling niet staat hoe het programma en de begeleiding van de leerlingen er in de rest van de week uit zien. Bij ‘full time’ uitgedaagd worden op niveau, in de eigen klas zou een hoogbegaafd kind beter tot zijn/haar recht komen.

2.4 Uitgangspunten en voorstellen voor verbetering

Voorop staat dat de geconstateerde verbeterpunten deels overeenkomen met de verbeterpunten die de minister benoemt in zijn brief d.d. 14 maart 2018, te weten:

a. Er is binnen scholen meer kennis nodig over (hoog)begaafdheid;
b. Meer passend aanbod is nodig voor (hoog)begaafde leerlingen;
c. Betere samenwerking tussen scholen binnen de regio is gewenst.

Verbeterpunten

- Samen optrekken rondom onderwijs voor hoogbegaafde kinderen, bijvoorbeeld in het delen van kennis en voorzieningen. De extra rijksmiddelen hoogbegaafdheid (structureel 15 miljoen) zouden hiervoor benut kunnen worden.
- Eerst totaal (alle leerlingen), dan uitzondering.
- Niet alles in school(gebouw) willen oplossen
- Samenwerken op basis van zelfde visie (‘zo doen we dat in Zwolle’), ook voor deze doelgroep
- In de zoektocht naar ‘wat kan beter’ niet alleen spreken met betrokken professionals en ouders, maar ook met kinderen en jongeren zelf: wat werkt voor hen en wat werkt niet? Vanuit een open, onderzoekende houding op alle niveaus (Zie ook het gespreksverslag van 17 mei in de bijlage). → Een idee is om een denktank met kinderen te organiseren
- Consultatiebureaus beter in positie brengen met betrekking tot signalering van een ontwikkelingsvoorsprong bij opgroeien en opvoeden van jonge kinderen. Goede signalering is een onmisbare stap om van jongs af aan te kunnen ‘meegroeien’ met betrokken kinderen. Bij vroegsignalering kan er een ontwikkelpad worden uitgezet voor de betreffende leerling. Dit kan verlichtend werken voor scholen en leerkrachten die invulling gaan geven aan dit pad. Zij hoeven niet steeds het wiel uit te vinden, maar kunnen het uitgestippelde pad volgen.
- Bij het zoeken naar oplossingen uit te gaan van hoogbegaafdheid als ‘talent’ en daarmee het onderwijs leidend te laten zijn (en jeugdhulp ondersteunend).
- Kennis in het Zwolse onderwijs bundelen, borgen en verder ontwikkelen op alle scholen, ondersteund door een sterk en breed Expertisenetwerk of -platform op het gebied van hoogbegaafdheid in (regio) Zwolle. Organiseer daarbij ook de kennisuitwisseling tussen onderwijs en ondersteunende voorzieningen op het gebied van hoogbegaafdheid. De expertise over HB moet naar scholen gebracht worden. → Dit zou bijvoorbeeld al versterkt worden als hoogbegaafdheid ook behandeld wordt op de Pabo in Zwolle.

Uitgangspunten/criteria voor de doelgroep

Na de eerste werkveldraadpleging hebben we op uitnodiging van Gelukkig Hoogbegaafd een gesprek gevoerd met een groep hoogbegaafde kinderen (basisschool groep 8). Het verslag hiervan is te vinden in de bijlagen van dit document. Daaruit kunnen ‘criteria’ of ‘behoeftes’ worden afgeleid die er voor hoogbegaafde kinderen toe doen. Veel van de genoemde verbeteraspecten gelden in principe voor alle kinderen. Echter onder de hoogbegaafde kinderen spelen deze aspecten vaak zwaarder, omdat bij deze doelgroep alle stimuli extra sterk binnen lijken te komen. We kwamen in deze bijeenkomst tot de volgende behoeften of criteria:

- Ruimte en begrip van de leerkracht voor gevoeligheid (ook sociaal). Hierbij speelt met name een grotere gevoeligheid voor het waarom van dingen, voor argumentatie een rol. Doorzien snel patronen.
- Congruentie, authenticiteit en rechtvaardigheid: leerkrachten (maar ook ouders, hulpverleners) moeten doen wat ze zeggen. Een reflectieve leerkracht helpt daarbij.

- Passende uitleg: het waarom van de uitleg/methode toelichten en flexibiliteit in methodes al naar gelang de behoefte.
- Zinvol aan het werk zijn.
- Uitdaging, leergierigheid bevredigen: verrijken, verdiepen, compacten. Moeilijk genoeg om niet te weten en daardoor leren van fouten en dat fouten maken mag.
- Een plek in school om eigen ervaringen te delen.
- ‘Peers’ (gelijke situatie), maar ook leren omgaan met en communiceren over verschillen tussen mij en anderen en kunnen afstemmen op anderen, ook als zij geen ‘peer’ zijn.
- Zelf kunnen meedenken in oplossingen (autonomie).
- Begrip voor een andere kijk op de wereld en manier van leren.

Bijlage 1: Deelnemers werkveldraadpleging

Agnes van de Beek	Specialist hoogbegaafdheid OOZ en coördinator Cnopiusklas Zwolle
Chris Dam	Directeur basisschool De Sprankel
Rineke Derksen	Directeur Gelukkig HB
Jan-Willem Dollekamp	Beleidsadviseur Jeugd en Onderwijs Gemeente Zwolle
Simone Doolaard	Manager onderwijs en kwaliteit Catent
Angela Flier	Beleidsadviseur Jeugd en Onderwijs Gemeente Zwolle
Maaike Ganzeboom	Begeleider bijeenkomst
Geraldine IJzerman	Teamleider SWT Zwolle
Henk Keesenberg	Samenwerkingsverband passend onderwijs Zwolle en regio
Bert Klaassen	Onderwijs- en onderwijszorg-consulent
Inge Kroek	Praktijk Wijspunt
Itie Oosterhof	Directeur basisscholen Talentum en Carillon
Karin Otten	Teamleider SWT Zwolle
Boudewien Vermeer	Ontwikkelingspsycholoog en gedragswetenschapper bij JBOV
Johan Vlaskamp	Directeur De Stroming (expertisecentrum OOZ)
Pauline Weber	Jeugdarts GGD
Astrid Westenbroek	Klinisch Psycholoog Karakter Jeugd GGZ

Bijlage 2: Verslag gesprek groep hoogbegaafde kinderen bij Gelukkig HB 17 mei 2018

Na afloop van de eerste werkveldraadpleging heeft Gelukkig HB de gemeente Zwolle uitgenodigd om eens in gesprek te gaan met de doelgroep. We zijn op donderdagmiddag 17 mei bij een groep hoogbegaafde kinderen langs geweest om met hen te praten over hoe zij het onderwijs ervaren en wat voor hen de ideale school zou zijn. Hieronder volgt een kort verslag van dit gesprek.

De groep met 9 kinderen (4 meiden en 5 jongens) zaten allemaal in groep 8 (of zouden zitten). We hebben eerst een inventarisatie van hun schoolperiode gedaan.

Aantal schooljaren

- 3 kinderen hebben 8 jaar over hun basisschool gedaan
- 4 kinderen 7 jaar
- 2 kinderen 6 jaar (meegeteld dat sommige kinderen ook soms tussendoor geen school hebben gehad)

In een navraag of het volgens hen nodig was om de volle 8 jaar naar school te gaan, zeggen de kinderen dat ze groep 4 wel hadden kunnen overslaan. Een aanwezige docent geeft aan dat dit klopt, omdat groep 4 een herhalingsjaar van groep 3 is.

Aantal scholen

- 5 kinderen hebben op 1 school gezeten
- 2 kinderen op 2 scholen
- 1 kind op 3 scholen
- 1 kind op 4 scholen

Van de 9 kinderen hebben 3 kinderen HB onderwijs gevolgd en de meerderheid zat op dit moment in Zwolle op school. 2 kinderen gingen op dit moment niet naar school, waarvan er 1 deze maand wel weer gaat beginnen aan de afronding van de basisschool, zodat ze volgend jaar naar het voortgezet onderwijs kan.

De ideale school

We hebben met de kinderen een brainstorm gehouden naar wat zij zouden willen aantreffen op een ideale school. Ze hebben elementen uit de normale school gepakt, die ze wilden houden of die ze wilden verbeteren en ze hebben elementen toegevoegd waar nodig.

Op een ideale school…

- Zijn leerkrachten die naar je luisteren
- Krijg je goede passende uitleg (deze is tweeledig)
    - Je krijgt niet teveel uitleg als je dit niet meer nodig hebt (extra uitleg werkt soms alleen maar verwarrender als je het als snapt)
    - Je krijgt wel uitleg als je het niet begrijpt (ook al wordt er vanwege je intelligentie soms verwacht dat je er zelf wel uitkomt).
- Worden schoolklassen vanaf groep 6 al gesorteerd op niveau
- Is er kennis en begrip voor hoogbegaafdheid (zowel bij de leraren als bij de leerlingen)
- Is de pauze nog steeds een belangrijk moment van de dag: een moment om even tot rust te komen, om je hoofd even van het leren af te halen
- Is er ruimte om spelenderwijs te leren (vb. door middel van spelletjes, liedjes, filmpjes etc.)

- Is er ruimte om meerdere lesmethoden uit te proberen en mogen de leerlingen inspraak hebben op welke methode zij het prettigst vinden (democratisch).
- Is pluswerk voor hoogbegaafden ook daadwerkelijk moeilijk en niet alleen meer van hetzelfde.
- Kunnen lessen aangepast worden, als blijkt dat ze op een andere manier beter werken.
- Is er een klik met de klas en met de school
- Worden extra vakken aangeboden, zoals filosofie of architectuur. Vreemde talen kunnen ook leuk zijn, maar alleen als het nuttig is. Vakken worden niet aangeboden met het doel om moeilijke stof aan te bieden, maar met het doel om wat interessants te kunnen leren.
- Leren we top down (De leraar geeft eerste een overzicht van het totaalplaatje, voordat we de onderdelen los van elkaar leren).;
- Zijn er genoeg rustplekken
- Is de opstelling van leerplekken minder schools
    - Keukentafel idee
    - Staplekken
    - Mogelijkheid om te bewegen
- Wordt geen druk op je gelegd als vorm van straf.
- Voor de ideale klas staat 1 leraar en is er 1 begeleider.
- De ideale klas heeft maximaal 18 kinderen

Bijlage 3: Signalen van ouders met hoogbegaafde kinderen

Op www.ikbenhoogbegaafd.nl wordt een schatting gemaakt van het aantal kinderen 0-18, dat hoogbegaafd is in Zwolle. Dit zouden er 567 zijn. Naar schatting zouden volgens deze website hier 152 kinderen behoefte hebben aan voltijd hoogbegaafdenonderwijs. Op de site kan ook door ouders worden aangegeven of ze op zoek zijn naar onderwijs voor hun hoogbegaafde kind. In Zwolle hebben 14 ouders aangegeven op zoek te zijn naar basisonderwijs voor hoogbegaafden en 9 ouders geven aan voortgezet onderwijs te zoeken voor hun hoogbegaafde kind.

In reactie op een artikel in de *Stentor* over thuiszitters van september 2017 heeft een aantal ouders van hoogbegaafde kinderen signalen afgegeven over het aanbod voor hoogbegaafde kinderen in Zwolle en de problemen waar ze tegenaan lopen. Deze signalen hebben wij anoniem verwerkt in dit verslag.

Aanbod Zwolle

Ouders geven aan dat er voor hun kinderen in Zwolle inderdaad extra aanbod wordt gecreëerd. Te denken valt aan lesprogramma's als Eureka en Pittige Plus Torens. Ouders geven ook aan dat ze merken dat docenten erg hun best doen om een passend aanbod te doen voor hun hoogbegaafde kinderen. Dit zijn echter vaak losstaande initiatieven, die niet schoolbreed zijn afgestemd. Kinderen krijgen bijvoorbeeld een extra taal aangeboden om te leren zoals Frans of Spaans. Hieraan worden dan geen concrete doelstellingen gehangen, waardoor de oplossing eigenlijk maar gedeeltelijk werkt.

Ouders geven ook aan dat passend onderwijs veelal gericht is op leer- en gedragsproblemen. Ze zien dat op scholen veel geld is voor ondersteuning van dit soort problemen, maar dat hoogbegaafde kinderen in hun ogen niet onder deze doelgroep vallen. Zij hebben meer baat bij extra uitdaging in plaats van extra uitleg of extra nadruk ondersteuning bij gepast gedrag of leerproblemen. Uit signalen van docenten die reageren op het artikel is ook op te merken dat ze het moeilijk vinden om kinderen die hoogbegaafd zijn extra aandacht te geven in de klas. Een docent heeft vaak 30 kinderen in een (combinatie)klas en geeft alle vakken al standaard op 3 á 4 verschillende niveaus. Daarnaast moet er ook aandacht zijn voor verkeer, techniek, mindful denken, onderzoek vaardigheden, scheidende ouders, programmeren, gezond eten, sporten, opvoeden etc.

Ouders vinden het ook belangrijk dat er voor hun kinderen meer aandacht wordt besteed aan de executieve vaardigheden, het leren leren, emotie regulatie, flexibiliteit etc. Net als kinderen met leerachterstanden, is het voor hoogbegaafde kinderen belangrijk om te leren leren. Op de basisschool worden ze niet voldoende uitgedaagd en leren ze niet om zich in te spannen voor (school)werk. Dit kan ervoor zorgen dat de kinderen in latere vormen van onderwijs vastlopen en alsnog afstromen of uitvallen. In Zwolle worden Cnopiusklassen aangeboden. Hoogbegaafde scholieren kunnen hier 1x per week naar toe. Dit is een bovenschoolse voorziening, waar de bovenstaande vaardigheden worden aangeleerd. Er komen vanuit de ouders echter wel signalen dat het budget voor scholen om hier aan deel te nemen niet toereikend is, en scholen daarom vaak hoogbegaafde kinderen weigeren op de basisschool of hiervoor een bijdrage van de ouders vragen.

Voor zeer hoogbegaafde kinderen is naar de mening van meerdere ouders iets anders of meer nodig dan de Zwolse scholen nu bieden. Plusklassen, Cnopius klassen of Kangoeroe klassen en dergelijke zijn wellicht een goede aanvulling voor sommige hoogbegaafde kinderen. Zeker voor kinderen met een IQ > 140 is dat naar hun ervaring niet voldoende. Bovendien is een kind niet 1 ochtend in de week hoogbegaafd, maar 24/7.

Gedrag

Ouders geven aan dat hun hoogbegaafde kinderen zich al snel vervelen op school. Ze voelen zich onbegrepen door klasgenoten en door de docenten. Door de ernstige verveling en het gebrek aan uitdaging gaan veel van de kinderen onderpresteren op school. Dit zorgt vervolgens voor nog meer onbegrip van docenten en leerlingen ("Jij was toch zo slim? Waarom zien we dat dan niet aan je cijfers?"). In veel gevallen willen de hoogbegaafde kinderen niet meer naar school; gaan met stress naar school; zijn vaak ziek en hebben lichamelijke en burn-out klachten. In veel gevallen spelen er ook signalen van faalangst. Wat veel door ouders wordt aangegeven is dat hun kind thuis heel anders is dan op school. Sommige kinderen zijn thuis veel leergieriger en gebruiken veel moeilijkere woorden dan op school waar ze zich aan leeftijdsgenootjes proberen aan te passen. In sommige gevallen uiten kinderen op school hun frustratie, in andere gevallen proberen kinderen hun frustratie op school zo min mogelijk te uiten, wat ervoor zorgt dat deze frustratie er thuis uitkomt. Ouders beschrijven hun kinderen in dit geval als agressief en een "stormwind". In het ergste geval wordt er door de jonge kinderen zelfs gedacht aan zelfdoding, om maar niet meer 'anders' te zijn dan andere kinderen.

Aanbod regio

Omdat veel ouders merken dat hun kind niet voldoende wordt gestimuleerd op de basisschool in Zwolle en ze in de stad geen alternatief vinden, kiezen zij ervoor om hun kind elders in de regio naar school te laten gaan. De twee meest genoemde alternatieven zijn de Leonardoklas in Elburg en de Kwadraat in Meppel. Deze klassen zijn fulltime hoogbegaafdenonderwijs en hierover zijn ouders zeer lovend. Ze merken dat hun kinderen in deze klassen opbloeien. De kosten voor deze keuze van onderwijs kan voor ouders behoorlijk oplopen. Naast reiskosten gaat het ook om een ouderbijdrage, verplichte aanschaf van leermaterialen (ipad, tablet) en de kosten van een begaafdheidsonderzoek. Die kosten kunnen oplopen tot ruim 3000 euro per jaar, met in het eerste jaar eenmalig 1200 euro voor leermaterialen. Dit zijn behoorlijke bedragen, waar geen aparte vergoedingen tegenover staan. Daar komt bij dat vaak meerdere kinderen uit een gezin hoogbegaafd zijn.

Tips en verbetervoorstellen

- Kleine klas. In bijvoorbeeld Harderwijk zitten maximaal 20 kinderen in de klas. Kinderen omschrijven het verschil met vorige scholen/klassen zelf als 'het is rustig'.
- Houdingsvrijheid. Een hoogbegaafd kind heeft soms de behoefte om veel te staan in plaats van te zitten.
- Gepersonaliseerd leren. Een eigen leerprogramma met eigen leertempo helpt het kind om letterlijk en figuurlijk beter 'bij de les te blijven'.
- Hoogbegaafd is ook verschillend: met een IQ boven 130 geldt een kind als hoogbegaafd, maar kinderen met een IQ boven 140 ('uitzonderlijk hoogbegaafd') reageren naar de ervaring van ouders nog weer anders op lesprogramma en schoolsetting.
- Uitdagende lesstof helpt om het kind in een actieve stand te krijgen, te gemakkelijke lesstof leidt juist tot verveling en afhaken.
- Op school de juiste kennis over hoe deze kinderen werken en leren. Die snapt dat een hoogbegaafd kind geen Einstein is, maar juist ook zo vaak aangepast en ontwijkend gedrag vertoond. Een plek waar deze kinderen gelijkgestemden kunnen ontmoeten. Waar de leerkrachten snappen dat de Cito-toetsen niet aansluiten omdat ze daar te ingewikkeld voor denken en de kinderen hierbij ondersteunen.
- Het liefst een school in Zwolle waar de kinderen vrienden kunnen maken en ook na schooltijd kunnen spelen zonder dat het 1,5 uur extra kost om ze op te halen. Een school die onze kinderen echt ziet en ze de ruimte geeft om op hun eigen manier, en dus niet klassikaal, te leren en te ontdekken. Want deze kinderen hebben zo ontzettend veel in hun mars.

- Een hele dag Eureka aanbieden in plaats van 1 uur.
- Meer Pittige Plus Torens (zelf proefjes doen, opdrachten maken).
- Stimuleren van uitwisseling van ervaringen tussen basisscholen.
- Een expertise groepje oprichten per school.

voorstel

Zwolle

Raadsplein besluitvormend

Datum 10 september 2018

onderwerp	Ontwikkeling transformatiethema toegang
portefeuillehouder	Michiel van Willigen
informant	Dollekamp, Jan-Willem (4116)
medeopstellers	IJzerman, Geraldine
afdeling	Maatschappelijke Ontwikkeling
bijlagen	Voorstel: Informatienota Ontwikkeling transformatiethema toegang

Voorgesteld besluit raad

Wij stellen u voor kennis te nemen van:

1. De ontwikkeling van het transformatiethema toegang (tot jeugdhulp)

voorstel

Zwolle

Informatienota voor de raad

Datum 10 juli 2018

Onderwerp	Ontwikkeling transformatiethema toegang
Versienummer	V5.0

Portefeuillehouder M. van Willigen

Informant J.W. Dollekamp
Afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling / OW
Telefoon 038 498 4116
Email JW.Dollekamp@zwolle.nl

Bijlagen Geen

Wij stellen u voor kennis te nemen van:

1. De ontwikkeling van het transformatiethema toegang (tot jeugdhulp)

voorstel

Zwolle

Datum 10 juli 2018

Toelichting op het voorstel

Inleiding
In de *Transformatienota sociaal domein* (2016) is besloten om de toegang tot jeugdhulp te versterken door samenwerking van Sociaal wijkteam met huisartsen enerzijds en met scholen in primair en voortgezet onderwijs anderzijds. In 2017 is op pilotbasis gestart met de samenwerking met huisartsen. Die samenwerking is onlangs geëvalueerd, kwantitatief en kwalitatief.
Daarnaast is de samenwerking met scholen voor Primair Onderwijs vanaf schooljaar 2017-2018 geïntensiveerd op basis van de *Ontwikkelagenda passend onderwijs en jeugdhulp* (2017). Een jeugd- en gezinswerker sociaal wijkteam werkt in het ondersteuningsteam op school samen met schoolinterne ondersteuners. Hetzelfde gaan we vanaf 1 januari 2019 doen voor scholen in het voortgezet onderwijs.

Kernboodschap
De pilot jeugd- en gezinswerker bij de huisarts in 2017 heeft laten zien dat hiermee onnodige doorverwijzingen worden voorkomen. De samenwerking in ondersteuningsteams op de basisschool versterkt die beweging. Beide willen we daarom voortzetten.
Integratie van schoolmaatschappelijk werk op scholen voor voortgezet onderwijs bij sociaal wijkteam Zwolle – a la basisonderwijs – versterkt die integrale afweging verder. Door regionale afspraken wordt het draagvlak voor preventief werken op scholen verder versterkt.

Toelichting

Evaluatie samenwerking huisartsen
Een evaluatie van de samenwerking met huisartsen over het jaar 2017 laat zien positieve effecten zien voor ouders, kinderen en jongeren zelf, voor huisartsen, sociaal wijkteam en jeugdhulpaanbieders. Van alle kinderen en jongeren die door de huisarts binnen de praktijk zijn doorverwezen naar de jeugd- en gezinswerker wordt ongeveer 25% alsnog wordt verwezen naar niet vrij toegankelijke jeugdhulp, meest jeugd GGZ. Tegelijk leidt de samenwerking met de jeugd- en gezinswerker tot een betere verwijzing waardoor de aansluiting met de zorg beter is. Voor 75% van de patiënten die door de huisarts zijn doorverwezen naar de jeugd- en gezinswerker hoeft niet verwezen te worden naar gespecialiseerde jeugdhulp. Van die groep kon 50% geholpen worden met ondersteuning door de jeugd- en gezinswerker zelf en bij 25% is een brede aanpak door het Sociaal wijkteam ingezet omdat er op meerdere vlakken hulpvragen waren.
Met deze resultaten dragen huisarts en jeugd- en gezinswerker gezamenlijk bij aan snellere en beter passende ondersteuning en het voorkomen van een onnodig beroep op niet vrij toegankelijke jeugdhulp. Bovendien levert het ook daadwerkelijk een besparing van uitgaven voor jeugdhulp op. Gezien de aanhoudende druk op jeugdhulp is dit ook nodig om die hulp tijdig beschikbaar te houden voor kinderen en jongeren die het echt nodig hebben.
Bovendien ontvangen het kind, de jongere en hun ouders ondersteuning die tijdig(er) en beter passend is bij hun omstandigheden, zo blijkt uit een kwalitatief onderzoek naar de mening van huisartsen, jongeren en ouders over de inzet van de jeugd- en gezinswerker bij de huisarts. Het grote voordeel is volgens alle betrokkenen dat de ondersteuning door deze manier van werken zo gewoon mogelijk is.[1]

1. Voor meer informatie over het onderzoek van Hogeschool VIAA zie: https://www.hbo-kennisbank.nl/record/sharekit_viaa/oai:surfsharekit.nl:5c096666-f871-44d2-a9df-ea083a14848e.

voorstel

Zwolle

Datum 10 juli 2018

Ontwikkeling ondersteuningsteams scholen

Met ingang van schooljaar 2017-2018 is de samenwerking met scholen geïntensiveerd door de vorming van een ondersteuningsteam op school waarin een jeugd- en gezinswerker (basisonderwijs) of schoolmaatschappelijk werker (voortgezet onderwijs) samenwerkt met schoolinterne ondersteuners. In het ondersteuningsteam wordt gezamenlijk afgewogen welke ondersteuning individueel en/of collectief nodig voor een gezonde ontwikkeling van alle leerlingen, zowel op school als thuis (1 gezin, 1 plan). Waar nodig worden andere, gespecialiseerde partners vanuit het brede sociaal domein bijgeschakeld. Voor het basisonderwijs zijn inmiddels met vrijwel alle basisscholen afspraken gemaakt over de samenwerking op school. Huisartsen geven aan te merken dat zich minder ouders melden met een hulpvraag vanuit school, omdat die nu op school beantwoord kan worden.
Voor de ondersteuningsteams in het voortgezet onderwijs hebben wij besloten om de bestaande inzet van schoolmaatschappelijk werk net als eerder voor de basisscholen te integreren in het sociaal wijkteam en daarmee een koppeling te realiseren met de toegangsrol van de wijkteams voor interventies vanuit het brede sociale domein. Daarmee kunnen de ondersteuningsteams ook op het voortgezet onderwijs arrangeren rondom hulpvragen van jongeren en ouders volgens het uitgangspunt ‘zo zwaar als moet, zo licht als kan’. Gezien de sterke regiofunctie van de Zwolse scholen voor voortgezet onderwijs streven we ernaar hierover in de jeugdhulpregio IJsselland afspraken te maken over preventief werken op en met scholen in het kader van passend onderwijs en jeugdhulp.

Communicatie

Voor de jeugd- en gezinswerker bij de huisarts en op school werken we met betrokken partners samen in een klankbordgroep. Daarin zijn naast huisartsen en sociaal wijkteam ook aanbieders van jeugd GGZ en jeugdgezondheidszorg GGD IJsselland vertegenwoordigd. In januari jl. is in de *Swollenaer* een themapagina over deze werkwijze verschenen om die ook onder inwoners breder bekend te maken.

Vervolg

Wij zetten de samenwerking met huisartsen en scholen onverminderd door. Naar verwachting zal hierdoor het aantal doorverwijzingen naar niet vrij toegankelijke jeugdhulp (met name jeugd GGZ) verder dalen, zal de kwaliteit van de geboden ondersteuning beter worden en de besparing op kosten van niet vrij toegankelijke (jeugd)hulp uit het sociaal domein groter.
Wat de samenwerking in ondersteuningsteams op scholen voor voortgezet onderwijs betreft, gaan we verder in gesprek met de andere gemeenten in de Jeugdhulpregio IJsselland. Onze inzet is om hierover tot regionale afspraken te komen.

Openbaarheid

Dit voorstel is openbaar.

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

1. Voor meer informatie over het onderzoek van Hogeschool VIAA zie: https://www.hbo-kennisbank.nl/record/sharekit_viaa/oai:surfsharekit.nl:5c096666-f871-44d2-a9df-ea083a14848e.

voorstel

Zwolle

Datum 10 juli 2018

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris

1. Voor meer informatie over het onderzoek van Hogeschool VIAA zie: https://www.hbo-kennisbank.nl/record/sharekit_viaa/oai:surfsharekit.nl:5c096666-f871-44d2-a9df-ea083a14848e.

voorstel

Zwolle

Datum 10 juli 2018

1. Voor meer informatie over het onderzoek van Hogeschool VIAA zie: https://www.hbo-kennisbank.nl/record/sharekit_viaa/oai:surfsharekit.nl:5c096666-f871-44d2-a9df-ea083a14848e.

Zwolle

Jaargang

Kenmerk 47896

Onderwerp Ontwikkeling transformatiethema toegang

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 17-07-2018

besluit:

Aldus besloten in de openbare vergadering van 10 september 2018,

de voorzitter,

de griffier,

voorstel

Zwolle

Raadsplein besluitvormend

Datum 10 september 2018

onderwerp	Beantwoording motie Roze Zaterdag
portefeuillehouder	Klaas Sloots
informant	Bosch, Luuk van den
medeopstellers	
afdeling	Werk Reïntegratie en Arbeidsontwikkeling
bijlagen	Voorstel: Informatienota Beantwoording motie Roze Zaterdag

Voorgesteld besluit raad

De afhandeling van de motie M17-1 Roze Zaterdag 2020 Zwolle

voorstel

Zwolle

Informatienota voor de raad

Datum 10 juli 2018

Onderwerp	Beantwoording motie Roze Zaterdag
Versienummer	1.1

Portefeuillehouder Klaas Sloots

Informant E. Keulen
L. van den Bosch
Afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling / OW
Telefoon 038 498 2274
Email E.Keulen@zwolle.nl
L.van.den.bosch@zwolle.nl

Bijlagen
1. Motivatie afwijzing Bestuur stichting Roze Zaterdag

Wij stellen u voor kennis te nemen van:

De afhandeling van de motie M17-1 Roze Zaterdag 2020 Zwolle

Datum 14 februari 2018

Toelichting op het voorstel

Inleiding
In de raadsvergadering van 12 juni 2017 is de motie 'Roze Zaterdag 2020' aangenomen waarin het College is verzocht om de Zwolse initiatiefnemers in ‘raad en daad’ te ondersteunen bij het kandideren voor Roze Zaterdag 2020. Het College heeft dit punt uitgevoerd en informeert de Raad via deze weg over de uitkomsten hiervan.

Initiatiefnemers Niek la Mon en Hendrik Karabagias hebben op 25 oktober d.d. de intentieverklaring om Zwolle te kandideren ingediend bij Stichting Roze Zaterdagen. Op zaterdag 2 juni heeft het bestuur van de stichting een bidbook ‘Zwolle – Join the Hearbeat’ in ontvangst genomen in Zwolle. Zij hebben tevens een wandeling gemaakt door de stad - onder begeleiding van intiatiefnemers - om een impressie te krijgen van de stad en mogelijkheden om Roze Zaterdag een succes te laten zijn.

Op 18 juni jl. ontvingen initiatiefnemers bericht van het bestuur dat zij van mening is dat Zwolle een mooi plan heeft, met veel mogelijkheden om de zichtbaarheid van LHBTI’ers te vergroten. Toch is besloten om Zwolle niet te selecteren als gastheer voor Roze Zaterdag 2020. In andere steden zag het bestuur al meer concrete invulling van het programma en bovendien is in andere steden de samenwerking tussen en met partijen al verder vormgegeven. Het bestuur adviseert om op de ingeslagen weg door te gaan en de aangedragen suggesties op te pakken en te verwerken in een nieuwe aanvraag voor selectie voor Roze Zaterdag 2021.

Kernboodschap
Dat de Raad en het College van de gemeente Zwolle van mening zijn dat Zwolle een tolerante stad is en moet blijven, is door de breed gedragen steun duidelijk. Roze Zaterdag was een mooie kans om deze tolerantie uit te dragen. Ook de initiatiefnemers vinden het jammer dat Zwolle niet is geselecteerd. Zij geven aan zich volgend jaar niet te willen kandideren voor Roze Zaterdag 2021. Dit betekent dat het gereserveerde bedrag van € 40.000,- weer terugvloeit naar de reserve incidentele middelen, minus de € 3.000,- van het voorgeschoten Bidbook.

Zwolse Canal Parade
Initiatiefnemers hebben aangegeven zich in te willen zetten voor een eerste Zwolse Canal Parade. Het gemaakte Bidbook voor Roze Zaterdag dient hiervoor als uitgangstpunt; zowel het programma als de reeds ontsane samenwerkingsverbanden. Een mooi initiatief voor Zwolle. Voor de aanvraag van een subsidie voor voorgenomen evenement is initiatiefnemers geadviseerd een subsidie aan te vragen via de reguliere route. Zij zijn voornemens dit te doen.

Communicatie
Met initiatiefnemers is afgestemd dat een subsidieaanvraag evenementen noodzakelijk is voor een eventuele gemeentelijke bijdrage met betekking tot de Canal Parade.

Vervolg
Initiatiefnemers geven aan zich niet de willen kandideren voor Roze Zaterdag 2021. Met deze beslissing vloeit het gereserveerde bedrag weer terug naar de reserve incidentele middelen.

Openbaarheid

Datum 14 februari 2018

Deze informatienota is openbaar.

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris

Zwolle

Jaargang

Kenmerk 47900

Onderwerp Beantwoording motie Roze Zaterdag

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 17-07-2018

besluit:

Aldus besloten in de openbare vergadering van 10 september 2018,

de voorzitter,

de griffier,

voorstel

Zwolle

Raadsplein besluitvormend

Datum 10 september 2018

onderwerp	Voortgang en resultaten van het onderzoek naar de haalbaarheid van de eerste fase van het Dorpsplan Wijthmen
portefeuillehouder	Ed Anker
informant	Westenberg, Anton
medeopstellers	
afdeling	Proces- Programma- en Projectmanagement
bijlagen	Voorstel: Informatienota Voortgang en resultaten van het onderzoek naar de haalbaarheid van de eerste fase van het dorpsplan Wijthmen

Voorgesteld besluit raad

Kennis te nemen van de voortgang en de resultaten van het onderzoek naar de haalbaarheid van het plan Kreator/Loostad voor de eerste fase van het Dorpsplan Wijthmen

voorstel

Zwolle

Informatienota voor de raad

Datum 10 juli 2018

Onderwerp	Voortgang en resultaten van het onderzoek naar de haalbaarheid van de eerste fase van het Dorpsplan Wijthmen
Versienummer	V1.1

Portefeuillehouder Ed Anker

Informant Anton Westenberg
Afdeling PPP
Telefoon 038 498 2660
Email A.Westenberg@zwolle.nl

Bijlagen Geen

Wij stellen u voor kennis te nemen van:

1. de voortgang en de resultaten van het onderzoek naar de haalbaarheid van het plan van Kreator / Loostad voor de eerste fase van het Dorpsplan Wijthmen

Inleiding
In januari is uw raad geinformeerd over het aangaan van een intentieovereenkomst met Kreator en Loostad in verband met het onderzoek naar de haalbaarheid van het plan van deze ontwikkelaars voor de eerste fase van het Dorpsplan Wijthmen.

Historie
Op 13 december 2010 is het in samenspraak met de bewoners van Wijthmen tot stand gekomen Dorpsplan Wijthmen door uw raad vastgesteld. Met het realiseren van het dorpsplan kan een belangrijke bijdrage aan de (toekomstige) leefbaarheid van het dorp Wijthmen worden geleverd. De eerste fase van het dorpsplan ziet op het ontwikkelen van de locatie naast het Kulturhus aan de Erfgenamenweg. De ontwikkeling van deze locatie vormt de basis en de start voor het totale ontwikkelingsplan voor Wijthmen.

Vanaf begin 2014 hebben de gemeente Zwolle, Salverda en Stichting Ouderenzorg Wijthmen (SOW), geprobeerd tot een haalbaar plan te komen voor de ontwikkeling en realisatie van de eerste fase van Dorpsplan Wijthmen. Het is deze partijen uiteindelijk niet gelukt om tot overeenstemming te komen over de ontwikkeling en realisatie van een financieel haalbaar plan. Vervolgens is eind 2015 en begin 2016 nog onderzocht of het haalbaar zou zijn om de ontwikkeling van de eerste fase van het Dorpsplan voor rekening en risico van de gemeente uit te voeren.

Onderzoek naar haalbaarheid van plan Kreator en Loostad
In april 2016 heeft ontwikkelaar Kreator bij de gemeente aangegeven de ontwikkeling en realisatie van de eerste fase van het Dorpsplan Wijthmen op zich te willen nemen. Vervolgens zijn gesprekken met Kreator gestart over het aangaan van een intentieovereenkomst in verband met het onderzoek naar de haalbaarheid van dit initiatief. In deze fase is Loostad (dochteronderneming van VolkerWessels) als potentiële partner van Kreator gaan deelnemen aan de gesprekken. Afgelopen januari is met Kreator en Loostad een intentieovereenkomst gesloten met als doel concrete afspraken te maken over het verrichten van onderzoeken om te bepalen of en zo ja onder welke voorwaarden de eerste fase van het Dorpsplan Wijthmen gerealiseerd kan worden. Volgens de intentieovereenkomst zou het concreet gemaakte onderzoek moeten resulteren in een stedenbouwkundig plan van een zodanige ruimtelijke kwaliteit dat het een basis biedt voor besluitvorming over nadere samenwerking en het opstellen van een anterieure overeenkomst. Ook zou het onderzoek moeten leiden tot een financieel haalbare ontwikkeling.

Uitgangspunt is dat Kreator / Loostad de gronden van het plangebied van de huidige eigenaar koopt en dat de ontwikkeling en realisatie van de eerste fase van het Dorpsplan Wijthmen voor rekening en risico van Kreator / Loostad plaatsvindt.

Afgelopen juni is in opdracht van Kreator / Loostad een stedenbouwkundig schetsontwerp voor de eerste fase van het dorpsplan opgesteld. De algehele indruk is dat dit schetsontwerp een goede basis vormt voor een stedenbouwkundig plan. Het met het schetsontwerp weergegeven plan voldoet aan de eigenschappen van een dorpsplan en sluit aan bij het dorp Wijthmen. De bij dit stedenbouwkundige schetsontwerp behorende exploitatieopzet laat nog een tekort zien dat na verdere optimalisatie verder teruggebracht kan worden.

Om de kosten in de exploitatie van het plan beheersbaar te houden heeft Kreator / Loostad de gemeente verzocht de door de ontwikkelaar aan de gemeente te betalen bijdragen voor kosten van bovenwijkse voorzieningen en voor gemeentelijke planbegeleiding vast te stellen op vaste bedragen. Het college heeft positief besloten op het verzoek van Kreator / Loostad.

Kernboodschap
Het onderzoek naar de haalbaarheid van de ontwikkeling en realisatie van de eerste fase van het Dorpsplan Wijthmen heeft geresulteerd in een stedenbouwkundig schetsontwerp dat van voldoende kwaliteit is om uitgewerkt te worden naar een stedenbouwkundig plan. Ook heeft het onderzoek geleid tot een exploitatieopzet voor het plan dat nog een relatief klein tekort laat zien. De resultaten van het onderzoek naar de haalbaarheid van het plan van Kreator / Loostad rechtvaardigen, met inachtneming van het besluit van het college over de aan de gemeente te betalen bijdragen, de conclusie dat het haalbaar is om het plan verder te ontwikkelen en te realiseren.

Consequenties
Met de conclusie dat het haalbaar is om het plan van Kreator / Loostad te ontwikkelen en realiseren is na lange tijd zicht ontstaan op het realiseren van de eerste fase van het Dorpsplan Wijthmen.

Communicatie
De afgelopen tijd heeft de gemeente periodiek overleg gehad met een afvaardiging van de WOM (Wijthmense Ontwikkel Maatschappij), SOW (Stichting Ouderenzorg Wijthmen) en Plaatselijk Belang. In deze overleggen is de stand van zaken besproken.
De gemeente en de ontwikkelaar zullen gezamenlijk zo spoedig mogelijk een nieuwsbrief verzenden aan de inwoners van Wijthmen in het najaar gevolgd door een inloopbijeenkomst.

Vervolg
De gemeente en de ontwikkelaar zullen een Anterieure Overeenkomst met elkaar aangaan.

Openbaarheid
Deze informatienota is openbaar.

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris

Zwolle

Jaargang

Kenmerk 48098

Onderwerp Voortgang en resultaten van het onderzoek naar de haalbaarheid van de eerste
fase van het Dorpsplan Wijthmen

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 17-07-2018

besluit:

Aldus besloten in de openbare vergadering van 10 september 2018,

de voorzitter,

de griffier,

From:	Alet Boukes
To:	Raadsgriffie
Cc:	redactie.swollenaer@brugmedia.nl; zwolle@destentor.nl; info@weblogzwolle.nl
Subject:	open brief aan college en raad der gemeente Zwolle
Date:	donderdag 28 juni 2018 18:23:26
Attachments:	In de Nederlandse taal kennen we nog de uitdrukking.docx

Geacht leden van het college ven B en W en geachte leden van de Zwolse gemeenteraad,

Bijgevoegd stuur ik u een open brief om u op een bijzonder feit te wijzen.

Op 23 oktober 2018 aanstaande is het precies 400 jaar geleden dat een schoolmeester en zijn vrouw het Zwolse burgerrecht verkregen. Het betreft hier een bijzondere burger, wiens verdienste noch nagalmt in een zegswijze in onze taal.
Naar mijn idee niet iets om zomaar aan je voorbij te laten gaan als trotse stad, dacht ik. Eens te meer omdat de Zwolse magistraat (met uw voorgangers, dus) ook nog zaken deed met deze bijzondere burger.
Als bijlage ook nog een advertentie uit 1633! waarbij zijn zoon als boekhandelaar, reclame maakt voor een boek door zijn vader geschreven.

Ik stuur deze brief in afschrift aan de pers, zodat alle Zwolse burgers er ook kennis van kunnen nemen.

Met een vriendelijke groet,

Alet Boukes

(Oud raadslid, oud stadsdichter, maar bovenal betrokken burger van deze oude, vitale stad)

Geacht college van B en W en geachte leden van de Zwolse gemeenteraad

In de Nederlandse taal kennen we nog de uitdrukking ‘volgens Bartjens’. Als we deze uitdrukking gebruiken geven we aan dat iets ‘zo nauwkeurig mogelijk’ berekend is.

Willem Bartjens (Amsterdam 1569- Zwolle 1638) was vanaf 1591 schoolhoofd in Amsterdam.

Op 7 maart 1618 werd Bartjens door de magistraat van Zwolle aangesteld *als meester van de Franse school 'om kinderen te leren die francoyse spraecke, voorts lesen, schryven, reeckenen en boekholden, mitsgaders dat ook zyn huys-vrouwe den jongen dochteren leren sal allerley hantwerken, van neyen, speltwercken en anders daertoe behoorende'.* Als schoolmeester verdiende hij driehonderd carolusgulden per jaar. Bovendien kreeg hij vrije inwoning in het Rijke Frater-huis (nu Praubstraat 14), dat sinds 1592 dienst deed als school en schoolmeesterswoning. Het is niet bekend waarom het Zwolse stadsbestuur juist Bartjens benaderde voor de post van schoolhoofd. Wellicht was hij aanbevolen door zijn vriend Heyns, die in 1605 naar Zwolle was gegaan en er drukker van de Staten van Overijssel was geworden. Dat Zacharias Heyns en Willem Bartjens inderdaad goede vrienden waren blijkt ook uit het huwelijk van Johannes Bartjens, zoon van Willem Bartjens, met Catharina Heyns, dochter van Zacharias Heyns.
Het is dit jaar dus precies 400 jaar geleden dat Willem Bartjens naar Zwolle kwam om het Zwolse onderwijs te verrijken met zijn kennis en kunde. Behalve met lesgeven hield Bartjens zich bezig met letterkunde. Hij was bevriend met bekende dichters als Carel van Mander en Joost van den Vondel en, zoals eerder vermeld, met de beroemde uitgever, drukker en graveur Zacharias Heyns.

Deze ervaren schoolmeester dankt zijn faam aan het rekenboek Cyfferinghe, waarvan de eerste druk verscheen in 1604. Al omstreeks 1610 schreef de grote dichter Joost van den Vondel een lofzang op hem die eindigt met de regels:

'Adieu Bartjens, ick wil zwijghen.

Wijl ghij gaet ten Hemel stijghen

'k Wenschte dat ick hier in schijn

Slechts mocht uwen Echo zijn'.

Tussen 1633 en 1637 verscheen in twee delen een vernieuwde editie van het rekenboek. Hierin was een portret van Bartjens opgenomen, dat Vondel van de volgende dichtregels voorzag:

Gij ziet het zichtb’re deel van Bartjens hier naar ’t leven

Van zijn onzichtbren geest heeft hij u zelf gegeven

Een print in ’t Rekenboek dat nergens faalt nog suft

Maar volgt, ten dienst der jeugd, Euclides’ spits vernuft.

Dit rekenboek werd later talloze malen herdrukt en later herzien. Het werd nog tot in de negentiende eeuw gebruikt.

Over hoe het de schoolmeester en zijn vrouw in Zwolle verging, is weinig bekend. Op 23 oktober 1618 verkreeg hij het Zwolse burgerrecht en **in de kameraarsrekeningen van de stad wordt hij vermeld als leverancier van schrijfbehoeften aan het stadsbestuur.** Het is waarschijnlijk dat Bartjens heeft meegewerkt aan de groeiende culturele invloed van Holland in Zwolle. Door zijn Amsterdamse afkomst week zijn taal, ook tijdens de les, nogal af van het Zwolse dialect dat doorspekt was met Duitse uitdrukkingen.

In Zwolle schreef Bartjens een nieuwe versie van zijn rekenboek. Van de eerste versie verschenen geregeld herdrukken met medeweten van de schrijver; daarnaast kwamen er incidenteel minderwaardige herdrukken uit, waaraan Bartjens zich bijzonder ergerde. Om aan deze praktijken een einde te maken besloot hij zijn rekenboek te herzien en aan de overheid te vragen nadruk hiervan te beletten. In 1636 verscheen in Zwolle de Vernieuwde Cyfferinge, gedrukt door Bartjens zoon Geraert. In 1637 verscheen een tweede deel, van grotere omvang, met als titel Het Tweede deel de Cyfferinge, handelend van verscheyde Regulen der Rekenkonst, alle kooplieden noodich te weten. Dit tweede deel heeft lang niet het succes gekend dat het eerste ten deel is gevallen hoewel het ook tal van keren herdrukt is.

In de Vernieuwde Cyfferinge vinden we diverse opgaven die zijn ontleend aan situaties uit het dagelijkse leven van Zwolle en omgeving. Een voorbeeld: 'Een Mastebroecker heeft 3 dochteren, die sent hy Zwol ter merckt, elck met een onge-seyde verscheyde menichte Entvogels, belast hen dat sy niet meer als 9 stuckx voor gull. sullen verkopen, ende even veel gelds sullen ontfangen: De vrage is hoeveel Vogels elck ghe-hadt heeft, ende hoeveel geldts hem 't huys gebrocht word? Antw: 30, 56, 82 elck 12 ggull.'. Ook vinden we in dit rekenboek tal van sommen die betrekking hebben op de handel van zogenaamde factoors. Dat waren kooplui die in Zwolle een zeer winstgevende handel in koloniale waren bedreven. Na zijn dood werd duidelijk welk een verlies Zwolle had geleden. In tegenstelling tot het onderwijs op de Latijnse school waar ds. Schuttenius de scepter zwaaide, kon het onderwijs op de 'gewone' school van Bartjens niet op een behoorlijk peil worden gehouden, omdat het stadsbestuur er niet in slaagde een goede opvolger te vinden. Er is nooit een monument voor Bartjens opgericht; toch bleef zijn naam eeuwenlang voortleven. Zijn rekenmethode bleek pedagogisch gezien zo voortreffelijk te zijn, dat zij tot in de negentiende eeuw op Nederlandse scholen werd gebruikt.

In Zwolle bestond vroeger de Bartjensschool aan de Assendorperstraat. Nu rest in Zwolle alleen nog de Bartjensstraat in Assendorp. Tot 2014 werd Bartjens in Zwolle nog geëerd met het Groot Bartjens Rekendictee

*Het **Groot Zwolsch Bartjens Rekendictee** was een jaarlijks rekendictee, gehouden in Zwolle. Het evenement is in 2004 regionaal begonnen ter promotie van het (hoofd-)rekenen. Lange tijd was het een landelijk evenement, met voorronden in alle GPD-dagbladen en op internet.[1] Naast de deelnemers vanaf de internetsite, zijn er ook deelnemers uit de voorronden op diverse PABO-instellingen en diverse middelbare scholen (klassen 3 van havo en vwo). Zowel het bedenken van de opgaven als de presentatie was sinds de eerste editie in handen van Marjolein Kool. Jan Terlouw was tot en met 2011 voorzitter van de jury. In 2012 was dit Thom de Graaf.*

Na het tiende Rekendictee, in 2014, heeft het bestuur besloten om voorlopig geen nieuwe editie meer uit te schrijven.

Het lijkt erop dat Zwolle nu wat betreft Bartjens bijna 'uitgerekend' is

Bent u het met mij eens dat meester Willem Bartjens het verdient om in onze stad blijvend geëerd te worden?

> Zo ja, bent u dan bereid om te komen met een idee hoe dit zou kunnen gebeuren? Ik wil u hierbij alvast de suggestie geven om de busbrug achter het station de naam Bartjensbrug te geven. De plaatsing van deze fly- over was uiterst nauwkeurig werk en er zal dus het nodige rekenwerk aan vooraf zijn gegaan. Verder zou het wellicht niet verkeerd zijn om meester Bartjens in de binnenstad met een standbeeld te eren. Dan hebben de stadsgidsen er ook weer een mooi verhaal bij om aan de bezoekers van de binnenstad te vertellen.
>
> Alet Boukes
>
> Oud stadsdichter en oud raadslid Zwolle
>
> i.a.a. de pers
>
> Bronnen: Wieiswiein Overijssel en Ewoud Sanders- eponiemenwoordenboek

Gerard Bartjens Boeckvercooper tot Zwol / sal alsnu uptgheven Willem Bartjens vermeerde Cyferinge / het eerste Deel / by den Autheur self gecorrigeert / gedruckt met Privilegie / ende versiert met een kopere tijtel.

Motie vreemd aan de orde van de dag op grond van artikel 29 RvO: Niet boren naar gas

De gemeente Bergeijk in vergadering bijeen op 26 en 28 juni 2018

Constaterende dat:

- De minister van Economische Zaken en Klimaat onlangs heeft laten weten geen bezwaar te hebben tegen het voornemen om in het gasveld Waalwijk-Noord te gaan fracken;
- Het niet bekend is of er mogelijk in de toekomst op andere Brabantse locaties voornemens tot het boren naar gas zullen zijn;
- De gemeente Bergeijk zich in 2013 heeft uitgesproken tegen het fracken in de ondergrond in de zoektocht naar (schalie)gas.

Overwegende dat:

- Het boren naar gas zich niet verhoudt met de energieambities van de gemeente Bergeijk;
- De gemeente Bergeijk met de motie "Niet boren naar gas" een duidelijk signaal geeft aan het Kabinet, de Minister en de Tweede Kamer om niet te kiezen voor het (proef)boren naar nieuwe fossiele brandstoffen, maar in te (blijven) zetten op toekomstbestendige schone energie.

Draagt het college op:

- Dit signaal aan het Kabinet, de Minister en de Tweede Kamer te geven;
- Zich in te spannen om te voorkomen dat er op Bergeijks grondgebied naar gas geboord gaat worden;
- Deze motie ter kennisname rond te sturen aan alle andere Nederlandse gemeenten.

En gaat over tot de orde van de dag.

Namens GroenLinks-PvdA	Namens CDA	Namens LPB	Namens VVD
Yfke Froentjes	Ben Groenen	Mark Verhoeven	Twan Jansen

post_5-7-2018

* CS

dig. kopie raad

dig. kopie weth. M.v.Willigen

- 5 JUL 2018

Documenten registratie

B -post

post 5-7-2018

Het Zand
ZORGSPECTRUM
Raad van Toezicht

5 JUL 2018
Documenten registratie

Aan het college van B&W
van de gemeente Zwolle
Postbus 10007
8000 GA Zwolle

Kenmerk 18-230 **Bijlage: 2**
Datum 4 juli 2018 **Email**: directiesecretariaat@hetzand.nl
Betreft statutenwijziging Zorgspectrum Het Zand

Geacht college,

Stichting Zorgspectrum Het Zand is onder meer eigenaar van verpleeghuislocaties Zandhove en De Oude Mars en hospice Lotus in uw gemeente.

In de statuten van Zorgspectrum Het Zand (bijgevoegd als bijlage 1) is in artikel 13, lid 5 een bepaling opgenomen dat een besluit tot wijziging van artikel 3 van de statuten is onderworpen aan de voorafgaande goedkeuring van de raden van de gemeente Wijhe en Zwolle. Artikel 3 van de statuten betreft de algemene grondslag van de stichting.

> Grondslag
> Artikel 3
> 1. De stichting is werkzaam op algemene grondslag en verleent haar zorg aan cliënten van alle gezindten en elke gezindheid; de stichting maakt onder meer bij het aantrekken van personeel geen onderscheid naar nationaliteit, godsdienst, levensovertuiging, ras of seksuele geaardheid.
> 2. Voor het verzorgingshuis Het Wooldhuis te Heino zal echter de algemeen christelijke levensbeschouwing als grondslag blijven gelden, zoals deze voor de fusie gold, terwijl voor de pastorale zorg in dat huis zal blijven gelden het document "Pastorale Zorg van Het Wooldhuis", zoals vastgesteld op zevenentwintig mei negentienhonderd negenennegentig.

Ook wijziging van de bepaling in de eerste volzin van het betreffende artikel 13, lid 5 is hieraan onderworpen.

> Statutenwijziging, juridische fusie en juridische splitsing
> Artikel 13
> 5. Een besluit tot wijziging van artikel 3 en van deze volzin is bovendien onderworpen aan de voorafgaande goedkeuring van de Raden van de gemeenten Wijhe en Zwolle.

In verband met een voorgenomen statutenwijziging wil ik de gemeenteraad ingevolge artikel 13, lid 5 om goedkeuring vragen. De statutenwijziging is ingegeven door de wens om de statuten te actualiseren en in overeenstemming te brengen met de huidige wet en regelgeving en de Governancecode Zorg 2017.

De Berghorst
Ebbinge Wubbenlaan 80
7951 AZ Staphorst
Tel. 0522 - 466 500
Fax 0522 - 466 518

De Hulstkampen
Raiffeisenstraat 1
7711 JE Nieuwleusen
Tel. 0529 - 478 100
Fax 0529 - 485 466

HetWeijtendaal
Slotpark 1
8131 DW Wijhe
Tel. 0570 - 528 800
Fax 0570 - 524 014

HetWooldhuis
Paalweg 10
8141 RV Heino
Tel. 0572 - 398 398
Fax 0572 - 391 751

Zandhove
Hollewandsweg 17
8014 BE Zwolle
Tel. 038 - 468 76 00
Fax 038 - 465 53 21

www.hetzand.nl • info@hetzand.nl

Correspondentieadres:
Zorgspectrum Het Zand Postbus 40182 8004 DD Zwolle

FSC MIX Papier van verantwoorde herkomst FSC® C017135
prezo

post_5-7-2018

Het Zand
ZORGSPECTRUM

Het voornemen is om bij deze statutenwijziging ook de bepaling in de eerste volzin van artikel 13, lid 5 te schrappen. Achtergrond van deze bepaling is een vroeger aanwezig financieel belang van de gemeente bij Zorgspectrum Het Zand. Aangezien dit financiële belang nu niet meer aanwezig is, is de noodzaak voor deze bepaling vervallen.

Ik verzoek u dan ook om de gemeenteraad voor te stellen om goedkeuring te verlenen aan het voorgenomen besluit om bij de statutenwijziging de eerste volzin van artikel 13, lid 5 van de statuten te laten vervallen. Dit kan middels de bijgevoegde verklaring (bijgevoegd als bijlage 2).

Uiteraard ben ik bereid tot een nadere toelichting op dit verzoek. Ik zie uw reactie graag tegemoet.

Met vriendelijke groet,
Stichting Zorgspectrum Het Zand

T. Ritsema
Raad van Bestuur

Bijlagen:
1. Statuten Zorgspectrum Het Zand
2. Goedkeuringsverklaring wijziging Statuten Zorgspectrum Het Zand

post_5-7-2018

Het Zand
ZORGSPECTRUM

Bijlage 2

Verklaring van goedkeuring

Bij brief van 4 juli 2018 heeft de Raad van Bestuur van Zorgspectrum Het Zand verzocht om goedkeuring te verlenen aan het voorgenomen besluit om de eerste volzin van artikel 13, lid 5 van de statuten van Zorgspectrum Het Zand, laatstelijk gewijzigd bij akte verleden op 20 december 2006, in die zin te wijzigen dat de voorafgaande goedkeuring van de raad van de gemeente Zwolle uit de eerste volzin wordt geschrapt.

De raad van gemeente Zwolle, bij deze rechtsgeldig vertegenwoordigd door de voorzitter en de griffier, heeft naar aanleiding daarvan besloten de gevraagde goedkeuring te verlenen.

Datum: ……..

De voorzitter:

De griffier:

post_5-7-2018

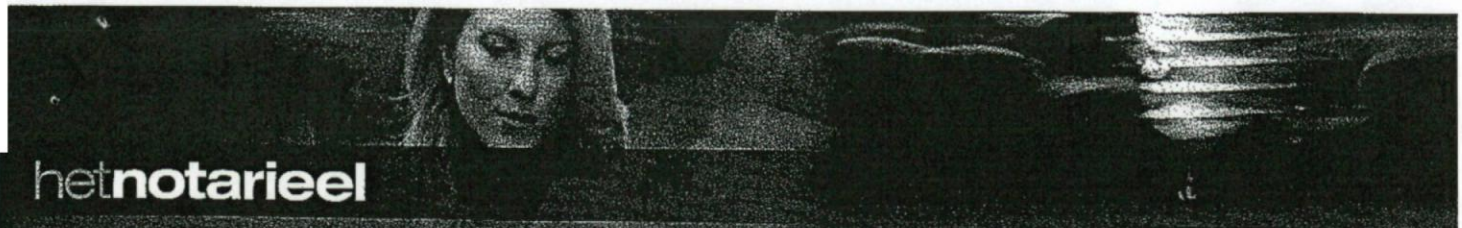

hetnotarieel

Eekwal 8
Postbus 1493
8001 BL Zwolle
BTW: NL 8158.54.705.B.01

t 038 - 4 273 410
f 038 - 4 222 219
info@hetnotarieel.nl
www.hetnotarieel.nl

Derdengelden notariaat:
Rabobank: 11.95.16.179
ING Bank: 65.33.29.105
ABN Amro: 50.47.82.460

Afschrift
akte van statutenwijziging

Stichting Zorgspectrum Het Zand

akte d.d. 20 december 2006
notaris mr. C.J. Melsbach

Op de dienstverlening van Het Notarieel zijn haar Algemene Voorwaarden van toepassing, waarin onder meer een beperking van de aansprakelijkheid is opgenomen. Deze Algemene Voorwaarden staan afgedrukt op de achterkant van deze pagina en zijn eveneens te raadplegen via www.hetnotarieel.nl.

post_5-7-2018

Algemene voorwaarden van Het Notarieel, gevestigd te Zwolle.

1. Rechtsvorm Het Notarieel

Het Notarieel is een maatschap van natuurlijke personen en/of besloten (praktijk)vennootschappen.

2. Toepasselijkheid algemene voorwaarden

Deze algemene voorwaarden zijn, tenzij schriftelijk anders is overeengekomen, van toepassing op alle overeenkomsten tussen Het Notarieel en de cliënt, waaronder de overeenkomst van opdracht, en op alle daarmee samenhangende verplichtingen. Alle personen die bij de uitvoering van de overeenkomst zijn ingeschakeld kunnen een beroep op deze voorwaarden doen, inclusief vroegere medewerkers met inbegrip van hun eventuele erfgenamen indien zij aansprakelijk worden gehouden nadat zij het kantoor van Het Notarieel hebben verlaten.

3. Totstandkoming overeenkomst

Een overeenkomst komt pas tot stand nadat de opdracht door Het Notarieel is aanvaard. Ten aanzien van de totstandkoming van een overeenkomst kan Het Notarieel alleen worden vertegenwoordigd door aan haar verbonden (kandidaat-)notarissen en door medewerkers krachtens schriftelijke volmacht.

4. Contractspartij is Het Notarieel; reikwijdte gegeven opdracht

a. Alle opdrachten van cliënten beschouwt Het Notarieel als uitsluitend aan haar gegeven, ook indien afgesproken is dat een opdracht door een bepaalde persoon zal worden uitgevoerd. De cliënt stemt ermee in dat Het Notarieel de overeenkomst onder haar verantwoordelijkheid zo nodig laat uitvoeren door derden. De werking van de artikelen 7:404 en 7:407 lid 2 BW wordt uitgesloten.

b. De opdracht van cliënt aan Het Notarieel houdt mede de bevoegdheid in om namens de cliënt overeenkomsten met derden c.q. hulppersonen te sluiten.

5. Declaratie en betaling

a. Tenzij anders is overeengekomen wordt voor de werkzaamheden honorarium in rekening gebracht, vermeerderd met verschotten, kantoorkosten en omzetbelasting. Onder honorarium wordt verstaan de financiële vergoeding (tijdevenredig of anderszins), exclusief verschotten en kantoorkosten, die Het Notarieel voor de uitvoering van de overeenkomst met de cliënt is overeengekomen, of die voor de betreffende werkzaamheden geldt. Onder verschotten worden verstaan de kosten die Het Notarieel in het belang van de uitvoering van de overeenkomst maakt. Onder kantoorkosten wordt verstaan de vaste opslag op het honorarium, ter bestrijding van de kosten van kantoorfaciliteiten.

b. Het Notarieel heeft het recht werkzaamheden tussentijds in rekening te brengen, alsmede het recht om van de cliënt een voorschotbetaling te verlangen, welk voorschot wordt verrekend met de laatste declaratie.

c. Het Notarieel heeft het recht het tijdevenredig honorarium jaarlijks aan te passen conform de door haar vastgestelde (uur-)tarieven. Indien sprake is van een verhoging van de tarieven binnen drie maanden na het sluiten van de overeenkomst heeft die cliënt, die tevens consument in de zin der wet is, het recht de overeenkomst te ontbinden, echter zonder dat die cliënt alsdan recht heeft op schadevergoeding. Van dit recht dient dan wel gebruik gemaakt te zijn binnen één maand na ontvangst van de eerste declaratie na verhoging van de tarieven.

d. Betaling dient plaats te vinden binnen veertien dagen na factuurdatum, bij gebreke waarvan de cliënt van rechtswege in verzuim is en wettelijke rente verschuldigd is. Alleen betaling door overmaking op één van de ten name van Het Notarieel gestelde kwaliteits-, bank- of girorekeningen, dan wel betaling in contanten (tot het in het notariaat terzake aanvaarde/bepaalde maximum) tegen behoorlijk bewijs van voldoening leidt tot kwijting van de cliënt.

e. Indien de cliënt in verzuim is en Het Notarieel incassomaatregelen treft, komen alle daaraan verbonden kosten, zowel buitengerechtelijke als gerechtelijke, voor rekening van de cliënt. De buitengerechtelijke kosten bedragen minimaal tien procent van het openstaande bedrag.

6. Aansprakelijkheid

a. De aansprakelijkheid van Het Notarieel jegens cliënten en derden voor schade, voortvloeiende uit of verband houdende met de uitvoering van de overeenkomst, is steeds beperkt tot het bedrag waarop de beroepsaansprakelijkheidsverzekering in het desbetreffende geval aanspraak geeft, vermeerderd met het bedrag van het eigen risico onder die verzekering. Indien en voorzover, om welke reden dan ook, geen uitkering krachtens deze verzekering plaatsvindt of deze geen dekking biedt, is iedere aansprakelijkheid van Het Notarieel beperkt tot een bedrag van € 50.000,-.

b. Het Notarieel is voor tekortkomingen van door haar ingeschakelde derden, waaronder hulppersonen, of voor het niet goed functioneren van door haar bij de uitvoering van de overeenkomst gebruikte c.q. geraadpleegde middelen (zoals software, registers etc.) niet aansprakelijk. Voorzover Het Notarieel om wat voor reden dan ook wel daarvoor aansprakelijk mocht zijn, geldt ook hier de sub a genoemde aansprakelijkheidsbeperking.

c. Onder Het Notarieel wordt verstaan Het Notarieel en -zowel gezamenlijk als ieder afzonderlijk- de aan Het Notarieel verbonden (rechts-)personen die door haar bij de uitvoering van de overeenkomst worden ingeschakeld.

7. Geschillen

Op de overeenkomst en daarmee samenhangende verplichtingen is Nederlands recht van toepassing. Geschillen zullen uitsluitend worden beslecht door de daartoe bevoegde rechter te Zwolle. Laat de Nederlandse wetgeving dagvaarding voor de rechter te Zwolle niet toe, dan zal in ieder geval de wel bevoegde rechter te Nederland de kwestie berechten. Het Notarieel blijft echter te allen tijde gerechtigd om de cliënt in rechte te betrekken voor de volgens de wet of het toepasselijke internationale recht bevoegde rechter.

8. Vertalingen

Wanneer een vertaling afwijkt van de Nederlandse tekst van deze voorwaarden dan prevaleert de Nederlandse tekst.

post_5-7-2018

STATUTENWIJZIGING STICHTING ZORGSPECTRUM HET ZAND
148307 EBZ

Op twintig december tweeduizend en zes verscheen voor mij,----------
mr. CHRISTINA JACQUELINE MELSBACH, notaris, gevestigd te Zwolle: ----------
De heer **JAN ALBERT BAKKER**, geboren te Gorssel op vierentwintig juni ----------
negentienhonderdvijftig, legitimatie: rijbewijs met nummer 0054467471, wonende --
Bas Backerlaan 32, 7316 DZ Apeldoorn. ----------
De comparant verklaart: ----------

1. De raad van toezicht van de stichting: **STICHTING ZORGSPECTRUM HET** ---
ZAND, statutair gevestigd te Zwolle, kantoorhoudende Hollewandsweg 17,-----
8014 BE Zwolle, ingeschreven in het handelsregister onder nummer ----------
05060683, hierna te noemen: de stichting, heeft op vierentwintig november ----
tweeduizend en zes besloten tot wijziging van de statuten van de stichting en -
tot verlening van machtiging aan de comparant om de akte van ----------
statutenwijziging te doen verlijden, hetgeen blijkt uit notulen van de ----------
./. vergadering van de raad van toezicht, waarvan een kopie aan deze akte-------
wordt gehecht. ----------
2. De statuten van de stichting zijn laatstelijk gewijzigd bij akte, op dertig ----------
oktober tweeduizend verleden voor mr. D. Klein, notaris te Zwolle. ----------

Ter uitvoering van de hiervoor bedoelde besluiten verklaart de comparant de -------
statuten van de stichting zodanig te wijzigen dat zij in hun geheel komen te luiden--
als volgt: ----------

----------**STATUTEN:** ----------

Naam ----------
Artikel 1 ----------

1. De stichting draagt de naam: Stichting Zorgspectrum Het Zand.----------
2. De stichting heeft haar zetel in Zwolle. ----------

Doel ----------
Artikel 2 ----------

1. De stichting stelt zich ten doel zorg te verlenen op het gebied van de----------
gezondheidszorg, alsmede op het gebied van de huisvesting van ouderen.-----
Personen voor wie de stichting werkzaam is, worden hierna aangeduid als: ----
cliënten. ----------
2. De stichting heeft voorts ten doel in adviserende, ondersteunende en ----------
uitvoerende zin hulp te verlenen bij activiteiten ten behoeve van cliënten die ---
elders verblijven en aanspraak maken op volledige of gedeeltelijke ----------
verpleeghuis- danwel verzorgingshuiszorg. ----------
3. Bij de uitvoering van haar doel streeft de stichting naar een optimaal ----------
leefklimaat voor de cliënten. ----------

Grondslag ----------
Artikel 3 ----------

1. De stichting is werkzaam op algemene grondslag en verleent haar zorg aan ---
cliënten van alle gezindten en elke gezindheid; de stichting maakt onder -------
meer bij het aantrekken van personeel geen onderscheid naar nationaliteit, ----
godsdienst, levensovertuiging, ras of seksuele geaardheid.----------
2. Voor het verzorgingshuis Het Wooldhuis te Heino zal echter de algemeen -----
christelijke levensbeschouwing als grondslag blijven gelden, zoals deze voor --
de fusie gold, terwijl voor de pastorale zorg in dat huis zal blijven gelden het ---
document "Pastorale Zorg van Het Wooldhuis", zoals vastgesteld op ----------
zevenentwintig mei negentienhonderd negenennegentig. ----------

post_5-7-2018

3. Uit hoofde van de algemene grondslag streeft de stichting met inachtneming van ieders persoonlijke vrijheid naar vermogen te voorzien in de behoefte aan geestelijke verzorging van de cliënten. ----------
Elke cliënt heeft het recht op verzorging van zijn/haar keuze.----------
4. De stichting streeft naar een zodanige personeelsbezetting dat alle maatschappelijk aanvaarde handelingen die in een verpleeghuis en verzorgingshuis plaatsvinden, kunnen worden verricht. ----------

Middelen ----------

Artikel 4 ----------

1. De stichting tracht haar doel te bereiken door: ----------
   a. het oprichten en exploiteren van instellingen op het gebied van de gezondheidszorg; ----------
   b. het geven van een samenhangende medische, paramedische en verpleegkundige zorg, alsmede daarvan afgeleide zorg, zulks in het belang van cliënten; ----------
   c. het op verzoek van de cliënt zo mogelijk aanbieden van geestelijke verzorging, alsmede het aanbieden van psychosociale begeleiding; ----------
   d. het zorgen voor een goede werkgemeenschap en overlegsituaties tussen de diverse geledingen in het verpleeghuis of verzorgingshuis ter behartiging van de belangen van de cliënten enerzijds en van de medewerkers in dienst van het verpleeghuis of verzorgingshuis anderzijds;----------
   e. het bevorderen van wetenschappelijk onderzoek en het (doen) verzorgen van opleidingen op het gebied van de gezondheidszorg; ----------
   f. alle andere wettige middelen, die tot het bereiken van het doel bevorderlijk kunnen zijn of daarmee in de ruimste zin verband houden. ----
2. Ter verwezenlijking van haar doel werkt de stichting samen met andere instellingen, organen en personen, werkzaam op de gebieden van gezondheidszorg en/of ouderenzorg, in het bijzonder in Zwolle en de regio. ----

Geldmiddelen----------

Artikel 5 ----------

1. De geldmiddelen van de stichting worden verkregen door: ----------
   a. vergoedingen, subsidies en donaties; ----------
   b. verkrijgingen krachtens erfstelling, schenking of legaat;----------
   c. alle andere verkregen baten.----------
2. Erfstellingen kunnen slechts worden aanvaard onder het voorrecht van boedelbeschrijving. Schenkingen, erfstellingen en legaten waaraan lasten zijn verbonden worden slechts aanvaard krachtens een besluit van de raad van bestuur.----------

Orgaan ----------

Artikel 6 ----------

De stichting kent als orgaan de raad van bestuur.----------

Raad van bestuur----------

Artikel 7 ----------

1. Het besturen van de stichting is opgedragen aan de raad van bestuur, bestaande uit één of meer leden. ----------
2. Het aantal leden van de raad van bestuur wordt vastgesteld door de raad van toezicht van de stichting: Stichting Zorg-Samen Het Zand, statutair gevestigd te Zwolle (hierna te noemen: raad van toezicht). ----------
In het geval dat de raad van bestuur uit meer dan één persoon bestaat, benoemt de raad van toezicht één van de leden van de raad van bestuur tot voorzitter van de raad van bestuur.----------

post_5-7-2018

Indien de raad van bestuur slechts één lid kent, wordt deze aangeduid als algemeen directeur.----------

3. De raad van toezicht benoemt, schorst en ontslaat de leden van de raad van bestuur. Alvorens tot benoeming wordt overgegaan bepaalt de raad van toezicht bij afzonderlijk besluit de kwaliteiten en/of hoedanigheden waaraan het lid van de raad van bestuur moet voldoen. Voorts zal de raad van toezicht, indien nodig, de wettelijke advies- en benoemingsrechten in acht nemen. ----------
4. De raad van toezicht pleegt overleg met de raad van bestuur over een voorgenomen benoeming, schorsing of ontslag van een lid van de raad van bestuur. ----------
5. Een schorsing kan één of meer malen worden verlengd, doch kan in totaal niet langer duren dan drie maanden. Is na afloop van die termijn geen beslissing genomen omtrent de opheffing van de schorsing, dan eindigt de schorsing. ----------
6. De vaststelling van het salaris en de regeling van de overige arbeidsvoorwaarden van de leden van de raad van bestuur geschieden door de raad van toezicht. ----------
7. Bij ontstentenis of belet van één of meer leden van de raad van bestuur nemen de overblijvende leden, of neemt het overblijvende lid, de volledige taken van de raad van bestuur waar. Het overblijvende lid respectievelijk de overblijvende leden van de raad van bestuur blijft respectievelijk zijn alsdan bevoegd rechtsgeldige besluiten te nemen. ----------
8. Bij ontstentenis of belet van het enige lid of van alle leden van de raad van bestuur benoemt de raad van toezicht onverwijld een medewerker van de stichting of een (rechts)persoon buiten de stichting tijdelijk tot bestuurder. In geval van overbrugging kan de voorzitter van de raad van toezicht of diens plaatsvervanger voor maximaal één week de functie van tijdelijk bestuurder waarnemen. ----------
9. De overige regeling van de werkwijze en besluitvorming van de raad van bestuur geschiedt bij reglement van de raad van bestuur dat wordt vastgesteld door de raad van bestuur en de goedkeuring van de raad van toezicht behoeft. ----------

Artikel 8 ----------

1. De raad van bestuur verschaft de raad van toezicht tijdig de voor de adequate uitoefening van diens taak noodzakelijke informatie en gegevens. ---
2. De raad van bestuur rapporteert regelmatig aan de raad van toezicht over de stand van zaken met betrekking tot de ontwikkeling van de strategie en het beleid van de stichting. ----------

Bevoegdheden raad van bestuur ----------

Artikel 9 ----------

1. De raad van bestuur is bevoegd tot het aangaan van overeenkomsten tot verkrijging, vervreemding en bezwaring van registergoederen, alsmede tot het aangaan van overeenkomsten waarbij de stichting zich als borg of hoofdelijk medeschuldenaar verbindt, zich voor een derde sterk maakt of zich tot zekerheidstelling voor een schuld van een ander verbindt. ----------
2. Aan de voorafgaande goedkeuring van de raad van toezicht zijn, onverminderd het elders in deze statuten bepaalde, onderworpen de besluiten van de raad van bestuur omtrent: ----------
   a. de vaststelling van de jaarverslagen; ----------
   b. de vaststelling van de begrotingen en de jaarrekening; ----------
   c. een ingrijpende wijziging van de voor enig jaar of reeks van jaren ----------

post_5-7-2018

opgestelde beleidsplannen, dan wel meerjarenplannen;----------
d. de wijziging van de statuten;----------
e. het voornemen tot een juridische fusie of juridische splitsing;----------
f. de ontbinding van de rechtspersoon;----------
g. de oprichting van een nieuwe rechtspersoon alsmede de vaststelling van de statuten van een nieuwe rechtspersoon;----------
h. de duurzame rechtstreekse of middellijke samenwerking met andere rechtspersonen, alsmede verbreking van een zodanige samenwerking, indien deze samenwerking of verbreking van ingrijpende betekenis is;-----
i. het aangaan van overeenkomsten tot verkrijging, vervreemding en bezwaring van registergoederen, alsmede tot het aangaan van overeenkomsten waarbij de stichting zich als borg of hoofdelijk medeschuldenaar verbindt, zich voor een derde sterk maakt of zich tot zekerheidstelling voor een schuld van een ander verbindt;----------
j. aangifte van faillissement en aanvraag van surséance van betaling;------
k. beëindigen van de dienstbetrekking van een aanmerkelijk aantal medewerkers tegelijkertijd binnen een kort tijdsbestek;----------
l. ingrijpende wijziging in de arbeidsomstandigheden van een aanmerkelijk aantal werknemers;----------
m. het aangaan van geldleningen die een in het reglement voor de raad van bestuur dan wel een door de raad van toezicht vastgesteld bedrag te boven gaan;----------
n. overschrijdingen van de voor enig jaar vastgestelde begroting boven een door de raad van toezicht nader vast te stellen limiet;----------
o. het voeren van processen, niet zijnde incassoprocessen of processen in kort geding;----------
p. het uitoefenen van stemrecht als bestuurder van een andere rechtspersoon, voorzover het de in dit artikel genoemde besluiten betreft;----------
q. het uitoefenen van stemrecht op aandelen in kapitaalvennootschappen.---
r. het verlenen van procuratie of anderszins doorlopende algemene of beperkte vertegenwoordigingsbevoegdheid, alsmede het intrekken en wijzigen hiervan.----------

3. Onverminderd het bepaalde in het vorige lid is de raad van toezicht bevoegd, in zijn daartoe strekkend besluit, om ook andere besluiten van de raad van bestuur aan zijn voorafgaande goedkeuring te onderwerpen, welke besluiten zullen worden vastgelegd in het reglement van de raad van bestuur.----------

<u>Vertegenwoordiging</u>----------

<u>Artikel 10</u>----------

1. Uitgezonderd het bepaalde in lid 2 wordt de stichting in en buiten rechte vertegenwoordigd door de raad van bestuur in zijn geheel. De vertegenwoordigingsbevoegdheid komt bovendien toe aan:----------
   a. hetzij de voorzitter van de raad van bestuur;----------
   b. hetzij twee gezamenlijk handelende leden van de raad van bestuur.-------
2. Indien naar het oordeel van de raad van bestuur danwel van de raad van toezicht, sprake is van een tegenstrijdig belang tussen een lid van de raad van bestuur en de stichting, wordt de stichting vertegenwoordigd door een door de raad van toezicht aan te wijzen vertegenwoordiger.----------
3. De raad van toezicht kan de vertegenwoordiging aan nadere regels binden, welke regels echter slechts interne werking kunnen hebben.----------

<u>Jaarrekening en jaarverslag</u>----------

<u>Artikel 11</u>----------

post_5-7-2018

1. De raad van bestuur stelt jaarlijks een jaarrekening met toelichting voor het komende jaar op en legt deze aan de raad van toezicht ter goedkeuring voor.
2. Het boekjaar van de stichting is gelijk aan het kalenderjaar.
3. De boeken worden na afloop van elk jaar afgesloten; de raad van bestuur maakt daaruit na afloop van het boekjaar de jaarrekening alsmede het jaarverslag op en neemt daarbij de daartoe strekkende wettelijke regelingen in acht.
4. De jaarrekening wordt gecontroleerd door de (register)accountant, die daarover via de raad van bestuur verslag uitbrengt aan de raad van toezicht.
5. De raad van bestuur stelt de jaarrekening vast en legt deze ter goedkeuring aan de raad van toezicht voor. De jaarrekening wordt ondertekend door de gehele raad van bestuur en voorzitter van de raad van toezicht; ontbreekt de handtekening van één of meer, dan wordt onder opgaaf van reden daarvan melding gemaakt.

Enquêterecht

Artikel 12

Ingevolge artikel 346 Boek 2 BW is De Nederlandse Patiënten Consumenten Federatie bevoegd om een verzoek als bedoeld in artikel 345 Boek 2 BW in te dienen bij de Ondernemingskamer van het Gerechtshof te Amsterdam.
De Nederlandse Patiënten Consumenten Federatie dient het voornemen tot het indienen van een zodanig verzoek voor advies voor te leggen aan de centrale cliëntenraad van de stichting.

Statutenwijziging, juridische fusie en juridische splitsing

Artikel 13

1. Deze statuten kunnen slechts worden gewijzigd, op initiatief van de raad van toezicht danwel op initiatief van de raad van bestuur, door een besluit van de raad van bestuur, welk besluit de goedkeuring behoeft van de raad van toezicht.
2. Daartoe worden de leden van de raad van toezicht door de voorzitter van de raad van toezicht bijeen geroepen op een termijn van tenminste vier kalenderweken, waarbij in de oproep het besluit tot statutenwijziging woordelijk is opgenomen.
3. De goedkeuring van een besluit tot wijziging van de statuten kan alleen worden genomen met tenminste twee/derde van de uitgebrachte stemmen van de leden van de raad van toezicht, terwijl tenminste twee/derde van de leden van de raad van toezicht ter vergadering aanwezig of vertegenwoordigd zijn.
4. Het hiervoor in dit artikel bepaalde is mutatis mutandis van toepassing op het besluit tot juridische fusie en het besluit tot juridische splitsing.
5. Een besluit tot wijziging van artikel 3 en van deze volzin is bovendien onderworpen aan de voorafgaande goedkeuring van de Raden van de gemeenten Wijhe en Zwolle.
   Een besluit tot wijziging van artikel 3 lid 2 en van deze volzin is bovendien onderworpen aan de voorafgaande goedkeuring van de Kerkeraad van de Hervormde gemeente van Heino en van het Kerkbestuur van de Rooms Katholieke Parochie Heino.

Ontbinding

Artikel 14

1. De raad van bestuur is bevoegd de stichting te ontbinden. Het besluit tot ontbinding behoeft de goedkeuring van de raad van toezicht.
2. Het bepaalde in artikel 13 lid 2 en 3 is te dezer zake van overeenkomstige toepassing.

post_5-7-2018

3. De stichting blijft na haar ontbinding voortbestaan, voor zover dit tot vereffening van haar vermogen nodig is. ----------
4. De vereffening geschiedt door de raad van bestuur. ----------
5. Gedurende de vereffening blijven de bepalingen van deze statuten zoveel mogelijk van kracht.----------
6. Een eventueel batig saldo van de ontbonden stichting zal worden bestemd voor een met het doel van de stichting overeenkomstig doel te bepalen door de raad van bestuur, na voorafgaande goedkeuring van de raad van toezicht. -
7. Na afloop van de vereffening blijven de boeken en bescheiden van de ontbonden stichting gedurende zeven jaar berusten onder de jongste vereffenaar dan wel onder een door de vereffenaars aan te wijzen derde.----------

Slotbepaling----------

Artikel 15----------

In alle gevallen, waarin zowel de wet als deze statuten niet voorzien, beslist de raad van bestuur, na voorafgaande goedkeuring van de raad van toezicht. ----------

De comparant is mij, notaris, bekend.----------

Zijn identiteit heb ik, notaris, vastgesteld aan de hand van het document dat achter zijn naam wordt gemeld. ----------

WAARVAN AKTE, in minuut opgemaakt, is verleden te Zwolle, op de datum in het hoofd van deze akte gemeld.----------

Na mededeling van de zakelijke inhoud van deze akte aan de comparant en toelichting daarop en na verklaring van de comparant dat hij kennis heeft genomen van de inhoud van de akte en met beperkte voorlezing instemt, hebben de comparant en ik, notaris, na beperkte voorlezing, de akte ondertekend, om veertien uur vijftig minuten.

(Volgt ondertekening).

UITGEGEVEN VOOR AFSCHRIFT

mr. C.J. MELSBACH
NOTARIS TE ZWOLLE

post_5-7-2018

148307 EBZ

UITTREKSEL uit de notulen van het verhandelde in de gecombineerde vergadering van de leden van de raad van toezicht en de leden van de raad van bestuur van de stichting: **Stichting Zorgspectrum Het Zand**, statutair gevestigd te Zwolle met als adres Hollewandsweg 17, 8041 BE Zwolle, hierna te noemen: de stichting, gehouden te 24 november 2006 op *Het Weijtendaal te Wijhe*.

De vergadering wordt voorgezeten door de heer W.J. Bramer. Van het verhandelde in de vergadering worden notulen gehouden *door mevrouw M.Mous*.

De voorzitter opent de vergadering en constateert dat alle in functie zijnde leden van de raad van toezicht en de leden van de raad van bestuur aanwezig zijn, zodat, ofschoon de voor de oproeping van de vergadering geldende voorschriften niet in acht zijn genomen -mits met algemene stemmen- geldige besluiten kunnen worden genomen terzake van de ter tafel liggende voorstellen.

De voorzitter bespreekt de "herstructurering" van de stichting, waarbij Stichting Zorg-Samen het Zand zal worden opgericht als holding stichting, de statuten van de stichting zullen worden gewijzigd en een reglement voor de raad van bestuur en een reglement voor de raad van toezicht van Stichting Zorg-Samen het Zand zal worden vastgesteld.

De voorzitter stelt aan de orde:

- het voorstel te besluiten tot wijziging van de statuten van de stichting overeenkomstig het concept opgesteld door Het Notarieel, te Zwolle;
- het voorstel te besluiten tot oprichting van Stichting Zorg-Samen het Zand;
- het voorstel het reglement van de raad van toezicht respectievelijk het reglement van de raad van bestuur vast te stellen dan wel goed te keuren;
- het voorstel tot verlening van machtiging aan ieder bestuurslid van de stichting en aan iedere medewerker in dienst van voornoemd notariskantoor om de notariële akte van statutenwijziging te doen verlijden en alle overige rechtshandelingen te verrichten die de gemachtigde te dezer zake nodig acht.
- het voorstel Stichting Zorg-Samen het Zand onder de opschortende voorwaarde van het verlijden van de akte van statutenwijziging te benoemen tot bestuurder van de stichting;
- het voorstel de huidige bestuursleden van de stichting de heer J.A. Bakker en mevrouw G.C.M. Janssen onder de opschortende voorwaarde van het verlijden van de akte van statutenwijziging ontslag te verlenen.

De voorzitter deelt mede dat de ondernemingsraad en de cliëntenraad in de gelegenheid zijn gesteld advies uit te brengen over de hiervoor vermelde herstructurering en dat zij een positief advies hebben afgegeven en voor zover nodig hebben verklaard er mee in te stemmen.

post_5-7-2018

De voorzitter brengt de verschillende voorstellen in stemming en constateert dat het met algemene stemmen is aangenomen.

De raad van bestuur respectievelijk de raad van toezicht verklaard toepassing te geven aan, en zich gebonden te achten aan de verplichtingen van het reglement voor de raad van bestuur respectievelijk het reglement voor de raad van toezicht voor zover dat op hem en zijn afzonderlijke leden van toepassing is.

Niets meer aan de orde zijn, sluit de voorzitter de vergadering.

Ondertekend door:

naam: W.J. Bramer
functie: voorzitter RvT
datum: 20-12-2006

naam: J.A. Bakker
functie: voorzitter RvB
datum: 20-12-2006

From:	Paul Benning
To:	Raadsgriffie; Woonenleefomgeving; Omgevingsvisie; fysiekeleefomgeving@zwolle4.nl
Cc:	f.vandijk@zwolle.nl; Conradie, Claudine
Subject:	Verkeerssituatie
Date:	woensdag 11 juli 2018 12:53:44

Geachte lezers,
Hedenmorgen De Stentor Zwols nieuws:
SLUIT MENISTENBRUG AF VOOR AUTO,S
Dat levert voor GroenLinks en de PVDA geen noemenswaardige problemen op op de omliggende wegen.
Volgens bovengenoemde partijen is de verkeerssituatie door de afsluiting van de brug nu al veiliger.
GEWELDIGE CONCLUSIE !!!!!
Ik kan het nog sterker maken: OVERAL WAAR VERKEER GEHEEL WORDT AFGESLOTEN IS HET HELEMAAL VEILIG.
Dat de beide partijen stellen dat het geen noemenswaardige problemen geeft voor de omliggende wegen is een onwaarheid.
Waar deze bevinding van de Zwolse Fietsersbond op gestoeld is wordt niet vermeldt.
Ik vermoed een aanname of ook een GEWELDIGE CONCLUSIE !!!!!
De verkeersdruk op de Rhijnvis Feithlaan - Thomas a Kempisstraat – Vechtstraat – Hanekamp en Wipstrikkerallee is vele malen groter geworden.
Ook het sluipverkeer door de Indische buurt is toegenomen.
Ondanks de aangebrachte drempels in de Rhijnvis Feithlaan wordt aldaar nog veel en veel te hard gereden en worden de drempels vermeden door het fietspad en trottoir als doorgang te gebruiken.
Door de toegenomen verkeersdruk in bovenstaand woongebied ontstaan er regelmatig opstoppingen.
Veroorzaakt door vrachtwagens laden en lossen bij winkeliers.
De Action op de Vechtstraat is daar o.a. een groot voorbeeld van maar ook op de Thomas a Kempisstraat.
Heeft de Zwolse Fietsersbond ook gekeken naar de toegenomen verkeersdrukte op de fietsrontonde waar aanrijdingen of bijna aanrijdingen orde van de dag zijn.
Voor mij geen AANNAMES.
Ik woon al vanaf 1971 aan de Rhijnvis Feithlaan ken de buurt op mijn duimpje en spreek vele buurtgenoten.
Dames en heren van GROENLINKS en PVDA ga de buurt is in of stel je van verkeersdruk etc. eens ter plekke op de hoogte en laat je niet leiden door aannames of bevindingen .
Gaarne een ontvangstbevestiging van deze mail.
Zie uw reactie tegemoet.
Met vriendelijke groet .
PaulBenning
Rhijnvis Feithlaan 39
8021 Al Zwolle

From:	Raadsledenvereniging
To:	Raadsledenvereniging
Subject:	Nederlandse Vereniging voor Raadsleden
Date:	dinsdag 10 juli 2018 15:15:14
Attachments:	image002.png image001.png

Geachte raad,
Geacht presidium,

Uw raad is op 29 maart 2018 begonnen aan de nieuwe raadsperiode. In deze periode staan uw raad een groot aantal uitdagingen te wachten: de uitvoering van alle nieuwe afgesproken lokale plannen, de invoering van de nieuwe Omgevingswet, de doorontwikkeling van de controle en aansturing op de taken in het sociaal domein, het versterken van uw weerbare en integere lokale democratie en het vinden van een goede balans tussen uw rol in de representatieve democratie en de (participatieve) wensen van inwoners, organisaties en instellingen.

Van uw raad en uw raadsleden wordt het nodige verwacht. Als het aan de Raad voor het Openbaar Bestuur ligt doet u dat ook nog eens in 8 tot 12 uur per week. Volgens ons als Nederlandse Vereniging voor Raadsleden is dat geen realistische doelstelling.
Wij willen met u en voor u vertolken bij VNG, ministerie en parlement dat een sterke gemeenteraad er toe doet. Wij zetten ons daarom in voor een betere toerusting voor raadsleden. Wij hebben daarom een digitale leeromgeving (www.leeromgeving.raadsleden.nl) voor u gemaakt waar u alles vindt wat u moet weten als raadslid, wat u nodig hebt om uw werk als raad en raadsleden goed uit te voeren en wat u kan helpen om uw rol en positie als hoogste bestuursorgaan in de gemeente met gezag en aanzien uit te voeren.

Wanneer u lid bent van onze vereniging krijgt u niet zes keer per jaar (zoals bij de SdU), noch twaalf keer per jaar (VNG) maar wekelijks met onze nieuwsbrief de belangrijkste drie tot vijf nieuwe inzichten die voor uw werk als raad en als raadsleden van belang is. Want de focus en het perspectief bij de Nederlandse Vereniging voor Raadsleden ligt bij raadsleden en de gemeenteraad. U bent dan ook snel en tijdig op de hoogte van bijeenkomsten die wij voor raadsleden organiseren, zoals over de hoogte van de vergoeding, raadswerk als lekenbestuur of als professioneel bestuur, over de werkgeversfunctie, over het opdrachtgeverschap van de accountant, over de rol van de raad om met de burgemeester een veiligheidsplan te maken en nog veel meer. Ook bent u dan als eerste op de hoogte van alle aanbevelingen, tips en adviezen uit onze onderzoeken, die gericht zijn op het versterken van de rol van de raad en het vergemakkelijken van uw werk als raadslid. Voor meer info: neem een kijkje op onze website, www.raadsleden.nl.

Bovendien levert u als lid een bijdrage aan een krachtiger rechtstreeks geluid van lokale volksvertegenwoordigers en onze belangenbehartiging in Den Haag voor een betere rol- en rechtspositie van raad en raadsleden.

Wanneer u lid wilt worden, kan dat op twee manieren: raadsleden kunnen individueel lid worden, maar de raad kan ook collectief lid worden. Zeker wanneer er veel raadsleden individueel lid zijn of worden, is een collectief lidmaatschap aantrekkelijker. De kosten zijn omdat wij weten dat gemeenteraden op de centen letten laag: 80 euro per jaar voor individuele leden, 45 euro per jaar per (raads)lid bij een collectief lidmaatschap. De kosten komen ten laste van de bestuurskosten van de gemeente, zo is in het rechtspositiebesluit bepaald.

Wanneer u dat wenst zijn wij beschikbaar om u in een persoonlijk gesprek verder te informeren. Wij stellen het bovendien erg op prijs wanneer u ons informeert over wat u nodig hebt om uw rol als raad en raadsleden te versterken. Onze positie als belangenbehartiger biedt tal van mogelijkheden en kansen om een bijdrage te leveren in het versterken van de positie van de gemeenteraad. Wilt u meer informatie neemt u dan gerust contact met ons op. (info@raadsleden.nl of 070-3738195.)

Met vriendelijke groet,

Nederlandse Vereniging voor Raadsleden,

Mark den Boer, voorzitter
Henk Bouwmans, directeur

Raadslid.Nu heet sinds 21 maart Nederlandse Vereniging voor Raadsleden

Gemeenteraden van centrumgemeenten
beschermd wonen en maatschappelijke opvang

Datum
26 april 2018
Telefoon
070-3738393
Bijlage(n)
Rapport kinderen in opvang

Onderwerp
Kinderen in de maatschappelijke en vrouwenopvang

Geachte gemeenteraad,

Op verzoek van voormalig staatssecretaris Van Rijn en de VNG heb ik mij de afgelopen maanden beziggehouden met kinderen in de vrouwenopvang en in de maatschappelijke opvang. Voor kinderen is het een zeer ingrijpende ervaring als hun ouders in een opvang worden opgenomen.

Als kinderen in zo'n situatie niet goed worden opgevangen, kan dat ernstige consequenties hebben voor henzelf, direct of vele jaren later. Jaarlijks verblijven enkele duizenden kinderen op de één of andere manier in een opvangsituatie. Zij zijn bijvoorbeeld vanwege huiselijk geweld met hun moeder naar de vrouwenopvang gekomen of vergezellen hun ouders na een huisuitzetting naar de maatschappelijke opvang. Lang niet altijd zijn en worden zij daarbij gezien als een individuele cliënt met een eigen begeleidingsbehoefte en vaak waren en zijn instellingen onvoldoende ingericht op de opvang van kinderen. De verhalen van kinderen die opgevangen zijn geweest, spreken boekdelen. Terecht hebben de Stichting Het Vergeten Kind en andere organisaties die zich het lot van deze kinderen aantrokken aandacht gevraagd voor deze kwestie.
In de diverse gesprekken en bezoeken rond het thema kinderen in de opvang ben ik tot de conclusie gekomen dat dit onderwerp breed als belangrijk thema erkend wordt. Ik constateer ook

Vereniging van Nederlandse Gemeenten
Nassaulaan 12 Den Haag | Postbus 30435 | 2500 GK Den Haag
070 - 373 83 93 | info@vng.nl

dat in zowel de vrouwenopvang als de maatschappelijke opvang steeds meer aandacht is voor de eigen vragen van kinderen op het gebied van huisvesting als ondersteuning. Maar ik constateer ook dat niet alle instellingen even ver zijn en dat er soms ook een verschil is tussen zeggen en doen. Hier en daar zijn er ook organisatorische en financiële belemmeringen. Omdat de gemeente als opdrachtgever de regie heeft in deze kwesties zou ik u vanuit uw verantwoordelijkheid als centrumgemeente het volgende willen verzoeken en aanbevelen:

Richting u als gemeenteraad van een centrumgemeente heb ik de volgende aanbeveling:

- Leg in het lokale en regionale beleid vast wat je als gemeente verwacht van instellingen ten aanzien van kinderen in de opvang. Onderdeel zou moeten zijn dat kinderen als zelfstandige clienten moeten worden gezien. Bij eventuele aanbestedingen zou dit moeten worden vastgelegd en dit onderwerp zou ook een vast agendapunt moeten zijn tijdens de periodieke overleggen tussen de gemeente en de instellingen.

Daarnaast wil ik u vragen erop toe te zien dat het college de volgende aanbevelingen concreet oppakt:

- Spreek met de instellingen af dat zij de landelijk ontwikkelde methodieken zoals “Veerkracht” implementeren, dat zij gekwalificeerd personeel inzetten en dat voor specifieke vraagstukken gespecialiseerde jeugdhulpverleners worden ingeschakeld.
- Laat het feit dat de portefeuille Jeugd en de portefeuilles maatschappelijke opvang en vrouwenopvang niet altijd door één portefeuillehouder wordt beheerd geen belemmering zijn om de zaken rond kinderen in de opvang goed te organiseren.
- Zet in op huisvesting in de regio als alternatief voor gezinnen in de Maatschappelijke Opvang en maak daarover afspraken met maatschappelijke partners, zoals de corporaties.
- Overweeg advisering door ervaringsdeskundige jongeren uit je eigen regio.

Ik ga er, gezien de brede steun die ik voelde bij bestuurders en beleidsmakers voor dit vraagstuk, eigenlijk van uit dat ook uw gemeente zich actief met dit thema zal bezighouden.

Bij deze brief vindt u een rapportage met mijn bevindingen en aanbevelingen aan instellingen, gemeenten, belangenorganisaties en het Rijk. Daarnaast verwijs ik u naar het rapport van Van Montfoort over kinderen in de maatschappelijke opvang, en ervaringsverhalen van kinderen in de opvang. Mocht u vragen hebben n.a.v. het advies, dan kunt u die via de VNG stellen via informatiecentrum@vng.nl

Met vriendelijke groet,

Henri Lenferink
Burgemeester van Leiden

Eindrapportage Lenferink over kinderen in de maatschappelijke- en vrouwenopvang

Dhr. Henri Lenferink, burgemeester Leiden

Deel 1. Aanleiding en voorgeschiedenis

1 Aanleiding

De Stichting Het Vergeten Kind vroeg in de week van 29 januari - 5 februari 2017 aandacht voor de positie van de kinderen in de maatschappelijke opvang en vrouwenopvang. De Stichting werd daarbij gesteund door Stichting Kinderpostzegels en de fondsen Adessium en Augeo. Een belangrijk doel van de actieweek was eraan bij te dragen dat elk kind in de opvang gezien zou worden als een individuele cliënt met een eigen begeleidingsplan. De actieweek kreeg veel publiciteit. De Stichting voerde gesprekken met de staatssecretaris van VWS, met Kamerleden en diende een petitie in waarin deze wensen naar voren werden gebracht. Kamerlid Vera Bergkamp diende daarop een motie[1] in welke door de Tweede Kamer werd aangenomen, waarmee de kamer aangaf van mening te zijn dat de kinderen in de opvang een onafhankelijke cliëntpositie dienen te krijgen, zodat een eigen intake, actieplan en passende zorg gerealiseerd worden. De regering werd verzocht aan gemeenten kenbaar te maken dat bij de opvang van vrouwen in de Wmo nadrukkelijk de positie van het kind gewaarborgd en verhelderd zou moeten worden met daarbij de benodigde financiële ondersteuning.

In de voortgangsrapportage maatschappelijke opvang en beschermd wonen van 3 juli 2017[2] schreef de staatssecretaris aan de Tweede Kamer dat kinderen in de opvang gezien dienen te worden als zelfstandige individuen en de hulp moeten krijgen die ze nodig hebben. Hij deelde mee dat op 9 februari 2017 tijdens een bestuurlijk overleg jeugd, de afspraak was gemaakt de aanpak van deze groep te intensiveren. Daarnaast dat de burgemeester van Leiden, dhr. Lenferink, zich op zijn verzoek bereid had getoond om aanjager te worden van dit traject. Aan de hand van een eenmalige inventarisatie van de Stichting Het Vergeten Kind begin 2017 werd in overleg tussen dhr. Lenferink, VNG en VWS bepaald welke gemeenten bezocht zouden worden om na te gaan welk beleid de betreffende gemeenten voeren ten aanzien van de kinderen in de opvang en of er afspraken ter verbetering nodig zijn. Dhr. Lenferink deelt in dit verslag zijn bevindingen en doet aanbevelingen voor vervolgstappen.

2 Voorgeschiedenis

Jaarlijks verblijven enkele duizenden kinderen in de vrouwenopvang en de maatschappelijke opvang. Zij zijn bijvoorbeeld vanwege huiselijk geweld met hun moeder naar de vrouwenopvang gekomen of vergezellen hun ouders na een huisuitzetting naar de maatschappelijke opvang. Over het functioneren en de situatie van de kinderen in de opvang was in Nederland weinig bekend. Het Onderzoekscentrum maatschappelijke zorg van het UMC St Radboud Nijmegen deed in 2009 in opdracht van het ministerie van VWS onderzoek naar deze kwetsbare groep kinderen[3]. Dit onderzoek schetste voor het eerst een beeld van de kinderen in de opvang in Nederland, en van hun welzijn en gezondheid.

In de vrouwenopvang was al aandacht groeiende voor de noodzaak om kinderen aparte aandacht te geven. Er werd onderkend dat in de hulpverlening de meeste aandacht uitging naar de moeder en de aandacht voor het kind achterbleef. Met steun van VWS voerde de vrouwenopvang van 2008 tot en met 2014 een verbeterplan uit, waarvoor ook middelen ter beschikking werden gesteld. Een onderdeel van dit verbeterplan was de ontwikkeling in 2010 van de methodiek “Veerkracht”, die speciaal gericht is op de begeleiding van de kinderen in de vrouwenopvang. “Veerkracht” is ontwikkeld op basis van wetenschappelijke kennis en praktijkervaring van medewerkers uit

1 Kamerstuk 29 538 nr. 236
2 Kamerstuk 29 325 nr. 89
3 Brilleslijper-Kater, S., Beijersbergen, M., Asmoredjo, J., Jansen, C., Wolf, J., 2009. Meer dan bed, bad, broodje pindakaas. Amsterdam: SWP

de vrouwenopvang over de gevolgen van huiselijk geweld voor kinderen en de effectiviteit van interventies voor deze kinderen. Naast "Veerkracht" zijn er ook andere methodieken en interventies ontwikkeld om kinderen te begeleiden of te behandelen.

Uit een door de stichting Kinderpostzegels gefinancierd evaluatieonderzoek[4] in 2015 bleek dat in twee derde van de vrouwenopvang instellingen met "Veerkracht" werd gewerkt. Voor "Veerkracht" bleek veel draagvlak bij de instellingen te bestaan en ook de moeders én de meeste kinderen beoordeelden "Veerkracht" positief. Een belangrijke belemmerende factor is het tekort aan financiering en daardoor het gebrek aan uren om de kinderen individuele begeleiding te bieden. Financiering van de sector is van oudsher gericht op de hulpverlening aan de volwassenen en niet op de kinderen. Ruim de helft van de vrouwenopvang financiert de zorg voor kinderen uit eigen middelen, ongeveer een kwart heeft extra financiering van de gemeente en ongeveer een kwart heeft een combinatie van verschillende financieringsbronnen.

Reden voor het verblijf van kinderen in de maatschappelijke opvang is vaak dat de ouders uit huis gezet worden als gevolg van schulden en/of psychosociale problematiek. Factoren die bij veel gezinnen spelen zijn armoede, sociaal isolement, verslaving, psychiatrische problematiek en crimineel gedrag. Kinderen in de maatschappelijke opvang verkeren daardoor in een zeer kwetsbare situatie.

Samen met een aantal instellingen voor maatschappelijke opvang is een variant van "Veerkracht" voor de maatschappelijke opvang ontwikkeld ("Veerkracht MO"), gebaseerd op dezelfde uitgangspunten en methodische principes als "Veerkracht" voor de vrouwenopvang. In 2014 was de methodiek gereed en is een aantal instellingen gestart met implementatie.

Het Trimbos Instituut deed in december 2015[5] naar aanleiding van berichten over een toename van gezinnen in de maatschappelijke opvang onderzoek naar het aantal gezinnen in de maatschappelijke opvang. Het Trimbos Instituut kwam tot de bevinding dat er jaarlijks minstens achthonderd à negenhonderd gezinnen in de maatschappelijke opvang verblijven. De gemiddelde verblijfsduur van gezinnen in de opvang lag in 2015 op ruim 8 maanden.

De sector onderkent dat de aandacht voor de kinderen in de maatschappelijke opvang achterblijft ten opzichte van de kinderen in de vrouwenopvang. Er is wel sprake van een inhaalslag. De sector is druk bezig de aandacht en zorg voor kinderen gestalte te geven en te verbeteren. De instellingen starten veelal bij de aandacht voor de leefomgeving voor kinderen. Tegelijkertijd constateert het bureau VanMontfoort met steun van stichting Kinderpostzegels bij een tussenrapportage[6], dat de aandacht en zorg voor kinderen nog niet structureel in de maatschappelijke opvang ingebed is. De meerderheid van de locaties komt niet toe aan belangrijke aspecten als het altijd en systematisch in kaart brengen van de veiligheid en ontwikkeling van kinderen of het structureel opstellen van een actie- of begeleidingsplan voor het kind zelf. Daaruit leidt vanMontfoort af dat niet alle kinderen de hulp krijgen die ze nodig hebben. Juist hier lag de reden voor stichtingen als Het Vergeten Kind, Kinderpostzegels en Augeo om begin 2017 aan de bel te trekken.

4 Evaluatie VanMontfoort 'Kinderen in beeld in de vrouwenopvang' 2015
5 Gezinnen in de maatschappelijke opvang – Opvang en ondersteuning van dakloze gezinnen Trimbos- Instituut 2015
6 'Ben ik in beeld?' factsheet van een samenvatting van de voorlopige uitkomsten van het onderzoek naar de kinderen in de maatschappelijke opvang januari 2015

Deel 2. Aanpak en aanbevelingen

3 Gekozen aanpak

Nadat ik door toenmalig staatssecretaris Van Rijn ben gevraagd om meer aandacht te vragen voor kinderen in de opvang, heb ik een aantal gemeenten bezocht en heb ik daar gesprekken gevoerd met burgemeesters en wethouders en - in enkele gevallen - met bestuurders van instellingen. In deze gesprekken kwamen steeds de volgende vragen aan de orde:

1. In welke mate is in beeld of er in deze regio kinderen in de vrouwen- en de maatschappelijke opvang zitten? Is dit in beeld bij de instelling, en is dit ook in beeld bij de (bestuurders van) gemeenten? In welke mate zijn er verschillen tussen de maatschappelijke- en vrouwenopvang en is daar zicht op?
2. Zijn kinderen in de opvang met hun eigen (hulp)vraag in beeld? Is er een aparte intake voor kinderen? Zijn er aparte ruimtes voor gezinnen en kinderen van verschillende leeftijdsgroepen? Is er oog voor eigen behoeften van kinderen? Is de methodiek "Veerkracht" geimplementeerd? Wordt er jeugdhulp door de instelling geboden of kan jeugdhulp door andere instellingen worden ingezet?
3. Wat wordt er gedaan om te voorkomen dat kinderen in de opvang belanden?

De Federatie Opvang vroeg vooraf bij de instellingen om een beeld te geven over de aanpak in die regio en de verhouding met de gemeente. In voorbereiding is een aantal keren telefonisch overleg gevoerd tussen de directeur van de instelling en mijzelf. Vervolgens zijn gesprekken gevoerd met burgemeesters en of wethouders van de gemeenten Rotterdam, Den Bosch, Utrecht, Zaanstad, Helmond en Venlo in een zestal afzonderlijke gesprekken. Daarnaast heb ik een tweetal werkbezoeken afgelegd in twee van de zes gemeenten, en heb ik een aantal instellingen van diezelfde gemeenten separaat gesproken, alsmede een instelling uit een gemeente die niet is bezocht. Ook heb ik een gesprek gevoerd met jongeren die zelf in de opvang zitten of hebben gezeten. Overal vond ik bereidheid om over het vraagstuk met mij van gedachten te wisselen. Ik dank in het bijzonder de jongeren die bereid waren hun indrukwekkende levensverhaal met mij te delen.

4 Beeld na de gevoerde gesprekken

- In de maatschappelijke opvang en vrouwenopvang is steeds meer aandacht voor de eigen vragen van kinderen, zowel op het gebied van huisvesting als de hulp.
- Iedereen die ik gesproken heb, vindt het belangrijk om oog te hebben voor de eigen vraag van kinderen. Mensen hoeven niet direct overtuigd te worden. Het is op sommige plaatsen eerder een kwestie van daadwerkelijk doen en soms zijn er financiële belemmeringen. In de vrouwenopvang is de inzet een goede plek te bieden voor kinderen vrij algemeen, in de maatschappelijke opvang wordt er in ieder geval alles aan gedaan te voorkomen dat kinderen in een instelling hoeven te verblijven. Op casusniveau worden vaak allerlei tijdelijke creatieve oplossingen gezocht, van tijdelijke woningen tot opvang in hotels.
- Zelfs waar serieus werk wordt gemaakt van de hulp aan kinderen in de opvang blijft het financieel lastig om alle kinderen te laten begeleiden door voldoende geschoold personeel.
- In de vrouwenopvang wordt rekening gehouden met kinderen, er wordt breed met "Veerkracht" gewerkt.
- In de maatschappelijke opvang ben ik niet tegengekomen dat er kinderen tussen de dak- en thuislozen verblijven. Daar worden op maat oplossingen voor gezinnen getroffen, vaak in de vorm van aparte tijdelijke woonruimte.
- Er is een speciale variant van "Veerkracht" voor de maatschappelijke opvang. In de gesprekken is vanuit medewerkers van instellingen enkele keren genoemd dat die er zou moeten komen of in ontwikkeling was. Blijkbaar is de bekendheid nog niet optimaal.
- Sinds 1 januari 2015 gaat de gemeente ook over jeugdhulp. Die verbinding is gelegd met de instellingen, soms biedt de instelling voor opvang zelf ook jeugdhulp, maar ook als dat niet zo

is, wordt jeugdhulp door anderen ingezet.
- Hier en daar lijkt nog wel een serieuze discussie te bestaan of de kosten voor de opvang van kinderen in de opvang nu moet worden bekostigd uit de budgetten voor de opvang of vanuit de gelden voor jeugdhulp.
- De hulp aan kinderen is een vraag die pas de laatste jaren pregnant op tafel is gekomen. Daardoor maken de kosten die daarmee gemoeid zijn niet a priori deel uit van de reguliere bekostiging van de maatschappelijke opvang. Dat betekent dat veel voorzieningen slechts incidenteel en soms met externe middelen moeten worden gefinancierd.

5 Aanbevelingen voor het vervolg

a Aanbevelingen aan gemeenten
- Leg in het lokale en regionale beleid vast wat je als gemeente verwacht van instellingen ten aanzien van kinderen in de opvang. Onderdeel zou moeten zijn dat kinderen als zelfstandige clienten moeten worden gezien. Bij eventuele aanbestedingen zou dit moeten worden vastgelegd en dit onderwerp zou ook een vast agendapunt moeten zijn tijdens de periodieke overleggen tussen de gemeente en de instellingen.
- Spreek met de instellingen af dat zij de landelijk ontwikkelde methodieken zoals "Veerkracht" implementeren, dat zij gekwalificeerd personeel inzetten en dat voor specifieke vraagstukken gespecialiseerde jeugdhulpverleners worden ingeschakeld.
- Laat het feit dat de portefeuille Jeugd en de portefeuilles maatschappelijke opvang en vrouwenopvang niet altijd door één portefeuillehouder wordt beheerd geen belemmering zijn om de zaken rond kinderen in de opvang goed te organiseren.
- Zet in op huisvesting in de regio als alternatief voor gezinnen in de Maatschappelijke Opvang en maak daarover afspraken met maatschappelijke partners, zoals de corporaties.
- Overweeg advisering door ervaringsdeskundige jongeren uit je eigen regio.

b Aanbevelingen aan instellingen die maatschappelijke- en vrouwenopvang bieden
- Zorg ervoor dat het in de sector als standaard wordt beschouwd dat als kinderen in de opvang moeten verblijven, er een aparte gezinslocatie moet zijn of binnen één locatie een aparte locatie voor ouders en kinderen. Maak hiervan, als dit nog niet is gerealiseerd, speerpunt in het overleg met de gemeente.
- Stel als sector een normenkader op met basiseisen die voor alle instellingen gelden en die vervolgens door de gemeenten worden erkend en geaccepteerd. Eén van de basiseisen is in ieder geval dat de kinderen gezien worden als zelfstandig individuen die de begeleiding en de zorg krijgen die nodig is.
- Zorg ervoor dat, wanneer de noodzakelijke hulp niet in voldoende mate zelf verleend kan worden, er verbinding wordt gelegd met Jeugdhulp.
- Maak gebruik van de speciale variant van "Veerkracht" voor de maatschappelijke opvang of van een vergelijkbare, kwalitatief verantwoorde methodiek.
- Van een professionele bestuurder van een instelling voor MO of VO wordt verwacht dat je je sterk maakt richting je opdrachtgevende gemeenten als je vindt dat kinderen niet de behandeling of begeleiding krijgen die ze nodig hebben, bijvoorbeeld omdat je de middelen daarvoor niet hebt. Het goed willen houden van de relatie is een slechte reden om je vinger niet op te steken. Kenmerk van een goede verhouding is dat je in gesprek bent over concrete knelpunten. Vergewis je er als bestuurder van een instelling van of je medewerkers vinden dat kinderen de goede aandacht en hulp krijgen, je eigen beeld is daarbij niet voldoende.

c Aanbevelingen richting organisaties die voor kinderen in de opvang opkomen, zoals St. Kinderpostzegels en het Vergeten Kind
- Leg signalen van kinderen die in de opvang niet goed geholpen of niet goed gezien worden, gericht neer bij de instellingen en bij de verantwoordelijke bestuurder(s) van de centrumgemeente maatschappelijke- of vrouwenopvang.

d) Aanbeveling richting Rijk
   - Onderzoek of de bekostiging van de Maatschappelijke opvang voldoende ruimte biedt voor de financiering van de speciale aandacht die nodig is voor kinderen.

Vervolg

Deze rapportage zal worden aangeboden aan de bewindspersonen van VWS, aan de VNG en aan de Federatie Opvang. De rapportage zal met begeleidende brief aan gemeenten, zowel aan de gemeenteraden als aan de Colleges van BenW worden gezonden, en de overige aanbevelingen naar de besturen van de betreffende instellingen.

Unaniem aangenomen
7/6/2018

samen 1

politieke groepering Samen 1
gemeente Simpelveld

samen 1 CDA gemeente Simpelveld

Motie

Onderwerp: Proceskosten naar aanleiding van Raadsvoorstel 7.27 BsGW, begroting 2019 en meerjarenbegroting 2019-2023

De raad van de gemeente Simpelveld in vergadering bijeen op *7 juni 2018.*

Gehoord de beraadslaging,

Constaterende dat:

- De proceskosten naar aanleiding van WOZ-bezwaren - door het afschaffen van een zogenaamde Fierensdrempel – vanaf 2014 flink zijn toegenomen.
- Er in de toekomst wellicht extra proceskosten gaan ontstaan als gevolg van de Fiscale Vereenvoudigingswet.
- De zogenaamde WOZ-bureaus een bovenmatige vergoeding ontvangen in de proceskostenregeling.

Overwegende dat:

- De waarderingsmethodiek WOZ door de jaren heen sterk verbeterd is en een realistisch beeld geeft van de werkelijke waarde.
- Alleen de WOZ-bureaus ECHT gebaat zijn met de huidige regelgeving.
- Deze proceskosten zwaar drukken op de begroting van het BsGW en direct ook een negatieve invloed hebben op de uitgaven van de aangesloten gemeenten.

Verzoekt het college :

- De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties te verzoeken over te gaan tot herinvoering van een drempel of een andere mogelijkheid te overwegen om bovenmatige vergoedingen voor proceskosten te beperken.
- Een afschrift van deze motie tevens onder de aandacht te brengen van de Tweede Kamer, VNG, de Landelijke Vereniging Lokale Belastingen en andere Nederlandse gemeenten.

En gaat over tot de orde van de dag.

Samen 1	**CDA**
Robert Honings, fractievoorzitter	*Jo Ernes, fractievoorzitter*
Deborah Honings	*Marjo Brouns*
D. Honings.	*Mariska Werrij*

Gemeente Waalwijk

Aan het college van Waalwijk

Gemeente Waalwijk
Ingekomen
13 JUNI 2018

18-0056468

ons kenmerk 18|56520
uw schrijven d.d.
uw kenmerk

behandeld door M. van Leur
e-mail mvanleur@waalwijk.nl
telefoonnummer 0416 683445

doc.nr. Wwk/
bijlage(n) 1
verzonden 13 JUN 2018

onderwerp Motie vreemd aan de orde

Geacht college,

De raad heeft in zijn vergadering van 7 juni 2018 een motie vreemd aan de orde vastgesteld over het Kinderpardon.

In deze motie draagt de raad het college op deze motie te sturen naar alle gemeenten en de regering en de leden van de Tweede Kamer.

Een kopie van de motie treft u bijgaand ter kennisneming aan.

Hoogachtend,
De griffier

G.H. Kocken

MOTIE Vreemd aan de orde art. 34 RvO

Onderwerp: Kinderpardon
De raad van de gemeente Waalwijk in vergadering bijeen d.d. 7 juni 2018
Fractie: CDA

De Raad,

Gehoord de beraadslaging,

Overwegende dat:

- Kinderen zijn geworteld als ze minstens vijf jaar als minderjarige in Nederland zijn nadat zij een verblijfsvergunning hebben aangevraagd;
- De meeste van deze kinderen wordt tegengeworpen dat zij en/of hun ouders te weinig hebben meegewerkt aan vertrek, het meewerkcriterium;
- Het meewerkcriterium van het Kinderpardon zo strikt wordt toegepast dat bijna geen enkel geworteld kind nog een Kinderpardon kan krijgen; Inmiddels wordt 98% van de aanvragen afgewezen;

Constaterende dat :

- Hierdoor voor ongeveer vierhonderd in Nederland gewortelde kinderen uitzetting dreigt naar een land waarvan ze vaak de taal niet eens spreken;
- Het kinderpardon breed wordt gedragen in de samenleving;
- Reeds veel gemeenten Waalwijk voorgingen in het aannemen van een vergelijkbare motie.

Is van mening dat:

- Het uitzetten van deze gewortelde kinderen naar landen die voor hen vreemd zijn de lokale gemeenschap kan ontwrichten en de ontwikkeling van deze kinderen geweld aandoet;
- Het noodzakelijk is om indringend te pleiten bij het kabinet om de procedure van het Kinderpardon te versoepelen. het voor in de gemeenschap gewortelde kinderen die langer dan vijf jaar in Nederland verblijven van groot belang is dat zij hier mogen blijven, omdat het thuis van deze kinderen in Nederland ligt.

Spreekt uit:

Bij de staatssecretaris van Justitie en Veiligheid te pleiten voor een oplossing voor deze groep kinderen, bijvoorbeeld door versoepeling van het meewerkcriterium van het Kinderpardon.

Draagt het college op:

Deze motie te sturen naar alle gemeenten en de regering en de leden van de Tweede Kamer.

en gaat over tot de orde van de dag.

Deze motie is ~~unaniem~~ aangenomen/~~verworpen~~ met 18 *stemmen vóór en* 8 *stemmen tegen.*

MOTIE Vreemd aan de orde art. 34 RvO

Onderwerp: Niet verder boren naar Gas in Waalwijk
De raad van de gemeente Waalwijk in vergadering bijeen d.d. 7 juni 2018
Fractie: PvdA en GroenLinksaf

Naam fractie en ondertekening:
LokaalBelang:
VVD:
GroenLinksaf: 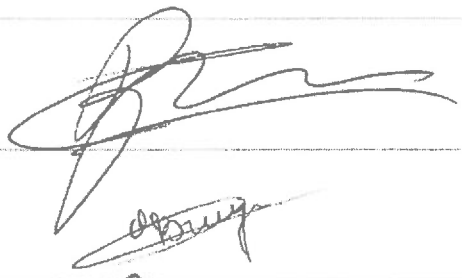
CDA:
D66: 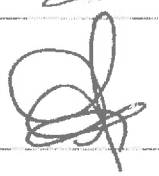
SGP:
Lijst IJpelaar:
ChristenUnie: 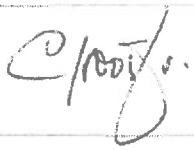
PvdA:

MvO Kinderpardon

Vastleggen stemmingen

Voor	Tegen	Namen raadsleden	Stemverklaring
V		1 dhr. De Vaan	
V		2 dhr. Frodyma	
V		3 dhr. Van Dinther	
V		4 dhr. Van Hamond	
	T	5 dhr. Klerx	
V		6 dhr. Van Baardwijk	
	T	7 dhr. Van Bavel	
		8 ~~mw. De Jongste~~	
	T	9 dhr. Lodenstijn	
	T	10 dhr. Van der Weijden	
	T	11 dhr. Spierings	
	T	12 dhr. Kuijten	
	T	13 mw. Klerks	
	T	14 dhr. Van Tuyl	
V		15 dhr. Slaats	
V		16 mw. Pouw	
V		17 mw. Van den Udenhout	
V		18 dhr. Bögemann	
V		19 mw. De Bruijn	
V		20 dhr. Spohr	
		21 ~~mw. Paulides~~	
V		22 dhr. Ottens	
V		23 mw. Langermans	
V		24 mw. Schuijffel	
		25 ~~dhr. Van den Meerendonk~~	
V		26 mw. IJpelaar	
V		27 dhr. Van Groos	
V		28 dhr. Tiemstra	
V		29 dhr. Van Zelst	
18	8	**TOTAAL**	

Van: Ton | BillyBird [mailto:ton@billybird.nl]
Verzonden: donderdag 12 juli 2018 17:59
Aan: Ton | BillyBird
Onderwerp: locatie voor recreatiepark gevraagd

Geachte gemeenteraad en college van B&W,

Wij exploiteren 2 recreatieparken en zijn op zoek naar geschikte locaties voor nog meer recreatieparken.

Even voorstellen

Wij runnen BillyBird Park Hemelrijk in Volkel, gemeente Uden (NB), 73 ha., en BillyBird Park Drakenrijk in de gemeente Beesel (Limburg), 55 ha. Met Hemelrijk zijn we 32 jaar geleden begonnen. Dit gebied bevat een natuurzone en een druktezone. In die druktezone bevinden zich het strand, de binnenspeeltuin, buitenspeeltuin, attracties en de parkeerterreinen. Bij Drakenrijk groeien we nu ook door naar dit concept.

Wij zien een recreatiepark als een middel voor onze gasten om hun onderlinge banden te verstevigen. Een recreatiepark is dus geen doel, maar een middel. Ziet u dit ook zo en wilt u ook zo'n recreatiepark?

Wij verkopen al lidmaatschappen voor een jaarrond gebruik van al onze voorzieningen vanaf € 21,- p.p. Bij Hemelrijk is 1/3 deel van alle inwoners van de gemeente lid. We vormen dus een belangrijke voorziening in de gemeente Uden. Dit terwijl we geen subsidie van de gemeente ontvangen.

Misschien is dit zo ook in uw gemeente mogelijk. Misschien kan het in uw gemeente op een andere manier.

Verzoek

In plaats van op 1 locatie tot een groot landelijk park door te willen groeien, streven wij ernaar om vooral te groeien door nieuwe locaties te openen. We zijn daarom op zoek naar locaties waar we ons concept kunnen herhalen; vandaar deze mailing. Beschikt uw gemeente over een strandbad of over een geschikte locatie om een strandbad aan te leggen en heeft uw gemeente interesse in privatisering, dan verzoeken wij u om contact met ons op te nemen.

Voor meer informatie zie https://billybird.nl/parkinfo/exploitatie-strandbaden-billybird/ en breng eens een bezoek aan BillyBird Park Hemelrijk, Zeelandsedijk 34a, Volkel. We zijn graag bereid om u daar te ontvangen en om u uitleg te geven.

U alvast dankend voor uw interesse, teken ik,

Met vriendelijke groet,

Ton Derks

Recreatieondernemer

BillyBird® Facilities
Luttelweg 4
5408 RA Volkel
Tel: (0413) 277010

www.billybird.nl

www.drakenrijk.nl

From:	OH Wilms
To:	Raadsgriffie
Subject:	NOODKAP GROENE KATHEDRAAL, ZWOLLE-ZUD; MONUMENT VOOR DE "OUDE GROENE KATHEDRAAL" VAN POPULIERENHOUT??
Date:	vrijdag 3 augustus 2018 22:08:59

Geachte gemeenteraad,

Via diverse media heb ik kennisgenomen van de noodkap van de zg. 'Groene kathedraal' in Zwolle-Zuid, te weten ca. 100 populieren die door een combinatie van ouderdom en extreme droogte gekapt worden, om plaats te maken voor nieuwe bomen in het najaar van 2019

Het idee dat ik aan u wil voorleggen is dit:
Zolang de nieuwe bomen nog niet uitgegroeid zijn tot een nieuwe 'kathedraal' is het misschien mogelijk om van het hout van de gekapte populieren door een lokale houtkunstenaar een monument te laten maken, dat in één van de aan de IJsseldijk grenzende weilanden geplaatst zou kunnen worden.

Zo creëren we ter herinnering aan de oude 'Groene kathedraal' een mooie rust- en bezinningsplek, passend bij het groeitempo van bomen en de rust die er van uit kan gaan.

Met vriendelijke groet,
Trix Strijker
Eekhoornveld 44
8017 LE Zwolle

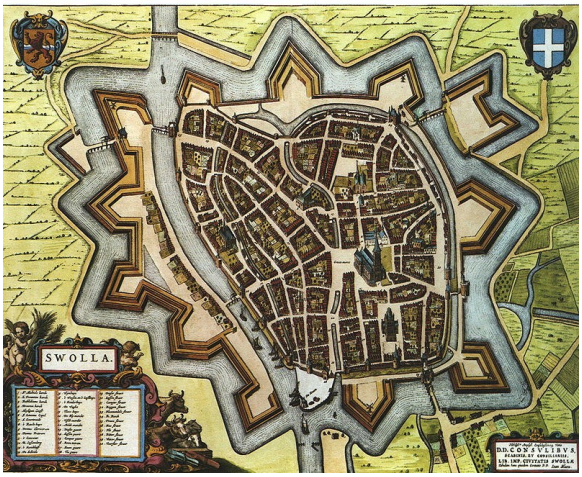

EEN HANZE-MUSEUM AAN DE MELKMARKT EN EEN MODERNE DEVOTIEHUIS IN HET CELECOMPLEX

Het Stedelijk museum Zwolle (SMZ) aan de Melkmarkt is gesloten en het geld gestoken in het Academiehuis Grote Kerk Zwolle en de Stichting Allemaal Zwolle.
Uitgesproken teleurstellend is echter dat tot ontmanteling van het SMZ is overgegaan zonder dat een degelijk, goed onderbouwd plan was opgesteld, op welke wijze de geschiedenis van de stad voortaan te belichten.
En intussen verkommert het eigen historisch erfgoed. Wat te doen met het SMZ-gebouw, wat met de achtergebleven collectie, hoe de interesse in het eigen verleden levend te houden?
Wij leggen stad en stadsbestuur een plan voor in drie punten:
1 Bouw het voormalig SMZ om tot Hanze- museum Zwolle.
2 Zoek daarvoor de samenwerking met Deventer en Kampen.
3 En richt in het Cele-complex een ruimte in als gedenk- en belevingsplek van de Moderne Devotie.

1 Hanze-museum Zwolle

Zwolle behoort tot de oudste steden van Nederland met een verleden, dat nog steeds zichtbaar is in de stad. Enkele hoogtepunten uit de Zwolse geschiedenis:

De vijftiende eeuw: de Gouden Eeuw van Zwolle en Overijssel
- Zwolle was via het Zwarte Water verbonden met de zee en de zeehandel, en via IJssel en Vecht met het achterland tot in Duitsland,
- was lid van het Duitse Hanzesteden-Verbond ,
- had internationaal faam als onderwijsstad (Joan Cele)
- gold naast Deventer als hoofdzetel van de Moderne Devotie (Thomas a Kempis).

Zwolle, centrum van de Patriottenbeweging in de 18e eeuw
Die beweging verzette zich, onder leiding van Zwollenaar Joan van der Capellen tot den Pol, tegen het autocratische regime van het toenmalige Oranjehuis en pleitte, mede geïnspireerd door de Amerikaanse revolutie van 1775-83, voor versterking van de stedelijke democratie.

Een nieuw museum dat de nadruk legt op deze twee hoogtepunten van de eigen geschiedenis, zonder de andere perioden – prehistorie, middeleeuwen en 19e en 20e eeuw - te verwaarlozen, kan voor de Zwollenaar zelf en voor de geïnteresseerde bezoeker nieuwe aantrekkingskracht geven.

2 Museale samenwerking

Deventer, Zwolle en Kampen hebben veel gemeenschappelijk. Ze liggen alle drie aan de IJssel, waren alle drie lid van de Hanze en steunden alle drie de Patriotten-beweging, terwijl Deventer en Zwolle bovendien nog beiden betrokken waren bij de Moderne Devotie. Daarnaast hadden (en hebben!) ze ook iets eigens en beconcurreerden elkaar hartstochtelijk, wat de zaak nog boeiender maakt. Zo waren Kampen en Zwolle een tijd lang elkaars concurrenten in de zeehandel via de toenmalige Zuiderzee.

Naar ons idee levert museale samenwerking daarom elk van de drie steden een aantal zeer aantrekkelijke extra's op, ruwweg te verdelen in de navolgende categorieën:
a. inhoudelijke
b. organisatorisch-promotionele.

a. Inhoudelijk
Het feit dat de geschiedenis van de drie IJsselsteden evenveel interessante overeenkomsten als verschillen kent, vanaf de prehistorie tot op de dag van vandaag, maakt dat interessante tentoonstellingsonderwerpen voor het oprapen liggen. Wat voor de geschiedenis geldt is evenzeer het geval voor de collecties: vergelijkbare voorwerpen, maar ook tal van historisch materiaal dat stadseigen is.

b. Organisatorisch en promotioneel
Het belichten, vanuit de drie specifieke stedelijke histories, van gelijke onderwerpen zal de aantrekkelijkheid om daar kennis van te nemen beslist verrijken voor de eigen bewoners, de schooljeugd en de toerist. Op zich al een zeer plezierig promotioneel gegeven. Dat gevoegd bij het feit dat de drie musea gelegen zijn in drie totaal verschillende historische kernen, maakt beleidssamenwerking extra interessant.
Eens temeer omdat de steden op tal van manieren onderling uitstekend verbonden zijn: over water, spoor, fietspad en over de weg.

Voorlopig gaat het alleen om samenwerking op het gebied van tentoonstellingsbeleid en promotie/p.r.. Het omzetten van de drie musea tot één organisatie (in een later stadium zou ook het museum van Zutphen mee kunnen doen) kan beleidsdoel voor de toekomst zijn. Dan zouden op een zeer realistische manier personele synergievoordelen bereikt worden, dan kan volstaan worden met één directeur en kunnen de financiële administratie en de marketing samengevoegd worden. Verwacht mag worden dat dan ook de provincie Overijssel de ingrijpende samenwerking op cultuurhistorisch terrein in een belangrijk deel van haar aandachtsveld financieel en anderszins zal willen ondersteunen.

3 Het Moderne Devotie-huis

Tussen het Grote Kerkplein en de Blijmarkt bevond zich ooit het Fraterhuizen-complex. Daar woonden de Broeders van het Gemene Leven en hadden er hun internaten, waarin zij studenten huisvestten die de Zwolse Stadschool van Joan Cele bezochten. Zo ergens dan hoort hier wel een plek te zijn, die het beeld levend houdt hoe de Broeders toen leefden en aan de Moderne Devotie ziel en vorm gaven. En hoe zij de studenten vanuit diezelfde inspiratie huisvestten en begeleidden.

Hein Spanjaard
Theo van de Vliet

From:	Hein Spanjaard
To:	c.klaassen@destentor.nl
Cc:	opinie@destentor.nl; Raadsgriffie; j.vanpijkeren@historischcentrumoverijssel.nl
Subject:	opinie-artikel museale situatie zwolle
Date:	vrijdag 17 augustus 2018 21:40:45

Beste C.Klaassen, waarschijnlijk begrijp ik de journalistieke ethiek niet meer. Niettemin wil ik kwijt wat me zeer irriteert aan ons (Theo vd Vliet en mijn) opinie-stuk over de museale situatie in Zwolle. Onze, door u gevraagde bewerking van het pamflet dat we daarover uitgebracht hebben, is overgenomen maar met een totaal andere kop dan wij aangegeven hebben. De geplaatste kop is niet alleen niet de onze, maar haalt bovendien de angel uit onze kritiek op de gang van zaken tot nu toe: het museum/de musea is/zijn niet aan zet, de gemeente Zwolle is aan zet. Al jaren lang doet de gemeente niets, niets opbouwend in ieder geval. Stop recent het subsidie en wacht lijdzaam af wat er bedacht wordt. Jammer dat de Stentor een eigen koppenzetter heeft. Vriendelijke groet, Hein Spanjaard

voorstel

Zwolle

Raadsplein besluitvormend

Datum 10 september 2018

onderwerp	Beantwoording artikel 45 vragen VVD - overlast bij voorziening van Leger des Heils
portefeuillehouder	Klaas Sloots
informant	Veen, Thijs-Jan van der (2496)
medeopstellers	Eekeren, Lauris van (2299)
afdeling	Maatschappelijke Ontwikkeling
bijlagen	Voorstel: Informatienota Beantwoording artikel 45 vragen VVD - overlast bij voorziening van Leger des Heils

Voorgesteld besluit raad

kennis te nemen van:
Beantwoording van de artikel 45 vragen van de raadsfractie van VVD inzake signalen over toenemende overlast in directe omgeving van de voorziening van Leger des Heils aan de Burg. van Walsumlaan.

voorstel

Zwolle

Informatienota voor de raad

Datum 25 juni 2018

Onderwerp	Art. 45 vragen raadsfractie VVD inzake overlast
Versienummer	V.2

Portefeuillehouder Klaas Sloots

Informant TJ van der Veen
Afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling / OW
Telefoon 038 498 2496
Email TJ.van.der.Veen@zwolle.nl

Bijlagen

Wij stellen u voor kennis te nemen van:

Beantwoording van de artikel 45 vragen van de raadsfractie van VVD inzake signalen over toenemende overlast in directe omgeving van de voorziening van Leger des Heils aan de Burg. van Walsumlaan.

Datum 25 juni 2018

Toelichting op het voorstel

Inleiding
De raadsfractie van VVD heeft art. 45 vragen gesteld naar aanleiding van signalen van toenemende overlast in directe omgeving van de voorziening van Leger des Heils aan de Burg. Van Walsumlaan

Kernboodschap
Wij stellen voor de vragen van de raadsfractie van VVD als volgt te beantwoorden:

1. Herkent het college het beeld van de buurtbewoners dat de overlast rondom de opvang aan de Burg. Van Walsumlaan de afgelopen periode is toegenomen? Kan het college nagaan hoeveel meldingen van overlast bekend zijn bij de politie? En herkent de politie het beeld rondom overlast in de omgeving Pilotenlaan?

Allereerst dient hier opgemerkt te worden dat de voorziening van Leger des Heils aan de Burg. Van Walsumlaan een voorziening voor beschermd wonen betreft. Tot en met april 2017 werd in deze voorziening ook nachtopvang aan daklozen geboden, vanaf april 2017 kan hier echter alleen gedurende winterregelingen, of andere bijzondere situaties, opvang aan daklozen worden geboden.

Vanuit de signalen die wij hebben ontvangen, onder andere vanuit de begeleidingscommissie, maar ook van de politie, moet inderdaad geconcludeerd worden dat er recentelijk meer overlast wordt ervaren door sommige bewoners van de voorziening aan de Burg. Van Walsumlaam. Het college ziet dit uiteraard als een onwenselijke ontwikkeling.

2. Hoeveel opvangplekken worden op dit moment geboden aan de Burgemeester Van Walsumlaan? Wat is daar momenteel de bezettingsgraad? Hoe lang wordt een plek gemiddeld bezet? Wat is de uitstroom?

Het Leger des Heils biedt in haar voorziening aan de Burg. Van Walsumlaan 24 plekken beschermd wonen, deze zijn gedurende het jaar volledig bezet. Hoe lang een plek gemiddeld bezet wordt hangt sterk af van de individuele situatie en ontwikkelingskansen van de bewoners. Voor iedere cliënt wordt gekeken in hoeverre door- of uitstroom mogelijk is en wordt daar zo snel als mogelijk is naar toe gewerkt. We moeten ons hier echter wel realiseren dat het in veel gevallen cliënten met een complexe problematiek betreft.

3. Is het college het met de VVD eens dat er een relatie kan zijn tussen de bezettingsgraad in de opvang (het aantal mensen dat nu in de opvang zit) en de toenemende ervaren overlast voor buurtbewoners?

Uit navraag bij Leger des Heils blijkt dat er geen directe relatie is tussen de bezettingsgraad en de ervaren overlast. Tot en met mei jl. bleek de ervaren overlast door bewoners van deze voorziening beperkt (waarmee niet gezegd is dat er geen overlast werd ervaren). Vanaf mei jl. is het aantal meldingen van overlast ineens sterk gestegen. De bezettingsgraad van de voorziening is daarentegen niet noemenswaardig veranderd.

Het Leger des Heils noemt als mogelijke verklaring van de toenemende overlast de samenstelling van de bewoners van deze voorziening en het recente warme weer, waardoor bewoners meer naar buiten trekken en zich ophouden in de directe omgeving rondom de voorziening aan de Burg. Van Walsumlaan.

4. Ter voorkoming en terugdringing van overlast zijn beheersplannen opgesteld voor onder andere de opvang aan de Burg. Van Walsumlaan. Daarnaast is er een begeleidingscommissie die toeziet op de adequate uitvoering van het beheersplan. Vanuit de begeleidingscommissie wordt aangegeven dat de overlast toeneemt. Onduidelijk is welke acties het Leger des Heils onderneemt om deze overlast tegen te gaan. Welke concrete maatregelen neemt het Leger des Heils nu om de overlast te voorkomen en te beperken? Welke mogelijkheden ziet het college om waar nodig het Leger des Heils te bewegen de beheersplannen na te komen?

We hebben, samen met alle betrokken partijen, heldere afspraken gemaakt over het beheersbaar houden van de voorziening aan de Burg. Van Walsumlaan en de directe omgeving. Niemand is gebaat bij toenemende overlast. In het beheersplan voor deze voorziening is dan ook helder vastgelegd welke inspanningen betrokken partijen dienen te plegen om overlast te voorkomen en zo adequaat mogelijk tegen te gaan. Van het Leger des Heils wordt nadrukkelijk verwacht dat zij niet alleen zorgen voor een veilige en beheersbare situatie binnen de voorziening, maar ook voor een beheersbare situatie in de directe omgeving van deze voorziening.
Naar aanleiding van de recente signalen van toenemende overlast heeft het Leger des Heils de volgende maatregelen getroffen:
-Fietsrondes. Zichtbaar in de wijk met een herkenbaar kledingstuk. Minimaal 3 rondes. Preventief spreken van buurtbewoners, signaleren en observeren, aanspreken bij inadequaat gedrag.
- Flyeren**.** Buurtbewoners krijgen een flyer door de brievenbus. met info, Domus als aanspreekpunt, 24 uur bereikbaar, situatie rondom gemelde klachten is in beeld, bij klachten direct melden.
- Gemelde klachten worden direct opgepakt. Oplossingen worden ook teruggekoppeld aan de buurtbewoners.
- Samenwerking met de wijkagent. Samen aanspreken werkt! (zo nodig met leidinggevende en politie nog om tafel betreft dit punt)
- Bewonersvergadering. Wekelijks komt dit thema aan de orde. Deelnemers worden zelf verantwoordelijk gemaakt voor hun eigen aandeel.

Wij hechten er aan dat Leger des Heils zich maximaal inzet om overlast door bewoners van de voorziening aan de Burg. Van Walsumlaan zo veel mogelijk te voorkomen en dat, indien overlast zich voordoet, zij adequaat handelen om overlast tegen te gaan. Hierover hebben wij ook bepalingen in onze subsidievoorwaarden opgenomen, zoals wij dat ook in subsidiebepalingen met andere aanbieders voor beschermd wonen en maatschappelijke opvang hebben opgenomen. In onze accountgesprekken met Leger des Heils is dit ook onderwerp van gesprek.

In het uiterste geval kan, conform het vastgestelde beheersplan, indien er sprake is van een onbeheersbare situatie en de afgesproken beheersmaatregelen niet leiden tot het beoogde effect, dit aanleiding zijn om andere maatregelen te overwegen.

5. Welke mogelijkheden ziet het college om samen met politie, buurtbewoners en het Leger des Heils aanvullende maatregelen te nemen en/of afspraken te maken over omgang met- en beperking van overlast?

In het beheersplan staan al concrete afspraken over hoe om te gaan met overlast, en welke rol de genoemde partijen hier in hebben. Omdat het Leger des Heils onlangs zelf extra maatregelen heeft genomen om overlast tegen te gaan, zien wij geen aanleiding hierover om nu aanvullende afspraken met Leger des Heils te maken. Wel zullen wij toezien op naleving van de maatregelen en op het effect hiervan op de geconstateerde overlast. Waar nodig zullen wij niet aarzelen om met Leger des Heils in gesprek te treden.

6. Is het college het met de VVD eens dat om (te) hoge bezetting te voorkomen het belangrijk is dat mensen niet te lang in de opvang blijven? En vindt het college met de VVD dat de hele regio hierin een verantwoordelijkheid heeft? Welke mogelijkheden ziet het college om met gemeenten in de regio te werken aan extra uitstroom? Op welke wijze wordt samengewerkt met andere betrokken partijen die een rol kunnen spelen in uitstroom en het werken aan bestaande problematiek?

De voorziening aan de Burg. Van Walsumlaan betreft een voorziening voor beschermd wonen, en dus niet (meer) voor maatschappelijke opvang. Voor zowel beschermd wonen als maatschappelijke opvang geldt echter dat wij streven naar zo kort mogelijk verblijf in deze voorzieningen. Onze ambities voor beschermd wonen en maatschappelijke opvang zijn vastgelegd in de regionale veranderagenda voor beschermd wonen en maatschappelijke opvang; zo lang mogelijk zelfstandig wonen, zo snel mogelijk weer zelfstandig wonen en door samenwerken meer maatwerk.

Wij sturen aan op door- en uitstroom uit de intramurale voorzieningen voor beschermd wonen en maatschappelijke opvang. We hebben hierbij nadrukkelijk te maken met een regionale opgave, zo wordt dit ook door alle gemeenten in regio IJssel-Vecht ervaren. In 2017 zijn regionale afspraken tussen gemeenten gemaakt, waarbij wordt ingezet op het per gemeente in 2017-2018 beschikbaar stellen van voldoende zelfstandige, passende en betaalbare woningen, om snellere uitstroom van bestaande cliënten uit de voorzieningen voor beschermd wonen en maatschappelijke opvang mogelijk te maken. Tevens is besloten tot het doorvoeren van procesverbeteringen om uitstroom optimaliseren, in lijn met de gewenste transformatie. We werken hierbij samen met regiogemeenten, corporaties en aanbieders. Gezien het feit dat er op dit moment wachtlijsten voor instroom zijn, leidt dit overigens niet tot een lagere bezetting, maar wel meer passende ondersteuning voor elke inwoner en op termijn mogelijkheden voor afbouw van het aanbod van beschermd wonen als geheel.

Datum 25 juni 2018

Openbaarheid
Dit voorstel is openbaar.

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris

Zwolle

Jaargang

Kenmerk 47153

Onderwerp Beantwoording artikel 45 vragen VVD - overlast bij voorziening van Leger des Heils

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 03-07-2018

besluit:

Aldus besloten in de openbare vergadering van 10 september 2018,

de voorzitter,

de griffier,

voorstel

Zwolle

Raadsplein besluitvormend

Datum 10 september 2018

onderwerp	Beantwoording artikel 45 vragen D66 - Verlenging pilot stroomstootwapens politie Zwolle
portefeuillehouder	Henk Jan Meijer
informant	Ivens, Maarten (2427)
medeopstellers	
afdeling	Fysieke Leefomgeving
bijlagen	Voorstel: Informatienota Beantwoording artikel 45 vragen D66 - Verlenging pilot stroomstootwapens politie Zwolle Bijlage: D66 - verlenging pilot stroomstootwapens politie Zwolle

Voorgesteld besluit raad

Kennis te nemen van de beantwoording door de burgemeester van de artikel 45 vragen van de D66 fractie over de verlenging pilot stroomstootwapens politie Zwolle, zoals verwoord in de bijgevoegde informatienota voor de raad

voorstel

Zwolle

Informatienota voor de raad

Datum 20 juni 2018

Onderwerp	Beantwoording artikel 45 vragen - Verlenging pilot stroomstootwapens politie Zwolle
Versienummer	V1.0

Portefeuillehouder	drs. H.J. Meijer

Informant	M.J. Ivens
Afdeling	Fysieke Leefomgeving / Fysieke Leefomgeving
Telefoon	038 498 2427
Email	M.Ivens@zwolle.nl

Bijlagen	1. Artikel 45 vragen D66-fractie - Verlenging pilot stroomstootwapens politie Zwolle

Ik stel u voor kennis te nemen van:

De beantwoording door de burgemeester van de artikel 45 vragen van de D66 fractie over de verlenging pilot stroomstootwapens politie Zwolle, zoals verwoord in de bijgevoegde informatienota voor de raad.

Datum 20 juni 2018

Inleiding
Op 24 mei heeft de D66-fractie artikel 45 vragen gesteld aan de burgemeester. In deze informatienota leest u de beantwoording daarvan.

1. Heeft u ingestemd met het verlengen van de pilot met het gebruik van het stroomstootwapen door de politie Zwolle?
Ik ben hiervan op de hoogte gebracht.

2. Bent u bekend met bovenstaande tussenevaluatie en het rapport van Amnesty?
Ja.

3. Binnenkort vindt ook de eindevaluatie plaats; weet u door welke partij deze wordt uitgevoerd?
Deze eindevaluatie is inmiddels (op 1 juni jl.) aangeboden aan de minister van J&V en de Tweede Kamer. De pilot is onder leiding van prof. dr. Otto Adang geëvalueerd door onderzoekers van de Politieacademie vanuit het Lectoraat Openbare Orde & Gevaarbeheersing als onderdeel van het bredere onderzoeksproject “Less than Lethal Weapons”.

4. Wordt er zo nodig een second opinion door een onafhankelijke partij uitgevoerd of anderszins door bijvoorbeeld onderzoek door een van onze Zwolse onderwijsinstellingen naar de pilot gekeken?
Het is goed om duidelijk te maken dat keuzes over de uitrusting van politiemedewerkers, waaronder de geweldmiddelen, niet behoort tot de bevoegdheid van burgemeesters maar valt onder de algemene bedrijfsvoering van de politie. De minister van Justitie & Veiligheid heeft voor deze pilot toestemming gegeven aan de korpschef van de politie op grond van het “Besluit Bewapening en uitrusting politie” en aan deze pilot voorwaarden verbonden.

Ik ben dan ook niet in de positie om te treden in de wijze waarop deze pilot wordt geëvalueerd, een oordeel te geven over deze evaluatie en evenmin welk vervolg er aan de resultaten van de pilot wordt gegeven. Naar ik heb begrepen werkt de politie momenteel aan een advies voor de minister van Justitie en Veiligheid, waarbij de minister uiteindelijk, in afstemming met de Tweede Kamer, bepaalt of en hoe het stroomstootwapen aan de politie-uitrusting wordt toegevoegd. Effectiviteit en risico’s, (bestuurlijk en maatschappelijk) draagvlak van een eventuele invoering, evenals een inschatting van de directe en indirecte kosten van de invoering van zo’n wapen zullen daarbij afgewogen moeten worden, aldus de minster van J&V in zijn brief van 24 november 2017 aan de Tweede Kamer naar aanleding van de tussenevaluatie. Voor meer informatie verwijs ik u naar het eindevaluatiedocument https://www.politie.nl/binaries/content/assets/politie/nieuws/2018/00-km/het-stroomstootwapen-in-de-basispolitiezorg-mei-2018.pdf

5. Is de burgemeester van mening dat het voornaamste doel van het stroomstootwapen zoals omschreven door de minister in 2013 -minder gebruik van zwaardere geweldsmiddelen- bereikt wordt?
Zie hiervoor het antwoord op vraag 4.

6. Wordt er overwogen een geweldsinstrument dat nu minder gebruikt wordt uit het vaste assortiment van de politie te halen als men beschikt over een stroomstootwapen?
Zie hiervoor het antwoord op vraag 4.

7. Docenten en cursisten geven zelf aan dat de opleidingsduur van twee dagen te kort is en dat er weinig aandacht is voor de gezondheidsrisico's bij het gebruik van het stroomstootwapen. Is dat ook een punt van zorg bij de politie Zwolle?
Zie hiervoor het antwoord op vraag 4.

8. Is de burgemeester van mening dat de reeds afgelopen pilot van een jaar voldoende ervaring en data opgeleverd heeft voor politie en bestuurders om tot een weloverwogen beslissing te komen het wapen al dan niet aan de politie uitrusting toe te voegen?
Zie hiervoor het antwoord op vraag 4.

De burgemeester van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer.

Zwolle

Jaargang	
Kenmerk	47199
Onderwerp politie Zwolle	Beantwoording artikel 45 vragen D66 - Verlenging pilot stroomstootwapens

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 03-07-2018

besluit:

Aldus besloten in de openbare vergadering van 10 september 2018,

de voorzitter,

de griffier,

Vragen o.b.v. art. 45 reglement van orde
Aan: Burgemeester Meijer
Van: D66 Sander van Dijk/Claudia van Bruggen
Datum: 24 mei 2018
Onderwerp: verlenging pilot stroomstootwapens politie Zwolle

Geachte burgemeester Meijer,

Zoals u weet is in februari 2017 een pilot gestart met het gebruik van stroomstootwapens door agenten. Februari jongstleden berichtte de politie Zwolle dat de pilot van een jaar was doorlopen en dat men positief was over de resultaten. Besloten werd de pilot stilzwijgend met een jaar te verlengen tot 2019. De bedoeling is dat de eindevaluatie van de Landelijke politie over de inzet van het stroomstootwapen nog dit jaar volgt. Het debat over de invoering van het wapen als toevoeging aan de standaarduitrusting zal t.z.t. gevoerd worden in de Tweede Kamer.

Dat de pilot volgens politie Zwolle geslaagd is, roept bij onze fractie echter de nodige vragen op. De tussenevaluatie in november 2017 https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2017/11/24/tk-bijlage-tussenrapportage-pilot-stroomstootwapen

en het rapport van Amnesty International 'Een mislukt experiment: de Taser-pilot van de Nederlandse politie' (d.d. 19 februari 2018)
https://www.amnesty.nl/content/uploads/2018/02/AI_Taserpilot_Nederlandse_politie.pdf?x56589

geven een ander beeld van het gebruik van het stroomstootwapen en de verlenging van de pilot. We zijn benieuwd hoe u als burgemeester en gezagvoerder over de politie tegen deze rapporten in relatie tot het verlengen van de pilot aankijkt. Daarom stellen we u graag de volgende vragen:

1. Heeft u ingestemd met het verlengen van de pilot met het gebruik van het stroomstootwapen door de politie Zwolle?
2. Bent u bekend met bovenstaande tussenevaluatie en het rapport van Amnesty?
3. Binnenkort vindt ook de eindevaluatie plaats; weet u door welke partij deze wordt uitgevoerd?
4. Wordt er zo nodig een second opinion door een onafhankelijke partij uitgevoerd of anderszins door bijvoorbeeld onderzoek door een van onze Zwolse onderwijsinstellingen naar de pilot gekeken?
5. Is de burgemeester van mening dat het voornaamste doel van het stroomstootwapen zoals omschreven door de minister in 2013 -minder gebruik van zwaardere geweldsmiddelen- bereikt wordt?
6. Wordt er overwogen een geweldsinstrument dat nu minder gebruikt wordt uit het vaste assortiment van de politie te halen als men beschikt over een stroomstootwapen?
7. Docenten en cursisten geven zelf aan dat de opleidingsduur van twee dagen te kort is en dat er weinig aandacht is voor de gezondheidsrisico's bij het gebruik van het stroomstootwapen. Is dat ook een punt van zorg bij de politie Zwolle?
8. Is de burgemeester van mening dat de reeds afgelopen pilot van een jaar voldoende ervaring en data opgeleverd heeft voor politie en bestuurders om tot een weloverwogen beslissing te komen het wapen al dan niet aan de politie uitrusting toe te voegen?

Dank voor beantwoording van onze vragen,

D66 Zwolle
Sander van Dijk
Claudia van Bruggen

voorstel

Zwolle

Raadsplein besluitvormend

Datum 10 september 2018

onderwerp	Beantwoording artikel 45 vragen ChristenUnie en CDA inzake Vijfde Coffeeshopbeleid
portefeuillehouder	
informant	Runhart, Denise (2445)
medeopstellers	
afdeling	Concernstaf
bijlagen	Voorstel: Informatienota beantwoording artikel 45 vragen CU en CDA - komst vijfde coffeeshop Bijlage: CU - Komst coffeeshop Bijlage: CDA - Vijfde Zwolse coffeeshop

Voorgesteld besluit raad

kennis te nemen van:
De beantwoording van de artikel 45-vragen van de CU en het CDA over de komst van een coffeeshop aan de Vechtstraat 98.

voorstel

Zwolle

Informatienota voor de raad

Datum 4 juli 2018

Onderwerp	Beantwoording schriftelijke vragen CU en CDA komst coffeeshop
Versienummer	V3.0

Portefeuillehouder Henk Jan Meijer

Informant D.Runhart / A. Verhagen
Afdeling Fysieke Leefomgeving
Telefoon 038 498 2445 / 038 498 2197
Email d.runhart@zwolle.nl / aa.verhagen@zwolle.nl

Bijlagen Schriftelijke vragen CU en CDA

Wij stellen u voor kennis te nemen van:

De beantwoording van de artikel 45-vragen van de CU en het CDA over de komst van een coffeeshop aan de Vechtstraat 98.

Inleiding
Op 26 juni 2018 heeft de CU op grond van artikel 45 van het reglement van orde van de gemeenteraad een aantal vragen gesteld aan het college van B&W over de komst van een coffeeshop aan de Vechtstraat 98. Op 2 juli 2018 heeft het CDA hierover ook vragen gesteld op grond van artikel 45 van het reglement van orde van de gemeenteraad. De vragen worden in deze informatienota gezamenlijk beantwoord.

Korte toelichting op de vragen
De vragen gaan over de aanvraag voor het vestigen van een coffeeshop aan de Vechtstraat 98. Hieronder de antwoorden op de vragen.

Beantwoording vragen CU
1. We lezen in de informatienota dat omwonenden schriftelijk worden geïnformeerd over het besluit om de vergunningsaanvraag in behandeling te nemen. Wat wordt gecommuniceerd waaraan een zienswijze moet voldoen wil het ontvankelijk worden verklaard? En wat is de definitie van een omwonende? Hoe worden belanghebbenden die verder weg wonen betrokken?

Antwoord:
De mogelijkheid tot het indienen van een zienswijze staat open voor belanghebbenden. In de procedure is, om transparantie en betrokkenheid zoveel mogelijk te waarborgen, bewust gekozen voor een breed verspreidingsgebied voor de uitnodiging voor de informatieavond en de brieven over de procedure. Dit verspreidingsgebied van 1200 adressen hoort in ieder geval tot de kring van belanghebbenden. Daarbij horen dus ook inwoners die verder van de beoogde locatie wonen en ook ondernemers en instellingen in dit verspreidingsgebied. Verder kunnen ook andere coffeeshophouders in Zwolle of personen die op de wachtlijst staan voor een coffeeshop aangemerkt worden als belanghebbende. Voor de voorbereiding van besluiten voor de vestiging van een coffeeshop geldt geen voorgeschreven wijze, behalve het algemene uitgangspunt dat de voorbereiding zorgvuldig is. Het college is van mening dat de informatieavond en een mogelijkheid om zienswijzen in te dienen voor het eerder besproken brede verspreidingsgebied daar onderdeel van is. Iedere zienswijze met inhoudelijke gronden die voor het aflopen van de termijn bij de gemeente is ingediend wordt behandeld. De beantwoording van deze vraag zullen wij toevoegen aan de vragen die op de website staan.

2. Wat was in 2014 de doorslaggevende reden waarom er geen vergunning is verleend voor een coffeeshop aan de Assendorperstraat?

Antwoord:
De verkeerssituatie en de nabijheid van een andere coffeeshop waren de belangrijkste redenen om geen vergunning te verlenen voor een coffeeshop aan de Assendorperstraat. Omdat de aanvrager de kans kreeg om een nieuwe locatie te zoeken heeft hij aanvraag voor vestiging aan de Assendorperstraat ingetrokken en is geen weigeringsbesluit genomen.

3. Ondernemers en omwonenden vrezen dat, door de komst van een coffeeshop, hun plannen en inspanningen om het winkelgebied te upgraden en het opvoedklimaat voor jongeren in de buurt te verbeteren teniet worden gedaan. Welke maatregelen is het college voornemens te nemen om genoemde plannen en inspanningen te ondersteunen, mocht de vergunning voor de coffeeshop toch verleend worden?

Antwoord:
Het college is voornemens de upgrading van het winkelgebied dusdanig te ondersteunen dat het de komst van een coffeeshop aan kan. Met een vertegenwoordiging van ondernemers, pandeigenaren en bewoners is een basisontwerp gemaakt. Deze vertegenwoordiging is positief over het voorliggende plan en een verdere toets met meerdere ondernemers kon rekenen op enthousiasme. Na de zomer hopen we terug te komen met een voorstel voor gefaseerde uitvoering.

4. De ondernemer heeft op basis van de signalen uit de informatiebijeenkomst de openingstijden aangepast. Welke mogelijkheden ziet de gemeente om die openingstijden nog verder te verschuiven naar bijvoorbeeld van 16.00 tot 22.00 uur, teneinde de overlast nog meer te beperken? Welke middelen heeft de gemeente om te handhaven op de openstelling op buiten de APV gemaakte afspraken? Welke zekerheid kan de gemeente de omwonenden bieden dat de ondernemer niet eenzijdig de openingstijden weer uitbreidt?

Antwoord:
Het college ziet op dit moment geen aanleiding om de openingstijden verder in te perken. De afgesproken openingstijden worden opgenomen als voorschrift in de horeca-exploitatievergunning. De gemeente houdt toezicht op het voldoen aan dit voorschrift en kan indien nodig sancties opleggen als hieraan niet wordt voldaan. Door de openingstijden als voorschrift in de vergunning op te nemen wordt zekerheid geboden aan omwonenden dat de ondernemer niet eenzijdig de openingstijden uitbreidt.

5. Daar waar sprake is van een beperkt aantal vergunningen waarbij het aantal gegadigden het aantal vergunningen overtreft (de zgn. schaarse vergunningen) zijn vergunningen voor onbepaalde tijd in beginsel niet toegestaan. Bij schaarse vergunningen is openbaarheid en transparantie verplicht zodat alle potentiële gegadigden een eerlijke kans hebben mee te doen. Is hier volgens het college sprake van een schaarse vergunning? Is een tijdelijke vergunning door het college in beeld als optie? Aan welke termijn wordt dan gedacht? Kan het College deze vragen op zo kort mogelijke termijn beantwoorden zodat snel een einde gemaakt kan worden aan deze onwenselijke situatie?

Antwoord:
Het college is van mening dat hier sprake is van een schaarse vergunning. Om die reden wordt geen vergunning voor onbepaalde tijd verleend. Indien de gedoogbeschikking wordt verleend wordt deze afgegeven voor een termijn van 10 jaar.

Beantwoording vragen CDA

1. Het CDA verzoekt u om voldoende tijd te nemen voor het laten indienen van zienswijzen; twee weken is wel erg kort en binnenkort is het vakantietijd.

Antwoord:
Het college is het eens met het CDA dat er voldoende tijd moet zijn voor het indienen van zienswijzen. Voor de voorbereiding van besluiten voor de vestiging van een coffeeshop geldt geen wettelijk voorgeschreven wijze, behalve het algemene uitgangspunt dat de voorbereiding zorgvuldig is. Normaliter wordt geen zienswijze mogelijkheid gegeven bij de voorbereiding van exploitatievergunningen. Een informatieavond is ook geen standaard onderdeel van deze procedure.

Het college is van mening dat het gezien het onderwerp in dit geval toch zorgvuldig is (geweest) om een informatieavond te organiseren en een mogelijkheid te geven om een zienswijze in te dienen. De termijn om een zienswijze in te dienen hebben wij vastgesteld op twee weken. De twee-weken termijn is ook toegepast bij eerdere aanvragen voor coffeeshops in Zwolle en is van toepassing op vergunningen op grond van de Drank- en Horecawet. Deze termijn loopt voor de start van de zomervakantie in deze regio af.

2. Verzoekt u uw voorgenomen besluit te heroverwegen, de ingeslagen weg te verlaten en te kiezen voor een gezonde besluitvorming voor een gezond Dieze-centrum.

Antwoord:
Het college is niet voornemens het besluit om de aanvraag voor de gedoogbeschikking en exploitatievergunning voor de vestiging van een coffeeshop aan de Vechtstraat 98 in behandeling te nemen te heroverwegen. Er is, gezien de toets aan het bestaande drugsbeleid, geen aanleiding om niet door te gaan met deze locatie en deze procedure. Wijziging van het beleid gedurende de aanvraag, zeker als het beleid wordt gewijzigd ten nadele van de aanvrager zal naar alle waarschijnlijkheid geen stand houden in een juridische procedure. Het college vindt dat uitgangspunten zoals ‘fair-play’ en ‘de regels niet veranderen gedurende de wedstrijd’ belangrijke argumenten zijn om de kaders nu niet te wijzigen. Het college stimuleert een gezond Dieze-centrum en daarom zullen de ontwikkelingen in de buurt gevolgd worden via de lijnen van de beheercommissie en het opbouwwerk, ook wat betreft het opvoedklimaat in de omliggende buurten.

Openbaarheid
Deze informatienota is openbaar.

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris

Zwolle

Jaargang

Kenmerk 47585

Onderwerp Beantwoording artikel 45 vragen ChristenUnie en CDA inzake Vijfde Coffeeshopbeleid

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 03-07-2018

besluit:

Aldus besloten in de openbare vergadering van 10 september 2018,

de voorzitter,

de griffier,

ChristenUnie
Zwolle

Schriftelijke vragen komst coffeeshop
26 juni 2018

Dit voorjaar is een vergunning aangevraagd voor een coffeeshop aan de Vechtstraat.

Tijdens de informatiebijeenkomst bleek dat omwonenden, winkeliers en anderen (zoals het RIBW) grote zorgen hebben over de impact die een coffeeshop in hun buurt zou hebben. Dat gaat onder andere over de verkeersveiligheid en de openbare orde in relatie tot de kwetsbaarheid van de buurt door de samenstelling ervan.

De ChristenUnie is geen voorstander coffeeshops en zeker niet op deze plek. Wij delen daarom de zorgen van omwonenden over het kwetsbare gebied, de openbare orde en de verkeersveiligheid. Daarom komen we tot de volgende vragen aan het college:

1) We lezen in de informatienota dat omwonenden schriftelijk worden geïnformeerd over het besluit om de vergunningsaanvraag in behandeling te nemen. Wat wordt gecommuniceerd waaraan een zienswijze moet voldoen wil het ontvankelijk worden verklaard? En wat is de definitie van een omwonende? Hoe worden belanghebbenden die verder weg wonen betrokken?

2) wat was in 2014 de doorslaggevende reden waarom er geen vergunning is verleend voor een coffeeshop aan de Assendorperstraat?

3) ondernemers en omwonenden vrezen dat, door de komst van een coffeeshop, hun plannen en inspanningen om het winkelgebied te upgraden en het opvoedklimaat voor jongeren in de buurt te verbeteren teniet worden gedaan. Welke maatregelen is het college voornemens te nemen om genoemde plannen en inspanningen te ondersteunen, mocht de vergunning voor de coffeeshop toch verleend worden?

3) de ondernemer heeft op basis van de signalen uit de informatiebijeenkomst de openingstijden aangepast. Welke mogelijkheden ziet de gemeente om die openingstijden nog verder te verschuiven naar bijvoorbeeld van 16.00 tot 22.00 uur, teneinde de overlast nog meer te beperken?

Welke middelen heeft de gemeente om te handhaven op de openstelling op buiten de APV gemaakte afspraken? Welke zekerheid kan de gemeente de omwonenden bieden dat de ondernemer niet eenzijdig de openingstijden weer uitbreidt?

3) Daar waar sprake is van een beperkt aantal vergunningen waarbij het aantal gegadigden het aantal vergunningen overtreft (de zgn. schaarse vergunningen) zijn vergunningen voor onbepaalde tijd in beginsel niet toegestaan. Bij schaarse vergunningen is openbaarheid en transparantie verplicht zodat alle potentiële gegadigden een eerlijke kans hebben mee te doen.

Is hier volgens het college sprake van een schaarse vergunning?

Is een tijdelijke vergunning door het college in beeld als optie? Aan welke termijn wordt dan gedacht?

ChristenUnie
Wietse de Boer

Artikel 45 vragen vijfde Zwolse coffeeshop
2 juli 2018

Geacht college,

Zoals u bekend zal zijn is er veel ongerustheid in het winkelgebied Dieze-centrum en speciaal in de Vechtstaat over de mogelijke komst van een coffeeshop in genoemde straat.
Tijdens de onlangs gehouden informatiebijeenkomst bleek dat er veel weerstand tegen de komst van een vijfde Zwolse coffeeshop bestaat bij een groot aantal buurtbewoners en winkeliers. Men vreest - en naar de mening van het CDA terecht - dat er allerlei vormen van overlast kunnen ontstaan die de kwaliteit/het leefklimaat in de buurt bepaald niet ten goede zal komen. En dat op een moment dat de noodzaak om de buurt te upgraden op veel (politieke) steun kan rekenen.
Zoals u bekend zal zijn is het CDA-Zwolle geen voorstander van het fenomeen coffeeshops. De persoonlijke en maatschappelijke ellende die door het gebruik van verdovende middelen veroorzaakt kan worden en ook daadwerkelijk veroorzaakt wordt is met geen pen te beschrijven.
Nederland probeert al jaren met veel overtuiging het roken van tabak, vooral bij jongeren, te ontmoedigen, maar het roken van verdovende middelen wordt door de uitbreiding van het aantal coffeeshop juist aangemoedigd. Dat is bepaald tegenstrijdig te noemen.
Tijdens de informatieavond werd duidelijk dat in Dieze-centrum nogal wat kwetsbare jongeren wonen en het lijkt het CDA-Zwolle onwenselijk dat zij dagelijks met ‘een coffeeshop om de hoek’ geconfronteerd worden.
Het economisch belang van een exploitant is in onze visie ondergeschikt aan het maatschappelijk belang van de inwoners en ondernemers van Dieze-centrum.
Het verbaast onze fractie dat deze maatschappelijke invalshoek blijkbaar van secundair belang wordt geacht.
In een (ver) verleden heeft de gemeenteraad aangegeven dat er in Zwolle ruimte is voor vijf coffeeshops.
Ten eerste was dat ‘toen’ en ten tweede is de gemeente niet verplicht om een vijfde coffeeshop daadwerkelijk toe te staan; er zijn steekhoudende argumenten om dat nu juist niet te doen.
Het CDA zou er trouwens een voorstander van zijn dat het ooit door de raad genomen coffeeshopbesluit opnieuw ter discussie wordt gesteld. Het is ons inziens geen wet van Meden en Perzen. Inzichten over het gebruik van drank, tabak en verdovende middelen zijn anno 2018 immers heel anders dan bij voorbeeld twintig jaar geleden.

Het CDA verzoekt u om

1 voldoende tijd te nemen voor het laten indienen van zienswijzen; twee weken is wel erg kort en binnenkort is het vakantietijd.

2. uw voorgenomen besluit te heroverwegen, de ingeslagen weg te verlaten en te kiezen voor een gezonde besluitvorming voor een gezond Dieze-centrum.

CDA - Zwolle, Leo Elfers

voorstel

Zwolle

Raadsplein besluitvormend

Datum 10 september 2018

onderwerp	Beantwoording artikel 45 vragen GroenLinks - Financiële problemen Het Langhuis
portefeuillehouder	Monique Schuttenbeld
informant	Tuinman, Anton (2460)
medeopstellers	
afdeling	Maatschappelijke Ontwikkeling
bijlagen	Voorstel: Informatienota beantwoording artikel 45 vragen GroenLinks - Financiële problemen Het Langhuis

Voorgesteld besluit raad

Wij stellen u voor kennis te nemen van:
De beantwoording van de artikel 45 vragen van het Groen Links betreffende financiele problemen Het Langhuis

voorstel

Zwolle

Informatienota voor de raad

Datum 3 juli 2017

Onderwerp	Artikel 45 vragen Financiele problemen Het Langhuis
Versienummer	V1.0

Portefeuillehouder H.M.M. Schuttenbeld

Informant AB Tuinman
Afdeling / OW
Telefoon 038 498 2460
Email AB.Tuinman@zwolle.nl

Bijlagen

Wij stellen u voor kennis te nemen van:
De beantwoording van de artikel 45 vragen van het Groen Links betreffende financiele problemen Het Langhuis.

De vragen:

1. **Is de wethouder bereid om in samenwerking met het bestuur van Het Langhuis er alles aan te doen om Het Langhuis, een voor Zwolle belangrijke stichtng voor onafhankelijke experimentele kunst, in de benen te houden?**

2. **Wil de wethouder zo spoedig mogelijk nagaan of hierbij ook geld is ontvreemd uit het Cultuurfonds Vernieuwing en Innovatie van de gemeente Zwolle?**

3. **Is het Langhuis nog is in staat om nu en in de toekomst het Cultuurfonds Vernieuwing en Innovatie van de gemeente Zwolle te beheren?**

   Antwoord op vragen 1, 2 en 3.

   Het college heeft eerst de nodige besluiten genomen om de toegekende aanvragen van rechthebbenden, betreffende het Cultuurfonds Innovatie en Vernieuwing, over te nemen. Hiermee wordt Het Langhuis ontlast en krijgen de rechthebbenden hun bijdrage vanuit het Cultuurfonds Vernieuwing en Innovatie.
   Daarnaast blijven we met Het Langhuis in gesprek over de consequenties nav het ontvreemden van stichtinggelden door de voormalige penningmeester waarbij wij als gemeente de eigen verantwoordelijkheid van de stichting niet overnemen.
   Wel ondersteunen we Het Langhuis daar waar mogelijk.
   De gemeente heeft naast de relatie met het Cultuurfonds, een huurrelatie met Het Langhuis Dit zullen wij bij de gesprekken over de toekomst betrekken.

   De gemeente was al in gesprek met Het Langhuis over het effectief gebruik cq. toepassing van het Cultuurfonds. Het Langhuis wil zich gaan concentreren op het afwikkelen van de gevolgen van de ontvreemding en zich volledig richten op toekomstscenario's.

4. **Wil de wethouder er tevens alles aan doen om de uitvoering van het Cultuurfonds Vernieuwing en Innovatie zoveel mogelijk door het Langhuis te laten blijven doen?**
   Als gemeente gaan we onderzoeken door welk middel van de verstrekking van een financiële bijdrage vernieuwing en innovatie van het Zwolse culturele klimaat kan worden gefaciliteerd. Dus hoe en op welke wijze het Cultuurfonds wordt voortgezet. Wat uit dit onderzoek komt is nog niet bekend. Daarnaast blijven we met Het Langhuis in gesprek over hun toekomst en keuzes die zij als Stichting maken.

5. **In april 2017 besloot de raad het fonds onder te brengen bij Het Langhuis, onder meer omdat de verwachting was dat het op afstand plaatsten van de regeling andersoortige aanvragers trekt. Blijkt dit in de praktijk ook?**
   Het betroffen vaak Langhuis gerelateerde aanvragen en het bereik was niet groot voor 2018 zou het Langhuis juist inzetten op het generen van meer bekendheid bij een grotere doelgroep.

Zwolle

Jaargang	
Kenmerk	47663
Onderwerp	Beantwoording artikel 45 vragen GroenLinks - Financiële problemen Het Langhuis

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 17-07-2018

besluit:

Aldus besloten in de openbare vergadering van 10 september 2018,

de voorzitter,

de griffier,

voorstel

Zwolle

Raadsplein besluitvormend

Datum 10 september 2018

onderwerp	Beantwoording artikel 45 vragen D66 - Experiment wietteelt en wietverkoop
portefeuillehouder	Henk Jan Meijer
informant	Ivens, Maarten (2427)
medeopstellers	
afdeling	Fysieke Leefomgeving
bijlagen	Voorstel: Informatienota Beantwoording artikel 45 vragen D66 - Experiment wietteelt en wietverkoop Bijlage: D66 - Experiment wietteelt en wietverkoop

Voorgesteld besluit raad

Kennis te nemen van de beantwoording door het college van de artikel 45 vragen van de D66 fractie een experiment wietteelt en wietverkoop, zoals verwoord in de bijgevoegde informatienota voor de raad

voorstel

Zwolle

Informatienota voor de raad

Datum 22 juni 2018

Onderwerp	Beantwoording artikel 45 vragen - Experiment wietteelt en wietverkoop
Versienummer	V1.0

Portefeuillehouder drs. H.J. Meijer

Informant M.J. Ivens
Afdeling Fysieke Leefomgeving / Fysieke Leefomgeving
Telefoon 038 498 2427
Email M.Ivens@zwolle.nl

Bijlagen 1. Artikel 45 vragen D66-fractie - Experiment wietteelt en wietverkoop

Wij stellen u voor kennis te nemen van:

De beantwoording door het college van de artikel 45 vragen van de D66 fractie over een experiment wietteelt en wietverkoop, zoals verwoord in de bijgevoegde informatienota voor de raad.

Datum 22 juni 2018

Inleiding
Op 21 juni jl. heeft de D66-fractie artikel 45 vragen gesteld aan het college. In deze informatienota leest u de beantwoording daarvan.

1. Is het college bekend met het advies van de commissie Knottnerus?
Het college is ervan op de hoogte dat de Adviescommissie experiment gesloten coffeeshopketen (commissie Knottnerus) op 20 juni jl. advies heeft uitgebracht aan de minister van Justitie en Veiligheid en de minister voor Medische Zorg en Sport.

2. Gaat het college de gemeente Zwolle aanmelden voor deelname aan de proef?
Nee, dat is op dit moment niet aan de orde. Op 6 juli 2018 heeft het kabinet haar reactie op het advies van de commissie Knottnerus aan de Tweede Kamer gestuurd. In deze brief geeft het kabinet over het vervolgtraject aan dat het wetsvoorstel “Experiment Gesloten Coffeeshopketen” zo spoedig mogelijk naar de Tweede Kamer wordt gestuurd. In het najaar wordt het concept van de bijbehorende Algemene Maatregel van Bestuur (amvb) voor advies aan de betrokken partijen aangeboden en vindt internetconsultatie plaats. De verwachting is dat pas rond deze periode informatie beschikbaar is over de aanmeldcriteria en termijnen.

Verder heeft de VNG (commissie Bestuur en Veiligheid) op 3 juni haar reactie op het advies van de commissie Knottnerus aan de minister gestuurd, waarbij de VNG heeft aangegeven nauw betrokken te willen blijven bij het gehele proces en waar mogelijk ondersteuning aan te bieden op grond van kennis en ervaring.

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris

besluit

Zwolle

Jaargang

Kenmerk 47349

Onderwerp Beantwoording artikel 45 vragen D66 - Experiment wietteelt en wietverkoop

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 17-07-2018

besluit:

Aldus besloten in de openbare vergadering van 10 september 2018,

de voorzitter,

de griffier,

Art. 45 RvO

Datum: 21 juni 2018

Betreft: Experiment wietteelt en wietverkoop

Geacht college,

Een commissie onder leiding van prof. dr. Knottnerus, hoogleraar huisartsgeneeskunde, heeft woensdag jl. haar advies uitgebracht aan het kabinet over de opzet van het experiment met wietteelt en wietverkoop onder staatstoezicht. De commissie pleit voor een grootschaliger experiment dan voorheen werd gedacht, zij wil dat meer gemeenten kunnen meedoen aan het experiment ‘om tot een voldoende representatief onderzoek en een methodologisch verantwoorde analyse te komen’.

Veel burgemeesters pleitten al eerder voor het experiment, juist om ondermijning van de maatschappij door criminaliteit tegen te gaan.

We stellen u nu dan ook de volgende vragen:

- Is het college bekend met het advies van de commissie Knottnerus?
- Gaat het college de gemeente Zwolle aanmelden voor deelname aan de proef?

Namens de fractie van D66,

Claudia van Bruggen

voorstel

Zwolle

Raadsplein besluitvormend

Datum 10 september 2018

onderwerp	Beantwoording artikel 45 vragen SP - Gevolgen Woningwet en ATAD voor woningcorporaties
portefeuillehouder	Ed Anker
informant	Dijk, Rene van
medeopstellers	
afdeling	Ruimte en Economie
bijlagen	Voorstel: Informatienota Beantwoording artikel 45 vragen SP - Gevolgen Woningwet en ATAD voor woningcorporaties Bijlage: Bijlage 1 Bijlage: Bijlage 2

Voorgesteld besluit raad

kennis te nemen van:
- De beantwoording van de vragen van de SP in het kader van artikel 45 van het reglement van orde over de gevolgen van de Woningwet 2015 en de voorgenomen ATAD maatregel voor de woningcorporaties in Zwolle.

voorstel

Zwolle

Informatienota voor de raad

Datum 11 juli 2018

Onderwerp	Gevolgen Woningwet en ATAD voor de woningcororaties.
Versienummer	1

Portefeuillehouder Ed Anker

Informant R. van Dijk
Afdeling Ruimte & Economie / ZWRE
Telefoon 06 19691993
Email r.van.dijk@zwolle.nl
Bijlagen 2

Wij stellen u voor kennis te nemen van:

- De beantwoording van de vragen van de SP in het kader van artikel 45 van het reglement van orde over de gevolgen van de Woningwet 2015 en de voorgenomen ATAD maatregel voor de woningcorporaties in Zwolle.

Datum 11 juli 2018

Toelichting op het voorstel

Inleiding
In het kader van artikel 45 van het reglement van orde heeft de SP vragen gesteld over gevolgen van de Woningwet 2015 en van de zogenoemde ATAD maatregel (Anti Taks Avoidance Directive, bedoeld om belastingontduiking door grote en internationaal opererende bedrijven tegen te gaan) voor de woningcorporaties in Zwolle. De vragen van de SP zijn als bijlage 1 bijgevoegd.
Deze vragen worden in deze nota beantwoord.

Kernboodschap

1. *In hoeverre worden de huishoudens in Zwolle geraakt door deze ATAD-maatregel?*
   - *Hoeveel huurwoningen kunnen er niet worden gebouwd,*
   - *hoeveel huizen kunnen niet worden gerenoveerd tot energiezuinige woningen*
   - *en hoeveel huurders krijgen geen huurverlaging (of minder huurverhoging) als gevolg hiervan?*

en

2. *Wat zijn de lokale gevolgen van de (stijgende) verhuurderheffing en de (stijgende) vennootschapsbelasting, die de corporaties moeten betalen? Wat betekent het voor de investeringen van de corporaties in Zwolle?*

Hieronder beantwoorden wij beide vragen in onderlinge samenhang.
In het kader van de evaluatie van de Woningwet 2015 heeft deltaWonen een brief aan het college geschreven waarin zij in gaat op de gevolgen van de Woningwet (waaronder de verhuurdersheffing en de vennootschapsbelasting) voor deltaWonen in Zwolle en ook in gaat op de gevolgen van de voorgenomen toepassing van de ATAD op woningcorporaties (bijlage 2). De ATAD is een maatregel in de sfeer van de vennootschapsbelasting, die belastingontwijking van bedrijven tegen moet gaan.
De brief van deltaWonen bevat een bijlage, een position paper van Aedes met daarin de landelijke effecten van de financiële maatregelen die de laatste jaren voor de corporaties zijn ingevoerd.
De corporaties SWZ en Openbaar Belang onderschrijven de brief van deltaWonen.
In zijn brief van 3 mei 2018 berekent deltaWonen de gevolgen van de financiële maatregelen uit de Woningwet 2015 en van de voorgenomen invoering van de ATAD. DeltaWonen berekent een verlies van investeringscapaciteit van 40 tot 50 miljoen Euro, welk bedrag zij minder kunnen investeren in sociale woningbouw, duurzaamheid, huurbeleid etc. Voor de corporaties SZW en Openbaar belang zullen deze bedragen naar rato van de omvang van deze corporaties aan de orde zijn.
Hoeveel huurwoningen precies de corporaties minder kunnen bouwen, energiezuiniger maken of hoeveel huurders minder huurverhoging krijgen, is moeilijk aan te geven. Wij kunnen ook niet concreet aangeven in welke mate het uitvoeren van de lokale prestatieafspraken in Zwolle door deze extra belastingen worden vertraagd of niet worden gehaald. Wel is zeker dat de sociale huursector in Zwolle op alle fronten onder de financiële maatregelen fors heeft geleden en daar maken wij ons samen met de corporaties grote zorgen over. Het onderwerp evaluatie Woningwet en invoering ATAD is een prioritair onderwerp op de agenda van het bestuurlijk overleg tussen gemeente en de Zwolse corporaties.

3. *Hoe beoordeelt u het dat deze regering corporaties niet vrijstelt van de ATAD-lastenverzwaring, geld wat niet kan worden gebruikt voor investeringen in onze volkshuisvesting?*

Wij delen de opvatting van de corporaties dat zij vrijgesteld moeten worden van de ATAD. Die betekent niet alleen een extra lastenverzwaring en dus nog minder investeringscapaciteit, maar deze maatregel past ook niet bij de rechtsvorm van de corporaties, stichtingen die geen winstoogmerk hebben en niet gericht zijn op belastingontwijking.
De toepassing van de ATAD matregel wringt des te meer nu het kabinet de ambities van de corporaties omarmt om de sociale huurvoorraad verder te verduurzamen naar CO2 neutraal in 2050. Dan kan het niet zo zijn dat het kabinet een maatregel toepast die de investeringscapaciteit van corporaties nog verder verkleint. Wij hebben begrepen dat aan één van de vier klimaattafels voorgesteld is de verhuurdersheffing voor corporaties te verlagen zodat corporaties meer kunnen investeren in het CO2 neutraal maken van de sociale woningvoorraad. In deze lijn past dan ook het achterwege laten van de ATAD.
Gelukkig blijkt uit de brief van deltaWonen dat de minister van BZK begrip heeft voor het standpunt tegen de toepassing van de ATAD, maar dat is geen garantie dat de ATAD niet voor de corporaties zal worden ingevoerd, dus een actieve lobby blijft geboden.

4. *Kunt u aangeven in hoeverre het uitvoeren van de lokale prestatieafspraken in Zwolle - waarbij de gemeente, de corporaties en de huurders afspraken hebben gemaakt over beschikbaarheid, betaalbaarheid en duurzaamheid van de corporatiewoningen – door deze extra belastingen worden vertraagd, niet worden gehaald of zelfs onmogelijk worden gemaakt? Kunt u uw antwoord toelichten?*

Wij kunnen ook niet concreet aangeven in welke mate het uitvoeren van de lokale prestatieafspraken in Zwolle door deze extra belastingen worden vertraagd of niet worden gehaald. De maatregelen treffen de sociale huursector op alle fronten.

5. *Bent u bereid – via de VNG – er bij de regering op aan te dringen dat de extra belastingen van de woningcorporaties worden teruggedraaid? Zo ja, hoe gaat u dat doen? Wilt u daarbij samenwerken met Zwolse corporaties en huurders? En bent u bereid om – als de belastingen (deels) worden teruggedraaid – er bij de corporaties op aan te dringen extra te investeren in de volkshuisvesting? Kunt u uw antwoord toelichten?*

Op dit moment voert het ministerie van BZK een evaluatie van de Woningwet uit waarbij Aedes (de branchevereniging van woningcorporaties), de VNG en de Woonbond nauw zijn betrokken. Eind 2018 moet de evaluatie gereed zijn. De evaluatie van de Woningwet 2015 biedt de kans de negatieve effecten van de Woningwet voor het voetlicht te krijgen, maatregelen om te buigen en nieuwe maatregelen zoals de ATAD te voorkomen. Het gaat financieel goed met Nederland, ook met de overheidsfinanciën. De financiële maatregelen uit de Woningwet 2015 zijn ontwikkeld en ingevoerd in de crisistijd. Het is nu het moment de maatregelen terug te draaien of bij te stellen.
Aedes, VNG en Woonbond trekken intensief met elkaar op in het belang van de volkshuisvesting in de Nederlandse gemeenten. Wij zullen ons in het verband van de VNG maximaal inzetten om niet alleen de ATAD van tafel te krijgen, maar ook maatregelen die al zijn ingevoerd terug te draaien of bij te doen stellen. Het college heeft via haar deelname aan de Commissie Ruimte van de VNG dit thema reeds aangekaart en het standpunt tegen toepassing van de ATAD op corporaties staat ook al op de agenda van de G40.

Datum 11 juli 2018

Zoals aangegeven staat de evaluatie van de Woningwet en de ATAD bovenaan op de agenda van het bestuurlijk en ambtelijk overleg tussen gemeente en corporaties en de huurdersverenigingen. Gezamenlijk bekijken we hoe wij de lobby op landelijk niveau maximaal kunnen ondersteunen.
En als maatregelen terug worden gedraaid zullen wij natuurlijk de corporaties en huurdersverenigingen in gesprek gaan hoe de positieve effecten daarvan het meest optimaal ingezet kunnen worden in Zwolle. In 2019 maken wij nieuwe Prestatieafspraken met de corporaties voor de periode 2020-2025, een mooie gelegenheid om dit te verankeren.

Consequenties
N.v.t.

Communicatie en vervolg
Wij verwachten in de loop van 2018 op verschillende momenten te kunnen communiceren hoe de evaluatie van de Woningwet verloopt en of die leidt tot aanpassing van maatregelen in de Woningwet en wat daarvan de positieve effecten voor de sociale huursector in Zwolle zullen zijn. De nieuwe prestatieafspraken 2020-2025 die in 2019 worden voorbereid, bieden een goede gelegenheid de positieve effecten voor Zwolle te vertalen naar beleid en investeringen in de sociale huursector in Zwolle.

Openbaarheid
Openbaar stuk.

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris

besluit

Zwolle

Jaargang

Kenmerk 47840

Onderwerp Beantwoording artikel 45 vragen SP - Gevolgen Woningwet en ATAD voor woningcorporaties

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 17-07-2018

besluit:

Aldus besloten in de openbare vergadering van 10 september 2018,

de voorzitter,

de griffier,

Aan: College van B&W
Van: Brammert Geerling/SP
Betreft: Gevolgen extreme belastingverhoging kabinet voor woningbouwcorporaties.
Datum: 25-06-2018

Geacht college,

In het kader van artikel 45 van het reglement van orde wil de SP vragen stellen over de gevolgen van verschillende (nieuwe) belastingmaatregelen van het kabinet voor Zwolse woningbouwcorporaties, huurders en het Zwolse volkshuisvestingsbeleid.

Inleiding

De regering legt de woningcorporaties extra belastingen op van een miljard euro. Zo worden corporaties zwaar geraakt door de ATAD-richtlijnen (de Anti Tax Avoidance Directive, bedoeld om belastingontduiking van bedrijven tegen te gaan). Dat is bizar. Op deze manier wordt veel geld onttrokken aan de kassa van de corporaties. Dat gaat ten koste van broodnodige investeringen in goede betaalbare woningen. En het is ook niet nodig. Frankrijk en België laten zien dat vrijstelling voor corporaties mogelijk is. De ATAD-maatregel komt bovenop de verhoging van de jaarlijkse verhuurderheffing en de extra vennootschapsbelasting. De SP-fractie maakt zich zorgen of onze corporaties op deze manier kunnen voldoen aan hun maatschappelijke opdracht: het bouwen van voldoende betaalbare huurwoningen, het zorgen voor betaalbare huren en het opknappen van woningen in Zwolle.

De SP-fractie heeft daarom de volgende vragen:

1. In hoeverre worden de huishoudens in Zwolle geraakt door deze ATAD-maatregel?

- Hoeveel huurwoningen kunnen er niet worden gebouwd,
- hoeveel huizen kunnen niet worden gerenoveerd tot energiezuinige woningen
- en hoeveel huurders krijgen geen huurverlaging (of minder huurverhoging)

als gevolg hiervan?

2. Wat zijn de lokale gevolgen van de (stijgende) verhuurderheffing en de (stijgende) vennootschapsbelasting, die de corporaties moeten betalen? Wat betekent het voor de investeringen van de corporaties in Zwolle?

3. Hoe beoordeelt u het dat deze regering corporaties niet vrijstelt van de ATAD-lastenverzwaring, geld wat niet kan worden gebruikt voor investeringen in onze volkshuisvesting?
4. Kunt u aangeven in hoeverre het uitvoeren van de lokale prestatieafspraken in Zwolle - waarbij de gemeente, de corporaties en de huurders afspraken hebben gemaakt over beschikbaarheid, betaalbaarheid en duurzaamheid van de corporatiewoningen – door deze extra belastingen worden vertraagd, niet worden gehaald of zelfs onmogelijk worden gemaakt? Kunt u uw antwoord toelichten?
5. Bent u bereid – via de VNG – er bij de regering op aan te dringen dat de extra belastingen van de woningcorporaties worden teruggedraaid? Zo ja, hoe gaat u dat doen? Wilt u daarbij samenwerken met Zwolse corporaties en huurders? En bent u bereid om – als de belastingen (deels) worden teruggedraaid – er bij de corporaties op aan te dringen extra te investeren in de volkshuisvesting? Kunt u uw antwoord toelichten?

Raadsgriffie

deltaWonen
wonen en leven, nu en later

203375

Ontvangen

7 MEI 2018

Registratuur

Gemeente Zwolle
College van burgemeester en wethouders
Postbus 10007
8000 GA ZWOLLE

B -post

Per mail aan: collegevergadering@zwolle.nl

onderwerp	consequenties herziene Woningwet en ATAD voor uw gemeente
datum	3 mei 2018
kenmerk	BdP/HD/Gemeenten/260418
behandeld door	B.de Paus/H.H.W.M. Damman

Geacht college van burgemeester en wethouders,

Vanaf 1 juli 2015 is de herziene Woningwet van kracht. Op dit moment houdt het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties (BZK) de landelijke evaluatie van de herziening van de Woningwet[1]. In de evaluatie laat het ministerie de doeltreffendheid en effecten van de herziening onderzoeken. Daarbij worden ook (ongewenste) neveneffecten meegenomen. De evaluatie moet eind 2018 gereed zijn. Namens de gemeenten neemt de VNG deel aan de klankbordgroep. Door de ervaringen die we sinds 2015 hebben met de Woningwet, zien wij dat de wet op diverse onderdelen voor verbetering vatbaar is. Met deze brief willen wij u oproepen om vanuit uw perspectief deze ongewenste neveneffecten onder de aandacht te brengen van de VNG.

Wij zien daarbij twee sporen: het inhoudelijke spoor van maatregelen in de Woningwet, en de financiële consequenties van diverse maatregelen, die de corporatie-sector en daarmee haar investeringscapaciteit en de betaalbaarheid voor huurders rechtstreeks raken.

Woningwet
Voor wat betreft de inhoudelijke maatregelen in de Woningwet, zien wij dat veel maatregelen in de kern ten gunste komen van de primaire doelgroep (huurders), maar dat de wet in haar uitwerking daarin vooral te rigide is, waardoor er in de praktijk effecten zijn, die niet ten gunste komen aan onze primaire doelgroep.

We zien dat de scheidslijn van de woningmarktregio's zo scherp is, dat deltaWonen niet in haar werkgebied Oldebroek mag investeren, terwijl zij als fusie-corporatie daar een belangrijk deel van haar bezit heeft. Ook voor de wetgeving rondom passend toewijzen geldt dat regels in de praktijk zo strak zijn, dat wij voor onze huurders en woningzoekenden niet het maatwerk kunnen bieden dat nodig is.
En we zien vooral de grote complexiteit van de bestaande regelgeving in relatie tot de vergrote verantwoordelijkheden van centrale bewonersraden en gemeenten. Dit leidt tot een onevenredige belasting van leden van de centrale bewonersraad.

[1] http://www.woningwet2015.nl/nieuws/evaluatie-herziening-woningwet-van-start

Nu al worden we als sector zwaar belast met de afdrachten aan, vooral de centrale overheid. De lastendruk van de verhuurdersheffing, de vennootschapsbelasting, de BTW en de overdrachtsbelasting zijn opgelopen naar 3 maandhuren. Dat is 25% van de jaarlijkse huur, die onze bewoners betalen. Daarmee worden zij en wij als sector onevenredig geraakt door opeenvolgende maatregelen. Dit geld is niet beschikbaar voor de invulling van onze primaire taak en de realisatie van nieuwe initiatieven, bij voorbeeld op het gebied van CO2 neutraliteit.
Daar komt de administratieve lastendruk als gevolg van de Woningwet nog bij. Landelijk zou er volgens prognoses bij invoering van de wet maximaal 30 miljoen euro aan extra administratieve kosten ontstaan, dit is inmiddels opgelopen naar 90 miljoen euro. Een verdrievoudiging, waarover de media al uitgebreid heeft gepubliceerd. Het effect is dat het level playing field, zoals in de aanloop naar de nieuwe Woningwet door commerciële partijen bepleit, door alle reeds genoemde factoren in combinatie met de lage rentestand van dit moment, zeker niet aan de orde is. Daarmee schiet de Woningwet haar doel ver voorbij en zijn de corporaties niet langer de stabiele motor van de woningbouw.

Extra belastingdruk door de ATAD
In het huidige regeerakkoord komen daar nog weer nieuwe maatregelen bij. Zo worden we geconfronteerd met ongewenste bijeffecten van de beperking van de renteaftrek in het kader van de vennootschapsbelasting. Deze maatregelen, ATAD genaamd[2], worden genomen om belastingontwijking tegen te gaan. Met de wijziging wil de overheid voorkomen dat grote, internationaal opererende bedrijven hun bedrijfsstructuur zo inrichten dat ze geen of nauwelijks belasting betalen. Het voorstel zoals het er nu ligt, heeft nadelige effecten voor organisaties met meer leningen dan winst. Corporaties zijn bij uitstek organisaties met veel leningen en weinig winst. Woningcorporaties ontwijken echter geen belasting. Ze sluizen geen geld door naar buitenlandse bedrijfsonderdelen om belasting te ontwijken. In bijgaande bijlage heeft Aedes uitgewerkt waar het om gaat. Corporaties worden zo onterecht met nieuwe belastingdruk geconfronteerd. Daar komt bij, dat de belastingdruk op basis van bestaande regels de komende jaren ook al gaat stijgen. Aedes heeft berekend dat de lastendruk gaat stijgen van € 1,8 naar € 2,9 miljard. Een toename van 60% waardoor er landelijk 67.000 huizen minder bijgebouwd kunnen worden of 100.000 huizen minder duurzaam gerenoveerd.

Voor deltaWonen hebben we de effecten van de mogelijke komst van de ATAD berekend. Het gaat om extra afdrachten van naar schatting € 1,7 miljoen, € 0,8 miljoen en € 0,5 miljoen voor de jaren 2019, 2020 en 2021. Totaal € 3 miljoen voor 3 jaren. Met de stijging van de verhuurdersheffing en de overige posten in de vennootschapsbelasting kan dat vanaf 2021 oplopen naar zo'n € 4 miljoen per jaar. Hiermee is er sprake van een verlies aan investeringscapaciteit van tussen de € 40 en € 50 miljoen. Deze gelden zijn extra niet meer beschikbaar voor de primaire doelgroep en gaan ten koste van onze investeringen in duurzaamheid, het CO2-neutraal maken van woningen, circulariteit of het reduceren van de wachtlijsten. Dat raakt onze ambitie, maar ook die van uw gemeente. Een ongewenste situatie. De belastingdruk voor de sector loopt onevenredig op. We gaan straks in plaats van 3 maandhuren 4, tot mogelijk 5, maandhuren betalen aan vooral de centrale overheid. Dit gaat ten koste van de doelgroep waar we voor zijn.

[2] de Anti Tax Avoidance Directive (ATAD)

deltaWonen
wonen en leven, nu en later

Tijdens het Aedes-congres op 19 april 2018 heeft minister Ollongren aangegeven, dat ze de ongewenste effecten voor de sector ziet en bereid is om in Den Haag het gesprek aan te gaan om te voorkomen dat de belastingverhoging voor corporaties door zal gaan. Wij zijn verheugd dat de minister deze toezegging heeft gedaan. We zien daarbij dat brede politieke druk nodig is om het tij te keren.

Met deze brief willen wij u oproepen om de ongewenste effecten van de herziene woningwet 2015 en de nieuwe financiële maatregelen onder de aandacht te brengen van de VNG en zo mogelijk de landelijke politiek. Wij zijn van harte bereid u te ondersteunen bij het formuleren van uw standpunt en de procesgang richting betrokken partijen.

Mocht u naar aanleiding van deze brief vragen hebben of behoefte hebben aan ondersteuning, dan kunt u hierover contact opnemen met mevrouw B. de Paus via telefoonnummer (038) 851 02 18.

Met vriendelijke groet,

drs. Evert Leideman
directeur-bestuurder

Bijlage:
Aedes bulletin: 'Meer belasting voor corporaties, minder nieuwe en energiezuinige woningen voor huurders'

Postbus 604, 8000 AP Zwolle 038 851 02 00 www.deltawonen.nl info@deltawonen.nl kvk zwolle 05003860
IBAN NL33RABO0171614674 btw NL 0026.39.579.B01

vereniging van
woningcorporaties

Meer belasting voor corporaties, minder nieuwe en energiezuinige woningen voor huurders

April 2018

Woningcorporaties gaan de komende jaren een miljard meer belasting betalen als de kabinetsvoorstellen doorgaan. Dat betekent dat corporaties zo'n 67.000 minder nieuwe huurwoningen kunnen bouwen. Dat is een stad als Amersfoort minder. Of ze kunnen 100.000 huizen minder renoveren tot heel energiezuinige woningen. Het aantal huizen van een stad als Nijmegen. Het kabinet vraagt of corporaties gas geven op nieuwbouw en verduurzaming, maar trekt tegelijkertijd de handrem aan. Woningzoekenden blijven langer op wachtlijsten en huurders moeten wachten tot hun huis wordt aangepakt.

Wat is ATAD?

- Europese afspraken in de *Anti Tax Avoidance Directive* (ATAD-richtlijn) zijn bedoeld om constructies tegen te gaan waarbij internationale bedrijven minder vennootschapsbelasting hoeven te betalen.
- Het kabinet moet de ATAD-richtlijn voor eind 2018 omzetten in Nederlandse regels binnen de vennootschapsbelasting (vpb). In het regeerakkoord is vastgelegd dat vanaf 2019 de renteaftrek op leningen wordt beperkt tot 30 procent van de fiscale winst.
- De overheid verwacht zo 1.4 miljard extra belasting binnen te halen. Voor het bedrijfsleven staan daar verlaging van de vpb (van 25% naar 21%) en afschaffen van de dividendbelasting tegenover.
- Deze invulling heeft gevolgen voor alle vennootschapsbelastingplichtigen. Dus ook voor overheidsbedrijven en (semi) publieke instellingen, die vennootschapsbelastingplichtig zijn. Terwijl winstbelasting voor deze niet-winst beogende ondernemingen in feite niet uit te leggen is.

Effect

- Ook woningcorporaties zijn vpb-plichtig geworden, hoewel zij geen winst maken, maar werken aan de maatschappelijke opgave om lage inkomens betaalbaar en goed te huisvesten. Sociale verhuurders hebben veel leningen op hun onroerend goed en behalen maar een laag rendement.
- Daardoor gaan woningcorporaties als gevolg van de ATAD-richtlijn juist veel extra vpb betalen. In de praktijk is het een boete op leningen voor investeringen. Terwijl het bedoeld was om belastingontwijking te bestrijden bij grote internationale bedrijven.
- We schatten dat ATAD woningcorporaties zo'n 300 miljoen euro per jaar gaat kosten. Het verbeteren van het Nederlandse vestigingsklimaat wordt zo opgebracht door woningzoekenden en corporatiehuurders.
- ATAD stimuleert corporaties om leningen af te lossen. Tegelijkertijd verwacht de overheid meer investeringen van corporaties in nieuwbouw, verduurzaming van woningen en betaalbare huren. Dat kan niet allebei tegelijkertijd.

Fiscale druk op corporaties

Deze belastingverhoging komt bovenop eerdere fiscale maatregelen waar woningcorporaties al mee te maken hebben.

- Los van het regeerakkoord loopt de vennootschapsbelasting die woningcorporaties de komende jaren moeten betalen sowieso op naar 500 miljoen per jaar.
- Tijdens de crisis is de verhuurderheffing ingevoerd, een belasting op sociale huurwoningen. Die is gekoppeld aan de WOZ-waarde van woningen. We verwachten dat de heffing door de waardestijging van koopwoningen in 2020 oploopt tot boven de 2 miljard euro. Ook dat is zo'n 300 miljoen euro meer dan eerder geraamd. De waardestijging voor huizenbezitters leidt dus tot belastingverhoging bij sociale verhuurders.
- Gecombineerd kan de lastenverzwaring voor alle corporaties samen oplopen tot meer dan een miljard euro per jaar extra.

Ten koste van huurders en woningzoekenden

- Woningcorporaties willen graag meer investeren: meer sociale huurwoningen bouwen, huizen energiezuiniger en duurzamer maken, huren betaalbaar houden. De overheid stimuleert corporaties daartoe, want er is grote behoefte aan.
- Hogere belastingdruk gaat echter onvermijdelijk ten koste van die investeringen. De overheid maakte eerst niet-winst beogende woningcorporaties vpb-plichtig en voerde een extra (ver)huurdersbelasting in. Met ATAD komt daar nu een boete op investeringen bij.
- Het fiscale regime voor woningcorporaties past sowieso niet bij hun status van maatschappelijke ondernemingen. De overheid onttrekt veel geld aan de sociale huisvesting, een maatschappelijke voorziening.
- De overheid doet daarmee huurders en woningzoekenden tekort. Het gaat ten koste van meer betaalbare sociale huurwoningen voor woningzoekenden op wachtlijsten. Ten koste van de verduurzaming van de sociale woningvoorraad.

We mogen verwachten dat de overheid het stimuleert en mogelijk maakt dat er meer huurwoningen gebouwd, dat huizen verduurzaamd worden en dat huren betaalbaar kunnen blijven. De fiscale voorstellen van het kabinet werken echter tegenovergesteld. Het kabinet vraagt of corporaties gas geven op nieuwbouw en verduurzaming, maar trekt tegelijkertijd de handrem aan. Ten koste van huurders en van woningzoekenden op wachtlijsten.

Fiscale maatregelen kabinet Rutte 3

Belasting voor alle woningcorporaties
(in miljoenen euro per jaar)

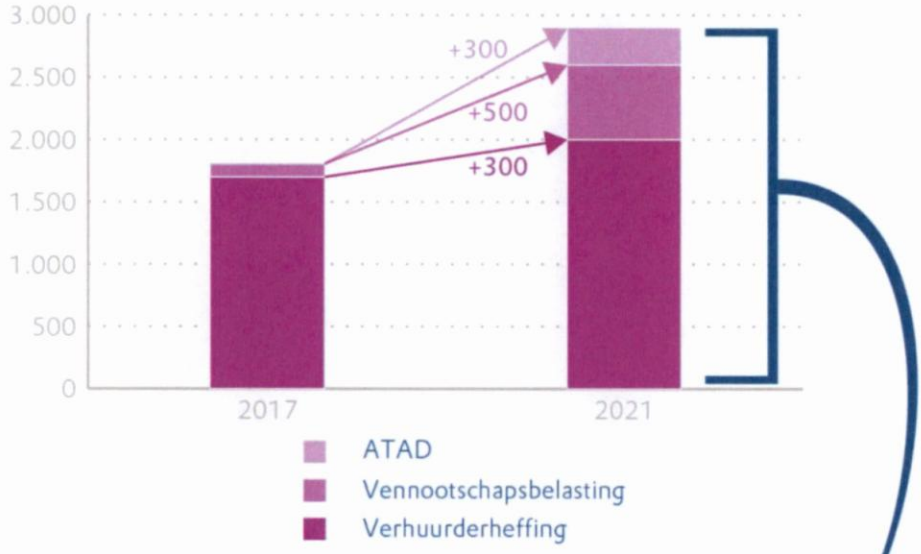

Door belastingverhogingen betalen woningcorporaties in 2021 jaarlijks ruim één miljard meer aan de schatkist.
Dat kunnen ze niet investeren in nieuwbouw of verduurzaming.

Dat staat gelijk aan:

67.000 nieuwbouwwoningen
de grootte van een stad als Amersfoort

OF

100.000 woningen naar zeer duurzaam renoveren
het aantal woningen van een stad als Nijmegen

Het kabinet vraagt woningcorporaties gas te geven op nieuwbouw en verduurzaming, maar trekt tegelijkertijd de handrem aan.
Ten koste van huurders en woningzoekenden.

voorstel

Zwolle

Raadsplein besluitvormend

Datum 10 september 2018

onderwerp	Beantwoording artikel 45 vragen Swollwacht - Overlast Milligerplas
portefeuillehouder	Henk Jan Meijer
informant	Wieske, Wubbe-Jan
medeopstellers	
afdeling	Wijk en Beheermanagement
bijlagen	Voorstel: Informatienota beantwoording artikel 45 vragen Swollwacht - Overlast Milligerplas Bijlage: Vragen Swollwacht- Overlast Milligerplas

Voorgesteld besluit raad

kennis te nemen van:
De beantwoording van de artikel 45 vragen van de Swollwacht fractie met betrekking tot overlast rondom de Milligerplas..

voorstel

Zwolle

Informatienota voor de raad

Datum 11 juli 2018

Onderwerp	Beantwoording artikel 45 vragen - Overlast Milligerplas
Versienummer	V1.0

Portefeuillehouder drs. H.J Meijer

Informant W.J. Wiekske/ B.L. Hoekstra
Afdeling Project Ontwikkeling / OW
Telefoon 06 36215392
Email w.wieske@zwolle.nl

Bijlagen 1.Artikel 45 vragen Swollewacht fractie - Overlast Milligerplas

Wij stellen u voor kennis te nemen van:

De beantwoording van de artikel 45 vragen van de Swollwacht fractie met betrekking tot overlast rondom de Milligerplas..

Datum 11 juli 2018

Toelichting op het voorstel

Inleiding

Op 12 juni heeft de Swollwacht-fractie artikel 45 vragen gesteld aan het college van B&W. In deze informatienota leest u de beantwoording daarvan.

1. Herkent het college de signalen die de inwoners schetsen?

Het college herkent de geschetste signalen over de ervaren overlast bij de Milligerplas.

2. Is bij het college bekend hoeveel meldingen er bij de gemeente en politie binnenkomen over Milligerplas?
Het college is bekend met meldingen over de Milligerplas die bij de politie worden gedaan. Deze meldingen kunnen echter niet altijd één op één worden gerelateerd aan gebruik van de plas of anderszins ervaren overlast rond de plas of aangrenzende straten.

3. Krijgt de Gemeente meldingen binnen vanuit diensten als de ROVA als het gaat om (glas)afval, hondenpoep en vernielingen aan bomen/struiken bij Milligerplas?
Meldingen van de Rova gaan over zwerfafval gedurende het zomerseizoen. Hierop is tijdens deze periode dagelijks inzet van de Rova. Loslopende honden en hondenpoep worden door de Rova geconstateerd en hier wordt op geacteerd. Deze constateringen worden echter niet geregistreerd.

4. Krijgt de politie de signalen mee, die door de inwoners geschetst worden? Zo ja, wat wordt er momenteel gedaan om de regels rondom Milligerplas te handhaven?
De gemeente en politie hebben nadrukkelijk en structureel aandacht voor ervaren overlast rond de Milligerplas en handhaving daarvan. Wanneer ter plaatse wordt geconstateerd dat de regels worden overtreden wordt daar actie op ondernomen.

5. Is het college het met Swollwacht eens, dat handhaving belangrijk is om Milligerplas voor ieder een prettige plek te houden?
Ja, dat is het college met Swollwacht eens. De Milligerplas moet een plek zijn waar iedereen prettig kan wonen en recreëren.

6. Is het college er toe bereid om de overlast (structureel) aan te pakken, om beleving en veiligheid bij en rondom de Milligerplas te verbeteren?
Het college heeft continu aandacht voor de leefbaarheid rondom de Milligerplas. Er wordt gewerkt aan een verkenning voor de verdere ontwikkeling van de Milligerplas waarbij leefbaarheid een belangrijk thema is. Signalen en suggesties van omwonenden nemen wij hierin graag mee. Omwonenden worden daarom nadrukkelijk bij dit proces betrokken.

De burgemeester van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer

Datum 11 juli 2018

Zwolle

Jaargang

Kenmerk 47841

Onderwerp Beantwoording artikel 45 vragen Swollwacht - Overlast Milligerplas

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 17-07-2018

besluit:

Aldus besloten in de openbare vergadering van 10 september 2018,

de voorzitter,

de griffier,

Swollwacht

Aan het college van Burgemeester en Wethouders
van Zwolle

Betreft: vragen ex artikel 45 over Overlast Milligerplas

Zwolle, 12 juni 2018

Geacht college,

Van inwoners rondom de Milligerplas heeft Swollwacht signalen ontvangen over (jaarlijks terugkerende) overlast. Het is fijn dat onze inwoners gebruik kunnen maken van de plas, maar hierbij moet iedereen zich ook veilig kunnen voelen en dit moet niet tot overlast leiden. Er is echter sprake van de volgende overlast:

- Veel en snel scooter verkeer bij de plas
- Veel loslopende honden
- hondenpoep
- luidruchtige feestjes laat in de avond/nacht
- Vernielingen aan bomen en struiken voor vuurkorven
- rondslingerende glazen drankflessen

De overlast helpt niet mee aan het woon- en recreatiegenot en de veiligheid bij de plas. Dat brengt de fractie van Swollwacht tot de volgende vragen:

1. Herkent het college de signalen die de inwoners schetsen?
2. Is bij het college bekend hoeveel meldingen er bij de gemeente en politie binnenkomen over Milligerplas?
3. Krijgt de Gemeente meldingen binnen vanuit diensten als de ROVA als het gaat om (glas)afval, hondenpoep en vernielingen aan bomen/struiken bij Milligerplas?
4. Krijgt de politie de signalen mee, die door de inwoners geschetst worden? Zo ja, wat wordt er momenteel gedaan om de regels rondom Milligerplas te handhaven?
5. Is het college het met Swollwacht eens, dat handhaving belangrijk is om Milligerplas voor ieder een prettige plek te houden?
6. Is het college er toebereid om de overlast (structureel) aan te pakken, om beleving en veiligheid bij en rondom de Milligerplas te verbeteren?

Met vriendelijke groeten,

Namens de fractie van Swollwacht,

Guido Pasman

voorstel

Zwolle

Raadsplein besluitvormend

Datum 10 september 2018

onderwerp	Beantwoording artikel 45 vragen CDA 'aanvraag voor het kappen van 31 bomen Oude Mars'
portefeuillehouder	William Dogger
informant	Westenberg, Anton
medeopstellers	
afdeling	Proces- Programma- en Projectmanagement
bijlagen	Voorstel: Informatienota beantwoording artikel 45 vragen fractie CDA - aanvraag voor het kappen van 31 bomen Oude Mars Bijlage: CDA - Aanvraag voor het kappen van 31 bomen Oude Mars Bijlage: kavelspaspoorten-oude-mars-39 Bijlage: kavel39 oude mars-overzicht ArSpa Bijlage: T-004-516-0004-2 aanvraag kapvergunning

Voorgesteld besluit raad

Kennisnemen van beantwoording artikel 45 vragen CDA 'aanvraag voor het kappen van 31 bomen Oude Mars'

voorstel

Zwolle

Informatienota voor de raad

Datum 10 juli 2018

Onderwerp	Beantwoording artikel 45 vragen
Versienummer	

Portefeuillehouder William Dogger

Informant Anton Westenberg
Afdeling PPP
Telefoon 038 498 2660
Email a.westenberg@zwolle.nl

Bijlagen

Wij stellen u voor kennis te nemen van:

De beantwoording artikel 45-vragen ‘aanvraag voor het kappen van 31 bomen Oude Mars’.

Datum 10 juli 2018

Toelichting op het voorstel

Inleiding
Op 15 juni 2018 zijn er door de fractie van het CDA artikel 45-vragen gesteld over ‘aanvraag voor het kappen van 31 bomen Oude Mars’. Met deze informatienota wordt u geïnformeerd over de beantwoording van deze vragen.

Kernboodschap

Inleiding
Op de Oude Mars te Zwolle bevinden zich nog diverse kavels die ter verkoop worden aangeboden. De omgevingsvergunning waarover het hier gaat betreft kavel 39, een zogenaamde boskavel. *(zie bijlage: kavelpaspoort kavel 39).* De CDA fractie kreeg vanuit de omgeving signalen dat er vraagtekens gezet werden bij het kappen van bomen op deze zogenoemde boskavel: want het kan toch niet zo zijn dat het kopen van een zogenaamde boskavel (het wonen aan de rand van het bos) leidt tot het kappen van bomen die tot het bos van Zandhove behoren.
Daarop hebben wij de aanvraag opgevraagd en hebben een en ander onderzocht. Uit de aanvraag blijkt dat het kavel groter is geworden dan oorspronkelijk gepland. Hierdoor komt een deel van het kavel terecht in een stuk bebossing.

De Oude Mars is een ontwikkelgebied ten behoeve van het duurdere segment woningbouw. In 2008 zijn de eerste kavels in dit gebied in verkoop gegaan. Als gevolg van de woningmarktcrisis heeft de uitgifte stagnatie opgelopen. Reeds vanaf de start van het project is de gemeente begonnen met de aanleg van groen volgens het destijds opgestelde stedenbouwkundig- en groenplan. De looptijd en de gewijzigde marktomstandigheden vragen steeds om tussentijdse aanpassingen van de oorspronkelijke plannen. Om deze redenen is de raad afgelopen februari bijvoorbeeld ook geïnformeerd over een aanpassing van het stedenbouwkundig plan fase 3 Oude Mars.
De artikel-45 vragen omtrent “aanvraag voor het kappen van 31 bomen Oude Mars” hebben betrekking op een aanpassing van het plan ten gevolge van een individuele wens om een kavel te vergroten.

1. Meestal wordt bij een aanvraag omschreven om welke soort bomen het gaat (eiken, beuken etc). Deze informatie troffen wij niet aan in de aanvraag.
   Om welke bomen gaat het precies en kunt u een indicatie geven van de ouderdom van de bomen?

   Het betreffen hier zomereiken. De bomen zijn circa 8 jaar geleden geplant.

2. In het kader van de nationale boomfeestdag zijn er op 17 maart 2010 door ruim 600 Overijsselse schoolkinderen, 150 volwassenen en diverse bekende Nederlanders in totaal 12 grove dennen en 250 ecologische eiken geplant op de oude Mars
   Maken de te kappen bomen onderdeel uit van die 235 met veel zorg geplante bomen?

   Ja, ook deze bomen maken onderdeel uit van de bomen die in het kader van de nationale boomfeestdag zijn geplant.

3. In de aanvraag is op de vraag of herplanting mogelijk is, geantwoord met de motivatie: “Ja, alle 31 bomen zijn te verplanten. Vanwege hoge verplantkosten en fasering is dit niet wenselijk.” Heeft de gemeente hier verder nog actie op ondernomen, bijvoorbeeld door te onderzoeken wat de mogelijke gevolgen zijn als we wel tot herplanting over zouden gaan?

De aanvraag was helaas niet volledig. De reden om niet te verplanten was niet alleen financieel van aard maar had ook te maken met de slagingskans van overleven van de betreffende bomen. Daardoor is in eerste instantie gekozen voor nieuwe aanplant. Gedurende de aanvraag is één en ander met Zwolle Groenstad overlegd en inmiddels is besloten om 24 bomen te verplanten. Dit heeft de goedkeuring van Zwolle Groenstad. De overige 7 bomen blijven staan.

4. Is de gemeente Zwolle bereid om verplant te verlangen van de aanvrager en zo ja, waar en wanneer vindt die herplanting plaats, wat zijn de kosten en welke partij zal dit dan betalen?

De aanvrager is de gemeente Zwolle. De kosten van de verplanting komen voor rekening van de gemeente en worden gedekt uit de (meer)opbrengsten van de verkoop van de kavel.

5. Steeds meer dringt het besef door dat het absoluut onvoldoende is om een oude boom die gekapt wordt te vervangen door een jong exemplaar, dus 1 op 1. Een aantal gemeenten zoals den Haag en Almere is al bezig met dit zogenaamde i-Tree concept.
Is het college bereid om dit concept te bestuderen om vervolgens (maar niet later dan 1 november 2018) de raad te informeren welke kansen deze nieuwe kijk voor Zwolle kan bieden in relatie tot dit soort kapaanvragen?

Kapaanvragen worden beoordeeld op basis van de Bomenverordening. In het kader van de Bomenverordening speelt de financiële waarde een rol als de kap door de initiatiefnemer door middel van een financiële vergoeding wordt gecompenseerd, als fysieke compensatie niet mogelijk is. We gebruiken daarbij de landelijk erkende NVTB methode. We zijn bekend met het i-Tree-concept. Het i-Tree concept gaat uit van de maatschappelijke waarde van bomen en is in die zin vooral beleidsmatig relevant. Wat dat betreft sluit het aan bij het Europese Treeb-programma waar we in hebben geparticipeerd, gericht op de economische en maatschappelijke waarde van groen in de stad.
Of en zo ja hoe het idee van maatschappelijke waarde van bomen een plek kan krijgen in de Bomenverordening onderzoeken we in het kader van de geplande actualisatie van de Bomenverordening. We starten na de zomer met de actualisatie. In het kader van de actualisatie van de verordening kijken we ook naar andere effecten van bomen, bijvoorbeeld voor klimaatadaptatie (tegengaan hittestress, zie motie 589). We verwachten in de eerste helft van 2019 met voorstellen aan de raad te komen ten aanzien van de actualisatie van de Bomenverordening. Eerder dan 1 november 2018 is helaas niet haalbaar.

Consequenties
nvt

Datum 10 juli 2018

Communicatie
nvt

Vervolg
nvt

Openbaarheid
Deze informatienota is openbaar.

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris

Zwolle

Jaargang

Kenmerk 47899

Onderwerp Beantwoording artikel 45 vragen CDA 'aanvraag voor het kappen van 31 bomen Oude Mars'

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 17-07-2018

besluit:

Aldus besloten in de openbare vergadering van 10 september 2018,

de voorzitter,

de griffier,

Van: CDA Zwolle, Arjan Spaans
Aan: College Zwolle
Datum: 15-06-2018

Betreft: Artikel 45 vragen 'aanvraag voor het kappen van 31 bomen Oude Mars"

Geacht college,

In het kader van artikel 45 van het reglement van orde wil de CDA-fractie schriftelijke vragen stellen over een aanvraag omgevingsvergunning voor het kappen van 31 bomen op de Oude Mars.
(*ZLE M 4589, zie bijlage: T-004-516-0004-2 aanvraag kapvergunning*).

Inleiding

Op de Oude Mars te Zwolle bevinden zich nog diverse kavels die ter verkoop worden aangeboden. De omgevingsvergunning waarover het hier gaat betreft kavel 39, een zogenaamde boskavel. *(zie bijlage: kavelpaspoort kavel 39).* De CDA fractie kreeg vanuit de omgeving signalen dat er vraagtekens gezet werden bij het kappen van bomen op deze zogenoemde boskavel: want het kan toch niet zo zijn dat het kopen van een zogenaamde boskavel (het wonen aan de rand van het bos) leidt tot het kappen van bomen die tot het bos van Zandhove behoren.

Daarop hebben wij de aanvraag opgevraagd en hebben een en ander onderzocht. Uit de aanvraag blijkt dat het kavel groter is geworden dan oorspronkelijk gepland. Hierdoor komt een deel van het kavel terecht in een stuk bebossing (*zie bijlage: kavel39 oude mars-overzicht*). Over deze bomen gaat dan ook de aanvraag.

Naar aanleiding van onze bevindingen wil de CDA-fractie dan ook de volgende vragen aan het college stellen:

Meestal wordt bij een aanvraag omschreven om welke soort bomen het gaat (eiken, beuken etc). Deze informatie troffen wij niet aan in de aanvraag.
Vraag 1
Om welke bomen gaat het precies en kunt u een indicatie geven van de ouderdom van de bomen?

In het kader van de nationale boomfeestdag zijn er op 17 maart 2010 door ruim 600 Overijsselse schoolkinderen, 150 volwassenen en diverse bekende Nederlanders in totaal 12 grove dennen en 250 ecologische eiken geplant op de oude Mars
https://www.youtube.com/watch?v=Suis3yFKBUw
https://www.destentor.nl/zwolle/voorbereidingen-boomfeestdag~adc102c7/

Vraag 2
Maken de te kappen bomen onderdeel uit van die 235 met veel zorg geplante bomen?

*Bijlage(n): * kavelpaspoorten-oude-mars-39*
** kavel39 oude mars-overzicht*
** T-004-516-0004-2 aanvraag kapvergunning*

Van: CDA Zwolle, Arjan Spaans
Aan: College Zwolle
Datum: 15-06-2018

Betreft: Artikel 45 vragen 'aanvraag voor het kappen van 31 bomen Oude Mars"

In de aanvraag is op de vraag of herplanting mogelijk is, geantwoord met de motivatie: "Ja, alle 31 bomen zijn te verplanten. Vanwege hoge verplantkosten en fasering is dit niet wenselijk."

Vraag 3

Heeft de gemeente hier verder nog actie op ondernomen, bijvoorbeeld door te onderzoeken wat de mogelijke gevolgen zijn als we wel tot herplanting over zouden gaan?

Vraag 4

Is de gemeente Zwolle bereid om verplant te verlangen van de aanvrager en zo ja, waar en wanneer vindt die herplanting plaats, wat zijn de kosten en welke partij zal dit dan betalen?

Er is de laatste tijd sprake van een andere kijk op bomen. Bomen zijn belangrijk, ze hebben een waarde, niet alleen als leveranciers van zuurstof, maar ook in het veranderende klimaat. Robuuste bomen dempen de steeds vaker voorkomende hogere temperaturen., ze hebben een goed ontwikkeld wortelstelsel, belangrijk bij overvloedige regenval etc.

Steeds meer dringt het besef door dat het absoluut onvoldoende is om een oude boom die gekapt wordt te vervangen door een jong exemplaar, dus 1 op 1. Een aantal gemeenten zoals den Haag en Almere is al bezig met dit zogenaamde i-Tree concept. Ter info de volgende link: https://denhaag.raadsinformatie.nl/document/5239145/1/Presentatie_i-Tree

Vraag 5

Is het college bereid om dit concept de te bestuderen om vervolgens (maar niet later dan 1 november 2018) de raad te informeren welke kansen deze nieuwe kijk voor Zwolle kan bieden in relatie tot dit soort kapaanvragen?

Namens de CDA-fractie

Arjan Spaans

*Bijlage(n): * kavelpaspoorten-oude-mars-39*
** kavel39 oude mars-overzicht*
** T-004-516-0004-2 aanvraag kapvergunning*

Begripsbepalingen en belangrijke informatie

- **Hoofdgebouw**: een gebouw dat, door zijn constructie of afmetingen, dan wel gelet op de bestemming, als belangrijkste bouwwerk op een bouwperceel kan worden aangemerkt.
- **Bijgebouw**: een op zichzelf staand, al dan niet vrijstaand gebouw, dat door de vorm onderscheiden kan worden van het hoofdgebouw en dat in architectonisch opzicht ondergeschikt is aan het hoofdgebouw.
- **Uitbouw**: een gebouw dat als vergroting van een bestaande ruimte is gebouwd aan een hoofdgebouw, welk gebouw door de vorm onderscheiden kan worden van het hoofdgebouw en dat in architectonisch opzicht ondergeschikt is aan het hoofdgebouw.
- **Bouwvlak**: een op de plankaart aangegeven vlak, waarmee de gronden zijn aangeduid, waarop gebouwen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde, zijn toegelaten.
- **Peil**: de hoogte van het terrein ter hoogte van de hoofdtoegang bij voltooiing van de bouw. Kavel 39 wordt bouwrijp opgeleverd met een vloerpeil van +1,70m NAP.
- **Aan huis gebonden beroep**: een dienstverlenend beroep op administratief, juridisch, medisch, therapeutisch, cosmetisch, kunstzinnig of hiermee gelijk te stellen gebied, waaronder begrepen een kapsalon, dat in of bij een woning wordt uitgeoefend, waarbij de woning in overwegende mate de woonfunctie behoudt en dat een ruimtelijke uitwerking of uitstraling heeft die met de woonfunctie in overeenstemming is.

Wijze van meten

- **De dakhelling**: gemeten langs het dakvlak ten opzichte van het horizontale vlak.
- **De goothoogte van een bouwwerk**: gemeten vanaf het peil tot aan de bovenkant van de goot, c.q. de druiplijn, het boeibord of een daarmee gelijk te stellen constructiedeel.
- **De bouwhoogte van een bouwwerk**: gemeten vanaf het peil tot aan het hoogste punt van een gebouw of van een bouwwerk, geen gebouw zijnde, met uitzondering van ondergeschikte bouwonderdelen, zoals schoorstenen, antennes en naar de aard daarmee gelijk te stellen bouwonderdelen.
- **De oppervlakte van een bouwwerk**: gemeten tussen de buitenwerkse gevelvlakken en/of het hart van de scheidingsmuren, neerwaarts geprojecteerd op het middelste niveau van het afgewerkte bouwterrein ter plaatse van het bouwwerk.

Disclaimer

Dit kavelpaspoort is een samenvatting van de regels die van toepassing zijn op de bouwkavels en is met veel zorgvuldigheid samengesteld. Bij onduidelijkheid over de regels geldt altijd de omschrijving uit het in werking zijnde bestemmingsplan.

Kavelpaspoort

2e fase
gebied: Het Bos

Kavelnummer 39

Buurtbeschrijving

Het westelijke deel, tegen Zandhove aan, krijgt een bosrijk, introvert karakter. De smalle ontsluitingsweg verspringt en heeft brede, met bos, bomen en groepen rododendrons beplante bermen. De kavels (en ook de opritten) liggen los en verspreid. Ze zijn alle omgeven door bos en opgaande beplanting.

Inrichting van de kavel

- De inrichting van de kavel dient het groene karakter van de villawijk te ondersteunen.
- Per kavel mag één woning worden gebouwd.
- De bebouwing (hoofdgebouw, bijgebouwen en uitbouw) vindt plaats binnen de daarvoor aangegeven bouwvlakken. Binnen de bouwvlakken is de plaatsing van de bebouwing vrij.
- De bijgebouwen liggen terugliggend aan de voorgevel. Dit voorkomt te brede voorzijden van de woningen, die een stenig beeld aan de openbare ruimte zouden geven.
- De voortuin en de erfgrenzen dienen op een passende groene wijze ingericht te worden om het groene karakter te versterken. Voor het plandeel Het Bos markeert een kleine wal de grens tussen openbaar bos en de privé-tuinen. Aan de zijde van het open veld wordt het perceel gemarkeerd door een greppel in openbaar gebied, hierdoor loopt de openbare ruimte visueel door in de tuinen.
- Er worden geen parkeerplaatsen aan de openbare weg aangelegd. Bewoners parkeren op eigen terrein. Er dienen minimaal 2 parkeerplaatsen op eigen terrein te worden aangelegd.
- Er mag één inrit per kavel worden gemaakt aan de voorzijde van de woning. De inrit heeft een maximale breedte van 3,5 meter. De plaats van de inrit is indicatief. Deze positie kan gewijzigd worden, mits de inrit minimaal 2 meter uit hoeken van de erfgrenzen ligt.
- Bij het ontwerp van de woning dient u rekening te houden met ruimte voor drie minicontainers (rest, groen, papier).
- De gemeente zorgt voor het beheer van de openbare ruimte, tot aan de perceelgrens van uw kavel.

Bebouwingsrichtlijnen

- Voor kavel 39 geldt dat het hoofdgebouw afgedekt dient te worden met een kap. De goothoogte is minimaal 6 meter en maximaal 7 meter, de nokhoogte is maximaal 12 meter. De dakhelling is minimaal 35 graden.
- De oppervlakte van het hoofdgebouw (inclusief uitbouwen) is maximaal 300 m².
- Een bijgebouw dient te worden afgedekt met een kap, waarvan de dakhelling gelijk is aan de dakhelling van het hoofdgebouw. Van een bijgebouw is de goothoogte maximaal 3 meter en de bouwhoogte maximaal 5,5 meter.
- De gezamenlijke oppervlakte van de bijgebouwen is maximaal 100 m².
- Maximaal 30% van de vloeroppervlakte van de woning mag gebruikt worden voor een aan huis gebonden beroep, met een maximum van 75 m².

Beeldkwaliteit

- Er zijn geen voorschriften ten aanzien van architectuurstijl, kleur en materiaalgebruik. Wel zijn er regels die zorgen voor de kwaliteit, passend bij een toplocatie.
- De woning dient te worden ontworpen door een architect die is opgenomen in het bureau architectenregister (BA).
- Er is een relatie tussen vorm, gebruik en constructie van een gebouw. De vormgeving heeft zijn eigen samenhang en logica.
- Er is een relatie tussen bouwwerk en omgeving. Het gebouw levert een positieve bijdrage aan de kwaliteit van de openbare ruimte. De voorzijde van de bebouwing is gericht op de openbare ruimte, evenals de zijkanten op de hoekkavels, in verband met uitstraling van de architectuur en de sociale veiligheid.
- Betekenissen van vormen (bijvoorbeeld zuilen) passen in de context en worden zorgvuldig gebruikt en uitgewerkt.
- Er is evenwicht tussen helderheid en simpelheid aan de ene kant en complexiteit en variatie aan de andere kant.
- Om het landgoedkarakter te waarborgen is er eenheid in architectuur van hoofd- en bijgebouw.
- Er is een samenhangend geheel van maatverhoudingen dat beheersd wordt toegepast in ruimtes, volumes en vlakverdelingen.
- Materiaal, kleur, textuur en licht ondersteunen het karakter van het bouwwerk en de samenhang met de omgeving. De materiaalkeuze is vrij, maar het dienen hoogwaardige en duurzame materialen te zijn.
- Er is een zorgvuldige en op duurzaamheid gerichte bouwkundige detaillering.

lees verder op achterkant

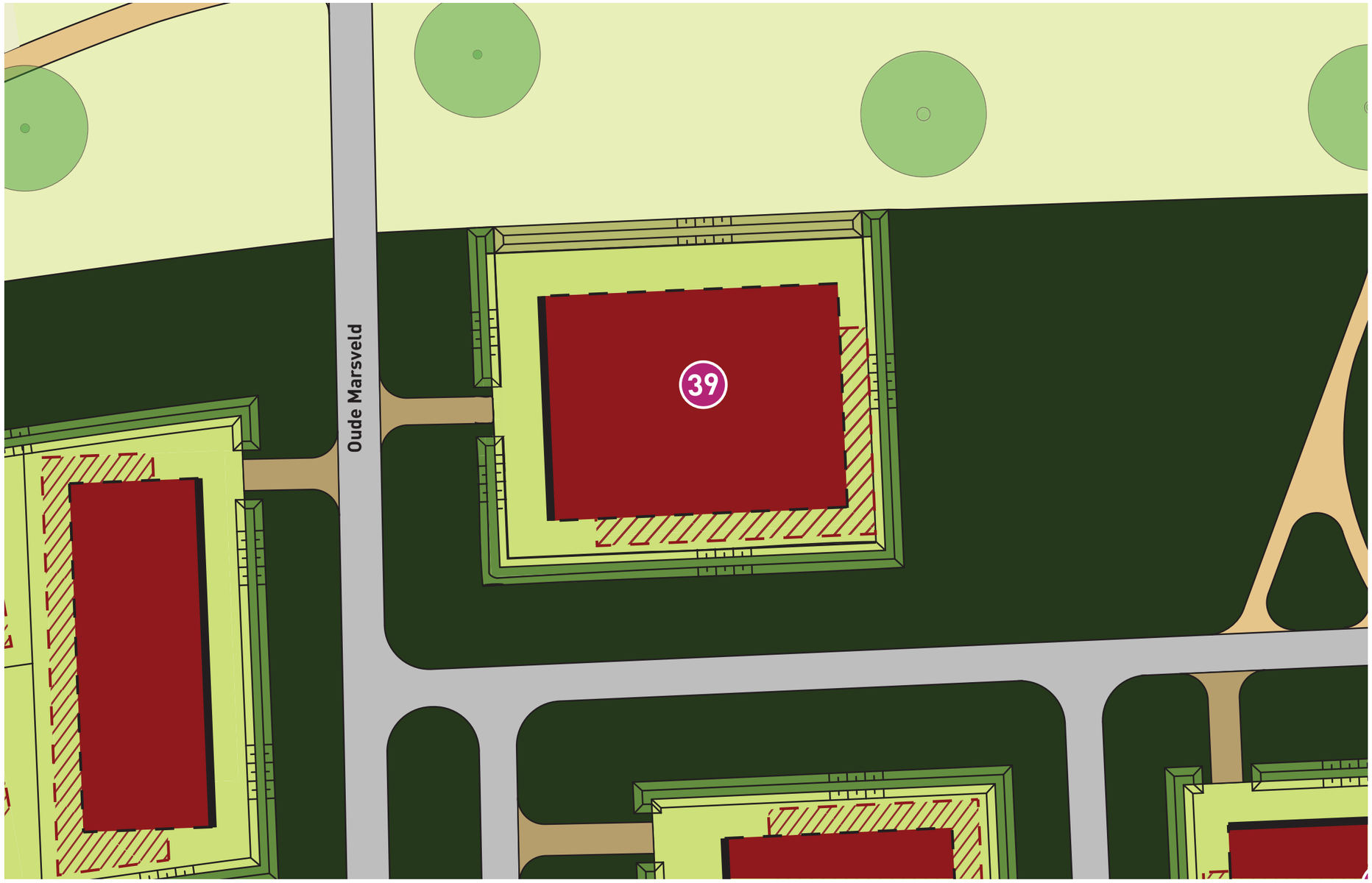

Legenda:

- Greppel diepte 0.55 m
- Houtwal hoogte 1.00 m
- Talud
- Boom
- Bos
- Beplanting hoog: bomen/heesters
- Greppel: lage beplanting
- Voetpad
- Rijbaan
- Inrit (indicatief)
- Gras
- Water
- Uitgeefbaar terrein
- Bebouwingsvlak
- Bouwvlak bijgebouwen
- Bouwvlak uitbouw
- Voorgevel
- Vloerpeil + 1.70 m

0 m. 10 m. 20 m. 30 m.

Kavel	Oppervlakte	Prijs	Dakvorm	Nokhoogte	Goothoogte
39	1505 m²	€ 509.439,00	kap	max. 12.00 m	Min. 6.00 m, max 7.00 m

Aanvraag omgevingsvergunning, kappen 31 bomen oude mars kavel 39 (zle m, 4589) (zaaknummer 30808-2018). De betreffende locatie ligt in de wijk Ittersum in de buurt Oude Mars. De betrokken overheidsinstantie is Gemeente Zwolle.

52°28'48.6"N 6°07'45.5"E

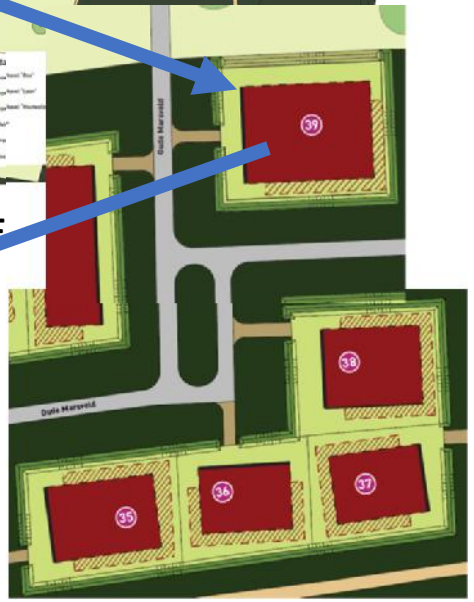

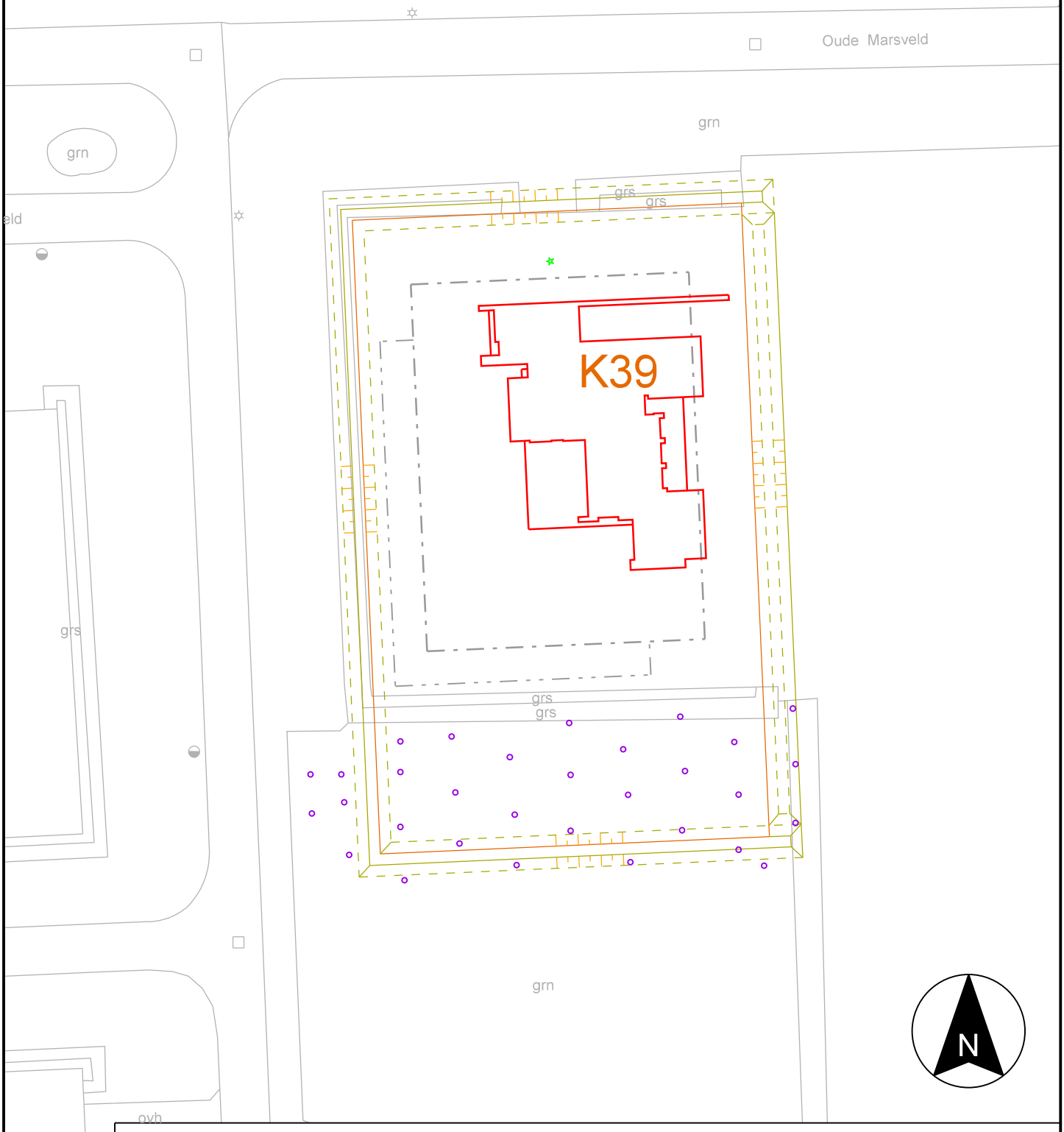

Opdrachtgever:	Projectleider:	Getekend door:	Fase:		Schaal:	Bestandsnaam:
Gemeente Zwolle	Heite, J.	Nieuwenhuis, G.	Technisch ontwerp		1:500	T-004-516-0004.dgn
Werkordernummer:	**Besteknummer:**	**Documentsoort:**	**Datum:**	**Formaat:**	**Bladnummer:**	**Tekeningnummer:**
		Tekening	01-05-2018	A4	1 van 1	T-004-516-0004-2

Oude Mars
Oude Mars verlegging waterleiding (huisaansluiting)

Kavel K39
Aanvraag kapvergunning

buiten gewoon

Zwolle

Gemeente Zwolle Expertisecentrum | Civiel- en cultuurtechniek | Lübeckplein 2 | 8017 JZ Zwolle | Postbus 10007 | 8000 GA Zwolle | 038-498 2451

voorstel

Zwolle

Raadsplein besluitvormend

Datum 10 september 2018

onderwerp	Beantwoording artikel 45 vragen D66 - Spreekuurrechter
portefeuillehouder	Henk Jan Meijer
informant	Looijestijn, Onno (3301)
medeopstellers	
afdeling	Juridische zaken
bijlagen	Voorstel: Informatienota Beantwoording artikel 45 vragen D66 - Spreekuurrechter

Voorgesteld besluit raad

Wij stellen u voor kennis te nemen van de beantwoording van de artikel 45 vragen van de raadsfractie van D66 over een spreekuurrechter in Zwolle.

voorstel

Zwolle

Informatienota voor de raad

Datum 6 juli 2018

Onderwerp	Art 45 vragen betreffende spreekuurrechter
Versienummer	V1.0

Portefeuillehouder H.J. Meijer

Informant O.J.T.M. Looijestijn
Afdeling Juridische Zaken / AF
Telefoon 038 498 3301
Email OJTM.Looijestijn@zwolle.nl

Bijlagen

Wij stellen u voor kennis te nemen van:

De beantwoording van de artikel 45 vragen van de raadsfractie van D66 over een spreekuurrechter in Zwolle.

Datum 6 juli 2018

Toelichting op het voorstel

Inleiding
De fractie van D66 heeft een aantal vragen gesteld over een proef met de spreekuurrechter in Noord Nederland.

Kernboodschap
Wij stellen voor de vragen van D66 als volgt te beantwoorden.

1. Is het college bekend met het fenomeen spreekuurrechter?
Wij hebben ons naar aanleiding van uw vragen verdiept in het experiment spreekuurrechter. De naam is afkomstig van een experiment bij de rechtbank Noord-Nederland waarbij burgers en ondernemers snel op het spreekuur van een rechter konden komen. De kern hiervan was dat de rechter eerst probeert om met een goed gesprek tot een oplossing te komen en als het echt nodig is zelf beslist wat er moet gebeuren. Het griffierecht was de helft van de normale kosten en er was geen advocaat nodig. De proef is na verlenging op 1 mei 2018 afgelopen. Er loopt nog een onderzoek naar de resultaten van de proef met de spreekuurrechter.

2. Is het college van mening dat een spreekuurrechter zorgt voor een laagdrempelige vorm van rechtspraak voor inwoners?
De wijze waarop de proef bij de rechtbank Noord Nederland is ingestoken lijkt inderdaad een bijdrage te leveren aan een laagdrempeligere vorm van rechtspraak voorzover het betreft de bij het experiment betrokken rechtsgebieden. Een definitief oordeel is mogelijk nadat de onderzoekresultaten bekend zijn. Daar zijn eveneens de bevindingen van de bij de voorgelegde geschillen betrokken partijen in meegenomen. Onderzoeksbureau Profacto, verbonden aan de Rijkuniversiteit Groningen, is nog bezig met het verwerken van de onderzoeksgegevens. Na de zomer wordt het rapport verwacht.

3. Is het college bereid om in gesprek te gaan met de president van de rechtbank Overijssel en te onderzoeken welke mogelijkheden er zijn om een (proef met een) spreekuurrechter in Zwolle mogelijk te maken.
Het college is een voorstander van een moderne toegankelijke overheid. De proef met de spreekuurrechter ziet eveneens op een toegankellijkere en moderne manier van het oplossen van geschillen. Het college wil graag kennisnemen van de resultaten van de proef met de spreekuurrechter.
Het college is bereid om in gesprek te gaan met de president van de rechtbank Overijssel om te onderzoeken welke mogelijkheden er zijn een proef met een spreekuurrechter mogelijk te maken. Een gesprek tussen de burgemeester en de president van de rechtbank Overijssel staat reeds gepland op 13 september 2018.

Consequenties
Voor de gemeente Zwolle heeft eventuele deelname van de rechtbank Overijssel aan de proef alleen consequenties als bestuursrechtelijke geschillen in Overijssel wel onderdeel zijn van een experiment. Bij de behandeling van alle bezwaarschriften wordt in Zwolle al sinds 2013 in eerste instantie in gesprek te komen om een oplossing te zoeken voor het geschil.

Communicatie

De rechtbank zal mondeling geinformeerd worden.

Vervolg
De voorzitter van het college van burgemeester en wethouders zal een afspraak plannen met de president van de rechtbank en dit aan de orde stellen.

Openbaarheid
Deze informatienota is openbaar.

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris

Zwolle

Jaargang

Kenmerk 48099

Onderwerp Beantwoording artikel 45 vragen D66 - Spreekuurrechter

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 17-07-2018

besluit:

Aldus besloten in de openbare vergadering van 10 september 2018,

de voorzitter,

de griffier,

voorstel

Zwolle

Raadsplein besluitvormend

Datum 10 september 2018

onderwerp	Benoeming burgerlid fractie CDA
portefeuillehouder	
informant	Poel, Annelie van der (2856)
medeopstellers	
afdeling	Raadsgriffie
bijlagen	Voorstel: Beslisnota benoeming burgerlid fractie CDA Bijlage: 2018-09-10 Raadsbesluit Benoemng burgerlid fractie CDA

Voorgesteld besluit raad

De raad wordt voorgesteld mevrouw Krone met ingang van 10 september 2018 te benoemen tot burgerlid.

voorstel

Zwolle

Beslisnota voor de raad

Datum 27 augustus 2018

Openbaar

Onderwerp	Benoeming burgerlid fractie CDA
Versienummer	1
Portefeuillehouder	n.v.t.
Informant	Annelie van der Poel
Afdeling	Raadsgriffie
Telefoon	(038) 498 2181
Email	AM.van.der.Poel@zwolle.nl
Bijlagen	n.v.t.

De raad wordt voorgesteld te besluiten om:

1 Mevr. A.G.M. (Anneloes) Krone met ingang van 10 september 2018 te benoemen tot burgerlid voor de fractie van het CDA.

Datum 27 augustus 2018

Toelichting op het voorstel

Inleiding
In het Reglement van Orde is de bepaling opgenomen dat elke fractie maximaal vier burgerleden voor benoeming kan voordragen. Op verzoek van de fractie van het CDA wordt mevrouw A.G.M. (Anneloes) Krone voorgedragen voor benoeming tot burgerlid.

Beoogd effect
Met dit voorstel wordt de benoeming van mevrouw Krone tot burgerlid beoogd. Burgerleden kunnen namens hun fractie het woord voeren tijdens de vergaderingen van de informatieronde en debatronde van het Raadsplein.

Argumenten
Kandidatenlijst
Om in aanmerking te komen voor benoeming als burgerlid dient de kandidaat tijdens de laatst gehouden verkiezingen voor de gemeenteraad op de kandidatenlijst van de betrokken partij te hebben gestaan. Bij de gemeenteraadsverkiezingen van 21 maart 2018 stond mevrouw Krone op plaats 11 van de kandidatenlijst van het CDA.

Eed of de gelofte
Alvorens zijn functie te aanvaarden legt het burgerlid, niet zijnde een raadslid ten overstaan van de voorzitter van de raad de eed of de gelofte af overeenkomstig artikel 14 van de Gemeentewet. Daarnaast zal deze een verklaring ondertekenen waarin hij / zij dit nogmaals verklaart. In deze verklaring is tevens opgenomen dat een burgerlid zich overeenkomstig het genoemde in de gedragscode voor de raad zal gedragen.

Onkostenvergoeding
Burgerleden ontvangen voor hun werkzaamheden een onkostenvergoeding. Het betreft de maximale vaste onbelaste vergoeding conform de door de fiscus gehanteerde vrijwilligersregeling.

Nevenfuncties openbaar
Door het publiceren op de gemeentelijke website van een opgave van functies anders dan het burgerlidmaatschap worden de nevenfuncties openbaar gemaakt.

Openbaarheid
Deze beslisnota is openbaar.

besluit

Zwolle

Jaargang	2018
Kenmerk	47624
Onderwerp	Benoeming burgerlid fractie CDA

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d.

besluit:

Mevrouw Krone met ingang van 10 september 2018 te benoemen tot burgerlid voor de fractie van het CDA.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 10 september 2018,

de voorzitter,

de griffier,

besluit

Zwolle

Jaargang	2018
Kenmerk	47624
Onderwerp	Benoeming burgerlid fractie CDA

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel

besluit:

Mevrouw Krone met ingang van 10 september 2018 te benoemen tot burgerlid voor de fractie van het CDA.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 10 september 2018,

de voorzitter,

de griffier,

voorstel

Zwolle

Raadsplein besluitvormend

Datum 10 september 2018

onderwerp	Verlenen ontslag burgerlid fractie ChristenUnie
portefeuillehouder	
informant	Poel, Annelie van der (2856)
medeopstellers	
afdeling	Raadsgriffie
bijlagen	Voorstel: Beslisnota ontslag burgerlid fractie ChristenUnie Bijlage: Ontslagbrief burgerlid dhr. Meijer Bijlage: 2018-09-10 Raadsbesluit Verlenen ontslag burgerlid fractie ChristenUnie

Voorgesteld besluit raad

De raad wordt voorgesteld te besluiten om dhr. J.P.T. (Jan Pieter) Meijer per direct ontslag te verlenen als burgerlid van de fractie van de ChristenUnie.

voorstel

Zwolle

Beslisnota voor de raad

Datum 30 augustus 2018

Openbaar

Onderwerp	Verlenen ontslag burgerlid fractie ChristenUnie
Versienummer	
Portefeuillehouder	/
Informant	Annelie van der Poel
Eenheid/Afdeling	Raadsgriffie / RG
Telefoon	(038) 498 28 56
Email	AM.van.der.Poel@zwolle.nl
Bijlagen	Ontslagbrief dhr. Meijer

De raad wordt voorgesteld te besluiten om:

1 Dhr. J.P.T. (Jan Pieter) Meijer per direct ontslag te verlenen als burgerlid van de fractie van de ChristenUnie

Zwolle

Datum 30 augustus 2018

Toelichting op het voorstel

Inleiding
In een brief d.d. 29-08-2018 heeft dhr. Meijer zijn ontslag als burgerlid van de fractie van de ChristenUnie ingediend.

De raad wordt voorgesteld aan dit verzoek te voldoen

besluit

Zwolle

Jaargang	2018
Kenmerk	48424
Onderwerp	Verlenen ontslag burgerlid fractie ChristenUnie

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d.

besluit:

Dhr. J.P.T. (Jan Pieter) Meijer per direct ontslag te verlenen als burgerlid van de fractie van de ChristenUnie.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 10 september 2018,

de voorzitter,

de griffier,

Raadsgriffie Gemeente Zwolle

Zwolle, 29-08-2018

Betreft: ontslag burgerraadslidmaatschap ChristenUnie

Beste griffie,

Helaas heb ik na enkele maanden burgerraadslid moeten concluderen dat ik me niet volledig kan inzetten zoals ik had gewild. De balans tussen mijn grootste verantwoordelijkheid; mijn gezin, mijn onregelmatig werk en de nieuwe werkzaamheden van het burgerraadslidmaatschap was moeilijk te vinden. Daarmee deed ik mijn gezin tekort, maar ook de ChristenUnie en het werk voor de raad.

Met weemoed moet ik de betrokken fractie van de ChristenUnie loslaten en wil ik hierbij formeel mijn ontslag indienen voor mijn functie van burgerraadslid.

Ik wens jullie veel wijsheid en plezier toe in het werk voor onze mooie stad!

Hartelijke groet,

Jan Pieter Meijer

Zwolle

Jaargang	2018
Kenmerk	48424
Onderwerp	Verlenen ontslag burgerlid fractie ChristenUnie

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel

besluit:

Dhr. J.P.T. (Jan Pieter) Meijer per direct ontslag te verlenen als burgerlid van de fractie van de ChristenUnie.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 10 september 2018,

de voorzitter,

de griffier,

voorstel

Zwolle

Raadsplein besluitvormend

Datum 10 september 2018

onderwerp	Benoeming en verordening Rekenkamercommissie
portefeuillehouder	
informant	Bagerman, Evert Jan (2216)
medeopstellers	
afdeling	Raadsgriffie
bijlagen	Voorstel: Beslisnota Benoeming en verordening Rekenkamercommissie Bijlage: 1 Verordening op de gemeentelijke rekenkamercommissie 2018 Bijlage: 2018-09-10 Raadsbesluit Benoeming en verordening Rekenkamercommissie

Voorgesteld besluit raad

1. Dhr. R.A. van de Belt, mw. M.M. Leest, dhr. M. Mulder, mw. A. van der Klundert, dhr. D. Hof en dhr. C.J. Groen (extern lid) te benoemen tot lid van de rekenkamercommissie;
2. De verordening gemeentelijke rekenkamercommissie 2018 vast te stellen;
3. De verordening gemeentelijke rekenkamercommissie 2010 in te trekken.

voorstel

Zwolle

Beslisnota voor de raad

Datum 14 augustus 2018

Openbaar

Onderwerp	Benoemingen en verordening Rekenkamercommissie
Versienummer	1
Portefeuillehouder	-
Informant	Evert Jan Bagerman
Afdeling	Raadsgriffie
Telefoon	(038) 498 2216
Email	E.Bagerman@zwolle.nl

Financiële gevolgen

Betreft doel	8.1.1 De raad geeft als vertegenwoordiging van de inwoners richting aan het gemeentelijk beleid middels een transparant democratisch besluitvormingsproces en controleert de uitvoering van dat beleid
Begroting wijzigen	Nee
Dekking ten laste van	N.v.t.
Bijlagen	Geen

De raad wordt voorgesteld te besluiten om:

1 Dhr. R.A. van de Belt, mw. M.M. Leest, dhr. M. Mulder, mw. A. van der Klundert, dhr. D. Hof en dhr. C.J. Groen (extern lid) te benoemen tot lid van de rekenkamercommissie;
2 De verordening gemeentelijke rekenkamercommissie 2018 vast te stellen;
3 De verordening gemeentelijke rekenkamercommissie 2010 in te trekken.

Datum 13 augustus 2018

Toelichting op het voorstel

Inleiding
Op 29 maart jl. is de nieuwe gemeenteraad geïnstalleerd. Op grond van artikel 81 van de Gemeentewet dient de gemeenteraad een rekenkamer in te stellen, dan wel bij verordening regels vast te stellen voor de uitoefening van de rekenkamerfunctie. In Zwolle is er bij verordening voor gekozen om te werken met een rekenkamercommissie. Deze rekenkamercommissie bestaat op grond van de verordening uit vijf raadsleden en één niet-raadslid. Omdat er aanvankelijk slechts drie raadsleden zich kandidaat hadden gesteld kon er nog niet eerder worden overgegaan tot installatie van de nieuwe rekenkamercommissie. Inmiddels hebben zich vijf raadsleden kandidaat gesteld. Daarnaast heeft de voorzitter van de vorige rekenkamercommissie, de heer Kees-Jan Groen, zich bereid verklaard ook in deze rekenkamercommissie als extern lid zitting te nemen.

Beoogd effect
Door de voorgestelde benoemingen kan de rekenkamercommissies in deze bestuursperiode zijn beleidsevaluatieonderzoeken (laten) uitvoeren, zodat de doeltreffendheid en de doelmatigheid van het gemeentelijk beleid beoordeeld kan worden.

Argumenten
1.1 De raad is het bevoegd orgaan om tot deze benoemingen te besluiten.
Op grond van artikel 81 van de Gemeentewet en artikel 3 lid 1 van de Verordening op de gemeentelijke Rekenkamercommissie 2010 is de benoeming van de leden van de Rekenkamercommissie een bevoegdheid van de raad.

1.2 De kandidaatstelling en de voordracht is afgestemd in het overleg van de fractievoorzitters, het Presidium.
De fractievoorzitters hebben in hun fracties de belangstelling van raadsleden voor de vacatures gepeild en vervolgens een voordracht gedaan. Deze voordracht is besproken in het Presidium. Omdat er aanvankelijk slechts drie raadsleden zich kandidaat hadden gesteld, is in het Presidium de oproep gedaan om binnen de fracties nogmaals na te gaan wie plaats wil nemen in de Rekenkamercommissie. Uiteindelijk heeft dit geresulteerd in twee aanvullende kandidaatstellingen.

2.1 De verordening gemeentelijke rekenkamercommissie moet op één onderdeel aangepast worden.
In artikel 4 lid 2 van de huidige verordening staat dat de rekenkamercommissie wordt bijgestaan door een ambtelijk secretaris, die door het college van burgemeester en wethouders wordt aangewezen. De rekenkamercommissie wordt in de praktijk echter al enkele jaren bijgestaan door een ambtelijk secretaris die is aangewezen door de griffier. De verordening wordt daarom op dit punt aangepast en in overeenstemming gebracht met de huidige praktijk.

3.1 De huidige verordening dient ingetrokken te worden.
De nieuwe verordening treedt in de plaats van de huidige verordening (2010). De raad dient hierbij formeel te besluiten de huidige verordening in te trekken.

Datum 13 augustus 2018

Risico's
N.v.t.

Financiën
N.v.t.

Communicatie
De benoemingen worden op de gemeentelijke website bekendgemaakt. De vastgestelde verordening wordt op de gebruikelijke wijze digitaal bekendgemaakt in het Gemeenteblad en op de website van de gemeente Zwolle en treedt na de dag van bekendmaking in werking.

Vervolg
Na benoeming door uw raad zal de Rekenkamercommissie met zijn werkzaamheden starten. In de raadsperiode 2014-2018 heeft de Rekenkamercommissie gemiddeld één onderzoek per jaar uitgevoerd. Voor de raadsperiode 2018-2022 wordt een gelijke onderzoeksfrequentie verwacht. Verder heeft minister Ollongren (Binnenlandse Zaken) op dit moment een wetsvoorstel in voorbereiding dat gemeenten verplicht te werken met een onafhankelijke rekenkamer, waarin geen raadsleden zitting hebben. Zij hebben dan nog slechts een adviserende rol. De griffie zal de ontwikkelingen hieromtrent volgen en de rekenkamercommissie hierover informeren.

Openbaarheid
Deze beslisnota is openbaar.

Voorzitter, de heer drs. H.J. Meijer

Griffier, de heer A.B.M. ten Have

besluit

Zwolle

Jaargang	2018
Kenmerk	48425
Onderwerp	Benoeming en verordening Rekenkamercommissie

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d.

besluit:

1. Dhr. R.A. van de Belt, mw. M.M. Leest, dhr. M. Mulder, mw. A. van der Klundert, dhr. D. Hof en dhr. C.J. Groen (extern lid) te benoemen tot lid van de rekenkamercommissie;
2. De verordening gemeentelijke rekenkamercommissie 2018 vast te stellen;
3. De verordening gemeentelijke rekenkamercommissie 2010 in te trekken.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 10 september 2018,

de voorzitter,

de griffier,

VERORDENING OP DE GEMEENTELIJKE REKENKAMERCOMMISSIE 2018

Artikel 1 Begripsbepalingen

1. De rekenkamercommissie: de gemeentelijke commissie ter uitoefening van de rekenkamerfunctie.
2. Doeltreffendheid of effectiviteit: de mate waarin de organisatie erin slaagt met de geleverde prestaties de gestelde doelen of beoogde maatschappelijke effecten te bereiken.
3. Doelmatigheid of efficiency: het streven om met een zo gunstig mogelijke inzet van de beschikbare productiemiddelen het gewenst resultaat te bereiken.

Artikel 2 Taak

De taak van de rekenkamercommissie is het uitvoeren of laten uitvoeren van beleidsevaluatieonderzoeken**.** De doeltreffendheid en doelmatigheid van het gemeentelijk beleid staan hierbij centraal.

Artikel 3 Samenstelling en benoeming

1 De rekenkamercommissie bestaat uit zes leden, waarvan vijf raadsleden en één niet-raadslid. Benoeming en ontslag van de leden is een bevoegdheid van de raad.

2 De benoemde raadsleden moeten een redelijke afspiegeling van de raad vormen; ten minste één raadslid moet komen uit een niet in het college van burgemeester en wethouders vertegenwoordigde partij.

3 Leden van het college van burgemeester en wethouders kunnen geen lid zijn van de rekenkamercommissie.

4 Het niet-raadslid wordt als vast lid benoemd voor de duur van de raadsperiode. Dit lid moet specifieke deskundigheid hebben op het gebied van het uitvoeren van beleidsevaluaties bij de overheid, bij voorkeur de lokale overheid.
Personen die werkzaam zijn onder verantwoordelijkheid van het gemeentebestuur of in opdracht van de gemeente werkzaamheden hebben uitgevoerd die betrekking hebben op het te onderzoeken onderwerp, kunnen niet als lid van de rekenkamercommissie worden benoemd.

5. Voor ieder onderzoek kan de rekenkamercommissie een niet-raadslid met specifieke deskundigheid op het terrein van dat onderzoek als ad-hoc adviseur inhuren.

6 De rekenkamercommissie kan een lid van de directie uitnodigen om op te treden als ad hoc adviseur.

Artikel 4 Voorzitter en secretaris

1. De rekenkamercommissie kiest uit haar midden een voorzitter. De voorzitter draagt zorg voor:
   a. het tot stand komen van de concept onderzoeksopdracht.
   b. het tot stand komen van een onderzoeksrapport met conclusies en aanbevelingen.
   c. het bevorderen van een zorgvuldige besluitvorming binnen de rekenkamercommissie.
   d. de leiding van de vergaderingen aan de rekenkamercommissie.
   e. in voorkomende gevallen optreden namens de rekenkamercommissie.
2. De rekenkamercommissie wordt bijgestaan door een ambtelijk secretaris, die door de griffier wordt aangewezen**.** Deze draagt zorg voor:
   a. de procescoördinatie van de onderzoeken.
   b. de ondersteuning van de rekenkamercommissie.
   c. de organisatie van de vergaderingen in overleg met de voorzitter.

Artikel 5 Selectie onderzoeksonderwerp

1. Selectie onderzoeksonderwerp:
   a. De rekenkamercommissie bepaalt het onderwerp dat zij onderzoekt, formuleert de probleemstelling en stelt de onderzoeksopzet vast.
   b. De in het eerste lid bedoelde onderzoeksopzet wordt door de rekenkamercommissie ter kennisneming aan de raad gestuurd.
   c. Voor de keuze van het onderwerp van onderzoek beheert de rekenkamercommissie een niet openbare groslijst.
   d. De raad kan de rekenkamercommissie een gemotiveerd verzoek doen tot het instellen van een onderzoek. De rekenkamercommissie bericht de raad binnen een maand in hoeverre aan het verzoek wordt voldaan. Indien de rekenkamercommissie niet aan het verzoek van de raad voldoet, zal zij daarvoor goede gronden aanvoeren.
2. De rekenkamercommissie benoemt zo spoedig mogelijk na de vaststelling van de onderzoeksopdracht het ad hoc lid, overeenkomstig art 3 lid 1.
3. Bij de keuze van het onderzoeksonderwerp worden de volgende richtinggevende criteria zo veel mogelijk in acht genomen:
   a. Het onderwerp moet op effectiviteit van beleid en/of efficiency van de uitvoering kunnen worden getoetst;
   b. Het onderwerp moet bestuurlijk relevant zijn, waarbij het maatschappelijk effect zwaar weegt;
   c. Het gemeentebestuur moet van de uitkomsten kunnen leren;
   d. De betrokkenheid van het gemeentebestuur bij het onderwerp dient substantieel en aanwijsbaar te zijn;
   e. Het onderwerp dient betrekking te hebben op een (deels) afgerond beleidsonderdeel, waardoor de relatie met in raadsdocumenten vastgelegde beleidsdoelen en gewenste resultaten gelegd kan worden.

Artikel 6 Werkwijze

1. De rekenkamercommissie is belast met en verantwoordelijk voor de organisatie en uitvoering van het onderzoek.
2. Het directielid, zoals bedoeld in artikel 3 lid 6, draagt zorg voor tijdige en volledige informatieverschaffing vanuit het ambtelijk apparaat aan de rekenkamercommissie.
3. Indien de rekenkamercommissie inlichtingen wenst van leden van het college, van raadsleden of medewerkers van de gemeente**,** zijn zij verplicht hieraan gehoor te geven.
4. De directie wordt tijdens het onderzoek gevraagd het conceptrapport te toetsen op onjuistheden, die relevant zijn voor de oordeelsvorming van de rekenkamercommissie.
5. De rekenkamercommissie kan terugkoppelen naar de raad op momenten die zij zinvol acht.
6. De rekenkamercommissie kan burgers betrekken bij de voorbereiding, uitvoering en rapportering van onderzoeken op de momenten waarop zij dat wenselijk acht.
7. De rekenkamercommissie publiceert over de voorbereiding, uitvoering en rapportering van onderzoeken op de momenten waarop zij dat wenselijk acht.

Artikel 7 Beslotenheid en geheimhouding

1. De vergaderingen van de rekenkamercommissie worden in beslotenheid gehouden.
2. De rekenkamercommissie kan geheimhouding opleggen over de inhoud van stukken die aan de rekenkamercommissie zijn overgelegd en op alles wat tijdens het onderzoek aan het licht komt. Geheimhouding kan tevens worden opgelegd over hetgeen in de vergadering is behandeld.
3. De geheimhouding wordt door hen die bij de behandeling aanwezig waren en allen die van het behandelde of de stukken kennis dragen, in acht genomen totdat de rekenkamercommissie haar opheft. Betreft het stukken waarover door andere organen

geheimhouding is opgelegd, of het verslag van de behandeling van dergelijke stukken, dan blijft geheimhouding gehandhaafd tot het betreffende orgaan of de raad deze opheft.

4. De rapporten en de verslagen van de rekenkamercommissie zijn conform artikel 185 lid 5 van de Gemeentewet openbaar.

Artikel 8 Resultaten onderzoek

1. Het onderzoek van de rekenkamercommissie resulteert in een openbaar onderzoeksrapport, waarin bevindingen, conclusies en aanbevelingen zijn opgenomen. Eventuele minderheidsstandpunten worden weergegeven.
2. Het college van burgemeester en wethouders geeft binnen 6 weken na het gereedkomen van het onderzoeksrapport een reactie op de conclusies en aanbevelingen van het onderzoeksrapport.
3. Het onderzoeksrapport wordt samen met de reactie van het college van burgemeester en wethouders in de raad besproken.
4. De raad neemt besluiten naar aanleiding van de conclusies en aanbevelingen van het onderzoeksrapport met inachtneming van de reactie van het college van burgemeester en wethouders.

ARTIKELGEWIJZE TOELICHTING

Artikel 1: Begripsbepalingen

Volgens artikel 81oa lid 1 van de gemeentewet is er sprake van een rekenkamerfunctie als er geen rekenkamer conform artikel 81a wordt ingesteld (wettelijke rekenkamer). De raad stelt bij verordening nadere regels vast voor de uitoefening van de rekenkamerfunctie.

Artikel 2: Taak

Met de instelling van de rekenkamercommissie wordt beoogd de raad een mogelijkheid te geven om door middel van beleidsevaluaties een bijdrage te leveren aan de doeltreffendheid van het beoogde gemeentelijk beleid alsmede de doelmatige voorbereiding en uitvoering daarvan. Met andere woorden: zijn de bedoelingen van de raadsbesluiten in praktijk gebracht, is het doel bereikt en tegen welke inspanningen?
Bij het onderzoek zal, vanuit overwegingen van doelmatigheid, uiteraard zoveel mogelijk gebruik gemaakt worden gemaakt van of worden voortgeborduurd op reeds uitgevoerde toetsen ter zake; gedacht kan bijvoorbeeld worden aan door de externe accountant uitgevoerde toetsing op de getroffen maatregelen ter waarborging van de doelmatigheid van het beheer en de administratie.
De rekenkamercommissie heeft geen taak in het kader van de behandeling en vaststelling van de jaarrekening.

Artikel 3: Werving en vergoeding niet-raadsleden

Voor de werving van de niet raadsleden wordt een profielschets opgesteld, waarin duidelijk de gewenste eigenschappen en vaardigheden staan vermeld.
Uitgangspunt voor de vergoeding is het gestelde in de Verordening rechtspositie wethouders, raads- en commissieleden 2018.

Artikel 4:

De werkzaamheden van de ambtelijk secretaris vinden plaats onder de verantwoordelijkheid van de raadsgriffier

Artikel 5: Onderzoek op verzoek van de raad.

Dit verzoek van de raad wordt in artikel 182, tweede lid, van de Gemeentewet expliciet genoemd. Doordat deze mogelijkheid uitdrukkelijk in de wet is genoemd, wordt er een bepaald gewicht toegekend aan het verzoek van de raad. Indien de rekenkamercommissie niet voldoet aan een goed gemotiveerd verzoek van de raad zal zij daarvoor goede gronden aanvoeren.

Artikel 5: **Groslijst**

a. De rekenkamercommissie beheert een groslijst met potentiële onderzoeksonderwerpen.
b. Deze groslijst wordt gevuld door de rekenkamercommissie op basis van een systematische screening van de beleidsontwikkeling en –uitvoering van de gemeente.
c. Ook kunnen signalen vanuit de samenleving of uit de ambtelijke of bestuurlijke organisatie aanleiding geven een onderwerp op de groslijst te plaatsen.
d. De rekenkamercommissie selecteert een of meerdere onderwerpen die vervolgens in de tijd worden geprogrammeerd
e. De groslijst is niet openbaar, omdat de op de lijst staande onderwerpen nog niet zijn onderzocht op hun onderzoekswaardigheid.

Artikel 5: Onderzoeksopzet

De onderzoeksopzet bestaat in ieder geval uit de volgende elementen:
a. Onderzoeksvragen en uitgangspunten.
b. Inzicht in de te verwachten resultaten, waarbij zoveel mogelijk aangesloten wordt op de geformuleerde doelen en de te verwachten resultaten uit het Meerjarig ontwikkelingsplan (MOP).
c. Planning.
d. Begroting van de onderzoekskosten.

Artikel 6: Terugkoppeling

Eventuele terugkoppeling gedurende het onderzoek zal met name procedureel en informatief van aard zijn.

Artikel 6: **Burgers**

Het meer betrekken van burgers bij de onderzoeken kan geschieden via reeds bestaande media als de website van de rekenkamercommissie en de gemeentelijke meldingen in de lokale kranten. Suggesties van burgers moeten kunnen worden vertaald naar onderwerpen op de groslijst. Het vernemen van opvattingen van (legitieme) vertegenwoordigers van betrokken burgers is standaard onderdeel van de onderzoeksprocedure. Daarnaast is het zaak dat de rekenkamercommissie ook openbaar maakt waarmee zij bezig is. Dit houdt tevens een min of meer publieke verantwoording in.

Artikel 7: Beslotenheid van de vergaderingen

De vergaderingen en overige werkzaamheden van de rekenkamercommissie hebben het karakter van onderzoek naar feiten. Om een zo volledig mogelijk beeld van de feiten te krijgen, ook in gesprekken met betrokkenen, verdient het sterk de voorkeur, dat het werk van de rekenkamercommissie in beslotenheid plaats vindt.

besluit

Zwolle

Jaargang	2018
Kenmerk	48425
Onderwerp	Benoeming en verordening Rekenkamercommissie

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel

besluit:

1. Dhr. R.A. van de Belt, mw. M.M. Leest, dhr. M. Mulder, mw. A. van der Klundert, dhr. D. Hof en dhr. C.J. Groen (extern lid) te benoemen tot lid van de rekenkamercommissie;
2. De verordening gemeentelijke rekenkamercommissie 2018 vast te stellen;
3. De verordening gemeentelijke rekenkamercommissie 2010 in te trekken.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 10 september 2018,

de voorzitter,

de griffier,

voorstel

Zwolle

Raadsplein besluitvormend

Datum 10 september 2018

onderwerp	Verordening ambtelijke bijstand en fractieondersteuning
portefeuillehouder	
informant	Zweers, Mara (2449)
medeopstellers	
afdeling	Raadsgriffie
bijlagen	Voorstel: Beslisnota verordening ambtelijke bijstand en fractieondersteuning Bijlage: 1 Verordening ambtelijke bijstand en fractieondersteuning Bijlage: 2018-09-10 Raadsbesluit Verordening ambtelijke bijstand en fractieondersteuning

Voorgesteld besluit raad

1. De verordening ambtelijke bijstand en fractieondersteuning 2018 overeenkomstig bijlage 1 vast te stellen;
2. De huidige verordening ambtelijke bijstand en fractieondersteuning (2010) in te trekken.

voorstel

Zwolle

Beslisnota voor de raad

Datum 28 augustus 2018

Openbaar

Onderwerp	Verordening ambtelijke bijstand en fractieondersteuning
Versienummer	1
Portefeuillehouder	-
Informant	Mara Zweers
Afdeling	Raadsgriffie
Telefoon	(038) 498 2449
Email	M.Zweers@zwolle.nl

Financiële gevolgen

Betreft doel	8.1.1 De raad geeft als vertegenwoordiging van de inwoners richting aan het gemeentelijk beleid middels een transparant democratisch besluitvormingsproces en controleert de uitvoering van dat beleid
Begroting wijzigen	Nee
Dekking ten laste van	N.v.t.
Bijlagen	1.Verordening Ambtelijke bijstand en fractieondersteuning 2018, inclusief toelichting

De raad wordt voorgesteld te besluiten om:

1 De verordening ambtelijke bijstand en fractieondersteuning 2018 overeenkomstig bijlage 1 vast te stellen;
2 De huidige verordening ambtelijke bijstand en fractieondersteuning (2010) in te trekken.

Datum 28 augustus 2018

Toelichting op het voorstel

Inleiding
Bij de vaststelling van de Beleidsrapportage 2018-1 op 9 juli 2018 heeft uw raad besloten jaarlijks € 200.000 beschikbaar te stellen voor fractieondersteuning. De verordening ambtelijke bijstand en fractieondersteuning dient hierop aangepast te worden. Dit geeft tevens de mogelijkheid enkele andere kleine aanpassingen en aanscherpingen door te voeren in de verordening.

Beoogd effect
De vaststelling van de verordening ambtelijke bijstand en fractieondersteuning 2018 zorgt voor een juridische basis voor de betaling van de extra middelen voor fractieondersteuning aan de fracties.

Argumenten
1.1 Hiermee wordt uw besluit om € 200.000 extra beschikbaar te stellen voor fractieondersteuning geëffectueerd.
In de huidige verordening ambtelijke bijstand en fractieondersteuning is in artikel 6 tweede lid het volgende opgenomen: "*[De] bijdrage bestaat uit een vast deel van € 2.325 voor elke fractie. Daarnaast ontvangt elke fractie een bedrag van € 748 per raadszetel.*" Het vaste deel per fractie wordt op grond van uw besluit met € 25.000 per fractie verhoogd.

1.2 Er is aanleiding enkele andere onderdelen in de verordening aan te passen.
De noodzakelijke aanpassing van de verordening als gevolg van het beschikbaar stellen van extra middelen voor fractieondersteuning, gaf tevens de gelegenheid kritisch te kijken naar de rest van de verordening. Dit leidt tot enkele aanvullende aanpassingen en aanscherpingen. Zo zijn de bepalingen voor wat betreft afsplitsingen zo opgesteld dat helder wordt dat bij afsplitsing, de afgesplitste fractie geen recht heeft op het vaste (fractie)deel van de vergoeding, maar enkel op het bedrag per raadszetel. Daarnaast is de bepaling dat over maximaal 30% van de werkelijke uitgaven geen betalingsbewijs hoeft te worden overlegd, verwijderd, wat ertoe leidt dat over alle uitgaven betalingsbewijzen overlegd moeten (kunnen) worden.

2.1 De huidige verordening dient ingetrokken te worden.
De nieuwe verordening treedt in de plaats van de huidige verordening (2010). De raad dient hierbij formeel te besluiten de huidige verordening in te trekken.

Risico's
Niet van toepassing

Financiën
Niet van toepassing

Communicatie
De vastgestelde verordening wordt op de gebruikelijke wijze digitaal bekendgemaakt in het Gemeenteblad en op de website van de gemeente Zwolle en treedt na de dag van bekendmaking in werking.

Datum 28 augustus 2018

Vervolg
Conform de verordening wordt de fractievergoeding jaarlijks aan de fracties uitgekeerd. Na afloop van het boekjaar leggen de fracties verantwoording af over de besteding van de fractievergoeding.

Openbaarheid
Deze beslisnota is openbaar.

Voorzitter, de heer drs. H.J. Meijer

Griffier, de heer A.B.M. ten Have

Zwolle

Jaargang	2018
Kenmerk	48464
Onderwerp	Verordening ambtelijke bijstand en fractieondersteuning

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d.

besluit:

1. De verordening ambtelijke bijstand en fractieondersteuning 2018 overeenkomstig bijlage 1 vast te stellen;
2. De huidige verordening ambtelijke bijstand en fractieondersteuning (2010) in te trekken.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 10 september 2018,

de voorzitter,

de griffier,

VERORDENING AMBTELIJKE BIJSTAND EN FRACTIEONDERSTEUNING 2018

Paragraaf 1: Ambtelijke bijstand

Artikel 1

1. Een raadslid kan zich voor feitelijke informatie rechtstreeks wenden tot de ambtelijke informant.
2. Een raadslid heeft door de toegang in het Raadsinformatiesysteem inzage in zowel documenten die openbaar als niet-openbaar zijn.
3. Indien een ambtenaar twijfelt of het verzoek betrekking heeft op informatie bedoeld in het eerste lid of een onevenredige werkbelasting tot gevolg heeft, stelt hij de secretaris daarvan in kennis. De secretaris beslist over het verstrekken van de informatie.

Artikel 2

1. Een raadslid kan zich voor bijstand bij het opstellen van voorstellen, amendementen en moties of andere bijstand wenden tot de griffier.
2. De bijstand, bedoeld in het eerste lid, wordt verleend door de griffier of een medewerker van de griffie.
3. Indien de gevraagde bijstand niet door de griffier of een medewerker van de griffie kan worden verleend kan de griffier de secretaris verzoeken, één of meer ambtenaren aan te wijzen die de gevraagde bijstand verlenen.

Artikel 3

1. Ambtelijke bijstand aan een raadslid wordt verleend tenzij:
   a. het raadslid niet aannemelijk heeft gemaakt dat de bijstand betrekking heeft op de werkzaamheden van de raad;
   b. dit het belang van de gemeente kan schaden;
   c. de taakuitoefening van de betreffende ambtenaar hierdoor ernstig wordt belemmerd en dit gelet op de prioriteit die aan die werkzaamheden is gegeven, onaanvaardbaar wordt geacht.
2. Indien de secretaris van mening is dat de gevraagde bijstand moet worden geweigerd op grond van het bepaalde in het eerste lid, sub c, overlegt hij met de griffier of de bijstand niet tot geringere en aanvaardbare proporties kan worden teruggebracht. Indien daarover overeenstemming is bereikt, wijst de secretaris één of meer ambtenaren aan om de gevraagde bijstand te verlenen.
3. Indien de secretaris van mening is dat de gevraagde ambtelijke bijstand moet worden geweigerd, legt hij het verzoek voor aan het college. Het college beslist zo spoedig mogelijk op het verzoek en deelt de secretaris dit met redenen omkleed mee aan de griffier en aan het raadslid dat het verzoek heeft ingediend.

Artikel 4

1. Indien een raadslid niet tevreden is over de door een ambtenaar verleende bijstand, doet hij hiervan mededeling aan de secretaris en de griffier.

2. Indien overleg met de secretaris niet leidt tot een voor beide partijen bevredigende oplossing leggen zij de zaak voor aan de burgemeester. De burgemeester beslist zo spoedig mogelijk over de zaak.

Artikel 5

1. Een raadslid kan aangeven dat een verzoek om ambtelijk bijstand of de inhoud van het gegeven advies geheim wordt gehouden.
2. Indien het college of leden van het college informatie wensen over een verzoek om ambtelijke bijstand of de inhoud van het gegeven advies wenden zij zich daartoe rechtstreeks tot het betrokken raadslid.

Paragraaf 2: Fractieondersteuning

Artikel 6

1. De fracties, zoals bedoeld in artikel van het reglement van orde, ontvangen jaarlijks een financiële bijdrage als tegemoetkoming in de kosten voor het functioneren van de fractie.
2. Deze bijdrage bestaat uit een vast deel van € 27.325 voor elke fractie. Daarnaast ontvangt elke fractie een bedrag van € 748 per raadszetel.
3. De in het tweede lid genoemde bedragen worden met ingang van iedere nieuwe raadsperiode vastgesteld voor de duur van vier jaar.

Artikel 7

1. Fracties besteden de bijdrage om hun volksvertegenwoordigende, kaderstellende en controlerende rol te versterken.
2. De bijdrage mag niet gebruikt worden ter bekostiging van:
   a. uitgaven die in strijd zijn met wettelijke bepalingen en overige regelingen;
   b. betalingen aan politieke partijen, met politieke partijen verbonden instellingen of natuurlijke personen anders dan ter vergoeding van de aan de fractie geleverde prestaties op basis van een gespecificeerde, reële declaratie;
   c. giften;
   d. uitgaven welke dienen bestreden te worden uit vergoedingen die de leden ingevolge het rechtspositiebesluit raads- en commissieleden toekomen;

Artikel 8

1. Onder een boekjaar wordt, ten aanzien van de fractievergoeding, de periode van 1 april tot 31 maart van het daar op volgende jaar bedoeld.
2. De bijdrage voor fractieondersteuning wordt na beoordeling van de verantwoording over het voorgaande boekjaar als voorschot verstrekt.
3. Het voorschot wordt verrekend met een eventueel te veel ontvangen voorschot uit het voorgaande boekjaar en een reserve, conform artikel 10, lid 2.

Artikel 9

1. Indien het zeteltal van een fractie ten gevolge van verkiezingen verandert, wijzigt vanzelfsprekend de bijdrage. Ook kan de bijdrage wijzigen door slitsing van een fractie.
2. Bij splitsing van een fractie wordt de op grond van artikel 8, tweede lid, vastgestelde bijdrage per raadslid voor de oorspronkelijke fractie verdeeld over de betrokken fracties naar evenredigheid van het aantal bij de splitsing betrokken leden. Het vaste deel van de bijdrage blijft bij de oorspronkelijke fractie.

Artikel 10

1. De fractie reserveert het in enig jaar niet gebruikte gedeelte van de bijdrage toekomend aan de fractie ter besteding in volgende jaren.
2. De reserve is niet groter dan 30% van de bijdrage die de fractie in het voorgaande boekjaar toekwam ingevolge artikel 8.
3. Het beroep in enig jaar op de opgebouwde reserve, komt tot uitdrukking in de afrekening als bedoeld in artikel 11 over dat jaar.
4. De reserve blijft na verkiezingen beschikbaar voor de fractie die onder dezelfde naam terugkeert, dan wel voor de fractie die naar het oordeel van de raad als rechtsopvolger daarvan kan worden beschouwd.
5. Bij splitsing van een fractie, blijft de reserve bij de fractie die onder dezelfde naam verdergaat.

Artikel 11

1. Elke fractie legt, binnen een maand na het einde van een boekjaar, aan de raad verantwoording af over de besteding van de bijdrage voor fractieondersteuning onder overlegging van een verslag en betalingsbewijzen.
2. Controle van het verslag vindt plaats door de griffie, daarbij kan het advies van de accountant worden ingewonnen.

Artikel 12

Elke fractie die bij aanvang van de zitting van een nieuwe raad als fractie beschouwd wordt heeft het recht om voor vergaderingen van zijn fractie en voor vergaderingen die passen bij de volksvertegenwoordigende rol in de avonduren (vanaf 17.00 uur) vrij gebruik te maken van een eigen fractiekamer in het Fractiehuis.

TOELICHTING AMBTELIJKE BIJSTAND EN FRACTIEONDERSTEUNING

Algemeen

Deze verordening geeft uitvoering aan artikel 33 van de Gemeentewet. Dit artikel is door de Wet dualisering gemeentebestuur ingrijpend gewijzigd. Het legt expliciet vast dat de raad en individuele raadsleden een recht op ambtelijke bijstand hebben. Voor politieke groeperingen bestaat daarnaast een recht op fractieondersteuning. De uitwerking van deze rechten moet bij verordening worden geregeld.

De griffie is bij uitstek bedoeld voor het verlenen van hulp aan raadsleden en wordt logischerwijs het eerste aanspreekpunt als het gaat om ambtelijke bijstand. De griffier vervult ook de rol van schakel tussen de raadsleden en de reguliere ambtelijke organisatie.

Gezien de dualistische verhoudingen ligt het voor de hand dat er ook op het punt van de ambtelijke bijstand duidelijke scheidslijnen worden getrokken tussen werkzaamheden voor de raad en voor het college. Dat komt tot uitdrukking in het feit dat een raadslid kan aangeven dat een verzoek om ambtelijke bijstand en de inhoud van de verleende bijstand geheim moet worden gehouden. De ambtenaar mag niet onder druk komen te staan doordat hij werkzaamheden voor de raad verricht. Daarom zal een collegelid dat toch informatie wenst over het verzoek om ambtelijke bijstand wenst, zich moeten wenden tot het betrokken raadslid en niet tot de behandelend ambtenaar.

De verordening behandelt gedetailleerd de ambtelijke bijstand. Aangezien het de verhouding betreft tussen de raadsleden en de reguliere ambtelijke organisatie, is behoefte aan duidelijke regels. Deze ambtenaren werken doorgaans namelijk voor het college.

Dat de raad beschikt over een griffie betekent niet dat er geen behoefte meer zou zijn aan ambtelijke bijstand door de reguliere ambtelijke organisatie. De griffie is immers beperkt in omvang. Voor specialistische hulp op het gebied van het maken van amendementen, moties en regelingen zal een beroep op de ambtelijke organisatie dan ook nodig blijven. Dit geldt ook voor specifieke informatie die alleen bij de reguliere ambtelijke organisatie beschikbaar is. De wetgever heeft dat onderkend en het recht op deze vorm van ambtelijke ondersteuning expliciet vastgelegd. Deze verordening vormt de uitwerking van dit recht.

In de verordening is geen bepaling opgenomen voor die gevallen waarin de tot het verlenen van hulp aangewezen ambtenaar op grond van gewetensbezwaren daartoe niet bereid is. In een dergelijk geval is er sprake van een rechtspositioneel probleem dat binnen de ambtelijke organisatie tot een oplossing dient te worden gebracht.

Artikelsgewijze toelichting

Artikel 1

Dit artikel gaat over het verstrekken van feitelijke informatie. Indien de raadsleden informatieve vragen hebben of een nadere uitleg willen over een voorstel of een onderwerp, kunnen zij zich rechtstreeks wenden tot de ambtelijke informant.
Omdat het tijdstip van het geven van feitelijke informatie en feitelijke informatie zelf soms ook een politieke lading kan hebben en de scheidslijn tussen feitelijke en beleidsmatige informatie soms moeilijk aan te geven is, is de mogelijkheid geschapen dat de ambtenaar bij twijfel dat aangeeft aan het raadslid en zich wendt tot de secretaris om te overleggen. Dat kan ook als het verzoek om informatie volgens de ambtenaar een onevenredige werkbelasting tot gevolg heeft.

Artikel 2

In dit artikel gaat het enerzijds over het verstrekken van uitgebreide informatie, dat wil zeggen dat er een heel dossieronderzoek nodig is dat veel capaciteit vraagt en anderzijds over specialistische en/of deskundige ambtelijke bijstand voor het opstellen van verschillende raadsbeslissingen. Omdat de griffier geen zeggenschap heeft over de reguliere ambtelijke organisatie zal hij zich voor deze ambtelijke bijstand moeten wenden tot de secretaris. De secretaris is als algemeen directeur van de ambtelijke organisatie bevoegd de ambtenaar die de bijstand verleent aan te wijzen.
De bijstand wordt uiteraard zo spoedig mogelijk verleend. Er is voor gekozen geen vaste termijnen op te nemen in verband met de verschillen in aard en omvang van de werkzaamheden voor een verzoek. De griffier ziet er op toe dat er voortgang blijft in het proces.

Artikel 3

Beoordeling of één van de genoemde weigeringsgronden zich voordoet vindt in eerste instantie plaats door de secretaris als algemeen directeur, die verantwoordelijk is voor de ambtelijke organisatie. Indien hij van mening is dat door het verzoek een onaanvaardbaar beslag gelegd wordt op de beschikbare capaciteit probeert hij in overleg met de griffier of het mogelijk is het verzoek tot aanvaardbare proporties terug te dringen. Bij een positief resultaat van dit overleg kan de secretaris alsnog een ambtenaar aanwijzen.

Omdat het weigeren van ambtelijke bijstand een beslissing is die van invloed kan zijn op de verhouding tussen de raad en het college en het college in ieder geval ook hiervan op de hoogte moet zijn, is er voor gekozen dat het college uiteindelijk de beslissing tot het weigeren van de ambtelijke bijstand neemt.

Artikel 4

Ook indien – naar de mening van het raadslid – op onvoldoende wijze aan zijn of haar verzoek om hulp gehoor wordt gegeven kan de zaak aan een hogere instantie worden voorgelegd: de burgemeester is daar gezien zijn eigenstandige positie in het gemeentelijke bestuur de meest aangewezen instantie voor.
Wel dient het betrokken raadslid of de griffier hierover eerst overleg te voeren met de secretaris.

Artikel 5

Indien een raadslid om ambtelijke bijstand verzoekt, moet hij ervan uit kunnen gaan dat de ambtenaar bij het verrichten van die werkzaamheden onafhankelijk opereert van het college. Dit is een gevolg van de door de dualisering tot stand gebrachte ontvlechting van posities. De mogelijkheid wordt dan ook geopend dat een raadslid aangeeft dat een verzoek om ambtelijke bijstand en de inhoud van de verleende bijstand geheim wordt gehouden. Uiteraard moet zeer terughoudend met deze mogelijkheid worden omgegaan.
Om te verzekeren dat een ambtenaar niet door collegeleden onder druk wordt gezet om toch inlichtingen te verschaffen over het verzoek van een raadslid is in het tweede lid bepaald dat collegeleden zich voor informatie direct tot het betrokken raadslid wenden en niet tot de behandelend ambtenaar. Dit biedt bovendien een extra waarborg voor de onafhankelijke behandeling van een verzoek om ambtelijke bijstand.

De ambtenaar die ambtelijke bijstand verleent blijft echter wel onderdeel van de reguliere ambtelijke organisatie. Het verlenen van ambtelijke bijstand hoort tot de normale uitoefening van zijn taak. Indien hij dit gedeelte van zijn taak niet goed uitoefent behoudt het college dus de mogelijkheid om de ambtenaar hierop aan te spreken.

Artikel 6

Fractieondersteuning vindt zijn vorm in een financiële ondersteuning. De hoogte van het budget voor fractieondersteuning zal in de gemeentebegroting moeten worden opgenomen en dus door de raad worden vastgesteld. De fractieondersteuning bestaat uit een vast en een variabel deel. Het vaste deel garandeert dat elke fractie die bij aanvang van de zitting van een nieuwe raad als fractie beschouwd wordt de kans krijgt zich op gelijkwaardig niveau te laten ondersteunen. Omdat grote fracties meer lasten zullen hebben op facilitair gebied is het logisch dat zij voor dergelijke kosten een hogere vergoeding krijgen. Elke nieuwe raadsperiode zal door de raad opnieuw deze verordening moeten worden vastgesteld. De bedragen genoemd in artikel 6 onder lid 1 en 2 worden voor een periode van vier jaar vastgesteld.
Volledigheidshalve wordt vermeld dat de individuele raadsleden op grond van dat rechtspositiebesluit maandelijks een tegemoetkoming ontvangen.

In de verordening ambtelijke bijstand en fractieondersteuning uit de vorige raadsperiode was in artikel 6 tweede lid het volgende opgenomen: "*[De] bijdrage bestaat uit een vast deel van € 2.325 voor elke fractie. Daarnaast ontvangt elke fractie een bedrag van € 748 per raadszetel.*" Bij de vaststelling van Beleidsrapportage 2018-1 op 9 juli 2018 heeft de raad besloten aanvullend jaarlijks € 200.000 beschikbaar te stellen voor fractieondersteuning. Daarmee is de vaste component van de vergoeding voor de raadsperiode 2018-2022 met € 25.000 per fractie verhoogd.
Voor het eerste jaar van de raadsperiode betekent dit een vergoeding van € 12.500 per fractie.

Artikel 7

De fracties wordt grotendeels de vrijheid gelaten wat betreft de inhoudelijke besteding van de fractieondersteuning. Minimumvoorwaarde is wel dat de bijdrage besteed wordt aan raadswerkzaamheden. De aanvullende middelen voor fractieondersteuning waartoe de raad besloot op 9 juli 2018 kunnen gebruikt worden voor bijvoorbeeld het aanstellen van een administratieve kracht of beleidsmedewerker, een combinatie hiervan of voor het inwinnen van extern (partijpolitiek) advies over inhoudelijke dossiers.
Verder is een aantal doelen genoemd waarvoor de bijdrage niet gebruikt mag worden. Daarmee wordt onder andere voorkomen dat met de bijdrage verkiezingscampagnes worden gefinancierd en dat raadsleden hun eigen vergoeding voor het raadswerk (vastgelegd in het rechtspositiebesluit raads- en commissieleden) aanvullen met de bijdrage voor fractieondersteuning.

Artikel 8

De bijdrage wordt als voorschot verstrekt. Een boekjaar loopt van 1 april tot 31 maart op het daar op volgende jaar. Na een verkiezingsjaar wordt de situatie logischerwijs aangepast aan de nieuwe verhoudingen in de raad. Indien blijkt dat het geld onrechtmatig is besteed kan dit aan het eind van het jaar verrekend worden.

Bij splitsing van een fractie zal het al eerder verstrekte voorschot direct verrekend moeten worden. Als dat niet zou gebeuren zou een deel van de oorspronkelijke fractie over een te groot voorschot beschikken en zou het andere deel juist helemaal geen voorschot krijgen. Na het boekjaar zou dan alsnog verrekend moeten worden. Het is billijker de verrekening in deze gevallen direct te laten plaatsvinden.

Artikel 10

De reserve bestaat uit het overschot van voorgaande jaren. Dit bedrag zal niet eindeloos mogen groeien. De reserve is dan ook aan een maximum gebonden.
Ook met betrekking tot de reserve is het van belang dat helder is hoe wordt omgegaan met de splitsing van een fractie. De regeling in het vijfde lid regelt dat de reserve niet wordt verdeeld, maar bij de fractie blijft die onder dezelfde naam verder gaat.

Artikel 11

De controle van het verslag kan door de accountant meegenomen worden met de controle op de jaarrekening. Uit het verslag en de accountantsverklaring kan naar voren komen dat er een verrekening dient plaats te vinden met het verstrekte voorschot. Indien niet verrekend kan worden, bijvoorbeeld omdat een fractie uit de raad verdwijnt zal de raad het ten onrechte uitgekeerde voorschot kunnen terugvorderen.

Artikel 12
Toewijzing van de kamers aan de fracties gebeurt op basis van grootte van de fractie. De grootste fractie heeft de eerste keuze, enzovoort.
Voor gebruik tijdens kantoortijden kunnen de kamers gereserveerd worden via de griffie.

besluit

Zwolle

Jaargang	2018
Kenmerk	48464
Onderwerp	Verordening ambtelijke bijstand en fractieondersteuning

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel

besluit:

1. De verordening ambtelijke bijstand en fractieondersteuning 2018 overeenkomstig bijlage 1 vast te stellen;
2. De huidige verordening ambtelijke bijstand en fractieondersteuning (2010) in te trekken.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 10 september 2018,

de voorzitter,

de griffier,

voorstel

Zwolle

Raadsplein besluitvormend

Datum 10 september 2018

onderwerp	Oude openstaande vordering Stichting Sporthallen WRZV (SSW)
portefeuillehouder	René de Heer
informant	Jeensma, Bertus (2298)
medeopstellers	Dijk, Jan van (2664) Sluis - Damman, Jose van der (4052) Tory, Bert (2538)
afdeling	Maatschappelijke Ontwikkeling
bijlagen	Voorstel: Beslisnota Oude openstaande vordering Stichting Sporthallen WRZV (SSW) Bijlage: Financieel overzicht m.b.t. openstaande vordering SSW (vertrouwelijk) Bijlage: 2018-09-10 Raadsbesluit Oude openstaande vordering Stichting Sporthallen WRZV (SSW)

Voorgesteld besluit raad

1. De resterende oude vordering op naam van de Stichting Sporthallen WRZV (SSW) kwijt te schelden bij opening van de nieuwe sporthallen WRZV onder de voorwaarde dat SSW de huidige betaalafspraken volledig nakomt.
2. Dit bedrag te dekken uit de Voorziening 103 WRZV.

voorstel

Zwolle

Beslisnota voor de raad

Datum 2 juli 2018

Openbaar

Onderwerp	Oude openstaande vordering Stichting Sporthallen WRZV (SSW)
Versienummer	1

Portefeuillehouder	R.E. de Heer
Informant	Bertus Jeensma
Afdeling	Maatschappelijke Ontwikkeling
Telefoon	(038) 498 2298
Email	B.Jeensma@zwolle.nl

Financiële gevolgen

Betreft doel	1.2.3 We versterken de vitaliteit van sportverenigingen en sportaccommodaties
Begroting wijzigen	Ja
Dekking ten laste van	Voorziening 103 WRZV

Bijlagen:

1. Financieel overzicht m.b.t. openstaande vordering SSW (**vertrouwelijk**)

De raad wordt voorgesteld te besluiten om:

1. De resterende oude vordering op naam van de Stichting Sporthallen WRZV (SSW) kwijt te schelden bij opening van de nieuwe sporthallen WRZV onder de voorwaarde dat SSW de huidige betaalafspraken volledig nakomt.
2. Dit bedrag te dekken uit de Voorziening 103 WRZV.

Datum 2 juli 2018

Inleiding
SSW beheert en exploiteert de sporthallen WRZV; hier ligt een gebruiksovereenkomst aan ten grondslag waarin de door SSW te betalen huur staat opgenomen. In de loop der jaren is er een openstaande vordering ontstaan, omdat SSW er niet in slaagde een constant betalingsritme te hanteren. De laatste jaren voldoet SSW aan de betalingsverplichtingen. In 2017 is huurmatiging overeengekomen, vanuit de intentie om bij de overgang naar de nieuwe sporthallen WRZV met een zo schoon mogelijke lei te kunnen beginnen aan een nieuwe exploitatie en met de afspraak om jaarlijks af te lossen op de oude openstaande vordering. De betalingen hebben conform de afspraken plaatsgevonden. Als SSW de komende jaren dezelfde en daarmee voor hun maximale inzet toont m.b.t. de aflossing op de openstaande vordering, resteert er bij de overgang naar de nieuwe WRZV sporthallen echter nog steeds een openstaande vordering er van uitgaand dat in dat jaar de nieuwe sporthallen WRZV in gebruik genomen kunnen worden. Voorstel is om indien SSW zich aan deze verplichting houdt het restant bedrag aan openstaande vordering kwijt te schelden; kwijtschelding kan gedekt worden vanuit de hiervoor ingestelde voorziening WRZV.
In het raadsbesluit van 12 maart 2018 staat hierover reeds opgenomen dat de komende jaren verder wordt gewerkt aan het financieel gezond maken van de exploitatie, zodanig dat de financiële tekorten uit het verleden geen risico zijn voor de nieuwe exploitatie. Dit besluit is hier een verdere uitwerking van.

Beoogd effect
Met dit besluit wordt beoogd om SSW met een schone lei te kunnen laten beginnen aan de exploitatie van een nieuwe sportaccommodatie in Zwolle. Het is niet wenselijk de exploitatie direct onder druk te zetten door de openstaande vordering alsnog te innen.

Argumenten
1.1 SSW met een schone lei laten beginnen aan de exploitatie van de nieuwe WRZV
.
Door het kwijtschelden van de openstaande vordering wordt SSW in de gelegenheid gesteld een exploitatie te starten zonder erfenis uit het verleden. Dit voorkomt dat SSW met een valse start begint en meteen al wordt geconfronteerd met extra kosten. Gezien de resultaten van SSW in de laatste jaren verdient de Stichting de mogelijkheid om te laten zien dat men in staat is een goede exploitatie te draaien voor deze accommodatie.

1.2 SSW voldoet de laatste jaren aan de verplichtingen

SSW heeft de afgelopen jaren voldaan aan de verplichtingen voor wat betreft huurbetalingen en het draaiende houden van een gedateerde accommodatie waarbij men er in slaagt jaarlijks een klein positief resultaat te behalen. SSW heeft het initiatief genomen om met de gemeente afspraken te maken om te komen tot finale aflossing van de openstaande vordering.

2.1 Financiële gegevens van SSW moeten vertrouwelijk behandeld worden

Artikel 25 lid 2 Gemeentewet geeft het college de bevoegdheid om met een beroep op een belang zoals genoemd in artikel 10 van de Wet openbaarheid van bestuur geheimhouding op te leggen omtrent een document dat naar de raad of leden van raad wordt gestuurd. In dit geval kan een beroep

worden gedaan op het belang zoals genoemd in artikel 10 lid 2 sub g WOB (het voorkomen van onevenredige benadeling van bij de aangelegenheid betrokken natuurlijke personen of rechtspersonen of derden).

Risico's
Aan dit voorstel zitten geen directe risico's verbonden. Enig risico zit er in dat SSW de komende 2 jaar mogelijk niet kan voldoen aan hun financiële verplichtingen. Na besluitvorming op voorliggend voorstel zal SSW worden geïnformeerd dat het besluit alleen rechtsgeldig is als SSW zich houdt aan de afgesproken betalingsverplichtingen. Mocht dit niet gebeuren, dan behoudt de gemeente het recht op invordering van de openstaande restschuld.

Financiën

Zie bijgevoegde vertrouwelijke bijlage.

Communicatie
Dit beoogde besluit is besproken met SSW en zij gaan akkoord met dit voorstel.

Vervolg
Na besluitvorming wordt SSW schriftelijk geïnformeerd over het gemeentelijk standpunt.

Openbaarheid
Dit besluit moet openbaar worden genomen met uitzondering van de vertrouwelijke bijlage.

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris

besluit

Zwolle

Jaargang	2018
Kenmerk	46515
Onderwerp	Oude openstaande vordering Stichting Sporthallen WRZV (SSW)

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 10-07-2018

besluit:

1. De resterende oude vordering op naam van de Stichting Sporthallen WRZV (SSW) kwijt te schelden bij opening van de nieuwe sporthallen WRZV onder de voorwaarde dat SSW de huidige betaalafspraken volledig nakomt.
2. Dit bedrag te dekken uit de Voorziening 103 WRZV.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 10 september 2018,

de voorzitter,

de griffier,

besluit

Zwolle

Jaargang	2018
Kenmerk	46515
Onderwerp	Oude openstaande vordering Stichting Sporthallen WRZV (SSW)

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 10-07-2018

besluit:

1. De resterende oude vordering op naam van de Stichting Sporthallen WRZV (SSW) kwijt te schelden bij opening van de nieuwe sporthallen WRZV onder de voorwaarde dat SSW de huidige betaalafspraken volledig nakomt.
2. Dit bedrag te dekken uit de Voorziening 103 WRZV.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 10 september 2018,

de voorzitter,

de griffier,

voorstel

Zwolle

Raadsplein besluitvormend

Datum 10 september 2018

onderwerp	Actieplan geluid 2018-2023
portefeuillehouder	William Dogger
informant	Klutman, Mark
medeopstellers	
afdeling	Leefomgeving en Mobiliteit
bijlagen	Voorstel: Beslisnota Actieplan geluid 2018-2023 Bijlage: 1 Actieplan geluid 2018-2023 Bijlage: 2 Knelpuntenkaart locaties 2018-2023 Bijlage: 3 Knelpuntenkaart plandrempelwoningen 2018-2023 Bijlage: 2018-09-10 Raadsbesluit Actieplan geluid 2018-2023

Voorgesteld besluit raad

1. Er kennis van te nemen dat het college het Actieplan geluid 2018-2023 definitief heeft vastgesteld en hiermee het geluidbeleid over de periode 2013-2018 voortzet.
2. De uitvoering van het Actieplan geluid 2018-2023 te dekken uit de nog beschikbare middelen ad € 425.000,- binnen het restantkrediet Actieplan geluid 2013-2018.

voorstel

Zwolle

Beslisnota voor de raad

Datum 10 juli 2018

Openbaar

Onderwerp	Actieplan geluid 2018-2023
Versienummer	1.0

Portefeuillehouder	W. Dogger
Informant	Mark Klutman
Afdeling	Leefomgeving en Mobiliteit
Telefoon	(038) 498 2632
Email	M.Klutman@zwolle.nl

Financiële gevolgen

Betreft doel	7.4.3 We blijven voldoen aan de milieunormen
Begroting wijzigen	Nee
Dekking ten laste van	

Bijlagen:
01 Actieplan geluid 2018-2023
02 Knelpuntenkaart locaties 2018-2023
03 Knelpuntenkaart plandrempelwoningen 2018-2023

De raad wordt voorgesteld te besluiten om:

1. Er kennis van te nemen dat het college het Actieplan geluid 2018-2023 definitief heeft vastgesteld en hiermee het geluidbeleid over de periode 2013-2018 voortzet.
2. De uitvoering van het Actieplan geluid 2018-2023 te dekken uit de nog beschikbare middelen ad € 425.000,- binnen het restantkrediet Actieplan geluid 2013-2018.

Datum 10 juli 2018

Inleiding
In 2013 is het Actieplan geluid 2013-2018 vastgesteld. Zwolle is hiertoe verplicht op grond van de Wet milieubeheer. Het Actieplan dient elke vijf jaar geactualiseerd te worden. (uiterlijk op 18 juli 2018). Op 17 april heeft ons college het Actieplan geluid 2018-2023 in ontwerp vastgesteld. Het ontwerpplan heeft hierna voor een periode van zes weken ter inzage gelegen (uw raad is hierover schriftelijk geïnformeerd).Tijdens deze periode heeft een ieder zienswijzen kunnen indienen over het ontwerp. Na verwerking van de ingebrachte zienswijzen stelden wij het definitieve Actieplan geluid vast op 3 juli 2018. Wettelijk is vaststelling van het Actieplan geluid een bevoegdheid van het college. Aanvullend op de wettelijke procedure leggen wij het definitieve plan tevens ter kennisneming voor aan uw raad. Verder stellen wij uw raad voor om de nog resterende beschikbare financiële middelen in te zetten voor de uitvoering van het Actieplan geluid 2018-2023.

Beoogd effect
Met het Actieplan geluid wordt kenbaar gemaakt hoe Zwolle de komende jaren omgaat met omgevingslawaai en mogelijke geluidhindersituaties. Met het uitvoeren van het Actieplan geluid willen we de bestaande geluidsituatie verbeteren. Het treffen van geluidmaatregelen draagt bij aan een verbetering van het woon- en leefklimaat binnen de gemeente.

Argumenten
1.1 Uitvoering in de periode 2013-2018 heeft de geluidsituatie in Zwolle verbeterd
De speerpunten ‘afronden saneringswoningen wegverkeerslawaai’ en ‘Eindmelding’ uit het Actieplan geluid 2013-2018 zijn afgerond. Op drie locaties in Zwolle zijn geluidmaatregelen getroffen. Dit heeft geleid tot een verbetering van de bestaande geluidsituatie bij 223 geluidgehinderden. Ons doel was om een aantal geluidgehinderden van 350 te realiseren. Er hebben zich echter minder ‘meekoppelkansen’ (bijvoorbeeld projecten ‘aanpassingen van de infrastructuur’ of ‘uitvoeren groot onderhoud aan wegen’) voorgedaan dan vooraf ingeschat.

1.2 Met het Actieplan 2018-2023 wordt het bestaande beleid voortgezet
Het Actieplan geluid 2018-2023 bevat de werkwijze die Zwolle gebruikt om de geluidsituatie als gevolg van gemeentelijke wegen te verbeteren. In 2017 stelden wij de geluidbelastingkaarten vast. Deze kaarten bevatten geluidcontouren en geven inzicht in het aantal (potentiële) geluidgehinderden in Zwolle. Net als in 2013 (Actieplan geluid 2013-2018) inventariseerden we nu weer de geluidhinderknelpunten op basis van de meest actuele verkeersgegevens. Door toename van wegverkeer in de toekomst neemt ook het aantal potentiele geluidhinderknelpunten toe. De meeste knelpunten bevinden zich langs de gemeentelijke hoofdwegen in Zwolle. Net als in 2013 is het Actieplan geluid 2018-2023 ook gebaseerd op de Zwolse variant. Deze methodiek prioriteert de geluidgehinderden door locaties aan te merken als potentieel geluidhinderknelpunt. In overeenstemming met het bestaande beleid zetten we zo de beschikbare middelen in op locaties met de meeste geluidgehinderden waardoor de bestaande geluidsituatie in Zwolle verbetert.

1.3 De zienswijzen hebben niet geleid tot inhoudelijke aanpassing van het Actieplan geluid
In totaal ontvingen wij drie zienswijzen over het ontwerp Actieplan geluid. Bijlage 1 van het Actieplan geluid 2018-2023 bevat zowel de zienswijzen als onze reactie op deze zienswijzen. De ingediende zienswijzen waren voor ons geen aanleiding om het Actieplan geluid 2018-2023 inhoudelijk te wijzigen. Net als in de afgelopen periode zien wij mogelijkheden om via werk met werk maken de geluidsituatie te verbeteren in Zwolle. We zetten hierbij actief in op het tijdig signaleren en creëren van meekoppelkansen. Zo verwachten wij onze doelen de komende planperiode te kunnen realiseren.

1.4 Overige bronnen van geluid
Het Actieplan geluid is opgesteld voor geluid van gemeentelijke wegen. Ook rijks- en spoorwegen kunnen geluid veroorzaken, maar deze wegen vallen onder de verantwoordelijkheid van respectievelijk het Rijk en ProRail. Zij stellen zelf actieplannen voor hun wegen vast. Ten slotte maakt luchtvaartgeluid geen onderdeel uit van het Actieplan geluid 2018-2023 omdat hiervoor aparte regels en kaders gelden.

2.1 Het resultaat is afhankelijk van beschikbare middelen en meekoppelkansen
Door werk met werk te maken (meekoppelkansen) kunnen kosten voor het realiseren van geluidmaatregelen bespaard worden. Maar het nog resterende budget van € 390.000,- is onvoldoende om alle knelpunten aan te pakken. Op basis van ervaringen in de afgelopen periode verwachten wij met het resterende budget vijf à zes locaties aan te kunnen pakken. En hiermee de bestaande geluidsituatie voor 350 geluidgehinderden te verbeteren. Hiermee wordt aangesloten bij de doelstelling van de afgelopen planperiode. Wij verwachten dat dit haalbaar is rekening houdend met ontwikkelingen in de stad en door werk met werk te maken (meekoppelkansen).

Risico's
Rekening houdend met afgelopen planperiode (2013-2018) kan het gebeuren dat de doelstelling om het aantal geluidgehinderden met 350 te verminderen, niet wordt gerealiseerd (het omgekeerde kan ook aan de orde zijn: overtreffen van de doelstelling). Deze onzekerheid hangt samen met de aanpak van werk met werk maken: het treffen van geluidmaatrelen is afhankelijk van de uitvoering van andere projecten binnen de gemeente. Om hier op te kunnen sturen, zetten wij de komende planperiode actief in op het vroegtijdig signaleren van 'meekoppelkansen' om zo geluidmaatregelen te realiseren. Monitoring van de voortgang vindt plaats via de gemeentelijke beleidscyclus.

Financiën
In 2013 stelde uw raad € 655.000,- (oorspronkelijk ISV-geluidsaneringsmiddelen) beschikbaar om het Actieplan geluid 2013-2018 uit te voeren. Hiervan was € 50.000,- beschikbaar gesteld voor de begeleiding van het geluidsaneringsproject Mimosastraat, € 55.000,- voor het uitvoeren van de speerpunten (afronding sanering wegverkeerslawaai) en € 50.000,- voor het opstellen van het nieuwe Actieplan geluid 2018-2023. Het resterende krediet van € 500.000,- is ingezet voor de aanpak van de geluidhinderknelpunten. Afgelopen planperiode deden zich minder meekoppelkansen voor dan vanuit was gegaan in 2013. Daarnaast bedroegen de kosten van de uitgevoerde geluidmaatregelen minder dan geraamd. Dit bij elkaar heeft ertoe geleid dat er nu nog een bedrag over is van € 425.000,-.

Over vijf jaar moet opnieuw het Actieplan geluid worden geactualiseerd. De kosten hiervan worden ingeschat op € 35.000,-. Met de overige € 390.000,- verwachten wij de geluidssituatie bij 350 geluidgehinderden te kunnen verbeteren (door vijf à zes locaties aan te pakken). Daarom wordt uw raad voorgesteld het nog beschikbare restantkrediet vanuit het Actieplan geluid 2013-2018 in te zetten voor de uitvoering van het Actieplan geluid 2018-2023.

Communicatie
Over de definitieve vaststelling van het Actieplan geluid 2018-2023 vindt publicatie plaats in de Peperbus. De indieners van de zienswijzen worden apart benaderd.

Datum 10 juli 2018

Betrokkenheid buurt
Het Actieplan geluid geeft een indicatie van potentiële geluidhinderknelpunten. Als zich een meekoppelkans voordoet, wordt altijd eerst nader onderzoek uitgevoerd en overleg gevoerd met buurtbewoners. Pas na wederzijdse overeenstemming over de aanpak van een knelpunt worden eventuele geluidmaatregelen getroffen. We gaan niet over tot het treffen van maatregelen indien hiervoor geen (breed) draagvlak aanwezig is in de buurt.

Vervolg
Het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat stellen wij in kennis van het definitieve Actieplan geluid 2018-2023 (ter uitvoering van een wettelijke verplichting) door toezending ervan.

Openbaarheid
Openbaar zonder beperkingen.

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris

besluit

Zwolle

Jaargang	2018
Kenmerk	47370
Onderwerp	Actieplan geluid 2018-2023

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 10-07-2018

besluit:

1. Er kennis van te nemen dat het college het Actieplan geluid 2018-2023 definitief heeft vastgesteld en hiermee het geluidbeleid over de periode 2013-2018 voortzet.
2. De uitvoering van het Actieplan geluid 2018-2023 te dekken uit de nog beschikbare middelen ad € 425.000,- binnen het restantkrediet Actieplan geluid 2013-2018.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 10 september 2018,

de voorzitter,

de griffier,

bericht

Zwolle

Afdeling Leefomgeving
Stadskantoor
Lübeckplein 2
Postbus 10007
8000 GA Zwolle
Telefoon (038) 498 23 12
m.klutman@zwolle.nl
www.zwolle.nl

Actieplan geluid gemeente Zwolle 2018-2023

Een Zwols geluid

Datum 20 juni 2018

Inhoud

Samenvatting **4**

1 Inleiding **6**
1.1 Leeswijzer 6

2 Reikwijdte, geldigheidsduur en inspraak **7**
2.1 Alleen bestaande woningen en gebouwen 7
2.2 Geldigheidsduur 7
2.3 Inspraak 7

3 Achtergrondinformatie **8**

4 Evaluatie Actieplan geluid 2013-2018 **9**
4.1 Geluidgehinderden Zwolse variant 2013 9
4.1.1 Woningen die de plandrempel overschrijden 9
4.1.2 Locaties op basis van hinderpuntenscore in 2013 9
4.1.3 Geluidgehinderden in 2013 9
4.2 Doelen en speerpunten 2013-2018 10
4.3 Wat hebben we bereikt in de periode 2013-2018? 10
4.3.1 Welke geluidhinderknelpunten zijn aangepakt? 10
4.3.2 Realisatie speerpunten 11
4.3.3 Klachten geluidhinder 11
4.3.4 Resultaten overige wegbeheerders 11
4.4 Conclusies 11
4.4.1 Aanbevelingen 12

5 Geluidbelastingkaarten Zwolle 2016 **13**
5.1 Geluidniveaus railverkeer 13
5.1.1 Lopend saneringsproject railverkeer 13
5.2 Geluidniveaus wegverkeer 13
5.2.1 Rijkswaterstaat en de provincie zijn verantwoordelijk voor eigen wegen 14
5.3 Stille gebieden 14

6 Europese geluidgehinderden 2016 **15**

7 Geluidgehinderden Zwolse variant **16**
7.1 De plandrempel 16
7.1.1 Zwolse plandrempel 16
7.2 Overschrijdingen plandrempel 16
7.3 Locaties op basis hinderpuntenscore 17
7.3.1 Verschil met geluidhinderknelpunten 2013-2018 17
7.4 Groep van meest prioritaire geluidgehinderden 18
7.5 Zwolse variant in de praktijk 18

8 Doelen planperiode 2018-2023 20
8.1 Afname geluidgehinderden 20
8.2 Afronding geluidhinderknelpunt 20
8.2.1 Geluidmaatregelen getroffen zonder afname geluidgehinderden 21
8.2.2 Afronden geluidhinderknelpunt zonder maatregelen te treffen 21
8.3 Geluidhinderknelpunten niet-gemeentelijke wegen 22

9 Uitvoering maatregelen en betrokkenheid buurt 23
9.1 Nader onderzoek 23
9.2 Betrokkenheid buurtbewoners 23
9.2.1 Stedenbouwkundige en landschappelijke randvoorwaarden 24
9.3 Werk met werk maken (meekoppelkansen) 24
9.3.1 Eerst bronmaatregelen dan andere geluidmaatregelen 25

10 Tot slot 26

Bijlage 1 Inspraak 27

Bijlage 2 Toelichting Zwolse variant 38

Bijlage 3 Aangepakte geluidhinderknelpunten 2013-2018 42

Bijlage 4 Flowchart correctiefactor Gebiedsgerichte kwaliteit 44

Bijlage 5 Geluidhinderknelpuntenkaart plandrempel 45

Bijlage 6 Geluidhinderknelpuntenkaart 2018 46

Bijlage 7 Meneer Pechmans en de Zwolse variant 47

Samenvatting

Inleiding
In 2013 stelden wij het Actieplan geluid 2013-2018 vast. Hiertoe waren wij verplicht op grond van de wet. Als gemeente grepen wij deze plicht aan om er een kans van te maken: het verbeteren van de geluidsituatie in Zwolle. Op basis van verschillende omgevingsfactoren inventariseerden wij de Zwolse geluidhinderknelpunten en stelden wij deze vast. Deze geluidhinderknelpunten staan in ons Actieplan geluid. Om uitvoering te kunnen geven aan dit plan zijn financiële middelen beschikbaar gesteld.

Om de vijf jaar actualiseert Zwolle het Actieplan geluid. Daarom is in 2018 het Actieplan geluid 2018-2023 vastgesteld. In dit geactualiseerde plan blikken we terug op het Actieplan geluid 2013-2018 en stellen we weer nieuwe geluidhinderknelpunten en doelen vast voor de periode 2018-2023.

Achtergrond
Blootstelling aan teveel omgevingslawaai kan effect hebben op de menselijke gezondheid. Begin jaren negentig onderzocht de Europese Commissie de mate waarin EU-inwoners bloot worden gesteld aan omgevingslawaai. De uitkomsten hiervan waren aanleiding om een nieuwe strategie te ontwikkelen met als resultaat is de EU-richtlijn omgevingslawaai uit 2002. Deze richtlijn gaat in op het inventariseren, vastleggen, beheersen en het eventueel aanpakken van omgevingslawaai. Nederland heeft de inhoud van deze richtlijn vertaald naar hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer.

Evaluatie Actieplan 2013-2018
Afgelopen periode troffen wij op drie locaties in de stad geluidmaatregelen. Het betreft de locaties De Geren, Sweerssekamp en Zwartewaterallee. Met het treffen van deze geluidmaatregelen is de geluidhindersituatie op deze locaties verbeterd. In totaal zijn 223 Zwolse geluidgehinderden aangepakt.

Onze doelstelling was om het aantal geluidgehinderden te verminderen met 350 in de afgelopen periode. Deze doelstelling realiseerden we niet helemaal. Dat heeft vooral te maken met onze werkwijze: werk met werk maken. Met deze werkwijze kunnen we weliswaar kosten besparen, maar het heeft als nadeel dat de aanpak van een geluidhinderknelpunt afhankelijk is van de uitvoering van andere projecten (bijvoorbeeld een weginrichting of uitvoeren van groot onderhoud aan de weg). Aankomende periode (2018-2023) willen we meer grip krijgen op de uitvoering van andere projecten zodat we op meer plekken geluidmaatregelen kunnen treffen.

Tenslotte hadden we ook nog twee speerpunten opgenomen in ons actieplan: afronden sanering woningen wegverkeerslawaai (A-lijst) en woningen wegverkeerslawaai Eindmelding. Deze beide speerpunten zijn gerealiseerd en daarmee afgerond.

Geluidbelastingkaarten en geluidgehinderden
In 2017 stelden wij op basis van een landelijk voorgeschreven methodiek geluidbelastingkaarten vast. Op deze kaarten staat het omgevingslawaai als gevolg van wegverkeer, railverkeer en industrie. Hieruit blijkt dat wegverkeer het grootste aantal

geluidgehinderden oplevert (net als in 2012). In totaal gaat het om 7.748 geluidgehinderden in Zwolle (in 2012 stelden we 7.703 geluidgehinderden vast). Gemeentelijke wegen vormen de grootste bron. Maar ook provinciale wegen, de Rijksweg en de spoorwegen leiden tot geluidgehinderden in Zwolle. Dit aantal ligt wel lager dan bij de gemeentelijke wegen. Industrielawaai levert geen geluidgehinderden op.

Zwolse variant
Met de Zwolse variant zijn de volgens Europa vastgestelde geluidgehinderden afgepeld en geprioriteerd. Hierdoor zetten we de beschikbare financiële middelen in op locaties met de meeste geluidhinder. De Zwolse inventariseert een knelpunt als de plandrempel wordt overschreden of een bepaalde hinderpuntenscore wordt behaald. De plandrempel leggen we voor de periode 2018-2023 net als in 2013 vast op 63 dB. Wij gaan altijd uit van een ongecorrigeerde waarde in plaats van een gecorrigeerde waarde (zoals de Wet geluidhinder dat doet). Dit doen we om zo vergelijking met de volgens Europa vastgestelde waarden eenvoudiger te maken. Daarom spreken wij in de praktijk altijd van een plandrempel van 68 dB (ongecorrigeerd) in plaats van 63 dB (gecorrigeerd).

Op basis van de Zwolse variant brengen we het aantal van 7.748 geluidgehinderden terug tot een prioritaire groep van geluidgehinderden van 1.549. Het gaat dan om de meest geluidgehinderde inwoners van Zwolle die mogelijk in aanmerking komen voor geluidmaatregelen. De overige geluidgehinderden komen niet in aanmerking voor geluidmaatregelen op basis van het Actieplan geluid.

Doelen planperiode 2018-2023
Ons doel is om deze planperiode de bestaande geluidsituatie voor 350 geluidgehinderden te verbeteren. Met deze doelstelling sluiten we aan bij de doelstelling van de afgelopen planperiode. Binnen de beschikbare financiële middelen, capaciteit en rekening houdend met ontwikkelingen in de stad verwachten wij deze doelstelling te kunnen realiseren.

Uitvoering en monitoring
Uitvoering van het Actieplan geluid vindt plaats op basis van werk met werk maken (‘meekoppelkansen’). We sluiten hier aan bij infrastructurele werkzaamheden of onderhoudswerkzaamheden. Zodra zich een mogelijkheid voordoet om extra geluidmaatregelen te treffen, wordt ieder geluidhinderknelpunt eerst nader onderzocht. Als blijkt dat de locatie daadwerkelijk in aanmerking kan komen voor geluidmaatregelen, treden we in overleg met de buurt. Samen gaan we na of en welke geluidmaatregelen getroffen kunnen worden. Hierbij overwegen we eerst bronmaatregelen (bijvoorbeeld geluidarm asfalt) en daarna pas andere geluidmaatregelen (zoals bijvoorbeeld een geluidscherm of een aarden wal). Monitoring en evaluatie van het Actieplan geluid vindt plaats via de reguliere beleidscyclus van de gemeente Zwolle.

1 Inleiding

Geluid is vaak een subjectieve beleving. Geluid kan prettig zijn. Maar geluid kan ook niet prettig zijn. Meestal spreken we in dat laatste geval van hinder. Wat voor de één prettig is, kan voor een ander hinder zijn.

In 2013 stelden wij het Actieplan geluid 2013-2018 vast gebaseerd op de zogenaamde Zwolse variant. Dit plan heeft een wettelijke looptijd van vijf jaar. Inmiddels is deze termijn verstreken. Daarom stelden wij een geactualiseerd Actieplan geluid vast. Ook dit plan heeft weer een looptijd van vijf jaar.

De afgelopen vijf jaar werkten wij aan het verbeteren van de geluidsituatie in Zwolle. Dit gebeurde binnen de kaders en spelregels van het Actieplan geluid 2013-2018. Resultaat van deze inzet is de aanpak van diverse geluidhinderknelpunten wat leidde tot een verbeterde geluidsituatie. Daarnaast waren ook andere ontwikkelingen in de stad van invloed op de geluidsituatie. Een goed voorbeeld is het autoluw maken van de binnenring (centrumgebied). Dit leidde tot een afname van geluid in dit gebied. Verderop in dit plan gaan we hier uitgebreider op in.

Wij vinden het niet gewenst dat geluidhinder toeneemt in de toekomst. Daarom zetten wij deze planperiode weer actief in op het voorkomen en waar mogelijk wegnemen van situaties met ongewenste geluidhinder. De komende vijf jaren gaan wij verder op de al ingeslagen weg. Onderstaand leest u hoe wij dit gaan doen.

1.1 Leeswijzer

Voor u ligt het Actieplan geluid van de gemeente Zwolle. Hoofdstuk 2 van dit plan gaat in op de reikwijdte, de geldigheidsduur en het inspraakproces. Het derde hoofdstuk beschrijft enkele achtergronden en de wettelijke kaders. In het vierde hoofdstuk leest u over de evaluatie van de afgelopen periode. Hoofdstuk 5 gaat over de door ons vastgestelde geluidbelastingkaarten. Het daarop volgende hoofdstuk 6 beschrijft het aantal geluidgehinderden volgens de Europese methodiek. In het zevende hoofdstuk schrijven we over de geluidgehinderden volgens de Zwolse variant Hoofdstuk 8 geeft aan waar wij willen staan over vijf jaar: onze doelen. Het negende hoofdstuk beschrijft hoe het Actieplan geluid wordt uitgevoerd en tot slot staat in hoofdstuk 10 hoe wij de uitvoering van het actieplan monitoren.

2 Reikwijdte, geldigheidsduur en inspraak

Geluid kan verschillende bronnen hebben. Belangrijke bronnen zijn wegverkeer, railverkeer en industrielawaai. Ook brommers en burenlawaai kunnen geluid veroorzaken. Dit Actieplan geluid beperkt zich alleen tot gemeentelijk wegverkeerslawaai. Knelpunten door industrielawaai doen zich in Zwolle niet voor. Daarom laten we dit verder buiten beschouwing in dit actieplan.

Voor railverkeerslawaai geldt dat de spoorwegbeheerder verantwoordelijk is en voor rijkswegen is dat Rijkswaterstaat. Overigens tonen de in 2017 vastgestelde geluidbelastingkaarten aan dat spoorweglawaai sterk is afgenomen ten opzichte van 2012.

2.1 Alleen bestaande woningen en gebouwen

Dit Actieplan geluid ziet alleen op al aanwezige woningen en geluidgevoelige gebouwen (waaronder scholen) in Zwolle. Voor nieuw te bouwen woningen en andere gebouwen gelden namelijk de geluidnormen uit de bestaande wet- en regelgeving. Deze normen bieden in nieuwe situaties bescherming tegen te hoge geluidbelastingen. Door hiermee rekening te houden bij nieuw te bouwen woningen worden nieuwe geluidhindersituaties (zoveel mogelijk) voorkomen.

2.2 Geldigheidsduur

Eens per vijf jaar actualiseren wij het Actieplan geluid. Het nu voorliggende actieplan is vastgesteld voor de periode 2018-2023. Na deze periode stellen we een nieuw actieplan vast.

2.3 Inspraak

Het ontwerp actieplan geluid lag van 26 april 2018 tot en met 6 juni 2018 ter inzage. Tijdens deze periode kon een ieder een zienswijze over het ontwerp indienen. Hiervan is gebruik gemaakt. Bijlage 1 geeft een overzicht van de ontvangen reacties. En onze reactie op deze zienswijzen. De ingebrachte zienswijzen waren voor ons geen aanleiding waren om het Actieplan geluid 2018-2023 inhoudelijk te wijzigen. Daarom hebben wij het definitieve Actieplan geluid ongewijzigd vastgesteld ten opzichte van het ontwerp Actieplan geluid.

3 Achtergrondinformatie

Blootstelling aan teveel omgevingslawaai kan effect hebben op de menselijke gezondheid. Dit kunnen directe en indirecte effecten zijn. Bij directe effecten kan gedacht worden aan hinder en slaapverstoring. Indirecte effecten zijn moeilijker aan te tonen. Vooral ook omdat deze effecten niet zomaar aan een geluidbron kunnen worden toegewezen. Voorbeelden hiervan zijn hart- en vaatziekten.

Begin jaren negentig deed de Europese Commissie onderzoek naar omgevingslawaai in de Europese Unie. Hieruit bleek dat ongeveer 45 miljoen mensen werden blootgesteld aan teveel omgevingslawaai. Het geluidniveau was soms zo hoog, dat het de kwaliteit van het leefmilieu nadelig beïnvloedde en tot gevaar voor de volksgezondheid leidde. Verder bleek uit onderzoeken dat het geluidbeleid in de landen van de Europese Unie versnipperd en ondoelmatig was. Daarom ontwikkelde de Europese Commissie een nieuwe strategie voor geluidbeleid.

Deze nieuwe strategie leidde in 2002 tot het van kracht worden van de EU-richtlijn omgevingslawaai. Deze richtlijn richt zich op het:

- inventariseren
- vastleggen
- beheersen en
- aanpakken

van omgevingslawaai in de omgeving. De richtlijn focust zich op de geluidbronnen wegverkeer, railverkeer, luchtvaart en industrie. Andere bronnen zoals buren- en brommerlawaai laat de richtlijn buiten beschouwing. Dat doen wij ook in dit Actieplan geluid.

Nederland vertaalde de inhoud van de richtlijn naar hoofdstuk 11 van de Wet milieubeheer (en een aantal bijbehorende wettelijke regelingen). De Wet milieubeheer schrijft voor dat Zwolle geluidbelastingkaarten en een actieplan geluid vaststelt. Het actieplan geluid moet onder andere ingaan op de verschillende geluidbronnen, een relatie leggen met de geluidbelastingkaarten, een plandrempel bevatten en wanneer welke maatregelen worden getroffen. Iedere vijf jaar worden de geluidbelastingkaarten en het actieplan geactualiseerd. Ook vindt dan een evaluatie plaats van de afgelopen planperiode.

4 Evaluatie Actieplan geluid 2013-2018

Voordat we ingaan op het Actieplan geluid 2018-2023 blikken we terug op de afgelopen vijf jaren. Wat waren onze doelen en wat realiseerden we hiervan? En wat betekent dit voor de geluidhindersituaties in Zwolle?

4.1 Geluidgehinderden Zwolse variant 2013

Ons Actieplan geluid 2013-2018 was gebaseerd op de Zwolse variant. Wij ontwikkelden deze methodiek om zo onze beperkte financiële middelen zo doelmatig mogelijk in te zetten: locaties met de meeste geluidhinder. Met de beschikbare middelen was het namelijk niet mogelijk om alle geluidgehinderde locaties aan te pakken.

Ons actieplan uit 2013 bevatte een uitvoerige beschrijving van de Zwolse variant. Voor de volledigheid is deze beschrijving opgenomen in bijlage 2. Met de Zwolse variant maken wij onderscheid tussen:

- woningen die de plandrempel overschrijden en
- woningen die onderdeel uitmaken van een locatie die op basis van hinderpunten scoort en hierdoor als potentieel geluidhinderknelpunt wordt aangemerkt.

4.1.1 Woningen die de plandrempel overschrijden

Binnen het grondgebied van de gemeente Zwolle bedroeg in 2013 het aantal woningen dat de plandrempel overschreed: 361. Hiervan waren 147 woningen zogenaamde (wettelijke) saneringswoningen. De rest van deze woningen bestond uit:

- 131 plandrempelwoningen die geluid ondervinden van gemeentelijke wegen en
- 83 woningen die geluid ondervinden van provinciale wegen of van de Rijksweg A28.

4.1.2 Locaties op basis van hinderpuntenscore in 2013

Op basis van de hinderpuntenscore inventariseerden wij 14 locaties als mogelijk geluidhinderknelpunt. Deze staan op de Geluidhinderknelpuntenkaart. Van de 14 mogelijke geluidhinderknelpunten zijn 11 het gevolg van gemeentelijke wegen. De overige drie knelpunten zijn onderverdeeld in: twee afkomstig van provinciale wegen en één van de Rijksweg A28.

In totaal leverde de met Zwolse variant geïnventariseerde geluidhinderknelpunten 1.070 woningen op in 2013. Dit aantal is inclusief de woningen die de plandrempel overschreden. Van de 1.070 woningen zijn 1.010 woningen het gevolg van gemeentelijke wegen. Het resterende aantal woningen komt voor rekening van provinciale wegen en de rijksweg. Onze focus afgelopen periode lag op de locaties als gevolg van gemeentelijke wegen.

4.1.3 Geluidgehinderden in 2013

Met de Zwolse variant stelden wij in 2013 het aantal geluidgehinderden (inwoners van Zwolle) vast op 1.188. Hiervan zijn 57 geluidgehinderden het gevolg van provinciale wegen en de Rijksweg A28. Het overige aantal geluidgehinderden van 1.131 is afkomstig van gemeentelijke wegen. Deze groep van geluidgehinderden stond de afgelopen planperiode centraal bij de uitvoering en toepassing van geluidmaatregelen.

Dit betekent niet dat er geen andere inwoners in Zwolle zijn die ook geluidhinder kunnen ervaren of ondervinden, maar deze inwoners kwamen de afgelopen periode in principe niet in aanmerking voor geluidmaatregelen.

4.2 Doelen en speerpunten 2013-2018

In het Actieplan geluid 2013-2018 staat het volgende:
'*Ons doel is om deze periode het aantal geluidgehinderden van 1.131 met 350 te verminderen tot 781. Deze ambitie hebben we bepaald op basis van ervaringscijfers van de afgelopen jaren en de beschikbare middelen. Jaarlijks streven we naar een afname van 70 geluidgehinderden. Dit is indicatief bedoeld en kan per jaar verschillen. Dat heeft te maken met de aanpak van een geluidhinderknelpunt. Met het ene knelpunt kunnen we namelijk meer geluidgehinderden aanpakken dan met een ander knelpunt.'*

Aanvullend stonden in ons actieplan de volgende speerpunten:

- *'afronding bestaande saneringsvoorraad wegverkeerslawaai (zogenaamde A-lijstwoningen)*
- *afronding woningen Eindmelding wegverkeerslawaai ('vergeten' woningen die bij de eerste inventarisatie niet zijn meegenomen op de A-lijst)*'

4.3 Wat hebben we bereikt in de periode 2013-2018?

In 2013 kozen wij bewust voor een pragmatische werkwijze en niet voor een vaste geluidnorm om onze doelen te bereiken. Deze pragmatische werkwijze kwam erop neer dat wij een geluidhinderknelpunt als afgerond beschouwen als: '*alle geluidwerende maatregelen zijn getroffen die passen binnen de stedenbouwkundige en landschappelijke voorwaarden en die draagvlak genieten onder de buurtbewoners.'*

4.3.1 Welke geluidhinderknelpunten zijn aangepakt?

De afgelopen periode zijn in totaal drie geluidhinderknelpunten aangepakt. Het gaat om de volgende locaties op de Geluidhinderknelpuntenkaart:

- De Geren
- Sweerssenkamp
- Zwartewaterallee

In totaal inventariseerden wij voor deze drie geluidhinderknelpunten 275 geluidgehinderden. Niet op alle gedeelten van de vastgestelde geluidhinderlocaties konden geluidmaatregelen worden getroffen. Op sommige gedeelten vonden namelijk geen werkzaamheden plaats waardoor zich geen meekoppelkansen (voor het aanbrengen van geluidmaatregelen) voordeden. Daarom beschouwen we de aangepakte geluidhinderknelpunten ook niet alle drie als afgerond. Dit doen we alleen voor die gedeelten waar we wel geluidmaatregelen troffen. Om de locaties niet te vergeten voor de toekomst, staan ze nog steeds op de Geluidhinderknelpuntenkaart.

De getroffen geluidmaatregelen leidden tot een verbetering van de bestaande geluidsituatie van in totaal 223 geluidgehinderden. Dit is minder dan de doelstelling van 350 geluidgehinderden (resterend aantal geluidgehinderden van 781). Belangrijkste reden hiervan is dat zich minder meekoppelkansen (werk met werk maken) voordeden om geluidmaatregelen te treffen. We voerden weliswaar veel andere projecten en

werkzaamheden uit binnen de gemeente, maar niet op locaties waar we dit konden combineren met geluidmaatregelen. Bijlage 3 bevat een meer gedetailleerd overzicht van de aangepakte geluidhinderknelpunten.

Toch beschouwen wij de afgelopen periode als succesvol. Waar mogelijk sloten wij aan bij de meekoppelkansen met als resultaat op diverse locaties in de stad de geluidsituatie verbeterde. De meerkosten voor het treffen van de geluidmaatregelen bedroegen minder dan geraamd. Hierdoor konden wij geld besparen dat we nu weer kunnen inzetten voor de komende planperiode.

4.3.2 Realisatie speerpunten

Beide speerpunten hebben wij afgelopen periode opgepakt. Resultaat hiervan is dat de saneringsvoorraad wegverkeerslawaai (de zogenaamde A-lijst) en de woningen van de Eindmelding zijn afgerond.

4.3.3 Klachten geluidhinder

In de periode 2013-2018 ontvingen wij diverse klachten over geluidhinder. Deze lopen uiteen van brommerlawaai tot wegverkeerslawaai. Afhankelijk van de inhoud voerden wij een vervolgactie uit.

De komende planperiode 2018-2023 willen wij klachten als gevolg van geluidhinder gaan beoordelen op basis van de correctiefactoren Zwolse variant. Zo kunnen wij beter beoordelen of de klacht over geluidhinder mogelijk aangemerkt moet worden als geluidhinderknelpunt. En wellicht in aanmerking zou moeten komen voor geluidmaatregelen.

4.3.4 Resultaten overige wegbeheerders

Rijkswaterstaat verlegt en verbreedt op dit moment de N35 (Zwolle-Almelo). Dit is van invloed op de geluidsituatie langs deze weg. Voor diverse woningen verbeterde namelijk de geluidsituatie.

4.4 Conclusies

Op grond van het voorgaande concluderen we over de periode 2013-2018 het volgende:

- drie geluidhinderknelpunten zijn aangepakt;
- voor 223 geluidgehinderden verbeterde de geluidsituatie (afname geluidgehinderden tot 908);
- er deden zich minder meekoppelkansen voor dan in 2013 verwacht waardoor minder geluidmaatregelen getroffen konden worden;
- werk met werk maken (meekoppelkansen) heeft als voordeel dat het goedkoper is, maar als nadeel dat minder gestuurd kan worden op het realiseren van de gestelde doelen;
- een deel van het beschikbaar gestelde budget is nog over en kan worden ingezet voor de komende periode 2018-2023;
- de speerpunten zijn uitgevoerd en afgerond.

4.4.1 Aanbevelingen

Wij zien nog ruimte voor verbetering. Werk met werk maken (‘meekoppelkansen’) heeft zijn voordelen, maar geeft ook meer onzekerheid over het bereiken van de gestelde doelen. Tijdig meekoppelkansen signaleren kan de ‘grip’ op meekoppelkansen vergroten en bijdragen aan het bereiken van de gestelde doelen. De komende periode zetten wij hier nog actiever op in.

5 Geluidbelastingkaarten Zwolle 2016

Voor het jaar 2016 inventariseerden wij opnieuw de geluidniveaus in Zwolle. Dit gebeurde volgens een landelijk voorgeschreven reken- en meetmethode. Naast 2016 inventariseerden wij ook de toekomstige geluidniveaus (jaar 2035). Zo krijgen wij een beeld van de geluidsituatie in de toekomst. De uitkomsten hiervan gebruiken we voor dit Actieplan geluid (net als in 2013).

De inventarisatie van het wegverkeerslawaai voor het jaar 2016 ligt vast op de geluidbelastingkaarten. Deze kaarten stelden wij in 2017 vast en zijn raadpleegbaar via onze website. Overigens staan de toekomstige geluidniveaus (jaar 2035) niet op onze geluidbelastingkaarten. Dit is ook niet verplicht. Zo hebben wij kosten kunnen besparen.

5.1 Geluidniveaus railverkeer

De rekenresultaten laten zien dat de geluidniveaus door het spoorwegverkeer in de toekomst toenemen. De spoorwegbeheerder is verantwoordelijk voor het beheersen van deze geluidniveaus. Deze geluidniveaus zijn vastgelegd in geluidproductieplafonds. Bij overschrijding van deze plafonds is de spoorwegbeheerder verantwoordelijk om dit ongedaan te maken. Net als wij stelt ook de spoorwegbeheerder een actieplan geluid op. Waar nodig stemmen wij de inhoud van ons actieplan af met de spoorwegbeheerder.

5.1.1 Lopend saneringsproject railverkeer

Voor één locatie in Zwolle geldt een uitzondering: geluidsanering wijk Pierik. Op de woningen aan de Mimosastraat en omgeving is sprake van een hoog geluidniveau door railverkeer. Hiervoor moeten geluidwerende maatregelen worden getroffen. Afgelopen periode besloot het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat om het spoortraject richting het noorden van Nederland te verbreden. Met ProRail maakten wij afgelopen periode afspraken over de uitvoering van het project geluidsanering wijk Pierik. Uitvoering van deze geluidmaatregelen zijn gepland in de periode van dit Actieplan geluid 2018-2023.

5.2 Geluidniveaus wegverkeer

Voor wegverkeer doen zich binnen onze gemeente veel verschillende geluidniveaus voor. Dit is ook zichtbaar op de geluidbelastingkaarten voor wegverkeer. Zo ondervinden woningen in groenstedelijke gebieden vaak minder geluidbelasting dan woningen in het centrumgebied. Locatiespecifieke omstandigheden laten soms een ander beeld zien. Een woning in een groenstedelijke omgeving liggend langs een hoofdweg kan soms een hogere geluidbelasting hebben dan een woning in het centrumgebied. Dit komt door het vele wegverkeer op die hoofdweg.

De geluidbelastingkaarten voor wegverkeer jaar 2035 tonen aan dat de geluidniveaus in de toekomst over het algemeen toenemen. Dit sluit aan bij Zwolle als groeiregio en onze verwachtingen. De bevolkingsgroei in Zwolle neemt naar verwachting de komende jaren toe. Dit leidt tot meer en intensiever gebruik van de stad (waaronder een toename van het autoverkeer). Daarnaast wordt bij toekomstige prognoses altijd rekening gehouden met een autonome toename van verkeersgroei. Ook dat levert extra

geluidbelasting op in de toekomst en verklaart mede de verschillen tussen de huidige en toekomstige situatie.

5.2.1 Rijkswaterstaat en de provincie zijn verantwoordelijk voor eigen wegen

Net als bij spoorwegen zijn wij ook niet verantwoordelijk voor geluid als gevolg van provinciale wegen en rijkswegen. De rijksweg A28 neemt in Zwolle een belangrijke plek in binnen het wegennet. Rijkswaterstaat is verantwoordelijk voor deze weg en de geluidhinder die deze weg oplevert voor de omgeving. Rijkswaterstaat moet net als wij een actieplan geluid vaststellen. Hierin geeft zij aan hoe ze geluid als gevolg van de rijksweg beheerst. Waar nodig stemmen wij de inhoud van ons plan af met Rijkswaterstaat. Dit geldt ook voor de provincie die zelf ook verplicht is een actieplan geluid vast te stellen voor haar wegen.

5.3 Stille gebieden

Onderzoek naar geluidniveaus in ‘stille’ gebieden moet alleen worden gedaan als deze gebieden zijn aangewezen in:

- de provinciale milieuverordening
- een provinciaal milieubeleidsplan dat aangeeft dat de kwaliteit van een bepaald gebied in verband met geluid bijzondere bescherming behoeft of
- een gemeentelijke verordening.

Voor Zwolle is dit niet aan de orde. Daarom hebben wij ook geen stille gebieden opgenomen op de geluidbelastingkaarten.

6 Europese geluidgehinderden 2016

Met de geluidbelastingkaarten bepaalden wij het aantal Europese geluidgehinderden voor Zwolle. Zoals aangegeven deden wij dit volgens een landelijk voorgeschreven rekenformule. Het aantal Europese geluidgehinderden komt neer op 7.748 geluidgehinderden. Dit is een kleine toename ten opzichte van het jaar 2011. Toen stelden wij namelijk 7.703 geluidgehinderden vast.

In ons Actieplan geluid 2013-2018 hielden wij al rekening met een toename van het aantal geluidgehinderden. Dit komt hoofdzakelijk door de toename van de bevolking en de autonome verkeersgroei in Zwolle. Ook ontwikkelden en actualiseerden wij ons verkeersmodel om zo een nog beter beeld van de werkelijkheid te krijgen.

Voor het bepalen van de Europese geluidgehinderden kijken we alleen maar naar de hoogte van de geluidbelasting op de woning. Voor de Europese rekenformule geldt in algemene zin: hoe hoger de geluidbelasting, des te meer geluidgehinderden worden berekend. Overschrijding van de voorkeursgrenswaarde uit de Wet geluidhinder levert al geluidgehinderden op. De Europese methodiek houdt geen rekening met locatiespecifieke omstandigheden. Dat een woning na een uitgebreide belangenafweging doelbewust op een geluidbelaste locatie wordt gebouwd en dat de bouw, plaatsing en inrichting van deze woning is afgestemd (goede isolatie) op de geluidsituatie in dat gebied, spelen geen rol. Deze woning blijft volgens de Europese methode een geluidgehinderde woning.

Gevolg van de Europese rekenformule is dat wij ons niet herkennen in het groot aantal geluidgehinderden dat wordt berekend. Praktijkervaring en kennis van de stad geven ons een ander beeld. Zo merken wij vaak dat niet alleen de hoogte van het geluidniveau bepalend is om van hinder te kunnen spreken, maar ook de ligging en de tuin van de woning. En soms wordt een hoge geluidbelasting helemaal niet als hinderlijk ervaren. Terwijl in andere gevallen juist een lagere geluidbelasting wel als hinder wordt aangemerkt.

Omdat wij merkten dat locatiespecifieke omstandigheden belangrijk zijn om wel of niet van hinder te kunnen spreken, ontwikkelden wij in 2013 een eigen methodiek. Deze sluit naar onze mening beter aan bij de Zwolse situatie. Wij noemen dit de Zwolse variant. In bijlage 3 en 7 lichten wij deze Zwolse variant nader toe.

7 Geluidgehinderden Zwolse variant

Met de Zwolse variant inventariseren wij binnen de grote groep van bijna 8.000 Europese geluidgehinderden de meest geluidgehinderde locaties. Wij merken deze locaties aan als de meest prioritaire geluidgehinderden in Zwolle. Hiermee scheiden wij als het ware het kaf van het koren. De meest prioritaire geluidgehinderden zijn:

- woningen die de plandrempel overschrijden:
- woningen die onderdeel uitmaken van een locatie die op basis van hinderpunten scoort als potentieel geluidhinderknelpunt

7.1 De plandrempel

De regelgeving schrijft ons voor om een plandrempel vast te stellen. Dit is een geluidnorm gebaseerd op een bepaalde geluidbelasting. De gemeente kan zelf de hoogte van de plandrempel bepalen. Het actieplan geeft vervolgens aan of en zo ja, welke maatregelen worden getroffen als deze plandrempel wordt overschreden. Ook wat het beoogde effect is van deze geluidmaatregelen?

7.1.1 Zwolse plandrempel

In de planperiode 2013-2018 gold in Zwolle een plandrempel van 63 dB. Dit is de maximaal toegestane geluidbelasting uit de Wet geluidhinder voor nieuw te bouwen woningen. Hier is sprake van een gecorrigeerde waarde (overeenkomstig artikel 110g Wet geluidhinder). De Europese rekenmethodiek om geluidgehinderden te bepalen, gaat uit van een ongecorrigeerde waarde. Dit staat ook zo op onze geluidbelastingkaarten voor wegverkeer. Om vergelijking en uitwisseling met deze kaarten eenvoudiger te maken, gaan wij ook uit van een ongecorrigeerde waarde. Dit betekent dat wij in de praktijk spreken van een plandrempel van 68 dB (in plaats van de gecorrigeerde waarde: 63 dB).

Wij onderzochten in 2013 ook andere plandrempels. Hieruit bleek dat een lagere plandrempel meer mogelijke geluidhinderknelpunten oplevert. Het aanpakken van deze extra knelpunten leidt tot veel meer kosten, terwijl de beschikbare financiële middelen beperkt zijn. Een lagere plandrempel zou kunnen leiden tot valse verwachtingen bij inwoners. Dit vinden wij niet wenselijk en daarom geven wij de voorkeur aan een meer realistische plandrempel. Rekening houdend met deze argumenten en de uitgevoerde evaluatie zien wij geen aanleiding om onze plandrempel voor de periode 2018-2023 te wijzigen. Ofwel, ook nu hanteren wij weer een plandrempel van 68 dB (ongecorrigeerd).

7.2 Overschrijdingen plandrempel

Het aantal woningen in Zwolle dat de plandrempel van 68 dB overschrijdt is 204. Van dit aantal zijn 137 woningen gesaneerd. Deze komen niet meer in aanmerking voor geluidmaatregelen. Omdat in de meeste van deze woningen het binnenniveau voldoet aan de wettelijke norm of alleen geluidmaatregelen zijn getroffen aan de woning, is de geluidbelasting (als gevolg van het wegverkeer) op de gevel nog steeds hetzelfde. Hierdoor overschrijden deze woningen nog steeds de plandrempel van 68 dB en worden ze formeel aangemerkt als plandrempelwoning. Omdat wij deze woningen al voorzagen van maatregelen, komen ze niet opnieuw in aanmerking voor maatregelen.

Het resterende deel van de 204 woningen die de plandrempel overschrijden, bestaat uit:

- 44 uit woningen die geluid ondervinden van gemeentelijke wegen en
- 22 woningen die geluid ondervinden van provinciale wegen of de Rijksweg A28.

Voor een totaaloverzicht van alle woningen die de plandrempel overschrijden verwijzen we naar bijlage 5.

7.3 Locaties op basis hinderpuntenscore

Op basis van de hinderpuntenscoremethodiek inventariseren we nu dus 17 locaties als mogelijk knelpunt. Dit zijn locaties als gevolg van gemeentelijke wegen. Ze staan op de Geluidhinderknelpuntenkaart (zie bijlage 6). Een groot deel van deze locaties komt overeen met de locaties uit 2013. Ook de aangepakte locaties (zoals De Geren) staan op de kaart. Zo laten we zien wat we hebben gedaan, maar blijven ze ook in beeld voor eventuele maatregelen in de toekomst.

In totaal leveren de 17 gemeentelijke locaties 1.432 woningen op. Een deel van deze woningen bestaat uit plandrempelwoningen.

Voor de volledigheid merken we nog op dat op de knelpuntenkaart ook mogelijke knelpunten van andere wegbeheerders staan. Bijvoorbeeld Rijkswaterstaat en de provincie. Dit komt omdat wij werken met een integraal verkeersmodel waarin ook rijks- en provinciale wegen zijn opgenomen. En de Zwolse variant gebaseerd is op dit integrale verkeersmodel. Omdat wij niet verantwoordelijk zijn, komen deze locaties niet in aanmerking voor geluidmaatregelen op grond van dit Actieplan geluid. Rijkswaterstaat en de provincie zijn niet gebonden aan de Zwolse variant. Toch kiezen wij er bewust voor om ook deze locaties te benoemen omdat ze mogelijk wel een geluidhinderknelpunt kunnen zijn. Zo ontstaat een zo compleet mogelijk beeld van de situatie in Zwolle ongeacht wie wegbeheerder is.

7.3.1 Verschil met geluidhinderknelpunten 2013-2018

Over het algemeen concluderen we dat de nieuwe kaart met geluidhinderknelpunten erg lijkt op die van 2013. In totaal gaat het nu om 17 potentiele geluidhinderknelpunten. Drie bestaande locaties (Zwartewaterallee, De Geren en Sweerssekamp) zijn gewijzigd omdat hier (gedeeltelijk) geluidmaatregelen zijn getroffen. Het knelpunt Binnenring is kleiner geworden ten opzichte van 2013 en beperkt zich nog tot enkele woningen. Dit komt door het Zwolse beleid om het centrumgebied autoluw te maken. Deze verkeersmaatregelen hebben hun effect op de toekomstige geluidbelasting in het centrumgebied: deze neemt af in het centrum gebied. Daarentegen neemt het wegverkeer op het hoofdwegennet toe. Dit heeft een negatieve gevolgen voor de geluidbelasting op woningen langs deze wegen. Op de nieuwe geluidhinderknelpuntenkaart zijn deze gevolgen zichtbaar: nieuwe potentiele knelpunten langs voornamelijk hoofdwegen.

Er komen twee nieuwe geluidhinderknelpunten bij. Dat zijn de locaties Spoolderbergweg en Vrouwenlaan. Deze locaties ontvangen in de toekomst meer geluidbelasting waardoor ze nu naar voren komen als mogelijk (nieuw) knelpunt. Naar

alle waarschijnlijkheid is de toename van geluidbelasting het gevolg van de autonome verkeersgroei op de Spoolderbergweg en de IJsselallee.

Naast deze twee locaties laat de hinderpuntenmethodiek nog vier locaties zien met potentiële geluidhinderknelpunten. Dit zijn de locaties: Hortensiastraat, Kranenburgweg (ter hoogte van Berkum), Boerendanserdijk (toegangsweg Berkum) en een gedeelte van de Oosterlaan. Voor de Oosterlaan voeren we komende tijd nader onderzoek uit: is dit daadwerkelijk een knelpunt of niet? Mogelijk dat de locatie na het aanvullende onderzoek alsnog afvalt. Voor de andere drie locaties geldt dat ze een potentieel geluidhinderknelpunt zijn.

Ten slotte is het bestaande geluidhinderknelpunt Zwartewaterallee verruimd. Zodra zich ontwikkelingen gaan voordoen aan of op de Zwartewaterallee en er bestaat op dat moment een mogelijkheid om geluidmaatregelen te treffen, dan wordt dit nader onderzocht.

7.4 Groep van meest prioritaire geluidgehinderden

Op grond van de Europese rekenmethodiek inventariseren we ongeveer 8.000 (exact aantal: 7.748) geluidgehinderden. Met de Zwolse variant ‘pellen’ we dit aantal af tot een prioritaire groep van geluidgehinderden (kaf van het koren scheiden). Dit ‘afpellen’ van de ongeveer 8.000 (Europese) geluidgehinderden levert een totaal aantal geluidgehinderden (Zwolse variant gebaseerd op gemeentelijke wegen) op van 1.549. Deze prioritaire groep van geluidgehinderden als gevolg van gemeentelijke wegen staat deze planperiode centraal. Dit betekent dat we onze beschikbare financiële middelen voor deze locaties zullen inzetten. Wel merken we op dat met de beschikbare middelen niet alle geïnventariseerde geluidhinderknelpunten kunnen worden aangepakt. Hiervoor ontbreken simpelweg voldoende financiële middelen.

Het voorgaande neemt niet weg dat ook andere inwoners van Zwolle geluidhinder kunnen ervaren en ondervinden. Wij zijn ons hiervan bewust, maar de beperkte middelen dwingen ons keuzes te maken. Dit betekent dat deze planperiode andere locaties dan de geluidhinderknelpunten in principe niet in aanmerking komen voor geluidmaatregelen (op basis van dit actieplan).

7.5 Zwolse variant in de praktijk

Hoe werkt de Zwolse variant nu in de praktijk? Het volgende voorbeeld mag dit verduidelijken.

Niet heel lang geleden is het winkelcentrum Zwolle Zuid met woningen gebouwd. Van te voren wisten wij dat hier sprake was van een hoge geluidbelasting. Toch vonden wij (na een uitgebreide belangenafweging) het verantwoord en gewenst dat hier woningen zouden worden gebouwd. Bij de bouw van deze woningen hield men rekening met de hoge geluidbelasting op de woningen. Dit gebeurde door het treffen van extra geluidisolerende maatregelen aan de gevel om zo het geluidniveau (en leefklimaat) in de woning te beschermen. Met de Europese methodiek levert deze locatie geluidgehinderden op. Er is weliswaar sprake van een hoge geluidbelasting, maar

daarmee is rekening gehouden bij de bouw van deze woningen. Om deze woningen nu als geluid gehinderd aan te merken, vinden wij onterecht en onjuist.

Met de Zwolse variant is dit soort locaties gefilterd waardoor wij ze niet aanmerken als geluidhinderknelpunt. Dit verklaart waarom de prioritaire groep van geluidgehinderden volgens de Zwolse variant kleiner is dan het aantal geluidgehinderden volgens de Europese methodiek.

8 Doelen planperiode 2018-2023

Een toename van het aantal geluidgehinderden in Zwolle vinden we niet wenselijk. Voor bestaande situaties betekent dit dat we waar mogelijk en wenselijk geluidmaatregelen zullen treffen. Onze focus ligt hierbij op de geluidgehinderden die we met de Zwolse variant inventariseerden. We kunnen deze periode niet alle mogelijke knelpunten aanpakken. Belangrijkste reden hiervan is dat de beschikbare middelen onvoldoende zijn. Ook zijn we bij de aanpak van geluidhinderknelpunten afhankelijk van andere ontwikkelingen (werk met werk maken).

8.1 Afname geluidgehinderden

Ons doel is om deze planperiode de bestaande geluidsituatie voor 350 geluidgehinderden te verbeteren. Jaarlijks streven we naar een verbeterde geluidsituatie voor 70 geluidgehinderden. Dit aantal is (zeer) indicatief en kan per jaar verschillen. Dat heeft te maken met de aanpak van een geluidhinderknelpunt: met het ene knelpunt kunnen we meer geluidgehinderden aanpakken dan met een ander knelpunt. Maar alles bij elkaar opgeteld, streven we naar een verbeterde geluidsituatie voor 350 geluidgehinderden.

Afgelopen periode hebben we ervaren dat het lastig is te bepalen wanneer sprake is van ‘een afname van een geluidgehinderde’. We werken immers niet met een vaste (geluid)norm of een andere objectieve maatstaf. Omdat de knelpunten allemaal zo verschillend zijn, is dit namelijk niet mogelijk. Wel weten wij dat de extra getroffen geluidmaatregelen de bestaande geluidsituatie verbeterde voor het geluidhinderknelpunt. Daarom spreken voor deze planperiode over een doelstelling van ‘een verbeterde geluidsituatie voor 350 geluidgehinderden’ in plaats van ‘een afname van een geluidgehinderde’.

Door deze planperiode nog actiever afstemming te zoeken met andere projecten in de stad, zien wij mogelijkheden en kansen om deze planperiode de geluidsituatie voor 350 geluidgehinderden te verbeteren. Net als in de afgelopen planperiode maken we hierbij geen onderscheid tussen een knelpunt op basis van een plandrempeloverschrijding of een hinderpuntenscore. Dit zou namelijk ten koste (kunnen) gaan van onze flexibiliteit en efficiënte inzet van middelen.

8.2 Afronding geluidhinderknelpunt

Niet alleen de vragen ‘wanneer is sprake een geluidhinderknelpunt?’ en ‘wat is onze doelstelling?’ zijn belangrijk. Maar ook de vraag: wanneer is een geluidhinderknelpunt afgerond? Voor de beantwoording van deze vraag sluiten wij aan bij het Actieplan geluid 2013-2018: ‘*alle geluidwerende maatregelen zijn getroffen die passen binnen de stedenbouwkundige en landschappelijke voorwaarden en die draagvlak genieten onder de buurtbewoners.’*

Hiermee kiezen we opnieuw voor een pragmatische aanpak om een knelpunt als afgerond aan te merken en niet voor een vaste geluidnorm. Een vaste geluidnorm voor alle geluidhinderknelpunten achten wij niet mogelijk omdat ieder knelpunt anders is. Op de ene locatie kunnen bijvoorbeeld meer en andere maatregelen worden toegepast dan op een andere locatie. Daarom kunnen we op voorhand ook niet aangeven wat het

effect is van maatregelen op een locatie (er is sprake van maatwerk). Zouden we toch met een vast norm gaan werken, dan kan dit leiden tot valse verwachtingen bij onze inwoners. Dit vinden wij niet wenselijk.

Soms kunnen niet alle geluidmaatregelen worden getroffen op een locatie. Voorbeelden hiervan zijn:

- het werk met werk maken laat het op dat moment niet toe;
- er is geen draagvlak onder de buurtbewoners om alle geluidwerende maatregelen te treffen die mogelijk zijn binnen de gestelde kaders;
- het voor deze periode beschikbare budget is niet (meer) toereikend om alle mogelijke (en gewenste) geluidmaatregelen te treffen.

In dat geval blijven wij de locatie aanmerken als potentieel geluidhinderknelpunt. We beschouwen dit knelpunt dan nog niet als afgerond. Op een later moment kan zich namelijk opnieuw een mogelijkheid voordoen om alsnog alle (overige) geluidmaatregelen uit te voeren. Pas als deze maatregelen zijn getroffen, merken wij het geluidhinderknelpunt aan als afgerond.

Na volledige afronding van een knelpunt, passen we hier onze Geluidhinderknelpuntenkaart op aan. Hebben we slechts gedeeltelijk geluidmaatregelen kunnen treffen? En kunnen de overige, niet-getroffen maatregelen nog in de toekomst worden uitgevoerd? Dan blijft deze locatie als knelpunt op de kaart staan, maar dan wel met de aantekening dat er gedeeltelijk maatregelen zijn uitgevoerd. Zo blijft dit knelpunt in beeld totdat we alle mogelijke maatregelen ook daadwerkelijk hebben getroffen.

8.2.1 Geluidmaatregelen getroffen zonder afname geluidgehinderden

Met het treffen van geluidmaatregelen willen we de geluidsituatie op een locatie verbeteren. Dit zal niet altijd leiden tot een (significante) afname van de geluidbelasting op in de buurt gelegen woningen. Per woning kan een eventuele afname verschillen. Het kan zelfs voorkomen dat de geluidbelasting helemaal niet afneemt, maar een bewoner wel aangeeft een prettiger leefklimaat te ervaren. Dat is ons doel!

Een geluidmaatregel kan het algehele leefklimaat verbeteren in een gebied, maar dit hoeft niet te leiden tot een afname van de berekende geluidbelasting in dat gebied. Omdat de afname van geluid op de gevel van de woning bepalend is bij de Europese methodiek. En deze methodiek geen rekening houdt met toename van een verbeterd leefklimaat in de omgeving. Kan het voorkomen dat het aantal geluidgehinderden volgens de Europese niet afneemt, terwijl de algehele geluidsituatie wel is verbeterd in een gebied. Wij vinden dat hiermee rekening moet worden gehouden. Dit voorkomt valse verwachtingen bij onze inwoners en dat er een onjuist beeld ontstaat over het effect van getroffen geluidmaatregelen en ingezette middelen.

8.2.2 Afronden geluidhinderknelpunt zonder maatregelen te treffen

Het kan gebeuren dat we een mogelijk geluidhinderknelpunt afronden zonder dat wij daadwerkelijk geluidmaatregelen treffen. Dit was bijvoorbeeld ook aan de orde bij het Geluidhinderknelpunt Binnenring. Door het autoluw maken van het centrumgebied neemt de geluidbelasting in de toekomst af. Andere voorbeelden waar dit zou kunnen

gebeuren zijn bij een wegverlegging of een herinrichting van een bestaande weg. In al deze gevallen spreken we van een natuurlijke geluidsanering. Door rekening te houden met deze toekomstontwikkelingen passen we geluidmaatregelen op de juiste plekken toe. En voorkomen we dat geluidmaatregelen snel achterhaald zijn.

8.3 Geluidhinderknelpunten niet-gemeentelijke wegen

De Zwolse variant inventariseert ook mogelijke geluidhinderknelpunten als gevolg van provinciale en rijkswegen. Voor diverse woningen wordt onze plandrempel overschreden. Wij zijn niet bevoegd en verantwoordelijk voor deze wegen en de hierdoor ontstane plandrempeloverschrijding. Dat zijn de provincie en Rijkswaterstaat. Zij moeten net als wij een eigen actieplan geluid vaststellen. Wij vinden het belangrijk dat plandrempelwoningen als gevolg van deze wegen ook aandacht krijgen. Daarom treden wij hierover in gesprek met deze organisaties.

9 Uitvoering maatregelen en betrokkenheid buurt

De Zwolse variant inventariseert waar zich in de stad mogelijke geluidhinderknelpunten voordoen. Geluidmaatregelen treffen we alleen in het kader van werk met werk (meekoppelkansen) maken. Als zich een meekoppelkans voordoet, onderzoeken wij eerst of het mogelijke geluidhinderknelpunt ook daadwerkelijk een knelpunt is. Ook inventariseren wij het draagvlak in de buurt voor eventuele geluidmaatregelen.

9.1 Nader onderzoek

Alle mogelijke geluidhinderknelpunten baseren wij op de nu beschikbare gegevens. De praktijk leert ons dat deze gegevens niet altijd actueel zijn en de werkelijkheid juist benaderen. Daarom onderzoeken wij een mogelijk geluidhinderknelpunt nader als zich voor de desbetreffende locatie een meekoppelkans voordoet. Zo waarborgen we dat nu geïnventariseerde knelpunten ook daadwerkelijk knelpunten zijn waarvoor geluidmaatregelen moeten en/of kunnen worden getroffen. Het nader onderzoeken van een potentieel geluidhinderknelpunt houdt in ieder geval in dat wij:

- de juistheid van de gebruikte verkeersgegevens in het verkeersmodel (opnieuw) controleren (o.a. verkeersintensiteiten, wegdekverhardingen, correct ingevoerd wegennet etc.);
- nagaan of de locatiespecifieke omstandigheden van het geluidhinderknelpunt op een juiste wijze zijn verwerkt in de Zwolse variant (komen bijvoorbeeld de ligging en de grootte van de tuin zoals opgenomen in de Zwolse variant overeen met de werkelijke situatie, klopt de in de Zwolse variant opgenomen isolatiewaarde van de woningen, deze zich in de tussentijd nieuwe ontwikkelingen in het gebied voor waarmee wij ten tijde van de inventarisatie van de mogelijke knelpunten geen rekening hielden, etc.).

Conclusies van dit nader onderzoek kunnen zijn dat:

- het mogelijke geluidhinderknelpunt niet langer meer een knelpunt is omdat de oorspronkelijk gebruikte gegevens onjuist, onvolledig of tussentijds gewijzigd zijn waardoor de locatie of woning onterecht als knelpunt is aangemerkt (de locaties wordt dan alsnog van de kaart verwijderd) of
- het aanmerken van de locatie als mogelijk geluidhinderknelpunt was terecht en moet nu als daadwerkelijk knelpunt worden aangemerkt.

9.2 Betrokkenheid buurtbewoners

Wij vinden het belangrijk dat buurtbewoners het eens zijn met onze aanpak. Een goede communicatie met de buurt staat daarom bij ons voorop. Als de buurt aangeeft geen geluidhinder te ondervinden. Of de buurt vindt het treffen van geluidmaatregelen niet wenselijk. (Bijvoorbeeld omdat de geluidmaatregelen het bestaande uitzicht aantasten of stedenbouwkundig niet gewenst zijn.) Dan kan de buurt aangeven dit aan ons kenbaar maken. In dat geval gaan wij ook geen geluidmaatregelen treffen. Geeft de buurt daarentegen aan wel geluidhinder te ondervinden en maatregelen te wensen, dan gaan we in gesprek met de buurt over de wijze van uitvoeren van de geluidmaatregelen. Zo maken we samen de stad.

9.2.1 Stedenbouwkundige en landschappelijke randvoorwaarden

Naast draagvlak moeten geluidmaatregelen ook passen binnen de Zwolse stedenbouwkundige en landschappelijke randvoorwaarden. Deze voorwaarden in samenhang met de wensen uit de buurt moeten leiden tot de op de desbetreffende locatie gewenste geluidmaatregelen. Voor ieder geluidhinderknelpunt doorlopen wij dit traject. Ook bekijken we met de buurtbewoners of zij een bijdrage kunnen en willen leveren aan de uitvoering van het project (bijvoorbeeld door aanwezig groen te snoeien of dit na realisatie van de maatregelen te beheren en te onderhouden). Hierover maken wij dan nadere afspraken met de buurt.

9.3 Werk met werk maken (meekoppelkansen)

Er zijn onvoldoende beschikbare middelen. Door werk met werk te maken (meekoppelkansen) kunnen de kosten voor extra geluidmaatregelen lager worden gehouden. Afgelopen jaren bleek dit een succesvolle formule te zijn. Enerzijds omdat we hiermee kosten konden besparen (het treffen van de gewenste geluidmaatregelen kost minder omdat deze maatregelen we deze maatregelen combineerden met andere projecten) en anderzijds omdat dit ruimte gaf voor een flexibele aanpak. Daarom kiezen we ervoor om deze aanpak voort te zetten bij de uitvoering van dit Actieplan geluid.

De nu beschikbare middelen zijn slechts voldoende voor de aanpak van vijf à zes locaties. Ofwel, de beschikbare middelen zijn bij lange na niet voldoende om alle potentiele knelpunten deze periode aan te pakken. Wij vermelden dit om zo valse verwachtingen te voorkomen. De beschikbare middelen worden ingezet waar zich een meekoppelkans voordoet. Net als afgelopen planperiode maken we hierbij geen onderscheid tussen een knelpunt op basis van een plandrempeloverschrijding of een hinderpuntenscore. Dit zou namelijk ten koste gaan van onze flexibiliteit en het kunnen inspringen op en aanhaken bij ontwikkelingen in de stad.

Bij ‘werk met werk maken’ (meekoppelkansen) is de aanpak van het geluidhinderknelpunt altijd volgend. Leidend zijn werkzaamheden die plaatsvinden in het kader van (grote) infrastructurele werken of onderhoudswerkzaamheden. Stel: wij vervangen een wegdek met standaard asfalt ter hoogte van een geluidhinderknelpunt. En als geluidmaatregel vervangen we dit standaard asfalt door geluidarm asfalt. Dan komen de extra kosten voor het aanbrengen van dit geluidarm asfalt ten laste van het Actieplan geluid 2018-2023.

Om tijdig meekoppelkansen te signaleren, sluiten wij onder andere aan bij de Mobiliteitsvisie gemeente Zwolle van oktober 2008. Deze visie geeft onder andere aan welke wegen wanneer in aanmerking komen voor aanleg dan wel reconstructie. Ten tijde van de vaststelling van dit Actieplan werkt onze gemeente aan een actualisatie van deze visie. Naast infrastructurele werken voert Zwolle ook groot onderhoud uit aan wegen en kunstwerken. Ook hier kunnen zich meekoppelkansen voor ons voordoen.

Tot slot zorgen we voor een goed en actueel inzicht in onze grondstromen binnen de gemeente. Het kan namelijk zijn dat grond vrijkomt op een locatie die wij elders kunnen toepassen binnen de gemeente. In dat geval houden we rekening met de

geïnventariseerde geluidhinderknelpunten. Mogelijk kunnen we de geluidsituatie op één van deze locaties verbeteren door het aanbrengen van een grond- of aardenwal.

9.3.1 Eerst bronmaatregelen dan andere geluidmaatregelen

Bij het treffen van geluidwerende maatregelen kijken we eerst naar bronmaatregelen (bijvoorbeeld aanbrengen van geluidarm asfalt). Als dit onvoldoende effect heeft. En op de desbetreffende locatie nog meer geluidmaatregelen kunnen worden getroffen. Dan overwegen wij het toepassen van overdrachtsmaatregelen. Ieder geluidhinderknelpunt is een locatie met eigen specifieke omgevingskenmerken (maatwerk). Hierdoor kan het zijn dat we bepaalde maatregelen op de ene locatie wel kunnen toepassen, maar op een andere locatie niet. Dit is ook afhankelijk van de voor dat gebied geldende stedenbouwkundige en landschappelijke randvoorwaarden.

Tot slot is er ook nog de beschikbaarheid van (gemeentelijke) financiële middelen. Uitgangspunt is dat wij alleen geluidwerende maatregelen uitvoeren als dit past binnen het (op dat moment) beschikbare budget. Het kan gebeuren dat wij vanwege de specifieke situatie van het gebied geen bron- of overdrachtsmaatregelen kunnen treffen. Zo kan het zijn dat geen geluidarm asfalt of een geluidscherm niet doelmatig zijn ten opzichte van de kosten van deze maatregelen. Of dat vanwege technische omstandigheden geluidarm asfalt of het aanbrengen van een geluidscherm niet mogelijk is. In dat geval zouden alleen geluidmaatregelen aan de woning mogelijk zijn. Zo'n geluidmaatregel komt niet ten gunste van het gehele gebied. Dit merken wij niet als een doelmatige en efficiënte inzet van middelen aan. Daarom zetten we de voor het Actieplan geluid 2018-2023 beschikbaar gestelde middelen niet in voor geluidmaatregelen aan individuele woningen.

10 Tot slot

Net als in de afgelopen planperiode monitoren wij de voortgang en uitvoering van dit Actieplan geluid 2018-2023. Wij verzamelen alle noodzakelijke gegevens en dragen zorg voor een goede vastlegging hiervan. Over vijf jaar evalueren wij dit Actieplan geluid. Tussentijds publiceren we resultaten en behaalde prestaties in de Staat van de stad. Ook actualiseren wij de Geluidhinderknelpuntenkaart als een geluidhinderknelpunt is afgerond.

Tot slot geldt dat het Actieplan geluid en de uitvoering ervan een dynamisch proces is. Wij hechten waarde aan producten die met de tijd mee kunnen en zich kunnen aanpassen. Nieuwe inzichten en gegevens moeten adequaat en tijdig worden verwerkt. Hierdoor kan het zijn dat nu geïnventariseerde geluidhinderknelpunten gaandeweg de planperiode afvallen of dat er nieuwe bij komen. Dit alles gebeurt niet zonder motivering en een goede vastlegging hiervan.

Bijlage 1 Inspraak

Tijdens de inspraakperiode van 26 april 2018 tot en met 6 juni 2018 zijn zienswijzen ingediend over het ontwerp Actieplan geluid 2018-2023. Onderstaand zijn de ingebrachte zienswijzen en onze reactie hierop opgenomen.

Zienswijze 1 (ontvangen op 25 mei 2018)

Inhoud zienswijze:
'Op 15 mei jl. heb ik het rapport 'Actieplan geluid gemeente Zwolle' ontvangen. In het rapport wordt een aantal belangrijke zaken besproken die te maken hebben met de geluidsproblematiek in Zwolle.
Het actieplan plaatst de Zwolse geluidsproblematiek in een breder kader door verbanden te leggen met de Europese regelgeving omtrent geluidoverlast en met de Nederlandse Wet geluidhinder. Ook wordt gerefereerd aan het eerder verschenen rapport "Actieplan geluidhinder 2013-2018". Positief is dat er concrete cijfers worden genoemd van het aantal geluidgehinderden en van het aantal knelpunten. Ook worden de resultaten beschreven van een aantal uitgevoerde projecten.
Op pagina 11 van het plan is te lezen dat de gemeente Zwolle met enige trots terugkijkt op de resultaten van het Actieplan geluid 2013-2018. Dit is ook de toonzetting als het gaat om het nieuwe Actieplan (2018-2023). Zo heeft de gemeente Zwolle een 'Zwolse variant' voor de bepaling van het aantal geluidgehinderden in Zwolle ontwikkeld, zo zijn er maatregelen genomen om bepaalde wegen te ontlasten en zo zijn er de afgelopen jaar 3 projecten gerealiseerd waardoor het aantal geluidgehinderden afnam. De indruk die aan dit alles ontleend zou kunnen worden is dat de gemeente Zwolle op dit terrein op een betrokken, doortastende wijze en met gevoel voor verantwoordelijkheid te werk gaat.

Nadere bestudering van het plan werpt echter een geheel ander licht op de situatie. Ik zal ingaan op een aantal zaken die in het rapport besproken worden.
Op pagina 3 wordt onder het kopje 'Zwolse variant' gesproken over de in Zwolle gebruikte 'plandrempel voor omgevingslawaai' van 68 db. Hier blijkt dat Zwolle ervoor kiest om de door de EU vastgestelde geluidsnormen tot het uiterste niveau op te rekken. (En die 68 decibel was al een compromis om Oost-Europese landen binnenboord te houden).

Kenners van geluidsproblematiek noemen die 68-decibelnorm een volstrekt ambitieloze norm. De ambitieloze houding van de gemeente inzake de geluidsproblematiek in bestaande situaties is overigens ook terug te vinden in de constructie van de 'Zwolse variant'. De volgens gemeente Zwolle (te) ruime Europese norm resulteert in 7748 geluidgehinderde Zwollenaren (meer dan 6% van de bevolking). Deze norm wordt door Zwolle als te streng bestempeld en op basis van die vaststelling besluit Zwolle vervolgens op eigen initiatief dit aantal met exact 80% 'af te pellen'. Op basis van welke criteria dat gebeurt, is niet duidelijk.'

***Reactie gemeente*:**
De gemeente kiest ervoor om de haar ter beschikking staande financiële middelen in te zetten op de plaatsen waar sprake is van de meeste geluidhinder. Dit zijn enerzijds

woningen die een geluidbelasting van meer dan 68 dB ondervinden. En anderzijds woningen die hinderpunten scoren. Deze hinderpunten scoort een woning op basis van een vijftal correctiefactoren (criteria). Bijlage 2 van het Actieplan geluid 2018-2023 bevat een toelichting over de Zwolse variant en de toegepaste correctiefactoren. Met deze werkwijze krijgen wij de locaties in beeld waar sprake is van de meeste geluidhinder.

Inhoud zienswijze:
'Het ambitieloze beleid van de gemeente inzake de geluidsproblematiek wordt ronduit pijnlijk als je je realiseert dat de Zwolse doelstelling voor de komende 5 jaar is om elk jaar 70 van de 7748 geluidgehinderden tegemoet te komen. Dat is minder dan 1%. Bij ongewijzigde verkeersdrukte zou met dit actieplan over 110 jaar de doelstelling gerealiseerd zijn. Daarbij moet ook nog aangetekend worden dat het 'tegemoetkomen' ook kan betekenen dat de geluidssituatie niet of nauwelijks verandert omdat ingrepen naar verhouding te duur zijn, er zich geen meekoppelkansen voordoen, enz.

Geconstateerd mag worden dat het Zwolse gemeentelijk beleid inzake verkeerslawaai niet meer is dan een druppel op een gloeiende plaat. Naar de buitenwacht kan nog net de schijn opgehouden worden dat de gemeente iets doet voor haar burgers.'

***Reactie gemeente*:**
De Zwolse begroting is gericht op de uitvoering van vele taken en de realisatie van diverse grote en kleine(re) projecten. Wij hebben de raad verzocht om het resterende budget (Actieplan geluid 2013-2018) voor de uitvoering van geluidmaatregelen bij geluidhinderknelpunten ad 390.000,- euro in te zetten voor deze planperiode (2018-2023). Met dit budget zien wij mogelijkheden om op een efficiënte en effectieve wijze de geluidsituatie in Zwolle te verbeteren. Wij weten dat wij met het beschikbare budget niet alle mogelijke geluidhinderknelpunten kunnen aanpakken in Zwolle.

Inhoud zienswijze:
'In het plan worden ook argumenten gegeven voor de afzijdige houding van de gemeente. Er wordt gesteld dat ingrepen te duur zijn. Graag wil ik ook hier enkele opmerkingen over maken.

Getallen over de hoogte van de investeringen worden niet genoemd. Ik kan de getallen in de gemeentelijke begroting niet terugvinden en –zoals gezegd- in het rapport staat er niets over vermeld. Uit informatie van externe bronnen en kijkend naar de gerealiseerde projecten (periode 2013-2018) denk ik dat de geïnvesteerde bedragen op dit terrein die ten gunste zouden moeten komen aan meer dan 6 % van de bevolking minder dan een half promille is (0,0004) van de jaarlijkse Zwolse begroting. De houding die hieruit spreekt werd het best verwoord door de vorige Zwolse wethouder Van As die in een gesprek over de geluidsproblematiek met bewoners van het Herenpark doodleuk meldde dat "de gemeente geen partij is in dezen".
Het is juist deze houding van de gemeente die ik hekel. Wél distributiebedrijven het recht geven om zich hier te vestigen, wél (met trots- en terecht-) een groot ziekenhuis laten bouwen, wél snelheidslimieten van wegen verhogen, wél goede sier maken met het autoluw maken van wegen zoals de Wipstrikkerallee (ten koste van andere wegen natuurlijk), wél grote kantoortorens met de bijbehorende geluidsresonantie laten

bouwen, wél trots zijn op de bloeiende economie van Zwolle, wél 50 miljoen investeren in 'De stad van nu en morgen' maar geen 'partij willen zijn', w.w.z geen geld uittrekken voor maatregelen om de overlast die voortvloeit uit gemeentelijk beleid te beperken. Wel de lusten en niet de lasten.'

***Reactie gemeente*:**
De gemeente Zwolle is een groeistad. Wij voeren waar mogelijk verschillende maatregelen uit om de leefbaarheid in de stad te behouden en waar mogelijk te vergroten. Met de uitvoering van het Actieplan geluid 2018-2023 leveren wij een bijdrage aan het behouden en vergroten van deze leefbaarheid. Met het beschikbare budget kunnen wij niet alle geluidhindersituaties aanpakken en daarom ligt onze focus op de locaties die het meest geluidhinder ondervinden (overschrijding plandrempel en/of voldoende hinderpunten).

Inhoud zienswijze:
'De positieve toonzetting in het rapport roept nog een andere belangrijke vraag op. Hoe kun je als gemeente van jezelf vinden dat je goed beleid voert als 7748 inwoners de overlast ervaren van verkeerslawaai? Ik weet uit eigen ervaring hoe ondermijnend het kan zijn als er geen stille plek te vinden is in je tuin, woon- of slaapkamer. Hier zou wat mij betreft echt wel wat meer urgentie op zijn plaats zijn.
Verder valt op in het rapport dat de gezondheidsschade die verkeerslawaai veroorzaakt wel even genoemd wordt, maar verder geen rol speelt. De gedachte lijkt te zijn dat met het verminderen van het aantal geluidgehinderden met 70 personen per jaar, het probleem van de gezondheidsschade van 7748 personen is opgelost. Ook hier zou wat meer verantwoordelijkheidsgevoel voor de Zwolse burgers of noem het betrokkenheid op zijn plaats zijn.
'Verder is het moeilijk om er een vinger achter te krijgen waarom een locatie wél of niet op de knelpuntenlijst staat. Er ontbreken locaties die naar mijn mening aantoonbaar meer dan of net zo veel overlast ondervinden als locaties die wél genoemd zijn. Ook is voor inwoners niet na te gaan hoe zij hun 'hinderpuntenscore' moeten berekenen.'

***Reactie gemeente*:**
Om de hinderpuntenscore te bepalen, hebben wij een methodiek opgesteld. Deze methodiek bestaat uit vijf correctiefactoren. Per correctiefactor kan een woning hinderpunten krijgen. Afhankelijk van de hoogte van deze score is wel of niet sprake van een mogelijk geluidhinderknelpunt. Naar onze mening is de werkwijze goed toegepast en er is nu geen aanleiding om te veronderstellen dat er locaties ontbreken. Voor een volledige beschrijving van de methodiek verwijzen wij naar bijlage 2 van het Actieplan geluid 2018-2023.

Inhoud zienswijze:
'De toonzetting van het rapport is positief en hoopvol, maar onbedoeld laat dit rapport de ontluistering zien van het Zwolse gemeentelijk beleid inzake verkeershinder betreffende de bestaande situatie. Geen urgentie, geen ambitie, geen verantwoordelijkheidsgevoel, en misschien zelfs geen besef van de gezondheidsschade van 7748 Zwollenaren.

De geluidsproblematiek van het Herenpark ken ik van dichtbij. Deze kwestie sleept zich al tientallen jaren voort. Uitvoering van het Actieplan geluid gemeente Zwolle zal door de armoedige ambitie ook voor het Herenpark geen soelaas gaan bieden. Waar het wel toe leidt is onbegrepen beleid. Waar zijn we in Zwolle in hemelsnaam mee bezig als er beleid uitgezet wordt waarmee in geen 100 jaar het beoogde resultaat zal worden behaald?
Ik hoop dat er op korte termijn een forse herziening plaatsvindt van het gemeentelijk beleid aangaande geluidsoverlast in de bestaande situatie.'

***Reactie gemeente*:**
Wij zijn bekend met de geluidproblematiek van het Herenpark. Hierover vonden in het verleden al diverse gesprekken plaats met bewoners, ambtenaren en bestuurders. De locatie Herenpark komt in het geactualiseerde Actieplan geluid 2018-2023 (net als in het Actieplan geluid 2013-2018) niet naar voren als een mogelijk geluidhinderknelpunt. De plandrempel van 68 decibel wordt namelijk niet overschreden en de locatie scoort onvoldoende hinderpunten. Dit betekent dat de locatie niet in aanmerking komt voor geluidmaatregelen op grond van het Actieplan geluid 2018-2023.
Zoals wij eerder aangaven, komen alleen de mogelijke geluidhinderknelpunten in aanmerking voor eventuele geluidmaatregelen. Omdat wij met deze aanpak naar ons oordeel bijdragen aan het verbeteren van de bestaande geluidsituatie, zien wij voor nu geen aanleiding om het bestaande beleid te wijzigen.

Concluderend
Rekening houdend met bovenstaande beantwoording van de ingebrachte zienswijze zien wij geen aanleiding om het definitieve Actieplan geluid 2018-2023 inhoudelijk aan te passen.

Zienswijze 2 (ontvangen op 31 mei 2018)

Inhoud zienswijze:
'**We zijn bezorgd**
Wij zijn geen actievoerders, maar bezorgde bewoners van het Herenpark. We maken ons zorgen over de effecten van het toenemende verkeer op onze gezondheid en ons welbevinden. Geluidsoverlast en 'onzichtbaar' fijnstof, veroorzaakt door het intensieve verkeer op de Ceintuurbaan en de Leo Majorlaan (voorheen de Zuidbroeklaan), spelen al jaren. De overlast is ook afkomstig van het stoppende en optrekkende verkeer van de verkeerslichten op het kruispunt Leo Majorlaan, Ceintuurbaan en de Dokter Spanjaardweg.

Geluid in een stad
Wij wonen in een stad en daar horen stadsgeluiden bij, zoals van het verkeer, van het spoor, van festivals, van bouw- en sloopwerkzaamheden. En wat de nabijgelegen Ceintuurbaan en de Leo Majorlaan betreft: het hoort bij de stad om op gezette tijden sirenes te horen van ambulances, politieauto's en brandweer.

25 jaar geleden
25 jaar geleden werd tijdens een informatiebijeenkomst van de gemeente Zwolle op 21 september 1993 over de '*tussenlocatie voor woningbouw op het terrein van de*

Herenweg, de Zuidbroeklaan en de Ceintuurbaan' van gemeentezijde gewag gemaakt van een '*minder positief aspect'*, namelijk '*het geluid van het verkeer op de Ceintuurbaan en de Zuidbroeklaan'*. Zoals blijkt uit het verslag van de bijeenkomst maakten aanwezigen, waarschijnlijk potentiële kopers, zich (toen al) zorgen over de mogelijke geluidsoverlast voor de te bouwen woningen aan het Herenpark en later ook over de geluidsweerkaatsing van de kantoorgebouwen langs de Ceintuurbaan.
'*Als de bewoners van het Herenpark de geluidsoverlast gezamenlijk als te negatief ervaren, dan kunnen zij dat schriftelijk aan het College van Burgemeester en Wethouders melden*', aldus toenmalig wethouder Margriet C. Meindertsma in het verslag.

Wonen in het Herenpark
Het Herenpark werd rond 1995 als 'ínbreidingswijk' gebouwd. De bewoners van het Herenpark wonen er graag, met buren die elkaar kennen, elkaar helpen en een oogje in het zeil houden als het nodig is.
Onze woningen zijn over het algemeen goed geïsoleerd (muren en ramen). Als we echter de ramen aan de kant van de Ceintuurbaan of de Leo Majorlaan openzetten, en dat geldt met name voor de bewoners van de huizen op de oneven nummers, is er echt al jaren sprake van een niet aflatende geluidsoverlast, met name tijdens de spits, door het sterk toegenomen verkeer.

Gemeente is geïnformeerd
Op gezette tijden hebben enkelen van ons hun zorgen bij de gemeente kenbaar gemaakt. Recent nog op 14 november 2017 in een overleg met wethouder Michiel van Willigen waarbij ook Ab Brand aanwezig was. Al die keren werd er steeds welwillend naar onze klachten geluisterd, de knelpunten waren er bekend maar helaas: de woningen in het Herenpark kennen te weinig 'hinderpunten'. Waarschijnlijk valt het Herenpark in de categorie 'handhavingsgat': de bestaande wetgeving voorziet niet in bescherming (geluidsmaatregelen) van onze woningen die na 1986 zijn gebouwd. We vallen 'tussen wal en schip', zo staat in het Actieplan te lezen. Nergens in het Actieplan komt onze situatie aan de orde. Dat vinden we teleurstellend.'

***Reactie gemeente*:**
Wij zijn op de hoogte van de geluidsituatie Herenpark. De gemeente heeft namelijk met diverse bewoners van de Herenpark gesprekken gevoerd over de geluidoverlast, die zij ervaren vanwege de Ceintuurbaan en de Leo Majorlaan. In overleg met de bewoners hebben wij in 2016 opdracht gegeven voor het uitvoeren van een geluidonderzoek. In dit onderzoek zijn zowel berekeningen als metingen uitgevoerd. De resultaten van dit onderzoek zijn toen beschikbaar gesteld. Op verzoek van diverse bewoners hebben wij hun dit onderzoek opnieuw toegestuurd (per e-mail van 4 mei 2018). Dit uitgevoerde geluidonderzoek laat zien dat de geluidbelasting op de begane grond (ter plaatse van de gevel van de woning) voldoet aan de voorkeursgrenswaarde (rekening houdend met de wettelijke aftrek) uit de Wet geluidhinder. Op de tweede verdieping overschrijdt de geluidbelasting de voorkeursgrenswaarde. Ook zijn in het geluidonderzoek geluidmaatregelen onderzocht en hun effect op de bestaande geluidbelasting.

Net als in het Actieplan 2013-2018 komt ook in het ontwerp Actieplan geluid 2018-2023 de locatie Herenpark niet naar voren als een potentieel geluidhinderknelpunt. Dit komt doordat de locatie te weinig hinderpunten scoort volgens de Zwolse variant. Omdat andere locaties hoger scoren, worden deze andere locaties in Zwolle wel aangemerkt als een potentieel geluidhinderknelpunt.

Inhoud zienswijze:
'**De geluidsnormen**
Het is een ingewikkelde materie om als leken de steeds aangepaste geluidsnormen en de specifieke Zwolse normen, gedeeltelijk afwijkend van de Europese normen, te doorgronden.
Vergeleken met 25 jaar geleden is de situatie in 2018 alleen maar verslechterd en lijken de geluidsnormen opgerekt. Als wij het goed hebben begrepen wordt het geluid niet specifiek in de spits (06:30 – 08:30 uur en 16:00 – 18:00 uur) gemeten, wanneer de overlast natuurlijk het grootst is, maar per 24 uur. Dit betekent naar onze mening dat de geluidsintensiteit in de spits wordt gecompenseerd met de rustige tijden op andere uren. Is dit nu een voorbeeld is van 'recht praten wat krom is'?
Ook valt ons op dat de gemeentelijke rekenmodellen van een aantal variabelen uitgaat, zoals de snelheid van het verkeer 70 km/uur, afname van het verkeersgeluid door technische vooruitgang, die niet met de werkelijkheid overeenkomen.
In het geluidsrapport van de firma SAIN Milieuadvies staat dat een overkapping geen effect zou hebben op het geluidsniveau. Echter, uit eigen metingen op nummer 9 blijkt dat onder de overkapping aldaar het geluid wel degelijk minder is.'

***Reactie gemeente*:**
Het berekenen van geluidbelastingen gebeurt volgens en in overeenstemming met een landelijk voorgeschreven reken- en meetmethodiek. Deze methodiek houdt onder andere rekening met factoren zoals rijsnelheden, omgevingskenmerken, reflecties van gebouwen, technologische ontwikkelingen en de samenstelling van wegverkeer (autoverkeer versus vrachtverkeer). In 2016 is het Zwolse verkeersmodel integraal geactualiseerd. Met deze actualisatie is rekening gehouden bij het opstellen van het ontwerp Actieplan geluid 2018-2023.

U geeft aan dat uit uw eigen meting blijkt dat een overkapping wel effect heeft op het geluidniveau. Terwijl in het geluidonderzoek uit 2016 staat dat dit geen effect zou hebben. Hierover kunnen wij u aangeven dat een overkapping wellicht effect zou kunnen hebben, maar in de situatie zoals toegepast in het geluidonderzoek was dit niet het geval. Als u meent voordeel te hebben van een dergelijke overkapping, dan zou u kunnen overwegen zelf een dergelijke overkapping in uw tuin te realiseren. Wel dient dit te gebeuren binnen de geldende wet- en regelgeving.

Inhoud zienswijze:
'**Kantoorgebouwen aan de overzijde van de Ceintuurbaan**
De bouw van de kantoren aan de overzijde van de Ceintuurbaan hebben de overlast aanzienlijk doen toenemen. Volgens de gemeente zijn hier eigenlijk geen oplossingen voor. Toch vragen we ons af of een dichte begroeiing aan de overzijde tussen de

Ceintuurbaan en de kantoorgebouwen niet voor een redelijke demping zou kunnen zorgen.

Fijnstof
We realiseren ons goed dat het Actieplan Geluid 2018-2023 zich beperkt tot geluidsoverlast en geen oog heeft voor het fijnstof, een eveneens ernstig gezondheidsbedreigend aspect van o.a. het verkeer. Als gevolg van fijnstof ervaren sommigen van ons gezondheidsklachten. Ook zien we dagelijks de effecten op onze ramen, kozijnen en vensterbanken. Het blijft frustrerend dat fijnstof veroorzaakt door het verkeer buiten beschouwing moet blijven.

Tot slot
Wij stellen het op prijs als de gemeente Zwolle n.a.v. deze zienswijze en vóór de definitieve vaststelling van het Actieplan Geluid 2018-2023 de geluidsoverlast in het Herenpark inclusief de overlast van de kantoorgebouwen aan de overzijde van de Ceintuurbaan opnieuw onderzoekt, juist tijdens de spitsuren, en ons informeert over de bevindingen, mogelijke oplossingen en maatregelen.'

***Reactie gemeente*:**
Het Actieplan geluid beperkt zich alleen tot geluid, fijn stof (luchtkwaliteit) is geen onderdeel van het Actieplan. Vanwege uw zienswijze zijn wij nagegaan hoe het staat met de luchtkwaliteit in uw omgeving. Uit de bij ons beschikbare gegevens (NSL-monitoringstool 2018 van het ministerie van Verkeer en Waterstaat) blijkt dat deze luchtkwaliteit voldoet aan de hiervoor (wettelijke) geldende luchtkwaliteitsnormen. Dit geldt zowel voor de huidige als de toekomstige situatie (jaar 2030).

Wij zijn bekend met de geluidproblematiek van het Herenpark. Hierover vonden in het verleden al diverse gesprekken plaats met bewoners, ambtenaren en bestuurders. In 2016 is in opdracht van de gemeente Zwolle geluidonderzoek uitgevoerd bij het Herenpark. De uitkomsten van dit onderzoek waren geen aanleiding om de locatie Herenpark alsnog aan te merken als een potentieel geluidhinderknelpunt. De plandrempel van 68 decibel werd namelijk niet overschreden en de locatie leverde niet voldoende hinderpunten op.

Maar vanwege de zienswijze hebben wij het akoestisch onderzoek uit 2016 opnieuw beoordeeld. De uitkomsten van deze herbeoordeling onderschrijven en bevestigen de uitkomsten van het geluidonderzoek in 2016. Wij verwachten niet dat een nieuw onderzoek tot andere resultaten leidt. En daarom zien wij dan ook geen toegevoegde waarde in het doen van een nieuw onderzoek zoals is verzocht door de indieners van de zienswijze.

Concluderend
Rekening houdend met bovenstaande beantwoording van de ingebrachte zienswijze zien wij geen aanleiding om het definitieve Actieplan geluid 2018-2023 inhoudelijk aan te passen.

Zienswijze 3 (ontvangen op 5 juni 2018)

Inhoud zienswijze:
'Met interesse hebben we het ontwerp actieplan 2018-2023 gelezen. Als bewoners aan de Zuster van der Kolkstraat waarderen we het dat de gemeente serieus werk maakt met het verminderen van geluidshinder die bewoners ervaren. In het actieplan geluid staat de locatie Schellerhoek opgenomen als potentieel geluidshinderknelpunt. Volgens de geluidshinderkaart van april 2018 met de hoogste score van meer dan 20 punten per adres. Deze hoogste score komt maar op enkele plekken in de stad voor. Volgens de geluidshinderkaart uit 2013 was de score tussen de 15 en 20 punten per adres.

In de hoge score herkennen wij ons als bewoners ten zeerste. Wat ons betreft niet potentieel maar
definitief. Er is al jarenlang overdag en 's nachts een continue geluidshinder van het verkeer op de
IJsselallee en het spoor (met veel wissels en bochten) in de woningen en de achtertuinen. Eigenlijk is het alleen nog zondag in de vroege ochtend even redelijk rustig. We ervaren bijvoorbeeld hinder, doordat we minder goed slapen van het geluid, slaapkamerramen moeten dicht blijven en continu lawaai in de tuin. Bovendien is een aantal buurtbewoners extra gevoelig voor geluid (vanwege Tinnitus of prikkelgevoeligheid). De afgelopen jaren is de verkeersdruk naar ons idee behoorlijk toegenomen. Oorzaken hiervan zijn:

- Sterke toename van het vrachtverkeer vanuit distributiecentra en sorteercentra Marslanden. Hier is het effect van de online internetverkopen (24 uurs economie – 's avonds voor 23 uur besteld en de volgende dag geleverd) merkbaar doordat er 's avonds en 's nachts ook veel vrachtverkeer aanwezig is.
- Groei bedrijvigheid in de omgeving van de IJsselallee en toename woningen (nieuwbouw) rondom het gebied van de IJsselallee.
- Groei van de stad Zwolle in zijn geheel wat merkbaar is op de IJsselallee als onderdeel van het hoofdwegennet van Zwolle.
- Hoge rijsnelheden (≥ 70 km per uur).
- De oprit van de tunnel is met circa een 0,50 meter verhoogd door de aanleg van een tunnelbak in 2003. Dit is gedaan om de ernstige lekkage op te heffen. Bewoners aan het eind van de straat geven aan dat de vrachtwagens sindsdien boven de geluidswal uit komen. De geluidswal is destijds niet verhoogd.'

***Reactie gemeente*:**
Er is sprake van een toename van wegverkeer op het hoofdwegennet. Voor de toekomst wordt verwacht dat deze verkeersdruk verder toeneemt (ook mede door verminderen autoverkeer op de binnenring). In het Actieplan geluid en op de Geluidhinderknelpuntenkaart valt dit terug te zien omdat veel mogelijke geluidhinderknelpunten (waaronder de locatie Vrouwenlaan) zich bevinden langs het hoofdwegennet. Voor wat betreft het spoorwegverkeer zijn wij nagegaan wat de geluidbelasting is op de woningen aan de Zuster van der Kolkstraat. Uit de beschikbare registers voor het spoor blijkt dat de geluidbelasting op deze woningen (als gevolg van het spoorwegverkeer) onder de wettelijke voorkeurswaarde valt. Uiteraard kan het zijn dat u geluidhinder ervaart als gevolg van het spoor. In dat geval kunt u uw

geluidklachten indienen bij de spoorbeheerder, ProRail. Kortheidshalve verwijzen wij hiervoor naar de website van ProRail.

Ten aanzien van de tunnelaanpassing geldt dat deze aanpassing in 2003/2004 is uitgevoerd. Nadien (2008/2009) is in overleg met de bewoners een aarden wal aangelegd. Het aanleggen van de aarden wal gebeurde destijds vanwege geluidoverlast door het wegverkeer op de IJsselallee. Met de aanleg van de aarden wal is de geluidsituatie ter hoogte van de Zuster van der Kolkstraat verbeterd.

Inhoud zienswijze:
'In uw ontwerp actieplan voorziet u tevens een nog verdere toename van geluidshinder op de IJsselallee door verkeer door de locatie "Vrouwenlaan" toe te voegen als nieuw potentieel knelpunt.
U geeft aan dat de uitvoering van maatregelen gekoppeld is aan de "werk met werk" methode. Dat kan dus betekenen dat er voorlopig geen geluidsmaatregelen worden genomen. Wij onderkennen uiteraard dat er beperkte financiële middelen aanwezig zijn maar het bevreemd ons wel dat er bij ons geen maatregelen (werk met werk maken) zijn genomen op onderstaande momenten :

- Opnieuw asfalteren IJsselallee tussen kruising Reysigerweg en kruising Ittersumallee tussen 1 en 5 september 2014;
- Vernieuwen fietspad Grenspad (direct naast geluidswal) in 2016;
- Het plaatsen van een geluidscherm op de grondwal op locatie "De Geren". Dit is op steenworp

afstand van de locatie "Schellerhoek" en had ons inziens gecombineerd kunnen worden.'

***Reactie gemeente*:**
De aanpak van de gemeente is gericht op werk met werk maken. Dit is een bewuste keuze om zo het beschikbare geld voor verbetering van de geluidsituatie in Zwolle zo efficiënt mogelijk in te zetten. Indieners van de zienswijze geven aan dat er geen maatregelen zijn getroffen toen zich afgelopen jaren mogelijkheden van 'werk met werk maken' voordeden. Hierover kunnen wij het volgende aangeven.

Asfalteren IJsselallee: Het klopt dat het asfalt op de IJsselallee tussen kruising Reysigerweg en kruising Ittersumallee in 2014 is vervangen. Dit is gebeurd in het kader van groot onderhoud wegen. Tot en met 2014 werd bij regulier onderhoud de bestaande asfaltlaag altijd één op één vervangen door hetzelfde asfaltmengsel dat al aanwezig was op de desbetreffende weg. Inmiddels is dit uitgangspunt aangepast en wordt ook bij één op één vervangingen van een asfaltlaag geluidarm asfalt overwogen, mits hiervoor financiële middelen beschikbaar zijn en sprake is van een potentieel geluidhinderknelpunt. Voor de IJsselallee tussen kruising Reysigerweg en kruising Ittersumallee houdt dit in dat pas bij een eerstvolgend onderhoudsmoment geluidarm(er) asfalt zal worden overwogen. Wanneer dit aan de orde is, kunnen wij op dit moment niet aangeven.
Vernieuwen fietspad: Bij de aanpassing van het fietspad is de opening door de geluidwal zo klein mogelijk gebleven om geluid van de IJsselallee te beperken.

Geluidscherm De Geren: Op de grondwal rondom De Geren stond geen scherm met uitzondering van een klein gedeelte ter hoogte van de woonwagenstandplaats. Dit scherm moest vervangen worden. In het kader van werk met werk maken is het scherm verlengd over een groter deel van de grondwal. Schellerhoek ligt aan de andere kant van de spoorbaan op flinke afstand en heeft een eigen geluidswal. De geluidswal bij de Schellerhoek is enige jaren geleden verlengd op verzoek van de aanwonenden.

Inhoud zienswijze:
'In uw ontwerp actieplan geeft u aan dat de afhankelijkheid van de projecten volgens de "werk met werk maken" methodiek voordelen biedt maar ook onzekerheid in het bereiken van de doelen. Deze
onzekerheid zien we ook terug in het plan aangezien er geen prioritering van de genoemde locaties
aanwezig is. Ook ontbreekt een concrete lijst met mogelijke maatregelen, het beschikbare budget en
planning in de tijd. Dat heeft waarschijnlijk ook te maken met het feit dat het onderhoud in de openbare ruimte voor de periode 2018-2023 voor een deel nog niet is gepland. Het "werk met werk" maken levert ons inziens vooral voordeel op bij bijvoorbeeld geluidsreducerend asfalt. Het plaatsen van een geluidsscherm wordt meestal niet door de "asfalt"-aannemer zelf gedaan, maar in onderaanneming. Dat laatste werkt mogelijk kosten verhogend door de toeslag die gerekend wordt voor het coördineren. Een geluidsscherm plaatsen in combi met onderhoud aan civieltechnische kunstwerken levert wellicht wel kosten voordeel op.

Onze zienswijze is de locatie "Schellerhoek" te voorzien van een hoge prioriteit en niet afhankelijk te laten zijn van "werk met werk maken" aangezien dit mogelijk nog vele jaren op zich kan laten wachten. En wel om de volgende redenen:
- dat we veel geluidshinder ervaren (ook steeds meer 's nachts);
- de hoge score (2018) en toename (sinds 2013) van het aantal hinderpunten op de geluidshinderkaart;
- dat eerdere kansen om "werk met werk" te maken niet zijn opgepakt;
- en de verwachting dat de verkeersstroom op IJsselallee en het spoor nog verder toeneemt.

Uiteraard zijn we bereid om onze zienswijze verder te toe lichten. We hopen dat onze zienswijze tot de gewenste bijstelling van het geluidsplan leidt, zodat ook meer recht wordt gedaan aan de
geluidshinderkaart van de gemeente. Kortom, minder richten op werk met werk maken en met concrete maatregelen op basis hinderpuntenscore.'

***Reactie gemeente*:**
Het werk met werk maken biedt voordelen, maar levert tegelijk ook onzekerheid op over het realiseren van de doelstellingen. Dit hebben wij ook gemerkt bij de uitvoering van het Actieplan geluid 2013-2018. Bij werk met werk maken is de realisatie van geluidmaatregelen namelijk afhankelijk van andere werkzaamheden. En niet voor al deze werkzaamheden zijn planningen beschikbaar. Bovendien kunnen planningen altijd weer worden aangepast. Dit geldt zowel voor groot onderhoud aan wegen als

onderhoud aan kunstwerken (bruggen, aarden wallen etc.). Daarnaast kunnen zich ook bij andere projecten ‘meekoppelkansen’ voordoen. Kortom, wanneer deze meekoppelkansen zich voordoen, is niet altijd op voorhand aan te geven. Vanwege deze afhankelijkheid kunnen wij ook niet concreter maken of en welke geluidmaatregelen wanneer worden uitgevoerd. En valt ook niet te prioriteren ten aanzien van maatregelen en geluidhinderknelpunten.

Onze ervaringen met werk met werk maken, zijn over het algemeen positief. Want wij konden namelijk met relatief weinig middelen toch geluidmaatregelen realiseren en hiermee de bestaande geluidsituatie in Zwolle verbeteren. Daarom blijven we ‘werk met werk maken’ toepassen de komende planperiode, maar zetten we zoals aangegeven wel extra in op tijdige signalering van ‘meekoppelkansen’.

Concluderend
Rekening houdend met bovenstaande beantwoording van de ingebrachte zienswijze zien wij geen aanleiding om het definitieve Actieplan geluid 2018-2023 inhoudelijk aan te passen.

Bijlage 2 Toelichting Zwolse variant

Europese geluidgehinderden
Met de geluidbelastingkaarten bepaalden wij het aantal geluidgehinderden in Zwolle. Dit deden we met behulp van een landelijk voorgeschreven rekenformule. Bij het bepalen van dit aantal geluidgehinderden keken wij alleen naar de geluidbelasting op de woning. Voor deze standaard rekenformule geldt in algemene zin: hoe hoger de geluidbelasting, des te meer geluidgehinderden worden berekend. Overschrijding van de voorkeursgrenswaarde uit de Wet geluidhinder levert al geluidgehinderden op.
Deze methodiek houdt geen rekening met locatiespecifieke omstandigheden. Dat een woning na een uitgebreide belangenafweging doelbewust op een hoog geluidbelaste locatie wordt gebouwd en dat de bouw, plaatsing en inrichting van deze woning is afgestemd (goede isolatie) op de geluidsituatie in dat gebied, spelen hierbij geen rol.

Wij herkennen ons niet in het groot aantal geluidgehinderden die de Europese methodiek berekent. Praktijkervaring en kennis van de stad geven ons namelijk een ander beeld. Zo merken wij vaak dat niet alleen de hoogte van het geluidniveau bepalend is om van hinder te kunnen spreken, maar ook de ligging van de woning.

Soms wordt een hoge geluidbelasting helemaal niet als hinderlijk ervaren. Terwijl in andere gevallen juist een lage geluidbelasting wel als hinder wordt aangemerkt. Wij merkten afgelopen jaren dat juist locatiespecifieke omstandigheden belangrijk zijn om wel of niet van hinder te kunnen spreken. Daarom ontwikkelende wij zelf een rekenformule die beter aansluit bij onze eigen ervaringen. We noemen dit de Zwolse variant.

De Zwolse variant
Het Actieplan geluid 2013-2018 is gebaseerd op de methodiek Zwolse variant. Voor de planperiode 2018-2023 maken we weer gebruik van deze methodiek. Met de Zwolse variant prioriteren we binnen de groep van volgens de Europese methodiek vastgestelde geluidgehinderden de groep met de meeste geluidhinder vast. Dit doen we met behulp van:

- een plandrempel en
- een hinderpuntenscore

Door het prioriteren scheiden we als het ware het kaf van het koren. Wat overigens niet wil zeggen dat andere inwoners geen geluidgehinderden (kunnen) zijn. Gevolg is wel dat de overige inwoners (niet behorende tot de prioritaire groep van geluidgehinderden) deze planperiode niet in aanmerking komen voor mogelijke geluidmaatregelen op grond van dit Actieplan geluid.

De plandrempel
De regelgeving schrijft ons voor om een plandrempel vast te stellen. Dit is een geluidnorm gebaseerd op een bepaalde geluidbelasting. Als gemeente zijn wij vrij om de hoogte hiervan zelf te bepalen. Wel moeten we in een actieplan geluid aangeven wat we doen als deze plandrempel wordt overschreden, of en zo ja welke maatregelen worden getroffen en wat het effect is van deze maatregelen.

De Zwolse plandrempel
Voor deze planperiode leggen wij de plandrempel net als in de afgelopen periode 2013-2018 vast op 63 dB. Deze norm komt overeen met de maximaal toegestane geluidbelasting voor nieuw te bouwen woningen (volgens de Wet geluidhinder). Hier is sprake van een gecorrigeerde waarde (artikel 110g Wet geluidhinder). De Europese rekenmethodiek om geluidgehinderden te bepalen, gaat uit van een ongecorrigeerde waarde. Zo hebben wij ook de geluidbelastingkaarten voor wegverkeer opgesteld en vastgesteld. Om vergelijking en uitwisseling met deze kaarten eenvoudiger te maken, gaan wij ook uit van een ongecorrigeerde waarde. Dit betekent dat wij in de praktijk spreken van een plandrempel van 68 dB (in plaats van de gecorrigeerde waarde van 63 dB).

Wij onderzochten ook andere plandrempels. Hieruit bleek dat een lagere plandrempel meer mogelijke geluidhinderknelpunten oplevert. Het treffen van maatregelen om al deze knelpunten ongedaan te maken, leidt tot veel meer kosten. Terwijl onze middelen voor de periode beperkt zijn. Bovendien bleek in diverse gevallen dat de kosten van maatregelen niet opwegen tegen de baten. Een lagere plandrempel zou op dit moment kunnen leiden tot valse verwachtingen bij inwoners. Dit vinden wij niet wenselijk en daarom geven wij de voorkeur aan een meer realistische plandrempel. Voor de volgende planperiode onderzoeken we opnieuw welke of de bestaande plandrempel nog steeds de meest wenselijke is.

Hinderpuntenscore
Naast de plandrempel inventariseert de Zwolse variant de meest geluidgehinderden ook op basis van locatiespecifieke factoren. Hierbij beperkt de Zwolse variant zich tot gemeentelijke wegen (wegen (andere wegbeheerders zijn hier immers niet aangebonden). Dit inventariseren gebeurt volgens een eigen ontwikkelde rekenformule waarvan de volgende vijf factoren onderdeel uitmaken:

1. Het gebiedsgerichte geluidniveau
2. Toename verkeersgroei / handhavingsgat
3. Binnenwaarde woning (gevelisolatie)
4. Aanwezigheid stille gevel
5. Stille tuin

Deze locatiespecifieke factoren vertalen wij naar correctiefactoren. Iedere correctiefactor levert een aantal hinderpunten op. Afhankelijk van de hoogte van deze hinderpuntenscore is sprake van een mogelijk geluidhinderknelpunt. Uiteindelijk leidt dit binnen de groep van volgens de Europese methodiek vastgestelde geluidgehinderden, tot een groep met de meest geluidgehinderde inwoners in Zwolle (hiermee pellen we als het ware de Europees geluidgehinderden af). Samen met de plandrempelwoningen ontstaat zo de groep van meest prioritaire geluidgehinderden in Zwolle.

Correctie overschrijding gebiedsgerichte basiskwaliteit
Voor nieuw te bouwen woningen passen we in Zwolle de Handreiking Gebiedsgericht werken aan milieubeleid toe. Deze handreiking bevat per gebied geluidnormen (gebiedsgericht). Deze geluidnormen zijn onderverdeeld in ambitiewaarden en grenswaarden (ook wel ‘basiskwaliteit’ genoemd). Overschrijdt een woning in de

toekomst de gebiedsgerichte basiskwaliteit? Dan worden aan deze locatie hinderpunten toegekend. Hoe groter de overschrijding, des te meer hinderpunten krijgt de locatie. Ter illustratie bevat bijlage 4 een stroomschema van deze correctiefactor.

Correctie verkeersgroei/handhavingsgat
Dit gaat over woningen die na 1 maart 1986 zijn gerealiseerd en door (onverwachte) toename van wegverkeer een hoge geluidbelasting ondervinden. Omdat ze na 1986 zijn gerealiseerd, voorziet de bestaande wetgeving niet in bescherming (geluidmaatregelen) van deze woningen. Deze woningen vallen als het ware tussen ‘wal en schip’. Daarom duidt men deze woningen ook aan als het (geluid)handhavingsgat. Nieuwe geluidwetgeving (wordt op dit moment aan gewerkt) moet een einde maken aan deze ongewenste situatie. Vooruitlopend hierop betrekken wij deze woningen ook bij dit Actieplan geluid. Wij vinden namelijk dat het bouwjaar niet bepalend moet zijn of een woning wel of geen geluidmaatregelen ontvangt. Wel houden we rekening met de voor de woning geldende geluidnorm. Het kan namelijk zijn dat wij voor een woning een hogere geluidwaarde vaststelden. Dat deden wij na een belangenafweging waarmee bij de bouw van de woning rekening is gehouden. In dat geval ontvangt een woning minder of geen hinderpunten.

Correctie binnenwaarde woning
We kijken ook naar het geluidniveau in de woning. Mensen verblijven nu eenmaal veel uren van de dag in hun woning. Een goed en prettig binnenklimaat in de woning is een groot goed en verdient naar onze mening bescherming. Bij deze correctiefactor is de benodigde isolatiewaarde van de woning bepalend. Oudere woningen hebben over het algemeen een slechtere isolatiewaarde dan nieuwere woningen. Dit betekent dan ook dat oudere woningen op grond van deze correctiefactor eerder hinderpunten krijgen dan nieuwere woningen. Net als bij de vorige correctiefactor wordt ook hier rekening gehouden met de voor de woning geldende geluidnorm (en eventueel vastgestelde hogere geluidwaarden).

Correctie ontbreken stille gevel
Wij vinden dat een woning met op alle gevels een hoge geluidbelasting meer hinderpunten verdient dan een woning met minder geluidbelaste gevels. Deze laatste woning bevindt zich namelijk in een ‘stillere’ omgeving dat meer woongenot oplevert. Hierbij houden we rekening met welke gebiedsgerichte geluidnorm geldt voor een woning. Zo is de basiskwaliteit voor een woning in het centrumstedelijk gebied hoger dan voor een woning in een groenstedelijk gebied. Afhankelijk van de overschrijding worden punten toegekend.

Correctie ontbreken stil deel in de tuin
Onze ervaring is dat inwoners hun tuin erg belangrijk vinden. Ze beschouwen de tuin vaak als een verlengd onderdeel van de woning. Daarom verwerkten wij dit belang in de methodiek Zwolse variant. Er sprake moet dan wel sprake zijn van een relevante tuin waarvan het grootste deel geluidbelast moet zijn. Voldoet een woning aan deze voorwaarden. Dan ontvangt deze woning hinderpunten.

Indeling in klassen
Op basis van de toegekende hinderpunten delen wij alle woningen in in een klasse. In totaal onderscheiden wij vijf klassen. Iedere klasse heeft een kleur uiteenlopend van lichtgroen (weinig hinderpunten) tot rood (meeste hinderpunten). We kunnen niet alle woningen aanpakken en aanmerken als een mogelijk geluidhinderknelpunt. Ten eerste niet omdat veruit de meeste woningen geen knelpunt zijn. En ten tweede niet omdat de financiële middelen ontbreken om alles aan te pakken. Daarom kiezen wij ervoor om voor de komende vijf jaren alleen woningen aan te merken als een mogelijk geluidhinderknelpunt als:

- ze scoren in de klasse oranje en/of rood dan wel
- ze scoren in de klasse geel in combinatie met de klasse oranje en/of rood (een gebied waar woningen alleen geel scoren wordt niet aangemerkt als een potentieel geluidhinderknelpunt).

Woningen in klassen met een andere kleur of kleurencombinatie komen niet in aanmerking voor geluidmaatregelen op grond van dit Actieplan geluid 2018-2023.

Geografische ligging van woningen
Individuele woningen vormen in principe geen mogelijk geluidhinderknelpunt. Woningen moeten een geografische eenheid vormen om als potentieel knelpunt te kunnen worden aangemerkt. Ze moeten bij elkaar in de buurt liggen en als zodanig een groep vormen. Wij passen deze voorwaarde toe omdat zo de getroffen geluidmaatregelen het meest effect hebben (en de beschikbare middelen zo efficiënt mogelijk worden ingezet). De kosten van het treffen van maatregelen voor een individuele woning wegen niet op tegen de effecten ervan. Alle mogelijke geluidhinderknelpunten zijn vastgelegd op de Geluidhinderknelpuntenkaarten zoals opgenomen in bijlage 5 en 6.

Klachten maken geen onderdeel uit van de Zwolse variant
Klachten maken geen onderdeel uit van de Zwolse variant. Hier kiezen wij bewust voor. Vaak hebben klachten namelijk verschillende achtergronden. Bovendien is geen objectieve maatstaf beschikbaar wanneer wel of niet sprake is van een klacht (geluid en geluidhinder is ook vaak een subjectieve beleving). Wel vinden we het belangrijk om klachten als signaalfunctie te gebruiken. Daarom gaan we ze de komende planperiode monitoren. Dit houdt in ieder geval in dat we ze inventariseren, registeren en analyseren. Bij het beoordelen van geluidklachten houden we rekening met de correctiefactoren van de methodiek Zwolse variant. Zo zijn we in staat om klachten te vergelijken met de in het Actieplan geluid geïnventariseerde geluidhinderknelpunten. Tenslotte betrekken wij de klachten bij de opstelling van het volgende Actieplan geluid.

Bijlage 3 Aangepakte geluidhinderknelpunten 2013-2018

Geluidhinderknelpunt De Geren	
Jaar afronding geluidmaatregelen	2013
Totaal aantal geluidgehinderden binnen het knelpunt	155
Aantal afname/verbetering geluidsituatie geluidgehinderden	155
Aantal plandrempelwoningen (> 68 dB)	Nee
Omschrijving getroffen maatregelen (bron en overdracht)	Overdrachtsmaatregelen in de vorm van een geluidscherm van 2 meter hoog bovenop bestaand aardenwal
Zijn alle mogelijke maatregelen getroffen? Zo nee, welke zouden nog getroffen kunnen worden?	Ja
Hadden de maatregelen draagvlak onder bewoners?	Ja en nog steeds!
Is het effect van de maatregelen op de omgeving in dB's meetbaar? Zo ja, wat is de afname? Zo nee, kan dan in algemene zin geconcludeerd worden dat door de getroffen maatregelen de leefomgeving is verbeterd?	Ja,3 dB
Totale kosten geluidmaatregelen	€ 60.000
Overige aandachtspunten	Geen

Geluidhinderknelpunt Sweerssekamp	
Jaar afronding geluidmaatregelen	2014
Totaal aantal geluidgehinderden binnen het knelpunt	61
Aantal afname/verbetering geluidsituatie geluidgehinderden	37
Aantal plandrempelwoningen (> 68 dB)	0
Omschrijving getroffen maatregelen (bron en overdracht)	Overdrachtsmaatregelen in de vorm van een aardenwal van 3.50 meter hoog
Zijn alle mogelijke maatregelen getroffen? Zo nee, welke zouden nog getroffen kunnen worden?	Ja
Hadden de maatregelen draagvlak onder bewoners?	Ja
Is het effect van de maatregelen op de omgeving in dB's meetbaar? Zo ja, wat is de afname? Zo nee, kan dan in algemene zin geconcludeerd worden dat door de getroffen maatregelen de leefomgeving is verbeterd?	Ja, 5 dB
Totale kosten geluidmaatregelen	€ 70.000

Overige aandachtspunten	Geen

Afbeelding: Locatie Sweerssekamp voor (linker afbeelding) en na (rechter afbeelding) geluidmaatregelen

Geluidhinderknelpunt Zwartewaterallee	
Jaar afronding geluidmaatregelen	2015
Totaal aantal geluidgehinderden binnen het knelpunt	59
Aantal afname/verbetering geluidsituatie geluidgehinderden	31
Aantal plandrempelwoningen (> 68 dB)	Nee
Omschrijving getroffen maatregelen (bron en overdracht)	Overdrachtsmaatregelen in de vorm van een aardenwal van 2.30 meter hoog
Zijn alle mogelijke maatregelen getroffen? Zo nee, welke zouden nog getroffen kunnen worden?	Ja
Hadden de maatregelen draagvlak onder bewoners?	Ja
Is het effect van de maatregelen op de omgeving in dB's meetbaar? Zo ja, wat is de afname? Zo nee, kan dan in algemene zin geconcludeerd worden dat door de getroffen maatregelen de leefomgeving is verbeterd?	Ja, 3 dB
Totale kosten geluidmaatregelen	€ 120.000
Overige aandachtspunten	Geen

Afbeelding: Locatie Zwartewaterallee voor (linker afbeelding) en na (rechter afbeelding) geluidmaatregelen

Bijlage 4 Flowchart correctiefactor Gebiedsgerichte kwaliteit

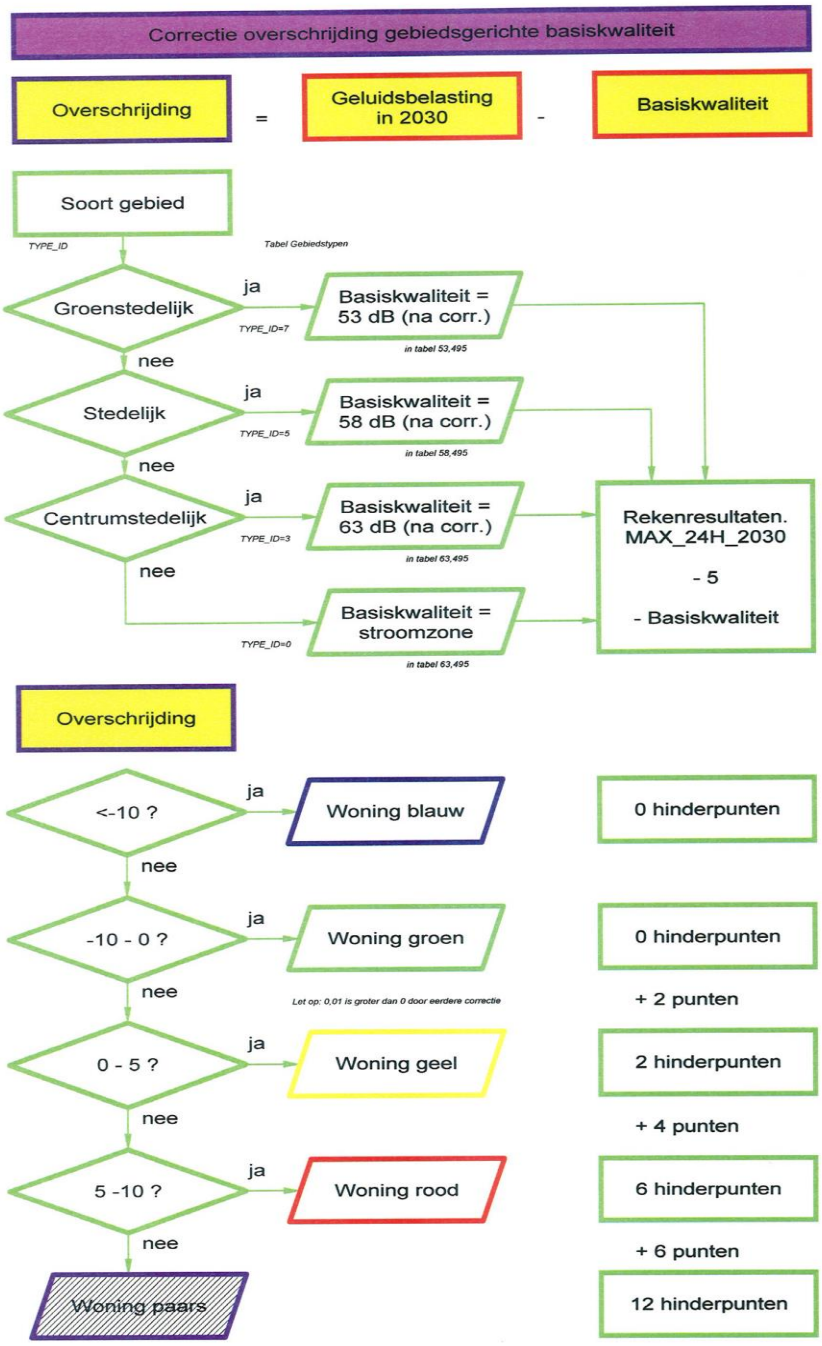

Opmerking: In bovenstaande flowchart moet het jaar 2030 worden vervangen door het jaar 2035.

Bijlage 5 Geluidhinderknelpuntenkaart plandrempel

Vanwege de grootte en het type bestand is deze kaart niet digitaal bijgevoegd. Maar omdat deze kaart integraal onderdeel uitmaakt van dit Actieplan geluid wordt deze hier wel vermeld. De Geluidhinderknelpuntenkaart plandrempel is wel beschikbaar via internet (www.zwolle.nl) en opvraagbaar bij de gemeente Zwolle.

Bijlage 6 Geluidhinderknelpuntenkaart 2018

Vanwege de grootte en het type bestand is deze kaart niet digitaal bijgevoegd. Maar omdat deze kaart onderdeel uitmaakt van dit Actieplan geluid wordt deze hier wel vermeld. De Geluidhinderknelpuntenkaart hinderscore is wel beschikbaar via internet (www.zwolle.nl) en opvraagbaar bij de gemeente Zwolle.

Bijlage 7 Meneer Pechmans en de Zwolse variant

Meneer Pechmans is een fictieve inwoner van Zwolle. Hij ervaart geluid op zijn eigen manier. Met de Zwolse variant is hij in zijn nopjes. Deze variant kijkt namelijk naar meer dan alleen de hoogte van de geluidbelasting. Zo weet hij dat de gemeente Zwolle geluid op een goede manier beoordeelt. En dat geluidmaatregelen worden getroffen op locaties waar dit het meest noodzakelijk is.

Onderstaande striptekening geeft op een eenvoudige manier de verschillende correctiefactoren van de Zwolse variant weer.

1. Correctiefactor Gebiedsgerichte kwaliteit: In de stad is er nu eenmaal meer omgevingslawaai dan in een groenstedelijke woonwijk. Meneer Pechmans snapt dat je daar rekening mee moet houden als inwoner van Zwolle.

2. Correctiefactor Verkeersgroei/handhavingsgat: Door de jaren heen kan het verkeer erg zijn toegenomen. Hierdoor geniet meneer Pechmans aanzienlijk minder van zijn woning en tuin. Meneer Pechmans vindt dat hiermee rekening moet worden gehouden.

Op de volgende blz. gaat de strip verder

3. Correctiefactor Binnenwaarde/gevelisolatie: Meneer Pechmans ervaart hoe is het om in een slecht geïsoleerde woning te wonen. Het geluid in zijn woning is veel meer waardoor zijn woongenot sterk afneemt. In Zwolle houden ze hiermee rekening.

4. Correctiefactor Stille tuin: De tuin is een verlengstuk van de woonkamer. Met een stille(re) tuin neemt het woongenot toe. Dat merkt ook meneer Pechmans.

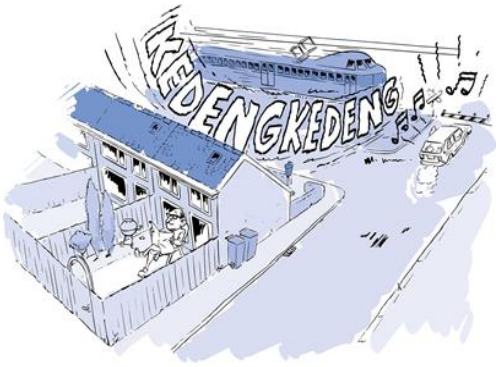

5. Correctiefactor Stille gevel: Heeft een woning nergens een stille gevel? Dan ervaren inwoners dat vaak als een vermindering van hun woongenot. Deze locaties krijgen meer aandacht in Zwolle.

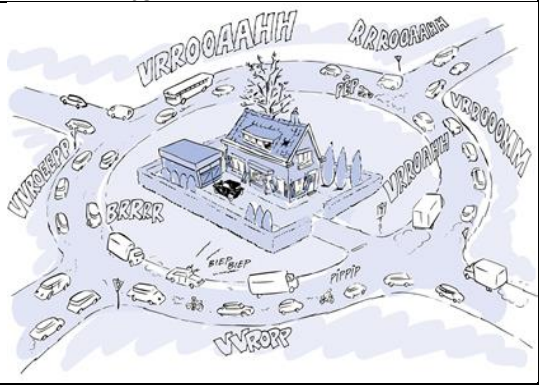

6. De Zwolse variant: Meneer Pechmans ervaart geluidhinder. De Zwolse variant inventariseert zijn buurt als potentieel geluidhinderknelpunt. Na onderzoek en gesprekken met de buurt worden geluidmaatregelen getroffen. Meneer Pechmans is tevreden met de verbeterde geluidsituatie in zijn omgeving.

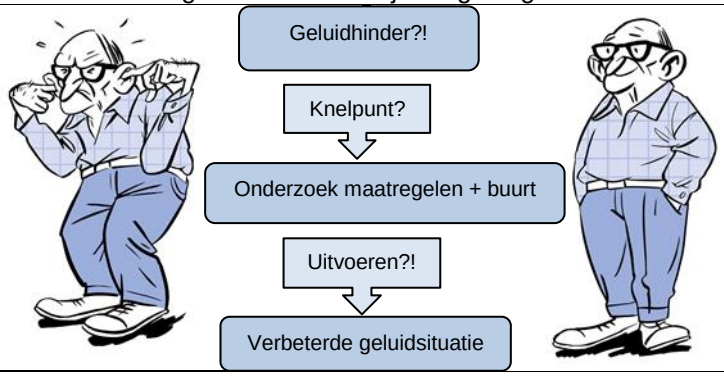

Rijksweg A28
Waallaan
Zwartewaterallee
Zwartewaterallee
Rijnlaan
Zwartewaterallee (new)
Aa park
Kranenburgweg
Boerendanseridijk
Hoeseweg
Vechtstraat
Binnenring
Oosterlaan
Hertenstaetstraat
Vrouwenlaan
Spoolderbergweg
Schellerhoek
De Geren
Geerenlanden / Timmermeesterslaan
Heineseweg
Vos van Steenwijklaan
Oldeneelallee / Sweerssenkamp
Oldeneelallee / Sweerssenkamp

Legenda

Knelpunt Wegverkeer

- Potentieel geluidshinderknelpunt
- Aangepakt geluidshinderpunt
- Provincie-/ Rijksbevoegdheid

Aantal hinderpunten per adres

- 0-5
- 5-10
- 10-15
- 15-20
- >20

Esri Nederland, Community Maps Contributors

Legenda

- Plandrempel woningen wegverkeer (2035 > 68 decibel)

Esri Nederland, Community Maps Contributors

besluit

Zwolle

Jaargang	2018
Kenmerk	47370
Onderwerp	Actieplan geluid 2018-2023

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 10-07-2018

besluit:

1. Er kennis van te nemen dat het college het Actieplan geluid 2018-2023 definitief heeft vastgesteld en hiermee het geluidbeleid over de periode 2013-2018 voortzet.
2. De uitvoering van het Actieplan geluid 2018-2023 te dekken uit de nog beschikbare middelen ad € 425.000,- binnen het restantkrediet Actieplan geluid 2013-2018.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 10 september 2018,

de voorzitter,

de griffier,

voorstel

Zwolle

Raadsplein besluitvormend

Datum 10 september 2018

onderwerp	Vaststelling bestemmingsplan Veerallee
portefeuillehouder	Ed Anker
informant	Horsman - van Gelder, Ellen (2430)
medeopstellers	
afdeling	Ruimtelijke planvorming
bijlagen	Voorstel: Beslisnota Vaststelling bestemmingsplan Veerallee Bijlage: 1. Gewijzigd bestemmingsplan Veerallee Bijlage: 2. Zienswijzennota bestemmingsplan Veerallee Bijlage: 3. Wijzigingsnota bestemmingsplan Veerallee Bijlage: 4. Zienswijze Bijlage: 2018-09-10 Raadsbesluit Vaststelling bestemmingsplan Veerallee

Voorgesteld besluit raad

1. in te stemmen met de beantwoording van de zienswijzen omtrent het ontwerpbestemmingsplan Veerallee, zoals omschreven in de zienswijzennota bestemmingsplan Veerallee;
2. het bestemmingsplan Veerallee gewijzigd vast te stellen met de wijzigingen, zoals omschreven in de wijzigingsnota bestemmingsplan Veerallee;
3. de verbeelding van het bestemmingsplan Veerallee vast te stellen in elektronische vorm, als vervat in het GML-bestand NL.IMRO.0193.BP17022-0004 met de bijbehorende regels met bijlagen en de bijbehorende ondergrond, als vervat in het DGN-bestand NL.IMRO.0193.BP17022-0004 en de verbeelding van dit bestemmingsplan tevens vast te stellen in papieren vorm;
4. geen exploitatieplan voor het bestemmingsplan Veerallee vast te stellen;
5. uiterlijk binnen zes weken het besluit tot vaststelling te publiceren, dan wel eerder dan zes weken indien de reacties van de provincie daartoe aanleiding geven.

voorstel

Zwolle

Beslisnota voor de raad

Datum 25 juni 2018

Openbaar

Onderwerp	Vaststelling bestemmingsplan Veerallee
Versienummer	1

Portefeuillehouder	Ed Anker
Informant	Ellen Horsman - van Gelder
Afdeling	Ruimtelijke Planvorming
Telefoon	(038) 498 2430
Email	EH.Horsman.van.Gelder@zwolle.nl

Financiële gevolgen

Betreft doel	6.1.2 We zorgen voor een stad met ruimtelijke kwaliteit en heldere toekomstbestendige ruimtelijke structuren op niveau van concrete projecten en initiatieven
Begroting wijzigen	Nee
Dekking ten laste van	Actualisering op Maat

Bijlagen

1. Gewijzigd bestemmingsplan Veerallee;
2. Zienswijzennota bestemmingsplan Veerallee;
3. Wijzigingsnota bestemmingsplan Veerallee;
4. Zienswijze.

De raad wordt voorgesteld te besluiten om:

1. in te stemmen met de beantwoording van de zienswijze omtrent het ontwerpbestemmingsplan Veerallee, zoals omschreven in de zienswijzennota bestemmingsplan Veerallee;
2. het bestemmingsplan Veerallee gewijzigd vast te stellen met de wijzigingen, zoals omschreven in de wijzigingsnota bestemmingsplan Veerallee;
3. de verbeelding van het bestemmingsplan Veerallee vast te stellen in elektronische vorm, als vervat in het GML-bestand NL.IMRO.0193.BP17022-0004 met de bijbehorende regels met bijlagen en de bijbehorende ondergrond, als vervat in het DGN-bestand NL.IMRO.0193.BP17022-0004 en de verbeelding van dit bestemmingsplan tevens vast te stellen in papieren vorm;
4. geen exploitatieplan voor het bestemmingsplan Veerallee vast te stellen;
5. uiterlijk binnen zes weken het besluit tot vaststelling te publiceren, dan wel eerder dan zes weken indien de reacties van de provincie daartoe aanleiding geven.

Datum 25 juni 2018

Toelichting op het voorstel

Inleiding
Het bestemmingsplan Veerallee is bijna 10 jaar oud. Conform de Wet ruimtelijke ordening (Wro) moeten bestemmingsplannen om de 10 jaar worden herzien. Wanneer bestemmingsplannen ouder zijn dan 10 jaar mogen er geen leges voor omgevingsvergunningen worden ingevorderd. De vervaldatum voor het bestemmingsplan Veerallee is 22 september 2018.
De woonbuurt Prinsenpoort is buiten het plangebied gelaten omdat de nieuwbouwbuurt volop in ontwikkeling is op basis van nog actuele, op ontwikkeling gerichte, ruimtelijke plannen.

Het ontwerpbestemmingsplan Veerallee heeft met ingang van donderdag 5 april 2018 tot en met woensdag 16 mei 2018 gedurende 6 weken voor een ieder ter inzage gelegen in het Stadskantoor. Deze terinzagelegging met de vermelding van de mogelijkheid om schriftelijk of mondeling een zienswijze bij de gemeenteraad kenbaar te maken is op woensdag 4 april 2018 gepubliceerd in de digitale Staatscourant en het digitale Gemeenteblad Daarnaast was het plan te raadplegen op de website www.ruimtelijkeplannen.nl. Tevens zijn de vooroverleginstanties in kennis gesteld van de terinzagelegging van het ontwerpbestemmingsplan.

Er is één zienswijze ingediend tegen het ontwerpbestemmingsplan. Dit voorstel ziet op het afwikkelen van de ingediende zienswijze en het gewijzigd vaststellen van het bestemmingsplan.

Beoogd effect
Een onherroepelijk bestemmingsplan Veerallee, zodat de wijk beschikt over een actuele, digitale, uniforme en gestandaardiseerde bestemmingsplanregeling.

Argumenten

1.1/1.2/3.1 Er zijn wijzigingen doorgevoerd in de toelichting van het vast te stellen plan als gevolg van de ingediende zienswijze.
Tegen het ontwerpbestemmingsplan Veerallee is één zienswijze naar voren gebracht.
De zienswijze is samengevat en van commentaar voorzien in de zienswijzennota bestemmingsplan Veerallee, welke als bijlage 2 bij dit raadsvoorstel is gevoegd. De zienswijze is als bijlage 4 bij dit raadsvoorstel gevoegd. In de zienswijzennota wordt voorgesteld de zienswijze als volgt te behandelen:

Korte samenvatting zienswijze
De zienswijze heeft betrekking op de dubbelbestemming ‘Waarde – Archeologie’. Aangegeven wordt dat de plaatsbepaling van het gebied ter hoogte van Veerallee 40 onjuist is en dat er ter plaatse geen waarden aanwezig zijn. Ook wordt aangegeven dat de plaatsbepaling van het tweede gebied met de dubbelbestemming onjuist is. Daarnaast wordt verzocht om in het bouwvlak van Veerallee 40 ook de tuinkamer/garage op te nemen.

Korte samenvatting reactie gemeente
De plaatsbepaling van de archeologisch waardevolle gebieden klopt met de informatie die is opgenomen in het kadastrale minuutplan van 1832. Naar aanleiding van de zienswijze wordt nadere informatie over deze gebieden opgenomen in paragraaf 3.2 Archeologie van de toelichting van het bestemmingsplan. Mocht er sprake zijn van benodigd archeologisch onderzoek (dit is bij bouwplannen van meer dan 100 m2 en meer dan 0,5 meter diep ter plaatse van de dubbelstemming) dan is er de regeling voor tegemoetkoming in de kosten van archeologisch onderzoek.

Het bouwvlak van Veerallee 40 is conserverend overgenomen uit het geldende bestemmingsplan Veerallee. De hoofdmassa van de woning valt in het bouwvlak De tuinkamer/garage past binnen de bouwregels voor bijbehorende bouwwerken buiten het bouwvlak. Hierom wordt geen reden gezien de vormgeving van het bouwvlak aan te passen.
Voor verdere details en de beantwoording van de zienswijze wordt verwezen naar de zienswijzennota.

1.2 /2.2 /3.2 Er zijn ambtshalve enkele kleinschalige wijzigingen doorgevoerd.
De ambtshalve wijzigingen die in de wijzigingsnota zijn opgenomen:
- De dubbelbestemming 'Leiding – Gas' wordt opgenomen ter hoogte van de IJsselallee, waar deze nog ontbrak.
- De aanduiding afwijkend gebruik wordt toegekend aan de percelen waarvan geverifieerd is of het gebruik voor kamerverhuur nog plaatsvindt. Op deze adressen vindt kamerverhuur plaats op grond van een geldende onttrekkingsvergunning. De adressen worden daarnaast opgenomen in de Lijst van afwijkend gebruik (bijlage 1 bij de regels).
- Het bouwvlak van het appartementengebouw op de hoek Veerallee-Jhr. Strick van Linschotenlaan op de hoeksituatie wordt aangepast aan de bestaande en vergunde situatie.

Het complete overzicht en de details van de wijzigingen zijn te vinden in de bijgaande wijzigingsnota.

4 De publicatie van de tervisielegging kan niet direct na het raadsbesluit plaatsvinden, omdat het een gewijzigd vastgestelde bestemmingsplan betreft.
Sinds de Wet ruimtelijke ordening in werking is getreden, moet een besluit van de gemeenteraad dat een bestemmingsplan gewijzigd is vastgesteld, eerst na zes weken worden gepubliceerd. De reden dat met publicatie moet worden gewacht is het feit dat de Provincie zes weken de gelegenheid heeft om aan te geven of zij in de wijzigingen aanleiding zien om een reactieve aanwijzing te geven. Nadat deze instemming van de zijde van de provincie is verleend, is het niet meer nodig om de volle zes wekentermijn te wachten met publiceren, mits dit zo is besloten.

5 Een exploitatieplan voor het bestemmingsplan Veerallee is niet nodig.
Dit bestemmingsplan is conserverend van karakter. In verband met het feit dat de gemeente binnen het plangebied geen nieuwe ontwikkelingen met financiële consequenties initieert, is het niet nodig om bij het bestemmingsplan een exploitatieplan te voegen.

Risico's
De gebruikelijke risico's die aan de orde zijn bij het voeren van een planologische procedure zijn ook op dit bestemmingsplan van toepassing.

Financiën
De kosten voor het maken van het bestemmingsplan zijn gedekt binnen het budget Actualisering op Maat.

Communicatie
Op grond van de Wet ruimtelijke ordening wordt over het plan gecommuniceerd door publicatie in het Gemeenteblad en in de Staatscourant via www.officielebekendmakingen.nl en via de website www.ruimtelijkeplannen.nl, zodra de provincie heeft gereageerd dat zij afziet van het indienen van een reactieve aanwijzing en tegen vroegtijdige publicatie geen bezwaar heeft. Uiteraard krijgt de indiener van de zienswijze het raadsbesluit thuisgezonden en wordt hij op de hoogte gesteld van de publicatie.

Datum 25 juni 2018

Vervolg
Tegen het vastgestelde bestemmingsplan kan binnen 6 weken na publicatie door belanghebbenden die een zienswijze hebben ingediend beroep worden ingesteld bij de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State. Ook kan door een belanghebbende aan wie redelijkerwijs niet kan worden verweten dat hij niet tijdig zijn zienswijze bij de gemeenteraad naar voren heeft gebracht beroep worden ingesteld. Tenslotte kan een belanghebbende tegen de wijziging op het bestemmingsplan beroep instellen. Na vaststelling door uw raad zal degenen die een zienswijze naar voren heeft gebracht op de hoogte worden gesteld van de besluitvorming. Het besluit tot vaststelling wordt gepubliceerd in het Gemeenteblad en de Staatscourant. Tevens zal het plan worden geplaatst op ruimtelijkeplannen.nl.

Openbaarheid
Het bestemmingsplan met alle bijbehorende stukken zijn openbaar.

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris

besluit

Zwolle

Jaargang	2018
Kenmerk	46814
Onderwerp	Vaststelling bestemmingsplan Veerallee

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 10-07-2018

besluit:

1. in te stemmen met de beantwoording van de zienswijzen omtrent het ontwerpbestemmingsplan Veerallee, zoals omschreven in de zienswijzennota bestemmingsplan Veerallee;
2. het bestemmingsplan Veerallee gewijzigd vast te stellen met de wijzigingen, zoals omschreven in de wijzigingsnota bestemmingsplan Veerallee;
3. de verbeelding van het bestemmingsplan Veerallee vast te stellen in elektronische vorm, als vervat in het GML-bestand NL.IMRO.0193.BP17022-0004 met de bijbehorende regels met bijlagen en de bijbehorende ondergrond, als vervat in het DGN-bestand NL.IMRO.0193.BP17022-0004 en de verbeelding van dit bestemmingsplan tevens vast te stellen in papieren vorm;
4. geen exploitatieplan voor het bestemmingsplan Veerallee vast te stellen;
5. uiterlijk binnen zes weken het besluit tot vaststelling te publiceren, dan wel eerder dan zes weken indien de reacties van de provincie daartoe aanleiding geven.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 10 september 2018,

de voorzitter,

de griffier,

Veerallee

vastgesteld

nr. NL.IMRO.0193.BP17022-0003

Afdeling Ruimtelijke Planvorming

Stadskantoor
Lübeckplein 2
Postbus 10007
8000 GA Zwolle
postbus@zwolle.nl

www.zwolle.nl

Opdrachtgever OWA

Opdrachtnemer ECR

Publicatieversie: NL.IMRO.0193.BP17022-0004

Datum: 10 september 2018

Inhoudsopgave

TOELICHTING **5**

Hoofdstuk 1 Inleiding **6**
1.1 Aanleiding 6
1.2 Plangebied 8
1.3 Geldende bestemmingsplannen 10

Hoofdstuk 2 Beleidskader **11**
2.1 Inleiding 11
2.2 Ruimtelijk beleid 11
2.2.1 Rijksbeleid 11
2.2.2 Provinciaal beleid 11
2.2.3 Gemeentelijk beleid 12
2.3 Archeologisch en cultuurhistorisch beleid 13
2.4 Verkeersbeleid 14
2.5 Groenbeleid 14
2.6 Waterbeleid 15
2.7 Volkshuisvestingsbeleid 17
2.8 Economisch beleid 17
2.9 Coffeeshopbeleid 17
2.10 Prostitutiebeleid 17
2.11 Milieubeleid 18

Hoofdstuk 3 Planbeschrijving **23**
3.1 Stedenbouw 23
3.1.1 Huidige situatie 23
3.1.2 Uitgangspunt bestemmingsplan 25
3.2 Archeologie 25
3.2.1 Huidige situatie 25
3.2.2 Uitgangspunt bestemmingsplan 29
3.3 Cultuurhistorie 29
3.3.1 Huidige situatie 29
3.3.2 Uitgangspunt bestemmingsplan 31
3.4 Verkeer 31
3.4.1 Huidige situatie 31
3.4.2 Uitgangspunt bestemmingsplan 34
3.5 Natuur 34
3.5.1 Huidige situatie 34
3.5.2 Uitgangspunt bestemmingsplan 36
3.6 Water 37
3.6.1 Huidige situatie 37
3.6.2 Uitgangspunt bestemmingsplan 40
3.7 Wonen 40
3.7.1 Huidige situatie 40
3.7.2 Uitgangspunt bestemmingsplan 42
3.8 Voorzieningen 42
3.8.1 Sport & recreatie 42
3.8.2 Maatschappelijk 42
3.8.3 Commercieel 43
3.9 Milieu 43

3.9.1 Geluid 43
3.9.2 Bedrijvigheid (Wet milieubeheer) 46
3.9.3 Luchtkwaliteit 46
3.9.4 Bodemkwaliteit 47
3.9.5 Externe veiligheid 47
3.9.6 Kabels, leidingen en straalpaden 52
3.10 Duurzaamheid 53

Hoofdstuk 4 Juridische aspecten 54
4.1 Inleiding 54
4.2 Inleidende regels 57
4.3 Bestemmingsregels 57
4.4 Algemene regels 61
4.5 Overgangs- en slotregels 62
4.6 Bijlagen 63
4.7 Handboek 63

Hoofdstuk 5 Uitvoerbaarheid 64
5.1 Economische uitvoerbaarheid 64
5.2 Maatschappelijke uitvoerbaarheid 64
5.2.1 Uitkomsten overleg 64

BIJLAGEN BIJ DE TOELICHTING 67

Bijlage 1 Cultuurhistorische quickscan Veerallee 68
Hoofdstuk 1 Cultuurhistorische quickscan Veerallee
Hoofdstuk 2 Cultuurhistorische waardenkaart Veerallee

REGELS 141

Hoofdstuk 1 Inleidende regels 142
Artikel 1 Begrippen 142
Artikel 2 Wijze van meten 151

Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels 152
Artikel 3 Bedrijf 152
Artikel 4 Bedrijf - Nutsvoorziening 156
Artikel 5 Groen 158
Artikel 6 Kantoor 160
Artikel 7 Maatschappelijk 162
Artikel 8 Sport 164
Artikel 9 Tuin 166
Artikel 10 Verkeer 167
Artikel 11 Verkeer - Erftoegangsweg 169
Artikel 12 Verkeer - Railverkeer 171
Artikel 13 Water 173
Artikel 14 Wonen 175
Artikel 15 Wonen - Meergezinshuis 178
Artikel 16 Leiding - Gas 181
Artikel 17 Leiding - Hoogspanning 183
Artikel 18 Leiding - Riool 185
Artikel 19 Leiding - Water 187
Artikel 20 Waarde - Archeologie 189
Artikel 21 Waarde - Cultuurhistorie 191

Hoofdstuk 3 Algemene regels 193
Artikel 22 Anti-dubbeltelregel 193
Artikel 23 Algemene aanduidingsregels geluidzone - industrie 194
Artikel 24 Algemene aanduidingsregels milieuzone - grondwaterbeschermingsgebied 195
Artikel 25 Algemene afwijkingsregels 197
Artikel 26 Algemene wijzigingsregels 199
Artikel 27 Algemene procedureregels 200
Artikel 28 Overige regels 201

Hoofdstuk 4 Overgangs- en slotregels 202
Artikel 29 Overgangsrecht 202
Artikel 30 Slotregel 204

BIJLAGEN BIJ DE REGELS 205

Bijlage 1 Lijst van afwijkend gebruik 206

Bijlage 2 Staat van bedrijfsactiviteiten bij functiemenging 208
Hoofdstuk 1 Algemene verklaring
1.1 Bedrijfsactiviteiten en functies
1.2 SBI-codes
1.3 Omschrijving
1.4 Toelaatbaar
1.5 Niet toelaatbaar
1.6 Categorieën
Hoofdstuk 2 Betekenis van de gebruikte afkortingen
Hoofdstuk 3 Tabel van de staat van bedrijfsactiviteiten bij functiemenging

TOELICHTING

Hoofdstuk 1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Dit bestemmingsplan Veerallee biedt een toekomstgerichte juridisch-planologische regeling voor de wijk Veerallee.

Grondslag voor het actualiseren van bestemmingsplannen is de actualiseringsplicht voor gemeenten in de Wet ruimtelijke ordening die inhoudt dat bestemmingsplannen niet ouder mogen zijn dan 10 jaar.

De gemeente Zwolle heeft onder het project 'Zwolle op Orde' van 2003-2013 een grote inhaalslag gemaakt in het actualiseren van bestemmingsplannen. Voor grote delen van de stad, waarbij in grote lijnen de wijkindeling is gevolgd, en voor het buitengebied zijn de planologische regelingen herzien. De bestemmingsplannen die onder het project Zwolle op Orde zijn vernieuwd en de bestemmingsplannen die voor het buitengebied zijn opgesteld zijn in de onderstaande overzichtskaart weergegeven.

Met het voorliggende bestemmingsplan worden de planologische regelingen voor de wijk Veerallee wederom geactualiseerd. Het bestemmingsplan Veerallee voorziet weer in een toekomstgerichte, uniforme, digitale en gestandaardiseerde regeling.

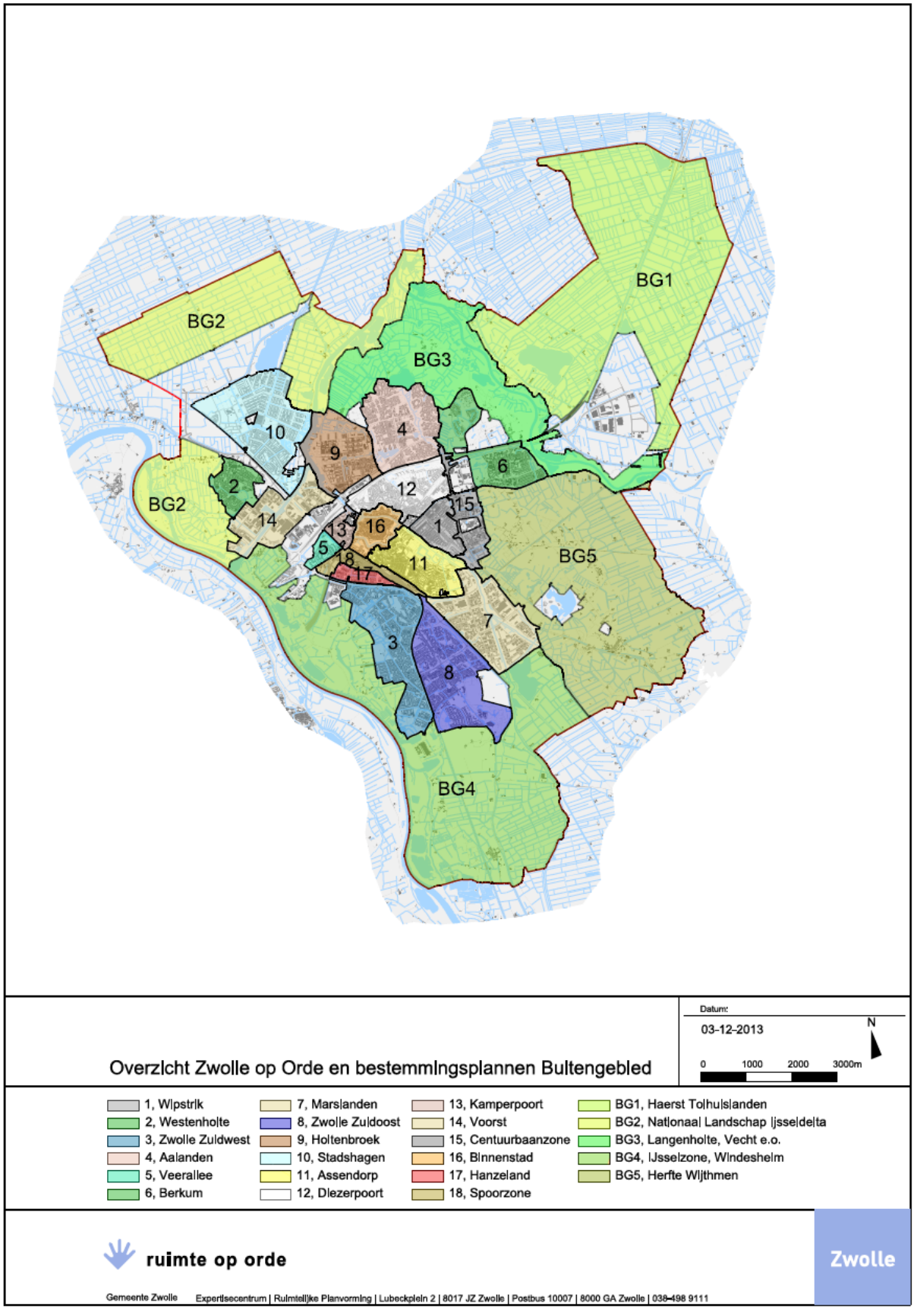
BG1
BG2
BG3
BG4
BG5
BG2
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
Overzicht Zwolle op Orde en bestemmingsplannen Bultengebied
Datum:
03-12-2013
N
0
1000
2000
3000m
1, Wipstrik
2, Westenholte
3, Zwolle Zuidwest
4, Aalanden
5, Veerallee
6, Berkum
7, Marslanden
8, Zwolle Zuidoost
9, Holtenbroek
10, Stadshagen
11, Assendorp
12, Diezerpoort
13, Kamperpoort
14, Voorst
15, Centuurbaanzone
16, Binnenstad
17, Hanzeland
18, Spoorzone
BG1, Haerst Tolhuislanden
BG2, Nationaal Landschap Ijsseldelta
BG3, Langenholte, Vecht e.o.
BG4, IJsselzone, Windesheim
BG5, Herfte Wijthmen
ruimte op orde
Zwolle
Gemeente Zwolle Expertisecentrum | Ruimtelijke Planvorming | Lubeckplein 2 | 8017 JZ Zwolle | Postbus 10007 | 8000 GA Zwolle | 038-498 9111

kaart: Overzicht bestemmingsplannen Zwolle op Orde en Buitengebied

1.2 Plangebied

Het plangebied wordt globaal begrensd door de Nieuwe Veerallee, de IJsselallee, de rijksweg A28 en de Rieteweg. Woonbuurt Prinsenpoort is buiten het plangebied gelaten omdat deze op het moment van totstandkomen van dit bestemmingsplan nog volop in ontwikkeling is.

De ligging en begrenzing van het plangebied zijn aangegeven op de volgende kaart.

KAART 1 **situering plangebied**

Datum: 29-01-2018

N

0 10 20 30m

plangebied

rulmte op orde

Gemeente Zwolle Ruimtelijke Planvorming | Lubeckplein 2 | 8017 JZ Zwolle | Postbus 10007 | 8000 GA Zwolle | 038-498 9111

Zwolle

kaart 1: Plangebied

1.3 Geldende bestemmingsplannen

Voor het plangebied gelden de volgende plannen:

Bestemmingsplan Veerallee
NL.IMRO.019300001950-, vastgesteld bij raadsbesluit van 22 september 2008, nr. EC0807-0023, goedgekeurd door gedeputeerde staten op 12 december 2008, nr. 2008/0185214, onherroepelijk geworden op 26 februari 2009.

Bestemmingsplan Prinsenpoort
NL.IMRO.0193.BP12010, vastgesteld bij raadsbesluit van 26 mei 2014, nr. EC1304-0018, onherroepelijk geworden op 14 augustus 2014.

Bestemmingsplan IJsselallee
NL.IMRO.019300009003-, vastgesteld bij raadsbesluit van 7 december 2009, nr. EC0910-0108, onherroepelijk geworden op 28 januari 2010.

Bestemmingsplan Spoolde - Grote Voort
NL.IMRO.019300001700-, vastgesteld bij raadsbesluit van 15 maart 1976, nr. 77, goedgekeurd door gedeputeerde staten op 24 mei 1977, nr. 1813.

Bestemmingsplan Zwolle, parapluplan parkeren
NL.IMRO.0193.BP16012-0003, vastgesteld bij raadsbesluit van 3 juli 2017, nr. 2017-36744, onherroepelijk geworden op 24 augustus 2017.

Hoofdstuk 2 Beleidskader

2.1 Inleiding

2.2 Ruimtelijk beleid

2.2.1 Rijksbeleid

Structuurvisie Ruimte en Infrastructuur

Op 13 maart 2012 is de Structuurvisie Ruimte en Infrastructuur (hierna: SVIR) vastgesteld. Daarmee is het nieuwe ruimtelijke en mobiliteitsbeleid zoals uiteengezet in de SVIR van kracht geworden. De SVIR geeft de ambitie aan voor Nederland in 2040. Die ambitie is vertaald in doelen voor de middellange termijn tot 2028.

Uitgangspunt van de SVIR is decentraal wat kan, centraal wat moet. Bij het bepalen van wat centraal moet, zijn slechts 13 rijksbelangen omschreven. Een rijksverantwoordelijkheid is slechts dan aan de orde, als:

- een onderwerp nationale baten en/of lasten heeft en de doorzettingsmacht van provincies en gemeenten overstijgt, of;
- over een onderwerp internationale verplichtingen of afspraken zijn aangegaan, of;
- het een onderwerp betreft dat provincie- of landsgrensoverschrijdend is en ofwel een hoog afwentelingsrisico kent ofwel in beheer bij het Rijk is.

Conclusie

Er is bij het plan geen sprake van rijksbelangen, waardoor de conclusie is dat het plan niet in strijd is met het rijksbeleid.

2.2.1.1 Ladder voor duurzame verstedelijking

In het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) is opgenomen dat gemeenten en provincies verplicht zijn om in de toelichting van een ruimtelijk besluit de zogenaamde 'ladder voor duurzame verstedelijking' op te nemen, wanneer een zodanig ruimtelijk besluit een nieuwe stedelijke ontwikkeling (zie art. 1.1.1 Bro) mogelijk maakt.

Het voorliggende bestemmingsplan Veerallee voorziet niet in meer bouwmogelijkheden dan in de geldende plannen reeds waren opgenomen.

Conclusie

Het bestemmingsplan Veerallee voorziet niet in een nieuwe stedelijke ontwikkeling. Toetsing aan de Ladder voor duurzame verstedelijking is daarom niet aan de orde.

2.2.2 Provinciaal beleid

Op 1 mei 2017 zijn de nieuwe Omgevingsvisie Overijssel 2017 'Beken Kleur' en bijbehorende Omgevingsverordening Overijssel 2017 in werking getreden.

Omgevingsvisie Overijssel 2017

De Omgevingsvisie is een integrale visie waarin de beleidsambities en doelstellingen staan die van provinciaal belang zijn voor de ontwikkeling van de fysieke leefomgeving van Overijssel. Het uitgangspunt is gericht op het jaar 2030. De visie biedt kaders in de vorm van ontwikkelingsperspectieven voor de groene omgeving en stedelijke omgeving. Daarbinnen krijgen gemeenten, waterschappen, maatschappelijke organisaties en andere initiatiefnemers mogelijkheden om ruimtelijke ontwikkelingen te realiseren.

De opgaven en kansen waar de provincie Overijssel voor staat, zijn verwerkt in centrale beleidsambities voor

negen beleidsthema's. Deze beleidsthema's worden benaderd vanuit de overkoepelende rode draden duurzaamheid, ruimtelijke kwaliteit en sociale kwaliteit.

- Duurzame ontwikkeling voorziet in de behoefte van de huidige generatie, zonder voor toekomstige generaties de mogelijkheden in gevaar te brengen om ook in hun behoeften te voorzien.
- Ruimtelijke kwaliteit is datgene wat de ruimte geschikt maakt en houdt voor wat voor mens, plant en dier belangrijk is. Ruimtelijke kwaliteit gaan vooral over 'goed', mooi, functioneel en toekomstbestendig.
- Sociale kwaliteit gaat over het welzijn of 'goed voelen' van de mens. In de omgevingsvisie gaat het over het welzijn van de mens in relatie tot de fysieke leefomgeving.

Omgevingsverordening Overijssel

De hoofdlijnen van de Omgevingsvisie zijn juridisch geborgd in de Omgevingsverordening. Het gaat om de onderwerpen uit de visie die de provincie zo belangrijk vindt dat deze dwingend worden opgelegd. In de verordening staan algemene regels op het gebied van de ruimtelijke ordening, milieu, water, verkeer en natuur.

Uitvoeringsmodel Omgevingsvisie Overijssel

Om te bepalen of een initiatief bijdraagt aan de ambities van de provincie Overijssel, wordt het Uitvoeringsmodel Omgevingsvisie Overijssel gebruikt. In dit uitvoeringsmodel staan de volgende stappen centraal:

1. Of – generieke beleidskeuzes
2. Waar – ontwikkelingsperspectieven
3. Hoe – gebiedskenmerken

Aangezien het voorliggende plan Veerallee een conserverend bestemmingsplan is, zijn de stappen uit het Uitvoeringsmodel niet aan de orde.

Conclusie

Het plan is in overeenstemming met het provinciaal beleid.

2.2.3 Gemeentelijk beleid

Structuurplan Zwolle 2020

Het structuurplan dat op 16 juni 2008 door de raad is vastgesteld geeft de gemeentelijke visie op de gewenste sociale, economische en ruimtelijke structuur in 2020 weer. Het Structuurplan verwoordt niet alleen een kwantitatieve opgave, maar heel nadrukkelijk ook een kwalitatieve opgave. De visie wordt uiteengerafeld in programma's voor de verschillende beleidsterreinen. De globale visies op de toekomstige sociale, economische en ruimtelijke structuur zijn uitgewerkt tot de kern van het structuurplan: de plankaart met een beschrijving in hoofdlijnen van de meest gewenste ontwikkelingen voor de komende vijftien jaar. De plankaart geeft zo een integraal beeld van de beoogde functies van stad en ommeland tot 2020.

Op de structuurplankaart is het plangebied aangeduid als 'woongebied'. Het woongebied heeft een 'stedelijk' woonmilieu wat wordt omschreven als een gevarieerd woongebied met de nadruk op compacte voor- en naoorlogse woonmilieus (bruto dichtheid 30-50 woningen per hectare). Er zijn veel regionale voorzieningen zoals onderwijs, zorg en overheidsinstellingen.

Het Prins Clauspark is aangeduid als 'structuurgroen'. Verder staat structuurgroen aangeduid langs de IJsselallee, Veerallee en rondom de spoorlijn/Kamperweg. De Willemsvaart is aangeduid als 'water'.

Conclusie

Het plan is in overeenstemming met het gemeentelijke structuurplan.

2.3 Archeologisch en cultuurhistorisch beleid

Archeologisch beleid

Het archeologisch beleid is gebaseerd op de Wet op de archeologische monumentenzorg. Deze wet is per 1 september 2007 in werking getreden. Deze wet voorzag in een nieuwe regeling voor de archeologie in de Monumentenwet 1988.

Als uitwerking van deze wet heeft de gemeenteraad op 18 augustus 2008 besloten het archeologiebeleid gemeente Zwolle vast te stellen. Het beleid is uitgewerkt aan de hand van een viertal kernbegrippen: kenbaarheid, verankering, betaling en kwaliteit. Centraal thema daarbij is dat de archeologische waarden waar nodig worden beschermd, zonder dat er meer maatschappelijke lasten in het leven worden geroepen dan noodzakelijk zijn. Het archeologiebeleid Zwolle bevat onder andere de Archeologische Waarderingskaart Zwolle (welke gebieden hebben een hoge archeologische waarde), kaders wanneer en hoe archeologisch waardevolle gebieden in het bestemmingsplan worden bestemd met een dubbelbestemming en de Lokale Onderzoeksagenda Archeologie Zwolle (archeologische onderzoeksthema's).

Cultuurhistorisch beleid

In november 2009 stemde de Tweede Kamer in met de beleidsbrief modernisering monumentenzorg (MoMo). Het behoud en de bescherming van monumenten is hiervan een belangrijk doel én er vindt een verbreding plaats naar de omgeving. Overal in steden, dorpen en landschappen zijn plaatsen van herinnering, plaatsen met een bijzondere cultuurhistorische betekenis. Goede ruimtelijke ordening betekent dat alle belangen die effect hebben op de kwaliteit van de ruimte in de besluitvorming worden betrokken. Daarom is de eerste pijler van MoMo gericht op cultuurhistorie in de ruimtelijke ordening. Om meer vorm en inhoud te geven aan de borging van cultuurhistorie in de ruimtelijke ordening zullen gemeenten bij het vaststellen van bestemmingsplannen rekening moeten houden met cultuurhistorische waarden.

Het Zwolse beleid zoals verwoord in de vastgestelde beleidsnota voor het Zwols monumenten- en archeologiebeleid (Dynamiek van Oud & Nieuw, 2000) is gericht op de instandhouding van historisch waardevolle objecten, complexen, openbare ruimte en stedenbouwkundige en landschappelijke structuren.

Op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht en de Erfgoedverordening Zwolle 2010 is het verboden zonder of in afwijking van een vergunning een beschermd (rijks- of gemeentelijk) monument af te breken, te verstoren, te verplaatsen of in enig opzicht te wijzigingen. Ook is het verboden een beschermd monument te herstellen, te gebruiken of te laten gebruiken op een wijze, waardoor het wordt ontsierd of in gevaar gebracht.

Conclusie

Het plan is in overeenstemming met het archeologisch en cultuurhistorisch beleid.

2.4 Verkeersbeleid

Mobiliteitsvisie

Het op dit moment vigerende Zwolse mobiliteitsbeleid vloeit voort uit het rijks – en provinciaal beleid en is verwoord in de Mobiliteitsvisie. De Mobiliteitsvisie is door de gemeenteraad vastgesteld op 2 februari 2009.

Uit de Mobiliteitsvisie komt naar voren dat de verdere groei van de mobiliteit niet opgevangen kan worden door de mobiliteitsvraag te faciliteren met nieuwe infrastructuur. Zwolle heeft een gunstige positie qua ontwikkeling. In de na te streven doelen op het gebied van duurzaamheid, milieu, bereikbaarheid, economische groei, leefbaarheid en dergelijke is het daarom noodzakelijk om prioriteiten te stellen. Zwolle wil de kwaliteiten als bereikbare en gezonde stad vasthouden door, naast de noodzakelijke uitbreiding van de infrastructuur, de samenleving te mobiliseren om de groeiende vraag naar mobiliteit om te buigen in een duurzame richting.

Regeling Parkeernormen 2016

Op 20 september 2016 heeft het college van burgemeester en wethouders de Regeling Parkeernormen 2016 vastgesteld. De Regeling is op 28 september 2016 gepubliceerd en op 29 september 2016 in werking getreden. De Regeling Parkeernormen 2016 is het kader voor het bepalen van de parkeeropgave bij fysieke ontwikkelingen op alle niveaus. Het is een leidraad voor het beoordelen van de parkeeropgave van stedenbouwkundige visies & plannen voor (her-)ontwikkeling van de fysieke leefomgeving en is ook het kader dat invulling geeft aan het begrip “voldoende parkeer- of stallingsruimte dan wel laad- of losruimte in bestaande en op ontwikkeling gerichte nieuwe bestemmingsplannen. En tenslotte is dit ook het beoordelingskader voor het verlenen van een omgevingsvergunning voor het bouwen en- of gebruik. De parkeeropgave wordt in al deze gevallen op basis van deze Regeling bepaald.

Conclusie

Het plan is in overeenstemming met het verkeersbeleid.

2.5 Groenbeleid

Groenbeleidsplan en Structuurplan 2020

Het Groenbeleidsplan, vastgesteld door de gemeenteraad op 30 maart 1998, geeft aan dat de hoofdgroenstructuur stevig genoeg moet zijn om duurzaam in stand te worden gehouden. Het groen zal meerdere functies vervullen, zal natuurwaarden in zich bergen en duidelijk herkenbaar zijn in de stad. Het netwerk van groene dragers in het Structuurplan 2020 is grotendeels afgeleid van het Groenbeleidsplan en aangevuld met nieuw structuurgroen dat voor de periode tot 2020 op het programma staat. Buurtgroen staat niet zelfstandig op de plankaart van het Structuurplan. Wel vormt het een onlosmakelijk onderdeel van de ruimtelijke opzet en inrichting van woon- en werkmilieus.

Bomenverordening en Groene Kaart

Voor de bomen geldt de in 2013 vastgestelde Bomenverordening.

Voor het vellen van een boom binnen de op de Groene Kaart weergegeven groenstructuren (Hoofdgroenstructuur, Wijkgroenstructuur, Groenvoorzienend boomgebied en Hoogstedelijk boomgebied), zoals die staan aangegeven op de Groene Kaart, is een (kap)omgevingsvergunning nodig voor bomen met een omtrek groter dan 30 cm, die staat op een perceel van 400 m² en groter. Onder vellen valt ook het rooien, het verplanten en het verrichten van handelingen die de dood, ernstige beschadiging of ontsiering van een houtopstand als gevolg kunnen hebben.

Bomen die, vanwege ouderdom, omvang, soort of andere redenen bijzonder zijn, staan op de Groene Kaart

aangegeven als bijzondere boom. Voor deze bomen geldt dat ze in principe niet gekapt mogen worden, tenzij daarvoor een uitzonderlijke reden is. Dit verbod geldt voor alle bijzondere bomen, ongeacht de locatie op de Groene Kaart, de stamomvang van de boom en de perceelsgrootte van het perceel waarop de bijzondere boom staat. Het basisprincipe is dat bij kap van bomen herplant plaats vindt; voor iedere gekapte boom een nieuwe boom. Wanneer er geen mogelijkheden zijn voor (voldoende) herplant, moet financiële compensatie plaatsvinden.

Conclusie

Het plan is in overeenstemming met het groenbeleid.

2.6 Waterbeleid

Europees en nationaal beleid

Duurzaam schoon oppervlaktewater en bescherming van het drinkwater voor de toekomst. Dat zijn heel in het kort de belangrijkste doelstellingen van de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) en het Waterbeheer 21e eeuw (WB21), die voortaan samengaan via het Nationaal Bestuursakkoord Water.

Europese Kaderrichtlijn Water

De Kaderrichtlijn Water moet ervoor zorgen dat de kwaliteit van het oppervlakte- en grondwater in 2015 op orde is. In dat jaar moet het oppervlaktewater voldoen aan normen voor bepaalde chemische stoffen (waaronder de zogeheten prioritaire (gevaarlijke) stoffen). Worden die normen gehaald, dan spreken we van 'een goede chemische toestand'. Daarnaast moet het oppervlaktewater goed zijn voor een gevarieerde planten- en dierenwereld. Is dat het geval, dan heet dat “een goede ecologische toestand”. Hieronder valt ook een groot aantal andere chemische stoffen dan de hierboven al genoemde prioritaire (gevaarlijke) stoffen.

Voor het grondwater gelden aparte normen voor chemische stoffen. Daarnaast moet de grondwatervoorraad stabiel zijn en mogen bijvoorbeeld natuurgebieden niet verdrogen door een te lage grondwaterstand (goede kwantitatieve toestand).

In de geldende Europese richtlijnen en de EU richtlijn Prioritaire Stoffen staat precies omschreven wat een goede chemische toestand voor oppervlaktewater is. De ecologische doelstellingen stellen de lidstaten onderling vast in zogeheten (internationale) stroomgebiedbeheersplannen. Voor verschillende typen wateren gelden verschillende ecologische doelstellingen. In een plas leven bijvoorbeeld andere planten- en dierensoorten dan in kustwater. Daarom verschillen de ecologische doelen per watertype. De chemische normen zijn bij ieder water ongeveer hetzelfde, met uitzondering van de nutriënten. Daarvoor geldt weer wel een benadering die per watertype kan verschillen.

Waterwet

De Waterwet stelt integraal waterbeheer op basis van de watersysteembenadering centraal. Er wordt uitgegaan van het geheel van relaties tussen waterkwaliteit, waterkwantiteit, oppervlaktewater, grondwater, watergebruikers en grondgebruikers. Hierbij wordt het kader geschept voor het Nederlandse waterbeheer in de komende decennia. Per 1 januari 2017 is de Waterwet gewijzigd. De beoordeling van de veiligheid van primaire waterkeringen wordt nu gebaseerd op de overstromingskans. In 2050 moeten de waterkeringen voldoen aan de normen die per 1 januari 2017 van kracht zijn.

Waterbeheer 21e eeuw

WB21 anticipeert op toekomstige ontwikkelingen zoals klimaatverandering, bodemdaling en zeespiegelstijging. Deze ontwikkelingen stellen strengere eisen aan het waterbeheer. In WB21 wordt uitgegaan van twee principes (tritsen) voor duurzame waterkwantiteit- en duurzaam waterkwaliteitsbeheer:

- vasthouden, bergen en vertraagd afvoeren;
- schoonhouden, scheiden en zuiveren.

Bij 'vasthouden, bergen en afvoeren' wordt regenwater zoveel als mogelijk bovenstrooms vastgehouden in de

bodem en het oppervlaktewater. Wanneer er toch een wateroverschot ontstaat wordt het water eerst tijdelijk geborgen in bergingsgebieden en dan pas afgevoerd. Bij 'schoonhouden, scheiden en zuiveren' gaat het om een voorkeursvolgorde waarbij de voorkeur uitgaat naar het voorkomen van verontreiniging (schoonhouden). Als toch verontreiniging ontstaat, moeten schoon en vuil water zoveel mogelijk worden gescheiden. Ten slotte wordt het verontreinigde water zo goed mogelijk gezuiverd.

Deltawet

Het doel van de Deltawet, aangenomen op 28 juni 2011, is ons land nu en in de toekomst beschermen tegen hoogwater en de zoetwatervoorziening op orde houden.

De afgelopen eeuw is de zeespiegel gestegen, de bodem gedaald en het is warmer geworden. Dat zet door, blijkt uit de cijfers van het KNMI. Hevigere weersomstandigheden, zoals meer regen en periodes van droogte, zijn zaken om rekening mee te houden. Het Deltaprogramma is er om de huidige veiligheid op orde te krijgen en ervoor te zorgen dat ons land is voorbereid op de toekomst. En om daarbij de juiste maatregelen te nemen voor een veilig en aantrekkelijk Nederland met voldoende zoetwater. Deze zaken worden opgepakt door het hoogwaterbeschermingsprogramma (HWBP) Stadsdijken Zwolle. In het Deltaprogramma werken het Rijk, provincies, gemeenten en waterschappen samen met maatschappelijke organisaties, bedrijfsleven en kennisinstituten. Dit gebeurt onder regie van de Deltacommissaris, waarvan de staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu de coördinerende bewindspersoon is.

Naast de lopende programma's, zoals Ruimte voor de Rivier, Maaswerken, Zwakke Schakels Kust en HWBP, staan in het Deltaprogramma vijf deltabeslissingen centraal. Deze beslissingen gaan over de normen van onze belangrijkste dijken en andere waterkeringen en de strategieën voor onze waterveiligheid, over de beschikbaarheid en verdeling van zoetwater, over het peil van het IJsselmeer, over de manier waarop gebieden veilig kunnen blijven zonder aan economische waarde in te boeten en over hoe bij het bouwen van buurten en wijken rekening kan worden gehouden met water. In 2014 zijn de deltabeslissingen in de Tweede Kamer besproken.

Provinciaal beleid
Provincie Overijssel heeft haar beleid vastgelegd in een omgevingsvisie en de omgevingsverordening. Op 12 april 2017 zijn de Omgevingsvisie en de Omgevingsverordening vastgesteld. Hierin is het ruimtelijk beleid van de provincie vastgelegd. De Omgevingsvisie heeft tevens de status van Regionaal Waterplan onder de Waterwet en het Milieubeleidsplan onder de Wet milieubeheer.

Waterschapsbeleid
Het algemene beleid van Waterschap Drents Overijsselse Delta is verwoord in het Waterbeheerplan 2016-2021, de beleidsnota Leven met Water in Stedelijk Gebied, de Strategische Nota Rioleringsbeleid 2007, Visie Beheer en Onderhoud 2050 en het Beleidskader Recreatief Medegebruik. Het beleid van het waterschap sluit nauw aan bij de uitgangspunten van WB21. In 2007 is de nota "Leven met Water in stedelijk gebied" vastgesteld. Deze nota beschrijft de voor het waterschap gewenste situatie in bestaand en nieuw stedelijk gebied. Om deze situatie te bereiken heeft het waterschap in 2015 het beheer en onderhoud van deze wateren overgenomen van de gemeente Zwolle. Op watergangen van Waterschap Drents Overijsselse Delta is de keur van toepassing. In de keur is aangegeven wat wel en niet mag bij watergangen, waterkeringen en kernzones. Bijvoorbeeld regels voor bouwwerken op of langs watergangen. De genoemde beleidsdocumenten liggen ter inzage op het hoofdkantoor van Waterschap Drents Overijsselse Delta. Ook zijn deze te raadplegen op de website: www.wdodelta.nl.

Gemeentelijk beleid
Gemeente Zwolle heeft in de Wateragenda (2015) uitgangspunten vastgelegd om vorm te geven aan de opgaven rondom water en (aanpassen aan het) klimaat. Gemeente Zwolle heeft haar beleid ten aanzien van hemelwaterinfiltratie vastgelegd in de gemeentelijke bouwverordening. Verder zijn in het Gemeentelijk Rioleringsplan 2016-2020 ontwerprichtlijnen en beleidskeuzes beschreven waaraan voldaan moet worden.

Conclusie

Het plan is in overeenstemming met het waterbeleid.

2.7 Volkshuisvestingsbeleid

Woonvisie 2005-2020 en Woonagenda 2013-2017

Het gemeentelijk volkshuisvestingsbeleid, waaronder de woningbouw, is vastgelegd in de Woonvisie 2005-2020 (vastgesteld raad april 2005). De Woonvisie 2005-2020 geeft de gemeentelijke koers voor de woningbouw in de komende jaren weer. Naast blijvende aandacht voor het realiseren van productieaantallen (bouwopgave) ligt de ambitie in een versterking van de woonmilieudifferentiatie waarbij wordt ingespeeld op de woonwensen vanuit de leefstijlprofielen.

Vanaf medio 2008, dus na de vaststelling van de Woonvisie, is de woningmarkt echter sterk teruggevallen als gevolg van de financiële en economische crisis. De wereld om ons heen is sindsdien ingrijpend gewijzigd, dit geldt ook voor de woningbouw. De raad heeft in december 2012 ingestemd met de gedachte dat het beleid minder programmerend moet zijn, en meer faciliterend. Tevens is besloten de verwachtingen omtrent de woningproductie in de komende vijf jaar te halveren tot gemiddeld 400 woningen per jaar, waarvan de helft op locaties in bestaand stedelijke gebied. Voor de jaren na 2017 zou van een iets hogere productie mogen worden uitgegaan.

Deze nieuwe inzichten zijn uitgewerkt in de Woonagenda 2013-2017 (vastgesteld raad juni 2013). In de Woonagenda is onder meer vastgelegd dat voor ontwikkelaars op woningbouwlocaties in beginsel programmatische vrijheid bestaat, maar dat de plannen worden beoordeeld op basis van de 'kleurenwaaier'. De kleurenwaaier heeft als toekomstbeeld: toevoeging sociale huurwoningen, geen grootschalige clustering van koopwoningen met matige kwaliteit, toevoeging van de vrije sector huurwoningen, toevoeging ruime en goede middeldure koopwoningen, realiseren bijzondere architectuur en/of woonmilieus, realiseren functiemenging, realiseren pauzewoningen.

Conclusie

Het plan is in overeenstemming met het volkshuisvestingsbeleid.

2.8 Economisch beleid

Beroep- en bedrijf aan huis

Beroep aan huis wordt toegestaan.

Conclusie

Het plan is in overeenstemming met het economisch beleid.

2.9 Coffeeshopbeleid

Het Zwolse coffeeshopbeleid gaat, onder andere, uit van de handhaving van maximaal 5 te gedogen coffeeshops in Zwolle. Geen van de aanwezige coffeeshops bevindt zich in het plangebied.

2.10 Prostitutiebeleid

Het Zwolse prostitutiebeleid gaat uit van een maximaal stelsel. Het maximum aantal seksinrichtingen is daarbij gesteld op 10 (inclusief escortbedrijven). Deze mogen zich alleen bevinden in het zogenaamde vestigingsgebied. Dit gebied bestaat uit het gebied binnen de stadsgrachten, enige uitvalswegen (Willemskade, Harm Smeengekade, Pannekoekendijk, Schuttevaerkade, Zamenhofsingel, Diezerkade, Thomas à Kempisstraat tot de hoek Vechtstraat, Groot Wezenland, Assendorperstraat tot Molenweg), alsmede het gebied buiten de bebouwde kom. Het vestigingsgebied bevindt zich buiten het plangebied.

2.11 Milieubeleid

Algemeen beleid

De gemeenteraad heeft in 2005 de milieuvisie 'Milieu op scherp' vastgesteld. De milieuvisie geeft de richting aan van het Zwolse milieubeleid. In de milieuvisie worden ambities en doelstellingen geformuleerd en worden prioriteiten gesteld in de ontwikkeling en uitvoering van het Zwolse milieubeleid. In de milieuvisie is de strategie geformuleerd die Zwolle wil hanteren om te komen tot een effectief en efficiënt milieubeleid. Er worden parallelle sporen gevolgd. Per sector (geluid, bodem, externe veiligheid, luchtkwaliteit enzovoort) wordt beleid geformuleerd. Op dit moment (anno 2017) is voor de sectoren energie, duurzaam bouwen, bodem, grondwater, geluid, afval, luchtkwaliteit en externe veiligheid beleid vastgesteld. Zwolle heeft daarnaast gebiedsgericht milieubeleid ontwikkeld. Door middel van gebiedsgerichte aanpak wordt het sectorale milieubeleid per gebied geïntegreerd. Het principe is dat binnen het grondgebied van Zwolle diverse gebiedstypen worden onderscheiden op basis van ruimtelijke kenmerken en functies. Vervolgens wordt vastgesteld welke milieukwaliteit nagestreefd wordt bij een dergelijk gebiedstype. Uiteindelijk zal dit referentie milieukwaliteitsprofiel de basis vormen voor de uitwerking van het milieubeleid in een specifiek gebied.

Voor het bestemmingsplan Veerallee worden de verschillende milieuthema's hierna kort beschreven en wordt het bestemmingsplan getoetst aan het Zwolse milieubeleid.

Geluid

In de milieuvisie 'Milieu op scherp' wordt de ambitie voor geluid als volgt omschreven. Zwolle is een dynamische stad met geluidniveaus die passen binnen de wettelijke grenswaarden. Er zijn alleen geluiden die passen bij de functie van een gebied en ook de geluidbelasting binnen het gebied is gerelateerd aan de functie van het gebied. Dit is vastgelegd in de 'Handreiking gebiedsgericht werken aan milieu gemeente Zwolle'. Een belangrijke doelstelling is het verminderen van geluidshinder in bestaande woningen en voorkomen van geluidshinder bij renovatie en nieuwbouw. Een belangrijke maatregel om deze doelstelling te bereiken is het toepassen van stillere wegdeksoorten. Een andere maatregel is het meenemen van de geluidsdoelstellingen bij de ruimtelijke planontwikkeling.

In de door de gemeenteraad vastgestelde 'Handreiking gebiedsgericht werken aan milieu gemeente Zwolle' (juli 2007) en in de beleidsregel 'Hogere waarden Wet geluidhinder' (februari 2007) worden de ambities en de grenswaarden (dit is de maximale waarde waarvoor nog hogere grenswaarden worden vastgesteld) per gebiedstype genoemd. Bij de beoordeling van een plan komt het onderzoeken van varianten nadrukkelijk aan bod en wordt gekeken naar mogelijkheden bij aanpak bij de bron (o.a. stillere wegdeksoorten), in het overdrachtsgebied (scherm of wal) en als laatste een hogere grenswaarde waarbij weer specifiek wordt gekeken naar maatregelen binnen het plan waardoor er ondanks een hogere milieubelasting toch een goed woon- en leefklimaat ontstaat.

Het bestemmingsplan Veerallee valt in de volgende gebiedstypes: 'stedelijk' en 'stroomzone' vanwege de ligging binnen het invloedsgebied van de rijksweg A28 en de spoorlijn.

In de volgende tabel zijn de geluidnormen voor deze gebiedstypen weergegeven.

Gebiedstype	Bron	Ambitie Gemeentelijk beleid	Grenswaarde Gemeentelijk beleid
Stedelijk	Wegverkeer	48 dB	58 dB
	Railverkeer	-	63 dB
Stroomzone	Wegverkeer	-	63 dB
	Railverkeer	-	68 dB

Indien uit het akoestisch onderzoek blijkt dat kan worden voldaan aan de grenswaarde en indien aan één of meer van de volgende criteria wordt voldaan:

- door de gekozen situering of bouwvorm gaan de woningen een doelmatige akoestisch afschermende functie vervullen voor andere woningen of voor andere geluidsgevoelige objecten, of:
- de woningen zijn ter plaatse noodzakelijk om redenen van grond- of bedrijfsgebondenheid, of:
- door de gekozen situering vullen de woningen een open plaats tussen aanwezige bebouwing op, of:
- de woningen worden ter plaatse gesitueerd als vervanging van bestaande bebouwing,

kan een hogere grenswaarde worden verleend.

Hogere grenswaarden worden slechts vastgesteld indien de toepassing van maatregelen (gericht op het terugbrengen van de verwachte geluidsbelasting op de gevel van de betrokken woningen of andere geluidsgevoelige bestemmingen tot de daarvoor geldende voorkeursgrenswaarde) onvoldoende doeltreffend zal zijn of overwegende bezwaren ontmoeten van stedenbouwkundige, verkeers- of vervoerskundige, landschappelijke of financiële aard.

Milieuzonering bedrijven

De toelaatbaarheid van bedrijvigheid kan worden gekoppeld aan de methodiek van de VNG-brochure 'Bedrijven en milieuzonering 2009'. In deze brochure is een bedrijvenlijst opgenomen, die informatie geeft over de milieukenmerken van typen bedrijven. Vervolgens wordt in de lijst op basis van een aantal indicatoren (waaronder geluid, gevaar en verkeer) een indicatie gegeven van de afstanden tussen bedrijfstypen en een rustige woonwijk waarmee gemeenten bij ruimtelijke ontwikkelingen rekening kunnen houden. Deze afstand is gebaseerd op de grootste indicatieve afstand van de diverse indicatoren.

De lijst is algemeen aanvaard als uitgangspunt bij het opstellen van bestemmingsplannen en ruimtelijke onderbouwingen, zoals onder meer blijkt uit jurisprudentie van de Raad van State. De milieuzonering is erop gericht een ruimtelijke scheiding aan te brengen tussen milieubelastende en milieugevoelige activiteiten.

Van de in de brochure opgenomen lijst mag echter niet zonder meer gebruik worden gemaakt. Deze VNG-brochure heeft een indicatief en globaal karakter en dient als een hulpmiddel om te komen tot een goede afweging voor ruimtelijke ontwikkelingen.

Luchtkwaliteit

Het Luchtkwaliteitplan gemeente Zwolle 2007-2011 beschrijft de luchtkwaliteit situatie in Zwolle, de opgave, de ambitie en de aanpak om de vastgestelde doelen te bereiken. Zwolle wil, binnen de beïnvloedingssfeer van de gemeente, een significante bijdrage leveren aan de verbetering van de luchtkwaliteit.

Daartoe zijn de volgende doelen geformuleerd:

- voldoen aan wet- en regelgeving;
- anticiperen op de toekomst;
- knelpunten in de toekomst moeten voorkomen worden. Dit betekent dat de luchtkwaliteit in het planvormingsproces van ruimtelijke plannen en verkeersplannen wordt meegenomen;
- beleid ten aanzien van luchtkwaliteit inbedden in bestaand gemeentelijk beleid. De gemeente streeft ernaar dat het aspect door gaat werken in het verkeers- en vervoersbeleid, het ruimtelijke ordeningsbeleid en het beleid van vergunningen en handhaving.

Bodem

Op 1 juli 2008 is het Besluit bodemkwaliteit in werking getreden. In dat kader heeft de gemeente Zwolle op 9 december 2008 een bodemfunctieklassenkaart vastgesteld, waarop voor de hele gemeente wordt aangegeven welke functie de bodem heeft of welke functie in de toekomst wordt nagestreefd. De functieklassenindeling is gebaseerd op het gebiedsgericht milieubeleid van de gemeente. De volgende functies worden onderscheiden: wonen, industrie, water, buitendijksgebied, landbouw/natuur en hoofdwegen. Het plangebied van bestemmingsplan Veerallee valt binnen het functieklassengebied wonen.

Met de invoering van het Besluit bodemkwaliteit zijn de kwaliteitsklassen landbouw/natuur, wonen en industrie ingevoerd. Op 24 augustus 2015 heeft de gemeente de bodemkwaliteitskaart vastgesteld

gebaseerd op de kwaliteitsklassen van het Besluit bodemkwaliteit. Het plangebied valt binnen de bodemfunctie wonen, dat de kwaliteitsklasse 'industrie' heeft.

Volgens het gemeentelijke Bodembeleidsplan (van kracht per 11 januari 2010) mag de bodemkwaliteitskaart als kwaliteitsbewijs worden gebruikt bij het her ontwikkelen van een locatie. Een onderzoek is dan niet nodig. Eventueel vrijkomende grond mag volgens het bodembeleid binnen de gemeente worden hergebruikt met de bodemkwaliteitskaart als kwaliteitsbewijs. Voorwaarde hiervoor is dat de bodem niet verdacht is van verontreiniging op basis van het huidige of historische gebruik, en er geen (al dan niet gesaneerd) geval van bodemverontreiniging bekend is.
Indien er aanwijzingen zijn dat de bodemkwaliteit niet geschikt is voor de functie, kan een bodemonderzoek nodig zijn om te bepalen of de locatie gesaneerd dient te worden. In principe worden verontreinigingen in de bovengrond functiegericht gesaneerd.
Het bodembeleidsplan (2010) kent in overeenstemming met het gemeentelijk milieubeleid een gebiedsgerichte benadering. In het plan wordt onderscheid gemaakt tussen de bovengrond en de ondergrond.

Ondergrond

In juni 2007 heeft de gemeenteraad van Zwolle ingestemd met de Visie op de Ondergrond en besloten de volgende vijf basisprincipes vast te stellen en te gaan toepassen in projecten:

- Werken met ondergrondse bestemmingen/functies;
- Structureel en georganiseerd gebruik maken van WKO (warmte-/koudeopslag) en WKO koppelen aan grondwatersanering en waterwinning en peilbeheer;
- Bodemsanering gebiedsgericht benaderen;
- Natuur, recreatie, agrarische activiteiten, waterwinning en bescherming van kwalitatief hoogwaardig grondwater met elkaar te combineren in één gebied;
- Structureel en georganiseerd afstemmen van vraag en aanbod van (grond)water, koude en warmte.

Deze vijf basisprincipes vormen ook het vertrekpunt voor de beleidsmatige invulling voor het omgaan met de ondergrond. Het bodembeleidsplan levert een bijdrage aan de implementatie van de basisprincipes door:

- Het kader te geven voor gebiedsgericht benadering van de bodemsanering;
- De doelstelling voor sanering te koppelen aan de beoogde functies in de ondergrond;
- De mogelijkheid te creëren om de aanpak van bodemverontreiniging integraal af te wegen tegen en af te stemmen met koude-warmte opslag, peilbeheer en/of grondwaterwinning.

Externe veiligheid

De beleidsvisie externe veiligheid is op 6 maart 2007 vastgesteld door de gemeenteraad. In de visie wordt streeft ernaar voor haar gehele grondgebied te voldoen aan de basisveiligheid.

Dit betekent dat:

- Overal voldaan wordt aan de normen voor plaatsgebonden risico (PR);
- Een gebiedsgericht invulling wordt gegeven aan groepsrisicobeleid met een gebiedsgericht kader externe veiligheid;
- Veiligheidsdoelstellingen passend bij de typering(en) van het gebied worden ontwikkeld;
- Zoveel mogelijk geanticipeerd wordt op de landelijke beleidsontwikkeling die een ongunstige invloed kunnen hebben op de veiligheidssituatie in Zwolle met als doel het bewaken van een optimaal veiligheidsniveau.

Op 20 januari 2009 heeft het college van B&W het gebiedsgericht beleidskader externe veiligheid vastgesteld. Het gaat om een ruimtelijke uitwerking van het externe veiligheidsbeleid dat aansluit op het gebiedsgerichte milieubeleid. Op basis van kenmerken (fysieke omgeving, hulpverleningsniveau en zelfredzaamheid) die bij een bepaald gebiedstype horen is een beleidsstandpunt bepaald ten aanzien van een mogelijke toename van het groepsrisico.

Tevens is op basis van dezelfde kenmerken van een gebiedstype bepaald of er plaats is voor nieuwe risicobronnen.

Een afwijkend gebiedstype vormen de stroomzones. Stroomzones zijn gebieden rondom infrastructuur (spoorlijnen, wegen en waterwegen) waarover gevaarlijke stoffen worden vervoerd. Voor stroomzones is een apart beleidskader geformuleerd.

Het plangebied behoort tot het gebiedstype 'stedelijk' en ligt binnen het gebiedstype 'stroomzone'.
Het plangebied ligt binnen het invloedsgebied van de A28 en van het spoor. Beide vervoersassen behoren tot het landelijke basisnet en hebben een veiligheidszone. Ook hebben beide vervoersassen een zogenaamd plasbrandaandachtsgebeid dat 30 meter bedraagt. Het plangebied ligt buiten de veiligheidszones van de A28 en het spoor. Ook ligt het plangebied buiten het plasbrandaandachtsgebeid (PAG-zone). De basisveiligheid is daarmee gewaarborgd.

Voor het gebiedstype 'stedelijk' geldt dat de risicoruimte zeer beperkt is vanwege de hoge personendichtheid en de lage organisatiegraad (met het oog op preparatie op calamiteiten met gevaarlijke stoffen). Voor dit gebiedstype geldt een 'stand still-beleid' voor het groepsrisico, met andere woorden een overschrijding van de oriëntatiewaarde en een toename van het groepsrisico als gevolg van interne gebiedsontwikkelingen is niet toegestaan. Voor dit gebied geldt dat er geen plek is voor nieuwe risicovolle activiteiten. Een uitzondering wordt gemaakt voor kleine risicovolle activiteiten waarvan de PR 10-6 contour binnen de inrichtingsgrens blijft en die geen noemenswaardige invloed op het groepsrisico hebben.

Duurzaam bouwen

De gemeente Zwolle heeft in 2011 een visie op duurzaamheid aangenomen, waarin een omschrijving van het begrip duurzaamheid wordt gegeven, namelijk; voor Zwolle betekent duurzaamheid een langdurige balans tussen people, planet en profit. Hierbij gelden de volgende uitgangspunten voor beleids- en gebiedsontwikkelingen.

- Duurzaamheid als leidend principe; beslissingen worden genomen op basis van duurzaamheid;
- Duurzaamheid is van en voor de stad; niet opgelegd maar gedragen door de stad, omdat het de stad dient. Het is een kans doe de mogelijkheid biedt om sociale en economische meerwaarde te creëren voor de stad;
- Benutting van lokale bronnen;
- Transitie en innovatie; deze zijn nodig voor het realiseren van de voorgaande principes.

Klimaatadaptatie en Energietransitie zijn belangrijke pijlers in het coalitieakkoord en in de contouren van de nog te ontwikkelen Zwolse omgevingsvisie. Het college heeft klimaatadaptatie en energietransitie benoemd als speerpunten voor de toekomstige stad Zwolle waarin het prettige wonen, werken en recreëren is. Zwolle wil koploper zijn in het praktisch maken van het energieakkoord en de deltabeslissing Ruimtelijke Adaptatie en ziet klimaatadaptatie en energietransitie als kans om te innoveren en als verdienmodel.

Klimaatadaptatie (aanpassing) gaat over het verminderen van de kwetsbaarheid voor klimaatverandering (zowel fysiek als mentaal = acceptatie) en het profiteren van de kansen die een veranderend klimaat biedt. Belangrijk is om schade door (weers)extremen te voorkomen en de woon-werkomgeving zodanig in te richten dat mensen zo min mogelijk last hebben van extreme weersomstandigheden. Kenmerken van een veranderd klimaat zijn bijvoorbeeld extreme regenbuien en langdurige hitte. Voorbeelden van uitwerking zijn een groene inrichting/gevel, waterdoorlatende verharding, beperkte zoninval in de zomer, maar ook een regenafvoer met een noodoverlaat zodat er bij een hoosbui geen regenwater het gebouw instroomt. Rekening houden met een veranderd klimaat levert tevens wooncomfort op. Denk bijvoorbeeld aan slapen of werken in (te) warme ruimten wat onprettig is en bij langdurig aanhoudende hitte zelfs negatieve effecten heeft op de gezondheid. Door bij het ontwerp hier rekening mee te houden kunnen gebouwen en openbare ruimte robuust, gezond en comfortabel worden ingericht én voorbereid zijn op extremen.

De ambities ten aanzien van de energietransitie zijn vastgelegd in het document 'Zwolle geeft je energie! - Ambitiedocument Energietransitie' (juni 2017).

- Zwolle wil uiterlijk in 2050 energieneutraal zijn;
- In lijn met de hoofdambitie wordt in 2025 de hoeveelheid CO2-uitstoot ten opzichte van 1990 gereduceerd met 25 % en wordt 25 % van de totale energievraag op duurzame wijze opgewekt;
- De energietransitie zet Zwolle in als katalysator voor economische en sociale groei.

Voor energietransitie is gasloos opleveren het uitgangspunt. Daarnaast is in de woonvisie opgenomen dat energieneutraal bij nieuwbouw het uitgangspunt is.

Afval

In de gemeente Zwolle wordt het huishoudelijk afval op verschillende manieren ingezameld. In de eerste plaats wordt groente-, fruit, en tuinafval (gft-afval), oud papier (OPK) en PMD (plastic, metaal, drankenkartons) gescheiden bij de huishoudens opgehaald. Hiervoor worden bij laagbouwwoningen een drietal minicontainers afgegeven. GFT wordt elke 14 dagen ingezameld. Oud papier en PMD 1 keer per vier weken. Bij hoogbouw zal per situatie moeten worden gekeken welke oplossing het beste is (maatwerk).

Restafval wordt ingezameld met ondergrondse restafvalcontainers op buurtniveau. De locaties zijn meestal gelegen bij de uitgang van de buurt. Per 100 aansluitingen wordt één ondergrondse restafvalcontainer geplaatst. Voor fracties als glas en textiel worden op wijkniveau ondergrondse verzamelcontainers geplaatst, meestal in de directe omgeving van winkels. Hiervoor dient wel rekening te worden gehouden in het planontwerp (ruimtelijke inpassing en budget). Overigens worden de textielcontainers betaald door de textielinzamelaar.

Conclusie

Het plan is in overeenstemming met het milieubeleid.

Hoofdstuk 3 Planbeschrijving

In dit hoofdstuk wordt de bestaande ruimtelijke en functionele structuur van het plangebied omschreven. Daarnaast wordt een beschrijving gegeven van de uitgangspunten die gehanteerd zijn bij het maken van dit bestemmingsplan.

3.1 Stedenbouw

3.1.1 Huidige situatie

Gebiedsbeschrijving

Veerallee is een van de oudere uitbreidingswijken. De wijk is gebouwd op een van de relatief hoog gelegen dekzandruggen rondom de binnenstad.

Het grootste deel van de woningen is van voor de tweede wereldoorlog en heeft een eenvoudige blokverkaveling. De ontwikkeling van de wijk is, even afgezien van enige bebouwing langs de Veerallee, omstreeks 1900 begonnen met bebouwing aan met name de Prins Hendrikstraat en Koningin Wilhelminastraat. In de jaren dertig en veertig van de vorige eeuw kwam de noordelijke grens van de buurt te liggen bij de Dillenburgstraat / Prins Mauritsstraat. In de periode van de wederopbouw na de tweede wereldoorlog werd tenslotte het meest noordelijke deel van de buurt gerealiseerd Rondom de Koningin Wilhelminastraat en Prins Hendrikstraat bestaat de bebouwing uit statige herenhuizen, met aaneengesloten gevels. Voortuinen ontbreken hier. De andere delen van de buurt hebben meer een tuindorpkarakter. Deze delen zijn voor het overgrote deel projectmatig opgezet en weerspiegelen door hun bouwstijl de heersende mode van de tijd waarin de woningen zijn gebouwd.

Bebouwing en ontsluitingsstructuur

De wijk kenmerkt zich door een planmatige opzet en een grote diversiteit aan openbare ruimte en straatprofielen. De opzet wordt gedomineerd door een hiërarchie in wegen en groenstructuur.
Vanouds is de Veerallee een belangrijke invalsroute vanuit het westen maar de (binnen)stad. Na de bouw van Zwolle-Zuid is de Veerallee daarnaast ook onderdeel van een van de routes van Zwolle-Zuid naar de binnenstad. In de jaren negentig is dan ook de Nieuwe Veerallee aangelegd, zodat de Veerallee kan dienen als wijkontsluitingsweg voor de achtergelegen woonbuurt.
De oude verbindingslijn vanuit de stad is duidelijk herkenbaar door de bijzondere bebouwing en het ruime straatprofiel. Ook de wijkontsluitingswegen zijn op deze manier herkenbaar.

Bebouwingsstructuur

Binnen het plangebied zijn de volgende gebieden te onderscheiden:

- het centrale woongebied;
- de parkachtige rand langs de rijksweg A28;
- de strook langs de spoorlijn naar Kampen.

Het centrale woongebied

De woningbouw in dit gebied bestaat uit eengezinshuizen. De vooroorlogse woningbouw wordt hierbij gekenmerkt door ambachtelijke detaillering en de naoorlogse woningbouw wordt getypeerd door systeembouw en sobere detaillering. De woningen bestaan voornamelijk uit een of twee lagen met een kap.

afbeelding: vooroorlogse bebouwing in de Prins Hendrikstraat

afbeelding: naoorlogse bebouwing in de Prinses Beatrixstraat

Een speciale plaats wordt ingenomen door de Veerallee. Door de ligging aan de Willemsvaart en de vroegere functie als invalsroute kent deze lijn een bijzondere karakteristiek met vooral monumentale villabebouwing. Aan het einde van de Veerallee is een belangrijk deel van de Willemsvaart gedempt voor de ontsluiting van de binnenstad. Het gebied heeft hierdoor een stedelijk karakter gekregen met gemengde functies.

afbeelding: monumentale villabebouwing aan de Veerallee

De parkachtige rand langs de rijksweg A28

De parkachtige rand langs de rijksweg A28, waarin ook het Prins Clauspark is gelegen, vormt een groene afronding van de wijk en de overgang naar de rijksweg A28.

De strook langs de spoorlijn naar Kampen

In de strook langs de spoorlijn bevinden zich geen woonfuncties, maar meer maatschappelijke functies. Te denken valt hierbij aan de tennisvelden, schoolgebouwen en een moskee.

3.1.2 Uitgangspunt bestemmingsplan

Het bestemmingsplan beoogt geen ontwikkelingen. De stedenbouwkundige structuur van het plangebied blijft ongewijzigd. De bebouwing en het openbaar gebied in het plangebied wordt in bestemmingsplan Veerallee conserverend bestemd.

3.2 Archeologie

3.2.1 Huidige situatie

Het grootste deel van de Veerallee betreft een gebied met een archeologische waarde van 10%. In gebieden met een archeologische waarde van 10% is geen archeologisch onderzoek noodzakelijk.

Aan de zuidzijde van de Veerallee ligt een klein gebiedje met een archeologische waarde van 50%. Voor dit gebied geldt dat een Inventariserend Veldonderzoek middels proefsleuven noodzakelijk is. Dit onderzoek zal vooral gericht zijn op de mogelijk voor aanwezigheid van prehistorische en middeleeuwse bewoning. Daarnaast kunnen ook sporen uit een minder ver verleden worden vastgelegd en gedocumenteerd. Voorbeelden zijn sporen van de wielerbaan of andere aan de uitspanning gerelateerde gebouwen of objecten.

De archeologische waardering van het plangebied is aangegeven de onderstaande kaart. Het nummer in de tekst correspondeert met het nummer op deze kaart.

2000
Wijk: Veerallee
toponiem: Nijromen. waardering: 50%

Nijromen was een wijn- en theehuis dat al voor 1800 bestond. In het Markeboek van Spoolde komt rond 1645 al de aantekening voor van ene “Henrick Lichthart woonend aen den Spoelderberch in Romen de grontplaatsen daer het oude en het nieuwe huis op staat”. Naast Nijromen bestond er dus ook nog een huis Oudromen. Nijromen komt in openbare stukken die betrekking hebben tot de aanleg van de Willemsvaart veelvuldig voor. De bestekken voor de aanleg lagen hier ook ter inzage. Ook de officiële opening van de Willemsvaart op 24 augustus 1819 werd op Nijromen gevierd.

Nijromen was in 1835 in handen van uitbater Willem Hoogeveen die het draaiende hield tot 1854. In dat laatste jaar is de functie opgeheven en is het omgedoopt tot woonhuis. De tuin werd verkocht aan Johannes Rademaker, die het in 1870 overdeed aan de weduwe Brantsen-Bacher. In 1880 werd de tuin gekocht door Johannes Bernardus Scheuer, inspecteur van de veestalling. Deze Johannes zal pas in 1882 het gehele complex inclusief huis verkrijgen.

Scheuer liet het complex afbreken. Na de sloop in 1890 is op deze plek Villa Maria gebouwd. In 1901 kwam deze villa in bezit van een ander familielid Egbertus Bernardus Scheuer uit Bussum. Deze eigenaar verhuurde het aan de familie Aberson, die druk bezig was met een villa aan de Ruiterlaan. In 1920 werd het verkocht aan de Haagse architect Derk Winkel. Na 1932 kwam het in handen van Jacob Matthijs van Gasselt, eigenaar van N.V. Automobielmaatschappij Swaagman die er een garage exploiteerde.

In 1987 zijn op deze plaats twaalf luxe appartementen gebouwd. De grond van het garagebedrijf was zwaar vervuild. Ter plaatse van het appartementengebouw heeft daarom een diepgaande bodemsanering plaats gevonden. De provincie Overijssel was bevoegd gezag. Het gedeelte van de locatie ter plaatse van het appartementengebouw heeft daarom een waardering gekregen van 0%.

1029
Wijk: Veerallee
toponiem: oude huisplaats 1e Lure. waardering: 50%

Op deze plek is op het kadastrale minuutplan van 1832 een huis/erf met tuin aanwezig onder sectie E589. Het heeft de naam 1e Lure. Het maakt onderdeel uit van het groter gebied Blalo en heeft als toponiem De Luuren. Het huis is eigendom van Derk Diesselhof in deze periode. Derk Diesselhof was van beroep tuinman en wordt omschreven als wonende Buiten de Kamperpoort. Hij was getrouwd met Willemina van den Berg. In 1869 komt het in handen van Johanna Maria Leopoldine Catharine Brantsen, douairière Backer. Het is onder douairière Backer uitgebreid met een tuinmanswoning, oranjerie en nieuwe boerderij. In 1883 wordt het complex bestaande uit de perceelnummers E1427-1430 verkocht aan Jan Disselhof. In 1889 is Willem Dirk Jacob Brouwer de eigenaar. Hij verkoopt het in 1901 aan landbouwer en warmoezenier Gerhardus Vilsterman.

De wijk Veerallee behoorde in het verleden tot een groot gebied dat werd aangeduid als "Buiten de Kamperpoort". Veel huizen en erven op de kadastrale kaart van 1832 gaan terug op voorgangers uit de Middeleeuwen. Dit kan ook het geval zijn voor deze huisplaats. Naast de huisplaats is ook de voormalige tuin E588 op de kaart meegenomen. Dit om tevens te kunnen achterhalen wat de natuurlijke ondergrond van deze locatie is geweest. De verwachting is dat het op een natuurlijke dekzandrug ligt.

1030
Wijk: Veerallee
toponiem: oude huisplaats 2e Lure. waardering: 50%

Op deze plek is op het kadastrale minuutplan van 1832 een huis/erf met tuin de 2e Lure aanwezig onder

sectie E593. Het maakt onderdeel uit van het groter gebied Blalo en heeft als toponiem De Luuren.

Het huis is eigendom van Jan van Dijk senior in deze periode. In 1843 komt in handen van zijn zoon bierbrouwer Jan van Dijk. In 1846 is de weduwe van Arnoldus Strabbe, Hendrina Maria Bodel de eigenaar. Zij verkoopt het in 1864 aan commissionair Johannes Antonius van Esch. In 1867 is de douariere weduwe van mr. C. Backer de eigenaresse. In deze periode is ook het oude huis gesloopt. Het perceel wordt vanaf dan omschreven als tuingrond en krijgt een nieuw nummer E1353. In 1883 wordt het verkocht aan slager Julius Everhard Wentzel. In 1891 is fabrikant Theodorus Heerkens de eigenaar. Hij verkoopt het in 1905 aan het consortium van loodgieter Gerrit Theodorus Ridder uit Zwolle, aannemer Treep uit Zwolle en aannemer Bijker uit Zwolle. In 1908 wordt het perceel opgesplitst in E2704 (tuingrond), E2705 (bouwterrein). Het bouwterrein wordt eigendom van aannemer Wiebe Bijker. Hij splitst het in twee percelen E2713 (huis en tuin) en E2714 (huis). Na wat kadasterwijzigingen komt E2943(voorheen E2713) in 1914 in handen van hoofdingenieur van de Provinciale Waterstaat Abraham van Linden van den Heuvel. Latere eigenaren zijn de familie van der Ven.

Het andere huis E2942 (voorheen E2714) wordt in 1917 verkocht aan exportslager Gerrit Nijman. Nijman verkoopt het in 1919 aan koopman Herman Koch. In 1922 wordt het gekocht door de NV Vloerzeilfabriek de Vogel en van Calcar uit Zwolle. In 1957 komt het aan de Staat Justitie . Veel huizen en erven op de kadastrale kaart van 1832 gaan terug op voorgangers uit de Middeleeuwen. Dit kan ook het geval zijn voor deze huisplaats. In dit geval is daarom rond het huis een groter gebied aangeven. Dit om tevens te kunnen achterhalen wat de natuurlijke ondergrond van deze locatie is geweest. De verwachting is dat het op een natuurlijke dekzandrug ligt.

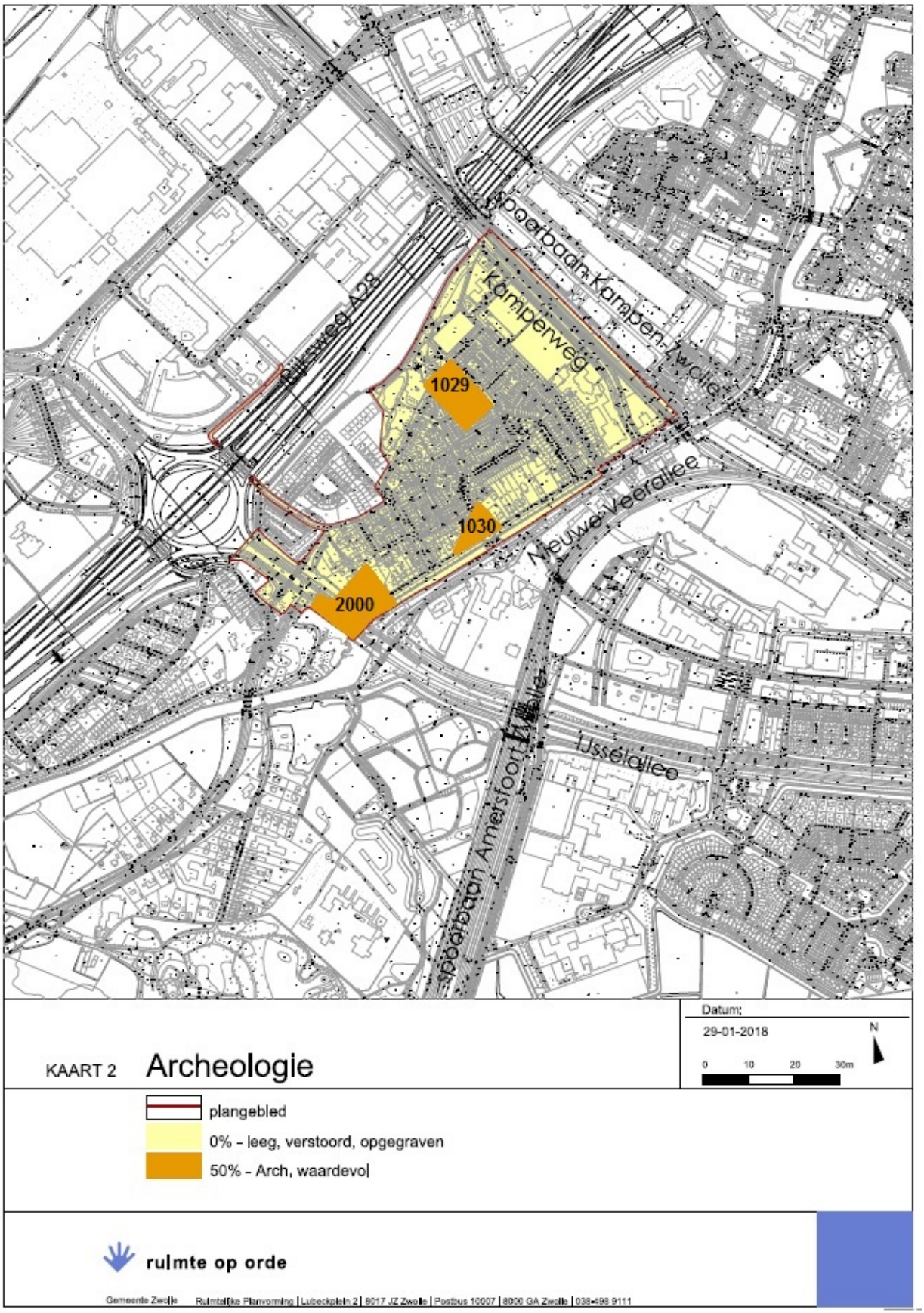
Rijksweg A28
Spoorbaan Kampen - Zwolle
Kamperweg
1029
1030
2000
Nieuwe Veerallee
IJsseldallee
Spoorbaan Amersfoort - Zwolle
Datum:
29-01-2018
N
0 10 20 30m
KAART 2
Archeologie
plangebied
0% - leeg, verstoord, opgegraven
50% - Arch, waardevol
rulmte op orde
Gemeente Zwolle Ruimtelijke Planvorming | Lübeckplein 2 | 8017 JZ Zwolle | Postbus 10007 | 8000 GA Zwolle | 038-498 9111

kaart 2: Archeologie

3.2.2 Uitgangspunt bestemmingsplan

De archeologische waardering van het plangebied blijft ongewijzigd. De gronden met een archeologische waardering van 50% hebben in het bestemmingsplan de dubbelbestemming Waarde - Archeologie gekregen. Deze dubbelbestemming bevat een regeling om op een passende manier rekening te houden met de kans op archeologische vondsten. Informatie over de dubbelbestemming is opgenomen in paragraaf 4.3 Bestemmingsregels, Waarde - Archeologie.

3.3 Cultuurhistorie

3.3.1 Huidige situatie

Voor de Veerallee is een inventarisatie van de aanwezige cultuurhistorische waarden uitgevoerd. Dit is de Cultuurhistorische quickscan Veerallee met bijbehorende waardenkaart, die als bijlagen bij de toelichting zijn gevoegd. Met name is onderzoek verricht naar de cultuurhistorisch waardevolle bebouwing, maar ook andere aspecten zoals de historisch-ruimtelijke structuren zijn geanalyseerd en gewaardeerd.

Algemene beschrijving plangebied

De wijk Veerallee bevindt zich in het zuidwestelijke deel van de bebouwde kom van Zwolle en ligt tussen de A28 en de Nieuwe Veerallee. Het gebied kwam vanaf de periode rond 1900 in beeld als stadsuitbreiding, aanvankelijk voor de beter gesitueerden die er langs de Veerallee grote villa's lieten bouwen. Ook aan de rond 1900-1905 aangelegde woonstraten haaks op de Veerallee werden in die periode grote woonhuizen gerealiseerd. Voor de midden- en arbeidersklassen werd eveneens in de wijk gebouwd, vooral gedurende de eerste helft van de vorige eeuw. Langs de Veerallee vestigden zich twee bekende Zwolse onderwijsinstellingen, de Christelijke HBS en het Gymnasium Celeanum, beide in representatieve schoolgebouwen. Met de komst van de A28 kwam een duidelijke afbakening aan de noordzijde van de wijk tot stand. Langs de in de jaren 70 verlegde snelweg werd als buffer een brede groenzone aangelegd. In de jaren 50 en 60 is de Veerallee grotendeels afgerond met kleine woonbuurten met vrijstaande en geschakelde middenstandswoningen en rijtjeshuizen.

Omgeven door de bedrijventerreinen, spoortrajecten en brede verkeersstructuren ligt de Veerallee enigszins geïsoleerd van de andere Zwolse woongebieden. Het gebied heeft zijn historische karakter, bepaald door de karakteristieke en zeer gevarieerde woonbebouwing uit vooral de eerste helft van de twintigste eeuw goed behouden. De schilderachtige zuidelijke wijkrand met zijn vele villa's is voor het binnenkomende verkeer een fraai visitekaartje voor de stad.

Historisch-ruimtelijke structuren

Het onderzoeksgebied heeft als totaal grote historische betekenis vanwege de markante en nog grotendeels goed afleesbare ontwikkelingsgeschiedenis vanaf de late negentiende eeuw. Eerdere fasen, bijvoorbeeld van de landschapsvorming en het historische landgebruik zijn door de aanleg van de wijk uit het zicht geraakt.

Bij de waardenbepaling van de historische structuren betreft het die aanwezige c.q. zichtbare en nog goed herkenbare structuren, die kenmerkend zijn voor de perioden waarin ze zijn ontstaan, dan wel voor een specifieke ontwikkeling binnen het gebied (functie).

De belangrijkste historische ruimtelijke structuren zijn:

Uit de periode voor 1900:

- De structuur van de Veerallee als representatieve lommerrijke laan langs de Willemsvaart, tevens het tracé van oudere structuren en linie tussen Zwolle en het Katerveer.

- De sterk aangepaste restanten van de Willemsvaart;
- De spoorlijn Zwolle-Kampen langs de noordzijde;
- Enkele perceelsstructuren ten noorden van de Veerallee in het bouwblok tussen Prinses Julianastraat en Prins Hendrikstraat. Eén van deze oude structuren wordt gemarkeerd door een reeks oude linden;
- Locatie en restanten van de buitenplaats Villa Flora.

Uit de periode 1900-1940:

- Het stratenplan en de bebouwing van de in verschillende fasen ontwikkelde woonwijk; de fasegewijze ontwikkeling van straten en huizenblokken is zeer goed afleesbaar gebleven. De wijkopzet en het stratenplan bezitten herkenbare en markante aspecten, die in de eerste helft van de twintigste eeuw gangbaar waren, zoals de eenvoudige villaparkopzet met centrale allee met middenberm in het zuidelijk deel van Veerallee, en het stratenplan met geknikte straten en kleine pleinruimtes met schuin geplaatste woningblokken in het centrale deel van Veerallee. Karakteristiek voor de wijk is dat er geen grootschalig en uitgewerkt stedenbouwkundig plan aan ten grondslag ligt, maar een groot aantal, waarschijnlijk nauw met de woningbouwprojecten samenhangende deelplannen.

Uit de periode 1945-1965:

- In feite de afronding van de wijk binnen de toen (voor de verlegging van de A28) beschikbare ruimte, waarbij het vooroorlogse stratenplan verder is uitgelegd en aangevuld. Vooral de invulling met geschakelde woningen in een halfopen verkaveling wijkt duidelijk af van de vooroorlogse periode.

De historische gelaagdheid uit zich onder meer in de aanwezigheid van interessante ruimtelijke deelstructuren en ensembles met cultuurhistorische waarde. Samen vertellen deze ensembles het verhaal van het plangebied. In Veerallee betreft het de volgende historische ensembles:

- Het ensemble representatieve lintbebouwing langs de oude Veerallee;
- Het ensemble geschakelde herenhuizen in het plan Noorman-van Essen (Koningin Wilhelminastraat, Prins Hendrikstraat, Veerallee);
- Het “villapark” in het zuidelijke deel van Veerallee;
- Woningbouw dmv geschakelde woningen in grote en kleine complexen, middenstands- en arbeidersklasse uit het interbellum;
- Het ensemble naoorlogse woningbouw langs de noordflank van de woonwijk.

Gebiedsdelen met beperkte/ geen cultuurhistorische waarde

- De zone met thans braak liggend terrein en het Prins Clauspark ten noorden van de Prins Bernhardstraat.
- Gebied met sportvelden ten noordoosten van de Koningin Wilhelminastraat.
- Terrein tussen de Kamperweg en spoortracé Zwolle-Kampen.

<u>Waardering van objecten en ensembles</u>

De waardering van objecten en sensembles is onderverdeeld in de waarden:

- zeer hoge cultuurhistorische waarde; kleur rood;
- hoge cultuurhistorische waarde; kleur oranje;
- attentiewaarde (regulier welstandstoezicht volstaat); kleur geel;
- indifferente waarde; kleur wit.

De waardering wordt weergegeven op de bijbehorende Cultuurhistorische waardenkaart Veerallee
De wijze van waardering is in de Cultuurhistorische quickscan Veerallee verder omschreven in de paragraaf Historische bouwkunde. In de lijst van objecten en ensembles in de Cultuurhistorische Quickscan Veerallee is van objecten/ensembles een beschrijving gegeven van de aanwezige cultuurhistorische waarden.

<u>Historische groenstructuren</u>

Ook de waardevolle historische groenstructuren en groenelementen zijn op de cultuurhistorische waardenkaart weergegeven. In de cultuurhistorische quickscan wordt een beschrijving gegeven van de cultuurhistorische waarden hiervan.

afbeelding: de Veerallee (rond 1885), de weg waaraan de wijk haar naam dankt. Deze bomenrijke allee verbond de stad met het Katerveer, en zo over land met west Nederland. De Veerallee liep sinds 1819 parallel aan de Willemsvaart, de voormalige waterverbinding tussen Zwolle en de IJssel. De foto is genomen richting de stad, met links de locatie van huis Nijromen, op de weg de rails voor de paardentram, rechts de Willemsvaart.

3.3.2 Uitgangspunt bestemmingsplan

De aanwezige cultuurhistorische waarden van de ruimtelijke structuur en de bebouwing in de Veerallee worden in de opzet van dit bestemmingsplan gerespecteerd. Zie voor de beschrijving van deze waarden de Cultuurhistorische analyse als bijlage bij deze toelichting.

De meeste gebouwen zijn in dit bestemmingsplan al voorzien van een conserverende bestemming. Er is echter nader onderzoek nodig naar de wijze en mate van verdere bescherming.

3.4 Verkeer

3.4.1 Huidige situatie

Categorisering van wegen

Om de gewenste afstemming tussen vormgeving en functie van de weg te kunnen bereiken, is het Zwolse wegennet gecategoriseerd naar een aantal te onderscheiden verkeersfuncties.

De rijksweg A28, die de noordwestgrens van de Veerallee vormt, is een zogenaamde stroomweg. Hier staat

de onbelemmerde doorstroming van het verkeer centraal. De IJsselallee maakt deel uit van de buitenring en fungeert als zogenaamde gebiedsontsluitingsweg A met een maximumsnelheid van 70 km/uur. De Nieuwe Veerallee fungeert als zogenaamde gebiedsontsluitingsweg B, en heeft een belangrijke functie voor de bereikbaarheid van de Veerallee. De maximumsnelheid is 50 km/uur.
De overige wegen binnen de Veerallee zijn aangewezen en ingericht als erftoegangsweg met een maximumsnelheid van 30 km/uur. De inrichting is sober uitgevoerd middels de aanleg van drempels, plateaus en andere verkeersremmende maatregelen.

De voor autoverkeer belangrijkste toegang tot de wijk is de aansluiting van de Prinses Julianastraat op de Nieuwe Veerallee. Daarnaast zijn er de aansluiting van de Koningin Wilhelminastraat op de Nieuwe Veerallee en op de Kamperweg. Ten behoeve van Prinsenpoort is een ontsluiting via de Prinses Margrietstraat en Spoolderparkweg op de Grote Voort mogelijk gemaakt.

Openbaar vervoer

Het plangebied ligt op relatief korte afstand van het NS station en openbaar vervoerknooppunt. Het deel van de wijk, dat het dichtst bij het centrum is gelegen, ligt op circa 700 meter afstand van het station. Aan de rand van het plangebied, aan de Nieuwe Veerallee liggen op twee plekken bushaltes. Deze haltes worden bediend door streekbussen richting de Veluwe. In 2018 wordt aan de zuidzijde van het NS station een nieuw busstation gerealiseerd dat via de nieuwe busbrug een directe verbinding krijgt naar de Willemskade. Voor de bussen vanaf de Nieuwe Veerallee biedt deze nieuwe infrastructuur een korte rechtstreekse verbinding met het openbaar knooppunt. De oplevering van deze nieuwe infrastructuur wordt verwacht ca. 1 januari 2019.

Fietsverkeer

Om het fietsgebruik te stimuleren heeft de gemeente hoofdfietsroutes aan gewezen, die de woonwijken met het centrum, het station of werkgebieden verbinden. Aan deze routes wordt in Zwolle een aantal eisen gesteld, ondermeer op het gebied van comfort, vlotheid, veiligheid en herkenbaarheid. De wegen in de wijk Veerallee die onderdeel uit maken van een hoofdfietsroute zijn de Nieuwe Veerallee, de Kamperweg, de Oranje Nassaulaan en de Prinses Margrietstraat. De Kamperweg is vormgegeven als fietsstraat.

Parkeren

In de wijk Veerallee is parkeren niet gereguleerd. Voor de parkeernormen wordt verwezen naar het parkeerbeleid dat is vastgelegd in de 'Regeling Parkeernormen 2016'.

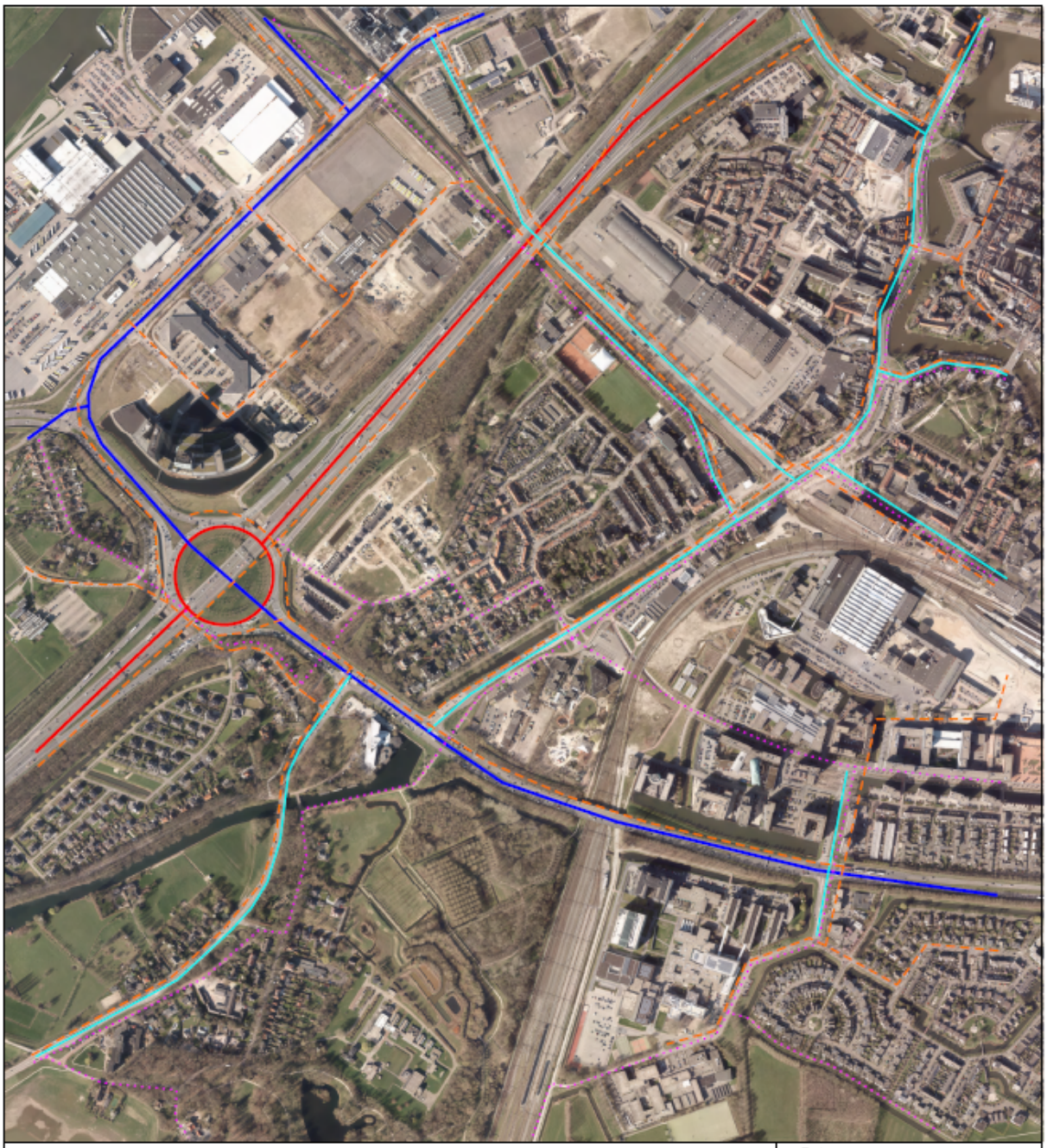
KAART 3
Verkeersstructuur
Datum:
29-01-2018
N
0
10
20
30m
plangrens
stroomweg
gebiedsontsluitingsweg A (binnen beb.kom 70 km/u)
gebiedsontsluitingsweg B (binnen beb.kom 50 km/u)
hoofdfietsroute
busllijn
ruimte op orde
Gemeente Zwolle
Ruimtelijke Planvorming | Lübeckplein 2 | 8017 JZ Zwolle | Postbus 10007 | 8000 GA Zwolle | 038-498 9111
Zwolle

kaart 3: Verkeersstructuur

3.4.2 Uitgangspunt bestemmingsplan

Het bestemmingsplan beoogt geen ontwikkelingen. De verkeersstructuur van het plangebied blijft ongewijzigd. Het openbaar gebied en de wegen in het plangebied worden in bestemmingsplan Veerallee conserverend bestemd.

3.5 Natuur

3.5.1 Huidige situatie

Hoofdgroenstructuur

Het gedeelte van de wijk langs de Veerallee wordt gekenmerkt door grote vrijstaande huizen met grote tuinen met oude bomen, die een belangrijke ondersteunende functie hebben van het groen langs de allee en de vaart. Daarachter liggen grotendeels gesloten woonblokken met kleinere tuinen. De westelijke rand wordt gevormd door veelal twee onder één kap en vrijstaande woningen met meer groen.

Het groen van stedelijke betekenis maakt deel uit van de hoofdgroenstructuur die voor Zwolle is vastgesteld. Deze wordt onder meer gevormd door de Veerallee, het water van de Willemsvaart en de Nieuwe Veerallee en het begeleidende groen. Deze groene structuur vormt een essentiële schakel tussen de binnenstad en het gebied langs de IJssel. Een doorgaande laanbeplanting en de aanwezigheid van water zijn cruciaal. Ook het groen rond de Kamperweg, de Rieteweg en het tussenliggende spoor naar Kampen hoort bij de Stedelijke hoofdgroenstructuur. Hier is het groene, enigszins informele ruderale en zandige milieu karakteristiek. Tenslotte maakt ook het begeleidende groen van het knooppunt Spoolde en de IJsselallee deel uit van de hoofdgroenstructuur, als groene begeleiding van het stedelijk hoofdwegennet. Dit onderdeel strekt zich wat het groen betreft uit tot de particuliere tuinen langs de Strick van Linschotenlaan.

KAART 4 **Groenstructuur**

Datum: 29-01-2018

N

0 10 20 30m

plangrens
hoofdgroenstructuur
wijkgroenstructuur

ruimte op orde

Zwolle

Gemeente Zwolle Ruimtelijke Planvorming | Lubeckplein 2 | 8017 JZ Zwolle | Postbus 10007 | 8000 GA Zwolle | 038-498 9111

kaart 4: Groenstructuur

Wijkgroenstructuur

De wijk Veerallee is dicht bebouwd en toch een groene wijk. Dat komt in de eerste plaats door de grote tuinen langs de Veerallee zelf. Plaatselijk komen hier groepen van bijzondere bomen voor. Ook zijn er enkele straten met een ruim groen profiel, zoals de Oranje Nassaulaan en de Prins Bernhardstraat. Deze worden tezamen met de andere straten met een duidelijke wijkontsluitingsfunctie tot de wijkgroenstructuur gerekend. In de wijk zelf zijn slechts twee open groene ruimten, namelijk aan de Koningin Anna Pawlonastraat en op het Prins Frederikplein. Deze worden beide tot het wijkgroen gerekend. Alleen op de laatstgenoemde locatie is genoeg ruimte voor een speelplek.
Voor activiteiten in het groen die meer ruimte vergen is plaats in het Prins Clauspark aan de noordwestelijke rand van de wijk, waar langs de rijksweg A28 het meest omvangrijke wijkgroen is gelegen in de vorm van speelterreinen, een nutstuin en een dierenweide. De sportvoorzieningen langs de Kamperweg worden ook tot het wijkgroen gerekend, vanwege hun functie voor de wijk, maar zij kennen een veel meer gereguleerd gebruik in school- of verenigingsverband.

afbeelding: Prins Clauspark

3.5.2 Uitgangspunt bestemmingsplan

Het bestemmingsplan beoogt geen ontwikkelingen. De groenstructuur van het plangebied blijft ongewijzigd. Het structuurgroen en buurtgroen in het plangebied worden in bestemmingsplan Veerallee conserverend bestemd.

3.6 Water

3.6.1 Huidige situatie

3.6.1.1 Waterstructuur

Watergangen

De waterstructuur in het plangebied is voor het grootste deel in de periode 1830 - 1980 tot stand gekomen. Van de oorspronkelijk naar het Zwarte Water afvoerende Zandwetering is geen enkel relict meer aanwezig. De Willemsvaart doorsneed in 1819 deze Zandwetering en vormt daarmede de zuidoostelijke plangebiedbegrenzing. De Zandwetering bleef vanaf de Willemsvaart haar functie behouden totdat in 1964 het Zwolle-IJsselkanaal werd gegraven. De afwatering vond vervolgens plaats via een gemaal aan de Oude Veerweg op de Willemsvaart.

Van oorsprong is het plangebied een rivierklei gebied met een maaiveldhoogte van ±0,10 tot ±0,60 meter +NAP. In de periode 1920 tot 1956 is het plangebied gerealiseerd. Het maaiveld is met zand opgehoogd tot 1,50 / 1,60 meter +NAP. De Willemsvaart en de bermsloten binnen het plangebied zijn qua oppervlak afgestemd op het bergen van overstortwater uit het gemengde rioolstelsel en de afvoer van regenwater.

De primaire watergangen in het plangebied (zie volgende afbeelding) zijn onderdeel van het stedelijk oppervlakte water en worden beheerd en onderhouden door het waterschap Drents Overijsselse Delta. De beschermingszone bevindt zich 5 meter uit de insteek van de watergang. Op en rondom de hoofdwatergangen is de keur van het waterschap van toepassing. Eigenaren en gebruikers van een woning, bedrijf of perceel grond nabij een hoofdwatergang zijn verplicht om zich aan de keur te houden. De keur behoudt te allen tijde zijn zelfstandige werking.

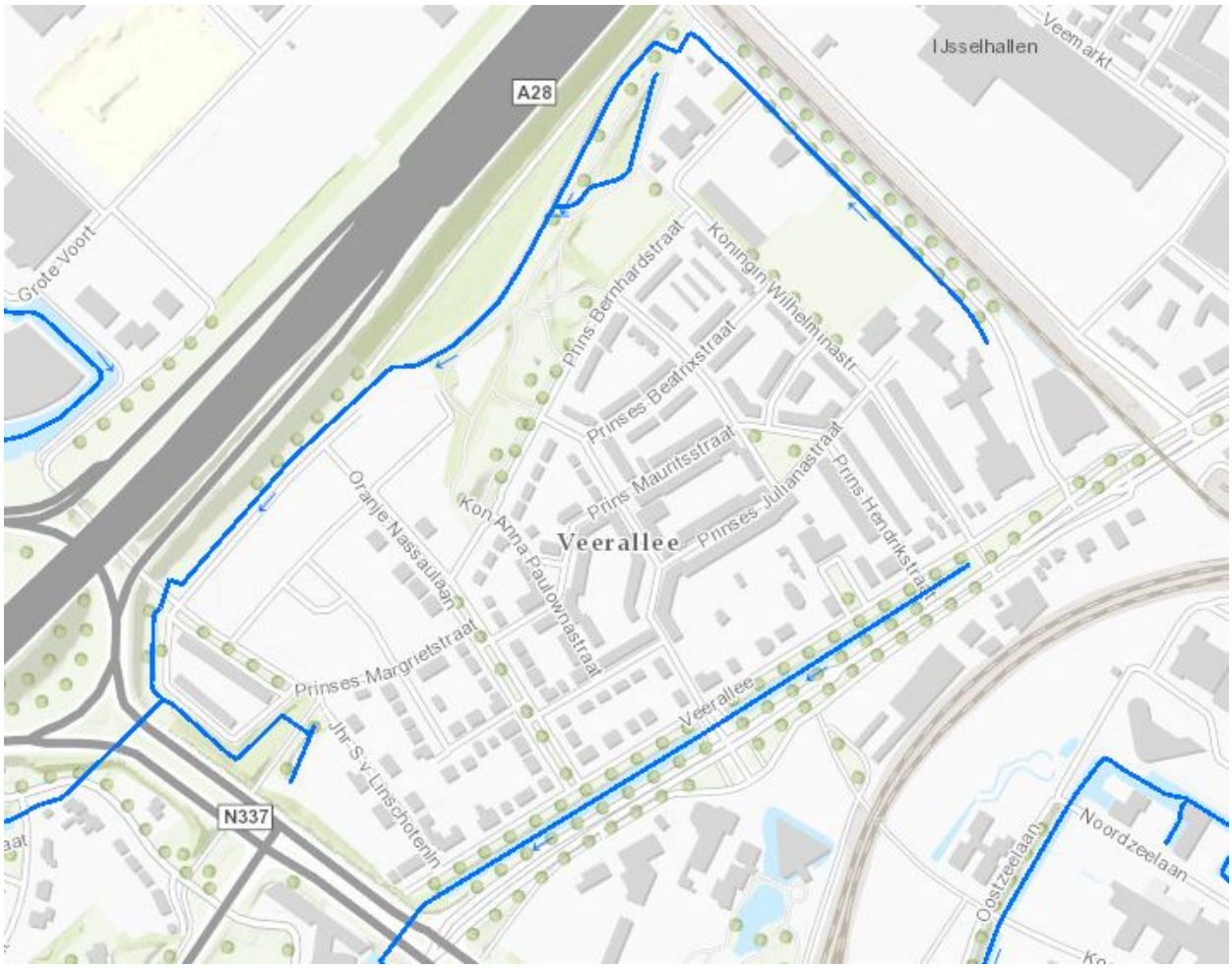

afbeelding 1: primaire watergangen Veerallee

Het waterschap streeft door bemaling een vast peil in het stedelijke gebied na. Het peil is afgestemd op een goede drooglegging van de wijk. Sinds de opheffing in 2005 van het gemaal aan de Oude Veerweg wordt het gehele plangebied bemalen door het gemaal Katerveer en wordt een waterpeil van -0,20 meter NAP nagestreefd.

Riolering

In de wijk Veerallee ligt deels een gemengd riool en deels gescheiden riolering. In Prinsenpoort wordt hemelwater geïnfiltreerd in de bodem en bij hevige regenval loost het infiltratieriool op het aanwezige oppervlaktewater. Het vuilwater wordt afgevoerd naar de rioolwaterzuiveringsinstallatie. De droogweerafvoer en ook de hemelwaterafvoer vanuit het oudere deel wordt afgevoerd naar het bestaande gemeentelijke gemengde rioolstelsel.

Op het rioolstelsel in Veerallee komt ook het afvalwater van omliggende bemalingsgebiedjes binnen. Vanuit het gemend riool kan een overstort plaatsvinden op de Willemsvaart. Dit vindt plaats via een bergbezinkbassin.

Bij nieuwe ontwikkelingen is het uitgangspunt dat hemelwaterinfiltratie plaatsvindt en het relatief schone water dus niet naar de rioolwaterzuiveringsinstallatie gaat.

3.6.1.2 Waterwinning

Het waterwingebied 'Engelse werk' ligt buiten het plangebied. Dit waterwingebied is door de provincie Overijssel beschermd door een er omheen gelegd grondwaterbeschermingsgebied. In het kader van de verplaatsing van het waterwingebied is de ligging van het grondwaterbeschermingsgebied in 2008 gewijzigd. Een klein deel van het grondwaterbeschermingsgebied 'Engelse Werk' ligt binnen het plangebied van bestemmingsplan Veerallee.

Het provinciaal beleid met betrekking tot waterwinning is verwoord in de Omgevingsvisie Overijssel 2017. Uitgangspunt is dat er een voldoende voorraad grondwater is, die goed wordt beschermd en zorgvuldig wordt gebruikt zonder achteruitgang in kwantiteit en kwaliteit. De provincie zet dan ook in op het zo groot mogelijk houden van de grondwatervoorraad. Via de ruimtelijke ordeningslijn wil de provincie de openbare drinkwatervoorziening beschermen en verbeteren, waarbij de meest doelmatige bescherming is via verbodsbepalingen gericht op ruimtelijke functies die risico hebben voor grondwaterverontreiniging. De regelgeving over de bescherming van grondwater is opgenomen in de Omgevingsverordening Overijssel.

Voor het kleine deel van het plangebied dat onderdeel is van het grondwaterbeschermingsgebied zijn geen veranderingen aan de orde. Deze gronden worden planologisch beschermd door middel van de aanduiding 'milieuzone - grondwaterbeschermingsgebied' met bijbehorende regels (zie Artikel 24).

3.6.1.3 Overstromingsrisico

Het plangebied is gelegen achter een waterkering, waarbij in extreme situaties een kans op overstroming bestaat. Het gebied dat dan overstroomt, wordt omsloten door IJssel, Zwolle-IJsselkanaal/Zwarte Water, Vecht en aan de oostzijde door hoger gelegen gronden. Voor bestemmingsplannen in gebieden waar een kans op overstroming vanuit het primaire watersysteem bestaat, is een overstromingsrisicoparagraaf vereist.

<u>Risico-inventarisatie</u>

Dijktrajecten die een gebied tegen overstromingen beschermen, kennen een overstromingskans. Voor het primaire dijktraject nabij het plangebied (IJsseldijk) geldt een overstromingskans van 1 op 10.000 per jaar. De overstromingskans wordt in de Waterwet toegelicht als: “kans op verlies van waterkerend vermogen van een dijktraject, waardoor het door het dijktraject beschermde gebied zodanig overstroomt, dat dit leidt tot dodelijke slachtoffers of substantiële economische schade”.

Met behulp van de provinciale digitale Wateratlas wordt de maximale waterdiepte in het plangebied tijdens een overstroming geschat tussen de 0,8 tot 2,0 meter (zie volgende afbeelding). De mogelijke waterdiepte kan daarmee worden aangeduid als ondiep.

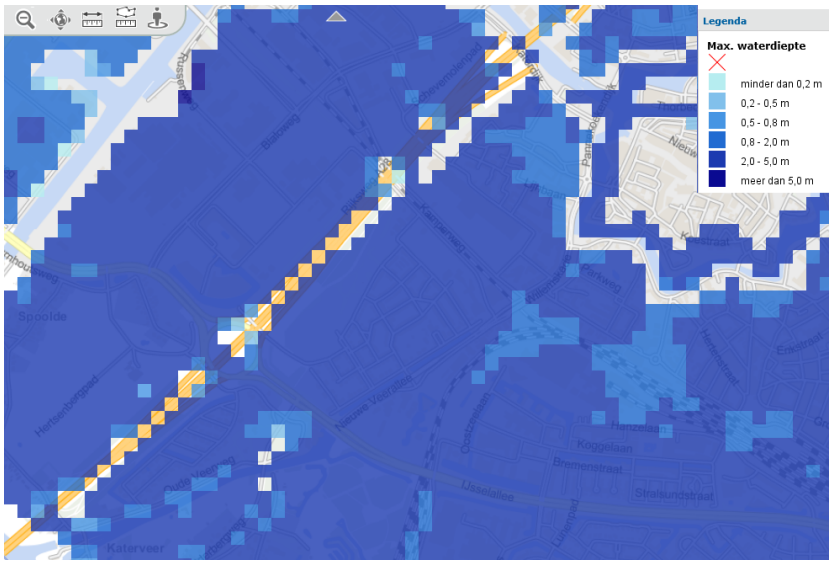

afbeelding 2: Maximale waterdiepte bij een overstroming (bron: Wateratlas Provincie Overijssel)

De tijd tot overstroming is afhankelijk van de locatie waar de waterkering faalt. In de volgende afbeelding is de tijd tot overstroming van het plangebied bij een dijkdoorbraak van de IJsseldijk bij de IJsselcentrale weergegeven. Dit is snel, namelijk 0 tot 6 uur.

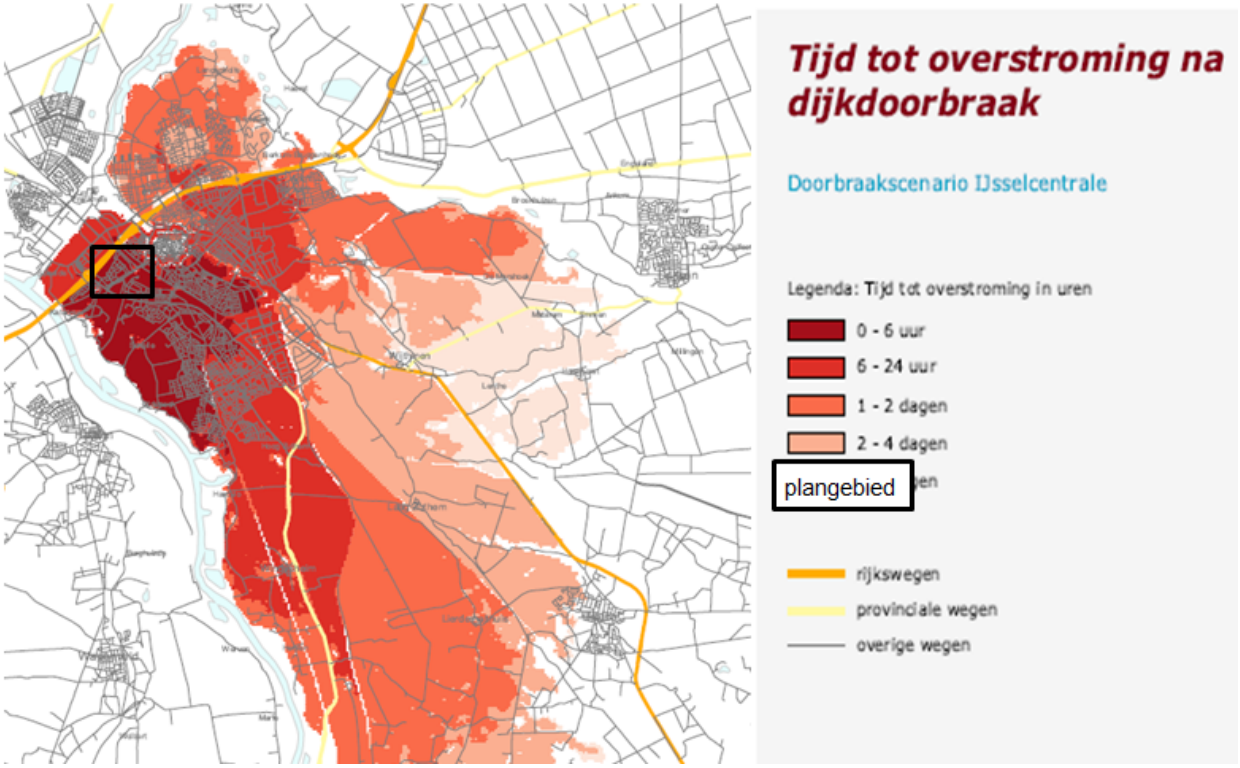

afbeelding 3: Tijd tot overstroming na dijkdoorbraak t.h.v. IJsselcentrale (bron: Provincie Overijssel)

Maatregelen

Bij nieuwe ontwikkelingen in het plangebied dient rekening te worden gehouden met mogelijke overstroming(en). Het betreft hierbij ook bewustwording dat bouwen in risicovolle gebieden bepaalde risico's met zich meebrengt en dat hier adequaat mee omgesprongen dient te worden. Wat betreft maatregelen kan worden gedacht aan: aanvullend ophogen (voor zover mogelijk) van het plangebied, voldoende hoog aanbrengen vloerpeil, verhoogde drempels, zodanige inrichting gebouw dat bij eventuele overstroming schade zoveel mogelijk wordt beperkt (denk aan materiaalgebruik en minder gevoelige ruimten op de begane grond), aansluiting van het plangebied op dichtstbijzijnde weg waardoor bereikbaarheid gewaarborgd blijft en opstellen van een evacuatieplan. Meer informatie is onder andere te vinden op de website www.onswater.nl.

3.6.2 Uitgangspunt bestemmingsplan

Het bestemmingsplan beoogt geen ontwikkelingen. Het watersysteem van het plangebied blijft ongewijzigd.

3.7 Wonen

3.7.1 Huidige situatie

Bevolking

Veerallee heeft op 1 januari 2016 1.484 bewoners en 527 huishoudens. Er wonen relatief meer jongeren en minder ouderen dan gemiddeld in Zwolle. De werkloosheid is laag en er zijn meer huishoudens met een hoog en minder met een laag inkomen. Er zijn relatief minder eenoudergezinnen en minder mensen met een niet-westerse achtergrond dan gemiddeld in Zwolle.

Woonsituatie

Goed zichtbaar is dat de wijk Veerallee in verschillende perioden tot stand is gekomen. Monumentale rijenhuizen staan aan de Koningin Wilhelminastraat en de Prins Hendrikstraat. Langs de Oude Veerallee en de Strick van Linschotenlaan staan merendeels vrijstaande huizen van verschillende leeftijden. Het gebied achter de Veerallee is in de loop der jaren successievelijk bebouwd met rijenwoningen en tweeonder-een-kapwoningen. Het seniorencomplex op de hoek Veerallee – Jhr. Strick van Linschotenlaan is een recenter gebouwd gestapeld woongebouw. De eerste woningen in de nieuwbouwbuurt Prinsenpoort zijn in 2015 verrezen.

Van de woningen in Veerallee is bijna 90 procent koop en er is weinig etagebouw. Van alle woningen in Veerallee is 90 procent gebouwd in de periode voor 1970 en daarbinnen is ruim 60 procent gebouwd vóór 1946.

Kernindicatoren

	Veerallee	Zwolle
inwoners [2016]	1.484	124.893
huishoudens [2016]	527	54.397
% jongeren [2016]	15	12
% ouderen [2016]	13	15
% koopwoningen [2016]	86	55
% huurwoningen [2016]	14	45
% etagebouw [2016]	18	32
% werkloosheid [2016]	5	9
% huishoudens < 105% van sociaal minimum [2013]	7	9
% hoge inkomens [2013]	38	18
% eenouderhuishoudens [2016]	5	6
% niet-westerse allochtonen [2016]	2	10

Bron: O&I, gemeente Zwolle

Onzelfstandige woonruimte

Bij onzelfstandige woonruimte is er sprake van woonruimte die niet kan worden bewoond, zonder daarbij afhankelijk te zijn van wezenlijke voorzieningen buiten die woonruimte (zoals een toegang, keuken, toilet en douche). Bij onzelfstandige woonruimte worden voorzieningen als bijvoorbeeld de keuken, toilet en douche gedeeld door meerdere bewoners. Kamerverhuur aan studenten is een bekende vorm van onzelfstandige woonruimte.

Het beleid over het toestaan van onzelfstandige woonruimte is vastgelegd in de 'Beleidsregel voor onzelfstandige woonruimte' die in werking is getreden op 28 maart 2014 (zie ook paragraaf 2.7 Volkshuisvestingsbeleid). Het gemeentelijk beleid voor onzelfstandige woonruimte in de wijk Veerallee ziet er als volgt uit:

Het beleid geeft aan dat voor de wijk Veerallee geen afwijking van het bestemmingsplan wordt verleend voor het omzetten van zelfstandige woonruimte in onzelfstandige woonruimte.

Het reeds bestaand (legaal) gebruik van woningen voor onzelfstandige woonruimte, mag ongewijzigd worden voortgezet. Dit betekent dat het bestaand gebruik van een woning voor onzelfstandige woonruimte, waarvoor al een onttrekkingsvergunning op grond van de Huisvestingsverordening of een afwijking van het bestemmingsplan was verleend, ongewijzigd mag worden voortgezet.

3.7.2 Uitgangspunt bestemmingsplan

Het bestemmingsplan beoogt geen ontwikkelingen. De functionele structuur van het plangebied blijft ongewijzigd. De woningen in het plangebied wordt in bestemmingsplan Veerallee conserverend bestemd.

De bestaande woningen met onzelfstandige woonruimte zijn op de verbeelding van het bestemmingsplan aangeduid met een aanduiding voor afwijkend gebruik en opgenomen op de Lijst van afwijkend gebruik die als bijlage bij de regels is gevoegd. Hierbij is aangegeven hoeveel bewoners maximaal zijn toegestaan.

De woonbuurt in aanbouw Prinsenpoort is buiten het plangebied gelaten.

3.8 Voorzieningen

3.8.1 Sport & recreatie

Sport

In de wijk Veerallee is een aantal mogelijkheden voor sportbeoefening. Op het gebied van buitensportvoorzieningen heeft de tennisaccommodatie van ZLTB een belangrijke rol voor de buurt met daarnaast een aantal trapveldjes en parkvoorzieningen. Voor de binnensport zijn minder voorzieningen beschikbaar. Deze blijven beperkt tot de gymzaal aan de Wilhelminastraat 28.

Aan de noordoostzijde van de wijk liggen de sportvelden die gebruikt worden door verenigingen en scholen.

Recreatie

Aan de noordwestzijde van de wijk, langs de rijksweg A28, ligt het wijkpark, het Prins Clauspark. In dit park liggen de grote recreatieve voorzieningen van de wijk, zoals een nutstuincomplex en buurtweide 'de Wollewei'. Alsmede een hondenspeeltuin en wandelpaden.

De spreiding van de speelvoorzieningen voor kinderen tot 12 jaar is over het algemeen voldoende. Bovendien is de wijk rustig en ruim van opzet waardoor kinderen in de woonomgeving veilig kunnen spelen. Er zijn twee grote speelvoorzieningen, te weten op het Frederikplein en in het Prins Clauspark. In dit park ligt behalve een speelplek voor 0–12 jarigen ook een trapveld en een pannakooi voor de jeugd vanaf 12 jaar. Op het schoolplein van het Agnietencollege is een basketbalpaal geplaatst die ook door de buurt gebruikt mag worden. In de nieuwe woonbuurt Prinsenpoort is één speelplek voor kinderen tot 6 jaar. Voor oudere kinderen zijn de speelvoorzieningen in het Clauspark goed bereikbaar.

3.8.2 Maatschappelijk

Onderwijsvoorzieningen

In de wijk Veerallee bevinden zich geen scholen voor basisonderwijs.
De wijk kent wel een school voor voortgezet onderwijs: het Carolus Clusius College, welke onderdeel uitmaakt van het Agnietencollege. De school kent een breed onderwijsaanbod, van VMBO tot en met gymnasium en heeft een stedelijke, zelfs regionale functie. De school is gevestigd aan de Prinses Julianastraat 66 en heeft daarnaast het schoolgebouw aan de Koningin Wilhelminastraat 93 in gebruik.
Het schoolgebouw aan de Koningin Wilhelmastraat 93 wordt ook gebruikt door DOC93. DOC93 is een onderwijsvoorziening die extra zorg biedt aan leerlingen die dit nodig hebben.

Belangrijkste aanbod overige maatschappelijke voorzieningen

Het aantal in de Veerallee gevestigde maatschappelijke voorzieningen is niet groot. Aan de Koningin Wilhelminastaat 91 is een kinderopvangvoorziening gevestigd. In de Veerallee bevindt zich aan de Koningin Wilhelminastraat 95 de moskee Ghulzar-e-Madina. Aan de Koningin Wilhelminastraat 5 bevindt zich balletstudio Carla Nijland.

In de omliggende wijken kunnen bewoners terecht voor andersoortige kerken, de huisarts, tandarts, apotheek, postkantoor en bank.

3.8.3 Commercieel

Detailhandel

In de Veerallee is geen buurt- of wijkwinkelcentrum aanwezig. De dagelijkse boodschappen kunnen buiten de wijk gedaan worden. De dichtsbijzijnde supermarkt is de Jumbo aan de Veemarkt.

Motorbrandstofverkooppunt

Aan de Nieuwe Veerallee 12, in de uiterste noordoosthoek van het plangebied, bevindt zich tankstation Shell Express. Dit motorbrandstofverkooppunt verkoopt geen brandstof met LPG.

Horeca

In het pand aan de Koningin Wilhelminastraat 6 bevindt zich hotel Fidder.

Bedrijven c.q. kantoren

In de uiterste noordoosthoek aan de Nieuwe Veerallee 10-12 bevinden zich nabij het tankstation de Kwik-Fit, de Stichting Kringloop Zwolle en de ICT Kringloop.

Het kantoor van woningcorporatie DeltaWonen is gevestigd in het voormalige gebouw van het Gymnasium Celeanum aan de Veerallee 30 en het naastgelegen pand Veerallee 29.

Aan de Veerallee 18 is reclamebureau Puur!fct gevestigd en aan de Veerallee 38 De Bruin architecten. Aan de Prins Alexanderstraat 8 bevindt zich Pierik Horeca Exploitatie (o.a. automatenverhuur).

Beroepen aan huis c.q. afwijkend gebruik

Verspreid door de wijk bevinden zich een aantal beroepen aan huis.

3.9 Milieu

In deze paragraaf wordt ingegaan op de milieuaspecten die van belang zijn bij het toekennen van bestemmingen. Tevens komt de ligging van kabels, leidingen en straalpaden aan bod.

3.9.1 Geluid

Zwolle heeft in 2014 een actieplan geluid opgesteld. Op basis van een analyse van de geluidssituatie in de stad is bepaald waar de geluidhinderknelpunten zich bevinden. In de wijk Veerallee bevinden zich geen geluidhinderknelpunten, zo volgt uit het actieplan geluid.

Wegverkeerslawaai

Volgens de Wet geluidhinder moet akoestisch onderzoek worden uitgevoerd naar de actuele geluidsbelasting indien een ruimtelijk plan geluidsgevoelige functieverandering toestaat voor gebieden die binnen de geluidzone liggen van zoneplichtige wegen. Dit bestemmingsplan is gericht op beheer van de bestaande situatie en het vastleggen van de bestaande structuur en leidt niet tot nieuwe geluidsgevoelige functieveranderingen binnen geluidzones van wegen.

Het plangebied Veerallee valt binnen de geluidszone van de volgende wegen: rijksweg A28, Kamperweg, Rieteweg, Nieuwe Veerallee en IJsselallee.
Langs de zoneplichtige wegen in het plangebied zijn geen nieuwe geluidsgevoelige functies opgenomen, zodat een nader akoestisch onderzoek achterwege kan blijven.

Geluidreducerende voorzieningen
Rondom het plangebied zijn geluidreducerende voorzieningen aanwezig die van invloed zijn op het woon- en leefklimaat.

In het kader van de reconstructie van de rijksweg A28 (benutting extra rijstrook in de spits) zijn geluidsreducerende en geluidwerende maatregelen getroffen (zeer open asfaltbeton (zoab), verhoging geluidscherm, en maximum snelheid van 80 kilometer per uur gedurende de spits).

In het kader van de ontwikkeling van Prinsenpoort is de geluidswal langs de toerit van de A28 doorgetrokken tot onder aan de afrit als geluidreducerende maatregel. Langs de IJssellallee is een geluidsscherm aanwezig.

Spoorweglawaai

Het plangebied ligt binnen de geluidzones van 2 spoorwegen. De spoorlijn Zwolle-Kampen (trajectnummer: 112) heeft een geluidzone van 200 meter aan weerszijden van het spoor. De spoorlijn Zwolle-Amersfoort (trajectnummer 252) heeft een geluidzone van 300 meter aan weerszijden van het spoor.
Er zijn geen nieuwe ontwikkelingen van geluidsgevoelige functies voorzien. Nader akoestisch onderzoek is dan ook niet nodig.

Industrielawaai

In de omgeving van het plangebied zijn het gezoneerde industrieterrein Voorst en het gezoneerde industrieterrein Stork Wärtsilä Diesel / Nederlandse Spoorwegen N.V. gelegen. Dit zijn industrieterreinen, waar inrichtingen toegelaten zijn die in belangrijke mate geluidhinder kunnen veroorzaken. (zie onderstaande kaart).

Een deel van de geluidszone van het industrieterrein Voorst bevindt zich in het noordelijke gedeelte van het plangebied in de bestemmingen 'Groen' en 'Verkeer - Erftoegangsweg'. Deze zone is op de plankaart weergegeven. De zonegrens vormt de toegelaten 50 dB(A) contour van het industrielawaai.
Er worden geen wijzigingen in de bestaande zonegrens aangebracht. Binnen deze zone bevinden zich geen bestaande geluidsgevoelige functies en zijn ook geen nieuwe geluidsgevoelige functies voorzien. Nader akoestisch onderzoek is dan ook niet nodig.

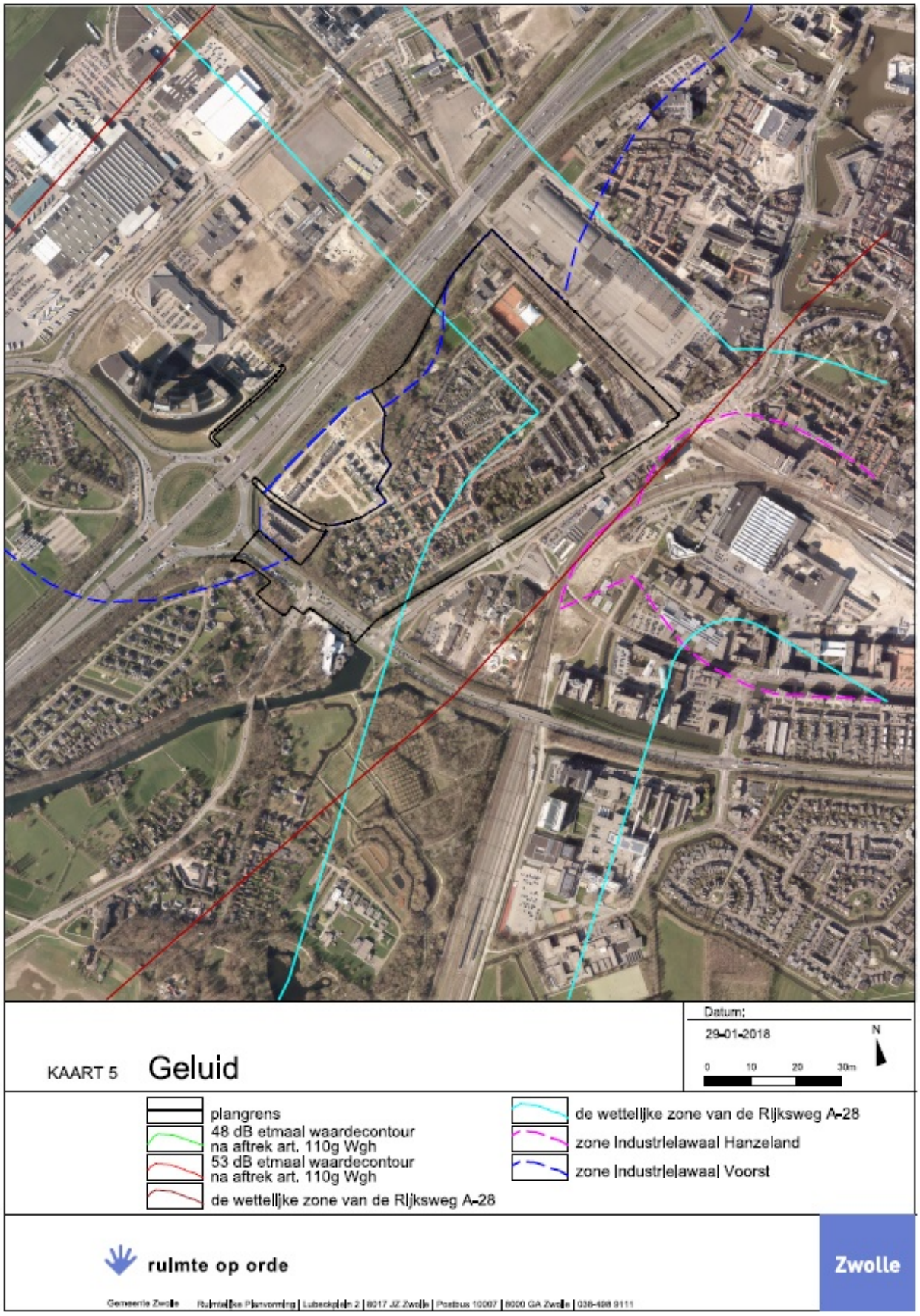
KAART 5
Geluid
Datum:
29-01-2018
N
0
10
20
30m
plangrens
48 dB etmaal waardecontour
na aftrek art. 110g Wgh
53 dB etmaal waardecontour
na aftrek art. 110g Wgh
de wettelijke zone van de Rijksweg A-28
de wettelijke zone van de Rijksweg A-28
zone Industrielawaal Hanzeland
zone Industrielawaal Voorst
ruimte op orde
Zwolle

kaart 5: Geluid

3.9.2 Bedrijvigheid (Wet milieubeheer)

Er is geïnventariseerd welke bedrijvigheid voorkomt binnen en in de nabijheid van de Veerallee. Voor zover er geen milieuvergunning van deze bedrijvigheid aanwezig is, vindt een inschatting van de milieu-invloeden plaats aan de hand van de lijst van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) getiteld "Bedrijven en milieuzonering". De VNG-lijst geeft per bedrijfstype indicaties voor afstanden aan tussen bedrijven en woningen om de hinder tot een aanvaardbaar niveau te beperken. Daarbij gaat het vooral om de milieu-invloeden die ruimtelijke consequenties hebben zoals geluid, geur- en luchtverontreiniging en externe veiligheid.

De verspreid door de wijk aanwezige kleinschalige bedrijvigheid, vooral praktijken, dienstverlenende instellingen, kantoren en detailhandel hebben weinig milieu-invloeden en behoren tot de lagere milieu categorieën.

Bedrijven op woonlocaties

In het plangebied is een aantal functies (kantoren, detailhandel, dienstverlening, aan huis verbonden beroep of bedrijf) in woningen, of een gedeelte daarvan, gevestigd. Het beleid is er op gericht om (voormalige) woonhuizen de bestemming eengezinshuizen of meergezinshuizen te geven. De woonfunctie is uiteindelijk de belangrijkste functie in de wijk. Dit betekent echter niet dat een afwijkende bestemming niet is toegestaan. Er is een inventarisatie gemaakt van de afwijkende bestemmingen in woonhuizen, groter dan de bij recht toegestane praktijk aan huis (30% van het vloeroppervlak van de woning tot een maximum van 50 m²). Op de plankaart staan de woningen aangegeven waar een afwijkende bestemming is toegestaan. In de regels is een Lijst van afwijkend gebruik opgenomen waarin staat aangegeven welke afwijkend gebruik is toegestaan en in welke omvang (bijvoorbeeld het gehele pand of alleen de begane grond).

Bedrijvenlocatie aan de Veerallee

Voor de bedrijvenlocatie aan de Veerallee nabij het spoor van Zwolle naar Kampen is de bestemming Bedrijf opgenomen. De bijlage Staat van bedrijfsactiviteiten bij functiemenging bij regels geeft aan welke bedrijvigheid in de bestemming Bedrijf is toegestaan. Zie voor meer informatie in hoofdstuk 1van de Staat van bedrijfsactiviteiten bij functiemenging.

In het geldende bestemmingsplan zijn op de locatie bedrijfsactiviteiten van de lichte categorieën (1 en 2) toegestaan. Deze toegestane bedrijfsactiviteiten zijn in dit bestemmingsplan Veerallee wederom overgenomen als toelaatbaar. Deze lichte categorieën bedrijfsactiviteiten zijn in de actuele systematiek opgenomen in de Staat van bedrijfsactiviteiten bij functiemenging en zijn daarin aangeduid als toegestaan.

Voor de toelaatbare bedrijfsactiviteiten is verder aansluiting gezocht bij de tegenovergelegen bedrijvigheid aan de Willemsvaart. Hierom is ook het merendeel van de bedrijfsactiviteiten van categorieën A en B opgenomen als toelaatbaar (mits programmatisch wenselijk).

De aanwezige kringloopwinkel en het tankstation (met aanverwante zaken) zijn rechtstreeks in de bestemmingsomschrijving opgenomen als toegestane bedrijfsactiviteiten.

3.9.3 Luchtkwaliteit

Met de jaarlijkse monitoring van het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL) wordt de ontwikkeling van de luchtkwaliteit gevolgd en wordt de uitvoering van de maatregelen en projecten (die zijn opgenomen in het NSL) bijgehouden. Om de monitoring van het NSL uit te kunnen voeren, heeft destijds het ministerie van VROM, op basis van de Saneringstool/Rapportagetool, de Monitoringstool ontwikkeld.

Hieruit blijkt dat er binnen de gemeente Zwolle geen overschrijdingen van de normen voor luchtkwaliteit zijn gevonden. Ook het plangebied voldoet daarmee aan de normen voor luchtkwaliteit.

In het kader van de ontwikkeling van woonbuurt Prinsenpoort is onderzoek gedaan naar de luchtkwaliteit ter plaatse en het effect van de woonbuurt op de luchtkwaliteit. Uit de resultaten blijkt dat er op geen enkele locatie in de directe nabijheid van de hoofdwegen (in dit geval rijksweg A28, verkeersplein Spoolde en IJsselallee) sprake is van een overschrijding of een dreigende overschrijding van de grenswaarden. Daarnaast is gebleken dat vanwege de ontwikkeling van woonbuurt Prinsenpoort geen overschrijding van de grenswaarden kan optreden.

In dit bestemmingsplan zijn geen nieuwe planologische mogelijkheden opgenomen, die van invloed zijn op de luchtkwaliteit in het plangebied.

3.9.4 Bodemkwaliteit

De Veerallee is een oude woonwijk met enige kleinschalige bedrijvigheid. Industrie komt er niet voor en is er ook vroeger niet geweest. Op grond van historische informatie worden er dan ook geen grote bodemverontreinigingen verwacht. Als gevolg van jaren wonen met her en der wat kleinschalige bedrijvigheid zullen er voor een aantal stoffen voor deze wijk verhoogde achtergrondwaarden worden vastgesteld.

3.9.5 Externe veiligheid

Externe veiligheid heeft betrekking op het beheersen van risico's. Het gaat hierbij om de risico's van het gebruik, de opslag en de productie van gevaarlijke stoffen in bedrijven alsmede het transport van gevaarlijke stoffen via wegen, spoorwegen, waterwegen en buisleidingen.

Risicocontouren

In het kader van het Registratiebesluit Externe Veiligheid is de gemeente verplicht de risico's van gevaarlijke stoffen te registreren. Daartoe is een zogenaamde signaleringskaart gemaakt, die jaarlijks wordt geactualiseerd. Deze gemeentelijke signaleringskaart is gebaseerd op de risicovolle inrichtingen die in het Register Risicosituaties Gevaarlijke Stoffen (RRGS) zijn geregistreerd.

Het plangebied moet worden getoetst aan het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi), het besluit externe veiligheid transportroutes, het basisnet en het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb). Het bestemmingsplan Veerallee heeft een conserverend karakter en bevat geen ontwikkelingen die effect hebben op externe veiligheid. Daarnaast zijn er in de omgeving van het plangebied geen ontwikkelingen geweest die zullen leiden tot een toename van het risico. Wel zal hierna worden ingegaan op de huidige situatie. Er bevinden zich een tweetal bedrijven met externe veiligheidsrisico die betrekking hebben op het plangebied van Veerallee.

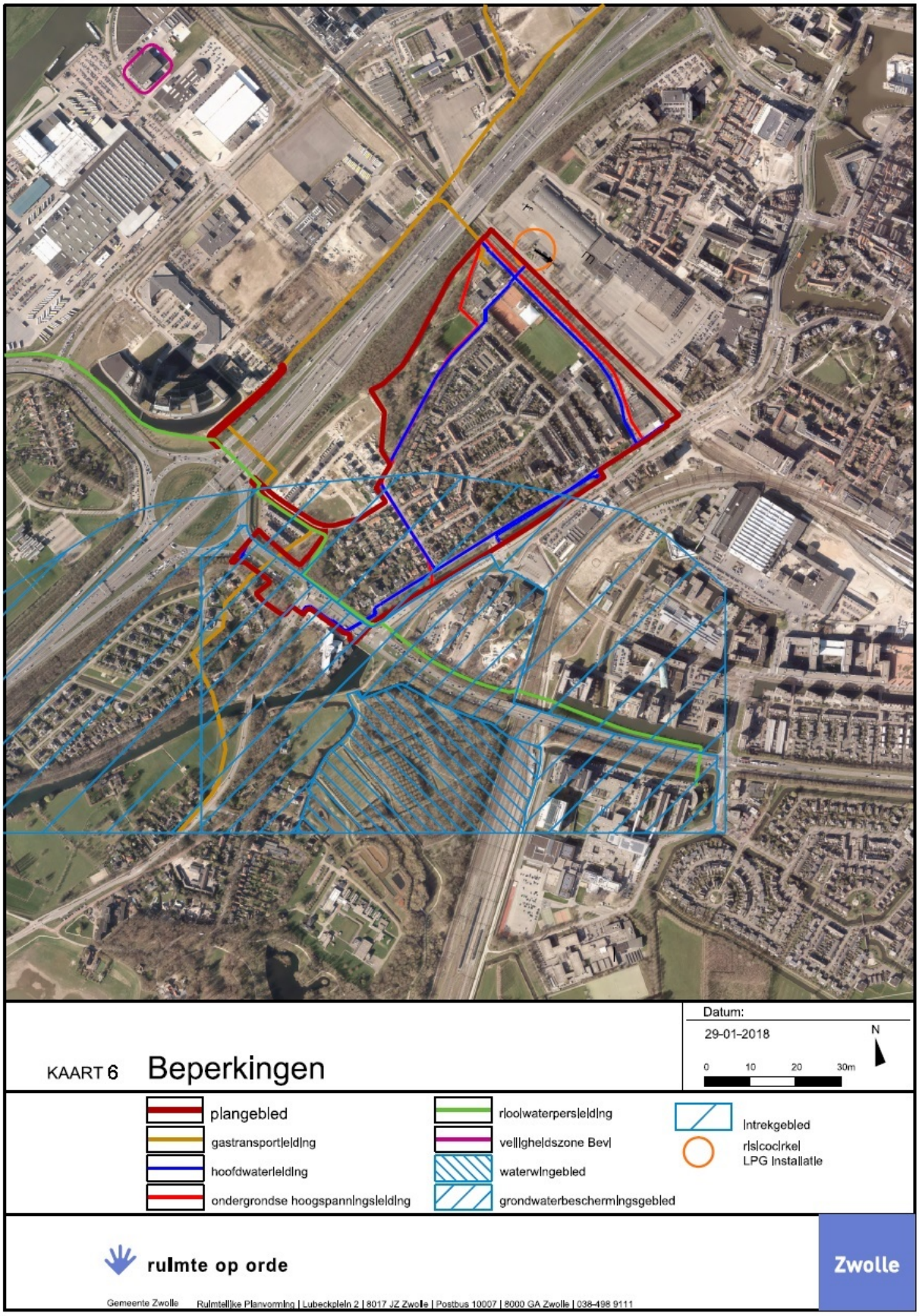
KAART 6
Beperkingen
Datum:
29-01-2018
N
0
10
20
30m
plangebied
gastransportleiding
hoofdwaterleiding
ondergrondse hoogspanningsleiding
rioolwaterpersleiding
veiligheidszone Bevi
waterwingebied
grondwaterbeschermingsgebied
intrekgebied
risicocirkel
LPG installatie
ruimte op orde
Zwolle
Gemeente Zwolle Ruimtelijke Planvorming | Lubeckplein 2 | 8017 JZ Zwolle | Postbus 10007 | 8000 GA Zwolle | 038-498 9111

1. Gasontvangststation (N108), Kamperweg 25

Deze inrichting ligt in het plangebied. De afstand tussen het ontvangststation en de IJsselhallen (het eerste kwetsbare binnen het plangebied) is ca. 170 meter.

Voor wat betreft de aan te houden veiligheidsafstanden bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen in de omgeving van bestaande gasontvangstations is het Activiteitenbesluit van de Wet Milieubeheer en de NEN 1059 'Eisen voor gasdrukregel- en meetstations met een inlaatdruk lager dan 100 bar' van toepassing. Volgens artikel 3.12 van het Activiteitenbesluit, dient de minimale bebouwingsafstand voor 'kwetsbare objecten' 25 meter en voor 'beperkt kwetsbare objecten' 4 meter te bedragen bij stations vanaf 40.000 m³/uur.

Het plaatsgebonden risico is 0 meter. Het gasontvangststation levert geen beperkingen op.

2. Tankstation Rieteweg 6

Buiten het plangebied is aan de Rieteweg 6 een tankstation gelegen. Dit is een Bevi inrichting met een plaatsgebonden risicocontour is 35 meter. De doorzetbegrenzing is vastgelegd in de milieuvergunning. Binnen de plaatsgebonden risicocontour zijn geen kwetsbare objecten gelegen en het bestemmingsplan biedt geen ruimte om dit mogelijk te maken. De risicocontour is opgenomen in de hierna volgende uitsnede van de risicokaart Overijssel.

Het invloedsgebied van het LPG tankstation is het gebied rondom het vulpunt van de LPG opslag met een straal van 150 meter. Hier zijn op sommige momenten grote groepen mensen aanwezig. Dit wordt veroorzaakt door het feit dat binnen dit gebied een moskee en sportcomplex en een evenementencomplex aanwezig zijn.

Als gevolg hiervan is gebleken dat de berekende waarde voor het groepsrisico op deze momenten de oriëntatiewaarde overschrijdt. Het groepsrisico kan aanzienlijk worden verlaagd indien voorkomen wordt dat de LPG installatie wordt bevoorraad op momenten dat er veel mensen in de directe omgeving aanwezig zijn. De gemeente heeft in overleg met de exploitant van de IJsselhallen in voorschriften vastgelegd dat LPG bevoorrading alleen tussen 24.00 en 7.00 uur mag plaatsvinden. Het groepsrisico komt hierdoor ruim onder de oriënterende waarde te liggen.

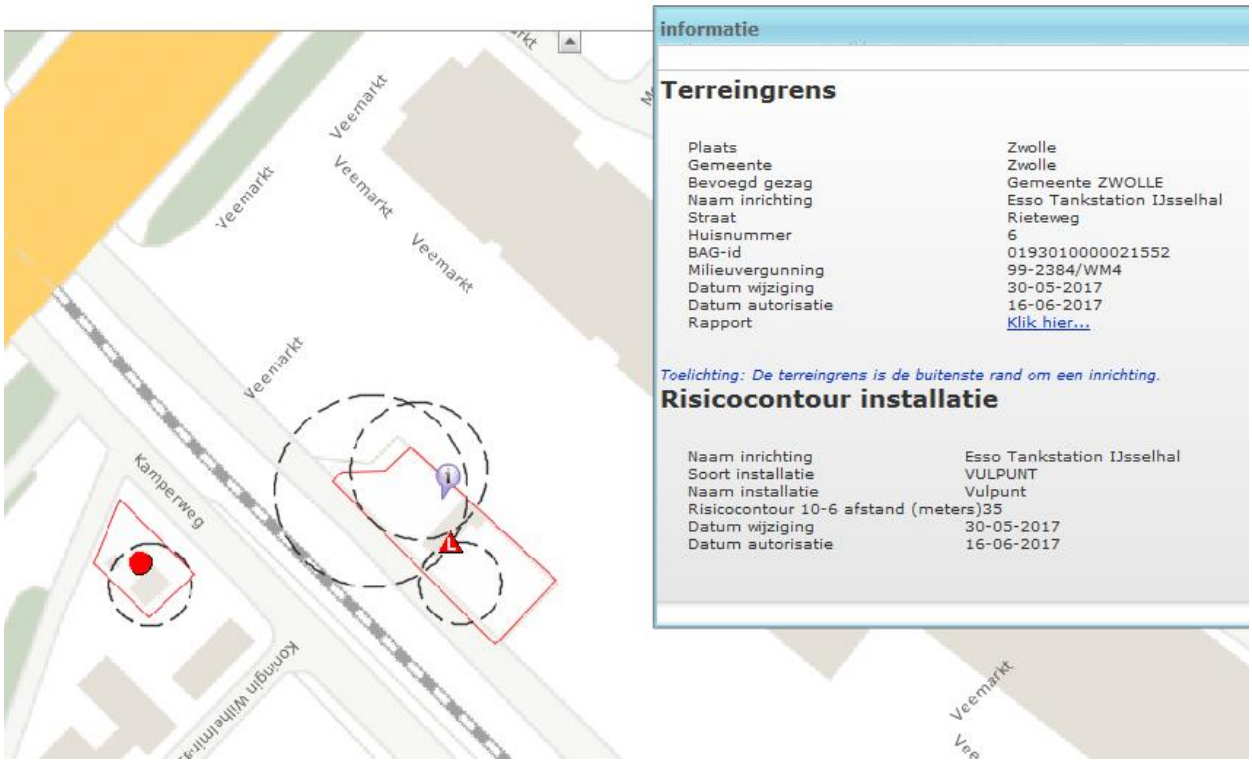

afbeelding: uitsnede digitale risicokaart Overijssel

Transport gevaarlijke stoffen over de weg

Door het plangebied lopen geen routes voor het vervoer van gevaarlijke stoffen. Wel ligt het bestemmingsplan binnen de invloedsgebieden van dergelijke routes.

Aan de westzijde ligt de A28. Deze weg maakt onderdeel uit van het landelijke basisnet. Het basisnet Gevaarlijke stoffen vervoeren is risicovol. Om gevaarlijke stoffen te vervoeren moeten vervoerders zich houden aan veiligheidseisen. Transportroutes en de omgeving nabij deze transportroutes moeten aan speciale eisen voldoen. Het Basisnet maakt het mogelijk dat het vervoer van gevaarlijke stoffen blijft plaatsvinden op een zo veilig mogelijke manier.

De A28 is een onderdeel van het basisnet. Ter hoogte van het plangebied bedraagt het PR plafond (PR 10^{-6}) 13 meter gerekend vanaf de as van de A28. De PAG zone (plasbrand aandachtsgebied) bedraagt 30 meter gerekend vanaf de rand van de weg. Een GR plafond ontbreekt voor dit deel van de A28.

Er bevinden zich geen kwetsbare bestemmingen binnen het PR plafond of de PAG zone. Aan de normstelling van het plaatsgebonden risico van de A28 wordt dus voldaan.

Toets aan het gebiedsgericht beleidskader externe veiligheid

Het bestemmingsplan Veerallee voorziet geen ontwikkelingen.
Ten aanzien van de verantwoordingsopgave bij ontwikkelingen geldt dat deze toeneemt naarmate de afstand tot de A28 kleiner wordt en het aantal relevante (stoffen)scenario's groter wordt. Delen van het plangebied liggen in zone 2 (30-250 meter, maatgevend BLEVE), 3 (250-300 meter, maatgevend brandbaar gas) en 4 (300-1500 meter, maatgevend toxisch gas).

Als het gaat om effectieve maatregelen wordt in het gemeentelijk beleidskader voor deze zones aan het volgende gedacht:

- Maatregelen om vluchttijd en -mogelijkheden te vergroten (zone 2 en 3)
- Mechanisch afsluitbare ventilatie of andere maatregelen om schuilmogelijkheden in geval van een

toxisch gas te vergroten (zone 2 en 4)
- Aandacht voor risicocommunicatie: wat te doen in geval van een calamiteit (zone 2, 3 en 4).

Transport gevaarlijke stoffen over het spoor

Door het plangebied zijn geen routes voor het vervoer van gevaarlijke stoffen aangewezen. Wel ligt het bestemmingsplan binnen de invloedsgebieden van dergelijke routes.

Zo worden ook over het spoor Zwolle-Amersfoort gevaarlijke stoffen vervoerd. Ook over de toekomstige spoorlijn (Hanzelijn) richting Lelystad worden (of gaan) gevaarlijke stoffen vervoerd. De genoemde spoorwegen maken ook onderdeel uit van het Basisnet. Over de spoorlijn Zwolle-Kampen vindt geen vervoer van gevaarlijke stoffen plaats.

Het transport van gevaarlijke stoffen over het spoor kent een PR plafond. Deze ligt echter op het spoor. Dit risico blijft binnen de gestelde norm en vormt geen beperking. Ook de PAG-zone, die 30 meter bedraagt ter hoogte van Veerallee, ligt niet over het plangebied.

In het plangebied van bestemmingsplan Veerallee zijn geen nieuwe ontwikkelingen voorzien, het is een conserverend bestemmingsplan. Het groepsrisico blijft onveranderd en blijft onder de oriëntatiewaarde.

Buisleidingen

In de omgeving van het plangebied liggen twee planologisch relevante gasleidingen. Op deze leidingen zijn de gegevens uit de onderstaande tabel van toepassing.

Soort leiding	Diameter	Druk (bar)	Afstand PR 10^{-6} contour (meters)	Invloedsgebied (inventarisatie-afstand in meters)	Belemmeringenstrook (in meters)
A. Gastransportleiding N-570-19-KR-001	8 inch	40	0	95	4
B. Gastransportleiding N-570-20-KR-011	12 inch	40	0	140	4

Buisleiding A

Vanaf het gasontvangstation aan de Kamperweg 25 loopt een aardgastransportleiding (N-570-19-KR-001) in noordwestelijke richting. Het tracé ligt parallel aan de Kamperweg.

De PR 10^{-6} contour van deze leiding ligt binnen de belemmeringenstrook van de leiding (4 meter), maar ligt binnen het plangebied.

Een deel van het invloedsgebied (95 meter) voor het groepsrisico (GR) ligt in het plangebied. Daardoor dient het GR te worden verantwoord. Aangezien het bestemmingsplan een conserverend karakter heeft en het GR onder de oriënterende waarde ligt, volstaat een beperkte verantwoording van het GR. Hieronder volgt een verantwoording van het groepsrisico van buisleiding A.

Personendichtheid

Binnen het invloedsgebied dat ligt in het plangebied zijn geen woningen gelegen. Een beperkt deel van het tankstation aan de Rieteweg 6 valt er wel binnen. Hier werken een beperkt aantal personen.

Daarnaast loopt er een spoorlijn en een tweetal wegen (Rieteweg en Kamperweg) door het invloedsgebied (grotendeels buiten het plangebied gelegen). Het gebruik van deze (spoor)wegen levert een bijdrage aan het aantal personen binnen het invloedsgebied. Het is niet bekend om hoeveel personen het gaat. De verblijftijd van deze groep is in ieder geval zeer kort.

Zelfredzaamheid

Ten aanzien van de zelfredzaamheid komen er in het relevante invloedsgebied geen groepen voor die verminderd zelfredzaam zijn. Er zijn voldoende vluchtroutes van de risicobron af. De mogelijkheden voor zelfredzaamheid zijn daarmee goed te noemen.

Bestrijdbaarheid

Ten aanzien van de bestrijdbaarheid geldt dat het relevante deel van het plangebied goed bereikbaar is voor hulpdiensten. Ook zijn er voldoende opstelplaatsen voor hulpdiensten aanwezig binnen het invloedsgebied van het GR.

Concluderend wordt bij buisleiding A aan de grenswaarde van het PR voldaan. Het plangebied ligt deels binnen het invloedsgebied van het GR. Vaststelling van het bestemmingsplan leidt echter niet tot een verhoging van het GR. Het GR is verantwoord. De aanwezige leiding is opgenomen in het bestemmingsplan Veerallee door middel van een dubbelbestemming.

Buisleiding B

Ten noordwesten van de A28 en buiten het plangebied ligt het tracé van een gastransportleiding (N-570-20-KR-011). De leiding ligt grotendeels parallel aan de A28 op een afstand van circa 150 meter tot het plangebied. Aan de zuidzijde van het plangebied komt de gastransportleiding het plangebied binnen om vervolgens via Spoolde-zuid verder te gaan. De PR 10^{-6} contour ligt binnen de belemmeringenstrook van de leiding en ligt binnen het plangebied.

3.9.6 Kabels, leidingen en straalpaden

Door het plangebied lopen hoofdtransportleidingen voor drinkwater langs de Kamperweg, door de Oranje Nassaulaan, langs de Prins Bernhardstraat, door de Veerallee en de IJsselallee.

Ook loopt er net ten noorden van het plangebied een gastransportleiding vanaf Nijkerk langs de rijksweg A28. Vanaf deze leiding loopt een aftakking het plangebied in langs de Kamperweg naar het gasverdeelstation aan deze weg. Het externe veiligheidsrisico van deze transportleiding wordt in de paragraaf 3.9.5 Externe veiligheid beschreven.

Tevens loopt er een ondergrondse hoogspanningsleiding langs de Kamperweg (110 kV Frankhuis-Weteringkadekabel 1). Een tweede ondergrondse hoogspanningsleiding loopt door de Oranje Nassaulaan en langs de Prins Bernhardstraat (110 kV Frankhuis-Weteringkadekabel 2) .

Deze leidingen zijn op de plankaart aangegeven door middel van een dubbelbestemming.

Boven het plangebied bevinden zich geen straalpaden.

Op de volgende kaart zijn de bovengenoemde leidingen aangegeven. In paragraaf 4.1 van deze toelichting wordt ingegaan op het begrip dubbelbestemming.

kaart 6: Beperkingen

3.10 Duurzaamheid

Op 8 januari 2007 heeft de gemeenteraad de Beleidsvisie Duurzaam Bouwen vastgesteld. Het beleid is van toepassing op gebouwen en grond-, weg- en waterbouw en is erop gericht dat overal een minimaal niveau voor duurzaamheid bereikt moeten worden. De beleidsvisie biedt 2 mogelijkheden voor het realiseren van het minimale niveau. Bouwpartijen kunnen een keuze kunnen maken voor één van beide. De methodes verschillen in flexibiliteit. Eén methode, toepassing van GPR Gebouw geeft maximale flexibiliteit voor de bouwpartijen. Hierbij wordt het minimale niveau meegegeven, waarbij bouwpartijen door selectie uit een keur van maatregelen aan dit niveau kunnen komen. Het andere betreft een lijst van acht maatregelen, waaruit minimaal vijf maatregelen gekozen moeten worden. Dit geeft minder flexibiliteit aan bouwpartijen, maar wel duidelijkheid. Ook het minimale niveau is bovenwettelijk en ligt dus boven het niveau van het Bouwbesluit. Daarom zal gewerkt moeten worden met andere instrumenten, zoals bijvoorbeeld een convenant met de projectontwikkelaars.

Hoofdstuk 4 Juridische aspecten

4.1 Inleiding

Dit bestemmingsplan is gemaakt conform het 'Handboek bestemmingsplannen Zwolle' versie 21. Dit handboek is gebaseerd op de Standaard Vergelijkbare BestemmingsPlannen SVBP2012, zoals vastgelegd in de Regeling standaarden ruimtelijke ordening 2012.
De regels zijn binnen de systematiek van de SVBP2012 aangepast aan de Zwolse situatie en uitgebreid met extra standaardbestemmingen, waaraan in Zwolle behoefte is. De regels van Veerallee zijn voor zover nodig op hun beurt weer aangepast aan specifieke situaties in het plangebied van het bestemmingsplan Veerallee.

De regels van het bestemmingsplan bestaan uit de volgende hoofdstukken:

- **Hoofdstuk 1 Inleidende regels;**
- **Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels;**
- **Hoofdstuk 3 Algemene regels;**
- **Hoofdstuk 4 Overgangs- en slotregels.**

Gevolgd door de volgende bijlagen:

- **Bijlage 1 Lijst van afwijkend gebruik;**
- **Bijlage 2 Staat van bedrijfsactiviteiten bij functiemenging.**

Hoofdstuk 1 Inleidende regels:

De inleidende regels zijn van algemene aard en bestaan uit de volgende regels:

Artikel 1 Begrippen;

Artikel 2 Wijze van meten.

Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels:

Toelichting op de regels voor de enkelbestemmingen:

Het gehele plangebied is onderverdeeld in enkelbestemmingen. Dit in tegenstelling tot een bestemming die andere bestemmingen als dubbelbestemming overlapt. De dubbelbestemmingen behoeven niet in het gehele plangebied voor te komen.

Een enkelbestemming kan in het plangebied op één plaats, maar ook op meerdere plaatsen voorkomen. De bij deze bestemmingen behorende regels zijn per bestemming in een apart artikel ondergebracht.

Alle regels die op een bepaalde bestemming van toepassing zijn, worden zoveel mogelijk in de bestemmingsregels zelf geregeld. Op deze wijze wordt bij de digitale versie van het plan bij het aanklikken op adres of bestemmingsvlak zo veel mogelijk informatie gegeven zonder dat er verder doorgeklikt behoeft te worden.

De opbouw van een bestemmingsregel is als volgt:

1. Bestemmingsomschrijving;
2. Bouwregels;
3. Nadere eisen;
4. Afwijken van de bouwregels;
5. Specifieke gebruiksregels;

6. Afwijken van de gebruiksregels;
7. Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden;
8. Wijzigingsbevoegdheid.

Per bestemmingsonderdeel wordt hierna een korte toelichting wordt gegeven.

1. Bestemmingsomschrijving:

In de bestemmingsomschrijving wordt een nadere omschrijving gegeven van de aan de gronden toegekende functie(s). De hoofdfunctie wordt als eerste genoemd. Indien van toepassing, worden ook aan de hoofdfunctie ondergeschikte functies mogelijk gemaakt. De ondergeschiktheid wordt aangegeven door de zin 'met daaraan ondergeschikt'. De ondergeschikte functies staan ten dienste van de hoofdfunctie in de bestemming. De bestemmingsomschrijving is niet alleen functioneel maar bevat ook inrichtingsaspecten.

2. Bouwregels:

In de bouwregels worden voor alle bouwwerken de van toepassing zijnde bebouwingsregels geregeld.

Bij woningen wordt een onderscheid gemaakt tussen 'hoofdgebouwen', 'bijbehorende bouwwerken' en 'bouwwerken, geen gebouwen zijnde, zonder dak'. Een 'bijbehorend bouwwerk' is een uitbreiding van een hoofdgebouw dan wel functioneel met een zich op hetzelfde perceel bevindend hoofdgebouw verbonden, daar al dan niet tegen aangebouwd gebouw, of ander bouwwerk, met een dak'. Deze definitie is gelijk aan de definitie in het Besluit omgevingsrecht (Bor).

Voor de andere functies geldt dat er meestal geen sprake is van 'bijbehorende bouwwerken'. Bij deze functies wordt dan alleen gebruik gemaakt van de begrippen 'gebouwen' en 'bouwwerken, geen gebouwen zijnde'.

De maatvoering waaraan een (hoofd)gebouw, bijbehorend bouwwerk c.q. bouwwerk, geen gebouw zijnde, dient te voldoen wordt in deze regel opgenomen. De maximum goothoogte en maximum bouwhoogte worden in meters weergegeven, de dakhelling in graden.

De hoogte van de gebouwen wordt op de verbeelding aangegeven, indien er geen uniforme hoogteregels voor de gehele bestemming van toepassing zijn. Dit wordt in de verbeelding op papier van het plan gedaan door middel van een symbool in de vorm van een rondje verdeeld in een matrix met 2 of 3 vlakken. Linksboven staat bijvoorbeeld de maximum goothoogte in meters vermeld, rechtsboven de maximum bouwhoogte in meters en onderaan staat zo nodig het maximum bebouwingspercentage aangegeven. Het symbool is gekoppeld aan het bouwvlak, of indien er geen bouwvlak aanwezig is, aan het bestemmingsvlak.

3. Nadere eisen:

Op grond van artikel 3.6, eerste lid onder d, van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) kan in het bestemmingsplan worden bepaald dat door burgemeester en wethouders nadere eisen kunnen worden gesteld. Het betreft hier nadere eisen ten behoeve van bepaalde doorgaans kwalitatief omschreven criteria, zoals stedenbouwkundig beeld, woonsituatie, en verkeersveiligheid. De nadere eisenregeling biedt de mogelijkheid om in concrete situaties in het kader van het verlenen van een omgevingsvergunning sturend op te treden door het stellen van nadere eisen. De criteria zijn in de bepaling van nadere eisen zelf opgenomen.

De procedure voor het stellen van nadere eisen is in deze bestemmingsregels omschreven in Hoofdstuk 3 Algemene regels Artikel 27 Algemene procedureregels.

4. Afwijken van de bouwregels:

Op grond van artikel 3.6, eerste lid onder c, van de Wro kan in het bestemmingsplan worden bepaald dat bij een omgevingsvergunning van het bestemmingsplan kan worden afgeweken. In deze bepaling wordt een opsomming gegeven van de bouwregels waarvan kan worden afgeweken. Een afwijkingsmogelijkheid van de bouwregels wordt alleen opgenomen, indien dit noodzakelijk wordt geacht in verband met het gewenste beleid en het een afwijking of verduidelijking betreft van de algemene afwijkingsregels. De criteria zijn in de afwijkingsregel zelf opgenomen.

De procedure voor het afwijken van de bouwregels is omschreven in de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo).

5. Specifieke gebruiksregels:

In artikel 2.1, eerste lid onder c, van de Wabo wordt aangegeven dat het verboden is zonder omgevingsvergunning gronden en bouwwerken te gebruiken in strijd met het bestemmingsplan. Ter verduidelijking worden in een aantal bestemmingen in de specifieke gebruiksregels specifieke vormen van gebruik met name uitgesloten. Dit zijn gebruiksvormen, waarvan het op voorhand gewenst is aan te geven dat deze in ieder geval niet zijn toegestaan.

6. Afwijken van de gebruiksregels:

Bij specifieke gebruiksregels wordt in een aantal bestemmingen een daarop gerichte afwijkingsbevoegdheid opgenomen. Bij zo'n specifieke afwijkingsbevoegdheid zijn ook hier de criteria opgenomen. Ook deze afwijkingsbevoegdheid is gebaseerd op artikel 3.6, eerste lid onder c, van de Wro

De procedure voor het afwijken van de gebruiksregels is omschreven in de Wabo.

7. Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden:

Door het opnemen van de eis voor een omgevingsvergunning overeenkomstig artikel 2.1, eerste lid onder b, van de Wabo, kunnen specifieke inrichtingsactiviteiten aan een omgevingsvergunning worden verbonden. Het betreft het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of werkzaamheden. Het bouwen wordt niet aangemerkt als zo'n inrichtingsactiviteit. De eis voor een dergelijke omgevingsvergunning wordt opgenomen om extra bescherming aan een specifieke waarde van de bestemming te bieden, zoals de landschappelijke of cultuurhistorische waarde. De eis voor deze omgevingsvergunning wordt met de criteria voor vergunningverlening in de bestemmingsregel opgenomen.

Dit betekent dat in die gevallen dat er gebouwd wordt, er niet ook nog een vergunning nodig is voor het uitvoeren van een werk, tenzij de (bouw)aanvraag ook ziet op het uitvoeren van werken (bijvoorbeeld het inrichten van een terrein met parkeerplaatsen).

8. Wijzigingsbevoegdheid:

Het gaat hier om een specifieke op een bepaalde bestemming gerichte wijzigingsbevoegdheid als bedoel in artikel 3.6, eerste lid onder a, van de Wro. Hierin wordt aan burgemeester en wethouders de bevoegdheid gegeven om de betreffende bestemming op de aangegeven punten te wijzigen.

Op het toepassen van de wijzigingsbevoegdheid is de Uniforme openbare voorbereidingsprocedure (Uov) van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) van toepassing.

Toelichting op de regels voor dubbelbestemmingen:

Een dubbelbestemming wordt opgenomen in een bestemmingsplan wanneer er sprake is van twee functies die onafhankelijk van elkaar op dezelfde plaats voorkomen. Het opnemen van een dubbelbestemming zorgt met het oog op een specifiek belang voor bescherming van het betreffende gebied.

Het betreft in dit plan:

Artikel 16 Leiding - Gas;

Artikel 17 Leiding - Hoogspanning;

Artikel 18 Leiding - Riool;

Artikel 19 Leiding - Water;

Artikel 20 Waarde - Archeologie;

Artikel 21 Waarde - Cultuurhistorie;

Deze bestemmingen liggen als het ware over de reguliere (enkel)bestemmingen heen. De bestemmingsomschrijving van de dubbelbestemming geeft aan dat de gronden, naast de andere aan die gronden gegeven (enkel)bestemmingen, mede voor deze dubbelbestemming zijn bestemd.

De opbouw van een dubbelbestemmingregel is dezelfde als die van een (enkel)bestemmingsregel, maar

alleen die regels worden ter aanvulling opgenomen die noodzakelijk zijn. De regels in de dubbelbestemming geven de verhouding van de enkelbestemming ten opzicht van de dubbelbestemming aan.

Hoofdstuk 3 Algemene regels:

In de algemene regels zijn de volgende regels in onderstaande volgorde opgenomen:

Artikel 22 Anti-dubbeltelregel;

Artikel 23 Algemene aanduidingsregels geluidzone - industrie;

Artikel 24 Algemene aanduidingsregels milieuzone - grondwaterbeschermingsgebied;

Artikel 25 Algemene afwijkingsregels;

Artikel 26 Algemene wijzigingsregels;

Artikel 27 Algemene procedureregels;

Artikel 28 Overige regels.

Hoofdstuk 4 Overgangs- en slotregels:

In dit laatste hoofdstuk komen de overgangsregels en de slotbepaling aan de orde.

BIJLAGEN BIJ DE REGELS:

Ten slotte zijn als bijlagen bij de regels gevoegd:

1. een Lijst van afwijkend gebruik dat toegestaan is in de bestemmingen Wonen en Wonen - Meergezinshuis;
2. een Bijlage 2 Staat van bedrijfsactiviteiten bij functiemenging met toegelaten en niet toegelaten bedrijfsactiviteiten in de bestemming Bedrijf met een bijbehorende algemene verklaring van de opzet van deze staat en een lijst met de verklaring van de gebruikte afkortingen.

4.2 Inleidende regels

Artikel 1 Begrippen

Hierin worden de in de regels gebruikte begrippen gedefinieerd. Ze zijn alfabetisch gerangschikt met uitzondering van de begrippen plan en bestemmingplan die als eerste zijn genoemd.

Het doel van deze regels is om misverstanden of verschillen in interpretatie te voorkomen. Dit als aanvulling op de gevallen waarbij het woordenboek van Van Dale geen uitsluitsel geeft.

Artikel 2 Wijze van meten

Dit is de handleiding voor de manier van meten van diverse in het plan bepaalde maten.

4.3 Bestemmingsregels

Hierna wordt - voor zover nog nodig - een toelichting op een aantal artikelen van de bestemmingsregels gegeven:

Artikel 3 Bedrijf

Deze bestemming betreft de bedrijvenlocatie aan de Veerallee nabij het spoor van Zwolle naar Kampen.

De hier toegestane bedrijfsactiviteiten zijn opgenomen in de bestemmingsomschrijving, en opgenomen in de Staat van bedrijfsactiviteiten bij functiemenging die als Bijlage 2 bij de regels is gevoegd. Zie ook paragraaf

3.9.2.

Artikel 4 Bedrijf - Nutsvoorziening

Uitgangspunten:

- Nutsgebouwtjes met een oppervlakte van minder dan 15 m² en een hoogte van minder dan 3 meter zijn vergunningvrije bouwwerken. In de regels werd er daarom tot nu toe al geen rekening mee gehouden.
- In het kader van de deregulering worden openbare nutsvoorzieningen tot een oppervlakte van 50 m² en met een goothoogte tot 3 meter en een nokhoogte tot 6 meter in de groen en verkeersbestemmingen toegestaan.
- Nutsgebouwen met een oppervlakte van meer dan 50 m² worden specifiek op de plankaart aangegeven. Deze bestemming wordt ook op de plankaart aangegeven op plaatsen waar bestaande kleinere nutsgebouwtjes tot meer dan 50 m² moeten kunnen worden uitgebreid.

Artikel 5 Groen

Uitgangspunten:

- Het structuurgroen en het buurtgroen is bestemd tot 'Groen'. De overige groengebieden zijn bij de bestemming 'Verkeer - Erftoegangsweg' gevoegd. In de bestemming Groen zijn paden voor langzaam verkeer toegestaan maar geen wegen en parkeervoorzieningen voor snelverkeer. Dit is vast beleid waar niet van kan worden afgeweken.
- Bermen en groenstroken langs wegen, die geen structuur- of buurtgroen zijn, zijn opgenomen in de verkeersbestemmingen. Binnen deze laatste bestemmingen is een uitwisseling van groen, verkeer en parkeren overal toegestaan.
- Binnen de bestemming Groen zijn overal trapveldjes en speelvoorzieningen mogelijk.
- Binnen deze bestemming mogen overal gebouwtjes voor openbare nutsvoorzieningen en maatschappelijke voorzieningen tot 50 m² en met een goothoogte tot 3 meter en een nokhoogte tot 6 meter worden gebouwd.

Artikel 7 Maatschappelijk

Deze bestemming betreft de locatie van onder andere de school (het CCC) aan de Koningin Wihelminastraat 66. Daarnaast hebben ook de kinderopvang, onderwijsinstelling en moskee aan de Koningin Wilhelminastraat 91-95 de bestemming Maatschappelijk.

De begrippen maatschappelijke voorzieningen: en bijzondere woonvorm: die in deze bestemming genoemd worden staan omschreven in de lijst van begrippen.

Artikel 8 Sport

Op de gronden met deze bestemming mogen sportterreinen worden aangelegd en gebouwen ten behoeve van sportvoorzieningen worden gebouwd, waaronder ook een kantine is begrepen. Voor het bouwen van tribunes en gebouwen van meer dan 15 m² geldt dat deze uitsluitend binnen een bouwvlak mogen worden gebouwd.

De bestaande rechten voor één opblaashal (van 1 oktober tot 1 april) ten zuidoosten van de kantine van tennisvereniging Zwolse Lawn Tennis Bond aan de Koningin Wilhelminastraat 32 zijn in bestemmingsplan Veerallee overgenomen.

Artikel 9 Tuin

Binnen deze bestemming mogen geen gebouwen en carports bij recht worden gebouwd.

Artikel 11 Verkeer - Erftoegangsweg

Deze bestemming is opgenomen voor het verkeers- en verblijfsgebied met een erftoegangsfunctie. Het heeft een inrichting gericht op gemengd verkeer in een 30 kilometer gebied. Behalve de rijbanen zelf worden ook de bijbehorende bermen, voetpaden, fietspaden en parkeerplaatsen in de bestemming opgenomen. Ook groenvoorzieningen en speelvoorzieningen zijn als onderdeel van de verblijfsfunctie mogelijk in deze bestemming. Binnen deze bestemming mogen ook gebouwtjes voor openbare nutsvoorzieningen en

maatschappelijke voorzieningen tot 50 m² en met een goothoogte tot 3 meter en een nokhoogte tot 6 meter worden gebouwd.

Artikel 13 Water

Deze bestemming omvat al het water dat van belang is voor de waterhuishouding van het gebied. Water dat voor de waterhuishouding niet van belang is, is opgenomen in de bestemmingsomschrijving van andere bestemmingen.

Artikel 14 Wonen

Deze bestemming is bedoeld voor de eengezinshuizen. Dit zijn gebouwen, welke één woning omvatten.

Uitgangspunten:

- Alle bestaande eengezinshuizen in het plangebied worden als zodanig bestemd.
- De bestaande bebouwing wordt conform het huidige legale gebruik en volume bestemd. Indien het geldende plan ruimere mogelijkheden geeft dan er gerealiseerd zijn, wordt volgens die ruimere mogelijkheden bestemd, indien realisatie nog aanvaardbaar is qua licht- en luchttoetreding.
- Binnen het bouwvlak mogen hoofdgebouwen, bijbehorende bouwwerken en overige bouwwerken worden gebouwd. Van het begrip 'overige bouwwerk' is een omschrijving opgenomen in artikel 1.72.
- Op het erf binnen deze bestemming, dat buiten het bouwvlak is gelegen, mogen bijbehorende bouwwerken en overige bouwwerken worden gebouwd, maar geen zelfstandige hoofdgebouwen, waarvan situering niet ondenkbaar wordt bij het toestaan van grotere oppervlakten.
- Halve meters bij hoogtebepalingen worden in het kader van de deregulering afgerond naar boven.
- In het kader van de deregulering mag het erf binnen deze bestemming aan de zijkant en de achterkant van het bouwvlak zonder afwijking worden bebouwd met bijbehorende bouwwerken tot maximaal 50% en 100 m².
- Ter wille van de openheid in het stedenbouwkundig beeld blijft het uitgangspunt waar mogelijk van toepassing om bijbehorende bouwwerken in de zijtuin achter de voorgevel van het hoofdgebouw te plaatsen.
- Bij de bepaling van de voorzijde wordt gekeken waar de naar de weg toegekeerde grens van een bouwvlak en de naar de weg toegekeerde grens van de gevel van een hoofdgebouw is gelegen. Hierbij is de zijde van de hoofdtoegang van het hoofdgebouw bepalend.
- In de voortuinen komt de bestemming 'Tuin', waar in principe geen gebouwen, bijbehorende bouwwerken en carports zijn toegestaan.
- Indien in de voortuinen gebouwen aanwezig zijn, wordt ter wille van de eenvoud van regeling en beheer een gebied met de bestemming 'Wonen' aangegeven dat voor 100% mag worden bebouwd.
- Carports in de voortuinen worden niet wegbestemd, maar binnen de bestemming 'Wonen' met de 'specifieke bouwaanduiding-carport' aangegeven. Carports in de voortuinen worden alleen daar aangegeven waar de bouw van andere bijbehorende bouwwerken niet kan worden toegestaan.
- Zelfstandige complexen van garageboxen worden binnen de bestemming 'Wonen' met een aparte aanduiding aangegeven.
- Zo nodig kunnen nadere eisen worden gesteld aan de plaats en de afmetingen van de bebouwing, zodat bij het ontwikkelen van ongewenste situaties nog kan worden ingegrepen.
- De huidige beroeps- en bedrijfsmatige activiteiten aan huis, die groter zijn dan de standaardregeling worden als afwijkend gebruik toegestaan.

Beroep aan huis:

Volgens vaste jurisprudentie moet binnen een woonbestemming ook een aan huis verbonden beroep worden toegelaten. Uit de jurisprudentie kan als enige ruimtelijk relevant criterium worden afgeleid het hebben van 'een ruimtelijke uitwerking of uitstraling, die in overeenstemming is met de woonfunctie van het betrokken perceel'.

Er is in dit plan een regeling opgenomen voor het gebruik van een deel van een woning voor een aan huis verbonden beroep, zoals in de gemeente Zwolle bij deze bestemming gebruikelijk is. De beperking van het ruimtebeslag van de woning met inbegrip van de bijgebouwen tot 30% van het vloeroppervlak van de woning

(met een absoluut maximum van 50 m²) dient om het verlies of de bovenmatige aantasting van de woonfunctie of van het woonkarakter tegen te gaan. Op deze wijze wordt tevens voorkomen dat de verkeersaantrekkende werking te groot zal worden.

Het verhuren of anderszins beschikbaar stellen van woonruimte aan derden voor de uitoefening van een beroep of bedrijf, hoe gering ook van omvang, is zonder meer als strijdig met de woonbestemming aan te merken.

In de begrippen is een definitie opgenomen over wat onder een aan huis verbonden beroep moet worden verstaan. Het gaat om een dienstverlenend beroep. De definitie van beroep aan huis is gelijk aan de landelijk gehanteerde standaarddefinitie. Indien er personeel in dienst wordt genomen kan er eerder sprake zijn van een ruimtelijke uitwerking of uitstraling die niet met de woonfunctie in overeenstemming is.

Bouwwerken, zonder dak:

Bij de regeling van deze bouwwerken is geen verschil gemaakt tussen verschillende soorten bouwwerken. Elk bouwwerk dat functioneel past in de bestemming kan worden toegelaten. Volstaan is met algemene bepalingen omtrent de maximum hoogte. Daarbij is voor erf- of perceelafscheidingen aansluiting gezocht bij het criterium voor vergunningvrij bouwen van het Bor en voor de afwijking bij het criterium van de Bouwverordening.

Afwijkend gebruik:

De hoofdgebouwen met een afwijkend gebruik dat niet valt onder beroep aan huis of met een beroep aan huis groter dan 30% / 50m² zijn met een aanduiding op de plankaart aangegeven. In de Lijst van afwijkend gebruik behorend bij de regels staat aangegeven welk afwijkend gebruik is toegelaten en voor welk deel van het hoofdgebouw dit afwijkende gebruik is toegestaan.

Onzelfstandige woonruimte / kamerverhuur:

In de bestemmingen Wonen en Wonen - Meergezinshuis is geen (nieuwe) onzelfstandige woonruimte toegestaan. Zie hiervoor ook paragraaf 3.7. Het is echter ongewenst om de bestaande onzelfstandige woonruimte onder het overgangsrecht te brengen. De regeling is er immers niet op gericht om deze onzelfstandige woonruimte binnen de planperiode van 10 jaar laten te verdwijnen. Dit betekent dat er een regeling voor opgenomen dient te worden.

Er is voor gekozen omde bestaande onzelfstandige woonruimte in Veerallee aan te duiden als afwijkend gebruik. Vervolgens zijn in Bijlage 1 Lijst van afwijkend gebruik de adressen opgenomen met daarbij aangegeven hoeveel bewoners maximaal zijn toegestaan. Het aantal bewoners gezien als ruimtelijk relevant voor en van invloed op het woon- en leefklimaat van de omgeving.

Mocht het gebruik voor onzelfstandige woonruimte op een adres uit de lijst vrijwillig worden beëindigd, dan kan door middel van de opgenomen wijzigingsbevoegdheid de regels met bijlage zo gewijzigd worden dat het gebruik voor onzelfstandige woonruimte op het adres niet meer wordt toegestaan.

Artikel 15 Wonen - Meergezinshuis

Deze bestemming is bedoeld voor meergezinshuizen. Dit zijn flats en andere gebouwen met meerdere naast en/of boven elkaar gelegen woningen, welke in tegenstelling tot het eengezinshuis qua uiterlijke verschijningsvorm als een eenheid beschouwd kunnen worden. De definitie van eengezinshuis en meergezinshuis is opgenomen in de begrippen. Voor deze bestemming gelden de zelfde uitgangspunten en regels als voor de bestemming 'Wonen'.

Bijgebouwenregeling:

De regels voor bijbehorende bouwwerken wijken af van de regeling voor de eengezinshuizen. Per afzonderlijke gestapelde woning mag buiten het bouwvlak 25 m² worden gebouwd. Daarnaast mag er een onbeperkte oppervlakte worden gebouwd ten behoeve van algemene voorzieningen voor het meergezinshuis. Dit voorzover het bestemmingsvlak dit toelaat. Waar geen bijbehorende bouwwerken gewenst zijn, komt de bestemming 'Tuin'.

Afwijkend gebruik:

De hoofdgebouwen met een afwijkend gebruik dat niet valt onder beroep aan huis of met een beroep aan huis groter dan 30% / 50m² zijn met een aanduiding op de plankaart aangegeven. In de Lijst van afwijkend behorend bij de regels staat aangegeven welk afwijkend gebruik is toegelaten en voor welk deel van het hoofdgebouw dit afwijkende gebruik is toegestaan.

Artikel 19 Leiding - Water

Deze bestemming valt samen met andere bestemmingen en wordt daarom dubbelbestemming genoemd. Deze dubbelbestemming omvat het in het plangebied gelegen ondergrondse net van hoofdtransportleidingen voor de drinkwatervoorziening. Deze leidingen transporteren drinkwater van de productielocatie naar centrale punten in de verderop gelegen voorzieningsgebieden (zie kaart in paragraaf 3.9).
In een brief van 27 februari 2004 heeft waterleidingbedrijf Vitens de gemeente verzocht de voor het bedrijf cruciale hoofdtransportleidingen in de bestemmingsplannen op te nemen. Het bedrijf beriep zich daarbij op de 'Handreiking en beoordeling ruimtelijke plannen' van de provincie Overijssel. Voor de invoer van de juiste gegevens heeft Vitens de gemeente later een digitaal bestand met de bedoelde hoofdtransportleidingen toegezonden. De leidingen zijn conform dit bestand opgenomen.
Bouwwerken ten behoeve van andere bestemmingen, welke met deze dubbelbestemming samenvallen, mogen uitsluitend worden gebouwd met toepassing van een afwijking, nadat advies van de leidingbeheerder is ingewonnen.
Ter bescherming van de leidingen is voor het uitvoeren van een aantal werken, geen bouwwerk zijnde, of werkzaamheden een omgevingsvergunningenstelsel van toepassing.

Artikel 20 Waarde - Archeologie

Uitgangspunten voor deze dubbelbestemming zijn:

- De gebieden die volgens de gemeentelijke archeologische waarderingskaart een grote vondstkans hebben (50% of meer) zijn mede bestemd tot archeologisch waardevol gebied (zie kaart in 3.2).
- Bij de regeling voor de dubbelbestemming is nauwe aansluiting gezocht bij de Wet op de archeologische monumentenzorg.

Bij verstoringen in de bodem met een grotere diepte dan 0,5 meter en een grotere oppervlakte dan 100 m² zijn specifieke bouwregels en een omgevingsgunningenstelsel conform de regeling uit de Wet op de archeologische monumentenzorg van toepassing.

Artikel 21 Waarde - Cultuurhistorie

Uitgangspunten voor deze dubbelbestemming zijn:

- De percelen met objecten die volgens de Cultuurhistorische quickscan Veerallee als hoog of zeer hoog worden gewaardeerd zijn mede bestemd als cultuurhistorisch waardevol (zie kaart in 3.2).
- Bij het toepassen van deze regeling wordt beoordeeld of geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de ter plaatse aanwezige cultuurhistorische waarden.

4.4 Algemene regels

Artikel 22 Anti-dubbeltelregel

De anti-dubbeltelregel moet op grond van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) worden opgenomen om bijvoorbeeld te voorkomen dat, wanneer volgens een bestemmingsplan bepaalde gebouwen en bouwwerken niet meer dan een bepaald deel van een perceel mogen beslaan, het opengebleven terrein niet nog eens meetelt bij het toestaan van een ander gebouw of bouwwerk, waaraan een soortgelijke eis wordt gesteld.

Bij een omgevingsvergunning kan hiervan worden afgeweken, indien anderszins in voldoende ruimte kan worden voorzien. Ten slotte kan bij een omgevingsvergunning worden afgeweken in bijzondere omstandigheden, onder andere op basis van criteria van de 'Regeling Parkeernormen 2016'.

Artikel 23 Algemene aanduidingsregels geluidzone - industrie

Deze gebiedsaanduiding betreft de vastlegging van de bestaande geluidszone rond het industrieterrein Voorst. Deze zone ligt op de groenstrook langs de A28 en een gedeelte van het Prins Clauspark. Er worden geen wijzigingen in de zonegrens aangebracht (zie kaart in paragraaf 3.9.1 Geluid).

Artikel 24 Algemene aanduidingsregels milieuzone - grondwaterbeschermingsgebied

Deze milieuzone heeft betrekking op een deel van het grondwaterbeschermingsgebied van het waterwinningsgebied Engelse Werk dat binnen het plangebied is gelegen. Ter bescherming van de drinkwatervoorziening zijn een aanlegvergunningenstelsel en specifieke gebruiksregels opgenomen.

Artikel 25 Algemene afwijkingsregels

In deze regels is als eerste de op grond van vaste jurisprudentie vereiste algemene afwijking in de vorm van de zogenaamde 'toverformule' opgenomen. Bij een omgevingsvergunning moet van het gebruiksverbod worden afgeweken, indien strikte toepassing zou leiden tot een beperking van het meest doelmatige gebruik, welke niet door dringende redenen wordt gerechtvaardigd.

Daarnaast wordt in deze regels de bevoegdheid gegeven om bij een omgevingsvergunning af te wijken van bepaalde in het bestemmingsplan geregelde onderwerpen. Hierbij gaat het om afwijkingsregels die gelden voor alle bestemmingen in het plan. Deze regels zijn niet van toepassing, indien en voor zover er specifieke in de bestemming zelf geregelde afwijkingsregels van toepassing zijn.

Ten slotte zijn de criteria voor de toepassing van deze afwijkingsregels hier opgenomen.

Artikel 26 Algemene wijzigingsregels

Deze regel maakt het mogelijk de bestemmingen 'Groen', 'Tuin', 'Verkeer - Erftoegangsweg', 'Wonen' alsmede 'Wonen - Meergezinshuis' onder in deze regel omschreven voorwaarden zodanig te wijzigen dat de situering en de vorm van de in het plan aangegeven bouwvlakken met bijbehorende tuinen, erven, wegen en groenvoorzieningen worden gewijzigd dan wel nieuwe bouwvlakken met bijbehorende tuinen, erven, wegen en groenvoorzieningen worden aangegeven.

Artikel 27 Algemene procedureregels

Hierin wordt de standaardprocedure bij Zwolse bestemmingsplannen voor de voorbereiding van een besluit tot het stellen van een nadere eis beschreven.

Artikel 28 Overige regels

In dit artikel wordt geregeld dat bij een omgevingsvergunning voor het bouwen en/of een omgevingsvergunning voor een wijziging van het gebruik wordt voorzien in voldoende parkeergelegenheid voor motorvoertuigen. Daarbij moet worden voldaan worden aan de parkeeropgave, zoals neergelegd in de “Regeling Parkeernormen 2016 ". Zie paragraaf 2.4 Verkeersbeleid. Indien deze regeling wordt gewijzigd, moet rekening worden gehouden met deze wijziging.

4.5 Overgangs- en slotregels

Artikel 29 Overgangsrecht

Het overgangsrecht is vastgelegd in de vorm zoals in het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) is voorgeschreven.

Tevens is een hardheidsclausule opgenomen in de vorm van persoonsgebonden overgangsrecht op de wijze zoals door de regering bij de totstandkoming van het Bro werd aanbevolen.

Artikel 30 Slotregel

Als laatste wordt de slotregel opgenomen. Deze regel bevat zowel de aanhalingstitel van het plan, de aanhalingstitel van de regels van het plan als de vaststellingsregel van het plan.

4.6 Bijlagen

Bijlage 1 Lijst van afwijkend gebruik:

Deze bijlage omvat per adres het afwijkend gebruik dat binnen de bestemmingen 'Wonen' en 'Wonen - Meergezinshuis' is toegestaan.

Bijlage 2 Staat van bedrijfsactiviteiten bij functiemenging:

De staat van bedrijfsactiviteiten bij functiemenging is een algemene staat die toegepast wordt bij bestemmingsplannen van de gemeente Zwolle. De staat is gebaseerd op het VNG-rapport 'Bedrijven en milieuzonering' van maart 2009. De staat behoort bij de bestemming 'Bedrijf'.
De staat maakt als Staat van bedrijfsactiviteiten bij functiemenging onderdeel uit van de regels en daardoor heeft zij rechtstreekse werking. Een niet in de staat genoemd bedrijf kan dus niet worden gevestigd, evenmin als een wel genoemd bedrijf, dat als niet toelaatbaar staat aangegeven. Een zodanig bedrijf kan in een concreet geval qua aard en invloed op de omgeving toch wel aanvaardbaar zijn. Daarom is voorzien in een afwijking voor gelijkwaardige bedrijven. De formulering is afgestemd op de eisen die de jurisprudentie daaraan stelt.
In Staat van bedrijfsactiviteiten bij functiemenging is voorafgaand aan de staat een algemene verklaring van de opzet van de staat en de betekenis van de gebruikte afkortingen opgenomen.

4.7 Handboek

Dit bestemmingsplan is vervaardigd conform de richtlijnen van het 'Handboek bestemmingsplannen Zwolle' versie 21.

Hoofdstuk 5 Uitvoerbaarheid

5.1 Economische uitvoerbaarheid

Dit bestemmingsplan is conserverend van karakter. In verband met het feit dat de gemeente binnen het plangebied geen nieuwe ontwikkelingen met financiële consequenties initieert, is het niet nodig om bij het bestemmingsplan een exploitatieplan te voegen.

5.2 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

5.2.1 Uitkomsten overleg

Op 18 januari 2018 is het voorontwerpbestemmingsplan Veerallee in het kader van het overleg als bedoeld in artikel 3.1.1 van het Besluit ruimtelijke ordening naar 11 instanties verzonden met het verzoek om uiterlijk 16 februari 2018 schriftelijk te reageren.

Het plan is toegezonden naar de volgende instanties:

1. Provincie Overijssel;
2. Waterschap Drents Overijsselse Delta;
3. Veiligheidsregio IJsselland;
4. Rijkswaterstaat Oost Nederland;
5. N.V. Nederlandse Gasunie;
6. TenneT TSO B.V.;
7. Vitens Overijssel N.V.;
8. ProRail;
9. Stichting deltaWonen;
10. Wijkvereniging Veeralleekwartier;
11. Tennisvereniging ZLTB.

Onderstaand de vooroverlegreacties die ontvangen zijn.

1. Provincie Overijssel

Opmerking:
Aangegeven wordt dat het plan bijdraagt bij aan het provinciale ruimtelijk beleid.
Indien het plan ongewijzigd in procedure wordt gebracht, zijn er vanuit het provinciaal belang geen beletselen voor het verdere vervolg van deze procedure.
Hiermee is, voor zover het de provinciale diensten betreft, voldaan aan het ambtelijke vooroverleg als bedoeld in het Besluit ruimtelijke ordening.

Reactie:
Van de vooroverlegreactie is kennisgenomen.

2. Waterschap Drents Overijsselse Delta

Opmerking:
Het waterschap geeft een positief advies op dit plan.

Reactie:
Van de vooroverlegreactie is kennisgenomen.

3. Veiligheidsregio IJsselland

Opmerking:
De Veiligheidsregio adviseert om bij vergunningen voor verbouw en nieuwbouw binnen het plangebied zoveel mogelijk afsluitbare mechanische ventilatie te laten toepassen. Dit maakt het binnen schuilen van de aanwezigen bij een incident in de omgeving met een toxische stof veiliger.

Reactie:
Dit advies gaat verder dan in het kader van het bestemmingsplan kan worden geregeld. Het advies is om die reden niet van invloed op de inhoud van bestemmingsplan Veerallee. Bij overleg op bouwplanniveau kan dit advies ingebracht worden.

4. Rijkswaterstaat Oost Nederland

Aangegeven wordt dat het bestemmingsplan Rijkswaterstaat geen aanleiding geeft tot opmerkingen.

5. TenneT TSO B.V.

Opmerking:
Aangegeven wordt dat de belangen van TenneT voldoende geborgd zijn in het bestemmingsplan.

Reactie:
Van de vooroverlegreactie is kennisgenomen.

6. ProRail

Aangegeven wordt dat ProRail in dit stadium van de procedure geen opmerkingen heeft.

BIJLAGEN BIJ DE TOELICHTING

Bijlage 1 Cultuurhistorische quickscan Veerallee

Hoofdstuk 1 Cultuurhistorische quickscan Veerallee

CULTUURHISTORISCHE QUICKSCAN

Onderzoeksgebied

Veerallee

Gemeente Zwolle

Onderzoek i.o.v. de gemeente Zwolle, afd. Leefomgeving en Erfgoed, monumentenzorg

december 2014

MONUMENTEN ADVIES BUREAU

COLOFON

Opdrachtgever
Gemeente Zwolle. Afdeling Leefomgeving en Erfgoed, monumentenzorg

Analyse en fotografie
drs. C.J.B.P. Frank

Historisch beeldmateriaal
Historisch Centrum Overijssel
Diverse beeldbanken en literatuur

Dit is een uitgave van het Monumenten Advies Bureau, Nijmegen, december 2014, copyright MAB Nijmegen 2014

MONUMENTEN ADVIES BUREAU
drs. C.J.B.P. Frank
drs. F.A.C. Haans
mw. drs. C.H.J.M. van den Broek
drs. J. de Jong
ing. G. Korenberg
mw. drs. M. Lemmens
mw. drs. L. Valckx

Bredestraat 1, 6542 SN NIJMEGEN
tel: 024-3786742
fax:024-3792477
Info@monumentenadviesbureau.nl / www.monumentenadviesbureau.nl

Inhoud

1 INLEIDING 5

2 SCHETS ONDERZOEKSGEBIED 7

3 HISTORISCH RUIMTELIJKE ONTWIKKELING 22

4 QUICKSCAN CULTUURHISTORISCHE KWALITEIT 34

5 AANBEVELINGEN 38

6 OBJECTLIJSTEN ONDERZOEKSGEBIED 39

7 LITERATUUR / BRONNEN 41

1 INLEIDING

1.1 Cultuurhistorie in Veerallee

De wijk Veerallee bevindt zich in het zuidwestelijke deel van de bebouwde kom van Zwolle en ligt tussen de A28 en de Nieuwe Veerallee. Het gebied kwam vanaf de periode rond 1900 in beeld als stadsuitbreiding, aanvankelijk voor de beter gesitueerden die er langs de Veerallee grote villa's lieten bouwen. Ook aan de rond 1900-1905 aangelegde woonstraten haaks op de Veerallee werden in die periode grote woonhuizen gerealiseerd. Voor de midden- en arbeidersklassen werd eveneens in de wijk gebouwd, vooral gedurende de eerste helft van de vorige eeuw. Langs de Veerallee vestigden zich twee bekende Zwolse onderwijsinstellingen, de Christelijke HBS en het Gymnasium Celeanum, beide in representatieve schoolgebouwen. Met de komst van de A28 kwam een duidelijke afbakening aan de noordzijde van de wijk tot stand. Langs de in de jaren 70 verlegde snelweg werd als buffer een brede groenzone aangelegd. In de jaren 50 en 60 is de Veerallee grotendeels afgerond met kleine woonbuurten met vrijstaande en geschakelde middenstandswoningen en rijtjeshuizen.
Omgeven door de bedrijventerreinen, spoortrajecten en brede verkeersstructuren ligt de Veerallee enigszins geïsoleerd van de andere Zwolse woongebieden. Het gebied heeft zijn historische karakter, bepaald door de karakteristieke en zeer gevarieerde woonbebouwing uit vooral de eerste helft van de twintigste eeuw goed behouden. De schilderachtige zuidelijke wijkrand met zijn vele villa's is voor het binnenkomende verkeer een fraai visitekaartje voor de stad.

1.2 Nieuwe bestemmingsplannen in Zwolle

Op 1 januari 2012 is artikel 3.1.6, tweede lid, onderdeel a, van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) gewijzigd. Daarmee dienen cultuurhistorische waarden uitdrukkelijk te worden meegewogen bij het vaststellen van bestemmingsplannen. Dit betekent dat gemeenten een analyse moeten verrichten van de cultuurhistorische waarden in een bestemmingsplangebied en daar conclusies aan verbinden die in een bestemmingsplan verankerd worden. De gemeente Zwolle werkt daarom verder aan de inventarisatie van cultuurhistorische waarden in de verschillende stadsgebieden en het buitengebied. Deze rapportage bevat in kort bestek de analyse van de cultuurhistorische waarden in de Veerallee.
De cultuurhistorische analyse wordt in quickscanvorm uitgediept. De quickscan vertelt in het kort het verhaal van het gebied aan de hand van een aantal belangrijke ruimtelijke thema's en beschrijft de belangrijke relicten van de historische ontwikkeling, die we in het gebied kunnen zien. Deze onderdelen vormen de cultuurhistorische component van de Veerallee. Elk afzonderlijk, maar, voor zover daar nog sprake van is, vooral in onderlinge samenhang zijn zij de cultuurhistorische dragers van het gebied.

1.3 De cultuurhistorische quickscan

De volgende onderdelen komen in de quickscan aan de orde:

- Beknopte beschrijving van de historisch-ruimtelijke ontwikkelingen van het plangebied Veerallee in hoofdlijnen;
- Beschrijving en overzicht van de aanwezige cultuurhistorische aspecten (structuren, bouwkundige objecten, ensembles, groen);
- Kwalificatie van de cultuurhistorische kwaliteit van de bebouwing (indifferent, attentiewaarde, waardevol, zeer waardevol);
- Duiding van de cultuurhistorische waarden, in woord en beeld (Cultuurhistorische kaart)
- Aanbevelingen ter behoud en versterking van de aspecten met een hoge cultuurhistorische waarde;
- Historisch kaart- en beeldmateriaal;
- Het onderzoeksgebied omvat de wijk Veerallee. Voor de begrenzing zie afbeelding 1 en paragraaf 2.1.

1.4 Het doel van de analyse

Deze analyse beschrijft de cultuurhistorie in de Veerallee ten behoeve van de nieuwe bestemmingsplannen, die voor diverse gebieden in Zwolle zullen worden opgesteld.
In de nieuwe bestemmingsplannen zal ook het cultuurhistorische aspect aandacht krijgen en in vergelijking met de vigerende plannen worden geüpdatet.

1.5 Werkzaamheden

De gegevens voor deze analyse zijn verzameld tijdens veldwerkbezoek aan het gebied (uitgevoerd op 25 september 2014), archiefonderzoek en studie van diverse dossiers en documentaties van de gemeente Zwolle. Dit rapport bevat de in paragraaf 1.3 opgesomde onderdelen. Alle relevante cultuurhistorische aspecten zijn weergegeven op de cultuurhistorische waardenkaart.
De archeologische component maakt geen deel uit van deze quickscan.

Monumenten Advies Bureau, 2014.

afb. 1 Luchtfoto plangebied, via googlemaps.

Prinses Julianastraat

2 SCHETS ONDERZOEKSGEBIED

2.1 Ligging en begrenzing

De Veerallee ligt in het zuidwesten van de bebouwde kom van Zwolle, op enige afstand ten zuidwesten van de binnenstad. De begrenzing van het gebied wordt gevormd door de A28 aan de noordwestzijde, het spoortracé Zwolle-Kampen aan de noordoostzijde, de Nieuwe Veerallee aan de zuidoostzijde en de IJsselallee aan de zuidwestzijde.

2.2 Algemeen historisch ruimtelijk beeld

Het ruimtelijke beeld van het onderzoeksgebied wordt vooral bepaald door een grotendeels in de eerste helft van de twintigste eeuw tot stand gekomen woonwijk met een representatief front langs de Veerallee en de Willemsvaart. Dit is in feite één van de oudste en prestedelijke structuren in het gebied. De representatieve woonbebouwing ontwikkelde zich vanaf circa 1900 het eerst langs de allee en enkele haaks hierop geprojecteerde straten. Gedurende de eerste helft van de twintigste eeuw volgden op de achter liggende terreinen ook woonbuurtjes voor arbeiders en middenstanders. Het zuidelijke deel kreeg achter het lint aan de Veerallee een meer tuinwijkachtig opgezet karakter met kleine en grote villa's en grote middenstandswoningen in een groene entourage. De bebouwing langs de noordflank dateert grotendeels uit de naoorlogse periode en bestaat uit vrijstaande en geschakelde woningen, deels georiënteerd op het Prins Clauspark, dat langs (en in samenhang met) de in de jaren 70 verlegde A 28 is gerealiseerd als groene buffer tussen de woonwijk enerzijds en de verkeersstructuren en bedrijventerreinen van de Voorst anderzijds. Aan de noordoostzijde grenst de spoorlijn Zwolle-Kampen het gebied.

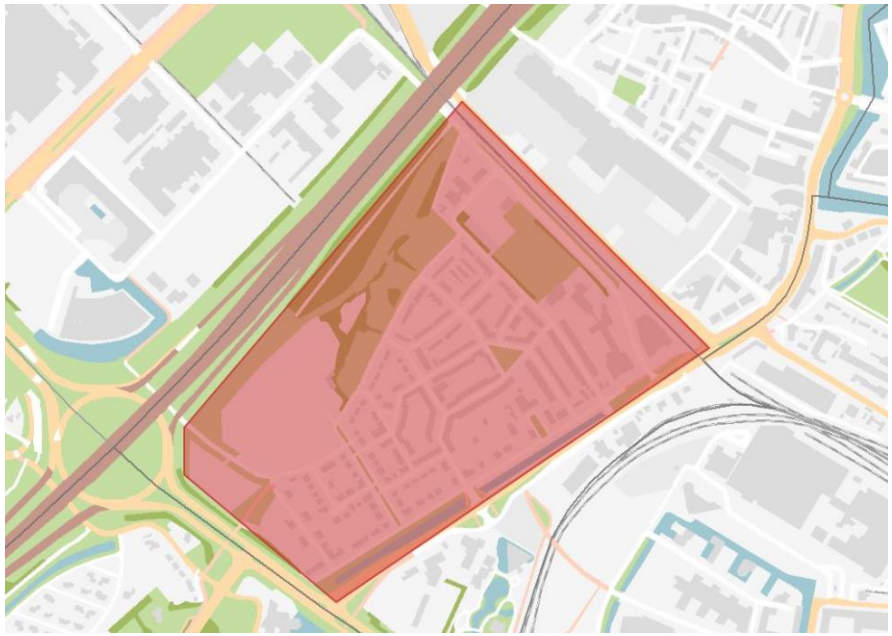

afb. 2 Globale begrenzing van het onderzoeksgebied (roze vlak).

De woonbebouwing van de Veerallee is zeer divers en varieert van zeer representatieve herenhuis- en villabebouwing uit de eerste decennia van de vorige eeuw tot voor het interbellum typerende complexen middenstandswoningen, rijtjeshuizen uit de naoorlogse periode en een groot sociaal woningbouwcomplex uit de periode rond 1920, bestemd voor de arbeidersklasse. Aan de Veerallee bevinden zich tevens twee grote historische scholen. Uit de prestedelijke periode is in het gebied geen bebouwing behouden gebleven, uitgezonderd een restant van de bebouwing van de buitenplaats Villa Flora (Veerallee 32), die in oorsprong uit het midden van de negentiende eeuw dateert.

Afb.3-5 De Veerallee in vogelvlucht. Links totaaloverzicht, rechts boven het noordelijke deel van de wijk, rechts onder het zuidelijke deel (bingmaps.com).

2.3 Historische ensembles in de Veerallee

Inleiding

In het onderzoeksgebied bevinden zich enkele historische ensembles, waarin nog een samenhangend beeld bestaat tussen de historische stedenbouw en de historische gebouwde omgeving. In feite kan een groot deel van de woonwijk als een historisch ensemble worden geduid, waarin de gestage groei vanaf het einde van de negentiende eeuw in een aantal hoofdfasen goed is te volgen, zowel in het stedelijk patroon als in de bebouwingstypologie en vormgeving.

Binnen dat totaalensemble is een aantal deelgebieden te onderscheiden. Deels hebben die gebieden een overlap. De gebieden zijn aangegeven op de waardenkaart:

1.De Veerallee: historisch bebouwingslint

Langs de Veerallee is sprake van een doorgaande lintbebouwing, bestaande uit veelal representatieve vrijstaande of geschakelde woonhuizen (villa's, middenstandswoningen), merendeels uit de periode circa 1900-1940. Uitzonderingen binnen het lint zijn de beide historische scholen en de veel oudere bouwrestanten van de buitenplaats Flora. Het lint vormt door de grote variatie aan bouwstijlen een staalkaart van de representatieve woonhuisbouw uit de eerste helft van de twintigste eeuw. Met de grote tuinen, de laanbeplanting en de Willemsvaart vormen de panden een bijzonder historisch ensemble.

Delen van het lint behoren tot andere kenmerkende ensembles in de wijk.

2.Het project Noorman / Van Essen

Het betreft het ensemble zeer representatieve geschakelde herenhuizen in het op initiatief van A.H. Noorman en naar ontwerp van gemeentearchitect J.L. van Essen aangelegde noordelijke deel van de Veerallee, omvattende de Koningin Wilhelminastraat en de Prins Hendrikstraat, met aansluitende bebouwing langs de Veerallee. Door een kleine groep gerenommeerde architecten zijn voor dit wijkdeel grote herenhuizen gerealiseerd in projectmatige opzet, veelal met rijk uitgevoerde, aan de art nouveau verwante bouwstijl. Het ensemble is opmerkelijk gaaf behouden gebleven. De woningen zijn gebouwd aan een eenvoudige stedenbouwkundige structuur, bestaande uit een tweetal haaks op de Veerallee geprojecteerde woonstraten, die aan de noordzijde worden ontsloten door een dwarslaan.

3.Villapark in het zuiden

Het zuidelijke deel van de Veerallee kent een ruimere opzet en veelal vrijstaande of per twee geschakelde huizen (villa's en grote middenstandswoningen) in grote tuinen, aan relatief brede straten met veel groen. De oudste onderdelen van dit ensemble zijn de grote geschakelde villa's aan de Jonkheer Strick van Linschotenlaan, uit circa 1905. De tweede bebouwingsfase dateert uit de periode 1920-1935 en bestaat uit iets kleinere geschakelde "landhuizen" en middenstandswoningen, met name aan de Oranje Nassaulaan en omgeving. Markante structuur in dit wijkdeel is de Oranje Nassaulaan, een breed opgezette allee met groene middenberm, haaks op de Veerallee.

4.Ensemble middenstandswoningen en Ons Belang

Woningbouwcomplex in opdracht van de woningbouwvereniging Ons Belang, in 1921-1923 ontworpen en gebouwd door J.D.C. Koch, in een traditioneel-zakelijke stijl, aan de Prinses Julianastraat, Prins Alexanderstraat, Prins Mauritsstraat en het Prins Frederikplein. Het vrij gaaf gebleven complex bestaat uit aaneengesloten reeksen één- of tweelaags woningen (eengezins-, en beneden- en bovenhuizen) in een schilderachtige stedenbouwkundige opzet, met bijzondere hoekaccenten, levendige gevelwanden, etc.

Ten oosten en westen van het complex bevinden zich kleinere projecten met geschakelde middenstandswoningen in lange blokken, eveneens uit de jaren 20 en 30, waaronder het complex tussen Prins Frederikplein, Julianastraat en Wilhelminastraat, met zeer verzorgd uitgevoerde detaillering en aan de Julianastraat opmerkelijke hoekpanden met expressief karakter.

De complexen liggen in een eenvoudig opgezette structuur met merendeels haaks op elkaar aansluitende, soms nadrukkelijk geknikte straten. Op twee plaatsen is sprake van een pleintje met groen middenplantsoen en ook in de ruime knik van de Prinses Julianastraat is er een verbreding in de straat, waardoor een pleinvormige ruimte is ontstaan.

5.Naoorlogs ensemble

Eenvoudig ensemble naoorlogse woningbouw uit de periode late jaren 40 – jaren 60 langs de noordrand van de wijk, en bestaande uit zowel vrijstaande of hooguit per twee geschakelde grote woningen tot grote blokken geschakelde eengezinswoningen in een sobere halfopen verkaveling.

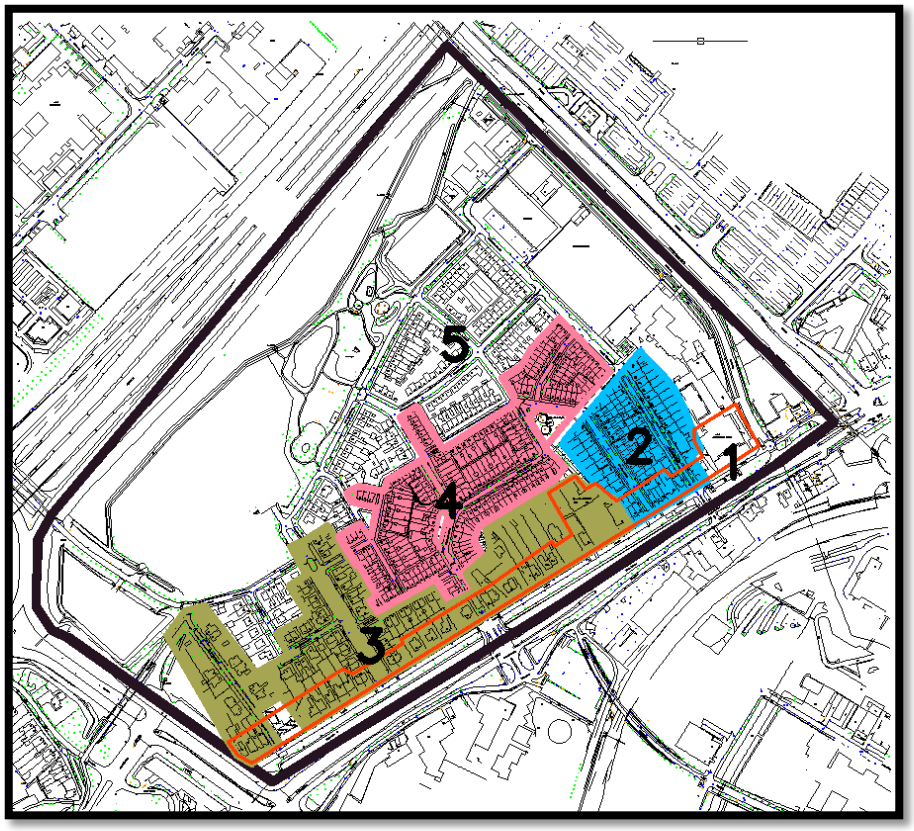

Afb. 6 Ligging van de diverse ensembles in de Veerallee

Afb. 7-8 Ensemble 1: Veerallee

Afb.9-10 Ensemble 2: Project Noorman-Van Essen, Prins Hendrikstraat

Afb.11-12 Ensemble 3: villapark, omgeving Oranje Nassaulaan en Jonkheer Stick van Linschotenlaan.

Afb.13-14 Ensemble 4: Woningbouw van Ons Belang, Prinses Julianastraat e.o.

Afb.15-16 Ensemble 4: middenstandswoningen uit jaren 30, Frederikplein en Mauritsstraat

Afb. 17-18 Ensemble 5: naoorlogse invullingen, aan de Prins Mauritsstraat en de Koningin Wilhelminastraat.

2.4 Bebouwingskarakteristiek: historische bebouwing

Inleiding

Voordat het gebied werd opgenomen in de verstedelijking was er nauwelijks bebouwing. Rond het midden van de negentiende eeuw werd een kleine buitenplaats, Villa Flora, aangelegd. De resterende bebouwing daarvan is thans de oudste in het onderzoeksgebied. Het betreft delen van het casco van de oude villa, die ondanks ingrijpende verbouwingen behouden zijn gebleven.

De eerste bouwactiviteiten, die leidden tot het ontstaan van een doorgaande lintbebouwing langs de Veerallee dateren van de laatste jaren van de negentiende eeuw en bestaan uit representatieve woonhuizen in een scala aan bouwstijlen. Het huidige bebouwingslint langs de Veerallee is voornamelijk in de periode circa 1900-1930 tot stand gekomen en betreft een grote variatie aan villa's, grote middenstandswoningen en landhuizen, deels vrijstaand, deels per twee of meer geschakeld. De panden hebben een traditionele vormgeving en opbouw, met één tot twee bouwlagen met kap met keramische pannendekking, bakstenen of gepleisterde gevels en houten kozijnen en ramen. De variatie aan bouwstijlen is groot.

Villa's en herenhuizen uit de periode eind negentiende eeuw - 1914

De oudste huizen vertonen nog elementen van de neorenaissance. De deels seriematig gerealiseerde geschakelde herenhuizen aan de Veerallee, in het project Noorman-Van Essen (Koningin Wilhelminastraat – Prins Hendrikstraat) en aan de Jonkheer Strick van Linschotenlaan zijn kenmerkend voor de overgangsarchitectuur in de periode rond 1905, met elementen van de neorenaissance, art nouveau, chaletstijl en de toepassing van vernieuwende details en materialen. Deze panden worden gekenmerkt door een rijkdom aan decoratieve details, contrasterend kleur- en materiaalgebruik en bijzondere architectuuronderdelen als erkers, serres, balkons, loggia's, portieken, torenaccenten, en topgevels met sierspanten en steekkappen. De herenhuizen zijn in kleine bouwprojecten gerealiseerd, naar ontwerp van architecten als G.B. Broekema, G.G. Post en M. Meijerink.

De belangrijkste voorbeelden

- Koningin Wilhelminastraat 2, 4 en verder, 7-9, 25 en verder
- Prins Hendrikstraat 1-5, 7, 9-17, 2-26
- Veerallee 21-25, 26-28, 37-38, 56-57, 64-68
- Jonkheer Strick van Linschotenlaan 1-7, 2-8

Afb. 19 en afb. 20 Geschakelde herenhuizen aan de Koningin Wilhelminastraat en de Prins Hendrikstraat.

Afb. 21 en afb. 22 Geschakelde herenhuizen aan de Veerallee en de Strick van Linschotenlaan.

Woningbouw in het interbellum: villa's, landhuizen en middenstandswoningbouw

Een belangrijk deel van de historische bebouwing in het onderzoeksgebied dateert uit het interbellum, toen de gronden in het zuidelijke en westelijke deel werden verkaveld en uitgegeven voor bebouwing. Op nog onbebouwde kavels langs de Veerallee werden nog individuele invullingen gerealiseerd: grote vrijstaande of per twee geschakelde villa's en middenstandswoningen. De overige terreinen werden als kleine projecten ingevuld met meerdere blokken dubbele woningen ("landhuizen" werden ze destijds genoemd) of zelfs in lange rijen geschakelde middenstandswoningen. De vormgeving van de huizen is traditioneel-zakelijk, met een ambachtelijk karakter, vaak met verwijzingen naar de Amsterdamse school of de Nieuwe Haagse school. De woningen hebben één of twee bouwlagen, de bovenste en de zolderverdieping vaak opgenomen in expressief gevormde, nadrukkelijk aanwezige kappen met pannendekking en grote houten overstekken. De gevels zijn van baksteen, vaak in fraaie verbanden en voorzien van subtiele siermetselwerkdetails rond ingangen, in topgevels of op gevelhoeken. De woningen uit de jaren 20 hebben vaak schilderachtig opgezette hoofdvormen met topgevelrisalieten, erkers en hoekaccenten. Kozijnen en ramen zijn van hout, bovenlichten vaak gevuld met glas-in-lood.

Het complex middenstandswoningen aan het Frederikplein / Prinses Julianastraat, in 1937 gebouwd naar ontwerp van P.A. Lankhorst toont de doorontwikkeling van bovengeschetste bouwtrant. De vormgeving is zakelijker, horizontale lijnen overheersen, hier en daar zijn stalen ramen toegepast en er is veel aandacht voor de onversierde bakstenen gevelvlakken. In kleurgebruik en toepassing van geometrische hoekaccenten is de invloed van Dudok en de Nieuwe Haagse school voelbaar.

De belangrijkste voorbeelden

- Koningin Sophiastraat 3-17
- Koningin Wilhelminastraat 1
- Oranje Nassaulaan 1-7 / Veerallee 51-52 / Koningin Sophialaan 27-29
- Oranje Nassaulaan 4-6, 8
- Prins Frederikplein 2-12, 14-16 / Prinses Julianastraat 51-57 / Koningin Wilhelminastraat 37-47 / Dillenburgstraat 1-15, 2-10, 12
- Veerallee 39, 40, 49, 53-54
-

Afb. 23-26: Koningin Sophiastraat (links boven), Veerallee 51-52 (rechts boven), Oranje Nassaulaan 8 (links onder) en Koningin Wilhelminastraat 37 en verder).

Woningbouwcomplex Ons Belang

Dit complex is in opdracht van de woningbouwvereniging Ons Belang, in 1921-1923 ontworpen en gebouwd door J.D.C. Koch, in een traditioneel-zakelijke stijl. Het vrij gaaf gebleven complex bestaat uit aaneengesloten reeksen één- of tweelaags woningen (eengezins, en beneden- en bovenhuizen) met rode pannendaken, bakstenen en/of deels gepleisterde gevels en houten raam- en deurdetails, deels nog oorspronkelijk. Risalieten met topgevels, wolfeinden, uitgebouwde geveldelen, dakhuizen en torenachtige elementen, deels als accenten op de straathoeken, verlevendigden de zeer gevarieerde architectuur. De opzet van het complex is die van een tuindorp, met vrij grote achtertuinen, diverse woningen met voortuinen, kleine pleinvormige ruimten.

Afb.27-30 Het complex van Ons Belang bestaat uit verschillende woningtypen en een grote variatie aan bouwvormen.

Bijzondere gebouwen uit het interbellum

Aan de Veerallee bevinden zich twee historische schoolgebouwen, die wat betreft volume, typologie en functie duidelijk afwijken van de woonhuisbebouwing, maar qua stijl en materialisering aansluiten bij de architectuur uit het interbellum, de periode waarin de scholen zijn gebouwd. Beide scholen hebben bakstenen gevels en forse, met pannengedekte daken. De Christelijke HBS (Prinses Julianastraat 66) uit 1925 (architect M. Meijerink) heeft daarbij een tamelijk traditioneel ogende vormgeving, vooral door de symmetrie van het ontwerp, met hoofdportiek en balkon centraal in de voorgevel, de met houtbeschot beklede topgevel van de middenrisaliet en de siermetselwerkpanelen onder de vensters. Het Gymnasium Celeanum is in 1930 geopend en een ontwerp van L. Krook. De vormgeving met de zeer expressieve hoge, deels gebroken kap, de spitse topgevel en de in stroken gevatte vensters is duidelijk beïnvloed door de Amsterdamse school. De voormalige HBS is in de naoorlogse periode naar achteren omvangrijk uitgebreid.

Afb. 31 en 32 Links de voormalige Christelijke HBS en rechts het Gymnasium Celeanum

Naoorlogse woningbouw

De naoorlogse woningbouw bevindt zich vooral langs de west- en noordflank van het onderzoeksgebied. Voor een belangrijk deel betreft het in lange reeksen geschakelde eengezinswoningen uit de jaren 60, gesitueerd in een halfopen verkaveling. De architectuur is kenmerkend voor de gestandaardiseerde seriematige geproduceerde woningbouw in deze periode. De stijl is sober, functioneel, deels modern, deels traditioneel door de toepassing van bakstenen gevels, houten kozijndetails en met pannen gedekte zadeldaken met schoorstenen. Van oudere datum zijn de rond 1950 gerealiseerde woningen aan de Prins Mauritsstraat en Prins Alexanderstraat, typische voorbeelden van vroegnaoorlogse ambachtelijke woningbouw in Delftse Schoolstijl, met bakstenen gevels, pannendaken met houten goten, roedenramen en enkele schilderachtige details. Langs de Prins Bernhardstraat en Prinses Marijkestraat staan diverse vrijstaande en in blokken van twee geschakelde woningen, die als individuele particuliere projectjes zijn gerealiseerd, veelal in een stijl, waarin behoudende en modernistische uitgangspunten samengaan (shakehands). Goede voorbeelden zijn de door H. Scheffer ontworpen woning Prins Bernhardstraat 8 uit 1959-1960 en de drie vrijstaande huizen die in 1960 naar ontwerp van W. Wormhoudt aan de Prinses Marijkestraat zijn gebouwd.

De belangrijkste voorbeelden

- Prins Bernhardstraat 8
- Prinses Marijkestraat 5-9
- Prins Mauritsstraat 21-25 / Prins Alexanderstraat 15-21

Afb. 33-35. Van boven naar beneden de woningen aan de Prinses Marijkelaan, de Prins Mauritslaan en de Prins Bernhardstraat.

2.5 Oude perceels- en groenstructuren, water

Inleiding

De aanleg van de woonwijk vanaf de vroege twintigste eeuw is ten koste gegaan van het voordien vrij lege landschap en de daarin liggende oude structuren. Vergelijking van de situatie nu en die op de kadastrale minuut van 1832 leert, dat voornamelijk de oude Veerallee en de Willemsvaart nog op hun oude plaats liggen. In het terrein ten noorden van de Veerallee, tussen Prinses Julianastraat en Prins Hendrikstraat zijn enkele perceelsgrenzen van voor de aanleg van de woonwijk behouden gebleven, deels in samenhang met de kleine buitenplaats die hier heeft gelegen, en waarvan een deel van het huis en enkele groenelementen nog behouden zijn gebleven.
In het onderzoeksgebied bevinden zich enkele historische groenstructuren. Deels hebben ze een hoge ouderdom en gaan ze terug op de prestedelijke fase van het gebied. Anderzijds gaat het om groenelementen die karakteristiek zijn voor de ontwikkelingen tijdens het interbellum, toen op verschillende locaties in de nieuw aangelegde woonbuurtjes kleinschalige groenstructuren zijn aangelegd, meest in de vorm van plantsoenen. Het tuindorpprincipe was daarbij een belangrijk uitgangspunt.
Een aantal bomen in het gebied is opgenomen op de gemeentelijke lijst van waardevolle of monumentale bomen. Wanneer deze kwalificaties zijn vermeld wordt dan ook expliciet verwezen naar deze lijst. In hoofdstuk 6 is de volledige lijst met waardevolle of monumentale bomen in de Veerallee opgenomen.

Prestedelijk landschap

De Veerallee behoort tot de oudste structuren in het gebied. Al in de negentiende eeuw was de parallel aan de Willemsvaart verlopende laan beplant met bomen en vormde ze een aangename wandelroute vanuit de Zwolse binnenstad richting het Engelse Werk.

Afb. 36-37 Laanbeplanting langs de Veerallee. Boven een blik in zuidoostelijke richting, met links de oude zilverlindes, en rechts de jongere platanen. Op de onderste foto rechts de zilverlindes, langs de Willemsvaart.

Van de negentiende-eeuwse dubbele laanbeplanting zijn enkele oude zilverlinden, behorende tot de buitenste rij, in de brede, met gras ingezaaide kade langs de Willemsvaart behouden gebleven. De binnenste rij bomen bestaat thans uit jongere platanen.

Ten zuiden van de Prinses Julianastraat bevindt zich langs de achteringang naar het terrein van het Gymnasium Celeanum een reeks forse linden. De bomen staan langs een oude perceelsgrens, die al op de kadastrale minuut van 1832 staat aangegeven en mogelijk ook de begrenzing vormde van de buitenplaats Flora, die rond het midden van de negentiende eeuw werd gesticht aan de Veerallee.

Periode 1900-1914

Uit deze periode zijn weinig bijzondere historische groenstructuren behouden gebleven. De rond 1905 aangelegde Jonkheer Strick van Linschotenlaan heeft een laanbeplanting, bestaand uit gewone esdoorns, die in aanleg teruggaat op de vroege twintigste eeuw. Een aantal bomen is als waardevol aangemerkt vanwege de inmiddels forse omvang.

Periode Interbellum

De Oranje Nassaulaan heeft een breed profiel met door middel van een brede groene middenberm gescheiden rijbanen. De middenberm is gevuld met gras, waarin kleine met heesters beplante perken en bomen, deels acacia.

Het grote driehoekige plantsoen op het Prins Frederikplein is thans als een klein verblijfsparkje ingericht met hagen, zitbanken en speelelementen. Twee grote bomen bepalen het beeld, een Amerikaanse eik en een paardekastanje, beide als waardevol aangemerkt.

Afb. 38 Reeks oude linden tussen Gymnasium en Prinses Julianastraat.

Afb. 39 Oude esdoorns in de Jonkheer Strick van Linschotenlaan.

Afb. 40 De groene middenberm in de Oranje Nassaustraat is kenmerkend voor de in de jaren 20 aangelegde “tuinwijk”.

Afb.41 Het Frederikplein met grote Amerikaanse eik en paardekastanje.

Afb. 42 Moerascypres op de hoek van de Prinses Irenestraat en de Prins Mauritsstraat.

Naoorlogse periode

De noordelijke wijkrand langs de Prins Bernhardstraat bestaat uit het in de jaren 70 aangelegde Prins Clauspark, Dit is een ruim opgezette, informeel ingerichte groenstructuur met slingerpaden, weitjes, boomgroepen en solitairen in een deels licht geaccidenteerd terrein. Tevens bevinden zich in het park een volkstuinencomplex, een dierenweide, sportvoorzieningen, een kleine speeltuin en enkele terrassen. Het park is geopend in 1977. In de zuidelijke parkrand bevindt zich een aantal vrij grote en inmiddels als waardevol aangemerkte bomen, drie zomereiken en vier linden. Het park zelf heeft vanwege de geringe ouderdom een beperkte cultuurhistorische waarde.

De Prins Bernhardstraat heeft voorts doorgaande plantsoenen, als scheiding tussen rijweg en trottoir. Hierin zijn aan de zuidzijde berken geplant. Waarschijnlijk dateert deze groenstructuur uit de jaren 70. Van iets oudere datum zijn de groene bermen met sierkers in de Prinses Marijkestraat.

Solitairen

De Veerallee is een wijk met veel tuinen. In enkele daarvan bevinden zich karakteristieke grote bomen, die betekenis hebben voor het straatbeeld of verwijzen naar een bijzondere historische situatie. Een voorbeeld daarvan zij de oude linde en plataan in de tuin van Veerallee 36, restanten van de fraaie tuin van de buitenplaats villa Flora.

Op de hoek van de Prinses Irenestraat en de Prins Mauritsstraat staat een grote moerascypres.

Afb. 43 Prinses Marijkestraat, in noordelijke richting. Afb. 44 Prins Bernhardlaan naar het noordwesten, met rechts de bermen met berkenplanting, en links het Prins Clauspark.

Afb. 45 Dierenweide in het Prins Clauspark. Afb. 1 Rand Prins Clauspark langs de Prins Bernhardstraat.

Afb. 46 De voortuin van het Gymnasium Celeanum

Prins Hendrikstraat. ZWOLLE.

3 HISTORISCH RUIMTELIJKE ONTWIKKELING

3.1 Vroege ontwikkeling

Dekzandruggen en late natte gronden

Het plangebied maakt deel uit van een complex gebied van dekzandruggen en lage natte gronden in het stroomgebied van de IJssel, het Zwarte Water en de Vecht, waarbij vooral de hogere dekzandruggen al vroeg door de mens in gebruik werden genomen. Ten zuiden van het Zwarte Water en de Aa bevindt zich een oude dekzandrug, die in noordwest-zuidoostrichting loopt en waarop de binnenstad van Zwolle, het gebied rond de Hoogstraat en ook delen van de wijk Assendorp zijn gelegen. Ten noorden hiervan bevindt zich een tweede dekzandrug, waarop uiteindelijk Dieze, de Diezerenk en de Oosterenk tot ontwikkeling kwamen.

Al in de jonge steentijd werd de “Zwolse” zandrug bewoond. De huidige nederzetting is waarschijnlijk rond 800 gevormd. Vanaf deze tijd werd het gebied stukje bij beetje ontgonnen om het te kunnen gebruiken voor akkerbouw. De lager gelegen gronden werden in gebruik genomen als weidegebied en hooiland, maar hiertoe moest wel de afwatering worden verbeterd door het graven van sloten. Ook op de zuidelijker gelegen zandruggen ontstonden agrarische nederzettingen, zoals Ittersum, Schelle, Oldeneel, Spoolde en Westenholte. Vermoedelijk gebeurde dit al voor 500 na C. Op de noordelijker gelegen dekzandrug ontwikkelde zich vermoedelijk al in tiende eeuw of eerder bewoning. Hier ontstond een groot enkgebied, met de Diezerenk en de oostelijk hier op aansluitende Oosterenk. De “Diezerenk” was het kerngebied van de zelfstandige boermarke Dieze. Ook de andere agrarische gemeenschappen in het gebied waren in markeverband georganiseerd. Buiten de enken, die intensief voor bewoning en landbouw werden gebruikt, lagen uitgestrekte deels onontgonnen gebieden, die uiteindelijk als weide- en hooilanden in gebruik werden genomen.

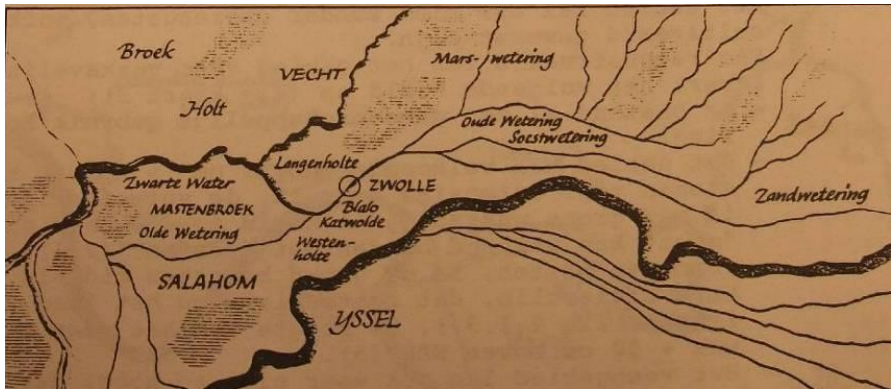

afb. 47 De IJsselvechtdelta rond 800 na Chr. (Illustratie uit Muffels, Cultuurhistorisch-landschappelijk onderzoek Stadshagen).

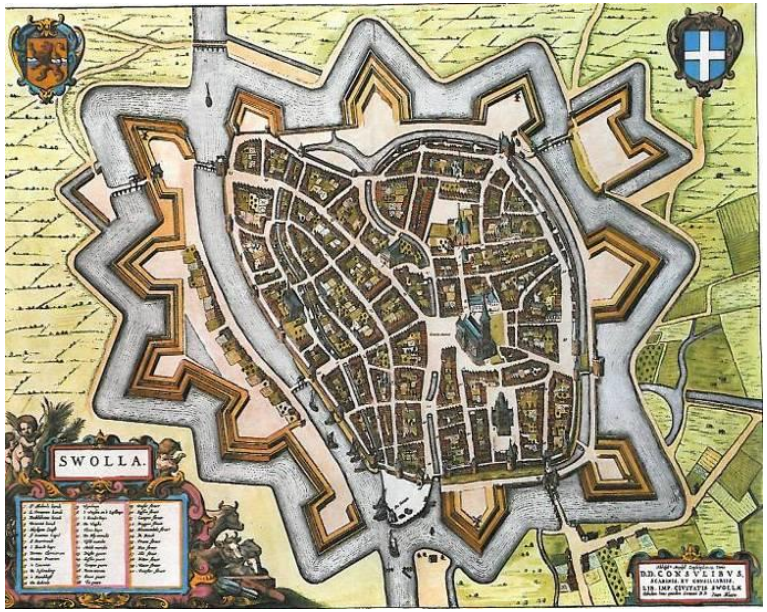

Afb. 48 De vesting Zwolle rond het midden van de zeventiende eeuw, naar J. Blaeu Het zuiden ligt rechts (uit: Noordergraaf, 1985).

Ontginningen

De *marke* Suolle had in 1230 stadsrecht gekregen van de bisschop van Utrecht. Een deel van een bestaande nederzetting, Middelwijk genaamd, werd het centrum van de stad. Hier werd in de loop der eeuwen de huidige binnenstad gecreëerd, die met name in de veertiende en vijftiende eeuw een grote bloei doormaakte. Het ommeland werd, voor en na de stadsvorming, gaandeweg steeds verder ontgonnen voor agrarisch gebruik. De hoger gelegen gronden op de diverse dekzandruggen werden voornamelijk voor akkerbouw gebruikt, terwijl de lager gelegen delen dienst deden als weidegebied en hooiland. Grofweg van de twaalfde tot veertiende eeuw werden de lager gelegen gebieden bedijkt.

3.2 Vesting Zwolle, nieuwe linie

De bloeiende Hanzestad Zwolle werd in de middeleeuwen voorzien van een stenen ommuring met stadspoorten, muurtorens en een buitengracht. Vanaf de late zestiende eeuw, toen er verwoed werd gestreden tegen de Spaanse overheersing, is de vesting Zwolle, belangrijke schakel in de reeks vestingsteden langs de IJssel, gemoderniseerd. Het zwaartepunt lag in de periode 1615-1629, toen buiten de middeleeuwse ommuring een omwalling is gerealiseerd met elf bastions en een stervormige vestinggracht. Al eerder werd gewerkt aan een linie tussen de stad en het Katerveer. Om te voorkomen dat de vijand via Zwolle en Zwartsluis, buiten de stad om, naar het noorden zou kunnen oprukken, werd er tussen de IJssel en de stad in een vrijwel rechte lijn een verdedigingslinie opgeworpen, ongeveer ter plaatse van de tegenwoordige Nieuwe Veerallee, en dus langs de flank van het onderzoeksgebied Veerallee. De linie bestond uit een brede wal en een gracht (liniesloot), die, op de plaatsen waar de linie enkele hoge stroomruggen passeerde, werd voorzien van versterkingen, waaronder op de Spoolderberg de gebastionneerde Bergschans. Vermoedelijk is de linie naar oudere plannen pas in 1598 aangelegd en in 1600 voltooid met de realisatie van de Luurder- of Kleine Schans. Dat was een vierkante redoute ten noorden van de Bergschans, daar waar de Linie een smal rivierduin kruiste.

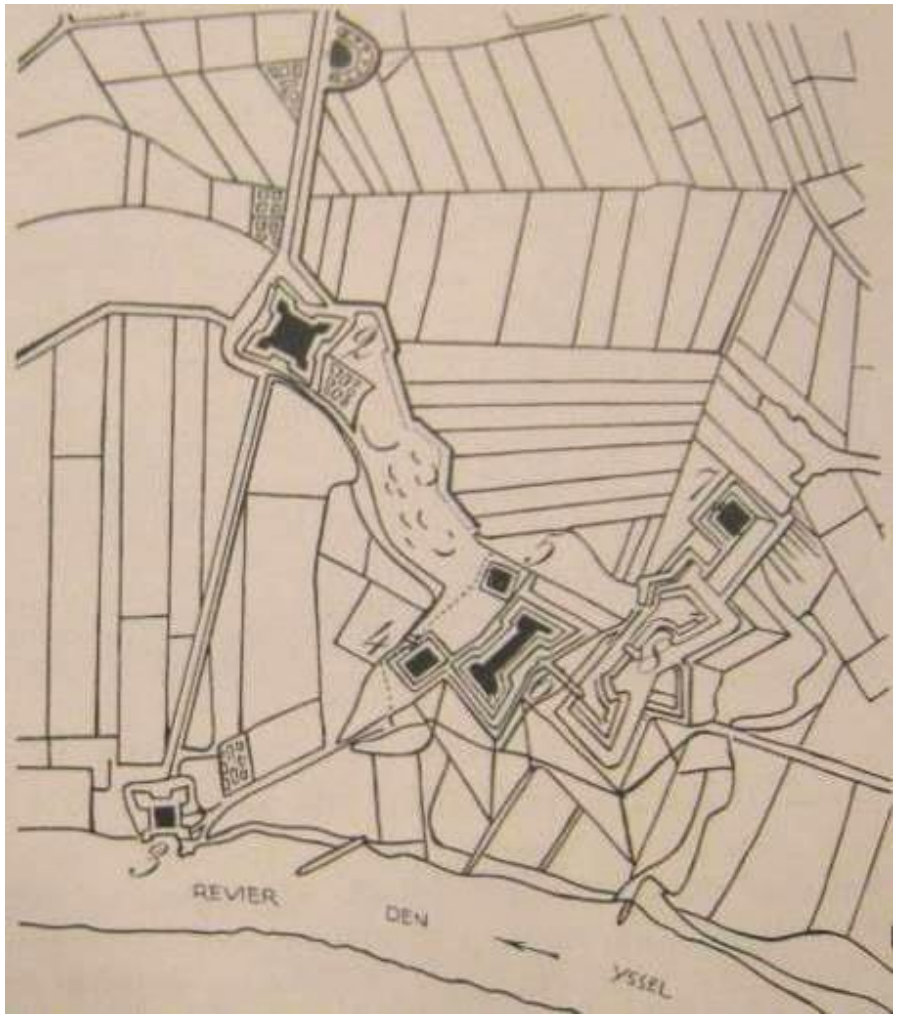

Afb. 49 De linies ten zuidwesten van Zwolle, situatie circa 1700. Centraal in de tekening het Nieuwe Werk, geheel bovenaan (links van het midden) de Luurderschans (illustratie uit: Hogenkamp, 2002).

De locatie van de Kleine Schans moeten we in de omgeving van de ingang tot de Ecodrome aan de Nieuwe Veerallee zoeken. Bij de IJsseldijk kwam een volgende schans, de “Nieuwe schans”. Eind zeventiende eeuw (1698-1701) is de linie naar plannen van de vestingbouwkundige Menno van Coehoorn gemoderniseerd, waarbij de Nieuwe schans ingrijpend werd aangepast en uitgebreid met “het Nieuwe Werk”, thans opgenomen in het Engelse Werk.
De linie doorkruiste voornamelijk agrarisch gebruikt gebied, merendeels weiden en hooilanden. Op het hogere rivierduin ter hoogte van de Luurderschans werd ook akkerbouw bedreven; dit gebied lag evenwel voornamelijk ten zuiden van de linie en dus niet binnen het huidige onderzoeksgebied.

3.3 De 19de eeuw: nieuwe infrastructuur

Vroege negentiende eeuw: aanleg Willemsvaart
Bij de opheffing van de vestingstatus van Zwolle in 1809 is ook de linie aan de stad overgedragen. Dat kwam goed uit, want de stad ontwikkelde in deze periode de plannen voor de aanleg van een nieuwe vaart, die de stad een directe verbinding met de IJssel zou moeten brengen. Al in de middeleeuwen verlangde de stad een scheepvaartverbinding met de druk bevaren IJssel. Zo werd in 1480 al een begin gemaakt met het graven van een vaart, maar het project stokte, waarna een smalle sloot resteerde, die later als liniegracht in gebruik werd genomen. Tot in de negentiende eeuw was dus men genoodzaakt via het Zwarte Water en de Zuiderzee de IJssel te bereiken. Het gemis van een goede ontsluiting werd vooral gevoeld in de turfhandel.

Het nieuwe kanaal kon door het stadsbestuur worden ingepast in de pas verworven linie tussen stad en Katerveer. Moeizame onderhandelingen over grondaankopen werden hiermee zoveel mogelijk beperkt en de liniesloot kon worden gebruikt als basis voor de nieuwe vaart en de afvoer van de vrijkomende grond. Al gauw na de overdracht is begonnen met het graafwerk, maar na de inlijving van het Koninkrijk Holland bij Frankrijk werd het werk stil gelegd.

Afb. 50 Detail Topografisch Militaire Kaart (veldminuut) door J.V.D. Dittlinger, 1851 (Nationaal Archief). Duidelijk zichtbaar is de dan nog jonge Willemsvaart. Bij de pijl de voormalige Luurderschans met de Joodse begraafplaats. Ten noorden markeert een dubbele bomenrij de voorname Veerallee. De kop van de vaart, bij de stadsgracht, ligt nog op de oude plek.

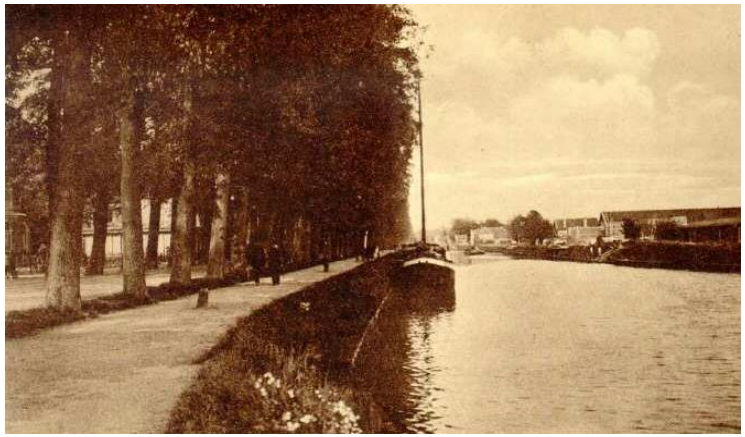

Afb. 51 Beeld van de Willemsvaart omstreeks 1910. Hoewel de vaart verbreed is geeft de afbeelding een goed beeld van de situatie, zoals in de negentiende eeuw was. Links de door bomen omzoomde Veerallee en het noordelijke jaagpad (detail ansichtkaart particuliere collectie).

Alleen het tracé tussen stad en Bergschans was voltooid. Pas na de Franse tijd, in 1819, kon het werk worden hervat, mede door een belangrijke financiële bijdrage van koning Willem I. Baron van Dedem, die door de aanleg van de Dedemsvaart de turfindustrie in de regio een impuls gaf, had hier samen met kooplieden van de IJsselsteden en steenfabrikanten op aangedrongen. De turfvaart in het IJsselgebied moest immers bevorderd worden. Op 24 augustus 1819 kon de nieuwe vaart, geschikt voor de grote vrachtschepen worden geopend. Ze werd genoemd naar de opdrachtgever, koning Willem. Aan weerszijden lagen jaagpaden om de rivierzeilschepen ook bij gebrek aan wind te kunnen verplaatsen.

In het begin liep de Willemsvaart van de speciaal aangelegde Nieuwe Haven met een grote bocht naar de IJssel. In 1873 is de vaart vanwege de toename van de scheepvaart en om het kanaal ook voor zeeschepen geschikt te maken, uitgediept en verbreed. In 1876 werd de kop van het Kanaal, bij de aansluiting op de singelgracht, iets naar het westen verlegd. Ten oosten van het kanaal werd hier de Emmawijk gerealiseerd. Bij de IJssel ontstond een uitgebreid sluizencomplex, de Katerveersluis, die nog in de negentiende eeuw ten behoeve van de grotere binnenvaartschepen werd uitgebreid.

Ontwikkelingen rondom de vaart, aanleg van de Veerallee

De oude schansen bleven bij de aanleg van de Willemsvaart min of meer intact, zo ook de Luurderschans, waarop vanaf 1722 het Joodse kerkhof was gelegen (gesloten in 1885). Het zou zijn aangelegd op een oud soldatenkerkhof. Belangrijkst overblijfsel van de linie was het Nieuwe Werk.

Volgens Koninklijk Besluit van 16 februari 1827 werd de aanleg van de huidige Veerallee aanbesteed, destijds een met klinkers bestrate aarden baan van Zwolle naar het Katerveer. De aanleg hing samen met die van de aansluitende Zuiderzeestraat, die Zwolle, via het veer, verbond met Harderwijk en Amersfoort.

Afb. 52 De Veerallee rond 1900, vermoedelijk in zuidelijke richting. Links de Willemsvaart. Rechts is nog geen bebouwing aanwezig.

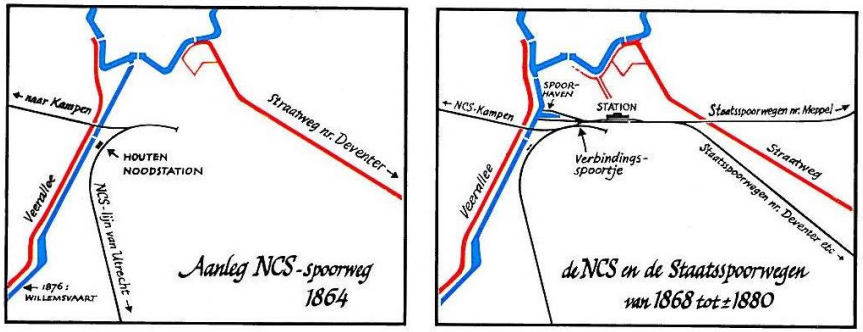

afb. 53 Ontwikkeling van de spoorwegen in Zwolle tussen 1864 en ca.18800 (illustratie uit Ach lieve tijd, 1980). Links de Willemsvaart en de Veerallee.

De nieuwe laan lag aan de noordzijde van de Willemsvaart en werd al gauw ontdekt als fraaie wandeling van de binnenstad naar de IJssel. Het vervallen Nieuwe Werk, de imposante schans bij het Katerveer, vormde hier een attractieve plek voor verpozing en kwam in 1828 in beeld als locatie voor een nieuw stadspark, dat later door de inwoners van Zwolle het “Engelsche werk” zou worden genoemd.
De sterk vergraven resten van de Luurder- of Kleine Schans bleven nog lange tijd zichtbaar in het terrein aan weerszijden van de Willemsvaart. Met het verleggen van de vaart, de realisatie van de nieuwe verkeersweg en uiteindelijk de aanleg van een ruime entree tot de Ecodrome verdwenen de laatste restanten en daarmee ook de Joodse begraafplaats uit beeld.
Vanaf de late negentiende eeuw verrees enige bebouwing langs de Veerallee. Al eerder, in 1851 was een kleine buitenplaats aangelegd, Villa Flora, in opdracht van de toenmalige Commissaris des Konings, jhr. Mr. Cornelis Backer.

Spoor- en tramwegen

In 1864 werd de spoorlijn Utrecht-Hattem doorgetrokken naar Zwolle, het begin van een grootschalige infrastructurele ontwikkeling, die Zwolle tot een belangrijk spoorknooppunt zou maken. De exploitatie was in handen van de Nederlandsche Centraal Spoorwegmaatschappij (NCSM), die in 1859 de concessie voor de spoorlijn van Utrecht naar Zwolle en vandaar naar Kampen had verworven. Naast de particuliere NCSM waren ook de Staatsspoorwegen (SS) in Zwolle actief. Het zou echter tot 1866 duren voordat de lijn Zwolle-Deventer door de SS werd aangelegd. Doordat het station van de SS in 1864 nog niet voltooid was (dat gebeurde pas in 1868) en ook het medegebruik administratief nog niet was geregeld, bouwde de NCSM een tijdelijk station bij de Willemsvaart (in de bocht tussen de spooraftakking naar Kampen en de overweg in de Assendorperlure), dat overigens in 1873 weer werd opgeheven. In de omgeving van deze tijdelijke voorziening werden enkele dienstwoningen voor de NCSM gebouwd. Aan het spoortraject Zwolle-Kampen, geopend in 1865, werd in 1899 opnieuw een halteplaats geopend.

Afb. 54 Van de voormalige buitenplaats Villa Flora resteert het sterk verbouwde huis en delen van de tuin (foto coll. HCO FD015-64). Deze foto dateert uit 1986.

Van 1927 tot 1969 was er in de lijn Zwolle-Kampen ook een halte Veerallee. Het stationnetje stond aan de noordzijde van de spoorlijn. Op deze plek bevond zich voreger ook het begin- en eindpunt van de stoomtramverbinding Zwolle-Blokzijl. In 2000 is het stationnetje gesloopt.

Vanaf 1885 werd door de Zwolsche Tramwegmaatschappij (ZTM) een paardentramdienst geëxploiteerd die vanaf de vroegere Beestenmarkt (nu Harm Smeengekade) via de Veerallee naar het Katerveer liep. Nog in hetzelfde jaar werd de lijn doorgetrokken tot aan de Grote Markt. In 1919 werd de lijn opgeheven.

3.4 De 20ste eeuw: opnieuw ingrijpende ontwikkelingen

Nieuwe infrastructuur

Met de groei van Zwolle vanaf het einde van de negentiende eeuw ontstond rond de stad gaandeweg een geheel nieuwe infrastructuur, waarbij oude uitvalswegen en waterwegen soms hun oude rol bleven vervullen, maar vaker nog vervielen tot secundaire structuren. Ontwikkelingen volgden elkaar snel op. In de vroege twintigste eeuw voldeed de oude Willemsvaart niet meer, vanwege de groei van de omvang van vrachtschepen. In 1919 werden de eerste concrete stappen ondernomen om tot een nieuwe vaarverbinding te komen. Er werd een wet aangenomen voor aanleg van het kanaal Katerveer-Frankhuis, ten westen van de stad. Het zou tot in de vroege jaren 60 duren voordat de schop werkelijk de grond inging. In 1964 werd het Zwolle-IJsselkanaal geopend.

Veerallee

Ook de Veerallee onderging veranderingen. De rustieke landweg langs de Willemsvaart nam als verkeersstructuur flink in betekenis toe, zeker toen in 1930 de IJsselbrug gereed kwam als onderdeel van het Rijkswegenplan. Daarnaast werd op de gronden ten westen van de allee tot woonwijk ontwikkeld, waardoor het verkeer verder toenam (zie paragraaf 3.6). De opening van de nieuwe IJsselbrug in 1930 betekende een enorme verkeerstoename op de Veerallee. Aanvankelijk werd dit nog als een “levendige drukte” ervaren, maar na de Tweede Wereldoorlog kreeg de oude laan zoveel verkeer te verwerken, dat er telkens aanpassingen moesten plaats vinden. Het toenemende auto- en vrachtverkeer legde veel druk op de weg, die telkens weer werd aangepast, verbreed, van fietspaden voorzien en ontdaan van de beplanting.

Midden jaren 30 werden de plannen concreet voor de aanleg van de nieuwe Rijksweg A28, die tevens als ringweg zou moeten functioneren voor Zwolle. De weg kwam kort voor de Tweede Wereldoorlog grotendeels af, maar vooral na de oorlog werden nog veel verbeteringen doorgevoerd. Op de kop van de Veerallee werd een verkeersplein geprojecteerd, die de nieuw ringweg moest koppelen aan de Spoolderbergweg (met aansluiting naar de IJsselbrug) en de nog te realiseren IJsselallee. Bij de aanleg van het verkeersplein werd een deel van de Willemsvaart langs de Veerallee gedempt. De vaart had inmiddels zijn betekenis als infrastructuur verloren, zeker toen in 1965 het Zwolle-IJsselkanaal gereedkwam. Men begon toen met de aansluiting van de Industrieweg op de Veerallee. Die aansluiting ging ten koste van de Willemsvaart, die ten behoeve van het nieuwe verkeersknooppunt moest worden gedempt. In 1966 klaarde men dit karwei over het traject van de stadsgracht tot aan de Veeladingbrug, die net als de spoorbrug en de Keersluisbruggen werd gesloopt.

In 1966-1967 is de spoorhaven aan de Veerallee gedempt. Op de plek van de haven verrees het nieuwe stationspostkantoor. Een tweede grote fase vond plaats in 1968: de aanleg van een parkeerplaats bij de Emmawijk, het verbreden van de spoorwegovergang en de realisatie van een tweebaansweg met vier rijstroken langs de Emmawijk. De derde fase bestond uit de reconstructie van de Harm Smeengekade en de Pannekoekendijk, en een dam ter plaatse van de Kamperpoortenbrug.

De Veerallee was inmiddels veranderd in een drukke verkeersader (Nieuwe Veerallee) en één van de belangrijkste entrees tot het binnenstadsgebied. Het restant van de Willemsvaart fungeerde nog slechts als singel langs de representatieve wijkrand van de wijk Veerallee.

Met het grotendeels verdwijnen van de Willemsvaart kwam in 1964 ook een einde aan het beroemde scholierenpontje dat een “veerdienst” onderhield tussen de aan weerszijden van de vaart gelegen woongebieden en waarvan vooral de schooljeugd gebruik maakte. De pont voer tussen de Veerallee en het Jodendijkje.

In de omgeving van de inmiddels gedempte spoorhaven, vlakbij het nieuwe stationspostkantoor verrees aan de verkeersweg een modern flatgebouw, de Willemsflat, symbool voor de turbulente ruimtelijke ontwikkelingen en een nieuwe landmark in het stedelijke gebied van Zwolle. Het in het complex geïntegreerde servicepompstation stond direct ten dienste van het autoverkeer

op de Veerallee. Het is niet verwonderlijk dat de herstructurering van de straat een wezenlijk onderdeel vormde van het Structuurplan uit 1972.

Aanpassing A28

Midden jaren zestig was een ingrijpende aanpassing van het tracé van de A28 in uitvoering. Dit gebeurde in het kader van de bouw van de nieuwe IJsselbrug, die in 1970 werd geopend. Ten noordoosten van Spoolde kwam een groot verkeersplein te liggen, een deel van het A28 tracé door de Veerallee werd verlegd en de A28 werd in rechte lijn doorgetrokken richting nieuwe IJsselbrug. De route via de Spoolderbergweg naar de oude IJsselbrug kreeg een meer lokale bestemming. Het ronde verkeersplein direct ten noorden van de Spoolderberg wijzigde men tot een eenvoudiger T-splitsing.
De verplaatsing van de A28 in noordwestelijke richting was een grote vooruitgang voor de wijk Veerallee. Het drukke doorgaande verkeer kon op afstand worden gehouden en er kwam ruimte voor een flink wijkpark, het Prins Clauspark, een groene buffer tussen woonwijk en snelweg.

afb. 55-56 Links detail structuurplankaart "Uitbreidingsplan in hoofdzaken voor de gemeente Zwolle" van Dudok, 1949 (uit: *S.J. van Embden*, Rotterdam 1996, p. 196). Rechts detail van de Structuurschets voor Zwolle door ir. S.J. van Embden, voltooid in 1954 (uit: *S.J. van Embden*, Rotterdam 1996, p. 197).

afb. 57 Het nieuwe tracé van de A28, nu in 1966, gezien vanuit het zuidoosten (foto coll. HCO FD0HCO001000167).

Afb. 28 Veerallee in 1976, met op de voorgrond de Willemsvaart (bron: HCO, FDOHCO000172).

3.5 Aanleg van een woonwijk langs de Veerallee

In de tweede helft van de negentiende eeuw werd voor het eerst op grote schaal buiten de binnenstad en de kleine voorstadsgebieden van Zwolle gebouwd. De toenemende bedrijvigheid noodzaakte tot de bouw van arbeidersbuurten en een groeiend aantal welgestelden vestigde zich buiten de singels in riante herenhuizen. Zo ook langs de oude Willemsvaart en de Veerallee, die in die jaren nog een rustieke bomenlaan was en dus een aantrekkelijke locatie voor de bouw van herenhuizen en villa's. In 1900 werd in het Zwolse college van B&W een initiatief behandeld van een bewoner van de Veerallee, A.H. Noorman, die het plan had een terrein ten noorden van de Veerallee te bebouwen. Gemeentearchitect J.L. van Essen heeft het plan uitgewerkt. Het omvatte een drietal haaks op de Veerallee geprojecteerde woonstraten, aan de achterzijde (noordzijde) ontsloten door een dwarsstraat. Het duurde nog jaren eer de gemeenteraad, beducht voor ongebreidelde uitbreiding door speculanten, met het plan instemde en men met de projectontwikkeling aan de slag kon. Het Plan van Uitbreiding benoorden de Willemsvaart werd pas in 1910 vastgesteld. Overigens waren de meeste woningen aan de Koningin Wilhelminastraat, de Prins Hendrikstraat en aansluitende delen van de Veerallee toen al enkele jaren gereed. De bebouwing bestond uit geschakelde herenhuizen in merendeels kleinschalige projecten, ontworpen door een kleine groep architecten (G.B. Broekema, G.G. Post en M. Meijerink). De kleurrijke en decoratief afgewerkte architectuur, met elementen in art nouveaustijl, is kenmerkend voor de vroege twintigste eeuw.

Ook zuidelijker aan de Veerallee werden bouwkavels uitgezet en verrezen nog voor 1910 enkele blokjes geschakelde villa's. Rond 1905 ontstonden de grote dubbele villa's aan de Jhr. Strick van Linschotenlaan. Hier werd het beeld mede bepaald door de grote tuinen rondom, een contrast met de vrij stedelijke gevelwanden van de Wilhelminastraat en de Prins Hendrikstraat.

Afb.59 Prins Hendrikstraat (aangelegd vanaf 1903), ca. 1905-1909 (foto coll. HCO PBKR2798).

Afb. 60 Luchtfoto van de Oranje Nassaulaan en de Koningin Sophiastraat, circa 1929 (foto coll. FD0HCO001000070).

Tussen 1910 en 1920 was er niet zoveel bouwactiviteit in de Veerallee. Her en der verrees een woning, zoals het ten opzichte van de Veerallee ver naar achteren gelegen landhuis op nr. 35 dat in 1915 naar ontwerp van Th. W Rueter werd gebouwd.

Vanaf begin jaren 20 werd er weer volop gebouwd in de Veerallee. In de al bestaande straten werden open percelen alsnog ingevuld (Koningin Wilhelminastraat 1 en 3 in 1924, nrs. 11-23 in 1926), ook werden kleine landhuis- en middenstandswoningbouwprojecten toegevoegd, waartoe het stratenplan stapsgewijs werd uitgebreid. Meer naar het zuiden toe kreeg de wijk een villaparkachtige opzet met vrijstaande of hooguit per twee gekoppelde grote woningen in ruime tuinen, ontsloten door een brede allee met groene middenberm, de Oranje Nassaustraat. Het hart van de Veerallee werd in de jaren 1921-1923 ingevuld met een complex arbeiderswoningen van woningbouwvereniging Ons Belang. De lange blokken geschakelde woningen, deels met bovenhuizen, vormen gesloten straatwanden, vaak met schilderachtige hoekoplossingen. Door de diepe achtertuinen past het complex in de traditie van de tuindorpen. Kleine pleintjes zijn markante stedenbouwkundige elementen in de wijk en vormen tevens de schakel naar andere kleine projecten met geschakelde middenstandswoningen uit de jaren 20 en 30. Een voorbeeld hiervan is het complex tussen Prins Frederikplein en Koningin Wilhelminastraat, in 1937 ontworpen door P.A. Lankhorst.
Gedurende de eerste helft van de twintigste eeuw werd het bebouwingslint langs de Veerallee gesloten met de bouw van diverse vrijstaande of dubbele villa's en twee grote scholen

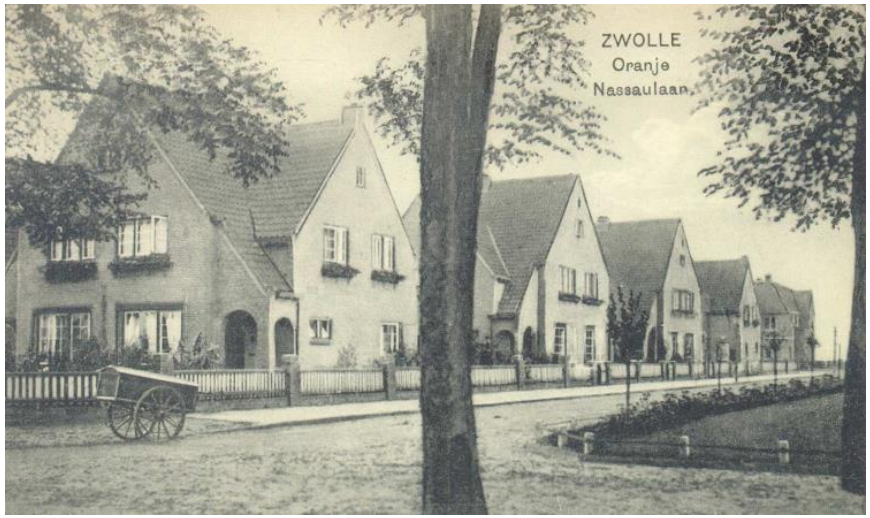

Afb. 61 Het complex "dubbele landhuizen" aan de Oranje Nassaulaan, hoek Veerallee, circa 1930 (foto coll. HCOPBKR3954).

Afb. 62 Het complex van Ons Belang, naar ontwerp van J.D.C. Koch, omstreeks 1925. Op deze foto een kijkje in de Prinses Julianastraat (foto coll. HCOPBKR6263).

Na de Tweede Wereldoorlog

Direct na de Tweede Wereldoorlog wordt op kleine schaal doorgebouwd aan reeds bestaande straatjes. In de jaren 50 en 60 verrezen in het zuidelijke deel van de wijk en langs de noordrand vrijstaande woningen, min of meer als vervolg op de vooroorlogse ontwikkelingen. De bouwactiviteiten werden halverwege de jaren 60 afgesloten met een complex geschakelde eengezinswoningen in de noordhoek van de Veerallee (Prins Bernhardstraat, Prinses Beatrixstraat, Koningin Wilhelminastraat), in een voor die bouwtijd kenmerkende eenvoudige halfopen verkaveling. Aansluitend op de Kamperweg is een sportterrein aangelegd. De voormalige Christelijke HBS, later het Christelijk Lyceum Carolus Clusius en nu Agnietencollege, groeide in de jaren 60 en later uit tot een groot gebouwencomplex, waarbij de ingang van de Veerallee naar de Prinses Julianastraat werd verplaatst.

Na de verlegging van de A28 kwam een groot terrein binnen de Veerallee voor herontwikkeling beschikbaar. Op het noordelijke deel hiervan werd het Prins Clauspark aangelegd. Het langgerekte park met volkstuintjes, dierenweide en speeltuin is in 1977 geopend.

Op het zuidelijke deel van het terrein verrees rond 1975 het omvangrijke Computercentrum van de AMRO-bank. Het complex is enkele jaren geleden volledig gesloopt.

Van zeer recente datum is de bebouwing van het orthopedagogisch-didactisch centrum Het Lumeijn (circa 2005) en de naast gelegen Ghulzar-e-Madina Moskee (1988) aan het noordelijke uiteinde van de Koningin Wilhelminastraat. De Moskee was destijds de eerste in Zwolle.

Afb. 63 Werkzaamheden aan het Prins Clauspark in februari 1977. Rechts de Prins Bernhardstraat (foto coll. HCO FD0HCO001000149).

Afb. 64 Het AMRO-bank computercentrum tussen A28 en Prins Bernhardstraat in 1977 (foto coll. HCO FD011598-04).

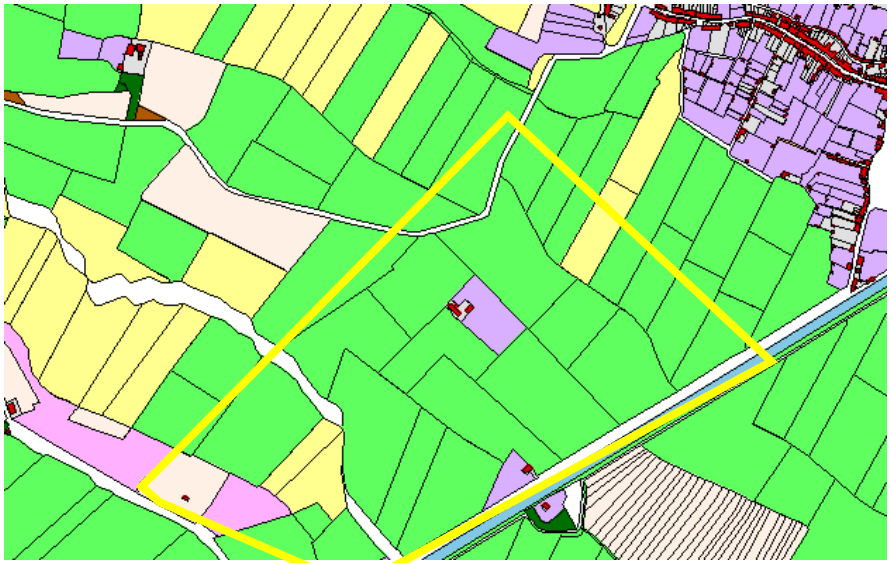

1832

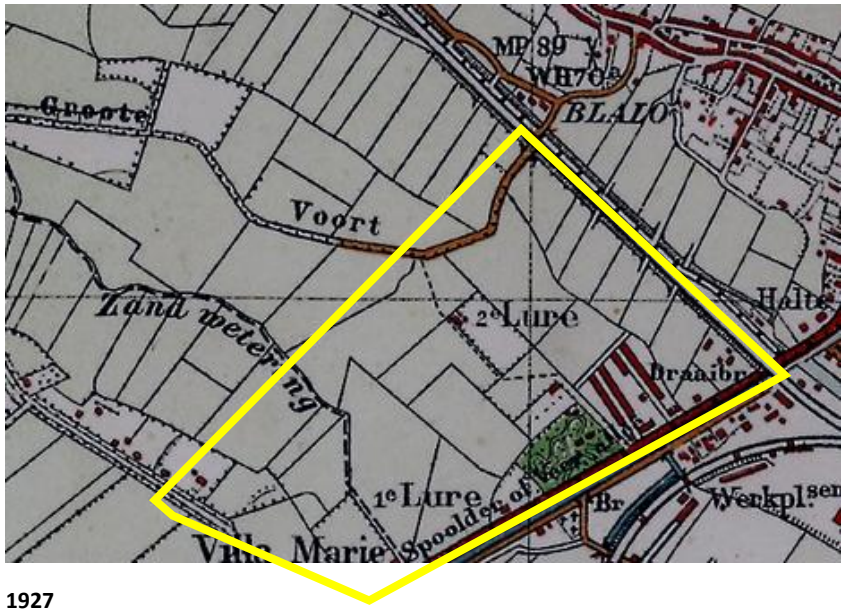

1927

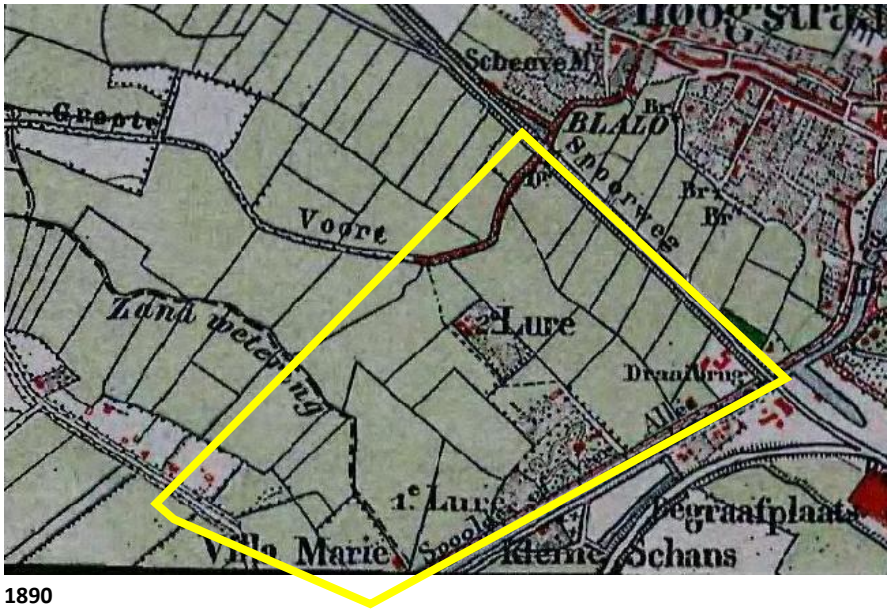

1890

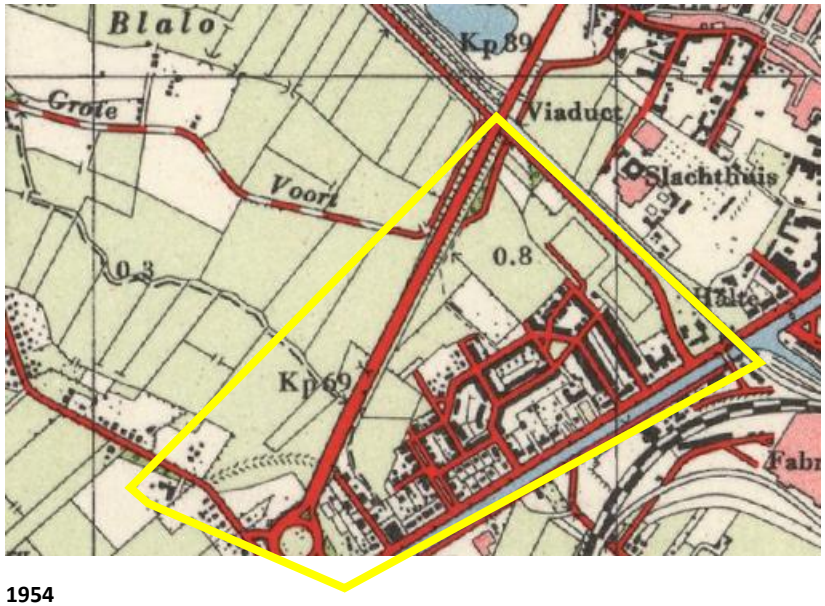

1954

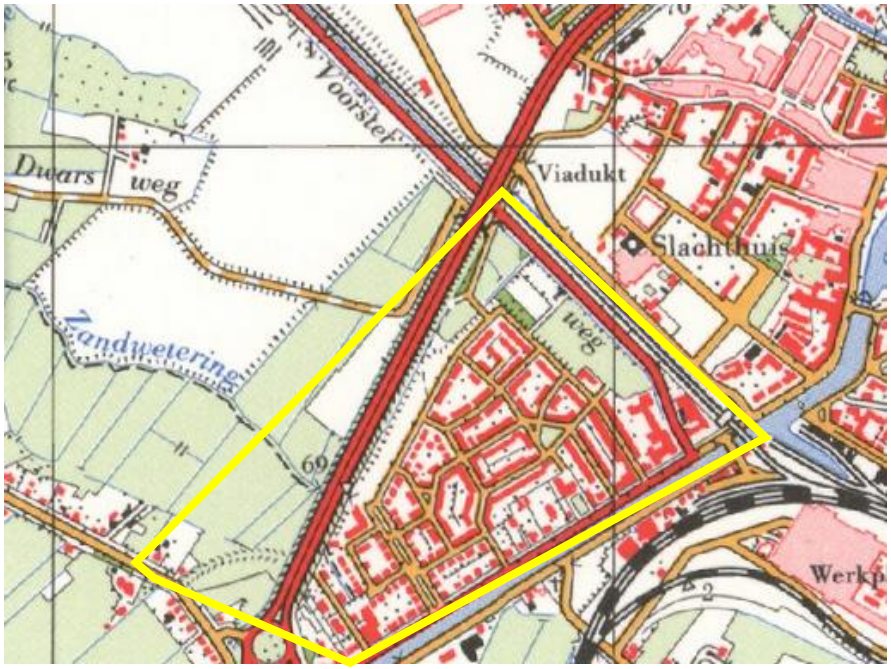

1964

1975

Afb 65-70 Het plangebied (geel kader) door de jaren heen, via de Kadastrale minuut van 1832 (bron: bewerking hisgis.nl) en de Topografische (Militaire) kaarten van de jaren 1890, 1927, 1954, 1964, 1975 (bron: watwaswaar.nl).

4 QUICKSCAN CULTUURHISTORISCHE KWALITEIT

4.1 Cultuurhistorische waarden: algemene omschrijving

Rijke historie

Het onderzoeksgebied Veerallee ligt in het zuidwestelijke deel van Zwolle. Het huidige beeld wordt nog voor een belangrijk deel bepaald door de transformatie die het gebied vanaf circa 1900 tot in de wederopbouwperiode doormaakte en waarin het van leeg agrarisch gebied tot stadswijk werd omgevormd. Daarbij raakten de prestedelijke structuren (afgezien van de aloude Veerallee en de Willemsvaart) grotendeels uit beeld. Sinds de verlegging van de A28 is de Veerallee van verdere grootschalige ruimtelijke ingrepen verschoond gebleven.

De bebouwing van de wijk gebeurde stapsgewijs, waarbij een aantal hoofdfasen duidelijk is te onderscheiden: het geleidelijke ontstaan van de representatieve lintbebouwing langs de Veerallee vanaf het einde van de negentiende eeuw, deels in samenhang met de latere bebouwingsfasen; de bebouwing van grote geschakelde herenhuizen in het kleinschalige uitbreidingsplan van Noorman, ontworpen door gemeentearchitect Van Essen (1905-1910), de bouw van villa's, landhuizen, middenstandshuizen en arbeiderswoningen in diverse grote en kleine projecten in het interbellum, en ten slotte de naoorlogse periode, eindigend rond 1965. De bouwfasering in de wijk is nog zeer goed leesbaar gebleven en in wezen gaaf bewaard. Dit geldt voor de aanwezige structuren als ook voor de bebouwing en een deel van de beplanting.

4.2 Historische ruimtelijke structuren

Het onderzoeksgebied heeft als totaal grote historische betekenis vanwege de markante en nog grotendeels goed afleesbare ontwikkelingsgeschiedenis vanaf de late negentiende eeuw. Eerdere fasen, bijvoorbeeld van de landschapsvorming en het historische landgebruik zijn door de aanleg van de wijk uit het zicht geraakt.

Bij de waardenbepaling van de historische structuren betreft het die aanwezige c.q. zichtbare en nog goed herkenbare structuren, die kenmerkend zijn voor de perioden waarin ze zijn ontstaan, dan wel voor een specifieke ontwikkeling binnen het gebied (functie).

De belangrijkste historische ruimtelijke structuren zijn:

Uit de periode voor 1900

- De structuur van de Veerallee als representatieve lommerrijke laan langs de Willemsvaart, tevens het tracé van oudere structuren en linie tussen Zwolle en het Katerveer.
- De sterk aangepaste restanten van de Willemsvaart;
- De spoorlijn Zwolle-Kampen langs de noordzijde;
- Enkele perceelsstructuren ten noorden van de Veerallee in het bouwblok tussen Prinses Julianastraat en Prins Hendrikstraat. Eén van deze oude structuren wordt gemarkeerd door een reeks oude linden.
- Locatie en restanten van de buitenplaats Villa Flora.

Uit de periode 1900-1940

- Het stratenplan en de bebouwing van de in verschillende fasen ontwikkelde woonwijk; de fasegewijze ontwikkeling van straten en huizenblokken is zeer goed afleesbaar gebleven. De wijkopzet en het stratenplan bezitten herkenbare en markante aspecten, die in de eerste helft van de twintigste eeuw gangbaar waren, zoals de eenvoudige villaparkopzet met centrale allee met middenberm in het zuidelijk deel van Veerallee, en het stratenplan met geknikte straten en kleine pleinruimtes met schuin geplaatste woningblokken in het centrale deel van Veerallee. Karakteristiek voor de wijk is dat er geen grootschalig en uitgewerkt stedenbouwkundig plan aan ten grondslag ligt, maar een groot aantal, waarschijnlijk nauw met de woningbouwprojecten samenhangende deelplannen.

Uit de periode 1945-1965

- In feite de afronding van de wijk binnen de toen (voor de verlegging van de A28) beschikbare ruimte, waarbij het vooroorlogse stratenplan verder is uitgelegd en aangevuld. Vooral de invulling met geschakelde woningen in een halfopen verkaveling wijkt duidelijk af van de vooroorlogse periode.

De **historische gelaagdheid** uit zich onder meer in de aanwezigheid van interessante ruimtelijke deelstructuren en ensembles met cultuurhistorische waarde. Samen vertellen deze ensembles het verhaal van het plangebied. In Veerallee betreft het de volgende historische ensembles:

- Het ensemble representatieve lintbebouwing langs de oude Veerallee.
- Het ensemble geschakelde herenhuizen in het plan Noorman-van Essen (Koningin Wilhelminastraat, Prins Hendrikstraat, Veerallee).
- Het "villapark" in het zuidelijke deel van Veerallee.
- Woningbouw dmv geschakelde woningen in grote en kleine complexen, middenstands- en arbeidersklasse uit het interbellum.
- Het ensemble naoorlogse woningbouw langs de noordflank van de woonwijk.

Gebiedsdelen met beperkte/ geen cultuurhistorische waarde

- De zone met thans braak liggend terrein en het Prins Clauspark ten noorden van de Prins Bernhardstraat.
- Gebied met sportvelden ten noordoosten van de Koningin Wilhelminastraat.
- Terrein tussen de Kamperweg en spoortracé Zwolle-Kampen.

4.3 Historische bouwkunde

Een deel van de bebouwing in het onderzoeksgebied heeft cultuurhistorische waarde. Dat wil zeggen dat er sprake is van objecten en ensembles die voldoen aan de volgende criteria:

- Objecten en complexen met architectuurhistorische waarden: d.w.z. met een relatief hoge ontwerpkwaliteit of representatief voor een bepaalde bouwstijl, stroming, bouwperiode of typologie;
- Objecten, complexen en ensembles met een bijzondere stedenbouwkundig-historische of landschappelijke waarde, d.w.z. als onderdelen van bijzondere complexmatige ontwikkelingen door bijvoorbeeld woningbouwcorporaties, particulieren e.d. of vanwege specifieke andere situationele aspecten (bijvoorbeeld markante locaties, focus- en oriëntatiepunten, landmarks);
- Gaafheid, d.w.z. objecten en ensembles die in belangrijke mate ongewijzigd zijn gebleven sinds de bouwtijd of waarbij wijzigingen zeer zorgvuldig zijn aangebracht. Objecten en ensembles die in sterke mate zijn veranderd door het wijzigen van (winkel)puien, daken (dakkapellen, ophogingen, karakteristieke detailleringen, stukken of sausen van de gevels, etc. voldoen niet aan dit criterium;
- Objecten en complexen met een monumentenstatus (rijks- en gemeentelijke monumenten).

►►Waardering van de objecten en ensembles

De bebouwing die aan de eerder in deze paragraaf genoemde criteria voldoet is weergegeven op de bijgevoegde **cultuurhistorische waardenkaart** en tevens in de objectenlijst in hoofdstuk 6. Tevens zijn de objecten (met uitzondering van de reeds beschermde monumenten) opgenomen in het als bijlage opgenomen overzicht met foto en korte omschrijving van de karakteristiek.
Tevens is in deze lijst in kleur de cultuurhistorische kwaliteit weergegeven, zoals die ook op de cultuurhistorische waardenkaart is aangeduid.

Op de cultuurhistorische waardenkaart zijn de in de bebouwde kom gelegen boerderijen met een B aangeduid. Zo wordt nog een indruk gegeven van de restanten van de agrarische voorgeschiedenis van Westenholte.

Zeer hoge cultuurhistorische waarde:
Objecten en/of ensembles, met hoge architectuurhistorische waarden: d.w.z. met een relatief hoge ontwerpkwaliteit of representatief voor een bepaalde bouwstijl, stroming, bouwperiode of typologie. Tevens kan er sprake zijn van bijzondere stedenbouwkundig-historische of landschappelijke waarden, d.w.z. als onderdelen van bijzondere complexmatige ontwikkelingen door bijvoorbeeld woningbouwcorporaties, particulieren e.d. of vanwege specifieke andere situationele aspecten (bijvoorbeeld markante hoeklocaties, focus- en oriëntatiepunten, landmarks)
Deze waarde is dusdanig hoog, dat behoud (en bescherming) van deze objecten te overwegen is. Sommige objecten zijn reeds beschermd.

Hoge cultuurhistorische waarde:
Objecten en/of ensembles met architectuurhistorische waarden: d.w.z. kenmerkend voor een bepaalde bouwstijl, stroming, bouwperiode of typologie. Tevens kan er sprake zijn van stedenbouwkundig-historische of landschappelijke waarden, d.w.z. als onderdelen van bijzondere complexmatige ontwikkelingen of vanwege specifieke situationele aspecten (bijvoorbeeld markante hoeklocaties, focus- en oriëntatiepunten, landmarks)
Deze waarde is dusdanig hoog, dat behoud (en bescherming) van deze objecten te overwegen is.

Attentiewaarde:
Objecten en/of ensembles die voor de ontwikkelingsgeschiedenis van het gebied van (enig) historisch belang zijn, maar niet direct beschermenswaardig zijn. De objecten voegen zich in schaal, hoofdvormen en typologie min of meer binnen de historisch gegroeide situatie en dragen dus in beperkte mate bij aan de cultuurhistorische en ruimtelijke kwaliteit van het gebied. Behoud is mogelijk, maar niet noodzakelijk.

Indifferente waarde:
Objecten en/of ensembles, die niets of weinig aan de cultuurhistorische en ruimtelijke kwaliteit van het gebied toevoegen en ook geen wezenlijk onderdeel vormen van de ontwikkelingsgeschiedenis. Behoud is mogelijk, maar niet noodzakelijk.
In deze inventarisatie is de aandacht nadrukkelijk gericht op de objecten met minimaal een attentiewaarde.

4.4 Historische groenstructuren

Ook de waardevolle historische groenstructuren zijn op de cultuurhistorische waardenkaart weergegeven. Wanneer over “monumentaal” of “waardevol” wordt gesproken gaat het om groen, dat op de gemeentelijke bomenlijst van Zwolle als zodanig is gekwalificeerd.

Parken en plantsoenen

- Plantsoen Frederiksplein. Heeft als open groene ruimte in het stratenplan uit het interbellum cultuurhistorische waarde. De huidige invulling heeft geen cultuurhistorische waarde. In het plantsoen bevinden zich wel twee waardevolle bomen.
- Plantsoen Prins Mauritsstraat / Koningin Anna Paulownastraat. Heeft als open groene ruimte in het stratenplan uit het interbellum cultuurhistorische waarde. De huidige invulling heeft geen cultuurhistorische waarde.
- Plantsoen / middenberm in de Oranje Nassaustraat. Markante groenstructuur in het stratenplan uit het interbellum, karakteristiek onderdeel van de villaparkstructuur.
- Het Prins Clauspark is van relatief recente datum en heeft een beperkte cultuurhistorische waarde.

Tuinen

- In enkele tuinen bevinden zich markante historische groenelementen, meest solitairen, vermeld in de lijst met monumentale of waardevolle bomen.
- Een bijzonder element is het restant van de tuin van de voormalige buitenplaats Villa Flora, Veerallee 36. Van de negentiende-eeuwse landschapstuin bleven enkele grote solitairen bewaard.
- Vele tuinen aan de Veerallee worden aan de straatzijde afgesloten door historische hekwerken of tuinmuurtjes. Deze worden in de regel vermeld in de objectkarakterstieken in de bijlage.

Lijnstructuren

- Reeks zilverlinden langs de Veerallee, restanten van de oude laanbeplanting.
- Jongeren reeks platanen langs de Veerallee.
- Rij van vijf oude linden langs pad ten zuiden van de Prinses Julianastraat.

Solitaire bomen

In het onderzoeksgebied bevinden zich verspreid in tuinen en plantsoenen enkele markante groenelementen. Enkele daarvan zijn door hun omvang door de gemeente Zwolle als “waardevol” of “monumentaal” aangemerkt. Deze bomen zijn bepalend voor het straat- en stadsbeeld. Ze zijn weergegeven op de cultuurhistorische waardenkaart:

Waardevolle bomen in het plangebied (lijst gemeente Zwolle, 7 februari 2013)

- Koningin Wilhelminastraat, . 1 paardekastanje
- Oranje Nassaulaan, 1 zilverlinde
- Prins Bernhardstraat, 1 linde
- Prins Bernhardstraat, 3 lindes
- Prins Bernhardstraat. 3 zomereiken
- Prins Frederikplein 1 amerikaanse eik
- Prins Frederikplein, 1 paardekastanje
- Prinses Julianastraat, 5 linden
- Veerallee, 4 zilverlinden
- Veerallee, 15 zilverlinden

Herinneringsbomen in het plangebied (lijst gemeente Zwolle, 18 november 2010):

- Koningin Wilhelminastraat, paardenkastanje
- Prins Frederikplein, Amerikaanse eik
- Oranje Nassaulaan, zilverlinde
- Prins Bernhardstraat, linde

5 AANBEVELINGEN

5.1 Inleiding

In dit hoofdstuk worden aanbevelingen gedaan om behoud en versterking van de cultuurhistorische kwaliteit in het plangebied te overwegen. Hierbij komen zowel ruimtelijke aspecten aan de orde als objectgerichte.

5.2 Aanbevelingen t.a.v. de karakteristiek van het gebied

De cultuurhistorische gelaagdheid en diversiteit, in de bebouwing zichtbaar in een breed scala aan woningtypen, verschijningsvormen en bouwstijlen uit globaal de periode eind negentiende eeuw - 1965, telkens in relatie tot voor de ontstaanstijd typerende stedenbouwkundige structuren, als een kwaliteit beschouwen en uitgangspunt voor eventuele nieuwe ontwikkelingen. De tijd is zichtbaar in het gestage uitdijen van de wijk, minder in incidentele invullingen in de bestaande structuur.
In het algemeen wordt aanbevolen het behoud van de historische hoofdstructuur (zie paragraaf 5.3), de karakteristieke bebouwing (zie paragraaf 5.4) en de karakteristieke groenelementen (5.5) te overwegen;

5.3 Aanbevelingen t.a.v. van de hoofdstructuren

Behoud en versterking van de resterende historische lijnstructuren in het plangebied.

5.4 Bebouwing/objecten

Overwogen kan worden om objecten en complexen die van “zeer hoge cultuurhistorische waarde” zijn te beschermen;
Overwogen kan worden de bebouwing met hoge cultuurhistorische waarde zoveel mogelijk te behouden en te herstellen;
Instandhouding/aanpassing van de overige, binnen de context passende bebouwing; middels reguliere welstandstoetsing of bestemmingsplan (attentiewaarde);
Handhaven van de bestaande schaal/dimensionering/oriëntaties van de bebouwing in de diverse karakteristieke deelgebieden en deze als uitgangspunt nemen bij nieuwe ontwikkelingen;

5.5 Rooilijnen, erfscheidingen, groen, etc.

Handhaven van als monumentaal of waardevol benoemde groenelementen (bomenlanen, solitairen, tuinen); tevens de overige in deze quickscan genoemde karakteristieke groenelementen;
Behoud het groene karakter van de wijk.
Behoud de groene tuinen met veelal historische hekwerken aan de Veerallee.

6 OBJECTLIJSTEN ONDERZOEKSGEBIED

Beschermde objecten in het onderzoeksgebied:

- Koningin Wilhelminastraat 4 (rijksmonument)
- Koningin Wilhelminastraat 6 (rijksmonument)
- Koningin Wilhelminastraat 8 (rijksmonument)
- Koningin Wilhelminastraat 10-10a (rijksmonument)
- Koningin Wilhelminastraat 12-12a (rijksmonument)
- Koningin Wilhelminastraat 14-14a (rijksmonument)
- Koningin Wilhelminastraat 16 (rijksmonument)
- Koningin Wilhelminastraat 18-18a (rijksmonument)
- Koningin Wilhelminastraat 20-20a (rijksmonument)
- Koningin Wilhelminastraat 22-22a (rijksmonument)
- Koningin Wilhelminastraat 24-24a (rijksmonument)
- Koningin Wilhelminastraat 25-25a (gemeentelijk monument)
- Koningin Wilhelminastraat 26-26a (rijksmonument)
- Koningin Wilhelminastraat 27 (gemeentelijk monument)
- Koningin Wilhelminastraat 29 (gemeentelijk monument)
- Koningin Wilhelminastraat 31 (gemeentelijk monument)
- Koningin Wilhelminastraat 33-33a (gemeentelijk monument)
- Koningin Wilhelminastraat 35 (gemeentelijk monument)
- Prins Bernhardstraat 8 (gemeentelijk monument)
- Prins Hendrikstraat 1 (rijksmonument)
- Prins Hendrikstraat 2 (gemeentelijk monument)
- Prins Hendrikstraat 3 (rijksmonument)
- Prins Hendrikstraat 4 (gemeentelijk monument)
- Prins Hendrikstraat 5-5a (rijksmonument)
- Prins Hendrikstraat 6 (gemeentelijk monument)
- Prins Hendrikstraat 7, 7a tm 7e (gemeentelijk monument)
- Prins Hendrikstraat 8 (gemeentelijk monument)
- Prins Hendrikstraat 9 (gemeentelijk monument)
- Prins Hendrikstraat 10 (gemeentelijk monument)
- Prins Hendrikstraat 11 (gemeentelijk monument)
- Prins Hendrikstraat 12 (gemeentelijk monument)
- Prins Hendrikstraat 13 (gemeentelijk monument)
- Prins Hendrikstraat 14 (gemeentelijk monument)
- Prins Hendrikstraat 15 (gemeentelijk monument)
- Prins Hendrikstraat 16 (gemeentelijk monument)
- Prins Hendrikstraat 17-17a (gemeentelijk monument)
- Prins Hendrikstraat 18-18a (gemeentelijk monument)
- Prins Hendrikstraat 20-20a (gemeentelijk monument)
- Prins Hendrikstraat 22-22a (gemeentelijk monument)
- Prins Hendrikstraat 24-24a (gemeentelijk monument)
- Prins Hendrikstraat 26-26a (gemeentelijk monument)
- Prinses Julianastraat 60-60a (gemeentelijk monument)
- Prinses Julianastraat 62-62 (gemeentelijk monument)
- Veerallee 29 (gemeentelijk monument)
- Veerallee 30 (gemeentelijk monument)
- Veerallee 56 (gemeentelijk monument)
- Veerallee 57 (gemeentelijk monument)

Overige objecten met een zeer hoge cultuurhistorische waarde binnen het onderzoeksgebied:

- Jonkheer Strick van Linschotenlaan 1-3
- Jonkheer Strick van Linschotenlaan 2-4
- Jonkheer Strick van Linschotenlaan 5-7
- Jonkheer Strick van Linschotenlaan 6-8
- Koningin Wilhelminastraat 1
- Koningin Wilhelminastraat 2

- Koningin Wilhelminastraat 7-9
- Oranje Nassaulaan 8
- Prinses Julianastraat 66
- Veerallee 21
- Veerallee 22-25
- Veerallee 26-28
- Veerallee 33-34
- Veerallee 35
- Veerallee 37-38
- Veerallee 39
- Veerallee 53-54
- Veerallee 64-68

Overige objecten met een hoge cultuurhistorische waarde binnen het onderzoeksgebied:

- Koningin Sophiastraat 3-17
- Koningin Sophiastraat 28, 30 / Oranje Nassaulaan 9, 12 (complex)
- Koningin Wihelminastraat 11-23
- Oranje Nassaulaan 1-7 / Veerallee 51-52 / Koningin Sophiastraat 27-29 (complex)
- Oranje Nassaulaan 4-6
- Prins Alexanderstraat 15-21 / Prins Mauritsstraat 21-25 (complex)
- Prins Frederikplein 2-12, 14-16 / Prinses Julianastraat 51-55, 57 / Koningin Wilhelminastraat 37-47, 49-53 / Dillenburgstraat 1-15, 2-10, 12 / Prinses Irenestraat 2-6 (complex)
- Prinses Julianastraat 9-21, 23-49, 4-58 / Prins Alexanderstraat 1, 3-11, 13, 2-10, 12 / Prins Frederikplein 1-9, 11 / Prins Mauritsstraat 20-40, 42-64 (complex)
- Veerallee 18
- Veerallee 31
- Veerallee 32.1-32.2
- Veerallee 40
- Veerallee 41
- Veerallee 49
- Veerallee 70

Overige objecten met een attentiewaarde:

- Jonkheer Strick van Linschotenlaan 10-12
- Koningin Anna Paulownastraat 1, 3-11 / Koningin Sophiastraat 20-22 (complex)
- Koningin Wilhelminastraat 3
- Oranje Nassaulaan 11-13, 14-16, 15-17, 18, 20, 22-24 / Prins Mauritslaan 6
- Prins Mauritsstraat 15-19
- Prinses Marijkestraat 5-9
- Veerallee 32
- Veerallee 36
- Veerallee 50 / Oranje Nassaulaan 2

7 LITERATUUR / BRONNEN

- Augusteijn, J., *Historische plattegronden van Nederlandse steden. Overijssel, deel 9.1. De steden van Noordwest-Overijssel*, Alphen aan den Rijn 2002
- Berkenvelder, F.C., *Korte geschiedenis van Zwolle*, Zwolle 1980
- Berkenvelder, F.C., *Zo was Zwolle rond 1900*, s.d.
- Buijs, A. e.a. (Het Oversticht), *Cultuurhistorische kenschetsen IJsseldelta, Noordwest-Overijsselland en Vechtdal, Reestal en Staphorst-Rouveen*, april 2003.
- Coster, W. en J. de Jong, *De Veerallee. Een rondgang door de wijk en de tijd*, Zwolle 2004.
- Conens, H.R., A. Pfeifer e.a., *Op de kop gekiekt. Zwolle in luchtfoto's*, Zwolle 1976
- Evenboer, B., *Neem nou Zwolle. Een kleine historie over de ontwikkeling van Zwolle. Spoolde / Veerallee*, Zwolle 1987
- Geest, J. van, *S.J. van Embden,* Rotterdam 1996
- Hoogstraten, D. van, *Architectuurgids van Zwolle in de 20e eeuw*, Zwolle 1999
- Hove, J. ten, *Geschiedenis van Zwolle*, Zwolle 2005
- Hove, J. ten, "Zwolle, stad in driestromenland", in: *Overijsselse Historische bijdragen,* 122e stuk, 2007, p. 163-176.
- Huismans, W. e.a. (red.), *Als de Dag van Gisteren. Honderd jaar Zwolle en de Zwollenaren*, Zwolle 1991-1993.
- Louwen, J. en H. Prins, *Ach lieve tijd. 750 jaar Zwolsen, Zwollenaren en hun….*, Zwolle 1980-1982
- De Pater, B.C. en B. Schoenmaker, *Grote Atlas van Nederland 1930-1950*, Zierikzee 2005, p.194-195: Topografische Kaart, 1:50.000, Oost-Zwolle, uitgave mei 1941
- Rijst, B. van der, *Oud Zwolle vanuit de lucht. Foto's: KLM Aerocarto.* Hoogeveen 1996
- Schrier, D.M. van der en J.P. van den Berg, "Hoe de Aa te Zwolle weteringen aantrok", in: *Overijsselse Historische bijdragen*, 116e stuk, 2001, p.53-83.
- Versfelt, H.J., *De Hottinger-atlas van Noord- en Oost-Nederland 1773-1794*. Groningen 2003.
- Het Oversticht, *Inventarisatie Jongere Bouwkunst 1850-1940. Beschrijving Gemeente Zwolle*. Zwolle 1988.
- http://watwaswaar.nl/
- Website beeldbank Overijssel, uitgave van de gemeente Zwolle, mei 2007.
- http://www2.historischcentrumoverijssel.nl/zwolle/zw/geschz3.htm)

Foto	Adres		Karakteristiek	Waarde Zie kaart
	Dillenburgstraat	1-15, 2-10, 12	Zie Prins Frederikplein 2-12, 14-16	
	Jonkheer Strick van Linschotenlaan	1-3	Grote dubbele villa uit circa 1905, gebouwd in een schilderachtige mengvorm van chaletstijl, neorenaissance en elementen uit de overgangsarchitectuur. Het pand maakt deel uit van een waardevol ensemble van vijf vergelijkbare voorname dubbele huizen aan weerszijden van de Strick van Linschotenlaan. De dubbele villa heeft twee bouwlagen met complex opgezet, met pannen gedekt dak en diverse elementen als balkons, serres, erkers en topgevels met dakoverstekken. De bakstenen gevels zijn verlevendigd met allerhande gepleisterde en siermetselwerkdetails in diverse kleuren baksteen. De architectuur is vrij gaaf behouden gebleven. De voortuin wordt afgesloten door een historisch hekwerk. Uitstekend voorbeeld van representatieve woonhuisbouw uit de vroege 20ste eeuw in villaparkachtige omgeving.	
	Jonkheer Strick van Linschotenlaan	2-4	Grote dubbele villa uit circa 1905, gebouwd in een schilderachtige mengvorm van chaletstijl, neorenaissance en elementen uit de overgangsarchitectuur. Het pand maakt deel uit van een waardevol ensemble van vijf vergelijkbare voorname dubbele huizen aan weerszijden van de Strick van Linschotenlaan. De dubbele villa heeft twee, deels drie bouwlagen met complex opgezet, met pannen gedekt dak en diverse elementen als balkons, serres, erkers en topgevels met dakoverstekken. De bakstenen gevels zijn verlevendigd met allerhande gepleisterde en siermetselwerkdetails in diverse kleuren baksteen. De voortuin wordt afgesloten door een historisch hekwerk. De architectuur is vrij gaaf behouden gebleven. Uitstekend voorbeeld van representatieve woonhuisbouw ui t de vroege 20ste eeuw in villaparkachtige omgeving.	

Foto	Adres		Karakteristiek	Waarde Zie kaart
	Jonkheer Strick van Linschotenlaan	5-7	Grote dubbele villa uit circa 1905, gebouwd in een schilderachtige mengvorm van chaletstijl, neorenaissance en elementen uit de overgangsarchitectuur. Het pand maakt deel uit van een waardevol ensemble van vijf vergelijkbare voorname dubbele huizen aan weerszijden van de Strick van Linschotenlaan. De dubbele villa heeft twee, deels drie bouwlagen met complex opgezet, met pannen gedekt dak en diverse elementen als balkons, serres, erkers en topgevels met dakoverstekken. De bakstenen gevels zijn verlevendigd met allerhande gepleisterde en siermetselwerkdetails in diverse kleuren baksteen. De voortuin wordt afgesloten door een historisch hekwerk. De architectuur is vrij gaaf behouden gebleven. Uitstekend voorbeeld van representatieve woonhuisbouw ui t de vroege 20ste eeuw in villaparkachtige omgeving.	
	Jonkheer Strick van Linschotenlaan	6-8	Grote dubbele villa uit circa 1905, gebouwd in een schilderachtige mengvorm van chaletstijl, neorenaissance en elementen uit de overgangsarchitectuur. Het pand maakt deel uit van een waardevol ensemble van vijf vergelijkbare voorname dubbele huizen aan weerszijden van de Strick van Linschotenlaan. De dubbele villa heeft twee bouwlagen met complex opgezet, met pannen gedekt dak en diverse elementen als balkons, serres, erkers en topgevels met dakoverstekken. De bakstenen gevels zijn verlevendigd met allerhande gepleisterde en siermetselwerkdetails in diverse kleuren baksteen. De architectuur is vrij gaaf behouden gebleven. De voortuin wordt afgesloten door een historisch hekwerk. Uitstekend voorbeeld van representatieve woonhuisbouw uit de vroege 20ste eeuw in villaparkachtige omgeving.	

Foto	Adres		Karakteristiek	Waarde Zie kaart
	Jonkheer Strick van Linschotenlaan	10-12	Grote dubbele villa uit circa 1910, gebouwd in een sobere traditionele baksteenarchitectuur. Het pand maakt deel uit van een waardevol ensemble van vijf vergelijkbare voorname dubbele huizen aan weerszijden van de Strick van Linschotenlaan. De dubbele villa heeft twee bouwlagen met een pannen gedekt schilddak en sobere bakstenen gevels met enkele siermetselwerkdetails. De symmetrische voorgevel wordt bekroond door een centraal geplaats dakhuis. De architectuur is redelijk gaaf behouden gebleven, de detaillering van de ramen is deels vernieuwd. De voortuin wordt afgesloten door hagen. Vooral van belang als onderdeel van de villabebouwing aan de Van Linschotenlaan in villaparkachtige omgeving.	
	Koningin Anna Paulownastraat	1, 3-11	Zie ook Koningin Sophiastraat 20-22. Overwegend gaaf ogend klein complex middenstandswoningen, geschakeld in twee blokken op de hoek van beide straten. De huizen zijn in projectontwikkeling gebouwd rond 1930-1933 en uitgevoerd in een zakelijke stijl. De woningen hebben twee bouwlagen, met rode pannen gedekte schilddaken met grote houten overstekken, bakstenen gevels met subtiele siermetselwerkelementen, erkers en onder luifels geplaatste ingangen. In diverse ramen glas-in-lood. Het blok aan de Sophiastraat heeft links en rechts markante topgevelaccenten. Van enig architectuurhistorisch belang, belangrijke beeldwaarde voor de omgeving en van belang als onderdeel van de projectgewijze invulling van dit deel van Veerallee.	
	Koningin Sophiastraat	3-17	Overwegend gaaf ogend klein complex middenstandswoningen, in vier blokjes van twee geschakeld en in 1931 gebouwd als “dubbele landhuizen”, naar ontwerp van architect E. Kragt. De huizen zijn in projectontwikkeling gebouwd en uitgevoerd in een zakelijke stijl, met aspecten van de Amsterdamse school. De woningen hebben twee bouwlagen, waarvan de bovenste opgenomen in de zeer expressief gevormde geknikte rode pannendaken, met grote houten overstekken; bakstenen gevels met subtiele siermetselwerkelementen, erkers en onder luifels geplaatste ingangen met originele deuren. Van architectuurhistorisch belang door het bijzondere type; belangrijke beeldwaarde voor de omgeving en van belang als onderdeel van de projectgewijze invulling van dit deel van Veerallee.	

Foto	Adres		Karakteristiek	Waarde Zie kaart
	Koningin Sophiastraat	20-22	Zie Koningin Anna Paulownastraat 1, 3-11	
	Koningin Sophiastraat	27-29	Zie Oranje Nassaulaan 1-7	
	Koningin Sophiastraat	28, 30	Zie ook Oranje Nassaulaan 9 en 12. In diverse details gewijzigd project, bestaande uit twee dubbele woonhuizen op de tegenoverliggende hoeken van Sophiastraat en Oranje Nassaulaan, in 1924 ontworpen door architect H.A. Tulp. Gebouwd in een zakelijke stijl, met aspecten van de Amsterdamse school. De woningen hebben twee bouwlagen, waarvan de bovenste opgenomen in de zeer expressief gevormde geknikte rode pannendaken, met grote houten overstekken; bakstenen gevels met subtiele siermetselwerkelementen, erkers, topgevelaccenten en onder luifels geplaatste ingangen. Van enig architectuurhistorisch belang; belangrijke beeldwaarde voor de omgeving en van belang als onderdeel van de projectgewijze invulling van dit deel van Veerallee.	

Foto	Adres		Karakteristiek	Waarde Zie kaart
	Koningin Wilhelminastraat	1	In gave staat bewaard groot woonhuis, in 1924 gebouwd naar ontwerp van architect D. de Herder in zakelijke stijl aan de zuidelijke entree van de Wilhelminastraat. Het pand heeft twee bouwlagen en een met pannen gedekt zadeldak met grote houten overstekken, fraai uitgevoerde gemetselde gevels met siermetselwerkdetails. Grote erker over twee bouwlagen tegen de zijgevel. De voorgevel heeft ingang met rondboogomlijsting en boven een vensterreeks met doorlopende betonnen bloembak. Van architectuurhistorisch belang vanwege het bijzondere ontwerp; voorts stedenbouwkundige waarde vanwege hoeksituering en als onderdeel van de representatieve herenhuisbebouwing van de Wilhelminastraat.	
	Koningin Wilhelminastraat	2	In oorsprong dubbele villa op de hoek van de Wilhelminastraat, met de hoofdgevel gericht op de Veerallee en daar onderdeel van de representatieve lintbebouwing. De vrij gave villa is in 1905 ontworpen door G.B. Broekema, in samenhang met villa's aan de Wilhelminastraat. Uitgevoerd in overgangsarchitectuur, met aspecten van de chaletstijl, art nouveau en neorenaissance in een schilderachtig ontwerp met decoratief veelkleurig metselwerk, een torenachtig hoekaccent met "lantaarnbekroning", dakoverstekken met korbeelstellen en aan de Veerallee een erker met veranda en topgevel met chaletachtig overstek. Van groot architectuurhistorisch belang vanwege type en ontwerp; voorts stedenbouwkundige waarde vanwege hoeksituering en als onderdeel van complex representatieve villabebouwing.	
	Koningin Wilhelminastraat	3	In gave staat bewaard woonhuis, in 1924 gebouwd naar ontwerp van architect D. de Herder in zakelijke stijl aan de zuidelijke entree van de Wilhelminastraat. Het pand heeft twee bouwlagen en een met pannen gedekt zadeldak met grote houten overstekken, fraai uitgevoerde gemetselde gevels met siermetselwerkdetails. De voorgevel heeft ingang met getrapte omlijsting en luifel. Boven een vensterreeks met decoratieve roedenramen. Van architectuurhistorisch belang vanwege het bijzondere ontwerp; voorts stedenbouwkundige waarde als onderdeel van de representatieve herenhuisbebouwing van de Wilhelminastraat.	

Foto	Adres		Karakteristiek	Waarde Zie kaart
	Koningin Wilhelminastraat	7-9	In gave staat verkerend dubbel herenhuis, onderdeel van de aaneengesloten reeks herenhuizen aan de westzijde van de Wilhelminastraat, in 1906 gebouwd naar ontwerp van M. Meijerink. Uitgevoerd in overgangsarchitectuur, met aspecten van art nouveau en neorenaissance in een schilderachtig ontwerp met decoratief veelkleurig metselwerk. Twee bouwlagen met kap, symmetrische voorgevel met door middel van rondboogportieken, balkon en dakhuis geaccentueerde middenpartij. Vensters met diverse typen decoratieve bogen en originele ramen met roedenverdeling. Van groot architectuurhistorisch belang vanwege type en ontwerp; voorts stedenbouwkundige waarde als onderdeel van complex representatieve villabebouwing.	
	Koningin Wilhelminastraat	11-23	In gave staat verkerend blok van zeven herenhuizen, onderdeel van de aaneengesloten reeks herenhuizen aan de westzijde van de Wilhelminastraat, in 1926 gebouwd naar ontwerp van aannemer H.J. Teunis. Uitgevoerd in traditioneel-zakelijke trant met voor de bouwtijd opmerkelijk ouderwetse trapgevels. Twee bouwlagen met kap, symmetrische voorgevel met door middel van decoratieve topgevels en balkons geaccentueerde hoek- en middenpartijen. Vensters met diverse typen boven en deels originele ramen met glas-in-lood in bovenlichten. Van groot architectuurhistorisch belang vanwege type en ontwerp; voorts stedenbouwkundige waarde als onderdeel van complex representatieve villabebouwing.	
	Koningin Wilhelminastraat	37-47, 49-53	Zie Prins Frederikplein 2-12, 14-16	

Foto	Adres		Karakteristiek	Waarde Zie kaart
	Oranje Nassaulaan	1-7	Ook Veerallee 51-52 en Koningin Sophiastraat 27-29. Complex van 8, in blokjes van 2 geschakelde “landhuizen”, in 1923 gebouwd naar ontwerp van D. de Herder, onderdeel van de villaparkachtige opzet aan de Oranje Nassaulaan. Het blokje aan de Veerallee is deel van de lintbebouwing aldaar. De in hoofdzaak gave woningen zijn gebouwd in een zakelijke, maar schilderachtige stijl, met aspecten van Amsterdamse school en cottagestijl. De panden hebben één bouwlaag en in de complexe en prominent aanwezige kap opgenomen verdiepingen. Rode pannendekking. Bakstenen gevels met enkele decoratieve siermetselwerkdetails, erkers, ingangen met luifels of portieken. Voortuintjes met originele hekwerken. Architectuurhistorische waarde vanwege het bijzondere type en ontwerp. Stedenbouwkundige waarde vanwege de setting in villaparkstructuur uit jaren 20, aan representatieve laan.	
	Oranje Nassaulaan	2	Zie Veerallee 50.	

Foto	Adres		Karakteristiek	Waarde Zie kaart
	Oranje Nassaulaan	4-6	Forse dubbele villa, in 1923 gebouwd naar ontwerp van H.J. Voogden, als onderdeel van de villaparkachtige opzet aan de Oranje Nassaulaan. Het in hoofdzaak gave pand is gebouwd in een zakelijke, maar schilderachtige stijl, met aspecten van de Amsterdamse school. Het pand heeft twee bouwlagen en een forse, expressieve kap met diverse aankappingen en rode pannendekking. De bakstenen gevels zijn voorzien van enkele decoratieve siermetselwerkdetails, erker- en balkonaccenten. Bijzonder zijn de loggia's in de voorgevel en de overhoekse erker. De voortuin sluit af met een origineel hekwerk. Architectuurhistorische waarde vanwege het bijzondere type en ontwerp. Stedenbouwkundige waarde vanwege de setting in villaparkstructuur uit jaren 20, aan representatieve laan.	
	Oranje Nassaulaan	8	Forse vrijstaande villa, in 1933 gebouwd naar ontwerp van W.A. Lensvelt, als onderdeel van de villaparkachtige opzet aan de Oranje Nassaulaan. Het gave pand is gebouwd in een zakelijke stijl, met aspecten van de Nieuwe Haagse school. Het pand heeft twee bouwlagen en een forse, expressieve kap met diverse aankappingen en mastiekleien. Bakstenen gevels voorzien van enkele decoratieve sierlijsten en lekdorpels van beton. De hoekligging (hoek Sophiastraat) wordt benadrukt door de uitzonderlijke ronde torenuitbouw met gebogen ramen. De voortuin sluit af met een origineel hekwerk. Architectuurhistorische waarde vanwege het bijzondere type en ontwerp. Stedenbouwkundige waarde vanwege de setting in villaparkstructuur uit jaren 20, aan representatieve laan en op belangrijke straathoek.	

Foto	Adres		Karakteristiek	Waarde Zie kaart
	Oranje Nassaulaan	9, 12	Zie Koningin Sophiastraat 28, 30	
	Oranje Nassaulaan	11-13, 14-16, 15-17, 18, 20, 22-24	Ook: Prins Mauritsstraat 6. Diverse merendeels in blokken van twee geschakelde woningen aan weerszijden van de Oranje Nassaulaan, in kleine projecten tot stand gekomen in de jaren 1930-1940, naar ontwerp van o.a. J.F. Keegstra (18), H.J. Sluiter (14-16, 20, 22-24) en C.J. Vriens (15-17). Gemeenschappelijke kenmerken zijn de zakelijke stijl met traditionele accenten, bakstenen gevels, prominent aanwezige met pannen gedekte daken met houten overstekken, vaak erkers, rondboogdeuren, houten kozijnen en (roeden)ramen en tuintjes met gemetselde tuinmuurtjes. Individueel van bescheiden architectuurhistorische waarde. Vooral stedenbouwkundige waarde vanwege de setting in villaparkstructuur uit jaren 20, aan representatieve laan.	
	Prins Alexanderstraat	1, 3-11, 13, 2-10, 12	Zie Prinses Julianastraat 9-21, 23-49, 4-58	

Foto	Adres		Karakteristiek	Waarde Zie kaart
	Prins Alexanderstraat	15-21	Zie Prins Mauritsstraat 21-25	
	Prins Frederikplein	1-9, 11	Zie Prinses Julianastraat 9-21, 23-49, 4-58	

Foto	Adres		Karakteristiek	Waarde Zie kaart
	Prins Frederikplein	2-12, 14-16	Zie ook Prinses Julianastraat 51-55, 57, Koningin Wilhelminastraat 37-47, 49-53, Dillenburgstraat 1-15, 2-10, 12, Prinses Irenestraat 2-6. Complex grote geschakelde middenstandswoningen, aan drie zijden van het bouwblok tussen Frederikplein en Wilhelminastraat. Het complex is in 1937 ontworpen door P.A. Lankhorst in een zakelijke stijl, met elementen van de Nieuwe Haagse School. De woningen hebben twee bouwlagen, forse met pannen gedekte daken met houten overstekken, in gele baksteen gemetselde gevels en subtiele siermetselwerkdetails. Verschillende vensters hebben nog stalen kozijnen, met decoratief glas-in-lood. De hoekwoningen aan de Julianastraat en Irenestraat zijn verbijzonderd door opvallende torenachtige accenten en verspringende bouwdelen en kappen, waardoor belangrijkste stedenbouwkundige oriëntatiepunten zijn geschapen. Van hoog architectuurhistorisch belang vanwege het bijzondere ontwerp en bouwstijl, belangrijke beeldwaarde voor de omgeving en van belang als onderdeel van de projectgewijze invulling van dit deel van Veerallee.	

Foto	Adres		Karakteristiek	Waarde Zie kaart
	Prinses Irenestraat	2-6	Zie Prins Frederikplein 2-12, 14-16	
	Prins Mauritsstraat	6	Zie Oranje Nassaulaan 11-13, 14-16, 15-17, 18, 20, 22-24	
	Prins Mauritsstraat	15-19	Blokje van drie geschakelde woonhuizen, rond 1930 gerealiseerd aan de noordzijde van het kleine driehoekige plein op de aansluiting van de Mauritsstraat op de Koningin Anna Paulownastraat. Het gaaf bewaarde woningblok heeft twee bouwlagen en een fors, met pannen gedekt schilddak met grote houten overstekken. De linker woning heeft als accent aan de voorzijde een topgevel met steekkap. Gevels van helderrode baksteen. De voorgevel heeft per woning een houten erker en een rondboogdeur. De voortuintjes sluiten af met gemetselde muurtjes. Van enig architectuurhistorisch belang vanwege het markante ontwerp en bouwstijl, belangrijke beeldwaarde voor de omgeving vanwege ligging aan pleintje en van belang als onderdeel van de projectgewijze invulling van dit deel van Veerallee.	

Foto	Adres		Karakteristiek	Waarde Zie kaart
	Prins Mauritsstraat	20-40, 42-64	Zie Prinses Julianastraat 9-21, 23-49, 4-58	
	Prins Mauritsstraat	21-25	Zie ook Prins Alexanderstraat 15-21. Blokje van drie geschakelde eengezinswoningen, dat in hoofdvorm de knik volgt van de Mauritsstraat en twee blokken van twee aan de Alexanderstraat. Ontwerp van P.A. Lankhorst uit 1949 in Delftse Schoolstijl. De woningen hebben twee bouwlagen en met rode pannen gedekte zadeldaken met bakstenen schoorstenen en houten bakgoten. Bakstenen gevels met eenvoudige accenten, houten kozijnen en (roeden)ramen, ingangen met houten lijsten of luifel. Boven de uitkragende woonkamerkozijnen kleine smeed ijzeren ornamenten. Enkele gevelstenen. Van enig architectuurhistorisch belang vanwege het markante ontwerp en bouwstijl, belangrijke beeldwaarde voor de omgeving vanwege ligging in de knik van de Mauritsstraat en van belang als onderdeel van de projectgewijze invulling van dit deel van Veerallee in de naoorlogse periode.	
	Prinses Julianastraat	51-55, 57	Zie Prins Frederikplein 2-12, 14-16	

Foto	Adres		Karakteristiek	Waarde Zie kaart
	Prinses Julianastraat	66	Voormalig Christelijk lyceum (thans Agnietencollege) uit 1925, gebouwd naar ontwerp van M. Meijerink. In de naoorlogse periode is het naar achteren uitgebreid. Het gaat hier om de oorspronkelijke voorbouw, georiënteerd op de Veerallee, een U-vormig gebouw van twee bouwlagen met zeer fors, met rode pannen gedekt schilddak, met houten overstek. De breed opgezette voorgevel heeft een middenrisaliet en hoekrisalieten, met steekkappen. De bakstenen gevels zijn voorzien van siermetselwerkpanelen en andere accenten in baksteen en natuursteen. Bij de voormalige hoofdentree in de middenas een balkon op consoles. De oude kozijnen zijn voorzien van nieuwe ramen. De voortuin wordt afgesloten door een authentiek hekwerk. De school heeft architectuurhistorische waarde vanwege type en ontwerp, een hoge stedenbouwkundige waarde vanwege hoekligging en als onderdeel van de representatieve lintbebouwing langs de Veerallee.	

Foto	Adres		Karakteristiek	Waarde Zie kaart
	Prinses Julianastraat	9-21, 23-49, 4-58	Ook: Prins Alexanderstraat 1, 3-11, 2-10, 12. Prins Mauritsstraat 20-40, 42-64, Prins Frederikplein 1-9, 11. Complex in opdracht van de woningbouwvereniging Ons Belang, in 1921-1923 ontworpen en gebouwd door J.D.C. Koch, in een traditioneel-zakelijke stijl en in een tuindorpachtige setting. Het vrij gaaf gebleven complex bestaat uit aaneengesloten reeksen één- of tweelaags woningen (eengezins, en beneden- en bovenhuizen) met rode pannendaken, bakstenen en/of deels gepleisterde gevels en houten raam- en deurdetails, deels nog oorspronkelijk. Risalieten met topgevels, wolfeinden, uitgebouwde geveldelen, dakhuizen en torenachtige elementen, deels als accenten op de straathoeken, verlevendigden de zeer gevarieerde architectuur. Die variatie is opmerkelijk en is een doelbewust streven naar schilderachtigheid en eigenheid, aansluitend bij het vrij representatieve karakter van de Veerallee. Ook in de massa-opbouw van het complex is aangesloten bij het karakter van de omliggende middenstands- en villabebouwing. Zo bevinden zich de hoogste en meest gesloten gevelwanden in het hart van het complex en de lagere, vaak van schilderachtig opgezette kapvormen voorziene woningen in de randen van het complex. De gemene deler is te vinden is de uniforme toepassing van de materialen en de details van daken, vensters en deuren, waardoor het complex toch als een ontwerpeenheid wordt ervaren. Van architectuurhistorisch belang als bijzonder vormgegeven complex uit de vroege jaren 20. Van groot stedenbouwkundig belang vanwege de hoge beeldwaarde en de vele accentpanden. Tevens cultuurhistorische waarde als uiting van complexgewijze volkshuisvesting uit het interbellum.	

Foto	Adres		Karakteristiek	Waarde Zie kaart
	Prinses Marijkestraat	5-9	Klein naoorlogs project van drie vrijstaande middenstandswoningen, in 1960 gebouwd naar ontwerp van architect W. Wormhoudt in shakehandtrant. De licht gewijzigde blokvormige woningen hebben twee bouwlagen en zeer flauw hellende zadeldaken haaks op de straat. Geel bakstenen gevels met uitspringende hoekpenanten aan de voorzijde. Voorgevel met ondiepe portieken en brede woonkamervensters, op de verdieping telkens drie kleine vierkante venstertjes. Van enig architectuurhistorisch belang vanwege het markante type en door de repeterende bouwmassa's enige beeldwaarde voor de Marijkestraat.	
	Veerallee	18	Woning, deel uitmakend van de representatieve lintbebouwing langs de Veerallee, rond 1910 gebouwd in neorenaissancestijl. Het redelijk gaaf bewaarde pand heeft één bouwlaag en een met kruispannen gedekt schilddak. Aan de voorzijde is er links een topgevelrisaliet met steekkap. De bakstenen gevels zijn verlevendigd met gepleisterde lijsten en allerhande decoratieve details in pleisterwerk. De getrapte tuitgevel links heeft beneden twee rondboogvensters, rechts is er een rondboogportiek. De voortuin wordt afgesloten met oud ijzeren tuinhek. Enige architectuurhistorische waarde en vooral hoge stedenbouwkundige waarde als onderdeel representatieve historische gevelwand.	

Foto	Adres		Karakteristiek	Waarde Zie kaart
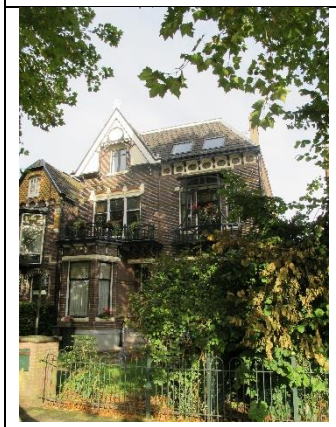	Veerallee	21	Forse villa, deel uitmakend van de representatieve lintbebouwing langs de Veerallee, in 1902 naar ontwerp van bureau De Herder en Hellendoorn gebouwd in overgangsstijl, met elementen uit chaletstijl, neorenaissance en art nouveau, in een opmerkelijk schilderachtig ontwerp. Het gaaf bewaarde pand heeft twee bouwlagen en een met pannen gedekt schilddak. Aan de voorzijde is er links een topgevelrisaliet met decoratief sierspant en steekkap. De bakstenen gevels zijn verlevendigd met vele details in kleurig siermetselwerk, pleister en hout. Bijzondere elementen zijn de erker met balkon en het overhuifde balkon op korbeelstellen. De voortuin wordt afgesloten met ijzeren tuinhek. Hoge architectuurhistorische waarde vanwege het rijkuitgewerkte en gave type en hoge stedenbouwkundige waarde als onderdeel representatieve historische gevelwand.	
	Veerallee	22-25	Blok van vier herenhuizen, deel uitmakend van de representatieve lintbebouwing langs de Veerallee en op de hoek met de Prins Hendrikstraat, in 1906 gebouwd in overgangsstijl, met elementen uit chaletstijl, neorenaissance en art nouveau, in een opmerkelijk schilderachtig ontwerp. Het redelijk gaaf bewaarde blok heeft twee tot drie bouwlagen en een met pannen gedekt schilddak. Aan de voorzijde zijn er topgevelrisalieten met decoratief siermetselwerk, uiterst links is er een merkwaardige houten hoekerker. De bakstenen gevels zijn verlevendigd met vele details in kleurig siermetselwerk en hout. Bijzondere elementen zijn de erker met balkon en het overhuifde balkon op korbeelstellen. De voortuin deels afgesloten met ijzeren tuinhek. Hoge architectuurhistorische waarde vanwege het rijkuitgewerkte en gave type en hoge stedenbouwkundige waarde als onderdeel representatieve historische gevelwand.	

Foto	Adres		Karakteristiek	Waarde Zie kaart
	Veerallee	26, 27, 28	Blok van drieherenhuizen, deel uitmakend van de representatieve lintbebouwing langs de Veerallee en op de hoek met de Prins Hendrikstraat, in 1906-1907 gebouwd in overgangsstijl, met elementen uit neorenaissance en art nouveau, in een schilderachtig ontwerp. Het redelijk gaaf bewaarde blok heeft twee tot drie bouwlagen en een met pannen gedekt schilddak. Aan de voorzijde zijn er topgevelrisalieten met decoratief siermetselwerk,. Midden voor een serre. De bakstenen gevels zijn verlevendigd met vele details in kleurig siermetselwerk, pleisterwerk en hout. Bijzonder element is de portiek bij nr. 28, met hoekstijl en hekwerk. en zijn de portieken, de decoratieve boogstellingen erker met balkon en het overhuifde balkon op korbeelstellen. De voortuin deels afgesloten met ijzeren tuinhek. Hoge architectuurhistorische waarde vanwege het rijkuitgewerkte en gave type en hoge stedenbouwkundige waarde als onderdeel representatieve historische gevelwand.	

Foto	Adres		Karakteristiek	Waarde Zie kaart
	Veerallee	31	Forse villa, deel uitmakend van de representatieve lintbebouwing langs de Veerallee, in 1904 gebouwd in overgangsstijl, met elementen uit stadsvakwerkstijl en neorenaissance, naar ontwerp van L. Krook, voor eigen gebruik. Het redelijk gaaf bewaarde ene in details licht versoberde pand heeft twee bouwlagen en een met pannen gedekt links afgewolfd zadeldak. Aan de voorzijde is er rechts een diepe topgevelrisaliet met vakwerktopgevel en steekkap. Links hiervan een serre balkon en bakstenen balustrade. De bakstenen gevels zijn verlevendigd met details pleisterwerk. in kleurig siermetselwerk, pleister en hout. Enige architectuurhistorische waarde vanwege het opmerkelijke, maar niet geheel gave type en hoge stedenbouwkundige waarde als onderdeel representatieve historische gevelwand.	
	Veerallee	32	Restant buitenplaats Villa Flora uit 1851, gebouwd voor de Commissaris des Konings, jhr. Mr. Cornelis Backer. De oorspronkelijke villa is in de huidige bouwsubstantie herkenbaar gebleven. Het voorste veelhoekige gedeelte heeft echter een verlaagde kap en de houten veranda is verdwenen. De tweelaags achterbouw is naderhand van een hoge kap voorzien. Oorspronkelijk waren de gevels niet gepleisterd maar in schoon metselwerk uitgevoerd. Het huis is aan de achterzijde fors uitgebreid. Door de grote en dicht begroeide voortuin vanaf de openbare weg nauwelijks zichtbaar. In de tuin resteren enkele monumentale oude bomen van de oude buitenplaats aanleg. Vooral van cultuurhistorische waarde als oudste bouwrelict in Veerallee en de bijzondere bewoningsgeschiedenis.	

Foto	Adres		Karakteristiek	Waarde Zie kaart
	Veerallee	32.1-32.2	Dubbele villa, deel uitmakend van de representatieve lintbebouwing langs de Veerallee, in 1930 gebouwd in zakelijke stijl. Het redelijk gaaf bewaarde en slechts in details licht versoberde pand heeft twee bouwlagen en een zeer fors met pannen gedekt schilddak met grote houten overstekken. Aan de voorzijde is er links een risaliet met steekkap en een erker met balkon. De bakstenen gevels zijn verlevendigd met enig siermetselwerk. Forse uitbreiding aan de achterzijde. Voortuin afgesloten met lage hekwerken en gemetselde posten. Enige architectuurhistorische waarde vanwege markante, maar niet geheel gave type en hoge stedenbouwkundige waarde als onderdeel representatieve historische gevelwand.	
	Veerallee	33-34	Kleine dubbele villa, deel uitmakend van de representatieve lintbebouwing langs de Veerallee, in 1899 gebouwd in neorenaissancestijl, met elementen van de chaletstijl, naar ontwerp van W. Koch. Het redelijk gaaf bewaarde blok heeft één (aan de achterzijde deels twee) bouwlaag en een met pannen gedekt samengesteld dak met overstekken. Aan de voorzijde is er links een topgevelrisaliet met steekkap en tegen de linker zijgevel een houten serre. De bakstenen gevels zijn verlevendigd met vele details in pleisterwerk en hout. De voortuinen worden deels afgesloten met ijzeren tuinhekken. Hoge architectuurhistorische waarde vanwege het rijkuitgewerkte en redelijk bijzondere type en hoge stedenbouwkundige waarde als onderdeel representatieve historische gevelwand.	

Foto	Adres		Karakteristiek	Waarde Zie kaart
	Veerallee	35	Vrijstaand landhuis naar ontwerp van architect Th. W. Rueter uit 1915, gesitueerd op het binnenterrein van het bouwblok tussen Veerallee en Prinses Julianastraat en niet zichtbaar vanaf de openbare weg. Rueter was een bekende landhuisarchitect, die veel ontwierp in een landelijke, ambachtelijke stijl. Dit landhuis heeft een samengestelde plattegrond, dito kap met elkaar kruisende dakschilden en rode pannendekking. De gevels zijn van baksteen.	
	Veerallee	36	Forse villa/landhuis, deel uitmakend van de representatieve lintbebouwing langs de Veerallee, rond 1920 gebouwd in traditioneel-zakelijke stijl en sindsdien op diverse onderdelen gewijzigd. Samengestelde plattegrond, één tot twee bouwlagen, waarvan de tweede deels opgenomen in de complex opgezette samengestelde kap met pannendekking en windveren. De bakstenen gevels zijn wit geschilderd, met hier en daar siermetselwerkdetails en wat betreft de topgevels voorzien van houten potdekseling. Vensters met houten ramen en deels ook stalen ramen. Enige architectuurhistorische waarde vanwege het bijzondere type en hoge stedenbouwkundige waarde als onderdeel representatieve historische gevelwand.	

Foto	Adres		Karakteristiek	Waarde Zie kaart
	Veerallee	37-38	Blok van twee herenhuizen, deel uitmakend van de representatieve lintbebouwing langs de Veerallee, op de hoek met de Prinses Julianastraat, in 1907 gebouwd in overgangsstijl, met elementen uit neorenaissance en art nouveau, in schilderachtig ontwerp van G.B. Broekema. Het redelijk gaaf bewaarde blok heeft twee bouwlagen en een met pannen gedekt schilddak. Aan de voorzijde rechts een topgevelrisaliet met sierspant en steekkap. Op de hoek links een hoektorentje met klokvormige helm. De gevels zijn wit gepleisterd, met decoratieve gemetselde vensterbogen en speklagen. Bijzonder aan de voorzijde zijn de gekoppelde loggia's, met terrasmuurtjes en balkonbalustrades met segmentvormige openingen. De voortuin wordt afgesloten met ijzeren tuinhek. Hoge architectuurhistorische waarde vanwege het rijkuitgewerkte en gave type en hoge stedenbouwkundige waarde als onderdeel representatieve historische gevelwand en vanwege markante hoekligging met hoekaccent.	
	Veerallee	39	Vrijstaande villa, deel uitmakend van de representatieve lintbebouwing langs de Veerallee, op de hoek met de Prinses Julianastraat, circa 1925-1930 gebouwd in traditioneel-zakelijke stijl. Het gaaf bewaarde pand heeft twee bouwlagen en een met pannen gedekt tentdak met aankappingen. Aan de voorzijde links een topgevelrisaliet met steekkap, erker en inpandig balkon. Ook bij de rechter zijgevel is er een steekkap. Rechts voor een portiek met fraaie voordeur. Serre tegen linker zijgevel. De gevels zijn van baksteen, met eenvoudig siermetselwerk en gepleisterde details. Vensters met roedenramen. De voortuin wordt afgesloten met origineel hekwerk van bakstenen posten en ijzeren buizen. Hoge architectuurhistorische waarde vanwege het goed uitgewerkte en gave type en hoge stedenbouwkundige waarde als onderdeel representatieve historische gevelwand.	

Foto	Adres		Karakteristiek	Waarde Zie kaart
	Veerallee	40	Vrijstaande villa, deel uitmakend van de representatieve lintbebouwing langs de Veerallee, in 1927 gebouwd naar ontwerp van Joh. Prummel in traditioneel-zakelijke stijl met elementen van de Amsterdamse school. Het gaaf bewaarde pand heeft één bouwlaag en in de complex en zeer schilderachtig opgezette kap opgenomen verdiepingen. Het dak is met pannen gedekt en heeft grote houten overstekken. De voorgevel heeft een expressief gevormde erker, tegen de linker zijgevel een serre. Rechts voor een portiek met in siermetselwerk uitgevoerde bogen. De gevels zijn van baksteen, met rijk siermetselwerk. Vensters met houten ramen. De voortuin wordt afgesloten met een haag en poort met bakstenen posten. Hoge architectuurhistorische waarde vanwege het rijk uitgewerkte en gave type en hoge stedenbouwkundige waarde als onderdeel representatieve historische gevelwand.	
	Veerallee	41	Vrijstaande villa, deel uitmakend van de representatieve lintbebouwing langs de Veerallee, op de hoek met de Prinses Julianastraat, circa 1930-1935 gebouwd in traditioneel-zakelijke stijl. Het gaaf bewaarde pand heeft twee bouwlagen en een met pannen gedekt schilddak met aankappingen. Aan de voorzijde rechts een topgevelrisaliet met steekkap. De gevels zijn van baksteen, met eenvoudig siermetselwerk. Vensters met roedenramen. De voorgevel heeft boven in de risaliet een loggia met gemetselde muurdammen. Linker zijgevel met afdakje boven kozijnpartij. De voortuin wordt afgesloten met een hoge haag. Enige architectuurhistorische waarde en vooral hoge stedenbouwkundige waarde als onderdeel representatieve historische gevelwand.	

Foto	Adres		Karakteristiek	Waarde Zie kaart
	Veerallee	49	Vrijstaande villa, deel uitmakend van de representatieve lintbebouwing langs de Veerallee, circa 1925-1930 gebouwd in traditioneel-zakelijke stijl met elementen van de Amsterdamse school. Het gaaf bewaarde pand heeft één bouwlaag en in de complex en zeer schilderachtig opgezette kap opgenomen verdiepingen. Het dak is met pannen gedekt en heeft grote houten overstekken. De voorgevel heeft een erker met siermetselwerkpenanten. De gevels zijn van baksteen, met siermetselwerkaccenten en houten kozijnen en (roeden)ramen. De voortuin wordt afgesloten met een lage bakstenen tuinmuur. Van enig architectuurhistorisch belang vanwege het markante ontwerp en bouwstijl en hoge stedenbouwkundige waarde als onderdeel representatieve historische gevelwand.	
	Veerallee	50	Ook Oranje Nassaulaan 2. Vrijstaande dubbele villa, deel uitmakend van de representatieve lintbebouwing langs de Veerallee en gelegen op de hoek van de Oranje Nassaulaan, in 1925 gebouwd in traditioneel-zakelijke stijl met elementen van de Amsterdamse school naar ontwerp van D. de Herder. Het redelijk gaaf bewaarde pand heeft één bouwlaag en in de complexe kap opgenomen verdiepingen. Het dak is met pannen gedekt en heeft houten overstekken. De voorgevel heeft centraal een dubbele topgevelrisaliet met steekkappen en loggia's (bij nr. 2 dichtgezet). De zijgevels hebben ondiepe topgevelrisalieten met zadeldakjes. De gevels zijn van baksteen, met houten kozijnen en veelal vernieuwde (roeden)ramen. De voortuin wordt afgesloten met een lage bakstenen tuinmuur. Van enig architectuurhistorisch belang vanwege het markante ontwerp en bouwstijl en hoge stedenbouwkundige waarde als onderdeel representatieve historische gevelwand, vanwege de setting in villaparkstructuur uit jaren 20, aan representatieve laan. en vanwege hoekligging.	

Foto	Adres		Karakteristiek	Waarde Zie kaart
	Veerallee	51-52	Zie Oranje Nassaulaan 1-7	
	Veerallee	53-54	Vrijstaande dubbele villa, deel uitmakend van de representatieve lintbebouwing langs de Veerallee, circa 1925-1930 gebouwd in traditioneel-zakelijke stijl met elementen van de Amsterdamse school. Het gaaf bewaarde pand heeft twee bouwlagen, waarvan de tweede deels in de complexe en expressief gevormde kap is opgenomen. Het dak is met pannen gedekt en heeft houten goten. De voorgevel heeft links en rechts topgevels, waarachter gebroken kappen aansluiten. Het middendeel van de gevel heeft erkers beneden en loggia's op de verdieping. De gevels zijn van baksteen, met houten kozijnen en (roeden)ramen. De voortuin wordt afgesloten met een lage bakstenen tuinmuur. Van architectuurhistorisch belang vanwege het markante ontwerp en bouwstijl en hoge stedenbouwkundige waarde als onderdeel representatieve historische gevelwand.	

Foto	Adres		Karakteristiek	Waarde Zie kaart
	Veerallee	64-68	Blok van drie herenhuizen, deel uitmakend van de representatieve lintbebouwing langs de Veerallee en op de hoek met de Strick van Linschotenlaan, in 1906-1907 gebouwd in overgangsstijl, met elementen uit neorenaissance, art nouveau en stadsvakwerkstijl, in een schilderachtig ontwerp. Het redelijk gaaf bewaarde blok heeft twee tot drie bouwlagen en een met pannen gedekt schilddak met deels originele dakkapellen. Aan de voorzijde zijn er topgevelrisalieten in verschillende bouwstijlen en decoratieve afwerkingen. Voorts heeft ieder huis aan de voorzijde een houten op bakstenen serre met balkon en een rondboogportiek met rijk uitgewerkte deuren. De bakstenen gevels zijn verlevendigd met vele details in kleurig siermetselwerk, pleisterwerk en hout. De voortuin deels afgesloten met ijzeren tuinhek. Hoge architectuurhistorische waarde vanwege het rijkuitgewerkte en gave type en hoge stedenbouwkundige waarde als onderdeel representatieve historische gevelwand.	
	Veerallee	70	Vrijstaande villa, deel uitmakend van de representatieve lintbebouwing langs de Veerallee, circa 1925gebouwd in traditioneel-zakelijke stijl met elementen van de Amsterdamse school. Het redelijk gaaf bewaarde pand heeft twee bouwlagen en een zadeldak met rode pannendekking en gemetselde schoorstenen. De voorgevel heeft een erker over twee bouwlagen. De gevels zijn gemetseld in baksteen en hebben siermetselwerkdetails in de plint, de borstweringen van de erkers en in de topgevel. Houten kozijnen en ramen, deels met roedenverdeling. Van enig architectuurhistorisch belang vanwege het markante ontwerp en bouwstijl en hoge stedenbouwkundige waarde als onderdeel representatieve historische gevelwand.	

Hoofdstuk 2 Cultuurhistorische waardenkaart Veerallee

VEERALLEE, ZWOLLE

Cultuurhistorische quickscan

Waardenkaart objecten, complexen en structuren

- Zeer hoge cultuurhistorische waarde (beschermde monumenten)
- Hoge cultuurhistorische waarde
- Attentiewaarde
- Indifferente waarde
- Grens onderzoeksgebied
- Historische wegstructuur, voor 1900
- Historische wegstructuur, 1900-1940
- Historische wegstructuur, 1945-1965
- Oude perceelsstructuur, voor 1850
- Historisch ensemble: de Veerallee: historisch bebouwingslint
- Historisch ensemble: project Noorman / Van Essen
- Historisch ensemble: villapark in het zuiden
- Historisch ensemble: middenstandswoningen en Ons Belang
- Karakteristieke groenstructuur, vlak
- Monumentale / waardevolle bomen, lijst gemeente Zwolle
- Overige karakteristieke bomen
- Historisch water
- Restant buitenplaats

december 2014

MONUMENTENADVIESBUREAU
BREDESTRAAT 1, 6542 SN NIJMEGEN
TEL: 024 - 3786742 FAX: 024 - 3782477

REGELS

Hoofdstuk 1 Inleidende regels

Artikel 1 Begrippen

In deze regels wordt verstaan onder:

1.1 plan:
het bestemmingsplan Veerallee met identificatienummer NL.IMRO.0193.BP17022-0004 van de gemeente Zwolle;

1.2 bestemmingsplan:
de geometrisch bepaalde planobjecten met de bijbehorende regels en de daarbij behorende bijlagen;

1.3 aanduiding:
een geometrisch bepaald vlak of figuur, waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels regels worden gesteld ten aanzien van het gebruik en/of het bebouwen van deze gronden;

1.4 aanduidingsgrens:
de grens van een aanduiding, indien het een vlak betreft;

1.5 afhaalrestaurant:
een bedrijf, waar dranken en/of etenswaren voor gebruik elders worden verstrekt;

1.6 ambachtelijk bedrijf:
een bedrijf dat is gericht op het geheel of overwegend door middel van handwerk vervaardigen, bewerken of herstellen en het installeren van goederen alsook het verkopen en/of leveren als ondergeschikte activiteit van goederen die verband houden met het ambacht;

1.7 andere gezondheidszorggebouwen:
a. verzorgingstehuizen;
b. psychiatrische inrichtingen;
c. medische centra;
d. poliklinieken;
e. medische kleuterdagverblijven;

1.8 archeologische monumenten:
terreinen die van algemeen belang zijn wegens daar aanwezige vóór tenminste 50 jaar vervaardigde zaken, welke van algemeen belang zijn wegens hun schoonheid, hun betekenis voor de wetenschap of hun cultuurhistorische waarden;

1.9 archeologische waarden:
de aan een gebied toegekende waarden, gekenmerkt door het belang voor de archeologie en de kennis van de beschavingsgeschiedenis;

1.10 bebouwing:
één of meer gebouwen, bijbehorende bouwwerken en/of andere bouwwerken;

1.11 bebouwingspercentage:
indien het percentage een bestemmingsvlak betreft:
de verhouding tussen de oppervlakte van het te bebouwen terreingedeelte en de totale oppervlakte van het bestemmingsvlak;
indien het percentage een perceel betreft:
een percentage, dat de grootte aangeeft van het deel van een perceel, dat ten hoogste mag worden bebouwd;
dit percentage wordt slechts berekend over het gedeelte van het bestemmingsvlak of het perceel, waarbinnen de bouwwerken mogen worden gebouwd;

1.12 bed & breakfast:
ruimte in of direct bij de hoofdwoning, waar gasten voor een beperkte periode verblijven en het ontbijt wordt geserveerd door de hoofdbewoner en/of leden van zijn gezin;

1.13 bedrijf:
het uitoefenen van bedrijfsmatige activiteiten;

1.14 bedrijf aan huis:
een dienstverlenend bedrijf of ambachtelijk bedrijf, dat in of bij een woning wordt uitgeoefend, waarbij de woning in overwegende mate de woonfunctie behoudt en dat een ruimtelijke uitwerking of uitstraling heeft die met de woonfunctie in overeenstemming is;

1.15 bedrijfswoning:
een woning in of bij een gebouw of op een terrein, kennelijk slechts bedoeld voor (het huishouden van) een persoon, wiens huisvesting daar gelet op de bestemming van het gebouw of het terrein gewenst is;

1.16 beroep aan huis:
een dienstverlenend beroep, dat in of bij een woning wordt uitgeoefend, waarbij de woning in overwegende mate de woonfunctie behoudt en dat een ruimtelijke uitwerking of uitstraling heeft die met de woonfunctie in overeenstemming is;

1.17 beroeps- c.q. bedrijfsvloeroppervlakte:
de totale vloeroppervlakte van de ruimte die wordt gebruikt voor beroep aan huis c.q. een (dienstverlenend) bedrijf of een dienstverlenende instelling, inclusief opslag- en administratieruimten en dergelijke;
een daaraan vastgebouwde of er deel van uitmakende woning wordt niet meegeteld;

1.18 bestemmingsgrens:
de grens van een bestemmingsvlak;

1.19 bestemmingsvlak:
een geometrisch bepaald vlak met eenzelfde bestemming;

1.20 bijbehorend bouwwerk:
uitbreiding van een hoofdgebouw dan wel functioneel met een zich op hetzelfde perceel bevindend hoofdgebouw verbonden, daar al dan niet tegen aangebouwd gebouw, of ander bouwwerk, met een dak;

1.21 bijzondere woonvorm:
een voorziening voor de huisvesting van personen die bij hun normale, dagelijkse functioneren huishoudelijke, sociale, sociaal-medische en/of medische begeleiding en/of verzorging behoeven, zoals bejaarden, jongeren of gehandicapten;

1.22 bouwen:
het plaatsen, het geheel of gedeeltelijk oprichten, vernieuwen of veranderen en het vergroten van een bouwwerk;

1.23 bouwgrens:
de grens van een bouwvlak;

1.24 bouwlaag:
een doorlopend gedeelte van een gebouw dat door op gelijke of bij benadering gelijke hoogte liggende vloeren of balklagen is begrensd, zulks met inbegrip van de begane grond en met uitsluiting van onderbouw en zolder;

1.25 bouwperceel:
een aaneengesloten stuk grond, waarop ingevolge de regels een zelfstandige, bij elkaar behorende bebouwing is toegelaten;

1.26 bouwperceelgrens:
de grens van een bouwperceel;

1.27 bouwvlak:
een geometrisch bepaald vlak, waarmee gronden zijn aangeduid, waar ingevolge de regels bepaalde gebouwen en bouwwerken geen gebouwen zijnde zijn toegelaten;

1.28 bouwwerk:
een bouwkundige constructie van enige omvang van hout, steen, metaal of ander materiaal, die op de plaats van bestemming hetzij direct hetzij indirect met de grond verbonden is, hetzij direct of indirect steun vindt in of op de grond, bedoeld om ter plaatse te functioneren;

1.29 café-restaurant:
een bedrijf, waar dranken en/of etenswaren voor gebruik ter plaatse worden verstrekt, één en ander al dan niet in combinatie met een vermaaksfunctie, met uitzondering van een erotisch getinte vermaaksfunctie;

1.30 caravan:
een al dan niet uitklapbare aanhangwagen ingericht voor dag- en nachtverblijf van personen, welke met een normale snelheid over de weg mag worden voortbewogen;

1.31 carport:
een overdekt bouwwerk, geen gebouw zijnde, dat blijkens zijn aard kennelijk is bestemd voor het stallen van een motorvoertuig;

1.32 cultuurhistorische waarden:
de aan een gebied toegekende waarden, gekenmerkt door de ten gevolge van een vroeger cultuur- of levenspatroon ontstane in het terrein waarneembare vormen van landschap en bebouwing, welke hetzij van waarde zijn voor de wetenschap, hetzij een zodanige historiche waarde bezitten dat het behoud van belang is te achten;

1.33 dagrecreatie:
recreatie in de open lucht uitsluitend gedurende een dagperiode op speciaal daarvoor ingerichte terreinen, zoals een wandelbos, wandelpark, strandbad, vis- en zwemvijvers, speel- en ligweide, speelterrein, kinderspeelplaats, dierenpark, volkstuinen of nutstuinen;

1.34 detailhandel:
het bedrijfsmatig te koop aanbieden, waaronder begrepen de uitstalling ten verkoop, verkopen, verhuren en leveren van goederen aan personen die die goederen kopen of huren voor gebruik, verbruik of aanwending anders dan in de uitoefening van een beroeps- of bedrijfsactiviteit, waaronder zijn begrepen grootschalige detailhandel, volumineuze detailhandel, een tuincentrum en een supermarkt;

1.35 dienstverlenend bedrijf of dienstverlenende instelling:
bedrijf of instelling waarvan de werkzaamheden bestaan uit het verlenen van diensten, waarbij, het publiek rechtstreeks al dan niet via een balie te woord wordt gestaan en geholpen, waaronder zijn begrepen belwinkels, internetcafés, kapperszaken, schoonheidsinstituten, fotostudio's en naar de aard daarmee gelijk te stellen bedrijven en inrichtingen, evenwel met uitzondering van een garagebedrijf en een seksinrichting;

1.36 dienstverlening:
het bedrijfsmatig verlenen van diensten, waarbij, het publiek rechtstreeks al dan niet via een balie te woord wordt gestaan en geholpen, waaronder zijn begrepen internetcafés, kapperszaken, schoonheidsinstituten, fotostudio's en naar de aard daarmee gelijk te stellen bedrijven en inrichtingen, evenwel met uitzondering van een garagebedrijf en een seksinrichting;

1.37 eengezinshuis:
een gebouw, dat één woning omvat;

1.38 eerste bouwlaag:
de bouwlaag op de begane grond;

1.39 erf:
al dan niet bebouwd perceel, of een gedeelte daarvan, dat direct gelegen is bij een hoofdgebouw;

1.40 erftoegangsweg:
een straat of weg waar de doorgaande functie van het verkeer niet meer primair is en waar aandacht kan worden gegeven aan snelheidsreducerende maatregelen;

1.41 erotisch getinte vermaaksfunctie:
een vermaaksfunctie, welke is gericht op het doen plaatsvinden van voorstellingen en/of vertoningen van porno-erotische aard, waaronder begrepen een seksbioscoop, een seksclub en een seksautomatenhal;

1.42 garagebox:
een gebouw dat blijkens zijn aard kennelijk is bestemd voor het stallen van een motorvoertuig;

1.43 gebiedsontsluitingsweg:
een straat of weg waar de doorgaande functie van het verkeer primair is en welke dient voor de ontsluiting van een gebied;

1.44 gebouw:
elk bouwwerk, dat een voor mensen toegankelijke, overdekte, geheel of gedeeltelijk met wanden omsloten ruimte vormt;

1.45 geluidsbelasting:
de geluidsbelasting vanwege een industrieterrein, een spoorweg of een weg als bedoeld in de Wet geluidhinder en het Besluit geluidhinder;

1.46 geluidsgevoelige functies:
ruimten binnen een woning voor zover die kennelijk als slaap-, woon-, of eetkamer worden gebruikt of voor een zodanig gebruik zijn bestemd, alsmede een keuken van een woning met een vloeroppervlakte van niet minder dan 11 m² en andere geluidsgevoelige functies als bedoeld in de Wet geluidhinder en het Besluit geluidhinder;

1.47 geluidsgevoelige gebouwen:
gebouwen welke dienen ter bewoning of ten behoeve van een andere geluidsgevoelige functie als bedoeld in de Wet geluidhinder en het Besluit geluidhinder;

1.48 geluidszoneringsplichtige inrichting:
een inrichting, bij welke ingevolge de Wet geluidhinder rondom het terrein van vestiging in een bestemmingsplan een zone moet worden vastgesteld;

1.49 groothandel:
het bedrijfsmatig te koop aanbieden, waaronder begrepen de uitstalling ten verkoop, het verkopen, het verhuren en/of het leveren van goederen aan wederverkopers dan wel aan instellingen of personen ter aanwending in een andere bedrijfsactiviteit;

1.50 groothandelgebonden detailhandel:
detailhandel, welke een geïntegreerd en ondergeschikt deel uitmaakt van een groothandelsbedrijf;

1.51 hogere grenswaarde:
een maximum waarde voor de geluidsbelasting, die hoger is dan de voorkeursgrenswaarde en die in een concreet geval kan worden vastgesteld op grond van de Wet geluidhinder en/of het Besluit geluidhinder;

1.52 hoofdgebouw:
een gebouw dat op een kavel door zijn ligging, constructie, afmetingen of functie als belangrijkste bouwwerk valt aan te merken;

1.53 horeca:
de bedrijfssector gericht op het verstrekken van ter plaatse te nuttigen voedsel en dranken, het exploiteren van zaalaccommodatie en het verstrekken van nachtverblijf, één en ander al dan niet in combinatie met een vermaaksfunctie, waaronder zijn begrepen een 'bed & breakfast', discotheek, feestzaal en partyboerderij, evenwel met uitzondering van een erotisch getinte vermaaksfunctie;

1.54 horecabedrijf:
een bedrijf, waar ter plaatse te nuttigen voedsel en dranken worden verstrekt, zaalaccommodatie wordt geëxploiteerd en waarin nachtverblijf wordt verstrekt, één en ander al dan niet in combinatie met een vermaaksfunctie, waaronder zijn begrepen een 'bed & breakfast', discotheek, feestzaal en partyboerderij, evenwel met uitzondering van een erotisch getinte vermaaksfunctie;

1.55 houtopstand:
bomen, waarvan de omtrek van de stam op 1,30 meter boven het maaiveld gemeten meer dan 30 centimeter bedraagt, en groepen en rijen kleinere bomen en heesters die een min of meer aaneengesloten geheel vormen en een oppervlakte beslaan van niet minder dan 50 m², zoals hagen, houtwallen, broekbosjes, erfbeplantingen en boomgaarden;

1.56 kampeerauto:
een voertuig ingericht voor het dag- en nachtverblijf van personen;

1.57 kampeermiddel:
a. een tent, een tentwagen, een kampeerauto of een caravan;
b. enig ander onderkomen of enig ander voertuig of gewezen voertuig of gedeelte daarvan, voor zover geen bouwwerk zijnde, één en ander voor zover deze onderkomens of voertuigen of gewezen voertuigen geheel of ten dele blijvend zijn bestemd of opgericht dan wel worden of kunnen worden gebruikt voor recreatief nachtverblijf;

1.58 kantoor:
een ruimte of complex van ruimten, welke dient voor het bedrijfsmatig verlenen van diensten, waarbij het publiek niet of slechts in ondergeschikte mate rechtstreeks te woord wordt gestaan en geholpen, waaronder is begrepen congres- en vergaderaccommodatie;

1.59 kantoorgebouw:
een gebouw, dat dient voor het bedrijfsmatig verlenen van diensten, waarbij het publiek niet of slechts in ondergeschikte mate rechtstreeks te woord wordt gestaan en geholpen, waaronder is begrepen congres- en vergaderaccommodatie;

1.60 kleinschalige bedrijfsmatige activiteit:
dienstverlenende bedrijvigheid of ambachtelijke bedrijvigheid dan wel naar de aard en de invloed op de omgeving daarmee gelijk te stellen bedrijvigheid, die door zijn beperkte omvang in of bij een woning met behoud van de woonfunctie kan worden uitgeoefend en welke een ruimtelijke uitwerking of uitstraling heeft die met de woonfunctie in overeenstemming is;

1.61 maatschappelijke voorzieningen:
educatieve, medische, sociale, sociaal-medische, culturele, sociaal-culturele en levensbeschouwelijke voorzieningen en voorzieningen ten behoeve van openbare dienstverlening, alsook ondergeschikte detailhandel en ondergeschikte horeca ten dienste van deze voorzieningen;

1.62 meergezinshuis:
een gebouw, dat meerdere naast elkaar en/of geheel of gedeeltelijk boven elkaar gelegen woningen omvat en dat qua uiterlijke verschijningsvorm als een eenheid beschouwd kan worden;

1.63 meubels:
goederen bestemd voor het inrichten van woningen en/of andere ruimten, waar personen plegen te verblijven, zoals tafels, stoelen, banken, kasten en bedden met uitzondering van tapijt;

1.64 monumenten:
alle vóór tenminste 50 jaar vervaardigde zaken, welke van algemeen belang zijn wegens hun schoonheid, hun betekenis voor de wetenschap of hun cultuurhistorische waarden;

1.65 naar de weg toegekeerde grens van een bouwvlak:
de naar de weg toegekeerde grens van een bouwvlak, waar de hoofdtoegang van het op dat bouwvlak gelegen hoofdgebouw is gelegen;

1.66 normaal onderhoud:
werkzaamheden die regelmatig nodig zijn voor een goed beheer van de gronden;

1.67 nutstuinen:
kleinschalige tuinen zonder bebouwing ten behoeve van buurtbewoners, waarop op biologische wijze getuinierd wordt;

1.68 onderkomen:
een voor dag- en nachtverblijf van personen of dieren geschikte constructie;

1.69 openbaar toegankelijk gebied
weg als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onder b, van de Wegenverkeerswet 1994, alsmede pleinen, parken, plantsoenen, openbaar water en ander openbaar gebied dat voor publiek algemeen toegankelijk is, met uitzondering van wegen uitsluitend bedoeld voor de ontsluiting van percelen voor langzaam verkeer;

1.70 openbare nutsvoorzieningen:
voorzieningen ten behoeve van openbaar nut, zoals gas-, water-, elektriciteits- en communicatievoorzieningen en voorzieningen ten behoeve van de inzameling van afval;

1.71 opslag:
het bewaren van goederen, materialen en stoffen zonder dat ter plaatse sprake is van productie, bewerking, verwerking, handel en/of activiteiten van administratieve aard;

1.72 overig bouwwerk:
een bouwkundige constructie van enige omvang, geen gebouw of bijbehorend bouwwerk zijnde;

1.73 peil:
a. voor een bouwwerk op een perceel, waarvan de hoofdtoegang direct aan de weg grenst: de hoogte van de weg ter plaatse van die hoofdtoegang;
b. voor een bouwwerk op een perceel, waarvan de hoofdtoegang niet direct aan de weg grenst: de hoogte van het terrein ter hoogte van die hoofdtoegang bij voltooiing van de bouw;
c. indien in of op het water wordt gebouwd: het Normaal Amsterdams Peil (of een ander plaatselijk aan te houden waterpeil);

1.74 productiegebonden detailhandel:
detailhandel in goederen die ter plaatse worden vervaardigd, gerepareerd en/of toegepast in het productieproces, waarbij de detailhandelsfunctie ondergeschikt is aan de productiefunctie;

1.75 prostitutie:
het zich beschikbaar stellen tot het verrichten van seksuele handelingen met een ander tegen vergoeding;

1.76 recreatief medegebruik:
een recreatief gebruik van gronden dat ondergeschikt is aan de functie van de bestemming, waarbinnen dit recreatieve gebruik is toegestaan;

1.77 seksinrichting:
een voor het publiek toegankelijke besloten ruimte waarin bedrijfsmatig, of in de omvang alsof zij bedrijfsmatig was, seksuele handelingen worden verricht, of vertoningen van erotisch/pornografische aard plaatsvinden;
onder seksinrichting wordt in ieder geval verstaan:
een prostitutiebedrijf, alsmede een erotische massagesalon, een seksbioscoop, seksautomatenhal, sekstheater of een parenclub, al dan niet in combinatie met elkaar;

1.78 sociale veiligheid:
de mogelijkheid om zich in een omgeving te kunnen bevinden zonder bedreigd te worden of het gevoel te hebben persoonlijk lastig te worden gevallen;

1.79 stacaravan:
een recreatief onderkomen, met kenmerken van een caravan, waarin voorzieningen zijn getroffen voor dag- en/of nachtverblijf, dat in één geheel en op een eigen as-/wielstelsel kan worden aangevoerd;

1.80 standplaats:
het vanaf een vaste plaats op of aan de weg of op een andere voor het publiek toegankelijke en in de openlucht gelegen plaats te koop aanbieden, verkopen of afleveren van goederen of het anderszins aanbieden van goederen of diensten, al dan niet gebruikmakend van fysieke middelen, zoals een kraam, een wagen of een tafel, waarbij onder een standplaats niet worden verstaan vaste plaatsen op jaarmarkten of markten, vaste plaatsen op sen en vaste plaatsen op snuffelmarkten;

1.81 stedenbouwkundig beeld:
het beeld dat wordt opgeroepen door het samengaan van gebouwde elementen, beplantingselementen en onbebouwde ruimten;

1.82 tent:
een in hoofdzaak van textiel of andere daarmee vergelijkbare materialen vervaardigd onderkomen voor dag- en nachtverblijf dat gemakkelijk is op te bouwen en in te pakken;

1.83 voorgevel:
de naar de weg toegekeerde gevel;

1.84 voorkeursgrenswaarde:
de maximum waarde voor de geluidsbelasting, zoals deze rechtstreeks kan worden afgeleid uit de Wet geluidhinder en/of het Besluit geluidhinder;

1.85 winkel:
een gebouw, dat een ruimte omvat, welke door zijn indeling kennelijk bedoeld is te worden gebruikt voor detailhandel;

1.86 woning:
een complex van ruimten, uitsluitend bedoeld voor de huisvesting van één afzonderlijk huishouden, waarbij inwoning is toegestaan;

1.87 wooneenheid:
elke ruimte of als eenheid samengesteld aantal ruimten, welke geschikt en bestemd is voor bewoning, zoals eengezinshuizen, bejaardenwoningen, woningen voor 1 en/of 2 persoonshuishoudens en meergezinshuizen en onzelfstandige woonruimte;

1.88 zolder:
een gedeelte van een gebouw dat door één of meer schuine dakschilden is afgedekt en waarvan de borstwering niet hoger is dan 1 meter;

Artikel 2 Wijze van meten

Bij toepassing van deze regels wordt als volgt gemeten:

2.1 de goothoogte van een bouwwerk:

vanaf het peil tot aan de bovenkant van de goot, c.q. de druiplijn, het boeibord, of een daarmee gelijk te stellen constructiedeel;

2.2 de bouwhoogte van een bouwwerk:

vanaf het peil tot aan het hoogste punt van een bouwwerk met uitzondering van ondergeschikte bouwonderdelen, zoals schoorstenen, antennes, en naar de aard daarmee gelijk te stellen bouwonderdelen;

2.3 de oppervlakte van een bouwwerk:

tussen de buitenwerkse gevelvlakken en/of het hart van de scheidingsmuren, neerwaarts geprojecteerd op het gemiddelde niveau van het afgewerkte bouwterrein ter plaatse van het bouwwerk;

2.4 de vloeroppervlakte van een woning:

binnenwerks op de vloer van de ruimten die worden of kunnen worden gebruikt voor wonen;

2.5 de inhoud van een bouwwerk:

tussen de onderzijde van de begane grondvloer, de buitenzijde van de gevels (en/of het hart van de scheidingsmuren) en de buitenzijde van daken en dakkapellen;

2.6 de horizontale bouwdiepte van een gebouw:

de lengte van een gebouw, gemeten buitenwerks en loodrecht vanaf de naar de weg toegekeerde gevel;

2.7 de verticale bouwdiepte van een gebouw:

de diepte van een gebouw, gemeten vanaf de onderzijde van de begane grondvloer;

2.8 de afstand tot de naar de weg toegekeerde gevel van een gebouw:

van enig punt van een bouwwerk tot de naar de weg toegekeerde gevel van dat gebouw.

2.9 ondergeschikte bouwdelen die buiten beschouwing gelaten moeten worden:

Bij de toepassing van het bepaalde ten aanzien van het bouwen worden ondergeschikte bouwdelen, als plinten, pilasters, stoeptreden, dorpels, kozijnen, gevelversieringen, ventilatiekanalen, schoorstenen, antennes, gevel- en kroonlijsten, luifels, erkers, balkons, dakgoten en overstekende daken buiten beschouwing gelaten, mits:

a. de overschrijding van aanduidingsgrenzen, bouwgrenzen dan wel bestemmingsgrenzen niet meer dan 1,30 meter bedraagt;
b. een erker aan een naar de weg toegekeerde gevel van een woning niet breder is dan 3/5 deel van de betreffende gevel.

Hoofdstuk 2 Bestemmingsregels

Artikel 3 Bedrijf

3.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Bedrijf' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. gebouwen ten behoeve van bedrijven die in de Staat van bedrijfsactiviteiten bij functiemenging, welke als een bijlage bij deze regels is opgenomen, zijn aangeduid als toelaatbaar, met uitzondering van zelfstandige kantoren;
b. gebouwen ten behoeve van:
    1. de verkoop van motorbrandstoffen met uitzondering van lpg;
    2. de verstrekking van water en lucht;
    3. het wassen, doorspuiten en doorsmeren van motorvoertuigen;
    4. aan een verkooppunt voor motorbrandstoffen ondergeschikte detailhandel en horeca;
    5. een kringloopwinkel;
c. bedrijfswoningen;
d. bijbehorende bouwwerken bij bedrijfswoningen;

met daaraan ondergeschikt:

e. wegen en paden;
f. parkeervoorzieningen;
g. geluidwerende voorzieningen;
h. openbare nutsvoorzieningen;
i. infrastructurele voorzieningen;
j. groenvoorzieningen;
k. water;

met de daarbij behorende:

l. tuinen, erven en terreinen;
m. overige bouwwerken.

3.2 Bouwregels

3.2.1 Gebouwen

Voor het bouwen van de in artikel 3.1 onder a en b genoemde gebouwen gelden de volgende regels:

a. de gebouwen dienen binnen het bouwvlak te worden gebouwd;
b. ter plaatse van de aanduiding 'maximum goothoogte (m), maximum bouwhoogte (m)' mag de goothoogte en bouwhoogte in meters van een gebouw niet meer dan de aangegeven goothoogte en bouwhoogte bedragen.

3.2.2 Bedrijfswoningen

Voor het bouwen van bedrijfswoningen gelden de volgende regels:

a. bedrijfswoningen dienen binnen het bouwvlak te worden gebouwd ter plaatse van de aanduiding 'bedrijfswoning';
b. ter plaatse van de aanduiding 'maximum goothoogte (m), maximum bouwhoogte (m)' mag de goothoogte en bouwhoogte in meters van een gebouw niet meer dan de aangegeven goothoogte en bouwhoogte bedragen;
c. het aantal bedrijfswoningen mag niet meer dan 1 per bedrijf bedragen;

d. de inhoud van een bedrijfswoning mag niet meer dan 450 m³ bedragen.

3.2.3 Bijbehorende bouwwerken

Voor het bouwen van bijbehorende bouwwerken gelden de volgende regels:

a. bijbehorende bouwwerken dienen binnen het bouwvlak te worden gebouwd ter plaatse van de aanduiding 'bedrijfswoning';
b. de gezamenlijke oppervlakte van de bijbehorende bouwwerken mag per bedrijfswoning niet meer bedragen dan de oppervlakte van de bedrijfswoning;
c. de goothoogte van een bijbehorend bouwwerk mag:
    1. indien aangebouwd niet meer bedragen dan 0,30 meter boven de bovenkant van de scheidingsconstructie met de tweede bouwlaag van de bedrijfswoning;
    2. indien vrijstaand niet meer dan 3 meter bedragen;
d. de bouwhoogte van een bijbehorend bouwwerk mag niet meer dan 6 meter bedragen.

3.2.4 Overige bouwwerken

Voor het bouwen van overige bouwwerken als bedoeld in artikel 1.72 gelden de volgende regels:

a. de bouwhoogte van erf- of perceelafscheidingen mag niet meer dan 1 meter bedragen, maar de bouwhoogte van erf- of perceelafscheidingen mag niet meer dan 2 meter bedragen, indien:
    1. op het erf of perceel al een gebouw staat, waarmee de erf- of perceelafscheiding in functionele relatie staat;
    2. gebouwd wordt achter de naar de weg toegekeerde gevel van het hoofdgebouw of het verlengde daarvan;
b. de bouwhoogte van de overige bouwwerken ten behoeve van niet inpandige bedrijfswoningen mag niet meer dan 3 meter bedragen;
c. de bouwhoogte van overige bouwwerken, niet genoemd onder a en b, mag niet meer dan 10 meter bedragen.

3.3 Nadere eisen

Burgemeester en wethouders kunnen nadere eisen stellen aan de plaats en de afmetingen van de bebouwing, ten behoeve van:

a. een samenhangend stedenbouwkundig beeld;
b. een goede woonsituatie;
c. de verkeersveiligheid;
d. de mogelijkheid om in voldoende mate te kunnen parkeren;
e. de sociale veiligheid;
f. een goede milieusituatie;
g. de bescherming van de groenstructuur;
h. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

3.4 Afwijken van de bouwregels

3.4.1 Bevoegdheid

Bij een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van:

a. het bepaalde in artikel 3.2.1 onder a om toe te staan dat een gebouw gedeeltelijk buiten het bouwvlak wordt gebouwd, mits de gezamenlijke oppervlakte van de gebouwen buiten het bouwvlak niet meer bedraagt dan 25 m²;
b. het bepaalde in artikel 3.2.1 onder b om toe te staan dat de goothoogte en/of bouwhoogte van een gebouw wordt vergroot met niet meer dan 1 meter;
c. het bepaalde in artikel 3.2.2 onder a om toe te staan dat een bedrijfswoning gedeeltelijk buiten het

bouwvlak wordt gebouwd, mits de gezamenlijke oppervlakte van de gebouwen buiten het bouwvlak niet meer bedraagt dan 25 m²;
d. het bepaalde in artikel 3.2.3 onder a om toe te staan dat een bijbehorend bouwwerk buiten het bouwvlak wordt gebouwd, mits de gezamenlijke oppervlakte van de bouwwerken buiten het bouwvlak niet meer bedraagt dan 25 m²;
e. het bepaalde in artikel 3.2.3 onder c2 om toe te staan dat de goothoogte van een vrijstaand bijbehorend bouwwerk wordt vergroot tot niet meer dan 4 meter;
f. het bepaalde in artikel 3.2.3 onder d om toe te staan dat de bouwhoogte van een bijbehorend bouwwerk wordt vergroot tot niet meer dan 7 meter;
g. het bepaalde in artikel 3.2.4 onder c om toe te staan dat de bouwhoogte van een overig bouwwerk wordt vergroot tot niet meer dan 15 meter.

3.4.2 Voorwaarden

De in artikel 3.4.1 genoemde afwijkingen kunnen slechts worden toegestaan, mits geen onevenredige aantasting plaatsvindt van:
a. het stedenbouwkundig beeld;
b. de woonsituatie;
c. de verkeersveiligheid;
d. de parkeergelegenheid;
e. de sociale veiligheid;
f. de milieusituatie;
g. de groenstructuur;
h. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

3.5 Specifieke gebruiksregels

Tot een gebruik strijdig met deze bestemming als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid onder c, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht wordt in ieder geval gerekend:
a. het gebruik van gronden en bouwwerken ten behoeve van andere bedrijven dan de bedrijven genoemd in artikel 3.1 onder b en de bedrijven die zijn aangeduid als toelaatbaar in de Staat van bedrijfsactiviteiten bij functiemenging, welke als een bijlage bij deze regels is opgenomen;
b. het gebruik van gronden en bouwwerken ten behoeve van andere detailhandel of horeca dan de detailhandel of horeca, die in artikel 3.1 onder a en b zijn aangeduid als toelaatbaar binnen deze bestemming;
c. het gebruik van gronden en bouwwerken ten behoeve van zelfstandige kantoren;
d. het gebruik van vrijstaande bijbehorende bouwwerken als zelfstandige woning;
e. het gebruik van gronden en bouwwerken ten behoeve van een seksinrichting.

3.6 Afwijken van de gebruiksregels

3.6.1 Bevoegdheid

Bij een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van:
a. het verbod als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid onder c, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht en het bepaalde in artikel 3.5 onder a om bedrijven toe te staan die in de Staat van bedrijfsactiviteiten bij functiemenging niet zijn vermeld dan wel op het betreffende perceel of gedeelte van het betreffende perceel niet als toelaatbaar zijn aangeduid, mits deze bedrijven wat betreft milieuhinder kunnen worden gelijkgesteld met de bedrijven die op het betreffende perceel wel als toelaatbaar zijn aangeduid;
b. het verbod als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid onder c, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht en het bepaalde in artikel 3.5 onder b ten behoeve van detailhandel in:

1. caravans, kampeerauto's, tenten, motorboten, zeilboten, roeiboten en kano's op een vloeroppervlakte van ten minste 1.000 m², waarbij de verkoop van aanverwante droge en natte recreatiegoederen is toegestaan op een vloeroppervlakte van niet meer dan 100 m²;
2. motorvoertuigen alsmede onderdelen van motorvoertuigen in garage- en montagebedrijven;
3. landbouwwerktuigen, landbouwmachines alsmede meststoffen in groothandelsverpakking;
4. goederen die wegens brand-, explosie- of milieugevaar niet in woon- of winkelconcentraties thuishoren;
5. goederen voor zover het productiegebonden en/of groothandelgebonden detailhandel betreft in of vanuit een verkoopruimte met een vloeroppervlakte van ten hoogste 10 % van de bedrijfsvloeroppervlakte met een maximum van 100 m², waarbij als uitgangspunt geldt dat:
    - de bedrijfsvoering zodanig dient te zijn opgezet dat aannemelijk kan worden gemaakt dat het bedrijf zich uitsluitend richt op zakelijke cliënten, waarbij met name zal worden gelet op het assortiment, de promotiestrategie en het toegangsbeleid;
    - het feitelijk aandeel van de detailhandelsverkopen in de totale omzet van het bedrijf zo beperkt dient te zijn dat dit kan worden aangemerkt als een neveneffect van de bedrijfsactiviteiten.

3.6.2 Voorwaarden

De in artikel 3.6.1 genoemde afwijkingen kunnen slechts worden toegestaan, mits geen onevenredige aantasting plaatsvindt van:

a. het stedenbouwkundig beeld;
b. de woonsituatie;
c. de verkeersveiligheid;
d. de parkeergelegenheid;
e. de sociale veiligheid;
f. de milieusituatie;
g. de groenstructuur;
h. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

Artikel 4 Bedrijf - Nutsvoorziening

4.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Bedrijf - Nutsvoorziening' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. gebouwen ten behoeve van openbare nutsvoorzieningen;

met daaraan ondergeschikt:

b. ontsluitingswegen en paden;
c. infrastructurele voorzieningen;
d. groenvoorzieningen;

met de daarbij behorende:

e. terreinen;
f. overige bouwwerken.

4.2 Bouwregels

4.2.1 Gebouwen

Voor het bouwen van gebouwen gelden de volgende regels:

a. de gebouwen dienen binnen het bouwvlak te worden gebouwd;
b. ter plaatse van de aanduiding 'maximum goothoogte (m), maximum bouwhoogte (m)' mag de goothoogte en bouwhoogte in meters van een gebouw niet meer dan de aangegeven goothoogte en bouwhoogte bedragen.

4.2.2 Overige bouwwerken

Voor het bouwen van overige bouwwerken als bedoeld in artikel 1.72 gelden de volgende regels:

a. de bouwhoogte van erf- of perceelafscheidingen mag niet meer dan 1 meter bedragen, maar de bouwhoogte van erf- of perceelafscheidingen mag niet meer dan 2 meter bedragen, indien:
    1. op het erf of perceel al een gebouw staat, waarmee de erf- of perceelafscheiding in functionele relatie staat;
    2. gebouwd wordt achter de naar de weg toegekeerde gevel van het hoofdgebouw of het verlengde daarvan;
b. de bouwhoogte van overige bouwwerken, niet genoemd onder a, mag niet meer dan 10 meter bedragen.

4.3 Nadere eisen

Burgemeester en wethouders kunnen nadere eisen stellen aan de plaats en afmetingen van de bebouwing, ten behoeve van:

a. een samenhangend stedenbouwkundig beeld;
b. de verkeersveiligheid;
c. de mogelijkheid om in voldoende mate te kunnen parkeren;
d. de sociale veiligheid;
e. een goede milieusituatie;
f. de bescherming van de groenstructuur;
g. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

4.4 Specifieke gebruiksregels

Tot een gebruik strijdig met deze bestemming als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid onder c, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht wordt in ieder geval gerekend het gebruik van gronden en bouwwerken ten behoeve van een seksinrichting.

Artikel 5 Groen

5.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Groen' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. groenvoorzieningen;
b. voetpaden, fietspaden en fiets/bromfietspaden;
c. speelvoorzieningen;
d. water;

met daaraan ondergeschikt:

e. maatschappelijke voorzieningen;
f. sport;
g. recreatief medegebruik in de vorm van dagrecreatie
h. educatief gebruik;
i. nutstuinen;
j. beeldende kunst;
k. geluidwerende voorzieningen;
l. openbare nutsvoorzieningen;
m. infrastructurele voorzieningen;

met de daarbij behorende:

n. bebouwing.

5.2 Bouwregels

5.2.1 Andere gebouwen dan tunnels

Voor het bouwen van andere gebouwen dan tunnels gelden de volgende regels:

a. de oppervlakte van een gebouw mag niet meer dan 50 m² bedragen;
b. de goothoogte van een gebouw mag niet meer dan 3 meter bedragen;
c. de bouwhoogte van een gebouw mag niet meer dan 6 meter bedragen.

5.2.2 Overige bouwwerken

Voor het bouwen van overige bouwwerken als bedoeld in artikel 1.72 gelden de volgende regels:

a. de bouwhoogte van erf- of perceelafscheidingen mag niet meer dan 1 meter bedragen, maar de bouwhoogte van erf- of perceelafscheidingen mag niet meer dan 2 meter bedragen, indien:
    1. op het erf of perceel al een gebouw staat, waarmee de erf- of perceelafscheiding in functionele relatie staat;
    2. gebouwd wordt achter de naar de weg toegekeerde gevel van het hoofdgebouw of het verlengde daarvan;
b. de bouwhoogte van overige bouwwerken, niet genoemd onder a, mag niet meer dan 10 meter bedragen.

5.3 Nadere eisen

Burgemeester en wethouders kunnen nadere eisen stellen aan de plaats en de afmetingen van de bebouwing, ten behoeve van:

a. een samenhangend stedenbouwkundig beeld;
b. een goede woonsituatie;
c. de verkeersveiligheid;
d. de sociale veiligheid;

e. een goede milieusituatie;
f. de bescherming van de groenstructuur;
g. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

5.4 Specifieke gebruiksregels

Tot een gebruik strijdig met deze bestemming als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid onder c, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht wordt in ieder geval gerekend het gebruik van gronden en bouwwerken ten behoeve van een seksinrichting.

Artikel 6 Kantoor

6.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Kantoor' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. kantoorgebouwen;
a. gebouwen ten behoeve van maatschappelijke voorzieningen, ter plaatse van de aanduiding 'maatschappelijk';

met daaraan ondergeschikt:

b. wegen en paden;
c. parkeervoorzieningen;
d. openbare nutsvoorzieningen;
e. infrastructurele voorzieningen;
f. groenvoorzieningen;
g. water;

met de daarbij behorende:

h. tuinen, erven en terreinen;
i. overige bouwwerken.

6.2 Bouwregels

6.2.1 Gebouwen

Voor het bouwen van gebouwen gelden de volgende regels:

a. de gebouwen dienen binnen het bouwvlak te worden gebouwd;
b. ter plaatse van de aanduiding 'maximum goothoogte (m), maximum bouwhoogte (m)' mag de goothoogte en bouwhoogte in meters van een gebouw niet meer dan de aangegeven goothoogte en bouwhoogte bedragen.

6.2.2 Overige bouwwerken

Voor het bouwen van overige bouwwerken als bedoeld in artikel 1.72 gelden de volgende regels:

a. de bouwhoogte van erf- of perceelafscheidingen mag niet meer dan 1 meter bedragen, maar de bouwhoogte van erf- of perceelafscheidingen mag niet meer dan 2 meter bedragen, indien:
    1. op het erf of perceel al een gebouw staat, waarmee de erf- of perceelafscheiding in functionele relatie staat;
    2. gebouwd wordt achter de naar de weg toegekeerde gevel van het hoofdgebouw of het verlengde daarvan;
b. de bouwhoogte van vlaggenmasten mag niet meer dan 8 meter bedragen;
c. de bouwhoogte van overige bouwwerken, niet genoemd onder a en b, mag niet meer dan 3 meter bedragen.

6.3 Nadere eisen

Burgemeester en wethouders kunnen nadere eisen stellen aan de plaats en de afmetingen van de bebouwing, ten behoeve van:

a. een samenhangend stedenbouwkundig beeld;
b. de verkeersveiligheid;
c. de mogelijkheid om in voldoende mate te kunnen parkeren;
d. de sociale veiligheid;

e. een goede milieusituatie;
f. de bescherming van de groenstructuur;
g. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

6.4 Afwijken van de bouwregels

6.4.1 Bevoegdheid

Bij een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van:

a. het bepaalde artikel 6.2.1 onder a om toe te staan dat een gebouw gedeeltelijk buiten het bouwvlak wordt gebouwd, mits de gezamenlijke oppervlakte van de gebouwen buiten het bouwvlak niet meer bedraagt dan 25 m²;
b. het bepaalde in artikel 6.2.1 onder b om toe te staan dat de goothoogte en/of bouwhoogte van een gebouw wordt vergroot met niet meer dan 1 meter.

6.4.2 Voorwaarden

De in artikel 6.4.1 genoemde afwijkingen kunnen slechts worden toegestaan, mits geen onevenredige aantasting plaatsvindt van:

a. het stedenbouwkundig beeld;
b. de verkeersveiligheid;
c. de parkeergelegenheid;
d. de sociale veiligheid;
e. de milieusituatie;
f. de groenstructuur;
g. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

6.5 Specifieke gebruiksregels

Tot een gebruik strijdig met deze bestemming als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid onder c, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht wordt in ieder geval gerekend:

a. het gebruik van gebouwen voor maatschappelijke voorzieningen, behalve ter plaatse van de aanduiding 'maatschappelijk';
b. het gebruik van gronden en bouwwerken ten behoeve van een seksinrichting.

Artikel 7 Maatschappelijk

7.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Maatschappelijk' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. gebouwen ten behoeve van maatschappelijke voorzieningen;
b. bijzondere woonvormen;

met daaraan ondergeschikt:

c. wegen en paden;
d. parkeervoorzieningen;
e. openbare nutsvoorzieningen;
f. infrastructurele voorzieningen;
g. groenvoorzieningen;
h. speelvoorzieningen;
i. water;

met de daarbij behorende:

j. tuinen, erven en terreinen;
k. overige bouwwerken.

7.2 Bouwregels

7.2.1 Gebouwen

Voor het bouwen van gebouwen gelden de volgende regels:

a. de gebouwen dienen binnen het bouwvlak te worden gebouwd;
b. ter plaatse van de aanduiding 'maximum goothoogte (m), maximum bouwhoogte (m), maximum bebouwingspercentage (%)' mag de goothoogte en bouwhoogte in meters van een gebouw niet meer dan de aangegeven goothoogte en bouwhoogte bedragen en mag het bebouwingspercentage per perceel niet meer dan het aangegeven percentage bedragen.

7.2.2 Overige bouwwerken

Voor het bouwen van overige bouwwerken als bedoeld in artikel 1.72 gelden de volgende regels:

a. de bouwhoogte van erf- of perceelafscheidingen mag niet meer dan 1 meter bedragen, maar de bouwhoogte van erf- of perceelafscheidingen mag niet meer dan 2 meter bedragen, indien:
    1. op het erf of perceel al een gebouw staat, waarmee de erf- of perceelafscheiding in functionele relatie staat;
    2. gebouwd wordt achter de naar de weg toegekeerde gevel van het hoofdgebouw of het verlengde daarvan;
b. de bouwhoogte van vlaggenmasten mag niet meer dan 8 meter bedragen;
c. de bouwhoogte van overige bouwwerken, niet genoemd onder a en b, mag niet meer dan 3 meter bedragen.

7.3 Nadere eisen

Burgemeester en wethouders kunnen nadere eisen stellen aan de plaats en de afmetingen van de bebouwing, ten behoeve van:

a. een samenhangend stedenbouwkundig beeld;
b. een goede woonsituatie;
c. de verkeersveiligheid;

d. de mogelijkheid om in voldoende mate te kunnen parkeren;
e. de sociale veiligheid;
f. een goede milieusituatie;
g. de bescherming van de groenstructuur;
h. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

7.4 Afwijken van de bouwregels

7.4.1 Bevoegdheid

Bij een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van:

a. het bepaalde in artikel 7.2.1 onder a om toe te staan dat een gebouw gedeeltelijk buiten het bouwvlak wordt gebouwd, mits:
    1. de geluidsbelasting van geluidsgevoelige gebouwen niet hoger zal zijn dan de daarvoor geldende voorkeursgrenswaarde, of een verkregen hogere grenswaarde;
    2. de gezamenlijke oppervlakte van de gebouwen buiten het bouwvlak niet meer bedraagt dan 25 m²;
b. het bepaalde in artikel 7.2.1 onder b om toe te staan dat de goothoogte en/of bouwhoogte van een gebouw wordt vergroot met niet meer dan 1 meter.

7.4.2 Voorwaarden

De in artikel 7.4.1 genoemde afwijkingen kunnen slechts worden toegestaan, mits geen onevenredige aantasting plaatsvindt van:

a. het stedenbouwkundig beeld;
b. de woonsituatie;
c. de verkeersveiligheid;
d. de parkeergelegenheid;
e. de sociale veiligheid;
f. de milieusituatie;
g. de groenstructuur;
h. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

7.5 Specifieke gebruiksregels

Tot een gebruik strijdig met deze bestemming als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid onder c, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht wordt in ieder geval gerekend:

a. het gebruik van gronden en bouwwerken voor groothandel, detailhandel of horeca met uitzondering van het gebruik voor ondergeschikte detailhandel of ondergeschikte horeca ten behoeve van het in artikel 7.1 onder a en c genoemde gebruik op de gronden en in de bouwwerken, welke voor deze voorzieningen worden gebruikt;
b. het gebruik van gronden en bouwwerken ten behoeve van een seksinrichting.

Artikel 8 Sport

8.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Sport' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. sportterreinen;
b. gebouwen ten behoeve van sportvoorzieningen, zoals een kantine;
c. een opblaashal, ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van sport - blaashal';

met daaraan ondergeschikt:

d. educatief gebruik;
e. wegen en paden;
f. parkeervoorzieningen;
g. openbare nutsvoorzieningen;
h. infrastructurele voorzieningen;
i. groenvoorzieningen;
j. water;

met de daarbij behorende:

k. overige bouwwerken.

8.2 Bouwregels

8.2.1 Gebouwen en tribunes

Voor het bouwen van gebouwen en tribunes gelden de volgende regels:

a. gebouwen met een grotere oppervlakte dan 15 m² en tribunes dienen binnen het bouwvlak te worden gebouwd;
b. binnen het bouwvlak mag ter plaatse van de aanduiding 'maximum goothoogte (m), maximum bouwhoogte (m)' de goothoogte in meters van een gebouw, dat geen tribune is, niet meer dan de aangegeven goothoogte bedragen, mag de bouwhoogte in meters van een gebouw en een tribune niet meer dan de aangegeven bouwhoogte bedragen;
c. buiten het bouwvlak mag de bouwhoogte van een gebouw niet meer dan 3 meter bedragen.

8.2.2 Opblaashal

Voor het bouwen van een opblaashal gelden de volgende regels:

a. uitsluitend ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van sport - blaashal' mag een opblaashal worden opgericht in de periode 1 oktober tot 1 april;
b. de bouwhoogte van een opblaashal mag niet meer dan 10 meter bedragen.

8.2.3 Overige bouwwerken

Voor het bouwen van overige bouwwerken als bedoeld in artikel 1.72 gelden de volgende regels:

a. de bouwhoogte van erf- of perceelafscheidingen mag niet meer dan 2 meter bedragen;
b. de bouwhoogte van vlaggenmasten en lichtmasten mag niet meer dan 18 meter bedragen;
c. de bouwhoogte van overige bouwwerken, niet genoemd onder a en b, mag niet meer dan 10 meter bedragen.

8.3 Nadere eisen

Burgemeester en wethouders kunnen nadere eisen stellen aan de plaats en de afmetingen van de bebouwing, ten behoeve van:

a. een samenhangend stedenbouwkundig beeld;
b. de verkeersveiligheid;
c. de mogelijkheid om in voldoende mate te kunnen parkeren;
d. de sociale veiligheid;
e. een goede milieusituatie;
f. de bescherming van de groenstructuur;
g. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

8.4 Afwijken van de bouwregels

8.4.1 Bevoegdheid

Bij een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van:

a. het bepaalde in artikel 8.2.1 onder a om toe te staan dat een gebouw en/of een tribune gedeeltelijk buiten het bouwvlak wordt gebouwd, mits de gezamenlijke oppervlakte van het deel van het gebouw en/of de tribune dat buiten het bouwvlak wordt gebouwd niet meer bedraagt dan 25m²;
b. het bepaalde in artikel 8.2.1 onder b om toe te staan dat de goothoogte van een gebouw wordt vergroot met niet meer dan 1 meter;
c. het bepaalde in artikel 8.2.1 onder b en c om toe te staan dat de bouwhoogte van een gebouw of een tribune wordt vergroot met niet meer dan 1 meter.

8.4.2 Voorwaarden

De in artikel 8.4.1 genoemde afwijkingen kunnen slechts worden toegestaan, mits geen onevenredige aantasting plaatsvindt van:

a. het stedenbouwkundig beeld;
b. de verkeersveiligheid;
c. de parkeergelegenheid;
d. de sociale veiligheid;
e. de milieusituatie;
f. de groenstructuur;
g. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

8.5 Specifieke gebruiksregels

Tot een gebruik strijdig met deze bestemming als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid onder c, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht wordt in ieder geval gerekend:

a. het gebruik van gronden en bouwwerken voor groothandel, detailhandel of horeca met uitzondering van het gebruik voor ondergeschikte detailhandel of ondergeschikte horeca ten behoeve van sport in of bij een kantine;
b. het gebruik van gronden en bouwwerken ten behoeve van een seksinrichting.

Artikel 9 Tuin

9.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Tuin' aangewezen gronden zijn bestemd voor tuinen behorende bij de op de aangrenzende gronden gelegen hoofdgebouwen;

met daaraan ondergeschikt:

a. opritten, parkeervoorzieningen en paden;

met de daarbij behorende:

b. overige bouwwerken, met uitzondering van carports.

9.2 Bouwregels

9.2.1 Gebouwen

Op of in deze gronden mogen geen gebouwen worden gebouwd.

9.2.2 Overige bouwwerken

Voor het bouwen van overige bouwwerken als bedoeld in artikel 1.72 gelden de volgende regels:

a. de bouwhoogte van erf- of perceelafscheidingen mag niet meer dan 1 meter bedragen, maar de bouwhoogte van erf- of perceelafscheidingen mag niet meer dan 2 meter bedragen, indien:
    1. op het erf of perceel al een gebouw staat, waarmee de erf- of perceelafscheiding in functionele relatie staat;
    2. gebouwd wordt achter de naar de weg toegekeerde gevel van het hoofdgebouw of het verlengde daarvan;
b. de bouwhoogte van overige bouwwerken, niet genoemd onder a, mag niet meer dan 3 meter bedragen.

9.3 Nadere eisen

Burgemeester en wethouders kunnen nadere eisen stellen aan de plaats en de afmetingen van de bebouwing, ten behoeve van:

a. een samenhangend stedenbouwkundig beeld;
b. een goede woonsituatie;
c. de verkeersveiligheid;
d. de mogelijkheid om in voldoende mate te kunnen parkeren;
e. de sociale veiligheid;
f. een goede milieusituatie;
g. de bescherming van de groenstructuur;
h. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

9.4 Specifieke gebruiksregels

Tot een gebruik strijdig met deze bestemming als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid onder c, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht wordt in ieder geval gerekend:

a. het gebruik van gronden ten behoeve van een seksinrichting;
b. het gebruik van gronden als opslagplaats anders dan voor opslag ten behoeve van normaal tuinonderhoud;
c. het gebruik van gronden als stallingsplaats of standplaats van kampeermiddelen.

Artikel 10 Verkeer

10.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Verkeer' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. gebiedsontsluitingswegen;
b. voetpaden, fietspaden en fiets/bromfietspaden;

met een inrichting hoofdzakelijk gericht op de afwikkeling van het doorgaande verkeer met:

c. 2 rijbanen elk met 2 of meer rijstroken met waar nodig in- en uitvoegstroken op de IJsselallee;

met daaraan ondergeschikt:

d. parkeervoorzieningen;
e. voorzieningen ten behoeve van beeldende kunst;
f. geluidwerende voorzieningen;
g. openbare nutsvoorzieningen;
h. infrastructurele voorzieningen;
i. groenvoorzieningen;
j. water;

met de daarbij behorende:

k. bebouwing.

10.2 Bouwregels

10.2.1 Andere gebouwen dan tunnels

Voor het bouwen van andere gebouwen dan tunnels gelden de volgende regels:

a. de oppervlakte van een gebouw mag niet meer dan 50 m² bedragen;
b. de goothoogte van een gebouw mag niet meer dan 3 meter bedragen;
c. de bouwhoogte van een gebouw mag niet meer dan 6 meter bedragen.

10.2.2 Overige bouwwerken

Voor het bouwen van overige bouwwerken als bedoeld in artikel 1.72 gelden de volgende regels:

a. de bouwhoogte van erf- of perceelafscheidingen mag niet meer dan 1 meter bedragen, maar de bouwhoogte van erf- of perceelafscheidingen mag niet meer dan 2 meter bedragen, indien:
    1. op het erf of perceel al een gebouw staat, waarmee de erf- of perceelafscheiding in functionele relatie staat;
    2. gebouwd wordt achter de naar de weg toegekeerde gevel van het hoofdgebouw of het verlengde daarvan;
b. de bouwhoogte van overige bouwwerken, niet genoemd onder a, mag niet meer dan 10 meter bedragen.

10.3 Nadere eisen

Burgemeester en wethouders kunnen nadere eisen stellen aan de plaats en de afmetingen van de bebouwing, ten behoeve van:

a. een samenhangend stedenbouwkundig beeld;
b. een goede woonsituatie;
c. de verkeersveiligheid;
d. de mogelijkheid om in voldoende mate te kunnen parkeren;
e. de sociale veiligheid;

f. een goede milieusituatie;
g. de bescherming van de groenstructuur;
h. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

10.4 Specifieke gebruiksregels

Tot een gebruik strijdig met deze bestemming als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid onder c, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht wordt in ieder geval gerekend het gebruik van gronden en bouwwerken ten behoeve van een seksinrichting.

Artikel 11 Verkeer - Erftoegangsweg

11.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Verkeer - Erftoegangsweg' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. erftoegangswegen;
b. voetpaden, fietspaden en fiets/bromfietspaden;
c. parkeervoorzieningen;
d. groenvoorzieningen;
e. speelvoorzieningen;

met een inrichting gericht op gemengd verkeer in een 30 kilometer gebied;

met daaraan ondergeschikt:

f. maatschappelijke voorzieningen;
g. sport;
h. voorzieningen ten behoeve van beeldende kunst;
i. geluidwerende voorzieningen;
j. openbare nutsvoorzieningen;
k. infrastructurele voorzieningen;
l. water;

met de daarbij behorende:

m. bebouwing.

11.2 Bouwregels

11.2.1 Andere gebouwen dan tunnels

Voor het bouwen van andere gebouwen dan tunnels gelden de volgende regels:

a. de oppervlakte van een gebouw mag niet meer dan 50 m² bedragen;
b. de goothoogte van een gebouw mag niet meer dan 3 meter bedragen;
c. de bouwhoogte van een gebouw mag niet meer dan 6 meter bedragen.

11.2.2 Overige bouwwerken

Voor het bouwen van overige bouwwerken als bedoeld in artikel 1.72 gelden de volgende regels:

a. de bouwhoogte van erf- of perceelafscheidingen mag niet meer dan 1 meter bedragen, maar de bouwhoogte van erf- of perceelafscheidingen mag niet meer dan 2 meter bedragen, indien:
    1. op het erf of perceel al een gebouw staat, waarmee de erf- of perceelafscheiding in functionele relatie staat;
    2. gebouwd wordt achter de naar de weg toegekeerde gevel van het hoofdgebouw of het verlengde daarvan;
b. de bouwhoogte van overige bouwwerken, niet genoemd onder a, mag niet meer dan 10 meter bedragen.

11.3 Nadere eisen

Burgemeester en wethouders kunnen nadere eisen stellen aan de plaats en de afmetingen van de bebouwing, ten behoeve van:

a. een samenhangend stedenbouwkundig beeld;
b. een goede woonsituatie;
c. de verkeersveiligheid;

d. de mogelijkheid om in voldoende mate te kunnen parkeren;
e. de sociale veiligheid;
f. een goede milieusituatie;
g. de bescherming van de groenstructuur;
h. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

11.4 Specifieke gebruiksregels

Tot een gebruik strijdig met deze bestemming als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid onder c, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht wordt in ieder geval gerekend het gebruik van gronden en gebouwen ten behoeve van een seksinrichting.

Artikel 12 Verkeer - Railverkeer

12.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Verkeer - Railverkeer' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. spoorwegvoorzieningen;

met daaraan ondergeschikt:

b. gebouwen ten behoeve van spoorwegvoorzieningen;
c. overwegen;
d. paden;
e. parkeervoorzieningen;
f. geluidwerende voorzieningen;
g. openbare nutsvoorzieningen;
h. infrastructurele voorzieningen;
i. groenvoorzieningen;
j. bermstroken;
k. taluds;
l. water;

met de daarbij behorende:

m. overige bouwwerken.

12.2 Bouwregels

12.2.1 Andere gebouwen dan tunnels

Voor het bouwen van andere gebouwen dan tunnels gelden de volgende regels:

a. de gezamenlijke oppervlakte van de gebouwen mag niet meer dan 50 m² bedragen;
b. de bouwhoogte van een gebouw mag niet meer dan 5 meter bedragen.

12.2.2 Overige bouwwerken

Voor het bouwen van overige bouwwerken als bedoeld in artikel 1.72 gelden de volgende regels:

a. de bouwhoogte van erf- of perceelafscheidingen mag niet meer dan 2 meter bedragen;
b. de bouwhoogte van portaalconstructies, bovenleidingen, overwegvoorzieningen en masten mag niet meer dan 10 meter bedragen gemeten vanaf de bovenkant van de spoorstaaf;
c. de bouwhoogte van overige bouwwerken, niet genoemd onder a en b, mag niet meer dan 4 meter bedragen.

12.3 Nadere eisen

Burgemeester en wethouders kunnen nadere eisen stellen aan de plaats en de afmetingen van de bebouwing, ten behoeve van:

a. een samenhangend stedenbouwkundig beeld;
b. de verkeersveiligheid;
c. de mogelijkheid om in voldoende mate te kunnen parkeren;
d. de sociale veiligheid;
e. een goede milieusituatie;
f. de bescherming van de groenstructuur;
g. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

12.4 Specifieke gebruiksregels

Tot een gebruik strijdig met deze bestemming als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid onder c, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht wordt in ieder geval gerekend het gebruik van gronden en bouwwerken ten behoeve van een seksinrichting.

Artikel 13 Water

13.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Water' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. waterberging;
b. waterhuishouding;
c. waterlopen;

met daaraan ondergeschikt:

d. oeververbindingen;
e. groenvoorzieningen;
f. openbare nutsvoorzieningen;
g. infrastructurele voorzieningen;

met de daarbij behorende:

h. bebouwing, waaronder bruggen en dammen met duikers.

13.2 Bouwregels

13.2.1 Gebouwen

Op of in deze gronden mogen met uitzondering van tunnels geen gebouwen worden gebouwd.

13.2.2 Overige bouwwerken

Voor het bouwen van overige bouwwerken als bedoeld in artikel 1.72 gelden de volgende regels:

a. de bouwhoogte van een brug mag niet meer dan 10 meter bedragen;
b. de bouwhoogte van erf- of perceelafscheidingen mag niet meer dan 1 meter bedragen, maar de bouwhoogte van erf- of perceelafscheidingen mag niet meer dan 2 meter bedragen, indien:
    1. op het erf of perceel al een gebouw staat, waarmee de erf- of perceelafscheiding in functionele relatie staat;
    2. gebouwd wordt achter de naar de weg toegekeerde gevel van het hoofdgebouw of het verlengde daarvan;
c. de bouwhoogte van overige bouwwerken, niet genoemd onder a en b, mag niet meer dan 3 meter bedragen.

13.3 Nadere eisen

Burgemeester en wethouders kunnen nadere eisen stellen aan de plaats en de afmetingen van de bebouwing, ten behoeve van:

a. een samenhangend stedenbouwkundig beeld;
b. de verkeersveiligheid;
c. de sociale veiligheid;
d. een goede milieusituatie;
e. de bescherming van de groenstructuur;
f. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

13.4 Specifieke gebruiksregels

Tot een gebruik strijdig met deze bestemming als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid onder c, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht wordt in ieder geval gerekend:

a. het gebruik van gronden als dam zonder duiker;
b. het gebruik van gronden, bouwwerken en woonschepen ten behoeve van een seksinrichting.

Artikel 14 Wonen

14.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Wonen' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. eengezinshuizen al dan niet in combinatie met ruimte voor beroep aan huis;
b. bijbehorende bouwwerken;
c. een carport ter plaatse van de aanduiding 'specifieke bouwaanduiding - carport';
d. een garagebox ter plaatse van de aanduiding 'specifieke bouwaanduiding - garagebox';

met daaraan ondergeschikt:

e. opritten, parkeervoorzieningen en paden;

met de daarbij behorende:

f. tuinen en erven;
g. overige bouwwerken.

14.2 Bouwregels

14.2.1 Hoofdgebouwen en bijbehorende bouwwerken binnen het bouwvlak

Voor het bouwen van hoofdgebouwen en bijbehorende bouwwerken binnen het bouwvlak gelden de volgende regels:

a. er mogen hoofdgebouwen en bijbehorende bouwwerken worden gebouwd;
b. ter plaatse van de aanduiding 'maximum aantal wooneenheden' mag het aantal woningen per bouwvlak niet meer dan het in het bouwvlak aangegeven aantal bedragen;
c. ter plaatse van de aanduiding 'maximum goothoogte (m), maximum bouwhoogte (m)' mag de goothoogte en bouwhoogte in meters niet meer dan de aangegeven goothoogte en bouwhoogte bedragen.

14.2.2 Hoofdgebouwen en bijbehorende bouwwerken buiten het bouwvlak

Voor het bouwen van hoofdgebouwen en bijbehorende bouwwerken buiten het bouwvlak gelden de volgende regels:

a. er mogen bijbehorende bouwwerken worden gebouwd;
b. er mogen geen zelfstandige hoofdgebouwen worden gebouwd;
c. een gebouw mag niet worden gebouwd ter plaatse van de aanduiding 'specifieke bouwaanduiding - carport';
d. de gezamenlijke oppervlakte van de bijbehorende bouwwerken, welke gelegen zijn op het erf dat zich buiten het bouwvlak bevindt mag niet meer bedragen dan 50% van de oppervlakte van dat gedeelte van het erf tot een maximum van 100 m²;
e. de goothoogte van een een bijbehorend bouwwerk mag:
    1. indien aangebouwd niet meer bedragen dan 0,30 meter boven de bovenkant van de scheidingsconstructie met de tweede bouwlaag van het hoofdgebouw;
    2. indien vrijstaand niet meer dan 3 meter bedragen;
f. de bouwhoogte van een bijbehorend bouwwerk mag niet meer dan 6 meter bedragen.

14.2.3 Garageboxen

Voor het bouwen ter plaatse van de aanduiding 'garagebox' gelden de volgende regels:

a. op deze gronden mogen uitsluitend garageboxen worden gebouwd;
b. de goothoogte van een garagebox mag niet meer dan 3 meter bedragen;
c. de bouwhoogte van een garagebox mag niet meer dan 3 meter bedragen.

14.2.4 Overige bouwwerken

Voor het bouwen van overige bouwwerken als bedoeld in artikel 1.72 gelden de volgende regels:

a. de bouwhoogte van erf- of perceelafscheidingen mag niet meer dan 1 meter bedragen, maar de bouwhoogte van erf- of perceelafscheidingen mag niet meer dan 2 meter bedragen, indien:
   1. op het erf of perceel al een gebouw staat, waarmee de erf- of perceelafscheiding in functionele relatie staat;
   2. gebouwd wordt achter de naar de weg toegekeerde gevel van het hoofdgebouw of het verlengde daarvan;
b. de bouwhoogte van overige bouwwerken, niet genoemd onder a, mag niet meer dan 3 meter bedragen.

14.3 Nadere eisen

Burgemeester en wethouders kunnen nadere eisen stellen aan de plaats en de afmetingen van de bebouwing, ten behoeve van:

a. een samenhangend stedenbouwkundig beeld;
b. een goede woonsituatie;
c. de verkeersveiligheid;
d. de mogelijkheid om in voldoende mate te kunnen parkeren;
e. de sociale veiligheid;
f. een goede milieusituatie;
g. de bescherming van de groenstructuur;
h. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

14.4 Afwijken van de bouwregels

14.4.1 Bevoegdheid

Bij een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van:

a. het bepaalde in de aanhef van artikel 14.2.1 om toe te staan dat een bouwvlak wordt vergroot, mits daardoor de geluidsbelasting van geluidsgevoelige gebouwen niet hoger zal zijn dan de daarvoor geldende voorkeursgrenswaarde, of een verkregen hogere grenswaarde;
b. het bepaalde in artikel 14.2.1 onder b om toe te staan dat de goothoogte en/of bouwhoogte van een bouwwerk wordt vergroot met niet meer dan 1 meter;
c. het bepaalde in artikel 14.2.2 onder c om toe te staan dat een gebouw wordt gebouwd ter plaatse van de aanduiding 'specifieke bouwaanduiding - carport', mits de geluidsbelasting van geluidsgevoelige gebouwen niet hoger zal zijn dan de daarvoor geldende voorkeursgrenswaarde, of een verkregen hogere grenswaarde;
d. het bepaalde in artikel 14.2.2 onder e2 om toe te staan dat de goothoogte van een vrijstaand bouwwerk wordt vergroot tot niet meer dan 4 meter;
e. het bepaalde in artikel 14.2.2 onder f om toe te staan dat de bouwhoogte van een bouwwerk wordt vergroot tot niet meer dan 7 meter;
f. het bepaalde in artikel 14.2.3 onder b om toe te staan dat de goothoogte van een garagebox wordt vergroot tot niet meer dan 4 meter;
g. het bepaalde in artikel 14.2.3 onder c om toe te staan dat de bouwhoogte van een garagebox wordt vergroot tot niet meer dan 7 meter.

14.4.2 Voorwaarden

De in artikel 14.4.1 genoemde afwijkingen kunnen slechts worden toegestaan, mits geen onevenredige aantasting plaatsvindt van:

a. het stedenbouwkundig beeld;

b. de woonsituatie;
c. de verkeersveiligheid;
d. de parkeergelegenheid;
e. de sociale veiligheid;
f. de milieusituatie;
g. de groenstructuur;
h. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

14.5 Specifieke gebruiksregels

Tot een gebruik strijdig met deze bestemming als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid onder c, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht wordt in ieder geval gerekend:

a. het gebruik van gebouwen op een perceel voor meer dan 1 woning waarbij de kadastrale situatie ten tijde van de terinzagelegging van het ontwerp van dit plan bepalend is, behalve ter plaatse van de aanduiding 'maximum aantal wooneenheden', in welk geval het aantal woningen per bouwvlak niet meer dan het aangegeven aantal mag bedragen;
b. het gebruik voor wooneenheden, geen woning zijnde, behalve ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van wonen - afwijkend gebruik', in welk geval het gebruik is toegestaan voor wooneenheden, geen woning zijnde, voor zover dit gebruik in de in een bijlage van deze regels opgenomen Lijst van afwijkend gebruik is aangegeven als toegestaan, voor het maximum aantal bewoners dat staat aangegeven;
c. het gebruik van vrijstaande gebouwen buiten het bouwvlak als zelfstandige woning;
d. het gebruik van gebouwen voor beroep aan huis, tenzij het gedeelte dat voor beroep aan huis wordt gebruikt, niet groter is dan 30% van de vloeroppervlakte van de gebouwen op het perceel tot een maximum van 50 m²;
e. het gebruik van bouwwerken en het bijbehorende erf voor de uitoefening van een bedrijf, behalve ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van wonen - afwijkend gebruik', in welk geval het gebruik is toegestaan, voor zover dit gebruik in de in een bijlage van deze regels opgenomen Lijst van afwijkend is aangegeven, waarbij dit gebruik naast de bijbehorende bouwwerken alleen is toegestaan voor het gedeelte van het hoofdgebouw dat in deze lijst is aangegeven;
f. het verhuren of anderszins beschikbaar stellen van woonruimte aan derden ten behoeve van de uitoefening van een beroep hoe gering ook van omvang, tenzij een afwijkend gebruik is toegestaan;
g. het gebruik van gronden en bouwwerken ten behoeve van een seksinrichting;
h. het gebruik van onbebouwde gronden als opslagplaats anders dan voor opslag ten behoeve van normaal tuinonderhoud;
i. het gebruik van onbebouwde gronden als stallingsplaats of standplaats van kampeermiddelen.

14.6 Wijzigingsbevoegdheid

Burgemeester en wethouders kunnen met inachtneming van het bepaalde in artikel 3.6 van de Wet ruimtelijke ordening de bestemming 'Wonen' wijzigen in die zin dat het gebruik voor wooneenheden, geen woning zijnde, zoals vastgelegd in artikel 14.5 onder b en in de bij deze regels opgenomen Lijst van afwijkend gebruik niet langer is toegestaan, mits het gebruik voor wooneenheden, geen woning zijnde vrijwillig is beëindigd.

Artikel 15 Wonen - Meergezinshuis

15.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Wonen - Meergezinshuis' aangewezen gronden zijn bestemd voor:

a. meergezinshuizen al dan niet in combinatie met ruimte voor beroep aan huis;
b. bijbehorende bouwwerken;
c. een garagebox ter plaatse van de aanduiding 'specifieke bouwaanduiding - garagebox';

met daaraan ondergeschikt:

d. opritten, parkeervoorzieningen en paden;

met de daarbij behorende:

e. tuinen en erven;
f. overige bouwwerken.

15.2 Bouwregels

15.2.1 Hoofdgebouwen en bijbehorende bouwwerken binnen het bouwvlak

Voor het bouwen van hoofdgebouwen en bijbehorende bouwwerken binnen het bouwvlak gelden de volgende regels:

a. er mogen hoofdgebouwen en bijbehorende bouwwerken worden gebouwd;
b. ter plaatse van de aanduiding 'maximum goothoogte (m), maximum bouwhoogte (m)' mag de goothoogte en bouwhoogte in meters niet meer dan de aangegeven goothoogte en bouwhoogte bedragen.

15.2.2 Hoofdgebouwen en bijbehorende bouwwerken buiten het bouwvlak

Voor het bouwen van hoofdgebouwen en bijbehorende bouwwerken buiten het bouwvlak gelden de volgende regels:

a. er mogen bijbehorende bouwwerken worden gebouwd;
b. er mogen geen zelfstandige hoofdgebouwen worden gebouwd;
c. elk aaneengesloten deel van het buiten het bouwvlak gelegen gedeelte van een bestemmingsvlak mag tot niet meer dan 50% per perceel worden bebouwd;
d. de gezamenlijke oppervlakte van de bijbehorende bouwwerken ten behoeve van een afzonderlijke woning mag niet meer bedragen dan 25 m² per woning;
e. de goothoogte van een bijbehorend bouwwerk mag:
    1. indien aangebouwd niet meer bedragen dan 0,30 meter boven de bovenkant van de scheidingsconstructie met de tweede bouwlaag van het hoofdgebouw;
    2. indien vrijstaand niet meer dan 3 meter bedragen;
f. de bouwhoogte van een bijbehorend bouwwerk mag niet meer dan 6 meter bedragen.

15.2.3 Garageboxen

Voor het bouwen ter plaatse van de aanduiding 'garagebox' gelden de volgende regels:

a. op deze gronden mogen uitsluitend garageboxen worden gebouwd;
b. de goothoogte van een garagebox mag niet meer dan 3 meter bedragen;
c. de bouwhoogte van een garagebox mag niet meer dan 3 meter bedragen.

15.2.4 Overige bouwwerken

Voor het bouwen van overige bouwwerken als bedoeld in artikel 1.72 gelden de volgende regels:

a. de bouwhoogte van erf- of perceelafscheidingen mag niet meer dan 1 meter bedragen, maar de bouwhoogte van erf- of perceelafscheidingen mag niet meer dan 2 meter bedragen, indien:
   1. op het erf of perceel al een gebouw staat, waarmee de erf- of perceelafscheiding in functionele relatie staat;
   2. gebouwd wordt achter de naar de weg toegekeerde gevel van het hoofdgebouw of het verlengde daarvan;
b. de bouwhoogte van overige bouwwerken, niet genoemd onder a, mag niet meer dan 3 meter bedragen.

15.3 Nadere eisen

Burgemeester en wethouders kunnen nadere eisen stellen aan de plaats en de afmetingen van de bebouwing, ten behoeve van:
a. een samenhangend stedenbouwkundig beeld;
b. een goede woonsituatie;
c. de verkeersveiligheid;
d. de mogelijkheid om in voldoende mate te kunnen parkeren;
e. de sociale veiligheid;
f. een goede milieusituatie;
g. de bescherming van de groenstructuur;
h. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

15.4 Afwijken van de bouwregels

15.4.1 Bevoegdheid

Bij een omgevingsvergunning kan worden afgeweken van:
a. het bepaalde in de aanhef van artikel 15.2.1 om toe te staan dat een bouwvlak wordt vergroot, mits daardoor de geluidsbelasting van geluidsgevoelige gebouwen niet hoger zal zijn dan de daarvoor geldende voorkeursgrenswaarde, of een verkregen hogere grenswaarde;
b. het bepaalde in artikel 15.2.1 onder b om toe te staan dat de goothoogte en/of bouwhoogte van een bouwwerk wordt vergroot met niet meer dan 1 meter;
c. het bepaalde in artikel 15.2.2 onder e2 om toe te staan dat de goothoogte van een vrijstaand bouwwerk wordt vergroot tot niet meer dan 4 meter;
d. het bepaalde in artikel 15.2.2 onder f om toe te staan dat de bouwhoogte van een bouwwerk wordt vergroot tot niet meer dan 7 meter;
e. het bepaalde in artikel 15.2.3 onder b om toe te staan dat de goothoogte van een garagebox wordt vergroot tot niet meer dan 4 meter;
f. het bepaalde in artikel 15.2.3 onder c om toe te staan dat de bouwhoogte van een garagebox wordt vergroot tot niet meer dan 7 meter.

15.4.2 Voorwaarden

De in artikel 15.4.1 genoemde afwijkingen kunnen slechts worden toegestaan, mits geen onevenredige aantasting plaatsvindt van:
a. het stedenbouwkundig beeld;
b. de woonsituatie;
c. de verkeersveiligheid;
d. de parkeergelegenheid;
e. de sociale veiligheid;
f. de milieusituatie;
g. de groenstructuur;
h. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

15.5 Specifieke gebruiksregels

Tot een gebruik strijdig met deze bestemming als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid onder c, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht wordt in ieder geval gerekend:

a. het gebruik van vrijstaande gebouwen buiten het bouwvlak als zelfstandige woning;
b. het gebruik voor wooneenheden, geen woning zijnde, behalve ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van wonen - afwijkend gebruik', in welk geval het gebruik is toegestaan voor wooneenheden, geen woning zijnde, voor zover dit gebruik in de in een bijlage van deze regels opgenomen Lijst van afwijkend gebruik is aangegeven als toegestaan, voor het maximum aantal bewoners dat staat aangegeven;
c. het gebruik van gebouwen voor beroep aan huis, tenzij het betreft een gedeelte van een woning met inbegrip van de bijbehorende bouwwerken behorende bij die woning en de vloeroppervlakte die voor beroep aan huis wordt gebruikt niet groter is dan 30% van de vloeroppervlakte van de genoemde bouwwerken tot een maximum van 50 m²;
d. het gebruik van bouwwerken en het bijbehorende erf voor de uitoefening van een bedrijf, behalve ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van wonen - afwijkend gebruik', in welk geval het gebruik is toegestaan, voor zover dit gebruik in de in een bijlage van deze regels opgenomen Lijst van afwijkend gebruik is aangegeven, waarbij dit gebruik naast de bijbehorende bouwwerken alleen is toegestaan voor het gedeelte van het hoofdgebouw dat in deze lijst is aangegeven;
e. het verhuren of anderszins beschikbaar stellen van woonruimte aan derden ten behoeve van de uitoefening van een beroep hoe gering ook van omvang tenzij een afwijkend gebruik is toegestaan;
f. het gebruik van gronden en bouwwerken ten behoeve van een seksinrichting;
g. het gebruik van onbebouwde gronden als opslagplaats anders dan voor opslag ten behoeve van normaal tuinonderhoud;
h. het gebruik van onbebouwde gronden als stallingsplaats of standplaats van kampeermiddelen.

15.6 Wijzigingsbevoegdheid

Burgemeester en wethouders kunnen met inachtneming van het bepaalde in artikel 3.6 van de Wet ruimtelijke ordening de bestemming 'Wonen - Meergezinshuis' wijzigen in die zin dat het gebruik voor wooneenheden, geen woning zijnde, zoals vastgelegd in artikel 15.5 onder b en in de bij deze regels opgenomen Lijst van afwijkend gebruik niet langer is toegestaan, mits het gebruik voor wooneenheden, geen woning zijnde vrijwillig is beëindigd.

Artikel 16 Leiding - Gas

16.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Leiding - Gas' aangewezen gronden zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemmingen, mede bestemd voor:

a. het ondergrondse transport van gas door een hoge druk aardgastransportleiding;

met de daarbij behorende:

b. overige bouwwerken.

16.2 Bouwregels

16.2.1 Algemeen

In afwijking van het bepaalde bij de andere bestemmingen mag op of in deze gronden niet anders worden gebouwd dan ten behoeve van de dubbelbestemming 'Leiding - Gas'.

16.2.2 Gebouwen

Op of in deze gronden mogen geen gebouwen ten behoeve van de dubbelbestemming 'Leiding - Gas' worden gebouwd.

16.2.3 Overige bouwwerken

De bouwhoogte van overige bouwwerken als bedoeld in artikel 1.72 ten behoeve van de dubbelbestemming 'Leiding - Gas' mag niet meer dan 2 meter bedragen.

16.3 Afwijken van de bouwregels

16.3.1 Bevoegdheid

Bij een omgevingsvergunning wordt afgeweken van het bepaalde in artikel 16.2.1 om toe te staan dat bouwwerken worden gebouwd, welke toelaatbaar zijn op grond van het bepaalde in de andere bestemmingen.

16.3.2 Voorwaarden

De in artikel 16.3.1 genoemde afwijking wordt toegestaan, mits:

a. geen aantasting plaatsvindt van het doelmatig en veilig functioneren van de ondergrondse hoge druk aardgastransportleiding;
b. de veiligheid van mens, dier en goederen niet in gevaar wordt gebracht;
c. geen kwetsbaar object wordt toegelaten;
d. vooraf advies is ingewonnen van de betrokken leidingbeheerder.

16.4 Specifieke gebruiksregels

Tot een gebruik strijdig met deze bestemming als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid onder c, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht wordt in ieder geval gerekend:

a. een gebruik dat geen rekening houdt met de goede werking van de ondergrondse hoge druk aardgastransportleiding en de risico's die ermee verbonden zijn;
b. de permanente opslag van goederen, waaronder ook begrepen het opslaan van afvalstoffen.

16.5 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

16.5.1 Verboden werkzaamheden

Het is verboden zonder omgevingsvergunning de volgende werken, geen bouwwerk zijnde, of werkzaamheden uit te voeren:

a. het aanbrengen of verwijderen van bomen of andere beplantingen, welke diep wortelen, waaronder rietbeplanting;
b. het afgraven of ophogen van gronden;
c. het verrichten van grondroeractiviteiten, zoals het aanbrengen van rioleringen, kabels, leidingen en drainage, anders dan normaal spit- en ploegwerk;
d. het diepploegen;
e. het aanleggen van waterlopen of het vergraven, verruimen of dempen van bestaande waterlopen;
f. het plaatsen van onroerende objecten, zoals lichtmasten, wegwijzers en ander straatmeubilair;
g. het uitvoeren van heiwerken of het anderszins in de bodem drijven van voorwerpen;
h. het aanbrengen van een gesloten verharding.

16.5.2 Toegestane werkzaamheden

Het in artikel 16.5.1 vervatte verbod is niet van toepassing op werken en werkzaamheden welke:

a. het normale onderhoud betreffen;
b. voorkomen op de beplantingslijst van de leidingbeheerder;
c. mechanisch worden uitgevoerd en daarmee vallen onder de werking van de Wet informatie-uitwisseling ondergrondse netten;
d. reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van het van kracht worden van dit plan.

16.5.3 Voorwaarden

De in artikel 16.5.1 genoemde vergunning kan slechts worden verleend, mits:

a. geen afbreuk wordt gedaan aan het doelmatig en veilig functioneren van de ondergrondse hoge druk aardgastransportleiding;
b. de veiligheid van mens, dier en goederen niet in gevaar wordt gebracht;
c. geen kwetsbaar object wordt toegelaten;
d. vooraf advies is ingewonnen van de betrokken leidingbeheerder.

Artikel 17 Leiding - Hoogspanning

17.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Leiding - Hoogspanning' aangewezen gronden zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemmingen, mede bestemd voor:

a. het ondergrondse transport van elektrische energie door een hoogspanningskabelverbinding, daarbij inbegrepen de aanleg, het beheer en het onderhoud van de hoogspanningskabelverbinding;

met de daarbij behorende:

b. overige bouwwerken.

17.2 Bouwregels

17.2.1 Algemeen

In afwijking van het bepaalde bij de andere bestemmingen mag op of in deze gronden niet anders worden gebouwd dan ten behoeve van de dubbelbestemming 'Leiding - Hoogspanning'.

17.2.2 Gebouwen

Op of in deze gronden mogen geen gebouwen ten behoeve van de dubbelbestemming 'Leiding - Hoogspanning' worden gebouwd.

17.2.3 Overige bouwwerken

De bouwhoogte van overige bouwwerken als bedoeld in artikel 1.72 ten behoeve van de dubbelbestemming 'Leiding - Hoogspanning' mag niet meer dan 2 meter bedragen.

17.3 Afwijken van de bouwregels

17.3.1 Bevoegdheid

Bij een omgevingsvergunning wordt afgeweken van het bepaalde in artikel 17.2.1 om toe te staan dat bouwwerken worden gebouwd, welke toelaatbaar zijn op grond van het bepaalde in de andere bestemmingen.

17.3.2 Voorwaarden

De in artikel 17.3.1 genoemde afwijking wordt toegestaan, mits:

a. geen aantasting plaatsvindt van het doelmatig en veilig functioneren van de ondergrondse hoogspanningskabelverbinding;
b. de veiligheid van mens, dier en goederen niet in gevaar wordt gebracht;
c. vooraf schriftelijk advies is ingewonnen van de betrokken leidingbeheerder.

17.4 Specifieke gebruiksregels

Tot een gebruik strijdig met deze bestemming als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid onder c, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht wordt in ieder geval gerekend:

a. een gebruik dat geen rekening houdt met de goede werking van de ondergrondse hoogspanningskabelverbinding en de risico's die ermee verbonden zijn;
b. de permanente opslag van goederen.

17.5 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

17.5.1 Verboden werkzaamheden

Het is verboden zonder omgevingsvergunning de volgende werken, geen bouwwerk zijnde, of werkzaamheden uit te voeren:

a. het aanbrengen of verwijderen van bomen of andere beplantingen, welke diep wortelen;
b. het afgraven of ophogen van gronden;
c. het uitvoeren van heiwerken of het anderszins in de bodem drijven van voorwerpen;
d. het aanbrengen van een gesloten verharding.

17.5.2 Toegestane werkzaamheden

Het in artikel 17.5.1 vervatte verbod is niet van toepassing op werken en werkzaamheden welke:

a. het normale onderhoud betreffen;
b. mechanisch worden uitgevoerd en daarmee vallen onder de werking van de Wet informatie-uitwisseling ondergrondse netten;
c. reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van het van kracht worden van dit plan.

17.5.3 Voorwaarden

De in artikel 17.5.1 genoemde vergunning kan slechts worden verleend, mits:

a. geen afbreuk wordt gedaan aan het doelmatig en veilig functioneren van de ondergrondse hoogspanningsgasdrukpijpkabelverbinding;
b. de veiligheid van mens, dier en goederen niet in gevaar wordt gebracht;
c. vooraf schriftelijk advies is ingewonnen van de betrokken leidingbeheerder.

Artikel 18 Leiding - Riool

18.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Leiding - Riool' aangewezen gronden zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemmingen, mede bestemd voor:

a. het ondergrondse transport van afvalwater door een rioolwaterpersleiding;

met de daarbij behorende:

b. overige bouwwerken.

18.2 Bouwregels

18.2.1 Algemeen

In afwijking van het bepaalde bij de andere bestemmingen mag op of in deze gronden niet anders worden gebouwd dan ten behoeve van de dubbelbestemming 'Leiding - Riool'.

18.2.2 Gebouwen

Op of in deze gronden mogen geen gebouwen ten behoeve van de dubbelbestemming 'Leiding - Riool' worden gebouwd.

18.2.3 Overige bouwwerken

De bouwhoogte van overige bouwwerken als bedoeld in artikel 1.72 ten behoeve van de dubbelbestemming 'Leiding - Riool' mag niet meer dan 2 meter bedragen.

18.3 Afwijken van de bouwregels

18.3.1 Bevoegdheid

Bij een omgevingsvergunning wordt afgeweken van het bepaalde in artikel 18.2.1 om toe te staan dat bouwwerken worden gebouwd, welke toelaatbaar zijn op grond van het bepaalde in de andere bestemmingen.

18.3.2 Voorwaarden

De in artikel 18.3.1 genoemde afwijking wordt toegestaan, mits:

a. geen aantasting plaatsvindt van het doelmatig en veilig functioneren van de ondergrondse rioolwaterpersleiding;
b. de veiligheid van mens, dier en goederen niet in gevaar wordt gebracht;
c. vooraf advies is ingewonnen van de betrokken leidingbeheerder.

18.4 Specifieke gebruiksregels

Tot een gebruik strijdig met deze bestemming als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid onder c, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht wordt in ieder geval gerekend:

a. een gebruik dat geen rekening houdt met de goede werking van de ondergrondse rioolwaterpersleiding en de risico's die ermee verbonden zijn;
b. de permanente opslag van goederen.

18.5 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

18.5.1 Verboden werkzaamheden

Het is verboden zonder omgevingsvergunning de volgende werken, geen bouwwerk zijnde, of werkzaamheden uit te voeren:

a. het aanbrengen of verwijderen van bomen of andere beplantingen, welke diep wortelen;
b. het afgraven of ophogen van gronden;
c. het uitvoeren van heiwerken of het anderszins in de bodem drijven van voorwerpen;
d. het aanbrengen van een gesloten verharding.

18.5.2 Toegestane werkzaamheden

Het in artikel 18.5.1 vervatte verbod is niet van toepassing op werken en werkzaamheden welke:

a. het normale onderhoud betreffen;
b. mechanisch worden uitgevoerd en daarmee vallen onder de werking van de Wet informatie-uitwisseling ondergrondse netten;
c. reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van het van kracht worden van dit plan.

18.5.3 Voorwaarden

De in artikel 18.5.1 genoemde vergunning kan slechts worden verleend, mits:

a. geen afbreuk wordt gedaan aan het doelmatig en veilig functioneren van de ondergrondse rioolwaterpersleiding;
b. de veiligheid van mens, dier en goederen niet in gevaar wordt gebracht;
c. vooraf advies is ingewonnen van de betrokken leidingbeheerder.

Artikel 19 Leiding - Water

19.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Leiding - Water' aangewezen gronden zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemmingen, mede bestemd voor:

a. het ondergrondse transport van water door een hoofdwaterleiding;

met de daarbij behorende:

b. overige bouwwerken.

19.2 Bouwregels

19.2.1 Algemeen

In afwijking van het bepaalde bij de andere bestemmingen mag op of in deze gronden niet anders worden gebouwd dan ten behoeve van de dubbelbestemming 'Leiding - Water'.

19.2.2 Gebouwen

Op of in deze gronden mogen geen gebouwen ten behoeve van de dubbelbestemming 'Leiding - Water' worden gebouwd.

19.2.3 Overige bouwwerken

De bouwhoogte van overige bouwwerken als bedoeld in artikel 1.72 ten behoeve van de dubbelbestemming 'Leiding - Water' mag niet meer dan 2 meter bedragen.

19.3 Afwijken van de bouwregels

19.3.1 Bevoegdheid

Bij een omgevingsvergunning wordt afgeweken van het bepaalde in artikel 19.2.1 om toe te staan dat bouwwerken worden gebouwd, welke toelaatbaar zijn op grond van het bepaalde in de andere bestemmingen.

19.3.2 Voorwaarden

De in artikel 19.3.1 genoemde afwijking wordt toegestaan, mits:

a. geen aantasting plaatsvindt van het doelmatig en veilig functioneren van de ondergrondse waterleiding;
b. de veiligheid van mens, dier en goederen niet in gevaar wordt gebracht;
c. vooraf advies is ingewonnen van de betrokken leidingbeheerder.

19.4 Specifieke gebruiksregels

Tot een gebruik strijdig met deze bestemming als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid onder c, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht wordt in ieder geval gerekend:

a. een gebruik dat geen rekening houdt met de goede werking van de ondergrondse waterleiding en de risico's die ermee verbonden zijn;
b. de permanente opslag van goederen.

19.5 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

19.5.1 Verboden werkzaamheden

Het is verboden zonder omgevingsvergunning de volgende werken, geen bouwwerk zijnde, of werkzaamheden uit te voeren:

a. het aanbrengen of verwijderen van bomen of andere beplantingen, welke diep wortelen;
b. het afgraven of ophogen van gronden;
c. het uitvoeren van heiwerken of het anderszins in de bodem drijven van voorwerpen;
d. het aanbrengen van een gesloten verharding.

19.5.2 Toegestane werkzaamheden

Het in artikel 19.5.1 vervatte verbod is niet van toepassing op werken en werkzaamheden welke:

a. het normale onderhoud betreffen;
b. mechanisch worden uitgevoerd en daarmee vallen onder de werking van de Wet informatie-uitwisseling ondergrondse netten;
c. reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van het van kracht worden van dit plan;
d. noodzakelijk zijn in verband met het beheer van de gronden ten behoeve van de drinkwatervoorziening.

19.5.3 Voorwaarden

De in artikel 19.5.1 genoemde vergunning kan slechts worden verleend, mits:

a. geen afbreuk wordt gedaan aan het doelmatig en veilig functioneren van de ondergrondse waterleiding;
b. de veiligheid van mens, dier en goederen niet in gevaar wordt gebracht;
c. vooraf advies is ingewonnen van de betrokken leidingbeheerder.

Artikel 20 Waarde - Archeologie

20.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Waarde - Archeologie' aangewezen gronden zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemmingen, mede bestemd voor:

a. het behoud van de archeologische monumenten die ter plaatse aanwezig zijn;
b. het behoud van de archeologische monumenten, waarvan de aanwezigheid redelijkerwijs vermoed wordt.

20.2 Bouwregels

20.2.1 Algemeen

In afwijking van het bepaalde bij de andere bestemmingen mag op of in deze gronden niet anders worden gebouwd ten behoeve van deze bestemmingen dan overeenkomstig de volgende regels, indien door de bouw de bodem op een grotere diepte dan 0,5 meter en over een grotere oppervlakte dan 100 m² zal kunnen worden verstoord:

a. de aanvrager van een omgevingsvergunning dient in het belang van de archeologische monumentenzorg een rapport over te leggen waarin de archeologische waarden van het terrein dat blijkens de aanvraag zal worden verstoord naar het oordeel van het bevoegd gezag in voldoende mate zijn vastgesteld;
b. aan een omgevingsvergunning kunnen in het belang van de archeologische monumentenzorg in ieder geval de volgende regels worden verbonden:
    1. de verplichting tot het treffen van technische maatregelen waardoor monumenten in de bodem kunnen worden behouden;
    2. de verplichting tot het doen van opgravingen;
    3. de verplichting de activiteit die tot bodemverstoring leidt te laten begeleiden door een deskundige op het terrein van de archeologische monumentenzorg die voldoet aan bij de vergunning te stellen kwalificaties.

20.2.2 Bouwwerken

Op of in deze gronden mogen geen bouwwerken ten behoeve van de dubbelbestemming 'Waarde - Archeologie' worden gebouwd.

20.3 Specifieke gebruiksregels

Tot een gebruik strijdig met deze bestemming als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid onder c, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht wordt in ieder geval gerekend een gebruik ten behoeve van een andere bestemming waardoor een onevenredige afbreuk aan het belang van de archeologische monumentenzorg wordt gedaan.

20.4 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

20.4.1 Verboden werkzaamheden

Het is verboden zonder omgevingsvergunning een werk, geen bouwwerk zijnde, of werkzaamheden uit te voeren, welke kunnen leiden tot het verstoren van de bodem op een grotere diepte dan 0,5 meter en over een grotere oppervlakte dan 100 m².

20.4.2 Toegestane werkzaamheden

Het in artikel 20.4.1 vervatte verbod is niet van toepassing op werken en werkzaamheden welke reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van het van kracht worden van dit plan.

20.4.3 Voorwaarden

De in artikel 20.4.1 genoemde vergunning kan slechts worden verleend, indien geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan het belang van de archeologische monumentenzorg op grond waarvan de volgende regels van toepassing zijn:

a. de aanvrager van een omgevingsvergunning dient in het belang van de archeologische monumentenzorg een rapport over te leggen waarin de archeologische waarden van het terrein dat blijkens de aanvraag zal worden verstoord naar het oordeel van het bevoegd gezag in voldoende mate zijn vastgesteld;
b. aan een omgevingsvergunning kunnen in het belang van de archeologische monumentenzorg in ieder geval de volgende regels worden verbonden:
    1. de verplichting tot het treffen van technische maatregelen waardoor monumenten in de bodem kunnen worden behouden;
    2. de verplichting tot het doen van opgravingen;
    3. de verplichting de activiteit die tot bodemverstoring leidt te laten begeleiden door een deskundige op het terrein van de archeologische monumentenzorg die voldoet aan bij de vergunning te stellen kwalificaties.

Artikel 21 Waarde - Cultuurhistorie

21.1 Bestemmingsomschrijving

De voor 'Waarde - Cultuurhistorie' aangewezen gronden zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemmingen, mede bestemd voor het behoud en herstel van de cultuurhistorische waarden, zoals:

a. stedenbouwkundige en landschappelijke structuren;
b. eenheid in verschijningsvorm;
c. bebouwingstypologie;
d. massa en vorm;
e. dakvorm en dakrichting;
f. gevelkarakteristiek;
g. rooilijnen.

21.2 Bouwregels

In afwijking van het bepaalde bij de andere bestemmingen mag op of in deze gronden niet anders worden gebouwd ten behoeve van deze bestemmingen dan overeenkomstig de volgende regels:

a. bij nieuwbouw van bouwwerken welke zichtbaar is vanaf openbaar toegankelijk gebied en bij vergroting of verandering van bestaande bouwwerken welke zichtbaar is vanaf openbaar toegankelijk gebied, mag geen onevenredige afbreuk worden gedaan aan de ter plaatse aanwezige cultuurhistorische waarden;

21.3 Specifieke gebruiksregels

Tot een gebruik strijdig met deze bestemming als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid onder c, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht wordt in ieder geval gerekend een gebruik ten behoeve van een andere bestemming waardoor een onevenredige afbreuk aan het belang van de cultuurhistorische waarden wordt gedaan.

21.4 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

21.4.1 Verboden werkzaamheden

Het is verboden zonder omgevingsvergunning de volgende werken, geen bouwwerk zijnde, of werkzaamheden uit te voeren:

a. het verven van bouwwerken, voor zover dit zichtbaar is vanaf openbaar toegankelijk gebied;
b. het afgraven, ophogen of egaliseren van gronden;
c. het aanplanten van houtopstanden;
d. het kappen of rooien van houtopstanden, voorzover niet in de Bomenverordening geregeld;
e. het aanleggen en/of verharden van wegen en paden;
f. het aanbrengen van andere oppervlakteverhardingen dan genoemd onder e met een oppervlakte van meer dan 10 m².

21.4.2 Toegestane werkzaamheden

Het in artikel 21.4.1 vervatte verbod is niet van toepassing op werken en werkzaamheden welke:

a. het normale onderhoud betreffen, voor zover detaillering, profilering, vormgeving, materiaalsoort en kleur niet wijzigen en bij een tuin, park of andere aanleg, de aanleg niet wijzigt;
b. reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van het van kracht worden van dit plan.

21.4.3 Voorwaarden

De in artikel 71.4.1 genoemde vergunning kan slechts worden verleend, indien geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan het behoud of herstel van de cultuurhistorische waarden van de gronden, zoals verbeeld en beschreven in de lijst met cultuurhistorisch waardevolle bebouwing en structuren, welke als een bijlage bij deze regels is opgenomen.

Hoofdstuk 3 Algemene regels

Artikel 22 Anti-dubbeltelregel

Grond die eenmaal in aanmerking is genomen bij het toestaan van een bouwplan waaraan uitvoering is gegeven of alsnog kan worden gegeven, blijft bij de beoordeling van latere bouwplannen buiten beschouwing.

Artikel 23 Algemene aanduidingsregels geluidzone - industrie

23.1 Aanduidingsomschrijving

a. Ter plaatse van de aanduiding 'geluidzone - industrie' zijn de gronden, behalve voor de daar voorkomende bestemmingen, mede aangewezen voor het tegengaan van een te hoge geluidsbelasting van geluidsgevoelige gebouwen vanwege het industrieterrein Voorst, omdat op dit industrieterrein geluidszoneringsplichtige inrichtingen zijn toegestaan.
b. Voor zover de grens van de aanduiding 'geluidzone - industrie' niet samenvalt met de plangrens mag de geluidsbelasting vanwege het industrieterrein Voorst buiten deze grens en buiten het industrieterrein, zoals bedoeld in de Wet geluidhinder, de waarde van 50 dB(A) niet te boven gaan.

Artikel 24 Algemene aanduidingsregels milieuzone - grondwaterbeschermingsgebied

24.1 Aanduidingsomschrijving

Ter plaatse van de aanduiding 'milieuzone - grondwaterbeschermingsgebied' zijn de gronden, behalve voor de daar voorkomende bestemmingen, mede aangewezen voor:

a. het behoud, het herstel en de ontwikkeling van de kwaliteit van het grondwater ten behoeve van de drinkwatervoorziening in het waterwingebied Engelse Werk;

met de daarbij behorende:

b. overige bouwwerken.

24.2 Bouwregels

24.2.1 Algemeen

In afwijking van het bepaalde bij de binnen deze gebiedsaanduiding voorkomende bestemmingen mag op deze gronden niet anders worden gebouwd dan ten behoeve van het grondwaterbeschermingsgebied.

24.2.2 Gebouwen

Op of in deze gronden mogen geen gebouwen ten behoeve van het grondwaterbeschermingsgebied worden gebouwd.

24.2.3 Overige bouwwerken

Voor het bouwen van overige bouwwerken als bedoels in artikel 1.72 ten behoeve van het grondwaterbeschermingsgebied gelden de volgende regels:

a. de bouwhoogte van erf- of perceelafscheidingen mag niet meer dan 1 meter bedragen, maar de bouwhoogte van erf- of perceelafscheidingen mag niet meer dan 2 meter bedragen, indien:
    1. op het erf of perceel al een gebouw staat, waarmee de erf- of perceelafscheiding in functionele relatie staat;
    2. gebouwd wordt achter de naar de weg toegekeerde gevel van het hoofdgebouw of het verlengde daarvan;
b. de bouwhoogte van overige bouwwerken, niet genoemd onder a, mag niet meer dan 3 meter bedragen.

24.3 Afwijken van de bouwregels

24.3.1 Bevoegdheid

Bij een omgevingsvergunning wordt afgeweken van het bepaalde artikel 24.2.1 om toe te staan dat bouwwerken worden gebouwd, welke toelaatbaar zijn op grond van het bepaalde in de binnen deze gebiedsaanduiding voorkomende bestemmingen.

24.3.2 Voorwaarden

De in artikel 24.3.1 genoemde afwijking wordt toegestaan, mits:

a. geen gevaar of nadeel ontstaat voor het belang van de bescherming van de drinkwatervoorziening;
b. vooraf advies is ingewonnen van gedeputeerde staten van Overijssel en de betrokken beheerder van de drinkwatervoorziening.

24.4 Specifieke gebruiksregels

Tot een gebruik strijdig met deze gebiedsaanduiding als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid onder c, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht wordt in ieder geval gerekend:

a. een gebruik ten behoeve van een binnen deze gebiedsaanduiding voorkomende bestemming, waardoor een onevenredige afbreuk aan het belang van de bescherming van de drinkwatervoorziening wordt gedaan;
b. het gebruik als opslag-, stort-, lozings-, of bergplaats van afvalstoffen.

24.5 Omgevingsvergunning voor het uitvoeren van een werk, geen bouwwerk zijnde, of van werkzaamheden

24.5.1 Verboden werkzaamheden

Het is verboden zonder omgevingsvergunning de volgende werken, geen bouwwerk zijnde, of werkzaamheden uit te voeren:

a. het afgraven van gronden tot een grotere diepte dan 0,5 meter beneden het maaiveld en met een oppervlakte van meer dan 10 m²;
b. het verrichten van grondboringen dieper dan 0,5 meter beneden het maaiveld;
c. het uitvoeren van grondverbeteringswerkzaamheden of andere grondbewerkingen dieper dan 0,5 meter beneden het maaiveld;
d. het graven, vergraven of dempen, verdiepen of verbreden van watergangen, vijvers en poelen;
e. het aanbrengen van drainage;
f. het ophogen of egaliseren van gronden met een oppervlakte van meer dan 10 m²;
g. het aanbrengen van oppervlakteverhardingen met een oppervlakte van meer dan 10 m²;
h. het aanleggen van ondergrondse of bovengrondse transport-, energie- of telecommunicatieleidingen en de daarmee verband houdende constructies, installaties of apparatuur.

24.5.2 Toegestane werkzaamheden

Het in artikel 24.5.1 vervatte verbod is niet van toepassing op werken en werkzaamheden welke:

a. het normale onderhoud betreffen;
b. reeds in uitvoering zijn op het tijdstip van het van kracht worden van dit plan;
c. het aanbrengen van leidingen uitsluitend ten behoeve van de aansluiting van percelen op het openbare voorzieningennet betreffen;
d. noodzakelijk zijn in verband met het beheer van de gronden ten behoeve van de drinkwatervoorziening.

24.5.3 Voorwaarden

De in artikel 24.5.1 genoemde vergunning kan slechts worden verleend, mits:

a. geen gevaar of nadeel ontstaat voor het belang van de bescherming van de drinkwatervoorziening;
b. vooraf advies is ingewonnen van gedeputeerde staten van Overijssel en de betrokken beheerder van de drinkwatervoorziening.

Artikel 25 Algemene afwijkingsregels

25.1 Algemene afwijking van het algemeen geldende gebruiksverbod van artikel 2.1, eerste lid onder c, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht

Bij een omgevingsvergunning wordt afgeweken van het verbod als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid onder c, van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, indien strikte toepassing daarvan zou leiden tot een beperking van het meest doelmatige gebruik, welke beperking niet door dringende redenen wordt gerechtvaardigd.

25.2 Algemene afwijkingsbevoegdheid

Bij een omgevingsvergunning kan in dit plan of in een wijzigingsplan of uitwerkingsplan afgeweken worden van:

a. de bij recht in de regels gegeven aantallen, maten, afmetingen en percentages tot niet meer dan 10% van die aantallen, maten, afmetingen en percentages voor zover er geen specifieke afwijkingsmogelijkheid in deze regels van toepassing is;
b. de bestemmingsregels om toe te staan dat het beloop of het profiel van wegen of de aansluiting van wegen onderling in geringe mate wordt aangepast, indien de verkeersveiligheid of verkeersintensiteit daartoe aanleiding geven;
c. de bestemmingsregels om toe te staan dat aanduidingsgrenzen, bouwgrenzen dan wel bestemmingsgrenzen worden overschreden, indien een meetverschil daartoe aanleiding geeft;
d. de bestemmingsregels ten aanzien van de maximum bouwhoogte van erf- of perceelafscheidingen om toe te staan dat de bouwhoogte wordt vergroot in het belang van het af te scheiden erf of het af te scheiden perceel;
e. de bestemmingsregels ten aanzien van de maximum bouwhoogte van overige bouwwerken als bedoeld in artikel 1.72 om toe te staan dat de bouwhoogte van overige bouwwerken ten behoeve van kunstwerken en ten behoeve van zend-, ontvang- of sirenemasten, wordt vergroot tot niet meer dan 40,00 meter;
f. de bestemmingsregels ten aanzien van de maximum bouwhoogte van overige bouwwerken als bedoeld in artikel 1.72, niet genoemd onder d en e, om toe te staan dat de bouwhoogte van deze overige bouwwerken wordt vergroot tot niet meer dan 10,00 meter;
g. het bepaalde ten aanzien van de maximum bouwhoogte van gebouwen om toe te staan dat de bouwhoogte van de gebouwen ten behoeve van plaatselijke verhogingen van bouwdelen die niet van ondergeschikte aard zijn, als, liftkokers, trappenhuizen, en lichtkappen, wordt vergroot, mits:
    1. de oppervlakte van de vergroting niet meer dan 50 m² bedraagt;
    2. de bouwhoogte niet meer dan 1,25 maal de maximum bouwhoogte van het betreffende gebouw bedraagt;
h. de bestemmingsregels ten behoeve van het innemen of hebben van een standplaats, tenzij:
    1. de standplaats hetzij op zichzelf hetzij in verband met de omgeving niet voldoet aan eisen van redelijke welstand;
    2. als gevolg van bijzondere omstandigheden in de gemeente of in een deel van de gemeente redelijkerwijs te verwachten is dat door het verlenen van de vergunning voor een standplaats voor het verkopen van goederen een redelijk verzorgingsniveau voor de consument ter plaatse in gevaar komt;
i. de bestemmingsregels, voor zover deze een woning toestaan, ten behoeve van bed & breakfast, mits:
    1. degene die de bed & breakfastactiviteiten uitvoert, tevens de hoofdbewoner van de woning is of een lid van zijn gezin;
    2. er voor de bed & breakfastactiviteiten niet meer dan 30% van de brutovloeroppervlakte van de woning met bijbehorende bouwwerken wordt gebruikt met een maximum oppervlakte van 75 m²;
    3. er geen zelfstandige keuken in een door gasten gebruikte kamer of in een zelfstandig gastenverblijf

aanwezig is.

25.3 Voorwaarden voor het toestaan van afwijkingen

De in artikel 25.2 genoemde afwijkingen kunnen slechts worden toegestaan, mits geen onevenredige aantasting plaatsvindt van:

a. het stedenbouwkundig beeld;
b. de woonsituatie;
c. de verkeersveiligheid;
d. de parkeergelegenheid;
e. de sociale veiligheid;
f. de milieusituatie;
g. de groenstructuur;
h. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

Artikel 26 Algemene wijzigingsregels

Burgemeester en wethouders kunnen met inachtneming van het bepaalde in artikel 3.6 van de Wet ruimtelijke ordening de bestemmingen 'Groen', 'Tuin', 'Verkeer - Erftoegangsweg', 'Wonen' en 'Wonen - Meergezinshuis' wijzigen in die zin dat de situering en de vorm van de in het plan aangegeven bouwvlakken met bijbehorende tuinen, erven, wegen en groenvoorzieningen worden gewijzigd, dan wel nieuwe bouwvlakken met bijbehorende tuinen, erven, wegen en groenvoorzieningen in het plan worden aangegeven, mits:

a. de geluidsbelasting van geluidsgevoelige gebouwen niet hoger zal zijn dan de daarvoor geldende voorkeursgrenswaarde, of een verkregen hogere grenswaarde;
b. geen onevenredige aantasting plaatsvindt van:
    1. het stedenbouwkundig beeld;
    2. de woonsituatie;
    3. de verkeersveiligheid;
    4. de parkeergelegenheid;
    5. de sociale veiligheid;
    6. de milieusituatie;
    7. de groenstructuur;
    8. de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden.

Artikel 27 Algemene procedureregels

Op de voorbereiding van een besluit tot het stellen van een nadere eis is de volgende procedure van toepassing:

1. Het ontwerp van een besluit met bijbehorende stukken wordt gedurende 2 weken ter inzage gelegd in het informatiecentrum in het stadskantoor van de gemeente Zwolle waarbij de stukken door een ieder kunnen worden geraadpleegd en voor een ieder digitaal kunnen worden opgevraagd;
2. Burgemeester en wethouders maken de terinzagelegging van tevoren langs elektronische weg bekend in het Gemeenteblad dat tevens bereikbaar is via de website van de gemeente Zwolle en op www.overheid.nl;
3. De bekendmaking houdt mededeling in van de bevoegdheid tot het naar voren brengen van zienswijzen;
4. Gedurende de onder a. genoemde termijn kunnen belanghebbenden bij burgemeester en wethouders langs elektronische weg of schriftelijk hun zienswijzen naar voren brengen omtrent het ontwerp van het besluit.

Artikel 28 Overige regels

28.1 Parkeren

a. Bij het verlenen van een omgevingsvergunning voor het bouwen en/of een omgevingsvergunning voor een wijziging van het gebruik is verzekerd, dat op eigen terrein, dat bij dat bouwwerk of terrein waarvoor vergunning wordt verleend hoort, wordt voorzien in voldoende parkeergelegenheid voor motorvoertuigen. Daarbij moet worden voldaan aan de parkeeropgave, zoals neergelegd in de “Regeling Parkeernormen 2016”. Indien deze regeling wordt gewijzigd, moet rekening worden gehouden met deze wijziging.
b. De onder a. bedoelde plaatsen voor het parkeren van motorvoertuigen moeten afmetingen hebben die afgestemd zijn op gangbare motorvoertuigen, zoals neergelegd in de “Regeling Parkeernormen 2016”. Indien deze regeling wordt gewijzigd, moet rekening worden gehouden met deze wijziging.

28.2 Laden en lossen

Indien de bestemming van een bouwwerk of een terrein aanleiding geeft tot een te verwachten behoefte aan ruimte voor het laden of lossen van goederen moet, bij het verlenen van een omgevingsvergunning voor het bouwen en/of een omgevingsvergunning voor een wijziging van het gebruik, zijn verzekerd, dat op eigen terrein wordt voorzien in voldoende ruimte voor het laden en lossen.

28.3 Afwijken van de overige regels

28.3.1 Bevoegdheid

Bij een omgevingsvergunning voor het bouwen en/of een omgevingsvergunning voor een wijziging van het gebruik kan worden afgeweken van het bepaalde in artikel 28.1 en 28.2:

a. voor zover op andere wijze in de nodige parkeergelegenheid dan wel laad- of losruimte wordt voorzien;
b. voor zover door een maatregel geen of minder dan de nodige parkeergelegenheid dan wel laad- of losruimte noodzakelijk is;
c. voor zover het voldoen aan die regels door bijzondere omstandigheden op overwegende bezwaren stuit.

28.3.2 Voorwaarden

Bij de toepassing van de in artikel 28.3.1 genoemde afwijkingen wordt rekening gehouden met de afwijkingsvoorwaarden, zoals deze zijn neergelegd in de “Regeling Parkeernormen 2016”. Indien deze regeling worden gewijzigd moet rekening worden gehouden met deze wijziging.

Hoofdstuk 4 Overgangs-en slotregels

Artikel 29 Overgangsrecht

29.1 Overgangsrecht bouwwerken

29.1.1 Bouwen

Een bouwwerk dat op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan aanwezig of in uitvoering is, dan wel gebouwd kan worden krachtens een omgevingsvergunning voor het bouwen, en afwijkt van het plan, mag, mits deze afwijking naar aard en omvang niet wordt vergroot,

a. gedeeltelijk worden vernieuwd of veranderd;
b. na het teniet gaan ten gevolge van een calamiteit geheel worden vernieuwd of veranderd, mits de aanvraag van de omgevingsvergunning voor het bouwen wordt gedaan binnen twee jaar na de dag waarop het bouwwerk is teniet gegaan.

29.1.2 Afwijken

Bij een omgevingsvergunning kan eenmalig worden afgeweken van het bepaalde in artikel 29.1.1 voor het vergroten van de inhoud van een bouwwerk als bedoeld in artikel 29.1.1 met maximaal 10%.

29.1.3 Uitzondering op het overgangsrecht bouwwerken

Artikel 29.1.1 is niet van toepassing op bouwwerken die weliswaar bestaan op het tijdstip van inwerkingtreding van het plan, maar zijn gebouwd zonder vergunning en in strijd met het daarvoor geldende plan, daaronder begrepen de overgangsbepaling van dat plan.

29.2 Overgangsrecht gebruik

29.2.1 Voortzetting strijdig gebruik

Het gebruik van grond en bouwwerken dat bestond op het tijdstip van inwerkingtreding van het bestemmingsplan en hiermee in strijd is, mag worden voortgezet.

29.2.2 Verbod verandering strijdig gebruik

Het is verboden het met het bestemmingsplan strijdige gebruik, bedoeld in artikel 29.2.1, te veranderen of te laten veranderen in een ander met dat plan strijdig gebruik, tenzij door deze verandering de afwijking naar aard en omvang wordt verkleind.

29.2.3 Verbod hervatting strijdig gebruik

Indien het gebruik, bedoeld in artikel 29.2.1, na het tijdstip van inwerkingtreding van het plan voor een periode langer dan een jaar wordt onderbroken, is het verboden dit gebruik daarna te hervatten of te laten hervatten.

29.2.4 Uitzondering op het overgangsrecht gebruik

Artikel 29.2.1 is niet van toepassing op het gebruik dat reeds in strijd was met het voorheen geldende bestemmingsplan, daaronder begrepen de overgangsregels van dat plan.

29.2.5 Hardheidsclausule

Voor zover toepassing van het overgangsrecht gebruik leidt tot een onbillijkheid van overwegende aard voor een of meer natuurlijke personen die op het tijdstip van inwerkingtreding van het plan grond en bouwwerken gebruikten in strijd met het voordien geldende bestemmingsplan, kan met het oog op beëindiging op termijn van die met het plan strijdige situatie, ten behoeve van die persoon of personen bij een omgevingsvergunning van dat overgangsrecht worden afgeweken.

Artikel 30 Slotregel

Het plan wordt aangehaald als:

bestemmingsplan Veerallee.

Deze regels worden aangehaald als:

Regels van het bestemmingsplan 'Veerallee'.

Aldus vastgesteld door de raad van de gemeente Zwolle in de vergadering van .... nummer .....

drs. H.J. Meijer, voorzitter, drs. A.B.M. ten Have, griffier,

BIJLAGEN BIJ DE REGELS

Bijlage 1 Lijst van afwijkend gebruik

Lijst van hoofdgebouwen ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van wonen - afwijkend gebruik'. De lijst geeft aan welke hoofdgebouwen het betreft, welk afwijkend gebruik is toegestaan en welk deel van het hoofdgebouw het betreft.

Adres	Toegestaan afwijkend gebruik	Deel van het hoofdgebouw /perceel	(bij kamerverhuur) max. aantal bewoners
Koningin Wilhelminastraat 5	balletschool	begane grond	
Koningin Wilhelminastraat 6	horeca	begane grond	
Koningin Wilhelminastraat 7	kv		20
Koningin Wilhelminastraat 10	kv		4
Koningin Wilhelminastraat 10a	kv		8
Koningin Wilhelminastraat 12	kv		6
Koningin Wilhelminastraat 12a	kv		6
Koningin Wilhelminastraat 20	kv		5
Koningin Wilhelminastraat 20a	kv		5
Koningin Wilhelminastraat 22	kv		4
Koningin Wilhelminastraat 22a	kv		4
Koningin Wilhelminastraat 25	kv		4
Koningin Wilhelminastraat 25a	kv		5
Koningin Wilhelminastraat 33	kv		11
Koningin Wilhelminastraat 35	kv		17
Prins Alexanderstraat 8, 10	detailhandel	begane grond	
Prins Alexanderstraat 10	kv		4
Prins Hendrikstraat 14	kv		7
Prins Hendrikstraat 15	kv		11
Prins Hendrikstraat 17	kv		8
Prins Hendrikstraat 17a	kv		11
Prins Hendrikstraat 24	kv		5
Prins Hendrikstraat 24a	kv		6
Prins Hendrikstraat 26	kv		5
Prins Hendrikstraat 26a	kv		5
Prins Mauritsstraat 16	detailhandel	begane grond	
Prins Mauritsstraat 16	kv		4
Prins Mauritsstraat 20	kv		5

Prins Mauritsstraat 20a	kv		4
Prins Mauritsstraat 34	kv		4
Prins Mauritsstraat 34a	kv		4
Prins Mauritsstraat 46	kv		4
Prins Mauritsstraat 46a	kv		4
Prins Mauritsstraat 48a	kv		4
Prins Mauritsstraat 52	kv		10
Prins Mauritsstraat 60	kv		4
Prins Mauritsstraat 60a	kv		6
Prinses Julianastraat 17, 17a	kv		8
Prinses Julianastraat 23	kv		4
Prinses Julianastraat 23a	kv		6
Prinses Julianastraat 25	kv		4
Prinses Julianastraat 25a	kv		6
Prinses Julianastraat 62	kv		15
Veerallee 18	kantoor	begane grond	
Veerallee 38	ahvb	begane grond	
Veerallee 64, 66, 68	kantoor	begane grond	

Lijst van afkortingen van het toegestane afwijkende gebruik:

(ahvb) = gebruik voor beroep aan huis, voor meer dan het in de betreffende bestemmingsregels bepaalde maximum vloeroppervlak.

(kv) = wooneenheden, geen woning zijnde.

Bijlage 2 Staat van bedrijfsactiviteiten bij functiemenging

Hoofdstuk 1 Algemene verklaring

1.1 Bedrijfsactiviteiten en functies

Deze staat betreft een lijst van bedrijfsactiviteiten en functies gebaseerd op de VNG-publicatie 'Bedrijven en milieuzonering' van maart 2009. Het is een algemene staat die toegepast wordt bij functiemenging in bestemmingsplannen van de gemeente Zwolle.

De in deze staat vermelde bedrijfs- en functieafdelingen en bedrijfs- en functietypen zijn gebaseerd op de 'Standaard Bedrijfsindeling' (SBI) van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) van 2008.

De met kleine letters aangeduide typen zijn onderdeel van met hoofdletters aangeduide AFDELINGEN.

1.2 SBI-codes

Voor de afdelingen en de typen staan in een kolom de SBI-codes en een nummer, letter of een combinatie van een letter en een nummer aangegeven.

1.3 Omschrijving

In de volgende kolom 'OMSCHRIJVING' worden de afdelingen en de typen omschreven.

1.4 Toelaatbaar

Per type wordt in de kolom 'TOELAATBAAR' met 'J' vermeld of de activiteit toelaatbaar is.

1.5 Niet toelaatbaar

Per type wordt in de kolom 'NIET TOELAATBAAR' met 'N' aangegeven dat deze activiteit niet toelaatbaar is.

1.6 Categorieën

Ten slotte worden in de kolom 'CATEGORIE' de milieucategorieën aangegeven. Het betreft de volgende milieucategorieën:

categorie A: voor activiteiten die zodanig weinig milieubelastend voor hun omgeving zijn, dat deze aanpandig aan woningen kunnen worden uitgevoerd. De eisen uit het bouwbesluit voor de scheiding tussen wonen en bedrijven zijn daarbij toereikend.

categorie B: voor activiteiten die in een gemengd gebied kunnen worden uitgeoefend, echter met een zodanige milieubelasting voor hun omgeving dat zij bouwkundig afgescheiden van woningen en andere gevoelige functies dienen plaats te vinden.

categorie C: als categorie B, waarbij vanwege de relatief grote verkeersaantrekkende werking een ontsluiting op de hoofdverkeersinfrastructuur noodzakelijk is.

Hoofdstuk 2 Betekenis van de gebruikte afkortingen

b.o.	bedrijfsoppervlak
cat	categorie
e.d.	en dergelijke
excl.	exclusief

grth	groothandel
inst.	installatie
kg	kilogram
KI	kunstmatige inseminatie
kW	kilowatt
m	meter
mach.	machines
MVA	megavoltampère
MW	megawatt
midd.	middelen
n.e.g.	niet elders genoemd
p.o.	productieoppervlak
SBI	Standaard Bedrijfsindeling van het Centraal Bureau voor de Statistiek van 2008
t.b.v.	ten behoeve van
v.c.	verwerkingscapaciteit
<	kleiner dan

Hoofdstuk 3 Tabel van de staat van bedrijfsactiviteiten bij functiemenging

STAAT VAN BEDRIJFSACTIVITEITEN BIJ FUNCTIEMENGING

versie 1 **bestemmingsplan Veerallee**

SBI-CODE	nummer	OMSCHRIJVING	TOELAATBAAR IN BESTEMMING	NIET TOELAATBAAR	CATEGORIE
01	-	LANDBOUW EN DIENSTVERLENING T.B.V. DE LANDBOUW			
016	0	Dienstverlening t.b.v. de landbouw:			
016	2	- algemeen (o.a. loonbedrijven), b.o < 500 m²		N	B
016	4	- plantsoenendiensten en hoveniersbedrijven, b.o. < 500 m²		N	B
0162		KI-stations		N	B
10, 11	-				
10, 11	-	VERVAARDIGING VAN VOEDINGSMIDDELEN EN DRANKEN			
101, 102	0	Slachterijen en overige vleesverwerking:			
101	6	- vleeswaren- en vleesconservenfabrieken, p.o. < 200 m²	J		B
1052	2	Consumptie-ijsfabrieken, p.o. < 200 m²	J		B
1071	1	Broodfabrieken, brood- en banketbakkerijen, charge-ovens, v.c.< 7.500 kg meel/week	J		B
10821	0	Verwerking cacaobonen en vervaardiging chocolade- en suikerwerk:	J		
10821	3	- Cacao- en chocoladefabrieken- vervaardigen van chocoladewerken met p.o. < 200 m²	J		B
10821	6	- Suikerwerkfabrieken zonder suiker branden, p.o. < 200 m²	J		B
1102 t/m 1104		Vervaardiging van wijn, cider e.d.	J		B
13	-				
13	-	VERVAARDIGING VAN TEXTIEL			
139		Vervaardiging van textielwaren	J		B
139, 143		Vervaardiging van gebreide en gehaakte stoffen en artikelen	J		B
14	-				
14	-	VERVAARDIGING VAN KLEDING; BEREIDEN EN VERVEN VAN BONT			
141		Vervaardiging kleding van leer	J		B
141		Vervaardiging van kleding en -toebehoren (excl. van leer)	J		C
16	-				
16	-	HOUTINDUSTRIE EN VERVAARDIGING ARTIKELEN VAN HOUT, RIET, KURK E.D.			
162	1	Timmerwerkfabrieken, vervaardiging overige artikelen van hout, p.o. < 200 m2	J		B
162902		Kurkwaren-, riet- en vlechtwerkfabrieken	J		B
58	-				
58	-	UITGEVERIJEN, DRUKKERIJEN EN REPRODUKTIE VAN OPGENOMEN MEDIA			
581		Uitgeverijen (kantoren)	J		A
18129		Kleine drukkerijen en kopieerinrichtingen	J		B
1814	A	Grafische afwerking	J		A
1814	B	Binderijen	J		B
1813		Grafische reproduktie en zetten	J		B
1814		Overige grafische aktiviteiten	J		B
182		Reproduktiebedrijven opgenomen media	J		A
20	-				
20	-	VERVAARDIGING VAN CHEMISCHE PRODUKTEN			
2120	0	Farmaceutische produktenfabrieken:			
2120	2	- verbandmiddelenfabrieken	J		C
23	-				
23	-	VERVAARDIGING VAN GLAS, AARDEWERK, CEMENT-, KALK- EN GIPSPRODUKTEN			
231		Glasbewerkingsbedrijven	J		B
232, 234	0	Aardewerkfabrieken:			
232, 234	1	- vermogen elektrische ovens totaal < 40 kW	J		B

STAAT VAN BEDRIJFSACTIVITEITEN BIJ FUNCTIEMENGING

versie 1 **bestemmingsplan Veerallee**

SBI-CODE	nummer	OMSCHRIJVING	TOELAATBAAR IN BESTEMMING	NIET TOELAATBAAR	CATEGORIE
237	0	Natuursteenbewerkingsbedrijven:			
237	2	- zonder breken, zeven en drogen p.o. < 2.000 m²	J		**B**
2391		Slijp- en polijstmiddelen fabrieken	J		**B**
25	-				
25	-	VERVAARD. EN REPARATIE VAN PRODUKTEN VAN METAAL (EXCL. MACH./TRANSPORTMIDD.)			
251, 331	1a	- gesloten gebouw, p.o. < 200 m2	J		**B**
255, 331	B1	Smederijen, lasinrichtingen, bankwerkerijen e.d., p.o. < 200 m2	J		**B**
2562, 3311	2	Overige metaalbewerkende industrie, inpandig, p.o. <200m2	J		**B**
259, 331	B	Overige metaalwarenfabrieken n.e.g.; inpandig, p.o. <200 m2	J		**B**
26, 28, 33	-				
26, 28, 33	-	VERVAARDIGING VAN KANTOORMACHINES EN COMPUTERS			
26, 28, 33	A	Kantoormachines- en computerfabrieken incl. reparatie	J		**B**
26, 32, 33	-				
26, 32, 33	-	VERVAARDIGING VAN MEDISCHE EN OPTISCHE APPARATEN EN INSTRUMENTEN			
26, 32, 33	A	Fabrieken voor medische en optische apparaten en instrumenten e.d. incl. reparatie	J		**B**
31	-				
31	-	VERVAARDIGING VAN MEUBELS EN OVERIGE GOEDEREN N.E.G.			
9524	2	Meubelstoffeerderijen b.o. < 200 m2	J		**A**
321		Fabricage van munten, sieraden e.d.	J		**B**
322		Muziekinstrumentenfabrieken	J		**B**
32991		Sociale werkvoorziening		N	**B**
35	-				
35	-	PRODUKTIE EN DISTRIB. VAN STROOM, AARDGAS, STOOM EN WARM WATER			
35	C0	Elektriciteitsdistributiebedrijven, met transformatorvermogen:			
35	C1	- < 10 MVA	J		**B**
35	D0	Gasdistributiebedrijven:			
35	D3	- gas: reduceer-, compressor-, meet- en regelinst. Cat. A	J		**A**
35	D4	- gasdrukregel- en meetruimten (kasten en gebouwen), cat. B en C	J		**B**
35	E0	Warmtevoorzieningsinstallaties, gasgestookt:			
35	E2	- blokverwarming	J		**B**
36	-				
36	-	WINNING EN DISTRIBUTIE VAN WATER			
36	B0	Waterdistributiebedrijven met pompvermogen:			
36	B1	- < 1 MW	J		**B**
41, 42, 43	-				
41, 42, 43	-	BOUWNIJVERHEID			
41, 42, 43	3	Aannemersbedrijven met werkplaats, b.o. < 1000 m^2	J		**B**
45, 47	-				
45, 47	-	HANDEL/REPARATIE VAN AUTO'S, MOTORFIETSEN; BENZINESERVICESTATIONS			
451, 452, 454		Handel in auto's en motorfietsen, reparatie- en servicebedrijven	J		**B**
45204	B	Autobeklederijen	J		**A**
45205		Autowasserijen	J		**B**
453		Handel in auto- en motorfietsonderdelen en -accessoires	J		**B**
46	-				
46	-	GROOTHANDEL EN HANDELSBEMIDDELING			
461		Handelsbemiddeling (kantoren)	J		**A**
4634		Grth in dranken	J		**C**

SBI-CODE	nummer	OMSCHRIJVING	TOELAATBAAR IN BESTEMMING	NIET TOELAATBAAR	CATEGORIE
4635		Grth in tabaksprodukten	J		C
4636		Grth in suiker, chocolade en suikerwerk	J		C
4637		Grth in koffie, thee, cacao en specerijen	J		C
464, 46733		Grth in overige consumentenartikelen	J		C
46499	0	Grth in vuurwerk en munitie:			
46499	1	- consumentenvuurwerk, verpakt, opslag < 10 ton		N	C
4673	0	Grth in hout en bouwmaterialen:			
5153	1	- algemeen	J		C
4673	2	- indien b.o. =< 2000 m2	J		B
5153.4	4	zand en grind:			
46735	6	- indien b.o. =< 200 m²	J		B
4674	0	Grth in ijzer- en metaalwaren en verwarmingsapparatuur:			
5154	1	- algemeen	J		C
4674	2	- indien b.o. =<2.000 m²	J		B
4676		Grth in overige intermediaire goederen	J		C
466	2	Grth in machines en apparaten, exclusief machines voor de bouwnijverheid	J		C
466, 469		Overige grth (bedrijfsmeubels, emballage, vakbenodigdheden e.d.	J		C
47	-				
47	-	DETAILHANDEL EN REPARATIE T.B.V. PARTICULIEREN			
47	A	Detailhandel voor zover n.e.g.		N	A
471		Supermarkten, warenhuizen		N	B
4722, 4723		Detailhandel vlees, wild, gevogelte, met roken, koken, bakken		N	A
4724		Detailhandel brood en banket met bakken voor eigen winkel		N	A
4773, 4774		Apotheken en drogisterijen		N	A
4778		Detailhandel in vuurwerk tot 10 ton verpakt		N	A
952		Reparatie t.b.v. particulieren (excl. auto's en motorfietsen)	J		A
55	-				
55	-	LOGIES-, MAALTIJDEN- EN DRANKENVERSTREKKING			
5510		Hotels en pensions met keuken, conferentie-oorden en congrescentra		N	A
561		Restaurants, cafetaria's, snackbars, ijssalons met eigen ijsbereiding, viskramen e.d.		N	A
563	1	Café's, bars		N	A
563	2	Discotheken, muziekcafé's		N	B
5629		Kantines	J		A
562		Cateringbedrijven	J		B
49	-				
49	-	VERVOER OVER LAND			
493		Taxibedrijven	J		B
494	1	Goederenwegvervoerbedrijven (zonder schoonmaken tanks), b.o. =< 1.000 m²		N	C
495		Pomp- en compressorstations van pijpleidingen	J		B
50, 51	-				
50, 51	-	VERVOER OVER WATER / DOOR DE LUCHT			
50, 51	A	Vervoersbedrijven (uitsluitend kantoren)	J		A
52	-				
52	-	DIENSTVERLENING T.B.V. HET VERVOER			
5221	1	Autoparkeerterreinen, parkeergarages	J		C
5222		Overige dienstverlening t.b.v. vervoer (kantoren)	J		A
791		Reisorganisaties	J		A
5229		Expediteurs, cargadoors (kantoren)	J		A

SBI-CODE	nummer	OMSCHRIJVING	TOELAATBAAR IN BESTEMMING	NIET TOELAATBAAR	CATEGORIE
53	-				
53	-	POST EN TELECOMMUNICATIE			
531, 532		Post- en koeriersdiensten	J		C
61	A	Telecommunicatiebedrijven	J		A
61	B0	zendinstallaties:			
61	B2	- FM en TV	J		B
64, 65, 66	-				
64, 65, 66	-	FINANCIELE INSTELLINGEN EN VERZEKERINGSWEZEN			
64, 65, 66	A	Banken, verzekeringsbedrijven, beurzen	J		B
41, 68	-				
41, 68	-	VERHUUR VAN EN HANDEL IN ONROEREND GOED			
41, 68	A	Verhuur van en handel in onroerend goed	J		A
71	-				
77	-	VERHUUR VAN TRANSPORTMIDDELEN, MACHINES, ANDERE ROERENDE GOEDEREN			
7711		Personenautoverhuurbedrijven	J		B
7712, 7739		Verhuurbedrijven voor transportmiddelen (excl. personenauto's)	J		C
773		Verhuurbedrijven voor machines en werktuigen	J		C
772		Verhuurbedrijven voor roerende goederen n.e.g.	J		C
62	-				
62	-	COMPUTERSERVICE- EN INFORMATIETECHNOLOGIE			
62	A	Computerservice- en informatietechnologie-bureau's e.d.	J		A
58, 63	B	Datacentra	J		B
72	-				
72	-	SPEUR- EN ONTWIKKELINGSWERK			
722		Maatschappij- en geesteswetenschappelijk onderzoek	J		A
74	-				
63, 69t/m71, 73, 74, 77, 78, 80t/m82	-	OVERIGE ZAKELIJKE DIENSTVERLENING			
63, 69t/m71, 73, 74, 77, 78, 80t/m82	A	Overige zakelijke dienstverlening: kantoren	J		A
74203		Foto- en filmontwikkelcentrales	J		C
82992		Veilingen voor huisraad, kunst e.d.	J		A
84	-				
84	-	OPENBAAR BESTUUR, OVERHEIDSDIENSTEN, SOCIALE VERZEKERINGEN			
84	A	Openbaar bestuur (kantoren e.d.)	J		A
8425		Brandweerkazernes	J		C
85	-				
85	-	ONDERWIJS			
852, 8531		Scholen voor basis- en algemeen voortgezet onderwijs		N	B
8532, 854, 855		Scholen voor beroeps-, hoger en overig onderwijs		N	B
86	-				
86	-	GEZONDHEIDS- EN WELZIJNSZORG			
8621, 8622, 8623		Artsenpraktijken, klinieken en dagverblijven		N	A
8691, 8692		Consultatiebureaus		N	A
871	1	Verpleeghuizen		N	B
8891	2	Kinderopvang		N	B

SBI-CODE	nummer	OMSCHRIJVING	TOELAATBAAR	NIET TOELAATBAAR	CATEGORIE
37, 38, 39	-				
37, 38, 39	-	MILIEUDIENSTVERLENING			
3700	B	rioolgemalen	J		**B**
94	-				
94	-	DIVERSE ORGANISATIES			
941, 942		Bedrijfs- en werknemersorganisaties (kantoren)	J		**A**
9491		Kerkgebouwen e.d.		N	**B**
94991	A	Buurt- en clubhuizen		N	**B**
59	-				
59	-	CULTUUR, SPORT EN RECREATIE			
5914		Bioscopen		N	**C**
9004		Theaters, schouwburgen, concertgebouwen, evenementenhallen		N	**C**
8552		Muziek- en balletscholen		N	**B**
85521		Dansscholen		N	**B**
9101, 9102		Bibliotheken, musea, ateliers, e.d.		N	**A**
931	0	Zwembaden: overdekt		N	**C**
931	A	Sporthallen		N	**B**
931	B	Bowlingcentra		N	**B**
931	0	Schietinrichtingen:		N	
931	2	- binnenbanen: boogbanen		N	**A**
931	F	Sportscholen, gymnastiekzalen		N	**B**
9200		Casino's		N	**C**
92009		Amusementshallen		N	**B**
96	-				
96	-	OVERIGE DIENSTVERLENING			
96013	A	Wasverzendinrichtingen	J		**B**
96013	B	Wasserettes, wassalons	J		**A**
9602		Kappersbedrijven en schoonheidsinstituten		N	**A**
9603	0	Begrafenisondernemingen: uitvaartcentra		N	**A**
9313, 9604		Fitnesscentra, badhuizen en sauna-baden	J		**B**
9609	B	Persoonlijke dienstverlening n.e.g.		N	**A**

LEGENDA

Plangebied
- Plangebiedgrens

Bestemmingen
- B — Bedrijf
- B-NV — Bedrijf - Nutsvoorziening
- G — Groen
- K — Kantoor
- M — Maatschappelijk
- S — Sport
- T — Tuin
- V — Verkeer
- V-EWE — Verkeer - Erfloegangsweg
- V-RV — Verkeer - Railverkeer
- WA — Water
- W — Wonen
- W-MG — Wonen - Meergezinshuis

Dubbelbestemmingen
- Leiding - Gas
- Leiding - Hoogspanning
- Leiding - Riool
- Leiding - Water
- WR-A — Waarde - Archeologie
- WR-C — Waarde - Cultuurhistorie

Gebiedsaanduidingen
- geluidzone - industrie
- milieuzone - grondwaterbeschermingsgebied

Functieaanduidingen
- (bw) — bedrijfswoning
- (gab) — garagebox
- (m) — maatschappelijk
- (ss-blh) — specifieke vorm van sport - blaashal
- (sw-ag) — specifieke vorm van wonen - afwijkend gebruik

Bouwvlak
- bouwvlak

Bouwaanduidingen
- [bba-cp] — specifieke bouwaanduiding - carport

Maatvoeringaanduidingen
- maatvoeringsvlak
- maximum bebouwingspercentage (%)
- maximum goothoogte (m), maximum bouwhoogte (m)
- E — maximum aantal wooneenheden
- maximum goothoogte (m), maximum bouwhoogte (m), maximum bebouwingspercentage (%)

Figuren
- G — hartlijn leiding - gas
- H — hartlijn leiding - hoogspanning
- W — hartlijn leiding - water

VERKLARING

- topografische gegevens van de bestaande bebouwing met huisnummers
- kadastrale grenzen en perceelnummers
- kadastrale sectiegrens

Bronhouder		Schaal	Formaat	Bestandsnaam
Gemeente Zwolle		1 : 1000	A0+	BP17022-0004.pdf
Plantype	Gebiedsnaam	Datum	Maker	Validatie@geonoord
E. Hiemstra	M Bredewold	15-09-2018	1 van 1	n.v.t.

Bestemmingsplan Veerallee

NL.IMRO.0193.BP17022-0004
Vastgesteld

Gemeente Zwolle Postbus 10007 8000 GA Zwolle 038-498 9111

ruimte op orde

Zwolle

toekomst

Zwolle

Zienswijzennota

bestemmingsplan Veerallee

Opdrachtnemer	ZWRP
Versie	1
Datum	21 mei 2018

Inhoud

1	**Terinzagelegging**	**3**
2	**Behandeling zienswijze**	**4**
2.1	P.G.J. van Staveren	4
2.1.1	Dubbelbestemming ‘Waarde - Archeologie’	4
2.1.2	Vormgeving bouwvlak Veerallee 40	6
2.1.3	Advies	8

1 Terinzagelegging

Het ontwerpbestemmingsplan ‘Veerallee’ heeft met ingang van donderdag 5 april 2018 tot en met woensdag 16 mei 2018 gedurende 6 weken voor een ieder ter inzage gelegen in het Stadskantoor.
Deze terinzagelegging met de vermelding van de mogelijkheid om schriftelijk of mondeling een zienswijze bij de gemeenteraad kenbaar te maken is op woensdag 4 april 2018 gepubliceerd in de digitale Staatscourant en het digitale Gemeenteblad.
Tevens was het ontwerpbestemmingsplan digitaal in te zien op:
www.ruimtelijkeplannen.nl/web-roo/?planidn=NL.IMRO.0193.BP17022-0003
De bronbestanden waren beschikbaar via:
http://ro.zwolle.nl/plans/NL.IMRO.0193.BP17022-/NL.IMRO.0193.BP17022-0003/
Een ieder kon op een computer in het Stadskantoor het digitale plan raadplegen.

Tegen het ontwerpbestemmingsplan Veerallee is 1 zienswijze naar voren gebracht door:
- P.G.J. van Staveren, Veerallee 40, 8019 AD, Zwolle.

De zienswijze is schriftelijk naar voren gebracht en is als bijlage bij het raadsvoorstel opgenomen.

De brief van P.G.J. van Staveren is gericht aan ons college. De zienswijze is doorgeleid naar het bevoegde orgaan, zodat wij voorstellen deze aan te merken als een bij uw raad naar voren gebrachte zienswijze.

De ingekomen zienswijze is tijdig ontvangen, zodat wij voorstellen reclamant in zijn zienswijze te ontvangen.

2 Behandeling zienswijze

Wij hebben de zienswijze puntsgewijs samengevat en vervolgens van commentaar voorzien.

2.1 P.G.J. van Staveren

2.1.1 Dubbelbestemming ‘Waarde - Archeologie’

Samenvatting zienswijze:
Reclamant is tegen het toekennen van de dubbelbestemming ‘Waarde – Archeologie’ aan zijn perceel Veerallee 40.
Gesteld wordt dat de locatiebepaling van het gebied onjuist is en niet correct is onderbouwd. Op afbeelding 60 uit ca. 1929 van de quickscan is bebouwing te zien op de huidige Julianastraat. De plaatsbepaling van het archeologische waarde gebied ten opzichte van het voormalige joodse kerkhof klopt niet. Reclamant geeft aan dat hij en eerdere bewoners van zijn perceel geen puin hebben gevonden bij werkzaamheden in de grond. Ook de buren hebben bij werkzaamheden in de grond geen puin gevonden bij de bouw van de garage. Reclamant vindt het onbegrijpelijk dat de gemeente de burger op hoge kosten wil jagen zonder zelf goed onderzoek te doen.
Gesteld wordt dat de gebiedsbepaling van het tweede gebied met archeologische waarde ook niet klopt. Aangegeven wordt dat er geen sprake was van een landgoed of iets dergelijks, en dat het gebied dat 50 tot 100 centimeter beneden straatniveau lag later is opgespoten.

Reactie van de gemeente:
De dubbelbestemming ‘Waarde – Archeologie’ is gegeven aan gronden die op de Archeologische Waarderingskaart Zwolle een waarderingskans van 50% of meer hebben gekregen. Voor de waarderingskaart is gebruik gemaakt van informatie uit het Centraal Archeologisch Archief (CAA) bij de Rijksdienst voor het cultureel erfgoed in Amersfoort (RCE), informatie van amateur-archeologen, gegevens van de archeologische sectie van de gemeente Zwolle, het kadastrale minuutplan uit 1832, de geomorfologische kaart en waarnemingen in het veld.

De waardering van de gronden in de Veerallee is met name gebaseerd op de kadastrale minuut van 1832. In de periode rond 1832 was op het gebied waar nu onder andere de Veerallee 40 is gelegen een oude huisplaats gevestigd. Dit wordt bevestigd op de Topografisch Militaire Kaart (veldminuut) uit 1851 (zie afbeelding hieronder).
Veel huizen en erven op de kadastrale kaart van 1832 gaan terug op voorgangers uit de Middeleeuwen. Dit kan ook het geval zijn voor deze huisplaats. Naast de huisplaats is ook de voormalige tuin E588 op de kaart meegenomen. Dit om tevens te kunnen achterhalen wat de natuurlijke ondergrond van deze locatie is geweest. De verwachting is dat het op een natuurlijke dekzandrug ligt. Om deze reden heeft de grond een waarderingskans gekregen van 50%.

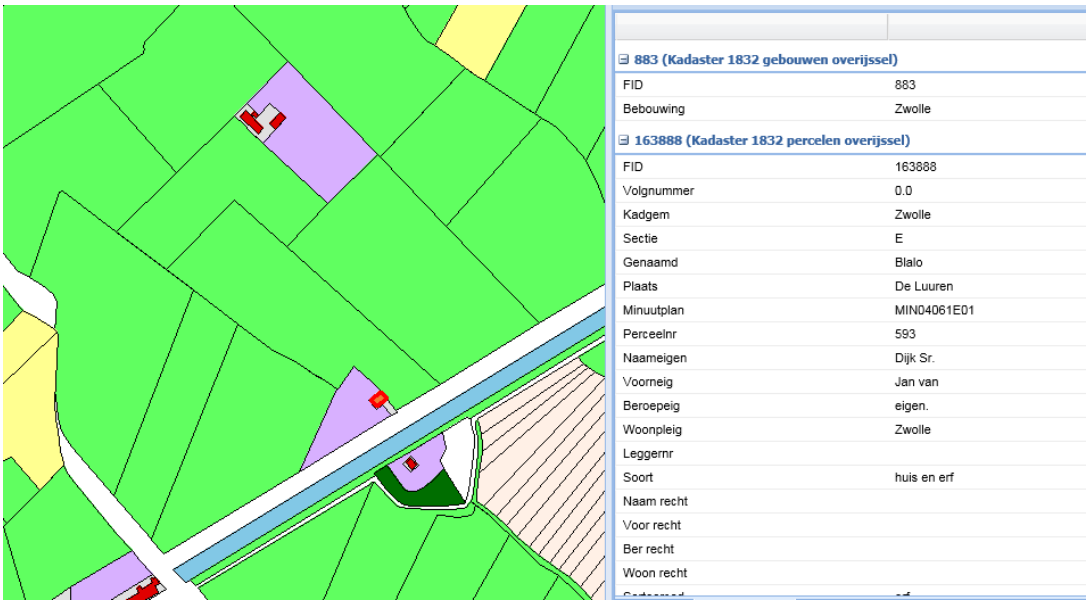

883 (Kadaster 1832 gebouwen overijssel)	
FID	883
Bebouwing	Zwolle
163888 (Kadaster 1832 percelen overijssel)	
FID	163888
Volgnummer	0.0
Kadgem	Zwolle
Sectie	E
Genaamd	Blalo
Plaats	De Luuren
Minuutplan	MIN04061E01
Perceelnr	593
Naameigen	Dijk Sr.
Voorneig	Jan van
Beroepeig	eigen.
Woonpleig	Zwolle
Leggernr	
Soort	huis en erf
Naam recht	
Voor recht	
Ber recht	
Woon recht	

Afbeelding 1: uitsnede uit de gedigitaliseerde kadastrale minuut van 1832 (HisGis).

afbeelding: detail Topografisch Militaire Kaart (veldminuut) door J.V.D. Dittlinger, 1851 (Nationaal Archief)

De beschrijving van de historie van dit gebied in de toelichting van het bestemmingsplan (paragraaf 3.2 Archeologie) wordt aangevuld met nadere informatie.

Dat reclamant en voorgaande bewoners en buren geen puin hebben gevonden hoeft niet te betekenen dat geen archeologische waarden aanwezig zijn. Bij archeologisch onderzoek wordt naast het verzamelen van archeologische vondsten ook informatie verkregen over de bodemopbouw. Zo voeren boringen bij een inventariserend archeologisch onderzoek doorgaans tot 2 à 3 meter diep waardoor ook informatie wordt verkregen over de lagen onder de opgebrachte grondlaag.

Wat betreft de kosten voortvloeiend uit archeologisch onderzoek. Als een particulier door een niet op winst gericht, kleinschalig (bouw)plan, bijvoorbeeld een uitbreiding van een woning, archeologisch onderzoek moet laten uitvoeren dan kan hij/zij een beroep doen op een tegemoetkoming in de kosten van het archeologisch onderzoek (opgravingskosten). De gemeentelijke bijdrage bestaat uit de opgravingskosten minus 1% van de bruto projectkosten. Dit om particulieren niet met onredelijk hoge financiële kosten te belasten.

Overigens heeft de door reclamant aangehaalde Cultuurhistorische quickscan (bijlage 1 bij de toelichting) betrekking op de cultuurhistorie van de aanwezige bebouwing en niet op de archeologische waarden.

Het voormalige Joodse kerkhof dat reclamant aanhaalt was gevestigd op het huidige parkeerterrein van Dinoland, aan de zuidzijde van de Willemsvaart/Nieuwe Veerallee. Dit gebied ligt buiten het plangebied van bestemmingsplan Veerallee. Het voert te ver om de waardering van gebieden buiten het plangebied te betrekken bij de vaststelling van het voorliggende bestemmingsplan Veerallee.

2.1.2 Vormgeving bouwvlak Veerallee 40

Samenvatting zienswijze:
Reclamant ziet graag dat zijn gehele bebouwing in het bouwvlak wordt opgenomen. Dit gelet op de conserverende aard van het bestemmingsplan. Aangegeven wordt dat het huis inclusief tuinkamer en garage in één keer is gebouwd en dat geen sprake is van latere uitbouwen.

Reactie van de gemeente:
Zoals reclamant aangeeft is het voorliggende bestemmingsplan Veerallee conserverend van karakter. Dit betekent dat er geen structurele veranderingen ten opzichte van het geldende plan worden opgenomen. Daarbij wordt de bestaande bebouwing conform het huidige legale gebruik en volume bestemd.

Het bouwvlak ter plaatse van de Veerallee 40 is conserverend overgenomen uit het geldende bestemmingsplan Veerallee.

De hoofdmassa van de woning is gelegen in het bouwvlak en bestaat uit een bouwlaag met daarop een kap met daarin twee verdiepingen.
De tuinkamer/garage, met een bouwhoogte van circa 3 meter hoog en een plat dak, ligt bijna geheel buiten het bouwvlak.

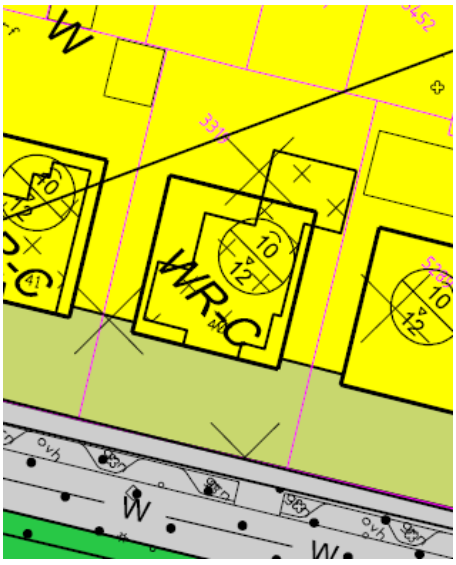

afbeelding 1:
ontwerpbestemmingsplan Veerallee

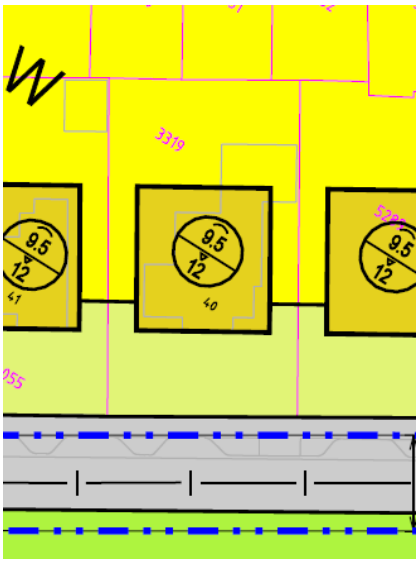

afbeelding 2:
geldend bestemmingsplan Veerallee

afbeelding 3:
Veerallee 40 in vogelvlucht (juli 2013)

afbeelding 4:
Veerallee 40 streetview (febr. 2018)

In de regels van de bestemming Wonen in ontwerpbestemmingsplan Veerallee is opgenomen dat binnen het bouwvlak hoofdgebouwen en bijbehorende bouwwerken mogen worden gebouwd.
Buiten het bouwvlak mogen geen zelfstandige hoofdgebouwen worden gebouwd maar zijn wel bijbehorende bouwwerken toegestaan. Dit tot een gezamenlijke oppervlakte van niet meer dan 50% van het achtererfgebied tot een maximum van 100 m2.
De goothoogte van een aangebouwd bijbehorend bouwwerk mag niet meer bedragen dan 0,30 meter boven de bovenkant van de scheidingsconstructie met de tweede bouwlaag van het hoofdgebouw. De bouwhoogte mag niet meer dan 6 meter bedragen.

De tuinkamer/garage past qua maatvoering binnen deze bouwregels voor bijbehorende bouwwerken buiten het bouwvlak.

Onder een bijbehorend bouwwerk wordt in de regels verstaan (art. 1.20):
> *“uitbreiding van een hoofdgebouw dan wel functioneel met een zich op hetzelfde perceel bevindend hoofdgebouw verbonden, daar al dan niet tegen aangebouwd gebouw, of ander bouwwerk, met een dak”*

Onder een hoofdgebouw wordt in de regels verstaan (art. 1.52):
> *“een gebouw dat op een kavel door zijn ligging, constructie, afmetingen of functie als belangrijkste bouwwerk valt aan te merken”*

In jurisprudentie (ABRvS 11 januari 2017, ECLI:NL:RVS:2017:48), is geoordeeld dat een aan- of uitbouw zich van het hoofdgebouw waartoe het behoort onderscheidt doordat het in bouwkundig opzicht herkenbaar is als een afzonderlijke en duidelijk ondergeschikte aanvulling op het hoofdgebouw, waarmee het functioneel is verbonden. Geoordeeld werd dat een term als “tegen aangebouwd gebouw” niet dient te worden gelezen als een deel van het gebouw dat nieuwer is dan het hoofdgebouw.

Duidelijk is dat de tuinkamer/garage functioneel verbonden is met de woning.
Echter, de omstandigheid dat de tuinkamer/garage van oorsprong bij de woning hoort brengt op zichzelf niet met zich dat het moet worden aangemerkt als deel van het hoofdgebouw.

Gelet op het vorenstaande en de bouwkundige uitstraling van de tuinkamer/garage, waaronder de lagere bouwhoogte met plat dak, wordt de tuinkamer/garage aangemerkt als bijbehorend bouwwerk. Deze past binnen de regels voor bouwen van bijbehorende bouwwerken buiten het bouwvlak. Hierom wordt geen reden gezien de tuinkamer/garage in het bouwvlak op te nemen.

2.1.3 Advies

Gelet op het bovenstaande wordt voorgesteld om niet tegemoet te komen aan de zienswijze van reclamant.

Voorgesteld wordt om paragraaf 3.2 (Archeologie) van de toelichting aan te vullen met nadere informatie over de gebieden met een 50% waarderingskans.

inzicht

Zwolle

Wijzigingsnota

bestemmingsplan Veerallee

Opdrachtnemer	ZWRP
Versie	1
Datum	22 juni 2018

Wijzigingen

Naar aanleiding van tegemoet komen aan zienswijzen:

Plantoelichting
Naar aanleiding van de beantwoording van de zienswijze, zoals aangegeven in de zienswijzennota, is de plantoelichting bijgesteld.

Ambtshalve:

Wijziging in de verbeelding:

1. Voorgesteld wordt om de verbeelding te wijzigen ten opzichte van het ontwerpbestemmingsplan door de dubbelbestemming ‘Leiding – Gas’ op te nemen ter hoogte van de IJsselallee zoals aangegeven op de gewijzigde verbeelding (GML-bestand NL.IMRO.0193.BP17022-0004);
2. Voorgesteld wordt om de verbeelding te wijzigen ten opzichte van het ontwerpbestemmingsplan door de bestemmingsgrens en het bouwvlak van de bestemming ‘Wonen - Meergezinshuis’ ter hoogte van de Veerallee 59-61c op de hoek van de Veerallee en de Jonkheer Strick van Linschotenlaan aan te passen aan de bestaande situatie, zoals aangegeven op de gewijzigde verbeelding (GML-bestand NL.IMRO.0193.BP17022-0004);
3. Voorgesteld wordt om de verbeelding te wijzigen ten opzichte van het ontwerpbestemmingsplan door de aanduiding ‘specifieke vorm van wonen – afwijkend gebruik’ op te nemen voor de volgende adressen:
   - Koningin Wilhelminastraat 7
   - Koningin Wilhelminastraat 10/10a
   - Koningin Wilhelminastraat 22/22a
   - Koningin Wilhelminastraat 25/25a
   - Prins Mauritsstraat 34/34a
   - Prins Mauritsstraat 46/46a
   - Prins Mauritsstraat 48a
   - Prins Mauritsstraat 60/60a

   zoals aangegeven op de gewijzigde verbeelding (GML-bestand NL.IMRO.0193.BP17022-0004);

Wijzigingen in de regels:

4. Voorgesteld wordt om de regels te wijzigen ten opzichte van het ontwerpbestemmingsplan door in Bijlage 1 Lijst van afwijkend gebruik de volgende adressen met bijbehorende afwijkend gebruik en aantal in te voegen:

Koningin Wilhelminastraat 7	*kv*	*20*
Koningin Wilhelminastraat 10	*kv*	*4*
Koningin Wilhelminastraat 10a	*kv*	*8*
Koningin Wilhelminastraat 22	*kv*	*4*
Koningin Wilhelminastraat 22a	*kv*	*4*
Koningin Wilhelminastraat 25	*kv*	*4*
Koningin Wilhelminastraat 25a	*kv*	*5*
Prins Mauritsstraat 16	*kv*	*4*
Prins Mauritsstraat 34	*kv*	*4*

Prins Mauritsstraat 34a	*kv*	*4*
Prins Mauritsstraat 46	*kv*	*4*
Prins Mauritsstraat 46a	*kv*	*4*
Prins Mauritsstraat 48a	*kv*	*4*
Prins Mauritsstraat 60	*kv*	*4*
Prins Mauritsstraat 60a	*kv*	*6*

post_2018-05-16

ECR

Registratuur
15 MEI 2018

203433

Zwolle 14 mei 18

B -post

Aan B. en W. van de gemeente Zwolle,
Geachte Mevr. Horsman-van Gelder

Hierbij dien ik mijn zienswijze ten aanzien van het ontwerp bestemmingsplan Veerallee in.

1. Op mijn perceel, Veerallee 40, 8019AD, Zwolle is de waarde-archeologie van toepassing. Ik ben hier ernstig op tegen. De locatiebepaling van het gebied is onjuist aangegeven en op geen enkele wijze correct onderbouwd. Op afbeelding 60 uit ca 1929 van de quickscan is bebouwing te zien op de huidige Julianastraat. De plaatsbepaling van het archeologische waarde gebied, bebouwing,ten opzichte van het voormalige joodse kerkhof klopt niet. Wij hebben overigens nooit iets in onze tuin aangetroffen dat wijst op eerdere bebouwing. Ik woon sinds 1948 in het Veeralleekwartier en heb de eerste bewoner van ons huis Mevr Doyer goed gekend. Zij heeft nooit iets van eerdere bebouwing of puin etc aangegeven. Wij zijn de tweede familie die in dit huis woont. Jaren geleden is er een olietank ingegraven hierbij is ook geen puin etc naar bovengekomen.Mijn buurman aan de stadszijde heeft onlangs een enorme garage, die geheel onderkelders is, gebouwd. Ook hierbij is geen puin etc naar boven gekomen. Het is voor mij onbegrijpelijk dat de gemeente de burger op hoge kosten wil jagen zonder zelf ook maar een globaal onderzoek te doen. Wat oude topografische kaartjes, waarvan de data overigens grotendeels niet kloppen, vindt ik volstrekt onvoldoende. Ik heb ook dhr. Smit gevraagd. Hij is geboren > 80 jaar geleden in het buurhuis aan de stadszijde ook hem is geen enkele oude bebouwing op mijn perceel bekend of heeft er ooit van gehoord. Uit een onderzoek door bijv het kadaster, raadpleging bouwvergunningen, luchtfoto"s, oude bestemmingsplannen etc .kunt u denk ik veel betere informatie halen dan nu is opgenomen in deze quickscan.

2. Het bestemmingsplan is conserverend van aard. Ik zou dan ook graag zien dat mijn gehele bebouwing in mijn bouwblok wordt opgenomen. Het huis is inclusief tuinkamer en garage in keer gebouwd er is geen sprake van latere uitbouwen etc.

Opmerking: Het tweede gebied met archeologische waarde klopt ook niet. Toen ik klein was woonde hier boer Vilsterman. Wij gingen hier melk en eieren halen. Het grootste deel van zijn perceel was weiland en boomgaard.en later ook volkstuin. Er was geen sprake van een landgoed of iets dergelijks. Het gebied lag zo"n 50 tot 100 cm beneden straat niveau. Later is dit gebied opgespoten. De gemeente zadelt nu een groot aantal mensen op met hoge onnodige kosten. Trek eventueel een cirkel rondom de oude boerderij en laat het daarbij. Op kadastrale kaarten uit bijv 1950 is ongetwijfeld de exacte locatie goed te bepalen. De grond rondom de boerderij was in gebruik bij de boer en als er schatten begraven zijn kan dat net zo goed voor of achter de boerderij zijn.

Gaarne ontvang ik een ontvangstbevestiging van mijn zienswijze.

met vriendelijk groet ,

P.G.J. van Staveren
Veerallee 40
8019AD Zwolle.

15 MEI 2018
GEMEENTESECRETARIE
ZWOLLE

Ben W

Horsman - v Selder

Zwolle

ZWRP

post_2018-05-16

post_2018-05-16

invullen

Zwolle

GEMEENTEBESTUUR 15 MEI 2018 ZWOLLE

Ontvangstbevestiging

Advies & Faciliteiten
Services
Lübeckplein 2
Postbus 10007
8000 GA Zwolle
Telefoon 14038
Telefax (038) 498 20 41

Ondergetekende, in zijn functie van ambtenaar, werkzaam op de afdeling ID

Heeft in ontvangst genomen op
- ☐ Stadhuis
- ☑ Stadskantoor

van van Schaijk

d.d. 15-5-2018

betreffende

Kwijt van Mein Hekman
van Selde.

ambtenaar afdeling

000087 gem zw

besluit

Zwolle

Jaargang	2018
Kenmerk	46814
Onderwerp	Vaststelling bestemmingsplan Veerallee

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 10-07-2018

besluit:

1. in te stemmen met de beantwoording van de zienswijzen omtrent het ontwerpbestemmingsplan Veerallee, zoals omschreven in de zienswijzennota bestemmingsplan Veerallee;
2. het bestemmingsplan Veerallee gewijzigd vast te stellen met de wijzigingen, zoals omschreven in de wijzigingsnota bestemmingsplan Veerallee;
3. de verbeelding van het bestemmingsplan Veerallee vast te stellen in elektronische vorm, als vervat in het GML-bestand NL.IMRO.0193.BP17022-0004 met de bijbehorende regels met bijlagen en de bijbehorende ondergrond, als vervat in het DGN-bestand NL.IMRO.0193.BP17022-0004 en de verbeelding van dit bestemmingsplan tevens vast te stellen in papieren vorm;
4. geen exploitatieplan voor het bestemmingsplan Veerallee vast te stellen;
5. uiterlijk binnen zes weken het besluit tot vaststelling te publiceren, dan wel eerder dan zes weken indien de reacties van de provincie daartoe aanleiding geven.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 10 september 2018,

de voorzitter,

de griffier,

voorstel

Zwolle

Raadsplein besluitvormend

Datum 10 september 2018

onderwerp	Eerste bestuursrapportage 2018 Veiligheidsregio IJsselland
portefeuillehouder	Henk Jan Meijer
informant	Hageman, Marijn (2108)
medeopstellers	Pierik, Mark (2163)
afdeling	Fysieke Leefomgeving
bijlagen	Voorstel: Beslisnota Eerste bestuursrapportage 2018 Veiligheidsregio IJsselland Bijlage: 1. Aanbiedingsbrief eerste bestuursrapportage 2018 Veiligheidsregio IJsselland Bijlage: 2. Eerste bestuursrapportage 2018 Veiligheidsregio IJsselland Bijlage: 2018-09-10 Raadsbesluit Eerste bestuursrapportage 2018 Veiligheidsregio IJsselland

Voorgesteld besluit raad

1. Kennis te nemen van de concept programmabegroting 2019;
2. over deze concept programmabegroting 2019 geen zienswijze in te dienen.

voorstel

Zwolle

Beslisnota voor de raad

Datum 15 juni 2018

Openbaar

Onderwerp	Eerste bestuursrapportage 2018 Veiligheidsregio IJsselland.
Versienummer	

Portefeuillehouder	H.J. Meijer
Informant	Marijn Hageman
Afdeling	Fysieke Leefomgeving
Telefoon	(038) 498
Email	M.Hageman@zwolle.nl

Financiële gevolgen

Betreft doel	7.2.2 We versterken de fysieke veiligheid door het voorkomen en tegengaan van branden, ongevallen, rampen, crises en gevoelens die daarmee samenhangen
Begroting wijzigen	Nee
Dekking ten laste van	

Bijlagen
1. Aanbiedingsbrief eerste bestuursrapportage 2018 Veiligheidsregio IJsselland
2. Eerste bestuursrapportage 2018 Veiligheidsregio IJsselland

De raad wordt voorgesteld te besluiten om:

1 Kennis te nemen van de eerste bestuursrapportage 2018;

2 over deze rapportage geen zienswijze in te dienen.

Datum 15 juni 2018

Toelichting op het voorstel

Inleiding
Hierbij ontvangt u de eerste bestuursrapportage van de Veiligheidsregio IJsselland (VRIJ). Deze rapportage is gerelateerd aan de begroting van het lopende jaar 2018. In de bestuursrapportage is weergegeven hoe beleidsmatig en financieel gezien de uitvoering van de begroting verloopt en waar afwijkingen aan de orde zijn. Financieel gezien zijn in deze bestuursrapportage begrotingswijzigingen verwerkt die, conform de Wet gemeenschappelijke regelingen, ter goedkeuring aangeboden dienen te worden aan de gemeenteraden. Conform de Wet gemeenschappelijke regelingen krijgt u bij een begrotingswijziging de mogelijkheid om hierop een zienswijze in te dienen. Het algemeen bestuur VRIJ vraagt een dergelijke zienswijze uiterlijk 15 september 2018 te mogen ontvangen. Op 3 oktober 2018 wil zij de bestuursrapportage vaststellen.

Beoogd effect
Het realiseren van de financiële en beleidsmatige doelen binnen de bestuurlijk vastgestelde kaders.

Argumenten
Wij stellen u voor om geen zienswijze in te dienen omdat er op dit moment geen afwijkingen zijn die de aandacht van de raad vragen.

Beleidsmatige doelen
In de begroting 2018 staan per programma de te behalen resultaten (wat wil de VRIJ bereiken?) en de daaraan verbonden actiepunten (wat doen zij daarvoor?).

- ✓ Het programma Beleid & Strategie ligt met het benoemde resultaat op koers.
- ✓ Het programma Brandweer heeft van de elf actiepunten drie actiepunten die in de uitvoering verdere aandacht verdienen. Deze hebben te maken met de verdere ontwikkeling van het opleidingsplan, behalen van normtijden uit het dekkingsplan en het toetsen van de uitruk op maat een aan de RI&E.
- ✓ Het programma Crisisbeheersing heeft één van de twee actiepunten die in de uitvoering verdere aandacht verdient. Het gaat hier om het opstellen van een strategische personeelsplanning voor crisisfunctionarissen.
- ✓ Het programma GHOR heeft drie resultaten beschreven. De voortgang ligt op schema.
- ✓ Binnen het programma Bevolkingszorg zijn twee resultaten met actiepunten benoemd. Beide resultaten behoeven verdere aandacht. Het gaat hier om de start met het team bevolkingszorg nieuwe stijl, zijn een aantal plekken opnieuw ingevuld en daardoor is het team nog relatief onervaren. Het is belangrijk dat het team nog meer ervaring opdoet, onder andere in oefeningen. het aantal actiecentra-oefeningen is daarom verdubbeld (van 3/jaar naar 6/ jaar). En er zijn aanpassingen gedaan bij de functies binnen crisiscommunicatie. De functie specialist crisiscommunicatie vervangt twee voorgaande functies. Hierdoor is de (vrije instroom-)pool van communicatieprofessionals groter en is de verwachting dat dit een positief effect heeft op de opkomst van deze functiegroep.
- ✓ Bij het programma Meldkamer behoeft één van de vier actiepunten (binnen twee benoemde resultaten) verdere aandacht. De opschaling en de rolneming van de calamiteitencoördinator (caco) is dit aandachtspunt. Na aanvullend onderzoek blijken daar verschillende oorzaken aan ten

grondslag te liggen. Mogelijke oplossingen zijn frequent onderwerp van gesprek in de directie MON en het bestuur MON.

Financiën

Op basis van de eerste drie maanden is het eindsaldo geprognotiseerd op een positief saldo van 108.000 euro. De financiële afwijkingen ten opzichte van de vastgestelde begroting 2018 zijn hieronder weergegeven. De afwijkingen zijn de totalen van alle programma's samen. De financiële afwijkingen worden incidenteel via een begrotingswijziging verwerkt in de begroting van 2018. Dit betekent een incidentele bijstelling van de budgetten in 2018. Dit is inclusief de bestemming van het rekeningresultaat.

Kostencategorieën		**Incidentele afwijking**
Personeelskosten	n	€ 1.175.000
Huisvestingskosten		€ -
Brandweermaterieel	v	€ -330.000
Opleiden & Oefenen	n	€ 172.000
Automatisering & verbindingen		€ -
Rente	v	€ -295.000
Beheerskosten		€ -
Overige kosten		€ -
Inkomsten	v	€ -830.000
Totaal	**v**	**€ -108.000**
v = voordeel / n = nadeel		

Datum 15 juni 2018

Hieronder leest u de toelichting op de afwijkingen:

Afwijking	Toelichting	Bedrag	
Autonome ontwikkelingen	De werkelijke loonkosten zijn meer gestegen dan de beschikbare 1,5% ruimte in de begroting door o.a. de nieuwe cao. Conform afspraak in het dagelijks bestuur op 15 maart jl. is ook het nadeel van de werkgeverslaten op de toelagen verwerkt in de bestuursrapportage door dit binnen de bestaande budgetten op te vangen (totaal 352.000 euro). De autonome ontwikkelingen veroorzaken een totaal nadeel van 925.000 euro.	925.000	Nadeel
Vrijwilligersvergoeding	De kostenbeheersing op basis van interne en externe analyse is inmiddels ingezet, maar zullen in 2018 nog niet volledig leiden tot een resultaat binnen het beschikbare budget. Op basis van het kosteninzicht van het eerste kwartaal en de analyse van de verdere prognose wordt voor 2018 een overschrijding van de vrijwilligerskosten verwacht van 250.000 euro. Direct aanwijsbare aanleidingen voor deze prognose zijn de kosten van de storm in januari, de kosten van kazernering in Deventer en Zwolle en de uurvergoedingen van de extra opleidingen, die in 2018 aan de orde zijn.	250.000	Nadeel
Extra opleidingskosten	Bij bestemming het jaarrekeningresultaat 2017 wordt het algemeen bestuur voorgesteld om eenmalig 172.000 euro opleidingsgelden brandweer over te hevelen naar 2018, want in 2017 konden enkele opleidingen niet gedaan worden in afwachting van verschillende ontwikkelingen.	172.000	Nadeel
	Totaal aan negatieve afwijkingen	**1.347.000**	

Afwijking	Toelichting	Bedrag	
Bestemming jaarrekeningresultaat	Het algemeen bestuur is bij bestemming van het jaarrekeningresultaat 2017 voorgesteld om het resterende opleidingsbudget van 172.000 euro over te hevelen naar 2018. Ook is voorgesteld om het restant van 383.000 euro (afgerond op duizendtal) te gebruiken om de autonome ontwikkelingen (zoals hierboven bij cao gemeenten is toegelicht) op te vangen.	-555.000	Voordeel
Afschrijvingslast investeringen	Door uitstel van de vervangingsinvesteringen schuift de afschrijvingslast op.	-205.000	Voordeel
Rente op investeringen	Door lage rentepercentages en uitstel van de vervangingsinvesteringen.	-295.000	Voordeel
Onderhoudskosten brandkranen	Een derde van de brandkranen (+/- 6.800) is eind 2017 afgestoten en zorgt voor structureel lagere onderhoudskosten.	-125.000	Voordeel
Hogere bijdrage GGD	De autonome ontwikkelingen voor het bedrijfsvoering personeel zorgen vooralsnog voor een stijging van de bijdrage GGD in de kosten gemene rekening.	-64.000	Voordeel
Hogere BDuR-uitkering	Werkelijke uitkering is hoger dan begroot door een looncompensatie en mutaties in verdeelmaatstaven.	-61.000	Voordeel
Inkomsten openbaar meldsysteem	Het contract met Siemens is verlengd tot samenvoeging van de meldkamers	-150.000	Voordeel
	Totaal aan positieve afwijkingen	**-1.455.000**	

Vervolg
Wanneer alle gemeenteraden in IJsselland instemmen wordt de eerste bestuursrapportage 2018 vastgesteld.

Openbaarheid
N.v.t.

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris

besluit

Zwolle

Jaargang	2018
Kenmerk	47369
Onderwerp	Eerste bestuursrapportage 2018 Veiligheidsregio IJsselland

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 03-07-2018

besluit:

1. Kennis te nemen van de eerste bestuursrapportage 2018;
2. over deze rapportage geen zienswijze in te dienen.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 10 september 2018,

de voorzitter,

de griffier,

Veiligheidsregio IJsselland
Brandweer | GHOR | Politie | Gemeenten

Aan de raden van de gemeenten aangesloten bij
Veiligheidsregio IJsselland

datum 4 juni 2018

kenmerk V18.002584

onderdeel Staf en financiën

informant Marjolein Fransen

doorkiesnummer 088-9117362

onderwerp Eerste bestuursrapportage 2018

Geacht gemeenteraadslid,

Hierbij ontvangt u de eerste bestuursrapportage van Veiligheidsregio IJsselland. Deze rapportage is gerelateerd aan de begroting van het lopende jaar 2018. In de bestuursrapportage is weergegeven hoe beleidsmatig en financieel gezien de uitvoering van de begroting verloopt en waar afwijkingen aan de orde zijn. Financieel gezien zijn in deze bestuursrapportage begrotingswijzigingen verwerkt die, conform de Wet gemeenschappelijke regelingen, ter goedkeuring aangeboden dienen te worden aan de gemeenteraden. Conform de Wet gemeenschappelijke regelingen krijgt u bij een begrotingswijziging de mogelijkheid om hierop een zienswijze in te dienen.

Begrotingswijzigingen
In hoofdstuk 3 van de eerste bestuursrapportage wordt ingegaan op de begrotingswijzigingen die aan de orde zijn. Daarnaast staat in hoofdstuk 2 bij ieder programma een paragraaf 'wat gaat het kosten?' met een tabel waarin de wijzigingen verwerkt zijn.

Op basis van de eerste drie maanden is het eindsaldo op basis van nu beschikbare informatie geprognotiseerd op een positief saldo van 108.000 euro. Sturen op de beïnvloedbare afwijkingen is een managementverantwoordelijkheid. De focus ligt het hele jaar op het behouden van een sluitende begroting. Voor de bestuurlijk inhoudelijke toelichtingen van de afwijkingen wordt verwezen naar paragraaf 3.2 van de rapportage.

Adresgegevens
Postbus 1453, 8001 BL Zwolle

Contactgegevens
T 088 - 119 70 00
E info@vrijsselland.nl
I www.vrijsselland.nl
@VRIJsselland

Afwijking	Toelichting	Bedrag	
Autonome ontwikkelingen	De werkelijke loonkosten zijn meer gestegen dan de beschikbare 1,5% ruimte in de begroting door o.a. de nieuwe cao. Conform afspraak in het dagelijks bestuur op 15 maart jl. is ook het nadeel van de werkgeverslaten op de toelagen verwerkt in de bestuursrapportage door dit binnen de bestaande budgetten op te vangen (totaal 352.000 euro). De autonome ontwikkelingen veroorzaken een totaal nadeel van 925.000 euro.	925.000	Nadeel
Vrijwilligersvergoeding	De kostenbeheersing op basis van interne en externe analyse is inmiddels ingezet, maar zullen in 2018 nog niet volledig leiden tot een resultaat binnen het beschikbare budget. Op basis van het kosteninzicht van het eerste kwartaal en de analyse van de verdere prognose wordt voor 2018 een overschrijding van de vrijwilligerskosten verwacht van 250.000 euro. Direct aanwijsbare aanleidingen voor deze prognose zijn de kosten van de storm in januari, de kosten van kazernering in Deventer en Zwolle en de uurvergoedingen van de extra opleidingen, die in 2018 aan de orde zijn.	250.000	Nadeel
Extra opleidingskosten	Bij bestemming het jaarrekeningresultaat 2017 wordt het algemeen bestuur voorgesteld om eenmalig 172.000 euro opleidingsgelden brandweer over te hevelen naar 2018, want in 2017 konden enkele opleidingen niet gedaan worden in afwachting van verschillende ontwikkelingen.	172.000	Nadeel
	Totaal aan negatieve afwijkingen	**1.347.000**	

Afwijking	Toelichting	Bedrag	
Bestemming jaarrekeningresultaat	Het algemeen bestuur is bij bestemming van het jaarrekeningresultaat 2017 voorgesteld om het resterende opleidingsbudget van 172.000 euro over te hevelen naar 2018. Ook is voorgesteld om het restant van 383.000 euro (afgerond op duizendtal) te gebruiken om de autonome ontwikkelingen (zoals hierboven bij cao gemeenten is toegelicht) op te vangen.	-555.000	Voordeel
Afschrijvingslast investeringen	Door uitstel van de vervangingsinvesteringen schuift de afschrijvingslast op.	-205.000	Voordeel
Rente op investeringen	Door lage rentepercentages en uitstel van de vervangingsinvesteringen.	-295.000	Voordeel
Onderhoudskosten brandkranen	Een derde van de brandkranen (+/- 6.800) is eind 2017 afgestoten en zorgt voor structureel lagere onderhoudskosten.	-125.000	Voordeel
Hogere bijdrage GGD	De autonome ontwikkelingen voor het bedrijfsvoering personeel zorgen vooralsnog voor een stijging van de bijdrage GGD in de kosten gemene rekening.	-64.000	Voordeel
Hogere BDuR-uitkering	Werkelijke uitkering is hoger dan begroot door een looncompensatie en mutaties in verdeelmaatstaven.	-61.000	Voordeel
Inkomsten openbaar meldsysteem	Het contract met Siemens is verlengd tot samenvoeging van de meldkamers	-150.000	Voordeel
	Totaal aan positieve afwijkingen	**-1.455.000**	

Procedure
We horen graag of u uw goedkeuring geeft om de begrotingswijzigingen door te voeren. U kunt gebruik maken van de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen. Kunt u uw reactie voor 15 september mailen aan bestuurssecretariaat@vrijsselland.nl? We hebben het voornemen om de eerste bestuursrapportage op 3 oktober te laten vaststellen door het algemeen bestuur van Veiligheidsregio IJsselland. Uw reactie nemen wij mee tijdens de bespreking van dit onderwerp.

Veiligheidsregio
IJsselland
Brandweer | GHOR | Politie | Gemeenten

Tot slot
Wij hopen u op deze manier voldoende geïnformeerd te hebben. Indien u nog vragen heeft over deze brief kunt u contact opnemen met Marc Kool (088-1197411, m.kool@vrijsselland.nl) of Marjolein Fransen (088-1197362, m.fransen@vrijsselland.nl).

Het dagelijks bestuur van Veiligheidsregio IJsselland

Drs. H.J. Meijer
voorzitter

Drs. A.H. Schreuders
secretaris

bijlagen: Eerste bestuursrapportage 2018

Veiligheidsregio IJsselland

Brandweer | GHOR | Gemeenten | Politie

Eerste bestuursrapportage 2018

Veiligheid: voor elkaar

Concept, 4 juni 2018

Documentgegevens

Verspreiding

Nr.	Datum	Verspreid aan
0.1	1 mei 2018	Managementteam, Bea Stegeman, Jaap Wolf, Robert Jan Maaskant, Carla Grummel, Robert Steenbergen, Theo van Leussen, Hubert Weitenberg, Gerben Willighagen, Marcel Kluin, Norbert Bosman.

Aanlevering voor overleggen

Nr.	Aanlevering	Bespreking	Overleg
0.2	17 mei 2018	22 mei 2018	Managementteam
0.3	24 mei 2018	31 mei 2018	Dagelijks bestuur
0.4	14 juni 2018		Gemeenten
			Veiligheidskring
		3 oktober 2018	Algemeen bestuur

Documentbeheer/ eigenaar	Marc Kool en Marjolein Fransen
Projectleiders	Marc Kool en Marjolein Fransen
Vastgesteld door	Algemeen Bestuur
Datum vaststelling	3 oktober 2018
Digitale vindplaats	MyCorsaID: V18.003746

Veiligheidsregio IJsselland
Brandweer | GHOR | Politie | Gemeenten

Inhoudsopgave

1	**Inleiding**	**4**
2	**Beleidsmatige stand van zaken programma's**	**5**
2.1	**Inleiding**	**5**
2.2	**Programma Strategie & Beleid**	**5**
2.3	**Programma Brandweer**	**7**
2.4	**Programma Crisisbeheersing**	**12**
2.5	**Programma GHOR**	**15**
2.6	**Programma Bevolkingszorg**	**18**
2.7	**Programma Meldkamer**	**20**
3	**Financiële stand van zaken**	**22**
3.1	**Financiële wijzigingen**	**22**
3.2	**Toelichting incidentele afwijkingen**	**23**
4	**Bedrijfsvoering**	**26**
Bijlagen		**28**

1 Inleiding

In de Financiële verordening Veiligheidsregio IJsselland staat dat het dagelijks bestuur het algemeen bestuur informeert door middel van tussentijdse rapportages over de realisatie van de programmabegroting. Deze eerste bestuursrapportage betreft de eerste rapportage over de maanden januari t/m april 2018. Deze rapportage dient voor 15 juni door het dagelijks bestuur aan het algemeen bestuur aangeboden te worden. De inrichting van de tussentijdse rapportages moet aansluiten bij de indelingssystematiek van de programmabegroting. De rapportages gaan in op afwijkingen in de lasten en baten (begrotingswijzigingen) en de geleverde prestaties.

In het volgende hoofdstuk gaan wij in op de beleidsmatige stand van zaken van de uitvoering van de programmabegroting. In hoofdstuk 3 volgt de financiële stand van zaken van de programmabegroting. In hoofdstuk 4 wordt ingegaan op de bedrijfsvoering. Als bijlage zijn twee verplichte overzichten toegevoegd, namelijk het aangepaste overzicht taakvelden en baten en lasten.

In artikel 35, lid 5, van de Wet gemeenschappelijke regeling staat dat het dagelijks bestuur begrotingswijzigingen acht weken voordat zij door het algemeen bestuur worden vastgesteld, toezendt aan de raden van de deelnemende gemeenten. De raden kunnen bij het dagelijks bestuur hun zienswijze over de wijziging naar voren brengen. Deze wijzigingen staan in paragraaf 3.1.

2 Beleidsmatige stand van zaken programma's

2.1 Inleiding

De inrichting van deze eerste bestuursrapportage dient, conform de financiële verordening, aan te sluiten op de indelingssystematiek van de programmabegroting. De rapportage moet onder andere ingaan op afwijkingen in de geleverde prestaties. In dit hoofdstuk gaan we hierop in. In de begroting 2018 staan per programma de te behalen resultaten (wat willen we bereiken?) en de daaraan verbonden actiepunten (wat doen we daarvoor?). Deze komen in dit hoofdstuk in tabelvorm terug. Door middel van smileys is weergegeven wat de stand van zaken is. Een groene smiley geeft aan dat de uitvoering op schema ligt, een oranje smiley dat de uitvoering aandacht verdient en een rode smiley dat de prestatie naar verwachting niet gehaald wordt. Een oranje of rode smiley is voorzien van een toelichting in het opmerkingenveld.

2.2 Programma Strategie & Beleid

Nr.	Resultaat	Acties	Realisatie	Opmerkingen
1.	Strategische koers en ambitie voor de periode 2019 tot 2022.	We werken samen met de gemeenten en andere samenwerkingspartners een nieuw beleidsplan 2019-2022 uit en laten dit vaststellen door het algemeen bestuur.		In 2017 heeft het AB besloten om de looptijd van het nieuwe beleidsplan een jaar later te laten ingaan om nieuwe gemeenteraden vroegtijdig en actief

Nr.	Resultaat	Acties	Realisatie	Opmerkingen
				te betrekken bij de beleidsontwikkeling en om een betere koppeling te maken tussen beleid en begroting. De looptijd is nu dus 2020 t/m 2023.

Wat gaat het kosten?

Programma STRATEGIE & BELEID	Begroting 2018	Incidentele begrotingswijz. 1e bestuursrapp.		Begroting 2018 na 1e bestuursrapp.
Exploitatielasten programma (directe kosten)	€ 69.785	€ 106.650	N	€ 176.435
Exploitatiebaten programma (directe baten)	€ -20.150			€ -20.150
Geraamde saldo baten en lasten	**€ 49.635**	**€ 106.650**	**N**	**€ 156.285**
Onttrekking reserves				
Storting reserves				
Geraamd resulaat	**€ 49.635**	**€ 106.650**	**N**	**€ 156.285**

V voordeel
N nadeel

2.3 Programma Brandweer

Nr.	Resultaat	Acties	Realisatie	Opmerkingen
1.	We beperken en voorkomen brand en ongevallen bij brand bij burgers, bedrijven en instellingen. We zorgen ervoor dat de zelfredzaamheid van burgers en bedrijven wordt vergroot.	We geven invulling aan de rol van bevoegd gezag ten aanzien van BRZO-bedrijven en vervullen de wettelijke taak van adviseur externe veiligheid; We maken per aangesloten gemeente heldere afspraken over de te leveren inspanning op het gebied van advisering en toezicht en komen deze na; We geven invulling aan het kennispunt brandveiligheid binnen de RUD; We maken, samen met de posten, burgers, bedrijven en instellingen bewust van veilige en onveilige situaties (brandveilig leven).	 	
2.	Alle repressieve brandweermedewerkers zijn opgeleid, conform het Besluit veiligheidsregio's.	We stellen het Meerjaren Opleidingsplan bij, onder andere op basis van de vanuit repressie gewenste behoefte.		Voor 2018 is de gewenste opleidingsbehoefte in beeld gebracht. Het meerjaren opleidingsplan is in ontwikkeling en eind van het jaar gereed.

3.	Alle repressieve brandweermedewerkers oefenen, volgens de Leidraad Oefenen en zijn hiermee maximaal toegerust op hun taak.	We maken voor iedere functie een oefenprofiel op basis van de Branchestandaarden. Het oefenprogramma sluit hier op aan en bevat tevens ruimte om lokale risico's te beoefenen. Dit programma is afgestemd met multidisciplinaire partners. Het oefenprogramma wordt jaarlijks geactualiseerd.		
4.	De brandweer voldoet wat betreft de basis brandweerzorg aan de opkomsttijden zoals die zijn gesteld in het bestuurlijk vastgestelde dekkingsplan.	Organiseren van de basisbrandweerzorg binnen de vastgestelde normen. In het dekkingsplan zijn de risicolocaties vermeld, inclusief de voorgenomen risico-reducerende maatregelen zoals voorlichtingsacties. Die gaan we samen met de lokale ploegen uitvoeren. Jaarlijks rapporteren we over de opkomsttijden en de risicomaatregelen. We ontwikkelen een dynamisch dekkingsplan waarbij ten alle tijde in een digitale geografische omgeving bekeken kan worden hoe het staat met de opkomsttijden, afgezet tegen het (brand)risicoprofiel. Het proces Repressie voert na een woningbrand een klanttevredenheidsonderzoeken uit bij de bewoners. Hierover wordt gerapporteerd.	 	Van jan t/m april is in circa 80% van de uitrukken voldaan aan de normtijden uit het dekkingsplan. De meeste overschrijdingen van de normtijd zijn onder de 2 minuten. Nodeloze uitrukken hebben doorgaans een positief effect op de opkomstprestaties vanwege een relatief snelle responstijd. Nu dit aantal meldingen door actief beleid afneemt, ontstaat een reëler beeld van de opkomstcijfers van alle overige brandmeldingen. Daarnaast zorgt het nabellen bij automatische meldingen tot langere opkomsttijden, omdat het brandweervoertuig maximaal 2 min. op de uitslag hiervan wacht.

Nr.	Resultaat	Acties	Realisatie	Opmerkingen
5.	De brandweer draagt zorg voor het uitvoeren van specialistische taken zoals optreden bij waterongevallen, verkeersongevallen, natuurbranden en ongevallen met gevaarlijke stoffen.	We hebben operationele eenheden waterongevallenbestrijding (waaronder duikers), eenheden t.b.v. ongevallenbestrijding gevaarlijke stoffen (waaronder gaspakdragers) en eenheden t.b.v. technische hulpverlening en natuurbrandenbestrijding. We werken met andere regio's samen op het gebied van de inzet van gaspakkenteams.		
6.	We realiseren maatwerk in de uitruk/ inzet conform dekkingsplan. We rukken vraaggestuurd uit (niet te veel, niet te weinig personeel en materieel aanwezig bij een incident).	Daar waar we nu al uitrukken met vier mensen op een brandweervoertuig (Giethoorn, Oldemarkt en Zwolle) brengen we deze werkwijze in lijn met de visie Uitruk op Maat.		De toetsing aan de risico-inventarisatie en -evaluatie moet nog plaatsvinden. Dat zal dit jaar gebeuren.
7.	Het aantal nodeloze meldingen wordt over een periode van drie jaar (2017 – 2020) jaarlijks met 10% verminderd.	We dringen het aantal nodeloze meldingen structureel terug door het verificatieproces op automatische meldingen te bevorderen en de notoire veroorzakers van nodeloze alarmeringen te bezoeken en met hen afspraken te maken over de oorzaken en oplossingen van nodeloze meldingen.		We liggen dit jaar goed op koers, doordat de meldkamer bij meer automatische meldingen eerst de veroorzaker belt, voordat de brandweer uitrukt (wachttijd maximaal 2 minuten).

Nr.	Resultaat	Acties	Realisatie	Opmerkingen
8.	We zorgen ervoor dat relevante informatie uit vergunningen en het toezicht beschikbaar is t.b.v. een effectieve incidentbestrijding.	Er is afgesproken van welke objecten we informatie op het brandweervoertuig willen hebben. We werken nu aan (een inventarisatie van) de hiervoor benodigde capaciteit.		
9.	We hebben aandacht voor de gezondheidsrisico's voor brandweerhulpverleners bij specifieke locaties en omstandigheden.	Ter voorkoming van beroepsziekten (kanker). We oefenen de repressieve medewerkers structureel op het gebied van arbeidshygiëne.		
10.	We leren van evaluaties van incidenten en oefeningen door de inzet van een actief leeragentschap.	We nemen 'lessons learned' uit evaluaties in het oefenprogramma op. De uitkomsten van evaluaties zijn standaard onderdeel van het oefenprogramma en zijn mede bepalend voor de inhoudelijke invulling van oefeningen. De uitkomsten van evaluaties worden anders gepresenteerd (bijv. door filmpjes en Infographics) en het accent ligt meer op individuele coaching van medewerkers.		
11.	We zorgen ervoor dat het materieel en materiaal voor de operationele processen veilig, betrouwbaar, geschikt en	We verwerven nieuw materieel/materiaal op basis van ontwikkelingen in en uitkomsten van het repressief dekkingsplan. Een belangrijke aanbesteding die in 2018 wordt afgerond is de		

Nr.	Resultaat	Acties	Realisatie	Opmerkingen
	beschikbaar is.	aanbesteding van 23 tankautospuiten en het redgereedschap. We onderhouden en beheren het materieel/ materiaal, conform het materieelplan.		

Wat gaat het kosten?

Programma BRANDWEER	Begroting 2018	Incidentele begrotingswijz. 1e bestuursrapp.		Begroting 2018 na 1e bestuursrapp.
Exploitatielasten programma (directe kosten)	€ 28.241.687	€ 601.724	N	€ 28.843.411
Exploitatiebaten programma (directe baten)	€ -321.020			€ -321.020
Eenmalige kosten visie bluswater	€ 900.000	€ -900.000	V	
Geraamde saldo baten en lasten	**€ 28.820.667**	**€ -298.276**	**V**	**€ 28.522.391**
Onttrekking reserves	€ -935.699	€ 728.000	N	€ -207.699
Storting reserves	€ 598.688			€ 598.688
Geraamd resulaat	**€ 28.483.656**	**€ 429.724**	**N**	**€ 28.913.380**

V voordeel
N nadeel

Algemene dekkingsmiddelen	Begroting 2018	Incidentele begrotingswijz. 1e bestuursrapp.		Begroting 2018 na 1e bestuursrapp.
Exploitatielasten programma (directe kosten)				
Exploitatiebaten programma (directe baten)	€ -39.756.134	€ -61.440	V	€ -39.817.574
Geraamde saldo baten en lasten	**€ -39.756.134**	**€ -61.440**	**V**	**€ -39.817.574**
Onttrekking reserves	€ -67.360	€ -383.000	V	€ -450.360
Storting reserves	€ 90.428			€ 90.428
Geraamd resulaat	**€ -39.733.066**	**€ -444.440**	**V**	**€ -40.177.506**

V voordeel
N nadeel

2.4 Programma Crisisbeheersing

Nr.	Resultaat	Acties	Realisatie	Opmerkingen
1.	Wij zorgen, in samenwerking met de hulpdiensten en crisispartners, voor een betrouwbare, op zijn taak toegeruste crisisorganisatie. Hiertoe bevorderen we dat de crisisfunctionarissen: • Competent zijn; • opgeleid, getraind en geoefend zijn, conform het	• We werven en selecteren nieuwe functionarissen volgens de PROF. • We voeren een 18-maandelijks programma multidisciplinair opleiden, trainen en oefenen (moto) uit dat gericht is op ons risicoprofiel en een uitwerking is van het oefenbeleidsplan. • We bevorderen het informatiegestuurd optreden tijdens de activiteiten van het moto-programma.		In aanvulling op de PROF wordt een strategische personeelsplanning opgesteld. Deze is naar verwachting in het vierde kwartaal gereed.

Nr.	Resultaat	Acties	Realisatie	Opmerkingen
	risicoprofiel; • Informatiegestuurd optreden; in crisisruimten werken, die voldoen aan de eisen.	• We evalueren inzetten en oefeningen op basis van het evaluatiebeleid. • We beheren crisisruimten zodanig dat zij 24/7 operationeel beschikbaar zijn voor de crisisteams. We werken de mogelijkheden voor een bredere inzet van (mechanismen in) de crisisorganisatie, nader uit.		
2.	Aan de hand van het nieuwe risicoprofiel, leveren we een bijdrage aan het risicogericht werken in onze regio, door te participeren in samenwerkingsverbanden rondom de geprioriteerde risico's en mogelijk maatwerk te leveren op lokale risico's. Doel van een samenwerkingsverband is om te werken aan een gezamenlijke aanpak die bijdraagt aan het voorkomen, beperken en bestrijden van het specifieke risico.	• We nemen deel aan de volgende samenwerkingsverbanden: 1. Overstromingen/hoogwater (regionaal programma IJssel-Vecht delta); 2. Uitval nutsvoorziening (landelijk project continuïteit van de samenleving); 3. Evenementenveiligheid (regionaal netwerk LiveEvents); 4. Nucleaire veiligheid en stralingsbescherming (samenwerking met defensie en VR Twente); • We voeren de samenwerkingsafspraken met onze convenantpartners uit, zoals deze zijn vastgelegd in de afsprakenlijsten. We stimuleren de lokale verbondenheid en bieden maatwerk om veiligheid te stimuleren		We nemen inmiddels ook deel aan InPrep: een internationaal onderzoeksprogramma gericht op landsgrensoverschrijdende crisisbeheersing. Om structureel invulling te geven aan de samenwerking met gemeenten en partners zijn accountmanagers geïntroduceerd.

Wat gaat het kosten?

Programma CRISISBEHEERSING	Begroting 2018	Incidentele begrotingswijz. 1e bestuursrapp.		Begroting 2018 na 1e bestuursrapp.
Exploitatielasten programma (directe kosten)	€ 717.598	€ 1.927	N	€ 719.525
Exploitatiebaten programma (directe baten)				
IN PREP subsidie (incidenteel directe kosten)		€ 164.667	N	€ 164.667
IN PREP subsidie (incidenteel directe baten)		€ -164.667	V	€ -164.667
Geraamde saldo baten en lasten	**€ 717.598**	**€ 1.927**	**N**	**€ 719.525**
Onttrekking reserves				
Storting reserves				
Geraamd resulaat	**€ 717.598**	**€ 1.927**	**N**	**€ 719.525**

V voordeel
N nadeel

2.5 Programma GHOR

Nr.	Resultaat	Acties	Realisatie	Opmerkingen
1.	Een goede professionele geneeskundige hulpverlening bij ongevallen, rampen en crises (GHOR). De organisatie voor de (operationele) GHOR voldoet aan één normenset. Deze in 2015 i.s.m. de actoren overeengekomen set geldt als toetsingsinstrument voor de corebusiness van de GHOR.	We meten de prestaties en rapporteren hierover in managementrapportages. De voorbereiding op het gebied van de continuïteit van zorg bij de care-instellingen vraagt extra aandacht. Het landelijk rapport Aristoteles benoemt één indicator waarover aan het bestuur moet worden gerapporteerd: 100% van de GHOR-functionarissen is opgeleid, getraind en geoefend overeenkomstig de gestelde eisen in het Jaarplan GHOR-OTO. Daarnaast wordt in dit kader invulling gegeven aan de reguliere taken van het GHOR-bureau zoals onder andere de GHOR-inbreng in de Meldkamer Oost Nederland, advisering gemeenten, opleidingen en oefeningen, planvorming en informatievoorziening.		
2.	Goede bovenregionale samenwerking. Er is sprake van aantoonbare bovenregionale samenwerking op het gebied van de operationele (warme) en GHOR-bureau (koude)	We rapporteren met een heldere opsomming van de concrete ontwikkelingen, vooral ten aanzien van de samenwerking (zo wel warm/operationeel als koud/GHOR-bureau) met de GHOR van de VNOG		

Nr.	Resultaat	Acties	Realisatie	Opmerkingen
	organisatie. Dit in het kader van de unité de doctrine (Veiligheidsberaad 2013), de LMO-ontwikkelingen en de efficiencybehoefte.			
3.	Zelfredzamere burgers.	1. Inventarisatie van koepels[1] van verminderd zelfredzamen; 2. Implementatie van de vraag van de koepels; 3. Evaluatie van de invulling door het Nederlandse Rode Kruis op het gebied van workshops Eerste Hulp Aan Kinderen en reanimatie; 4. Implementatie workshop levensreddende handelingen.		Punt 3: Uit de evaluatie is gebleken dat deze constructie wederzijds goed bevalt. Wel moet het Rode Kruis een oplossing vinden voor het feit dat zij in zekere zin haar eigen concurrent is door deze workshops tegen een gereduceerd tarief aan te bieden. In de eerste 4 maanden van 2018 heeft het Rode Kruis aangeboden: 13 workshops eerste hulp aan baby's en kinderen

[1] Organisaties die betrokken zijn bij niet zelfredzame mensen

Nr.	Resultaat	Acties	Realisatie	Opmerkingen
				en 19 reanimatie-cursussen. Punt 4: er zijn 14 workshops levensreddend handelen aangeboden (totaal 489 deelnemers).

Wat gaat het kosten?

Programma GHOR	Begroting 2018	Incidentele begrotingswijz. 1e bestuursrapp.		Begroting 2018 na 1e bestuursrapp.
Exploitatielasten programma (directe kosten)	€ 1.006.566	€ 22.629	N	€ 1.029.195
Exploitatiebaten programma (directe baten)				
Geraamde saldo baten en lasten	**€ 1.006.566**	**€ 22.629**	**N**	**€ 1.029.195**
Onttrekking reserves				
Storting reserves				
Geraamd resulaat	**€ 1.006.566**	**€ 22.629**	**N**	**€ 1.029.195**

V voordeel
N nadeel

2.6 Programma Bevolkingszorg

Nr.	Resultaat	Acties	Realisatie	Opmerkingen
1.	Bevolkingszorg functioneert als een team bij het voorkomen van, het voorbereiden op en het bestrijden van rampen en crises en de gevolgen daarvan voor mens, dier en milieu.	Crisisfunctionarissen halen normtijden van 100%. Crisisfunctionarissen worden voorzien van de middelen, die nodig zijn voor het goed uitvoeren van hun functies. Alle relevante documenten en informatie is actueel en digitaal toegankelijk.		Naar aanleiding van incidentervaringen van 2017 zijn de functies teamleider analyse & advies en pers- en publieksvoorlichting vervangen door de functie specialist crisiscommunicatie. Hierdoor is de (vrije instroom-)pool van communicatieprofessionals groter en is de verwachting dat dit een positief effect heeft op de opkomst van deze functiegroep.
2.	Medewerkers van het team Bevolkingszorg vormen een betrouwbaar, op hun taak toegerust team. Hiertoe bevorderen we dat de functionarissen van het team	Functionarissen bevolkingszorg zijn opgeleid en geoefend volgens het monodisciplinair meerjarenplan opleiden, trainen en oefenen (OTO-plan). Deelname is minstens 90%. Functionarissen bevolkingszorg zijn, waar daartoe aangewezen, opgeleid en geoefend		Door de start met het team bevolkingszorg nieuwe stijl, zijn een aantal plekken opnieuw ingevuld en daardoor is het team nog relatief onervaren. Het is belangrijk dat het team

Nr.	Resultaat	Acties	Realisatie	Opmerkingen
	Bevolkingszorg: – competent zijn; – opgeleid, getraind en geoefend zijn; – informatiegestuurd optreden; – gefaciliteerd worden in de uitvoering van hun taken.	volgens het multidisciplinair meerjaren OTO-plan. Sleutelfunctionarissen worden getraind in het automatiseringssysteem LCMS. Nieuwe medewerkers worden binnen drie maanden opgeleid. Er worden oefeningen georganiseerd met relevante partners (25% van de oefeningen).		nog meer ervaring opdoet, onder andere in oefeningen. Het aantal actiecentra-oefeningen is verdubbeld (van 3/jaar naar 6/ jaar).

Wat gaat het kosten?

Programma BEVOLKINGSZORG	Begroting 2018	Incidentele begrotingswijz. 1e bestuursrapp.		Begroting 2018 na 1e bestuursrapp.
Exploitatielasten programma (directe kosten)	€ 325.214	€ 89.499	N	€ 414.713
Exploitatiebaten programma (directe baten)	€ -139.596			€ -139.596
Geraamde saldo baten en lasten	**€ 185.618**	**€ 89.499**	**N**	**€ 275.117**
Onttrekking reserves				
Storting reserves				
Geraamd resulaat	**€ 185.618**	**€ 89.499**	**N**	**€ 275.117**

V voordeel
N nadeel

2.7 Programma Meldkamer

Nr.	Resultaat	Acties	Realisatie	Opmerkingen
1.	Alarmeren van die eenheden die het snelst ter plekke kunnen zijn.	Brandweer werkt aan een dynamisch dekkingsplan waar de inzet en kwaliteit van de meldkamers een integraal onderdeel van uitmaken. Multidisciplinair is de opschaling en de rolneming van de calamiteitencoördinator (caco) een belangrijk aandachtspunt.	 	Punt 2: de afgelopen periode kon niet altijd op de CaCo gerekend worden. Na aanvullend onderzoek blijken daar verschillende oorzaken aan ten grondslag te liggen. Mogelijke oplossingen zijn frequent onderwerp van gesprek in de directie MON en het bestuur MON.
2.	Terugdringen van het aantal nodeloze meldingen.	Bij een automatische alarmering wordt bij daarvoor van te voren bepaalde abonnees eerst de melding geverifieerd door middel van contrabellen. Daarnaast wordt een aantal nevenwerkzaamheden voor het Openbaar brandmeldsysteem uitgevoerd door centralisten. Dit bestaat onder meer uit het acteren op storingen en het behandelen van verzoeken tot testen van een installatie.	 	

Wat gaat het kosten?

Programma MELDKAMER	Begroting 2018	Incidentele begrotingswijz. 1e bestuursrapp.		Begroting 2018 na 1e bestuursrapp.
Exploitatielasten programma (directe kosten)	€ 920.392	€ 53.579	N	€ 973.971
Exploitatiebaten programma (directe baten)		€ -175.000	V	€ -175.000
Project Landelijke Meldkamer Organisatie (Incidenteel)	pm	pm		pm
Geraamde saldo baten en lasten	**€ 920.392**	**€ -121.421**	**V**	**€ 798.971**
Onttrekking reserves				
Storting reserves				
Geraamd resulaat	**€ 920.392**	**€ -121.421**	**V**	**€ 798.971**

V voordeel
N nadeel

3 Financiële stand van zaken

3.1 Financiële wijzigingen

In deze eerste bestuursrapportage geven wij een doorkijk voor de rest van het jaar. Wij hebben geprobeerd om een zo zorgvuldig mogelijke prognose te maken. Op basis van de eerste drie maanden is het eindsaldo op basis van nu beschikbare informatie geprognotiseerd op een positief saldo van 108.000 euro. Sturen op de beïnvloedbare afwijkingen is een managementverantwoordelijkheid. De focus ligt het hele jaar op het behouden van een sluitende begroting. Verder verwachten we een incidentele onderuitputting op de loonsom vanwege het feit dat we constateren dat het moeite kost om openstaande vacatures in te vullen. De effecten daarvan zijn op dit moment nog niet in beeld.

De incidentele financiële afwijkingen ten opzichte van de vastgestelde begroting 2018 zijn hieronder weergegeven en toegelicht. Bij de toelichting is, waar mogelijk, aangegeven of het structurele of incidentele afwijkingen betreft. De afwijkingen zijn de totalen van alle programma's samen.

Kostencategorieën			Incidentele afwijking
Personeelskosten	n	€	1.175.000
Huisvestingskosten		€	-
Brandweermaterieel	v	€	-330.000
Opleiden & Oefenen	n	€	172.000
Automatisering & verbindingen		€	-
Rente	v	€	-295.000
Beheerskosten		€	-
Overige kosten		€	-
Inkomsten	v	€	-830.000
Totaal	v	€	-108.000

v voordeel

n nadeel

Op basis van de gemaakte prognoses worden de budgetten 2018 incidenteel aangepast. In hoofdstuk 2 is per programma aangegeven wat de gevolgen zijn. Er is per programma een geactualiseerde tabel *wat gaat het kosten?* toegevoegd. In artikel 35, lid 5, van de Wet gemeenschappelijke regeling staat: *Het dagelijks bestuur zendt de wijzigingen van de begroting acht weken voordat zij door het algemeen bestuur wordt vastgesteld, toe aan de raden van de deelnemende gemeenten. De raden kunnen bij het dagelijks bestuur hun zienswijze over de wijziging naar voren brengen.* Het gaat wat dit betreft dus om bovenstaande wijzigingen. In de gemeenschappelijke regeling kan worden bepaald ten aanzien van welke categorieën

begrotingswijzigingen hiervan kan worden afgeweken. Hierover gaan wij met de gemeenten in gesprek.

De financiële afwijkingen worden incidenteel via een begrotingswijziging verwerkt in de begroting van 2018. Dit betekent een incidentele bijstelling van de budgetten in 2018, zodat wij bij de jaarrekening 2018 minder hoeven toe te lichten.

3.2 Toelichting incidentele afwijkingen

Personeelskosten

Autonome ontwikkelingen
In de cijfers van de begroting 2018 is nog geen rekening gehouden met de nieuwe cao, aangezien deze tijdens het opstellen nog niet bekend was. Bestuurlijk is afgesproken om nacalculatie toe te passen. In de begroting 2018 was 1,5% ruimte om een stijging van de lonen en de sociale lasten op te vangen. Uit de analyse van de werkelijke salarissen in 2018 blijkt dat de totale stijgingen hoger zijn, dan financieel beschikbaar is. Conform afspraak in het dagelijks bestuur op 15 maart jl. is ook het nadeel van de werkgeverslaten op de toelagen verwerkt in de bestuursrapportage door dit binnen de bestaande budgetten op te vangen (totaal 352.000 euro). De autonome ontwikkelingen veroorzaken een totaal nadeel van 925.000 euro.

Vrijwilligersvergoeding
In 2016 en 2017 is er sprake geweest van budgetoverschrijdingen op de vrijwilligersvergoedingen. Aan de hand van een interne analyse van de kostenontwikkeling over de jaren 2015 t/m 2017 is inzicht ontstaan waar kostenbeheersing mogelijk is en waar sprake is van dreigende structurele overschrijdingen. Daarnaast gaven de overschrijdingen aanleiding tot een extern onderzoek, dat begin dit jaar is opgeleverd. Deze rapportage is afgelopen voorjaar ter informatie voorgelegd aan het bestuur. Deze externe rapportage bevat aanbevelingen om tot kostenbeheersing te komen, die inmiddels opgepakt en/of uitgewerkt worden.
De kostenbeheersing op basis van interne en externe analyse is inmiddels ingezet, maar zullen in 2018 nog niet volledig leiden tot een resultaat binnen het beschikbare budget. Op basis van het kosteninzicht van het eerste kwartaal en de analyse van de verdere prognose wordt voor 2018 een overschrijding van de vrijwilligerskosten verwacht van 250.000 euro. Direct aanwijsbare aanleidingen voor deze prognose zijn de kosten van de storm in januari, de kosten van kazernering in Deventer en Zwolle en de uurvergoedingen van de extra opleidingen, die in 2018 aan de orde zijn.

Overige gevolgen loonkosten
De gevolgen van het nieuwe organisatieplan, naar aanleiding van de zelfevaluatie en de bestuurlijke afspraken in 2017 (kleiner MT, vervallen clustercommandanten en invoer programmamanagement), waren nog niet verwerkt in de begroting 2018. Ook is er organisatiebreed gekeken naar de inzet van de beschikbare loonkosten. Deze twee ontwikkelingen hebben enkele verschuivingen binnen en buiten de programma's tot gevolg, maar blijven binnen de totale beschikbare loonkosten en zijn daarmee budgettair neutraal.

Huisvestingskosten

In deze kostencategorie worden geen afwijkingen voorzien ten opzichte van de begroting.

Brandweermaterieel

Afschrijvingslast vervangingsinvesteringen
In de begroting 2018 is uitgegaan van de investeringen die in 2017 waren gepland. Door het doorlopen van lange aanbestedingsprocedures, enige terughoudendheid (in afwachting van regionaal beleid) en lange levertijden hebben in 2017 niet alle vervangingen plaatsgevonden. Een aantal leveringen (o.a. tankautospuiten inclusief bepakking, voertuigen, toegangsbeheer en enkele ICT-licenties) worden in 2018 of later geleverd. De uitstel van deze investeringen geeft voor 2018 een incidenteel voordeel van 205.000 euro op de afschrijvingslasten. De achterlopende planning van de investering wordt steeds meer ingelopen door zoveel mogelijk realistisch, en niet optimistisch te plannen. Dit gebeurt onder andere door een projectleider te koppelen aan een investeringskrediet en de voortgang in de loop van het jaar strakker te bewaken en meerjarige investeringsplannen te maken.

Onderhoudskosten brandkranen
Jaarlijks wordt Vitens betaald voor het onderhoud van de brandkranen. Een derde van de brandkranen (+/- 6.800) is eind 2017 afgestoten en zorgt voor structureel lagere onderhoudskosten. Bestuurlijk is, met de vaststelling van de Visie op bluswater, afgesproken dit voordeel in te zetten voor de dekking van de kapitaallasten van het peloton groot watertransport, die in 2019 wordt geleverd. In ons afschrijvingsbeleid staat dat de afschrijving het jaar na levering start en dat is in dit geval het jaar 2020. Dit betekent voor het jaar 2018 en 2019 een eenmalig voordeel van 125.000 euro.

Opleiden & oefenen

Bij bestemming het jaarrekeningresultaat 2017 wordt het algemeen bestuur voorgesteld om eenmalig 172.000 euro opleidingsgelden over te hevelen naar 2018, want in 2017 konden enkele opleidingen niet gedaan worden in afwachting van verschillende ontwikkelingen. Bijvoorbeeld omdat nieuwe aanstellingen van beroepskrachten, met name in Deventer, nog afgerond moesten worden, voordat een volledige opleidingsgroep beschikbaar was. De rijopleidingen zijn uitgesteld, omdat er landelijk een nieuwe opleiding komt en ook een nieuwe bijscholing. Deze start in 2018 in Oost5-verband. De gaspakkenopleidingen zijn uitgesteld tot de nieuwe visie op incidentenbestrijding gevaarlijke stoffen in 2018 is ingevoerd.

Automatisering & verbindingen

In deze kostencategorie worden geen afwijkingen voorzien ten opzichte van de begroting.

Rente

Er wordt geprobeerd zoveel mogelijk met ‘kortgeld’ te financieren, waarbij conform het vastgestelde treasurystatuut wordt voldaan aan de kasgeldlimiet. Leningen kennen op dit moment een erg laag

rentepercentage en zijn dus financieel gunstig. In combinatie met de achterblijvende investeringen uit 2017 ontstaat er een eenmalig rentevoordeel van 260.000 euro.

Voor de huisvesting is in de begroting 2018 uitgegaan van een rentepercentage van 3,5% (conform vastgestelde financiële uitgangspunten en kaders). De werkelijke rentepercentages zijn, afhankelijk van de looptijd van de lening, lager. Dit is een incidenteel voordeel (35.000 euro), zolang de kazernes eigendom zijn van Veiligheidsregio IJsselland. In 2018 worden er twee kazernes overgedragen, namelijk kazerne in Nieuwleusen en Zwartsluis. Bij de overdracht worden de kazernes terug gehuurd van de gemeente en worden de kapitaallasten omgezet in een huurlast. Vandaar dat dit voordeel geen structureel karakter heeft.

Beheerskosten

In deze kostencategorie worden geen afwijkingen voorzien ten opzichte van de begroting.

Overige kosten

In deze kostencategorie worden geen afwijkingen voorzien ten opzichte van de begroting.

Inkomsten

Brede doeluitkering Rampenbestrijding (BDuR)
De definitieve BDuR-uitkering voor het jaar 2018 is hoger dan de in de begroting 2018 geraamde BDuR- uitkering. Het positieve verschil wordt veroorzaakt door een looncompensatie en door mutaties in de gehanteerde verdeelmaatstaven. Dit voordeel van 61.000 euro zou onderdeel worden van de bestuursrapportage in 2018 en structureel is dit meegenomen in de programmabegroting 2019 en verder.

Hogere bijdrage GGD
De gevolgen van de nieuwe cao gemeenten en de werkgeverslasten op de toelagen van de medewerkers bedrijfsvoering hebben invloed op de bijdrage van de GGD in de kosten gemene rekening. De hogere loonkosten zorgen vooralsnog voor een stijging van de bijdrage GGD met 64.000 euro.

Inkomsten openbaar meldsysteem
Vanaf de begroting 2018 is rekening gehouden met het vervallen van de inkomsten voor het openbaar meldsysteem (OMS). Een aantal bedrijven en instellingen is, op grond van het Bouwbesluit, verplicht om een automatische doormelding naar de meldkamer te realiseren in geval van activering van rookmelders, sprinklerinstallaties en dergelijke. Veiligheidsregio IJsselland heeft een contract met Siemens afgesloten voor het realiseren en onderhouden van deze doormeldingen. De bedrijven en instellingen betalen Siemens hiervoor en Siemens draagt een deel van deze abonneegelden af aan Veiligheidsregio IJsselland. Diverse ontwikkelingen maken op termijn een andere inrichting van het OMS-stelsel noodzakelijk, mede gezien de samenvoegingen van regionale meldkamers naar uiteindelijk tien meldkamers. Vanwege de overdracht van de OMS-meldingen op termijn naar het landelijke Meldkamer Dienstencentrum (MDC), loopt Veiligheidsregio IJsselland inkomsten mis. Het contract met Siemens, dat eind 2017 was verlopen, is verlengd tot de

samenvoeging in 2020. Een klein deel is noodzakelijk voor inhuurcapaciteit (projectleider rode kolom) samenvoeging van de meldkamers. Dit geeft voor het jaar 2018 en 2019 per saldo een eenmalig voordeel van 150.000 euro.

Onttrekking reserves
Het algemeen bestuur is bij bestemming van het jaarrekeningresultaat 2017 voorgesteld om het resterende opleidingsbudget van 172.000 euro over te hevelen naar 2018. Ook is voorgesteld om het restant van 383.000 euro (afgerond op duizendtal) te gebruiken om de autonome ontwikkelingen (zoals hierboven bij cao gemeenten is toegelicht) op te vangen. Om een compleet beeld te geven van de financiële verwachtingen in 2018 zijn deze onttrekkingen uit de reserve meegenomen in deze bestuursrapportage. De gemeenteraden hebben nog de mogelijkheid om een zienswijze te geven op deze bestemming van het jaarrekeningresultaat.

4 Bedrijfsvoering

HRM en Financiën

Begin 2018 zijn een nieuw financieel en een nieuw personeelssysteem in gebruik genomen. De implementatie van beide systemen is inmiddels afgerond.

Alle leidinggevenden nemen deel aan een leiderschapsontwikkeltraject. In samenwerking met trainingsbureau ELLLA is dit programma uitgewerkt. De kick-off van dit traject vindt op 5 juni plaats. Tegelijkertijd aan het leiderschapsontwikkeltraject wordt de VR-Academy geïmplementeerd. Dit is een platform dat aan alle medewerker opleidingen biedt in het kader van persoonlijke ontwikkeling. Het opleidingsaanbod van de Talentenregio en Meester in je werk (A+O Fonds) wordt hier tevens in meegenomen.

Het akkoord omtrent de reparatie van het FLO-overgangsrecht heeft ertoe geleid dat de datum waarop medewerkers uit kunnen treden, is verhoogd met twee jaar (met ingang van 1 januari 2018). Dit ter reparatie van het ontstane AOW-gat van twee jaar extra. Een wijziging in de berekening van de uitkering biedt inkomenszekerheid voor de uittreders (75% netto garantie). Voor medewerkers die voor 29 oktober 2016 inactief waren, zijn afspraken gemaakt over compensatie van het AOW-gat. De uitvoering hiervan volgt in de loop van 2018. De AOW-compensatie raakt ook een aantal ex-medewerkers van de latende organisaties die het FLO overgangsrecht voorheen uitvoerden. Er is nauw contact met deze drie gemeenten (Deventer, Kampen en Zwolle) over de individuele gevolgen en uitwerking van deze regeling.

De inwerkingtreding van de Wet normalisatie rechtspositie ambtenaren (Wnra) per 1 januari 2020 heeft grote gevolgen voor met name de rechtspositie van de circa achthonderd brandweervrijwilligers bij Veiligheidsregio IJsselland. Dit kan namelijk betekenen dat de vrijwilligers onder een cao gaan vallen. Aangezien er dan werkgeverslasten betaald moeten gaan worden, kan dit grote financiële gevolgen voor de veiligheidsregio's hebben. De meeste vrijwilligers zullen dan bovendien twee werkgevers krijgen. De veiligheidsregio's hebben een jaar uitstel gekregen (tot 1 januari 2021) om zich hierop voor te bereiden. De landsadvocaat van Pels Rijcken doet momenteel onderzoek. De uitkomsten daarvan worden in eerste instantie afgewacht. De veiligheidsregio's

moeten onder andere bekijken wat in het tussenjaar gedaan wordt met de rechtspositie van de werknemers.

De jaarstukken 2017 zijn met een goedkeurende accountantsverklaring voor getrouwheid en rechtmatigheid afgerond en voorgelegd aan de gemeenten. De programmabegroting 2019 en de meerjarenramingen 2020-2022 zijn gereed gekomen en, ter besluitvorming, in procedure gebracht.

Over 2016 moet door overheidsondernemingen voor het eerst aangifte vennootschapsbelasting gedaan worden. Veiligheidsregio IJsselland heeft de aangifte onlangs gedaan.

Informatisering en automatisering (I&A) en Facilitaire Zaken

De informatiebeveiliging is op het niveau van de Baseline Informatiebeveiliging Gemeenten (BIG) gebracht. Daarnaast zijn aanvullende werkzaamheden verricht om te voldoen aan de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG).

Het team I&A is, in samenwerking met Facilitaire Zaken en het team Beheer & Techniek, een pilot gestart voor de implementatie van een nieuwe beheerapplicatie. De pilot is gericht op het voorraadbeheer van al het materieel.

Het project ‘Toegang beheer kazernes’ is afgerond. Alle kazernes zijn voorzien van een generiek toegangssysteem.

Binnen het project ‘Digitaal archief’ wordt de laatste hand gelegd aan het vervangingsbesluit, dat later in het jaar aan het bestuur wordt aangeboden.

Facilitaire Zaken is, samen met het team Beheer & Techniek, het project ‘Schoon werken’ gestart. Dit project is gericht op het bieden van optimale bescherming aan het brandweerpersoneel bij blootstelling aan werkgerelateerde risico’s.

Financieel kader

Voor Bedrijfsvoering is ook een zo zorgvuldig mogelijke prognose gemaakt voor de rest van het jaar. Het beeld is dat bedrijfsvoering in 2018 binnen de beschikbare middelen blijft.

Bijlagen

Het saldo van de baten en lasten is niet veranderd, alleen is er sprake van mutaties in de verschillende programma's. Hieronder een gewijzigd overzicht baten en lasten:

Jaar 2018	Baten	Lasten	Saldo
Programma Strategie & Beleid	€ -20.150	€ 176.435	€ 156.285
Programma Brandweer	€ -321.020	€ 28.843.411	€ 28.522.391
Programma Crisisbeheersing	€ -	€ 719.525	€ 719.525
Programma GHOR	€ -	€ 1.029.195	€ 1.029.195
Programma Bevolkingszorg	€ -139.596	€ 414.713	€ 275.117
Programma Meldkamer	€ -175.000	€ 973.971	€ 798.971
Algemene dekkingsmiddelen	€ -39.817.574	€ -	€ -39.817.574
Overige baten en lasten (flexibele schil)	€ -	€ 494.560	€ 494.560
Overhead	€ -2.426.254	€ 10.108.728	€ 7.682.474
Heffing VPB	€ -	€ -	€ -
Bedrag onvoorzien	€ -	€ -	€ -
Saldo van baten en lasten	€ -42.899.594	€ 42.760.537	€ -139.057
Toevoeging aan de reserve programma brandweer	€ -	€ 689.116	€ 689.116
Onttrekking aan de reserves algemene dekkingsmiddelen	€ -658.059	€ -	€ -658.059
Resultaat	**€ -43.557.653**	**€ 43.449.653**	€ -108.000

Het saldo van alle taakvelden blijft nihil. Alleen zijn er mutaties in de verschillende taakvelden. Hieronder een gewijzigd overzicht taakvelden:

Jaar 2018	Baten	Lasten	Saldo
0.1 Bestuur	€ -20.150	€ 176.435	€ 156.285
0.4 Overhead	€ -2.426.254	€ 10.108.728	€ 7.682.474
0.5 Treasury	€ -	€ -	€ -
0.8 Overige baten en lasten	€ -	€ 494.560	€ 494.560
0.9 Vennootschapsbelasting	€ -	€ -	€ -
0.10 Mutaties reserves	€ -658.059	€ 689.116	€ 31.057
0.11 Resultaat van de rekening baten en lasten	€ -	€ -	€ -
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	€ -40.453.190	€ 31.747.314	€ -8.705.876
2.1 Verkeer en vervoer	€ -	€ 233.500	€ 233.500
8.3 Wonen en bouwen	€ -	€ -	€ -
	€ -43.557.653	**€ 43.449.653**	**€ -108.000**

Een gewijzigde specificatie van het taakveld overhead (0.4):

Jaar 2018	Baten	Lasten	Saldo
Bedrijfsvoering	€ -2.334.254	€ 7.270.793	€ 4.936.539
Directie	€ -	€ 547.903	€ 547.903
Bestuur, beleid en communicatie	€ -92.000	€ 1.037.535	€ 945.535
Managers	€ -	€ 659.086	€ 659.086
Management ondersteuning	€ -	€ 593.411	€ 593.411
	€ -2.426.254	**€ 10.108.728**	**€ 7.682.474**

Zwolle

Jaargang	2018
Kenmerk	47369
Onderwerp	Eerste bestuursrapportage 2018 Veiligheidsregio IJsselland

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 03-07-2018

besluit:

1. Kennis te nemen van de eerste bestuursrapportage 2018;
2. over deze rapportage geen zienswijze in te dienen.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 10 september 2018,

de voorzitter,

de griffier,

voorstel

Zwolle

Raadsplein besluitvormend

Datum 10 september 2018

onderwerp	Wijziging subsidieverordening beschermd wonen en maatschappelijke opvang a.g.v. opzegging regionale samenwerking gemeente Hattem
portefeuillehouder	Klaas Sloots
informant	Eekeren, Lauris van (2299)
medeopstellers	Lenderink, Anjolien (2186) Veen, Thijs-Jan van der (2496)
afdeling	Maatschappelijke Ontwikkeling
bijlagen	Voorstel: Beslisnota Wijziging subsidieverordening beschermd wonen en maatschappelijke opvang a.g.v. opzegging regionale samenwerking gemeente Hattem Bijlage: 2018-09-10 Raadsbesluit Wijziging subsidieverordening beschermd wonen en maatschappelijke opvang a.g.v. opzegging regionale samenwerking gem. Hattem

Voorgesteld besluit raad

1. In de subsidieverordening beschermd wonen – maatschappelijke opvang, in artikel 28.1 de begripsbepaling van de centrumgemeenteregio Zwolle te wijzigen en als volgt te laten luiden: “de regio van gemeenten waarvoor de gemeente Zwolle als centrumgemeente fungeert en die bestaat uit de regiogemeenten Dalfsen, Hardenberg, Kampen, Ommen, Staphorst, Steenwijkerland, Zwartewaterland en Zwolle.”
2. Deze gewijzigde verordening per 1 januari 2019 in werking te laten treden.
3. Op aanvragen tot subsidieverstrekking die zijn ingediend voor inwerkingtreding van de gewijzigde verordening en betrekken hebbend op de subsidieperiode vanaf 1 januari 2019 de gewijzigde verordening van toepassing te laten zijn.

voorstel

Zwolle

Beslisnota voor de raad

Datum 29 juni 2018

Openbaar

Onderwerp	Wijziging subsidieverordening beschermd wonen en maatschappelijke opvang a.g.v. opzegging regionale samenwerking gemeente Hattem
Portefeuillehouder	Klaas Sloots
Informant	Lauris van Eekeren
Afdeling	Maatschappelijke Ontwikkeling
Telefoon	(038) 498 2299
Email	LGJ.van.Eekeren@zwolle.nl

Financiële gevolgen

Betreft doel	3.3.2 We bieden (tijdelijk) beschermd wonen (met begeleiding en toezicht) aan personen met psychische en/of psycho-sociale problemen
Begroting wijzigen	Nee
Dekking ten laste van	n.v.t.
Bijlagen	n.v.t.

De raad wordt voorgesteld te besluiten om:

1. In de subsidieverordening beschermd wonen – maatschappelijke opvang, in artikel 28.1 de begripsbepaling van de centrumgemeenteregio Zwolle te wijzigen en als volgt te laten luiden: “de regio van gemeenten waarvoor de gemeente Zwolle als centrumgemeente fungeert en die bestaat uit de regiogemeenten Dalfsen, Hardenberg, Kampen, Ommen, Staphorst, Steenwijkerland, Zwartewaterland en Zwolle.”
2. Deze gewijzigde verordening per 1 januari 2019 in werking te laten treden.
3. Op aanvragen tot subsidieverstrekking die zijn ingediend voor inwerkingtreding van de gewijzigde verordening en betrekken hebbend op de subsidieperiode vanaf 1 januari 2019 de gewijzigde verordening van toepassing te laten zijn.

Datum 29 juni 2018

Toelichting op het voorstel

Inleiding
De opdracht voor gemeenten om continuïteit en kwaliteit van voorzieningen beschermd wonen en maatschappelijke opvang te bieden is opgenomen in de Wmo 2015. De centrumgemeente Zwolle fungeert bij deze opdracht als centrumgemeente voor een regio die bestaat uit de regiogemeenten Dalfsen, Hardenberg, Hattem, Kampen, Ommen, Staphorst, Steenwijkerland, Zwartewaterland en Zwolle. De verantwoordelijkheden, taken en inspanningen tussen de gemeenten zijn vastgelegd in een convenant regionale samenwerking beschermd wonen – maatschappelijke opvang centrumgemeenteregio Zwolle, waartoe alle Colleges in de betreffende regio, eerder besloten hebben. In het convenant is de mogelijkheid geboden aan de betreffende gemeenten om het convenant op te zeggen. De gemeente Hattem heeft besloten vanaf 1-1-2019 deel uit te willen maken van de regio van gemeenten, waarvoor de gemeente Apeldoorn als centrumgemeente fungeert. Reden hiervoor is met name dat de gemeente Hattem hiermee het contracteringsproces in het sociaal domein concentreert in de regio Oost-Veluwe en er bovendien meer congruentie ontstaat. Als gevolg hiervan zal de gemeente Hattem het convenant regionale samenwerking beschermd wonen – maatschappelijke opvang opzeggen met ingang van 1-1-2019. Consequentie hiervan is onder meer dat de subsidieverordening beschermd wonen en maatschappelijke opvang aangepast zal moeten worden. Dit voorstel geeft daar invulling aan.

Beoogd effect
Door het wijzigen van de verordening blijft de centrumgemeente Zwolle zorgdragen voor de subsidiering van aanbieders van beschermd wonen en maatschappelijke opvang voor de inwoners van die gemeenten die vanaf 1-1-2019 verder samenwerken op het terrein van beschermd wonen en maatschappelijke opvang.

Argumenten

1.1 De wijziging van de verordening doet recht aan het besluit van de gemeente Hattem
De gemeente Hattem heeft besloten toe te treden tot de regio beschermd wonen – maatschappelijke opvang waarvoor de gemeente Apeldoorn als centrumgemeente fungeert. Ook heeft zij besloten vanaf 1-1-2019 de regionale samenwerking beschermd wonen – maatschappelijke opvang centrumgemeenteregio Zwolle op te willen zeggen. Dit betekent dat het niet meer nodig en gewenst is dat de centrumgemeente Zwolle ten behoeve van inwoners van Hattem aanbieders subsidieert voor voorzieningen voor beschermd wonen en maatschappelijke opvang.

1.2 De wijziging van de verordening leidt tot een doelmatige en rechtmatige inzet van middelen
Door de wijziging van de verordening kan de inzet van middelen doelmatig en rechtmatig plaatsvinden ook vanaf 1-1-2019. Hiermee wordt voorkomen dat aanbieders die voorzieningen voor beschermd wonen en maatschappelijke opvang bieden of wensen te bieden in de gemeente Hattem nog langer een beroep kunnen doen op de subsidieverordening beschermd wonen – maatschappelijke opvang in de centrumgemeenteregio Zwolle.

Risico's
Eén aanbieder in de gemeente Hattem wordt in 2018 gesubsidieerd vanuit de centrumgemeente Zwolle ten behoeve van beschermd wonen. Het gaat daarbij om enkele cliënten. De aanbieder is geïnformeerd over de overgang van de gemeente Hattem naar de centrumgemeenteregio Apeldoorn.

Datum 29 juni 2018

De financiële relatie met de betreffende aanbieder ten behoeve van het bieden van beschermd wonen aan de betreffende cliënten zou in beginsel voortgezet worden via de centrumgemeente Apeldoorn, waardoor de continuïteit van de ondersteuning in beginsel zou zijn gewaarborgd. Daarvoor zou het nodig zijn dat de aanbieder dan intekent op de aanbesteding Wmo (waaronder beschermd wonen) in de betreffende regio. Op dit moment is het echter onwaarschijnlijk dat de aanbieder dat ook zal gaan doen, aangezien de aanbieder op dit moment onoverkomelijke belemmeringen ziet bij het accepteren van de voorwaarden die gesteld zijn bij de aanbesteding. Het is dus zeer waarschijnlijk dat de aanbieder alsnog een subsidieaanvraag zal gaan indienen bij de centrumgemeente Zwolle voor het bieden van continuïteit van beschermd wonen aan de bestaande cliënten. Mocht zich deze situatie zich inderdaad voordoen dan zal de centrumgemeente Zwolle – in overleg met de centrumgemeente Apeldoorn en de gemeente Hattem - de subsidierelatie met de betreffende aanbieder continueren voor de bestaande cliënten in de jaren 2019 en 2020. Hiermee wordt tot de verwachtte openstelling van de Wet langdurige zorg (Wlz) voor mensen met een psychische problematiek de continuïteit van ondersteuning gewaarborgd. Vanaf 1-1-2021 is de verwachting dat de betreffende cliënten toegang zullen krijgen tot de Wlz en dan ook direct de doordecentralisatie van rijksmiddelen plaatsvindt.

Financiën
Tussen de centrumgemeente Zwolle en de centrumgemeente Apeldoorn zijn zorgvuldige financiële afspraken gemaakt in afstemming met de gemeente Hattem. De overgang van de gemeente Hattem vindt met ‘gesloten beurzen’ plaats. Concreet betekent dit dat er geen middelen overgaan van de centrumgemeente Zwolle naar de centrumgemeente Apeldoorn. De in 2018 ingezette rijksmiddelen voor de cliënten beschermd wonen in de gemeente Hattem, blijven vanaf 1-1-2019 onderdeel van de rijksmiddelen beschermd wonen, die in beheer zijn bij de centrumgemeente Zwolle.

Communicatie
Eén aanbieder in de gemeente Hattem wordt in 2018 gesubsidieerd vanuit de centrumgemeente Zwolle ten behoeve van beschermd wonen. De aanbieder is voorafgaand aan collegebesluitvorming mondeling geïnformeerd over de overgang van de gemeente Hattem naar de centrumgemeenteregio Apeldoorn en de consequenties voor de betreffende aanbieder. De communicatie naar de inwoners van de gemeente Hattem vindt desgewenst plaats vanuit de gemeente Hattem.

Vervolg
Na besluitvorming zal de gewijzigde subsidieverordening digitaal gepubliceerd worden.

Openbaarheid
Deze nota is openbaar.

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris

besluit

Zwolle

Jaargang	2018
Kenmerk	47576
Onderwerp	Wijziging subsidieverordening beschermd wonen en maatschappelijke opvang a.g.v. opzegging regionale samenwerking gemeente Hattem

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 10-07-2018

besluit:

1. In de subsidieverordening beschermd wonen – maatschappelijke opvang, in artikel 28.1 de begripsbepaling van de centrumgemeenteregio Zwolle te wijzigen en als volgt te laten luiden: “de regio van gemeenten waarvoor de gemeente Zwolle als centrumgemeente fungeert en die bestaat uit de regiogemeenten Dalfsen, Hardenberg, Kampen, Ommen, Staphorst, Steenwijkerland, Zwartewaterland en Zwolle.”
2. Deze gewijzigde verordening per 1 januari 2019 in werking te laten treden.
3. Op aanvragen tot subsidieverstrekking die zijn ingediend voor inwerkingtreding van de gewijzigde verordening en betrekken hebbend op de subsidieperiode vanaf 1 januari 2019 de gewijzigde verordening van toepassing te laten zijn.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 10 september 2018,

de voorzitter,

de griffier,

besluit

Zwolle

Jaargang	2018
Kenmerk	47576
Onderwerp	Wijziging subsidieverordening beschermd wonen en maatschappelijke opvang a.g.v. opzegging regionale samenwerking gemeente Hattem

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 10-07-2018

besluit:

1. In de subsidieverordening beschermd wonen – maatschappelijke opvang, in artikel 28.1 de begripsbepaling van de centrumgemeenteregio Zwolle te wijzigen en als volgt te laten luiden: "de regio van gemeenten waarvoor de gemeente Zwolle als centrumgemeente fungeert en die bestaat uit de regiogemeenten Dalfsen, Hardenberg, Kampen, Ommen, Staphorst, Steenwijkerland, Zwartewaterland en Zwolle."
2. Deze gewijzigde verordening per 1 januari 2019 in werking te laten treden.
3. Op aanvragen tot subsidieverstrekking die zijn ingediend voor inwerkingtreding van de gewijzigde verordening en betrekken hebbend op de subsidieperiode vanaf 1 januari 2019 de gewijzigde verordening van toepassing te laten zijn.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 10 september 2018,

de voorzitter,

de griffier,

voorstel

Zwolle

Raadsplein besluitvormend

Datum 10 september 2018

onderwerp	Wet verplichte GGZ
portefeuillehouder	Klaas Sloots
informant	Oosting, Pelle (2433)
medeopstellers	Ivens, Maarten (2427)
afdeling	Maatschappelijke Ontwikkeling
bijlagen	Voorstel: Beslisnota Wet verplichte GGZ Bijlage: 2018-09-10 Raadsbesluit Wet verplichte GGZ

Voorgesteld besluit raad

1. Kennis te nemen van de te verwachten effecten van de WVGGZ.
2. In te stemmen met de projectmatige aanpak van de implementatie van de WGGZ.
3. Hiervoor een budget beschikbaar te stellen vanaf 01-10-2018; voor 2018 € 23.111,- en voor 2019 wordt € 33.182.
4. Deze kosten te dekken uit de reserve incidentele bestedingen

voorstel

Zwolle

Beslisnota voor de raad

Datum 10 september 2018

Openbaar

Onderwerp	Wet verplichte GGZ
Versienummer	0.2

Portefeuillehouder	K. Sloots
Informant	Pelle Oosting
Afdeling	Maatschappelijke Ontwikkeling
Telefoon	(038) 498 2433
Email	P.oosting@zwolle.nl

Financiële gevolgen

Betreft doel	3.2.1 We voorkomen (verder) maatschappelijk uitval of overlast door het bieden van passende zorg en ondersteuning richting maatschappelijk herstel
Begroting wijzigen	Ja
Dekking ten laste van	Reserve incidentele bestedingen

De raad wordt voorgesteld te besluiten om:

1 Kennis te nemen van de te verwachten effecten van de WVGGZ.
2 In te stemmen met de projectmatige aanpak van de implementatie van de WGGZ.
3 Hiervoor een budget beschikbaar te stellen vanaf 01-10-2018; voor 2018 € 23.111,- en voor 2019 wordt € 33.182.
4 Deze kosten te dekken uit de reserve incidentele bestedingen.

Datum 10 september 2018

Toelichting op het voorstel

Inleiding
De Wet Bijzondere opnemingen in psychiatrische ziekenhuizen (Wet BOPZ) wordt 1 januari 2020 vervangen door de Wet Verplichte geestelijke gezondheidszorg (WVGGZ). De nieuwe wet is bedoeld om, voordat een opname noodzakelijk is, meer en in eerder stadium te kunnen doen voor psychiatrische patiënten. Gericht op hun eigen bescherming, bescherming van de omgeving en/of de bescherming van de samenleving. Gemeenten worden verantwoordelijk voor deze nieuwe taak zonder dat er vooralsnog middelen beschikbaar worden gesteld vanuit het Rijk. Een gedegen implementatie is vereist; in deze nota wordt ingegaan op de voorbereiding van de invoering van deze nieuwe taak.

Beoogd effect
Het beoogde effect is de adequate implementatie van de nieuwe wet en daarbij behorende werkwijze. Een beoogd effect is ook een goede inschatting maken van de structurele werkzaamheden en benodigde inrichting van de organisatie als gevolg van de inwerkingtreding van de wet.

Voor de implementatie van de wetswijziging, het vanuit gemeente Zwolle samen met gemeenten in de regio IJssel en Vecht voeren van overleg met het Rijk en regionale partners daarover, is het noodzakelijk om dit met een projectmatig voorbereiding en begeleiding op te pakken. Dit vraagt extra capaciteit bovenop de bestaande capaciteit. Vanuit dat project kan ook afstemming met betrokken partners in de regio (waaronder ggz, OM, politie, andere regiogemeenten) worden aangestuurd. En het door de wet voorgeschreven regionale overleg worden ingericht. NB. Het rijk stel voor de implementatie en uitvoering van deze nieuwe wettelijke taak geen middelen beschikbaar. Het is van belang een sterke bestuurlijke lobby op te zetten om dit te agenderen en te pleiten voor structurele middelen.

Datum 10 september 2018

Argumenten voor een projectmatige aanpak

1. **Effecten invoering WVGGZ**

   a. Staat open voor iedereen die melding wil doen van eventuele noodzaak tot verplichte zorg bij een persoon. Het college moet binnen 14 dagen verkennend onderzoek doen, de conclusie terug melden en bij noodzaak verplichte zorg een aanvraag indienen bij het Openbaar Ministerie (OM) die op basis daarvan beslist over doen van aanvraag verplichte zorg bij de rechter.

   b. Terug melden van conclusie in onderzoek hoeft alleen als melder tot de naasten van betrokkene behoort. Tevens moet het college het rapport van het verkennend rapport doorsturen naar het OM als conclusie van het onderzoek geen noodzaak aangeeft, maar de melder tot de naasten van betrokkene behoort.

   c. Voor psychogeriatrische en situaties met verstandelijke handicap geeft de WZD de burgemeester de bevoegdheid in crisissituaties een IBS (Inbewaringstelling: verplichte opname in een inrichting) op te leggen als het gevaar wordt veroorzaakt door het gedrag van de persoon als gevolg van zijn psychogeriatrische aandoening of verstandelijke handicap, dan wel als gevolg van een daarmee gepaard gaande psychische stoornis of een combinatie hiervan.

   d. De crisismaatregel kan gemandateerd worden aan wethouders, zoals nu ook het geval is bij het opleggen van een IBS. Waar hier burgemeester staat kan ook worden gelezen ‘wethouder in mandaat’

   e. Het is nog niet duidelijk of hiervoor externe deskundigheid ingekocht mag worden.
   Het invoeren van een dergelijk meldingsmogelijkheid kan aanleiding zijn voor een toename van meldingen bij de gemeente. De meldingen moeten in korte tijd deskundig worden beoordeeld en doorgezet worden naar het OM. De sterke rechtspositie voor betrokkenen zelf, maar ook voor de melders , evenals het belang van een zorgvuldig onderzoek en advies, maakt het afbreukrisico voor het college aanzienlijk.

1.2 De IBS (inbewaringstelling) wordt vervangen door de 'crisismaatregel'

a. Er moeten door de burgemeester meer afwegingen per casus worden gedaan omdat sprake is van meer maatwerk:

-belangrijkste is dat er meer mogelijkheden zijn in soorten verplichte zorg (opname, extramuraal, thuis). Er moet gekozen worden voor de minst ingrijpende vorm;

-meer aandacht voor participatie van de betrokkene in de samenleving en meer invloed van de betrokkene en familie;

- betrokkene moet, zover mogelijk, worden gehoord door de burgemeester.

b. Verder komen verzoeken niet meer slechts via de psychiater bij de burgemeester. Ook anderen (burgers, politie, ambulancepersoneel) kunnen een verzoek voor een crisismaatregel doen bij de burgemeester. Omdat straks ook informatie van het OM en politie moet worden betrokken bij het opleggen van een crisismaatregel, wordt de afweging van de burgemeester niet meer alleen de keuze tussen wel of niet gedwongen opname op basis van het advies van de psychiater, maar moeten verschillende belangen (die van betrokkene, diens omgeving en de veiligheid van de samenleving) en informatie uit meer bronnen (politie-en OM) tegen elkaar worden afgewogen. Nu is dat niet het geval, maar onder de nieuwe wet zal de bestuurder meer inhoudelijk geadviseerd moeten worden door deskundige ambtenaren.

c. Net als bij het verkennend onderzoek naar aanleiding van een melding en de verplichte rapportage aan het OM wordt ook hier het afbreukrisico voor de burgemeester (en wethouders als gemandateerden) aanzienlijk groter. Net als het aantal meldingen zou ook hier een toename van het aantal op te leggen maatregelen kunnen worden verwacht. Dit vanwege de mogelijkheid om eerder in te grijpen met een lichtere maatregel (om zwaarder ingrijpen te voorkomen) maar ook door een zwaardere rol van informatie vanuit politie en OM.

1.3 ICT

Op dit moment is er een ICT (Khonraad) systeem voor de IBS. Dit moet worden vervangen of aangepast n.a.v. de wetswijziging. Voor de meldingen en het verkennend onderzoek moet de ICT vanaf de grond worden bedacht en opgebouwd.De ICT ondersteuning wordt gecoördineerd door het rijk. Er is landelijk een programma dat zich richt op ICT, communicatie en uitwisseling van gegevens (waaronder privacy). Het is belangrijk dat dit goed aansluit bij onze behoeften. Het is daarom noodzakelijk dat wij als gemeente onze eisen en wensen tijdig formuleren. Hiervoor is ambtelijke expertise nodig, die aansluiting krijgt bij het project. Hier is veel geld mee gemoeid en keuzes in de richting hebben consequenties voor de (gemeentelijke) kosten bij de uitvoering.

2. Nieuw proces

De aanstaande vervanging van de IBS door de crisismaatregel en de invoering van meldmogelijkheid met verplichting van verkennend onderzoek en rapportage vragen om de inrichting van een nieuw proces dat voorbereid moet worden door de afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling en het team Veiligheid & Leefbaarheid.

3. Afstemming

Bij de implementatie van de wet moet afstemming plaatsvinden met andere processen/projecten die binnen gemeente/regio lopen of in voorbereiding zijn, zoals de aanpak verwarde mensen en het forensisch netwerk Oost Nederland.

4. Verplicht regionaal overleg

De wet schrijft verplicht regionaal overleg voor gericht op afstemming van de gedwongen zorg. Met Dimence (GGZ aanbieder) en OM, samen met de betreffende gemeenten verantwoordelijk voor dit overleg, is afgesproken het bestaande overleg Justitie en Psychiatrie Overijssel hiervoor te gebruiken. Gemeentelijke deelname vraagt om regionale afstemming, ambtelijk en bestuurlijk.

5. Waarom nu een besluit

Om het project invoering WVGGZ goed op te pakken is er extra capaciteit nodig. Deze capaciteit is momenteel niet beschikbaar binnen de staande organisatie. Vanuit het Rijk worden geen middelen ter beschikking gesteld voor deze invoering. De gewenste capaciteit is een projectleider voor 20 uur per week vanaf 01-10-2018 tot 31-12-2019. Het is gezien de complexiteit en de nog bestaande onduidelijke uitvoeringsconsequenties van belang dat de projectleider uiterlijk per 01-10-2018 start. Daarom wordt dit besluit nu gevraagd en niet gewacht tot het integraal afwegingsmoment bespreking najaarstukken.

Datum 10 september 2018

Risico's

1.Het gaat om complexe beslissingen met een fors (bestuurlijk) afbreukrisico. Er dient een afweging gemaakt te worden tussenvrijheidsbeneming versus ernstige schade voor betrokkene zelf of de maatschappij. De gemeente en het gemeentebestuur zullen aangesproken worden door betrokkenen bij negatieve consequenties van beslissingen.

2.Het openstellen van de mogelijkheid om te melden kan mogelijk sociale onrust veroorzaken in een buurt of wijk.

3.Het Rijk geeft nog weinig inzicht in de praktische en financiële uitvoeringsconsequenties van de wetswijzing. Onder meer de kosten en organisatie van het in te richten meldpunt, het laten uitvoeren van een verkennend onderzoek zijn elementen bij de invoering die tijdig verkend dienen te worden met het oog op het beschikbaar stellen van middelen en het voorbereiden van de gemeentelijke organisatie op deze nieuwe taken .

Datum 10 september 2018

Financiën
Geschatte kosten zijn voor 2018 € 50.000 en voor 2019 € 100.000. Daarnaast is projectgeld van ongeveer € 15.000 nodig voor voorbereiding van de inzet van een regionaal expert team dat onder meer verkennend onderzoek en rapportage gaat verzorgen. In de regio is met een aantal gemeenten al gesproken over verdeling van deze lasten. Er wordt een proces,- en projectvoorstel voorbereid. Daarin wordt voorgesteld de verdeling van de lasten op basis van inwoneraantal in te richten, zie daarvoor de tabel.

Tabel:

overzicht kosten verplichte GGZ				
Lasten			2018	2019
Projectleider 2018			€ 50.000	€ 100.000
Projectkosten			€ 15.000	
Totaal kosten			€ 65.000	€ 100.000
Baten:	inwoner*		2018	2019
Dalfsen	28070		€ 4.822	€ 7.419
Hardenberg	60211		€ 10.344	€ 15.914
Hattem	12040		€ 2.068	€ 3.182
Kampen	52511		€ 9.021	€ 13.879
Ommen	17531		€ 3.012	€ 4.633
Staphorst	16691		€ 2.867	€ 4.411
Steenwijkerland	43448		€ 7.464	€ 11.483
Zwartewaterland	22309		€ 3.833	€ 5.896
Zwolle	125548		€ 21.568	€ 33.182
Totaal regio	378359		€ 65.000	€ 100.000
*) CBS aantal inwoners per 1 januari 2017				

De lasten voor Zwolle zijn voor 2018 € 21.568,- en voor 2019 2018 € 33.182,-.

Datum 10 september 2018

Inwonersparticipatie

Cliënten, familieleden en direct belanghebbenden moeten betrokken worden bij deze voorbereiding. De lokale adviesraden hebben een adviserende taak in de besluitvorming.
Zorgbelang Overijssel is gevraagd de inwonersparticipatie te coördineren en te ondersteunen. In de bijlage vindt u de inhoudelijk en financiële uitwerking hiervan.

Onderstaande de bijdrage per gemeente.

Lasten	2018
Offerte inwonerspart.	€ 4.650
Totaal kosten	€ 4.650

Baten:	inwoner*	2018
Dalfsen	28070	€ 345
Hardenberg	60211	€ 740
Hattem	12040	€ 148
Kampen	52511	€ 645
Ommen	17531	€ 215
Staphorst	16691	€ 205
Steenwijkerland	43448	€ 534
Zwartewaterland	22309	€ 274
Zwolle	125548	€ 1.543
Totaal regio	378359	€ 4.650

*) CBS aantal inwoners per 1 januari 2017

Communicatie

Met betrokken partners waaronder; Dimence, OM, Politie, Cliëntorganisaties en regiogemeenten is de voorgestelde aanpak besproken.

Vervolg

In de regio is met een aantal gemeenten al gesproken over verdeling van deze lasten. Er wordt een proces,- en projectvoorstel voorbereid. Na akkoord van de gemeenten in de regio kan per 01-10-2018 een projectleider worden aangesteld.

Openbaarheid

Zwolle

Datum 10 september 2018

Openbaar

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris

besluit

Zwolle

Jaargang	2018
Kenmerk	46870
Onderwerp	Wet verplichte GGZ

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 17-07-2018

besluit:

1. Kennis te nemen van de te verwachten effecten van de WVGGZ.
2. In te stemmen met de projectmatige aanpak van de implementatie van de WGGZ.
3. Hiervoor een budget beschikbaar te stellen vanaf 01-10-2018; voor 2018 € 23.111,- en voor 2019 wordt € 33.182.
4. Deze kosten te dekken uit de reserve incidentele bestedingen

Aldus besloten in de openbare vergadering van 10 september 2018,

de voorzitter,

de griffier,

besluit

Zwolle

Jaargang	2018
Kenmerk	46870
Onderwerp	Wet verplichte GGZ

De raad van de gemeente Zwolle;

Gelezen het voorstel van burgemeesters en wethouders, d.d. 17-07-2018

besluit:

1. Kennis te nemen van de te verwachten effecten van de WVGGZ.
2. In te stemmen met de projectmatige aanpak van de implementatie van de WGGZ.
3. Hiervoor een budget beschikbaar te stellen vanaf 01-10-2018; voor 2018 € 23.111,- en voor 2019 wordt € 33.182.
4. Deze kosten te dekken uit de reserve incidentele bestedingen

Aldus besloten in de openbare vergadering van 10 september 2018,

de voorzitter,

de griffier,

Swollwacht VVD Zwolle CDA ZWOLLE D66

Motie vreemd aan de orde van de dag

De Raad van Zwolle in vergadering bijeen op 10 september 2018

"Een busse van Schutte en lopen dat dutte!"

Overwegende dat:

- In het jaar 1937 de firma Schutte een bus- en garagebedrijf in Zwolle startte;
- De firma Schutte tot het jaar 1982 een groot gedeelte van het Zwolse stadsvervoer heeft verzorgd;
- De firma Schutte een belangrijke bijdrage heeft geleverd aan het stadsvervoer in Zwolle en een begrip was in Zwolle;
- De firma Schutte bovendien één van de laatste particuliere stadsvervoerbedrijven in Nederland was;
- De firma Schutte vooral bij de oudere generatie Zwollenaren bekend is maar dat de term "een busse van Schutte en lopen dat dutte" nog steeds bekendheid in Zwolle geniet;
- In 2019 een nieuw busstation in gebruik gaat worden genomen;

Van mening dat:

- De firma Schutte daadwerkelijk van betekenis was voor het stadsvervoer in Zwolle en voor heel Zwolle een begrip was;
- Er in en rondom het nieuwe busstation plaats zou kunnen/moeten zijn voor een blijvende herinnering aan de eerste echte stadsbus-vervoerder van Zwolle;
- Dit zou kunnen door de naam van de firma Schutte te verbinden aan bijvoorbeeld een perron, een plein of zelfs aan de nieuwe busbrug;

Roept op dat:

- Het College onderzoekt of het mogelijk en passend is de naam van de eerste Zwolse stadsbus-vervoerder te verbinden aan een locatie op het nieuwe Zwolse busstation;
- En bij gebleken mogelijkheid tot uitvoering hiervan overgaat.

En gaat over tot de orde van de dag.

Swollwacht	VVD	CDA	D66
Silvia Bruggenkamp	Johran Willegers	Jan Nabers	Sonja Paauw

10-09-18

Met algemene stemmen aangenomen